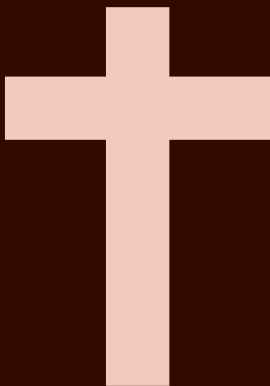

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cacia

Dios ã jáap naáwát tólih

New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

Contents

San Mateo	1
San Marcos	107
San Lucas	170
San Juan	279
Hechos	357
Romanos	449
1 Corintios	494
2 Corintios	536
Gálatas	567
Efesios	585
Filipenses	600
Colosenses	610
1 Tesalonicenses	620
2 Tesalonicenses	629
1 Timoteo	633
2 Timoteo	644
Tito	652
Filemón	657
Hebreos	660
Santiago	693
1 Pedro	704
2 Pedro	715
1 Juan	722
2 Juan	731
3 Juan	733
Judas	735
Apocalipsis	739

SAN MATEO

*Dios wááh, Jesucristo, ã
nɔowãji ĩ wãtna
(Lc 3.23-38)*

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ã jumatiidih wã daácna caá. Jesucristo ã nɔowãji ĩ wãtnadih wã jwíih naóhbiipna caá. ã nɔoji jon jãtih bóo David wüt jumni ãt jumap wüt jĩ. Caán ã jumat pínah jãtih ã nɔoji Abraham wüt jumniat ãt jumap wüt jĩ.

² Abraham Isaac íip
ãt jumap wüt jĩ.

Isaachóo Jacob íip
ãt jumap wüt jĩ.

Jacobboó Judá ã déewãjĩh
ĩ íip ãt jumap wüt jĩ.

³ Judáboó ã weh chénewã
ĩt jumap wüt jĩ.

Fares, Zara ĩt wüt jumap
wüt jĩ. ĩ ín Tamar
mit wüt jumap wüt jĩ.

Faresboó Esrom íip
ãt jumap wüt jĩ.

Esromboó Aram íip
ãt jumap wüt jĩ.

⁴ Aramboó Aminadab íip
ãt jumap wüt jĩ.

Aminadabboó Naasón íip
ãt jumap wüt jĩ.

Naasónboó Salmón íip
ãt jumap wüt jĩ.

⁵ Salmónboó Booz íip
ãt jumap wüt jĩ. ã ín
Rahab
mit wüt jumap wüt jĩ.

Boozboó Obed íip
ãt jumap wüt jĩ. ã ín
Rut

mit wüt jumap wüt jĩ.
Obedboó Isaí íip
ãt jumap wüt jĩ.

⁶ Isaíboó David íip
ãt jumap wüt jĩ.
David wüt jĩ judíowã
ĩ chah maáh
ãt jumap wüt jĩ.

Davidboó Urías wüt
jumni ĩ áadih jwáub
áa jumat túttimah,
Salomón dih
ãt weh jumap wüt jĩ.*

⁷ Salomónboó Roboam íip
ãt jumap wüt jĩ.

Roboamboó Abías íip
ãt jumap wüt jĩ.

Abíasboó Asa íip
ãt jumap wüt jĩ.

⁸ Asabóo Josafat íip
ãt jumap wüt jĩ.

Josafatboó Joram íip
ãt jumap wüt jĩ.

Joramboó Uzías íip
ãt jumap wüt jĩ.

⁹ Uzíasboó Jotam íip
ãt jumap wüt jĩ.

Jotamboó Acáz íip
ãt jumap wüt jĩ.

Acázboó Ezequías íip
ãt jumap wüt jĩ.

¹⁰ Ezequíasboó Manasés
íip
ãt jumap wüt jĩ.

Manasésboó Amón íip
ãt jumap wüt jĩ.

Amónboó Josías íip
ãt jumap wüt jĩ.

¹¹ Josíasboó Jecónías ã
déewãjĩh ĩ íip ãt jumap
wüt jĩ.

Queét jam láa Israel
baácdih moondih
míc mao yap yohnit,
Babilonia baácdih

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22

- moónboó queétdih ñih
baácna ãt ub bejep wut
jĩ.*
- 12 Babilonia baácna ã
jũbíát túttimah,
Jecóniasboó Salatiel
ãt weh jumap wut jĩ.
Salatielboó Zorobabel ãp
ãt jumap wut jĩ.
- 13 Zorobabelboó Abiud
ãp
ãt jumap wut jĩ.
Abiudboó Eliaquim ãp
ãt jumap wut jĩ.
Eliaquimboó Azor ãp
ãt jumap wut jĩ.
- 14 Azorboó Zadoc ãp
ãt jumap wut jĩ.
Zadocboó Aquim ãp
ãt jumap wut jĩ.
Aquimboó Eliud ãp
ãt jumap wut jĩ.
- 15 Eliudboó Eleazar ãp
ãt jumap wut jĩ.
Eleazarboó Matán ãp
ãt jumap wut jĩ.
Matánboó Jacob ãp
ãt jumap wut jĩ.
- 16 Jacobboó José ãp
ãt jumap wut jĩ.
Joséboó María áa
ãt jumap wut jĩ.
Maríaboó Jesús ãn
mit jumap wut jĩ.
Jesúsboó Dios ã wahni
Cristo ã niijnĩ ãt jumap
wut jĩ.
- 17 Abrahamjidih jwĩ
jenah jwĩhichah, púú
Davidji jum láa jwĩ
jenah péanachah, nihat
ã jũmenájĩh jumna,
catorce poómp ãt jumap
wut jĩ.

Davidjidih jwĩ jwúub
jenah jwĩhichah, púú
Babilonia baácna
judíowãdih ã ub bej láa
jwĩ jenah péanachah,
nihat ã jũmenájĩh
jumna, catorce poómp
ãt jwúub jumap wut jĩ.
Babilonia baácna ã jũbí
láa jwĩ jwúub jenah
jwĩhichah, púú Cristo
ã cáac jum láa jwĩ
jenah péanachah, nihat
ã jũmenájĩh jumna,
catorce poómp ãt jwúub
jumap wut jĩ, páant
mãntih.

*Jesucristo ã cáac jumãt
(Lc 2.1-7)*

18 Nin pah Jesucristo
ãt cáac jumap wut jĩ. ã
ãn Maríaboó Joséjĩh téihya
chéonih pínah mit jumap
wut jĩ. ã téihya chéwat pínah
jãtih Túini Espíritu ã wêpatjĩh
caántdih ã wudhdanachah,
mit wudu jumap wut jĩ.*

19 Páant mi wudu jumuchah
jéihna, Joséboó yoobópdih
chãjni jumna, cáacwã ã enc-
ahjeh, caántdih yohat túut ãtih
chãjap wut yah jĩ.

20 Pánih jenah joí ãonit,
ã oo jumuchah, Dioĩh
ángelboó caandih jíghnit,
“José, Davidji jumã, Túini
Espírituboó ã teo wáacãtjĩh
María mi wudu jumna caá.
Pánihna, túccanjeh caántjĩh ma
téihya chéweé.

21 Caánt newé weépdih mi
túuhbipna caá. Caanjéh tigaá
ãih cáacwã iiguipna bejnĩt

* 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

* 1:18 Lc 1.27

déejidih táí ubni ã jumbipna caá. Páant cãacwãdih táí ubni pínah ã jumuchah, Jesús ma wãt búudhdup”, ángel Josédih ãt niijíp wut jĩ.*

22 Jon jãtíh Dios naáwãtdih naóh yapani nin ã daacãtji pahjeh ãt yapap wut jĩ:

23 “Jáap wili wébít bid juníníh newé weépdih mi túuhbipna caá. Caandíh ‘Emanuel’, ã niijbípna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 7.14)

“Emanuel”, niijná, “Dios jwĩjeéh ã jumna caá”, niij naóhna ãt chãjap wut jĩ.

24 Dioíh ángel caandíh ã naáwãt túttimah, ã niiját pahjeh José Maríadih ãt téihya chéwep wut jĩ.

25 Obohjeéhtih, mi weh jummat pínah jãtíh, José mijeéh ãt jumcap wut jĩ. Pánihna, caánt mi weép jummat túttimah, Joséboó mi wãúhdih Jesús ãt wãt búudhdup wut jĩ.*

2

Yeó aáb jũúwúpmant moón Jesúsdi enedih ã juyát

1 Herodes Judea baácdih moón ã maáh jum láa, caán baácdih jumni Belén tútchidih Jesús ãt cãac jumap wut jĩ. ã cãac jummat túttimah, cáiwãdih bohénit yeó aáb jũúwúpmant moón jũóhnit, Jerusalén tútchina ãt juyáp wut jĩ.

2 Pánih junínit, caanjíh moondíh nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Judíowã ã chah maáh pínah dedjĩh tigaá ã cãac jummat? Yeó aáb jũúwúpmant jumna, chah iigni cáí ã jáap jígohochah enna, ‘Maáh ã cãac jumna caá’, jwĩ niij jéihyep jĩ. Páant ã jígohochah enna, caandíh weñedih jũóhna caá jwĩ chãjap, cáiwãdih bohénit ãt niijíp wut jĩ.

3 Páant, ã úubh joyát doonádih joinít, Herodesboó búdí ãt jenah joyóp wut jĩ. Nihat Jerusalén tútchidih moonbát biíc yoobó búdí ãt jenah joyóp wut jĩ.

4 Pánihna, Herodesboó sacerdotewã ã maáta, Moisés ã wutãtjidih bohénitdihbut ãt bid wãacãp wut jĩ. Páant ã míic wãac juí beedéchah ennit, queétdih nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedboo tigaá Cristo ã cãac jummat pínahdih Dios naáwãtdih naóh yapanit ãt niij daác jĩ? ãt niijíp wut jĩ.

5 —Judea baácbóó jumni Belén tútchidih Cristo ã cãac jumbipna caá. Nin pah Dios naáwãtdih naóh yapani ãt niij daacáp tajĩ:

6 ‘Judea baácbóó jumni Belén tútchimant judíowãdih wutni pínah ã jũóhbipna caá. Caán queétdih táí en daoní ã jumbipna caá. Pánihna, Belénboó ã cãac jumni pínah tútchi ã jumuchah, oboh jumni tútchi nihcan caá’, ãt niij daacáp tajĩ, (Mi 5.2) Herodesdih ãt niijíp wut jĩ.

* 1:21 Lc 1.31 * 1:25 Lc 2.21

7 Páant ĩ niiját túttimah, cáac wihcah, yeó aáb jǔúwǔpmant moondíh Herodes át jwúub bid bojop wut jǐ. Ā pebh ĩ juibínachah ennit, débólih caán cúí ā jwíih jǐgohatjidih queétdih át wúbh joyóp wut jǐ. Páant ā wúbh joyóchah, caán cúidih ĩ jwíih enatjidih ĩt naáwáp wut jǐ.

8 Páant ĩ naáwát túttimah, Belén tútchina wahna, Herodes queétdih nin pah át niijíp wut jǐ:

—Caandíh ñi túi bidbi jwuhúú. Bid juinít, weemdíh naáwádih ñi jwúub jǔúwú, weembát caandíh weñedih wá bejat pínah niijná, át niijíp wut yuh jǐ.

9 Páant ā niijíchah joinít, queét ĩt bejep wut jǐ. Páant ĩ bejehah, yeó aáb jǔúwǔpmant ĩ jwíih enni cáijeh muntih queétdih át jwúub waáwáp wut jǐ. Pánihna, wébít ā jumni mǔu cháh pohba caán cúí át chāwáp wut jǐ.

10 Páant ā chāwáchah ennit, búdí ĩt weñep wut jǐ.

11 Pánihna, wébít ā jumni mǔudíh waád juibínit, caandíh beh wili bíicdih ĩt enep wut jǐ. Pánih ennit, wébítidih wěina, bódicha ĩt caj yoh ñajap wut jǐ. Pánih wěi péanit, ĩ ub jǔóhni paihnadih wātnit, búdí jǐib jumni oro, túi chej jumni cáwat pínah, mirra wūt jumni chej jumnidihbut caandíh ĩt wǔhup wut jǐ.

12 Caandíh wǔh péanit, ũwǔdih ĩt bejep wut jǐ. Pánih ũonit, ĩ oo júmúchah, Dios

queétdih nin pah át niij naáwáp wut jǐ: “Herodes pebhboó ñi jwúub bejca bojoó”, át niijíp wut jǐ. Páant ā niijíchah joinítji jáanit, ĩih baácna jwúub bejna, bíih namáboó ĩt bejep wut jǐ.

Joséwā Jesúsdi h Egipto baácboó ĩ numah jwei béjat

13 Páant ĩ jwúub bejat túttimah, José jwah ā jwúub oo júmúchah, Dioíh ángel caandíhbut nin pah át niij naáwáp wut jǐ: “Ma jáa bojoó. Bainídih ĩ mawat pínah niijná, Herodes áih soldadowādih wahna caá ā chājap. Pánihna, bainídih, ā índihbut Egipto baácboó waícanjeh ma numah jwei béjeé. Caanná wá niiját pah bóo ñi jum jwuhúú”, ángel Josédih át niijíp wut jǐ.

14 Páant ā niijíchah joinít, cheijeh jáanit, Egipto baácna bainídih ā ín bíicdih José át numah jwei béjep wut jǐ.

15 Caán Egipto baácna juibínit, Herodes ā báadh jwuhat pah bóo caánboó ĩt jum jwuhup wut jǐ. Páant Jesús ā yapachah, Dios naáwátidih naóh yapani nin ā daacátji pah át yapap wut jǐ: “ ‘Egipto baácboó jumni wá wǔúhdih wá bid boj bipna caá’, Dios ā niijíp be”, át niij daacáp tajǐ.*

Herodes neoná weépdih ā mawat tútat

16 Cúiwádih bohénit bíih namáboó ĩ jwúub bejat doonádih joinít, Herodesboó búdí át ĩjip wut jǐ. Pánih ĩjnit, Belén tútchidih moón neoná weépdih, caán tútchi jwéejdih

* 2:15 Os 11.1

moondíhbut át mawat túutap wut jī. Cúiwādh bohénit débólih caán cúí ā jwíh jígohatjidih ī naáwáchah joiníji Herodes ā mawíhniboó chéne jópchi dée ā bíbohatdih át jéihyep wut jī. Pánih jéihna, chéne jópchi namp bíbohnt nihát neoná weépdih át mao yohat túutap wut jī.

17 Páant ā mawat túutuchah, Dios naáwátdih naóh yapani Jeremías ā daacátji pah át yapap wut jī.

18 “Ramá wūt jumni tátchidih moón búdí ñaacátdih ī joiná caá. Búdí jīgahnit, ī ñaac jūñát búdí ā yána caá. Raquel mi jūimená yaádh, judíowā ī weha mána yaádh, ī wehdih ī mao yohochah ennit, búdí ī ñaac jūiná caá. Ī weh ī wihcatdih enna, ī jīgahat ā yaicán níit”, át níj daacáp tajī. (Jer 31.15)

Joséwā Egipto baácmant ĩ jwúub jūwát

19 Herodes ā wunat túttimah, Joséwā Egipto baácboó páantjeh ĩt jum jwuhup wut jī. Pánih jumnit, bíic chei José ā oo júmúchah, Dioíh ángel caandíh jígohnit, nin pah át jwúub níj naáwáp wut jī:

20 “Wébít dih mawíhnitji maátaboó ĩ wun beedáh bejep be. Pánihna, caandíh ā ínjíh Israel baácboó ma nambah jwúub bejeé, páant mantih”, át níjíp wut jī.

21 Páant ā níjít túttimah, jáanit, wébít dih ā ín bíicdih Israel baácboó át numah jwúub bejep wut yuh jī.

22 Obohjeéhtih, Herodes ā bñudát túttimah, ā wúuh Arquelaoboó Judea baác dih moondíh át jwúub túut nuám maáh waadáp wut jī. Páant ā jumát doonádih joinít, José caanná ā jwúub bejat pínahdih át úum jenah joyóp wut jī. Pánih úum jenah joinít, ā jwúub oo júmúchah, Dios caandíh Judea baácboó át chāwát túutcap wut jī. Páant ā chāwát túutcah joinít, Judea baác dih yap bejnit, púú Galilea baácna ĩt juibínáp wut jī.

23 Pánihna, caanná juibínitji, Nazaret wūt jumni tátchiboó ĩt jumup wut jī. Caanná ĩ jumúchah, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátji pah Jesús át jumup wut jī. “‘Nazaret tátchidih bóo caá’, cācwā Dios ā wahnidih ĩ níj bípna caá”, ĩt níj daacáp tajī.*

3

Juan Daabáni cācwādh ā bohéat

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

1 Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cācwādh daabána át chājap wut jī. Judea baác dih múú wihcapboó ā pebhna juibínitdih Dios naáwátdih át bohé jwíhip wut jī.

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45

2 Nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī: “iñi yéj chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi túut nuumú! Nihat baácđih moondih Dios ā maáh jummatdih ā júutat pínah bahnjeh ā jadhna caá”, át niijp wut jī.*

3 Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasboó Juan ā bohéat pínahdih nin pah át niij daacáp tajī:

“Muú wihcapboó nin pah ā niij ñaác bohébična caá: ‘Jwī Maáh ā jūúwát pínah jātih ñi yéj chājatdih cádahnit, táiniboodih túut nuumnít, caandih ñi táipáñaá’, ā niijbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 40.3)

4 Juaníh yégueh chóo camello wūt jumni nuñáp yoócjīh nóomnit, ī yacni chóo wut jī. Āih juyáat tōp momo jiwī chóo tōp wut jī. Wūúc joowāđih jeémpnit, belo macđihbut āpī déebep wut jī.*

5 Jerusalén tútchimant, nihat Judea baácmant, Jordán muj jwějmantbut dawá caandih joyódih ĩpī juibínap wut jī.

6 Pánih juibínit, ā bohénachah joinít, ī yéj chājatdih Diosđih ĩpī naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinít, Jordán mujboó Juan queétdih át daabánap wut jī.

7 Dawá fariseowā, saduceowābut daabáat túttudih ī juibínachah ennit, Juan queétdih nin pah át jíponih

niijp wut jī: “iMawā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úum jweíhnitjeh caá! Obohjeétiđ, yeéb ñi yéj chājatdih ñi cádahícat jíib Dios yeebđih ā peéh chājachah, ñi jéih jweicán niít.*

8 Yéj chājatdih yoobópdih cádahnit, táiniboodih chājat caá yeebđih náahap.

9 Nin pah ñi niij jenah joicá bojóo: ‘Jon jātih bóo Abraham jwiít judíowā jwī nuo át jumap wut jī. Pánihna, ā juiená jumna, Dioíhwā caá jwī jumap’, ñi niij jenah joicá bojóo. Yeebđih nin pah wā niijná caá: Abraham juiená ñi jumachah yahna, dedé pínah nihcan caá. Diosboó nin jee dáhnadiđ túut nuumnít, Abraham juiená pínahdih ā jéih chājna caá. Abraham juiená ñi jummat nin oboh jumni jee dáhna ā nihat pahjeh tigaá.*

10 Nin pah ā jumna caá: Yeéb máa nah panihni ñi jumachah, Diosboó máa nahdih tib yohni panihni caá ā jumap. Yeejép dahna quehndih tib yoh bojnit, āih náatnadiđbut ā pūd yohbípna caá. Tib yoh péanit, caan náhdih, āih náatnadiđbut ā cáo yohbípna caá. Páant ā cáwat pah caandih jepahcannitdih iiguípna ā wahbípna caá.*

11 Wā túttimah jūóhni wā chah wēpni caá. Páant ā jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’,

* 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15

* 3:4 2R 1.8

* 3:7 Mt 12.34; 23.33

* 3:9 Jn 8.33

* 3:10 Mt 7.19

wã niij jenah joiná caá. Pánihna, ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodih ñi túat numáchah, yeebdih wã daabána caá. Páant wã daabáát panihni, caánboó yeebdih Túini Espíritu ã wēpatdih búdí ã wēhbiipna caá. Caán ã wēpat tū iigát panihniñih ñi yéejatdih cáwat pah ã chãjbipna caá, jwáub yéej chãjihatdih ñi jenah joicát pínah niijná.

¹² Trigo teoni panihni caá. Æih chóonadih caóh caj péanit, caán tíibna yoobátdihjeh wuh wuhboó júi yacnit, Æih mubóó ã ámoihbiipna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chóonaboodih ã cáo yohbiipna caá. Páant ã chãjat pah wã túttimah júóhni caandih jepahnitdih ã túi ubbiipna caá. Obohjeéhtih, caandih jepahcannitboodih iiguipna ã wahbiipna caá. Caán iigát dedé ã noón dabcan niit”, Juan át niijíp wut jĩ.

*Juan Jesúsdiñ ã daabáát
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jumniñi bejnit, Juandih ã daabáát tútat túat niijná, Jordán mujna át dei jwabínap wut jĩ.

¹⁴ Obohjeéhtih, daabáihcan, nin pah Juan caandih át niij jepahap wut jĩ:

—Meéamboó chah wēpni jumna, weémbodih ma daabána áta túi tagaá. Meemdiñ daabáni pínah

niñcan caá, Juan Jesúsdiñ át niijíp wut jĩ.

¹⁵ —**Páant niijcánjeh, weemdiñ ma daabána. Pániñ daabáanit, Dios Æihwádiñ ã chãjat tútat pahjeh tigua jwĩ chãjbip. Páant jwĩ chãjachah ennit, cáacwáboó Dios ã wahni wã jumatdih i jéihbiipna caá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

—Caán láa bácah, ã túimi nacaá, Juan át niij jepahap wut jĩ.

¹⁶ Páant niij jepahnit, Jesúsdiñ át daabánap wut jĩ. Æ daabá péanachah, Jesús mujna ñuhniñi át aab ñúhup wut jĩ. Pániñ aab ñúhniñjeh, Jesús ã enechah, jeá át jéweah bejep wut jĩ. Páant ã jéweah bejehchah, jop pah jigohni Túini Espíritu jeámant dei júóhniñ, caandih át júi jaamáp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã júi jaamáchah, “Nin wã wúh, wã oini caá. Caandih búdí wã wēina caá”, Dios jeámant át niijíp wut jĩ.*

4

Nemépwã i maáh Jesúsdiñ ã yéejáihat

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Páant ã daabáát túttimah, Túini Espíritu Jesúsdiñ muú wihcapboó át numah bejep wut jĩ, nemépwã i maáh, Satanás, caandih yeejép ã wutat pínah niijná.*

² Caánboó jumna, Diosdiñ túi wábat túat niijná, cuarenta yeó jáap át jeémcap wut jĩ.

* 3:17 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35 * 4:1 He 2.18; 4.15

Pánih jeémpcan, Jesús nuaḡáp wunna át chājap wut jī.

³ Páant ā nuaḡáp wunuchah enna, Satanásboó ā pebhna juibínit,

—Meém Dios wūáh jumna, nin jee dáhnadih ‘Pan dahna ma jumú’, ma niijí, át niijíp wut yah jī.

4 —Páant wā chājcan niít. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

‘Jeémátdihjeh pohba ī jeéméchah, cāacwāih caolih táí booni panihni ā jumcan niít. Īih caolih táí booni ā jummat pínah niijná, Dios naáwátdih táí joyát caá náahap’, át niij daacáp tajī, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih át niij jepahap wut jī.

⁵ Páant ā niij jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioih tútchi”, ī niijní tútchina Satanás Jesúsdi h át numah bejep wut jī. Caanná numah juibínit, Dioih muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdi h át ñuhát túttup wut jī.

⁶ Pánih ñuhát túttnit, nin pah át niij naáwáp wut yah jī:

—Meém Dios wūáh jumna, meemdih ā wapat pínahdih júutat tút niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ā niij daacátjidi h ma táí náhninaá:

‘Dios āih ángelwādi h meemdih ā en dawát tútbpina caá. Pánihna, queét

meemdih ī jípónih teobipna caá, jee dáhboó míih jítcha ā buug lájcat pínah niijná’, át niij daacáp tajī, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdi h át niijíp wut jī.

7 —Páant wā chājcan niít. Dios naáwátdih biih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

‘Ñi Maáh Dios ā niijátjidi h “¿Yoobópdih niít?” niij jéihíhna, caandih ñi chājat tútca bojó’, át niij daacáp tajī, (Dt 6.16)

Jesús caandih át niij jepahap wut jī.

⁸ Páant ā niij jepahat túttimah, jap bóo jéená Jesúsdi h Satanás át numah páuh laab béjep wut jī. Caán jeejina páuh laab juibínit, ni hat cāacwā ī jummat yoobó Jesúsdi h át júutup wut jī. Dawá ĩih bií déedihbut át júutup wut jī.

⁹ Pánih júutnit, nin pah caandih át niijíp wut yah jī:

—Wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, weemdih ma weñeé. Páant ma weñechah, ni hat nin tútchina ā jummatdihbut meémboodih wā wāhbi pna caá, Jesúsdi h át niijíp wut jī.

10 —Satanás, weemdih ma cádah bejeé. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēinit, ā wutatdih ma jepahaá’, át niij daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih át niij jepahap wut jĩ.

11 Páant ã niijíchah joinít, Satanás caandih át cádahap wut jĩ. Páant ã cádahat túttimah, Dioih ángelwāboó Jesús pebh juibínit, caandih ít teo wāacap wut jĩ.

Galilea baácdih moondih Jesús ã bohé jwíhat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Túttimah, Juandih nemat mūúboó ĩ nemat doonádih joinít, Jesús Galilea baácna át jwūub bejep wut jĩ.*

13 Caanjĩh jumnihi Nazaret tútchimant bejnit, Capernaum tútchina át juibínap wut jĩ. Caán tútchi Galilea ím jwējdih Zabulón, Neftalí ĩ jūimenáih baácji jumni tútchi át jumap wut jĩ. Caanná juibínit, Jesús át jumap wut jĩ.*

14 Páant ã jumuchah, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías nin ã daacátji pah Jesús át yapap wut jĩ:

15 “Zabulón, Neftalí ĩ jūimenáih baácji, Jordán muj conanaamánt, ím pebh, Galilea wāt jumni baácdih dawá judíowā nihcannit ĩ jumna caá.

16 Caanjĩh moón dupúnapboó jumnit panihnit Diosdih ít jéih jwuhcap taga. Pánih jéihcan, iiguípna bejnit déeji ít jumap taga. Obohjeéhtih, Dios ã wahni, yeh iigát panihni, ã tái chājatdih júatnit,

queétdih caandih át jéihyanap taga bāca”, Isaías át niij daacáp tajĩ. (Is 9.1-2)

17 Caanná jumna, nin pah Jesús át niij naóh bohé jwíhip wut jĩ: **“Nihat baácdih moondih Dios ã maáh jumatdih ã júatat pínah bahnijeh ã judhna caá. Pánihna, ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi túut nuumú”**, át niijíp wut jĩ.*

Queéj júut maonitdih ājeéh Jesús ã bejat túutat

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Túttimah, Galilea ímna dei juibí, páud bejnit, Simón, ã úud Andrésjĩh queéj júut maona, ĩih ñhodih ĩ yoh báhanachah, Jesús queétdih át enep wut jĩ. Simónboó Pedro ĩ niijní át jumap wut jĩ. Pánih ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

19 —**Weemdih ñi pej jum jūúwá. Páant ñi jūúwáchah, yeebdih wā bohéhipna caá. Páant wā bohénachah joinít, queejwádh ñi bidat pah, cáacwāboodih bidnit, wĩh doonádih ñi naóhhipna caá, weemdih jepahna, wĩhwá ĩ jumap pínah niijná**, át niijíp wut jĩ.

20 Páant ã niijíchah joinítjeh, ĩih ñhonádih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jĩ.

21 Pánih chibít yuúp queétdih numah bejnit, Santiago ã úud Juandihbut Jesús át enep wut jĩ. Queét ĩ íp Zebedeo bíicdih ĩih jāj chóodih chādun, ĩih

* 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

* 4:13 Jn 2.12

* 4:17 Mt 3.2

ñuonádih ámohna ít chājap wut jī. Pánih ennit, queét chénewādihtut át bid bojop wut jī, caandih ī pej jummat pínah niijná.

22 Páant ā bid bojochah joiná, queébtut biícmantjeh nihat ī tewatdih, ī ípdihbtut cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jī.

Dawá cāacwādihtut Jesús ā bohéat

(Lc 6.17-19)

23 Pánihna, nihat Galilea baácdih moon dih Jesús ā bohénitdih át numah bohé jibip wut jī. Jwiit judiowā jwí mic wáacat muná jummat pah waadnít, Dios ā maáh jummat táini doonádih át bohénap wut jī. Pánih bohéna, det wannitdihbtut át boonap wut jī.*

24 Páant ā chājat doonádih nihat Siria baácdih moonbút ít joyóp wut jī. Pánih joinít, dawá mácah wunat jummit, búdí tūbanit, nemép caolih jummit, wāá wunat jummit, jéih wālicannitdihbtut ít ab juibínap wut jī. Nihat ī ab juibínitdih Jesús át boonap wut jī.

25 Páant ā chājat doonádih joinít, Galilea baácdih moón, Diez Tútchinadihtut moón, Jerusalén tútchidih moón, Judea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moonbút dawá caandih ít péé bejep wut jī.

5

Jéé ñaj yacapboó ded pah

jummitdih Dios ā wēi enatdih Jesús ā bohéat

(Lc 6.20-23)

1 Dawá ā pebh ī juibínachah ennit, jeé ñaj yacapboó páuh laáb juibínit, Jesús caanjīh át chúudup wut jī. Páant ā chúudachah, ā bohénitbtut ā pebhna ít juibínap wut jī.

2 Páant ī juibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah át niij naóh jwíhip wut jī:

3 **“Det moh yéejnit panihnit**

Dios ā teo wáacatdih bidnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih ā teo wáacipna caá, Dios ā maáh jumapboó ī táí jummat pínah niijná.

4 **“Det ī yéejatdih jīgahnit,**

bita ī yéejatdihbtut jīgahnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih táí teo wáacnit, ī yéejatdih ā yohochah, ī jīgahat ā yaibípna caá.*

5 **“Det bitadihtut yap yohcan-**

jeh teo wáacnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, nin baác jáap ā jumuchah, queétdih maáta pínah ā waadábipna caá.*

6 **“Det nuugáp wun bab-**

hbíhnit panihnit yoobópdihtut chājat pínahdih bidnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Dios queétdih ā teo wáacipna caá,

* 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

* 5:4 Is 57.18; 61.2

* 5:5 Sal 37.11

* 5:6 Pr 9.5; Is

caandih ĩ túi jepahat
pínah niijná.*

7 “Det bitadiah jġgah en
teo wáacnitdih Dios ā
wēi enna caá. Pánih
wēi ennit, Diosbut
queétdih ā jġgah en
teo wáacbipna caá.

8 “Det Diosdihjeh bidnit,
yoobópdih jenah
joinítidih Dios ā wēi
enna caá. Pánih
wēi ennit, ā teo
wáacachah, Diosdih ĩ
enbipna caá.*

9 “Det bitadiah míic jūihñat
túutcan, túi biícidih
chājat túutnitdih
Dios ā wēi enna caá.
Pánih wēi ennit, ‘Wā
weh caá’, queétdih ā
niijbípna caá.*

10 “Det Dios ā náahat
pah ĩ chājat jġib
bitaboó queétdih
yeejép ĩ chājachah
yuhna, caandih
cádahcannitdih Dios ā
wēi enna caá. Pánih
wēi ennit, ā teo
wáacachah, Dios ā
maáh jumupboó ĩ
jumbipna caá.*

11 “Wīihwā ĩi jumat jġib
bita yeebdih ĩ jūihñachah,
yeejép ĩ chājachah, ĩ yee
naóh yacachah, yeebdih
wēi ennit, wā teo wáacbipna
caá.*

12 Dios naáwátidih naóh
yapanitjidih biíc yoobó
yeejép itát chāj waáwáp
tajġ. Pánihna, queétdih
ĩ chājatġi pahjeh bita

yeebdihbut yeejép ĩ
chājbipna caá. Obohjeéhtih,
jeáboó ĩi juibínachah,
Dios yeebdih búdí ā túi
chājbipna caá. Páant ā túi
chājat pínahdih jéihnit, bita
yeebdih yeejép ĩ chājachah
yuhna, ĩi túi weñé”, Jesús
queétdih āt niijép wat ġi.*

*Núumni, jġiát panihnit
Jesúihwā ġi jumat
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)*

13 “Yeéb nin baácboó
jumna, núumni panihni
ĩi jumna caá. Núumnijġh
ñipġi buiná caá, jeémát ā
nuñat pínah niijná. Pánihat
pah yeéb wīihwāboó nihat
bitajeéh jumna, queétdih
ĩi túi teo wáacna caá, ĩ
túi jumat pínah niijná.
Obohjeéhtih, núumni ā
buyát beedéchah, ĩi jéih
jwáub buyácan caá. Páant
ā buicáh, caandih yohatjeh
caá náahap. Pánih yohnidih
cāacwā jéihcanjeh, ĩ wid
chāibipna caá. Pánihat dée
pah yeéb Diosdih cádahna,
bitadiah teo wáacat dée
wihcan, buicánni núumni
panihni ĩita jum tagaá.*

14 “Yeéb nin baácboó
jumna, jġiát panihni ĩi
jumna caá. Chei namáboó
ĩi jġi béjat pah, ĩi túi
chājachah ennit, bitabut
biíc yoobó Dioih namáboó
ĩ jéih bejna caá. Jeejġh
jumni tútchidih dedé jāhat
wihcah, nihat cāacwā ĩ
túi enat pah, yeéb ĩi túi

* 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20 * 5:10 1P 3.14 * 5:11 1P 4.14 * 5:12 2Cr
36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35 * 5:14 Jn 8.12; 9.5

chājatdihbut nihat ĩ túi enna caá.*

¹⁵ Jiiát dahdih jiiínit, pamap dahjĩh cáacwã ĩpĩ páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandíh japboó ĩpĩ jii cáagna caá, nihat muú diítboó jumnit ĩ túi enat pínah niijná.*

¹⁶ Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jumna, yeebút bitadiah ĩi túi chājaá. Páant ĩi túi chājachah ennit, ĩi ĩp jeámant bóodih cáacwã ĩ wēi naóhbipna caá”, queétdih Jesús át niijíp wat ĩi.*

Moisés ā wutatji

¹⁷ “Nindihbut yeebdíh wã jéihyaat túutna caá: Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátjidihbut yohodih wã jūóhcan beé. Queét ĩ daacátjidih yoobópdih cáacwãdih jéihyanit, ĩ niijátji pah biíc yoobó chājat túut niijná, wã jūúwáp be.

¹⁸ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Péeni yeó jáap jãtih, Moisés ā wutatji ā buúdcán niít. Nihat ā daacátji pah ā yap beedáat pínah jãtih, nin baác, jeábut ā buúdcán niít.*

¹⁹ Ded biíc wutatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijní, bitadiahbut yap yohat túutni, Dios ā maáh jumapboó oboh hjeéhtih, ded ā wutatdih túi jepahna, bitadiahbut

jepahat túutni, Dios ā maáh jumapboó maáh ā jumbipna caá.

²⁰ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowãbut ‘Dios ā wutatdih jwĩ túi jepah beedána caá’, niijná yuhna, ĩ túi chājcan caá. Pánihna, Dios ā wutatdih yeebboodih queét chah túi jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios ā maáh jumapboó ĩi juibícan niít”, Jesús queétdih át niijíp wat ĩi.

Íijat

(Lc 12.57-59)

²¹ “Ñi nuowãdih nin pah ĩ niij naóh bohéatjidih yeebút ĩit joiijí tagaá: ‘Cáacwãdih ĩi mao yohca bojoó. Ded cáacdih mao yohnidih peéh chājat ā jumbipna caá’, ĩ niijátjidih ĩit joiijí tagaá.*

²² Obohjeéhtih, weéamboó nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Ded biíhdih íijna, cáacdih mao yohnidih ĩ peéh chājat pah, caandíhbut peéh chājat ā jumbipna caá. Ded biíhdih jũihna ‘Meém jenah joicánni caá’, ā niijátji júb, peéh chājat túutniit pebhboó ĩ ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépahca caá’, niijní iiguípna bejni pínah ā jumna caá.

²³ “Diosdih weñedih juibína, sacerdotedih nuñápdih ĩi mao wãhat túutat pínah jãtihbitjeh,

* 5:15 Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33

* 5:16 1P 2.12

* 5:18 Lc 16.17

* 5:21 Ex 20.13; Dt 5.17

biih yeebdih ã ijatdih náhnit, nin pah ñi chãjaá:

24 Ñi wũhni pínah nuñápdih jwej jwũhnit, ã pebhna jwáub bej, ñi míic ámohoó. ‘Páant wã chãjatjidih wã jĩgahna caá. Chéneji wã jwáub chãjcan niit, páant muntih. Pánihna, weemdih ma íj jenah joyátdih ma cádahea’, ñi niijí. Páant ñi míic ámohat táttimah, Dioih muuná caandih weñedih ma jwáub bejeé, buca.

25 “Biíhdih ma jíib buudaátdih bidnit, cáacwãdih peéh chãjat túutni maáh pebhna naóh yacadih meemdih ã ub bejchah, ãjeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chãjat túutni pehb- boó ñi juibiát pínah jãtih, meemdih ã naóh yaccat pínah niijná, caanjih ñi míic ámohoó. Páant ñi chãjcah nihna, yeebdih ãta naóh yac tagaá. Páant ã naóh yacachah joinít, peéh chãjat túutniboó meemdih nemat muúboó ãta nemat túut tagaá.

26 Yoobópdihi yeebdih wã naóhna caá. Caán nemat muúboó ñi jíib chãj beedaát pah bóo ñi jum jwũhbiipna caá. Caán jíib chãjat túutnidih jíib chãj péanit, ñi bacbiipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Bitá wehá mánañih yeejép chãjcat

27 “Ñi nuowãdih nin pah ñi niij naóh bohéátjidih

yeebbút ñit joiijí tagaá: ‘Bitá wehá mánañih yeejép ñi chãjca bojóo’, ñi niijátjidih ñit joiijí tagaá.*

28 Obohjeéhtih, weémboó yeebdih nin pah wã naóhna caá: Ded yad wilijih yeejép chãjcan yahna, caántdih en ñinahnitjeh, yeejép átát chãj péanap taga. Pánihna, yad- dihbát biic yoobó muntih ã yapna caá.

29 “Ma jéihyepmant bóo quíibjih en ñinahnit, yeejép chãjna, caan dáhdih wáat yohat pah, caán yéj chãjatdih ma cádahea. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih quíib dahdih ma wáat yohochah, caan dájhjeh áta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjih iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ñinahnit, yeejép chãjatdih cádahat caá náahap.*

30 “Míih jéihyepmant bóo téihyajih yeejép chãjna, caán téihyadih ma dúuc bóod yohat pah, caán yéj chãjatdih ma cádahea. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih téihyadih ma yohochah, caán téihyajeh áta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajih iiguípna be- jna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéj chãjatdih cádahat caá náahap”, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.*

* 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18

* 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47

* 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Ñi nuowādhin nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbát ñit joijí tagaá: ‘Yaddih yohíhna, ñi yohat pínah papélahdih wāhñit, caántdih ñi jéih yohna caá’, ít niijíp wut yuh jī.*

32 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Ājeéh bóli biíh newéjīh yeejép mi chājat jībjeih, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājcah yuhna, ā yohat táttimah, biíhjíh mi jwáub áa jumna, caanjīh yeejép mita chāj tagaá. Pánihna, det yohnitjīh jwáub áa jumna, yeejép ī chājna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Ded pah yoobópdih jwī naáwát pínah

33 “Jon jātih moondíh nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbát ñit joijí tagaá: ‘Dios ā enechah, wā niiját pah wā chāj bipna caá. Páant wā chājcah, weemdíh ā peéh chāja naáh”, niijnít, ñi niiját pahjeh chājat caá náahap’, ít niijíp wut jī.*

34 Obohjeéhtih, yeéboó ñi niiját pah chājīhcan, Dios ā wātjīh niijcánjeh, ‘weemdíh peéh chājna’, niijná, biíh wātjīhjih ñipī niijná caá. Yoobópdih nin pah yeebdíh wā naóhna caá: ‘Jeá táini ā jumat pah,

wā niiját biíc yoobó wā chāj bipna caá’, ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, ‘jeá’, niijná yuhna, Dios ā maáh jumapboó ā jumachah, ā wūtdih niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chājap.

35 ‘Nin baác táini ā jumat pah, wā niiját biíc yoobó wā chāj bipna caá’, ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niijná yuhna, nin baácđih moondíh Dios maáh ā jumachah, ā wūtdih niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chājap. ‘Jerusalén tátchi táini ā jumat pah, wā niiját biíc yoobó wā chāj bipna caá’, ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwī Maáh chah wēpni ā ñioni, caandíh jwī weñat pínah tátchi, oboh jumni tátchi nihcah, biíc yoobó mantih niijná caá ñi chājap.*

36 ‘Wā báadhna, wā niiját pah yoobópdih wā chāj bipna caá’, ñi niijíchah, biíc yoobó ā táican caá. Diosjeh yeebdíh ā jéih báadhdát táutna caá. Caanjéh ñiíh waó yoócdih jéih baabána, ā jéih jwáub eyana caá. Yeéb áihwā jumna, ñiíh bácahjíh niijná yuhna, áih wātjīh niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chājap.

37 Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niijí: ‘Páant wā chāj bip caá’, niij, ‘Páant wā chājcan niit’, ñi niijí. Chah

* 5:31 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4

* 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co

7.10-11 * 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21

* 5:35 Sal 48.2; Is 66.1; Mt 23.22;

dawá jacna ñi niijíchah, ã táican caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jwĩ peéh chãj jwúubacat
(Lc 6.27-36)

38 “Ñi ñowãdih nin pah ã niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiijí tagaá. ‘Biíh míih quíib dahdih ã búuh mawat pahjeh, meembút caandíh búuh mao jwúubanaá. Míih maó doóbhdih ã daj mawat pahjeh, meembút caandíh daj mao jwúubanaá’, ít niijíp wut jĩ.*

39 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Meemdíh yeejép chãjnidih yeejép ma chãj jwúubaca bojoó. Ded meemdíh íjnit, míih jéihyepmant bóo púo tíbdih ã mawachah, biámantbut ma júutú, mawíhna, ã jwúub mawat pínah niijná.*

40 Biíhboó ded pah ma chãjatji jíib meemdíh ã naóh yacachah, peéh chãjat túutniboó míih camisadih meemdíh naóh yacnidih ã wúhat túutuchah, caandíh wúhnt, ma ðoní jih bóo chóodihbut ma wúhuú.

41 Biíhboó áih bií déedih namá tacdih meemdíh ã ðuo wáhat túutuchah, meémboó ã juibíát pínahna ma ðuo wáhaá.

42 Ded ã náahatdih meemdíh ã úubáchah, ma wúhuú. Biíh meemdíh ã wáihichah, caandíh ma wayaá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jwíutdih eníhcannitdih Jesús ã oyat túutat

(Lc 6.27-28,32-36)

43 “Ñi ñowãdih nin pah ã niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiijí tagaá: ‘Ñijeéh jumnitdih ñi oyoó. Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih eníhcat caá náahap’, ít niijíp wut jĩ.*

44 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ñi táí chãjaá. Det yeebdíh yeejép ã chãjachah, Diosdih ñi úubú, queétdih ã táí chãjat pínah niijná.

45 Pánih chãjna, jwĩ íip jeámant bóo ã weh ñi jumbipna caá. Diosboó nihat cáacwãdih biíc yoobó ã táí chãjna caá. Yeejépwãdih, túinitdihbut yeó ã táí chãhat túutna caá. ã wútatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut mah ã búugát túutna caá. Cáacwãdih biíc yoobó Dios ã táí chãjat pah, yeebbút biíc yoobó ñi táí chãjaá.

46 Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta ã úubát túutni dinerodih úubhntboó tabit yéejnit jumna yahna, páant ã chãjna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíhwãboó nihatdih oinit, biíc yoobó teo wáacat caá náahap.

47 Yeéb ñi déewãdihjeh míic jwááhnt, ñi wéi naóh úubáchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit

* 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21

* 5:39 Lm 3.30

* 5:43 Lv 19.18

yuhna, biíc yoobó ĩ chãjna caá. Obohjeéhtih, yeéboó nihatdih ñi túi wěi jwãáá.

48 Jeámant bóo jwĩ íp nihatdih túi chãjni ã jumat pah, ã weh jumna, biíc yoobó yeebbút nihatdih túi chãjnit ñi jumúú”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

6

Ded pah caá jwĩ túi chãjat

1 “Dios túinidih ã chãjat túutuchah jepahnit, ‘Ñi eneé! Dios ã wutat pah wã túi chãjna caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Pánihi bita ĩ wěi enat pínahdihjeh bidna, ĩ wěi naáwátjeh ñi túi chãjat jíib wãát jumna caá. Dios jeámant bóo yeebdíh ã wãhcan niít.*

2 “Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadih ñi jútca bojoó. Túi chãjnit pah jíghonitboó nihat ĩ wěi enatdih bidna, ded pah ĩ chãjat pah ñi chãjca bojoó. Queét namánaboó jumnitdih, jwiít judíowã jwĩ míic wáacat múnáboó jumnitdihbut ípĩ wũhna caá, dawá queétdih ennit, ĩ wěi naáwát pínah niijná. Queétdih ĩ wěi naáwáchah, ĩ túi chãjatji jíib dée ĩ bíbohna caá. Diosboó ĩ túi chãjatji jíib queétdih ã jwúub wãhcan niít.

3 Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, biíh ma chéen yoobát ã

jumachah yuhna, caandíh jútcanjeh, ma wũhúú.

4 Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cáacwã ĩ encah yuhna, Diosboó ã enna caá. Pánihi enna, caanjéh ñi túi chãjatji jíib yeebdíh ã wãhbiipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

*Ded pah caá jwĩ úúbat
(Lc 11.2-4)*

5 “Diosdih úúbhna, túi chãjnit pah jíghonitboó nihat ĩ wěi enatdih bidna, ĩ úúbat pah yeéboó ñi úúbhca bojoó. Queétdih úúbhna, jwiít judíowã jwĩ míic wáacat múnáboó, namánaboobút ñuhnit, Diosdih ĩ úúbhna caá, dawá queétdih ennit, ĩ wěi naáwát pínah niijná. Páant cáacwã ĩ wěi enatjeh caá ĩ úúbat jíib dée.*

6 Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih úúbat túut niijná, ñiíh tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánihi nem waad béjnit, jwĩ íp jwĩ jéih enca naáhdih ñi úúbú. Pánihi, cáacwã ĩ encah yuhna, jwĩ ípboó yeebdíh ennit, ã túi joibíipna caá. Pánihi joinít, ñi úúbúchah, yeebdíh ã túi teo wáacbiipna caá.

7 “Dawá láa nin jacañihjeh wã úúbúchah, Dios weemdíh ã túi jepahbiipna caá’, caandíh jéihcannitboó ĩ niij jenah joiná yuh caá.

8 Pánihi, queét ĩ úúbat pah ñi úúbhca bojoó. Obohjeéhtih, ñi úúbat pínah

* 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13

* 6:1 Mt 23.5

* 6:5 Lc 18.10-14

játi, jwĩ ípboó ded pah ñi náahatdih ã jéihna caá.

9 Pánihna, yeéboó nin pah jwĩ ípdih ñi niíj uúbá:

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah túini ma jumuchah, meemdíh jwĩ wěina caá. Ma wūt chah yáaat caá jwiit jwĩ náahna caá.

10 Nihat meém maáh ma jumatdih jéihnit, ĩ jepaha naáh. Ma wutuchah, jeáboó jumnit ĩ túi jepahat pah, nin baácđih moonbát ĩ jepaha naáh.

11 Yeó jáap jummat pah jwĩ jeémát pínahđih ma wūhú.*

12 Bita jwiitdih ĩ yéej chājatdih jwĩ yohat pah, meembát jwĩ yéej chājatdih ma yohoó.

13 Nemépwā ĩ maáh jwiitdih ã yéjaíhichah, ma teo wáacá, jwĩ yéej chājcat pínah niijná. Páant jwĩ uúbúchah, meém jwĩ Maáh chah wēpni jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumuchah, yeó jáap jummat pah nihat meemdíh ĩ wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ã jumnah’,

Diosdih ñi niíj uúbá.

14 “Bita yeebdíh ĩ yéej chājatdih ñi yohochah ennit, jwĩ íp jeáboó jumni bat

yeéb ñi yéej chājatdih ã yohbipna caá.

15 Obohjeéhtih, bita yeebdíh ĩ yéej chājatdih ñi yohcah, jwĩ ípbat ñi yéej chājatdih ã yohcan niit”, Jesús át niijíp wat jĩ.*

Ded pah caá jeémp jwuhcan jwĩ uúbát

16 “Diosdih túi uúbát túat niijná, jeémp jwuhcan, jígahnit pah ñi jígohca bojoó. Páant tigaa túi chājnit pah jígohnitboó ĩpĩ chājap. Cāacwā queétdih ĩ wēi naáwátđih bidna, queét ĩih móotđih jígahni pah ĩ chājna caá. Páant ĩ chājachah, jeémp jwuhcannit ĩ jummatdih nihat ennit, ‘Queét túinit caá’, ĩ niíj wěina caá. Yoobópđih yeebdíh wā naóhna caá: Cāacwā queétdih ĩ wēi naáwátjeh ĩ jeémp jwuhcat jíib dée ã jumna caá. Diosboó queétdih ã wēi naóhcan niit. Queét ĩ chājat pah ñi chājca bojoó.

17 Obohjeéhtih, yeéboó jeémp jwuhcan, ñih móotđih túi chocnit, yeó jáap jummat pah ñi túi míic ámohat pah ñi chājaá.

18 Yeéb páant ñi chājachah, ñi jeémp jwuhcatdih cāacwā ĩ jéihcah yuhna, jwĩ ípboó ã jéihbipna caá. Jwĩ íp, jwĩ jéih enca naáh, ñijeéh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, ñi uúbúchah, ã enbipna caá. Pánih ennit, ded pah jeémp jwuhcan,

* 6:11 Pr 30.8-9

* 6:15 Mr 11.25-26

ñi wábat jíib yeebdíh ã túi chãjbipna caá, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Jeáboó búdí jíib jumni paninidih jwĩ bíbohat

(Lc 12.33-34)

¹⁹ “**Nin baácboó jum jwáhna, ‘Wíih pínahjeh caá’, niij jenah joinít, bíi déedih dawá ñi wá ámohca bojóó. Nin baácboó jumni ã moopáh bejbipna caá. Bíih moópcannidih bitaboó í nũumbípna caá. Pánihna, nin baácđih bóo bíi dée bũudní pínahjeh ã jumachah, caandíh ñi en ñinahca bojóó.***

²⁰ **Obohjeéhtih, bíi déedih ñi en ñinahat pah Dios ã weñat pínahdih túi jenah joí chãjnit, búdí jíib jumni panihnidih jeáboó ñi bíbohbiipna caá. Caán ñi bíbohniboó ã moópcan niít. Nũumnít í jéih wá bejcan niít. Pánihna, caanná ñi bíbohat pínah ã bũudcán niít.**

²¹ **Dios pehbboó ñíih búdí jíib jumni panihni ã jumachah jéihnit, Dios ã weñat pínahdih ñi túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh ñíih búdí jíib jumnidih bíbohnit, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibípna caá**, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Ded pah jwĩ jenah joyátdih jwĩ chãjat

(Lc 11.34-36)

²² **“Jiát ã túi yeh iiguíchah, jwĩ túi jéih enat**

pah, Dios ã weñat pínahdih túi jenah joinít, túinidih ñi chãjbipna caá. Ded pah ñi jenah joyátdihjeh ñi chãjbipna caá. Túinidih jenah joinít, túinidih ñi chãjbipna caá.

²³ **Obohjeéhtih, túicannidih jenah joinít, yeejépdih ñi chãjbipna caá. Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah, tabit yeejép ñi chãjat ã jumbipna caá**, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Dinerodih búdí bidna, Diosboodíh ñi jéih bidcat

(Lc 16.13)

²⁴ **“Ded Diosdih oini ã weñat pínahdih chãjna, tabit pohba dinerodih ã jenah joicán niít. Obohjeéhtih, ded dinerodihjeh búdí jenah joiníboó Diosboodíh ã oican caá. Dinerojĩhjih wěini jumna, Diosboodíh ã náahcan niít. Pánihna, Diosdih, dinerodihbut bíic yoobó ñi jéih bidcan caá**, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Dios ã wehdih ã túi en dawát

(Lc 12.22-31)

²⁵ **“Nin pah yeebdíh wã jwáub naóhna caá: Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínah yéguehnadibut ñi náhni dahwaca bojóó. Obohjeéhtih, caandíh bidat chah Diosjeéh ñi túi jumat pínahboodíh ñi bidíí. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ã**

wāhbipna caá, ñi túi jumát pínah niijná.

²⁶ Jwébehwādh ded pah Dios ā en dawátdih ñi jenah joyoó. Queét wápchi wihcan, jeémát ĩ ámohat mūnādihbut ĩ híbohcah yuhna, jwī ĩpboó queétdih túi en daoná, ĩ jeémát pínahdih āpī wāhna caá. ĩObohjeéhtih, jwébehwādh ā oyat chah yeébbodíh Dios ā oina caá! Pánih oinit, yeebdíhbut ā túi en daobípna caá.

²⁷ Nindih ñi túi jenah joyoó: Búdí náhni dahwana yuhna, ñi wānat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut nūmcán niit. Pánihna, bádí ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

²⁸ “Ñi dawát pínah yéguehnadihbut bádí ñi jenah joicá bojoó. Jiadih bóo cháanadih ñi túi jenah joyoó. Caán cháana behna, ā túi jíghat pínahdih āpī teocan caá.

²⁹ Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji āih túini yégueh chóodih dāonít, ā túi jíghat chah cháanaboó ā túi jíghona caá.*

³⁰ Caán cháanadih Diosboó ā túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó buu déedih jum, cheibit déedih ā diib téh bejna caá. Páant ā diib téhechah, cáacwā ĩpī cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ā jumuchah yuhna, Dios caán cháanadih túi jíghoni ā chājna caá.

Caán cháanadih túini yégueh dée pah ā wāhat chah yeébbodíh Dios yéguehdih ā wāhbipna caá. Pánihna, caandíh bádí jenah joicánjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyoó.

³¹ Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbut bádí ñi jenah joicá bojoó.

³² Diosdih jéihcannitboó bií déedih tubit ĩpī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, jwī ĩp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh judhdadidih ā jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ā teo wáacat pínahdih ñi túi jenah joyoó.

³³ Bií déedih ñi bidat chah, Dios ā maáh jumadidih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, āih túini doonádih bitadidih ñi naáwá, queétdihbut caandíh ĩ jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihat ñi náahatdih ā wāhbipna caá.

³⁴ Cheibit dedé ā yapat pínahdih bádí ñi jenah joicá bojoó. Cheibit yeejép ñi yapachah, Dios yeebdíh ā teo wáacipna caá. Buu ded pah ñi chājatdihjeh jenah joyát caá náahap. Biíh yeó jáapdih bóo pínahdih tubit ñi jenah joicá bojoó. Dios yeebdíh en daonít, ā túi teo wáacipna caá”, Jesús āt niijíp wut ĩ.*

* 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

* 6:34 Sal 55.22; 1P 5.7

7

“Yeejépwā caá”, bitadih niij jähcat

(Lc 6.37-38,41-42)

1 “**Meém yeejép caá**, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbat ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niit.

2 **Bitadih ‘Ápĩ tui chãjcan caá**, ñi niij enat pah, Dios-boó yeebdíhbat biic yoobó ã niij enbipna caá.*

3 **Nin pah yeéb ñipĩ chãjna caá**: Ñi déedih baini quíib becát ã jumachah, caanbítdih ñi tui enna caá. Caán baini oj ã jumachah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéej chãjatbitdih ñipĩ enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh budi quíib becát ã jumachah yuhna, caandih ñi encan caá. Caandih ñi encat pah, budi yeejép chãjna yuhna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tiguaá páant ñi chãj?

4 **Yeebdíh budi quíib becát panihni ã jumachah yuhna**, ‘Némé, ma quíib becátdih weémboó meemdih wã póoj yohbipna caá’, ñipĩ niijná caá. Pánihat pah, budi yéej chãjnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chãjna caá ma chãjap. Caandih ma cádaahá’, ñipĩ niijná caá. ¿Dépanih tiguaá yeéb yeejép chãjnit jumna yuhna, budi ñi yéej chãjatdih jenah joicánjeh, bita baini i yéej chãjatdihjeh ñi jenah joí?

5 **Páant niijnít, túinit pah jígohnit i chãjat pahjeh muntih yeebbát biic yoobó ñi chãjna caá**. Yeebdíh budi quíib becát panihnidih ñi jwíih póoj yohat pah, ñi yéej chãjatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat túttimah, ñi déeíh baini quíib becát panihnidih tui jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, ã yéej chãjatdih ñi jéih cádahat túutbipna caá.

6 “**Mujjiowã panihnit yeejépwã Diosdih náahcannitdih áih túini doonádih ñi naóhca bojoó**. Páant ñi naáwáchah, caandih joí ijnit, yeebdíh tubit yeejép ita chãj taga. Momo muuwã panihnit, ií náah chãjnitdih Dioíh túini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, joíhcan, budi jíib jumni jeé tíbnadih momo muuwã bepédih i wid chãñat pah, caán túini doonádih ita yoh tagaá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Diosdih jwĩ uúbáchah, ã jepahat

(Lc 6.31; 11.9-13)

7 “**Diosdih uúbhna, ñi uúbh cádahca bojoó**. Páant ñi uúbáchah, ded pah ñi uúbátdih Dios yeebdíh ã wühbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh ã wühbipna caá. Jéc panihnidih wuúmp mao cádahcah, Dios ã wätbipna caá.

* 7:2 Mr 4.24

⁸ Det Diosdih túi wúbhñit, ï wúbátjidih ï bíbohñipna caá. Det Diosdih bidñit, caandih ï jwááhñipna caá. Det ï wuúmp mawachah joinít, jęc panihñidih Dios queétdih á wátñipna caá. Pánihna, yeó jáap jummat pah Diosdih ñi wúbáchah, yeebdih á jepahñipna caá.*

⁹ “¿Pan dahdih ñi wúh yeebdih á wúbáchah joinít, jee dáhboodih caandih ñita wáh taniít? Ñita wáhcan tagaá.

¹⁰ ¿Queejdih á wúbáchah, bucdih ñita wáh taniít? Ñita wáhcan tagaá.

¹¹ Yeéb yeejñit jumna yuhna, ñi wehdih túinidih ñipí wáhna caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yeejcani jumna, túini ñi wáhat chah caandih wúbhñitdih á wáhñipna caá.*

¹² “Bita yeebdih ï túi chájat pínahdih ñi náahat pah, yeebbát bitadih ñi túi chájaá. Queét yeebdih ï túi chájcah yuhna, yeébboó queétdih ñi túi chájaá. Páant tigaá Moisés á watatji, Dios naáwátdih naóh yapanit ï daacátjibut á niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wat jï.*

*Bainí jęc naáwát
(Lc 13.24)*

¹³ “Jeáboó bejihna, Diosdih túi jenah joinít, ñi jepahaá. Pánih jepahñit, á weñat pínahdihñeh ñi chájñipna caá. Pánih

chájñit, bainí jęc panihni á jumachah yuhna, á pebhna bejni bainí namádih ñi jéih ñáan bejñipna caá. Obohjeéhtih bádí jęcñih waadñit, bádí namádih ñi bejchah, dedé buwat á wihcan niít. Páant á buocah, dawá jenah joicánjeh iiguipna bejni namádih bejna, buadñit ï jumñipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, bainí jęcñih waadná, bainí namáboó ñi ñáan bejchah, túi jenah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios pehbhoó yeéb ñi bejihchah, á buwuchah yuhna, caandih túi jenah joinít jumna, ñi jéih buujáñipna caá. Pánih ñáan bejna, Dios pehbhoó jubíñit, páantjeh ájeéh ñi túi jumñipna caá. Obohjeéhtih, daocáñnit túi jenah joinítjeh caán namáboó ï jéih ñáan bejñipna caá”, Jesús át niijíp wat jï.*

Căacwă ded pah ĩ chăjatdih ennit, ded pah ĩ jummatdih jwĭ jéihyat

(Lc 6.43-44)

¹⁵ “Ñi túi chája chaáh. ‘Dios naáwátdih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojóó. Queét túinit pah jigohna yuhna, ï jenah joyátboó yeejép á jumachah, yeebdih ï yeejáhñipna caá.

¹⁶ Queétdih beh enat túut niijná, ded pah ï chájatdih

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13

* 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn

3.21-22; 5.14-15

* 7:12 Lc 6.31

* 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19

ñi táí eneé. Yeejép ĩ chājachah enna, yeejépwã ĩ jummatdih ñi jéihbipna caá. ĩ táí chājachah enna, táinit ĩ jummatdih ñi jéihbipna caá. Nin pah caá ã jummap: Ded óot nah iguáh pihana ãpĩ quehcan caá. Mai bab nahbut bab dahna ãpĩ quehcan caá.

17 Túini nah túini dahna ã quehna caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna ã quehna caá.

18 Túini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut táini dahna ãpĩ quehcan caá.

19 Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cáacwã ĩpĩ cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chājnitdih Dios ã yohbipna caá.*

20 ‘Dios naáwátdih naóh yapani wã jumna caá’, niij yeenitdih nin pah ñi beh enbipna caá: Ded pah ĩ chājatdih enna, yeenit ĩ jummatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús át niijíp wat ĩ.*

*“Meemdih wã jéihcan caá”,
Jesús ã niiját
(Lc 13.25-27)*

21 “Dawá weemdih ‘Maá’, niijnit jumna yuhna, jeáboó ĩ juibícan niit. Wã ĩp jeáboó jumni ã weñat pínahdih chājnitjeh ã maáh jumapna ĩ juibíbipna caá.

22 Péeni yeó jáapnadih wã ĩp ã maáh jumapna waádíhnit, dawá weemdih jepahcannitjibut nin pah ĩ

niijbípna yuh caá: ‘Maá, ma wēpatjīh ma naáwátdih jwiit jwī naóh yapanap ĩ. Ma wēpatjīh nemépwātdih jwī bacat túutap ĩ. Cáacwājeh ĩ jéih chājca naáhdih ma wēpatjīh jwī chāj júutap ĩ’, ĩ niijbípna yuh caá.

23 Obohjeéhtih, ‘ĭYeebdīh wã jéihcan caá! ĭYeejép chājnitjeh ñi jumna caá! Pánih jumnit, wã pebhna ñi waád jūóhca bojóó’, queétdih wã niij jepahbipna caá”, Jesús át niijíp wat ĩ.*

*Chéne muú teonit naáwát
(Lc 6.47-49)*

24 “Ded wã bohéátdih joí jepahna, muú chāj pooni panihni ã jumna caá. Túi jenah joiní jwumúp baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih ã táí dodhdop be.

25 Caán muúdíh ã péaat túttimah, búdí mah jūóh, muj búdí daab béj, búdí johlitbut ã jūúwáp be. Páant tubit ã johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, ã áaccap be.

26 Obohjeéhtih, ded wã bohéátdih joiná yuhna, jepahcan, túi jenah joicánni muú chājni panihni caá ã jumap. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ã dodhdop be.

27 Caán muúdíh ã péaat túttimah, mah búdí jūóh, muj daab béj, búdí johlitbut ã jūúwáp be. Pánih búdí ã johochah, caán muú áacna,

* 7:19 Mt 3.10; Lc 3.9

* 7:20 Mt 12.33

* 7:23 Sal 6.8

búdí ã yáanap be", Jesús ãt niijíp wut jĩ.

²⁸ Páant ã niij naáwáchah joiná, cáacwã ít joí wáhi bejep wut jĩ.

²⁹ "Caán táí jéihni pah jwiitdih ã niij bohéna caá. Moisés ã wutatjidih bohénit páant ípĩ niij bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópdihi tiguaá maáh ã jumap", ít míic niijíp wut jĩ.*

8

Bácah moópnihi ã booaat (Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Páant niij naóh bohé péanit, Jesús jeé ñaj yacapboó cháudnihi ã bohénitdih ãt numah dei bejep wut jĩ. Æ dei bejehah ennit, dawá ãjeéh ít péé bejep wut jĩ.

² Páant í bejehah, bácah moópni jwááhnit, bódiha caj yoh ñajnit, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih boana caá, Jesúsdihi ãt niijíp wut jĩ.

³ —**Júu! Wéinit meemdíh wã boana caá**, caandíh teo jáhanit, ãt niijíp wut jĩ.

Páant Jesús ã niijíchahjeh, ã moopát ãt ñumáh bejep wut jĩ.

⁴—**Meemdíh wã booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihi jeh naáwádihi ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ã ñumátjidih ma júutú. Moisés ã wutatji pah sacerdotewã í cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádihi**

ma wáhuá, Dios meemdíh ã booaatjidih í jéihyat pínah niijná. Tálttimah, ma déewájeéh ma jwáub jumachah, ã táibipna caá,* Jesús caandíh ãt wép niijíp wut jĩ.

Soldadowã í maáhdih teo wáhnidih Jesús ã booaat (Lc 7.1-10)

⁵ Tálttimah, Jesús Capernaum táchina ã juibínachah, Romano cien soldadowã í maáh ã pebh juibínit, nin pah caandíh ãt niijíp wut jĩ:

⁶ —Maá, weemdíh ma teo wáacá. Weemdíh teo wáhni búdí wáanna, wíih muúboó ã lajna caá. Áih bácah jwioní ã jumachah, búdí tabanit, ã jéih bejcan caá, Jesúsdihi ãt niijíp wut jĩ.

⁷ —**Caandíh boanadih wã bejmi caá**, Jesús caandíh ãt niij jepahap wut jĩ.

⁸⁻⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wíih muúná ma bejcah, ã táimi nacaá. Weem cháh wépni ma jumachah, 'Wíih meedíh ma waád júúwá', niijní dée nihcan caá. Ma naáwáchahjeh, weemdíh teo wáhni ã boobipna caá. Wã chah jumnit bita maáta weemdíh í wutna caá. Weembát soldadowádihi wutni caá. Bíicdihi 'Ma bejeé', wã niijíchah, ãpĩ bejna caá. Bíihdihi 'Ma júúwá', wã niijíchah, ãpĩ júúhna caá. 'Nindih ma chájaá', wã niijíchah, páant ã chájna caá. Weém wutni jumna, meembát wutni ma jumatdih wã jéihna caá. Ma wutat pahjeh weemdíh

* 7:29 Mr 1.22; Lc 4.32 * 8:4 Lv 14.1-32

teo wāhni ā boobipna caá, soldadowā ī maáh Jesúsdiĥ āt niijíp wut jĩ.

10 Páant ā niijíchah joí wēinit, Jesús ājeéh péenitdih nin pah āt niijíp wut jĩ:

—**Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin soldadowā ī maáh judío nihcan yahna, Diosdih ā táí jenah joiná caá. Caandíh teo wāhndih wā booaat pínahdih āt jéihyep taga. Weemdíh caán ā táí jenah joyát pah, ded judío biíc yoobó jenah joinídih wā en jawahcan caá.**

11 **Yeebdíh wā naóhna caá. Péeni láa bita judíowā nihcannit, niĥat baácđih moón Diosdih táí jenah joinít, jeáboó Dios ā maáh jamapna dawá ī juibíhipna caá. Caanná jamnit, Abraham, Isaac, Jacob biícđih ī jeémpbipna caá.***

12 **Obohjeéhtih, judíowā Dios ā maáh jamapna bejnit déejidih, yeejép dupánapboó ā wahbipna caá. Caanná ā wahnitboó búdí jígahnit, íih maodíh ī néeh cháác juibíhipna caá, Jesús āt niijíp wut jĩ.***

13 Páant queéđdih niij péanit, soldadowā ī maáhdih nin pah āt jwáub niijíp wut jĩ:

—**Míih mauná ma jwáub bejeé. Meemdíh teo wāhni booni ā jamna caá. ‘Jesús caandíh ā boobipna caá’, ma niij jenah joyát pahjeh ā yapna caá, Jesús caandíh āt niijíp wut jĩ.**

Páant ā niijíchahjeh, āih maúboó jamni caandíh teo wāhni āt boonap wut jĩ.

Pedro chudhdih Jesús ā booaat

(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Páant niij péanit, Jesús ā bohénitdih āt jwáub numah bejep wut jĩ, páant mantih. Pánih bejna, Pedroih mauná juibínit, ĩt waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Pedro chudh búdí pahat wunna, mi ĩaját chóoboó mi ĩajachah, Jesús āt enep wut jĩ.

15 Pánih ennit, míih téihyadiĥ ā teo jāhanachahjeh, pahat āt dúucach bejep wut jĩ. Páant ā dúucachah joinít, caántboó ĩah ĩuhnit, Jesúsdiĥ jeémát mit wāhup wut jĩ.

Dawá wunnitdih Jesús ā booaat

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Tōo ĩáh jūwúchah, dawá nemép caolih jamnitdih ĩ chéenwā Jesús ā jamni maú jóocmant ĩt ub juibínap wut jĩ. Páant ĩ ub juibínachah ennit, Jesús wā ĩt bac bejep wut jĩ. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemépwāđih ā bac bejat táutuchahjeh, cáacwáih bácahmant ĩt bac bejep wut jĩ. Bita tubúp chūhnitdihbut Jesús āt booa beedánap wut jĩ.

17 Páant ā chājachah, Dios naáwáđdih naóh yapani Isaías ā niijátji pah āt yapap wut jĩ. “Jwĩ tubúp chūáđđih, jwĩ wunatdihbut jígah ennit, āt booa nap taga”, Isaías āt niij daacáp tajĩ.*

* 8:11 Lc 13.29

* 8:12 Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28

* 8:17 Is 53.4

Biquína Jesús dih ì pééhat
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Dawá Jesús pebh ì jwá ñuhuchah ennit, Jesús á bohénitdih nin pah át niijíp wut jî:

—**Chóbe conanaáboó jwí cháh bejjîh**, át niijíp wut jî.

¹⁹ Páant niijnít, jêlitna ì dei bejehah, Moisés á wutatjidih bohéni Jesús dih jwááhnit, nin pah át niijíp wut jî:

—Bohéní, deyoób ma bejehah, weembút majeéh wá bejmi caá, át niijíp wut jî.

²⁰ —**Jia mujjiowá ìh muú pínah íitnadih ì bíbohna caá. Jwébehwábut ìh yécanadih ì bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó nihat cáacwá úd jeñé, wíh muujéh pohba wá bíbohcan caá. Pánihna, wájeéh ma júúwúchah, búdí bwat meemdíhbut á jumbipna caá**, Jesús caandíh át níj jepahap wut jî.

²¹ Páant á niijíchah joinít, bíh jwuh nin pah át niijíp wut jî:

—Maá, majeéh weembút wá bejmi caá. Obohjeéhtih, wá bejat pínah játi wá íp á wunuchah, áih bácahdih wá yohat pínah niijná, ‘Ma chão jwúhuú’, weemdíh ma niijí. Á wunuchah yoh péanit, majeéh wá bejbipna caá, át niijíp wut jî.

²² —**Weemdíh náahcannit wunnit paníhni jumna, queétoó wunnitdih ì yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wájeéh jumni pínah buu ma júúwá**, Jesús caandíh át niijíp wut yah jî.

Búdí johlit nolihatdihbut á yayáá

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Páant níj péanit, jêlitboó dei jwábinít, búdí jááj chóodih á bohénitdih át numah waadáp wut jî.

²⁴ Íimdih ì cháh bejehah, Jesúsboó át úwah bejep wut jî. Pánihna, ím tac yoób ì buug lájachah pohba, Jesús á úwat pónih, búdí johlit át júúwáp wut jî. Páant búdí nolihat á jamuchah, ít daábíhip wut jî.

²⁵ —¡Maá, jwiít dih ma teo wáacá! ¡Daabná caá jwí chãjap! ít níj wacup wut jî.

²⁶ Páant ì níj wuchah, jáanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jî:

—¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? **Weemdíh túi jenah joiná, ñita úumcan tagaá**, át niijíp wut jî.

Páant niijnít, ñah ñahnit, johlit, nolihatdihbut jéhnit, “**Ma yayaá**”, át niijíp wut jî. Páant á niijíchahjeh, johlit nolihatbut bícmantjeh át yayáh bejep wut jî.

²⁷ Páant á yapachah, en wáhi bejnit, queétjeh nin pah ít míic niijíp wut jî:

—¿Dedé cáac tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut á yayáh bejna caá, ít niijíp wut jî.

Gadara baácdih moón nemép caolih jumnitdih Jesús á booaat

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Páant á yapat túttimah, Gadara baácna ít cháh jwábinap wut jî. Caanná ì cháh jwábinachah, chéne

neoná cãac yohopmant Jesúsdih ït jwãáh dei jũúwáp wut jĩ. Queét nemép caolih jumnit, tãbit tac behnit ï jumhachah, caanná cãacwã ïpĩ bejcap wut jĩ.

29 Pánihna, Jesúsdih jwãáh dei juibínit, nin pah ït niij ñaacáp wut jĩ:

—¿Meém Dios wũúh, dépanih chãjadih jũóh tigaá ma chãj? ¿Dios ã peéh chãjat pínah ã judh jwuhachah yuhna, jãtih jwiútdih peéh chãjadih jũóhntit beé ma chãjap? ït niijíp wut jĩ.

30 Yũúpbít dawá momo mũwã bíd jeémpna ït chãjap wut jĩ.

31 Pánihna, queétdih ennit, nemépwã nin pah Jesúsdih ït niijíp wut jĩ:

—Jwiútdih bacat túutna, cot mũwãdih ma waadát túutá, ït niijíp wut jĩ.

32 —**Júu, caán láa bácah ñi bejeé**, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, queét cãacwãih bácahmant bacnit, mũwãdih nemépwã ït waadáp wut jĩ. Páant ï waadáchah, wépép ñáo dei bej, ímna búg báah bejnit, mũwã ït chíic wun beedáh bejap wut jĩ.

33 Páant ï yapachah enna, búdí úumnit, queét mũwãjidih en daonítboó ïh tútchina ït ñáo jweí jwúub bejap wut jĩ. Pánih ñáo jwúub juibínit, mũwã ded pah ï yapatjidih, nemép caolih jumnitdihbut ded pah Jesús ã booaatjidih ït naóh peetép wut jĩ.

34 Páant ï naáwáchah joinít, nihát caán tútchidih moón Jesúsdih enedih ït bejap wut jĩ. Pánih juibínit, caandih náahcan, ïh baácmant Jesúswãdih ït jwúub bejat túutap wut jĩ.

9

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Páant ï jwúub bejat túutachah joinít, ïh jááj chóona waadnit, Jesúswã ït jwúub chúuh bejap wut jĩ. Pánih chúuh bejnit, Jesús ãpĩ juibíni tútchina ït jwúub juibínap wut jĩ.

2 Caanná ï juibínachah, caanjĩh moón jéih yoocannidih ã ñajat chóojĩh Jesús pebhna ït beo juibínap wut jĩ. “Jesús nindih ã jéih boobipna caá”, ït niij jenah joyóp wut jĩ. Páant ï niij jenah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidih nin pah Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Ma weñeé. Ma yéejatdih meemdh wã yohna caá**, át niijíp wut jĩ.

3 Páant ã niijíchah joinít, biquína Moisés ã wutattjidih bohénit nin pah ït niij jenah joyóp wut yah jĩ: “Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Nin cãacjeh jumna yuhna, páant niijná, ‘Dios wã jumna caá’, niij yeena caá ã chãjap”, ït niij jenah joyóp wut jĩ.

4 Páant ï niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi jenah joi?

⁵ **‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, wā niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ñah ñuhnit, ma yáac chūi bejeé’, wā niijíchah, caán ã bejehah ennit, wā niiját yoobópdih ã jummatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wā bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá.**

⁶ **Weém nihat cāacwā úud jeñé, nin baácdih moondíh jéih boonanit, ï yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Pánih tibeé Dios weemdíh ã wah deyanap jī, cāacwā ï yéejatdih wā yohat pínah niijná. Pánihna, caán wēpatdih wā bíbohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā chāj jautbipna caá, ãt niijíp wat jī.**

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah ãt niijíp wat jī:

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih muúboó ma jwúub bejeé, ãt niijíp wat jī.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, ãih muúboó ãt jwúub bejep wat jī.

⁸ Páant ã booanachah ennit, cāacwā ït en wáhi bejep wat jī. Pánih en wáhi bejnit, Dios Jesúsdi h bádí wēpat ã wáhatdih jéihnit, Diosdi h bádí ït wēi naawáp wat jī.

Jesús Mateodih ã jūúwát túutat
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Pánih booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús ã bohénitdih ãt jwúub numah jib bejep wat jī. Pánih bejnit, caanmánt jūóhnit, weém Mateo pebh ï juyáp jī. Romanowā ï maáta ï úubát túutni dinerodih úubh wáhni wā jumap jī. Pánihna, caán láa wíih tewat tólihboó wā chúudap jī. Caanjíh wā chúuduchah ennit, nin pah weemdíh Jesús ã niijíp jī:

—Wājeéh ma pée jūúwá, ã niijíp jī.

Páant ã niijíchah joinítjeh, ñah ñuhnit, ãjeéh wā bejep jī.

¹⁰ Túttimah, Jesús wádh wíih muúboó numah jeémédih wā bejep jī. Weem páh dawá dinerodih úubh wáhnitdih, bita “Yeejépwá caá”, ï niijnítidihbut wā numah jeémép jī.

¹¹ Páant queét bícdih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowá jwiít Jesús ã bohénitdih nin pah ï niij jáihñap jī:

—¿Dépanih tigaá ñíih bohéni dinerodih úubh wáhnit, yeejé chājnit bícdih ã jeémp? ï niijíp jī.*

¹²⁻¹³ Páant ï niijíchah joinít, Jesúsboó queét fariseowádh nin pah ã niij jepahap jī:

—Tubúp chūúhcannit cohndih ípí bidcan caá. Wunnitjeh caá caandíh ï bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wā yéejatdih jīgahnit, wā

* 9:11 Lc 15.1-2

túut nuámihna caá', niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih í bidip. 'Jwiit yeejépwā caá', niij jenah joinít dih jah teo wáacadih wā júuwáp be, í yéj chājatdih cādahnit, táiniboodíh í túut nuumát pínah niijná. Dios naawát dih naóh yapani ā niij daacátjidi h yeebdíh jéihyat caá náahap.

“Nuñáp wā dih ni mao cáo wā hatdih weém wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadi h ni jígah en teo wáacatdih caá yeebdíh wā náah yacap”, Dios ā niijná caá', āt niij daacáp tají.* Caán ded pah ā daacátjidi h jéihyat túut niijná, ni jwáub bohénaá. Caán ā daacátjidi h pah, jígah ennit, weém cāacwā dih teo wáacadih wā júuwáp be, ā niijíp jī.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdi h í wáubh joyát

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Túttimah, Juan Daabáni ā bohénitboó jwī pebh jwinít, nin pah Jesúsdi h í niij wáubh joyóp jī:

—Jwiit Juan ā bohénit, jwī nuowā í wutat pah jwīpī jeémp jwuhcan caá. Fariseowābut biíc yoobó ípī chājna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémp? Jesúsdi h í niijíp jī.

15 —Nin pah caá ā jumup: Téihya chéoni ā numah jeémpnit biíc di h ā jum jwuhchah, jígahcan, ípī túi wēi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya

chéonidih bita í wub bejat túttimah, jígahnit, íta jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wā jumna caá. Pánihat pah tigaá wā bohénit wājeéh jumna, wēinit, páantjeh í jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdíh í wub bejat túttimah, wā bohénitjeéh wā wihcah, caán láa jígahnit, í jeémp jwuhcan níit, Jesús queétdih ā niijíp jī.

16 Pánihna, ded pah jwī nuowā í wutatjii áih jáap bohéatjīh fariseowā í widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah ā jwáub niij bohénap jī: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojīh máa yégueh chóodih nah wai búudhdad ā náahcan caá. Páant ni chājachah nihna, caandíh ni chocat túttimah, jiiint bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaá. Páant tigaá jwī nuowā í naawátjidi h wíih jáap bohéatjīh wid naóhcat caá náahap.

17 Pánihat dée, pah jwuhcanni iguíh macdih nuñáp chóojīh í chājniji máa wuh wáuhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ni yáacachah nihna, iguíh mac pahna, máa wuh wáuh jéih yúuhcan, āta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah āta búud tágaá. Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wáuhboó yáacat caá náahap. Páant ni yáacachah, iguíh mac, caandíh yáacni chóobat ā túi jum bípna

* 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

caá. Pánihat pah, wíih jáap bohéat jwí nuowá i naáwátjijíh wid naóhcat caá náahap, á niijíp jí.

Áih yéguéh chóodih juí, teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús á booaat

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Wíih muúboó páantjeh jwí jumuchah, jwiít judíowá jwí míic wáacat muudíh en daonít i maáh á waád juyáp jí. Waád junít, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah á niijíp jí:

—Wá nuúm jáantjeh mi wunah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túut niijná, wájeéh ma júúwá. Páant ma teo jáhanachah, mi jwáub boobipna caá, Jesúsdi h á niijíp jí.

19 Páant á niijíchah joinít, Jesús wíih muúboó jeémp chúudniji, ñah ñuhnit, ájeéh á bac bejep jí. Jwiít á bohénitbut íjeéh jwí bejep jí.

20-21 Pánih bejnit, namádih jwí bejehah, cáacwá cātíh bíih wili wunnih mit jumap tají. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wunnih, “Jesúih yéguéh chóodihjeh juibí teona, wá boobipna caá”, mit níj jenah joyóp wat jí. Páant níj jenah joinít, Jesús tãahmant júóhnit, áih yéguéh chóo yapatbitdih mit juí tewep tají.

22 Páant mi juí tewatdih jéihna, tac púud ennit, Jesús caántdih nin pah á niijíp jí:

—Nuúmá, ma weñeé. **Weemdíh túi jenah joinít, ma boona caá**, á niijíp jí.

Páant á niijíchahjeh, mit boonap tají.

23 Túttimah, jwiít Jesús bíicdih maáih muuná jwí waád juibínah jí. Pánih waád juibínit, chíó póojnitdih, dawá ñaac júinítidihbut jwí enep jí.

24 Páant i juñúchah ennit, Jesús queétdih nin pah á niijíp jí:

—Yeéb ñi bac bejeé. **Mi wuncan caá. Ñona caá mi chājap**, á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, “Nih yána caá á chājap”, niijnít, cáacwá caandíh i dehwep jí.

25 Pánihna, queét i bac bejat túttimah, wunnih pebhna waad béjnit, míih téihyadih Jesús át tewep wat jí. Páant á tewe chahjeh, boonit, mit ñah ñuhap wat jí.

26 Júocmant ñuhnit caántdih á booaat doonádih joinít, caán tútchidih moondíh ít naóh peetép tají.

Chénewá jéih encannitdih Jesús á booaat

27 Caanjíh jumnitji jwáub jibidih jwí bejehah, chénewá jéih encannit neoná jwiútdih péé bejnit, nin pah i níj ej ñaacáp jí:

—iDavid juima, Dios á wahní, jwiútdih ma jígah eneé! i niijíp jí.

28 Páant i níj ej ñaacáchah, jwiít Jesús bíicdih bíih muúboó jwí waad béjep jí. Páant jwí waad béjehah, queét jéih encannitbut i ñuún waad juyáp jí. Páant i

waád juyáchah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—**Jwiít dih ā jéih booami nacaá', ¿weemdih ñi niij jeh nah joí niit?** ā niijíp jī.

—Páant tigaá jwī niij jehah joyóp, caandih ī niij jepahap jī.

29 Páant ī niij jepahachah joinít, ñih quíbdih teo jáhanit, nin pah ā niijíp jī:

—**Páant ā chāj bipna caá', ñi niij jehah joyát pahjeh tigaá wā chāj bip,** ā niijíp jī.

30 Páant ā niijíchahjeh, ī jéih enep jī, buca. Pánih booanit, Jesús nin pah queétdih ā jwáub niijíp jī:

—**Weém bautéh yeebdih wā booatdih bitadih ñi naóhca bojoó,** ā niijíp jī.

31 Páant ā niijíchah yuhna, bac bejnit, queétdih ded pah ā booatjidih nihat pehbóó it naóh peetép tajī.

Jéih wéhecannidih Jesús ā booaat

32 Páant ī bac bejehah, Jesús pebh nemép jumnidih bita ī ñahwat ub waád juyáp jī. Caán nemép caandih át jéih wéheat tútup tajī.

33 Páant ī ub juyáchah ennit, Jesús nemépdih ā bacat tútup jī. Páant ā bacat tútuchahjeh, jéih wéhecanniji ā jwáub wéhenap jī. Caandih ennit, nihat ī en wáhi bejep jī.

—Nin pah yapatdih nihat jwiít Israel baác dih moón jwīp encan jī! ī míc niijíp jī.

34 Obohjeéhtih, fariseowā mácah ī míc niij wéhenap jī.

—Nemépwā ī maáh ā wēpatjīh caá nemépwādih ā bacat tútup, ī míc niijíp jī.*

Jesús cāacwādih ā jīgah enat

35 Pánihat túttimah, nihat botoni tútchina, dahwani tútchinadihbat bohé jibidih bejna, Jesús jwiít dih ā numah bejep jī. Tútchina yoobó naóh jib bejna, jwiít judíowā jwī míc wáacat muná waadnit, Jesús apī bohénap jī. Dios ā maáh jumat túini doonádih naóh nit, nihat caanjīh moón tabáp cháh nitdihbat apī booanap jī.*

36 Pánih bejna, dawá cāacwā ovejawādih en daoní wihcat pah yeejép yapnit, moh yéejnit ī jumuchah ennit, Jesús queétdih búdí át jīgah enep jī.*

37 Pánih jīgah ennit, jwiít ā bohénitdih nin pah ā niijíp jī:

—**Jóo dajat láa búdí tewat ā jumuchah yuhna, teonitboó daocánnitjeh ī jumna caá. Pánihat pah, túini doonádih joinít pínah dawá ī jumuchah yuhna, queétdih naóh nit pínahboó daocánnitjeh ī jumna caá.**

38 **Pánihna, túini doonádih chah dawá bohénitdih ā wahat pínah niijná, Diosdih ñi uúbá,** ā niijíp jī.*

* 9:34 Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15

* 9:35 Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * 9:36

Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * 9:38 Lc 10.2

10

Jesús doce ã naáwát túttnit pínah ã wātna

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Túttimah, jwiít doce ã bohénitdih bid bojnit, nemépwādh bacaat pínah wēpat, nihát wunnitdih booaat pínah wēpatdihbut jwiítidih ã wūhup jĩ.

2 Nin caá jwiít Jesús ã bohénit, ã naáwát túttnit pínah jwĩ wūt: Simón ã jumup jĩ. Caandih Pedro Jesús ã wāt búudhdup jĩ. Á úd Andrésbut ã jumup jĩ. Santiago, ã úd Juanjĩhbut ã jumup jĩ. Queét chénewā Zebedeo weh ã jumup jĩ.

3 Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwĩ jumup jĩ. Weémboó Romanowā ã maáta ã úbát túttni dinerodih úbh wāhni wā jumup jĩ. Biíh Santiago, Alfeo wūhbut ã jumup jĩ. Tadeo, Lebeo ã niij wūt búudhribut ã jumup jĩ.

4 Biíh Simón, Celote wāt jumni poómpdih bóobut ã jumup jĩ. Judas Iscariote, Jesúsdi eníhcannitdih duó wāini pínahbut ã jumup jĩ.

Jesús doce ã bohénitdih ã wahat

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Jwiít doce ã bohénitdih ã wēpatdih wūh, biíh tútchinaboó wahna, ded pah jwĩ chājat pínahdih nin pah Jesús jwiítidih ã niij naáwáp jĩ: **“Judíowā nihcannit pebhna ñi bejca bojoó. Samaria haácboobát ñi bejca bojoó.**

6 **Diosdih jéihcannit jumna, búudnit ovejawā panihnit ã jumuchah, judíowā pebhboojéh ñi bejeé.**

7 **“Dios maáh ã jumatdih ã jútat pínah bahnijeh ã jedhna caá’, queétdih ñi niij naáwá.**

8 **Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tubáp chūhñit, wunah bejnitdihbut ñi booanaá. Nemép caolih jumnitih bácahmant nemépwādh ñi bacanaá. Páant ñi chājat pínah wēpatdih yeebdih wā wāhna caá. Jiib náahcanjeh yeebdih wā wāhat pah muntih, yeebbát biíc yoobó jiib náahcanjeh cáacwādh ñi teo wáacá.**

9 **“Pánih bejna, dinerodih ñi ub bejca bojoó.**

10 **Wuh wūh, tút nuumát pínah camisa, zapatos ub bejcan, íoh caját nahdihbut ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóojeh ñi duo béjeé. Ñi bohénit pínahboó yeebdih ã numah jeémpbipna caá. Ñi duoní chóo ã moopóchah, queétdih ñi tút nuumát pínah chóodihbut ã wūhbipna caá. Queétdih ñi teo wáacat jiib, páant caá yeebdih ã chājbipna caá.***

11 **“Caán tútchina juibínit, caán tútchidih jum jwahna, yeebdih wēi jwāáhnitih muudihjeh ñi chāo jwáhuú.**

12 **Jiib muná waad béjnit, ‘Dios ã túyat ñijeéh ã**

* 10:10 1Co 9.14; 1Ti 5.18

jamu naáh', caán muudíh moondíh ñi niijí.

13 **Páant ñi niijíchah, táinit í jamat jíib, Dios á túyat íjeéh á jumbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit í jamuchah, páant ñi niijíchah yuhna, Dios á túyat íjeéh á wihcan niít.**

14 **Yeebdíh náahcan, í joíhcah, caán muumánt ñi bac bejeé. Bac bejnit, queétdih Dios á yohat pínahdih jútat túat niijná, ñíih zapatosdih too dugnit, caán jamni becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tátchidih moón yeebdíh í náahcah, biíc yoobó mantih queétdihbut ñi chāj júatú.***

15 **Yoobópdi h yeebdíh wā naóhna caá. Peéh chājni yeó jáapdi h Sodoma tátchidih moón, Gomorra tátchidih moondíhbut Dios búdí á peéh chājbi pna caá.* Obohjeéhtih, queétdih á peéh chājat chah, yeebdíh náahcannitboodíh á peéh chājbi pna caá”, jwiitdih á niijíp jī.***

Jesúhwādi h bita yeejép í chājat pínah

16 **“í Weemdíh ñi táí joyoó! Yeéb ovejawā panihnitdih jiwā panihnit pehbóo wā wahna caá. Pánihna, jopwā pah tac behcannit, maiwā pah ñi táí yap náhninaá.***

17 **íÑi táí chāja chaáh! Yeebdíh eníhcannit ñi maátadi h í wūhbi pna caá. Jwiit judíowā jwí míic wáacat muúboó waadnit, yeebdíh í pūibi pna caá.**

18 **Wíhwā ñi jamat jíib, caán tátchinadi h moón í maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhna but yeebdíh í ub bejbipna caá. Caanná í ub bejchah, queét maátadi h, judíowā nihcannit maátadi hbut wíh táini doonádi h ñi naóhbi pna caá.**

19 **Páant maátadi h í wūhuchah, ‘Ded pah wā niiját pínahdih wā jéihcan niít’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yeebdíh í úbh joyóchahjeh, ñi niiját pínahdih Dios yeebdíh á jéihyabipna caá.**

20 **Páant á jéihyanachah, queétdih jepahna, yeéb ñi jenah joyátjīhjah ñi jepahcan niít. Dios jwí íip á jenah joyátadi h Túini Espírituboó yeebdíh á naáwát túatbi pna caá.***

21 **“Caán láa, det wíhwā í jamat jíib, biíc weh jamna yuhna, maátadi h naóh yacnit, á déedih á mao yohat túatbi pna caá. Í mána í wehdih, í wehboó í mánadi hbut í mao yohat túatbi pna caá.***

22 **Pánihna, yeéb wíhwā ñi jamat jíib, nihat yeebdíh í eníhcan niít. Páant í eníhcah, yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, weemdíh páantjeh ñi**

* 10:14 Hch 13.51 * 10:15 Gn 19.24-28; Mt 11.24 * 10:15 Lc 10.4-12 * 10:16 Lc 10.3 * 10:20 Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15 * 10:21 Mr 13.12; Lc 21.16

cádashcah, yeebdíh wã túi ubbipna caá, wã íip pehb-
boó ñi túi jummat pínah ni-
ijná.*

23 Wíih túini doonádih ñi naáwát jíib, biíc tútchidih moón yeebdíh í yéej chãjachah, biíh tútchina jwei béjnit, caanjíh moondíhbut ñi naáwá. Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Nihat Israel baácboó jumni tútchinadi h moondíh ñi naóh beedáat pínah játih, weém nihat cáacwã úud jeñé nin baácboó wã jwúub dei jóóhbi pna caá.

24 “Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Biíc yoobó teo wáhnibut á maáh chah nihcan caá.*

25 ‘Ded pah weemdíh bohénidih á yapat pah mantih weemdíhbut á yap-
bipna caá’, jáap jéihnidih niíj jenah joyát caá náahap. Teo wáhnibut ‘Ded pah wã maáhdih á yapat pah mantih weemdíhbut á yap-
bipna caá’, niíj jenah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wã maáh chah jumna, caandíh yeejép á yapat pah weémboodíh á yapcan niít’, niíj jenah joicát caá náahap. Weém mæú mínah panihni, yeéboó wã pebh moon pánihnit ñi jumna caá. Páניהna, cáacwã weemdíh ‘Beelzebú caá’, niijná, yeéb wíihwãdihbut biíc yoobó yeejép í niijbípna caá”, Jesús

jwiít dih á niijp jíi.*

¿Deddi h tigaá úumat náah?
(Lc 12.2-7)

26 “Buu láa cáacwãdih wíih túini doonádih ñi naáwáchah yuhna, jóíhcan, bita í encah, yeebdíh yeejép í chãjbi pna caá. Páניה yeejép í bi h chãjachah yuhna, túttimah nihat í túi jéihbi pna caá. Yeebdíh yeejép chãjnit dih ñi úumca bojóo.*

27 Páניהna, buu ded pah yeebdíhjih wã bohéat dih túttimah dawá cáacwã cáti h úumcanjih ñi naáwá.

28 Cáacwã yeebdíh maona, níih bácahdihjih í mao yohna caá. Obohjeéhtih, níih caolihdih í jéih maocan caá. Páניהna, det yeebdíh mao yohíhni tidih ñi úumca bojóo. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úumat náahap. Caanjéh tigaá níih bácahdih, níih caolihdihbut iiguípna á jéih yohna caá.

29 “Chéne jwébehwãbit bainíbitjih í jíib jumachah yuhna, biícbit dih Dios á buudácan caá. Dios á wutcah, caanbít á wuncan niít.

30 Níih waó yoócnadi h Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jumati dhbut á túi jéih beedána caá. Páניה jéih beedána, yeebdíh á túi jéih en daoná caá.

31 Jwébehwãdih á oyat chah, yeéboodíh á oina

* 10:22 Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17

* 10:24 Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20

* 10:25

Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15

* 10:26 Mr 4.22; Lc 8.17

caá. Pánih oinit, ã en dawátdih jéihna, ñi náhni dahwaca bojoó”, Jesús ã niijíp jĩ.

“Weém Jesúh caá”,
 úumcanjeh, niiját
 (Lc 12.8-9)

32 “Weém Jesúh caá’, ded bitadiah ã niijíchah, weembút caandih ‘Caán wíih caá’, wã íp jeáboó jumnidih wã niijbípna caá.

33 Obohjeéhtih, ded wíih jumna yahna, ‘Weém Jesúh nihcan caá’, bitadiah ã niijíchah, ‘Caán wíih nihcan caá’, weembút wã ípdih wã niijbípna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.*

Jesús cãacwãdih chéne
 poómp ã chãjat
 (Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 “¿Ded pah tigaá yeéb weemdih ñi niij jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihat cãacwã túi biíc-dih í jumbipna caá’, ¿ñi niij jenah joí niít? Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cãacwã wã bohéátdih í joyát túttimah, biquína wã naáwátdih í túi wéi joyóchah, bitaboó caandih jepahcan, queétdih í en jũhbipna caá.

35 Biquína behnit wã naáwátdih í túi joyát jĩb í weh queétdih í eníhcan niít. Behnit yaádh wã naáwátdih í túi joyát jĩb í weh yatá queétdih í eníhcan niít. Í chadhna yaádh wã bohéátdih í túi joyát jĩb, í

weh áana yaádh queétdih í eníhcan niít.

36 Ded weemdih jepahnidih ã déewã yoobát í eníhbican nacaá.*

37 “Ded weemdih ã oyat chah ã mánadiah, ã wehdih oina, wíih nihcan niít.

38 Pánihna, cruzboó wunna, yeejép wã yapat pínah pah, ded wíih ã jumát jĩb yeejép ã yapbipna caá. Pánih yeejép yapatdih úumnit, jweiná, wíih nihcan niít.*

39 Ded weemdih túi jenah joicán, bií déedih en ñinahnit, ã náahatdihjeh chãjna, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded áih pínahdih jenah joicánjeh, wã weñat pínahdih chãjniboó páantjeh wãjeéh ã túi jumbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.*

Jwiútdih jĩb wãhat panihni
 (Mr 9.41)

40 “Det yeéb wíihwãdih túi náahna, weemdihbut í náahna caá. Pánihna, weemdih túi náahni weemdih wahnidihbut ã náahna caá.*

41 Dios naáwátdih naóh yapani ã tewat jĩb Dios caandih ã túi chãjbipna caá. Á naáwátdih naóh yapani ã jumachah enna, ded caandih túi náahna, naóh yapanidih ã túi chãjat pah Dios caandihbut biíc yoobó ã túi chãjbipna caá. Ded táini ã jumát jĩb, Dios

* 10:33 2Ti 2.12 * 10:36 Mi 7.6 * 10:38 Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

* 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25 * 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20

caandih ã táí chãj bipna caá. Túini ã jumachah ennit, biíhboó caandih táí náahna, táinidih Dios ã táí chãjat pah, caandih náahnidihbut biíc yoobó ã táí chãj bipna caá.

⁴² **Ded wíh moh yéejni ã jumachah enna, caandih ã babhbat pínah, bainí mahjeh ã wãhachah yahna, ã teo wáacatbit jíib, Dios caandihbut ã táí chãj bipna caá”,** Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

11

Juan Daabáni ã wãbh joyát tútat

(Lc 7.18-35)

¹ Páant jwiít ã bohénit dih ã naóh péaat túttimah, caán baácdih bóo tútchinad ih moondíh Jesús ãih táini doonádih bohénad ih ã bejep jĩ. Jwiítbut biíh tútchinad ih moondíh bohénad ih jwĩ bejep jĩ.

² Pánih bejnitji jwĩ jwáub juyáchah, Jesús ded pah ã chãjat doonádih Juan Daabáni nemat mæúboó jumni át joyóp tajĩ. Pánih joiníji ã bohénit dih Jesús pebhna át wahap tajĩ, caandih ã wãbh joí enat pínah niijná.

³ Páant ã wahachah, jwĩ pebh joinít, nin pah Jesús dih ã niij wãbh joyóp jĩ:

—Juan jwiít dih nin pah ã niij wãbh joí enat tútatp be: “Wã túttimah biíh ã jëóhbipna caá”, ¿wã niijníji niít meém? ¿Wã niijníji ma nihcah, biíhdih páñat náah

niít?” ã niijíp be, Jesús dih ã niijíp jĩ.

⁴ Páant ã niij wãbh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Buu ded pah ñi joyátji, ñi enatjidihbut Juandih nin pah niij naáwádih ñi bejeé:**

⁵ **‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejcan-nitjidihbut ã booana beé. Báčah moópnitji, wunah bejnitjidih yuh buca ã booana beé.* Moh yéejnit dih ã táí ubat pínah doonádihbut naóhna ã chãjat be.***

⁶ Pánihna, **“Ded weemdíh táí jenah joí cádahcannidih Dios ã wéi enna caá”, Jesús ã niijíp be’, Juandih niij naáwádih ñi bejeé,** ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Juandih naáwádih ã jwáub bejep jĩ. Páant ã jwáub bejchah, Juan ded pah ã jumad ih dawá jwíjeéh péenit dih Jesús nin pah ã niij naáwáp jĩ: **“¿Dedédih enedih bej tigaá ñipĩ chãj, mæú wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp yílip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det biáboó ã naáwáchah yahna, caánboó jweéhcanjeh, yoobóp dih ãpĩ naáwáp wat jĩ.**

⁸ Pánih jumnidih bidcan, **¿táini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh duonít maátaih mæúboó ipĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé.**

* 11:5 Is 35.5-6 * 11:5 Is 61.1

9 Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chäj? Páant tiguaá Juan ã jumap. Bita naóh yapanit chah ã jumna caá.

10 Juan ã jwíh naóh waáwát pínahdih jon jätih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tají:

‘Á wáúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jätih wã naáwátdih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, cãacwã ï jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, át niij daacáp tají. (Mal 3.1)

11 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumachah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumniboó Juan chah ã jumbipna caá.

12 “Juan ã bohé jwíh láa buu láana, Dios ã maáh jumapboó dawá ï waadát pínahdih búdí ï bidna caá. Pánih bidna, Diosdih táí jenah joinít, yeó jáap jumat pah chah dawá waadná caá ï chäjap. Obohjeéhtih, bitaboó páant ï waadát dih íijnit, queétdih ï jáhna yah caá.

13 Juan ã jüúwát pínah jätih, nihat Dios naáwátdih naóh yapanitboó daácna,

Moisésbut daácna, Dios ã maáh jumat pínahdih ït naóh daacáp tají. Juanbut caandíhjuh muntih ã naóh bohénap be.*

14 ‘Dios ã wahni ã jüúwát pínah jätih, Elías panihni ã jüóhbipna caá’, jon jätih ï niijni tiguaá Juan ã jumap. Pánihna, ‘Yoobópdih tiguaá Juan ï niijni Elías panihni ã jumap’, yeebdíh niij jenah joyát caá náahap.*

15 ¿Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!

16 “Buu láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh chúdnit, nin pah ípí niij míic jüihna caá:

17 ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeébbóó ñi búúdíhcan beé. Wannitdih jwí jüí tíhwichah yuhna, ñi jüí wáaquíhcan beé’, ï niij míic jüihna caá.

18 Páant ï chäjat pah, yeebbát bíic yoobó ñipí chájna caá. Juan Daabáni cãacwãjeéh jeémpcan, poonidihbut apí babhcap jí. Páant ã chäjcah enna, ‘Nemép caolih jumni caá’, niij jüihnit, ã bohéátdih ñi jóíhcap jí.

19 Obohjeéhtih, weém, nihat cãacwã úud jeñé, cãacwãjeéh jeémpnit, wápí babhna caá. Páant wã chäjachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, babh máihni caá ã jumap. Romanowã ï úúbat táutni náodih úúbh

* 11:13 Lc 16.16 * 11:14 Mal 4.5; Mt 17.10-13; Mr 9.11-13

wāhnit, yeejép chājnit biícđih āpī pej jumna caá', niij jāihnit, weemđihbut ñi jepahcan caá. Páant niij jāihna, wébít pah caá ñi jumap. Obohjeéhtih, ded pah Dios ā wətat pah wā táí chājachah enna, ā jenah joyát yoobópdih ā jumatđih ñi jéihbipna caá", Jesús queéđđih ā niijíp jī.

Biíh tútchinadih moón ĩ jepahcat

(Lc 10.13-15)

²⁰ Tátimah, biíh tútchinadih moón caandíh ĩ jepahcatji jíib, Jesús queéđđih ā jāihñap jī. Caán tútchinadih moón biíh tútchina chah Dios ā wēpatjīh Jesús ā chāj júutuchah yuh jī. Páant ā chāj júutuchah yuhna, ĩ yéejatđih ĩ cádahcap jī. Páant ĩ cádahcatji jíib nin pah queéđđih ā niij jāihñap jī:

²¹ "ĭCorazín tútchidih moón yeejép ñi yapbipna caá! ĭBetsaida tútchidih moonbát yeejép ñi yapbipna caá! Níih tútchinadih Dios ā wēpatjīh búdí wā chāj júutap yuh be. Páant ā wēpatjīh wā chāj júutuchah enna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbát ĩ yéejatđih cádahnit, táiniboodíh ĩta túut naum tágaá. Jīgahna đuwát chóo đuońít, ĩ jīgahatđih júutna, taa jóóhđih ĩta míic waáh tagaá.*

²² Nin pah yoobópdih yeebđih wā naóhna caá: Peéh chājat yeó jáapđih

Dios Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonđihbut ā peéh chājat chah yeébboodíh búdí ā peéh chājbipna caá.

²³ Yeebbát Capernaum tútchidih moón, 'Jwiít chah jumnit jwī jumna caá', ĩñi míic niij jenah joí niit? Páant niij jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jumbipna caá.* Níih tútchidih Dios ā wēpatjīh dawá láa wā chāj júutuchah yuhna, yeéb weemđih ñi jepahcap be. Sodoma tútchidih Dios ā wēpatjīh páant wā chāj júutuchah nihna, caán tútchidih moón ĩ yéejatđih ĩta cádah tagaá. Páant ĩ cádahachah, caán tútchi páantjeh āta jum tagaá.*

²⁴ Yeebđih yoobópdih wā naóhna caá. Peéh chājat yeó jáapđih Dios Sodoma tútchidih moondíh ā peéh chājat chah yeébboodíh búdí ā peéh chājbipna caá", Jesús ā niijíp jī.*

"Wā pebh ñi choó júúwú", Jesús ā niiját

(Lc 10.21-22)

²⁵ Caán láa nin pah Jesús jwī ípđih ā niij wúbáp jī: "Paá, meém nihat baácđih moón, nihat jeáđih moondíhbut ĩ maáh ma jumuchah, meemđih búdí wā wēina caá. 'Jwiít táí jéihnit caá', niijnítđih wā bohéatđih ma beh joyát túutcap

* 11:21 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 11:23 Is 14.13-15

* 11:23 Gn 19.24-28 * 11:24 Mt 10.15; Lc 10.12

be. Obohjeéhtih, jéih jwáhcannitboodíh mapí beh joyána caá. Páant ma chājachah, ‘Túina caá, Paá’, meemdíh wā niijná caá.

26 Páant tigaá, Paá, mapí wēi chājap, ā niijíp jī.

27 Páant niij wábh péanit, cāacwāboodíh nin pah Jesús ā niij naáwáp jī: “Dios wā íp nihát ā wēpat biíc yoobó weemdíhbut ā wáhap be.* Ded pah wā jumátdih wā ípjuh caá ā jéihyep. Biíh jéihni wihcan caá. Pánihna, ded pah wā íp ā jumátdihbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā ñionitdihbut wāpí bohéna caá. Jwiítjuh caá caandíh jwí jéihyep.*

28 Yeéb nihát teo wēejní, chodóp dūonít panihnit wā pebh ñi jūúwá. Páant ñi jūúwúchah, yeebdíh wā chooát túutbipna caá.

29 Weém biícđih túi bejnit, wā naáwátdih jenah joinít, ñi wēi jepahaá. Weém cāacwāđih jīgah ennit, oboh jumni pah queétdih túi teo wáacni wā jumna caá. Páant wā jumátdih en yacnit, wā naáwátdih túi jenah joiná, túi choonít panihnit ñi jambipna caá.*

30 Pánih choonít jumna, wā weñat pínahđih ñi chājachah, yeebdíh ā buocan niít. Búdí chodat panihnidih dūwát túutcan, ñi buujáca naáđih yeebdíh wā wutcan niít, ā niijíp jī.

* 11:27 Jn 3.35 * 11:27 Jn 1.18; 10.15 23.25

12

Chooát yeó jáapđih Jesús ā bohénit trigodih í úuc jeémát (Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Biíh chooát yeó jáapđih Jesús jwiítđih bohé bejna, trigo wáapđih ā numah chóop yap bejep jī. Pánih bejna, jwiít ā bohénit nuugáp wunna, trigodih jwí úuc jeémép jī.*

2 Páant jwí úucuchah enna, jwíjeéh bejnit fariseowā íjnit, Jesúsđih nin pah í niij jūihñap jī:

—Jwiítđih ma joi jwáhuá. ¿Dépanih tigaá jwí chooát yeó jáapđih yuhna, ma bohénit í teo? Pánih teona, Dios ā wutátdih yap yohna caá í chājap, í niijíp jī.

3-4 Páant í niijíchah joinít, “Wā bohénit í yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queét fariseowáđih nin pah ā niij bóod chuñap jī:

—Davidji ā pej jumnitjéh nuugáp wunna, Dioíh muná waadnit, sacerdotewā Diosđih í wáhniji pandih ít jeémép wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájuh í jeémát pínah át jumap wut jī. Dios wutna, bitáđih caán pandih át jeémát túutcap wut jī. ¿Davidwā páant í chājatjidiđ Dios naáwátdih í daácní núodih ñi bohécannit jī? Caán pandih í jeéméchah yuhna, ‘Ñi túi chājcan beé’, Diosboó át niijcáp wut jī. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémepna, wā

* 11:29 Is 30.15; Jer 6.16 * 12:1 Dt

bohénitbut Diosdih ĩ yap yohcan caá.*

5 Nindihbut ñi náhninaá: Dioíh m̄úboó teonit sacerdotewã jwĩ chooát yeó jáapdih ĩpĩ choocán caá. Páant ĩ choocán yuhna, Dios ã w̄tatdih yap yohnit nihcan caá. ¿Páant Moisés ã w̄tatjdih ñi bohécannit jĩ?*

6 Yeebdíh nin pah niǵ naóhna caá wã chãjap: Dioíh m̄udíh wěina, caán m̄úboó teonit ĩ choocáh enna yuhna, ‘Ã túina caá’, ñipĩ niijná caá. Oboghjeéhtih, caán m̄udíh ñi weñat chah weémboodíh weñat caá náahap.

7 Dios naáwát nin pah ã niijná caá: ‘N̄ñúpwãdih mao cáo wúhat wã náahcan caá. Oboghjeéhtih, bitaboodíh ñi jǵah en teo wáacat caá wã náahap’, Dios ã niijná caá.* Páant ã niijátjdih beh joiná nihna, wã bohénitdih ñita jũihcan tagaá. Queét caandíh úuc jeémpna, yap yohna ĩ chãjcan caá. Pánihna, queétdih ñi jũihñat ã táican caá.

8 Nihat cáacwã úud jeñé, weemjéh tigaá chooát yeó jáapdih cáacwã ded pah ĩ chãjat pínahdih wutni wã jumna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Téihya ágahnidih Jesús ã booaat
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Páant niǵ péa, bejnit, jwĩ míic wáacat m̄uná jwiútdih

Jesús ã numah waád jaibínap jĩ.

10 Caanjíh téihya ágahni ã jumap jĩ. Pánihna, fariseowãboó Jesúsdi naóh yacat túut niijná, caandíh nin pah ĩ niǵ úubh joyóp jĩ:

—¿Ma jenah joyóchah, jwĩ chooát yeó jáapdih Dios ã booaat túut níit? ĩ niijíp jĩ.

11 —¿Ñiñh oveja íitboó ã buug yácachah ennit, ñita jwúub ubcan taniit?*

12 Oboghjeéhtih, oveja chah caá cáacboó ã jĩib jumap. Pánihna, chooát yeó jáapdih yuhna, cáacwãdih Dios ã teo wáacat túutna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

13 Páant niǵ péanit, caán téihya ágahnidih nin pah ã niǵ wutap jĩ:

—Míih téihyadih ma yoo dawwú, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, áih téihyadih ã yoo dawwúp jĩ. Páant ã yoo dawwúchahjeh, áih téihya ã táyah bejep jĩ.

14 Páant Jesús ã booanachah ennit, fariseowã ĩ íij bac bejep jĩ. Pánih íij bac bejnit, ded pah Jesúsdi ĩ mao yohat túutat túut niijná, ĩt míic wéhenap wut jĩ.

Jesús ded pah ã jumap pínahdih Isaías ã daacátji

15 Pánihna, fariseowã caandíh ĩ mao yohíhatdih jéihna, Jesús jwiútdih biáboó ã numah bejep jĩ. Páant jwĩ bejchah ennit, dawá jwiútdih ĩ péenap jĩ. Páant ĩ péenachah,

* 12:3-4 1S 21.1-6; Lv 24.9 * 12:5 Nm 28.9-10 * 12:7 Os 6.6; Mt 9.13 * 12:11 Lc 14.5

nihat ĩ ub jěóhñit wənnitdih Jesús ā boonanap jĩ.

16 Pánih boonanit, ded pah ā chājatdih bitadidh ā naáwát tútcap jĩ.

17 Queétdih boohana, jon jātih Isaías nin pah ā daacátji biíc yoobó ā chājap jĩ:

18 “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Nin wā wahní, wā oini, weemdíh ā túi teo wāhuchah, búdí wā wēina caá. Caandíh Túini Espíritudih wā wāhbična caá, wā wēpat biíc yoobó caanbút ā bíbohat pínah niijná. Pánih jumñit, yoobópdiđh wā chājat doonádih nihat baácdih moondíh ā naóhbična caá.

19 Pánih naóhna, míc jūihcan, bitadidh íjacan, túinijeh ā naóhbična caá.

20 Moh yéejnit panihnitdih jūihcanjeh, ā túi teo wáacbična caá. Bitá jīgahnitdiđbut ā weñabična caá. Pánih jumna, cáacwā ĩ míc yéej chājatdih ámohñit, túinijeh ā chājat tútbična caá.

21 Āih túini doonádih joinít, nihat baácdih moón caandíh ĩ túi jepahbična caá. Páant ĩ túi jepahachah, queétdih ājeéh ā túi jumát tútbična caá’, Dios ā niijná caá”, Isaías āt níj daacáp tajĩ. (Is 42.1-4)

“Nemép ā wēpatjĩh Jesús ā boohana caá”, ĩ niiját

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Biíh yeó jáap nemép jumñidih jwĩ pebhna cáacwā ĩ ub juyáp jĩ. Nemépwā caandíh enat tútcan, ĩt wéheat tútcap tajĩ. Páant ĩ ub juyáchah, Jesús caandíh ā boonanap jĩ. Páant ā boanachahjeh, ennit, ā wéhenap jĩ.

23 Pánihatdih ennit, nihat ĩ wáhi bejep jĩ. Pánih wáhinit, “¿Nin David jumima, Dios ā wahní, jwĩ maáh pínahna níit?” ĩ míc níj wábh joyóp jĩ.

24 Obohjeéhtih, páant ĩ niijíchah joinít, fariseowāboó nin pah ĩ niijíp jĩ: “Nihcan caá. Nemépwā ĩ maáh Beelzebú ā wēpatjĩhjah caá nemépwādiđh ā bacanap”, ĩ míc niijíp jĩ.*

25 Páant ĩ níj jenah joyátdih jéihñit, Jesús queétdih nin pah ā níj naáwáp jĩ: **“Det biíc baácdih moonjéh yuhna, míc maona, ĩta wən beedáh bej tagaá. Det tútchidih moón biícwā yuhna, míc maona, queétdih ĩta jweí peét bej tagaá.**

26 Pánihna, Satanás, nemépwā ĩ maáh áihwádiđh ā bacanachah, biíc yoobó muntih áta yap tagaá.

27 Obohjeéhtih, **‘nemépwādiđh bacanit, ĩ maáh ā wēpatjĩh ā wutna caá’, ĩni niiját yoobópdiđh ā jumuchah nihna, ĩjeéh jumñitboó**

* 12:24 Mt 9.34; 10.25

¿déhe ã wēpatjĩh tiguaá ĩpĩ baca? Páant ĩ bacanachah ennit, ‘Ī túi chãjna caá’, ñipĩ niijná caá. Pánihna, weém páant wã bacanachah ennit, ‘Ã túi chãjcan caá’, ñi jéih niijcán caá.

²⁸ Dios ã wēpatjĩh nemépwãdih wã bacanachah, Dios ã maáh wēpat ñi cãtĩh ã jumna caá.

²⁹ “Nin pahbat ã jumna caá: Wēpép newéih muuná ded nuámihna yuhna, ã jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandih chéó péanit, ãih bií déedih ã jéih ubna caá”, Jesús á niijíp jĩ. Páant niijná, nin pah niij naóhna ãt chãjap wut jĩ: Nemépwã ĩ maáh wēpép ã jumachah yuhna, Jesúsboó caandih chah wēpni jumna, ã jéih yap yohna caá.

³⁰ “Ded wãjeéh teocanni, weemdih en jũihni, nemépwã ĩ maáhjeéh ã jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahĩnitdih ñuun yóhna caá ã chãjap.*

³¹⁻³² “Nin pah yoobópdih yeebdih wã naóhna caá: Det yéej chãjna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, ĩ jwáub túut nuumúchah, Dios ĩ yéejatdih ã yohbipna caá. Det weém nihat cãacwã úud jeñédihbut yeejép wéhenit, ĩ túut nuumúchah, yeejép ĩ wéheatjidih Dios ã yohbipna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espírituboodih yeejép ĩ wéhenachah, ĩ yéejatdih ã yohcan niít. Páant ĩ yéej

chãjatdih quíib buudcán, Dios queétdih iiguípna ã wahbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

Máa quehe ded pah ã jumna naáwát
(Lc 6.43-45)

³³ “Ded máa nah túini dahna ã quehechah ennit, túini nah ã jumatdih ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, biíh nah túicanni ã quehechah ennit, caan náh yeejép ã jumatdih ñi jéihna caá. Pánihat pah, cãac ded pah ã jumatdih jéihĩhna, ã chãjatdih enat caá náahap.*

³⁴ Yeéb maiwã panihnit tabit yeejépwã jumna, yoobópdih ñi wéhecan caá.* Cãacwã ded pah ĩ jenah joyát pah biíc yoobó ĩpĩ wéhena caá.*

³⁵ Pánih jumna, ded túi jenah joiní ãpĩ túi wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejép jenah joiníboó yeejép ãpĩ wéhena caá.

³⁶ Pánihna, Dios ã peéh chãj láa ded yeejép wéhenidih ã peéh chãjbipna caá.

³⁷ Túi wéhenidih ‘Meém túini caá’, Dios ã niijbípna caá. Obohjeéhtih, yeejép wéheniboodih ‘Meemdih peéh chãjat ã náahna caá’, ã niijbípna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Jwiit cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Jesúsdiħ ĩ chãj júutát túutát
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

* 12:30 Mr 9.40
3.7; 23.33; Lc 3.7

* 12:31-32 Lc 12.10

* 12:34 Mt 15.18; Lc 6.45

* 12:33 Mt 7.20; Lc 6.44

* 12:34 Mt

38 Biñh láa muá diitboó jwĩ jumuchah, biquína fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitjñh waád jainít, nin pah Jesúsdiñh ã niijíp yuh jĩ:

–Bohéní, jwiit cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih ma chãj júutú, meém Dios ã wahní yoobópdiñh ma jumatiñh jwĩ jéihyat pínah niijná, ã niijíp jĩ.*

39 Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét maátadiñh nin pah ã niij jepahap jĩ:

–Yeéb yeejépwã Diosdiñh náahcannit ñi jumna caá. Pániñnit jumna, Dios ã wēpatjñh ñipĩ chãj júutat túatna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíñh páant wã chãj júutcan niit. Dios naáwátidiñh naóh yapani Jonásjidiñh Dios ã wēp chãjat pah muntih weemdíñhbut chãjnit, ã wēpat yeebdíñh ã júutbipna caá. Páant bóojeh ã wēpat júutat ã jumbipna caá.*

40 Pániñna, Jonásjidiñh búdí queéj ã jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap áih wudah diitboó át jumap wut jĩ. Pánihat pah weém niñat cáacwã úud jeñéboó wannit, jeé íitboó ã yohat túttimah, biic peihcanni yeó jáap caánboó wã jumbipna caá. Pánihat túttimah, wã jwáub boopud júúwáchah, Jonás ã yapatjidih náhninit, Dios ã wēpatdiñh ñi jéihbipna caá.*

41 Jonás Nínive tútchidiñh

moonjidiñh Dios queétdih ã peéh chãjat pínah doonádiñh ã naáwáchah, ã yéejatdiñh cádahnit, íit túut nuúm beedép wut jĩ. Pániñna, cáacwádiñh ã peéh chãjat yeó jáapdiñh queét Nínive tútchidiñh moondíñh Dios ã peéh chãjcan niit. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wã jumap. Páant wã jumuchah yuhna, yeébboó weemdíñh ñi jepahcan caá. Páant ñi jepahcat jib Dios yeebdíñh búdí ã peéh chãjbipna caá.*

42 Chóop yapapboó jumni baácdih moón ã maáh wili maáh Salomón túi jéihni ã jumatiñh doonádiñh joinít, ã naáwátidiñh joyát túut niijná, yéupmant mit júúwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túi jéihni ã jumatiñh chah weémboó wã jumna caá. Páant wã jumuchah yuhna, yeébboó weemdíñh ñi joíñhcan caá. Páant ñi joíñhcat jib cáacwádiñh ã peéh chãjat yeó jáapdiñh Dios yeebdíñh búdí ã peéh chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

Bacaniji nemép ded pah ã jwáub waadát

(Lc 11.24-26)

43 “Nemép ã bacaniji, muá wihcapboó jibna, ã jumatiñh pínah biñh muá pániñnidih ã táoh bidna caá. Pániñ bidna yuhna, ã jéih bid juicán caá.

44 Pániñ bid juicán, ‘Weemdíñh ã bacaniji muáñá

* 12:38 Mt 16.1; Mr 8.11; Lc 11.16

* 12:39 Mt 16.4; Mr 8.12

* 12:40 Jon 1.17

* 12:41 Jon 3.5

* 12:42 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

wã jwáub bejbipna caá, páant muntih', ã míc niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, ã jwáub jwí enechah, áih muují tái tóodh ámohni panihni ã jumna caá. Caán cáacboó ã túut numcáh, áih jéc páantjeh pãa lajni panihni ã jumna caá.

⁴⁵ Páant ã jumuchah ennit, nemépboó bita siete ã chéenwã chah yeejép watnitdih bid wáacnit, queétdih ã numah waadná caá. Páant yeejép í wutuchah, í waadni cáac chah yeejép chãjni ã jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwãdih ã yapbipna caá", Jesús cáacwãdih ã niijíp jĩ.

Jesús ã déewã caandih í bidat

(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Páant Jesús queétdih ã naáwát pónih, caandih míc wéheat túut niijná, ã ín ã úudwã bíicdih jóocmant ít juyáp wat jĩ.

⁴⁷ Páant í juyúchah ennit, jwíjeéh jumni Jesúsdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ma eneé! Meemdih míc wéheat túut niijná, ma ín ma úudwã bíicdih jóocmant í pãina caá, ã niijíp jĩ.

⁴⁸ —Ma niiját táina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tiguaá wã ín? ¿Det tiguaá wã úudwã? ã niijíp jĩ.

⁴⁹ Páant niijnít, jwiít ã bohénitdih júatnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Nit caá wã ín, wã úudwã panihnit.

⁵⁰ Det wã íp Dios ã náahat pah chãjnitjeh wã úud, wã jwan, wã ín panihnit í jumna caá, ã niijíp jĩ.

13

*Waáh momni naáwát
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú díitboó jumniiji ã bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, ím jwéejna jwiítidih ã numah dei bejep jĩ. Pánih dei bej, caanná jwíbínit, jwí chúudap jĩ.

² Páant jwí chúuduchah ennit, dawá cáacwã ã pebh míc wáac juyúchah, búdí jááj chóodih waadnít, ã chúudap jĩ. Jwiítboó bita bíicdih jwí ñuhap jĩ.*

³ ã jenah joyátjĩh queétdih bohéna, nin pah ã niij naáwáp jĩ:

“Bíic newé, waáh momodih ã bejep be.

⁴ Páant ã waáh bojochah, biquí tíibna namádih ã buug ñájap yah be. Obohjeéhtih, waícanjeh júóhnit, jwébehwã caán tíibnadih í jeémp beedánap be.

⁵ Bíih tíibna jeejĩh yewéni baác jumapboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ã chíih júúwáp yah be.

⁶ Pánih chíihna yahna, yeó tubit ã chãhachah, ñeh bainíjeh jumna, ã diib téhah bejep be.

* 13:2 Lc 5.1-3

⁷ Biíh tíbna nemép óot cātíh ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejechah, momniboó mánahnit, ã wunah bejep be.

⁸ Obohjeéhtih, biíh tíbna táini baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ã táí quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih cien tíbna, biíh wawánadih sesenta tíbna, biíh wawánadih treinta tíbna ã jumap be.

⁹ ¡Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!” queétdih ã niijíp jĩ.

*Ã bohénit beh joicán,
Jesúsdi h i wábh joyát
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Páant ã niiját túttimah, jwiít ã bohénit ã bohéatdih beh joicán, ã pebhna jubínit, nin pah jwĩ níj wábh joyóp jĩ:

—¿Dépanih tigaá cáacwádh bohéna, ma jenah joiní naáwátjĩhjih mapĩ bohé? jwĩ niijíp jĩ.

¹¹ Páant jwĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah jwiít d i h ã níj jepahap jĩ:

—Dios jwĩ maáh yoobát jumna, nihat cáacwádh ã teo wácat pínah dooná, jwĩ déewã jon jãt i h moondíh ã jéihya jwuhca naáh doonádh buu yeéb wã bohénitdih Dios ã jéihyaat túatna caá. Obohjeéhtih,

bitadih páantjeh ã jéihya jwuhcan caá.

¹² Det caán doonádh táí joinít d i h chah ã jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det táí joicánnitboodíh bainí i jéihyatdih ã dáuc wáyat pah ã chãjbipna caá.*

¹³ Cáacwã quíib wihcannit dée, ded pah i enatdih i beh encan caá. Molít wihcannit dée, i joiná yuhna, i jéih beh joicán caá. Páant i jummatdih jéihna, wã jenah joiní naáwátjĩhjih queétdih wã bohéna caá.

¹⁴ Jon jãt i h Isaías ã daacátj i pah caá i jumap.

“Nin pah caá Dios ã niijíp: “Wã naáwát d i h maátápdih joiná yuhna, caandíh ñi beh joicán niít. Ded pah wã chãjatdih enna yuhna, ñi beh encan niít.

¹⁵ Ded pah wã naáwát, wã chãjatdihbut jéihíhcannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdíh joíhcan, ñi h molít d i h ñi nem teona caá. Wã chãjatdih eníhcan, ñi quíib ñona caá. Páant ñi chãjcan nihna, táí enna, táí joiná, táí beh joinít ñita jum tagaá. Pánih táí beh joinít jumna, túat nuumnít, weemdíh ñita bid tagaá. Páant weemdíh ñi bidichah, ñi yéejatdih yohnit, yeéb iiguípna

* 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26

ñi bejat déedih wãta túi ub tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaías ãt niij daacáp tají. (Is 6.9-10)

16 “Obohjeéhtih, yeéb wã bohénitboó jéhihñit jumna, ennit, ñi beh enna caá. Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh ã wëi enna caá.

17 Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Bue ñi enatdi h jon játi h moón Dioíhwã, Dios naáwát di h naóh yapanitbut búdí eníhna yuhna, í encap jí. Bue ñi joyát di hbut búdí joíhna yuhna, í joicáp jí”, Jesús jwiít di h ã niijíp jí.*

Waáh momni naáwát di h Jesús ã beh joyáát

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 “Waáh momni naáwát di h beh joyát túut niijná, nindi h wã naáwáchah, ñi túi joyoó.

19 Wíh túini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joiná yuhna, beh joicán, í jepahcan caá. Pánihna, caandíh í joyát táttimahbitjeh, nemépboó jáóhñit, jwébehwã caán tíbnadi h í jeémát pahjeh, queét í joyátjidi h ã quíib huudána caá.

20 Bitá joinítboó, jeejéh yewéni baác di h buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, búdí í wëi jwuhna yuh caá.

21 Obohjeéhtih, wëi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni í jumna caá. Pánihna, yeejép ã yapachah, wíh wã í jummat jíib bita queétdih í yéj chãjachah, waícanjeh wíh túini dooná di h í cádahna caá.

22 Bitá joinítboó nemép óotna cãti h buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, í jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baác di h bóodi h búdí jenah joinít, bíí déedihbut búdí í bidna caá. Páant í jenah joyóchah, í joini túini dooná pácahi panihni íh caoli hboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túini boodi h í jéih chãjcan caá.

23 Obohjeéhtih, bitaboó wíh túini dooná di h joinít, túini baácboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joiná, túi beh joinít, í túi jepahna caá. Páni h jepahni t jumna, Dios ã náahat pahjeh í túi chãjna caá. Biquína, cien tíbna ã quehat pah, chah túini yoobát í chãjna caá. Bitá, sesenta tíbna ã quehat pah, túini í chãjna caá. Bitaboó, treinta tíbna ã quehat pah, nump túini í chãjna caá”, Jesús jwiít di h ã niijíp jí.

Trigo cãti h yeejép ylip ã chíihat naáwát

24 “Dios ã maáh jummat nin pah ã jumna caá: Wápchi mínah áih wápchi boó trigodi h ã momop yuh be.

* 13:17 Lc 10.23-24

25 **Obohjeéhtih, caán, nihat ájeéh moonbút ï áwat pónih, caandih eníhcanniboó áih wápchina jainít, á momatji cátih yeejép yílipdih á momop be. Mom péanit, á bejep be.**

26 **Táttimah, trigo chíhñit, á jáap quehe jáuwáchah, yeejép yílip á jumatdihbut teo wáñnit ï enep be.**

27 **Pánih ennit, wápchi mínah pebhna juibínit, nin pah ï niij wábh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yáñna, dépanih tigaá míih wápchidih yeejép yílipbut á chíih?’ ï niijíp jï.**

28 **‘Weemdih eníhcanni caandih át momop taga’, á niij jepahap be. ‘¿Caán jáoni yílipdih jwí wai yóh jíih?’ ï niij wábh joyóp be.**

29 **‘Ñi wai yóhca bo-joó. Caandih wáiná, trigodihbut ñita wai yóh tagaá.**

30 **Trigo yílip biícđih á beh jwáñna naáh. Caán trigo á behechah, yeebdih nin pah wá niijbípna caá: “Yeejép yílipdih ñi jwíih wuyúú. Pánih wai, nah chéopéanit, caandih ñi cáoyohóó. Pánih cáopéanit, trigoboodih ñi bóod ubúú. Pánih bóod ub beedáñit, caandih wá ámohat múná ñi ámohóó”, wá niijbípna caá’, caandih teo wáñnitdih wápchi mínah á niijíp be”, Jesús á niijíp jï.**

31-32 **“Dios á maáh jumát nin pahbut á jumna caá: Mostaza tíb cáo tíbih pah bóo á jumna caá. Pánih bainí tíbih jumna yáñna, caandih ï momochah, chíhñna, á túi behna caá. Páant á behechah, áih cácanaboó dawá jwébehwá ïpí jaamnă caá. Pánihat pah tigaá Dios á maáh jumát. Áihwá daocáñnit jwíih jumnitji, táttimah ï dao béjbipna caá”, Jesús á niijíp jï.**

*Pan paáani naáwát
(Lc 13.20-21)*

33 **“Dios á maáh jumát pan paáani panihni á jumna caá. Pandih cháñhna, yad wili trigo ojđih pamapđih yacñit, mahjñh wid, caandih paáani pínahdihbut mipí túi widna caá. Pánihna, nihat mi widñiji á túi paabípna caá. Pánihat pah tigaá Dios á maáh jumát doonáđih joinít, cáacwá ï túut nuumbípna caá. Queét joinítboó bitadih ï jwáub naáwáchah, dawá joinít, queétbut ï túut nuumbípna caá”, Jesús jwiítđih á niijíp jï.**

Jesús á jenah joini naáwátnajñhñeh cáacwáđih á bohéat

(Mr 4.32-34)

34 **Cáacwáđih bohéna, á jenah joiní naáwátñhñeh Jesús ápí bohéñap jï.**

35 **Pánih bohéna, Dios naáwátđih naóh yapani nin á daacátji pahjeh biíc yobó ápí bohéñap jï:**

*Mostaza tíb naáwát
(Mr 4.32; Lc 13.18-19)*

“Nin pah Dios ã niijná caá: “Wã jenah joiní naáwátjĩh wã bohébična caá. Nin baácđih wã chãjat túttimah, cáacwãđih wã naóh jwáhca naáđđih wã naóhbična caá”, ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 78.2)

Trigo cãtĩh yeejép yĩlip naáwátđih ã beh joyáát

³⁶ Pánih naóh péanit, jááj chóodih chúđniji aáb jũóhñit, caandĩh joinítđih “Jwĩ bejna caá”, niijnít, mæná Jesús jwiítđih ã namah jwúub aab béjep jĩ. Pánih mæná aab jũibínit, jwiít caandĩh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Trigo cãtĩh yeejép yĩlip chíihat naáwátjĩh ma bohénachah, jwĩ beh joicán beé. Pánihna, jwiítđih ma jéihya naáwá, jwĩ niijíp jĩ.

³⁷ Páant jwĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Weém, nihat cáacwã úud jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios ã wahni jumna, trigodih momni panihni wã jumna caá.**

³⁸ Nin baác wápchi panihni, Diosđih jepahnit trigo panihnit ã jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwã ã maáđđih jepahnitboó trigo cãtĩh chíihni yeejép yĩlip panihni ã jumna caá.

³⁹ Nemépwã ã maáh wápchi mínahđih eníhcanni yeejép yĩlipđih momni

panihni caá. Caán trigo ã behechah, ã bóod ub láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwã caán trigodih yeejép yĩlipđihbut bóod ubnit panihnit ã jumna caá.

⁴⁰ **Trigodih ubnit, yeejép yĩlipboodĩh ã wuí cáwat pah péeni yeó jáapđih nemépihwãđih iiguípboó ã yohbična caá.**

⁴¹ **Weém nihat cáacwã úud jeñé, wĩh ángelwãđih nin baácboó wã wahbična caá, wĩh cáacwã cãtĩh yeejép chãjnit, yéej chãjat túttnitđihbut ã ub bejat pínah niijná.**

⁴² **Pánih ub bejnit, queéđđih iiguípboó ã yohbična caá. Caán iiguípboó jumna, jĩgahnit, queéťjeh ã míic néeh chãác jũibíčna caá.**

⁴³ **Dioíhwãboó jwĩ íp Dios biícđih ã maáh jumapboó ã jumbična caá. Caanjĩh jumna, yeo páh tái yeh iigní panihnit, maáta ã jumbična caá.*** †Ded molít jumna, ã tái joyó naáh! Jesús jwiítđih ã niijíp jĩ.

Búdí jĩb jumnidih bihni naáwát

⁴⁴ **“Dios ã maáh jumap wápchiboó búdí jĩb jumnidih ã baad bihñiji panihni ã jumna caá. Biíc newé caán wápchi mínahđih teo wáhna, caán búdí jĩb jumnidih bid joinít, búdí wéina, ã jwúub bihip be, páant mantih. Pánihna, caandĩh búdí náahna, áih**

bií déedih jíib chāj beedánit, caán jíibjīh wápchidih ā jíib chājap be. ‘Buu caán wápchi wīih ā jumuchah, caánboó wā bid juníjibut wīihjeh ā jumna caá’, wēinit, ā míic niijíp be. Dios ā maáh jumapboó ñi waadát pínah caán búdí jíib jumni panihni ā jumna caá”, Jesús ā niijíp jī.

Búdí jíib jumni perla wāt jumni naáwát

⁴⁵ **“Dios ā maáh jumat nin panihnibut ā jumna caá. Búdí jíib jumni jeé tíib dée perlas wāt jumni tíibnadih jíib chājniboó chah jíib jumni perlas tíibnadih nihát pebhboó ā bid bejep be.**

⁴⁶ **Chah búdí jíib jumni tíibdih bid junít, caandíh jíib chājīhna, nihát āih bií déedih jíib chāj wāhúdih ā bejep be. Pánih jíib chāj wāh beedánit, caán búdí jíib jumni tíibdih ā jíib chājap be. Caán tíibdih búdí ā náahat pah, Dios ā maáh jumapboó waadát pínahdih chah bidat caá náahap”, Jesús ā niijíp jī.**

Ñuó naáwát

⁴⁷ **“Dios ā maáh jumat nin pahbut ā jumna caá. Cáacwā queejwádih júut maona, ñuodíh ī yoh báahanachah, queejwā jumat yoobó ípī chūúhna caá.**

⁴⁸ **Páant dawá í chūúúchah, nihát queejwádih íim jwéejna ub ñáan juibínit, táinitdihjeh ī ñiona**

caá. Pánih ñionit, íih wāhnaabó ípī mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeempca naáhwaaboodih ípī yohna caá.

⁴⁹⁻⁵⁰ **Pánihat pah, péeni yeó jáapdih ángelwāboó cáacwádih ī ñiobipna caá. Yeejépwádih ñionit, iiguípna ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jīgahnit, queétjeh ī míic néeh chāác jáibípna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.**

Máa bohéat, jáap bohéat

⁵¹ **Páant niij péanit, Jesús jwiítidih nin pah ā niij wābh joyóp jī:**

—**¿Butéh wā bohéatdih ñi beh joinít beé? ā niijíp jī.**

—**Jwī beh joiná beé, caandíh jwī niij jepahap jī.**

⁵² **Páant jwī niij jepahachah joinít, jwiítidih nin pah ā jwáub niij naáwáp jī:**

—**Det Moisés ā watatjidih bohénit Dios ā maáh jumatdihbut bohéna, máadih, jáapdihbut cáacwádih ī jéih bohéna caá. Queét bohénit muú mínah panihnit caá ī jumap. Caán, bitadih teo wáacat túut niijná, āih muudíh jumni táinidih ub bacanit, jáapdih, máadihbut queétidih ā jéih wāhna caá, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.**

*Nazaret tátchiboó ī bejat
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)*

⁵³ **Páant ā jenah joiní naáwátnejīh bohé péanit, Jesús jwiítidih ā numah bejep jī.**

14

54 Pánih bejnit, ã behni tútchina jwĩ jwibínap jĩ. Caanná jwibínit, jwiit judíowã jwĩ míic wáacat munná waadnit, caanjĩh jumnitdih ã bohénap jĩ. Páant ã bohénachah joiná, joí wúhi bejnit, nin pah ĩ míic niij wábh joyóp jĩ:

—¿Dedmant tigaá nin bohéatdih át joí? ¿Dépanih tigaá ã túi jéih beedá? Dios ã wēpatjĩh jwiit cāacwã jwĩ chājca naáhdih āpĩ chājna caá.

55 ¿Nin máa teoni wáúh nihcan niit? ¿Á ĩn María nihcan niit? ¿Santiago, José, Simón, Judas, ã úudwã nihcan niit?

56 ¿Yad jupuna yaádh nin tútchidih jwĩjeéh jumnit nihcan niit? Pánihna, jwiit jwĩ jumat pahjeh jumni tigaá ã jumap. ¿Pánih jumna yuhna, nin bohéatdih dee tigaá át joí? ĩ niijíp jĩ.

57 Páant niij jenah joinít, ĩjna, caandih ĩ náahcap jĩ. Páant ĩ náahcatdih enna, nin pah queétdih Jesús ã niijíp jĩ:

—**Dios naáwátdih naóh yapanidih bita ĩpĩ wēi joiná caá. Páant ĩ wēi joyóchah yuhna, áih tútchidih moón, ã déewãboó caandih ĩpĩ joíhcan caá. Pánihna, ninjĩh wã behechah ennitji, weemdih ĩi joíhcan caá, ã niijíp jĩ.***

58 Caandih ĩ joíhcan enna, caán tútchidih Dios ã wēpatjĩh daocánni láajeh Jesús ã chāj jéutap jĩ.

*Juan Daabáni ã wunat
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)*

¹ Caán láa Herodes, Galilea baácdih moón ĩ maáh, Jesús ded pah ã chājat doonádih át joyóp wut jĩ.

² Pánih joinít, caandih teo wāhntdih nin pah át niijíp wut yuh jĩ: “Wã maoniji Juan Daabáni át jwáub boo pud jūoh tagaá. Pánih jwáub booni jumna, jwiit cāacwã jwĩ jéih chājca naáhdih át chājap taga”, át niijíp wut jĩ. Jesúsdi “Juan tigaá”, át niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

³⁻⁵ Juandih ã mao yohat tútat pínah jātih, Herodes ã úud Felipe áadih át bíbohó wut jĩ. Páant ã chājat doonádih joiná, Juan Daabáni Herodesdih nin pah át niij jūihñap wut jĩ: “Ma úud áadih dúuc wái áa jumna, Dios ã wutdih yap yohna caá ma chājap”, át niijíp wut jĩ.*

Páant ã niiját jib Herodes caandih át mao yohihip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Juan Dios naáwátdih naóh yapani ã jumna caá’, judíowã ĩ niij jenah joiná caá. Pánihna, caandih wã mao yohat tútuchah, queét weemdih ĩta ĩj tagaá”, niij jenah joinít, queétdih át úumap wut jĩ. Pánih úumna, Juandih mao yohcanjeh, caandih teonit, chéwat tútnit, nemat muúboó át nemat tútup wut jĩ. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant át chājap wut jĩ.*

* 13:57 Jn 4.44

* 14:3-5 Lv 18.16; 20.21

* 14:3-5 Lc 3.19-20

⁶ Pánihat túttimah, Herodes ã cãac jumni yeó jáapjidih náhninit, numah jeémát át chãjap wat jĩ. Pánih chãjnit, caanjĩh jumnit ĩ enechah, ã aá num mit eo júutap wat jĩ. Páant mi eo júutachah enna, Herodesboó búdí át weñep wat jĩ. Pánih wēinit, caántdih nin pah át niijíp wat jĩ:

⁷ —Dios ã enechah, meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Dedé ma náahatdih weemdih ma wãbúchah, meemdih wã wãhbirna caá, caántdih át niijíp wat jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, mi ĩn ded pah mi niiját tútat pahjeh Herodesdih mit jepahap wat jĩ.

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodat tútú. Pánih péanit, pamapjih ãih wao dáhdih cáagnit, weemdih ma wãhuá, caán ã wunatdih wã jéihyat pínah niijná, mit niijíp wat jĩ.

⁹ Páant mi niijíchah joinít, Herodes búdí át jĩgahap wat yah jĩ. Obohjeéhtih, caanjĩh míic wáacnitdih tícnit, “Meemdih wã wãhcan níit”, caántdih át jéih niijcáp wat jĩ.

¹⁰ Pánihna, Juaníh wao dáhdih át dúuc bóodat tútup wat jĩ, buca.

¹¹ Pánih péanit, pamapjih ãih wao dáhdih cáagnit, ĩt ub júúwúp wat jĩ. Pánih ub júóhnit, Herodías numdih ĩ wãhachah, caántboó mi ĩndih mit teo yapanap wat jĩ.

¹² Páant ĩ chãjat túttimah, Juan ã bohénitji júóhnit, ãih bácahjidih ubnit, cãac yohop

ĩitboó ĩt yohop wat jĩ. Pánih yoh péanit, queét júinít, Jesúsdi h naáwádh ĩ júyúp jĩ.

Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Páant ĩ niijní doonádih joí péanit, jááj chóona waadnít, cãac wihcapboó Jesús jwiít dih ã numah chúuh bejep jĩ. Jwiít Jesús biíc dih jwĩ chúuh bejat doonádih joinít, caandih jwãáát tút niijná, dawá ĩh tútchinamant júóhnit, ĩm jwějmant ĩt púud bejep tajĩ.

¹⁴ Jwiít jwĩ chúuh jubíát pínah jãtíh, queét ĩtát jubínap tajĩ. Pánihna, dawá cãacwã ĩ páñachah ennit, Jesús queétdih át jĩgah enep jĩ. Pánih jĩgah enna, ĩ ub júóhnit wunnitdih ã boanap jĩ.

¹⁵ Cheyeh jumachah, jwiít ã bohénit caandih nin pah jwĩ niijíp yah jĩ:

—Cheyeh caá. Nin pebhit tútchi wihcan caá. Pánihna, queétdih yáupbit jumni tútchina ma wahaá, jeémát dih ĩ jíb chãjat pínah niijná, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁶ —Ī bejca bojo naáh. Yeebjéh queét ĩ jeémát pínahdih ĩi wãhuá, Jesús jwiít dih ã níj jepahap jĩ.

¹⁷ —Obohjeéhtih, biícjĩh bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwãbitdihjeh jwĩ bíbohna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁸ —Caán ĩi bíbohndih weemdih ĩi ub júúwá, ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, ub júóhnit, caandih jwĩ wãhap

jĩ. Páant jwĩ wūhat túttimah, yílípboó cāacwādhĩ ā chūdat túutap jĩ. Páant ĩ chūduchah, biícjĩh bóo téihya pan dahna chéne queejwādhĩbut abnit, chéi ennit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih ā niijíp jĩ. Páant niij péanit, pan dahna, queejwā biícdhĩ jwiít dih ā daj wūhap jĩ. Páant ā daj wūhuchah, jwiítboó nihat cāacwādhĩ jwĩ pāáap jĩ.

20 Páant jwĩ pāáachah, nihat ĩ túi jeémp wad jumap jĩ. Pánihna, ĩ jūdh jeémpnidih doce wūhna jwĩ ab yac yáwanap jĩ.

21 Caandih jeémpnit neonádhjeh jwĩ jenah enechah, cinco mil ĩ jumap jĩ. Yaádh, ĩ wehbut ĩ jeémép jĩ.

Jesús ímjih ā yáac chāi bejat, Pedrobūt ā bejat

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Páant jwĩ jeémp péanachah, jwiít ā bohénitdih Jesús ā chūh bej páñat túutap jĩ. Pánih chūh bejat túutnit, cāacwādhĩbut ĩh tútchina āt jwūub bejat túutap wut jĩ.

23 Pánih wah péanit, ā ĩpdih wūbát túut niijná, jeéboó āt pūh laab béjep wut jĩ. Pánih pūh laab béjnit, tōo ñáh jūúwúchah, biícjeh caánboó āt jum jwūhap tajĩ.

24 Caánboó Jesús ā jumát pónih, íim tac yoób jwiítboó jwĩ buug lājachah, jwĩ wawápmant johlit, nolihatbut búdí ā jūúwúchah, maatápdih meenná yūhna, jwĩ jéih bejcap jĩ.

25 Pánihna, johlit páantjeh búdí ā johochah, baáb aabá

bojat pínah jātih, Jesús jwĩ pebhna ímjih ā yáac chāi jūúwúp jĩ.

26 Jwĩ pebhna ā jūúwúchah ennit, búdí jwĩ úmup jĩ.

—¡Cāaquĩ dadah caá! jwĩ niij ñaacáp yah jĩ.

27 Páant jwĩ úmuchah ennit, Jesúsboó jwiít dih nin pah ā niijíp jĩ:

—**¡Weemjéh tigaá! ¡Weemdíh ñi en úmca bojoó!** ā niijíp jĩ.

28 Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandih nin pah ā niijíp jĩ:

—Maá, yoobópdih meemjéh jumna, ímjih weemdíhbut ma pebhna ma yáac chāi bejat túutá, ā niijíp jĩ.

29 —**Ma jūúwá,** Jesús ā niij jepahap jĩ.

Páant ā niijíchah joinít, Pedro jāáj chóodih jumniiji ímjih dei ñuhnit, Jesús pebhna ā yáac chāi bejep yah jĩ.

30 Obohjeéhtih, johlit nolihatbut búdí ā jumuchah enna, āt úmup jĩ. Pánih úmna, daab béjnajeh, Jesús dih nin pah ā niij ejep jĩ:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! ā niijíp jĩ.

31 Páant ā niijíchahjeh, āih téihyadhĩ teonit, Jesús caandih ā wái ñahanap jĩ.

—**¡Bainíjeh wā wēpatdih ma jenah joiná caá! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma túi jenah joicán?** Pedrodih ā niijíp jĩ.

32 Páant ā niiját túttimahjeh, jāáj chóona queét ĩ waadáp jĩ. Páant ĩ waadáchahjeh, johlit ā yayáh bejep jĩ.

33 Páant ã yapachah ennit, jwiít ã bohénit Jesúsdih jwĩ wēi naáwáp jĩ.

—¿Yoobópdihi meém Dios wāúh tigaá ma jumup! jwĩ niijíp jĩ.

Genesaret baácdih moón wānnitdih Jesús ã booaat

(Mr 6.53-56)

34 Pánih íimdihi chūuh bejnit, Genesaret wāt jumni baácna jwĩ chūuh juibínap jĩ.

35 Páant jwĩ juibínachah, caán baácdih moón Jesúsdih beh ennit, caán tútchinadihi moondíh ã juyát doonádihi ít wahap tajĩ. Pánihna, caán doonádihi joinít, dawá ã chéenwā tubáp chūúhniitdih Jesús pebhna ã ub juyáp jĩ. Pánih ub joinít, nin pah Jesúsdih ã niijíp jĩ:

36 —Míih yégueh chóodihjeh nit wānnitdih ma tewat túutá, ã niijíp jĩ. Pánihna, áih yégueh chóodih teonit pah moonjéh ã boonap jĩ.

15

Cāacwā ded pah ã míc yéjeaat

(Mr 7.1-23)

1 Túttimah, Jerusalén tútchidih moón fariseowā, Moisés ã wutatjidih bohénit biícdihi, Jesús pebhna joinít, caandíh nin pah ã niij wāúh joyóp jĩ:

2 —¿Dépanih tigaá ma bohénitboó jwĩ nuowā ã wutatji pah ã chājcan? Jwiít jwĩpĩ téih chocat pah, queét ã jeémát pínah jātíh ã téih choccan caá, ã niijíp yah jĩ.

3 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ã niij wāúh joí jwāubanap jĩ:

—¿Yeéboó dépanih tigaá Dios ã wutatdih jepahcan, jwĩ nuowā ã wutatboodihjeh ñi jepah?

4 Nin pah caá Dios ã wutap: ‘Ñi mánadihi túi wēinit, ñi teo wáacá. * Pánihna, ded ã mánadihi yeejép ã niijíchah, cāacdihi mao yohnidih peéh chājat pah muntih caandíhbat peéh chājat ã jumbipna caá’, Dios át niijíp tajĩ.*

5 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yahna, yeéboó ded ã mánadihi teo wáaquíhniidih nin pah caá ñipĩ niij wutap: ‘Ma mánadihi teo wáaccanjeh, caán dinerodih Diosboodíh ma wēhuú’, ñipĩ niij watna caá.

6 Pánih watna, ã mánadihi ñi túi chājat túutcan caá. Pánih chājat túutcan, Dios ã wutatdih jepahat túutcanjeh, jwĩ nuowā ã wutatjiboodíh caá ñi jepahat túutap.

7 ‘Jwiít túinit caá’, niijná yahna, cāacwā ã encapboó yeéb yeejép chājnit caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji ded pah ñi jumatihi yoobópdihi át niij daacáp tajĩ:

8 ‘Dios nin pah ã niijná caá: “Nit weemdíh túi wēi naóhna yahna, yoobópdihi ã jepahcan caá.

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16 * 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9

9 **Pánihna, weemdíh ì wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. Ì jenah joyátjeh wutnit, 'Nin pah caá Dios ã wutat', ì niíj yee naóh bohéna caá', Dios ã niijná caá', Isaías ãt niíj daacáp tají, (Is 29.13)**

Jesús ã niijíp jĩ.

10 Páant niíj péanit, caanjĩh jamnitdih ã pebhna jüúwát tútnit, queétdih nin pah ã niíj bohénap jĩ:

—Nin wã naáwátdih ñi túi joyoó.

11 **Dios ã enechah, ñi jeémát yeebdíh ã yéejacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ñi niijátboó yeebdíh ã yéejana caá, ã niijíp jĩ.**

12 Páant ã niiját túttimah, jwiítboó caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páant ma niijíchah joinít, queét fariseowã búdí ì ijna beé, jwĩ niijíp jĩ.

13 —**Obohjeéhtih, queét fariseowã wã íp Dios ã momca naáh panihnit ì jamachah, queétdih ã yoh beedábipna caá.**

14 **Pánihna, queétdih páantjeh ñi enah bojoó. Queét jéih encannit pah Diosdih ì jéihcan caá. Pánih jéihcan yahna, bita jéih encannit panihnitdihbut ì bohéna yah caá. Pánih jéih encannit míc jamna, ítdih ì buug yácat pah, queét nihat iiguípna ì bejbipna caá, jwiítndih ã niíj jepahap jĩ.***

15 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwiítndih ma naáwátjidih ma jéihyanaá, ã niijíp jĩ.

16 —**¿Yeebbút páantjeh ñi beh joi jwáhcan niit?**

17 **Dedé ñi jeémátji ñiíh wudah diítboó jamnijidih ñipí jont yohna caá. Caán ñiíh caolihdih, ñi jenah joyátdihbut chüúhcan, Dios ã enechah, yeebdíh ã jéih yéejacan caá.**

18 **Obohjeéhtih, ded pah yeejép ñi jenah joyát pah ñi niijíchah, caán caá Dios ã enechah, yeebdíh ã yéejanap.***

19 **Nindih ñi túi náhninaá: Yeejép chájat, mao yohat, ñi áa nihcannitjĩh yeejép chájat, numát, yeeat, yeejép míc niiját pínahdihbut ñipí jenah joiná caá.**

20 **Páant ñi jenah joyátjeh caá, Dios ã enechah, yeebdíh ã yéejanap. Obohjeéhtih, ñi téih chocochah, ñi chocchahbut yeebdíh bíic yoobó ã enna caá, ã niijíp jĩ.**

Judío nihcannih Jesúsdih mi jepahat

(Mr 7.24-30)

21 Páant niíj bohé péanit, Jesús Tiro tútchi, Sidón tútchi jamni baácna jwiítndih ã numah bejep jĩ.

22 Caanná jwĩ juibínachah, caán baácndih bóli Jesús pebh joinít, nin pah mi niíj ñaacáp jĩ:

—¡David juma, Dios ã wahni, weemdíh ma jĩgah

* 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

eneé! ¡Wã nuumdíh nemép jumna, caántdih bádí ã moh yéejana caá! mi niijíp jĩ.

23 Páant mi niijíchah joiná yuhna, caántdih ã jepah jwuhcap jĩ. Páant ã jepahcatdih enna, jwiít ã bohénitboó caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páantjeh jwiítidih mi ñaac péenachah, ma jwúub bejat tútú, jwĩ niijíp jĩ.

24 —**Judíowã buudníit ove-jawã panihnit í jumuchah ennit, queétdihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh ã wahap jĩ,** Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

25 Páant ã niijíchah joinít, caánt judío nihcannihboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah mi niijíp jĩ:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jĩ.

26 —**Wébít í jeémát pínahdih ubnit, ñih mujjiowádh jwĩ wühuchah, ã túican caá. Pánihat pah judíowã í jeémát panihnidih biíh baácdih moondíh wã wühuchah, ã túican caá,** Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

27 —Ma niiját yoobópdihi tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queét í jeémp jéenanidih mujjiowã ípĩ jeémpna caá, mi niij jepahap jĩ.

28 —**Meémboó weemdíh táí jenah joiníh ma jumuchah, ma niiját pah wã chãjna caá,** Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, mi nuúm mit boonap wat jĩ.

Jesús dawá cãacwãdih ã booaat

29 Pánihat túttimah, Jesús jwiítidih caanmánt Galilea íim jwëejna ã numah dei bejep jĩ. Caanná dei jubínit, íim jwëejdih jumni jeená ã numah púuh laab béjep jĩ. Pánih púuh laab jubínit, biícdih jwĩ chúudap jĩ.

30 Páant jwĩ chúuduchah enna, dawá cãacwã Jesús pebhna ít júúwáp tajĩ. Pánih júóhna, í chéenwã wannitdih í juí jwejep jĩ. Queét nihat mácah wanat jumnit í jumap jĩ. Jéih bejcannit, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá biíh wanat jumnitbat í jumap jĩ. Páant í jumuchah ennit, Jesús queét nihatdih ã booaap jĩ.

31 Páant ã booaachah, jéih wéhecannitji í wéhenachah joinít, téihya jítcha wihcannitji téihya jítcha í jumuchah ennit, jéih bejcannitji í bejehah ennit, jéih encannitji í enechah ennit, cãacwãboó bádí í en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiít judíowã jwĩpĩ wéini Dios bádí ã wēpatjĩh jwiítidih ã táí teo wáacna caá”, í niij wēi naáwáp jĩ.

Cuatro mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wáhat

(Mr 8.1-10)

32 Pánih booa péanit, Jesús jwiítidih ã pebh júúwát túutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Queét jwĩjeéh biíc peih-canni yeó jáap í jumuchah, ñih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumuchah, queétdih bádí wã jĩgah enna caá. ‘Queét**

nuugúp wan buugná' niijná, queétdih íih munáboó wã jwúub bejat tútcan níit, ã niijíp jĩ.

33 —¿Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumuchah, dedboo tígáá í jeémát pínahdih jwĩ jíb chãj bií? Jesúsdi h jwĩ niij úubh joyóp jĩ.

34 —¿**Déboi pan tígáá ñi bíboh?** Jesús ã niijíp jĩ.

—Siete pan dahna, daocánni queejwãbit, páant bóojeh jwĩ bíbohna caá, caandíh jwĩ niij jepahap jĩ.

35 Páant jwĩ niijíchah, Jesús cáacwãdih ã chúdat tútup jĩ.

36 Páant í chúdat túttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwãbit biícđih úbnit, **“Túina caá, Paá”**, Diosdih niij péa, jwiítđih ã daj wãhap jĩ, cáacwãdih jwĩ pãáat pínah niijná.

37 Páant queétdih jwĩ pãáat túttimah, í túi jeémp wud jumap jĩ. Páant í jeémp péanachah, í judh jeémpnidih úbnit, siete wãhdih jwĩ úb yac yáwanap jĩ.

38 Caandíh jeémpnit neonádihjeh jwĩ jenah enechah, cuatro mil í jumap jĩ. Yaádh, í wehbut í jumap jĩ.

39 Páant í jeémp péanachah, Jesús queétdih íih munáboó ã jwúub bejat tútup jĩ. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadníit, Mágđala tútchi jumni baácna jwiítđih ã numah chúuh bejep jĩ.

16

Fariseowã, saduceowãbut Dios ã wẽpatjĩh Jesúsdi h í chãjat tútat

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Biíh láa fariseowã, saduceowã biícđih Jesús pebhna í juibínap jĩ. Cáacwã í jéih chãjca naáhdih Jesúsdi h í chãjat tútup yuh jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahní ni hcan caá”, niiját tút niijná.*

2 Páant í wutuchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ: **“Yeó ã buug yácna, jeá ðuuni ã jumuchah enna, ‘Cheibit túi jóbohni yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá.**

3 **Baáb jéenna, mah tólihna ðuuni ã jumuchah enna, ‘Mah yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. Ded pah jeá ã jumatđih túi beh enna yuhna, Dios ã wẽpatjĩh wã chãj jútatboodíh ñi beh encan caá.**

4 **Buu láa moón yeejépwã, Diosdih náahcannit, Dios ã wẽpatjĩh wã chãjatđih í eníhna yuh caá.*** Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani Jonás ded pah ã yapatjidi h ñítát jéihjip taga.* Pánihna, Dios ã wẽpatjĩh caandíh ã chãjatji pahjeh mantih ã jwúub chãjbipna caá, weém ã wahní wã jumatđih ñi jéihyat pínah niijná”, ã niijíp jĩ.

Páant niij péanit, jwiítđih ã jwúub numah bejep jĩ.

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16

* 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29

* 16:4 Jon 1.1-2.10

Fariseowã, saduceowã
yeejép ĩ bohéat
(Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, ĩmdih chúuh bejna, jwĩ jeémát pínah pandih ubat jwĩt quíib bũdáp tajĩ.

⁶ Páant jwĩ chúuh bejchah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—**ĩNi túi chãja chaáh! Fariseowã, saduceowãbut ĩ bohéat pan paáat panihni caá. Páant ĩ bohéat yeebdíh ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.***

⁷ Páant ã niijíchah, joí wáhi bejna, jwiítjeh nin pah jwĩ míic niijíp jĩ:

—Pandih jwĩ ub jũóhcah enna, jwiít dih páant ã niijná caá, jwĩ míic niijíp jĩ.

⁸ Páant jwĩ míic niiját dih jéihna, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—**¿Dépanih tiguaá pan ã wíhcatdih ñi náhni dahwa? ĩWã wēpatdih bainíjeh caá ñi jenah joyóp!**

⁹ **¿Páantjeh ñi jéih jwuhcan niít? ¿Cinco mil neoná yaádh biíc dih cinco pandihjeh wã pãáatjidihi ñi náhnican niít? ¿Ĩ jedh jeémpni doce wuhna ñi ub yac yáwaatjidihibut ñi náhnican niít?***

¹⁰ **¿Bũũ siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh biíc dih wã wúhatdihbut ñi náhnican niít? ¿Débói wuhnadih ñi yáwaatdih ñi náhnican niít?***

¹¹ **Pánihna, ‘pan paáat’, wã niijíchah, ¿dépanih tiguaá ñi beh joicán? Páant niijná, pan yoobát dih niijná wã chãjcan caá. Fariseowã, saduceowãbut ĩ bohéat pan paáat panihni ã jumuchah, ñi túi chãja chaáh. ĩ bohéat yeebdíh ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.**

¹² Páant ã niij naáwáchahna, jwiít jwĩ beh joyóp jĩ bũca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobát dih niijná ã chãjcap jĩ. Páant niijná, “fariseowã, saduceowãbut ĩ bohéat dih ñi joicá bojoó”, niijná ã chãjap jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahní caá”, Pedro ã niiját
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih chúuh juibínit, Cesarea Filipo wát jumni tátchina bejni namáboó bejnit, Jesús jwiít ã bohénit dih nin pah ã niij ubbh joyóp jĩ:

—**¿Weém nihat cáacwã úud jeñédih ded pah tiguaá bita ĩ niij? ã niijíp jĩ.**

¹⁴ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Jeremías, Dios naáwát dih biíh naóh yapani nacaá’, ĩpĩ niijná caá, caandíh jwĩ niij jepahap jĩ.*

¹⁵ —**Queét páant ĩ niijíchah, ¿yeéboó ded pah tiguaá ñi niij jenah joí? jwiít dih ã niijíp jĩ.**

¹⁶ —Meém Cristo, Dios ã wahní caá. Dios báadhni wũuh yoobát caá, Pedroboó ã niij jepahap jĩ.*

* 16:6 Lc 12.1 * 16:9 Mt 14.17-21 * 16:10 Mt 15.34-38 * 16:14 Mt 14.1-2;

Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 16:16 Jn 6.68-69

17 —**Simón, Jonás wũuh, meemdih wã wẽina caá. Cãacwã meemdih ãt naóhcap taga. Dios wã ãp, jeáboó jumnijeh ãt jéihyanap taga.**

18 **Pánihna, meemdih nin pah wã niij naóhna caá: Meém Pedro wãt jumni caá. (Pedro niijná, jee dáh niijná ã chãjap jĩ.) Nin jeejih búdí muú wã chãjat panihni dawá wĩihwã pínahdih wã chãjbipna caá. Queét dawá ã jumuchah, nemépwã queétdih jéih yap yohcan, queét iiguipna ã bejcan niit.**

19 **Dios ã maáh jumupdih bóo llave panihnidih meemdih wã wãhbipna caá. Páant wã wũhni panihnijih, cãacwãdih wĩih táini doonádih naóhnit, weemdih jepahnitdih Dios ã maáh jumupna wãt waadáat pah ma chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih nemat pah ma chãjbipna caá,* Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.**

20 **Páant niij péanit, jwiitboodih nin pah ã niijíp jĩ: “Nin Jesús Dios ã wãhni Cristo caá”, bitadih ñi niij naóh jwãhca bojó”, ã niijíp jĩ.**

Ã wunat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 **Páant ã niiját túttimah, Jesús jwiit ã bohénitdih nin pah ã niij naóh bohé jwíhip jĩ:**

—**БҢҢ, Jerusalén tútchiboó weemdih bejat caá náahap.**

Caanná jwĩ juibínachah, jwĩ maáta, sacerdotewã ã maáta, Moisés ã wãtatjidih bohénitbut weemdih yeejép ã chãjbipna caá. Pánih chãjnit, weemdih ã mao yohat túutbipna caá. Páant tigaá weemdih yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant ã mawachah yũhna, biic peihcanni yeó jáap túttimah wã jwũub boo pud jũóhbipna caá, jwiitdih ã niijíp jĩ.

22 **Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó Jesúsdihi chibít yũpbit nũmah bejnit,**

—**Maá, ma niiját pah yapcan, meemdih queét ã mao yohca bojo naáh! ãt niijíp wãt yũh jĩ.**

23 **Páant ã niijíchah joinít, Jesús tac páud ñũhnit,**

—**Pánih naóhna, Satanás ã náahat pah naóhna caá ma chãjap. Cãacwã ã jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ã jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios ã náah yacat pah wã chãjat pínahdih ma jáhíhna caá, ãt niijíp wãt jĩ.**

24 **Páant niij péanit, jwiitboodih nin pah ã niij naáwáp jĩ:**

—**Ded wĩih jumíhna, ã weñat pínahdih chãjcan, wã náahatboodih chãjat caá náahap. Wĩih ã jumat jíb yeejép yapna yũhna, weemdih páantjeh cádahcat caá náahap.***

* 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23

* 16:24 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24

25 **Ded weemdih jepah-canni, ã weñat pínahdihjeh chãjni, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdih cádahcanniboó bita caandih yeejép ï chãjachah yuhna, páantjeh wãjeéh ã jumbipna caá.***

26 **Cãac nin baácboó jum jwuhna, dawá bií déedih bíbohna yuhna, Diosdih náahcan, iiguípna bejna, nihat ã bíbohat dedé pínah nihcan caá. Iiguípboó jumna, ded pah ã jéih jíib chãj baccan niit.**

27 **Weém nihat cãacwã úud jeñé wã íp ã yeh iigátjĩh ãih ángelwã biicdih nin baácboó jwúb dei jóóhñit,* nihat cãacwã ded pah ï chãjatji jíib wã jíib wãhbipna caá. Túi chãjnitjidih wã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, túi chãjcannitjiboodih wã peéh chãjbipna caá.***

28 **Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Biquína ninjĩh ñuhñit ñi wunat pínah jãtih, weém nihat cãacwã úud jeñé chah maáh wã jummatdih ñi enbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

17

Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhñat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Seis yeó jáap túttimah, Pedro, Santiago, ã úud Juan queét biíc peihcannitdihjeh

jap bóo jeená Jesús ã numah púuh laab béjep jĩ.

2 Caanná ï púuh laab jubíat túttimah, ï enechah, ã jígohat át túut numúp wut jĩ. Æih móot yeó ã yeh iigát pah yeh iig, ãih yéguehbat biíc yoobó túi baabní át yeh iiguíp wut jĩ.

3 Páant ã yeh iiguíchahjeh, Moisés, Elíasji biicdih Jesús pebh jígohñit, caandih ït míic wéhenap wut jĩ.

4 Páant ã yapachah ennit, Pedroboó Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut yuh jĩ:

—¡Maá, ninjĩh jwĩ jumuchah, ã túina caá! Ma náahachah, biíc peihcanni mæ dáhna jwĩ chãjbipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah, Eliaih pínahdihbat jwĩ chãj wãhbipna caá, át niijíp wut jĩ.

5 Obohjeéhtih, páant ã ni-ijíchahjeh, túi yeh iigní mah põh panihni queétdih át dei jayúp wut jĩ. Páant ã dei jayúchah, caán chawat yoób nin pah Dios át niijíp wut jĩ: “Nin wã wáuh wã oini caá. Caandih búdí wã wéina caá. Pánihna, ã naáwáchah, caandih ñi túi joyoó”, át niijíp wut jĩ.*

6 Páant ã niij wéhenachah joinít, úumna, ã bohénit ït páah yoh ñajap wut jĩ.

7 Páant ï páah yoh ñajachah ennit, Jesús ï pebhna jum, queétdih teo jãhanit,

—Ñi ñah ñuhú. **Butéh ñi ennidih, ñi joinídiñbat ñi**

* 16:25 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 16:27 Mt 25.31 * 16:27 Sal 62.11-12; Pr

24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * 17:5 Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18

úumca bojoó, át niijíp wut jĩ.
 8 Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuhna, Jesús dih jeh ít enep wut jĩ. Bitá í ennitjiboó ít wihcap wut jĩ.

9 Túttimah, jeemánt dei jüóhna, Jesús queédih nin pah át niij wutap wut jĩ:

—**Butéh ñi enatjidih bitadih ñi naóh jwuhca bojoó. Weém, nihat cáacwã úud jeñé, wanniiji wã jwáub boo pud júúwát túttimah, caandíh bitadih ñi naáwáchah, á táibipna caá**, át niijíp wut jĩ.

10 Páant ã niijíchah joinít, queét biíc peihcannit caandíh nin pah ít niij úubh joí enep wut jĩ:

—‘Dios ã wahni, ã júúwát pínah játih, Elíasboó ã júóhhipna caá’, Moisés ã wutatjidih bohénit ípĩ niij bohéna caá. ¿Dépah niijíh tigaá queét páant í niij? ít niij úubh joyóp wut jĩ.*

11 —**Yoobópdih tigaá í niij naáwáp. Elíasdih Dios á jwíh júúwát túutap jĩ, nihatdih á ámohat pínah niijná.**

12 **Páant niijnít, nin pah yeebdíh niijná caá wã chãjap. Elías wãát juí péanap be. Páant á juyúchah yuhna, yeebdíh bohénit caandíh ít beh encap jĩ. Pánih beh encan, ded pah í náahat pahjeh caandíh ít chãjap taga. Páant í chãjat pahjeh mantih, weemdíhbut í chãjbipna caá. Páant í chãjachah, weém nihat**

cáacwã úud jeñé, yeejép wã yapbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.*

13 Páant ã niij naáwáchah joinít, “ ‘Elías’, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá á chãjap”, niijnít, queét ít beh joyóp wut jĩ.

Wãá wunat jumnidih Jesús á booaat

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Pánih míic wéhe dei júóhnt, jeé ñaj deyeppoó Jesús biíc peihcannit á pej jumnit biíc dih á jwáub dei juyúp jĩ. Páant í jwáub dei juyúchah, dawá cáacwã cātíh júóhnt, biíc newé Jesús pebh joinít, á bódicha caj yoh ñajap jĩ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesús dih á niij naáwáp jĩ:

15 —Maá, wã wúúhdih ma jĩgah eneeé. Caandíh wãá wunat á ñahachah, yeejép ápĩ yapna caá. Dawá láa tuu cúutboó ápĩ buúg cáona caá. Biíh láa mujboó ápĩ daab yóh bejna caá.

16 Pánihna, caandíh í booaat pínah niijná, ma bohénit pebh caandíh wã ub juyúp yuh be. Obohjeéhtih, queét caandíh í jéih boocap be, á niijíp jĩ.

17 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah á niijíp jĩ:

—**Yeéb yeejép wã weemdíh jenah joicánnit ñi jumna caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdíh táí jenah joicán, ñi tac buugábi? Wã pebh caandíh ñi ub júúwá, á niijíp jĩ.**

* 17:10 Mal 4.5 * 17:12 Mt 11.14

18 Páant ã niijíchah joinít, Jesús pebh ã wáúhdih í ub juyúp jĩ. Páant í ub juyúchah, caandíh wunat túutni nemépdih Jesús ã bacat túutap jĩ. Páant ã wutuchahjeh, ã bacachah, wannijiboó ã táí boonap jĩ.

19 Páant ã yapat túttimah, jwiít ã bohénit míicjeh jumna, Jesúsdih nin pah jwí niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwí wutuchah yuhna, át baccan? jwí niijíp jĩ.

20 —**Wã wēpatdih yeebdíh wã wáuhchah yuhna, caandíh náhnican, weemdíh ñit táí jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Mostaza tíbih ã jumat pah, yeéb Dios ã wēpatdih bainíjeh ñi táí jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chájipna caá: Nin jeedíh ‘Conboó ma bejeé’, ñi niijíchah, ã bejbipna caá. Pánih táí jenah joiná, nihatdih ñi jéih chájna caá.***

21 **Obohjeéhtih, pánihni nemépdih ñi bacaat túut niijná, Diosdih bádí úúbat caá náahap. Pánih úúbhna, jeemp jwahcan, Dios ã wēpatdih chah ñi táí jenah joibípna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihnit nemépwádhbat ñi jéih bacat túutbipna caá, jwiít dih Jesús ã niijíp jĩ.**

Jesús ã wunat pínahdih ã

jwáub naáwát

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Galilea baácboó Jesús biíc dih jwí bejehchah, caán jwiít dih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—**Weém nihat cáacwã úud jeñédih cáacwã teonit, bitadih í wáhbipna caá.**

23 **Páant í wáhat túttimah, queétboó weemdíh í mao yohbipna caá. Páant í maoniji biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwáub boo pud jéóhbipna caá, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niij naáwáchah joiná, bádí jwí jígahap jĩ.

Jesús queejíh jacmant dinerodih ã bidat túutat

24 Capernaum tútchina jwí juibínachah, Dioíh mæúdíh í en dawát jíib ubnitboó Pedro pebhna juibínit, caandíh nin pah ít niij úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeebdíh bohéniboó Dioíh mæúdíh en dawát jíib pínahdih ã jíib chájcan niít? Ít niijíp wut jĩ.*

25 —**Ã jíib chájipna caá, Pedro át niij jepahap wut jĩ.**

Páant ã niiját túttimah, jwí jumni mæúná Pedro ã waadáchah, Jesúsboó caandíh nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Simón, dépah tigaá ma niij jenah joí? ¿Nin baác dih moón í maáta detboodíh tigaá í jíib ub, ma jenah joyóchah? ¿Íih baác dih moondíh niít? ¿Biíh baác dih moónboodíh niít í jíib ubap, ma jenah joyóchah? Pedrodih ã niijíp jĩ.

* 17:20 Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

* 17:24 Ex 30.13; 38.26

²⁶ —Biñh baácdih moondíh tigaá ĩpĩ jĩib ubap, Pedro ã niĩj jepahap jĩ.

—Pánihna, maáta ĩih baácdih moónboodíh ĩpĩ jĩib ubcan caá.

²⁷ Páant ĩ jĩib ubcah yuhna, queét jĩib ubnitdih ĩjañcan, jwĩ jĩib chãj bipna caá. Ímboó queej wáyadih ma bejeé. Caán jeempni queejdíh ubnit, ãih jacna dinero júdudih ma bid juibipna caá. Caán júdu jwiít chénewãih jĩib pínahdih ubnit, jwĩ jĩib buudáátdih jĩib chãjadih ma bejeé, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã niiját

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Caán láa jwiít ã bohénit Jesús pebh juibínit, nin pah caandíh jwĩ niĩj ubbh joyóp jĩ:

—¿Dios ã maáh jumapboó jwĩjeéh jumni déhe tigaá jwĩ maáh panihni ã jumbi? jwĩ niijíp jĩ.*

² Páant jwĩ niijíchah joinít, Jesús wébít dih jũwát túatnit, caandíh jwĩ cãtíh ã ñuhat túatup jĩ. Páant ã ñuhuchah, jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

³ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ñi jenah joyátdih túat nuumnít, wébít oboh jumnit ĩ jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumapboó ñi jéih waadbípna caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi

jenah joicán, Dios ã maáh jumapboó ñi jéih waadcán niit.*

⁴ Pánihna, det wébít ĩ jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumapboó chah watnit ĩ jumbipna caá.

⁵ Det wĩhwã jumna, wã watat pah bita nin wébít panihnidih wēi jwãáhnit, weemdíhbut ĩ wēi jwãáhna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jwĩyéj chãjat túat ã tobohat

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ “Nin wébít panihni weemdíh tái jenah joinídih ded ã yéj chãjat túatati jĩib, Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chãj bipna caá. Pánihna, caandíh ã yéj chãjat túat pínah jãtíh, ãih butdih búdí jeé júdajĩh chéu búdhnit, búdí mujna caandíh ĩ yohochah, áta túi taga. Páant ĩ chãjachah, caán wébít panihnidih ã yéjcah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chãjcan taga.

⁷ Ded bitadih yéj chãjat túatnidih Dios búdí ã peéh chãjachah, tubit yeejép ã yapbipna caá. Bitadih yéj chãjat túatnit páantjeh ĩ jumbipna caá. Obohjeéhtih, queétboó yeejép yoobát ĩ yapbipna caá.

⁸ “Míih téihyajĩh, jitchajĩh yéj chãjna, caandíh ma bóod yohat pah, caán yéj chãjatdih ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna

* 18:1 Lc 22.24

* 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17

ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dũbcan niít. Caandih ma yohochah nihna, caan dáhjeh ãta bũud tãgaá. Meémboó pãnihni cólohjeh jumna yuhna, táttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih bóod yohcan nihna, chénat pah dahjĩh iiguípna ma bejchah, búdí yeejép mata yap tagaá.*

⁹ Pãnihat pah mũntih, míh quíbjĩh ennit, yéej chãjna, caan dáhdih ma wãat yohat pah, caán yéej chãjatdih ma cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dũbcan niít. Caan dáhdih ma yohochah nihna, caan dáhjeh ãta bũud tãgaá. Biícjĩh quíib wihcan yuhna, táttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, míh quíib chénat pah dahjĩh iiguípna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pãnihna, yéej chãjatdih cádahat caá náahap”, Jesús ã niijíp jĩ.*

*Bũudní oveja naáwát
(Lc 15.3-7)*

¹⁰ “Nin wébít panihnidih ñi en iicá bojoó. Yeebdih yobópdih wã naóhna caá. Queét wébitdih ded pah í yapachah Diosdih naáwát túut niijná, queétdih en daonít ángelwã wã íip pebhna ípĩ bejna caá.*

¹¹ Weém nihat cáacwã úud jeñé, nin baácđih moón

yeejép chãjnit, iiguípna bejnit déedih túi ubudih wã jũúwáp jĩ.

¹² Queét iiguípna bejnit, bũudnit ovejawã panihnit í jumna caá. Pãnihnit í jumachah, nin wã naáwátđih ñi túi jenah joyoó: Cien ovejawãđih bíbohni biíc oveja ã bũudáchah ennit, ¿ded pah tãgaá ã chãjbi, yeéb ñi jenah joyóchah? Bitã noventa y nueve ovejawãđih í jeémát yílip jumũpboó jwejnit, caán bũudníđih bididih ã bejbipna caá.

¹³ Yoobópđih yeebdih wã naóhna caá. Caán bũudníđih ã bid juyáchah, ã jwejnit noventa y nuevedih ã weñat chah caán ã bid jũiniboodih ã wẽibipna caá.

¹⁴ Pãnihat pah wã íip jeáboó jumni nin oboh jumni panihni bũudnit í jumatđih ã náah yaccan caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

*Bitã Jesúthwã meemdih í yéej chãjachah, ded pah chãjat
(Lc 17.3)*

¹⁵ “Ded weemdih jepahni meemdih ã yéej chãjachah, míc ámohat túut niijná, bitã í joicápboó caandih míc wéhenadih ma bejeé. Páant ma niijíchah joinít, ã jepahachah, ñi jwúub míc pej jumbipna caá, páant mũntih.*

¹⁶ Obohjeéhtih, meemdih ã jepahcah bácah, Dios ã wũtat pah, bitã chénewãđih ma numah bejeé, queét

* 18:8 Mt 5.30

* 18:9 Mt 5.29

* 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10

* 18:15 Lc 17.3

ĩ joyóchah, caandíh míc wéheat túut niijná.*

17 Yeéb biíc peihcannitdih ã jepahcah enna, wíhwã nihat ñi míc wáacapna caandíh ñi namah bejeé, ã yéej chãjatdih ma naáwáchah, queét ni hat ĩ joyát pínah niijná. Pánihna, míc wáacnitdihbut ã jepahcah enna, Diosdih náahcan, ã yéejatdih cádahíhcat peéh, caandíh ñi pej jum cádahaá.

18 “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded ã yéej chãjatdih cádahcat jíb, ‘Meém yéejatdih yohcanni ma jumna caá’, yeéb wíhwã ñi niijíchah, Diosbut caandíh biíc yoobó ã niijbípna caá. Ded ‘Wã yéej chãjatdih jǵahnit, wã cádahna caá’, niijnídh ‘Meém yéejatdih yohni ma jumna caá’, ñi niijíchah, Diosbut caandíh biíc yoobó ã niijbípna caá.*

19-20 “Chénewã, biíc peihcannit wíhwã ñi míc wáacachah, ñijeéh wã jumna caá. Pánihna, det chénewã Diosdih ñi úbát pínahdih biíc yoobó ñi jenah joyóchah, wã íp jeáboó jumni ñi úbát pah ã chãjbipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

21 Páant Jesús ã niijíchah joiníji Pedro ã pebh jaibínit, nin pah caandíh ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wã dée dawá láa weemdíh ã yéej chãjachah, débóí láa tigaá caán ã yéej

chãjatdih wã íj cádahbi? ¿Siete láa cádahat ã náah niít? ã niij úbh joyóp jĩ.

22 —¡Ma joyoó! Biíh meemdíh dawá láa ã yéej chãjachah yuhna, siete láajeh íj cádahat ã náahcan caá. Obohjeéhtih, páant ã yéej chãjachah yuhna, meémboó caandíh ma jwúb náhnica bojoó, Pedrodih Jesús ã niij jepahap jĩ.*

Teo wãhni biíh ã jíb buudáátdih ã quíib buudcát naáwát

23 “Bita ĩ yéej chãjatdih quíib buudátdih jenah joinít, nin wã naáwátdih ñi túi jenah joyoó: Dios ã maáh jumat nin pah ã jumna caá. Biíc baácdih moón ĩ maáh ã pebh moón caandíh ĩ jíb buudánachah, ĩ jíb buudáátdih ã jíb chãj beedáát túutup be.

24 ĩ jíb buudáátdih ã jenah enechah, biíc caandíh teo wãhniboó bádí yoobát ã jíb buudánap be. Bádí ã jíb buudáátdih jéihnit, caandíh ã pebh ã bid bojop be.

25 ã jéih jíb chãjcah enna, ã maáhboó caandíh, yad, ã weh, nihat áih bií dée biícdih bitaboodíh ã jíb chãjat túutup be, queét ĩ jíb jĩh ã jíb buudáátdih ã jíb chãjat túut niijná.

26 Páant ã jíb chãjat túutuchah joinít, caán bádí jíb buudániboó ã maáh pebh bódicha caj yoh ñajnit, bádí ã úbáp be. ‘Maá,

* 18:16 Dt 19.15 * 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23 * 18:22 Lc 17.3-4

weemdih jġgah ennit, ma pãi jwuhú. Meemdih wã jġib buudáátdih wã jġib chãj beedábipna caá', ã niijíp be.

27 Páant ã niij úúbúchah joinít, caandih jġgah ennit, 'Weemdih ma jġib buudáát ã jumna nááh', ã maáh caandih ã niijíp be.

28 "Páant ã niiját túttimah, búdí jġib buudánijibobac bac bejnit, biih caán biicdih ĩ maáhdih teo wãhnidih ã jwááap be. Pánih jwááhnt, caánboodih bainí ã jġib buudáátdih íjnit, áih bat nahdih jöp teonit, 'iWeemdih ma jġib buudáátdih waicanjeh ma jġib chãjáá!' caandih ã niijíp be.

29 Páant ã niijíchah joinít, caán bainí jġib buudániboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih búdí ã úúbap yah be. 'Weemdih jġgah ennit, bainí ma pãi jwuhú. Meemdih wã jġib buudáátdih wã jġib chãj beedábipna caá', ã niijíp yah be.

30 Obohjeéhtih, páant ã niij úúbúchah yahna, caandih jġgah encanjeh, caánboó ã jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo wãhnidih nemat muúboó ã nemat tútup be. ã jġib chãj beedánachahna, caandih áta baca tagaá.

31 "Pánihna, búdí jġib buudániji bainí jġib buudánidih páant ã chãjachah enna, íjnit, bita teo wãhntboó ĩ maáhdih naóh yacadih ĩ bejep be.

32 Páant ĩ naóh yacachah joinít, ĩ maáh ĩ naóh yacnidih bid bojnit, nin pah caandih ã niij jũihñap be: 'iMeém yeejép pohba caá! Meém weemdih búdí ma úúbúchah, "Búdí ma jġib buudáátdih ã jumna nááh", wã niijíp yah be.

33 Obohjeéhtih, meemdih páant wã niijíchah yahna, bac bejnit, meemdih bainí jġib buudánidih meémboó mat jġgah encap wat be. Ma jġib buudáátdih wã náhnicat pah muntih, caánboó meemdih ã jġib buudáátdih ma náhnicah, áta túi tagaá. ¿Dépanih tibeé caandih jġgah encanjeh, páant ma chãj?" ã maáh caandih ã niijíp be.

34 Páant niijnít, búdí íjnit, nemat muúboó caandih ã nemat tútup be. ã jġib chãj beedánachahna, áta baca tagaá.

35 "Caan páh tigaá Dios yeebdih ã chãjbipna caá. Yeéb nihat ñi déewã yeebdih yeejép ĩ chãjatjidih ñi quíib buudcáh ennit, caánboó yeéb ñi yéej chãjatjidihbat biic yoobó ã quíib buudcán niit", Jesús jwiútdih ã niijíp jĩ.

19

Ī weha mána yaáhdih ĩ yohcat

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Páant niij naóh péanit, caán Galilea baácboó jumniij Judea baácna Jesús jwiútdih ã numah bejep jĩ. Pánih

bejnít, caanná j̄aibína, Jordán m̄ajdih ch̄uuh bejnít, cōnanaamánt jwī j̄aibínap j̄i.

² Pánih caanná j̄aibínit, jwī jib bejehah, dawá c̄aacwā jwiitdih ī péenap j̄i. Páant ī péenachah ennit, ĩjeéh bejnít w̄annitdih Jesús ā boōanap j̄i.

³ Páant jwī bejehah, jwiitdih jwāáhñit, biquína fariseowā nin pah Jesúsdih ī niīj ūbh joyóp j̄i, ded pah ā jepahachah joinít, caandíh naóh yacat túut niijná:

—¿Jwī weha mána yaádhñit jwī yohochah, āta tái taniit? ¿Dios ā w̄utatboó páant niit ā ch̄ajat túutap, ma jenah joyóchah? ī niīj ūbh joyóp j̄i.

⁴ —¿Moisés nin pah ā niīj daacátjidih ñi bohé jw̄hcnannit j̄i? ‘Dios biíhmah nin baácñih ch̄ājñi newé yaddihbut āt ch̄ajap w̄ut j̄i’, āt niīj daacáp tajī.*

⁵ Páant niīj daácnit, nin pahbut āt jwáub niīj daacáp tajī: ‘Páant ā ch̄ājachah, newé ā mánadih cádahñit, yadj̄ih biícñih ā jum̄ipna caá. Pánih jum̄na, queét chénewā jum̄na yuhna, biíc bácah panihñit caá ī jum̄ap’, āt niīj daacáp tajī.* ¿Páant ā niīj daacátjidih ñi bohé jw̄hcnannit j̄i?

⁶ Páant ā daacátji pah queét chénewā jum̄nitji biíc bácah pah ī jum̄na caá. Pánihna, ī téihya chéwechah, Diosjeh tigaá queétdih biícñih ā jum̄at túutna caá.

Páant biícñih ā ch̄ājachah, queétdih ī m̄iic cádahcat caá náahap, Jesús queétdih ā niījip j̄i.

⁷ Páant ā niījíchah joinít, queét fariseowā nin pah ī jwáub niīj ūbh joyóp j̄i, páant m̄antih:

—Meém páant ma niījíchah yuhna, Moisésjeh nin pah āt niīj daacáp tajī: ‘Majeéh bólidih yohíhna, “Meém ma táicat enna, meemdíh wā yohna caá”, niīj daácnit, caántñih ñi wūhuá. Páant niīj daác wāhñit, majeéh bólidih ma yohochah, ā túina caá’, Moisés āt niīj daacáp tajī.* ¿Páant ma niījíchah yuhna, Moisésboó dépanih tigaá páant āt niīj daáci? ī niījip yuh j̄i.

⁸—Ñi nuowā Diosdih ī yap yohochah enna, Moisés nin pah āt niīj daacáp tajī ‘ī weha mánadih yohna, páant tíi ī ch̄āj dáhwa naáh’, āt niīj daacáp tajī. Páant ā ni-ijíchah yuhna, biíhmah pohba páant āt nihcap tajī.

⁹ Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded ājeéh bólidih yohna, biíhñih mi yeejép ch̄ajcah yuhna, biíh wilidih jwáub áa jum̄na, caántñih yeejép ch̄ajna caá ā ch̄ajap. Pánihna, ā yohnihjidih áa jum̄nibut caántñih yeejép ā ch̄ajna caá, Jesús queétdih ā niījip j̄i.*

¹⁰ Páant ā niījíchah joinít, jwiit ā bohénit caandíh nin pah jwī niījip j̄i:

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24 * 19:7 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 19:9 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

—Páant newé yadjih ĩ míc yohat ā táicah, áa wihcah áta táí tagaá, jwĩ niijp jĩ.

11 —**Yeéb ñi niiját pahjeh tiguaá ā jumap. Dios biquína ā ñionitdihjeh ā áa jumat tútcan caá.**

12 **Biquína neoná yaádhdi náhcannit pínah ĩ cáac jumna caá. Bitadih ĩih quehli túbndih ĩ ĩib yohochah, yaádhdi náhcannit ĩ jumna caá. Bitaboó Diosdih teo wāhni jumat tút niijná, yaádhdi ĩ bidcan caá. Pánihna, ded táí joini jumna, Diosdih teo wāhat tút niijná, páant tiguaá jumat náahap, Jesús jwiít dih ā niijp jĩ.**

Jesús wébít dih ā wúbát

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Páant jwiít dih ā naáwát túttimah, Jesús queétdih ā teo jáha wúbát pínah niijná, cáacwā ĩ wehdih ā pebhna ĩ ub juyáp jĩ. Páant ĩ ub juyúchah ennit, jwiít ā bohénitboó queétdih jwĩ jipónih jaihñap jĩ.

14 Páant jwĩ jaihñuchah joinit, Jesús jwiít dih nin pah ā niijp jĩ:

—**Wébít wā pebh ĩ júwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnit, queét wébít caá táí jenah joinit ĩ jumap. Pánihna, Dios ā maáh jumapna waadnitboó nit wébít ĩ jenah joyát pah jenah joinit ĩ jumna caá, ā niijp jĩ.**

15 Páant niijnit, queét wébít dih ā teo jáha wúbáp jĩ. Pánih wúbh péanit, jwiít dih ā jwúub numah bejep jĩ.

Dawá bíí dée bíbohni Jesús dih ā wúbh joyát

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Páant jwiít dih ā numah bejchah, bíic newé Jesús pebh joinit, nin pah caandih ā niij wúbh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tiguaá táinidih wā chājbi? ā niijp jĩ.

17 —¿Dépanih tiguaá táí chājat pínahdih weemdih ma wúbh joí? Diosjeh caá túini. Páantjeh Diosjeéh jumíhna, ā watat pah ma chājjaá, caandih Jesús ā niij jepahap jĩ.

18 —¿Ded watatdih niij tiguaá ma chāj? ā niij jwúub wúbh joyóp jĩ.

—**Cáacwādh ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijh ma yéj chājca bojoó. Ma numcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.**

19 **Ma mánadh ma táí chājjaá.* Meemjéh ma míc oyat pah bitadihbat ma oyoó.* Nin watatdih jepahat caá náahap, Jesús caandih ā niij jepahap jĩ.**

20 —Caán watatdih weém wāpĩ yap yohcan caá. ¿Diosjeéh táí jumat tút niijná, ded panihat tiguaá weemdih páantjeh ā jadh? Jesús dih ā jwúub niij wúbh joyóp jĩ.

21 —**Meém yéjehat wihcanni jumíhna, nihat míh bíí**

* 19:18 Ex 20.13-16; Dt 5.17-20

* 19:19 Ex 20.12; Dt 5.16

* 19:19 Lv 19.18

déedih jíib chãj wãhũdih ma bejeé. Pãnih jíib chãjnit, nihat ma jíib teonidih moh yéejnitdih ma jwúub wãhúú. Páant ma wãhũchah, nin baácboó ma bíbohatji chah túini míih pínah Dios pehbboó ã jumbipna caá. Pãnih queétdih wãh péanit, wãjeéh ma jãúwá, Jesús caandíh ã niijíp yuh jĩ.

²² Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, dawá bíí déedih bíbohni jãmna, ãih bíí déedih jíib chãj wãhíhcan, búdí ã jĩgahap jĩ. Pãnih jĩgahnit, jepahcanjeh, ã jwúub bejep jĩ.

²³ Páant ã bejehchah ennit, Jesús jwiítidih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded dawá bíí déedih bíbohni Dios ã maáh jãmupboó ã bejihichah yuhna, caandíh ã buona caá.

²⁴ **Camelloboó awí íitbitdih ã yabac bejihichah nihna, ãta buo tagaá. Pãnihat pah, dawá bíí déedih bíbohni Dios ã maáh jãmupboó ã waádihichah yuhna, búdí ã buona caá, ã niijíp jĩ.***

²⁵ Páant ã niijíchah, joí wúhi bejnit, nin pah Jesúsdihi jwĩ niijíp jĩ:

—Páant ma niijíchah bácah, Dios ã jãmupboó ded ã jéih waadcán niít, jwĩ niijíp jĩ.

²⁶ **—Cãacwã ded pah ã jehnah joyátjĩhjah ã túi chãjĩhna yuhna, Dios pehbboó ã jéih bejcan niít. Diosjeh caá**

iiguípna bejnit déedih ã túi ubup. Caanjéh tigaá nihatdih chãj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ã wihcan caá, jwiítidih ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, weemdíh ma joi jwúhúú. Majeéh péeat túut niijná, jwiítboó nihatdih jwĩ cádahap jĩ. ¿Páant jwĩ chãjat jíib, dedédihi tigaá jwiítidih ma wãhbi? ã niijíp jĩ.

²⁸ **—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihat jáap míic ã túut nuumbípna caá. Caán láa weém nihat cãacwã úud jeñé, jeáboó maáh wã jumbipna caá. Páant maáh wã jãmũchah, yeéb wã bohénitboó judíowã doce poómpnadih wãjeéh watnit ñi jumbipna caá.***

²⁹ **Ded weemdíh teo wãhat túut niijná, ãih muú, ã mána, ã déewã, ã weh, ãih wápchidih yuh buca ã cádahachah, Diosboó caandíh chah ã jwúub wãhbiipna caá. Pãnih cádahnit, weemdíh teo wãhnitboó Diosjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá.**

³⁰ **Obohjeéhtih, nin baácboó dawá maáta panihnitji Dios pehbboó oboh jãmnit ã jumbipna caá. Nin baácboó dawá oboh jãmnitji jeáboó maáta ã jumbipna caá, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.***

* 19:24 Pr 11.28

* 19:28 Mt 25.31; Lc 22.30

* 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30

20

Iguíhadih teonit naáwát

1 “Dios ã maáh jumát nin pah ã jumna caá: Iguíha mínah cheibitjeh áih iguíhadih teo wáhnit pínahdih bididih ã bejep be.

2 Pánih bejnit, jwááhna, queétdih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih iguíhadih ñi teo wáhat jíib jwípí jíib chájat pah yeebdíh wá wáhbipna caá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, tewedih í bejep be.

3 Las nueve dée, jíib chájat tólihna pebhboó ã bejep be. Pánih bejnit, bita caanjíh ñuhnitdih ã enep be.

4 Pánih ennit, queétdihbut nin pah ã niijíp be: ‘Yeebbát wíih iguíhaboó tewedih ñi bejeé. Teo cádahat horadih ñi tewat jíib wá wáhbipna caá’, queétdih ã niijíp be.

5 Páant ã niijíchah joinít, queétdihbut tewedih í bejep be. Yeó jáap tac yoób bejna, bita ñuhnitdih jwááhnit, biíc yoobó queétdihbut ã niijíp be. Las tres dée bita ñuhnitdih jwááhnit, biíc yoobó queétdihbut ã niijíp be.

6 Las cinco dée bita ñuhnitdih jwááhnit, nin pah queétdih ã niij wábh joyóp be: ‘¿Dépanihna nihat yeó jáap teocan, ñuh tiguaá ñi cháj?’ ã niijíp be.

7 ‘Jwiít dih tewat wutni ã wihcan caá’, í niij jepahap be. Páant í niijíchah joinít,

iguíha mínah queétdih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih iguíhana bejnit, ñi teobi jwááhú’, queétdih ã niijíp be.

8 “Cheyeh caán iguíha mínah caandíh teo wáhni maáhdih nin pah ã niijíp be: ‘Queét teonitdih jwáwát táutnit, í tewat jíib ma wáhuú.* Pée junít dih í tewat jíib ma jwíih wáhuú. Páant queétdih ma wáhat táttimah, í játi h junít dih ma wáhuú. Pánih queétdih jíib cháj péa, bita í játi h junít dih ma wáhuú. Queétdih wáh péa, bita í játi h junít dihbut ma wáhuú. Queétdih wáh péa, waóh junít dih ma jíib wáhuú’, ã niijíp be. Pánihna, ã niiját pah queétdih ã jíib chájap be.

9 Las cinco dée tewedih junít dih nihat yeó jáap í tewat jíib pah bóo ã wáhap be.

10 Queét nihat teonitdih biíc yoobó ã wáhap be. Queét waóh tewedih junítboó ‘Jwiít dih chah ã jíib wáhbipna caá’, í niij jenah joyóp yah be. Obohjeéhtih, queétdihbut biíc yoobó ã wáhap be.

11 Queétdih biíc yoobó míc ã jíib chájachah enna, caandíh bádí íjnit, nin pah í niij jáihñap be:

12 ‘Jwiítboó nihat yeó jáap, tabit ã cháhachah, bádí jwí tewechah, queét pée junítboó biíc horabitjeh í tewechah yahna, jwiít

* 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15

nihatdih biíc yoobó ma jíib wāhat, ā túican caá', caandíh ĩ niijíp be.

13 Páant ĩ niij jǎihñuchah joinít, nin pah biíc ĩjeéh jumnidih ā niijíp be: 'Meemdíh wā niijátji pah tigaá wā jíib chǎjap. Ñi tewat jíib wāhñit, meemdíh wā yeeccan caá.

14 Ma tewat jíib ubnit, ma bejeé. Weém wā náahat pahjeh queét bainí teonitdihbut meemdíh wā wāhat biíc yoobó wā jíib wāhup be.

15 Ded pah wíih dinerojǐh chǎjna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jǐgah ennit, bádí wā jíib wāhuchah enna, ¿yeébbóo íj niít, páant ñi niijíp?' iguíha mínah queédih ā niijíp be.

16 "Pánihat pah tigaá det waóhñitji péenit ĩ jumvipna caá. Péenitjiboó waóhñit ĩ jumvipna caá", Jesús jwiítidih ā niijíp jǐ.*

Jesús ā wunat pínahdih ā jwáub naáwát

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Páant niij péenit, dawá cǎacwā jwíjeéh ĩ péenachah, Jerusalén tútchina bejni namádih jwí bejep jǐ. Pánih bejna, chibít yuáp jwiítidih namah waóh bejnit, jwiítidihjeh nin pah Jesús ā niij naáwáp jǐ:

18 —Jerusalén tútchina bejna caá jwí chǎjap. Caanná jwí juibíát túttimah, weém nihat cǎacwā úud

jeñédih eníhcanniboó sacerdotewā ĩ maátadih, Moisés ā watatjidih bohénitdihbut ā duó wáibipna caá. Páant ā duó wáyachah, weemdíh teonit, ĩ mawat túutbipna caá.

19 Pánih mawat túutnit, judíowā nihcannitdih ĩ jwáub wāh yapabipna caá. Queétboó weemdíh deohñit, ĩ puñat túttimah, cruzboó ĩ péoh dodh mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā íip weemdíh ā jwáub booabipna caá, ā niijíp jǐ.

Santiagowā ĩn Jesúsdihi mi úubát

(Mr 10.35-45)

20 Pánihat túttimah, Zebedeo ā weh ínboó mi weh biícidih Jesús pebh jainít, caandíh úubát túut niijná, mi bódicha caj yoh ñajap jǐ.

21 Páant mi bódicha caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah ā niij úubh joyóp jǐ:

—¿Ded pah wā chǎjatdih tigaá ma náah? ā niijíp jǐ.

—Maáh waadná, nit chénat pah wā weh meém biícidih ĩ watat pínah niijná, biíc ma jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih wáyámant bóo buwámant ma chúdat túutá, mi niijíp jǐ.

22 —Ded pah ñi úubátidih ñi jéihcan caá. Ded wā maáh jumupboó jumíhni, weemdíh yeejép ā yapat pínah, biíc yoobó caandíhbut ā yapachah yuhna, weemdíh cádahcat

* 20:16 Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30

caá náahap. Pánih cádahcan, wã maáh jumapboó wãjeéh ã watbipna caá. ¿Yeebdíhbut páant yeejép ã yapachah yuhna, ñi cádahbican naniít? mi wehdih Jesús ã niijíp jĩ.

—Jwĩ cádahcan niít, ï niij jepahap jĩ.

²³ —**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Yeejép wã yapat pah yeebbát biíc yoobó ñi yapbipna caá. Obohjeéhtih, wãjeéh watnit pínahdih weémboó wã jéih ñíocan caá. Wã ípboó queétdih átát ñíwip taga, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

²⁴ Páant ï niij uúbúchah joinít, jwiít diezboó queétdih jwĩ íijip jĩ.

²⁵ Páant jwĩ íijatdih ennit, Jesús jwiít nihatdih ã míic wáacat tútup jĩ. Páant jwĩ míic wáacachah, nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ:

—**Judíowã nihcannit ï maátaboó fih cáacwãdih tabit watnit ï jummatdih ñi táí jéihna caá.**

²⁶ **Obohjeéhtih, queét watnit ï jummat pah yeéb ñi jumca bojoó. Yeéboó maáta jumíhna, bitadidih táí teo wáacnit ñi jumúú.***

²⁷ **Waóhñit jumíhna, teo wãhñit pah jummat caá náahap.***

²⁸ **Weém nihat cáacwã úud jeñéboó cáacwã weemdíh ï teo wáacat pínah niijná, nin baácboó wã jóóhcap jĩ. Obohjeéhtih,**

cãacwãdih teo wáacat tút niijná, queét iiguípna ï bejat déedih wan wãhdih wã jóúwúp be, Jesús ã niijíp jĩ.*

Jesús chénewã jéih encannitdih ã booaat

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jwiít Jerusalén tátchina bejna, Jericó tátchidih jwĩ chóop yap bejep jĩ. Páant jwĩ chóop yap bejehah, dawá cáacwãbut jwiítidih ï péenap jĩ.

³⁰ Jericó wáihyat júdu jécidih bac bejnit, chénewã jéih encannit namá jwéejdih ï chúuduchah, jwĩ enep jĩ. “Jesús, Nazaret tátchidih bóo caá ã yap bejep”, bita ï niijíchah joinít, nin pah ï niij ñaác ejep jĩ:

—**¡Maá, David jumma, Dios ã wahni jwiítidih ma jĩgah en teo wáacá! ï niijíp jĩ.**

³¹ Páant ï niij ñaacáchah joinít, cáacwãboó queétdih jáihñit,

—**¡Páant bóojeh! Ñi ñaác cádahaá, ï niijíp yuh jĩ.**

Obohjeéhtih, páant ï niij jáihñuchah yuhna, queéboó joicánjeh, chah ï ñaacáp jĩ:

—**¡Maá, David jumma, Dios ã wahni, jwiítidih ma jĩgah en teo wáacá! ï niijíp jĩ.**

³² Páant ï niij ñaacáchah joinít, Jesús chão ñúh, ã pebhna jóúwát tútñit, queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**¿Ded pah wã chãjatdih tigaá ñi náah? ã niijíp jĩ.**

³³ —**Maá, jéih enatdih caá jwĩ náahap, ï niijíp jĩ.**

* 20:26 Lc 22.25-26

* 20:27 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 20:28 Lc 22.27; Jn 13.12-15

³⁴ Páant ì niijíhah joinít, Jesús queétdih jīgah ennit, ìih quíibdih ã teo jãhanap jĩ. Páant ã teo jãhanachahjeh, ì yoób enep jĩ, bũca. Pãnih ennit, caandih ì pèenap jĩ.

21

Jesús wã Jerusalénna ì waadát

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén tãtchina tóah juibínit, Olivo wüt jumni pácahi jumni jeéboó jwĩ juibínap jĩ. Pãnih juibí, páuh laab béjna, Betfagé wüt jumni tãtchibitdih jwĩ tóah juibínap jĩ. Caanná juibínit, Jesús chénewã jwĩjééh jumnitdih caán tãtchina ã wahap jĩ.

² Pãnih wahnit, nin pah queétdih ã niij wutap jĩ:

—**Con tãtchina waadnit, burroma mi wũh biícđih ñi enbipna caá. Pãnih en, queétdih watnit, weemdih ñi ub jãóh wũhũ.**

³ Páant ñi ub jũwũchah ennit, cãacwã yeebdih ì ubh joyóchah, nin pah ñi niij jepahaá: ‘Jwĩ maáh queétdih ã náah jwuhap be. Péanit, queétdih ã jwũbabipna caá’, ñi niijí, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwãtdih naóh yapani Zacaríasji nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

⁵ “Jerusalén tãtchidih moondih nin pah ma niij naáwá: ‘Dios weemdih nin pah ã niiját tãtup be:

“Ñi eneeé, ñi Maáh ñi pebhna ã jãóhna caá. Caán oboh jumni pah burro wũhjih cháudni ã jãóhbipna caá”, Jerusalén tãtchidih moondih ma niijí, weemdih ã niijíp be”, Zacarías ãt niij daacáp tajĩ. (Zac 9.9)

⁶ Jesús ã wahnitboó bejnit, ã niijátji pah ìt chãjap wut jĩ.

⁷ Burroma, mi wũh biícđih ì ub juyúchah, jwĩh jih bóo yéguehdih tóo dugnit, burromajih mi wũhjihbut jwĩ cáagap jĩ. Páant jwĩ cáagat tãttimah, Jesús caán burro wũhjih ã páuh laáb cháudup jĩ.

⁸ Pãnih cháudnit, Jerusalén tãtchina jwiítđih ã numah bejep jĩ. Páant ã bejehah ennit, dawá cãacwã ìih jih bóo yéguehdih tóo dugnit, Jesúsđih wẽina, namáboó ì jwej waáwáp jĩ. Bitaboó ì bóodniji táam núonadih ubnit, queétdih Jesúsđih wẽina, namáboó ì jwej waáwáp jĩ. Páant ì jwejniiji chóona, núonajih Jesús ã bejep jĩ.

⁹ Páant Jesús ã bejehah, ã waáwápmant moón, ã méimant péenitbut caandih wẽinit, biícđih nin pah ì niij ñaacáp jĩ:

—jDavid jũima, Dios ã wahnit, jwiítđih ma túi ubuú! jMeém jwĩ maáh pínahdih búdí jwĩ wẽina caá! ì niij wẽi ñaacáp jĩ. *

¹⁰ Pãnih bejnit, Jerusalén tãtchina jwĩ waadáchah,

* 21:9 Sal 118.25-26

caanjih jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah í níj míc uúbh joyóp jĩ:

—¿Nin déhe tigaá? í níjíp jĩ.

11 —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tátchidih bóo, Dios naáwátdih naóh yapani caá, bita queétdih í níj jepahap jĩ.

Jesús Dioih muná á waadát

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)

12 Jerusalén tátchina waadnít, Dioih muu jóocmant bóo juúhdih Jesús jwiútdih á numah waad béjep jĩ. Pánih waad béjnit, caánboó jíib chājnitdih á ñuun yóh bacanap jĩ. Dinerodih táut numnít í cáagat naanádh ub yoh ácanit, jopwádh jíib chājnitíh chúudat naanádhbut á ub yoh ácanap jĩ.

13 Pánih ub yoh ácanit, Jesús nin pah queétdih á níj jaihñup jĩ:

—**Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ:** ‘**“Wíh muú cáacwá weemdíh í uúbat pínah muú caá”, Dios á níjíp be’, ít níj daacáp tajĩ.*** Obohjeéhtih, cáacwá Diosdih uúbúdh í juyúchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit, numná caá ñi chājap. Pánih numnít, Dioih muudíh yéjanit, numnít í jumat pínah muú chājna caá ñi chājap, á níjíp jĩ.

14 Páant Dioih muudíh Jesús á jumat pónih, dawá

jéih encannit, wúuat nahjih bejnitbut á pebhna í juyúp jĩ. Páant í juyúchah ennit, queétdih á boooanap jĩ.

15 Obohjeéhtih, queétdih á boooanachah ennit, caanjih jumnit sacerdotewá í maáta, Moisés á wútatjidih bohénitbut Jesúsdi h bádí í íjip jĩ. Jwíjeéh péenit wébítboó “¿David juima, Dios á wahni, jwiútdih táí ubni pínah, meemdíh bádí jwí wéina caá!” í níj ñaac cádahcah joiná, chah í íjip jĩ.

16 Pánih íjnit, Jesúsdi h nin pah í níj jaihñup jĩ:

—Meemdíh páant í níj ñaacáchah, ¿ma joicán níit? Páant í níj cá bojo naáh, Jesúsdi h níjíp jĩ.

—**Wá joiná caá. Obohjeéhtih, Davidji Dios naáwátdih naóh yapani nin pah á níj daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit jĩ?**

‘Wébít dih, bita í táuhnitdihbut

meém ma wéi naáwát táutna caá’, Diosdih wéinit, David át níj daacáp tajĩ, (Sal 8.2)

Jesús queétdih á níj jaihñup jĩ.

17 Páant níj péanit, queétdih cádahnit, caán tátchimant Jesús jwiútdih á numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejna, Betania tátchidih juibínit, caan chéi caanjih jwí úwup jĩ.

Higuera nahdih Jesús á wúnat túttat

(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Cheibit bóo yeó jáapdh, Betania tátchiboó ñonitji

* 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11

Jerusalén tútchina jwáub bejna, Jesúsboó át nūgúp wunap tajī.

19 Pánih nūgúp wanna, namá jwējdih lajni higuera nahdih ennit, áih quehedih jeémihna, caan náh pebh enedih á bejep yah jī. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, túini wawájeh pohba á jumap jī. Páant á quehcatdih enna,

—**iMa jwáub quehcan niit!** caan náhdih á niijíp jī.

Páant á niijíchahjeh, áih núona á diib téhah bejep jī.

20 Páant á wunuchah ennit, jwiit á bohénitboó jwī en wáhi bejep jī.

—¿Dépanih tigaá waícanjeh á wunah bej? Jesúsdi h jwī niij úúbh joyóp jī.

21 —**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Dios á wēpatdih túi jenah joiná, nin nahdih wá chājat pahjeh muntih yeebbát ñi jéih chājbipna caá. Páant wá chājat chahbat ñi jéih chājbipna caá. Con jeedíh ‘Conmant bejnit, bádí majna ma buég báahá’, ñi niijíchah, ñi wutat pah á yapbipna caá.***

22 **Diosdih túi jenah joinít, ded pah caandíh ñi úúbat pah á chājbipna caá,** Jesús jwiitdih á niij jepahap jī.

Jesús á wēpat

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Pánih bejna, Jerusalén tútchina juibí, Dioíh mūdih waad béjnit, Jesús cáacwādhí á jwáub bohénap jī. Páant á

bohéat pónih, sacerdotewá í maáta, jwiit judíowá jwí maátabut á pebh jwinít, nin pah caandíh í niij úúbh joyóp jī:

—¿Deih wēpatjīh tibeé jwín páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant á wat? í niijíp jī.

24 —**Yeebdíh wá jwíh úúbh joibípna caá. Weemdíh ñi túi jepahachah, weembát yeebdíh wá jepahbipna caá.**

25 **Juan Daabánidih ¿déhe tigaá át watjī? ñi jenah joyóchah. ¿Dios át watjican taniit? ¿Cāacwāboó niit caandíh ít daabáat tūtjip? yeé ñi jenah joyóchah,** Jesús queédih á niij úúbh joyóp jī.

Páant á niij úúbh joyóchah joinít, queétjeh nin pah ít míc niijíp wat jī: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepahbi? ‘Dios caá Juandih át watjip taga’, jwí niijíchah, ‘Páant á jumuchah yahna, ¿dépanih tijí caandíh ñi jepahcan?’ jwiitdih á niij jáihbipna caá.

26 Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát á jumap jī’, í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, ‘Cāacwājeh caandíh ít daabáat tūtjip taga’, jwí niij jepahachah, jwiitdih bádí í íjbipna caá”, ít míc niijíp wat jī.

27 Pánih míc wéhe péanit, nin pah Jesúsdi h í niij jepahap jī:

* 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

—Jwiit jwĩ jéihcan caá, ã ni-
ijíp jĩ.

—**Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembút yeebdíh wã naóhcan niit**, Jesús queédih ã niijíp jĩ.

Biic newé ã weh ded pah ã chãjat naáwát

²⁸ Páant niij péanit, jwĩ maátadih Jesús nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—**Nin wã naáwát dih ¿ded pah ñi niij jenah joí? Biic newé chénewã ã weh ã jumap be.** Pánihna, biic yeó jáap ã íipboó weép jeñédih, ‘Wũhú, buu wíih iguíhaboó tewedih ma bejeé’, ã niijíp be.

²⁹ ‘Wã bejcan caá’, ã niij jepahap be. Páant niijná yuhna, jwúub jenah joinít, tewedih ã bejep be.

³⁰ Táltimah, ã úuddihbut biic yoobó ã niijíp be. ‘Wã bejmi caá’, ã niij jepahap yuh be. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, ã bejcap be.

³¹ ¿Ded tiguaá ã íipdih ã túi jepah? Jesús queédih ã niijíp jĩ.

—Weép jeñéboó ã túi jepahap be, queét ã niij jepahap jĩ.

—**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá.** Romano maátadih néo úubh wáhnit, deoh nah jumnit yaádh biicdih yeéb játih Dios ã maáh jummatdih ã waadná caá.

³² Juan Daabáni cáacwãdih bohénadih jainá, ded pah ñi túi chãjat pínahdih yeebdíh át naáwáp tajĩ. Páant ã

naáwáchah yuhna, yeéboó caandíh ñit jepahcap tajĩ. Obohjeéhtih, queét náo úubh wáhnit, deoh nah jumnit yaádhbut ã túi jepahap tajĩ. Páant ã jepahachah enna yuhna, yeéboó túut nuámíhcan, ñit jepahcap tajĩ, Jesús queédih ã niijíp jĩ.*

Jiwá iguíhadih yeejép teo wáhnit naáwát

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ “Nin biíh wã naáwát pínahdih ñi túi joyoó. Biic newé jiwá iguíhdih ã momop be. Pánih mom péa, wáihyat júddih chãj péa, iguíhdih ã búuh chuñat pínah muúdíhbut ã chãjap be. Pánih chãj péa, caán iguíhadih ã túi en dawát pínah niijná, jap bóo muúdíhbut ã chãjap be. Páant niihatdih chãj péa, bitadih en dawát túutnit, biáboó jib jwuhudih ã bejep be.*

³⁴ Táltimah, iguíh ei láa, áih iguíh jíibdih ã úubát pínah niijná, iguíha mínah caandíh teo wáhnitdih áih iguíhana ã wah bojop yuh be.

³⁵ Obohjeéhtih, caandíh teo wáhnit caanná ã juibínachah, biicdih pã, biíhdih mao yoh, biíhdih jeejĩh ã yoh mawap be.

³⁶ Pánihat táltimah, bita caandíh teo wáhnitdih áih iguíhaboó ã jwúub wahap be, páant mantih. Chah dawá ã wahachah yuhna, queét en daonít biic yoobó

* 21:32 Lc 3.12; 7.29-30 * 21:33 Is 5.1-2

mantih queédihbut yeejép ĩ chãjap be.

37 “**Táttimah, ‘Wã wãúhdih caá ĩ jepahmi dée caá’, niijnít, caandíh ã wahap be.**

38 **Páant ã wahachah yuhna, caandíh ennit, en daonitboó nin pah ĩ míc niijíp be: ‘Iguíha mínah ã wunat táttimah, nin ã wãúhboó ã tút nũmbípna caá. Pánihna, caandíh jwĩ mao yohochah, iguíha jwĩh ã jumbipna caá’, queétjeh ĩ míc niijíp be.**

39 **Páant niij, ã wãúhdih teonit, iguíhamant ub bac bejnit, ĩ mao yohop be.**

40 **“Páant ĩ chãjat doonádih joinít, iguíha mínahboó ãih iguíhana jwãub jwinít, ¿queédih ded pah tigaá ã chãjbi?” Jesús queédih ã niij wãbh joyóp jĩ.**

41 **Páant Jesús ã niijíchah joinít, queét caandíh nin pah ĩ niij jepahap jĩ:**

—**Queét yeejépwãdih peéh chãjna, ã mao yohat túutbipna caá. Táttimah, bitaboodíh ãih iguíhadih ã en dawát túutbipna caá, ãih iguíhdih caandíh ĩ túi dic wãhat pínah niijná, ĩ niijíp jĩ.**

42 **Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah ã jwãub niijíp jĩ:**

—**Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ã niij daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit beé?**

‘Muá teonit túini jee dáhnadih ñionit, ĩ náahcanni dahdih ĩ yohop yah be. Obohjeéhtih, queét

ĩ yohni dahdih-jeh tigaá Dios ã ñiwip. Caandíh ñionit, ãih mũ pánihnidih chãjna, caán mũdih ã túi jenah enat tút niijná, choójboó caan dáhdih ã jwĩh jwejep be. Caán jee pánihni Dios ã wahni pínah tigaá. Páant ã chãjachah ennit, jwiítboó caandíh búdí jwĩ wẽina caá’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 118.22-23)

43 **Páant ã nihat pah tigaá yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Dios ãihwã pínah yeebdíh ã jwĩh ñionitji ñi jumuchah yuhna, weém Dios ã wahnidih ñi náahcah, bita weemdíh túi jepahnit pínahboodíh ã ñiobipna caá, páantjeh ãjeéh ĩ jumat pínah niijná.**

44 **Pánihna, weemdíh jepahcannitboó caán jee dáhdih túoc bũgnít panihnit ĩ jumbipna caá. Weemdíh ĩ jepahcatji júb caán jee dáh ã néehat pah, peéh chãjna, iiguípna Dios queédih ã wahbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

45 **Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ĩ maáta, fariseowãbut “Jwiítidih niijná caá ã chãjap”, ĩt niij jéihyep wat jĩ.**

46 **Páant niij jéihnít, caandíh ded pah ĩ tewat pínahdih ĩt bidíp wat yah jĩ. Obohjeéhtih, cãacwã caandíh “Dios naáwãtdih naóh yapani caá”, ĩ niij jenah joyóchah jéihnít, queédih úmna,**

tewíhna yuhna, ít jéih teo jwuhcap wut jĩ.

22

Téihya chéona ã numah jeémát pínah naáwát (Lc 14.15-24)

¹ Páant ã niiját túttimah, Jesús nin ã jenah joini naáwátjĩh queédih ã jwáub niij naóh bohénap jĩ:

² “Dios ã maáh jummat nin pah caá ã jumap: Maáh wáuh ã téihya chéwat túut chãjachah, ã íip ã numah jeémát pínahdih ã chãjap be.

³ Pánih ámoh péanit, ã numah jeémpnit pínahdih jũúwát túutna, caandih teo wáhnidih ã wahap yuh be. Obohjeéhtih, caandih ã jepahcap be.

⁴ Túttimah, bita caandih teo wáhnitdihbut wahnit, ‘Á numah jeémát pínah momo jiwíwá, ã in débehanitdih mao pũbnít, nihadnih ámoh péa, yeebdih ã jũúwát túutup be’, wã bidnitdih ñi niij naáwá.

⁵ Páant ã wutachah joinit, ã bejep yuh be, páant mantih. Obohjeéhtih, páant ã niijichah yuhna, queébut ã joyáh bojop be. Joyáh bojnit, biic áih wápchiboó bej, biih ã tewat muáboó ã bejep be.

⁶ Bitaboó queét ã naáwáchah joíhcan, yeejép pũnit, queédih ã mao yohop be.

⁷ Páant ã chãjat doonádih joinit, búdí íijnit, maáhboó áih soldadowádih ã wahap

be, queédih mao yoh beedánit, ñih tátchidihbut ã cáwat pínah niijná.

⁸ Pánihat túttimah, bita caandih teo wáhnitdih nin pah ã niijíp be: ‘Wã wáuh ã téihya chéona numah jeémát pínahdih ámoh péanit, cáacwádih wã bidichah yuhna, queét yeejép wã ít jepahcap taga.

⁹ Pánihna, tátchi tac yoób jumni juhna bejnit, det ñi jwááhnitdih ñi numah jũúwá’, queédih ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijichah joinit, bejna, biquina téi chãjnitdih jwááh, bita téi chãjcanitdihbut jwááhnit, nihadnih ã numah jwáub jũúwáp be. Pánihna, ã maáih muuná jwáub juibínit, ã numah jeémát tólihdih ã yáwap yuh be.

¹¹ “Obohjeéhtih, maáhboó queét junítidih enedih juniná, téihya chéwechah enna ã dawát chóodih biic newé ã duocáh, ã enep be.

¹² Pánih ennit, ‘¿Íin wáuhá, dépanih tibeé wã dawát túutni yégueh duocán yuhna, ma waád jũóh?’ caandih ã niijíp be. Páant ã niijichah joinit, caánboó ã jéih jepahcap be.

¹³ Páant ã jepahcah enna, maáh caandih teo wáhnitdih nin pah ã niijíp be: ‘Chéonit, caandih ñi ub bac bejeé. Pánih ub bac bejnit, weemdih ã jepahcat juib, dupánapboó ñi yohoó, wã pebh ã jumcat pínah niijná. Caánboó

jamnit, tubit jġgahna, fih maonádih néeh cháác jūinít ĩ jumbipna caá', caandih teo wūhntdih ā niijp be.*

14 “**Buu wā naáwát pah, dawá cāacwā wīh túini doonádih joiná yuhna, daocánnitjeh ĩ jepahna caá**”, Jesús ā niijp jġ.

Romano maáta ĩ wūbát túutni dġnero júdu

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Páant ā niijíchah joinít, ĳjna, Dioih mūmánt bac bejnit, fariseowā nin pah ĳt míc niij wūbh joyóp wut jġ: “ĴDed pah tigaá caandih jwī niij wūbh joibí, mácah ā jepahachah, caandih naóh yacat túut niijná?” ĳt míc niijp wut jġ.

16 Páant niijnít, biquína ĳjeéh jamnit, Herodes ā jūimenádih maáh waadáhntdih Jesús pebhna ĳt wahap tajġ, Jesúsdiġ ĩ wūbh joyát pínah niijná. Páant ĩ wahnitboó waád jūinít, nin pah Jesúsdiġ ĩ niijp jġ:

—Bohéní, yecanni jumna, Dios ded pah jwiít dih ā chájat túutatdih yoobópdih ma bohéatdih jwī jéihna caá. Ded pah cāacwā ĩ niijíchah, maáta ĩ jumachah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapġ naóhna caá.

17 Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyát dih jwiít dih ma naáwá. ĴRoma baác diġ moón ĩ maáh César ā wūbát túutni náodih caandih jwī wūhuchah, ā túi niit? ĩ niij wūbh joyóp yuh jġ.

18 Páant ĩ niij wūbh joyóchah, ĳ yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih ā niij wūbh joí jwūbanap jġ:

—Yeéb yeenit, Ĵdépanih tigaá weemdih mácah ĳi jepahat túut?

19 Césardiġ ĳi wūhat pínah júdu diġ weemdih ĳi júutú, ā niijp jġ.

Páant ā niijíchah joinít, biíc júdu diġ caandih ĳi júutap jġ.

20 —ĴCaán júdu diġ deih móot, deih wūt tigaá ā jam? queétdih ā niij wūbh joyóp jġ.

21 —Césariġ móot, āih wūtbat ā jumna caá, ĩ niij jepahap jġ.

—Caán láa bácah caán júdu Césariġ pínah caá. Pánihna, āih pínah ā jamachah, caandih wūhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ā jamachah, Diosboodih ĳi wūhuú, queétdih ā niijp jġ.

22 Páant ā niij jepahachah, ĳ joí wūhi bejep jġ. Pánih joí wūhi bejnit, ĳ bac bejep jġ.

Cāacwā ĩ jwūbh boo pud jūúwát

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Páant queét ĳ bac bejat túttimah, biquína saduceowā jwūh, Jesúsdiġ wūbh joyát túut niijná, caán mūná muntih ĳ waád juyúp jġ. Queét saduceowā “Cāacwā wunna, ĳ jwūbh boo pud júóhcan niit”, niijnít ĳ jamap jġ.*

24 Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiġ ĩ niijp jġ:

—Bohéní, nin pah Moisés āt niij bohénap tajġ: ‘Weép jeñé

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28 * 22:23 Hch 23.8

weh wihcanjeh ã wunuchah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jummat caá náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah ï weh jummat pínah niijná', jwiít dih Moisés át niijíp tají.*

25 Biíc weh sietewã ï jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunup be. Pánihna, ã úudboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yah be. Páant áa jummat táttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbát ã wunup be.

26 Páant mícjeh queét nihat ï buúd beedép be.

27 Páant mi weha mána ï wun beedát táttimah, ï áajibut mi wunup be.

28 Pánihna, queét nihat ï áa jumnihji, nihat cáacwã ï jwúub boo pud júúwúchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? Jesús dih ï niij úabh joyóp jĩ.

29 Páant ï niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**¡Dios naáwátdih jéihcan, ã wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá!**

30 **Wunnitji ï jwúub boo pud júúwát táttimah, jeáboó jumna, ángelwã pah áa wihcannit ï jumbipna caá.**

31 **Obohjeéhtih, wunnitji ï boo pud júúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wã naóhna**

caá. ¿Moisésdih Dios nin pah ã niijátjidih ñi encannit jĩ?

32 **'Weém Abraham, Isaac, Jacob ï Maáh caá', át niij naáwáp wat jĩ. Queét ï wunat táttimah yahna, 'Í Maáh caá', Dios át niijíp wat jĩ. 'Í Maáh caá', ã niijátjidih joinít, báadhnit ï jummatdih jwĩ jéihna caá. Dios báadhnitdihjeh maáh ã jumna caá. Pánihna, 'Wunnitji ï jwúub boo pud júóhcan niít', niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, Jesús ã niijíp jĩ.***

33 Páant ã niijíchah joinít, nihat cáacwã ã bohéátdih ï joí wáhi bejep jĩ.

Chah jenah joyát watat (Mr 12.28-34)

34 Páant Jesús saduceowádh ã táí jepahachah joinít, fariseowáboó ï míc wéhenap jĩ.

35 Pánih míc wéhe péanit, biíc íjeéh jumni, Moisés ã watatjidih táí jéihniiboó caandih nin pah ã niij úabh joyóp yah jĩ:

36 —¿Bohéní, Dios jwiít dih ã watat deddih tigaá chah jenah joyát náah? ã niijíp jĩ.

37 —**Nin watat caá chah ã jumap. 'Diosdih chah jenah joí, táí jepahnit, wēnit, caandih bádí ñi oyoó', Moisés át niij daacáp tají.***

38 **Caán watatji caá jwíh jumni.**

* 22:24 Dt 25.5

* 22:32 Ex 3.6

* 22:37 Dt 6.5

39 **Caán wutat pahjeh mantih, nin biih wutatbut biic yoobó ã jumna caá: ‘Meemjéh ma míic oyat pah mantih, bitadihbut búdí ma oyoó’, át niij daacáp tajj.***

40 **Pánihna, Diosdih oinit, bitadihbut oinit, Dios ã náahat pah ñi chãjbipna caá. Pánih chãjnit, nihat Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ñi niijátjidihbut ñi túi jepah-bipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.***

¿Ded jumna tigaá Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 **Páant niij péanit, Jesús jwuh caanjih jamnit fariseowádh nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:**

42 **—¿Dios ã wahni Cristodih ded pah tigaá ñi jenah joí? ¿Ded jumna tigaá? queétdih ã niijíp jĩ.**

—David jumna caá, ñi niij jepahap jĩ.

43 **—Páant ã jumuchah yuhna, ¿Dépanih tigaá Túini Espíritu nin pah caandih ã naáwát túutuchah, Davidji-boó caandih ‘Maá’, át niijí?**

44 **‘Wã Maáhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Wã jéihyepmant bóo hawámant ma chéudú. Pánih chéudnit, nihatdih ma wutuchah, meemdih en jéihnitdih wã yap yohat túutbipna caá”, ã niijíp be’, Davidji át**

niij daacáp tajj. (Sal 110.1)

45 **Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá Cristo David jumna át jamji? Jesús queétdih ã niij úbh joyóp jĩ.**

46 **Páant ã niij naáwáchah joinit, nihat ñi jwúub úbh joíihna yuhna, ñi úbh joí cádahap jĩ.**

23

Fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut ñi túicat (Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 **Páant niij péanit, caanjih jamnitdih, jwiit ã bohénitdihbut Jesús nin pah ã niij naáwáp jĩ:**

2 **“Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowábut caán ã wutatdih chah túi jéihnit jumna, yeebdih ñi wutna caá.**

3 **Páant yeebdih ñi wutuchah, ñi niiját pah-jeh chãjat caá náahap. Obohjeéhtih, páant ñi niij bohéna yuhna, ñi chãjcan caá. Páant ñi túi chãjcatdih yeebboó ñi en yacca bojoó.**

4 **Queét yeebdih búdí wái náah jamnidih chãjat túutna, bainíbitjeh ñi yapachah ennit, yeebdih jígah encanjeh, ñi peéh chãjna caá.**

5 **Ded pah chãjna, cáacwã ñi wéi enat pínahdihjeh ñi bidna caá. Dios naáwátdih ñi daácnit náonabit áih útna**

* 22:39 Lv 19.18 * 22:40 Lc 10.25-28

yacnit, ñih móot chah, ñih maj nahboobút búbí bawá jumni tǒpjih ñpí nah chéona caá. Úbhna dawat chóona ã yapat waanadih maátni ñpí chãjat túutna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih táí jepahnit caá’, niijnít, cáacwã í táí wēi enat pínah niijná.*

⁶ Numah jeémépboó bejnit, waawápna chúudnit, ñpí wēina caá. Jwí míc wáacat muúboó bejnit, cáacwã í táí enepboó ñpí chúudna caá.

⁷ Tútchi tacboó bií déedih jíb chãjat juhna í bejchah, cáacwã queétdih wēinit, maj teonit, ‘Ma júóh, Bohéní’, í niij úbúchah joinít, ñpí wēina caá.

⁸ “Obohjeéhtih, ‘Bohéní’, yeéboó cáacwãdih ñi niiját túutca bojóó. Weemjéh caá yeebdíh bohéni. Yeébihat biíc yoobó jumna, ‘Bohéní’, cáacwãdih ñi niiját túutuchah, ã táican caá.

⁹ Pánihat pah, cáacwã mícjeh ‘Táini Paá’, ñi niijíchah, ã táican caá. Dios, jeáboó jumnijeh, ñi ñip táini yoobát ã jumna caá.

¹⁰ Pánihat pah muntih, yeébi mícjeh ‘Maá’, ñi niijcá bojóó. Weém, Dios ã wahní Cristojeh, ñi maáh wã jumna caá. Pánihna, cáacwã mícjeh páant ñi niijíchah, ã táican caá.

¹¹ Ded maáh jumíhna, yeebdíh teo wāhni ã jumna

naáh.*

¹² Caanjéh míc maáh waadánidih Dios oboh jumni ã chãjbipna caá. Obohjeéhtih, teo wāhni panihniboodíh Dios maáh ã waadábipna caá”, Jesús ã niijíp jì.*

¹³ Páant niij péanit, nin pah fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitdihbut Jesús ã niij jūihñup jì:

“¡Yeébi Moisés ã wutatjidih bohénit, yeébi fariseowãbut búbí yeejép ñi yapbipna caá! Táí bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Dios ã wutatdih ñi yee bohénachah joinít, Dios ã maáh jumapboó cáacwã í jéih waadcán caá. Pánih bohénit, yeebjébut waadcán, queét í waadíhichah yuhna, ñipí jāhna caá.

¹⁴ “¡Yeébi Moisés ã wutatjidih bohénit, yeébi fariseowãbut búbí yeejép ñi yapbipna caá! Táí bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Diosdih táí maatápdih úbhna yuhna, éemp wunnitíh munádihi ñipí dúuc wáina caá. Pánih yeenit ñi jumap jíb búbí peéh chãjat yeebdíh ã jumbipna caá.

¹⁵ “¡Yeébi Moisés ã wutatjidih bohénit, yeébi fariseowãbut búbí yeejép ñi yapbipna caá! Táí bohénit

* 23:5 Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1 * 23:11 Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26

* 23:12 Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Yéep jib bejnit, dawá cáacwādh ñipí bohéna caá, ñi jenah joyát pahjeh í túut numát pínah niijná. Páant í túut numúchah, yeejép ñi chājat chah queédih ñi chājat túutna caá.

16 “¡Yeéb bohénit, bitadh waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Yeena, nin pah ñi niij bohéna yuh caá: “Dioíh mué túini ã jumat pah, wã niiját biic yoobó wã chājbipna caá”, ñi niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioíh muédih jumni oroboó túini ã jumat pah, wã niiját biic yoobó wã chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pahjeh chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

17 ¡Yeéb jenah joicánnit, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ã jum? ¿Dioíh mué chah niit? ¿Caán mué diitboó jumni oroboó niit chah ã jumap? Caán mué diitboó oro jumna, Dioíh caá ã jumap. Obohjeéhtih, biih pebhboó jumna, Dioíh áta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioíh mué ã jumna caá.

18 Yeéb nin pahbat ñipí niij bohéna yuh caá: “Dioíh muéboó jumni nuñápdih mao cáo wáhat naá túini ã jumat pah, wã niiját biic yoobó wã chājbipna caá”, ñi

niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Í mao cáo wáhniboó túini ã jumat pah, wã niiját biic yoobó wã chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pah chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

19 ¡Yeéb jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ã jum? ¿Diosdih cáo wáhni niit chah ã jum? ¿Caán ñi cáagat naá niit chah ã jum? Caán naajih ñi cáagna, Diosdih ñi wáhuchah, áih pínah caá. Biáboó ñi cáagachah nihna, Diosdih ñi wáhni áta nihcan tagaá. Pánihna, caán ñi cáagat naá caá chah ã jumap.

20 Páant ã jumuchah, ‘Jwí cáagat naá túini ã jumat pah, wã niijátji biic yoobó wã chājbipna caá’, niijnit, caán naá caanjih ñi cáagnibut ã túyatdih ñi jenah joiná caá.

21 Pánihat pah, Dioíh mué ã túyatdih jenah joiná, áih mué diitboó jumni ã túyatdihbut ñi jenah joiná caá.

22 ‘Jeá túini ã jumat pah, wã niijátji biic yoobó wã chājbipna caá’, niijnit, Dios maáh jumna ã chúdatdihbut jenah joinit, Dios, caanjih chúadni ã túyatdihbut ñi jenah joiná caá.*

23 “¡Yeéb Moisés ã wútatjidih bohénit, yeéb fariseowábut bádí yeejép

* 23:22 Is 66.1; Mt 5.34

ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Dios ã watatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni núonadih bíbohna, bíc núodih Diosdih ñipí wühna yuh caá.* Obohjeéhtih, pánih wühna yuhna, bíih ã watatna chah jenah joyát pínah ã jumuchah yuhna, caandih ñipí joyáh bojna caá. Cáacwádh tui chãjatboodih ñi jenah joicán caá. Queédih ñipí jigah en teo wáaccan caá. Ded pah bitadih ñi niijátji pah ñipí chãjcan caá. Pánihna, Dios ã watat pah, chej jumni núonadih caandih wühna, ã túina caá. Obohjeéhtih, bíih ã watatdihbut jepahat caá náahap.

24 ¡Yeéb bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Ñi watatdih, oboh jumni ã jumuchah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdih ã watatboodih ñipí jepahcan caá.

25 ¡Yeéb Moisés ã watatjidih bohénit, yeéb fariseowábut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Ñíih pamapnadih, ñíih babhbat dahnadihbut jiiimantjeh ñipí chocna caá, ã tui jigohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, diítboó búdí queí ã jumna caá.

Caan pámap jiiimantjeh ñi chocat pah, yeebbát bíic yoobó ñi jumna caá. Túi jigohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ã jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chãjnit, tabit en ñinahnitbut ñi jumna caá.

26 ¡Yeéb fariseowá jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyát dih túut nuumnít, túiniboodih ñi chãjaá. Pánih chãjna, yoobópdih túinit ñi jumbipna caá.

27 “¡Yeéb Moisés ã watatjidih bohénit, yeéb fariseowábut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Cáac yohopdih bóo mun dáhnabit tui baabní chítahjñh ñi ñáini panihnit ñi jumna caá. Cáacwá caán yohopdih ñi enechah, tui jigohni ã jumna caá. Páant jiiimant túini ã jigohochah yuhna, ñi yohni bácahji ã moopádh queét ñi jéih encan caá.*

28 Páant ã nihát pahjeh mun tigaá yeebdih cáacwá ñi enechah, túinit pah ñipí jigohna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó búdí yeeat jum yapna, yeejép ã jumuchah, moópni dée pah caá ñi jumap.

29 “¡Yeéb Moisés ã watatjidih bohénit, yeéb fariseowábut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap.

* 23:23 Lv 27.30

* 23:27 Hch 23.3

Tubit yeenit jumna, Dios naáwátdih naóh yapanitji, táí chãjnitjidihbut ñi oyatdih jéutat táut niijná, queétdih í yohopjidih ámohnit, táini ñipí chãjna yah caá.

³⁰ Pánih chãjnit, nin pah ñipí niijná caá: 'Jon játih jwí ñowã í chãjatji pah jwiítboó jwíta chãjcan tagaá. Dios naáwátdih naóh yapanitdih wēinit, queétdih jwíta mao yohcan tagaá', ñipí niijná yah caá.

³¹ Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapanitdih mao yohnit í jaimená jumna, bíic yoobó tiguaá ñi chãjap.

³² Pánihnit í jaimená jumna, ñi ñowã í yéej chãjatji pahjeh mantih ñi chãj péanaá.

³³ "¡Yeéb maiwã pah yeejépwã ñi jumna caá! Pánihna, ñi yéej chãjatdih ñi táut ñumcátji jíb, Dios yeebdíh peéh chãjna, iiguípna ã wahachah, ñi jéih jweicán niít.*

³⁴ Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wã chãjap: Dios naáwátdih naóh yapanitdih, bita áih táini doonádih táí jéihnitdih, bita ã naáwátdih bohénit pínahdihbut yeebdíh wã wahbipna caá. Páant wã wahachah yahna, yeéboó biquínadih cruzboó péoh dodhnit ñi mao yohbipna caá. Bitadih ñi míic wáac juyápboó pãinit, tátchimant bacanit,

queétdih mawat táut niijná, ñi ñuún péebipna caá.

³⁵ Pánih chãjna, jon játih jumnit táí chãjnitjidih í mawatji jíb yeéboodíhbut Dios ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, táí chãjni Abeljidih Caín ã mawatji jíb púúúú Zacaríasjidih ñi ñowã í mawatji jíb tiguaá yeéboodíh Dios ã peéh chãjbipna caá. Caán Zacarías Berequíasi wáuh át jumap tají. Dioíh muú juáhboó jumni nuñápdih mao cáo wáhat naa pébh ã jumachah yahna, caandíh ít mawap tají.*

³⁶ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Queét nihatdih í mawatji jíb buu láa moondíhbut Dios ã peéh chãjbipna caá", Jesús ã niijp jí.

Jerusalén tátchidih moondíh Jesús bádí ã oyat (Lc 13.34-35)

³⁷ Páant niij péanit, caanjíh jumnitdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jí:

"¡Yeéb Jerusalén tátchidih moondíh bádí wã jígahna caá! Dios naáwátdih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ã wah bojnitdihbut jeejíh yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi ñowábut bíic yoobó ít chãjap wat jí. Pánihnit ñi jumachah yahna, yeebdíh bádí wã oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wã

* 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7 * 23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

pebh yeebdíh wã jumat tãutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá.*

³⁸ **Páant ñi náahcat peéh, buu ñiih tãtchidih Dios ã wap cádahbipna caá.**

³⁹ **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwáub encan niít. Tãttimah bóo láa nin baácna wã jwáub dei jãúwáchahjeh, weemdíh ñi jwáub enbipna caá. Pánih ennit, ‘¡Dios ã wahni, meemdíh búdí jwí wëina caá!’ ñi niijbípna caá”, Jesús queédih ã niijíp jĩ.***

24

Dioíh mũdih bita ã yohat pínah

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant niij péanit, Dioíh mũmánt Jesús jwiít dih ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, Dioíh mũdih wëi enna, ã túi jíghatdih Jesús dih jwí naáwáp yuh jĩ.

² Obohjeéhtih, páant jwí naáwáchah joinít, nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—**Caandih ennit, ñi túi jenah joyoó. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Yeebdíh eníhcannitboó nin ñi en wëinidih ã boto mao jéna beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ã wihcan niít, ã niijíp jĩ.**

Péni yeó jáap jãtíh ded pah ã yapat pínah

(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Páant niij míc wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwí chãjap jĩ. Pánih bejna, caán jeená púuh laáb juibínit, Jesús ã cháudup jĩ. Páant ã cháuduchah ennit, jwiítboó ã pebh juibínit, nin pah caandih jwí niij wábh joyóp jĩ:

—Maá, jwiít dih ma naáwá. ¿Débólih tigaá ma niiját pah ã yapbi? ¿Meém ma jwáub dei jãúwát pínah jãtíh, péni yeó jáap jãtíhbut ded pah ã jwíh yapachah tigaá jwí enbi? jwí niijíp jĩ.

⁴ —**Yeéb ñi túi chãja chaáh. Bitã ã yeeatdih ñi joicã bojoó.**

⁵ **‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawã ã jũóh bípna caá. Páant ã niij yeenachah joinít, Diosdih cádahna, páant niijnítboodih dawã ã péebípna caá.**

⁶ **Pebhbit jumnit ã míc mawat, yúup jumnit ã míc mawat doonádihbut ñi joibípna caá. Pánih joinã yuhna, caandih búdí ñi úum jenah joicã bojoó. Páant ã yapbípna caá. Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, péni yeó jáap pínah páantjeh ã jedh jwuhbípna caá.**

⁷ **Caán láa biíc baác dih moón biíh baácna bejnit, ã míc maobípna caá. Nihat baácboó búdí míc mawat ã jumbípna caá. Dawã pebhboó nuugúp láa, baác méméatbut ã jumbípna caá.**

⁸ **Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, chah**

* 23:37 1R 19.10; Jer 2.30

* 23:39 Sal 118.26

yeejép yapat pínah ã judh
jwãhbipna caá.

9 “Táttimah, bita
yeebdíh teonit, maátadih
ĩ wãhbipna caá, yeejép ĩ
chãjat pínah, ĩ mao yohat
pínahbut niijná. Wĩhwã
ñi jummat jíib, nihat baácđih
moón yeebdíh ĩ enĩhbican
nacaá.*

10 Caán láa, wĩhwã jumna
yuhna, dawá weemdíh
ĩ cádahbipna caá. Pánih
cáđahnit, bita wĩhwãđih
enĩhcan, maátadih ĩ naóh
yacbipna caá, queéđih ĩ
peéh chãjat pínah niijná.

11 ‘Weém Dios naáwáđih
naóh yapani wã jumna
caá’, niij yeenit dawá ĩ
jumbipna caá. Ded pah ĩ
yee naáwáchah joinít, dawá
queéđih ĩ jepahbipna caá.

12 Caán láa cãacwã chah
yeejép ĩ chãjbipna caá.
Pánih yeejép chãjnit, dawá
bitadih ĩ oi cádahbipna caá.

13 Obohjeéhtih, páant
yeejép yapna yuhna, ded
weemdíh cáđahcanniboó
wãjeéh páantjeh jeáboó ã
jumbipna caá.*

14 Pánihna, Dios ã maáh
jummat doonáđih nihat
baácđih moondíh naáwát
caá náahap. Páant naáwát
táttimah, péeni yeó jáap ã
jãóhbipna caá.

15 “Bita ĩ pãpnidih Diosđih
weñat muú díttboó jwejnit,
cãacwã caánboodíh weñaat
túatna, caán muú ã túyatđih
ĩ yéjanachah, ñi enbipna
caá. Dios naáwáđih naóh

yapani Danielji páant ã ya-
pat pínahđih át daacáp tajĩ.
Caán ã daacátjidiđ ennit, ñi
túi beh joyoó.*

16 Caanjĩh yeejép ĩ pãpni
ã jumuchah ennit, Judea
baácboó jumnit jeéboó ĩ
jweí pũh laab béje naáh.

17 Caán láa cãacwã
tubit yeejép ĩ yapachah,
waícanjeh ĩ jweí ñáo pũh
laab béje naáh. Ded muú
chahmant bóo coahboó
jumni dei bejna, ãih bií
déedih ubuđih waadcánjeh,
yoobópđih ã jweí béje naáh.

18 Wápchiboó jumni ãih
yéguehnadiđ ubuđih ã jwũub
bejca bojo naáh.*

19 Caán láa wũub jumnit,
weh túhñitbut ĩ jweyéchah,
queét yaáđđih chah ã
buobipna caá.

20 Nin pah Diosđih ñi niij
uúbú: ‘Mah noój láa, jwĩ
chooát yeó jáapđihbut páant
yeejép ã yapca bojo naáh,
caán láa jwĩ jweyát pínah ni-
ijná’, ñi niijí.

21 Caán yeó jáapnadiđ
cãacwã tubit yeejép ĩ yap-
bipna caá. Nin baácđih
Dios ã chãjat táttimah,
cãacwã yeejép yapna
yuhna, péeni yeó jáapnadiđ
chah yeejép pohba ĩ yap-
bipna caá.* Páant yeejép
yapat táttimah, biíc yoobó
ã jwũub yeejép yapcan niít.

22 Pánihna, tubit yeejép
yapat pínah daocánni yeó
jáapna Dios ã chãjbipna
caá, ã ñíonitboó ĩ jéih

* 24:9 Mt 10.22 * 24:13 Mt 10.22 *

17.31 * 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 24:18 Lc

buujaát pínah niijná. Páant ã chãjcah nihna, ded ãta buujácan tagaá.

23 “Caán láa det yeebdíh ‘Ñi enee. Ninjĩh caá Cristo ã jumup’, ã niijíchah, bitabut ‘Conjĩh caá Cristo ã jumup’, ã niijíchah, ñi joyáh bojoó.

24 Caán láa dawá yeenit ã jumvipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitbut ã jumvipna caá. Queét úum náah jumnidih ã chãj jútvipna caá, cáacwã ã en wáhi bejat pínah niijná. Páant ã chãjatidih ennit, Dios ã ñionitboó ã yeeatidih joiná, Diosidih cádahnit, queétidihjeh ã péeat pínahdih ã náahvipna caá.

25 Páant ã yapat pínah jãtih, yeebdíh wãát naóhna caá, caandíh ñi táí jéihyat pínah niijná. Páant wã naáwátjidih náhninit, yeebdíh yeenitidih ñi joicá bojoó.

26 Pánihna, caán láa ‘Muú wihcapboó Cristo tiguaá ã jumup’, det yeebdíh ã niijíchah yuhna, caanná enedih ñi bejca bojoó. ‘Caán muú diítna jumni tólihboó ã jwei ñuhna caá’, ã niijíchah yuhna, ñi joyáh bojoó.

27 Yeó aáb jũúwápmant ã buug yácapna wedoát ã yeh iigát ã jígohochah, nihat cáacwã ã jéih enat pah, weém, nihat cáacwã

úud jeñé, wã jwúub dei jũúwúchah, nihat ã envipna caá.*

28 Jóopwã wunni bácahjidih ã jumatidih jéihnit, caanjĩh ã ipí wáac joiná caá. Pánihat pah wĩhwã wã jwúub dei jũúwúchah ennit, wã pebh ã wáac juibípna caá”, Jesús jwiútidih ã niijíp jĩ.*

Nihat cáacwã úud jeñé ã jwúub dei jũúwát

(Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

29 “Caán láa cáacwã yeejép ã yapat túttimah, yeó, widhbut ã táí yeh iigcán niít. Páant ã túut numúchah, jeá ã méménachah, cúiwã ã yúug jéen bejvipna caá.*

30 Páant ã yapachah, weém nihat cáacwã úud jeñé, mah tólihjih wã dei jũóhvipna caá. Búdí wēpatjĩh, táí yeh iigní wã jwúub dei jũúwúchah, nihat baácidih moón weemdíh ã envipna caá. Pánih ennit, búdí úumna, ã juibípna caá.*

31 Páant wã dei jũúwát pónih, póojat nah búdí ã yáanachah, wĩh ángelwãdih nihat baácboó wã wahvipna caá, wã ñionitidih ã ub wáacat pínah niijná.

32 “Higuera nah ded pah ã jumatidih ñi táí náhninaá. Caan náh jáap wawá ã jumuchah ennit, jópchi ã tóah jũúwátidih ñi jéihna caá.

33 Páant ã jumap pah, nihat wã niijátji biíc yoobó ã

* 24:27 Lc 17.23-24

* 24:28 Lc 17.37

3.15; Ap 6.12-13

* 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7

* 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31;

yapachah enna, wã jwúub dei júúwát pínah bahni ã jüdhdatdih ñi jéihbipna caá.

34 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat wã niijátji pah ã yapat pínah jãtih, caán láa moón ñi buudcán niít.

35 Nin baác, jeábut ã buudáchah yuhna, wã naáwátboó ã buudcán niít. Nihat wã niijátji pahjeh wã péabipna caá.

36 “Obohjeéhtih, wã jwúub dei júóhni pínah yeó jáap, horadihbut nihat ñi jéihcan caá. Cãacwã, ángelwã, weem yáh baca nihat jwí jéihcan caá. Wã íp Diosjeh caá caandíh ã jéihyep.

37 “Noé jum láa cãacwã ded pah ñi jumati pahjeh mun tigaá wã jwúub dei júúwáchah, biíc yoobó ñi jumbipna caá.*

38 Pobyit ã júúwát pínah jãtih cãacwã jeémp babh-nit, téihya chéonit, ñi wehdih téihya chéwat túutna ñi chãjap wut jí. Noéboó jááj chóona ã waadáchah, ípí jumati pah, páantjeh ñi jumap wut jí.

39 Pánih jumna, pobyit ã júúwáchah, queét nihat ñi wun beedáát pínahdih ñi jéihcap wut jí. Pánihat pah biíc yoobó mantih wã jwúub dei júúwáchah, cãacwã ñi jumbipna caá.*

40 Pánih jumnit, chéne neoná fih wápchi pínahdih ñi tewat pónih, weemdíh

jepahnidih ángelwã ñi ub be-jechah, biíhboó ã chãóbipna caá.

41 Chénewã yaádh biíc-dih ñi tewe-chah, weemdíh jepahnidih ñi ub be-jechah, weemdíh jepahcannihboó mi chãóbipna caá.

42 “Páant ã yapat pínahdih jenah joinít, weém ñi Maáh wã jwúub dei júóhni yeó jáap pínahdih jéihcan, yeó jáap jumati pah túi páinit ñi jumúú.

43 Nin wã naáwát-dih ñi túi jenah joyoó: Numní dedé hora ã waadát pínahdih jéihna, múú mínahboó áta túi en dao tágaá, ã jéih waadát pínah niijná.

44 Pánihat pah weém, nihat cãacwã úud jeñé, ñi jéihcat láa wã jwúub dei júúwáchah, yeebút biíc yoobó túi páinit jumati caá náahap”, Jesús jwiít-dih ã niijíp jí.*

*Túi teo wũhni, túi teo wũhcanni naáwát
(Lc 12.41-48)*

45 “Biíc teo wũhni túi jenah joinít, ã maáhdih túi jepahni ã jumap be. Páant ã jumachah ennit, ã maáh ã bejat pínah jãtih, nihat bita caandíh teo wũhni ñi maáh pínah caandíh ã waadánap be, queét ñi jeémát pínahdih yoobópdih ã wũhat pínah ni-ijná. Pánih maáh waadá péanit, biíh baácboó ã bej jwuhap be.

46 Pánih bejniji áih muná ã jwúub juyáchah, caandíh

* 24:37 Gn 6.5-8

* 24:39 Gn 7.6-24

* 24:44 Lc 12.39-40

teo wũhni ã watatji pah ã chãjachah ennit, caandih búdí ã wẽibipna caá.

47 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Caandih wẽinit, nihat ã bíbohatdih en daoní maáh ã waadábipna caá.

48 Obohjeéhtih, biih caandih teo wũhni táicanni jumna, nin pah áta niij jenah joi tágaá: 'Wã maáh maatápdih jíghocan, buutéh ã jwáub jũóhcan niit', niij jenah joinit,

49 bita teo wãhntidih pũinit, babh máihnit biicdih áta jeémp babh máih tagaá.

50 Pánihna, caán ã náhnicanni yeó jáap, ã páicanni horadih ã maáhboó ã jwáub jubípna caá.

51 Pánih joinit, caandih ã jepahcatji peéh, tubit ã pũibipna caá. Pánih pũí péanit, táí chãjnit pah jíghonit biicdih, iiguípna ã wahbipna caá. Caánboó jumna, tubit jíghonit, maonádih í míic néeh chãác jubípna caá", Jesús jwiitdih ã niijp jĩ.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

1 "Péeni yeó jáapdih Dios ã maáh jumat nin pah ã jubípna caá: Chénat pah téihya japata yaádh biic chei íih jiiát páhanadih ubnit, téihya chéoni pínahdih enat túut niijná, ã jũóhni pínah horadih

jéihcanjeh, caandih páñadih í bac bejep be.*

2 Biicjĩh bóo téihya jenah joicánnit yaádh í jumap be. Bitá biicjĩh bóo téihya táí jenah joinit yaádh í jumap be.

3 Pánihna, jenah joicánnit yaádh íih jiiát páhanadihjenah pohba í ubap yah be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ã yíi beedát pínahdih jenah joicánjeh, í jwáub puhwat pínahboodih í ub bejcap be.

4 Bitá táí jenah joinit yaádhboó íih jiiát páhana ã yíi beedéchah, í jwáub puhwat pínah yíidihbut í ubap be.

5 Téihya chéoni pínah ã jíghocah enna, quíib chei ã jũúwáchah, queét nihat í úwah bejep be.

6 Tálttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ã jũúwáchah, ájeéh jũóhntit í wẽi ejat ã yáanap be: 'íÑi joyoó, téihya chéoni pínah ã jũóhna caá! íCaandih wẽi jwááadih ñi jũúwá!' í niij wẽi ejep be.

7 Páant í niij wẽi ejechah joiná, táí jenah joinit yaádh íih jiiát páhanadih í jwáub yíi puhwap be, ã táí iigát pínah niijná.

8 Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó táí jenah joinitdih nin pah í niij úbáp yah be: 'Jwĩih jiiát páhana dubna caá ã chãjap. Pánihna, ñíih yíidih jwiitdihbut ñi wũhuú', í niijp yah be.

9 'Jwĩih yíi nihatdih ã

* 25:1 Lc 12.35

jaibícan niít. Yí bíbohnitdih yeebjéh jíib chājadih ñi bejeé', tái jenah joinít queétdih í niíj jepahap be.

10 Páant í niíjichah joinít, yí jíib chājadih í bejep be. Páant í bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ã juyáp be. Páant ã juyáchah ennit, ñih jiiát páhanadih jiiínít, tái jenah joinít yaádh caandíh jwááádih í bejep be. Caandíh jwáááhnit, ã téihya chéona namah jeémátdih jeémát túut ni-ijná, ájeéh í waad béjep be. Nihat í waád beedéchah ennit, teo wáhnitboó jéc-dih í nemep be.

11 Páant í nemat táttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwáúb joinít, '¡Maá, jwiít-dihbut ma wát júúwá!' í niíj ejep yah be.

12 Obohjeéhtih, 'Yeebdíh wá jéihcan caá', téihya chéoni queét yaádh-dih ã niíj jepahap be.*

13 "Yeebbát queét tái jenah joinít yaádh panihnit ñi jumáú. Wá jwáúb dei jóóhni yeó jáap-dih, caán horadihbut jéihcan, ñih jiiát páhanadih tái ámoh-nit, yíidihbut tái bíbohnit, í páñat pah, yeebbát tái jenah joinít, táinijeh chājnit, weemdíh ñi páñaá", Jesús jwiít-dih ã niíjíp jí.

*Dinero júduna naáwát
(Lc 19.11-27)*

14 "Dios ã maáh jum-at nin pahbut ã jumbipna caá: Biíc newé biáboó jibidih ã

bejat pínah jātih, caandíh teo wáhnitdih ã bid wáacap be. Páant í wáac juyáchah, dinero júdunadih queétdih ã wáhap be, í jíib tewat pínah niíjná.

15 Pánih wáhna, biíc-dih biícjíh bóo téihya júdu ã wáhap be. Biíhdih chéne júdu ã wáhap be. Biíhboodíh biíc júdujeh ã wáhap be. Pánih wáhna, chah jéihnidih chah ã wáhap be. Pánih queétdih wáh péanit, biíh baácboó jibidih ã bejep be.

16 Páant ã bejat táttimah, biícjíh bóo téihya júdu bíbohni jíib chājadih ã bejep be. Pánih jíib chājna, biíh biícjíh bóo téihya júdu ã jwáúb jíib tewep be.

17 Chéne júdu bíbohnibut jíib chājnit, biíh chéne júdu ã jwáúb jíib tewep be.

18 Obohjeéhtih, biíc júdu ã wáhniboó caán júdu-dih páantjeh ã baad jwéjep be.

19 "Í maáh bejniji maatápdih jíghocan, biíh yeó jáap áih muná ã jwáúb juyáp be. Pánih jwáúb joinít, ded pah í jíib tewatjidih queétdih ã wábh joyóp be.

20 Páant ã wábh joyóchah joinít, biícjíh bóo téihya júdu ã wáhniji ã jíib tewatjidih wá wáhnit, nin pah ã maáhdih ã niíjíp be: 'Maá, ma eneé. Weemdíh biícjíh bóo téihya júdu ma wáhnijíh jíib chājnit, biíh biícjíh bóo téihya júdu wá jwáúb jíib tewep be', ã niíjíp be.

* 25:12 Lc 13.25

21 **Ma túi teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdíh wã wãhuchah yuhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, dawá wíih bíi déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma túi weñat pínah niijná', ã maáh caandíh ã niijíp be.**

22 **Pánihat túttimah, chéne júdu ã wãhniijiboó ã maáhdih nin pah ã niijíp be: 'Maá, ma eneé. Weemdíh chéne júdu ma wãhniijíh jíib teonit, bíih chéne júdu wã jwáub jíib tewep be', ã maáhdih ã niijíp be.**

23 **Ma túi teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdíh wã wãhuchah yuhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, meemdíh dawá wíih bíi déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma túi weñat pínah niijná', ã maáh caandíhbut ã niijíp be.**

24 **Pánihat túttimah, bíic júdu ã wãhniijiboó ã maáhdih nin pah ã niijíp be: 'Maá, meém úum náah jumni ma jumatdih wã jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadih wutnitjeh, í tewat jíib mapí bíbohna caá.**

25 **Páant ma jumatdih jéihnit, meemdíh úumna, ma wãhni júduh páantjeh wã baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínahdih ma bíbohoó', ã maáhdih ã niijíp yuh be.**

26 **Meém yeejép tewíhcanni**

ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadih wutnitjeh í tewat jíib wã bíbohatdih, ma jéihnit beé?

27 **Pánih jéihna, cáacwã íih núo ámohopboó ma jwejechah, áta túi tagaá. Páant ma jwejechah, chah ã jíib aab béjechah, chah wãta bíboh tagaá', ã maáh caandíh ã niijíp be.**

28 **Páant caandíh júih péanit, bitadih nin pah ã niijíp be: 'Caán ã bíbohni júduh dúuc wáinit, chénat pah téihya júdu bíbohnihoodíh ñi wãhúú.**

29 **Ded ã bíbohatjéh ã túi chãjachah ennit, caandíh chah í wãhuchah, chah bádí bíbohni ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí bíbohni "Weém wã bíbohcan caá", niijniboodíh ã bíbohatdih í dúuc wáibipna caá.***

30 **Pánih dúuc wái péanit, caán yabh teonidih ub bac bejnit, dapúnaphoó ñi yohoó. Caaná jumnit, íih maonádih í míic néeh chãác júbipna caá', í maáh ã niijíp be", Jesús jwiítidih ã niijíp jí.***

Peéh chãjat pínah

31 **"Weém nihat cáacwã úud jeñé, túi yeh iigátjéh nihat ángelwã bíicdih wã jwáub dei júóhbipna caá. Pánih júóhni, maáh waadná, túi yeh iiguípboó chúudnit, wã wutbipna caá.***

32 **Páant wã chúuduchah, ángelwã nihat cáacwádh**

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28

* 25:31 Mt 16.27; 19.28

wã pebhna ï ub jũóhbiþna caá, ded pah ï chãjatji jib wã naáwát pínah niijná. Páant ï ub juyúchah ennit, chéne poómp queétdih wã ñiobipna caá. Ovejawãdih en daoní ãih ovejawã cabrawã biícdih ï jumuchah ennit, queétdih ã ñiwat pah-jeh weembát cáacwãdih wã ñiobipna caá.

33 Pánih ñíona, ovejawã panihnit táinitdih wã jéihyepmant bóo buwámant wã ñuhát táutþipna caá. Cabrawã panihnit yéejnitdih wã wáyámant bóo buwámant wã ñuhát táutþipna caá.

34 Pánih ñío péanit, weém nihát cáacwã ï maáh wã jéihyepmant bóo buwámant ñuhnitdih nin pah wã niij naóhþipna caá: ‘Yeéb wã íp ã wéi ennit ñi jũáwú. Nin baácdih ã chãj láa ájeéh wutnit ñi jumat pínahdih jeh nah joinít, buu láa yeebdíh maáta ã waadána caá.

35 Weém wã nuugúp wunuchah, yeéboó weemdíh jeémát ñi wãhup jĩ. Weemdíh ã taca jootóchah, babhbat ñi wãhup jĩ. Ñi pebh wã jib bejehah, weemdíh jéihcan yuhna, ñi táí wéi jwãáap jĩ.

36 Yégueh wihcanni wã jumuchah enna, weemdíh ñi yégueh yacap jĩ. Tubáp chũúhni wã jumuchah enna, weemdíh ñi en dawáp jĩ. Nemat muúboó wã jumuchah, weemdíh

enedih ñi juyúp jĩ’, táinitdih wã niijþipna caá.*

37 Páant wã niij naáwáchah joinít, queét weemdíh nin pah ï niij uúbh joibíþna caá: ‘¿Maá, débólih tijjĩ meém ma nuugúp wunuchah, jeémát jwĩ wãh? ¿Débólih tijjĩ meemdíh ã taca jootóchah, babhbat jwĩ wãh?

38 ¿Débólih tijjĩ meemdíh beh encan yuhna, jwĩ táí wéi jwãáh? ¿Débólih tijjĩ yégueh ma wihcah enna, jwĩ yégueh yac?

39 ¿Débólih tijjĩ ma tubáp chũúchah, meemdíh enedih jwĩ juibí?’ weemdíh ï niij uúbh joibíþna caá.

40 Páant ï niij uúbh joyóchah joinít, weém queétdih nin pah wã niij jepahþipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin wíh cáacwãjeéh jumni, oboh jumni ã jumuchah yuhna, caandíh yeéb pánih chãjna, weemdíh tijjĩ páant ñi chãjap’, queétdih wã ni-ijþipna caá.*

41 “Páant táinitdih niij péanit, wã wáyámant bóo buwámant ñuhnitboodíh nin pah wã niijþipna caá: ‘Dios ã peéh chãjnit pínah caá yeéb ñi jumup. Wã pebh chãocánjeh, iiguíþna ñi bejeé. Nemépwã ï maáh biícdih caán iiguíþboó ï jumat pínahdih Dios ã chãjap jĩ. Pánihna, caandíh jepahnitbat ájeéh ï be-jþipna caá. Caánboó jumni

* 25:36 He 13.3

* 25:40 Ez 18.7

iigát ã noón dabcan niít.

⁴² **Weém wã nuugáp wunuchah, yeéboó jeémát ñi wãhcap jĩ. Weemdih ã taca jootóchah, babhbat ñi wãhcap jĩ.**

⁴³ **Weemdih jéihcannit, wēi jwãáhcan, páantjeh ñi enah bojop jĩ. Yégueh moh yéejni wã jumuchah enna yuhna, weemdih ñi yégueh yaccap jĩ. Wã tubáp chũúúchah, nemat muúboó wã jumuchah, weemdih ñi en daocáp jĩ', yeejépwãdih wã niijbípna caá.**

⁴⁴ **Páant wã niijíchah joinít, queét weemdih nin pah í niij úbh joibípna caá: 'Maá, ma nuugáp wunuchah, meemdih ã taca jootóchah, jwĩ jéihcanni ma jumuchah, yégueh ma moh yéejechah, ma tubáp chũúúchah, nemat muúboó ma jumuchah, ¿débólih tijjĩ jwiítboó meemdih jwĩ teo wáaccan?' weemdih í niij úbh joibípna caá.**

⁴⁵ **Páant í niij úbh joyóchah joinít, nin pah queétdih wã niij jepahbipna caá: 'Yoobópdihi yeebdih wã naóhna caá. Nin wñih cáacwãjeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ñi teo wáaccan, weemdih tijjĩ páant ñi teo wáaccap jĩ', queét yeejépwãdih wã niijbípna caá.***

⁴⁶ **Queétdih Dios ã peéh chãjachah, iiguípboó páantjeh í jumbipna caá. Queét táinitboó wã íp**

biíc dih ã pehbboó páantjeh í jumbipna caá", Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

26

Jwiít judiowã jwĩ maáta Jesús dih í mawíhat

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ **Páant niij péanit, nin pah Jesús jwiít dih ã jwúub niij naáwáp jĩ:**

² **—Oveja wãúhdih jwĩ jeémát yeó jáap, Pascua í niijní, chéne yeó jáap ã jedhdath dih ñi jéihna caá. Caán yeó jáap dih weemdih eníhcannitboó teonit, weém niihat cáacwã úud jeñédih bitadih í wãhhipna caá, weemdih cruzboó péoh dodhñit í mao yohat pínah niijná, ã niijíp jĩ.***

³ **Táttimah, sacerdotewã í chah maáh, Caifás wát jumni pebhna bita jwĩ maáta biíc dih ít míc wáacap wat jĩ.**

⁴ **Pánih míc wáacnit, ded pah Jesús dih teonit, í mawat tútat pínah dih nin pah ít niij míc wéhenap wat jĩ:**

⁵ **—Pascua yeó jáapnadih, dawá cáacwã í jumuchah, Jesús dih jwĩ tewat tútuchah, niihat tubit íta íj tagaá. Pánih íjnit, jwiít dih íta míc mao tagaá. Pánihna, í encah, jwĩ tewat tútúp, ít míc niijíp wat jĩ.**

Yad wili miñ chej jumniñh Jesús dih mi pahwat

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

* 25:45 1Co 8.12

* 25:46 Dn 12.2

* 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

⁶ Queét Jerusalén tátchiboó ĩ míc wéheat pónih, jwiít Betania tátchiboó jumna, bácah moópniji Simónih **μηνα** jeémpna jwĩ chājap jĩ.

⁷ Páant jwĩ jeéméchah, bíic yad wili táí chej jumni búdí jíib jumni yíi quiít dih mi **υβ** waád juyúp jĩ. Caán quiít alabastro ĩ niijni jeejĩh ĩ chājni quiít **α** jumap jĩ. Pánihna, Jesús pebh joinít, caán yíijĩh áih wao dáhdih mi puhwap jĩ.*

⁸ Páant mi puhwachah ennit, jwiít **α** bohénitboó jwĩ íijip jĩ. Pánih íijnit, nin pah jwiítjeh jwĩ míc niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yíi búdí jíib jumnidih páant mi puoh peét?

⁹ Caandih jíib chāj wāhñit, mi jíib teonidih moh yéejnitdih mi wāhuchah, chah áta táí taga, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁰ Páant jwĩ míc niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah **α** niij naáwáp jĩ:

—¿Dépanih tigaá caántdih páant **ñi niij jũih? Weemdih caántboó mi táí chājna caá.**

¹¹ **Moh yéejnit ñijeéh páantjeh ĩ jumbipna caá. Débólih teo wáaquihna, queétdih ñi jéih teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahñibit wā jum jwāhñipna caá.***

¹² **Pánihna, wanniíh bácahjidih jwĩpĩ puhwat pah, weemdih chej jumni yíijĩh puohna, wā**

wānuchah weemdih ĩ yohat pínahdih mi ámohna caá.

¹³ **Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nihat baácboó wíih táini doonádih naóhna, nint **β** weemdih mi chājatjidihtut ĩ naóhñipna caá. Páant ĩ naáwáchah joinít, caántdih dawá ĩ náhñipna caá, Jesús **α** niijíp jĩ.**

*Judas Jesúsdi h **α** duó wáyat pínahdih **α** naáwát*

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Páant **α** niijíchah joinít, jwĩjeéh jumni, Judas Iscariote, sacerdotewā ĩ maáta pebhna bejnít, nin pah **α**t niijíp wut jĩ:

¹⁵ —Jesús pebhna yeebdih wā duó wáyat pínah jíib ¿débóo ñi wāhñi? **α**t niijíp wut jĩ.

—Páant jwiít dih ma duó wáyachah, treinta platajĩh ĩ chājñiji jedunadih jwĩ wāhñipna caá, wēñit, **ι**t niijíp wut jĩ.*

Páant niijnít, Judasdi h **ι**t jíib chājap wut jĩ.

¹⁶ Páant ĩ jíib wāhñidih **υ**bnit, Judasboó débólih queétdih **α** duó wáyat pínahdih **α**t jenah joyóp tajĩ.

*Jesús **α** bohénit bíicdih **α** pée jeémát*

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Paacánni pandih jwĩ jeémát yeó jáapna jwíih waadni yeó jáapdih jwiít Jesúsdi h nin pah jwĩ niij **υ**ábh joyóp jĩ:

—¿Ded **μ**áboo tigaá Pascua jeémát dih jwiít dih ma **ν**umah

* 26:7 Lc 7.37-38

* 26:11 Dt 15.11

* 26:15 Zac 11.12

jeémpbi? ¿Dedboo tígaá jeémát jwī chājbi? jwī niijíp jī.

18 —**Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná juibínit, biíc newédih jwááhnit, caandíh nin pah ñi niijí:** ‘**“Wā wunat pínah bahnijeh ā jadhna caá. Pánihna, miíh mūúboó Pascua jeémátdih wā bohénitdih wā numah jeémpbipna caá”, Bohéni ā niijná be’, caandíh ñi niijí,** Jesús jwiítidih ā niij jepahap jī.

19 Páant ā niijíchah joinít, biquína jwījeéh jumnit ī bejep jī. Caanná juibínit, ī jwááhni newé ā waóh bejni mūná waadnít, jwiítidih Jesús ā numah jeémát pínahdih it chājap tajī.

20 Túttimah, tōo ñáh jūwúchah, Jesús jwiítidih caán mūná numah waadnít, Pascua jeémátdih biícidih jwī jeémép jī.

21 Páant jwī jeémát pónih, Jesús jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—**Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ñi cātíh ā jumna caá,** ā niijíp jī.

22 Páant ā niijíchah joinít, búdí jenah joiná, jwiít nihat biquínajeh caandíh nin pah jwī niij úbh joyóp jī:

—¿Weém nihcan niít? jwī niijíp jī.

23 —**Pandíh weém biícidih neéh jeémpni weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ā jumna caá.***

24 Páant yeejép wā yapat pínahdih jon jātíh Dios

naáwátdih naóh yapani át daacáp tajī. Pánihna, weém nihat cāacwā úud jeñé caán ā daacátji pahjeh yeejép wā yapbipna caá. ¿Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáini yeejép pohba ā yapbipna caá! Caán ā cāac jumcah, chah āta túi tagaá, jwiítidih ā niijíp jī.

25 Páant ā niijíchah joinít, Judas, caandíh eníhcannitdih duó wáini pínah, Jesúsdi h nin pah ā niijíp jī:

—¿Maá, weém nihcan niít? ā niijíp jī.

—**Ma niiját pah meemjéh tígaa,** Jesús caandíh ā niij jepahap jī.

26 Páant ā niiját túttimah, Jesús pandíh ubnit, **“Túina caá, Paá”,** niij, caandíh dajnit, jwiítidih ā wāhup jī.

—**Nin pan wíh bácah panihni caá. Caandíh ñi jeémé,** ā niijíp jī.

27 Páant niij péanit, jiwá iguáh mac jumni pamapdih ubnit, **“Túina caá, Paá”,** niijnít, caandíhbut jwiítidih ā wāhup jī.

—**Yeéb nihat nindih ñi babhbaá.**

28 **Nin wíh meép panihni caá. Wíh meépjíh ī yéejat jíib buúdaátdih jíib chájna, dawá cāacwáidih wā wun wāhbipna caá, Dios biícidih ī túi jummat pínah niijná.***

29 **Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Nin baácboó jum jwahna, jiwá iguáh macdih wā jwáub babhcan niít. Túttimah, wā íp**

* 26:23 Sal 41.9 * 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

biíc dih maáh jumnajeh, yeebdíh wã jwáub numah wêi babhhipna caá, jwiít dih ã niijíp jĩ.

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Páant ã niiját túttimah, jeémp péanit, Diosdih jwí wêi eo péanachah, Jesús jwiít dih Jerusalén tútchimant ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádih ã numah bejep jĩ.

³¹ Pánih bejna, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—**Buu cheijeh yeéb ni-hat úumna, weemdíh ñi cádahhipna caá. Jon játih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Ovejawá dih en daonídih wã mawachah, nihat ovejawã í jweí peét bejbipna caá”, Dios ã niijná caá’, naóh yapani át niij daacáp tají.*** Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wã jéihna caá.

³² **Obohjeéhtih, weemdíh í mao yohochah yahna, Dios weemdíh ã jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wã waóh bej páibipna caá, ã niijíp jĩ.***

³³—Queét nihat í cádahachah yahna, weémboó wã cádahcan niít, Pedro ã niijíp yah jĩ.

³⁴—**Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Buu cheijeh majbai ã ewat pínah játih biíc peihcanni láa ‘íCaandíh**

wã jéihcan caá!’ ma niij yee-bipna caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

³⁵—Majeéh weemdíhbat í mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wã niijcán niít, Pedro chah ã jwáub niijíp jĩ.

Jwiít nihatbat biíc yoobó jwí niijíp yah jĩ.

Getsemaní pácahi jumupboó Jesús ã úubát

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Olivo jeená páuh laab béjnit, Getsemaní í niijní pácahi jumupna jwí jubínáp jĩ.

—**Conboó Diosdih úubádih wã bej jwuhuchah, ninjĩh ñi chúud páñaá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ**

³⁷ Páant niij péanit, Pedrodih, Zebedeo ã weh chénat pahdihbat yúpbit ã numah bejep jĩ. Pánih bejnit, ded pah ã yapat pínahdih búdí jenah joinít, át jĩgah jwíhip wat jĩ.

³⁸—**Tubít jĩgahnit, wanni pah caá wã jumup. Pánihna, yeebút úocanjeh, ninjĩh ñi úubh páñaá, queétdih át niijíp wat jĩ.**

³⁹ Páant niij péanit, chibít yúpbit bej, baácboó páah yoh ñajnit, “**Paá, ma náahna, weemdíh ma wunat tútca bojó.** **Obohjeéhtih,**

weém wã wuníhcah yahna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wan wúhhipna caá”, Jesús Diosdih át niijíp wat jĩ.

⁴⁰ Páant niij úubh péanit, Jesús queét biíc peihcannit ã

* 26:31 Zac 13.7 * 26:32 Mt 28.16

bohénit i páñapboó át jwúub juyúp wat jĩ. Páant ã jwúub juí enechah, ãona ít chãjap wat jĩ.

—¿Pedro, biíc hora-bit ãocanjeh, ma noón páicannit beé?

41 **Túi jáanit, Diosdih yeebdih úbát caá náahap, yéj chãjat jenah joyátdih ñi yap yohat túut niijná. Túi chãjĩhna yuhna, jáacan, úbhcan, páant ñi jéih bujácan niit,** Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

42 Páant niij péanit, jwúub úbútdih bejnit, nin pah át niijíp wat jĩ: “**Paá, cáacwãdih wã wun wũhat pínahdih ma náah yacachah, wã yeejép yapíhcah yuhna, ma náahat pah weemdih ã yapa naáh**”, Diosdih át niijíp wat jĩ.

43 Pánih úbh péanit, biíc peihcannit páinit pebhboó ã jwúub juyúchah, jwúub ãona ít chãjap wat jĩ. Tubit quíib chei jumuchah, ít jwúub úwah bejep wat jĩ.

44 Páant i úwuchah ennit, jwúub úbútdih át bejep wat jĩ. Pánih bejnit, biíc yoobó át úbúp wat jĩ.

45 Pánih úbh péanit, ã bohénit pebhna jwúub juínit, nin pah át niijíp wat jĩ:

—¿Yeéb páantjeh ãonit, choó niit ñi chãjap? Páant bóojeh tigaá. **Butéh yeejép wã weemdih tewedih juiná caá i chãjap.**

46 **Ñi jáa bojoó. Chóbe, jwĩ chéenwã i páñapboó jwĩ bejjĩh. Weemdih eníhcannitdih duó wáini ã juiná caá,** queétdih Jesús át niijíp wat jĩ.

Jesúsdi eníhcannit caandih i tewat

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Páant ã niijíchahjeh, ã bohéniji Judas ã juyúp jĩ. Judasjeéh dawá cáacwãbut i juyúp jĩ. Íibat naaná, máa quiítnadihbut i bíbohó jĩ. Sacerdotewã i maáta, bita jwĩ maátabut queétdih ít wahap tajĩ, Jesúsdih teonit, i pebhna i ub bejat pínah niijná.

48 Jesús pebhna i jũwát pínah játih, Judasboó queétdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wat jĩ: “Púo tíbdih nomnit, wã úbhndih ñi teweép”, át niijíp wat jĩ.

49 Pánihna, jwĩ pebhna juínit, Judasboó Jesús pebh ã juyúp jĩ.

—¿Ma jum, Bohení? niij úbhnt, Jesúsdi púo tíbdih ã nomop jĩ.

50 Páant ã niij úbúchah enna, Jesús caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Wã chéen, ma jenah joyátji pah ma chãjaá,** ã niijíp jĩ.

Páant Judas ã úbúchah ennit, Jesúsdih tewedih jũóhnt caandih i tewep jĩ.

51 Páant i tewechah ennit, biíc jwĩjeéh jumniiboó íbat naadíh jwãat wái ubnit, sacerdotewã i maáhdih teo wũhniih moli chóodih ã dúuc bóod yohop jĩ.

52 Páant ã dúuc bóod yohochah ennit, Jesús caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Míih íbat naadíh ma jwúub jwejeé. Nihat íbat**

naajih míc maonitboó íbat naajih í wənbipna caá.

⁵³ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Wã íp ã teo wáacatdih wã wáábúchah, cien mil ángelwádih áta wah taga, weemdih í wəb bejat pínah niijná.

⁵⁴ **Obohjeéhtih, páant ã chājachah, ã naáwátdih naóh yapanit í niij daacátji pah áta yapcan tagaá. Pánihna, wã íp weemdih ã náah yacat pah, jon jātih í niij daacátji pahjeh tigaá weemdih yapat náahap, Jesús ã niijíp jī.**

⁵⁵ Páant niij péanit, caandih tewedih jwinítboodih nin pah ã niijíp jī:

—¿Nəumnídih **tewat pah íbat naaná, máa quiútnadihbut wəbnit, weemdih tewedih ñi jūóhnit beé? Yeó jáap jumat pah Dioih məúboó ñijeéh wã juməchah yuhna, weemdih ñi teocap be.***

⁵⁶ **Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátji pah bəw weemdih yapat ã náahna caá, ã niijíp jī.**

Páant ã yapachah enna, jwiit nihat ã bohénit jwí jweí peét bejep jī.

Judíowã í maáta Jesúsdihi í wəbh joyát

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Jesúsdihi teonitboó sacerdotewã í maáh Caifáih məná ít wəb waad béjep wut jī. Jesúsdihi naóh yacat túut

niijná, áih məúboó jumni míc wáacat tólihboó sacerdotewã í maáh, caandih nəmp jumnit maáta, Moisés ã wətatjidih bohénit, bita jwí maátabut ít míc wáac jwíbínap wut jī.

⁵⁸ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdihi yəápjuh át en péenap wut jī. Pánihna, sacerdotewã í maáih məú wáihyat júduboojéh át waád jwíbínap wut jī. Pánih waád jwíbínit, ded pah Jesúsdihi í chājachah, jéihyat túut niijná, Pedro təw cúut jwéejdih, məwdih wapnit biíc dih, át méé chūwəp wut jī.

⁵⁹ Sacerdotewã í maáta, nihat bita maáta biíc dih Jesúsdihi mao yohat túut niijná, yee naóh yacnit pínahdih ít bidip wut jī.

⁶⁰ Obohjeéhtih, dawá yee naóh nit í juməchah yuhna, chénewã biíc yoobó niijnít dih ít bid jwícáp wut jī.

⁶¹ Maatáp dih í bidat túttimah, chénewã waád jwíbínit, nin pah ít niij yee naóh yacap wut yuh jī:

—Caán nin pah ã niijíchah, jwí joyóp be: ‘Dioih məwdih wã yoh beedábipna caá. Pánih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap məú wã chāj péabipna caá, páant məntih’, ã niijíp be, ít niijíp wut yuh jī.*

⁶² Páant í niijíchah joinít, sacerdotewã í maáh ñah ñəh nit, Jesúsdihi nin pah át niij wəbh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yééj chāj, meemdih páant í niij

* 26:55 Lc 19.47; 21.37 * 26:61 Jn 2.19

naóh yacachah? át niijíp wut jĩ.

63 Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús át jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcah enna, sacerdotewã ĩ maáh nin pah caandíh át niij wábh joyóp wut jĩ:

—Meemdíh wã wutna caá. Dios ã enechah, yoobópdi h jwiít dih ma naáwá. ¿Meém Dios wááh, ã wahní Cristo niit ma jamap? át niijíp wut jĩ.

64 —**Páant ma niiját yoobópdi h tigaá. Yeéb ni-hatdi h nin pah wã naóhna caá: Weém ni hat cáacwã úud jeñé Chah Wēpni ã jéihyepmant bóo bawámant chúdnit, wã wutuchah, mah tólihjih wã jwáub dei jáuwáchahbut, ñi enbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

65 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ĩ maáh búdí át ĩjip wut jĩ. Á ĩjat júutna, áih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jĩ. Pánih yeo wáina, ájeéh jamnitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nin newé ‘Weém Dios wááh caá’, ã niij yeenachah, yeéb ni hat ñi joiná beé. Pánihna, bita ĩ naáwátdih jwĩ náahcan caá.

66 ¿Yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queétdih át niijíp wut jĩ.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, ĩt niij jepahap wut jĩ.*

67 Páant niijnít, Jesúh móotdih coí jáhanit, téihyajĩh

ĩt póocop wut jĩ. Bitabut téihyajĩh áih móotdih ĩt mawap wut jĩ.*

68 Pánih maonit, nin pah caandíh ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ:

—Dios ã wahní Cristo jamna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ĩt niijíp wut jĩ.

Pedro ã yeeat

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

69 Páant ĩ chājat pónih, wáihyat júdu diitna Pedro ã méé chúduchah, teo wáhnih ã pebh juibínit, nin pah mit niij wábh joyóp wut jĩ:

—¿Meembút Jesús Galilea baác dih bóojeéh péeni nihcan niit? mit niijíp wut jĩ.

70 —Ájeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma chāj? Pedro caántdih át niij yee jepahap wut jĩ.

71 Páant niijnítjeh, taw cúut jwějmant bejnit, jécna át jwei béj ñuhap wut jĩ. Páant caánboó ã jwei ñúhuchah, biíh wili jwah caandíh mit enep wut jĩ. Pánih ennit, caanjĩh jamnitdih nin pah mit niijíp wut jĩ:

—Nin Jesús Nazaret tátchidih bóojeéh jamni caá, mit niijíp wut jĩ.

72 —Dios ã enechah, yoobópdi h wã naóhna caá. ¿Ma niijní newédih wã jéihcan caá! Pedro át niijíp wut yah jĩ.

73 Páant ã niiját táttimah, caanjĩh ñuhnitboó Pedro pebh bejnit,

* 26:64 Dn 7.13 * 26:66 Lv 24.16 * 26:67 Is 50.6

—Yoobópdiĥ meém ĩjeéh péeni mun tigaá. Míih wéheat Galilea baácdiĥ moón ĩ wéheat pah caá ā jumap. Nihat caandíĥ pej jum bejniĥ Galilea baácdiĥ moón ĩ jumuchah, meembát ĩjeéh jumni mun tigaá, ĩt niijíp wut ĩĥ.

⁷⁴ —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdiĥ yeebdíĥ wā naóhna caá. ĩNi niijnídiĥ weém wā jéihcan caá! Páant yoobópdiĥ wā naóhcaĥ, ĩDios weemdíĥ ā peéh chāja naáh! āt niijíp wut yah ĩĥ.

Páant ā niijíchahjeh, mujbai āt ewep wut ĩĥ.

⁷⁵ Páant ā ewechah joinít, **“Mujbai ā ewat pínah jātiĥ, bíic peihcanni láa ‘Caandíĥ wā jéihcan caá’, ma niijíbina caá”**, Jesús ā niijátjidiĥ āt náhninap wut ĩĥ. Pániĥ náhnina, bac bejniĥ, búdí āt juñúp wut ĩĥ.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiĥ ĩub bejat

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Túttimah, baáb jéenechah, sacerdotewā ĩ maáta, jwiít judíowā jwĥ maáta bíicdiĥ míic wáacnit, Jesúsdiĥ ĩ mawat tútat pínahdiĥ ĩt míic wéhenap wut ĩĥ.

² Pániĥ míic wéhe péanit, Jesúsdiĥ chéonit, Maáh Pilato pebhna ĩt wahap wut ĩĥ. Pilato Romano maáta ĩ maáh waadáni jumna, jwĥiĥ baácdiĥ moondíĥ wutni ā jumap ĩĥ.

Judas Iscariote ā wunat

³ Judas, Jesúsdiĥ eníhcannitdiĥ duó wáinijiboó, caandíĥ ĩ mao yohat pínahdiĥ jéihnit, búdí āt ĩĥgahap wut ĩĥ. Pániĥ ĩĥgahnit, ĩ jíib wāhniĥi treinta júdanadiĥ sacerdotewā ĩ maáta, jwĥi maátadiĥbut āt jwáubaiĥip wut yah ĩĥ.

⁴ Pániĥ jwáubaiĥnit, nin pah queétdiĥ āt niijíp wut yah ĩĥ:

—Weém wā túi chājcap be. Yeebdíĥ wā duó wáiniboó yoobópdiĥ yéej chājcani āt jumap taga, āt niijíp wut ĩĥ.

—Meemjéh tigaá páant mat náahap taga. Pániĥna, jwĥiĥ pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ĩt níj jepahap wut ĩĥ.

⁵ Páant ĩ niijíchah joinít, Judasboó ĩ wāhni júdanadiĥ Dioíĥ muúboó āt yoh waadá bojop wut ĩĥ. Pániĥ yoh waadá péanit, bíaboó bejniĥ, āt míic jōp wái wunap wut ĩĥ.

⁶ Páant ā yoh waadá bojniji júdanadiĥ ubnit, nin pah sacerdotewā ĩ maáta ĩt míic niijíp wut ĩĥ:

—Nin júdana, cáacdiĥ mawat náahna, jwĥi jíib wāhni beé. Páant ā jumuchah, Dioíĥ muúboó jwĥi jéih jwejcan caá, ĩt niijíp wut ĩĥ.

⁷ Páant níj míic wéhe péa, bac bejniĥ, wáam dah chājniíĥ bainí baácdiĥ ĩt jíib chājap wut ĩĥ, bíamant moón caán tútchina jib joinít ĩ wunuchah, ĩ yohat pínah niijná.

⁸ Páant ĩ chājachah, caán baácdiĥ “Meép jumni baác”, jwiít jwĥiĥ niijná caá.*

⁹ Páant ā yapat pínahdiĥ Dios naáwátdiĥ naóh yapanit

* 27:8 Hch 1.18-19

Jeremíaswā nin pah ìt niíj daacáp tajī: “Judíowā ì maáta caandíh ì mawat pínah jíib treinta platajīh ì chājniji júdnajeh ā jumup jī.

10 Pánihna, caán jíibjīh wáam dah chājniíh baácdih Dios weemdíh ā wutat pah ìt jíib chājap tajī”, ìt niíj daacáp tajī.*

Maáh Pilato Jesúsdi h ā wúbh joyát

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)

11 Páant ā chājat pónih, sacerdotewā Jesúsdi h ì wú jwáibínachah ennit, Maáh Pilato caandíh nin pah āt niíj wúbh joyóp wut jī:

—¿Meém yoobópdih judíowā ì maáh niít? āt niijíp wut jī.

—**Ma niiját pah tigaá,** Jesús āt niíj jepahcap wut jī.

12 Obohjeéhtih, sacerdotewā ì maáta, jwá maáta bíicdih caandíh ì jwáwú naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queétdih āt jepahcap wut jī.

13 Páant ā jepahcah enna, Pilatoboó Jesúsdi h nin pah āt niijíp wut jī:

—Páant meemdíh ì niíj naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queétdih ma jéih jepahcan niít? āt niijíp wut jī.

14 Páant ā niijíchah joiná yuhna, dedé ì naóh yacatdih Jesús āt jepahcap wut jī. Páant ā jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí āt joí wáhi bejep wut jī.

Jesúsdi h ì mao yohat tútat

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Pascua jumap pah Maáh Pilato bíic cáac nemat mawúboó jumni, cáacwā ì bacaat túatnidih apí bacanap wut jī.

16 Caán láa búdí yéej chājni, chah wut yáani, Barrabás wut jumni, nemat mawúboó āt jumap wut jī.

17 Pánihna, dawá cáacwā ā pebhna ì jwáibínachah enna, Pilato queétdih nin pah āt niíj wúbh joyóp wut jī:

—¿Deddi h tigaá yeebdíh wā baca wúh bíi? ¿Barrabásdi h ñi náah niít? ¿Jesús, Dios ā wahni Cristo ì niijnídi h niít ñi náahap? āt niijíp wut jī.

18 Dawá cáacwā Jesúsdi h ì weñechah, sacerdotewā ì maátaboó caandíh túbit íjna, caandíh ìt mawat tútup wut jī. Pánihatdi h jéihnit, Pilato cáacwādi h páant āt wúbh joyóp wut jī.

19 Pilato peéh chājat pínahdi h naóhni chúdatdi h ā chúdat pónih, ájeéh bóli papélah núojīh caandíh nin pah mit niíj daác wahap wut yah jī: “Wú chei oo júmna, caandíh búdí wú naáh jumni di h wā oo jumap be. Caánboó yéej chājcanni caá. Pánihna, ma mawat túatca bojóo”, mit niijíp wut jī.

20 Cáacwā Jesúsdi h ì náahachah yuhna, sacerdotewā ì maáta Barrabásdi h bacaat túatni t, Jesúsboodíh ā mao yohat tútat pínah niijná, queétdih ìt jac wutup wut jī.

21 Túttimah, cáacwādi h Pilato nin pah āt jwáwú niíj

* 27:10 Zac 11.12-13

uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Deddih tigaá wã bacaat pínahdih ñi náah? át niijíp wut jĩ.

—¡Barrabásdih ma bacaat tútú! cáacwã ít niij jepahap wut jĩ.

22 —¿Páant ñi niijíchah, Jesús Dios ã wahni Cristo ñi niijnídih ded pah tigaá wã chãjbi? át niijíp wut jĩ.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! nihat ít niij jepahap wut jĩ.

23 —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ã yéejatji? át niijíp wut jĩ.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! chah ít niij ñaacáp wut jĩ.

24 Páant ñi niij ñaacáchah joinít, queédih jéih yap yohcan, chah ñi íjatdihbut enna, mah pamapdih abnit, nihat ñi enechah, át téih chocop wut jĩ. Pánih téih chocnajeh, queédih nin pah Pilato át niijíp wut jĩ:

—Nin newédih yeebjéh tigaá ñi mawat tútup. Páant ñi wutat jíib yeebdíhjah peéh chãjat ã jumã naáh. Weémboodíh peéh chãjat ã wihcan niít, cáacwãdih át niijíp wut jĩ.*

25 —¡Caandíh mawat jíib jwiítidih, jwĩ juménádihbut caán peéh chãjat ã jumã naáh! nihat cáacwã ít niijíp wut jĩ.

26 Páant ñi niiját túttimah, ñi wutat pah Barrabásdih át bacaat tútup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh áih soldadowãdih át ab bejat tútup wut jĩ, caandíh páinit,

cruzboó péoh dodhnit, ñi mao yohat pínah niijná.

Soldadowã Jesús dih yeejép ñi deoh naáwát

27 Pánih ab bejnit, Pilatoíh muú díitna Jesús dih ít ab waad béjep wut jĩ. Pánih ab waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowã Jesús pebh ít ñah páuda bojop wut jĩ.

28 Pánih ñuhna, Jesús íh yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ã dúwát pah jígohni dúuni chóodih caandíh ít yacap wut jĩ.

29 Maáh ã dúwát júdu pah chãjnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesús íh wao dáhdih ít yacap wut jĩ. Maáh ã wēpat pah ã júutat pínah máa doóbdih áih jéihyepmant bóo téihyajíh ít tewat tútup wut jĩ. Pánih chãj péanit, maáhdih ípí chãjat pah ã pebh ít bóodicha caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih bóodicha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh ít niij dehwep wut jĩ:

—¡Ma túi jumúú, judíowã ñi maáh! ít niijíp wut jĩ.

30 Páant niij deoh, caandíh coí jáhana, ã bíbohni máa doóbdih jwúub abnit, caán doóbhjíh áih wao dáhdih dawá láa ít puñap wut jĩ.

31 Pánih deoh naóh péa, ñi yacniiji yéguehdih too dugnit, áih yéguehdihjah ít jwúub yacap wut jĩ, páant mantih. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhnit, mao yohat tútup niijná, caandíh ít ab bac bejep wut jĩ.

* 27:24 Dt 21.6-9

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ĩ mawat

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 ĩ mao yohat pínah jeéboó ub bejna, Simón, Cirene baácdih bóodih ĩt jwãáap wut jĩ. Pánih jwãáhnit, caandih Jesúh cruzdih ĩt bewat túutap wut jĩ.

33 Pánih bejnit, Gólgota wut jamupna ĩt juibínap wut jĩ. “Gólgota”, niijná, “Wao iidíp jeé”, niijná ĩt chãjap wut jĩ.

34 Pánih caanná juibínit, bijnijĩh widnit, ĩ ub bejni jiwá iguĩh macdih Jesúsdih ĩt tóihyop wut yah jĩ. Obohjeéhtih, bainí déeb joinítjeh, át babhcap wut jĩ.

35 Caandih cruzboó ĩt péoh dodhdop wut jĩ. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deĩh tigaá á jambi?” míic niijnít, tíhwat jedunabitjĩh ĩt yoh tíhwip wut jĩ.*

36 Pánih chãj péanit, pãichúudnit, caandih ĩt wapap wut jĩ, bita caandih ĩ ub bejcat pínah niijná.

37 “JESÚS JUDÍOWÁ ĩ MAÁH CAÁ”, bita ĩ niij daácniji naadĩh Jesús wao cháh cruzdih soldadowá ĩt nah péoh búudhdap wut jĩ.

38 Chénewá nuumnítidibut mao yohat túut niijná, biĩh cruznadih Jesús pebh ĩt péoh dodhdop wut jĩ. Biĩcdih á jéihyepmant bóo buwámant, biĩhdih á wáyámant bóo buwámant péoh dodhnit,

queét tac yoób Jesúsdih ĩt péoh dodhdop wut jĩ.

39-40 Cruz pebh en yap bejnit, Jesúsdih nin pah yeejép ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ:

—¡Eneéh buca! ¿Dioĩh muudĩh yohnit, biic peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muudĩh jwúub chãjni pínah niit? Pánihni jamna, Dios wáuh yoobát jamna, wuncat túut niijná, caán ĩ péoh dodhdopmant meemjéh ma dei júúwá, ĩt niijíp wut jĩ.*

41 Sacerdotewá ĩ maáta, Moisés á watatjidih bohénit, jwĩ maátabut biic yoobó ĩt deoh naáwáp wut jĩ.

42 —Bitadih túi teo wáacni jamna yuhna, caanjéh á jéh míic teo wáaccan caá. ‘Judíowá ĩ maáh caá’, niijná, caán míicjeh á dei júúwáchah enna, caandih jwĩ jepahbipna caá.

43 ‘Weém Dios wáuh caá, Caandih wá túi jenah joiná caá’, á niiját jib, Dios caandih oina, á túi ubu naáh, ĩt niijíp wut jĩ.*

44 Ájeéh ĩ péoh dodhnit nuumnítbut biic yoobó caandih ĩt deoh naáwáp wut jĩ.

Jesús á wunat

(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jesús cruzboó ĩ péoh dodhni á nuhuchah, yeó jáap tac yoób á dupúáh bejep jĩ. Nihat baác dupúniji, biic peihcanni horas túttimah, á

* 27:35 Sal 22.18

* 27:39-40 Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19

* 27:43 Sal

jwúub baáb jwúub bejep jĩ, páant muntih.

46 Páant ã jwúub baabát pínah jãtihbit, Jesús nin pah át wêp niij ñaacáp wut jĩ: **“Elí, Elí, ¿lemá sabactani?”** niijná, “¿Wĩih Dios, wĩih Dios, dépanih tigaá weemdih ma éemp bej?” Jesús át niij ñaacáp wut jĩ.*

47 Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjĩh ñuhnit nin pah ít míic niijíp wut jĩ:

—Dios naáwátidih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ã chãjap, ít niijíp wut jĩ.

48 Biíc ãjeéh jumni ñáo ñah bejnit, páab chuí déedih ubnit, bijni jiwá iguáh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búudh, júut ñahanit, Jesúsdi h át wái nomat túutap wut yah jĩ.*

49 Obohjeéhtih, wái nomat túutnidih bita nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¡Á jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ã jũwúchah, jwĩ en jwah jĩh, ít niijíp wut jĩ.

50 Páant ã niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jĩ.

51 Páant ã wunuchahjeh, Dioíh muú diítboó ã jãh yaíhni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chãwáp wut jĩ. Pánihat pónih, baác búdí méména, jee dáhna át pah bejep wut jĩ.*

52 Pánihichah, cãacwãih bácahjidih ã yohopji jeéboó ã búuh bejchah, Diosdih

jepahnitji jwúub boo pud jũóhnit, dawá ít bacap wut jĩ.

53 Pánihna, Jesús ã boo pud jãúwát túttimah, Jerusalén tútchina ã jwúub waad béjchah, dawá queédih ít enep wut jĩ.

54 Páant baác méméatdih ni hat biíh ã yapachah enna, Jesúsdi h wapnit soldadowã ã maáh, ãjeéh jumnitbut búdí úumnit, nin pah ít míic niijíp wut jĩ:

—¡Yoobópdih nin Dios wãúh tigaá át jumap! ít niijíp wut jĩ.

55 Chibít yuúpbít dawá yaádhbut ít en ñuhup wut jĩ. Queét yaádh jwiít biíc di h Galileamant jũóhnit, Jesúsdi h teo wáacnitji ít jumap wut jĩ.

56 ãjeéh jumnit, Mágdala tútchidih bóli María, biíh wili Maríabut mit jumap wut jĩ. Caánt José, ã úud Santiago ã ín mit jumap wut jĩ. Biíh wili Zebedeo ã weh ín mit jumap wut jĩ. Queét biíc peihcannit yaádh ít jumap wut jĩ.*

Jesúh bácahjidih ã yohat
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Jesús ã wunat túttimah, caan chéyeh tóo ñáh jãúwát pínah jãtih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúsdi h jepahni, ãih bácahjidih ub deyanit, yohat túut niijná, cruzboó át jaibínap wut jĩ.

58 Caanjĩh jumni ji Pilatodih uúbúdi h át bejep wut jĩ. Páant ã uúbúchah joinít, Jesúh bácahjidih Pilato ãih

* 27:46 Sal 22.1

* 27:48 Sal 69.21 *

27:51 Ex 26.31-32; 2Cr 3.14 *

27:56 Lc

soldadowãdih caandíh ãt wãhat tútup wut jĩ.

59 Páant ã jepahachah joinít, José cruz jamupna jwúub juibínit, Jesúh bácahjidih ub deya, lino wãt jumni quei wíhcanni yégueh chóojh ãt pinip wut jĩ.

60 José ã wãnuchah, caandíh ã yohat pínah jeé ítdih átát baadát tútup wut jĩ. Caán ítdihjeh Jesúh bácahjidih ãt yohop wut jĩ. Páant ã yohat túttimah, caandíh nemat tút niijná, caán ítdih waadápboó búdí jeé júdudih too pútú bejnit, caán ítdih ãt nemep wut jĩ. Pánih nem péanit, áih munná ãt jwúub bejep wut jĩ.

61 Páant ã chãjachah, Mágdala tútchidih bóli María, bih Mariabut caandíh ã yohatji jeé ít pebh ãt en chúdup wut jĩ.

Jesúh bácahjidih ã yohniji ítdih soldadowã ã wapat

62 ã wãnniji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwípĩ ámohni yeó jáap ã jumup jĩ. Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewã ã maáta, fariseowãbut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah ãt niij wúbup wut jĩ:

63 —Maá, caán yeeniboó jwíjeéh jum jwuhna, ‘Wanna, biic peihcanni yeó jáap túttimah wã jwúub boo pud júóhbirna caá’, ã niijátjidih jwí náhnina caá.*

64 Pánihna, caandíh ã yohopji jeé ítdih biic peihcanni yeó jáapna ã nematdih míih soldadowãdih

ma túi wapat tútú, ã bohénit áih bácahjidih ã nũmcát pínah niijná. Pánih nũmnít, cãacwãdih ã boo pud júúwãtdih ãta naóh tagaá. Pánih naóhna, Jesús ã jwíih yeeatji chah ãt pée yee naáwát ãta jum tagaá, Pilatodih ãt niijip wut jĩ.

65 Páant ã niijíchah joinít, Pilato nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Biquína soldadowãdih nũmah bejnit, yeebjéh ãi jéihyat pah caán ítdih nemnit, queétdih ãi túi wapat tútú, Pilato ãt niijip wut jĩ.

66 Páant ã niijíchah joinít, soldadowãdih nũmah bej, caán ítdih José ã nemniji jeé júdudih bũjcán nah chéonit, soldadowãdih ãt wapat tútup wut jĩ. Pánih chãj péanit, queétd maáta ãt jwúub bejep wut jĩ.

28

Jesús ã boo pud júúwát
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Jwiit judiowã jwí chooát yeó jáap túttimah bóo yeó jáap ã baáb jéenechah, Mágdala tútchidih bóli María, bih wili Mariabut Jesúh bácahdih José ã yohopji jeé ítboó enedih ãt bejep wut jĩ.

2 Páant caanná ã juibínachah, Dioíh ángel jeámant ã dei júúwáchah, baác búdí ãt méménap wut jĩ. Pánih dei júóhnt, José ã nemniji jeé júdudih pútú dodhnt, caanjih ãt chúdup wut jĩ.

* 27:63 Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

³ Caán ángel wedóat pah jígohni ã jumuchah, áih yéguehbat túi yeh iigni át jumup wut jĩ.

⁴ Pánihna, caandíh enna, caán jeé ítdih wapnit soldadowã búdí úumna, méménit, wannit pah ít buug ñájar wut jĩ.

⁵ Caanjĩh chúudni ángel queét yaáhdhíh nin pah át niijíp wut jĩ:

—¡Ñi úumca bojoó! Cruzboó ï péoh dodh mao yohniji Jesúsdiñ ñi bidatdiñ wã jéihna caá.

⁶ Obohjeéhtih, ninjĩh ã wihcan caá. Á niijátji pah jáantjeh ã boo pud júúwáp be. Á lajajiboó ñi en júúwá.

⁷ Caandíh en péanit, waicanjeh ã bohénitjidiñ nin pah ñi niij naóhbi jwuhúú: ‘Jesús át boo pud júúwáp tabeé. Galilea baácna yeebdíh waóh bej páina caá ã chãjar. Caanná bejnit, caandíh ñi enbipna caá’, queétdih ñi niijí. Páant beé yeebdíh niij naáwádiñ wã júúwáp be, ángel queét yaáhdhíh át niijíp wut jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, queét yaádh yohopji jeé ítmant ít ñáo jwúub bejep wut jĩ. Pánih ñáo jwúub bejnit, úumna yahna, búdí wéinit, ã bohénitjidiñ naáwádiñ ít bejep wut jĩ.

⁹ Páant ï bejchah, Jesús jwuh queét yaáhdhíh át jígohop wut jĩ.

—**¿Ñi júúhca beé?** át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, áih jítcha pebh páah yoh

ñajnit, áih wúudih pin teonit, caandíh ít weñep wut jĩ.

¹⁰ Páant ï chãjachah enna, queét yaáhdhíh nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Ñi úumca bojoó. Wã úudwã panihnitdiñ nin pah ñi niij naóhbi jwuhúú: ‘Waicanjeh nin tútchimant bacnit, Galilea baácna ñi bejeé. Caánboó Jesúsdiñ ñi jwááhbiipna caá’, queétdih ñi niijí,** Jesús át niijíp wut jĩ.

Wapnit soldadowã ded pah ï yapatjidiñ ï naáwát

¹¹ Queét yaádh tútchina ï jwúub bejat pónih, biquína caán ítdih wapnit soldadowãboó sacerdotewã ï maáta pebhna ít bejep wut jĩ. Í pebhna juibínit, ded pah ï yapatjidiñ queétdih ít naáwáp wut jĩ.

¹² Páant ï naáwáchah joinít, caán ã yapatjidiñ míc wéheat túut niijná, jwí déewã maátadihbat ít míc wáacat túutap wut jĩ. Pánih míc wéhe péanit, queét soldadowádiñ búdí ít jíib chãjar wut jĩ, ded pah ã yapatjidiñ yoobópdiñ ï naóhcat pínah niijná.

¹³ Pánih jíib chãjnit, nin pah queétdih ít niij watap wut jĩ:

—Bitadiñ nin pah ñi niijí: ‘Chei jwí úwat pónih, ã bohénitjiboó júúhñit, áih bácahjidih ít nuumúp tabe’, ñi niijí.

¹⁴ Páant ã yapatji doonádiñ Maáh Pilato ã joyóchah, jwiítboó caandíh jwí ámoh naóhbiipna caá, yeebdíh ã peéh chãjcat pínah niijná, soldadowádiñ ít niijíp wut jĩ.

15 Páant ï niijíchah joinít, ï jíb chājatdih ùbnit, ï niijátji pah soldadowā ït naóh peetép wut jī. Páant ï niij naáwáchah joinítji, buu láabut páantjeh nihat jwī déewā ï yee naáwátjidih ïpī jenah joiná yuh caá.

Jesús ã bohénitjidih ã péé wutát

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Queét yaádh tútchina juibínit, Jesús ã niiját tútatji pah jwiít ã bohénitjidih ï naóh yapanap jī. Páant ï naóh yapanachah joinít, jwiít once ã bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwiítidih ã bejat túttniji jeená jwī juibínap jī.*

17 Pánih caanná juibínit, Jesúsdi ennit, Dios wūúh ã jumatdih jéihna, caandíh jwī weñep jī. Obohjeéhtih, biquína jwījeéh jumnit “¿Yoobópdi Jesússeh níit?” ït niij jenah joi jwúhup tajī.

18 Jwī pebh joinít, Jesús nin pah jwiítidih ã niijíp jī:

—**Nihat wēpatdih wā íp weemdíh ã wúhup be. Páant ã wēpat wúhni jumna, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácboó jumnitdihbut wutni wā jumna caá.**

19 **Pánih wēpni jumna, nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Wíih túini doonádih nihat baácdi moondíh ñi túi naáwá, jepahnit, weemdíh ï túi péeat pínah niijná. Páant ï jepahachah ennit, wā íp ã wēpatjīh, wā wēpatjīh,**

Túini Espíritu ã wēpatjīhbut queétdih ñi daabánaa.*

20 **Páant ñi daabánitdih ñi túi bohénaá, yeebdíh nihat wā wutatjidih queébut ï jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, yeó jáap jumat pah púúú péeni yeó jáapna páantjeh ñijeéh wā jumnipna caá. Páant wā naáwátidih ñi túi náhninaá, Jesús jwiítidih ã niijíp jī.**

Páant bóojeh tiguaá weém Mateo wā daacát.

* 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28 * 28:19 Hch 1.8

SAN MARCOS

*Juan Daabáni ã bohé jwíihat
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17;
Jn 1.19-28)*

1 Weém, Marcos, nin tólihjĩh Dios wũuh Jesucristo, ded pah ã chãjatjidih, ãih táini doonádihbut wã naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ã chãjat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapani Isaíasji ãt daacáp tajĩ. Páant ã niij daacátji pahjeh tih Jesúh táini dooná ãt jwíihp tajĩ.

2 Nin pah Malaquías, Isaíasjĩh ãt niij daacáp tajĩ:

“Ã wũúhdih Dios nin pah ã niijná caá: ‘Ma jãtih meemdĩh naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá.

3 Caán naóh waóhni pínah muú wihcapboó nin pah ã niij ñaac bohébiapna caá: “Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah jãtih ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodĩh túut nuumnít, caandĩh ñi táni páñaá”, ã ni-ijbípna caá’, ã wũúhdih Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (*Mal 3.1; Is 40.3*)

4 Juan Daabáni Isaíaswã ã niij daacátji pah muú wihcapboó jumna, nin pah cáacwãdih ãt niij naóh bohénap wut jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodĩh ñi túut nuumá. Pánih túut nuumnít, ñi

daabáát túutú. Páant ñi chãjachah ennit, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá”, ãt niijp wut jĩ.

5 Nihat Judea baácđih moón, Jerusalén tútchidih moonbút caandĩh joyát túut niijná, ã pebhna ãt juibínap wut jĩ. Pánih joinít, Diosdih ã yéejatdih ã naáwáchah, Juan Jordán mujboó queéđdih ãt daabánap wut jĩ.

6 Juanĩh yégueh chóo camello wut jumni nuñup yoócjĩh nóomnit, ã yacni chóo wut jĩ. ãih juyáát tãp momo jiwĩ chóo tãp wut jĩ. Wũúc joowãdih jeémpnit, belo macđihbut ãpĩ déebep wut jĩ.*

7 Juan cáacwãdih bohéna, nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Wã túttimah jãóhni wã chah wẽpni caá. Páant ã jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá.

8 Weém yeebdĩh mahjĩhjih wã daabána caá. Obohjeéhtih, wã daabáát panihni caánboó yeebdĩh Túini Espiritu ã wẽpatdih búdi ã wãhbiapna caá”, ãt niijp wut jĩ.

*Juan Jesúsdih ã daabáát
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)*

9 Juan cáacwãdih ã daabánachah, Galilea baác, Nazaret tútchimant Jesús ã pebhna ãt juibínap wut jĩ. Páant ã juibínachah, Juan caandĩhbut Jordán mujboó ãt daabánap wut jĩ.

10 Pánih daabá péanachah, Jesús mujna ñuhniji ãt aab ñúhup wut jĩ. Pánih aab

ñúhnitjeh, Jesús ã enechah, jeá át jéweah bejep wut jĩ. Páant ã jéweah bejehah, jop pah jíghni Táini Espíritu jeámant dei jüóhnit, caandíh át jui jaamáp wut jĩ.

11 Páant ã jui jaamáchah, “Meém wã wúh, wã oini caá. Meemdíh búdí wã wēina caá”, Dios jeámant át niijíp wut jĩ.*

Nemépwã ĩ maáh Jesúsdiĥ ã yéejáihat

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Juan caandíh ã daabáát táttimah, Táini Espíritu Jesúsdiĥ mǔú wihcapboó át numah bejep wut jĩ.

13 Páant ã numah bejehah, caánboó cuarenta yeó jáap Jesús át jumup wut jĩ. Páant ã jumuchah, nemépwã ĩ maáh, Satanás, Jesúsdiĥ átiĥ yeejép chãjat tútup wut yuh jĩ. Pániĥna, Jesús mǔú wihcapboó nuñúpwã biícđiĥ ã jumuchah, ángelwã caandíh ĩt túi en dawáp wut jĩ.

Jesús Galilea baácboó ã bohéjwíihat

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Juandih nemat mǔúboó ĩ nemat táttimah, Jesús Galilea baácna Dios ã maáh jumat táini doonáđiĥ naáwáđiĥ át bejep wut jĩ:

15 **“Nihat baácđiĥ moonđiĥ Dios ã maáh jumatđiĥ ã jútat pínah bahniĥ ã judhna caá. Pániĥna, túini doonáđiĥ joinít, ñi yéej chãjatđiĥ cáđahnit, túiniĥoodiĥ ñi**

túut nuumú”, cáacwáđiĥ ãpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.*

Queej júut maonitđiĥ ájeéh Jesús ã bejat túutat

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Páant niij bohé bejna, Galilea ímdih dei juibí, púud bejniĥ, Simón, ã úud Andrésjĩĥ queej júut maona, ĩih ñuodíĥ ĩ yoh báhanachah, Jesús át enep wut jĩ. Pániĥ ennit, nin pah queéđđiĥ át niijíp wut jĩ:

17 **—Weemdíĥ ñi pej jum júúwá. Páant ñi júúwáchah, yeebđiĥ wã bohébiĥna caá. Páant wã bohénachah joinít, queejwáđiĥ ñi bidat pah, cáacwáboodíĥ bidnit, wĩih doonáđiĥ ñi naóhbiĥna caá, weemdíĥ jepahna, wĩihwã ĩ jumat pínah niijná**, át niijíp wut jĩ.

18 Páant ã niijíchah joinítjeh, ĩih ñuonáđiĥ cáđahnit, Jesúsjeéh ĩt bejep wut jĩ.

19 Chibít yúup queéđđiĥ numah bejniĥ, Santiago, ã úud Juandihbut Jesús át enep wut jĩ. Queét ĩ ĩip Zebedeo biícđiĥ ĩih jááj chóodih cháudnit, ĩih ñuonáđiĥ ámohna ĩt chãjap wut jĩ.

20 Pániĥ ennit, Jesús queéđđiĥ át bid bojop wut jĩ. Páant ã bid bojochah joiná, biícmantjeh ĩ ípdih, caandíĥ teo wúhniĥ biícđiĥ jááj chóomant cáđahnit, queéđđiĥ Jesúsjeéh ĩt bejep wut jĩ.

Judíowã ĩ múic wáacat mǔúboó nemép caoliĥ jumniđiĥ Jesús ã booaat
(Lc 4.31-37)

* 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22

* 1:15 Mt 3.2

21 Tálttimah, Jesús wã Capernaum títchina ít bejep wut jĩ. Caanná juibínit, jwiít judíowã jwĩ chooát yeó jáapdih Dios naáwát dih bohéat túut niijná, jwĩ míc wáacat m̃úboó Jesús wãbut ít waadáp wut jĩ. Waadnít, caanjĩh míc wáacnít dih Jesús át bohénap wut jĩ.

22 Pánih bohéna, Moisés ã wutatjidih bohénit chah Jesús át wēp naáwáp wut jĩ. Páant ã wēp naáwáchah joinít, cãacwãboó ít joi ñúhup wut jĩ.*

23 Cãacwã cãtíh nemép caolih jamnibut ñúhnit, nin pah Jesús dih át niij ñaacáp wut jĩ.

24 —¿Jesús, Nazaret títchidih bóo, ded pah jwiít dih ma chãjbi? ¿Meém jwiít dih bacanadih ma jũóh nit beé? ¿Bacanit, jwiít dih ma mao yohmi niít? Meemdíh jwĩ túi jéihna caá. Meém caá Dioíh Túini, át niijíp wut jĩ.

25 —**¡Ñi laihca bojoó! ¡Caán newémant ñi bac bejeé!** Jesús queét nemépwádih át niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíchah joinítjeh, nemépwã caán newédih tabit méméanit, ñaacna, ãih bácahmant ít bac bejep wut jĩ.

27 Páant ã yapachah ennit, cãacwã búdí ít joi ñúhup wut jĩ.

—¿Ded jáap naáwát tigaa nin? ¡Maáh yoobát pah ã wēp naóhna caá! ¡Ñ wutachah joinít, nemépwã yuh buca

jepahnit, ít bac bejna caá! queétjeh ít míc niijíp wut jĩ.

28 Páant ã chãjatji doonádih joinít, waicanjeh Capernaum títchidih moón, nihat Galilea baác dih moonbát ít míc naóh peetép wut jĩ.

Simón chudhdih Jesús ã booaat

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jwiít judíowã jwĩ míc wáacat m̃umánt Jesús wã bac bejnit, Simónih m̃uná ít juibínap wut jĩ. Simón, ã úud Andrésjĩh m̃ú monó wut jĩ. Pánihna, íih m̃uná Jesús, Juan, Santiagodihbut, ít numah waadáp wut jĩ.

30 Simón chudh búdí pahat w̃unna, mi ñajat chóoboó mit ñajap wut jĩ. Jesús wã ít waadáchah, mi w̃unat dih caandíh ít naáwáp wut jĩ.

31 Páant ít naáwáchah joinít, Jesús mi pebh juibínit, caánt dih át wái pud chũud jwejep wut jĩ. Páant ã chãjachahjeh, pahat át dúucah bejep wut jĩ. Páant ã dúucah bejechah, queét dih jeémát mit w̃uhup wut jĩ.

Dawá w̃unnit dih ã booaat

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Tõo ñáh jũúwáchah, dawá Jesús pebh juibínit, w̃unnit dih, nemép caolih jamnit dihbut ít ub juibínap wut jĩ.

33 Nihat caán títchidih moón caán m̃ú jęc pebh ít wáac juibínap wut jĩ.

34 Dawá w̃unnit dih booaat, dawá nemépwádihbut Jesús át bacat túutap wut jĩ. Pánih bacat túutna, nemépwã

* 1:22 Mt 7.28-29

caandíh ĩ jéihyechah, Jesús queétdih át wéheat túutcap wut jĩ.

Jesús Galilea baácboó ā bohé jibat

(Lc 4.42-44)

³⁵ Chei buugjéh jáanit, chibít dupú jwuhuchah, cāac wih-capboó Jesús Diosdih wúbúdih át bejep wut jĩ.

³⁶ Túttimah, ā wihcah en-nit, Simónwā caandíh ĩt bid bejep wut jĩ.

³⁷ Pánih bidna, caandíh jwāáhnit, nin pah caandíh ĩt niijíp wut jĩ:

—Nihat cāacwā meemdíh bidna beé, ĩ chājap be, ĩt niijíp wut jĩ.

³⁸ —Nihat **túтчидиһ moondíh túini doonádiһ naáwádiһ wā jūúwáp be. Chóbe ninjĩhјeh bóo túтчинadiһ jwĩ bejat dée caá. Caanjĩh јumnitdiһbut túini doonádiһ weemdíh naáwát caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.**

³⁹ Pánih bej, nihat Galilea baácboó jib, jwiit judíowā jwĩ míic wáacat munná јumat pah waadnit, Jesús át bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, nemépwádiһ ā bacat túutuchahјeh, cāacwāih bácahmant ĩt bac bejep wut jĩ.*

Bácah moópniđiһ Jesús ā booaat

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Biic yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át јuibínap wut jĩ. Pánih јuibína, bódiha caj yoh najnit, nin pah caandíh át niijíp wut jĩ:

—Ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, caandíh búdí јĩgah enna, teo јāhanit,

—**јúu! Wěinit, meemdíh wā booana caá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant Jesús ā niijíchahјeh, ā moopát át nnumáh bejep wut jĩ.

⁴³ Páant ā nnumúchah, sacerdotewā ĩ pebh wahnit, nin pah Jesús caandíh át niij wutap wut yah jĩ:

⁴⁴ —**Meemdíh wā booaatјidiһ bitadiһ ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotediһјeh naáwádiһ ma bejeé. Caanná јuibínit, míih bácah ā nnumátјidiһ ma јúutú. Moisés ā wutatјi pah sacerdotediһ ma wāhúú, booni ma јumatdiһ nihat ĩ jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jĩ.

⁴⁵ Páant ā niijíchah yuhna, nihat ā jwāáhnitdiһ át naáwáp wut jĩ. Páant ā naáwáchah joinít, chah dawá Jesúsdiһ enediһ ĩpĩ јuibínap wut jĩ. Tubit dawá ĩ јumuchah, túтчina Jesús át jéih waadcáp wut jĩ. Pánihna, daocánnit ĩ јumapboojéh āpĩ јumap wut jĩ. Obohjeéhtih, caánboó ā јumuchah yuhna, dawá biih túтчinadiһ moón Jesúsdiһ enediһ ĩpĩ јuibínap wut jĩ.

2

Jéih yoocannidiһ Jesús ā booaat

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

* 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

1 Daocánni yeó jáap táttimah, Jesús wã Capernaum táttchiboó ít jwáub juibínap wut jĩ. Āpĩ juibíni mæúdíh ā jwáub juibínachah, ā jummat doonádih joinít, cãacwã ít míc naáwáp wut jĩ.

2 Pánih caán doonádih joinít, dawá caán ā jumni mæuná ít juibínap wut jĩ. Jēc yehmant ít ñuh péenap wut jĩ. Pánih juibínitdih Jesús Dioíh táini doonádih át naáwáp wut jĩ.

3 Jesús queétdih ā naáwát pónih, chénena míc neoná jéih yoocannidih ít beo juibínap wut yuh jĩ.

4 Obohjeéhtih, Jesús ā jumni mæuná juibínit, dawá ĩ jumuchah enna, Jesús pebh ít jéih waád juibícap wut jĩ. Pánih jéih waadcán, jéih yoocannidih mæú chah bóo coahna beo púuh laab béjnit, ít ít chãjap wut jĩ. Pánih ít chãj péanit, jéih yoocannidih ā ñajni chóojĩh Jesús pebh ít cádah deya bojop wut jĩ.

5 ĩ cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwĩ chéendih ā boobipna caá”, ĩ niúj jenah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Ma yéejatdih wã yohna caá**, át niijíp wut jĩ.

6 Páant ā niijíchah joinít, caanjĩh chúudnit Moisés ā wutattjidih bohénitboó ĩh caolihjĩhjah nin pah ít niúj jenah joyóp wut yuh jĩ:

7 “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cãacjah páant niijná, ‘Dios wã jumna caá’,

niúj yeena caá ā chãjap”, ít niúj jenah joyóp wut jĩ.

8 Queét páant ĩ niúj jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—**Yeéb páant ñi niúj jenah joyát ā táican caá.**

9 ‘**Ma yéejatdih wã yohna caá**, wã niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘**Yeeni caá**’, ñi niúj jenah joiná caá. **Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chũi bejeé**, wã niijíchah, caán ā bejchah ennit, wã niiját yoobópdih ā jummatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wã bíbohahatdihbut ñi jéihbipna caá.

10 **Weém nihat cãacwã úud jeñé, nin baácdih moondíh jéih boonanit, ĩ yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Páant wã jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chãj jéutbipna caá**, át niijíp wut jĩ.

Páant niúj péanit, jéih yoocanniboodíh nin pah át niijíp wut jĩ:

11 —**Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míh muúboó ma jwáub bejeé**, át niijíp wut jĩ.

12 Jesús páant ā niijíchahjah, caán newé át ñah ñuhup wut jĩ, buca. Ñah ñuhnit, ā ñajat chóodih ubnit, át bac bejep wut jĩ. Páant ā bac bejchah, nihat ít en wáhi bejep wut jĩ. En wáhi bejnit, Diosdih búdí wēinit, nin pah queétjah ít míc niijíp wut jĩ:

—¡En yah baca! Búdí náhníat pínahdih bæw jwĩ enna caá. Játiñ páníahdih jwĩ en jwáhcan jí, ít míic níijíp wut jí.

Jesús Levídh ã júúwát túut

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Túttimah, íim jwěejdih Jesús wã ít jwúb bejep wut jí. Pánih bejnit, dawá caan pébh í míic wáac juyúchah ennit, queétdih Jesús át bohé bejep wut jí.

14 Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wúhdih ã tewat tólihdih ã chúuduchah, át enep wut jí. Leví, jwĩ dée jumna yuhna, Romanowã maáta í úúbat túutni dinerodih úúbh wáñni át jumap wut jí. Caandih ennit, Jesús nin pah át níijíp wut jí:

—**Wájeéh ma péé júúwá**, át níijíp wut jí.

Páant ã níijíchah joinítjeh, ñah ñah, áih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh át bejep wut jí.

15 Túttimah, Levíboó áih muná numah bejnit, Jesús wádhí át numah jeémép wut jí. Páant ã numah jeéméchah, caán ã niñat pah dawá dinerodih úúbh wáñnit, bita “Yeejépwã caá”, í níijnítbut, Jesús wájeéh bejnit, queét bíicdih ít jeémép wut jí.

16 Páant queét bíicdih Jesús wã í jeémp chúuduchah, Moisés ã wutatjidih bohénit fariseowã queétdih ít enep wut jí.

—¿Dépanih tigaá yeejépwã, dinerodih úúbh wáñnit bíicdih Jesús ã jeémp? ã

bohénitdih ít níij úúbh joyóp wut jí.

17 —**Tubúp chúúhcannit cohnidih ípí bidcan caá. Wunnitjeh caandih í bidna caá. Páníah dée ‘Weém yéejat wihcanni caá’, níij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wã yéejatdih cádahnit, wã túut nuúmíhna caá’, níij jenah joinítboó teo wáacni pínahdih í bidna caá. Páníhna, ‘Yeejépwã caá jwíit’, níij jenah joinít dihjeh teo wáacadih wã júúwáp be, í yéej chájatdih cádahnit, táiniboodih í túut nuumát pínah níijná**, Jesús queétdih át níijíp wut jí.

Jeémp jwáhcatdih Jesús dhí í úúbh joyát

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Caán láa Juan ã bohénit, fariseowábut jwĩ nuowã í wutat pah ít jeémp jwáhcap wut jí. Obohjeéhtih, queét í jeémp jwáhcah yuhna, Jesús wã páantjeh ít jeémép wut jí. Páant í jeéméchah ennit, biquína Jesús dhí nin pah ít níij úúbh joyóp wut jí:

—Juan ã bohénit, fariseowã í bohénitbut, í jeémp jwáhcan caá, Dios queétdih ã wéi enat pínah níijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémp? Jesús dhí ít níijíp wut jí.

19 —**Nin pah caá ã jumap: Téihya chéoni ã numah jeémpnit bíicdih ã jum jwáhcah, jígahcan, ípí túi wéi jeémpna caá. Páant tigaá, wájeéh jum jwáhna,**

wã bohénit ì túi wëi jeémpna caá.

²⁰ **Obohjeéhtih, bita caandíh ì ub bejat túttimah, ã chéenwã jǵahnit, ì jeémp jwuhcan níit. Pánihat pah bita weemdíh ì ub bejat túttimah bácah, wã bohénitjeéh wã wihcah, queébtut ì jeémp jwuhcan níit,** Jesús át níj jepahap wut jǵ.

²¹ **Ded pah jwí n̄owã ì wutatji áih jáap bohéátjǵh fariseowã ì widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúb níj bohénap wut jǵ: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojǵh máa yégueh chóodih nah teo wai búudhdát ã náahcan caá. Páant ñi chãjachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jíint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí n̄owã ì naáwátji wíih jáap bohéátjǵh widcat caá náahap.**

²² **Pánihat dée, pah jwuhcanni iguíh macdih nuñap chóojǵh ì chãjnihi máa wuh wuúhdih yáacat ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguíh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta buud tãgaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguíh mac, caandíh yáacni chóobut ã túi jumbipna**

caá. Pánihat pah wíih jáap bohéát jwí n̄owã ì naáwátjǵh widcat caá náahap”, Jesús át níjǵp wut jǵ.

Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigo quehedih ì úuc jeémát

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ **Biíc chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wut jǵ. Pánih bejna, ã bohénit trigodih ìt úuc jeémp bejep wut jǵ.***

²⁴ **Páant ì úucuchah enna, ìjeéh bejnit fariseowã íjnit, nin pah Jesúsdihi ìt níj jãihñap wut jǵ:**

—Jwiútdih ma joi jwáhúú. ¿Dépanih tigaá jwí chooát yeó jáapdih yahna, ma bohénitboó ì teo? Pánih teona, Moisés ã wutatjidih yap yohna caá ì chãjap, ìt níjǵp wut jǵ.

²⁵⁻²⁶ **Páant ì níjíchah joinít, “Wã bohénit ì yap yohcan caá”, níját túut níjñá, Jesús queétdih nin pah át níj bóod chuñap wut jǵ:**

—**Davidji ã bohénit biícđih nuugáp wanna, Dioíh muuná waadní, sacerdotewã Diosdih ì wãhniji pandih át jeémép wut jǵ. Pánih jeémpna, ã pej jamnitdihbut át wãhap wut jǵ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh ì jeémát pínah át jamap wut jǵ. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wut jǵ. Caán láa Abiatar wut jamni sacerdotewã ì maáh**

* 2:23 Dt 23.25

āt jumap wat jī. ¿Davidwã páant **ĩ chãjatjidih Dios naáwátdih ĩ daácni nuodih ñi bohécannit jīi?*** Caán pandih ĩ jeéméchah yuhna, **Diosboó ‘Ñi túi chãjcan beé’,** **āt niijcáp tajī.** Pánihat pah, **buu nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbut Diosdih ĩ yap yohcan caá,** Jesús át niijíp wat jī.

²⁷ Páant niijnit, nin pah Jesús queétdih át jwúub niijíp wat jī:

—**Dios chooát yeó jáapdih cãacwãdih ã jwejep jī, teo chuunít, ĩ chooát pínah niijná.** Caán yeó jáapdih dawá wutatnadih ĩ jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih ã teo wáacat pínahdihjeh át jenah joyóp tajī.

²⁸ Pánihna, **weém nihat cãacwã úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ĩ chãjat pínahdih wã jéih watna caá,** át niijíp wat jī.

3

Téihya ágahnidih Jesús ã booaat
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jwĩ míic wáacat munná juibínit, Jesús wã ĩt waad béjep wat jī. Caán muedíh téihya ágahnibut át jumap wat jī.

² Caán muedíh jumnitboó Jesús dih ĩt en ñuunúp wat jī. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ã booanachah, eníhna ĩt chãjap wat jī, caandíh naóh yacat túut niijná.

³ Téihya ágahnidih nin pah Jesús át niijíp wat jī:

—**Ñah ñuhnit, wã pebhna ma júúwú,** át niijíp wat jī.

⁴ Páant niijnit, caán muedíh jumnitboodíh nin pah át niij úubh joyóp wat jī:

—**Ñi jenah joyóchah, ¿jwĩ chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tigaá ã wat? ¿Túi chãjatdih niit ã wutap? ¿Yeejép chãjatdih niit ã wutap? ¿Cãacdih ã booaat túut niit? ¿Cãacdih ã mao yohat túut niit?** queétdih át niijíp wat jī.

Páant ã niijíchah joinít, queét ĩt jéih jepahcap wat jī.

⁵ Páant ĩ jepahcah enna, cãacwãdih ĩ jígah encatdih jéihnit, Jesús queétdih át íjip wat jī. Queétdih íjna yuhna, búdí át jígahap wat jī. Pánih jígahnit, téihya ágahniboodíh nin pah át niijíp wat jī:

—**Míih téihyadih ma yoo dawwú,** át niijíp wat jī.

Páant ã niijíchah joinít, áih téihyadih át yoo dawúp wat jī. Páant ã yoo dawúchahjeh, áih téihya át túyah bejep wat jī.

⁶ Páant Jesús áih téihyadih ã booanachah ennit, fariseowã ĩt íj bac bejep wat jī. Pánih íj bac bejnit, Herodeíh cãacwã biíc dih míic wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesús dih jwĩ jéih mao yohbi?” queétjeh ĩt míic niijíp wat jī.

Dawá cãacwã íim jwëejdih ĩjumat

⁷⁻⁸ Jesús ã bohénit biíc dih íim jwëejdih ĩt jwúub bejep

* 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6

wut jĩ. Páant ĩ bejehah enna, Galilea baácdih moón dawá queétdih ĩt pée bejep wut jĩ. Ded pah ā wēp chājat doonádih joinít, Judea baácdih moón, Jerusalén tátchidih moón, Idumea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moón, Tiro wūt jumni tátchidih moón, caan pébh jumni Sidón wūt jumni tátchidih moonbút dawá ā pebhna ĩt juibínap wut jĩ.

9-10 Dawá jumna, Jesús pebh ĩt túi yáo ñuh juibínap wut jĩ. Dawá wunnitdih ā boanachah enna, bita wunnitbut Jesúsdi chāúhñit, búdí ĩt míic tóonap wut jĩ. Páant ĩ míic tóonachah ennit, Jesús ā bohénitdih caanjĩh ñajni jááj chóodih āt too deya pahaat túutap wut jĩ, caán chóodih waad páhñit, queétdih bohéat túut niijná.*

11 Jesúsdi ennit, nemép caolih jumnitboó ĩpĩ páah yoh ñajap wut jĩ. Pánih páah yoh ñajnit, nin pah ĩt niij ñaacáp wut jĩ:

—¡Meém Dios wūáh caá! ĩt niijíp wut jĩ.

12 Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah āpĩ niij wutap wut jĩ:

—**Dios wūáh wā jumatdih bitadih ñi naóhca bojoó**, āt niijíp wut jĩ.

Jesús doce ā naáwát túutnit pínahdih ā ñíwat

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Jeéboó púuh laab juibínit, ā náahnitdih Jesús ā pebhna āt bejat túutap wut jĩ. Ā bejat

túutachah joinít, ā pebhna ĩt juibínap wut jĩ.

14 Doce ā naáwát túutnit pínah biih tútchinaboó wahna, āih túini doonádih naóh jibnit pínahdih āt ñíwip wut jĩ.

15 Pánih ñíonit, nemépwādih ĩ bacaat pínah wēpatdihbut queétdih āt wūhup wut jĩ.

16-19 Jesús nit docewādih āt ñíwip wut jĩ: Simón, Santiago, ā úud Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wūáh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ā ñíonit ĩt jumap wut jĩ. Pánihna, Jesús Simóndih Pedro āt wūt búudhdap wut jĩ. Santiago, ā úud Juanjĩh Zebedeo weh ĩt jumap wut jĩ. Queét waícanjeh íijnit ĩ jumachah enna, queétdih Boanerges Jesús āt wūt búudhdap wut jĩ. “Boanerges” niijná, “Énoh panihñit”, niijná āt chājap wut jĩ. Judas Iscariote Jesúsdi eníhcannitdih duó wáini pínah āt jumap wut jĩ. Pánih queétdih ñío péanit, Jesús doce ā naáwát túutnit pínahdih āt namah jwúub dei bejep wut jĩ.

“Nemép ā wēpatjĩh Jesús ā booana caá”, ĩ niiját

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Jwúub dei bejnit, Jesús ā bohénit biícdih munná ĩt waad béjep wut jĩ. Páant ĩ waadát túttimah, dawá cāacwā míic wáac juibína, caan mūdih ĩt yáwap wut jĩ. Páant ĩ míic wáac

* 3:9-10 Mr 4.1; Lc 5.1-3

juibínachah ennit, Jesús wã ït jéih jeémpcap wut jĩ.

21 Pánihna, dawá ï míic wáacat doonádih joinít, caán munná juibínit, Jesús ã déewã caandíh wapat túut niijná, ït ub bejihip wut yah jĩ. “Jesús déhena caá ã chãjap”, queét ït niijíp wut jĩ.

22 Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit Jerusalén tãtchimant dei juibínitboó nin pah ït míic niijíp wut jĩ: “Nemépwã ï maáh Beelzebú ã wëpatjĩhjah caá nemépwãdih ã bacat túutap”, ït niijíp wut jĩ.*

23 Páant ï niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “**Nemépwã míicjeh ïpĩ míic bacacan caá. Nemépwã ï maáh ã wëpatjĩh nihcan, Túini Espíritu ã wëpatjĩh queétdih wã bacana caá.**

24 **Nin pah ã jamna caá: Det biic baácđih moonjéh yuhna míic maona, queét nihát ïta wun beedáh bej tagaá.**

25 **Pánihat pah, biic yoobó, biic muddíh moonjéh yuhna, míic maona, ïta jwei peét bej tagaá.**

26 **Satanás, nemépwã ï maáh áihwãdih bacana, biic yoobó mantih páant ã yapachah, ã wëpatbut áta buud tãgaá.**

27 **“Nin pahbut ã jamna caá: Wëpép newéih munná ded nuúmíhna yuhna, ã jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéó péanit, áih bií déedih ã jéih ubna caá.**

28 **“Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det yéej chãjna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, ï jwáub túut numáchah, Dios ï yéejatdih ã yohbipna caá.**

29 **Páant ï yéejatdih ã yohochah yuhna, Túini Espíritubodíh yeejép ï wéhenachah, caandíh bácah ã noón quíib buudcán niit. Páant ï niijátji jíib, peéh chãjat páantjeh ã jumbipna caá”,** Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

30 Jesús Túini Espíritu ã wëpatjĩh nemépwãdih ã bacanachah yuhna, “Caán nemépwã ï maáh ã wëpatjĩh nemépwãdih ã bacana caá”, Moisés ã wutatjidih bohénit ï niijíchah joinít, Túini Espíritudih ï yéej wéheatji jíib Jesús queétdih páant ãt niij naáwáp wut jĩ.

Jesús ã déewã caandíh ï bidat

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Páant ã naáwát pónih, Jesús ã ín ã úudwã biícđih ït juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, jóocmant páinit, Jesúsđih ït bid baca bojat túutap wut jĩ.

32 Pánihna, ã pebh chúudnitboó caandíh nin pah ït niijíp wut jĩ:

—Ma ín, ma úudwã biícđih jóocmant meemdíh bidna wuút ït chãjap, ït niijíp wut jĩ.

33 **—Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tãgaá wã ín? ¿Det tãgaá wã úudwãbut, yeéb ñi jenah joyóchah?** Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

* 3:22 Mt 9.34; 10.25 * 3:29 Lc 12.10

34 Páant niijnít, ã pebh chûudnitdih júutnit, nin pah ât niijíp wat jĩ:

—Nit caá wã íin panihnit, wã úudwã panihnitbutĩ jamup.

35 Pánihna, ded Diosdih táí jepahni wã úud, wã jwan, wã íin panihni ã jamna caá, ât niijíp wat jĩ.

4

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

1 Pánih bohé péanit, bac bej, íim jwëejdih dei juibí ñuhnit, Jesús cáacwãdih ât jwúub bohénap wat jĩ. Pánih bohénit, dawá ã pebh í juibí ñuhuchah, íimdih pahni jááj chódodih Jesús ât waad páhap wat jĩ. Queét íim jwëejdih ít táí yáo ñuhup wat jĩ.*

2 Pánih waad páhnt, dawá ã jenah joiní naáwátñajĩ bohéna, Jesús nin pah queétdih ât niij naóh bohénap wat jĩ:

3 “iNin naáwátidih ñi táí joyoó! Biíc newé waáh momodih ã bejep be.

4 Páant ã waáh bojochah, biquí tíibna namádih ã buug ñájap yah be. Obohjeéhtih, waícanjeh júóhnt, jwébehwã caán tíbnadih í jeémáh bojop be.

5 Biíh tíibna jeejĩh yewéni baác jamupboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ã chíih júúwáp yah be.

6 Pánih chíihna yahna, yeó tubit ã chãhachah, ñeh

bainíjeh jamna, ã diib téhah bejep be.

7 Biíh tíibna nemép óotna cátih ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandih ã chíih yap bejchah, momniboó mánahna, ã quehcáp be.

8 Obohjeéhtih, biíh tíibna túini baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ã táí quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih treinta tíib, biíh wawánadih sesenta tíib, biíh wawánadih cien tíib ã jamup be”, cáacwãdih ât niijíp wat jĩ.

9 Páant niij péanit, “iDed molít jamna, ã táí joyó naáh!” Jesús queétdih ât niijíp wat jĩ.

*Ã bohénit beh joicán,
Jesúsdihi úubh joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

10 Queét joinítji í jwúub bejat túttimah, Jesús doce ã bohénit, bita daocánnit biícidih caandih nin pah ít niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá cáacwãdih bohéna, ma jenah joiní naáwátjĩhjah mapĩ bohé? caandih ít niijíp wat jĩ.

11 —Dios jwí Maáh yoobát jamna, nihat cáacwãdih ã teo wáacat pínah dooná, jwí déewã jon játih moondih ã jéihya jawhca naáh doonádih buu yeéb wã bohénitdih Dios ã jéihyat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh ã jéihya

* 4:1 Lc 5.1-3

jwuhcah, wã jenah joiní naáwátjĩhjuh queétdih wãpĩ bohéna caá.

¹² **Pánihna, wã chãjatdih enna yuhna, ĩ beh encan caá. Wã naáwátdih joiná yuhna, ĩ beh joicán caá. Pánih beh encan, beh joicán, ĩ yéejatdih cádahcan, wã pebh ĩ tac páud jũóhcah, ĩ yéejatdih wã yohcan niít,*** Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Waáh momni naáwátdih ã beh joyáát

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ **“Yeéb butéh wã naóhndih beh joicán, biĩh wã naáwát pínahdihbut ñi beh joicán niít”,** Jesús ã bohénitdih át niijíp wat jĩ.

Táttimah, ã jenah joiní naáwátdih ĩ jéihyat pínah niijná, queétdihjuh nin pah át jwúub niij naóh bohénap wat jĩ:

¹⁴ **“Wĩh túini doonádih naóhni, waáh momni panihni caá.**

¹⁵ **Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih ĩ joyát táttimahbitjuh, Satanás jũóhni, jwébehwã caán tíibnadih ĩ jeémát pahjuh, queét ĩ joyátjidih ã quíib buudána caá. Páant ã quíib buudánachah, ĩ joyátjidih náhnican, ĩ jéih jepahcan caá.**

¹⁶ **Bitá joinítboó jeejĩh yewéni baácdih buug ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih joinít, búdí ĩ wēi jwuhna yah caá.**

¹⁷ **Obohjeéhtih, wēi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ĩ jumna caá. Yeejép ã yapachah, wĩhwã ĩ jumat jíib bita queétdih ĩ yéej chãjachah, waícanjuh wĩh túini doonádih ĩ cádahna caá.**

¹⁸ **Bitá joinítboó nemép óotna cátiħ buug ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih joinít, ĩ jepahna yah caá.**

¹⁹ **Obohjeéhtih, nin baácdih bóodih búdí jenah joinít, dinerodih, biĩ déedihbut búdí ĩ bíbohíhatdihjuh ĩ jenah joiná caá. Páant ĩ jenah joyóchah, ĩ joiní túini dooná pácahi panihni ĩh caolihboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandih jenah joicán, túiniboodih ĩ jéih chãjcan caá.**

²⁰ **Obohjeéhtih, bitaboó wĩh túini doonádih joinít, túini baácboó buug ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih joiná, túi jepahnit, túinidih ĩ jéih chãjna caá. Queét treinta tíibna ã quehat pah ĩ jumna caá. Bitá túi jepahnit, búdí túi chãjna, sesenta tíibna ã quehat pah ĩ jumna caá. Bitá túi jepahnit, chah búdí túi chãjna, cien tíibna ã quehat pah ĩ jumna caá”,** Jesús át niijíp wat jĩ.

Jiát dah naáwát

(Lc 8.16-18)

²¹ Páant niij péanit, nin pah queétdih át jwúub niij naóh bohénap wat jĩ: **“Wã**

* 4:12 Is 6.9-10

bohéat jiiát panihni caá. Jiiát dahdih jii péanit, wáam dahjih ñipí páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúdat páha numpboobút ñipí jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, ã túi yeh iigát pínah niijná, japboó ñipí jii cáagna caá.*

²² Jiiát dah ã yeh iiguichah jwí túi enat pah, játih í beh joicátjidih túttimah cáacwã í jéihbipna caá.*

²³ ¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!

²⁴ Páant ñi túi jepahachah ennit, Dios yeebdíh ã túi teo wáacbipna caá, chah ñi beh joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ñi joyáh bojochah enna, yeebdíh ã teo wáaccan níit. Páant ã teo wáaccach, ñi beh joicán níit.*

²⁵ Ded túi jepahni túi beh joiní ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, jepahcanniboó 'Bainí wã beh joiná caá', niijná yuhna, beh joicánni ã jumnipna caá", át niijíp wat jĩ.*

Trigodih momat naáwát

²⁶ "Dios ã maáh jummat, trigodih momat panihni caá.

²⁷ Mom péanit, chei jummat pah ño, yeó jáap jummat pah ápi jáana caá. Páant ã chãjat pónih, ã jéihcah yuhna, ã momni ã behna caá.

²⁸ Baácboó momnidih Diosjeh ã behana caá. Páant ã behanachah, caán pínah ã jwíih chíihna caá.

Caán ã behechah, áih wawá pínah ápi yabacna caá. Caán wawá behnit, ã búhuchah, áih quehena ã jíghna caá.

²⁹ Caandíh ub láa caan quehena ã behechah ennit, cáacwã ípi bóod ubna caá.* ã momni ded pah ã behatdih ã beh joicát pah, cáacwã ded pah Diosdih í jepahatdihbut ñi jéih beh joicán caá", Jesús át niijíp wat jĩ.

Mostaza tíb naáwát

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ "¿Dios ã maáh jummat ded pahna tigaá, ñi jenah joyóchah? ¿Caandíh ñi jéihyat pínah niijná, dedédh jenah joinít tigaá caandíh wã naóhbi?

³¹ Mostaza tíb ded pah ã jummatdih wã naáwáchah, caandíh ñi beh joibípna caá. Caán tíb cão túbih pah bóo ã jumna caá.

³² Pánih bainí túbih jumna yuhna, caandíh í momochah, chíihna, ã túi behna caá. Páant ã behechah, áih cácanaboó jwébehwã yeó chãhatdih ípi jweí jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jummat. Áihwã daocánnit jwíih jumnitji, túttimah í dao béjbipna caá", Jesús át niijíp wat jĩ.

Naáwátnejihjeh ã bohéat

(Mt 13.34-35)

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33 * 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2 * 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38 * 4:25

Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26 * 4:29 Jl 3.13

33 Caán dée naáwátnajñh cãacwã ï jéihyat pah bóo Jesús queétdih ãpñ bohénap wat jñ.

34 Naáwátna ã wihcah, queétdih ãpñ bohécap wat jñ. Obohjeéhtih, ã bohénitdihjeh ã bohéátjidih Jesús ãpñ jwáub naáwáp wat jñ, ï táí beh joyát pínah niijná.

Búdí johlit nolihtatdihbut Jesús ã yayáat

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Pánih cãacwãdih bohé péanit, tóo ñáh jwáwúchah,

—**Chóbe ímdih jwí chúuh bejjñh**, Jesús ã bohénitdih ãt niijíp wat jñ.

36 Jesús páantjeh jãáj chóodih pahnit, ã bohénit biíc dih, caandíh joinít dih ït éemp chúuh bejep wat jñ. Bitabat biíh jãáj chóonajñh ïjeéh ït chúuh bejep wat jñ.

37-38 Páant ï chúuh bejehcah, Jesús jãáj chóo méimant waó cáagatjih cáag lajnit, ãt úwup wat jñ. Páant ã úwat pónih, búdí johlit nolihtatbut ãt jwáwup wat jñ. Búdí nolihtat ã jumuchah, ïñh jãáj chóo ãt daábíhip wat jñ. Obohjeéhtih, Jesúsboó ãt jáacap wat jñ.

Páant ã jáacah ennit, nin pah caandíh ït niij wucup wat jñ:

—Bohéní, daabná caá jwí chãjap. ¿Jwí chíic wunat pínahdih ma úumcan níit? ït niij ñaacáp wat jñ.

39 Páant ï niij wucuchah jáanit, Jesús johlit, nolihtatdihbut

—**¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá!** ãt niij jãihñup wat jñ.

Páant ã niijíhahjeh, johlit, nolihtatbut biíc mantjeh ãt yayáh bejep wat jñ.

40 Páant ã niiját túttimah, ã pej jumnitdih nin pah ãt niijíp wat jñ:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úum?** **Weemdih táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá,** ãt niijíp wat jñ.

41 Obohjeéhtih, búdí úumnit, queétdih nin pah ït míic niijíp wat jñ:

—¿Dedé cãac tigaá nin? ã naáwáchahjeh, johlit, nolihtatbut ã yayáh bejna caá, ït niijíp wat jñ.

5

Gadara baác dih bóo nemépwã jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Jesús johlitdih yayániji ã bohénit biíc dih Gadara baácna ït chúuh jwibínap wat jñ.

2 Pánih chúuh jwibínit, Jesús wã ï aab béjehcah, cãac yohopmant nemépwã jumni newé Jesús dih ãt jwááh dei bejep wat jñ.

3 Caán newé cãac yohopboó jeé íitna ãpñ jumup wat jñ. Cãacwã caandíh chéona yuhna, ït jéih teocap wat jñ.

4 Dawá láa ïtah tópjñh ãih téihya colóhndih ï chéwechah yuhna, ãpñ púud wái daj yohop wat jñ. ãñh jítcha colóhndihbut ïtah tópjñh ï chéwechah yuhna, ãpñ daj mao yohop wat jñ. Pánih wépni ã jumuchah, cãacwã caandíh ït jéih teocap wat jñ.

5 Cãac yohop jeé ítnaboó chei jamat pah, yeó jáap jamat pahbut caán mícjeh jee dájhîh ãpî míc mao ñaacáp wut jî.

6 Pánihna, Jesús yuúp ã jüúwúchah ennit, caandîh ât jwãáh ñáo dei juibínap wut jî. Jesús pebh juibínit, ã wēpatdih jéihna, ât bódicha caj yoh ñajap wut jî.

7-8 Páant ã chãjachah enna,

—**¡Nemépwãá, nin newémant ñi bac bejeé!** Jesús ât niijíp wut jî.

Páant ã niijíchah joinít, caán newéih jacmant nin pah nemépwã ãt niij ñaacáp wut jî:

—Jesús, Dios chah wēpni wūúh ¿Dépanihat túut tigaá jwiútdih páant ma chãj? Dios ã enechah, meemdîh jwî úúbhna caá. Jwiútdih ma peéh chãjca bojoó, Jesúsdi h ãt niijíp wut jî.

9 —**¿Dedé tigaá ma wut jam?** Jesús ât niijíp wut jî.

—Dawá caá jwiútdih jwî jumap. Pánihna, Legión caá wã wãt, Jesúsdi h ãt niijíp wut jî. “Legión” niijná, “Dawá” niijná ãt chãjap wut jî.

10 —Jwiútdih biîh baácboó ma wahca bojoó, nemépwã ãt niijíp wut jî.

11 Queét pebh, jeé ñaj deyepboó, momo mūwã ã bid jeéméchah ennit, nin pah nemépwã Jesúsdi h ãt niijíp wut jî:

12 —Queét mūwãdih jwiútdih ma waadát túutú, ãt niijíp wut jî.

13 —**Ñi waad béjeé bácah,** Jesús ãt niijíp wut

jî. Páant ã niijíchahjeh, caán newéih bácahmant bac bejnit, mūwãdih ãt waadáp wut jî. Páant ã waadáchah, ímna ñáo dei bej, buúg báahnit, mūwã ãt chíic wunap wut jî. Dos mil mūwã ãt wunap wut jî.

14 Páant ã buúg báah chíic wunachah ennit, queétdih en daonítji ñih tútchiboó ãt jweí jwúub bejep wut jî. Jweí jwúub bejnit, ni hat ã jwãáhnitdih ãt naáwáp wut jî. Queét ã jumni tútchidih jwúub juibínit, caánboobút ãt naóh peetép wut jî. Páant ã naáwáchah joinít, caán tútchidih moón Jesús ded pah ã chãjatjidih enedih ãt bejep wut jî.

15 Jesús pebh juibínit, nemépwã jumni ji caánboó táinijeh ã chúudachah, ãt enep wut jî. Pánih chúudna, yégueh ãonít, túi jenah joiní ãt jumap wut jî, buca. Obohjeéhtih, queét juibínitboó caandîh enna, bádi ãt úumap wut jî.

16 Jesús ã chãjatjidih ennitji jáap joinítboodîh Jesús ded pah nemépwãdih bacat túutnit, mūwãdih ã waadát tútatjidihbut ãt naáwáp wut jî.

17 Caán doonádih joinít, Jesúsdi h náahcan, caán baácdi h moón ñih baácmant Jesúsdi h ãt jwúub bejat tútap wut jî.

18 Jesúsdi h jãáj chóodih ã waadáchah, nemépwã jumni ji nin pah ãt niijíp wut yuh jî:

—¿Majeéh weembát wã bej jíih? ãt niijíp wut jî.

19—**Wãjeéh ma jũúwúchah, ãta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh, meemdih jġgah ennit, ded pah wã teo wácatjidih ma déewãdih naáwát túut niijná, ĩ pebhna ma jwáub bejeé,** Jesús caandih át niij jepahap wut jġ.

20 Páant ã niij jepahachah joinít, jwáub bejna, nemépwa ĵamniġi ã déewãdih át naáwáp wut jġ. Chénat Pah Téihya Tútchi wut ĵamni baácboó Jesús ded pah ã chġjatjidih nihadnih naóh jibidih át bejep wut jġ. Páant ã naáwáchah joi ñúhñit, nihat Diosdih búdi ĩt wēi naáwáp wut jġ.

Ãih yégueh chóodih ĵuí, teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús ã booaat

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Túttimah, Gadara baácmant Jesúswã ĩt jwáub chúuh bejep wut jġ. Pánih chúuh bejna, íim jwēejdih ĩ ñáan ĵuibínachah, dawá Jesúsdih enedih ĩt ĵuibínap wut jġ. Pánih ĵuibínit, Jesúsdih ĩt wáac ñuh páuda bojop wut jġ.

22 Páant ĩ ñuh páuda bojochah, queét cãtíh Jairo Jesús pebh át ĵuibínap wut jġ. Jairo ĵwiít ĵudíowã ĵwí míc wáacat mæúdíh en daonít maátajeéh ĵamni wut jġ. Jesús ã wēpatdih jéihñit, ãih jítcha pebh páah yoh ñajñit, nin pah át niijjip wut jġ.

23 —Wã nuúm mi wunat túut chġjachah ennit, ma pebh wã jũúwúp be. Caántdih teo jãha booaat túut niijná, wíih

mæuná wãjeéh ma jũúwú, át niijjip wut jġ.

24 Páant ã niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh át bejep wut jġ. Páant ĩ bejehah, cãacwãbut ĩjeéh ĩt bejep wut jġ. Páant cãacwã cãtíh ã bejehah, dawá caandih tãbit ĩt tóo péenap wut jġ.

25 Cãacwã cãtíh biíh wili wænnihbut mit ĵamap wut jġ. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wænnih mit ĵamap wut jġ.

26 Dawá cohnit caántdih ĩtih cohop wut yuh jġ. Obohjeéhtih ĩ cohochah yuhna, chah mit tãbanap wut jġ. Nihat miíh dinero ĩ cohat jíib wãhna yuhna, mit boocap wut jġ. Chah yeejép wut jġ mi wunat.

27-28 Pánihna, cãacwã Jesúh doonádih ĩ míc wéhenachah, mitát joyóp wut jġ. Joinít, caántjeh nin pah mit niij jenah joyóp wut jġ: “Jesúh yégueh chóodihjeh ĵuibí teona, wã boobipna caá”, mit niijjip wut jġ. Páant niij jenah joiná, cãacwã cãtíh Jesús tãahmant ĵuibínit, ãih yégueh chóodih chaíhbitjeh mit ĵuibí tewep wut jġ.

29 Páant mi tewechahjeh, mi wunat át yayáh bejep wut jġ. Páant ã yayátdih miíh bácahġh mit joyóp wut jġ.

30 Páant mi ĵuibí tewechah, ã booaat wēpat caántdih ã chũúátdih Jesúsbut át joyóp wut jġ. Pánih joiná, cãacwã cãtíh tac páud ñuhñit, nin pah át niijjip wut jġ:

—**¿Déhe tigaá wíih yégueh chóodih ã ĵuí teo?** át niijjip wut jġ.

31 —¿Páant, dawá cãacwã meemdih ï too péenachah jéihna yuhna, páant ma niij wáubh joi? ã bohénitboó Jesúsdiht ït niijíp wut jï.

32 Obohjeéhtih, yégueh chóodih juí, teonidih jéihíhna, Jesús át en bidip wut jï.

33 Pánihna, mi booadtih jéihnit, úmna, caánt Jesús pebh mit páah yoh ñajap wut jï. Pánih páah yoh ñaj, méménit, Jesúsdiht túi yoobópdihjeh mit naáwáp wut jï.

34 Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jï:

—**Nuumú, wã wēpatdih túi jenah joiná, ma boona be. Wēinit, ma bejeé. Caán wunat meemdih ã jwáub jūóhcan niit, páant muntih,** át niijíp wut jï.

35 Jesús caántdih páant ã niijíchahjeh, Jairoíh muumánt bejnit, ã déewã ã pebh ït juibínap wut jï.

—Jáantjeh ma nuúm mi wunah bejep be. Bohénidih ma jwáub bejat túutú, Jairodih ït niijíp wut jï.

36 Obohjeéhtih, ï niijátasih joyáh bojnit, Jesús nin pah Jairodih át niijíp wut jï:

—**¡Ma úmca bojoó! ¡Wã wēpatdih páantjeh ma túi jenah joyoó!** át niijíp wut jï.

37 Túttimah, ájeéh péenitdih “**Ninjīh ñi páñáá**”, niijnít, Jesús Jairojeéh áih munná ït béjep wut jï. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ã úd Juan, queét biíc peihcannitdihjeh át numah bejep wut jï.

38 Jairoíh munná juibínit, wunnihdih dawá tubit ñaac jainítidih át enep wut jï.

39 Pánih enna, caán muudih waadnit, queétdih nin pah át niijíp wut jï:

—**¿Dépanihna tubit ñaac jui tígaá ñi chāj? Nint wébít wunnih nihcan caá. Uona caá mi chājap,** át niijíp wut jï.

40 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, caandih ït dehwep wut jï. Páant ï dehwechah, queét nihatdih Jesús át bacat túutap wut jï. Páant ï bac bejehah, Pedro, Santiago, Juan, wunnih mi mánadihbut wébít mi lajni tólihboó át numah waad béjep wut jï.

41 Pánih waád juibínit, miíh téihyadih teonit,

—**¡Talita cumi!** Jesús caántdih át niijíp wut jï. Páant niijná, “Bainíhmaá, ma ñah ñuhwá”, niijná át chājap wut jï.

42 Páant ã niijíchahjeh, ñah ñuhnit, mit yác chūi bejep wut jï. Caánt doce jópchi mit bíbohop wut jï. Páant mi booadtih ennit, caán tólihdih ã numah waad béjnit bádí ït joi ñúhup wut jï.

43 Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi booadtih naáwát túutcan, jeémátasih át wúhat túutap wut jï.

6

Nazaret tútchidih moón Jesúsdiht ï náahcat

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Jairoíh muumánt bac bejnit, Jesús ã bohénit biícidih

ã behni Nazaret tâtchina ât jwúub juibínap wut jĩ.

² Pánih juibínit, chooát yeó jáapdih jwĩ míic wáacat mæúdíh Jesúswã ít waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Jesús caanjĩh jumnitdih ât bohénap wut jĩ. Páant ã bohénachah, dawá caandíh ít joí wáhi bejep wut jĩ. Pánih joí wáhi bejnit, nin pah ít míic niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Jesús dedjĩh tigaá, nin bohéatdih ât joijí? ¿Ded pah tigaá ã túi jéih beedá? Pánih jéihnit, jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih ãpĩ chãj júutna caá.

³ Maa teonijeh caá. María wáúh ã jumachah, Santiago, José, Judas, Simón ã úudwã í jumna caá. Æ jwanna yaádhbut jwĩ pebh í jumna caá. Caán jwiít panihni man tigaá ã jumap, ít míic niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ded pah ã jummatdih jéihcanjeh, caandíh ít náahcap wut jĩ.

⁴ Páant í náahcah ennit, Jesús nin pah queétdih ât niijíp wut jĩ:

—**Dios naáwátdih naóh yapanidih cáacwã ípĩ wéina caá.** Páant í weñechah yuhna, áih tâtchidih moón, ã déewã, áih mæúdíh jumnitboó, caandíh ípĩ wéican caá. Pánihna, ninjĩh behni wã jumachah, weemdíh ñi náahcan caá, ât niijíp wut jĩ.*

⁵ Caán tâtchidih jumna, Jesús Dios ã wêpatjĩh ât jéih chãj júutcap wut jĩ. Pánih chãjcan yahna, biquína

wannitdih teo jáhanit ât booanap wut jĩ.

⁶ Caanjĩh moón caandíh í jepahcah, ât en wáhi bejep wut jĩ. Pánihna, caan pébh jumni tâtchinadih Jesúswã bohénadih ít bejep wut jĩ.

Jesús doce ã bohénitdih ã wahat

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Tâttimah, doce ã bohénitdih ã pebh bid bojnit, ã wêpatdih queétdih wáhna, chénewã, chénewã, chénewã míic Jesús ât wahap wut jĩ, biñ tâtchinadih moondíh teo wáacnit, nemépwádh í bacat tútat pínah niijná.

⁸ Pánih wahnit, nin pah queétdih ât niijíp wut jĩ:

—**Bií dée, pan, wuh wúuh, dinerodih úbcan, ñi íoh cajjat nahdihjeh pohba ñi úb bejeé.**

⁹ Ñi túut numát pínah yégueh, zapatosdihbut ñi úb bejca bojoó.

¹⁰ Páant ñi bejchah, ñi juibíni tâtchinadih moón yeebdíh úwat tólih í wáhuchah, caán mæúdíh ñi chão jwúhuú. Caán tâtchimant bejnajeh, caán mæúdíh ñi cádah bejeé.

¹¹ Ded tâtchidih moón yeebdíh náahcan, í joíhcah, caán tâtchidih yap bejna, ñíh zapatosdih bóo becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios ã yohat pínahdih í jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Sodoma tâtchidih moón, Gomorra tâtchidih

* 6:4 Jn 4.44

**moonbát tubit yeejép
chājnit ī jumuchah yuhna,
péeni yeó jáap, yeebdíh
náhcannitjiboodíh chah
peéh chājat ā jumbipna caá,
āt niijíp wut jī.***

12 Pánihna, queét doce
ā wahnitboó Jesúh táníni
dooná naáwádih ít bejep wut
jī, cāacwā ī yéj chājatdih
cádahnit, táníniboodíh ī tút
numát pínah niijná.

13 Pánih bejnit, dawá
nemépwádih bacat tútnit,
wunnitdihbut yíjilh náí,
uhbhnt, ít boonan wut jī.*

*Juan Daabánidih ī mawat
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

14 Jesús ā bohénit ī bohé
jibichah, ded pah Jesús ā
chājat doonádih dawá ít joyóp
wut jī. Maáh Herodesbut
āt joyóp wut jī. Pánih
joinít, “¿Juan Daabáni ā
wunat túttimah, āt jwúb
boo pud jūóh níit āt chājap?
Pánih boo pud jūóhni jumna,
jwiít cāacwā jwī jéih chājca
naáhdih ā jéih chājna caá.
Pánihna, caán Jesús Juanjehna
tigaá”, āt niij jenah joyóp wut
yuh jī.

15 Bitá “Elías caá”, niij,
bitabut “Jon jātih Dios
naáwátdih naóh yapani dée
ā jumna caá”, ít niijíp wut yuh
jī.*

16 Páant ī niijíchah joinít,
Herodesboó

—Juanjidih waó wā bóod
yohat tútniji āt jwúb boo
pud jūóh tagaá, āt niijíp wut jī.

17-18 Juandih ī mawat pínah
jātih, Herodes ā úd Felipe
áa Herodíasdih āt dúuc wái áa
jumap wut jī. Páant ā dúuc wái
áa jumap peéh Juan caandíh
nin pah āt niij jāihñap wut
jī: “Ma úd áadih dúuc wái áa
jumna, Dios ā wutatdih yap
yohna caá ma chājap”, āt ni-
ijíp wut jī. Páant ā niiját peéh
yad Herodías Herodesdih ne-
mat muúboó Juandih mit ne-
mat tútup wut jī. Páant mi
wutatdih jepahnit, Herodes
caandíh chéwat tútnit, ne-
mat muúboó āt nemat tútup
wut jī.*

19 Herodías Juandih tubit
eníhcan, mit mao yohat
túttíhip wut yuh jī.

20 Obohjeéhtih, Herodes
“Juan Dios naáwátdih naóh
yapani ā jumna caá”, niij
jenah joinít, Dios ā peéh
chājatdih úmna, caandíh āt
mao yohat tútcap wut jī.
Ded pah ā táí chājat pínahdih
Juan caandíh ā naáwáchah,
Herodes búdí āt jenah joyóp
wut jī. Pánih búdí jenah joiná
yuhna, Herodes caandíh āpí
tái wēi joyóp wut jī.

21 Páant ā wēi joyóchah
yuhna, Herodíasboó “Ded
pah caandíh wā mawat
túttbi”, páantjeh mit niij jenah
joyóp wut jī. Páant mi niij
jenah joyóchah, ā cāac jumap
yeó jáapdih wēina, mi áa
Herodes áih cāacwádih míc
wáacat tútnit, búdí āt numah
jeémép wut jī. Caán nump
jumnít maáta, áih soldadowā
maáta, Galilea baácdih moón

* 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 6:13 Stg 5.14 * 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

* 6:17-18 Lc 3.19-20

maátabut, ã numah jeémátdih enedih ít jaibínap wut jĩ.

22 Biícđih ĩ jeéméchah, Herodías numboó queéđđih mit eo júutap wut jĩ. Páant mi eo júutachah ennit, Herodes, ã bid bojnitbut, búdí ít weñep wut jĩ.

—Dedé ma náahatđih weemđih ma úúbúchah, meemđih wã wãhbipna caá.

23 Dios ã enechah, yoobópđih meemđih wã naóhna caá. Ma úúbát pah bóo tac yoób wã maáh jumátdih meemđih wã wãhbipna caá, mi íbi Herodes caántđih át niijíp wut jĩ.

24 Páant ã niijíchah joinít, mi ín pebhna bejnit, nin pah caántđih mit niij úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé déedih tigaá wã úúbhbi? mit niijíp wut jĩ.

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodnit, meemđih ĩ wãh naáh, mi numđih mit niij jac wutap wut jĩ.

25 Páant mi niij jac wutachah joinít, mi íbi pebhna wépép bejnit, nin pah caandih mit niijíp wut jĩ:

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodnit, caán ã wnatđih wã jéihyat pínah niijná, pamapjih cáagnit, weemđih ĩ wãh naáh, mit niijíp wut jĩ.

26 Páant mi niijíchah joiná, maáh Herodesboó búdí át jĩgahap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, cãacwã ĩ enechah, “Dedé ma náahatđih meemđih wã wãhbipna caá”, átát niijíp wut jĩ. Pánihna, ã niijátjidi

cãacwã ĩ joyóchah, tícna, “Meemđih wã wãhcan niit”, caántđih át jéih niijcáp wut jĩ.

27 Biícmantjeh Juaníh wao dáhdih dúuc bóodat túutnit, soldadodih át ub júúwát túutap wut jĩ.

28 Páant ã wutachah joinájeh, bejnit, áih wao dáhdih dúuc bóod, pamapjih cáagnit, át ub júúwáp wut jĩ. Pánih ub júóhnt, Herodías numđih át wãhup wut jĩ. Páant ã wãhachah, áih wao dáhdjih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jĩ.

29 Pánihna, caandih ĩ mawatji doonáđih joinít, áih bácahjidih ubudih jaibínit, Juan ã bohénitji cãac yohopboó ít yohop wut jĩ.

Cinco mil cãacwãđih Jesús jeémát ã wãhat

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesús ã wah bojnitji ã pebh jwúb jaibínit, ded pah ĩ chájatjidi, táini dooná ĩ naáwátjidi but Jesúsđih ít naáwáp wut jĩ.

31 Táttimah, queét ĩ jumapboó dawá cãacwã jwíh jaibínitji bita ĩ jaibínachah, ĩpĩ ñahwat jwúb bejep wut jĩ. Páant dawá ĩ jumachah, Jesús wã ít jéih bid jeémcap wut jĩ. Pánihna, ã bohénitđih biáboó át numah bejep wut jĩ.

—**Chóbe cãac wihcapboó jwí choo jwáhjĩh**, queéđđih át niijíp wut jĩ.

32 Páant ã niijíchah joinít, queét jááj chóodih waadnit, cãac wihcapboó ít chúh bejep wut yuh jĩ.

33 Obohjeéhtih, queét ĩ cháh bejehah, dawá queétdih beh ennit, ĩm jwéjdih ĩt ñáán ñáo páud bejep wut jĩ. ĩm pebh bóo tútchidih moonbút ĩt ñáán ñáo páud bejep wut jĩ. Pánihna, Jesúswā ĩ juibíat pínah jãtĩh queétboó ĩtát juibínap wut jĩ. Jesúswā ĩ cháh juibínachah, dawá queétdih ĩt pái ñuhap wut jĩ.

34 Queétdih bohéni ā wihcah, en daoní wihcanni owejawā panihnit ĩ jumatdih ennit, Jesús queétdih búdí āt jĩgah enep wut jĩ. Jĩgah ennit, queétdih āt túi bohénap wut jĩ.*

35 Cheyeh ā jamuchah, ā bohénit Jesúsdih nin pah ĩt niijíp wut yah jĩ:

—Cheyeh caá. Ninjĩhbitjeh tútchi wihcan caá.

36 Pánihna, nitdih pebhbit jamni tútchinadĩh ma wahaá, ĩ jeémát jĩb chãjat pínah niijná, ĩt niijíp wut jĩ.

37 —**Yeebjéh queétdih jeémát ñi wáhuá**, Jesús queétdih āt niij jepahap wut jĩ.

—Páant, ocho widh tewat jĩbjĩh jeémátdih jwĩ jĩb chãjachah yahna, queét nihadĩh āta jwícán tagaá, Jesúsdih ĩt niijíp wut jĩ.

38 —**¿Débói pan dah tigaa ā jum? Jéihyat túut niijná, ñi bídbi jwáhuá**, Jesús queétdih āt niijíp wut jĩ.

Páant ā bidat túatnitji jwáub jwinít,

—Cinco botoni pan dahna, chéne queejwábut ā jamna caá, ĩt niijíp wut jĩ.

39 —**Cãacwãdih can túi jaihni yĩlipdih ñi chãudat túutú. Bíc poómp ninboó, bíh poómp canboó, bíh poómp conboó, ñi chãudat túutú**, Jesús āt niijíp wut jĩ.

40 Páant ā niijíchah joinít, nihadĩh ĩt chãudat túutap wut jĩ. Biquí poómpna cincuenta, bíh poómpna cien, nihat ĩ dawát yoobó páant ĩt chãud peetép wut jĩ.

41 Túttimah, caán bícjĩh bóo téihya pan dahna, chéne queejwãdihbut ubnit, Jesús jeáboó āt chéi enep wut jĩ. Chéi ennit, **“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”**, Diosdih āt niijíp wut jĩ. Pánih wábh péanit, pan dahnadĩh āt dajap wut jĩ. Dajnit, nihat cãacwãdih ā bohénitdih āt jwáub daj wáhat túutap wut jĩ. Túttimah, queejwãdihbut ĩ wáhat pínah niijná, āt daj wáhap wut jĩ.

42 Páant ĩ wáhuachah, jeémpnit, nihat ĩt túi wud jamap wut jĩ. Nihat ĩ túi wud jamuchah, páantjeh ĩ judh jeémpni ĩt bíbohop wut jĩ.

43 Páant ĩ judh jeémpni pan, queéj déepjĩh doce wáhnadĩh ā bohénit ĩt ub yac yáwanap wut jĩ.

44 Queejdíh pandihbut jeémpnit neonájuh cinco mil ĩt jamap wut jĩ. Yaádh, ĩ wehjeéh chah ĩt jamjip tagaá.

Ímjih Jesús ā yáac chãi bejat (Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

* 6:34 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

45 Páant ĩ jeémp péanachah, jááj chóona waadát tútnit, Betsaida tútchina ā jātih Jesús ā bohénitdih āt chúuh bej páñat tútup wut jĩ. Páant ĩ chúuh bejechah, caandíh joinítjidih jwúub bejat tútnit,

46 caanjéh jeéboó Diosdih úúbúdh āt púuh laab béjep wut jĩ.

47 Túttimah, cheina ā bohénit íim tac yoób ĩ chúuh bejechah, Jesús bíicjeh caánboó úúbhna, āt chāo jwúuhup wut jĩ.

48 Pánih úúbhna, queétdih āt en chúuha bojop wut jĩ. ĩ wawápmant queétdih johlit búdí ā jéúwúchah, ā bohénit ĩ meenná yuhna, ĩ wēp bejcatdih āt enep wut jĩ. Pánihna, baabát pínah jātihbit, ĩ pebh bejna, íimjihjeh Jesús āt yáac chūi bejep wut jĩ. Pánih bejna, queétdih ātih yap bejihip wut yuh jĩ.

49-50 Obohjeéhtih, ā yap bejihichah yuhna, caán íimjih ā bejechah enna, “Wunníh caolíh caá”, níj jenah joí, en wúhi bejnit, queét túbit ĩt ñaacáp wut jĩ. Páant ĩ en wúhi bejechah ennit,

—**¡Weemdíh ñi en úamca bojó!** **¡Weemjéh tigaá!** Jesús āt níijp wut jĩ.

51 Páant níj péanit, ĩjeéh jááj chóona āt waadáp wut jĩ. Páant ā waadáchahjeh, johlit āt yayáh bejep wut jĩ. Páant ā yayáh bejechah ennit, queétboó ĩt joi ñúhup wut jĩ.

52 Jesús nihat ā wēp chāj júutatjidih enna yuhna, ĩ téi beh joicátj jíib, dawá pandih

ā jígohaatjidihbut ĩt beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih ā yayáatdihbut beh joicánjeh, ĩt joi ñúhup wut jĩ.

Genesaret baácdih moón wunnitdih ā booaat
(Mt 14.34-36)

53 Pánih chúuh bej, Genesaret baácna juibínit, jááj chóodih caán jélitdih ĩt chéopahanap wut jĩ.

54 Pánih chéopahanit, jááj chóomant ĩ aab béjechahjeh, cāacwāboó Jesúsdiĥ ĩt beh enep wut jĩ.

55 Pánih beh ennit, nihat ĩih munnáboó ñáo aab béjnit, wunnit ĩ ñajat chóomant teonit, Jesús pebhna ĩt úb dei bejep wut jĩ. Jesús ā jumat doonádih joinít, nihat caanná ĩt bejep wut jĩ.

56 Ded ĩ juibíni tútchinaboó, dahwani tútchidih moón, botoni tútchinadiĥ moonbút, bíi dée ĩ jíib chājat muú jóocmant bóo yoahdih ĩ chéenwā wunnitdih ĩpĩ úb juibí jwejep wut jĩ. Páant ĩ juibí jwejnítboó Jesúsíh yégueh chóodih tewíhna, caandíh búdí ĩt úúbáp wut jĩ. Pánihna, det wunnit caandíh teonitboó ĩt boonap wut jĩ.

7

Cāacwā ded pah ĩ míc yéjeaat

(Mt 15.1-20)

1 Jerusalén tútchimant bejnit, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut Jesús pebh ĩt míc wáac juibínap wut jĩ.

2-4 Jwĩ nuowā ĩ wutatji pahjeh, jeémát pínah jātih

fariseowā, nihat bita jwī déewābut jwīpī téih chocop jī. Bii dée jīb chājadh bejnitji munná jwūub jūibnit, ī wūtatji pahjeh téih choccan, jwīpī jeémpcap jī. Pamaḡna, pūbātna, jwī lajatjinadihbut jwīpī chocop jī. “Dios páant caá ā náahap”, niij jengah joinít, jwī nuowā dawá biih ī wūtatjidihbut jwīpī chājap jī.

⁵ Jesús pebh míc wáacnit, ā bohénit téih choccanjeh ī jeéméchah ennit, fariseowā Jesúsdiḡ nin pah īt niij wūbh joyóp wūt jī:

—Jwī nuowā ī wūtatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh ī jeémpna caá. ¿Dépanih tigaá caandih ī jepahcan? Jesúsdiḡ īt niijíp wūt jī.

⁶ Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah queédih āt niijíp wūt jī:

—‘Jwiít túinit caá’, niijná yuhna, cáacwā ī encap-boó yeéb yeejép chājnit caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji ded pah ŋi jamatdih yoobópdih āt niij daacáp tajī:

‘Dios nin pah ā niijná caá: “Nit weemdih túi wēi naóhna yuhna, yoobópdih ī jepahcan caá.

⁷ Weemdih wūbhna yuhna, ī yee wūbhna caá. Ī jengah joyátjeh wūtnit, ‘Nin pah caá Dios ā wūtat’, ĩpī niij yee naóh bohéna caá”, Dios ā niijná caá’,

Isaías āt niij daacáp tajī. (Is 29.13)

⁸ Páant ā niij daacátji yoobópdih tigaá. Dios ā wūtatdih yap yohnit, ŋi nuowā ī wūtatboodíh ŋi chājna caá.

⁹ Pánih chājnit, Dios ā wūtatdih cádahna, ŋi déewā ī wūtatboodíh ŋi jepahna caá.

¹⁰ Dios Moisésjidiḡ nin pah āt niij naáwát túutap tajī: ‘Ŋi mánadiḡ oinit, ŋi túi chājaá. Ded ā mánadiḡ yeejép naóhniḡ peéh mao yohat ā jumbipna caá’, āt niijíp tajī.*

¹¹ Páant Moisésji ā niiját pah, ded ā mánadiḡ ā teo wáaquíhichah yuhna, yeéboó ŋi teo wáacat túutcan caá. Ā mánadiḡ ā wūhat déejidiḡ Diosboodíh ŋi wūhat túutna caá.

¹² Pánih bohéna, ā mánadiḡ caandih yeéb ŋi túi chājat túutcan caá.

¹³ Jwī déewā ī wūtatdih jepahna, Dios ā wūtatboodíh yap yohna caá ŋi chājap. Dawá biih ŋi wūtat pah-jeh chājat túutna, Dios ā wūtatdih ŋipī yap yohat túutna caá, Jesús āt niijíp wūt jī.

¹⁴ Páant fariseowādiḡ niij péa, bita ājeéh péenitdih ā pebh bid bojnit, nin pah āt niijíp wūt jī:

—Yeéb nihat wā naáwátdih túi joinít, ŋi beh joyoó.

¹⁵ Dedé jeémát ŋiḡ jaciḡ ā waadáchah, ŋi

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

téih chocochah, ñi téih choccahbut, Dios yeebdíh biíc yoobó ã enna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej wéheatboó ñíih jacmant ã bacachah joiná, 'Caán yeejép cáac caá', ã niij enna caá.

16 **¡Ded molít jumna, ã túi joyoó naáh!** Jesús át niijíp wut jĩ.

17 Páant niij péanit, Jesús wã munná ít waad béjep wut jĩ. Pánih waad juibínit, ã bohénit ã naáwátjidih ít úbh joyóp wut jĩ. Páant í úbh joyóchah joinít, Jesús nin pah queédih át niij jepahap wu jĩ:

18 —¿Páantjeh yeéb ñi beh joi jwáhcán niít? Ñíih jacdih waadní, ñíih jeémátboó ñi jenah joyátdih ã jéih yéejacán caá.

19 **Dedé ñi jeémátji ñíih wudah diítboó jumnijidih ñipí jont yohna caá. Caán ñíih caolihdih, ñi jenah joyátdihbut chũhcan, Dios ã enechah, yeebdíh ã jéih yéejacán caá,** át niijíp wut jĩ.

Páant niijná, "Nihat jeémát táini caá", niijná át chájap wut jĩ.

20 Nin pahbut át jwáub niij naáwáp wut jĩ:

—Ñi yéej wéheatboó ñíih jacmant bacna, ded pah yeejép ñi jenah joyát ã jumatdih ã júatna caá.

21-22 **Pánih yeejép jenah joiná, nin pah ñi jumna caá: Ñi áa nihcannitjĩh yeejép chájna, bií déedih numná, cáac mao yohna, bitaíh bií déedih tabit en ñinahna, bitadih yéejái**

jenah joiná, yeena, yeejép chájat pínahdih wéhena, biíh cáac ã jumat pah en ñinahna, yeejép dooná naóhna, 'Weém chah jéihni wã jumna caá', niij jenah joiná, túi jenah joicánnitbut ñi jumna caá. Páant yéej chájat ñi jenah joyátmant ã jũóhna caá.

23 **Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah ennit, 'Queét táicannit caá', Diosboó yeebdíh ã niij enna caá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

Judío nihcannih Jesús dih mi jepahat

(Mt 15.21-28)

24 Tiro tátchi, Sidón tátchi pebh juibínit, caanjĩh jumni muddíh Jesús wã ít waadáp wut jĩ. Caán muúboó ã jumatdih bitadih át naáwát tútcap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ã naáwát tútcah yuhna, ã jumatdih jéihnit, dawá í juibínachah, queédih át jéih jweicáp wut jĩ.

25 Caán tátchidih biíc yad wili mi numbít nemép jumnih mit jumap wut jĩ. Pánihna, Jesús ded pah ã chájat doonádih joí, caanjĩh ã jumat doonádihbut joinít, ã pebhna mit juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, Jesús dih wéina, áih jítcha pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jĩ.

26 Caánt Siria baác Fenicia wut jumni tátchidih bóli, Griega wili mit jumap wut jĩ. Pánihna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, mi numdih jumni nemépdih ã bacat

tútat pínahdih mit wúbup wut jĩ.

²⁷ Páant mi wúbuchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jĩ:

—**Wébít ĩ jeémát pínahdih ubnit, ĩih mujjiowǎdih jwĩ jwíh wáhuchah, ǎ táican caá. Pánihat pah, judíowǎ ĩ jeémát panihni biíh baácdih moondíh wǎ jwíh wáhuchah, ǎ táican caá,** át niijíp wut jĩ.

²⁸ —Ma niiját yoobópdihi tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mujjiowǎ jeémát cáagat naá nump páinit, wébít ĩ jeémp jéenanidih ĩpĩ jeémpna caá. Pánihna, biíh baácdih bóli wǎ jumuchah yuhna, weemdíhbut ma teo wáacachah, ǎ táina caá, Jesúsdihi mit niij jepahap wut jĩ.

²⁹ —**Páant ma niij jepahachah, ma nuumdíh jumnihi nemép wǎát bac bejna caá. Enedih ma bejeé,** Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

³⁰ Páant ǎ niijíchah joinít, miíh muná jwúbub juibínit, mi nuumdíh nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jĩ.

Wéhecan, joicánnidih Jesús ǎ booaat

³¹ Jesús wǎ Tiro tútchi jumni baácmant bejnit, Sidón tútchidih juibí yap bej, Galilea íim conanaamánt jwúbub dei juibínit, Chénat Pah Téihya Tútchina wut jumni pehbóo ĩt juibínap wut jĩ.

³² Páant ĩ juibínachah, biíc newé wéhecan, joicánnidih

Jesús pebh cáacwǎ ĩt ub juibínap wut jĩ, caandíh ǎ booaat pínah niijná.

³³ Jéih joicánnidih chibít yúup Jesús át numah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, newéih molítdih Jesús áih téih tíbjíh chibít át taj waadánap wut jĩ. Pánih taj waadá péanit, Jesús áih téih tíbdih cói cáagnit, newéih nuúcdih át teo jáhanap wut jĩ.

³⁴ Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih jui jéena bojnit, “**¡Efatá!**” át niijíp wut jĩ. “¡Efatá!” niijná, “¡Ma wǎtaá!” niijná át chǎjap wut jĩ.

³⁵ Páant ǎ niijíchahjeh, caán joicánnihi jéih joinít, áih nuúcbut ǎ wilahachah, át táí jéih wéhenap wut jĩ.

³⁶ Páant ǎ chǎjatjidih ájeéh péenitdih Jesús át naáwát tútcap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ǎ naáwát tútcah yuhna, queétboó chah ĩt naóh peetép wut jĩ.

³⁷ Páant ĩ naáwáchah joinít, cáacwǎ ĩt joí wáhi bejep wut jĩ. “Nihatdih caán ǎ táí chǎjna caá. ¡Jéih joicánnidih ǎ joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbut ǎ wéheat túttna caá!” ĩt niijíp wut jĩ.

8

Cuatro mil cáacwǎdih Jesús jeémát ǎ wǎhat

(Mt 15.32-39)

¹ Biíh yeó jáap dawá cáacwǎ Jesús pebh ĩt miíc wáac juibínap wut jĩ, páant mantih. Páant ájeéh jumna, jeémát beednit ĩ jumuchah enna,

Jesús ã bohénitdih bid bojnit, nin pah queédih át niijíp wut jĩ.

2 —**Queét jwĩjeéh biíc peihcanni yeó jáap i jamuchah, ñih jeémát ã beedná nacaá. Páñih jeémát wihcannit i jamuchah, queétdih búdí wã jĩgah enna caá.**

3 **Bitá ñjeéh jamnit yuúp jãohnitji ‘Queét nuugúp wun buugná’, niijná, ñih munáboó wã jwũub hejat túutcan niit,** át niijíp wut jĩ.

4 —Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcapboó jamna, queét dawá i jamuchah, ¿dedboo tígaá i jeémát pínahdih jwĩ jũib chãjbi? Jesúsdiñh ñt niijíp wut jĩ.

5 —**¿Débói pan dah tígaá ñi bíboh?** queétdih át niij wũbh joyóp wut jĩ.

—Siete dah caá, ñt niij jepahap wut jĩ.

6 Cãacwãdih baácboó chúudat túutnit, siete pan dahdih ubnit, **“Túina caá, Paá”**, Diosdih Jesús át niijíp wut jĩ. Páant niij péanit, caan dáhnadidh dajnit, ã bohénitdih wũhñit, cãacwãdih át pãáat túutur wut jĩ. Páant ã wutuchah, ã bohénitboó cãacwãdih pandih ñt pãáap wut jĩ.

7 Biquína queejwãdihbut ñt bíboh wut jĩ. Páñihna, **“Túina caá, Paá”**, Diosdih niijnít, queejwãdihbut át pãáat túutur wut jĩ.

8 I pãáh péanachah, jeémpna, queét ñt túi wud jamur wut jĩ,

buca. I jũdh jeémpnidih siete wũhna ñt ub yac yáwanap wut jĩ.

9 Queét jeémpnit neonádihjeh i jenah enechah, cuatro mil ñt jamur wut jĩ.

10 Páant i jeémp péanachah, Jesús cãacwãdih át wah jwũubanap wut jĩ. Páñih wah jwũuba péanit, ã bohénit biícidih jãáj chóodih át waadáp wut jĩ. Waadnit, Dalmanuta wut jamni baácna ñt chúuh bejep wut jĩ.

Fariseowã Dios ã wẽpatjĩh Jesúsdiñh i chãj júutat túutat
(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

11 Páant i chúuh juibínachah, fariseowã Jesúsdiñh jwãáhñit, caanjĩh ñt miic wéhenap wut jĩ. Dios ã wẽpatjĩh Jesúsdiñh ñt chãj júutat túutur wut yuh jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahni nihcan caá”, niiját túut niijná.*

12 Páant i wutuchah joinít, Jesús iijnit, caolih juí jéena bojnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—**¿Dépanih tígaá yeéb buu láa moón Dios ã wẽpatjĩh chãj júutadidh ñi enih? Yoobópdih yeebdih wã naónna caá. Buu jamnitdih Dios ã wẽpatjĩh weém wã chãj júutcan niit,** át niijíp wut jĩ.*

13 Páant niij péanit, ã bohénitdih jãáj chóona numah jwũub waadnit, bitadidh ñt yoh chúuh bejep wut jĩ.

Fariseowã, Herodesbut yeejép i bohéatidih Jesús ã naáwát
(Mt 16.5-12)

* 8:11 Mt 12.38; Lc 11.16

* 8:12 Mt 12.39; Lc 11.29

14 Pánih jwúub chúuh be-
jnit, ã bohénit ï jeémát pínah
pandih ït quíib buudúp wat
jĩ. Biíc pan dahjeh caán jãáj
chóoboó át jumup wat jĩ.

15 ï jeémát pínahdih tubit ï
jenah joyóchah jéihnit, Jesús
queétdih nin pah át niij
naáwáp wat jĩ:

—**¡Ni túi chãja chaáh!**
Fariseowã, Herodesbut
ï yee bohéat yeebdih ã
tobohna caá. ï yee bohéat
pan paáat panihni caá.
Caán paáat nihat pan
pínahdih ã chũúhna caá.
Páant ã chũúat pah, det
ï yee bohéatdih joinít ï
yéj bejna caá. Pánihna, ï
yee bohéatdih ñi túi chãja
chaáh, át niijíp wat jĩ.*

16 Páant ã niijíchah joinít,
“Pandih jwĩ ub jũóhcah enna,
páant niijná caá ã chãjap”, ït
míc niijíp wat yah jĩ.

17 Páant ï míc niijíchah
jéihnit, Jesús queétdih nin pah
át niij úubh joyóp wat jĩ:

—**¿Dépanih tigaá yeéb**
pandih tubit ñi jenah joí?
Caandíh tubit jenah joinít,
ded pah wã naáwátidih ñi
beh joi jwáhcan caá.

18 **Pánih tubit jenah joiná,**
quíib ñi bíbohna yuhna,
molít jumna yuhna,
páantjeh ñi beh joicán caá.*

19 **¿Cinco pan dahbitjĩh**
cinco mil neonádih wã
wúhatjidih ñi náhnican niít?
¿Ï judh jeémpnidih débóí
wah tijĩ ñi ub yac yáwa? át
niijíp wat jĩ.

—Doce wah jĩ, ït niij jepa-
hap wat jĩ.

20 —**Weém siete pan**
dahdih cuatro mil
cãacwãdih wã wúhat
túttimah, ¿débóí wah tijĩ ï
judh jeémpnidih ñi ub? Jesús
át niijíp wat jĩ.

—Siete wah jĩ, ït niij jepa-
hap wat jĩ.

21 —**¿Pánih enna yuhna,**
páantjeh wã wēpatdih ñi túi
jenah joicán niít? Jesús
queétdih át niijíp wat jĩ.

Jéih encannidih Jesús ã
booaat

22 Queét Betsaida tútchina
ï chúuh jubínachah ennit,
cãacwã jéih encannidih Jesús
pebh ït ub jubínap wat jĩ.

—Caandíh teo jãhanit, ma
booaaná, Jesúsdihtubit ït niij
uúbup wat jĩ.

23 Jéih encannidih ãih
majmant teonit, tútchi
jwéejboó caandíh Jesús át wái
bejep wat jĩ. Caanná numah
jubínit, ãih téih tíbnadih
coí cáagnit, caán newéih
quíibnadih át teo jãhanap wat
jĩ.

—**¿Ma enechah, jigoh niít?**
Jesús caandíh át niij úubh
joyóp wat jĩ.

24 —Cãacwãdih wã enna
yuh caá. Obohjeéhtih, wã
enechah, queét máa nahna
bejni pah caá ï jigohop, át niij
jepahap wat jĩ.

25 Páant ã niijíchah joinít,
Jesús ãih quíibnadih át jwúub
teo jãhanap wat jĩ, páant
mantih. Páant ã jwúub teo

* 8:15 Lc 12.1

* 8:18 Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12

jāhanachah, nihatdih āt tái enep wut jī, buca.

²⁶ Pánihna, Jesús caandih āih munná wah bojnit, nin pah āt niijíp wut jī:

—**Tátchiboó jwáub bej-canjeh, butéh meemdih wā chājatjidih bitadih ma naóh peétca bojoó**, āt niijíp wut jī.

“Meém Cristo, Dios ā wahni caá”, Pedro Jesúsdihi ā niiját

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Jesús ā bohénit biícđih Cesaarea Filipino wut jumni tátchi pebh jumni tátchinaboó it bejep wut jī. Pánih namádih bejnit, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij úbħ joyóp wut jī:

—**¿Weemdih ded pah tigaá cāacwā ī niij?** āt niijíp wut jī.

²⁸ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Dios naáwátđih naóh yapanit biícđih bóo nacaá’, ī niijná beé, ā bohénit caandih it niij jepahap wut jī.*

²⁹ —**Queét páant ī ni-ijíchah, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí?** queéđđih āt niijíp wut jī.

—Meém Cristo, Dios ā wahni caá, Pedroboó āt niij jepahap wut jī.*

³⁰ —**Weemdih ‘Caán Cristo caá’, bitadih ñi niij naóh peét jwuhca bojoó**, Jesús queéđđih āt niijíp wut jī.

Ā wunat pínahđih Jesús ā naáwát

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Jesús queéđđih nin pah āt niij naóh bohé jwíhip

wut jī: **“Weém, nihat cāacwā úud jeñédih túbít yeejép yapat caá náahap. Weemdih náahcan, jwī nuowā, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdih ī mawat túutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwáub boo pud jūóhbiipna caá”,** āt niijíp wut jī.

³² Páant niij naóhna, ī tái beh joyátjeh queéđđih ā naáwáchah, Pedroboó chibít yuúpbít caandih numah juibí ñuhnit, páant āt niiját túutcap wut jī.

³³ Páant ā niiját túutcah joinít, Jesús ā bohénitdih tac páud ennit, Pedrodih nin pah āt niij jūihñup wut jī:

—**Satanás ā náah yacat pah wéhena caá ma chājap. Ma jenah joyát cāacwā ī jenah joyátjeh caá. Dios ā jenah joyát nihcan caá**, Pedrodih āt niijíp wut jī.

³⁴ Páant niij péanit, cāacwāđih, ā bohénit biícđih ā pebhna bid bojnit, nin pah Jesús queéđđih āt niij naóh bohénap wut jī:

—**Ded wājeéh pééhna, ded pah caanjéh ā wēi chājíhatđih cáđahnit, weém wā weñat pínahboodih caá chājat náahap.***

³⁵ **Ded ā weñat pínahđihjeh chājni, iiguípna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wā weñat pínahboodih chājni, wā bohéátđih tái jenah joiní, yeó**

* 8:28 Mr 6.14-15; Lc 9.7-8

* 8:29 Jn 6.68-69

* 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn

jáap jummat pah wãjeéh ã túi jumbipna caá.*

36 Nin baácdih jumni dawá bíí déedih bíbohna yuhna, iiguípna ã bejehah, ã bíbohatji caandih dedé pínah nihcan niit.

37 Æih caolih iiguípna ã bejehah, ded pah tigaa Æih caolihjidih Æta jwúub jíb chãj baca.

38 Búu yeejépwã, Diosdih náahcannit, ì weñat pínahdihjeh chãjnit ì jumna caá. Páant queét yeejépwã ì joyóchah, biquína weemdih, wã bohéatdihbut tíic jenah joinít, ‘Weém caandih wã jéihcan caá’, ì niijbípna caá. Pánihna, weém nihat cáacwã úud jeñé, táinit ángelwã bíicdih, wã íp ã yeh iigátjìh jwúub dei jóhna, queét weemdih ì tíic jenah joyátjidih náhninit, ‘Queédih wã jéihcan caá’, weembút wã niijbípna caá, Jesús ãt niijíp wat jì.

9

1 Páant niij péanit, nin pah Jesús queédih ãt jwúub niij naáwáp wat jì:

—Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Biquína yeéb ninjìh jumnit ñi wunat pínah jãtih, Dios nihat maáh jumna, ã wēpatdih ã jútuchah, ñi enbipna caá, ãt niijíp wat jì.

*Dios ã yeh iigátjìh Jesús ã ñuhat
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

2 Seis yeó jáap táttimah Pedro, Santiago, Juan, queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ãt numah páuh laab béjep wat jì. Caanná ì páuh laab jubíat táttimah, ì enechah, ã jígohat ãt táut numúp wat jì.

3 Æih yégueh chóo túi baáb yeh iigní ãt jígohop wat jì. Nin baácdih moón yégueh chocnit, pánih túi baabní ì jéih choccan caá.

4 Páant ã yeh iiguíchah, Elías, Moisésji bíicdih Jesús pebh jígohnit, caandih ì míic wéhenachah, queét bíic peihcannit ã bohénit ìt enep wat jì.

5-6 Páant ì jígohochah ennit, queét tabit ìt úmup wat jì. Pánih úmna, ded pah ã niiját pínahdih jéihcan, nin pah Pedro Jesúsdi ãt niijíp wat yah jì:

—¡Maá, jwiít ninjìh jwí jumuchah, ã táina caá! Bíic peihcanni mæ dáhna jwí chãjbipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah, Elíaih pínahdihbut jwí chãjbipna caá, ãt niijíp wat yah jì.

7 Páant ã niijíchahjeh, mah pōh panihni queédih ãt dei juyáp wat jì. Páant ã dei juyúchah, caanmánt Dios nin pah ãt niijíp wat jì: “Nin wã wúuh, wã oini caá. Pánihna, ã naáwáchah, caandih ñi túi joyoó”, ãt niijíp wat jì.*

8 Páant ã niij péanachah, Pedrowã jwúub enna, Jesúsdi ãt enep wat jì. Ì

* 8:35 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

* 9:7 2P 1.17-18; Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

ennitjiboó itát jwúub buudáh bejep wut jĩ.

⁹ Pánihna, jeemánt jwúub dei bejnit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ: “**Butéh páant ã yapatdih bitadiah ñi naóh jwahca bojoó. Weém, nihat cáacwã úud jeñé, wunniji wã jwúub boo pud júúwát túttimah, caandih bitadiah ñi naáwáp buca**”, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Pánihna, ã niijátji pahjeh queét ĩ enatjidih bitadiah it naóh jwahcap wut jĩ. Queétjeh nin pah it míic niij úubh joyóp wut jĩ: “**Wunniji wã jwúub boo pud júúwát túttimah**’, niijná, ¿Ded pah niij tígaá páant ã niij?’ it míic niijíp wut jĩ.

¹¹ Páant niij míic wéhenit, Jesúsdih nin pah it niij úubh joyóp wut jĩ:

—‘Cristo, Dios ã wahni, ã júúwát pínah jãtíh, Elías ã jwíih júóhbična caá’, Moisés ã wutatjidih bohénit ĩpĩ niijná caá. ¿Ded pah niij tígaá páant ĩ niij? caandih it niijíp wut jĩ.*

¹²⁻¹³ —**Yoobópdi h tígaa. Elías jwíih júóhni, nihatdih ámohni ã jamna caá. Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ naóh daacátji pahjeh, weém, nihat cáacwã úud jeñé, dawá láa yeejép wã yapbipna caá. Bitaweemdih náahcan, yeejép ĩ chãjbipna caá. ¿Páant ĩ niij daacátjidih yeéb ñi beh joicán niit? Pánihna, nindih yeebdih wã naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni**

wãát juí péana beé. Páant ã juyúchah, queét ĩ náahatji pahjeh caandih yeejép it chãjap wut jĩ. Páant jĩ caandihbut it niij daacáp tajĩ, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Wãá wunat jamnidih Jesús ã booaat

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Páant ã niiját túttimah, jeejíboó jamnitji jwúub dei bejna, dawá cáacwã ã bohénit pebh ĩ jamuchah, Jesús wã it enep wut jĩ. Moisés ã wutatjidih bohénitboó ã bohénit biíc dih míic júih ñaácna it chãjap wut jĩ.

¹⁵ Pánihna, Jesús wã ĩ dei júbínachah, nihat caandih wēi ennit, Jesús di h jwãáádih it ñáo ñah bejep wut jĩ.

¹⁶ ã pebh ĩ júbínachah, nin pah queétdih Jesús át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿**Dépanih yeéb míic júih ñaác tibeé ñi chãj?** át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã niij úubh joyóchah joinit, cáacwã cãtíh ñuhni nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Bohéní, wã wúuh nemép jamnidih meemdih wã ub júúwáp yuh be. Nemépboó caandih déheanit, ãpĩ wéheat túttcan caá.

¹⁸ Wã wúuhdih déheat ã júúwúchah, baácboó buugnít, maojñ nah chãácnit, ãpĩ jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej tubit ãpĩ bacna caá. Páant ã jamuchah, ma pej jamnitdih nemépdih wã bacaat túttap

* 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

yuh be. Obohjeéhtih, queét ĩ jéih bacacap be, Jesúsdiĥ át niijíp wut jĩ.

19 —**Maatápdih yeebdíh wā bohénachah yuhna, páantjeh weemdíh ñi túi jenah joicán caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdíh yeéb ñi jepahbi? Caán wébít dih ma ub jwáwá,** Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

20 Páant ā niijíchah joinít, nemép jumnidih Jesús pebh ĩt ub bejep wut jĩ. ĩ ub juibínachah, Jesúsdiĥ ennit, nemépboó wébít dih baácboó numah buugúchah, át ñaj tǔpúnap wut jĩ. Páant ā ñaj tǔpúnachah, jacmant moj chej búdí át bacap wut jĩ.

21 —**¿Débólíh maatápdih tigaá nin wébít páant apĩ jam?** Jesús behedih át niij wúbh joyóp wut jĩ.

—Wébítjeh ā jamuchah, ā jwíhip be.

22 Nemépboó caandíh tuu cáutboó numah buúg cáwíhnit, mujboobát numah buúg báahnit, dawá láa ā mao yohíhip jĩ. Ma jéihna, jwiít dih jĩgah ennit, ma teo wáacá, Jesúsdiĥ át niijíp wut jĩ.

23 —**Weemdíh ma túi jenah joyóchah, Dios nihat túi jéihni meemdíh ā teo wáacipna caá,** Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.

24 —Meemdíh wā túi jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, chah wā túi jenah joyát pínah niijná, weemdíh ma teo wáacá, át niijíp wut jĩ.

25 Dawá queét pebhna ñáo ñah bejnit, ĩ míic wáac

juibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah át niij jǎihñap wut jĩ:

—**Meém wéheat tútcanni, joyát tútcanni nemép nin wébít dih jamni ma bac bejeé. Pánih bac bejnit, caandíh ma jwáub tac buugáca bojoó,** át niijíp wut jĩ.

26 Páant ā niij jǎihñachah joinít, ñaácnit, wébít dih baácboó jwáub numah buugnít, ñaj tǔpúánit, nemép át bac bejep wut jĩ. Páant ā chǎjachah, wébítboó wanni pah át ñajap wut jĩ. “Caán ā wunah bejna caá”, dawá ĩt niijíp wut yuh jĩ.

27 Páant ĩ niijíchah yuhna, Jesúsboó caandíh áih muj nahdih át teo wái ñahanap wut jĩ. Páant ā teo wái ñahanachah, wébít át ñah ñuhap wut jĩ.

28 Túttimah, Jesús wā muúboó ĩ waád juibínachah, bita wihchah, ā bohénitjeh caandíh nin pah ĩt niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwĩ jéih bacacan? ĩt niijíp wut jĩ.

29 —**Pánihni nemépdih yohíhna, jeémp jwuhcanjeh, Diosdih búdí wúbat caá náahap,** Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ.

Jesús ā wunat pínahdih ā jwáub naáwát

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Túttimah, ĩ jumniĥi tútchimant Galilea baácna Jesús wā ĩt bejep wut jĩ. Capernaum tútchina bejni namádih bejna, Jesús ā

bohénitdih át bohé bejep wut jĩ. Pánih queétdih bohé bejna, ã bohénitdihjeh ã táí bohéát túut niijná, dedboó ĩ bejat pínahdih bita ĩ jéihyatdih át náahcap wut jĩ. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—**Weém nihat cáacwã úud jeñédih teonit, jwĩ déewã bitaboodih ĩ wũhbipna caá. Páant ĩ wũhuchah, weemdih ĩ mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, ĩ mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap táttimah, wã jwáub boo pud jũóhbipna caá, páant muntih,** át niijíp wut jĩ.

32 Páant ã niijíchah joiná yuhna, queét ĩt táí beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, úumna, ĩt jwáub úubh joicáp wut jĩ.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús á niiját

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Galilea baácdih bejna, Jesúswã Capernaum tátchiboó ĩt juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, ã chéenwáih mæúdh waadnit, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—**Namáboó jũóhnit, ¿Dedédih míic wéhe tibeé ñi chãj?** át niijíp wut jĩ.

34 Páant ã niijíchah joinít, ĩt jepahcap wut jĩ. Namádih bejna, nin pah queétjeh ĩt niij míic wéhenap wut jĩ: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh

panihni wã jumna caá”, ĩt míic niijíp wut jĩ.*

35 Páant ĩ míic niijátjidih tíicna, Jesúsdih ĩt jepahcap wut jĩ. Páant ĩ jepahcah ennit, juibí chúudnit, ã bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdihjeh át niij naáwáp wut jĩ:

—**Ded waóhni jumíhna, péeni jumat caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihatdih teo wáhni jumat caá náahap,** át niijíp wut jĩ.*

36 Páant niijnít, wébítidih bid bojnit, queét cáth ĩt ñuhát túutap wut jĩ. Ñuhát túutnit, caandih pin teonit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

37 —**Ded wã náah yacatdih chãjat túut niijná, biíc nin panihni wébítidih wēi jwááhna, weemdihbut á wēi jwááhna caá. Pánih weemdih wēi jwááhna, wã íip, weemdih wahnidihbut á wēi jwááhna caá,** át niijíp wut jĩ.*

“Ded jwútdih en jũihcanni jwútdih teo wáacni caá”, Jesús á niiját

(Lc 9.49-50)

38 Táttimah, Juan Jesúsdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéní, jwĩ enechah, biíc newé ma wēpatjĩh nemépwádh ã bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwĩjeéh jumni ã nihcah, caandih páant jwĩ chãjat túutcap be, át niijíp wut jĩ.

* 9:34 Lc 22.24

* 9:35 Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26

* 9:37 Mt

10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

39 Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Páant caandíh ñi niijcá bojoó. Ded wã náah ya-catdih chãjat túut niijná, wã wēpatjĩh chãj júutna, táttimah weemdíh yeejép ã jéih niijcán niit.

40 Ded jwiítidih en jãihcanni jumna, jwĩjeéh ã jumna caá.*

41 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wĩihwã ñi jummat jíib, ded yeebdíh ã túi teo wáacachah enna, Dios caandíhbut ã túi chãjbipna caá. Ñi babhbat pínah mahbitdihjeh yeebdíh ã wãhuchah, páant ã chãjat jíib caandíhbut Dios ã túi chãjbipna caá, Jesús át niijíp wat jĩ.*

Bitadih jwĩ yéej chãjat túutuchah, jwiítidih búdí peéh chãjat ã jummat

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 “Nin wébít panihni weemdíh túi jenah joiníidih ded yeejép ã chãjat túutatji jíib, Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chãjbipna caá. Caán ã yéej chãjat túutat pínah jãtíh, ãih butdih búdí jeé júdujĩh chéó búudhnit, búdí majna caandíh ã yohochah, áta túi tagaá. Páant ã chãjachah, caán wébít panihnidih ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chãjcan tagaá.

43-44 **Ñíih téihyajĩh yeejép chãjna, caán téihyadih bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dabcan, coyiwábut wancannit ã jumbipna caá. Ñíih téihyadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjah áta buud tagaá. Yeébbóó pánihni cóloh jumna yuhna, táttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajĩh iiguípna ñi bejehchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. Pánihna, ñi yéej chãjatdih cádahat caá náahap.***

45-46 **Biíc yoobó ñíih jítchajĩh yeejép chãjadih bejna, caán jítchadihbut bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dabcan, coyiwábut wancannit ã jumbipna caá. Ñíih jítchadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjah áta buud tagaá. Yeébbóó pánihni cólohjeh jumna yuhna, táttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah jítchajĩh iiguípna ñi bejehchah, búdí yeejép ñita yap tagaá.**

47-48 **Biíc yoobó ñíih quíibjĩh ennit, yeejép chãjna, caan dáhdih ñi wãat yohat pah caán ñi**

* 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23

* 9:41 Mt 10.42

* 9:43-44 Mt 5.30

yéj chãjatdih ñi cádaahá. Caandih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá.* Caanná iigát dubcan, coyiwábut wancannit i jumbipna caá.* Caán quíbdih ma yohochah nihna, caan dáhjuh áta buud tágaá. Pánihna, biic buwá quíib wihcanni yuhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah quíibjĩh iiguípna ñi bejehah, yeejép pohba ñita yap tagaá.

49 “Nin baácdih jum jwuhna, nihat cáacwã yeejép yapat caá náahap, i yéj chãjatdih cádahnit, táinijeh i túut nuumát pínah niijná. Jwĩ jeémátdih núumni ápi náahna caá, ã túi nuñat pínah niijná. Pánihat pah, cáacwãdihbut yeejép yapat ã náahna caá, túut nuumnit, i túi chãjat pínah niijná.

50 Núumni buiná, jeémátdih ã túi nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúb buyácan caá. Pánihna, ñi jeémátdih núumnijĩh ñi túi buyát pah, yeéb bitajeéh biicdih ñi túi jumat túut niijná, táinijeh ñi chãjaá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

10

*Ĩ weha mánadhĩ yohcat
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)*

* 9:47-48 Mt 5.29 * 9:47-48 Is 66.24
24.1-4; Mt 5.31 * 10:6 Gn 1.27; 5.2

1 Capernaum tútchimant bejnit, Judea baácna juibínit, Jordán muj conanaáboó Jesús wã i chũh juibínachah, dawá Jesús pebh it míc wáac juibínap wut jĩ, páant muntih. Páant ã pebh i míc wáac juibínachah ennit, ápi bohéatji pahjeh muntih át jwúb bohénap wut jĩ.

2 Páant ã bohéat pónih, fariseowábut it juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, Jesús dih nin pah it niij wábh joyóp wut jĩ, ded pah ã jepahatdih joinit, caandih i naóh yacat túut niijná:

—Jwĩ weha mána yaáhdih jwĩ yohochah, ã táimi naniit? ¿Dios ã wutatboó páant níit ã chãjat túutap, ma jenah joyóchah? It niijíp wut jĩ.

3 —¿Ded pah tigaá Moisés át niij wutji? Jesús queétdih át niij wábh joi jwúabanap wut jĩ.

4 —‘Majeéh bólidih cádahíhna, “Meém ma táicat enna, meemdih wã yohna caá”, niij daácnit, caántdih ñi wáhuá. Páant niij daác wáhnit, majeéh bólidih ma cádahachah, ã táina caá’, Moisés át niij daacáp tajĩ, fariseowã it niij jepahap wut jĩ.*

5 —Diosdih ñi nuowã i jepahíhcah enna, páant Moisés át niij daacáp tajĩ.

6 Páant ã niij daacátji ã jumachah yuhna, jon jãtih nin baácdih chãjnit, newé yad biicdih Dios át chãjap wut jĩ.*

* 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35 * 10:4 Dt

⁷ Pánih biíc dih ã chãjachah, newé ã mánadih cádahnit, yad biíc dih ãpĩ jumna caá.

⁸ Queét chénewã jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá i jumna.*

⁹ Pánihna, Dios queét dih biíc bácah panihnit ã chãjachah, queétjeh míc cádahcat caá náahap, Jesús queét dih ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ã niiját táttimah, múbóó jumna, páant ã naáwátjidih ã bohénit caandih ít úbh joyóp wut jĩ.

¹¹ Páant i úbh joyóchah, nin pah queét dih ãt niij jepahap wut jĩ:

—Ded ãjeéh bólidih yohnit, biih wilidih jwúb áa jumna, ã yohnidih yeejép ã chãjna caá.

¹² Yad wilibat newédih yohnit, biih dih jwúb áa jumna, mi yohnidih yeejép mi chãjna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Jesús wébít dih ã úbát

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Cáacwã i wehdih ã teo jáha úbát pínah niijná, Jesús pebhna i mána ít úb júbínap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ã bohénitboó queét dih ennit, ít jírónih jáihñap wut jĩ.

¹⁴ Páant i jáihñachah ennit, Jesús íjnit, ã bohénitboodih nin pah ãt niij jáihñap wut jĩ:

—Wébít wã pebh i júúwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queébtidih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wã maáh caá’, niijnít,

queét wébít caá túi jenah joinít i jumna.

¹⁵ Dios ã maáh jumna waadnitboó nit wébít i jenah joyát pah jenah joinít i jumna caá. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Nitbit Diosdih i náahat pah yeéb ñi náahcan, Dios pebhna ñi jéih bejcan niít, ãt niijíp wut jĩ.*

¹⁶ Páant niij péanit, wébít dih úb túuh teo jáhanit, nin pah Diosdih ãt niij úbúp wut jĩ: “Nitbitdih ma túi teo wáacá, Paá”, ãt niijíp wut jĩ.

Dawá bií déedih bíbohni Jesús dih ã úbh joyát

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wã namádih i bejchah, biíc newé ñáo ñah bej, Jesús pebh bódiha caj yoh ñajnit, caandih wéina, nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Túí Bohení, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá wã chãjbi? ãt niijíp wut jĩ.

¹⁸ —¿Dépanih tigaá ‘Túini’, weemdíh ma niij? Diosjeh caá túini.

¹⁹ Dios ã wutatdih ma jéihna caá. ‘Cáac dih ma mao yohca bojoó.* Ma áa nihcannihjĩh ma yéej chãjca bojoó.* Ma nũmcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Bitadih yee naóhnit, fih bií déedih ma úbca bojoó. Ma mánadih túinijeh ma chãjaáp’,* Dios ã niijíp jĩ. Caán ã wutatdih jepahat

* 10:8 Gn 2.24

* 10:12 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

* 10:15 Mt 18.3

* 10:19 Ex

20.13; Dt 5.17

* 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18

* 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19

* 10:19

Ex 20.16; Dt 5.20

* 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16

caá náahap, Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.

20 —Bohéní, wébít jumna, wã yap yohcatji pah, buubut biic yoobó wã yap yohcan caá, Jesúsdi h át niijíp wut jĩ.

21 Páant ã niijíchah joí, en jãhanit, Jesús caandíh át oyop wut jĩ.

—**Diosjeéh ma túi jumat pínah, bainí caá meemdíh ã judhdup. Nihat míh bií déedih jíib chãjadih ma bejeé. Pánih jíib chãjnit, caán jíibdi h moh yéejnitdi h ma wãhuú. Páant ma wãhuchah, nin baácboó ma bíbohatji chah túini míh pínah Dios pehbhoó ã jumbipna caá. Wã niiját pah chãj péa, wãjeéh ma pée jãuwá**, Jesús át niijíp wut yah jĩ.

22 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yahna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, ãih bií déedih jíib chãj wãhíhcan, búdí át jĩgahap wut jĩ. Pánih jĩgahnit, jepahcanjeh, át jwúub bejep wut jĩ.

23 Páant ã jwúub bejehah, ã bohénitdi h tac púud ennit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jĩ:

—**iDawá bií dée bíbohni t Dios ã maáh jumapna i waadát ã buona caá!** át niijíp wut jĩ.

24 Páant ã niijíchah joinít, queétoó ít joí wáhi bejep wut jĩ. Páant í wáhi bejehah ennit, queétdih Jesús nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—**Némewãá, det Diosdi h túi jenah joicán, 'Nihat wíih**

bií déejíh wã túi yapbipna caá', niij jenah joinít, Dios ã maáh jumapna í jéih waadcán caá.

25 **Camelloboó awí íitbitdi h ã yabac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií dée bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waadíhichah yuhna, búdí ã buona caá, át niijíp wut jĩ.***

26 Páant ã niijíchah joinít, chah wáhi bejna, queétjeh nin pah ít míic niijíp wut jĩ:

—Páant ã niijíchah bácah, Dios ã jumapboó ded ã jéih waadcán níit, ít niijíp wut jĩ.

27 —**Cãacwã ded pah í jenah joyátjĩh jeh í túi chãjĩhna yahna, Dios pehbhoó í jéih bejcan níit. Diosjeh iiguípna bejnit déedih ã túi ubna caá. Caanjéh tigaá nihatdi h jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ã wihcan caá**, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

28 —Maá, weemdíh ma joi jwúhuú. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihatdi h jwí cádahap jĩ, Pedroboó át niijíp wut jĩ.

29-30 —**Yoobópdih yebedíh wã naóhna caá. Det wíih túini doonádi h jepahnit, wã weñat pínahdi h chãjat túut niijná, nihat íih bií déedih cádahnit, páant í chãjat jíib búdí túinidih í bíbohbi pna caá. Íih munádi h, í úudwádi h, í mánadi h, í weha mána yaádhdi h, í wehdih, íih wápchidih yah buca cádahnit jumna, nin**

* 10:25 Pr 11.28

baácboó jum jwuhna, chah dawá ĩ bíbohbpna caá. Obohjeéhtih, pánih túini jumna yuhna, yeejépbuť ĩ yapbpna caá. Túttimah bóo láabut páantjeh Dios biícđih ĩ jumbipna caá.

³¹ **Obohjeéhtih, nin baácboó jum jwuhnit, dawá cáacwã búdí bíí dée bíbohntji, Dios pehbboó moh yéejnit ĩ jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó dawá moh yéejnitji jeáboó maáta ĩ jumbipna caá, Jesús queéđđih áť niijíp wuť jĩ.***

Jesús á wunat pínahđih á jwúub naáwát

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Túttimah, Jesús Jerusalén túťchina á bohénitđih áť numah aab béjep wuť jĩ. Caán túťchina á numah beječah ennit, á bohénitboó ĩť wúhi bejep wuť jĩ. Bita ĩjeéh péenitbut búdí ĩť úmup wuť jĩ. Pánihna, Jesús doce á bohénitđihjeh bitadıh yuúpbít numah bejnit, ded pah cáacwã caandíh ĩ chájat pínahđih queéđđih áť jwúub naáwáp wuť jĩ:

³³ **“Jerusalén túťchina aab béjna caá jwĩ chájap. Caanná jwĩ juibiát túttimah, weém, nihat cáacwã úud jeńéđđih caanjĩh moón ĩ teobipna caá. Pánih teonit, sacerdotewã ĩ maáta, Moisés á wuťatjđih bohénit biícđih ĩ wúhbpna caá. Pánih wúhnt, judíowã nihcannitboodíh ĩ jwúub wúh**

yapabipna caá, weemđih ĩ mao yohat pínah niijná.

³⁴ **Páant ĩ mao yohat túutuchah, queéťboó deoh naóh, mao mácjĩh coí jáhanit, weemđih ĩ púibipna caá. Páant ĩ chájat túttimah, weemđih ĩ mao yohbpna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ĩ mao yohochah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boo pud júóhbpna caá, páant muntih”, áť niijíp wuť jĩ.**

Santiago, Juanjĩh Jesúsđih ĩ úúbh joyát

(Mt 20.20-28)

³⁵ Páant Jesús queéđđih á niij naóh péanachah, Zebedeo weh Santiago, Juanjĩh Jesús pebhna juibínit, caandíh nin pah ĩť niijíp wuť jĩ:

—Bohéní, jwĩ niiját pah jwiítđih ma cháj wúhúú, ĩť niijíp wuť jĩ.

³⁶ —**¿Ded pah wã chájat tígaa yeéb ĩni náah?** Jesús queéđđih áť niij úúbh joyóp wuť jĩ.

³⁷ —Nihat cáacwã ĩ maáh waadná, meém biícđih jwiítđihbut ma chúđat túutú, majeéh maáta jwĩ jumát pínah niijná. Weemđih ma jéihyepmant bóo buwámant chúđat túut, wã úudboodíh wáyámant bóo buwámant ma chúđat túutú, Jesúsđih áť niijíp wuť jĩ.

³⁸ —**Ded pah yeéb yeejépbuť ĩni yapat pínahđih jéihcan yuhna, páant weemđih ĩni niij úúbhna caá. ¿Buu weém**

* 10:31 Mt 20.16; Lc 13.30

yeejép wã yapat pínahdih biíc yoobó yeebbát yeejép yapnit, ñi jéih buujámi naniít? queétdih át niij wábh joyóp wat jĩ.*

³⁹ —Biíc yoobó yapna yuhna, jwiitboó jwĩ jéih buujámi nacaá, ít niij jepahap wat jĩ.

—**Weém yeejép wã yapat pahjeh yeebbát yeejép ñi yapbipna caá.**

⁴⁰ **Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah ñi jumuchah yuhna, wãjeéh chúudnit pínahdih wã jéih ñiocan caá. Caandih wã ípboó átát ámoh jwej péa tagaá. Pánihna, caán ã ñionitjeh wã jéihyepmant bóo buwámant, wáyámant bóo buwámantbut ã chúdbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

⁴¹ Santiago Juanjĩh ã wábatjidih joinít, bita ã bohénitboó queétdih ít íjip wat jĩ.

⁴² Páant ã íjichah ennit, ni-hat queétdih bid bojnit, Jesús nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—**Diosdih jéihcannit maátaboó íih cáacwádh watna, nihat jéihnit dée pah queétdih ípĩ wěp watna caá.**

⁴³ **Yeéboó páant ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, ñijeéh jumni ded maáh jumíhna, nihat ájeéh moondih teo wáhni panihni jumat caá náahap.***

⁴⁴ **Ded nihatdih watíhna, bitadih teo wáhni ã jumna náah.***

⁴⁵ **Weembát oboh jumni panihni wã jumna caá. Pánih jumna, weém nihat cáacwá úud jeñé jumna yuhna, nin baácboó jjóhna, cáacwá weemdih ã teo wáhatdih wã bidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wáacadih wã jjúwúp be. Dawá ã yéejat jíib iiguípna bejnit déejidih túi wbat túut niijná, queétdih wan wáhudih wã jjúwúp be,** Jesús át niijíp wat jĩ.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ã booaat

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Túttimah, Jesús ã bohénit biíc dih Jericó tútchiboó ít juibínap wat jĩ. Juibínit, ã waad yábac bejchah, queétdih dawá ít péenap wat jĩ. Páant ã yabac bejchah, jéih encanni, Bartimeo wát jumni, namá jwěejdih dinero wábh chúudna át chãjap wat jĩ. Caán Timeo ã wáuh wat jĩ.

⁴⁷ Pánih chúudnit, Jesús wã ã yap bejchah joinít, Bartimeo nin pah át niij ej jwíhip wat jĩ:

—Jesús, David juma, Dios ã wahni, weemdih ma jíjah en teo wáacá! át niij ejep wat jĩ.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant ã niij ejchah joinít, cáacwá caandih ít jaihn̄ap wat jĩ:

—Pánih ejcan, ma laiha bojoó, ít niijíp wat yuh jĩ.

Obohjeéhtih, páant ã niij jaihn̄achah yuhna, Bartimeoboó chah wěpép át ejep wat jĩ.

* 10:38 Lc 12.50 * 10:43 Lc 22.25-26

* 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

* 10:44 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

—¿David juma, Dios ã wahni, weemdih ma jġah en teo wáacá! ãt niijíp wut jġ.

⁴⁹ Bartimeo páant ã niij ezechah joinít, bejna yahna, chāonít, nin pah Jesús ãt niijíp wut jġ:

—**Caán ã jǎúwá naáh**, ãt niijíp wut jġ.

—Ma weñeé. Ma ñah ñuhúú. Meemdih ‘Jǎúwá’, ã niijná caá, caandih ĩt niijíp wut jġ.

⁵⁰ Páant ĩ niijíchah joinít, ãih jih bóo yégueh chóodih ub yoh jéena, ñah ñuhnit, Bartimeo Jesús pebhna ãt bejep wut jġ.

⁵¹ Páant ã pebhna juibínachah, Jesús caandih nin pah ãt niij úúbh joyóp wut jġ:

—¿Dedé **dée tigaá meemdih wá chǎjbi?** ãt niijíp wut jġ.

—Bohéní, búdí wá eníhna caá, ãt niij jepahap wut jġ.

⁵² —**Ma bejeé. Weemdih ma táí jenah joyát jíib enni ma jumna caá**, Bartimeodih ãt niijíp wut jġ.

Jesús páant ã niijíchahjeh, Bartimeo ãt jéih enep wut jġ, buca. Pánih ennit, Jesús ã bejehah, Bartimeobut ãjeéh ãt bejep wut jġ.

11

Jesús wá Jerusalénna ĩ waadát
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tǎtchimant bejnit, Jesús ã bohénit biúcdih Jerusalén tǎtchina ĩt bejep wut jġ. Caán tǎtchidih ĩ juibíat pínah jǎtih, Betfagé tǎtchibit, Betania tǎtchibitbut pehbbit ĩt juibínah wut jġ.

Olivo dah jeé páújdih bóo tǎtchina wut jġ. Caánboó juibínit, chénewá ã bohénitdih caán bainí tǎtchina Jesús ãt wahap wut jġ.

² —**Con pehbbit bóo tǎtchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wǎúhdih ñi enbipna caá. Cáacdih duo jwǎhcanni caá. Caandih ñi wataáp. Watnit, ñi ub jǎúwá.**

³ **Bitá ñi watatdih ennit, ‘¿Dépanih tigaá caandih ñi wat?’ ĩ niijíchah, ‘Jwǎ Maáh caandih ã ub jwuhat tǎutap be. Á náahatdih chǎj péa, á jwǎubabipna caá, queédih ñi niijí,** Jesús ãt niijíp wut jġ.

⁴ Jesús páant ã niijíchah joinít, ĩt bejep wut jġ. Juibínit, jéc pebh chéoni, namáboó ñuhni, burro wǎúhdih ĩt enep wut jġ. Ennit, caandih ĩt watap wut jġ.

⁵ Caan pébh en ñuhnit, nin pah ĩt niijíp wut jġ:

—¿Dépanih tigaá caandih ñi wat? ĩt niijíp wut jġ.

⁶ Páant ĩ niij úúbh joyóchah joinít, Jesús ã niijátji pah queédih ĩt jepahap wut jġ.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhúú, ĩt niijíp wut jġ. Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús ã páñapboó ĩt ub bejep wut jġ.

⁷ Pánih ub juibínit, ĩih jih bóo yégueh chóodih too dugnit, burrodih ĩt cáagap wut jġ. Cáag péanachah, burrodih páuh laabnít, yéguehjeh Jesús ãt chúudap wut jġ. Pánih chúudnit, Jesús wá Jerusalén tǎtchina ĩt bejep wut jġ.

⁸ Dawá cǎacwǎ ãih jih bóo yégueh chóodih namáboó ãt jwey waáwáp wut jǐ. Bitabut tǎtchi jwǎejdih ã bóodniji táam náonadih ub jũóhni, namáboó ãt jwey waáwáp wut jǐ. ãih yégueh, táam náonadihbut namáboó jwey waóhna, Jesús ã maáh pínah ã jumati dih júutna ãt chǎjap wut jǐ.

⁹ Páant Jesús wǎ ã bejehah, ã waáwáp mant, ã méimant péenitbut nin pah ãt niij ejep wut jǐ:

—¡Diosdih jwǐ wǎi naóh jǐih! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiit judíowǎdih teo wáacni pínah ã túi jamu naáh!*

¹⁰ Jwǐ nuó David ã maáh jumati pah nin jũóhni ã jwǎub maáh jumbipna caá. ¡Túina caá ã maáh jumati pínah! ¡Túina caá, Paá! ¡Meém caá mat wahap! niijná ãt chǎjap wut jǐ.

¹¹ Pánih bejna, Jesús wǎ Jerusalén tǎtchina juibínit, Dioih muhá ãt waad béjep wut jǐ. Pánih waad béjnit, Jesús nihatdih ãt táoh en jibip wut jǐ. Táoh en péanit, tóo náh jǎwúchah, Betania tǎtchina Jesús doce ã bohénit biicdih áwǎdih ãt jwǎub bejep wut jǐ.

Jesús higuera nahdih á wǎnat tútat
(Mt 21.18-19)

¹² Túttimah bóo yeó jáapdih queét Betania tǎtchidih áonitji Jerusalén tǎtchina ãt jwǎub bejep wut jǐ. Pánih bejnit, nuwǎp wǎna, higuera tái wawá jumni nahdih yǎp

en bojnit, Jesús áih quehedih bididih át bejep wut jǐ.

¹³ Obohjeéhtih, túini wawá jumna yǎhna, quehcat láa ã jumachah, áih quehe át wihcap wut jǐ.

¹⁴ Pánihna, ã quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih át niijp wut jǐ:

—¡Ma quehchah, cǎacwǎ míih quehedih ã jwǎub jeémpcan niit! át niijp wut jǐ.

Caan náhdih páant ã niijchah, ã bohénit ãt joyóp wut jǐ.

Jíib chǎjnitdih Dioih muhánt Jesús á jǎih nuún bácaat

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Páant niij péanit, Jerusalén tǎtchina ãt bejep wut jǐ. Caaná juibínit, Dioih muá jóocmant bóo jǎhdih ãt jwǎub waad béjep wut jǐ. Pánih waad béjnit, bií dée jíib chǎjnitdih Jesús át jǎih nuún bácanap wut jǐ. Dinero túut nuumnit cǎacwǎih cáagat naanádih, jopwǎdih jíib chǎjnitih chǎdat naanádihbut át ub yoh áacanap wut jǐ.

¹⁶ Pánihna, bií déedih jípónih ub yabac bejnitdih Jesús át jǎih jwǎuba bojop wut jǐ.

¹⁷ Pánih jǎih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah át niij bohénap wut jǐ:

—**Dios naáwǎdih naóh yapani jon jǎtih nin pah át niij daacáp tajǐ:** ‘**Wǎih muá nihat baácmant moón weemdíh wǎbát pínah muá**

* 11:9 Sal 118.25-26

caá”, Dios ã niijíp be’, át niij daacáp tají.* Obohjeéhtih, cãacwã Diosdih uúbúdiñ i juyáchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit nuumná caá ñi chãjap. Pánih chãjnit, Dioíh muúdiñ yéejana, nuumnít i jumat pínah muú chãjna caá ñi chãjap,* Jesús queétdih át niijíp wat jí.

18 Páant Jesús ã niij bohéatdih joinít, dawá cãacwã búdí ít joí wáhi bejep wat jí. Í joí wáhi bejatdih jéihnit, sacerdotewã í maáta, Moisés ã watatjidih bohénitbut cãacwãboó queétdih cádahnit, Jesúsboodíh í jwúub péeat pínahdih ít úmup wat jí. Jesús Dioíh muúdiñ páant ã niijíchah joinít, caandíh úmna, nin pah ít míic niijíp wat jí: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí jéih mao yohbi?” ít niijíp wat jí.

19 Tõo ñáh júúwáchah, Jesús wã Jerusalén tátchimant ít jwúub bac bejep wat jí, páant mantih.

Higuera nah ã wunat
(Mt 21.20-22)

20 Táttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tátchina jwúub aab béjna, higuera nahjidih ít enep wat jí. Caan náh átát wunah bejep wat jí.

21 Caan náh ã wunatdih ennit, Jesús ã niijátjidih náhninit, Pedroboó caandíh nin pah át niijíp wat jí:

—¡Bohéni, ma eneeé! Higuera nah ma wunat táutni jáantjeh át wunah bejep tagaá, át niijíp wat jí.

22 —Dios ã wēpatdih ñi táí jenah joyoó.

23 Yoobópdiñ yeebdíh wã naóhna caá. Diosdih táí jenah joinít, ‘Weém wã uúbát pahjeh ã yapbipna caá’, ñi niij jenah joyóchah, ñi niiját pahjeh ã yapbipna caá. Dios ã wēpatdih táí jenah joiná, nin jeedíh búdí mujna ñi bejat táutuchah, ñi niiját pahjeh ã yapbipna caá.*

24 Nin pah yeebdíh wã jwúub naóhna caá. Diosdih uúbhna, ‘Wã uúbát pahjeh tigaá weemdíh ã wáhup’, niij jenah joinít, ñi uúbátidih ñi bíbohbiñna caá.

25 Obohjeéhtih, Diosdih ñi uúbát pínah jãtíh, yeebdíh bita yeejép í chãjatjidih ñi íj yayaá. Páant ñi íj yayáchah ennit, yeéboó ñi yéj chãjatdih jwí íp jeáboó jumñibut ã íj yaibíñna caá.*

26 Obohjeéhtih, yeebdíh yeejép chãjnitdih ñi íj yaicáh ennit, jwí íp jeáboó jumni bíic yoobó ñi yéj chãjatdih ã íj yaicán niít, Jesús queétdih át niijíp wat jí.

Jesús ã wēpat

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Páant niij béjna, Jerusalénna Jesús wã ít juibínap wat jí. Pánih juibínit, Dioíh muú jóocmant bóo juúhdih ít táoh enep wat jí, páant mantih. Páant Jesús ã táoh enechah, sacerdotewã í maáta, Moisés ã watatjidih bohénit, jwiít

* 11:17 Is 56.7
6.14-15

* 11:17 Jer 7.11

* 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2

* 11:25 Mt

judíowādh waóhñit biícđih ã pebh jwabínit,

28 nin pah caandíh ít niij wábh joyóp wat jí:

—¿Deíh wēpatjīh tibeé jwīn páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ã wat? ít niijíp wat jí.

29 —**Yeebdíh caá wã jwíh wábh joibíp. Weemdíh ñi táí jepahachah, weembút ñi wábh joyáđđih wã jepah-bipna caá.**

30 ¿Juan yeebdíh ã daabánachah, déhe tibeé caandíh át daabáát tútjij? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Căacwăboó niit caandíh ít daabáát tútjij? ñi jenah joyóchah, Jesús queéđđih át niijíp wat jí.

31 Páant ã niijíchah joinít, queéťjeh nin pah ít míc niijíp wat jí: “¿Ded pah tigaá jwī niij jepahbi? ‘Dios Juandih át wutup tajī’, jwī niijíchah, ‘Páant ã jumachah yuhna, ¿dépanih tijī caandíh ñi jepahcan?’ jwiitđđih ã niij jáihibipna caá.

32 Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwáđđih naóh yapani yoobát ã jumup jí’, ít niij jenah joiná caá. Páant ít niij jenah joyóchah, jwiitboó ‘Căacwăjeh caandíh ít daabáát tútjij taga’, jwī niij jepahachah, queéť jwiitđđih ít íjibipna caá”, ít míc niijíp wat jí. Pánihna, sacerdotewăĩmaáta, Moisés ã wutatjidiđ bohénit, jwiit judíowādh waóhñitbut căacwăđđih ít úmup wat jí.

33 Pánih úmñit, Jesúsđđih nin pah ít niij jepahap wat jí:

—Juandih daabáát tútñidih jwī jéihcan caá, ít niijíp wat jí.

—**Caán láa bácah weemdíh wutñidih weembút yeebdíh wã naóhcan niit,** Jesús queéđđih át niijíp wat jí.

12

Jiwá iguíhadih yeejép teo wáññit naáwát

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Páant niij péanit, Jesús nin ã jenah joiní naáwátjīh căacwăđđih át niij bohénap wat jí: “**Biic newé jiwá iguíđđih ã momop be. Mom péanit, wáihyat júđđđih chāj péa, caán iguíđđih ít búbh chuñat pínah muđđihbut ã chājap be. Pánih chāj péa, jap bóo muđđihbut ã chājap be, caán iguíh wáapđđih ít en dawát pínah niijná. Caandíh chāj péa, bitadiđ en dawát tútñit, caán biíh baácboó jib jwuhđđih ã bejep be.***

2 **Táttimah, iguíh ei láa caandíh teo wáññidih áih iguíh wáapna ã wah bojop yuh be, áih iguíh jíibđđih ã wábat pínah niijná.**

3 **Obohjeéhtih, caanná ã jwabínachah, iguíhadih en daonítboó caandíh teonit, ít maáđđih jíib wahcanjeh, ít pái ñuun yóh jwáuba bojop be.**

4 **Táttimah, iguíha mínah biíh caandíh teo wáññidih ã jwáub wahap yuh be, páant mantih. Obohjeéhtih, ã jwabínachah, caandíhbut**

* 12:1 Is 5.1-2

yeejép niijnít, áih wao dáhdih í déuc mawap be.

⁵ Páant í chãjat túttimah, biíhdih ã wah bojochah, wápchi en daonít caandíh í mao yohop be. Dawá bitadihbut ã wahachah, biquínadih mao yohnit, bitadih í yeejép chãjap be.

⁶ “Caán iguíha mínahdih ã wáúh, búdí ã oinijeh ã judhdap be. Pánihna, ã wáúh ã oinidih ã wahap be, buca. Pánih wahnit, nin pah ã niij jenah joyóp yah be: ‘Wã wáúhhoodíh í túi chãjbipna caá’, ã niijíp be.

⁷ Obohjeéhtih, wápchi en daonítboó queétjeh nin pah í míic niij wéhenap be: ‘Nin wápchi mínah wáúh caá. Caandíh jwí mao yoh jíih, behe ã wunat túttimah, nin jwíih wáap ã jumat pínah niijná’, queétjeh í míic niijíp yah be.

⁸ Páant niijná, caandíh mao yohnit, wápchi jwéjboó áih bácahjidih í yohop be.

⁹ “¿Wápchi mínah jwáub juibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonítidih ã chãjbi? Nin pah queétdih ã chãjbipna caá: Queétdih mao yohnit, bitaboodíh caán wápchidih ã en dawát tútupbipna caá.

¹⁰⁻¹¹ ¿Dios naáwátidih naóh yapani ã daacátjidih yeéb ñi bohécannit jíi? Nin pah át niij daacáp taji:

‘Muú teonit táini jee dáhnadih ñionit, í náahcanni dahdih í

yohop yah be. Obohjeéhtih, caán í yohni dahdihjeh tigaá Dios ã ñiwip. Caandíh ñionit, áih muu pánihnidih chãjna, choójboó caan dáhdih ã jwíih jwejep be, caán muudíh táí jenah enat túut niijná. Caán jee pánihni Dios ã wahní pínah Cristo tigaá. Páant ã chãjachah ennit, jwiítboó caandíh búdí jwí wéina caá’, át niij daacáp taji”, (Sal 118.22-23)

Jesús queétdih át niijíp wat jí.

¹² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, jwiít judíowã jwí maáta biícidih nin pah ít niij jenah joyóp wat jí: “Jesús iguíhadih en daonít naáwátjih jwiítidih jáihna caá ã chãjap”, ít niijíp wat jí. Páant niij jenah joinít, Jesúsdih ít tewíhip wat yah jí. Obohjeéhtih, cáacwáidih úumnit, caandíh teocanjeh, ít bejep wat jí.

Romano maáta í wábat túutni dinero júdu

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Pánih bejnitji fariseowã í maátaboó biquína íjeéh moondíh Herodesjeéh moondíhbut, Jesús pebhna wahna, caandíh ít wábh joyát tútup wat jí, Jesús mácah ã jepahachah, caandíh naóh yacat túut niijná.

¹⁴ Pánihna, Jesús pebhna juibínit, queét yeenitboó

caandih nin pah it niij wubh joyop wat yah ji:

—Boheni, yecanni jumna, Dios ded pah jwiitdih a chajat tautatdih yoobopdih ma boheatdih jwi jehna caa. Ded pah caacwa i niijichah, maata i jumuchah yahna, umcanjeh yoobopdih mapi naohna caa. Piant yoobopdih naohni jumna, nin jwi wubh joyatdih ma jepaha: ¿Roma baacdh moon i maah Cesar a wubh tautni nuodih caandih jwi wuhchah, a tai niit? it niijip wat ji.

15 Piant i niij wubh joyochah, i yeeatdih jehnit, nin pah Jesus queetdih at niij jepahap wat ji:

—Yeeb yeenit, ¿depanih tigaa weemdih macah ni jepahat taut? Ni bibohni dinero jududih weemdih ni wahuu, wa en jwuhah pinah niijna, at niijip wat ji.

16 Piant a niijichah joinit, caandih biic judu it wuhap wat ji. Piant i wuhchah, caan jududih ennit,

—¿Nin juduboo deih moot, deih wat tigaa a jum? queetdih at niijip wat ji.

—Cesarih moot, aih wutbat a jumna caa, it niij jepahap wat ji.

17 —Caan laa bacah nin judu Cesarih pinah caa. Paniahna, aih pinah a jumuchah, caandih wuhah caa naahap. Obhjehtih, Dioih pinah macah a jumuchah, Diosboudih

ni wahuu, Jesus queetdih at niijip wat ji.

Piant a niij jepahachah, it joi wahi bejep wat ji.

Caacwa i jwub boo pud juuwat

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Piant queetdih a jepahat tattimah, biquina saduceowa jwh Jesus pebh it jabinap wat ji. Queet saduceowa “Caacwa wunna, i jwub boo pud juochan niit”, niijnit i jumap ji.*

19 Piant niij jenah joinit, nin pah Jesusdih it niijip wat ji:

—Boheni, nin pah Moisesji at niij bohena taji: ‘Weep jehe weh wihcanjeh a wunuchah, a udboo weep jehe ajidih jwub aa jum nat naahap. Paniahna, a udboo aa wih jwhcanni a jumuchah, emp wannidih a biboho naah, a udu jehe baadhda weh pah i weh jum nat pinah niijna’, Moisesji at niij daacap taji.*

20 Biic weh sietewa i jumap be. Weep jeheboo aa jum, weh wihcanjeh a wunap be.

21 A udboo weep jehe ajidih a jwub aa jumap yah be. Piant aa jum nat tattimah, weep jehe pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbat a wunap be. Tattimah bobat weep jehe ajidih jwub aa jumna yahna, caanbat weh wihcanjeh a wunap be.

22 Piant micjeh queet nihah i buud beedep be. Piant mi weha mana i wun beedat

* 12:18 Hch 23.8 * 12:19 Dt 25.5

táttimah, í áajibut mi wunap be.

²³ Pánihna, queét nihat siete í áaji, nihat í jwáub boo pud jéúwúchah, ¿ded áa tigaá mi jumbi? Jesúsdiht ít niij wúbh joyóp wat jī.

²⁴ Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wat jī:

—**Dios naáwátdih jéihcan, á wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá.**

²⁵ Wunnitji í jwáub boo pud jéúwát táttimah, jeáboó jumna, ángelwá pah áa wihcannit í jumbipna caá.

²⁶ Obohjeéhtih, wunnitji í boo pud jéúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wá naóhna caá: Moisésji iigní chálihdih á enatjidih nin pah át niij daacáp tajī: ‘Dios nin pah weemdíh á niijíp jī: “Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá”, á niijíp jī’, Moisés át niij daacáp tajī.*

²⁷ Í wunat táttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijíp wat jī. ‘Í Maáh caá’, á niijátjidih joinít, báadhnit í jumatdih jwī jéihna caá. ¿Dios báadhnitdihjeh maáh á jumna caá! Pánihna, ‘Wunnitji í jwáub boo pud jéúhcan niit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, át niijíp wat jī.

*Chah jenah joyát watat
(Mt 22.34-40)*

²⁸ Moisés á wutatjidih bohénitjeéh jumni Jesús wá pebh juibínit, í míc wéhenachah, át joyóp wat jī. Jesús á táí jepahachah joinít, nin pah caandíh át niijíp wat jī:

—¿Dios jwiítdih á wutat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niijíp wat jī.

²⁹ —**Nin wutat caá chah á jumap: ‘Yeéb judíowá nindih ñi joyoó: Dios ñi Maáh, biícjeh tigaá á jumap.**

³⁰ Páant á jumuchah, chah jenah joí, táí jepahnit, wéinit, caandíh bádí ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp tajī.*

³¹ Caán wutat nump, nin biíh wutat á jumna caá. ‘Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadihbut bádí ma oyoó’, át niij daacáp tajī.* Caán chéne wutatna nihat biíh wutatnadih chah jenah joyát pínah á jumna caá, Jesús caandíh át niijíp wat jī.

³² —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijíp. Dios biícjeh tigaá báadhni. Biíh wihcan caá.*

³³ Páant á jumuchah, caandíh chah jenah joí, táí jepahnit, wéinit, oyat caá jwiítdih náahap. Jwī míc oyat pahjeh bitadihbut oyat caá náahap. Nuñúpdih mao cáonit, Diosdih jwī weñechah, á túina caá. Páant á túyuchah yuhna, Diosdih, cáacwādhbut jwī oyat caá chah á náahap. Meém páant

* 12:26 Ex 3.6 * 12:30 Dt 6.4-5 * 12:31 Lv 19.18b * 12:32 Dt 4.35 * 12:33 Os 6.6

ma niiját yoobópdih tiguaá, Jesús dih át niijíp wut jĩ.*

34 — **Dios ma maáh ã jumát pínah bainí caá meemdíh ã judhdap**, Moisés ã wutatjidih bohénidih Jesús át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joí úumnit, bita ít úúbh joicáp wut jĩ.*

¿Cristo déhe ã juima tiguaá?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Dioíh muudíh waadnít, Jesús nin pah át niij bohénap wut jĩ:

— **‘Dios ã wahní pínah Cristo David juima ã jambipna caá’, Moisésji ã wutatdih bohénit í niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tiguaá í chãj?**

36 **Davidjijeh Túini Espíritu ã wutuchah, nin pah át niij daacáp tajĩ:**

‘Diosboó wã Maáhdih nin pah ã niijná caá:

“Wã jéihyepmant bóo buwámant ma chúudú. Pánih chúudnit, nihatdih ma wutuchah, meemdíh en jéihnitdih wã yap yohat túutbipna caá”, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

37 **Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, ¿ded pah tiguaá Cristo David juima át jumji?** Jesús queétdih át niij úúbh joyóp wut jĩ.

Páant ã niij bohénachah, dawá caandíh ít túi wēi joyóp wut jĩ.

Moisés ã wutatjidih bohénit í táicat

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Páant niij péanit, Jesús nin pah queétdih át jwúub niij naóh bohénap wut jĩ: **“Moisés ã wutatjidih bohénit í yéej chãjatdih ñi túi eneeé. Páant queét í chãjat pah ñi chãjca bojoó. Queét maátni yégueh túini chóo duonít, cáacwã í enepdih ípĩ táoh jib bejna caá. Bii dée jíib chãjapboó bita queétdih túi wēi jwááh úúbatdih ípĩ náahna caá.**

39 **Jwiit judíowã jwĩ bohéat muudíh waáwápboó ípĩ chúudna caá, nihat queétdih í túi wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobát bejnit, waáwápboó míicjeh chúudna, ípĩ wēina caá.**

40 **Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádíh muunádih ípĩ dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih dúuc wáina yuhna, cáacwã í enepdih Diosdih maatápdih ípĩ úúbhna caá, queétdih í wēi enat pínah niijná. Páant í chãjat jíib Dios queétdih bádí ã peéh chãjbipna caá”,** Jesús át niijíp wut jĩ.

Éemp wunnih Diosdih mi wáhat

(Lc 21.1-4)

41 **Judíowã í wáhni dinero ámohat paih pebh Jesús át chúudap wut jĩ. Pánih**

* 12:34 Lc 10.25-28

chúudna, cãacwã caan páihdih dinero ĩ yacachah, ãt enep wut jĩ. Caán dinero Dioih mũudih ĩ ámohochah, ĩ jĩib chãjat pínah ãt jumup wut jĩ. Dawá bií dée bíbohnit caan páihdih búdí dinero ĩt yacap wut jĩ.

42 Obohjeéhtih, éemp wannah moh yéejnihboó caan páih pebh juibínit, chéne júduna cobrejĩh ĩ chãjnijidih mit yacap wut jĩ. Caán júduna nump bainí jĩib jumni ãt jumup wut jĩ.

43 Caán júdnadiah mi yacachah ennit, ã bohénitdih ã pebhna júúwát túatnit, nin pah Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ:

—**Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Nint éemp wannah moh yéejnihboó bita nihat ĩ wãhat chah mi wãhup be.**

44 **Bitá dawá bií dée bíbohnit, búdí ĩ wãhuchah yuhna, queétdih páantjeh búdí ĩ bíbhna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejnihboó nihat mi jeémát pínahdih mi jĩib chãjat déejibitdih mi wãh beedánap be,** ãt niijíp wut jĩ.

13

Dioih mũudih bita ĩ yohat pínah

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Páant niij péanit, Dioih mũumánt ĩ bac bejechah, biíc ã bohéni nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—jBohéní, ma enee! Nin mũú búdí jee dáhnajĩh ĩ chãjni

¿túini mũú nihcan niít? ãt niijíp wut jĩ.

2 —**Táttimah, jwiít judiowãdih eníhcannit junít, nin jwĩ enni búdí mũú, nin jee dáhnadihbut, ĩ yoh beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ã wihcan niít,** Jesús caandih ãt niijíp wut jĩ.

Péeni yeó jáap jãtiah ded pah ã yapat pínah

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Táttimah, Jesúswã Olivo jeená páuh laab béjnit, Dioih mũú ã túi jíghopboó ĩt juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Jesús yuúpbit ã chúuduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjĩh ã pebh juibínit, nin pah caandih ĩt niijíp wut jĩ:

4 —Ma naáwá jwiítidih. ¿Débólih tigaá meém ma niiját pah ã yapbi? ¿Péeni yeó jáap jãtiah ded pah tigaá ã jwíh yapachah, jwĩ enbi? ĩt niij úbh joyóp wut jĩ.

5 —**Yeéb ñi túi chãja chaáh. Bitá ĩ yeeatdih ñi joicá bojoó.**

6 **‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ĩ júóhbiipna caá. Páant ĩ yeenachah joinít, Diosdih cádahna, túat mũumnít, páant niijnitboodih dawá ĩ péebipna caá.**

7 **‘Pebhbit jumnit ĩ míic mawatdih, yuúp jumnit ĩ míic mawat doonádhbut ñi joibípna caá. Pánih joiná yuhna, caandih búdí ñi jenah joicá bojoó. Páant**

ã yapbipna caá. Obo-
hjeéhtih, páant ã yapachah
yuhna, péeni yeó jáap pínah
páantjeh ã judh jwuhbipna
caá.

⁸ Caán láa biíc baácdih
moón biih baácdih moonjih
ĩ miíc maobipna caá. Nihat
baáçboó búdí miíc mawat
ã jumbipna caá. Dawá
pebhboó nuugúp láa, baác
méméatbut ã jumbipna caá.
Páant ã yapachah yuhna,
nin baácdih moón chah
yeejép ĩ yapat pínah ã judh
jwuhbipna caá.

⁹ “Páant ã yapachah
ennit, yeebjéh ñi táí chãja
chaáh. Bitá yeebdíh teonit,
maátadih ĩ wühachah, jwiit
judíowã jwĩ miíc wáacat
muúboó ĩ pũbipna caá.
Páant ĩ chãjachah, wíhwã
ñi jumát jíib, tátchidih
moón maátadih, queét chah
maátadihbut bitá yeebdíh ĩ
naóh yachipna caá, ĩ peéh
chãjat pínah niijná. Páant
queét pebh ñuhnit, wíh
táini doonádih queédih ñi
naóhbipna caá.

¹⁰ Péeni yeó jáap játih
táini doonádih nihat
baácdih moondíh naóh
bohéat caá náahap.

¹¹ Yeebdíh peéh chãjat
táutni pebhna ĩ ub be-
jehchah, ‘¿Caandíh ded pah
wã naóhbi?’ ñi niúj jenah
joicá bojóó. Caanná ñi
jumachahjeh, ñi naáwát
pínahdih Táini Espírituboó
yeebdíh ã jéihyabipna caá.
Páant ã niijátdih joinít,

ñi naóh yapanaá. Páni
naóhna, ñi jenah joyátjihjeh
ñi niijcán niít.*

¹² Caán láa biíc ã úuddih,
biihboó ã úud jeñédih mao
yohat táutna, ĩ wühbipna
caá. ĩ íp ã wehdih, ĩ
wehboó ĩ mánadihbut mao
yohat táutna, ĩ wühbipna
caá.

¹³ Pánihna, wíhwã ñi
jumát jíib nihat yeebdíh ĩ
enihcan niít. Páant yeejép ñi
yapna yuhna, weemdíh ñi
cádashcah, péeni yeó jáapdih
yeebdíh wã táí ubbipna
caá.*

¹⁴ “Bitá ĩ pãpnidih Diosdih
weñat muú diitboó jwe-
jnit, cáacwã caánboodíh
weñaat táutna, caán muú
ã táyatdih ĩ yéjanachah,
ñi enbipna caá. Dios-
dihjeh cáacwã ĩ úubát
muú ã jumachah, caán
pãpnidih caánboó jwejcat
caá náahap. Dios naáwátdih
naóh yapani Danielji,
caandíh át naóh daacáp
tají.* Caán ã daacátjidih
ennit, ñi táí beh joyoó.
Caanjíh yeejép ĩ pãpni ã
jumachah ennit, Judea
baáçboó jumnit, jeéboó ĩ
jweí páuh laab béje naáh.

¹⁵ Caán láa cáacwã
tabit yeejép ĩ yapachah,
waicanjeh ĩ jweí ñáo páuh
laab béje naáh. Ded muú
chahmant bóo coahboó
jumni dei bejnit, áih bí
déedih ubudih waadcánjeh,
yoobópdih ã jweí béje naáh.

¹⁶ Wápçhiboó jumni áih

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12

* 13:13 Mt 10.22

* 13:14 Dn 9.27; 11.31;

12.11 * 13:16 Lc 17.31

yéguehnadih ubudih ã jwúub bejca bojo naáh.*

17 Caán láa wudu jumnit yaádih, ã wehdih túhñitbut ã jweyéchah, queét yaáhdih chah ã buobipna caá.

18 Nin pah Diosdih ñi niij úbú: ‘Mah noój láa ã jumachah, páant yeejép ã yapca bojo naáh’, caandih ñi niiji.

19 Caán yeó jáapnadih cáacwã tubit yeejép ã yapbipna caá. Nin baácđih Dios ã chãjat túttimah, cáacwã yeejép ã yapna yahna, péeni yeó jáapnadih chah yeejép pohba ã yapbipna caá. Páant yeejép ã yapat túttimah, ã jwúub yeejép yapcan niít.*

20 Tubit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ã jwej jwuhbipna caá, ã ñionitboó ã jéih buujáat pínah niijná. Páant ã chãjcah nihna, ded áta buujácan tagaá.

21 “Caán láa det yeebdih ‘Ñi enee. Ninjih caá Cristo ã jumap’, ã niijíchah, ‘Conjih caá Cristo ã jumap’, bitabut ã niijíchah, ñi joyáh bojoó.

22 Caán láa dawá yeenit ã jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwáđih naóh yapani caá’, niij yeenitbut ã jumbipna caá. Cáacwã ã en wáhi bejat pínah niijná, úm náah jumnidih ã chãj jáutbipna

caá. Páant ã chãjatdih ennit, Dios ã ñionitboó ã yeeatdih joiná, Diosdih cáđahnit, queéđdihjeh ã péeat pínahdih ã náahbipna caá.

23 Páant ã yapat pínah játih, yeebdih wáat naóhna caá, caandih ñi túi jéihyat pínah niijná. Páant wã naáwátjidih náhninit, yeebdih yeenitdih joicát túut niijná, ñi túi chãja chaáh”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Nihat cáacwã úd jeñé ã jwúub dei júúwát pínah (Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)

24 “Caán láa cáacwã yeejép ã yapat túttimah, yeó, widhbut ã túi yeh iigcán niít.*

25 Pánih túut numná, jeá ã méménachah, cúiwã ã yúug jéen bejbipna caá.*

26 Páant ã yapachah, weém nihat cáacwã úd jeñé, mah tólihjih wã dei jóóhbipna caá. Búdi wēpatjih, túi yeh iigní wã jwúub dei júúwáchah, nihat cáacwã weemđih ã enbipna caá.*

27 Pánih dei jóóhna, wíh ángelwáđih nin baácboó wã wahbipna caá, nihat pehbboó wã ñionitdih ã ub wácat pínah niijná.

28 “Higuera nah ded pah ã jummatdih ñi jenah joyoó. Caan náh jáap wawá ã jumachah ennit, jópchi ã júúwáđih ñi jéihna caá.

* 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14

* 13:24 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12

* 13:25 Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13

* 13:26 Dn 7.13; Ap 1.7

29 **Páant** ã **jumat pah,** **nihat wã niijátji** ã **yapachah enna,** **wã jwúb** **dei júuwát pínah bahni** ã **judhdatdihbut** ñi **jéihbipna caá.**

30 **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá.** **Caán láa moón** ì **wunat pínah jãtih,** **wã niijátji pah biíc yoobó** ã **yapbipna caá.**

31 **Nin baác,** **jeábut** ã **budúchah yuhna,** **wã naáwátboó** ã **budcán niít.** **Nihat wã niijátji pahjeh wã péabipna caá.**

32 **“Obohjeéhtih, wã jwúb** **dei jóohni pínah yeó jáap,** **horadihbut nihat** ì **jéihcan caá.** **Cãacwã,** **ángelwã,** **weem yáh buca nihat jwí** **jéihcan caá.** **Wã íp Diosjeh caá caandíh** ã **jéihyep.***

33 **“Pánihna,** **yeebbát caán yeó jáapdih jéihcannit jumna,** **weemdíh túi páinit jumat túat niijná,** **jáanit pah Diosdih** ñi **túi wúbú.***

34 **Ded pah páinit** ñi **jumat pínahdih** **nin naáwátjéh wã bohéhipna caá:** **Mú mínah yuúp** ã **jib bej jwúhat pahjeh tigaá.** **Ã bejat pínah jãtih,** **ã pebh moondíh áih mudíh** ã **túi en dawát túutap be.** **Biquínadih** ã **tewatdih** ã **jwejep be.** **Jécdih wapniboodíh** ã **jwúb júuwát pínahdih** ã **túi páñat túutap be.***

35 **Yeebbát** ñi **túi jenah joí páñaá.** **Mú mínah** ã **jwúb júuwáchah,** **queét** ì **jéihcat pah,** **weém** ñi **Maáh wã**

jwúb **dei jóohni pínah yeó jáapdih yeebbát** ñi **jéihcan caá.** **Cheyeh,** **chei tac yoób,** **mujbai eo láa,** **baabáchah caá wãta** **dei juyúp tagaá.**

36 **Páant wã jwúb** **dei júuwát pínahdih jéihcan,** **wã wútatdih páantjeh** ñi **chãjaá.** **Pánih chãjnit,** **báadhajeh wã jwúb** **dei juyúchah,** **úonit pah** ñi **jumcan niít.**

37 **Pánihna,** **yeebdíh wã niiját pah muntih,** **nihatdihbut naóhna caá wã chãjap:** **jáanit pah,** **túi teo páinit** ñi **jumwú!”** **Jesús queétdih** ãt **niijíp wut jì.**

14

Sacerdotewã ì maáta, Moisés ã wútatjidih bohénit biíc dih Jesús dih ì mawíhat

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 **Oveja wúhdih jwí jeémát yeó jáap,** **Pascua** ì **niijní,*** **chéne yeó jáap jãtih paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna** ãt **jumap wut jì.** **Sacerdotewã** ì **maáta,** **Moisés** ã **wútatjidih bohénitbut Jesús dih mawíhna,** **caandíh** ìt **tewat túutíhip wut jì.** **Cãacwã** ì **encah,** **caandíh** ì **tewat pínah niijná,** **nin pah** ìt **míc niúj wéhenap wut jì:**

2 **—Pascua yeó jáapnadih,** **dawá cãacwã** ì **jumuchah,** **Jesús dih jwí tewat túutuchah,** **nihat tubit** ìta **íj tagaá.** **Pánih** **íjnit,** **jwiútdih** ìta **míc mao tagaá.** **Pánihna,** **cãacwã** ì **encah,** **jwí tewat túutap,** ìt **niijíp wut jì.**

* 13:32 Mt 24.36 * 13:34 Lc 12.36-38

* 14:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

*Yad wili chej jamnijih
Jesúsdih mi puhwat*

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Queét Jerusalén tútchiboó ï míc wéheat pónih, Jesúswā Betania tútchiboó bácah moópniiji Simónih mæná jeémpna ït chājap wat jī. Páant ï jeémát pónih, biíc yad wili táí chej jamni quiít dih mit ub waád juibínap wat jī. Caán alabastro jeejīh ï chājni quiít diít na nardo ï niijni chej jamni yíi át jamap wat jī. Caán yíi búdí jíib jamni át jamap wat jī. Pánihna, caán quiít yapatdih dajnit, Jesúh wao dáhdih mit puhwap wat jī.*

⁴ Páant mi puhwachah ennit, biquína caánboó jamnit ït íjip wat jī. Pánih íjnit, nin pah ït niijip wat jī:

—¿Dépanih tigaá nint chej jamni yíi búdí jíib jamnidih páant mi puoh peét?

⁵ Caandíh mi jíib chāj wāhna, āta táí tagaá. Pánih jíib chājna, biíc jópchi tewat jíib pah bóo mita jíib tewep tagaá. Caán jíib dih moh yéejnitdih mita jéih wāh tagaá, ït niijip wat jī. Páant niijnit, queét caántdih ït jūihñap wat jī.

⁶ Páant ï niij jūihñachah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—**Páant caántdih ñi niijca bojoó. Weemdíh caánt mi táí chājna caá.**

⁷ **Moh yéejnitboó ñijeéh páantjeh ï jumbipna caá. Débólih ñi teo wáaquíhna, queétdih ñi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó**

ñijeéh nin baácboó bahhibit wā jam jwahbipna caá.*

⁸ **Nint mi bíbohat pah bóo weemdíh páant mi chājna caá. Wunniíh bácahjidih jwīpī puhwat pah, weemdíh chej jamni yíjīh puohna, ï yohat pínahdih mi ámohna caá.**

⁹ **Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Nihat baácboó wíh táini doonádih naóhna, nint bue mi chājatjidihtut ï naóhbipna caá. Páant ï naáwáchah joinít, caántdih dawá ï náhnibipna caá, Jesús át niijip wat jī.**

Jesúsdih eníhcannitdih ā duó wáyat pínahdih Judas ā naáwát

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ā bohénitjeéh bóo, Jesúsdih eníhcannit sacerdotewā ï maátadih ā duó wáyat pínahdih naáwádih át bejep wat jī.

¹¹ Caandíh joinít, maáta ït weñep wat jī. Pánih wēinit,

—Meemdíh dinero jwī wāhbipna caá, queét Judas dih ït niijip wat jī. Pánihna, Jesúsdih eníhcannitdih duó wáyat táut niijná, Judas át jenah joi bídip wat jī.

Jesús ā bohénit bícdih ā pée jeémát

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna jwíh waadni yeó jáap, oveja wehdih jwī mawat yeó jáap, Jesús ā bohénit caandíh nin pah ït niij wábh joyóp wat jī:

* 14:3 Lc 7.37-38

* 14:7 Dt 15.11

—¿Ded muedíh tígaa Pascua jeémátdih jwiítdih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tígaa jeémát jwí chãjbi? Jesúsdi h it niijíp wut jĩ.

13 Páant ĩ niijíchah, Jesús chénewã ã bohénitdih wahnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Jerusalén tátchina ñi bejeé. Caanná ñi juibínachah, wáam dahjĩh mah beoni yeebdíh ã jwãáhbipna caá. Caandíh péenit, ded muedíh ã waadáchah, yeebbát ñi péewaadá.**

14 **Waadnít, caán muedíh mínahdih nin pah ñi niijíp wut jĩ. Uúbh joyoo: “¿Dedboo tígaa wã bohénit biícđih Pascua jeémátdih wã numah jeémát pínah tólih ã jum?” Bohéni ã niijná be’, ñi niijí muedíh mínahdih.**

15 **Páant ñi niijíchah joinít, nihat jwí náahat jum beední búdí chah bóo tólihdih ã júutbipna caá. Caán tólihboó jwí jeémát pínahdih ñi chãjaá, át niijíp wut jĩ.**

16 Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén tátchina ĩt bejep wut jĩ. Caanná juibínit, nihat Jesús ã niijátji biíc yoo bóo ĩt jwãáap wut jĩ. Queétdih ã júutni tólihdih waadnít, Pascua jeémát pínahdih ĩt chãjap wut jĩ. Ni hat chãj péenit, Jesús ã páñapboó ĩt jwúub bejep wut jĩ.

17 Tõo ñáh júuwáchah, Jerusalén tátchina bejnit, Jesús doce ã bohénit biícđih caán chah bóo tólihdih waad juibínit, Pascua jeémátdih

queétdih át numah jeémép wut jĩ.

18 Páant ĩ jeémát pónih, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ñi cáti h ã jumna caá. Caánboó wãjeéh jeémpni caá, át niijíp wut jĩ.***

19 Páant ã niijíchah joinít, búdí náhni dahwanit, ni hat biquínajeh nin pah Jesúsdi h ĩt niijíp wut jĩ:

—¿Weém ni hcan niít? ĩt niijíp wut jĩ.

20 —**Biíc ñijeéh jumni, pandih weém biícđih neéh jeémpni caá.***

21 Páant yeejép wã yapat pínahdih jon jãti h Dios naáwátdih naóh yapani át daacáp tajĩ. Páni hna, weém, ni hat cáacwã úud jeñé, caán ã daacátji pah-jeh yeejép wã yapbipna caá. ¡Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáini yeejép pohba ã yapbipna caá! Caán ã cáac jumcah, chah áta túi tagaá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Jesúsdi h eníhcannitdih duó wáini pínah át bac bejep wut jĩ.

22 **Á bac bejat tãttimah, queét páantjeh ĩ jeéméchah, Jesús pandih wbnit, “Nin jeémát ma wúhat túina caá, Paá”, Diosdi h niij péenit, ã bohénitdih át daj wúhap wut jĩ.**

—¡Dáa, ñi jeémé! Nin pan wíih bácah panihni caá, át niijíp wut jī.

²³ Tálttimah, jiwá iguúh mac jumni babhbat dahdih abnit, “Nin babhbat ma wáhatbut táina caá, Paá”, niij péanit, queétdih át wáhuap wut jī. Páant ā wáhuachah, queét nihat it babhbat wut jī. Páant ī babhbachah, queétdih nin pah át jwáub niijíp wut jī:

²⁴ —Nin babhbat wíih meép panihni caá. Nin babhbatdih yeebdíh wá wáhat pah, wíih meépdih yohnit, wá wun wáhbipna caá, dawá cáacwá Dios biícđih ī tui jumat pínah niijná.*

²⁵ Yeebdíh yoobópdih wá naóhna caá. Nin baácboó jum jwáuhna, jiwá iguúh macđih wá jwáub babhcan niit. Tálttimah, Dios maáh ā jumapboó wá jwáub babhbipna caá, át niijíp wut jī.

Pedro ā yeeat pínahđih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Pascua jeémátđih jeémp péanit, Diosđih it wēi ewep wut jī. Pánih eo péa, bac bejnit, Olivo jeená bejni namána ā bohénitđih Jesús át numah bejep wut jī.

²⁷ Pánih bejna, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Yeéb nihat weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon játiđ Dios naáwátđih naóh

yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Ovejawáđih en daoníđih wá maobipna caá. Páant wá mawachah, nihat ovejawá ī jweí peét bejbipna nacaá”, Dios ā niijná caá’, naóh yapani át niij daacáp tajī.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahđih wá jéihna caá.

²⁸ Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah yuhna, Dios weemdíh ā jwáub booaat tálttimah, Galilea baácna yeebdíh wá waóh bej páibipna caá, át niijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedro nin pah át niijíp wut yuh jī:

—Queét nihat ī cádahachah yuhna, weémboó wá cádahcan niit, át niijíp wut jī.

³⁰ —Yoobópdih meemdíh wá naóhna caá. Buu cheijeh mujbai chéne ā ewat pínah játiđ biíc peihcanni láa ‘¡Caandíh wá jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrodih át niijíp wut jī.

³¹ —Majeéh weemdíhbut ī mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wá niijcán niit, Pedro Jesúsđih chah át jwáub niijíp wut yuh jī.

Queét nihatbut biíc yoobó it niijíp wut jī.

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā wábat

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Tálttimah, Olivo jeená juibínit, Getsemaní ī niijná

* 14:24 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

* 14:27 Zac 13.7

* 14:28 Mt 28.16

pácahi jumapna Jesús wã ãt
jwáibínap wat jĩ.

—**Diosdih wã úúbat pónih,
ninjĩh ñi cháud páñaá,** Jesús
ã bohénitdih ãt niijíp wat jĩ.

³³ Páant niij péanit, yúúpbit
bejnit, Pedro, Santiago,
Juandihbut Jesús ãt namah
bejep wat jĩ. Pánih bejnit,
cãacwãdih ã wun wúhat
pínahdih búdí jenah joinít, ãt
jĩgah jwíhip wat jĩ.

³⁴ —**Tubit jĩgahnit, wanni
pah caá wã jumap. Pánihna,
yeebbát úocanjeh, ninjĩh ñi
úúbh páñaá,** queétdih ãt ni-
ijíp wat jĩ.

³⁵ Páant niij péanit, chibít
yúúpbit bej, baáboó páah yoh
ñajnit,

³⁶ —**“Paá, meém nihatdih
jéih beedáni caá. Pánih
jumna, ¡Weemdíh ma wunat
túutca bojoó! Obohjeéhtih,
weém wã wuníhcah yuhna,
meémboó páant ma náah ya-
cachah, wã wun wúhbipna
caá”,** Jesús Diosdih ãt niijíp
wat jĩ.

³⁷ Páant niij úúbh péanit,
biíc peihcannit ã bohénit ã
páñapboó Jesús ãt jwúub be-
jep wat jĩ. Páant ã jwúub jwí-
bínachah, ãona ãt chãjap wat jĩ.

—**¿Ma úo niít, Simón? ¿Biíc
horabitjeh úocanjeh, ma
noón páicannit beé?**

³⁸ **Túi jáanit, yeebdíh
Diosdih úúbat caá náahap,
yéj chãjat jenah joyátdih
yap yohat túut niijná. Túi
chãjĩhna yuhna, jáacan,
úúbhcan, páant ñi jéih
buujácan niít,** Jesús ãt niijíp
wat jĩ.

³⁹ Páant queétdih niij péa,
jwúub bejnit, ã jwíih úúbatj-
pahjeh mantih biíc yoobó ãt
jwúub úúbat wat jĩ.

⁴⁰ Pánih úúbh péa, biíc
peihcannit páinit pebhboó
ã jwúub jwíbinachah, jwúub
ãona ãt chãjap wat jĩ. Tubit
quíib chei jumuchah, ãt
jwúub úwup wat jĩ. Jesús
queétdih ã wucuchah, tíicna,
caandíh ãt jéih jepahcap wat
jĩ. Túttimah, jwúub úúbdih
bejniji, páinit pebhboó Jesús
ãt jwúub jwíbinap wat jĩ.

⁴¹ Biíc peihcanni láa
úúbhnit, páinit pebhboó ãt
jwúub jwíbinap wat jĩ.

—**¿Yeéb páantjeh úonit,
choó niít ñi chãjap? ¡Páant
bóojeh tigua! Butéh yéejnit
weemdíh tewedih jwíná caá
ĩ chãjap.**

⁴² **Ñi jáa bojoó. Chóbe.
Weemdíh eníhcannitdih dúo
wáini ã jwíná caá,** Jesús
queétdih ãt niijíp wat jĩ.

*Jesúsdi h eníhcannit caandíh ã
tewat*

*(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53;
Jn 18.2-11)*

⁴³ Páant Jesús ã niijíchahjeh,
ã bohéniji Judas ãt jwíbinap
wat jĩ. Judasjeéh dawá ãt
jwíbinap wat jĩ. Íbat naaná,
máa quiítnadihbut ãt bíboh-
op wat jĩ. Sacerdotewá ã maáta,
Moisés ã watatjidih bohénit,
jwíit judíowãdih waóhnitbut
queétdih ãt wahap wat jĩ,
Jesúsdi h teonit, ã pebhna ã úb
bejat pínah niijná.

⁴⁴ Jesús pebh ã bejat pínah
jãtih, Judas ájeéh bejnit
pínahdih nin pah ãtát niij

jéihya naáwáp wut jĩ: “Páo tíibdih nomnit, wã úúbhndih ñi teweép. Teonit, ñi cãtĩh ñi úb bejeé, ã jweicát pínah niijná”, ãt niijíp wut jĩ.

45 Pánihna, Jesús wã pebhna juibínit, Judas Jesús pebh ãt juibínap wut jĩ.

—¿Ma jum, Bohéní? niij úúbhnit, Jesús h páo tíibdih ãt nomop wut jĩ.

46 Páant Judas ã úúbúchah ennit, Jesús dih tewedih júóhñit caandih ãt tewep wut jĩ.

47 Obohjeéhtih, pebhbit ñúhni Jesús ã bohéniboó íbat naadĩh jwãat wái úbnit, sacerdotewã ã maáhdih teo wãhniíh moli chóodih ãt dúuc bóod yohop wut jĩ.

48 Caandih tewedih juibínitdih nin pah Jesús ãt niijíp wut jĩ:

—¿Núúmnídih **tewat pah íbat naaná, máa quiútnadihbut úbnit, weemdih tewedih ñi júóhñit beé?**

49 **Yeó jáap jumap pah Dioíh múúboó ñijeéh wã jumachah yuhna, weemdih ñi teocap be.* Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapani ã daacátji pahjeh buu weemdih ã yapa naáh, ãt niijíp wut jĩ.**

Pánihna, Jesús dih teonit, ãt úb bejep wut jĩ.

50 Páant ã teo bejehchah enna, niहत ã bohénit caandih ãt éemp jwei béjep wut jĩ.

51 Obohjeéhtih, weémboó jáap behni, ãoniji wíih ñajapdih bóo chóojĩhjih míc

bainit, Jesús wã ã bejat táttimah wã ñúún péenap jĩ. Páant wã ñúún péenachah ennit, Jesús dih teonitboó weemdihbut ã tewep yah jĩ.

52 Obohjeéhtih, páant ã tewechah yahna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wã ñáo jwei béjep jĩ.

Judíowã ã maáta Jesús dih ã úúbh joyát

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

53 Pánih Jesús dih úb bejnit, sacerdotewã ã maáih múuná ãt úb waad béjep wut jĩ. Áih múúboó jumni míc wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewã ã maáta, jwiít judíowãdih waóhñit, Moisés ã wutattjidih bohénitbut juibínit, Jesús dih naóh yacat táut niijná, queét niहत ãt míc wáacap wut jĩ.

54 Obohjeéhtih, Pedroboó Jesús dih yúúpjeh ãt ñúún péenap wut jĩ. Pánih ñúún péenit, sacerdotewã ã maáih múú wáihyat júduboojéh ãt waad juibínap wut jĩ. Pánih waad juibínit, Pedro tuu cúut jwéejdih, múúdíh wapnit bíicdih, ãt méé chúudap wut jĩ.

55 Sacerdotewã ã maáta, niहत bita maáta bíicdih wáac juibínit, “Jesús yeejép chãjna beé”, niijnít dih bidna ãt chãjap wut jĩ. Jesús dih peéh mawíhna, chénewã bíic yoo bó naóhñitdih bidna ãt chãjap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, ãt bid juicáp wut jĩ.

* 14:49 Lc 19.47; 21.37

56 Dawá nih yáanit, mácah míc ít naáwáp wut jĩ.

57 Biquína ñah ñahnit, nin pah ít níj yee naáwáp wut jĩ:

58 —Nin pah ā niijíchah, jwĩ joyóp be: ‘Nin Dioih m̄ú cāacwā ĩ chājnijidih wā yéjea beedábipna caá. Biíc peih-canni yeó jáap túttimah jáap m̄ú, cāacwā ĩ chājca naáh m̄údíh wā chāj bipna caá’, ā niijíp be, ít niijíp wut jĩ.*

59 Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah míc ít niijíp wut jĩ.

60 Sacerdotewā ĩ maáh cāacwā cātíh ñah ñahnit,

—¿Dépanih tigaá queédih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéj chāj, meemdíh páant ĩ níj naóh yacachah? Jesúsdi h át niijíp wut jĩ.

61 Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wut jĩ. Páant ā jepahcatdih enna, sacerdotewā ĩ maáh

—¿Meém Dios ā wahní níit? ¿Dios, jwĩ wēini, ā wūúh níit? Jesúsdi h át jwúb niijíp wut jĩ.

62 —**Páant ma niiját yoobópdih tigaá. Weém nihat cāacwā úud jeñé Chah Wēpni ā jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, wā wutachah, ñi enbipna caá. Mah tólihnajih wā jwúb dei júúwáchahbut ñi enbipna caá,*** Jesús át níj jepahap wut jĩ.

63 Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ĩ maáh búdí át íjip wut jĩ. Á íjít júutna, áih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jĩ. Pánih yeo wáinit,

—¿Dépanih tigaá bita naóh nit pínah jwíta bid?

64 **‘Weém caá Dios wūúh’,** Jesúsdi h ā niijíchah, yeéb nihat ñi joiná be. ¿Yeéboó ded pah tigaá caandíh ñi níj jenah joí? ájeéh jumnitdih át niijíp wut jĩ.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, queét nihat ít niijíp wut jĩ.*

65 Páant niijnít, biquína Jesúsdi h ít coí jáha jwíhip wut jĩ. Coí jáhanit, quíib nem chéo póocnit,

—Dios wūúh jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ít níj deoh naáwáp wut jĩ.

Túttimah, Dioih m̄údíh wapnit soldadowādih ĩ wūhachah, queétbut Jesúsdi h ít pañup wut jĩ.

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

66 Páant ĩ chājat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā méé chúudachah, sacerdotewā ĩ maáhdih teo wūhni h mit juibínap wut jĩ.

67 Juibínit, Pedro t̄uú cút dih ā méé chúudachah ennit,

—¿Meembút Jesús Nazaret tútchimant bóojeéh péeni nihcan níit? mit níj úúbh joyóp wut jĩ.

68 —Íjeéh péeni nihcan caá. Caán ma niijní Jesúsdi h wā jéihcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma chāj? Pedro át níj yee jepahap wut jĩ.

Páant niijnítjeh, t̄uú cút jwěj dih chúudni ji bejnit,

* 14:58 Jn 2.19 * 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

jěcna át jwei bėj ñuhap wut jĩ.

69 Páant caánboó ã ñuhuchah, teo wáhnih Pedrodih mit jwúub enep wut jĩ. Pánih ennit, mi pebh en ñuhnitdih nin pah mit jwúub niijíp wut jĩ:

—Nin newé Jesúsjeéh péeni caá, mit niijíp wut jĩ.

70 —Nihcan caá. Weém ájeéh péeni nihcan caá, Pedro át jwúub niij yeenap wut jĩ.

Táttimah, bita caanjĩh en ñuhnit jwuh

—Ájeéh péeni caá meém. Caandih péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Meembút Galilea baácdih bóo ma jumna caá. Pánihna, meembút ájeéh péeni nacaá, Pedrodih ĩt niijíp wut jĩ.

71 —Weém yeeni nihcan caá. Túi yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. ¡Ñi niijní newédih wã jéihcan caá! ¡Páant yoobópdih wã naóhcah, Dios weemdíh ã peéh chãja naáh! Pedro át jwúub niij yeenap wut jĩ.

72 Páant ã niijátjeéhjeh, mujbai át jwúub ewep wut jĩ. Páant ã jwúub ewechah joinít, **“Mujbai chéneji á ewat pínah jãtih ‘Caandih wã jéihcan caá’, meém biíc peihcanni láa ma niijbípna caá”**, Jesús ã niijátjidih Pedro át náhninap wut jĩ. Pánih náhninit, Pedro búdí át juñáp wut jĩ.

15

Maáh Pilato Jesúsdiĥ ã wúbh

joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Baáb jéenechah, sacerdotewã ĩ maáta, jwiit judíowã jwĩ maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita maátabut ĩt míic wáac juibínap wut jĩ. Pánih míic wáac juibínit, Jesúsdiĥ ded pah ĩ chãjat pínahdih ĩt míic wéhenap wut jĩ. Pánih míic wéhe péanit, Jesúsdiĥ ĩt chéwat túutap wut jĩ. ĩ chéu péaat táttimah, maáh Pilato pebhóo ĩt ub bejat túutap wut jĩ. Pilato, Roma baácdih bóo, Judea baácdih moondih wutni át jumap wut jĩ.

2 Páant ĩ ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdiĥ nin pah át niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém yoobópdih judíowã ĩ maáh niit? át niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pah tigaá**, Jesús át niij jepahap wut jĩ.

3 Pánihna, sacerdotewã ĩ maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdiĥ yeejép ĩt naóh yacap wut jĩ.

4 Páant ĩ naóh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdiĥ át niijíp wut jĩ:

—¿Páant meemdíh ĩ naóh yacachah joiná yahna, ma jéih jepahcan niit? át niijíp wut jĩ.

5 Obohjeéhtih, Jesús át jwúub jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcatdih ennit, Pilato búdí át wúhi bejep wut jĩ.

Jesúsdiĥ ĩ mao yohat túutat
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25;
Jn 18.38-19.16)

6-7 Caán láa, Romanowã queét judíowãdih ï maáh jumatdih ïjnit, biquína judíowã Romanowãdih ït míc mawap wut jĩ. Pánih míc maona, cãacwãdih ït mao yohop wut jĩ. Páant ï mawachah, ï teonitji nemat muúboó dawá ït jumap wut jĩ. Barrabás wut jumnibut ïjeéh nemat muúboó át jumap wut jĩ. Pascua jumap pah Pilato biíc cãac nemat muúboó jumni, cãacwã ï bacaat tútnidih apĩ bacanap wut jĩ.

8 Pánihna, cãacwã Pilato pebh juibínit, biíc nemnidih ã bacaat pínahdih ït úbháp wut jĩ.

9 Páant ï úbhúchah joinít, Pilato queétdih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb judíowã ñi maáhdih wã baca wũh jíih? ¿Caandíh niit ñi náahap? át niijíp wut jĩ.

10 Dawá cãacwã Jesúsdi h ï weñechah, sacerdotewã ï maátaboó caandíh túbit ïjna, ït mawat tútup wut jĩ. Pánihna, queét Jesúsdi h ï ïjatdih jéihnit, cãacwã ï weñatdihbut jéihnit, Pilato queétdih páant át úbh joyóp wut jĩ.

11 Obohjeéhtih, cãacwã Jesúsdi h ï náahachah yahna, sacerdotewã ï maátaboó queétdih jac wutnit, Barrabásboodih ã bacaat pínahdih ït jepahat tútup wut jĩ.

Páant ï jac wutuchah joinítji,

—¿Barrabásdih caá jwĩ náahap! ¿Caandíh jwiútdih ma baca wũhuú! Pilatodih cãacwã ït niij jepahap wut jĩ.

12 —¿Yeéb judíowã ‘jwĩ maáh’, ñi niijnídih dedé tiguaá wã chãjbi? Pilato át niijíp wut jĩ.

13 —¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ït niij ñaacáp wut jĩ.

14 —¿Dépanihna? ¿Dedé tiguaá ã yéejatji, páant ñi niijíchah? Pilato át niij úbh joyóp wut jĩ.

Obohjeéhtih, queét chah ït jwúbh niij ñaacáp wut jĩ.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ït niijíp wut jĩ.

15 Pánihna, cãacwã caandíh ï ïjcat pínah niijná, Pilato Barrabásdih queétdih át baca wũhup wut jĩ. Pánih bacanit, soldadowãdih momo jiwí chóo cóoh jumni tōpnajih Jesúsboodih át puñat tútup wut jĩ. Pánih puñat tútnit, Pilato caandíh át úb bejat tútup wut jĩ, cruzboó péoh dodhnit, ï mao yohat pínah niijná.

16 Páant ã úb bejat tútuchah joinít, Pilatoíh muú diítina Jesúsdi h ït úb waad béjep wut jĩ. Pánih úb waad béjnit, caanjih wapnit soldadowã ït míc wáacap wut jĩ.

17 Pánih míc wáacnit, Jesúsdi h yégueh jih bóo chóodih tóo dagnit, maáh ã dawát pah jighni dũni chóodih caandíh ït yacap wut jĩ. Maáh ã dawát júda pah chãjnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúsdi h wao dáhdih ït yacap wut jĩ.

18 Maáhdih ïpĩ chãjat pah Jesúsdi h nin pah ït niij deoh naáwap wut jĩ:

—¡Ma túi jumúú! ¡Meém caá judíowã í maáh! Ít niúj deoh naáwáp wut jĩ.

19 Pánih deoh naóhnit, máa doóbhjĩh ãih wao dáhdih maonit, ít coí jáhanap wut jĩ. Pánih mao coí jáhanit, maáhdih weñat pah Jesús pebh ít bódiha caj yoh ñajap wut jĩ.

20 Páant niúj deoh naóh péanit, dũuni chóodih too dugnit, ãih yégueh chóodihjeh ít jwúub yacap wut jĩ. Pánih yacnit, ít ub bac bejep wut jĩ, cruzboó péoh dodhnit, í mao yohat túut niijná. Pánih ub bejna, ãih cruzdih bewat túutnit, í mao yohat pínah jeéboó caandíh ít ub bejep wut jĩ.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, í mawat

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Í mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácđih bóodih ít jwãááp wut jĩ. Simón Jerusalén tátchiboó juibína át chãjap wut jĩ. Caán Simón ã wehboó jwĩjeéh jumnit Alejandro, Rufojĩh í jumna caá.* Pánihna, queét í líp Simóndih jwãáhnit, soldadowã caandíh Jesúh cruzdih ít bewat túutap wut jĩ.

22 Pánih bejnit, Gólgota wut jumapna ít juibínap wut jĩ. “Gólgota” niijná, “Wao lidíp jeé”, niijná ít chãjap wut jĩ.

23 Pánih caanná juibínit, mirra wut jumni macjĩh widnit, í ub bejni jiwá iguáh

macđih Jesúsdih ít toíhyop wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caan mácđih Jesús át babhcap wut jĩ.

24 Túttimah, cruzboó Jesúsdih ít péoh dodhdop wut jĩ. Pánih péoh dodh péanit, ãih yégueh chóojidih “¿Deíh tigaá ã jumbi?” míc niijnít, tíhwat júdnabitjĩh soldadowã ít yoh tíhwip wut jĩ.*

25 Cheibitjeh nueve yeó ã jumuchah, Jesúsdih cruzboó ít péoh dodhdop wut jĩ.

26 Æ yéjatđih naóhna, cruzboó ãih wao cháh, nin pah ít niúj daác búhdhup wut jĩ. “JUDÍOWÃ Í MAÁH”, caán naadíh ít niúj daacáp wut jĩ.

27 Chénewã numnítđihbut biíh cruznadih Jesús pebh ít péoh dodhdop wut jĩ. Biícđih ã jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih ã wáyámant bóo buwámant péoh dodhnit, queét tac yoób Jesúsdih ít péoh dodhdop wut jĩ.

28 Jon jãtíh Dios naáwátđih naóh yapani ã daacátjhi biíc yoobó Jesús át yapap wut jĩ: “ ‘Wutatđih yap yohnitjeéh jumni caá’, cãacwã caandíh í niúj jenah joibípna caá”, át niúj daacáp tajĩ.*

29 Cruz pebh en yap bejnit Jesúsdih nin pah yeejép ít niúj deoh naáwáp wut jĩ:*

—¡Eneéh buca! ¿Dioíh mũudíh yohnit, biíc peih-canni yeó jáap túttimah, meém caán mũudíh jwúub chãjni pínah niít?*

* 15:21 Ro 16.13 * 15:24 Sal 22.18 * 15:28 Is 53.12 * 15:29 Sal 22.7; 109.25

* 15:29 Mr 14.58; Jn 2.19

30 Pánihni jumna, ¡caán ĩ péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jũúwá! ĩt niijíp wut jĩ.

31 Páant ĩ niiját pah sacerdotewā ĩ maáta, Dios ā wutatdih bohénitbut biíc yoobó caandih nin pah ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ:

—Caán bitadih túi teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ā jéh míc teo wáaccan caá.

32 ‘Judíowā ĩ maáh caá’, niijná, cruzmant ā dei jũúwúchah enna, caandih jwĩ jepahbipna caá, ĩt niijíp wut jĩ.

Ājeéh ĩ péoh dodhnitbut yeejép ĩt niijíp wut jĩ.

Jesús ā wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Jesús cruzboó ĩ péoh dodhni ā ñahuchah, yeó jáap tac yoób ā dupúáh bejep jĩ. Nihat baácboó dupú bejnit, biíc peihcanni horas túttimah, ā jwúub baáb jwúub bejep jĩ, páant muntih.

34 Páant ā jwúub baabát pínah jãtihbit, Jesús nin pah āt niij wēp ñaacáp wut jĩ: **“Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?”** niijná, “¿Wĩih Dios, wĩih Dios, dépanih tigaá weemdíh ma éemp bej?” Jesús āt niij ñaacáp wut jĩ.*

35 Páant ā niijíchah joinít, biquína caanjĩh ñuhnit,

—Dios naáwát dih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ā chãjap, ĩt míc niijíp wut yah jĩ.

36 Biíc ĩjeéh jumniboó ñáo ñah bejnit, páab chái déedih

ubnit, bijni jiwá iguáh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búudh, jáut ñahanit, Jesús dih āt wái nomat túttap wut yah jĩ.* Pánih wái nomat túttnit, caanjéh nin pah āt míc niijíp wut jĩ:

—Ā jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā jũúwúchah, jwĩ en jwah jĩh, āt niijíp wut jĩ.

37 Páant ā niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús āt wunah bejep wut jĩ.

38 Páant ā wunuchahjeh, Dioih muú diitboó ĩ jãh yaĩhni búdí wáupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah āt chãwáp wut jĩ.*

39 Caán ā wunuchah ennit, Jesús pebh ñuhnit soldadowā ĩ maáh nin pah āt niijíp wut jĩ:

—Yoobópdih nin Dios wúuh ta tigaá”, āt niijíp wut jĩ.

40 Chibít yuúpbít biquína yaádh Jesús dih ĩt en ñahap wut jĩ. Queét yaádhjeéh Mágdala túttidih bóli María mit jumap wut jĩ. Biíh wili Mariábut mit jumap wut jĩ. Caánt José, ā úud Santiago ĩ ín mit jumap wut jĩ. Biíh wili Salomébut mit jumap wut jĩ.

41 Jesús Galilea baácboó ā jum jwahuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit ĩt jumap wut jĩ. Pánihna, Jerusalén túttchina Jesús ā bejchah, queét yaádh dawá bita yaádhbut ājeéh ĩt péenap wut jĩ.*

* 15:34 Sal 22.1

* 15:36 Sal 69.21

* 15:38 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

* 15:41 Lc

*Jesúh bácahjidih ĩ yohat**(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)*

42-43 Jwĩ chooát yeó jáap jãtih bóo, jwĩ chooát pínahdih jwĩ ámohni yeó jáapdih, Jesús át wunup wut jĩ. Caan chéyeh tóo ñáh jũúwát pínah jãtih, José, Arimatea tãtchidih bóo, Jesúh bácahjidih Pilatodih úbúdih át bejep wut jĩ. Caán José jwiít judíowã jwĩ maátajeéh ã jumuchah, caandih bita maáta ĩpĩ táí joyóp wut jĩ. Dios ã maáh jumat pínahdih táí pãini át jumup wut jĩ. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesúh bácahjidih úbúdih át bejep wut jĩ, jwĩ chooát yeó jáap ã waadáchah, áih bácahji páantjeh cruzboó ã ñuhcat pínah niijná.

44 Jesús jãtih ã wunat doonádih joinít, Pilato át joí wáhi bejep wut jĩ. Pánih joí wáhi bejnit, soldadowã ĩ maáhdih át bid bojop wut jĩ. Á pebh ã juibínachah, nin pah caandih át niúj úubh joyóp wut jĩ:

—¿Jesús wãát wunah bejnit beé? át niijp wut jĩ.

—Wãát wunah bejna beé, soldadowã ĩ maáh át niúj jepahap wut jĩ.

45 Páant ã niúj jepahachah joinít, Pilato áih soldadowãdih Jesúh bácahjidih ub deyanit, Josédih át wúhat tãtup wut jĩ.

46 Páant ã niuját joinít, táí baabní yéguéh chóodih júb chãj, cruzna jumupboó jwúub bejnit, Josédih

Jesúh bácahjidih ĩ ub deya wúhuchah, át ubup wut jĩ. Pánih ubnit, caán yéguéhjĩh pin péanit, jeedih ĩ baadníji íitboó caandih át yohop wut jĩ. Yohnit, búdí jeé júdudih tóo pátú bejnit, caán íitdih át nemep wut jĩ.

47 Páant ã yohochah, Mágdala tãtchimant bóli María, biíh wili Maríabut ĩt enep wut jĩ. Caánt María biíh José íin mit jumup wut jĩ.

16*Jesús ã boo pud jũúwát**(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)*

1 Jwiít judíowã jwĩ chooát yeó jáap ã yapachah, tóo ñáh jũúwúchah, biíc peihcannit yaádh chej jumnidih júb chãjadih ĩt bejep wut jĩ, Jesúh bácahjidih ĩ ñáñat pínah niijná. Mágdala tãtchimant bóli María, biíh wili María Santiago íin, Saloméjĩh, queét biíc peihcannit yaádh júb chãjadih ĩt bejep wut jĩ.

2 Tãttimah bóo yeó jáap baáb jénechah, chej jumnidih ubnit, queét yaádh Jesúh bácahdih yohopji jeé íitboó ĩt bejep wut jĩ.

3 —¿Déhe tigaá jwiítidih jeé júdudih ĩ pátú yoh wúhbi? queétjeh ĩt niúj míic wéhe bejep wut jĩ.

4 Pánih juibína, José ã nem-niji jeé júdu caán íit jwéjdih ã ñuhuchah ĩt enep wut jĩ. Caán búdí júdu ã jumuchah, cãacwã ĩ tóo pátú dodhdad pah át la-jap wut jĩ.

⁵ Pánihna, caán íitdih waád juibínit, jáap behni pah jíghoni ángeldih ít enep wut jĩ. Caán ángel túi baabní yégueh chóo duonít, í jéihyepmant bóo buwámant át chúudup wut jĩ. Caandíh ennit, bádí ít úumap wut jĩ.

⁶ Páant í úumuchah ennit, caán ángel queét yaáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—¡Ñi úumca bojoó! ¿Yeéb Jesús, Nazaret tútchidih bóo cruzboó ñahnit, wannijidih bid níit ñi chājap? Obohjeéhtih, ninjĩh ā wihcan caá. Jáantjeh ā boo pud jūúwáp be. Caandíh í cáagatjidih ñi enee.

⁷ Úumcanjeh, ā bohénitdih naáwádih ñi bejeé. Pedrodihbut ñi túi naáwá chaáh. ‘Jáantjeh ā naáwátji bíic yoobó Jesús yeebdíh Galilea baácna ā waóh bej páina caá. Caánboó caandíh ñi jwááhbpna caá’, ā bohénitdih ñi niijí, ángel át niijíp wut jĩ.*

⁸ Páant ā niijíchah joinít, bac bejnit, yohopji jeé íitmant ít ñáo jwúub bejep wut jĩ. Ñáo jwúub bejnit, úumna, méménit, bitadih ít naóhcap wut jĩ.

Mágdala tútchidih bóli Maríadih Jesús ā jíghat
(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap túttimah, Jesús boo pud jūóhniji Mágdala tútchidih bóli Maríadih át jwíih jíghop wut jĩ. Caánt siete nemépwā jumnihjidih Jesús ā booanih mit jumap wut jĩ.

¹⁰ Jesús ā bohénitji caandíh í jwáúchah, Maríaboó caandíh mi enatjidih queétdih naáwádih mit juibínap wut jĩ.

¹¹ “Cristo át jwúub boo pud jūóh tabeé. Caandíh weém wā enna be”, queétdih mitih niijíp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant mi niijíchah yahna, ít joyáh bojop wut jĩ.

Chénewā Jesúsjeéh péenitdih ā jíghat
(Lc 24.13-35)

¹² Túttimah, chénewā Jesús wājeéh jibnitji muú wihcapboó í jib bejchah, Jesús queétdih át jíghop wut yah jĩ. Obohjeéhtih, mácah ā jíghochah, jwíih beh encan yahna, túttimah, caandíh ít beh enep wut jĩ.

¹³ Pánih beh ennitji jwúub bejnit, í chénewādih Jesúsdih í enatjidih ít naáwáp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant í naáwáchah yahna, queétdihbut ít joyáh bojop wut jĩ.

Áih túini doonádih ā bohénitjidih Jesús ā naáwát tútat
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Túttimah, once ā bohénitji í jeéméchah, queétdih Jesús át jíghop wut jĩ. Caán ā naáwátjidih túi jenah joicán, jwúub booni bitadih ā jíghatdih í naáwáchah yahna, í joyáh bojatji jib queétdih át jūihñap wut jĩ.

¹⁵ Pánih jāih péanit, queétdih nin pah át niijíp wut

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28 * 16:15 Hch 1.8

jĩ: **“Nihat baácboó wĩh túini doonádih nihat cãacwãdih naáwádih ñi bejeé.***

16 Weemdih jepahnit, daabáat túutnit, iiguípna ñi bejat déejidih Dios ñi yéjatdih ã yoh wũhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih Dios ã peéh chãjachah, iiguípna ñi bejbipna caá.

17 Det weemdih jepahnitboó wã wẽpatjĩh nin pah ñi chãjbipna caá: Nemépwã cãacwãih bácahmant jumnitdih ñi bacat túutbipna caá. Mácah wéheatjĩh ñi wéhebipna caá.

18 Maidih ñi teweçah, ñi chãacáchah yuhna, dedé ebépdih ñi babhbachah yuhna, queétdih ã chũúhcan niít. Wunnitdih ñi teo jáha wúbúchah, ñi túi boobipna caá”, át niijíp wut jĩ.

Jesús jeáboó ã pũuh laab béjat

(Lc 24.50-53)

19 Páant niij naóh péanit, jwĩ Maáh Jesús jeáboó át pũuh laab béjep wut jĩ. Pánih pũuh laáb juibínit, maáh waadná, Dios ã jéihyepmant bóo bwámant át chúudup wut jĩ.*

20 Pánihna, Dios cãacwãdih ã túi ubat pínah doonádih Jesús ã bohénitji nihat pebhboó naáwádih ñt bejep wut jĩ. Pánih naóhnit, jwĩ Maáh queétdih ã teo wáacachah, ã wẽpatjĩh cãacwã ñi jéih chãjca naáhdih ñt chãj júutup wut

jĩ. Páant ñi chãj júutuchah, ã naáwátidih joinítboó, “Ñi naáwát yoobópdi caá ã jumup”, niijnít, Diosdih ñt túi jepahap wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Marcos wã daacát.

* 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Ā daác jwíihat

1 Wā dée Teófilo, weém Lucas meemdíh bainí wā naóh daáčbipna caá. Jwí cātih Jesús ā chājatjidih dawá cāacwā it daác jwíihp tajī.

2 Jesús ā cāac jumni yeó jáapdih púú ā péani yeó jáapna ājeéh jumnitji, ded pah ā chājatdih ennitji, ā naáwátidibut joinítji, jwiítidih ī bohénap jī.

3 Páant ī bohéatdih joiníji weembát buu wā jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wā daác wāhuchah, ā túibipna caá”, wā níj jenah joyóp be.*

4 Páant níj jenah joinít, meemdíh wā daác wahna caá, ma joiníji doonádih túi yoobópdih ma jéihyat pínah níjná.

Juan Daabáni ā cāac jumat pínahdih ángel ā naáwát

5 Jesucristo ā cāac jumat pínah jātih, Herodes Judea baáčdih moón ī maáh jum láa, Zacarías wūt jumni sacerdote āt jumap wūt jī. Caán Abías wūt jumni sacerdotewā poómpdih bóo wūt jī. Yad Elisabetbut Aarón jumima mit jumap wūt jī.*

6 Queét chénewā Dios ā enechah, nihāt ā wutatjidih túi jepahnit it jumap wūt jī.

7 Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wūt jī. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh

jumna, weh wihcannitjeh máahna it chājap wūt jī.

8 Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewā poómp Dioih mūdíh ñahwat en daonít pínah it túut nuumáp wūt jī.

9 Biíc yeó jáapdih sacerdotewā ipī chājat pah, Zacaríasdih it ñiwip wūt jī, Dioih mūdíh waadnit, chej jumnidih ā cawat pínah níjná.

10 Chej jumnidih ī cawat horadih waad béjnit, ā cawachah, tāahmant bóo tólihdih dawá cāacwā Diosdih wūbh páina it chājap wūt jī.

11 Zacarías chej jumnidih ā cawachahjeh, Dios ā wahni ángel āt jígohop wūt jī. Chej jumni cawat dah jéihyepmant bóo buwámant āt ñuhup wūt jī.

12 Pánihna, Zacarías caandih en wūhi bejnit, bádí āt úumap wūt jī.

13 Páant ā úumuchah ennit, ángel caandih nin pah āt níj naáwáp wūt jī:

—Zacarías, ma úumca bojóo. Ma wūbátidih Diosboó āt joiná wūt be. Yeebdih ā túi chājachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumbipna caá. Caandih Juan ma wūt búudhdáp.

14 Ñi wūúh ā cāac jumuchah enna, bádí ñi wēibipna caá. Dawá cāacwābut biíc yoobó ī wēibipna caá.

15 Dios ā enechah, caán oboh jumni nihcan níit. Ā ñíoni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, pocannidibut ā babhcan níit. Beh wiliúh wudah diítmah jum jwuhna,

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10

Túini Espíritu ã wēpatdih ã bíbohþipna caá.*

16 Ma wūúh behna, dawá quíib buudnít judíowādih Diosdih ã jwúub jepahat tútþipna caá.

17 Dios ã wahní ã jūúwát pínahdih naóh waóhni pínah ã jumbipna caá. Dios ã wēpat búdí bíbohna, Elíasji ã wēp naáwátji pah muntih ma wūúhþut bíic yoobó wēp naóhni ã jumbipna caá. Páant ã naáwáchah joinít, behnitþóó tút nuumnít, í wehdih í túi oibipna caá. Túinidih yap yohnitþut tút nuumnít, túi chājnit í jenah joyát pah muntih í jwúub jenah joibíþna caá. Pánihna, Cristo ã jūúwát pínah jātih, cāacwā tút nuúm pānit í jumbipna caá, caandíh í túi jepahat pínah niijná, ángel Zacaríasdih át niijíp wut jī.*

18 Páant ã niijíchah joinít, Zacarías ángeldih nin pah át niij úbh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tigaá ma naáwátðih wā jéihbi? Weém behe caá. Wājeéh bólibut beh wili caá, át niijíp wut jī.

19 —Weém Gabriel, Diosdih teo wūhni caá. Weém ājeéh jumnidih ã wahap be, nin túini doonádih meemdíh wā naáwát pínah niijná.*

20 Wā naáwátðih ‘Yoobóðdih nihcan caá’, ma niij jenah joyát jíib, meém jéih wéhecanni ma jum jwuhþipna caá. Wā niiját pah ã yapachahjeh, ma jwúub

wéheþipna caá, páant muntih, ángel caandíh át niijíp wut jī.

21 Zacarías maatáðdih ã jígochah, tāahmant bóo tólihdih úbh pānitþóó ít náhni dahwanap wut jī.

22 Pánihna, jwúub bac jūóhnit, jéih naóhcanjeh, queétdih āih téihyajíh át jenah júut naáwáp wut jī. Á jéih wéhecah ennit, “Oo júmat déedih át en tagaá”, ít niij jéihyep wut jī.

23 Túttimah, Zacaríaswā í teo péanachah, āih muúþóó át jwúub bejep wut jī.

24 Páant ã jwúub bejat túttimah, ājeéh bóli Elisabet mit wudu jumup wut jī. Wudu jumnit, bíicjíh bóo téihya widh mit míic júutcap wut jī.

25 Pánih wudu jum wēina, nin pah mit míic niijíp wut jī, “Weém weh wihcannihji tíic náah jumnidih jígh ennit, Dios weemdíh át teo wáacap taga. Weemdíh newé weép át wūhup taga, cāacwā weemdíh yeejép dooná í jwúub naóhcat pínah niijná”, mit niijíp wut jī.

Dioíh ángel Maríadih ã naáwát

26 Elisabet seis widh mi wudu jumuchah, Maríadih naáwát náahna, Dios āih ángel Gabrieldih át jwúub wahap wut jī. Pánihna, Gabriel Galilea baácþóó Nazaret tútchidih juibínit, María pebhna át juibínap wut jī.

27 María neonájeéh jum jwuhcannih José áa pínah wut jī. José Davidji juima wut jī.

* 1:15 Nm 6.3 * 1:17 Mal 4.5-6 * 1:19 Dn 8.16; 9.21 * 1:27 Mt 1.18

Caán David judíowã ï chah maáh át jumap wut jĩ.*

28 Gabriel Maríadih naáwádih jubínit, nin pah caántdih át niijíp wut jĩ:

—¿Ma jum, Dios chah oinih? Dios majeéh ã jumna caá, át niijíp wut jĩ.

29 Obohjeéhtih, páant ã ni-ijíchah joinít, María búdí mit joí wáhi bejep wut jĩ. Pánih joí wáhinit, caántjeh nin pah mit míic níj wábh joyóp wut jĩ: “¿Ded pah ã nihát pínahdih níj tígaa ã chãj, páant niijná?” mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi níj jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—¿Ma úmca bojoó, María! Dios meemdíh búdí ã wēi enna caá.

31 Ded pah meemdíh yapat pínahdih naáwádih wã júohna caá. Meém wudu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumbipna caá. Caán ã cãac jumuchah, Jesús ma wūt búhdhdáp.*

32 ‘Dios chah wēpni wáuh caá’, caandíh ï niijbípna caá. David juma jumna, David maáh ã jumatji pah Dios caandíh maáh ã waadábipna caá.

33 Pánihna, ma wáuh nihát judíowádih maáh ã jumbipna caá. Nihat bitadihbut maáh ã jumuchah, jwáub túut nūmní pínah ã wihcan níit, át niijíp wut jĩ.*

34 Páant ã niijíchah joinít, María ángeldih nin pah mit níj wábh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígaa wã wudu jumbi? mit niijíp wut jĩ.

35 —Táini Espíritu meemdíh ã waadáchah, Dios ã wēpatjĩh ma wudu jumbipna caá. Pánihna, ma wáuh táini, yéejat wihcanni ã jumbipna caá. ‘Dios wáuh caá’, caandíh ï niijbípna caá.

36 Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wudu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumbipna caá. Bū biíc peihcanni widhjah jedhna caá, caánt mi weh jumat pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji bū wudu caá buca.

37 Dios nihát jéihni dedé ã buwacan caá, ángel Maríadih át niijíp wut jĩ.*

38 Páant ã niijíchah joinít, María caandíh nin pah mit níj jepahap wut jĩ:

—Weém Dioíh wili caá. Ma niijátji pah weemdíh ã yapa naáh, mit niijíp wut jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwáub bejep wut jĩ.

María Elisabetdih enedih mi bejat

39 Ángel páant ã niiját túttimah, María waícanjah mi dée wilidih enedih mit bejep wut jĩ. Caánt mijeéh bóo Zacaríasjĩh Judea baác jeé cātíh bóo tútchidih ït jumap wut jĩ.

40 Pánihna, ïih mūnã waád jubínit, Elisabetdih mit wáub wut jĩ.

* 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27

41 Caántdih mi wúbúchah joinítjeh, Túini Espíritu mi weépdih ā weñanachah, tubit āt wálinap wut jī. Mi weépdih weñanit, beh wilidihbut Túini Espíritu búdí āt weñanap wut jī.

42 María mi wūáh pínahdih ā jéihyanachah, búdí wēninit, nin pah Elisabet mit niij wēp naáwáp wut jī:

—María, nihat yaáhdih en beedánit, meemdih wēi ennit, Dios āt túi chājap taga. Ma wūúhdihbut ā túi chājbipna caá.

43 Oboh jumnih wā jumuchah yuhna, wā Maáh ín pínah weemdih enedih ma juyúchah, bainí wā wēican caá.

44 Ma wíhenachahjeh, wā weép wēina, áí wēp wálinap be.

45 Pánihna, Dioih ángel ā naáwátji pahjeh ā yapat pínahdih jenah joiná, meemdih ā túi chājachah, bainí ma wēican niit, mit niijp wut jī.

46 Páant mi niijíchah joinít, Mariábut nin pah mit wēi niij naáwáp wut jī:
“Jwī Maáh Diosdih búdí wā wēina caá.

47 Caán weemdih túi ubnidih bainí wā wēican caá.*

48-49 Caandih oboh teo wūhnih wā jumuchah yuhna, jīgah ennit, weemdih āt teo wáacap taga. Dios wēpni, túini yoobát jumna, weemdih chah túini āt chājap taga. Páant ā chājachah jéihnit, nihat

cāacwā, buu jumnit, túttimah jumnitbut ‘Caántboó Dios ā chah túi chājnih wut jī’, weemdih ī niijbípna caá.

50 Det caandih jepahnitdih jīgah ennit, āpī teo wáacna caá. Jon jātih jumnit, buu jumnitdihbut teo wáacnit, púú túttimah jumnitdihbut ā teo wáacbipna caá.

51 Ded pah náahna, ā wēpatjīh āpī chājap wut jī. Pánih chājnit, ‘Weém túi jéihni caá’, niij jenah joinítidih teo wáaccan, búdí ā wēpatjīh āt wah peetép wut jī.

52 Yeejépwā ī maáh wēpatdih āt dúuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niij jenah joinítidih teo wáacnit, maáta dée āt waadánap wut jī.

53 Moh yéejnitdih táinidih āt wūhup wut jī. Obohjeéhtih, dawá bíí dée bíbohnitboodih wūhcanjeh, bíáboó āt wahap wut jī.

54 Jwiit caandih teo wūhnit judíowādih jīgah ennit, āt teo wáacap wut jī.

55 Biíc yoobó muntih jwī nuo Abraham ā jaimenádh jīgah ennit, āt teo wáacap wut jī. Pánih jīgah ennit, ā teo wáacat pínahdih jwī nuowājidih āt naáwáp

* 1:47 Is 61.10 * 1:55 Gn 17.7 * 1:55 1S 2.1-10; Sal 113.5-9

wut jĩ”,* María mit niij
wēi naáwáp wut jĩ.*

56 Pánih jubínihi Elisabet-
jeéh biíc peihcanni widh mit
jum jwuhup wut jĩ. Túttimah,
miíh táтчina mit jwúub bejep
wut jĩ.

Juan Daabáni ā cāac jummat

57 María mi jwúub bejat
túttimahbit, Elisabet mit weh
jumup wut jĩ. Newé weépdih
mit túuhup wut jĩ.

58 Miíh muu pébh jumnit mi
déewābut Dios caántdih jĩgah
ennit ā teo wáacat doonádih
joinít, mijeéh búdí it weñep
wut jĩ.

59 Ocho yeó jáap túttimah,
sacerdotewādih caandih
quehli nah yapat chóodih it
bóodat túutup wut jĩ. Páant
judíowā ĩpĩ chājap wut jĩ.
Caandih beheih wütjeh it
búudhdíhip wut yuh jĩ.*

60 Obohjeéhtih, páant ĩ ni-
ijíchah joinít, ā ĩnboó nin pah
mit niijíp wut jĩ:

—Zacarías nihcan caá. Juan
caá ā wüt pínah, mit niijíp wut
jĩ.

61 —Obohjeéhtih, ñi déewā
poómpdih Juan wüt jumni ā
wihcan caá, cāacwā caántdih
it niijíp wut jĩ.

62 Páant niij péanit, queét
Zacaríasdih téihyājĩh it júutup
wut jĩ, “¿Dedé tigaá wüt ma
búudhbi?” niijná.

63 Páant ĩ júutuchah ennit,
Zacarías āih téihyājĩh daacát
naadih júut úbhñit, “Juan
caá ā wüt”, āt niij daacáp wut
jĩ. Páant ā daacáchah en wúhi

bejnit, queét nihat it joí yai
ñúh bejep wut jĩ.

64 Pánih daácnajeh,
wéhecanniji āt jwúub wéhenap
wut jĩ, páant muntih. Pánih
wéhenit, Diosdih búdí āt wēi
naáwáp wut jĩ.

65 Pánihna, nihat ĩ pebh
jumnit búdí it wúhi bejep wut
jĩ. Páant ā yapat doonádih
joinít, nihat cāacwā, Judea
baácboó jumni jeé cātih jumni
tátchinadih moón it miíc
wéhenap wut jĩ.

66 Pánih miíc wéhenit, Dios
caandih ā tái chājachah jéihñit,
“¿Caán wébít ded pah chājni
pínahna tigaá?” búdí it niij
jenah joyóp wut jĩ.

*Zacarías Diosdih ā wēi
naáwát*

67 Túini Espíritu Zacaríasdih
ā weñanachah, ā wēpatjĩh
nin pah Diosdih āt niij wēi
naáwáp wut jĩ:

68 “Jwiít judíowā jwĩpĩ wēini
Diosdih búdí wā
wēina caá! Jwiít
āih cāacwādih teo
wáacadih jūóhñit,
chéonit panihñit jwĩ
jumcat pínah niijná,
nemépwā ĩ maáh ā
wēpatdih ā dúucbipna
caá.

69-70 Jon jātih Dios naáwát
naóh yapanitji nin pah
it niij daacáp tajĩ: ‘Dios-
dih teo wúhni David
juma chah wēpni
jumna, jwiít āihwādih
teo wáacñit, iiguípna
jwĩ bejat déedih tái
ubni pínahdih Dios ā
wahbipna caá,

71 jwiít dih eníhcannit ï wēpatdih ā dūucuchah, jwī tūi jumat pínah niijná.

72-73 Pánihna, jwī nūowādh ā naáwátji pahjeh muntih, jīgah ennit, jwiít dih ā teo wáacbpna caá. Nin pah jwī nūo Abrahamjidih āt niijíp wut jī:

74 “Ma jumenádih eníhcannit ï wēpatdih wā dūucbpna caá, úmcanjeh, weemdíh ï weñat pínah niijná.

75 Pánihna, nin baácboó jum jwahnit, wā enechah, túinitjeh wíhwā ï jumbipna caá”, Abrahamdih āt niijíp wut jī’, Dios naáwát dih naóh yapanit ït niij daacáp tajī”, Zacarías Diosdih āt niij wēi naáwáp wut jī.

76 Diosdih páant niij péanit, ā wūúhdih jwah nin pah āt jwúub niij naáwáp wut jī:

“Wūúhú, jwī Maáh jwiít dih tūi ubni pínah ā jūúwát dih naóh waóhni ma jumbipna caá. ‘Dios naáwát dih naóh yapani caá’, meemdíh ï ni-ijbípna caá.*

77 Jwiít áihwādh jwī yéejatdih yohnit, iiguípna jwī bejat déedih ā tūi ubat pínahdih ma naóhbpna caá.

78 Jīgah en teo wáacnit, jwiít dih tūi ubni pínahdih Dios jeámant ā wahbpna caá, baabát

panihpboó jwī jumat pínah niijná.

79 Wunatdih úmna, dupúát panihpboó jumnitdih jiiát déedih ā wūhbpna caá, tūini namádih ï jii en bejat pínah niijná”,* Zacarías āt niij wēi naáwáp wut jī.

80 Pánihna, Zacarías wūúh āt behep wut jī. Dios ā tūi teo wáacachah, caolih júutíhni, caandíh tūi jepahni āt behep wut jī. Pánih behnit, judiówādh ā bohéat pínah jātih mūú wihcapboó āt jumap wut jī.

2

Jesucristo ā cāac jumat (Mt 1.18-25)

1-2 María mi weh jumat pínah jātih, Cirenio Siria baác dih moón ï maáh jum láa, César Augusto Roma tātchimant jumna, nihat baác dih moondíh wutni āt jumap wut jī. Démoón cāacwā ï jumatdih jéihyat túut niijná, nihat cāacwādh ïh wūtnadh āt daacát túutap wut jī. Caandíh náahna, nihat cāacwādh ā daácní nūodih āt wahap wut jī. Páant ā chājat túutni yeó jáap ï jwíh wūt daacát yeó jáap wut jī.

3 Páant ā wutachah joinít, nihat cāacwā ï nūowāji ï cāac jumni tātchina yoobó wūt daacádih ït bejep wut jī.

4-5 Josébut yad pínahjīh ït bejep wut jī. María wudu jumna yuhna, Galilea baác Nazaret tātchimant, púú

* 1:76 Mal 3.1 * 1:79 Is 9.2

Judea baác Belén tátchina mit bejep wut jĩ. Belén tátchidih Davidji át cãac jumup wut jĩ. Pánihna, David jumima jumna, José yadjĩh Belén tátchina wut daacádih ít bejep wut jĩ.

6-7 Queét chénewā Belén tátchiboó jubínit, dawá cãacwā ĩ jumuchah, ũwat muná ā yáwachah, momo jiwiwā ũwat tólihboó Joséwā ít ũwup wut jĩ. Caánboó jumna, María mijáap bácahdih bóodih mit weh jumup wut jĩ. Pánih weh jum péanit, mi wáúhdih yéguehjĩh túi pin bojnit, momo jiwiwā jeémát yacat paihdih mit cáagap wut jĩ.

Ovejawādh en daonít Jesúsdi enedih ĩ bejat

8 Páant mi weh jumni chei, Belén tátchi jwējdih ovejawādh en daonít ĩh ovejawādh en daoná ít chājap wut jĩ.

9 Páant ĩ en dawáchah, Dioih ángel queétdih át jígohop wut jĩ. Pánih jígohnit, búdí ā yeh iiguíchah ennit, búdí ít ũmup wut jĩ.

10 Páant ĩ ũmuchah ennit, ángel queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “ĭNĩ ũmca bojó! ĭNĩ joyoó! Búdí nĩ weñat pínah túini doonádh yeebdih naáwádh jūóhna caá wā chājap. Caán doonádh joinít, nihat cãacwābut búdí ĩ wēibipna caá.

11 Butéh Daviĩh tátchidih cãacwādh túi ũbni pínah ā cãac jumup be. Caán Dios ā wahni Cristo, nihat cãacwā ĩ maáh pínah caá.

12 Wā niijnídh nĩ bid juyáchah, momo jiwiwā jeémát yacat paihdih yégueh chóojĩh pin bojni, ā lajbipna caá”, át niijip wut jĩ.

13 Ángel queétdih páant ā ni-ijíchahjeh, dawá ángelwā ājeéh jígohnit, Diosdih nin pah ít niij wēi naáwáp wut jĩ:

14 “ĭNihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih ĩ weñe naáh! ĭNin baácboó ā oinit ĩ túi jum naáh!” ít niijip wut jĩ.

15 Ángelwā queétdih páant niij naóh péanit, Dios ā jumupboó ít jwáub bejep wut jĩ. ĩ jwáub bejat táttimahbitjeh, ovejawādh en daonít nin pah ít míic niijip wut jĩ:

—Chóbe, Belén tátchina Dioih ángel jwiítidih ā niijátidih enjĩh, ít niijip wut jĩ.

16 Páant niijnít, Belén tátchina wēpép caandih enedih ít bejep wut jĩ. Pánih bej, caanná jubínit, María, José, wébítidihbut ít enep wut jĩ. Wébít momo jiwiwā jeémát yacat paihdih át lajap wut jĩ.

17-20 Pánih bid junít, ángel ded pah ā niijátidih Mariawādh ít naóh yapanap wut jĩ. Pánih en péanit, ĩh ovejawā pebhboó ít jwáub bejep wut jĩ. Pánih bejnit, ángel queétdih ā niijátji pahjeh ennitji Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jĩ. Nihat ĩ jwāáhnitidihbut ít naáwáp wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah joinít, cãacwā ít joí wáhi bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébítidih páant ĩ

nijátjidih caántjeh búdí mipĩ jenah joyóp wut jĩ.

Dioih m̄úboó Jesúsdiħ ĩ ub bejat

21 Jesús ā cāac jum̄niji ocho yeó jāap túttimah, sacerdotewādih āih quehli nah yapat chóodih ĩt bóodat tútup wut jĩ. Páant judíowā ĩpĩ chājap wut jĩ.* Pánih bóod péanit, ā ĩn wudu jumat pínah jātih ángel ā nijátji pahjeh caandíħ Jesús ĩt wūt búudhdap wut jĩ.*

22 Biíc widh túttimah, Moisés ā wutatji pah chāj péanit, mi wūhdih Diosdih wāhat túut niijná, Jerusalénna ĩt ub bejep wut jĩ.

23 Pánih wāhnit, Dios nin ā wutatjidih ĩt jepahap wut jĩ: “Jāap bācahdih bóo newé weép ā jumuchah, weemdíħ ñi wūhú. Caán wīih, weemdíħ teo wāhni pínah caá”,* Dios āt niij wutap tajĩ.

24 Pánihna, Jerusalénna Dioih m̄udíħ juibí, jopwādih jīb chājnit, sacerdotewādih ĩt wūhap wut jĩ, Diosdih ĩ cáo wāhat pínah niijná. Pánih chājnit, Dios nin ā wutatjidih ĩt jepahap wut jĩ: “Chénewā jopwādih ñi wūhú weemdíħ, jāap bācahdih bóodih túut n̄umná”, Dios āt niij wutap tajĩ. Pánih chājna, ĩ weh jumat túttimah, niħat Dios ā wutatjidih ĩt chāj péanap wut jĩ.*

25 Caán láa Dios naáwátidih túi jepahni, Simeón wūt jum̄ni, Jerusalén tútchidih āt

jum̄ap wut jĩ. Caán Diosdih túi wēini jum̄na, Dios ā wāhni judíowādih túi ubni pínahdih pāina āt chājap wut jĩ. Caandíħ Túini Espiritu ā wēpat búdí āt jum̄ap wut jĩ.

26 Pánih jum̄na, nin pah caandíħ ātát niij jéihyanap wut jĩ: “Ma wunat pínah jātih Dios ā wāhni Cristo, āih cāacwādih túi ubni pínahdih meémboó ma enbipna caá”, āt niijip wut jĩ.

27 Pánihna, caandíħ Dioih m̄uná Túini Espiritu āt bejat tútup wut jĩ. Joséwā Jesúsdiħ ĩ ub waad béjehah, Dios ā wutatji pah chājat túut niijná, Simeón queédih āt jwāáap wut jĩ.

28 Pánih jwāáhnit, Túini Espiritu caandíħ ā jéihyanachah, wébitdih āt ub túuhap wut jĩ. Ub túuhnit, nin pah Diosdih āt niij wēi naáwáp wut jĩ:

29-30 “Maá, meém ma nijátji pahjeh míih cāacwādih túi ubni pínahdih ma wāhndih buu wā enna caá. Weém, meemdíħ teo wāhni, buu wā wunuchah, ā túibipna caá, buca.

31 Nihat cāacwā ĩ enechah, meém nindih mat wahap taga, cāacwā iiguípna ĩ bejat déedih ā túi ubat pínah niijná.

32 Nin tigaá nihat judíowā niħcannitdih ded pah Dios ā jum̄atdih ā jéihyabipna caá. Páant ā jéihyanachah, judío ā jumuchah jéihnit, bitaboó míih judíowādih ĩ túi

wēibipna caá”,* Simeón
 āt niijíp wut jī.

33 Páant ā niijíchah joinít,
 Joséwā búdí ít wēi jenah joyóp
 wut jī.

34 Túttimah, Simeón
 queétdih wēinit, “Dios
 yeebdíh ā túi chāja naáh”,
 niijnít, Maríadih jwuh nin pah
 āt jwúub niij naáwáp wut jī:

—Nin wā naáwátdih ma
 túi joyoó. Nin wébít Dios ā
 wahni caá. Dawá judíowā
 caandíh ī náahcatji peéh ī
 buudbípna caá. Obohjeéhtih,
 dawá bita judíowā caandíh
 náahnit, ī túi jumbipna caá.
 Caán Dios ā weñat pínahdih
 jéihyani ā jumuchah yuhna,
 dawá caandíh yap yohnit,
 yeejép ī naóhbiipna caá.

35 Nihat cáacwā ded pah ī
 jenah joyátdih jéihyani pínah
 Dios nin wébíttdih āt wahap
 taga. Obohjeéhtih, meéamboó
 búdí ma jīgahbipna caá,
 Simeón caántdih āt niijíp wut
 jī.

36 Caanjíh beh wili Ana
 wūt jumnihbut mit jumap
 wut jī. Caántbut Dios
 naáwátdih naóh yapanih wut
 jī. Caánt Fanuelji nuém,
 Aserji juméná poómpdih bóli
 wut jī. Caánt jáap beh tóahnih
 jumna, mit áa jumap wut jī.
 Obohjeéhtih, siete jópchijeh
 caántdih bíbohnit, mijeéh bóo
 āt éemp wunap wut jī.

37 Pánih éemp wannih
 jumna, ochenta y cuatro
 jópchi bíbohnit, Dioíh muá
 díitboó mipí jumap wut jī.
 Yeó jáap jumat pah, chei

jumat pahbut jeémp jwuhcan,
 Diosdih mipí wēi wúuh jáanap
 wut jī.

38 Caán horadih pohba
 Joséwā pebhna mit jubínap
 wut jī. Pánih jubí, Jesúsdi
 enna, Túini Espiritu ā
 jéihyanachah, Diosdih mit
 wēi naáwáp wut jī. Dios
 ā wahni, queétdih túi ubni
 pínahdih judíowā ipí páñap
 wut jī. Pánihna, Jesús ī
 bidni ā jumatdih nihat queét
 páinitdih mit naáwáp wut jī.

*Nazaret tútchiboó ī jwúub
 bejat*

39 Joséwā nihat Dios ā
 wutatji pah chāj péa, jwúub
 bejnit, Belén tútchidih ít jum
 jwuhap wut jī. Túttimah,
 Galilea baác ī jumniiji Nazaret
 tútchina ít jwúub bejep wut
 jī.*

40 Ī wúuh túi behnit, caolih
 júutíhniijeh jumna, Dios ā
 weñat pínahdih āt túi jéihyep
 wut jī. Pánihna, Dios caandíh
 túi wēi ennit, búdí āt teo
 wáacap wut jī.

*Jesús doce jópchi ā
 bíbohochah, Dioíh muá
 caandíh ī numah bejat*

41 Oveja wúuhdih ī mao
 jeémát yeó jáap, Pascua ī
 niijní, paacánni pandihbut
 ī jeémp wēi láa, Dios ā
 wutatjdih jepahnit, nihat
 judíowā jópchi jumat pah,
 Jerusalén tútchidih ipí míic
 wáac jubínap wut jī. Jesús
 mánabut jópchi jumat pah
 Jerusalénna ipí aab béjep wut
 jī.*

* 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10

* 2:39 Mt 2.23

* 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

42 Jesús doce jópchi bíbohñit, caanbút ã mánajeéh át bejep wut jĩ.

43 Pánih juibínit, ĩ wēi jeemát ã beedéchah, ĩ chéenwã biícñih Josewã Nazaret tútchina ĩt jwúub dei bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, ã mána ĩ jéihcah yuhna, Jesús Jerusalénboojéh át chãwáp wut jĩ.

44 “Dawá jwĩ bejehah, jwĩ wúuh jwĩ déewãjeéh ã jamna nacaá”, ĩt niij jengah joyóp wut jĩ. Páant niij jengah joiná, ni-hat yeó jáap bejnit, cheyeh caandíh ĩtih bidip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, ĩt bid juicáp wut jĩ.

45 Pánih bid juicán, Jerusalén tútchina bididih ĩt jwúub bejep wut jĩ.

46 Jerusalénna jwúub juibínit, caanná ĩ wúuhñih búdí ĩt bidip wut yah jĩ. Chéne yeó jáap túi bid, biíh yeó jáapñih ĩt bid juyúp wut jĩ, buca. Dioíh muú díitna Moisés ã wutatjidih bohénit cãtíh chãudñit, queétdih joiná, úubh joí enna át chãjap wut jĩ.

47 Beh joinít, ã túi jepahachah, nihat caandíh joinít búdí ĩt joí wáhi bejep wut jĩ.

48 Pánihna, ã mána Dioíh muná waád juibínit, caanná behnitjeéh ã chãuduchah ennit, queébtut búdí ĩt wáhi bejep wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, ã ĩin nin pah mit niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Wúuhú, dépanih tigaa jwiitñih páant ma nih chãj? Ma joyoo, ma íbijñh meemdíh

búdí jwĩ bidip be. Meemdíh bid juicán, búdí jwĩ náhni dahwanap be, mit niijíp wut jĩ.

49 —¿Dépanih **tibeé weemdíh ñi bid?** ¿Wã ípíh **muúboó ã náahatñih chãjni wã jumatñih ñi jéihcannit beé?** Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ.

50 Obohjeéhtih, ded pah ã niijátñih ĩt beh joicáp wut jĩ.

51 Caandíh bid joinít, Nazaret tútchina ĩt numah jwúub dei bejep wut jĩ. Caanná jwúub dei juibíniji behna, ã mánadih ãpĩ túi jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, beh wili nihat páant ã chãjatjidih búdí mipĩ jengah joyóp wut jĩ.

52 Jesús túi jéihñijeh át behep wut jĩ. Páant ã jumuchah, Dios caandíh búdí át wēi enep wut jĩ. Cãacwãbut biíc yoobó caandíh ĩt weñep wut jĩ.*

3

Juan Daabáni muú wihcapboó Dios naáwátñih ã naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Táltimah, Zacarías wúuh Juan behna, muú wihcapboó ã jumuchah, Dios caandíh át jwíih naáwát túutap wut jĩ. Caán láa Roma tútchidih moón ĩ maáh Tiberio César quince jópchi maáh át jumap wut jĩ. Poncio Pilato Judea baácdih moón ĩ maáh át jumap wut jĩ. Herodes Galilea baácdih moón ĩ maáh át jumap wut jĩ. Á úud jeñé Felipe Iturea baácdih moón,

* 2:52 1S 2.26; Pr 3.4

Traconite baácdih moón bíicdih ĩ maáh át jumup wut jĩ. Lisanas Abilinia baácdih moón ĩ maáh át jumup wut jĩ. Páant ĩ maáh jumuchah, Anás, Caifásbut sacerdotewã ĩ maáta ĩt jumup wut jĩ.

³ Caán láa, Juan muú wihcapboó ã jumuchah, Dios caandih át naáwát túutup wut jĩ. Pánihna, Dios ã naáwát túutuchah joinít, Juanboó Jordán muj pebh dei juibínit, át táoh naóh jibip wut jĩ. Nin pah ãpĩ niúj naóh bohénap wut jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih ñi túut nuumá. Páant ñi túut nuumúchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Páant ñi chãjachah, yeebdih wã daabábipna caá, ñi yéejat yohat júutat pínah niujná”, cáacwãdih át niujíp wut jĩ.

⁴ Jon jãtjih Dios naáwãtdih naóh yapani Isaías, nin pah Juan ã chãjat pínahdih át niúj naóh daacáp wut jĩ.

“Dios naáwãtdih naóh yapani muú wihcapboó jumni nin pah ã niúj ñaác bohébipna caá: ‘Jwĩ Maáh ã jũwát pínah jãtjih ñi yéej chãjatdih cádah, túiniboodih túut nuumnít, caandih ñi túi páñaá.

⁵ Det jĩgah náah jumnitdih ã teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, det “Weém nihat jéihni, dedé weemdih jedhdát wihcan caá”, niúj jenah joinítidih ĩ wẽpatdih jwĩ Maáh ã dúuc wáibipna caá. Det biáboó jenah

joinít ĩ jenah joyãtdih ã yoobábipna caá.

⁶ Pánihna, nihat cáacwã yoobópdihi ĩ jenah joibípna caá, iiguípna ĩ bejatji déedih Dios ã túi ubatdih ĩ jéihyat pínah niujná’, ã niúj naóhbipna caá”, Isaías át niúj daacáp wut jĩ. (Is 40.3-5)

⁷ Dawá cáacwã Juan pebhna ĩt juibínap wut jĩ, queétdih Juan ã daabáat pínah niujná. Æ pebhna juibínitdih nin pah ãpĩ niúj naáwáp wut jĩ: * “¡Yeéb yeena caá ñi chãjap! ¡Maiwã panihnit yeejépwã jumna, peéh chãjat pínahdih úum jweíhnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéej chãjatdih ñi cádahícat júib, Dios yeebdih ã peéh chãjachah, ñi jéih jweicán niit.

⁸ Ñi yéejatdih cádahnit, túiniboodih túut nuumat caá yeebdih náahap. ‘Abrahamjidih Dios át wẽi enep wut jĩ. Pánihna, ã juimená jwĩ jumuchah, jwiitdihbut ã túi wẽi enna caá’, ñi niúj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chãjachah ennit, ã wẽican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ã juimená pah nin jee dáhnadhi ã jéih túut nuumná caá.*

⁹ Wápchi mínah ãih wápchidih en dawát pah, yeebdihbut Dios ã en daoná caá. Biquí nahna yeejép ã quehechah enna, tib yohnit, ãih náatnadihbut ã pud

* 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:8 Jn 8.33

yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ã cáo yohbipna caá. Páant ã chājat pah muntih, yeejép ñi chājachah enna, Dios yeebdíhbut iiguípna ã wahbipna caá”, Juan át niijíp wut jī.*

10 Páant ã niijíchah joinít, cáacwā Juandih nin pah ít niij úbh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tigaá jwī túut nūmbí? ít niijíp wut jī.

11 —Ded chéne yégueh chóo bíbohni yégueh wihcannidih ã wāhna naáh. Jeémát bíbohni but jeémát wihcannidih ã wāhna naáh, queédih át niij jepahap wut jī.

12 Romanowā maáta ī úbát túutni dinerodih úbh wāhni but daabáat túut ni-ijná, Juan pebhna juibínit, nin pah ít niij úbh joyóp wut jī:

—¿Bohéní, jwiitboó ded pah tigaá jwī túut nūmbí? ít niijíp wut jī.*

13 —Ñi maáta ī wutat pah bóojeh ñi úbáp. Chah ñi úbát dih ñi cádaahá, queédih át niijíp wut jī.

14 Biquína soldadowābut caandih nin pah ít niij úbh joyóp wut jī:

—¿Jwiitbut ded pah tigaá jwī túut nūmbí? ít niijíp wut jī.

—Bíh pah bóonadih en ñinahni, ñi dáuc wáica bo-joó. Dawá láa núo náahna, cáacwā dih yee naóh úmanit, nemat mūboó bejihcan ī jib chājat dih ñipī wutna caá. Páant ñi chājat dih ñi cádaahá.

Ñi tewat jib dih jeh wēnit, ñi tewéé, át niijíp wut jī.

15 Nihat judíowā Dios ã wahni queédih túi ubni pínah dih ít bidip wut jī. Pánihna, Juan páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ít niij jenah joyóp wut jī: “¿Nin Dios ã wahni jwī páini naniít?” ít niijíp wut jī.

16 Obohjeéhtih, Juan queédih nin pah át niijíp wut jī: “Weém yeebdíh mahjīh jeh wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā túttimah jūóhni, chah wēpni ã jumna caá. Páant ã jumchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Caánboó mahjīh daabáat panihni, yeebdíh Túini Espíritu ã wēpat dih bádí ã wāh bípna caá. Caán ã wēpat tū igát panihni jīh ñi yéejat dih cáwat pah ã chāj bípna caá, jwúub yéej chājihat dih ñi jenah joicát pínah niijná.

17 Trigo teoni panihni caá. Áih chónadih caóh caj péanit, caán tíbna yoobá dih jeh wuh wūhboó júi yacnit, áih mūboó ã á mohbípna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chónaboodíh ã cáo yohbípna caá. Páant ã chājat pah, wā túttimah jūóhni caandih jepahni dih ã túi ubbípna caá. Obohjeéhtih, caandih jepahcannit boodih iiguípna ã wahbípna caá. Caán igát dedé ã noón dūbcan niít”, át niijíp wut jī.

18 Páant niijnít, bíh naáwátjīhbut Juan cáacwā dih

āpī bohénap wut jī, túut nuumnít, iiguípna ī bejcat pínah niijná.

¹⁹ Galilea baácdih moón ī maáh Herodes ā úd Felipe áa Herodíasdih ā dúuc wái áa jumatji peéh Juan āt jūihñap wut jī. Nihat biih yeejép ā chājatjidihbut āt jūihñap wut jī.

²⁰ Páant ā niij jūihñatji jíb Herodes Juandih joíhcan, āt nemat túutap wut jī. Pánih chājna, chah āt yoób yéej bejep wut jī.*

Juan Jesúsdi h ā daabáát

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Nemat nuúboó Herodes ā nemat pínah jātih, Juan cāacwādh ā daabánachah, Jesúsbut ā pebhna daabáát tútudih āt juibínap wut jī. Páant ā daabáát túttimah, Jesús Diosdih ā wúbúchah, jeá āt jéweah bejep wut jī.

²² Páant ā jéweah bejchah, jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jūóhnit, caandih āt juí jaamáp wut jī. Páant ā juí jaamáchah, jeámant Dios Jesúsdi h nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Meém wā wūúh, wā oini caá. Meemdih búdí wā wēina caá, āt niijp wut jī.*

Jesús ā nuowā ī wūt

(Mt 1.1-17)

²³ Túini Espíritu ā dei jūúwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíboh nit, cāacwādh āt bohé jwíhip wut jī.

Nit wut jī Jesús ā nuowā: “José ā wūúh caá”, cāacwā īt niij jenah joyóp wut yah jī.

José Elí ā wūúh

āt jumap wut jī.

²⁴ Elíboó Matat ā wūúh

āt jumap wut jī.

Matatboó Leví ā wūúh

āt jumap wut jī.

Levíboó Melqui ā wūúh

āt jumap wut jī.

Melquiboó Jana ā wūúh

āt jumap wut jī.

Janaboó José ā wūúh

āt jumap wut jī.

²⁵ Joséboó Matatías ā

wūúh

āt jumap wut jī.

Matatíasboó Amós ā

wūúh

āt jumap wut jī.

Amósboó Nahúm ā wūúh

āt jumap wut jī.

Nahúmboó Esli ā wūúh

āt jumap wut jī.

Esliboó Nagai ā wūúh

āt jumap wut jī.

²⁶ Nagai boó Maat ā wūúh

āt jumap wut jī.

Maatboó Matatías ā

wūúh

āt jumap wut jī.

Matatíasboó Semei ā

wūúh

āt jumap wut jī.

Semeiboó Josec ā wūúh

āt jumap wut jī.

Josecboó Judá ā wūúh

āt jumap wut jī.

²⁷ Judáboó Joanán ā wūúh

āt jumap wut jī.

Joanánboó Resa ā wūúh

āt jumap wut jī.

Resaboó Zorobabel ā

wūúh

āt jumap wut jī.

Zorobabelboó Salatiel ā

wūúh

āt jumap wut jī.

Salatielboó Neri ā wūúh

* **3:20** Mt 14.3-4; Mr 6.17-18 * **3:22** Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

28 ãt jumup wut jĩ.
 Neriboó Melqui ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Melquiiboó Adi ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Adiboó Cosam ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Cosamboó Elmadam ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Elmadamboó Er ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 29 Erboó Josué ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Josuéboó Eliezer ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Eliezerboó Jorim ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Jorimboó Matat ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 30 Matatboó Leví ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Levíboó Simeón ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Simeónboó Judá ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Judáboó José ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Joséboó Jonam ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Jonamboó Eliaquim ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 31 Eliaquimboó Melea ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Meleaboó Mena ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Menaboó Matata ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Matataboó Natán ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 32 Natánboó David ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Davidboó Isai ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.

Isaíboó Obed ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Obedboó Booz ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Boozboó Sala ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Salaboó Naasón ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 33 Naasónboó Aminadab
 ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Aminadabboó Admin ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Adminboó Arni ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Arniboó Esrom ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Esromboó Fares ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Faresboó Judá ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 34 Judáboó Jacob ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Jacobboó Isaac ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Isaachboó Abraham ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Abrahamboó Taré ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Taréboó Nacor ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 35 Nacorboó Serug ã
 wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Serugboó Ragau ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Ragauboó Peleg ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Pelegboó Heber ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Heberboó Sala ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Salaboó Cainán ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 36 Cainánboó Arfaxad ã
 wũúh

āt jumup wut jī.
 Arfaxadboó Sem ā wūh
 āt jumup wut jī.
 Semboó Noé ā wūh
 āt jumup wut jī.
 Noéboó Lamec ā wūh
 āt jumup wut jī.
 37 Lamecboó Matusalén ā
 wūh
 āt jumup wut jī.
 Matusalénboó Enoc ā
 wūh
 āt jumup wut jī.
 Enocboó Jared ā wūh
 āt jumup wut jī.
 Jaredboó Mahalaleel ā
 wūh
 āt jumup wut jī.
 Mahalaleelboó Cainán ā
 wūh
 āt jumup wut jī.
 38 Cainánboó Enós ā wūh
 āt jumup wut jī.
 Enósboó Set ā wūh
 āt jumup wut jī.
 Setboó Adán ā wūh
 āt jumup wut jī.
 Adánboó Dios wūh,
 ā jwíh chājniji,
 āt jumup wut jī.

4

Nemépwā ī maáh Jesúsdiĥ ā yéjajhat

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1-2 Juan Jesúsdiĥ ā
 daabánachah, Túini Espíritu
 caandíĥ ā yáwachah, Jesús
 Jordán mujmant āt jwúub aab
 béjep wut jī. Jwúub aab béjnit,
 Túini Espíritu caandíĥ muú
 wihcapboó āt numah bejep
 wut jī. Caánboó cuarenta yeó
 jáap ā jumuchah, Satanás,
 nemépwā ī maáh, caandíĥ
 ātih yeejép chājat túutap
 wut yah jī. Páant bói yeó
 jáap caánboó jumna, Jesús

jeémpcan, nuugúp wanna āt
 chājap wut jī.

3 Páant ā nuugúp wunuchah
 jéihnit, Satanás caandíĥ nin
 pah āt niĥ naáwáp wut yah jī:

—Meém Dios wūh jumna,
 can jee dáhdih “Pan dah ma
 jumú”, ma niĥí, āt niĥíp wut
 jī.

4 —**Páant wā chājcan niĥ.
 Dios naáwátđih naóĥ ya-
 pani nin pah āt niĥ daacáp
 tajĥ:**

**‘Jeémátđihjeh pohba ĩ
 jeéméchah, cáacwáĥ
 caolih túi booni
 panihni ā jumcan
 niĥ’, āt niĥ daacáp
 tajĥ, (Dt 8.3)**

Jesús Satanásdiĥ āt niĥ jepa-
 hap wut jī.

5 Páant ā niĥ jepahat
 túttimah, jap bóo jeená
 Jesúsdiĥ Satanás āt numah
 púh laab béjep wut jī. Caán
 jeejina púh laáb jubínit,
 niĥat cáacwā ĩ jumat yoobó
 Jesúsdiĥ āt júutap wut jī. Niĥat
 bícdih ňáap jígh, āt buádah
 bejep wut jī.

6 Pánih júutnit, nin pah
 caandíĥ āt niĥíp wut yah jī:

—Niĥat baácboó jumnit
 ĩ maáh wēpat weemdíĥ
 wūhniji caá. Ded wā
 wūhíhndih wā jéih wūhna
 caá.

7 Pánihna, meém bóđicha caj
 yoh ňajnit, ‘Meém niĥatđih
 chah maáh caá’, weemdíĥ
 ma niĥíchah joinít, niĥat ĩ
 maáh wēpatđih meemdíĥ wā
 wūhbipna caá. Niĥat míĥ
 pínah ā jumbipna caá, Satanás
 Jesúsdiĥ āt niĥíp wut jī.

8 —Páant wã chãjcan niít. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajĩ:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wëinit, ã wutátdihjeh ma jepahaá’, át niíj daacáp tajĩ, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih át niíjíp wut jĩ.

9 Páant ã niiját túttimah, Jerusalén tútchina Dioíh mæúboó Satanás Jesúsdi h át numah bejep wut jĩ. Dioíh mæú jap bóo mæú wút jĩ. Caanná numah juibínit, Satanás caán mæú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdi h át ñuhát túttup wut jĩ. Páni h ñuhát túttnit, nin pah át niíj naáwáp wut yah jĩ:

—Meém Dios wüüh jumna, meemdíh ã wapat pínahdih júutat túut niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejeé.

10 Davidji nin pah ã niíj daacátjidih ma túi náhninaá: ‘Dios áih ángelwãdih meemdíh ã en dawát túutbipna caá.

11 Páni hna, meemdíh ã jípónih teobipna caá, jee dáhboó míih jítcha ã bæug lájcat pínah niijná’, át niíj daacáp tajĩ, (Sal 91.11-12)

Satanás caandíh át niíjíp wut jĩ.

12 —Páant wã chãjcan niít. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niíj daacáp tajĩ:

‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidih “¿Yoobópdi h niít?” niíj

jéihíhna, caandíh ñi chãjat túutca bojoó’, át niíj daacáp tajĩ, (Dt 6.16)

Jesús caandíh át niíj jepahap wut jĩ.

13 Páni h yee naóh péanit, Satanás Jesúsdi h cádah jwúub bejnit, ã jwúub yéjeaat pínah yeó jáapdi h át páñap wut jĩ.

Galilea baácdi h moondíh Jesús ã bohé jwíhi h

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Páant Satanás ã chãjat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espíritu búdí ã wëpatjĩh át táoh bohé jwíhip wut jĩ. Páant ã bohéát doonádi h cáacwã ãt naóh peetép wut jĩ.

15 Páni h táoh bohénit, judíowã ã bohéát mæuná waadní, queétdih ãpĩ bohénap wut jĩ. Páant Dios naáwátdih ã bohénachah, ni h caandíh joinít ãt wëi naáwáp wut jĩ.

Nazaret tútchiboó Jesús ã jwúub juibíát

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Páni h bohé jibnit, Nazaret, ã behni tútchina át jwúub juibínap wut jĩ. Páni h jwúub juibínit, judíowã ã chooát yeó jáapdi h, ãpĩ chãjat pah caanbút ã míic wáacat mæudíh át waadáp wut jĩ. Páni h waád juibí chúudni ji ñah ñuh bejnit, Dios naáwátdih en naáwát túut niijná, naóhni t ã ñuhupna át juibí ñuhup wut jĩ.

17 Caanjĩh ã juibí ñuhuchah, Isaías ã daácni tóli hjidih ãt wãhup wut jĩ. Páni hna, caán

tólihdih pah teonit, ã naáwát pínahdih bid jainít, nin pah át níj en naáwáp wat jĩ:

18 **“Wã Maáh Dios Túini Espíritu ã wēpatdih weemdíh bádí ã wūhup be, cáacwādh wã teo wáacat pínah niijná. Pánih wūhñit, jĩgah náah jumnit panihnitdih áih túini doonádih ã naáwát túutap be. Chéonit panihnitdih ã watat pínah doonádihbut ã naáwát túutap be. Jéih encannitdih ã boovat túutap be, í jéih enat pínah niijná. Nihat cáacwā wēicannit, yeejép yapnitdihbut ã teo wáacat túutap be.**

19 Pánihna, **‘Buu jwuh caá, Dios jĩgah ennit, cáacwādh bádí ã teo wáac jwíhhipna caá’, weemdíh ã níj naáwát túutap be, Isaías át níj daacáp tajĩ”,** (Is 61.1-2a)

Jesús át níjip wat jĩ.

20 Pánih en naóh péanit, caán tólihdih jwáub nah teo, sacerdotedih jwáubanit, át jwáub chúudap wat jĩ. Páant ã chājachah, nihat caánboó jumnit ít en ñuanúp wat jĩ.

21 Pánih chúudnit, Jesús queédih nin pah át níj bohé jwíhip wat jĩ:

—Páant ã níj daacátji buu caá buca ñi cātíh ã yapap. Weemdíh caá páant át níj daácjip taga, át níjip wat jĩ.

22 Páant ã túi naáwáchah joinít, nihat caandíh wēi naóhna yuhna, bádí ít wáhi bejep wat jĩ. Pánih wáhi bejnit, nin pah ít míc níj uúbh joyóp wat jĩ:

—¡Joyó buca! ¿Nin José wūhjhéh nihcan níit? ít míc níjip wat jĩ.

23 Páant í míc níj uúbh joyóchah joinít, nin pah Jesús queédih át jwáub níj naáwáp wat jĩ:

—‘Cohniá, ma míc cohoó’, jwí míc níj át pah weemdíh ñi níjmí nacaá. ‘Capernaum tátchiboó ma wēp chājat pah mantih ninjĩh ma behni tátchiboobát biíc yoobó ma chājaá, Dios meemdíh ã wahatdih jwí jéihyat pínah niijná’, weemdíh ñi niijná yuh caá.

24 Obohjeéhtih, ñi joyó. Ded Dios naáwátdih naóh yapanidih ã pebh jumnitboó ípí joíhcan caá. Pánihna, yeéb weemdíhbut biíc yoobó ñi joíhcan níit.*

25 Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jum láa, biíc peihcanni jópchi táí beéd, biíh jópchi tacdih mah buugcán, nuugúp láa, Israel baácboó dawá éemp wunnit yaádh ít jumap wat yuh jĩ.*

26 Obohjeéhtih, ñi nuowã Diosdih í jepahcatdih jéihnit, biíh baácđih bóli éemp wunnihdih teo wáacat túut niijná, Dios Elíasdih át wahap wat jĩ. Pánihna, Sidón tátchi pebh Sarepta

* 4:24 Jn 4.44 * 4:25 1R 17.1 * 4:26 1R 17.8-16

tátchibitdih bólidihjeh át teo wáacap wut jĩ.*

27 **Dios naáwátdih bíih naóh yapani Eliseo jum láabut Israel baácboó dawá bácah moópnit ít jumap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ñi ñowã Diosdih í jepahcatdih jéihnit, queétdih booaat tútcan, Naamán Siria baácdih bóodihjeh Eliseodih át booaat tútup wut jĩ.*Páant caán láa í jepahcat pah, buu yeebbút weemdih ñi jepahcan níit,** Jesús queétdih át níijíp wut jĩ.

28 Páant ã níijíchah joinít, ni hat caanjĩh cháudnit tãbit ít íjip wut jĩ.

29 Pánih íj ñah ñah, Jesúsdihtonit, í míic wáacat mummánt caandih ít wái bac bejep wut jĩ. Nazaret tátchimant wái bac bejnit, tátchi jwéjdih bóojeé túlhna ít ab bejep wut jĩ, caandih too yoh yac bojat tút níijná.

30 Obohjeéhtih, Jesúsboó queét cãtíh tac púud ñahnit, biáboó át bejep wut jĩ.

Judíowã í míic wáacat mumbóo nemép jumnidih Jesús ã booaat

(Mr 1.21-28)

31 Nazaret tátchimant Jesúsdiht í bacaat túttimah, Capernaum tátchina át dei bejep wut jĩ. Capernaum tátchibut Galilea baácdih bóo tátchi wut jĩ. Capernaum tátchina dei juibínit, chooát yeó jáapdih judíowã í míic wáacat munná át juibínap wut jĩ. Caán muddih waád

juibínit, caanjĩh jumnitdih Dios naáwátdih át bohénap wut jĩ.

32 Pánihna, ã wēp bohénachah, búdí ít joí wáhi bejep wut jĩ.*

33 Caanjĩh cháudnit bíicdih, nemép jumnibat át jumap wut jĩ. Pánihna, Jesús ã bohénachah joinít, nin pah át níj ñaacáp wut jĩ:

34 —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tátchidih bóo jwiítdih tac buugáca bojoó! ¿Jwiítdih dedé tigaá ma cháibi? ¿Yoh bacanadiht nit beé ma jüwúp? Weém meemdih wã jéihna caá. Dios ã wahni, chah táini caá meém, Jesúsdiht át níj ñaacáp wut jĩ.

35 —¡Ma **laihca bojoó! ¡Caandih cádahnit, ma bac bejeé!** Jesús nemépdih át níijíp wut jĩ.

Páant ã níj wutuchah joinít, cãacwã cãtíh nemépboó caandih duó buugnít, át bac bejep wut jĩ. Pánih duó buugna yuhna, caán newédih át yéjacap wut jĩ.

36 Páant Jesús ã chájatdih ni hat cãacwã búdí ít en wáhi bejep wut jĩ.

—¡En yuh buca! ¡ã naáwát wēpép caá! ¡ã naáwáchahjeh, nemépwã yuh buca caandih í jepahna caá! ít míic níijíp wut jĩ.

37 Jesús páant ã chájatdih ni hat Capernaum tátchi pebh jumnit ít míic naóh peetép wut jĩ. Búdí át wüt yáanap wut jĩ.

Simón Pedro ã chudhdih Jesús ã booaat

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

* 4:27 2R 5.1-14 * 4:32 Mt 7.28-29

38 Páant ã chãjat túttimah, judíowã ï míic wáacat m̃m̃m̃ánt Jesús wã ït bac bejep wut jĩ. Bac bejnit, Simónĩh m̃m̃ná ït juibínap wut jĩ. Caanná ï waád juibínachah, mi íindih tubit ã pahachah, Simón áa Jesús dih mit naáwáp wut jĩ. Páant tubit ã pahachah, mit lajap wut jĩ. “Caántdih ma booanaá”, caán m̃m̃díh jamnit Jesús dih ït niijíp wut jĩ.

39 Páant ï niijíchah joinít, Jesús mi pebh juibí ñahnit, **“Ma yayaá”**, pahatdih ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchahjeh, pahat ãt dúucup wut jĩ. Páant ã dúucuchah, ñah ñahnit, ï jeémát pínahdih mit cáagap wut jĩ.

Dawá w̃nnitdih Jesús ã booaat

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Tõo ñáh jũúwáchah, dawá tubúp chũúhñitdih Jesús pebhna ït ub juibínap wut jĩ. Dawá mácah w̃nat queétdih ãt jamap wut jĩ. Nihat ï ub juibínit w̃nnitdih Jesús ãt teo jáha boanap wut jĩ.

41 Dawá nemépwãdihbat ãt bacat túutap wut jĩ. Páant ã bacat túutachah,

—¡Meém Dios wãúh caá! tubit ït niij ñaacáp wut yuh jĩ.

Obohjeéhtih, Jesús queétdih jãhñit, “Dios ã wahni caá”, ãt niiját túutcap wut jĩ.

Jesús Galilea baácboó ã bohéjibat

(Mr 1.36-39)

42 Daa jũúwáchah, ã ípdih uúbát túut niijná, Jesús cáac wihcapboó ãt bejep wut jĩ.

Obohjeéhtih, cáacwã caandíh bid bejnit, ït jwãááp wut jĩ. Jwãáhñit, caandíh ïjeéh jamat náahna, ït chãwát túutap wut yuh jĩ.

43 —**Ñijeéh wã jéih chãocán caá. Biíh tútchinadih moondíhbat Dios ã maáh jamat doonádh weemdíh naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah niijná, Dios weemdíh ã wahap be**, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

44 Pánihna, nihat Galilea baácboó jib bejnit, judíowã ï míic wáacat m̃m̃ná waadní, Jesús ãpĩ bohénap wut jĩ.

5

Queéj j̃ut maonitdih ãjeéh Jesús ã bejat túutat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Biíh yeó jáap, Jesús Genesaret íim jwëejdih ñahnit, dawá cáacwãdih Dios naáwãdih naóhna ãt chãjap wut jĩ. Caán ã bohéãtdih bádí joíhna, Jesús dih ït tóo péenap wut jĩ.

2 Páant tubit caandíh ï tóonachah, Jesús chéne bádí jááj chóonadih ãt enep wut jĩ. Caanjĩh queéj j̃ut maonit ï aabní chóona ãt pahap wut jĩ. Queét ïih jááj chóona pebh ïih ñhonádh chocna ït chãjap wut jĩ.

3 Pánihna, biíc chóodih Jesús ãt waadáp wut jĩ. Caán chóo mínah Simón wut jĩ ã wãt. Caán chóodih waadní, **“Weemdíh chibít ma tóo púud baca pahanaá”**, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã tóo púud baca pahachah, Jesús caán

chóodih cháudnit, cáacwādh
āt bohénap wut jī.*

4 Pánih bohé péanit, nin pah
Jesús Simóndih át niijíp wut jī:

—Íim tac yoób púud bac
bejnit, queejwādh mawat
túut niijná, ñih ñhonádih ñi
yoh báahanaá, át niijíp wut jī.

5 —Bohéní, nihat chei
jwī júut mawachah yuhna,
queejwā í wihcan beé. Obo-
hjeéhtih, páant ma niijíchah
joinít bácah, jwīh ñhonádih
jwī yoh báaha enmi caá,
Simón át niijíp wut jī.*

6 Páant niij péa, íim tac yoób
púud bac bejnit, ñih ñhonádih
ít yoh báahanap wut jī. Páant
í yoh báahanachah, dawá
yoobát queejwā waadná,
ñih ñhonádih boloh wáina ít
chájap wut jī.*

7 Páant í boloh wáyachah
ennit, í pej jumnit queét
pebh pahnitdih Simón át ejep
wut jī: “Jwiítidih ñi teo wáac
jéúwú!” át niijíp wut jī.

Pánih teo wáacadih juibínit,
chénat pah chóo queejwādh
ít ub yac yáwanap wut jī.
Dawá queejwā jumna, ñih jǎáj
chóona át daábíhip wut jī.

8-10 Páant dawá queejwādh
ennit, Jesús á wēpatdih jéihna,
Simón búdí át úumap wut
jī. Pánih úumna, Jesús pebh
bódicha caj yoh ñajnit, Jesúsdi
nin pah át niijíp wut jī:

—Maá, meém chah wēpni,
táini caá. Obohjeéhtih,
weémboó yéejni caá. Pánihna,
meemdíh wā úumachah,

biáboó ma bejeé, át niijíp wut
jī.*

—¡Ma úumca bojoó!
Buu meém queejwādh
bid jwuhni caá. Obo-
hjeéhtih, meemdíh wā túut
numúchah, queejwādh
ma bidat pah muntih,
cáacwāboodíh bidnit, wíh
doonádih ma naóhbpna
caá, weemdíh jepahna,
wíhwā í jumát pínah ni-
ijná, Jesús caandíh át niijíp
wut jī.

Simón á úumat bíic yoobó
á pej jumnitbut ít úumap wut
jī. Santiago, Juan wut jī á pej
jumnit. Queét chénewā Zebe-
deo weh wut jī.

11 Pánihna, jwáub ñáan
juibínit, queét nihat ñih
tewatdih cádahnit, Jesúsjeé
ít bejep wut jī.

*Bácah moópnidih Jesús á
booaat
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)*

12 Jesús bíih táтчiboó á
jumúchah, bácah moópni
á pebh át juibínap wut jī.
Pánih juibíni Jesúsdi ennit,
á wēpatdih jéihna, páah yoh
ñajnit, nin pah át niij úubáp
wut jī:

—Maá, ma booaíhna,
weemdíh ma jéih booana caá,
át niijíp wut jī.

13 Páant á niijíchah joinít,
Jesús caandíh teo jǎhanit,

—¡úu! Wēnit, meemdíh
wā booana caá, át niijíp wut
jī.

Páant á niijíchahjeh, moopát
nihat át ñuumáh bejep wut jī.

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1

* 5:5 Jn 21.3

* 5:6 Jn 21.6

* 5:8-10 Job

7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5

14 Pánihna, Jesús caandíh nin pah át wēp niij naáwáp wut yuh jĩ:

—**Bitadih naóhcanjeh, sacerdotedih míh bácah ã jwáub ñuumátidih jáutudih ma bejeé. Moisés ã wutatji pah sacerdotewã ã cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádih ma wáhuá, Dios meemdíh ã booaatjidih ã jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jĩ.

15 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, bejnit, dawá cáacwádih át naóh peetép wut jĩ. Páant Jesús ã chãjat dooná chah át wut yáanap wut jĩ. Caán doonádih joinít, ã naáwátidih joyát túut niijná, ã wunatdihbut ã booaat pínah niijná, dawá ã pebhna ípĩ wáac juibínap wut jĩ.

16 Obohjeéhtih, Jesús cáac wihcapboó, ã lípdih wúbúdidh ápĩ bejep wut jĩ.

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Biíh yeó jáap Jesús cáacwádih ã bohénachah, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut ã joí chúudup wut jĩ. Queét Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén tátchimantbut bejnit, ítát juibínap wut jĩ. Jesús ã bohénachah, dawá joiná ã chãjap wut jĩ. Dios cáacwádih booaat wēpatbut Jesúsdi bádí át jamup wut jĩ.

18 Páant ã bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidih ã lajat chóojih Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhip wut yuh jĩ.

19 Obohjeéhtih, dawá mūdih ã yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandíh ít beo pūuh laab béjep wut jĩ. Pánih pūuh laab juibínit, biquína jeé naanádih ub jwej, ít chãjnit, jéih yoocannidih ã lajat chóojih Jesús pebh ít cádah deyanap wut jĩ.

20 Pánihna, caán ã booaat wēpatdih ã jenah joyátidih jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Ma yéejatdih wã yohna caá,** át niijíp wut jĩ.

21 Páant ã niijíchah joinít, Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowãbut íjnit, queétjeh nin pah ít niij jenah joyóp wut jĩ: “¿Dedé cáac tigaá nin? Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cáacjeh jamna yuhna, ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, niijná, ‘Dios wã jamna caá’, niij yeena caá ã chãjap”, queétjeh ít niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

22-24 Páant ã niij jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétidih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—**¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi niij jenah joí? ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, wã niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuáhuá. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chái**

* 5:14 Lv 14.1-32

bejeé', wã niijíchah, caán ã bejehah ennit, wã niiját yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéijat yohat wēpat wã bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá. Weém nihat cáacwã úud jeñé, Dios ã wahní nin baácdih moondíh jéih boonit, í yéj chājatdihbut wã jéih yohna caá. Páant wã jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chāj júutbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wat jī:

—**Ma ñah ñuuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míh muúboó ma jwáub bejeé,** Jesús caandíh át niijíp wat jī.

²⁵ Páant ã niijíchahjeh, nihat í enechah, jéih yoocanniji ñah ñuh, ã ñajat chóodih ubnit, áih muúboó át jwáub bac bejep wat jī. Pánih bejnit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wat jī.

²⁶ Páant ã bac bejehah, nihat en wáhi bej, búdí jenah joinít, queétbody biíc yoobó Diosdih ít wēi naáwáp wat jī.

—¡En yuh buca! Búdí náhníat pínahdih buu jwí enna caá, ít míc niijíp wat jī.

Jesús Levídih ã jūúwát túutat

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Pánihat túttimah, Jesús wã caán tátchidih jumnitji bac bejnit, bíh tátchina ít bejep wat jī. Caán í bejni namá jwějdh Leví wát jumni ã tewat tólihboó át chāudap

wat jī. Caán Romanowã maáta í úubát túutni núodih úubh wáhní át jumap wat jī. Pánihna, Levídih ennit, nin pah caandíh Jesús át niijíp wat jī:

—**Wájeéh ma péé jūúwá,** át niijíp wat jī.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh át bejep wat jī.

²⁹ Pánihat túttimah, Leví áih muúboó Jesús wãdih át numah jeémép wat jī. Caán ã nihat pah dawá núodih úubh wáhnitdih, bita ã chéenwãdihbut át numah jeémép wat jī.

³⁰ Páant Jesús wã íjeéh í jeéméchah ennit, fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénitbut queétdih ít íjip wat jī. Íjnit, Jesús ã bohénitdih nin pah ít níj jūhñap wat jī:

—¿Dépanihna queét dinero numnítjeéh, yéj chājnitjeéhbut jeémp babh tigaá ñi chāj? ít niijíp wat jī.*

³¹ Páant queétdih í niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah át níj jepahap wat jī:

—**Tubúp chūúhcannit cohndih ípí bidcan caá. Wunnitjeh caá caandíh í bidip.**

³² Pánihat pah 'Weém yéijat wihcanni caá', níj jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, 'Wã yéjatdih jīgahnit, wã túut nuúmíhna caá', níj jenah joinít caá teo wáacni pínahdih í bidip.

* 5:30 Lc 15.1-2

Pánihna, 'Yeejépwā caá jwiít', níj jenah joinítidihjeh teo wáacadih wā júúwúp be, í yéj chājatdih jīgahnit, túiniboodih í túut nuumát pínah niijná, Jesús át niijíp wut jī.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdi h í wábh joyát

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Páant queétdih ā niiját túttimah, queét Jesúsdi h nin pah ít jwáub níj wábh joyóp wut jī:

—Dios ā wutat pah jwí nuowā ípí jeémp jwuhcap jī. Juan ā bohénitbut, fariseowā í bohénitbut páant í chājna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh í jeémp? Ít níj wábh joyóp wut jī.

³⁴ —**Nin pah caá ā jumup: Téihya chéoni ā namah jeémpnit biíc di h ā jum jwuhchah, jīgahcan, ípí túi wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wājeéh jum jwuhna, wā bohénit í túi wēi jeémpna caá.**

³⁵ **Obohjeéhtih, bita caandih í ub bejat túttimah, ā chéenwā jīgahnit, í jeémp jwuhcan níit. Pánihat pah bita weemdih í ub bejat túttimah bácah, wā bohénitjeéh wā wihcah, queétdih í jeémp jwuhcan níit, Jesús queétdih át níj jepahap wut jī.**

³⁶ Ded pah jwí jeémp jwuhcatdih jwí nuowā í wutatdih, áih jáap bohéatjīh fariseowā í widíhichah enna,

Jesús queétdih nin pah át jwáub níj bohénap wut jī:

—**Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojīh máa yégueh chóodih nah wai búudhdát ā náahcan caá. Páant ní chājachah nihna, caandih ní chocat túttimah, jínt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá, jwí nuowā í naawátjidih, wíh jáap bohéatjīh wid naóhcat caá náahap.**

³⁷ **Pánihat dée, pah jwuhcanni iguīh macdih nuúnáp chóojīh í chājni maa wuh wúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ní yáacachah nihna, iguīh mac pahna, máa wuh wúh jéih yúhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah áta buud tágaá.**

³⁸ **Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wúhboó yáacat caá náahap. Páant ní yáacachah, iguīh mac, caandih yáacni chóobut ā túi jumbipna caá.**

³⁹ **Obohjeéhtih, ded máa iguīh macdih ā babhbat túttimah, pah jwuhcanni macdih babhbíhcan, 'Máa mac chah túini beé', ā niijbípna caá. Pánihat pah cáacwā wā jáap bohéatdih náahcan, 'Jwí nuowā í bohéatjiboó chah ā túyap be', í niijbípna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.**

6

Chooát yeó jáapdi h ded pah í chājat pínahdi h Jesús ā bohéat (Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Biic chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih ãt nũmah chóop yap bejep wut jĩ. Pánih bejna, ã bohénit trigodih úncnit, ãih chóodih jěqué yohnit, ãt jeémp bejep wut jĩ.*

2 Páant ã chãjachah ennit, biquína ãjeéh bejnit fariseowã ãijnit, Jesúsdihi nin pah ãt niij jãihñap wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwĩ chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit ã teo? Pánih teona, Dios ã wutatdih yap yohna caá ã chãjap, ãt niijip wut jĩ.

3-4 Páant ã niijíchah joinit, “Wã bohénit ã yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Davidji ã bohénit biicdih nũgáp wãna, Dioih mũná waadnit, sacerdotewã Diosdih ã wãhnihi pandih ãt jeémep wut jĩ. Pánih jeémpna, ã bohénitdihbut ãt wãhap wut jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh ã jeémát pínah ãt jumap wut jĩ. Dios wutna, bitadih caán pandih ãt jeémát túutcap wut jĩ. ¿Davidwã páant ã chãjatjidih Dios naáwátidih ã daáncni núodih ãi bohécannit jĩ? Caán pandih ã jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ñi túi chãjcan beé’, ãt niijcáp tajĩ.* Pánihat pah, bũu nin trigodih únc jeémpna, wã bohénitbut Diosdih ã yap yohcan caá.*

5 **Weém, nihat cãacwã úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ã chãjat pínahdih wã jéih wutna caá,** Jesús queétdih ãt niijip wut jĩ.

Téihya ágahnidih Jesús ã booaat

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Biih chooát yeó jáapdih Jesús judiowã ã míc wáacat mũná waadnit, ã bohénachah, caandih joinit cãacwã cãtíh téihya ágahni ãt jumap wut jĩ. ãih jéihyepmant bóo mũj nah ãt ágahap wut jĩ.

7 Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowãbut Jesúsdihi ãt en ãũnúp wut jĩ. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ã boanachah, caandih naóh yacat túut niijná, eníhna ãt chãjap wut jĩ.

8 Obohjeéhtih, Jesús páant ã jenah joyátidih jéihnit, téihya ágahnidih nin pah ãt niijip wut jĩ:

—Ñah ãhñit, nit cãtíh ma jui ãhñú, ãt niijip wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinit, ãh ãhñit, queétdih cãtíh ãt juibí ãhñap wut jĩ.

9 Pánihna, caandih naóh yaquihnitdih nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—Yeéb ãi jenah joyóchah, ¿jwĩ chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tigaá ã wut? ¿Túi chãjatdih niit ã wutap? ¿Yeejép chãjatdih niit ã wutap? ¿Wãnnidih ã booaat túut niit? ¿Cãacdih ã mao yohat túut niit? Jesús queétdih ãt niijip wut jĩ.

* 6:1 Dt 23.25

* 6:3-4 1S 21.1-6

* 6:3-4 Lv 24.9

10 Páant niijnít, ï jepahatdih pãina, Jesús queét nihatdih át en behep wut jï. ï jepahcah ennit, téihya ágahniboodih nin pah át niijíp wut jï:

—**Míih téihyadh ma yoo dwwúú,** át niijíp wut jï.

Páant ã niijíchah joinít, áih téihyadh át yoo dwwáp wut jï. Páant ã yoo dwwúchahjeh, áih téihya át túyah bejep wut jï.

11 Obohjeéhtih, queét Jesúsdi naóh yaquíhnitboó caandih ã booaatdih ennit, búdí ít íjip wut jï. Pánihi íjnit, nin pah ít míic níj wúbh joyóp wut jï: “¿Ded pah tigaá caandih chãjat náah?” ít míic niijíp wut jï.

Jesús doce ã naáwát túttnit pínahdih ã níwip

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Pánihat túttimah, bíih yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih wúbúdh át bejep wut jï. Nihat chei át wúbh daa júúwáp wut jï.

13 Daanachah, ã naáwát dih joí péenitdih bid bojnit, doce ã bohé bejnit pínahdih át níwip wut jï, áih doonádih naóhniit ï jummat pínah niijná.

14 Nit wut jï ã níonit: Simóndih níonit, Pedro ã wüt át búúhdhup wut jï. Simón úud Andrésdihbut át níwip wut jï. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé,

15 Mateo, Tomásdihbut át níwip wut jï. Bíih Santiago Alfeo wúúhdih níó, bíih Simón Celote poómpdih bóodih níó,

16 Judas bíih Santiago wúúhdih níó, Judas Iscariote Jesúsdi eníhcannitdih dwoó

wáini pínahdihbut át níwip wut jï.

Dawá cãacwãdih Jesús ã bohéat

(Mt 4.23-25)

17 Pánihi níó péa jwúub dei jüóhniit, jeé ñaj yacapboó át chão ñúhup wut jï. Páant ã chão ñúhupboó ã naáwát dih dawá joí péenit jum, dawá bitabat ít jumup wut jï. Queét jumnit Judea baác dih moón, Jerusalén tátchidih moón, búdí muj jwéejdih jumni Tiro tátchi, Sidón tátchidih moonbút ít juibínap wut jï,

18 Jesús ã bohénachah joyát túut niijná, ï wãnatnadihbut ã booaat pínah niijná. Nemép jumnitbut ít juibínap wut jï, nemépwãdih ã bacat tútat pínah niijná.

19 Booat túut niijná, queét nihat Jesúsdi ít juibí tewíhip wut jï. Caandih ï juibí teonitdih ã wëpat ã chüúúchah, nihat ít boonap wut jï. Pánihna, wãnnitjibut, nemép jumnitjibut ít táí jumup wut jï, buca.

Dioih cãacwã ded pah ï jummat pínahdih ã bohéat

(Mt 5.1-12)

20 Jesús ã bohénitdih ennit, nin pah queét dih át níj bohénap wut jï:

“**Yeéb moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wëi enna caá. Pánihi wëi ennit, yeebdíh ã teo wáacipna caá, Dios ã maáh jumupboó ñi táí jummat pínah niijná.**

21 “**Yeéb buu naugáp wãnnit panihnitdih Dios**

ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacbična caá, wud jumnit pah ñi táí jumat pínah niijná.

“Buu yeéb júinít dih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacbična caá, ñi táí weñat pínah niijná.

²² “Weém nihat cáacwã úud jeñédih ñi jepahat jíib bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóh nit, íih poómpmant í bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacbična caá.*

²³ Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jíib Dios pebhboó ñi juibínachah, táinidih ã wáhat pínah dih jenah joinít, ñaáp ñahnit, búdí ñi weñéé. Pánih chājnit í nuowábut Dios naáwát dih naóh yapanitjidih biíc yoobó yeejép ít chājap wat jí. Páant queétdih ã yapat pahjeh mantih yeebdíh but yeejép ã yapachah yuhna, ñi weñéé.*

²⁴ “Obohjeéhtih, yeéb dawá bií dée bíboh nit, Dios ã teo wáacat dih bidcannit, buu nin baácboó jumna pohba ñi wēina yuh caá. Táltimah, Dios ã peéh chājachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

²⁵ “Bita yeebbút buu dedé ñi náahat dih bíboh nit, wud jumnit panihnit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, táltimah, Dios ã peéh chājachah, tub nuugúp

wannit panihnit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbút ñi weñat pínah dih jih chājnit, buu búdí wēi jwáhnitji, Dios ã peéh chājachah, búdí ñi juibípna caá.

²⁶ “Diosdih jepahcannitboó yeebdíh í táí wēi naáwáchah, íñi táí chāja chaáh! Pánihat dée pah jon játih í nuowábut ‘Dios naáwát dih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóh nit boodíh ípí táí wēi naáwáp wat jí. Pánihna, ñi táut nuumcáh, Dios yeebdíh but ã peéh chājbična caá”, Jesús queétdih át niijp wat jí.

“Yeebdíh eníhcannitdih ñi táí oyoó”, Jesús ã niij bohéat (Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Obohjeéhtih, yeéb weemdíh joinít dih nin pah wã naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ñi táí chājaá.

²⁸ ‘Meemdíh yeejép ã yapa naáh’, yeebdíh niijnít dih, ‘Dios meemdíh ã táí chāja naáh’, ñi niij jwáubanaá. Yeebdíh yeejép chājnit dih, Diosdih ñi wúbé, queétdih ã teo wáacat pínah niijná.

²⁹ Yeebdíh íjnit, biíc buwá páo tíbdih maonidih, biíh buwámant but ñi júutá, mawíhna, ã jwáub mawat pínah niijná. Níih cúbuh jweyát chóodih dúuc wáinidih, ã náahachah, níih

* 6:22 1P 4.14

* 6:23 2Cr 36.16; Hch 7.52

japih bóo chóodihbut ñi wūhúú.

³⁰ Ded moh yéejni ã náahatdih ã wúbúchah, ñi wūhúú. Ded ñih bií déedih dúuc wáinidih, ñi jwúubaat táutca bojóo.

³¹ Bitá yeebdíh ĩ túi chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbát bitadih ñi túi chājaá. Queét yeebdíh ĩ túi chājchah yuhna, yeéboó queétdih ñi túi chājaá.*

³² “Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó queétdih oinitdihjeh ĩpĩ oi jwúubana caá. Pánihna, queét ĩ oyat chah yeéboodíh bitadih oyat caá náahap.

³³ Yeebdíh túi chājnitdihjeh ñi túi chāj jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit biíc yoobó ĩ chājna caá.

³⁴ “Wā wayát pah bóo ã jwúubabipna caá”, niij jenah joinít, náodih ñi wayáchah, dedé pínah nihcan caá. Yeejépwā yuhna, bitadih páant ĩpĩ wainá caá.

³⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih ñi oyoó. ĩ túi chāj jwúubaat pínahdih bidcanjeh, táinidih ñi chājaá. Náodih náahnit ĩ wúbúchah, ĩ jwúubaat pínahdih bidcanjeh, ñi wayaá. Pánih chājna, Dios weh ñi jumachah, ‘Ma túi chājna beé’, niijnít, caánboó yeebdíh táini ã wūhbiipna caá. Caandíh ‘Túina caá’, niijcannitdih,

yeejépwā chājnitdihbut Diosboó ã túi chājna caá. Páant ã chājat pah biíc yoobó ñi chājat pínahdih yeebdíh ã wātna caá.

³⁶ Dios jwĩ ĩp yeebdíh jīgah ennit, ã teo wáacat pahjeh muntih, yeebbát bitadih jīgah ennit, ñi teo wáacá”, Jesús át niijíp wāt jĩ.

“Yeejépwā caá”, bitadih niij jāihcat

(Mt 7.1-5)

³⁷ “ ‘Meém yeejépwā caá’, bitadih ñi niijcá bojóo. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejépwā caá’, ã niijcán niít. Bitá ĩ yéej chājachah, ‘Meemdíh peéh chājat caá náahap’, ñi niijcá bojóo. Páant ñi niijíchah nihna, Diosbut yeebdíh biíc yoobó áta niij tágaá. Bitá ĩ yéejatdih ñi náhnica bojóo. Páant ñi náhnicah, Diosbut ñi yéejatdih ã náhnican niít.

³⁸ Bitadih ñi túi wūhúú. Ñi túi wūhuchah, Diosbut yeebdíh ã túi wūhbiipna caá. Búdí béguepdih becchidih jui cáj waó bíi chājat dée ã wūhbiipna caá. Ded pah yeébitadih ñi wūhat pah bóojeh muntih, Diosbut yeebdíh ã wūhbiipna caá.

³⁹ “Jéih encanni biíh jéih encannidih ã dúo wáyachah, íit jumapboó bejna, queét chénat pah biícđih ĩ buug yácipna caá*’

⁴⁰ Jáap bohéni caandíh bohéni chah ã jéihcan caá. Obohjeéhtih, niihat

* 6:31 Mt 7.12 * 6:39 Mt 15.14

ã jéihyat pínahdih ã bohé péanit, caandih bohénidih biíc yoobó ã jéihbipna caá. Pánihna, yeéb bitadidh duó wáihna, wã naáwátidh jwíih túi bohéat caá náahap, jéih encannit dée ñi jumcat pínah niijná. Pánihna, wã naáwátidh túi jéihnit, wã bohéat pah mantih bitadidhbut ñi túi jéih bohébipna caá.*

41 “Nin pah yeéb ñipí chãjna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ã jumuchah, caanbítidh ñi túi enna caá. Caán bainí oj ã jumuchah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéejatbitidh ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdih búdí quíib becát ã jumuchah yuhna, caandih ñi jéih encan caá. Caandih ñi jéih encat pah, búdí yeejép chãjna yuhna, ñi múic jéih encan caá. ¿Dépanih tigua páant ñi chãj?

42 Yeebdih búdí quíib becát panihni ã jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib hecátidh weémboó meemdih wã póoj yohbipna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéej chãjnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chãjna caá ma chãjap. Caandih ma cádaahá’, ñipí niijná caá. ¿Dépanih tigua yeéb yeejép chãjnit jumna yuhna, búdí ñi yéej chãjatidh jenah joicánjeh, bita bainí í yéej chãjatidhieh ñi jenah joí? Yeéb yeejépwáá, ñi yéej chãjatidh jwíih cádahat

caá náahap. Páant ñi túut numát túttimah, ñi dée ã yéejatidh ñi jéih cádahat túutbipna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Máa quehe ded pah ã jummat
(Mt 7.17-20; 12.33-36)

43 “Ded túini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut túini dahna ãpí quehcan caá

44 Pánihna, ded pah máa nahna ã jummatidh jéihihna, ãih quehe dahnadidh enat caá náahap. Nemép óot nahdih higo wát jumni dahnadidh ñipí bidcan caá. Ei náhdih iguúh ñipí bidcan caá.*

45 Pánihat dée pah túini cáac ã túi jenah joyát jíib, túinijeh ã naóhbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép ã jenah joyát jíib, yeejépjeh ã wéhebipna caá. Pánihna, cáac ded pah ã jenah joyát biíc yoobó ã naóhbipna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.*

Chéne muú teonit naáwát
(Mt 7.24-27)

46 “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdih niijná yuhna, wã watatidh ñi jepahcan?

47 Ded wã bohéatidh joinít, jepahna, nin pah ã jumna caá:

48 Muú chãj pooni panihni ã jumna caá. Túi jenah joiní jwumép baácidh numah baád waadánit, ãih jagápdih ã túi dodhdop be. Pánih chãj péaat túttimah, muj

* 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20

* 6:44 Mt 12.33

* 6:45 Mt 12.34

daabáchah yuhna, áih muú táí chãjni jumna, ã mónócap be.

⁴⁹ **Obohjeéhtih, ded wã bohéátdih joiná yuhna, jepahcanni táí jenah joicánni muú chãjni panihni caá ã jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ã dodhdop be. Pánihna, caán muudíh ã péaat túttimah, muj ã jwíih daabáchah, áih muú táí chãjni nihcah, chéwat boloh bejnit, áac bejna, ã boto peetáh bejep be**", Jesús queétdih át niijíp wut jì.

7

Soldadowã ï maáhdih teo wãhndih Jesús át booaat (Mt 8.5-13)

¹ Páant cãacwãdih bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejep wut jì.

² Romano cien soldadowã ï maáh Capernaum tútchidih át jumap wut jì. Caandíh teo wãhni ã oini búdí wãna át chãjap wut jì.

³ Pánihna, Jesús ã juibíat doonádih joinít, judíowã ï maátadih Jesús pebhna át wahap wut jì, caandíh teo wãhndih booadih ã bejat pínah niijná.

⁴⁻⁵ Páant ã wahachah, judíowã ï maáta Jesús pebhna juibínit, búdí wãbhna, nin pah ït niij naáwáp wut jì:

—Jwiít dih wahni túini caá. Jwiít judíowãdih táí oinit, jwí míc wáacat muudíh chãjat pínah dinero ã wãhap jì. Páant ã táí chãjat jíb, caandíh ma teo wáac jüúwú, ït niijíp wut jì.

⁶⁻⁷ Páant ï niijíchah joinít, Jesús ïjeéh át bejep wut jì. Pánih bejnit, cien soldadowã ï maáh pebhna ï toáh juibínachah, caán bita ã chéenwãdih wahnit, nin pah át niij naáwát tútup wut jì: "Maá, weem cháh wēpní ma jumachah jéihna, ma pebhna juibícan, 'Wíih muudíh ma waád jüúwú', ni-ijní dée nihcan caá. Meemdíh wã tac buugáihcan caá. Pánihna, yúpmahjeh jumna, ma wēpatjìh weemdíh teo wãhndih ma booaaná.

⁸ Wã chah jumnit bita maáta weemdíh ï wutna caá. Weembút soldadowãdih wutni caá. Biícdih 'Ma bejeé', wã niijíchah, ãpí bejna caá. Biíhdih 'Ma jüúwú', wã niijíchah, ãpí jüóhna caá. 'Nindih ma chãjaá', weemdíh teo wãhndih wã niijíchah, ãpí chãjna caá. Pánihna, ma wutat wēpatdihbut wã táí jéihna caá. Ma wutuchahjeh, weemdíh teo wãhni ã boobipna caá", cien soldadowã ï maáh ã chéenwã Jesúsdih ït niij naóh yapanap wut jì.

⁹ Páant ï niijíchah joinít, caán soldadowã ï maáh "Jesús caandíh ã boobipna caá", ã niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús búdí át weñep wut jì. Pánih wēinit, ájeéh péenitdih tac púud ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jì:

—**Caán soldadowã ï maáh judío nihcan yuhna, weemdíh ã táí jenah joyát yeéb judíowãboodíh ã yapna caá, át niijíp wut jì.**

¹⁰ Pánihna, soldadowã ï

maáh ã wahnitji áih mæúdíh
ĩ jwúub juibínachah, caandíh
teo wáhni booni átát jamap
wut jĩ.

*Éemp wunnih mi wúúhjidih
Jesús ã booaat*

11 Tátimah, Naín wut jamni
tátchina Jesús wã ít bejep wut
jĩ. Dawá cãacwãbut ijeéh ít
péenap wut jĩ.

12 Pánih bejnit, Naín tátchi
jêc pebh ĩ toáh juibínachah,
caán tátchidih moón wanni
bácahjidih yohat túut niijná,
caandíh ĩ ub bac júúwáchah,
Jesús wã queétdih ít jwãáap
wut jĩ. Beh wili éemp wunnih
mit jamap wut jĩ. Mi wúúh biíc
jamni át wunap wut jĩ. Dawá
cãacwãbut mijeéh ít ñuun bác
júúwúp wut jĩ.

13 Páant ĩ júúwáchah ennit,
Jesús caántdih jĩgah ennit, nin
pah át niijíp wut jĩ:

—**Ma jũicá bojoó**, át niijíp
wut jĩ.

14 Páant niijnít, wanni
áih bácahji lajni naadíh ã
tewechah, caandíh beonit
ít chão ñúhup wut jĩ. Pánih
teonit, “**¡Némé, ma boo pud
júúwá!**” wannidih át niijíp
wut jĩ.

15 Páant ã niijíchahjeh,
wanniji jwúub boo pud
chúudnit, át wéhenap wut jĩ.
Páant ã boonachah, Jesús beh
wilidih nin pah át niijíp wut
jĩ:

—**Dáa, ma wúúh ã jwúub
boona caá, páant muntih**, át
niijíp wut jĩ.

16 Páant ã boonachah
enna, nihat cãacwã wúhi

bejnit, Diosdih búdí ít weñep
wut jĩ.

—Dios naáwátdih wêp naóh
yapani át jui tágaá. Dios jwiít
áih cãacwãdih teo wáacadih át
jui tágaá, ít míc niijíp wut jĩ.

17 Páant ã chãjatji dooná dih
nihat Judea baác, pebhbit
jamni baácnadihbut ít naóh
peetép wut jĩ.

*Juan Daabáni ã úúbh joyát
túútat*
(Mt 11.2-19)

18 Jesús páant ã chãjatji
dooná Juan Daabánidihbut
át juibínap wut jĩ. Caán
nemat mæúboó ã jamuchah,
ã bohénit caandíh ít juibí
naáwáp wut jĩ.

19 Páant ĩ naáwáchah joinít,
chénewã ã bohénitdih Jesús
pebhna át wahap wut jĩ.
“¿Meém Dios ã wahni, jwiít
judíowã jwĩ páini níit?
¿Biíhdih bidat níit náahap?”
queétdih át niij úúbh joyát
túútap wut jĩ.

20 Páant ã niijíchah joinít,
Jesús pebhna ít bejep wut jĩ.
Caanná juibínit, Jesús dih nin
pah ít niijíp wut jĩ:

—Juan Daabáni jwiít dih
wahnit, nin pah ã niij úúbh
joyát túútap be: “¿Meém Dios
ã wahni, jwiít judíowã jwĩ
páini níit? ¿Biíhdih bidat
níit náahap?” jwiít dih ã niiját
túútap be, Jesús dih ít niijíp wut
jĩ.

21 ĩ juibínachahjeh, Jesús
dawá cãacwãdih boona
át chãjap wut jĩ. Nemép
jannitdihbut booa, dawá jéih
encannitdihbut át boonap
wut jĩ.

22 Juan ã wahnit ï niijíchah joinít, nin pah Jesús queétdih ãt niij jepahap wat jĩ:

—Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbut Juandih naáwádih ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejcannitjidihbut ã booana beé. Bácah moópnitji, wanah bejnitjidih yuh buca ã booanap be.* Moh yéejnitdih ã táubat pínah doonádihbut naóhna ã chãjap be.*

23 “¡Ded weemdih tái jena nah joí cádahcanidih Dios ã wēi enna caá!” Jesús ã niijíp be’, Juandih niij naáwádih ñi bejeé, Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.

24 Juan ã wahnitji ï jwáub bejat táttimah, Juan ded pah ã jummatdih cáacwádih nin pah Jesús ãt niij naáwáp wat jĩ: “¿Dedédih enedih bej tigaá ñipĩ chãj, muú wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp ylip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det biáboó ï naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcanjeh yoobópdih ãpĩ naáwáp wat jĩ.

25 Pánih jumnidih bidcan, ¿táini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh duonít, dawá bií dée híbohñit, maátaih muúboó ïpĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé.

26 Pánih jumnidihbut

bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tigaá Juan ã jumap. Bita naóh yapanit chah ã jumna caá.

27 Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jãtíh nin pah ït niij naóh daacáp tajĩ:

‘Ã wáúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtíh wã naáwátdih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, ï jepahat pínah ni-ijná”, Dios ã niijíp be’, ãt niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

28 “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, buu láa páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumnijiboó Juan chah ã jumbipna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.

29 Juandih ï nemat pínah jãtíh, ã bohéátdih joinít, nihat cáacwã, Romano maáta ï uúbát táutni náodih uúbh wãhñitbut, Juandih ïtãt daabáát táutap wat jĩ. Páant Diosdih jepahnit ï jumuchah, Jesúsboó ã niijíchah joinít, “Dios ã watat yoobópdih caá”, ït niijíp wat jĩ.

30 Obohjeéhtih, fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénitbut, Juandih daabáát táutcan, Dios queétdih ã náah

* 7:22 Is 35.5-6

* 7:22 Is 61.1

* 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

yacat pínahdih ìt náahcap wut jì.*

31 Páant ì jumatdih jéihnit, Jesús nin pah át jwáab niij naáwáp wut jì: **“Buu láa moón weemdíh jepahcannit, nin pah ñi jumna caá:**

32 **Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh chádñit, nin pah ípí míic niij júihna caá: ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeébbóo ñi búadíhcan beé. Wunnitdih jwí júi tíhwichah yuhna, ñi júi wáaquíhcan beé’, ì míic niij júihna caá.**

33 Páant ì chájat pah, yeebbát bíic yoobó ñipí chájna caá. Juan Daabáni cáacwájeéh jeémpcan, poonidihbut ápi babhcap jì. Páant ã chájcah enna, ‘Nemép jumni caá’, niij júihnit, ã bohéátdih ñi jepahcap jì.

34 **Obohjeéhtih, weém, nihat cáacwá úd jeñé cáacwájeéh jeémpnit, wápi babhna caá. Páant wá chájachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, máihni caá ã jumap. Romanowá ì wábat túatni náodih wábh wáhnit, yeejép chájnit bíicdih ápi pej jumna caá’, niij júihnit, weemdíhbut ñi jepahcan caá. Páant niij júihna, wébít pah caá ñi jumap.**

35 **Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wá túi chájachah enna, ã jenah joyát yoobópdihi ã jumatdih ñi jéihbipna caá”,** Jesús queétdih át niijíp wut jì.

Yad wili chej jumniñh Jesúsdihi mi puhwat

36 Bíih yeó jáap bíic fariseo, Simón wut jumni, Jesúsdihi át numah jeémép wut jì. Áih muuná juibínit, Jesús ájeéh át jeémép wut jì.

37 Simónih muadíh Jesús ã jumat doonádih joinít, queét ì jeéméchah, caán tútchidih bóli, deoh nah jumnih, túi chej jumni yíi quiútdih mit wá waád juibínap wut jì. Caán quiútdih alabastro ì niijni jeejñh ì chájni quiútdih át jumap wut jì.

38 Pánih wá waád juibínit, Jesús pebh bódiha caj yoh ñajnit, caandíh mi oyat júatna, áih jítchanadihi miíh quiútdih macjñh júi chócnit, miíh waó yoócjñh mit jöp wiwip wut jì. Pánih cháj péa, áih jítchanadihi nomnit, mi wá júóhni túi chej jumni yíidih puohnit, mit ñáñap wut jì.*

39 Páant mi chájachah ennit, Jesúsdihi numah jeémpni Simónboó nin pah caanjéh át niij jenah joyóp wut jì: “Nin newé Dios naáwátđih naóh yapani jumna, caandíh teonih yeejép mi jumatdih áta jéih tagaá. Jéihnit, caántđih áta tewat tútcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ã chájcan, naóh yapani yoobát niican nacaá”, át niij jenah joyóp wut yuh jì.

40 Páant ã niij jenah joyátđih jéihnit, nin pah Jesús caandíh át niijíp wut jì:

—Simón, meemdíh baini wá naáwát túat caá, ded

* 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

pah mi chãjatdih ma jéihyat pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

—Ma naáwá, Bohéní, Simón caandíh át niijíp wut jĩ.

⁴¹ —**Biíc newédih chéne neoná dinerodih ĩ wayáp be. Biícboó chéne jópchi ã tewat jíibdih pohba wai, hiíhboó chéne widh ã tewat jíibbitdih ã wayáp be.**

⁴² **Queét chénat pah ĩ wayátjidih ĩ jéih jíib chãjcah ennit, queédih wãhniboó ‘Jumũ naáh. Ñi jíib chãjcah, ã táina caá’, queét chénat pahdih ã niijíp be. Páant ã chãjachah, ¿ded tiguaá caandíh chah ã oibi? Jesús Simóndih át niijíp wut jĩ.**

⁴³ —Búdí náo wainíboó caandíh chah ã oibipna caá, Simón át niijíp jepahap wut jĩ.

—**Yoobópdih ma jepahna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.**

⁴⁴ Páant niijnít, yad wilidih júut jáhanit, Simóndih nin pah át jwáub niijíp naáwáp wut jĩ:

—**Ma jenah joyoó. Ma chéen yoobát wã jumũchah nihna, míih munná wã waád juyúchah, wíih jíitchanadih wã chocat pínah niijná, mah weemdíh mata wãh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíih jíitchanadih miíh quíib macjĩh júi chócnit, miíh waó yoócjĩh mi jõp wiwip be.**

⁴⁵ **Wã juyúchah, meém weemdíh páo tíbdih nomcanjeh, ma táí uúbhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdíh mi oyat júutna, wíih jíitchanadih mi nomcádash caá.**

⁴⁶ **Wã juyúchah, wíih wao dáhdih yíijĩh puoh jáha ñáicanjeh, ma táí uúbhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíih jíitchanadih táí chej jumni yíijĩh puohnit, mi ñáñap be.**

⁴⁷ **Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Búdí mi yéej chãjatjidih Dios át yoh wãh tagaá. Páant ã chãjatdih jéihnit, weemdíh búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainíjeh wã yéej chãjap jĩ’, niijíp jenah joinít, ã yéejat yohat uúbhniiboó bainíjeh Diosdih ã oina caá. Pánihatdih ma táí jenah joyoó, Jesús Simóndih át niijíp wut jĩ.**

⁴⁸ Caandíh páant niijíp péanit, caántdih jwuh nin pah át jwáub niijíp wut jĩ:

—**Meém yéejat yohnih caá.**

⁴⁹⁻⁵⁰ **Weemdíh ma táí jenah joyát jíib, ma yéejat peéh iiguípna ma bejatji déedih, meemdíh Dios át táí uúb tagaá. Pánihna, táí wēnit, ma bejeé, át niijíp wut jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, ãjeéh jeémpnit nin pah queétjeh ĩt míic niijíp uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé newéna tiguaá nin? ¡Yéejat yohat wēpatbut ã bíbohna caá! ĩt míic niijíp wut jĩ.

8

Jesús wãdih biquína yaádh ĩ teo wáacat

¹ Táltimah, Jesús tátchina yoobó cáacwãdih át táoh bohé

jibip wat jĩ. Dios ã maáh jumát doonádih át naáwáp wat jĩ. Doce ã bohénitbut ãjeéh ít jib bejep wat jĩ.

² Biquína yaádhbut ãjeéh ít pej jum bejep wat jĩ. Jesús ã boonit yaádh, nemép jumnitdih ã boonitbut ít jumap wat jĩ. María, Mágdala tútchidih bólidih siete nemépwádih Jesús ã bacat túttnihji jum,

³ Juana, Maáh Herodesdih teo wáhni Chuza áabat jum, Susana wát jumnihbut mit jumap wat jĩ. Dawá bita yaádhbut ãjeéh ít pej jum bejep wat jĩ. Queét yaádh ãh dinerójih Jesús wádih ít teo wáacáp wat jĩ.*

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)*

⁴ Biíc yeó jáap dawá cáacwã í jumni tútchinamant bejnit, caandih enat tút niijná, Jesús pebhna ít juibínap wat jĩ. Dawá páant í wáac juibínachah ennit, ã jenah joiní naáwátjih queétdih bohéna, Jesús nin pah át níj naáwáp wat jĩ:

⁵ “**Biíc newé waáh momodih ã bejep be. Páant ã waáh bojochah, biquí tíbna namádih ã buug ñájap be. Namádih buug ñájni tíbnadh cáacwã í néeh chuñap be. Biíh tíbnadh jwébehwã jũóhnt, í jeémp beedánap be.**

⁶ **Biíh tíbna, jeejéh yewéni baác jumapboó ã buug ñájap be. Buug ñájnit, chíh jũóhna yuhna, mac ã jõpah**

bejchah, ã wanah bejep be.

⁷ **Biíh tíbna nemép óot cãtéh ã buug ñájap be. Pánih buug ñájni ã chíhichah yuhna, caán nemép óotboó caandih ã chíh yap bejchah, momniboó mánahnit, ã wanah bejep be.**

⁸ **Obohjeéhtih, biíh tíbna túni baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíhnt, ã túi quehep be. Pánih quehnt, wawána jumát pah cien tíbna ã quehep be”,** Jesús queétdih át níjíp wat jĩ.

Caán naáwátjih bohé péanit, “**¿Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!**” át níj ej ñaacáp wat jĩ.

¿Dépanih tigaá ã jenah joyátjih át naóhji?

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Páant naáwátjih ã bohénachah joiná yuhna, beh joicán, ã bohénit ã bohéátjidih ít uábh joyóp wat jĩ.

—¿Ded pah níj naóh bohé tibeé jwiítdih ma cháj? ít níj uábh joyóp wat jĩ.

¹⁰ Páant í níjíchah joinít, Jesús nin pah át níj jepahap wat jĩ:

—**Ded pah Dios maáh ã jumát dih bitadh naóh jwuhca naáhdih buu yebdíhjih wã naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadh naáwátjihjih wápí bohéna caá, weemdih enna yuhna, í beh encat pínah, wã naáwáchah joiná yuhna,**

* 8:3 Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49

ĩ beh joicát pínah niijná. Weemdih ĩ jepahihcat jĩib páant ĩ jumna caá,* queétdih Jesús át niijíp wut jĩ.

Waáh momni naáwátdih Jesús ā beh joyáát

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Túttimah, waáh momni naáwátjidih ĩ beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih át jwúb niijíp wut jĩ: **“Nin pah niij naóhna wā chājap be: Waáh momni tiibna Dios naáwát panihni caá.**

¹² **Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni caá.** Dios naáwátdih ĩ joyóchahjeh, nemépwā ĩ maáh ĩ joyátjidih ā jenah joyát táutcan caá, jepahcanjeh iiguípna ĩ bejat pínah niijná.

¹³ **Bitá joinít jeejĩh yewénibit baácboó buug ñájni panihni caá.** Dios naáwátdih joiná, ĩ túi wēi jwuhna yuh caá. **Obohjeéhtih, ĩih caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni ā jumuchah, bitaboó queétdih deohnit, ĩ yéej chājat táutuchah, Diosdih jepah cádahnit, ĩ jwúb yéej chājna caá.**

¹⁴ **Bitá joinítboó nemép óotna cātĩh buug ñájni panihni ĩ jumna caá.** Dios naáwátdih joinít, ĩ jepahna yuh caá. **Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah ĩ chājat pínahdih queét tubit ĩ náhni dahwana caá. Búdĩ dinero bíbohathdihjeh ĩ wēina caá. ĩ weñat pínah chājatdihjeh**

ĩ jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jumna, Dios naáwátdih jenah joicánjeh, queétdih behat dée wihcan caá.

¹⁵ **Obohjeéhtih, bitá joinítboó túini baácđih buug ñájni panihni caá.** Dios naáwátdih túi joinít, jwúb náhnina, caandĩh ĩ cádahcan caá. **Pánih jumna, Dios ā náahat pah ĩpĩ túi chājna caá”,** Jesús át niijíp wut jĩ.

Jiát dah naáwát

(Mr 4.21-25)

¹⁶ **“Wā bohéat jiiát panihni caá.** Ded āih jiiát dahdih jii péanit, púabát dahjĩh āpĩ páah jwejcan caá. Caan dáhdih chūdat páha numpboobát āpĩ jii jwéjcan caá. **Obohjeéhtih, japboó āpĩ jii cáag jwejna caá, ā yeh iiguíchah, nihat waadnit ĩ túi enat pínah niijná.***

¹⁷ **Caán ā yeh iiguíchah, dedé ĩ bihniji ā jigohbipna caá. Dedé ĩ bih chājatjidihbut nihat cáacwā ĩ enbipna caá. Wā naáwátdih ĩ bohénachah, cáacwā ded pah ĩih caolih ā jumatdih ā jéihyana caá.***

¹⁸ **“ĩÑi túi chāja chaáh! Ded pah wā naáwátdih joinít, ñi túi jepahaá. Ded wā naáwátdih túi joiní ā jwúb náhninachah, Dios caandĩh chah ā jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yuhna, ā jwúb náhnicah, ā jwĩh joyátjidih Dios ā dúuc**

* 8:10 Is 6.9-10

* 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33

* 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2

wáibipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Jesús íin, ã údwābut caandíh ībidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Caán láa Jesús íin ã údwābut ã pebhna ítih juibínap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, dawá cāacwā ī jumuchah, Jesúsdi h ít jéih jwāáhcap wut jĩ.

20 Pánihna, bita caanjíh jumni Jesúsdi h nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ma íin ma údwābut meemdíh bidnit, jóocmant ī pāi ñahna caá, át niijíp wut jĩ.

21 —**Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, nit panihnit wā déewā yoobát ī jumna caá. Dios naáwátdih wā bohénachah, joí jepahnit wā íin panihnit, wā údwā panihnitbut ī jumna caá,** Jesús caandíh át niijíp jepahap wut jĩ.

Búdí johlit, nolihatdihbut Jesús ā yayáát

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Biíh yeó jáap Jesús ã bohénitdih jááj chóodih numah waadnit,

—**Chóbe conanaáboó ímdih jwí chúuh bejjíh,** át niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ít chúuh bejep wut jĩ.

23 Páant ī chúuh bejehah, Jesúsboó át ũwup wut jĩ. Á ũwat pónih, búdí johlit át jūúwúp wut jĩ. Pánih búdí nolihat ã jumuchah, íih jááj chóo át daábíhip wut jĩ.

24 Páant ã tobohochah, ã bohénit Jesús pebh juibí wacnit, caandíh nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¡Bohéní, Bohéní, daabná caá jwí chájap! ¡Jwí buudbípna caá! caandíh ít niijíp wut jĩ.

Páant ī niij wacuchah, jáanit, Jesús johlitdih, nolihatdihbut “**Ma yayaá**”, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, johlit, nolihatbut biícmantjeh át yayáh bejep wut jĩ.

25 —¿**Dépanih tibeé weemdíh ñi táí jenah joicán?** Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã yayánachah en wúhi bejnit, búdí ít ũmup wut jĩ. Pánih ũmna, búdí jenah joinít, queétjeh nin pah ít míc níj úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé cāacna tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ít míc niijíp wut jĩ.

Gadara baácdih bóo nemép jumnidih Jesús ā booaat

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Páant ã yapat túttimah, Gadara baáchoó Jesús wā ít chúuh juibínap wut jĩ.

27-29 Caanná chúuh juibínit, Jesús wā ī aab béjehah, caán tútchidih bóo nemép jumni Jesúsdi h át jwāáh dei jūúwúp wut jĩ. Caán maatápdih yégueh duocán, mūdih jéih jumcanjeh, cāac yohopboó āpí jumup wut jĩ. Maatápdih nemépwā caandíh ít déheanap wut jĩ. Páant ī déheanachah, cāacwā áih

* 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

téihya colóhnadih, áih jítcha colóhnadihbut ítah tǒpjih ít chéwep wut jī. Pánih chéonit, nemat mǎuboó ítih nemep wut yah jī. Obohjeéhtih, í chéwatjidih pǎud wái daj yohnit, queét nemépwā mǎu wihcapboó caandih ít numah jwei bǎc bejep wut jī. Pánihna, Jesús wādih jwāáh dei jubínit, nemépwādih Jesús ā bacat tútuchah joinít, Jesúsdi h nin pah ít níj ñaacáp wut jī:

—¿Jesús, Dios chah wēpni wǎuh, dépanihat tút tiguaá weemdih páant ma chǎj? ¿Weemdih ma peéh chǎjca bojoó! át níj ñaacáp wut jī.

³⁰ Páant ā níj ñaacáchah joinít,

—¿Dedé tiguaá ma wūt? Jesús caán nemépdih át níjíp wut jī.

Páant ā níjíchah joinít, dawá nemépwā jumna, nin pah át níj jepahap wut jī:

—‘Dawá’ caá wā wūt.

³¹ ¿Búdí iigní ítboó jwiít dih ma wahca bojoó! ít níj wēp wǎbup wut jī.

³² Queét pebh, jeé ñaj yacapoó dawá momo mǎuwā í bid jeéméchah ennit, — Jwiít dih queét mǎuwā díitna ma wahaá, nemépwā Jesúsdi h ít níjíp wut jī. Páant í níjíchah joinít, Jesús queétdih át bejat tútup wut jī.

³³ Páant ā bejat tútuchahjeh, nemépwā newéih bǎc ahmant bac bejnit, mǎuwādi h í waadáchah, ñáo dei bej, bǎug bǎh nit, mǎuwā ít chíic wun beedáh bejep wut jī.

³⁴ Páant ā yapachah ennit, mǎuwādi h en daonítjiboó íih tútchina ít jwei jwǎub bejep wut jī. Jwei jwǎub bejna, í jwāáh nitdih naóh nit, íih tútchidih moondíhbut páant ā yapat doonádih ít naáwáp wut jī.

³⁵ Páant í naáwáchah joinít, cǎacwāboó íih tútchimant Jesús ā chǎjatjidih enedih ít bejep wut jī. Pánih bej, Jesús wā í jumapna jubínit, nemépwā jumni ji yégueh duó, táinijeh jenah joinít, Jesús pebh ā chǎuduchah enna, búdí ít úmmap wut jī.

³⁶ Jesús nemépwā jumnidih ā booanachah ennitjiboó, jáap junít dih ded pah ā yapatjidih ít naáwáp wut jī.

³⁷ Páant í naáwáchah joinít, nihat Gadara baácdih moón búdí úmmit, íih baácmant Jesúsdi h ít jwǎub bejat tútup wut jī. Páant í bejat tútuchah joinít, Jesús wā íih jááj chóona ít jwǎub dei bejep wut jī.

³⁸ Páant í jwǎub dei bejchah, nemépwā jumni jiiboó Jesúsdi h búdí áti h pej jumíhip wut yah jī.

³⁹ —**Wǎjeéh ma jǎuwáchah, áta túi ta yah caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdih jǎgah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déwādi h naáwát tút níj ná, í pebhboó ma jwǎub bejeé,** Jesús caandih át níjíp wut jī.

Páant ā níjíchah joinít, nemépwā jumni ji jwǎub bej, nihat áih tútchidih moondíh caandih Jesús búdí ā teo

wáacatjidih át naóh peetép wut jĩ.

Ãih yégueh chóodih juí teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús ã booaat

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Gadara baácmant Jesús wã ĩ jwáub cháhuh juibínachah, dawá míc wáac páinit cãacwã wēinit, queédih ĩt jwãáap wut jĩ.

⁴¹ Jairo wut jamni, judiowã ĩ míc wáacat muudih en daonít ĩ maáh, Jesús pebh át juibínap wut jĩ. Juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Jesús áih muáboó ã bejat pínahdih búdí át wúbáp wut jĩ.

⁴² ã nuúm biíc wilijeh wut jĩ. Caánt doce jópchi bíbohni, búdí mi wanachah, caántdih ã booaat pínah niijná, Jesús dih áih muaná át bejat táutap wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh ã bejehah, dawá cãacwã caandih ĩt tóo néeh péenap wut jĩ.

⁴³ Pánihna, queét cãtih biih wili mácanihat panihat wannihbut mit jamap wut jĩ. Doce jópchi caán wanatdih mi bíbohochah, ĩ cohochah yuhna, át yaicáp wut jĩ.

⁴⁴ Pánih jamna, Jesús ih yégueh chóo yapat waadih tãahmant mi juibí tewechah-jeh, mi mácanihat panihat wunat át yayáh bejep wut jĩ.

⁴⁵ Páant mi tewechah, Jesús cãacwãdih nin pah át niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Déhe tígaa wíh yéguehdih juí teoni? át niijíp wut jĩ.

—Weém meemdih wã teo-can beé, nihat ĩt niijíp wut jĩ.

—Páant Bohení, dawá meemdih ĩ tóo néeh péena caá, Pedroboó át niijíp wut jĩ.

⁴⁶ Páant ã niijíchah joinít, Pedrodih nin pah át jwáub ni-ijíp wut jĩ:

—**Obohjeéhtih, wanni weemdih juí tewechah, booaat wēpat wíh bácahmant áí bejep be,** Jesús át niijíp wut jĩ.

⁴⁷ Páant ã niijíchah joinít, caandih juibí teonih, jéih jweicán, úum méménit, Jesús pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nihat cãacwã ĩ enechah, ded pah mi juibí teonitjeh boomatjidih caandih mit naáwáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant mi naáwáchah joinít,

—**Némá, weemdih táí jenah joiná, mat boonap tagaa. Uumcanjeh, wēinit ma jwáub bejeé,** Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ã niijíchah-jeh, Jairoih muumánt bej, Jesús wã pebhna juibínit, Jairoboodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Jáantjeh ma nuúm mi mujáh bejep be. Páant mi wanachah, bohénidih ma jwáub bejat táutá, Jairodih át niijíp wut yuh jĩ.

⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ã ni-ijíchah joinít,

—**Ma úumca bojóo. Wã wēpatdih ma táí jenah joyóchah, ma nuúm mi boobipna caá,** Jesús Jairodih át niijíp wut jĩ.

⁵¹⁻⁵³ Táltimah, Jairoih muaná juibínit, ĩ jãtih juibínitji

wannihdih bádí jġahnit, ĩ jwáñchah, Jesús át enep wut jġ.

—**Ñi jŭí cádahaá. Caánt wannih nihcan caá. Ŝona caá mi chġap,** Jesús queétdih át niijp wut jġ.

Páant ã niijchah joinít, mi wnatdih jéihnit, caandíh ĩt dehwep wut jġ. Queétdih páant niij naóh péanit, Jairoíh mŭdíh waadnít, ájeéh bejnitdih jóocmantjeh át chġwát tútup wut jġ. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wannihji mi mánadih pohba ájeéh át waadát tútup wut jġ.

⁵⁴ Pánih waadnít, Jesús wannihíh téihyadih teonít,

—**¡Bainíhmaá, ma ñah ñuhú!** caántdih át niijp wut jġ.

⁵⁵ Páant ã niijchahjeh, caánt jwáub boonít, mit ñah ñuhap wut jġ. Mi jwáub boonachah, Jesús mi mánadih caántdih jeémát át wáhat tútup wut jġ.

⁵⁶ Páant ã boonachah, mi mána bádí ĩt en wáhi bejep wut jġ. Obohjeéhtih, caántdih ã booaatjidih bitadih Jesús át naáwát tútup wut jġ.

9

Jesús doce ã bohénitdih ã wahat

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Biíc yeó jáap doce ã bohénitdih Jesús ã pebhna bid wáacnit, nemépwádh ĩ bacaat pínah, wannitdihbut ĩ booaat pínah niijná, ã wēpatdih queétdihbut át wáhap wut jġ.

* **9:5** Lc 10.4-11; Hch 13.51

² Pánih wáh péanit, queétdih át wahap wut jġ, Dios ã maáh jumatdih ĩ naáwáchah, cġacwá ĩ jepahat pínah, cġacwádhbut ĩ booaat pínah niijná.

³ Pánih wahnít, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jġ:

—**Bejna, dedé bií déedih ñi ub bejca bojoó. Íoh cajat nah, wuh wúh, jeémát, dinerodih yuh buca ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóodihjeh ñi duo béjeé.**

⁴ **Caán tútchidih moondíh bohéna, ded ñi jwíh waadni mŭdíhjeh ñi ũwú. Caanjġh moondíh bohé péanitjeh caán mŭdíh ñi cádah bejeé.**

⁵ **Det tútchidih moón yeebdíh náahcan, ñi naóhni doonádih ĩ joíhcah, bac bejna, ĩ enechah, queétdih Dios ã yohat pínahdih ĩ jéihyat pínah niijná, ñíh zapatosdih too dagnít, becchídih ñi péoh mao jéenanaá,** át niijp wut jġ.*

⁶ Páant ã niijchah joinít, nihat tútchibitna yoobó ĩt bejep wut jġ. Pánih jwabínit, Dioíh táini doonádih nihat cġacwádh naóhnit, wannitdihbut ĩt boonap wut jġ.

Maáh Herodes tŭbit ã úumat

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús ã bohénitbut ded pah ĩ chġat doonádih jwáub joiná, bádí át úumap wut jġ. “Juanji

āt jwáub boo pud jūóh tagaá”,
biquína niij,

⁸ “Elías át jwáub jígoh tagaá”, bita niij, “Dios naáwátidih biíh naóh yapaniji át jwáub boo pud jūóh tagaá”, bitabut ít niijíp wut yuh jī.*

⁹ Páant í niijíchah joinít, Herodesboó nin pah át niijíp wut jī: —Weemjéh tijí Juandih wā waó bóod yohat tútup jī. ¿Pánihna, deih doonádih tigaá wā jwáub joí, páant muntih? át niijíp wut jī. Páant niijnít, Herodes Jesúsdih tūbit át eníhip wut jī.

Cinco mil cāacwādih Jesús jeémát ā wāhat

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Túttimah, Jesús ā wahnitji ā pebhna jwáub juibínit, ded pah í chājatjidih caandih ít naáwáp wut jī. Páant í naáwáchah joinít, ā bohénitjīhjuh jumíhna, cāacwādih át cádah bejep wut jī. Pánih cádah bejnit, Betsaida tátchina ít bejep wut yuh jī.

¹¹ Obohjeéhtih, cāacwāboó í bejatdih jéihnit, queédih ít ñhūn béjep wut jī. Í ñhūn jwāáachah, Jesús queédih wēnit, Dios ā maáh jumatdih át bohénap wut jī. Wannitdihbut át booanap wut jī.

¹² Cheyeh doce ā bohénit nin pah Jesúsdih ít niijíp wut yuh jī:

—Nin pehbbit tátchinaboó nitdih ma bejat tútú, í āwat tólih pínah, í jeémát

pínahdihbut í bidat pínah niijná. Ninjīhbitjeh pohba mūaná ā wihcan caá, ít niijíp wut jī.

¹³ —**Yeebjéh queédih jeémát ñi wāhuá**, Jesús át niij jepahap wut jī.

—Páant, cinco botoni pan dahna, chéne quee-jwābitdihjuh jwī bíbohna caá. ¿Queét í jeémát pínahdih jíib chājadih jwī bejmi naniít? ā bohénit ít niij wūbh joyóp wut jī.

¹⁴ (Cinco mil neonájuh ít jumap wut jī. Yaádh í weh biícidih chah ít jumap wut jī.)

—**Cāacwā poómp jumat pah cincuenta ñi chūdat tútú**, ā bohénitdih Jesús át niijíp wut jī.

¹⁵ Páant ā niijíchah joinítjeh, queédih ít chūdat tútup wut jī.

¹⁶ Páant í chūduchah, Jesúsboó cinco pan dahnadih, chéne queejwādihbut ubnit, chéi ennit,

—**Nin pandih, quee-jwādihbut ma wāhat túina caá, Paá**, ā ípidih át niijíp wut jī.

Páant niij péanit, pan dahnadih queejwādihbut dajnit, cāacwādih í pāáat pínah niijná, ā bohénitdih át wūhap wut jī.

¹⁷ Pánihna, nihát ít túi jeémp chūúup wut jī. Í jadh jeémpnidih doce wāhdih ít ub yac yáwanap wut jī.

* 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro Jesúsdiñ ã niiját

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Biñh láa Jesús Diosdih úubh péanit, ã bohénitdih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cáacwã ñi niij? át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —‘Juan Daabáni nacaá’, biquína niij, ‘Elías nacaá’, bita niij, ‘Jon jãtih Dios naáwãtdih naóh yapaniji át jwúub boo pud júóh tagaá’, bitabut ñi niijná beé, Jesúsdiñ ñt niij jepahap wut jĩ.*

²⁰ —Queét páant ñi niijíchah joiná, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queétdih át niijíp wut jĩ.

—Meém Cristo, Dios ã wahni caá, Pedroboó át niij jepahap wut jĩ.*

Ã wunat pínahdih Jesús ã naáwãt

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Páant Pedro ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénitdih nin pah át jwúub niij naáwãp wut jĩ:

—Dios ã wahni wã jumat doonãdih bitaboodíh ñi naóhca bojoó.

²² Weém niñat cáacwã úud jeñédih tabit yeejép yapat caá náahap. Jwĩ maáta, sacerdotewã ñi maáta, Moisés ã wutãtjidih bohénitbut weemdíh náahcan, ñi mao yohat táutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi mawachah yuhna, biic peihcanni yeó

jáap túttimah, wã jwúub boo pud júóhbiñna caá. Páant yeejép yapat caá weemdíh náahap, Dios ã jenah joyãtjidih biic yoobó ã yapat pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

²³ Túttimah, queét niñatdih nin pah át niij naáwãp wut jĩ:

—Ded wĩh jumíhna, ã weñat pínahdih jenah joicán, wã weñat pínahboodíh jenah joinít, ã jepaha naáh. Bita caandíh ñi wẽi encah yuhna, caandíh tabit yeejép ñi chãjachah yuhna, ñi mao yohíhichah yuhna, weemdíh jepah cádahcat caá náahap.*

²⁴ Ded ã weñat pínahdihjenah joí chãjni iiguípna bejni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahdih joyáh bojni, wã weñat pínahboodíh chãjni, ã buudcán niit.*

²⁵ Ded ã weñat pínahdihjenah chãjni, búdí dinero ã bíbohochah yuhna, caandíh dedé pínah niñcan caá. Wã weñat pínahdih ã chãjcatji jíb, iiguípna ã bejbipna caá.

²⁶ Pániñna, weém maáh jumna, wã íp ã yeh iigãtjĩh, ãih táñit ángelwã ñi yeh iigãtjĩhbut jwúub dei júóhna, ded weemdíh náahcan, wã naáwãtdihbut joíhñcannidih wã wẽpatjĩh wã yohbipna caá.

²⁷ Yeebdíh yoobópdiñ wã naóhna caá. Biquína niñjĩh ñññit ñi wunat pínah jãtih,

* 9:19 Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8

* 9:20 Jn 6.68-69

* 9:23 Mt 10.28; Lc

14.27; Jn 12.24

* 9:24 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

Dios ã maáh jumatdih ã jútuchah, ñi enbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhat

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Biíc semana túttimah, Diosdih úbát túut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ãt numah púuh laab béjep wut jĩ.

²⁹ Caanná ĩ púuh laáb juibínit, Jesús ã úbúchah, ã jíghat ãt túut numúp wut jĩ. Áih móot yeó ã yeh iigát pah yeh iig, áih yéguébut biíc yoobó túi baabní ãt yeh iiguíp wut jĩ.

³⁰ Páant ã yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji biícđih ã pebh ĩt jíghop wut jĩ.

³¹ Queébut Jesús biíc yoobó ĩt yeh iiguíp wut jĩ. Pánih jíghnit, Dios ã jenah joyátjidih biíc yoobó ã yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tútchiboó ã wunat pínahdih ĩt míc wéhenap wut jĩ.

³² Páant ã yapachah, Pedro ã chéenwá biícđih chunnít jumna, queéđđih quíib chei ãt jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, jwúb jánit, Jesús búdí ã yeh iiguíchah, ã pebh ñuhnitdihbut ĩt enep wut jĩ.

³³ Pánih ñuhnitji ĩ jwúb buúd júwúchah, Pedro Jesúsđih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—ĭBohéní, ninjĩh jwĩ jumuchah, ã túina caá! ĩBiíc peihcanni mun dáhnadih, míih pínah, Moiséh pínah, Elíah

pínahdihbut jwĩ chāj jĩh? ãt niijíp wut yuh jĩ. Páant niijná, ãt jenah joicáp wut jĩ.

³⁴ Páant ã niijíchahjeh, mah pōh panihni queéđđih ãt dei juyúp wut jĩ. Páant ã dei juyúchah, búdí ĩt úumap wut jĩ.

³⁵ Mah pōh cātĩh Dios queéđđih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Nin wā wūh, wā oini caá.* Ā naáwáchah, caandĩh ñi túi joyoó, Dios queéđđih ãt niijíp wut jĩ.*

³⁶ Páant ã niiját túttimah, Pedrowá jwúb enna, Jesús biícjeh ã ñuhuchah, ĩt enep wut jĩ. Páant ĩ enatjidih bitadih ĩt naóh jwuhcap wut jĩ.

Wāa wunat jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Cheibit Jesús wā ĩ jwúb dei juibínachah, dawá cāacwā caandĩh ĩt jwāáap wut jĩ.

³⁸ Páant ĩ jwāáachah, queét cātĩh biíc newé Jesúsđih ejnit, nin pah ãt niij úbúp wut jĩ:

—Bohéní, meemđih wā úbhna caá. Wā wūh biíc jumnidih jĩgah ennit, ma teo wáacá.

³⁹ Dawá láa nemép caandĩh āpĩ déheana caá. Pánih déhe buug ñájnit, tubit mémé ñáacnit, chūi bid ñajnit, āpĩ jac moj chej bac ñaj bejna caá. Pánih chājna, wā wūhdih dedé ã noón yaicán caá. Pánihna, áih bácahdih tubit yéjehna caá ã chājap.

* 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18

40 Páant ã chãjachah, nemépdih ì bacaat pínah niijná, ma bohénitdih wã wãbúp yuh be. Obohjeéhtih, queétoó caandih ì jéih bacacap be, Jesúsdiãh át niijíp wut jĩ.

41 Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét nihatdih nin pah át niij jũihñup wut jĩ:

—**¡Yeéb yeejépwã weemdih jenah joicánnit ñi jumna caá! ¿Débólíh tígaa weemdih túi jenah joicán, ñi tac buugábi?** át niijíp wut jĩ. Páant niijnít, —**Ma wãúhdih wã pebhna ma ub jãúwá,** behedih át niijíp wut jĩ.

42 Páant ã niijíchah joinít, ã wãúhdih Jesús pebhna ã ub jãúwáchah, neméptoó déhea ub yoh buugánit, tubit caandih át méméanap wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, Jesús nemépdih át jũih bacanap wut jĩ. Pánih baca péanit,

—**Dáa, ma wãúh ã túi boona caá buca,** behedih át niijíp wut jĩ.

43 Páant ã bacaatdih ennit, Dios ã wépatdih nihat cáacwã ìt en wáhi bejep wut jĩ.

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Páant nemépdih ã bacaatjidih cáacwã búdí ì jenah joyóchah, Jesúsboó ã bohénitdihjeh nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

44 —**Ñi túi joyoó. Weém yeebdih bainí wã naáwát túut caá. Weém nihat**

cãacwã úud jeñédih cáacwã teonit, bitadih ì wãhbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

45 Páant ã niijíchah joiná yuhna, Dios queétdih ã beh joyát túutcah, ìt tái beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, ì jwúub wãbh joyátji déeji ìt tíquip wut jĩ.

“Déhe tígaa ñi maáh panihni”, Jesús ã niiját

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Páant Jesús ã niiját túttimah, ã bohénitboó nin pah queétoó ìt míic niijíp wut jĩ: “¿Déhe tígaa jwí cátiã jwí maáh panihni?” ìt míic niij jũihñup wut jĩ.*

47 Páant ì míic niij jũihñatdih jéihnit, bíic wébít dih Jesúsboó ã pebh át wái boj dodhdop wut jĩ.

48 —**Det wũhwã jumna, nin wébít panihni, oboh jumnidih wéi jwãáhnit, weemdihbut wéi jwãáhnit caá. Det weemdih wéi jwãáhnit, weemdih wah-nijidihbut wéi jwãáhnit ì jumna caá. Pánihna, ded nin wébít dée oboh jumniboó ñi maáh panihni ã jumna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

“Ded jwiútdih en jũihcanni jwiútdih teo wáacni caá”, Jesús ã niiját

(Mr 9.38-40)

49 Páant ã niijíchah joinít, Juanboó Jesúsdiãh nin pah át niijíp wut jĩ:

* 9:46 Lc 22.24

* 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

—Bohéní, jwĩ enechah, biíc newé ma wēpatjĩh nemépwādhĩ ã bacat túatup be. Obohjeéhtih, jwĩjeéh jumni ã nihcah, caandíh páant jwĩ chājat túatcap be, ãt niijíp wat jĩ.

50 —**Páant caandíh ñi ni-jicá bojóó. Ded yeebdíh en jũihcanni jumna, ñijeéh ã jumna caá,** Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.

Samaria baácdih moón Jesúsdihi ñ náahcat

51 Pánihat túttimah, jeáboó ã púuh laab béjat yeó jáap pínah tóah jũúwúchah, “Weemdíh Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí ãt niij jenah joyóp wat jĩ.

52 Páant niij jenah joinít, biquína ã bohénitdih Samaria baácdih bóo tútchina ã ewat pínah pehbhoó ã ámoh páñat pínah niijná, ã jãtih ãt wah waáwá bojop wat jĩ.

53 Obohjeéhtih, caán tútchiboó ã jũibínachah yuhna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejat doonádih joinít íjna, caán tútchidih moón caandíh ãt náahcap wat jĩ.

54 Páant ã náahcat doonádih joinít, Jesús ã bohénit Santi-ago Juanjĩh nin pah Jesúsdihi ãt niij wábh joyóp wat jĩ:

—¿Maá, meemdíh ã náahcatji peéh, queét ã iig beedáát pínah niijná, jeámant iigát dih jwĩ dei jũúwát túat jĩh? ãt niijíp wat yuh jĩ.*

55 Páant ã niijíchah joinít, Jesús tac púud ennit,

—**Yeéb íjnit, ñi peéh chãjĩhichah, ã túican caá.**

56 **Weém, nihat cáacwã úud jeéh cáacwãdh yohat túat niijná, nin baácboó wã dei jũóhcap jĩ. Obohjeéhtih ã yeéjat peéh iiguipna ã bejat déejidih queétdih táí ubat túat niijná, wã dei jũúwáp jĩ,** Jesús queétdih ãt niij jũihñap wat jĩ.

Páant niijnít, biíh tútchina ãt bejep wat jĩ.

Biquína Jesúsdihi ã péehat (Mt 8.18-22)

57 Páant Jesús wã namáboó ã bejehah, biíc íjeéh péeni Jesúsdihi nin pah ãt niij naáwáp wat jĩ:

—Deyoób ma bejehah, weembát majeéh wã bejmi caá, ãt niijíp wat jĩ.

58 —**Jia majjiowã íih muú pínah íitnadih ã bíbohna caá. Jwébehwábut íih yécanadih ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém nihat cáacwã úud jeéh wíih muujéh pohba wã bíbohcan caá. Pánihna, wãjeéh ma jũúwúchah, búdí bwat meemdíhbut ã jumbipna caá,** Jesús caandíh ãt niijíp wat jĩ.

59 Páant ã bejehah, Jesús biíh íjeéh péeniboodíh

—**Wãjeéh ma jũúwú,** ãt niijíp wat jĩ.

—Wã bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jãtih wã íp ã wunuchah, áih bácahdih wã yohat pínah niijná, ‘Ma chão jwúhúú’, weemdíh ma niijí. ã

wunachah, yoh péanit, majeéh wã péebipna caá, át niijíp wut jĩ.

60 —**Weemdih náhcannit wunnit panihnit jumna, queét wannitdih í yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wãjeéh jumni pínah buu ma júáwú. Wíih tewatboodíh chah jenah joinít, Dios maáh ã jumat dooná, bitadih naáwádih bejat caá meemdih náahap, Jesús caandíh át niijíp wut yah jĩ.**

61 Páant í bejehah, biíh íjeéh péenibat nin pah Jesúsdi h át niijíp wut yah jĩ:

—Maá, majeéh wã bejmi caá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jätih ‘Wã bejna caá’, wã pebh moondíh wã niij babhbat pínah niijná, weemdih ma wahaá. Pánih chãj péanit, majeéh wã péebipna caá, át niijíp wut jĩ.*

62 —**Ded wã wutni tewatdih teo jwíihna yuhna, ã weñat pínahdih jwáub jenah joí chãjnit, Diosdih teo wáhni pínah ã jéih jumcan caá, Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.**

10

Jesús setenta y dos ã bohénitdih ã wahat

1 Túttimah, Jerusalén tátchina bejna, Jesús setenta y dos ãjeéh péenitdih ñíonit, át wahap wut jĩ. Pánih wahna, ã bejat pínah tátchinadi h ã jätih í naóh waáwát pínah niijná, chénewã míic át wahap wut jĩ.

2 Queétdih ã wahat pínah jätih, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: **“Wíih doonádih jepahnit pínah dawá í jumna yah caá. Obohjeéhtih, daocánnit naóhnit í jumachah, queét jepahíhnit í joi jwáhcán caá. Pánihna, yeébboó Diosdih ñi uúbú, chah dawá naóhnit pínahdih ã wahat pínah niijná.***

3 Pánihna, naáwádih ñi bejeé. Bejnit, nin pah ñi túi jenah joyoó: **Diosdih jepahcannit, jiowã cáti h ovejawádih wahat pah, yeebdíh wã wahna caá.***

4 Pánih bejna, dinerodih ubcan, wuh wuúhdihbut ubcan, biíh zapatosdihbut ubcanjeh, wépép ñi bejeé. **Dawá cáacwádih túi naáwát túut niijná, deddih jwááh uúbhna, chãocánjeh, bejat caá náahap.**

5 Ded ñi jwíih waadni muúdíh moondíh ‘Dios ã táyat ñijeéh ã jumna naáh’, ñi niijí.

6 Túinit jumna, páant ñi niijíchah joinít, í túi jepahbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit jumna, páant ñi niijíchah yuhna, í jepahcan níit. Páant í jepahcah, caán muúdíh moondíh Dios ã táyat ã wihcan níit.

7 Yeebdíh jwíih jepahnitjeéh ñi jum jwáhuúp. **Queét yeebdíh jeémát, babhbatdihbut í wáhcach, ñi túi jeémp babhbaá. Yeéb queétdih teo wáacnit**

* 9:61 1R 19.20

* 10:2 Mt 9.37-38

* 10:3 Mt 10.16

bohénachah, queétboó ñi teo wáacat jíib jeémát babhbat ĩ wāhuchah, ā táina caá. Caán tátchidih moondíh ñi bohé jwuhna, ñi jwíh juibíni muudíjhéh ñi jum jwuhúp.*

⁸ Ded tátchidih ñi juibínachah, yeebdíh jepahnit, dedé jeémátidih ĩ wāhuchah, ñi táí jeémé.

⁹ Caán tátchidih moón wunnitdih boonanit, queétdih nin pah ñi niiji: ‘Dios yeebdíh bádí caá ā bidip, áihwā ñi jumát pínah niijná. Wunnitdih ā boana, Maáh jumna ā wēpatdih yeebdíh ā júutna caá. Páant ā wēpatdih jéihnit, ñi yéejatdih cádahna, táiniboodíh táut nuumnít, caandíh ñi jepahaá’, queétdih ñi niiji.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded tátchidih juibí, bohéna, wunnitdih ñi boanachah yuhna, ĩ jepahcah, ĩh namádih bejnit, nin pah queétdih ñi niiji:

¹¹ ‘Dios maáh jumna, ā wēpat yeebdíh ā júutuchah yuhna, yeéboó caandíh ñi jepahcap jī. Pánihna, ñíih tátchi becchídih jwíh jítchamant jwī pit yohna caá. Páant jwī chājat pah, ñi jepahcatji jíib Dios yeebdíhbat ā yohbipna caá’, ñi niiji.*

¹² Yeéboó nin pah wā niijátidih ñi táí náhninaá: Sodoma tátchidih moonjí

tubit yeejép chājnit ĩt jumap wat jī. Obohjeéhtih, queétdih Dios ā peéh chājat chah, ā peéh chājat pínah yeó jáapdih ñi bohéatdih jepahcannitbóodíh ā peéh chājbipna caá”, Jesús queétdih āt niijíp wat jī.*

Bíh tátchidih moón ĩ jepahcat

(Mt 11.20-24)

¹³ “Yeéb Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondíhbat Dios bádí ā peéh chājbipna caá! Weém ñíih tátchinadih jumna, Dios ā wēpatjīh bádí wā teo wáacachah yuhna, ñi jepahcap jī. Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondíhbat Dios ā wēpatjīh páant wā teo wáacachah nihna, queétboó jáantjeh ĩ yéejatdih bádí jūinít, ĩta táut nuum tágaá.*

¹⁴ Pánihna, Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondíhbat Dios ā peéh chāj láa, Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondíhbat chah ā peéh chājbipna caá.

¹⁵ Yeéb Capernaum tátchidih moondíhbat peéh chājna, maáta paníhnit chājcanjeh, yeebdíh moh yéejnit Dios ā chājbipna caá.*

¹⁶ “Ded yeebdíh jói jepahni, weemdíhbat jepahni caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh jepahcanni,

* 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:11 Mt 10.7-14; Mr 6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51

* 10:12 Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24 * 10:13 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8;

Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 10:15 Is 14.13-15

weemdíhbut jepahcanni caá. Weemdíh jepahcanni, wã íp weemdíh wahnidihbut jepahcanni caá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niij péanachah joinít, ã wahnitboó ít bejep wut jĩ.*

Setenta y dos Jesús ã wahnitji ĩ jwáub jnyát

17 Pánih bejnitji wēinit, queét setenta y dos Jesús ã wahnitji ã pebhna ít jwáub juibínap wut jĩ. Pánih jwáub juibínit, nin pah Jesúsdiĥ ít niijíp wut jĩ:

—¡Maá, ma wēpatjĥ jwĩ wutuchah, nemépwã yuh buca jepahnit, ít bac bej tagaá! ít niijíp wut jĩ.

18 —**Japmant wedóát pah ã bejchah, nemépwã ĩ maáh ã buég jéen jéuwáchah, wã enep jĩ.**

19 ¡Ñi joyoó! Wã wēpat yeebdíh wáát wuhup be, maiwādih, dúowādihbut jwááhnt, ñi jéih chuñat pínah niijná. Nemépwã ĩ maáh ã wēpatjĥ yeejép ã chãjat déedih jáhat wēpat wã wuhup be. Páant wã wuhuchah, áih nemépwã yeebdíh ĩ jéih yéjacan niít.*

20 Pánihna, nemépwādih yeéb ñi wutuchah, ĩ jepahatdih ennit, búdí ñi wēina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah búdí ñi weñat pínah pohba: Yeéb Dioíhwã ã pebhboó bejnit pínah ñi jumuchah, áih papélah tólih panihniboó ñi wãtna

daácni ã jumna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

*Jesús ã weñat
(Mt 11.25-27)*

21 Páant niij naóh péanit, Jesús Túini Espíritu ã wēpatjĥ búdí wēinit, Diosdih nin pah ãt niijíp wut jĩ: **“Paá, meém niĥat baácđih moón ĩ maáh, niĥat jeádih moonbút ĩ maáh ma jumuchah, meemdíh búdí wã wēina caá. ‘Jwiít táí jéihnit caá’, niijnítđih wã bohéátđih ma beh joyát táutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodíh mapĩ jéihyanap be. Páant mapĩ wēi chãjna caá”,** ã ípdih ãt niijíp wut jĩ.

22 Páant ã ípdih niij wábh péanit, ã pébh joi ñáhnitđih nin pah ãt jwáub niij naáwáp wut jĩ: **“Dios, wã íp niĥat ã wēpat biíc yoobó weemdíhbut ã wuhup be. Ded pah wã jumatđih wã ípjeh caá ã jéihyep. Biíh páant jéihni ã wiĥcan caá. Ded pah wã íp ã jumatđihbut weemjéh caá wã jéihyep. Det wã ñíonitđihbut caandíh wãpĩ bohéna caá. Pánihna, jwiítjeh caá caandíh jwĩ jéihyep”,** ãt niijíp wut jĩ.*

23 Páant cáacwādih naóh péanit, ã bohénitđih tac páud ennit, queétdihjeh nin pah ãt niijíp wut jĩ: **“Yeéb wã wēpatđih ennit, Dios weemdíh ã wahatjđih ñi táí jéihna caá. Pánihna,**

* 10:16 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; Jn 13.20
10.15

* 10:19 Sal 91.13 * 10:22 Jn 3.35;

bitabut páant wã jamatdih jéihnit, queébtut táí wēinit í jamna caá.

24 **Ñi jenah joyoó. Jon jãtíh Dios naáwãtíh dawã naóh yapanitji, dawã maátajíbut yeéb ñi ennidih búdí eníhna yuhna, ít encap wut jĩ. Ñi joinídiíbut búdí joííhna yuhna, ít joicáp wut jĩ**, át niijíp wut jĩ.

Samaria baácíh bóo ã táí chãjat naáwãt

25 Biíh láa, Moisés ã wutátjídih bohénit poómpdih bóo Jesús pebh át juibínáp wut jĩ. Pánih juibínit, nin pah át níj uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Bohéní, Dios pebhna bejíhna, ded pah wã chãjbi? át niijíp wut jĩ.

26 —¿Moisés ded pah tígaa át niijí? Caandíh enna, ¿dépah tíí mapí níj jenah joí? Jesús át niijíp wut jĩ.

27 —‘Diosdih chah jenah joí, táí jepahnit, wēina, caandíh búdí ñi oyoó.* Meemjéh ma míc oyat pah muntíh, bitadíhbut búdí ma oyoó,* Moisés át níj daacáp tají, át niijíp wut jĩ.

28 —Yoobópdih ma jepahna caá. Pánih chãjnit, wãna, Dios pebhna ma bejbipna caá,* Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.*

29 Páant ã niijíchah joinít, Moisés ã wutátjídih bohéní ã táí chãjatdih jéutat túut niijná, nin pah át jwúbh níj uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Obohjeéhtih, Bohéní, deddih tígaa wã oibi? át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, nin ã jenah joiní naáwãtíh Jesús át níj naóh bohénáp wut jĩ:

—Biíc newé Jerusalén tãtchimant Jericó tãtchina ã dei bejehah, namá tacdih nuumnít cáacwã caandíh jwááhnit, niíhát áih bií dée, ã duoní chóodihbut dúuc wáyat túut niijná, í wun mao jwejep be. Páant í wun mao jwejni namáboó ã ñajap be.

31 Páant í chãjat tãttimah, biíc sacerdote caán namádih dei bejna, í wun mao jwejniídih ã enep yuh be. Obohjeéhtih, enna yuhna, chãocánjeh, ã bóod páud yap bejep be.

32 Tãttimah, Leví ã jaimená poómpdih bóobut ã bejep be. Caán ñajni pebh juibí ennit, chãocánjeh, caanbút ã bóod páud yap bejep be.

33 Obohjeéhtih, páant í yap bejat tãttimah, ñi eníhcanni Samaria baácíh bóo caán namádihjeh muntíh ã dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih juibí ennit, caandíh ã jígah enep be.

34 Pánih jígah ennit, ã pebh juibínit, yíi, iguíh mac biícíh áih yahwítnadih ã cohóp be. Coh péanit, yégueh chóojíh ã chéwep be. Chéo péanit, caandíh

* 10:27 Dt 6.5 * 10:27 Lv 19.18 * 10:28 Lv 18.5 * 10:28 Mt 22.35-40; Mr 12.28-34

duoníji burrodih ub túuh cáagnit, ũwat tólihna jumni muná ã numah bejep be. Caanná ub juibínit, nihat chei ã en dao dáa jūwáp be.

³⁵ **Cheibit, ũwat muú mínahdih caandih ã en dawát pínah niijná, ã jíib chājap be. Pánih jíib chājnit, nin pah caandih ã niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwáhuú. Caandih ma en dawát pínah jíib wā wāhna caá. Pánihna, chah ma jwáub jíib náahachah, jwáub junít, wā jwáub jíib chāj jáhabipna caá, páant mantih’, Samaria baácđih bóo muú mínahdih ã niij naáwáp be, Jesús át niij bohénap wat jī.**

³⁶ Páant niij naóh bohé péanit, Moisés ã watatjidiđ bohénidiđ nin pah át niij ũúbh joyóp wat jī:

—**Queét biíc peihcannit bií déedih chewe maonijidiđ ennit, ¿déhe tibeé túi oini ã jum?** át niijíp wat jī.

³⁷ —Caandih jīgah en teo wáacni ã túi oyop be, át niij jepahap wat jī.

—**Pánihna, meembát bejna, biíc yoobó meemdih eníhcannitdih oinit, ma túi teo wáacá,** Jesús caandih át niij naáwáp wat jī.

Martawājeéh Jesús ã jumat

³⁸ Túttimah, Jesús wā Jerusalén tátchina bejnit, bainí tátchidiđ ít juibínap wat jī. Í juibínachah, caán tátchidiđ bóli, Marta wāt jumnih,

Jesús wāđih miíh muúboó mit chāo jwáhat túatap wat jī.

³⁹ Mi jwan, María wāt jumnihbut mit jumap wat jī. Maríaboó Jesús ã bohénachah, ã pebh mit joí cháudap wat jī.*

⁴⁰ Obohjeéhtih, Martaboó yójah jeémát teona, mit íjip wat jī. Pánih íjnit, Jesús pebh juibínit, nin pah mit niijíp wat yuh jī:

—Maá, wā jwan weemdih mi teo wáacah, weém biíc wilidiđjeh wái náah jumni tewat ã jumna caá. ¿Páant mi teo wáacah, weemdih ma jīgah encan niít? Weemdih ma teo wáacat tútú, Marta mit niijíp wat jī.

⁴¹ —**jMarta, Marta, ma joyoó! Dawá tewatnabitdih meém tūbit jenah joinít, ma miíc íjana caá.**

⁴² **Obohjeéhtih, wā bohéatdih jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Maríaboó chah táinidiđ mi níwíchah, caántdih ded mi joyátjidiđ ã jéih dúuc wáican niít,** Jesús Martadiđ át niijíp wat jī.

11

*Ded pah caá jwī ũúbat
(Mt 6.9-15; 7.7-11)*

¹ Biíh yeó jáap Jesús ã ípdih ã ũúbúchah, ã bohénitbut ít jumap wat jī. Páant ã ũúbh péanachah ennit,

—Maá, Juanji ã bohénitdih Diosdih ded pah í ũúbat pínahdih át bohénap wat jī. Caán ã bohéat pah mantih

* 10:39 Jn 11.1

jwiít dihbut ma bohénaá, ìt niijíp wut jĩ.

² Páant ì niijíchah joinít, nin pah queétdih át niij jepahap wut jĩ:

—Yeéb Diosdih úbhna, nin pah ñi niij úbú:

‘Paá, meém chah táini ma jumachah, meemdíh jwí wéina caá. Ma wút chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumatdih jéihnit, nihát cáacwã ì jepaha naáh.

³ Yeó jáap jumat pah jwí jeémát pínahdih ma wúhuá.*

⁴ Bitá jwiít dih ì yéej chājatdih jwí yohat pah, meembát jwiít jwí yéej chājatdih ma yohoó. Nemépwã ì maáh jwiít dih ã yéejáihichah, ma teo wáacá, jwí yéej chājcat pínah niijná’,

Diosdih ñi niij úbú, ã bohénitdih Jesús át niijíp wut jĩ.

⁵ Páant niijnít, ded pah ì úbát pínahdih nin pahbut át niij naóh bohénap wut jĩ:

—Ded chei tac yoób ã dée pebhna bejnit, ‘Némé, baini jeémátdih weemdíh ma wúhuá.

⁶ Wã chéen yuúp júohni ã juyúchah, caandíh wã wúhat pínah jeémát wã bíbohcan caá’, ã niijíchah,

⁷ ã dée muú dítmant nin pah ã niij jepah bacacan niit. ‘Weemdíh tac buugáca bojoó. Jáantjeh jéc nem

peánit, wã wehdih wáat numah úwup be. Meemdíh jeémát wúhat déedih, queétdih wã wuquihcan caá’, ã dée úbhndih ã niij jepahcan niit.

⁸ Yeebdíh wã naóhna caá. ã dée tíccanjeh ã úbúchah, jáanit dedé ã náahatdih ã wúhbipna caá.

⁹ Pánihna, nindih ñi táí náhninaá: Tíccanjeh ñi úbúchah, ded pah ñi úbát dih Dios yeebdíh ã wúhbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidna, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh ã wúhbipna caá. Jéc panihndih wuúmp mao cádahcah, Dios ã wátbipna caá.

¹⁰ Det Diosdih táí úbhnit, ì úbátjidihi ì bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh ì jwááhbiipna caá. Det ì wuúmp mawachah joinít, jéc panihndih Dios queétdih ã wátbipna caá.

¹¹ ¿Ñi wúh yeebdíh queejdíh ã úbúchah, bucdih ñita wúh taniit? Ñita wúhcan tagaá.

¹² ¿Mujbai típdih ã úbúchah, dúodih ñita wúh taniit? Ñita wúhcan tagaá.

¹³ Yeéb cáacwã yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih táinidih ñipí wúhna caá. Pánihna, Diosboó táini yoobát jumna, det Táini Espíritu ã waadát pínahdih ì úbúchah, ñi íp jeáboó jumni caandíh ã waadát

* 11:3 Pr 30.8-9

túutbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

“Nemépwā ī maáh ā wēpatjīh Jesús ā booana caá”, ī niiját

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Biíh yeó jáap biíc newé wéheat túutcanni nemép jumni Jesús pebh át juibínap wut jī. Páant ā juibínachah, Jesús caán nemépdih áih bácahmant át bacat túutup wut jī. Páant ā bacat túutuchah, caán newé át jwúub wéhenap wut jī, páant muntih. Páant ā jwúub wéhenachah joinít, nihat en wúhi bejnit, búdí ít jenah joyóp wut jī.

15 Obohjeéhtih, bita nin pah ít niij naáwáp wut jī: “Nemépwā ī maáh, Beelzebú wut jumni, ā wēpatjīh caá Jesús nemépwādh āpī bacat túutup”, ít niijíp wut yah jī.*

16 Bitaboó, “Dios ā wēpatjīhjih nit ā yoób chājap”, niijná, biíh ā wēp chāj jéutatdih ítih bidip wut yah jī.*

17 Obohjeéhtih, “Beelzebú ā wēpatjīh nemépwādh ā bacat túutna caá”, ī niij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

“Det biíc baácđih moonjéh yuhna míc maona, ítā wun beedáh bej tagaá. Ded tútchidih moón biícwā yuhna, míc maona, queétdut ítā jweí peét bej tagaá.”

18 **Pánihna, Satanás, nemépwā ī maáh áihwādh ā bacanachah, biíc yoób muntih áta yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna, áihwādh wāta bacacan tagaá. Ńi naóh yacat yoóbpdih nihcan caá.**

19 **Nemépwādh bacanit, ī maáh Beelzebú ā wēpatjīh wā wutuchah nihna, Ńijeéh jumnitboó ¿déhe ā wēpatjīh tiguaá ípī baca? Páant ī bacat túutuchah ennit, ‘Í túi chājna caá’, Ńipī niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Ā túi chājcan caá’, Ńi jéih ni-ijcán caá.**

20 **Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh nemépwādh wā bacanachah, Dios ā maáh wēpat Ńi cātíh ā jumna caá.**

21 **“Wēpép newé nihat áih tua nah déenadh bíbohni áih muudíh ā wapachah, nihat áih bií dée ā túi jumbipna caá.**

22 **Obohjeéhtih, biíh caán chah wēpniboó juí míc mao yap yohnit, nihat ā wēp Ńihat tua nah déenadh dúuc wái, bií déedihbut dúuc wáinit, ā pej jumnitdih ā pāáhbiipna caá. Pánihat pah weém chah wēpni jumna, nemépwā ī maáhdih wā jéih yap yohna caá. Yap yohnit, áihwādh wā dúuc wáibipna caá, wíhwā ī jumat pínah niijná.**

23 **“Ded wājeéh teocanni, weemdíh en jéihni,**

* 11:13 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15 * 11:15 Mt 9.34; 10.25

* 11:16 Mt 12.38; 16.1; Mr 8.11

nemépwã ĩ maáhjeéh ã jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahíhntidih ã ñũũn yóhna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

Bacaniji nemép ded pah ã jwúũb waadát
(Mt 12.43-45)

24 **“Nemép ĩ bacaniji mũũ wihcapboó jibna, ã jummat pínah biih mũũ pánihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid jũicán, ‘Weemdih ĩ bacaniji mũũná wã jwúũb bejbipna caá, páant mũntih’, ã míic niij jenah joiná caá.**

25 **Páant niij jenah joinít, ã jwúũb juí enechah, ãih mũũjí táí tóodh ámohni panihni ã jumna caá. Obohjeéhtih, caán cãacboó ã túut nũũmcáh, ãih jęc páantjeh pãa lajni panihni ã jumna caá.**

26 **Páant ã jumũchah ennit, nemépboó bita siete ã chéenwã chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã nũmah waadná caá. Páant yeejép ĩ wutũchah, ĩ waadni chah yeejép ã jumbipna caá**, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Ded panihat tigaá weñat yoobát

27 Jesús páant ã niiját pónih, cãacwã cãtíh jumnih nin pah mit niij ejep wut yah jĩ:

—jMeemdih weép jum noma behanah mi wẽina nacaá! mit niij ejep wut jĩ.

28 **—Obohjeéhtih, Dios naáwátdih joí jepahnitboó mi weñat chah ĩ wẽina caá, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.**

Cãacwã Jesús ã wẽpatdih ĩ júutat túutat
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Páant ã bohénachah, chah dawá cãacwã Jesús pebh ĩ míic wáac jũbínachah, nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jĩ: **“Yeéb bũũ láa moón tubit yeejépwã ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ã wẽpatjĩh ñipí chãj júutat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wã chãj júutcan niít. Jonásjidih Dios ã wẽp chãjat pah-jeh mũntih weemdihbut chãjnit, ã wẽpat yeebdih ã júutbipna caá. Páant bóojeh ã wẽpat júutat ã jumbipna caá.***

30 **Jonásjidih búdí queej ã jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios caandih jwúũb ub bacanit, Nínive tútchidih moondih át wahap wut jĩ.*** Pánihna, ded pah caandih ã yapatjidih ã naáwáchah joinít, Dios caandih ã wahatjidih queét ĩt jéihyep wut jĩ. Páant ã yapatji pah mũntih weém nihat cãacwã úũd jeñé wũnnit, biic peihcanni yeó jáap túttimah wã jwúũb boo pud jũúwúchah, Dios weemdih ã wahatjidih yeebbút ñi jéihbipna caá.

31 **Jon játih Salomónji ã táí jéihyat doonádih**

* 11:23 Mr 9.40

* 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12

* 11:30 Jon 3.4

joinít, Sabá baácdih moón ĩ maáh wiliji, yuúp miih baácmant ã naáwátdih joyódih mit juibínap wat jĩ. Obohjeéhtih, ninjĩh weém Salomón chah jéihni wã jumuchah yuhna, yeéboó weemdih ñi joíhcan caá. Pánihna, Dios nihat cáacwã ĩ yéejatji peéh chãjat pínah yeó jáapdih Dios pebh caántboó yeéb biícdih ñuhnit, yeebdih nin pah mi niij naóh yacbipna caá: 'Wã joiníji Salomóndih chah jéihni Jesús ã jumuchah yuhna, ¿dépanih tibeé yeéboó caandih ñi jepahcan?' mi niijbípna caá.*

³² Jonásji Nínive tátchidih moondih Dios naáwátdih ã naóh yapanachah, queét ĩ yéejatdih búdí jünít, ĩt túut numúp wat jĩ. Obohjeéhtih, Jonás chah wěpni ninjĩh wã jumuchah yuhna, weemdih joíhcan, yeéboó ñi túut numcáp be. Pánihna, ñi túut numcátji jib, peéh chãjat pínah yeó jáapdih Dios pebh Nínive tátchidih moonjí yeéb biícdih ñuhnit, queébut yeebdih ĩ naóh yacbipna caá", Jesús queétdih át niijp wat jĩ.*

*Jesús jiiát déedih ã bohéat
(Mt 5.15; 6.22-23)*

³³ "Ded jiiátdih jünít, jãh cáagcan, pamap dahjĩhbut ãpĩ páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih japboó ãpĩ jii cáagna caá, nihat

caán tólihboó waadnít ĩ táí enat pínah niijná.*

³⁴ Níih quíib dahna níih jiiát dah panihni caá. Ā táí jumuchah, ded pah ñi chãjatdih ñi táí enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jumna, dupúat dée ã jumuchah, ded pah ñi chãjatdih ñi jéih encan caá.

³⁵⁻³⁶ Pánihna, níih quíib dah panihni ã táyuchah, wã naáwátdih táí jenah joinít, táinidihjeh ñi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, ã táicah, wã naáwátdih jenah joicán, yeejépboodih ñi chãjbipna caá. Pánihna, jñi táí chãja chaáh! Wã naáwátdih táí jenah joinít ñi jepahaá", át niijp wat jĩ.

*Fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénitbut ĩ táicat
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)*

³⁷ Jesús queétdih ã naóh péanachah, biíc fariseo Jesúsdiħ ãih muáboó numah jeémédih át bejep wat jĩ. Caanná waád juibínit, ĩ jeémát túut niijná, Jesús wã ĩt juibí chúdup wat jĩ.

³⁸ Dios queétdih ã táí wěi enat pínah niijná, queét judiowã ĩ jeémát pínah jãtih ĩ nuowã ĩ watatji pah ĩpĩ téih chocop wat jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadnít, queét ĩ watatji pah téih choccanjeh ã jeéméchah enna, caandih numah jeémpni fariseoboó búdí át en wáhi bejep wat jĩ.

* 11:31 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12 * 11:32 Jon 3.5 * 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16

39 Páant ã en wáhi bejehah ennit, Jesús nin pah caandíh ãt níj naáwáp wut jĩ:

—Yeéb fariseowã níih pamapnadih, níih babhbat dahnadihbat jii mantjeh níipĩ chocna caá, ã túi jíghat pínah niijná. Páant ñi chocochah yahna, diitboó búdí queí ã jumna caá. Caan pámap jii mantjeh ñi chocat pah, yeebút biíc yoobó ñi jumna caá. Ñi túi jíghona yahna, ñi jenah joyát yeejép ã jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chãjnit, tubit en ñinahnitbut ñi jumna caá.

40 ¡Yeéb jenah joicánnit caá! ¿Pamap jii mant dée, Dios jwíh bácahdih chãjni, pamap diitboó dée, jwíh caolihdihbat chãjni nihcan níit? Pánih chãjnit, jwiít dih jéih beedáni caá.

41 Pánihna, pamap diitboobút chocat pah, níih caolihdih túut nuumnít, moh yéejnitdih ñi teo wáacá. Pánih chãjnit, pamap quei wíhcat pah, Dios ã enechah, ñi túi jambipna caá.

42 “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios ã watatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni néonadih bíbohnit, biíc núodih caandíh níipĩ wáhna yah caá. Obohjeéhtih, pánih wáhna yahna, biíh ã watatnadih níipĩ joyáh bojna caá. Cáacwá dih túi chãjatboodíh ñi jenah

joicán caá. Diosdih ñi oyatdihbat níipĩ jenah joicán caá. Dios ã watat pah, chej jumni néonadih caandíh ñi wáhuchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, biíh ã watatdihbat jepahat caá náahap.*

43 “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Jwiít judíowã jwí míc wáacat muúboó waád jubínit, waáwápna níipĩ chúudna caá, nihat cáacwã yeebdíh í wéi enat pínah niijná. Tátchi tacboó bií dée jíib chãjat juéhna bejnit, cáacwã yeebdíh í wéi jwááatdih níipĩ náahna caá.

44 “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cáac tacchiana panihnit ñi jumna caá. Cáacwã baác diitboó jéih en waadacan, caán tacchianajih yáac chéi bejna, í yohniji yagáp ã jumatdih í jéih encan caá. Caan pánihat pah cáacwã ñi bohéatdih joinít, níih caolihdih jéihcan, ñi jenah joyát yeejép ã jumatdih í jéihcan caá”, Jesús queét fariseowá dih ãt níj jãihñap wut jĩ.

45 Páant fariseowá dih Jesús ã níj jãihñuchah joinít, Moisés ã watatjidih túi jéihni jwéh nin pah Jesús dih ãt níijp wut jĩ:

—¿Bohéní, queétdih páant níj jãihna, jwiít dihbat jãih níit ma chãjap? ãt níijp wut jĩ.

* 11:42 Lv 27.30

46 Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét Moisés ã wutattjidih bohénitdih jwah nin pah át jwúub niij jähñap wut jĩ:

—¡Yeebbút bádí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cáacwãdih bádí wái náah jamnidih chãjat túutna, bainíbitjeh ì yapachah ennit, queétdih jĩgah encanjeh, bádí ñipĩ peéh chãjna caá.

47 “¡Yeéb Moisés ã wutattjidih bohénit bádí yeejép ñi yapbipna caá! Dios naáwãdih naóh yapanitjidih ñi ñowã ìt mao yohop wut jĩ. Pánihna, queétdih ñi weñat júutat túut niijná, ìih tacchianadiah ñi túi ámohna caá.

48 Obohjeéhtih, pánih chãjna yahna, ì bohéatjidih ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, ñi ñowã ì chãjatji biíc yoobó ñi chãjna caá.

49 “Dios, nihat jéihni jamna, nin pah át niij naáwãp wut jĩ: ‘Weém wã naáwãdih naóh yapanit pínahdih, wã naáwãdih bohénit pínahdihbut cáacwãdih wã wahbipna yah caá. Obohjeéhtih, cáacwãboó biquína queétdih ì mao yohbipna caá. Bitadiahbut yeejép ì chãjbipna caá’, Dios át niijíp wut jĩ.

50-51 Nihat Dios naáwãdih naóh yapanitdih ì mao yohatji peéh yeéb buu láa moondíh caán waó jíb

ã jumbipna caá. Jwíih mao yohni Abeldih ã mao yohatji jíb, púú sacerdote Zacaríasdih, Dioíh muú coah tac yoób ì mao yohatji jíbbut, yeéb buu láa moondíh Dios ã peéh chãjbipna caá. Queét ì jepahcatji pahjeh, yeéb biíc yoobó weemdíh ñi jepahcatji jíb yeebdíhbut ã peéh chãjbipna caá.*

52 “¡Yeéb Moisés ã wutattjidih bohénit bádí yeejép ñi yapbipna caá! ‘Jwiít Dios ã wutattjih bohénit caá’, niijná yahna, ã naáwãdih cáacwã ì jéihyat déedih ñi jãhna caá. Pánih jãhna, Dios pehbhoó ñi wãt waadát déedih híbohna yahna, queétdih ñi wãt waadacán caá. Pánih chãjna, yeebbút waadacán, queétdihbut ñi waadát túutcan caá”, Jesús queétdih át niij jähñap wut jĩ.

53-54 Queétdih páant niij jäh pëanit, Jesús át bac bejep wut jĩ. Páant ã bac bejehchah, fariseowã, Moisés ã wutattjidih bohénit biíc dih Jesús dih naóh yacat túut niijná, yeejép ã jepahachah joíhna, tabit caandíh ìt uúbh joí ñuún péé bac bejep wut jĩ.

12

“Weém túini caá”, niij yee naóhcat

¹ Páant ã bohéat pónih dawá cáacwã Jesús pebh míc wáac júbínit, ì míc tóo néeh chã bejehchah, Jesús ã bohénitdih

* 11:50-51 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

nin pah át niij naóh bohénap wat jĩ: “iYeéb ñi túi chãja chaáh! Fariseowã ã jengah joyát pah ñi jengah joicá bojoó. ‘Weém túinijeh caá’, ã niijíchah yuhna, ñih caolih yeejép ã jumna caá. Páant ã jummat pah yeebboó ñi jumca bojoó. Páant niij jengah joyát, pan paáát panihni ã jumna caá. Jwíh jíghocanni ã jumuchah yuhna, túttimah ã jummatdih nihat ã jéihbipna caá.*

² Pánihat pah, ded pah caolih diitboó jumna, jwíh jíghocan yuhna, túttimah ã jíghobipna caá. Ded ñi bih chãjnidihbut túttimah cáacwã ã jéihbipna caá.*

³ Ded pah dupánapboó ñi niijátjidih baabápboó cáacwã ã joibípna caá. Ded pah yeéb ñih tólihboó daocánnitdih ñi jéyé niijátjidih, túttimah dawá ã míic wáacapboó ã jwúub wépép naóh yapabipna caá, át niijíp wat jĩ.

*Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)*

⁴ “Wã chéenwãá, yeebdíh nin wã naáwátdih ñi túi náhninaá: Ñih bácahdih mao yohnit pínahdih ñi úumca bojoó. Páant ã chãjat túttimah, yeebdíh chah yeejép ã jéih chãjcan niit.

⁵ Obohjeéhtih, ñi úumat pínahdih wã naóhna caá. iDiosboodíh búdí úumat caá náahap! Caanjéh ñi

wanat túttimah, yeebdíh peéh chãjna, iiguípna ã jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíhjih caá úumat náahap.

⁶ “Ñi náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, ã quíib bũdcán niit. Cinco jwébehwãdih chéne júdubit yeéb ñipĩ jib teona caá. Botonit ã jumuchah yuhna, Diosboó biic jwébehdihjih ã quíib bũdcán niit.

⁷ Obohjeéhtih, jwébehwã chah yeebdíh Dios ã oina caá. Búdí oinit, ñih waó yoócnafeh débóí ã jummatdih Dios ã túi jéihna caá. Páant ã oyatdih jengah joinit, ñi náhni dahwaca bojoó”, át niijíp wat jĩ.

*“Weém Jesúh caá”,
úumcanjeh, niiját
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Cáacwã ã joyóchah, ded ‘Weém Jesúh caá’, ã niijíchah, weembút wã ípíh ángelwã ã joyóchah, ‘Caánboó wíh caá’, wã niijbípna caá.

⁹ Obohjeéhtih, cáacwã ã joyóchah, ded ‘Weém Jesúh nihcan caá’, ã niijíchah, weembút wã ípíh ángelwã ã joyóchah, ‘Caánboó wíh nihcan caá’, wã niijbípna caá.

¹⁰ Ded weém nihat cáacwã úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, ã túut nũmúchah, yeejép ã wéheatdih Dios ã yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritubodíh yeejép

* 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15 * 12:2 Mr 4.22; Lc 8.17

wéhenit, ã jéih túut nuumcát jíb, Dios ã yéejatdih ã yohcan niít.*

11 “Wíihwã ñi jumat jíb cáacwã yeebdíh teonit, naóh yacat túut niijná, ñi míic wáacat muúboó, peéh chãjat túutnit pebhboó, bita ñi maáta pebhboobút ï ub bejehah, ‘¿Ded pah wã niij jepahbi?’ ñi niij náhni dahwaca bojóo.

12 Caanná ñi juibínachah, Túini Espírituboó ded pah ñi jepahat pínahdih ã jéihyabipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Dawá bií dée bíbohat ã tobohat

13 Páant ã niij naóh péanachah, ï cãtíh jumni Jesúsdiñ nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Bohéní, jwĩ íp báadhda ãih bií dée jwiítidih ã wãhchah yahna, wã úud jeñé nihatdih ubnit, wíih pínahdih ã wãhcap jĩ. Páant ã chãjachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wãhat túutú, ãt niijíp wut yah jĩ.

14 —Weém bií déedih pãáhni maáh nihcan caá. Pánih chãjat wíih pínah nihcan caá, caandíh Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

15 Páant caandíh niijnít, ni-hat ájeéh péenitdih nin pah ãt jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—Ñi túi chãja chaáh! Dawá bií déedih ñi en ñinahca bojóo. ‘Dawá bií dée bíbohna, wã túi

jumbipna caá’, ñi niijná yah caá. Obohjeéhtih, dawá bií dée bíbohat jíb nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, ãt niijíp wut jĩ.

16 Páant niij naóhñit, ï túi beh joyát pínah niijná, nin ã jenah joiní naáwátjĩh ãt jwúub bohénap wut jĩ: “Biic newé dawá bií dée bíbohni, ãih wápchiboó pácahi ã momochah, dawá ã quehep be.

17 Dawá ã quehechah en-nit, nin pah ã míic niij jenah joyóp be: ‘¿Ded pah wã chãjbi? Wíih pácahi wã ámohat pínah muú bainí ã jumachah, ã yáo yapbipna caá.

18 Nin pah wã chãjbipna caá: Caandíh ámohat muunádih wai yoh jéena péanit, chah búdí ámohat pínah muunádih wã chãjbipna caá. Pánih chãjnit, nihat wíih pácahidih, wíih bií déedihbut wã ámohbipna caá.

19 Pánih ámoh péanit, nin pah wã míic niijbípna caá: “Dawá jópchina túi jumat túut niijná, dawá bií déedih buu wã bíbohna caá, buca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wã wëibipna caá”, wã míic niijbípna caá’, caán newé ã niij jenah joyóp yah be.

20 Obohjeéhtih, páant ã niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandíh nin pah ã niijíp be: ‘Jenah joicánniابه! Buu cheijeh

* 12:10 Mt 12.32; Mr 3.29

* 12:12 Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

ma wunachah, míh caolih ã buudbípna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihát ma ámohniji bíi dée deíh pínah tígáá ã jumbi? Meéamboó caandíh ma jéih ub bejcan níit', Dios caandíh ã níijíp be.

²¹ Pánihna, ded áih pínahjeh dawá bíi déedih en ñinah ub jwejnit, Dios ã weñat pínahdih bidcanjeh, buudní ã jumbipna caá", Jesús cáacwādih át níijíp wut jī.

Dios áihwādih ã túi en dawát
(Mt 6.25-34)

²² Páant níj péanit, nin pah ã bohénitboodíh át jwáub níj naóh bohénap wut jī: "Ded pah ñi jumátdih ñi náhni dahwaca bojóó. Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguehdihbut, ñi náhni dahwaca bojóó.

²³ Caandíh bidat chah Diosdíh túi bíicdih ñi jumát pínahboodíh ñi bidíí. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ã wāhbipna caá, ñi túi jumát pínah níijná.

²⁴ Jwébehwādih ñi jenah joyoó. Queét íih jeémát pínahdih ípī momcan caá. Íih jeémátdih ámohat pínah mauná ípī bíbohcan caá. Pánihnit í jumachah yuhna, Dios queétdih í jeémát pínahdih ápī wāhna caá. Jwébehwādih oina, ã en

dawát chah, yeebdíh oinit, Dios ã túi en daoná caá.

²⁵ Yeéb búdí náhni dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih tút numcán níit.

²⁶ Pánih jéih tút numcán, búdí ñi náhni dahwana yuhna, bíih pínahdihbut ñi jéih tút numcán níit. Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah nihcan caá.

²⁷ Cháanadihbut ñi jenah joyoó. Caán cháana behna, ã túi jíghat pínahdih ápī teocan caá. Pánih teocan yuhna, Maáh Salomónji áih túini yégueh chóo daonít, ã túi jíghatji chah, cháanaboó ã túi jíghona caá.*

²⁸ Caán cháanadih Dios ã túi jíghat túttna caá. Obohjeéhtih, cháana buu déedih jum, cheibit déedih ã diib téh bejna caá. Páant ã diib téhechah, cáacwā ípī cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ã jumachah yuhna, Dios caán cháanadih túi jíghoni ã chājna caá. Caán cháanadih túini yégueh dée pah ã wāhat chah, yeébboodíh Dios yéguehdih ã wāhbipna caá. Pánihna, caandíh náhni dahwacanjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyoó.

²⁹ Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut tabit náhni dahwa joi bídca bojóó.

³⁰ Nihat Diosdíh jéihcannit bíi déedih tabit ípī náhni dahwa joi bídna caá.

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

Obohjeéhtih, ñi ípboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbat ded pah yeebdíh jwdhdathdih á jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh á teo wáacat pínahdih túi jenah joiná, búdí ñi náhni dahwaca bojóo.

³¹ Pánihna, bíí déedih ñi bidat chah, Dios á maáh jumathdih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, áih túini doonádih bitadihbat ñi naáwá, queébtut caandíh í jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihat ñi náhatdih á túi wāhbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

*Jeáboó búdí jīb jumni panihnidih jwī bíbohat
(Mt 6.19-21)*

³² “Yeéb wíihwā daocánnit jumna yuhna, Diosdih túi jenah joinít, ñi úmca bojóo. Páant ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi íp yeebdíh búdí oinit, wēinit, túinidih á wāhbipna caá. Pánihna, yeebdíh á pehbboó á ub bejbipna caá, ájeéh ñi túi jumat pínah niijná.

³³ Níih bíí déedih jīb chāj wāhna, caán jībdi h ubnit, tubit moh yéejnitdih wāhat caá náahap. Páant ñi chājatji jīb, Dios á jumapboó ñi juibínachah, yeebdíh túini yoobátdih á wāhbipna caá. Páant á wāhni pínah á buudcán niít. Ded numnín caandíh á jéih numcán

niít. Póloh wābut í jéih jeémp yéejacan niít.

³⁴ Pánihna, Dios pehbboó níih búdí jīb jumni panihni á jumuchah, Dios á weñat pínahdih ñi túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh níih búdí jīb jumnidih bíbohnit, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibípna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Jesúsdi h túi jenah joí páñat

³⁵ “Weemdíh ñi jenah joyátdih ñi túi míic ámoh páñaá. Ded pah míic ámoh páñatdih ñi beh joyát pínah niijná, nin bainí naáwátdih yeebdíh wā naóhna caá.*

³⁶ Bíic newé á chéeníh téihya chéwat weñatdih numah jeémédih á bejep be. Páant á bejat táttimah, chei á jwáub juyát pínahdih páina, jēcdih wēpép í jéih wātadi h bejat táut niijná, caandíh teo wāhnitboó íih yégueh chóodih wái aabá chéonit, íih jiiát dahnadihbat í jii cáag páina caá. Páant í chājat pah, wā jwáub dei jūwát pínahdih yeebút ñi jenah joyátdih ñi túi míic ámoh páñaá.*

³⁷ Í maáh á jwáub juyúchah, caandíh teo wāhnit túi páinit, búdí í wēibipna caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Páant í túi páñat jīb, í maáhboó teo wāhnit í dawát dée chóodih duó péa,

* 12:35 Mt 25.1-13

* 12:36 Mr 13.34-36

queétdih chúdat túttnit,
jeémát ā wāhbipna caá.

³⁸ Chei tac yoób,
daa jūwúchah, caán ā
juyúchah yuhna, túi páina,
queét bainí ī wēican níit.

³⁹ Nin biíh bainí
naáwátdihbat yeebdíh wā
naóhna caá: Nindihbat űi
túi jenah joyoó. Débólih
nūmni cáac nūmúdih
ā juyát pínahdih mūú
mínahboó jéihna, nūmni ā
jéih waadcát pínah niijná,
túi jáanit, āih mūúdíh āta túi
wap tagaá.

⁴⁰ Pánihat pah, weém,
nihat cáacwā úud jeñé, űi
jéihcat láa wā jwúub dei
jūóhbipna caá. Pánih jéihcan,
weemdíh túi jwāáat tút
niijná, űi jenah joyátdih
túi tút nūm páñat caá
náahap”, Jesús āt niijíp wut
jī.*

*Túi teo wāhni, túi teo
wāhcanni naáwát
(Mt 24.45-51)*

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít,
Pedroboó nin pah Jesúsdih āt
niij úubh joyóp wut jī:

—Maá, páant niij naóhna,
¿jwíih pínahjeh níit? ¿Nihat
cáacwāih pínah níit? āt niijíp
wut jī.

⁴² Páant ā niijíchah joinít,
nin naáwátjīh queétdih Jesús
āt jwúub bohénap wut jī:
“Biíc teo wāhni túi jenah
joiní, ā maáhdih túi jepahni
ā jumap be. Páant ā
jumachah ennit, ā maáh ā
bejat pínah jātih, nihat bita
caandíh teo wāhni ī maáh
pínah caandíh ā waadánap

be, queét ī jeémát pínahdih
yoobópdih ā wāhat pínah
niijná. Pánih waadá péanit,
biíh baácboó ā bejep be.

⁴³ Pánih bejniji āih mūuná
ā jwúub juyúchah, caandíh
teo wāhni ā wutatji pah
ā chājachah ennit, caandíh
búdí ā wēibipna caá.

⁴⁴ Yoobópdih yeebdíh wā
naóhna caá. Caandíh wēinit,
nihat āih bií déedih en
daoní maáh ā waadábipna
caá.

⁴⁵ Obohjeéhtih, biíh
caandíh teo wāhni túi
jepahcan, ‘Wā maáh
maatápdih jígochcan, buutéh
ā jwúub jūóhcan níit’, niij je-
nah joinít, bita teo wāhni
neoná yaáhdihbat pūinit, ā
jeémp babh máihñap be.

⁴⁶ Ā náhnicanni yeó jáap,
ā páicanni horadih ā
maáhboó ā jwúub juibípna
caá. Pánih joinít, caandíh
ā jepahcatji peéh, tūbit
ā pūibipna caá. Pánih
pūi péanit, Diosdih jepah-
cannit biícđih iiguipna ā
wahbipna caá.

⁴⁷ Pánihna, ded teo
wāhni ā maáh ā weñat
pínahdih jéihna yuhna, túi
ámoh páican, ā maáhdih
jepahcah, ā maáh caandíh
peéh chājna, búdí ā
pūibipna caá.

⁴⁸ Obohjeéhtih, ded teo
wāhniboó ā maáh ā weñat
pínahdih túi jéihcan, yeejép
ā chājachah, ā yéej chājat
jīb búdí āta peéh chāj
tagaá. Obohjeéhtih, ā túi
jéihcatdih ennit, caandíh

peéh chājna yuhna, namp
ã pūibipna caá. Pánihna,
deddih túi chājat pínahdih
Dios búdí ã jéihyanachah,
túi jepahat caá náahap.
Ded maáhdih cāacwā búdí
wutat wēpatdih ĩ wūhuchah,
túinijeh wutat caá caandih
náahap”, Jesús át niijíp wut jī.

*Jesús cāacwādh chéne
poómp ã chājat
(Mt 10.34-36)*

49 “Ñi náahcannidih ñi
cáo yohat pah, Dios yéej
chājnitdih peéh chājna,
iguipna ã yohat pínah
niijná, nin baácboó wā dei
jūwáp jī. Jātih páant ã
chājachah nihna, wāta wēi
tagaá!

50 Obohjeéhtih, páant ã
peéh chājat pínah jātih,
weémboó búdí yeejép wā
yapbipna caá. Pánih yeejép
wā yapat pínahdih jéihnit,
tubit wā jīgahna caá.*

51 ¿Ded pah weemdih
ñi niij jenah joi? ‘Āih
doonádih joinít, nihat
cāacwā túi biícđih ĩ
jambipna caá’, ¿ñi niij
jenah joi niit? Obohjeéhtih,
páant ã nihcan niit.

52 Cāacwā wā naáwátdih
ĩ joyát túttimah, biícwājeh
jamna yuhna, biíc peihcan-
nit weemdih jepahnitdih
chénewā jepahcannitboó ĩ
míc jūihbipna caá.

53 Behe ã wāúhdih ã
jūihñuchah, ã wūhbut
behedih ã jūihbipna caá.
Beh wili mi nūumdih mi
jūihñuchah, mi nūumbút

beh wilidih mi jūihbipna
caá. Beh wili mi wūúh
áadh mi jūihñuchah, mi
wūúh áabut mi chudhdih
mi jūihbipna caá. Biquína
weemdih ĩ jepahachah,
biquína ĩ jepahcat jīb páant
tubit ĩ míc jūihbipna caá”,
Jesús át niijíp wut jī.*

*Ded pah ã yapat pínahdih ĩ
beh joicát
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

54 Páant ã bohénitdih naóh
péanit, nin pah Jesús ĩjeéh
péanitdih jwuh át jwúub niij
naáwáp wut jī: “Yeéboó
yeó dei bejepmant mah
tólihna ã jūúwúchah enna,
‘Mah buugát túut caá’, ñipĩ
niijná caá. Ñi niiját pah ãpĩ
buugná caá.

55 Mah buugcáp buwámant
johlit ã jūúwúchah enna,
‘Cháih chāhat túut nihcan
caá’, ñipĩ niijná caá. Ñi
niiját pah tubit ãpĩ chāhna
caá.

56 Obohjeéhtih, yeéb
yeejép wā, ‘Wā jéih beedána
caá’, niij jenah joiná
yuhna, jéihcannit caá ñi
jamap. Baácđih, jeádihbut
ennit, ded pah ã yapat
pínahdih ñi jéihna yuh caá.
Obohjeéhtih, wā chājatdih
ennit, wā naáwátdih joiná
yuhna, ded pah túttimah
ã yapat pínahdih ñi jéihcan
caá”, Jesús queét cāacwādh
át niijíp wut jī.

*Yeebdih enñcannitjñh míc
ámohat
(Mt 5.25-26)*

* 12:50 Mr 10.38 * 12:53 Mi 7.6

57 **“Ded pah ñi chãjat pínahdih yeebjéh jenah joinít, ñi táí chãjaá.**

58 **Yeebdíh naóh yacni peéh chãjat túutni pebh-boó ã numah bejehchah, ‘¿Majeéh táí jumat túut niijná, ded pah tiguaá wã chãjbi?’ caandíh ñi niijí, yeebdíh peéh chãjat túutni pebhna ã ub bejcat pínah niijná. Páant caanjíh ñi miic ámohcah, peéh chãjat túutniboó yeebdíh nemat muúboó ã nemat túutbipna caá.**

59 **Páant ã nemechah, nihah ñi jíib buudáátdih ñi jíib chãj péaat pínah játih, yeéb ñi baccan niit. Pánihat pah, Diosdih ‘¿Majeéh táí jumat túut niijná, ded pah tiguaá wã chãjbi?’ niijnít, caandíh ñi jepahaá, yeebdíh ã peéh chãjcat pínah niijná”, Jesús ãt niijíp wut jí.**

13

Yéj chãjatdih cádahnit, túut numát

1 **Caán láa biquína Jesúsdi joinít nin pah caandíh ít niij naáwáp wut jí:**

—Galilea baácdih moón Jerusalén tátchidih Dioíh muúboó ovejadih cáo wãhnit, Diosdih í wēi uúbúchahjeh, Pilatoboó queétdih át mawat túutwáp wut jí. Pánih maonit, oveja meép, cáacwã í maonitji meépíh ít widip wut jí. ¿Ded panih tiguaá páant ít yap? queét Jesúsdi ít niij uúbh joyóp wut jí.

2 **Páant í niij uúbh joyóchah joinít, nin pah át niij jepahap wut jí:**

—¿Ded pah tiguaá yeebjéh ñi niij jenah joí? **‘Páant queét tabit yeejép yapna, nihah bita Galilea baácdih moón í yéjcat chah niit ít yéj chãjap’, ¿yeéb ñi niij jenah joí niit?**

3 **Nihcan caá. Dedé yéjcatdih biic yoobó Dios ã peéh chãjbipna caá. Yeébboó ñi yéjcatdih cádahcan, táiniboodíh ñi túut numcátji jíib ã peéh chãjachah, yeebbút iiguípna ñi bejbipna caá.**

4 **Nindihbut ñi táí jenah joyoó: Siloé wut jumni jap bóo muú áac jéennit, dieciocho cáacwãdih át tájap wut jí. ‘Pánih wãna, bita Jerusalén tátchidih moón í yéjcat chah ít yéj chãj tagaá’, ¿ñi niij jenah joí niit?**

5 **Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi yéjcatdih cádahcan, táiniboodíh ñi túut numcán, yeebbút wãna, iiguípna ñi bejbipna caá, queétdih át niijíp wut jí.**

Quehe wihcanni higuera nah naáwát

6 **Páant niij péanit, nin naáwátjíh queétdih át jwúb bohénap wut jí: “Biic newé áih wápchiboó higuera wut jumni nah ã jumwáp be. ‘Caan náh ã quehna nacaá’, niijnít, diquidih ã bejep yah be. Obohjeéhtih, caan náh ã quechah, ã bid juicáp be.**

7 Pánih bid juicán, áih wápchidih teo wāhndih nin pah ā niijíp be: ‘Weemdih ma joyoó. Biíc peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wā bidip yah caá. Obohjeéhtih, ā quehcan caá. Páant ā quehcat jíb ma tib yohoó. Nin nah wíh wápchidih ā jumuchah, biíh nahdih wā jéih momcan caá. Ā wihcah, biíh nahdih momnit, caan náh quehedih wāta jeémp tagaá’, caandih teo wāhndih ā niijíp be.

8 Páant ā niijíchah joinít, caandih teo wāhni nin pah ā niij jepahap be: ‘Maá, nin jópchidih pohba ā jum jwaha naáh. Nin nah páuj yehmant baád páuda péanit, nuñáp jónópdi wā yachipna caá, míh higuera nah ā quehat pínah niijná.

9 Páant wā chājat táttimah, ā quehmi dée caá. Ā quehcat ennit bácah, weemdih ma yoób tib yohat táutú’, ā maáhdih ā niij jepahap be. Pánihat pah, yeéboó ñi táut nuumát pínahdih Dios ā páina caá. Maatápdih ā páina beé. Pánihna, ñi táut nuumcát ennit bácah, yeebdih ā yoób peéh chājipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Judíowā ĩ chooát yeó jáapdi wāhndih Jesús ā booaat

10 Biíh láa judíowā ĩ chooát yeó jáapdi ĩ míc wáacat

mūdíh Dios naáwátdih Jesús át naóh bohénap wut jī.

11 Caanjíh nemép jumnih mit jumap wut jī. Nemépboó dieciocho jópchi caántdih ā jumuchah, caántboó chóyo bejnihjih mit jumap wut jī.

12 Páant mi jumatdih ennit, Jesús caántdih át jūwát táutap wut jī.

—**Némá, meemdih wā booana caá,** át niijíp wut jī.

13 Páant niijnít, caántdih ā teo jáhanachahjih, yoobópdih mit ñuhap wut jī. Pánih boonit, Diosdih bádí mit wēi naáwáp wut jī.

14 Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdi caántdih ā booaat peéh, judíowā ĩ míc wáacat mūdíh en daoní maáhboó át ijip wut jī. Pánih ijnit, caánboó míc wáacnitdih nin pah át niijíp wut jī:

—Biíc semanadih seis yeó jáap jwípí teona caá. Pánihna, yeéb tubáp chūhñit booaat táutdih jūóhna, caán tewat yeó jáapnadihjih ñi jūúwá. Jwít jwí chooát yeó jáapnadih páant ñi chājca bojoó, át niijíp wut jī.*

15 Páant ā niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij jūihñap wut jī:

—**Yeéb yeenit caá. Yeebjéhat chooát yeó jáapdi yahna, ñíh jiwidi, burrodihbat ĩ jeémát tólihmant watnit, mah ĩ babhbat pínah niijná, ñipí wái bac bejna caá. Pánih chājna, teo tígáá ñi chājap.**

* 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13

* 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

16 ¿Nint Abrahamji ã jumadiah nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée át bíbohóp be. Páant ã chéonihdih chooát yeó jáapdih wã watachah, ã táican niít? át niijíp wut jĩ.

17 Páant ã niijíchah joinít, tícnit, queét ít jepahcap wut jĩ. Pánihna, nihat cáacwã Jesús ã wép chãjatdih ennit, búdí ít weñep wut jĩ.

Mostaza tíb naáwát
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Nin naáwátjĩh cáacwãdih Jesús át jwúb bohénap wut jĩ: “¿Dios ã maáh jumat ded pahna tigaá, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandíh ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá, wã naóhbi?”

19 Mostaza tíb ded pah ã jumadiah jenah joinít, Dios ã maáh jumadiah ñi beh joibípna caá. Caán tíb cao tíbih pah bóo ã jumna caá. Momni áih wápchiboó caán tíbihdih ã momop be. Á momat túttimah, chíhna, búdí nah ã behep be. Páant caan náh ã behechah, áih cácanaboó jwébehwã í jaamáp be. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. Áihwã daocánnit jwíh jumnitji, túttimah í dao béjbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Pan paáni naáwát
(Mt 13.33)

20 “¿Dios ã maáh jumadiah ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá caandíh wã naóhbi?”

21 Pan paát ded pah ã jumadiah wã naáwáchah, caandíh ñi beh joibípna caá. Pandiah chãjĩhna, yad wili trigo ojdiuh pamapdiah yacnit, mahjĩh wid, caandíh paáni pínahdihbat mipí tui widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã tui paabípna caá. Páant ã jumat pah Dios ã maáh jumat doonádih joinít, cáacwã í túut nũmbípna caá. Pánihna, queét joinítboó bitadiah í jwúb naáwáchah, dawá joinít, queétbat í túut nũmbípna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Bainí jéc naáwát
(Mt 7.13-14,21-22)

22 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, dahwani tútchina, botoni tútchinadihbat Jesús Dios naáwátiah naóh bejna át chãjap wut jĩ.

23 Páant ã bejehah, bíc newé caandíh nin pah át niijúbh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, daocánnitjeh niít iiguípna bejnít déejidih Dios ã tui abnit pínah í jumap? át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjĩh Jesús át jwúb bohénap wut jĩ:

24 —Yeéb dawá Dios ã jumapboó ñi waádíhna yah caá. Obohjeéhtih, búdí ñi yéejatdih cádahíhcan, ñi jéih waadcán caá. Bainí jéc panihnidih waádíhna, ñi yéejatdih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadátiah bidna, ñi

yéjatdih cádahnit, Dios-
boodíh ñi túi jepahaá.

25 Ñi beh joyát pínah
niijná, muú mínah ded pah
ã jumuatdih wã naóhubipna
caá. Chei caán muú mínah
ãih jecdih ã nemna caá.
Páant ã nemat túttimah,
yeéuboó caán jecdih jaibí,
wuúmp maonit, nin pah
ñi niij ejubipna caá, 'Maá,
jecdih ma wát juúwá', ñi
niijíchah, muú mínahboó
diítmant nin pah ã niij
bácabipna caá. 'Dedmant
ñi juúwátudih wã jéihcan caá.
Yeéb wã jéihca naáhwáudih
wã wátcan caá', ã niijbípna
caá.

26 Páant ã niijíchah joinít,
yeéuboó nin pah ñi jwuub
niijbípna caá, 'Majeéh
jeémpnit, jwí babuhap jí.
Jwíh tútchiboó jumna,
ma naáwátudih jwíuitdih ma
bohénap jí', ñi niij ejubipna
yuh caá.

27 Yeéb páant ñi niijíchah
yuhna, caánboó nin pah
ã jwuub niij jepahubipna
caá, 'Obohjeéhtih, yeebdíh
yoobópdih wã jéihcan caá.
Pánihna, nihat yéejnit
jumna, wã pebh juóhcanjeh,
biáboó ñi bejeé', muú mínah
ã niijbípna caá. Páant ã
niiját pah Dios yeebdíh ã
niijbípna caá.*

28 Pánihna, Abraham,
Isaac, Jacob, nihat Dios
naáwátudih naóh yapan-
itjibut, Dios pebhboó í
jumuachah ennit, yeéuboó

jéih waadcán, tubit
jígahna, ñíh maodíh ñi
néeh chãác juibípna caá.
Pánih jígahna, jóocmantjeh
ñi chãobípna caá.*

29 Caán láa nihat
baácudih moón Dioíhwá
ã pebhboó í juibínachah,
caánboó queétdih ã namah
jeémpubipna caá.*

30 Nin baácboó oboh
jumunitji Dios ã jumuapboó
maáta í jumubipna caá.
Ninboó maáta jumunitji
Dios pebhboó moh yéejnit í
jumubipna caá, Jesús át niijíp
wut jí.*

*Jerusalén tútchidih
moondíh Jesús bádi ã oyat
(Mt 23.37-39)*

31 Páant ã niij péanachahjeh,
biquína fariseowá Jesús pebh-
hna juibínit, nin pah ít niijíp
wut jí:

—Herodes meemdíh ã
mawíh páina caá. Pánihna,
biáboó ma jwei béjeé, caandíh
ít niijíp wut jí.

32 Páant í niijíchah joinít, nin
pah queétdih át niij jepahap
wut jí:

—Nin pah caán yeejépabehdih
niij naáwátudih ñi bejeé:
'Jesús nemépwátudih baca,
wunnitdihbut booana caá
ã chãjap. Buu yeó jáap,
cheibitbut páant ã chãjubipna
caá. Pánihna, cheibit
daani ã teo péabipna caá',
Herodesdih ñi niijí.

33 Buu bej, cheibit bej,
daanibut bejnit, Jerusalén
tútchina wã juibípna

* 13:27 Sal 6.8 * 13:28 Mt 22.13; 25.30
20.16; Mr 10.31

* 13:29 Mt 8.11-12 * 13:30 Mt 19.30;

caá. Dios naáwátdih naóh yapanitjidih caán tátchidih mícjeh ípí mao yohop wut jĩ. Pánihna, caán tátchina wã jaibínachah, weemdíhbut ĩ mao yohbipna caá.

³⁴ **“Yeéb Jerusalén tátchidih moondíh bádí wã jígahna caá. Dios naáwátdih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ã wah bojnítidihbut jeejĩh yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi nuowábut biíc yoobó ĩt chãjap wut jĩ. Pánihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh bádí wã oina caá. Pánih oinit, majbaima mi wehdih mi páamat pah, wã pebh yeebdíh wã jumat táutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá.**

³⁵ **Páant ñi náahcat peéh, buu ñíih tátchidih Dios ã wap cádahbipna caá. Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwúb encan níit. Táltimah bóo láa nin baácna wã jwúb dei jéuwáchahjeh, weemdíh ñi jwúb enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios ã wahní, meemdíh bádí jwĩ wěina caá’, weemdíh ñi niijbípna caá”,* Jesús át niijíp wut jĩ.**

14

Bácah chalanidih Jesús ã booaat

¹ **Biíh chooát yeó jáapdi h fariseowã ĩ maáh áih munná**

Jesúsdih numah jeémédih át bejep wut jĩ. “¿Ded pah caá ã chãjbi?” niijná, caán munná moón caandíhjih ĩt táu en ñunnáp wut jĩ.

² **Caán munná, bácah chalani át jumap wut jĩ.**

³ **Caandíh ennit, Moisés ã wutatjidih bohénitdih, fariseowádi hbut nin pah Jesús át niij wúbh joyóp wut jĩ:**

—¿‘Chooát yeó jáapdi h tabúp chũhñitdih ñi booanaá’, Moisés át niijnít jĩ?’ át niijíp wut jĩ.

⁴ **Páant ã niijíchah yuhna, queét ĩt jepahcap wut jĩ. ĩ jepahcat ennit, Jesús wannidih teo jáha booa nit, át jwúb bejat táutap wut jĩ.**

⁵ **Pánih booa péanit, queét fariseowádi h át jwúb wúbh joí jũhñap wut jĩ.**

—Jwĩ chooát yeó jáapdi h ñi wúbh, ñíih momo jiwibut íitna ã buug yác bejehah, yeéb ñita ub páuh laabácan taniít. ¿Páant ñi chãjat, tewat nihcan níit?’ át niijíp wut jĩ.*

⁶ **Páant ã niijíchah, ded pah ĩt jepahcap wut jĩ.**

Téihya chéwat numah jeémát naáwát

⁷ **Jesús fariseoíh munná waadníit, bita ã numah jeémpnit pínahboó waád jaibínit, waáwápna ĩ chúdat pínahdih ĩ ñíwichah, Jesús át enep wut jĩ. Páant ĩ ñíwichah ennit, queét nihatdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:**

⁸ **—Téihya chéwat numah jeémát yeó jáapdi h yeebdíh**

ã bid bojochah, caanná juibínit, waáwápna ñi chúdca bojoó. Páant ñi chúdchah nihna, ñi chah maáh ã juyúchah,

9 'Ma chúdni páhadih nindih ma chúdat tútú', yeebdíh ã niijbípna caá. Páant ã niijchah joinít, jwéejboó juibí chúdna, ñita tíic tagaá.

10 Obohjeéhtih, muú mínah yeebdíh ã bid bojochah, jwéejdih bóo páhadih ñi juibí chúdáp. Yeéb páant ñi chúdchah ennit, 'Waáwápboó ñi chúd júúwá', muú mínah yeebdíh ã niijbípna caá. Pánihna, yeéb waáwápboó ñi bejchah, bita ã bid bojnit yeebdíh ã túi wēi enbipna caá.*

11 Ded caán míicjeh 'Weemdíh dedé judhdát wihcan caá', niijnídih Dios moh yéejni ã chājbipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcanniboodíh Dios maáh ã waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míic maáta ñi waadáca bojoó. Dios-jeh maáta pínahdih ã jéih waadána caá, queét jeémédih juibínitdih Jesús át niijíp wut jī.*

12 Páant niij péanit, Jesús muú mínahboodíh nin pah át jwúub niij naáwáp wut jī:

—Ma numah jeémíhna, ma pebh jumnitdih, búdí dinero bíbohnitdih, ma déewādh, ma pej jumnitdihbut ma bidca

bojoó. Meém queétdih ma bidichah, ma túi chājat jīb, queébtat meemdíh bíic yoobó ã numah jeémpbipna caá.

13 Obohjeéhtih, bitadih ma numah jeémíhna, moh yéejnit, jéih bejcannit, wio wihcannit, jéih encannit-dihbut ma bidiíp.

14 Queétboó meemdíh bíic yoobó ã jéih numah jeémpcan niít. Páant ma túi chājatji jīb, táinit ã boo pad jūóhni yeó jáapdih Diosboó meemdíh ã túi chājbipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Búdí numah jeémát naáwát (Mt 22.1-10)

15 Páant ã niijchah joinít, bíic íjeéh chúdni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī:

—Dios pehbboó ded ã numah jeémpni búdí ã wēibipna caá, át niijíp wut jī.

16 —Búdí numah jeémát chājni dawá cáacwādh ã bidip be. Páant ã bidichah joinít, queét nihát ã túi wēi jepah jwuhap be.

17 Caán ã yoób numah jeémát yeó jáapdih queétdih naáwát náahna, caandíh teo wāhnidih wahnit, 'Nihat jwí jeémát pínahdih ámoh péanit, yeebdíh ã bidip be, buca', ã niij naáwát tútup be.

18 Caandíh teo wāhni páant ã niij naáwáchah joinít, queét ã jumat yoobó nin pah ã niij jepahap be: 'Weemdíh jéihcat dée caá.

* 14:10 Pr 25.6-7

* 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

Butéh jáap wáapdih jíib chãjap éanit, caandih enedih bejat túut caá wã chãjap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ã páicat pínah niijná', ã jwíih bidni ã niijíp be.

19 Biíhbut nin pah ã niijíp jepahap be: 'Weemdih jéihcat dée caá. Butéh biícjñh bóo téihya máha jiwíwãdih wã jíib chãjap be. Pánih jíib chãjniiji queétdih enedih bejat túut caá wã chãjap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ã páicat pínah niijná', caanbát ã niijíp be.

20 Biíhbut nin pah ã niijíp be: 'Weém butéh wã téihya chéwep be. Pánihna, numah jeémátboó wã jéih bejcan caá', ã niijíp be.

21 Páant í niijíchah joinít, caandih teo wãhni ã maáh pebhna jwáub joinít, queét í niijátjidih ã jwáub naóh yapanap be. Páant ã naáwáchah joinít, ã maáhboó tabit íjnit, nin pah ã niijíp be: 'Tútchi tac yoób búdí namánadiah, bainí namánadihbut bejnit, moh yéejnit, jéih bejcanit, jéih encannit, wio wihcannit-dihbut jwááhnit, waícanjeh ma ub júúwáp', ã niijíp be.

22 Pánih naáwádih bejniiji jwáub joinít, 'Maá, ma niijátji pah wã chãjap be. Páant wã chãjachah yuhna, páantjeh chúdat ã judhna caá', ã niijíp be.

23 Páant ã niijíchah joinít,

ã maáh caandih ã jwáub wutap be. 'Tútchi jwéejboó búdí namánaboó bejnitdih, bainí namánaboó bejnit-dihbut ma júúwát túutá, chúdatnadiyah í túi yáwat pínah niijná.

24 Meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét wã jwíih bidnitboó wã numah jeémátdih í jeémpan níit', ã niijíp be. Pánihat pah, Dios áihwã pínahdih ã bidichah yuhna, det í weñat pínahdihjeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh í jamcan níit. Obohjeéhtih, caandih jepahnitjeh ã pebhboó ájeéh í jambipna caá, Jesús át niijíp wat jí.

*Jesúsjeéh jwí jamíhichah, ã buwat
(Mt 10.37-38)*

25 Biíh láa dawá cãacwã Jesúsjeéh ít bejep wat jí. Pánihna, Jesús queétdih tac púud ennit, nin pah át niij naáwáp wat jí:

26 "Ded wã bohéni jamíhna, bita chah weémboodih oyat caá náahap. Á ípdih, ã índih, ã áadih, ã wehdih, ã déewãdih, ã déewã yaáhdihbut ã oyat chah weémboodih oyat caá náahap.*

27 Ded wãjeéh péé bohéni jamíhna, ded pah ã weñat pínahdih jenah joicat caá náahap. Pánih chãjna, wíih ã jumat jíib yeejép yapna

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

yuhna, weemdih cádahcat caá náahap.*

28 Nindihbut ñi jengah joyoó: Muú teoni jap bóo muudih ã chãjat pínah jãtjih, ã jïib juyãdih jéihyat túut niijná, caán muú jïib pínahdih ã jwíih jengah enna caá.

29 ã jïib pínahdih ã jwíih jengah encan, ãih muudih ã jéih péacah enna, bitaboó caandih ã deohbipna caá.

30 'Nin pohba ãih muudih teona, ãt péa tagaá', ã niij deohbipna caá.

31 Nindihbut ñi jengah joyoó: Maáh biih maáhjïh ã míc mawat pínah jãtjih, nin pah ã niij jengah joiná caá: '¿Weém diez mil soldadowá bíbohnit, caánboó veinte mil soldadowá ã híbohochah, jwí míc maona, wãta jéih buujá taniít?' ã niij jengah joiná caá.

32 Páant niij jengah joinít, ã buujácat pínahdih jéihna, biih maáh ãih soldadowãjïh míc mawadh jũóhnit, yuúpjeh ã jam jwuhchah, 'Jwí míc maoca boj jïh', niiját túutnit, caandih teo wãhndih ã wah bojbipna caá.

33 Pánihna, wíihwã jamíhna, weemdih ñi jepahat pínah jãtjih, 'Nihat wã yéej chãjatdih wã cádahbipna caá. Wíih bíi déedih jengah joicán, Jesúsboodih jengah joiná, caandihjeh wã jepahbipna caá. Páant wã jepahat jïib, yeejép

yapna yuhna, caandih wã cádahcan niít', niij jengah joyát caá náahap. Páant niij jengah joinít jamna, wíihwã ñi jéih jumbipna caá", Jesús queétdih ãt niijíp wut jï.

*Buicánni núumni naáwát
(Mt 5.13; Mr 9.50)*

34 Páant niij naóhnit, nin biih naáwátjïh Jesús queétdih ãt jwúub bohénap wut jï, ã jwíih naáwãtdih ã beh joyát pínah niijná: "Núumni buiná, jeémãtdih ã túi nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá.

35 Pánih buicánni dedé pínah nihcah, caandih yohatjeh caá náahap. Caán ã nihat pah yeéb ñi jumca bojoó. Dios naáwãtdih túi joinít, caandih ñi cádahca bojoó. ¡Ded molít jamna, ã túi joyó naáh!" Jesús ãt niijíp wut jï.

15

*Buudní oveja naáwát
(Mt 18.12-14)*

1 Biih yeó jáapdih dawá cáacwã, Romanowã ã maáta ã uúbat túutnit dinerodih uúbh wãhntih, bita Moisés ã wutatjidih jepahcanit "Yeejépwã", niijnítbut Jesúsdihi joyódih ãt juibínap wut jï.

2 Páant ã juibínachah ennit, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut iijnit, queétdih nin pah ãt míc niijíp wut jï:

* 15:2 Lc 5.29-30

—Nin newé yeejépwādh tui wēi jwāāhnit, ĩjeéh āpī jeémpna caá, ĩt niijíp wat ĩ.*

3 Páant ĩ niijíchah jéihnit, Jesús nin naáwátjĥ queétdih āt bohénap wat ĩjĥ:

4 “Cien ovejawādh bíbohni, biíc oveja caandĥ ģ bũudúchah ennit, ĩded pah tiguaá ģ chājbi? yeéb ģi jenah joyóchah. Bitanoventa y nueve ovejawādh ĩ jeémát yĥlip jumapboó jwejnit, caán bũudnídih bididih ģ bejbipna caá. Pánihna, caandĥ bid junítna, ģ cádahbipna caá.

5 Caandĥ bid juí wēina, āih daadjĥ mao cáagnit, āih muná ģ ub jwáub bejbipna caá.*

6 Pánih ub jwáub juibínit, ‘Wĥih oveja bũudnídih wā bid juyáp be. Pánihna, wājeéh ģi wēi wáac jũúwá’, niijnít, ģ pebh jumnitdih, ģ déewādhbut ģ bid wáacbipna caá.

7 Páant ģ weñat pah, ded biíc cáac ģ yéejatdih cádahnit, ģ túut numáchah, Dios pebhboó jumnit búdí ĩ wēibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihnit ‘Weemdĥ yéejat wihcan caá. ĩDépanih tiguaá wāta túut num?’ niij jenah joinítidih Dios pebhboó jumnit ĩ wēican niit”, Jesús āt niijíp wat ĩjĥ.

8 “Diez dinero júdu bíbohni biíc júdu caántdih ģ bũudúchah ennit, ĩded pah tiguaá mi chājbi? Jiát dahjĥ ģiijnít, mũudĥ mi tui tóodh bid beedábipna caá. Caán júdudih bid junítna, mi cádahbipna caá.

9 Caán júdudih bid junít, ‘Weemdĥ bũudní dinero júdudih wā bid juná beé. Pánihna, wājeéh ģi wēi wáac jũúwá’, niijnít, mi pebh jumnitdih, mi déewādhbut mi bid wáacbipna caá.

10 Yoobópdi yeebdĥ wā naóhna caá. Páant mi weñat pah, biíc yéejni ģ yéejatdih cádahnit, túniboodĥ ģ túut numáchah, Dioĥ ángelwábut búdí ĩ wēibipna caá”, Jesús āt niijíp wat ĩjĥ.

Bũudní ģ wāuh naáwát

11 “Biíc newé chénewā ģ weh jumap be.

12 ũdyiboó ģ ĥipdih nin pah ģ niijíp be: ‘ “Wanna, meemdĥ wā wūhbipna caá”, ma niijnídih bũ ma wūhú, Paá’, ģ niijíp be. Páant ģ niijíchah joinít, ģ ĥip āih bií déedih ģ wehdih ģ pááp be.

13 Daocánni yeó jáap túttimah, ũdyiboó nihat āih bií déedih ũbnit, yúap biĥ baácboó jibidih ģ bejep be. Caán baácboó jumna, cheha náahdih jĥib chāj, yaádh metat jĥib wūh, numah jeémát jĥib wūh, búdí ģ jĥib chājap be. Pánih jĥib chājna, āih dinerodih ģ yoh beedánap be.

Bũudní dinero júdu naáwát

* 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

14 Páant ã yoh beedaát túttimah, caán baácboó jeémát wihcah, nuugáp láa ã jumap be. Caanbút nuugápjĩh diib wánna ã chãjap be.

15 Páant jeémát ã wihcah, tewat bididih ã bejep be. Páant ã bid bejehcah, biíc newé caandih íí náah jumni tewat wãhñit, ãih momo muuwã jumni wáihyat júduboó caandih ã wahap be, queédih jeémát ã wãhat pínah niijná.

16 Pánih queédih inna, queét muuwãdih wãhni jeémát dih bádí ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, ã maáh caandih ã jeémát tútcah, bitabut caandih dedé jeémát í wãhcap be.

17 Páant ã yapat túttimah, ã jwúb náhninap be, ‘Nihat wã ípdih teo wãhñit jeémát bíboh, í júdh jeémpni jeémátbut ãpí jumna beé. Obohjeéhtih, nin baácboó jumna, weemdih jeémát wihcah, wãna caá wã chãjap.

18 Pánihna, wã íp pebhna wã jwúb bejbipna caá. Caanná jwúb juibínit, wã ípdih nin pah wã ni-ijbípna caá: “Diosdih bádí wã yéej chãjna beé, Paá. Meemdihbut wã yéej chãjna beé.

19 Pánihna, í ‘Wãuhú’, buu weemdih ma niijcá bojoó! Meemdih teo wãhñijeh wã jumbipna caá”, wã ípdih wã niijbípna caá’, caán mícjeh ã niij, jenah joyóp be.

20 Páant niij jenah joinít,

ã íp pebhna ã jwúb bejep be.

“Pánih jwúb bejna, ã ípíh muudih ã toáh bejehcah, ã ípboó caandih yuúpmah ã jwãáh enep be. Pánih jwãáh enna, ãih caolihjĩh bádí jgahñit, ã wãúhdih jwãáádih ã ñáo ñah bejep be. Jwãáhñit, caandih bádí wëina, ã pin tewep be.

21 Páant ã pin teweçah, ã ípdih nin pah ã niij naawáp be: ‘Diosdih bádí wã yéej chãjap be, Paá. Meemdihbut wã yéej chãjap be. Pánihna, “Wãuhú”, weemdih ma niijcá bojoó’, ã niijp be.

22 Obohjeéhtih, páant ã niijchah yahna, ã ípboó caandih teo wãhñitdih nin pah ã niij watap be: ‘Waicanjeh túini yégueh chóodih ub júóhñit, wã wãúhdih ñi yacaá. Túini téihya yacat júdudih ãih téih tíbdihbut ñi yacaá. ãih jíthchadihbut túini zapatos ñi yacaá.

23 Jwí túi in débehani momo jiwí wãúhdih ub júóhñit, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi puubú.

24 “Wã wãuh ã wãnah bejna nacaá”, wã niij jenah joyóp yuh be. Buudní déeji buu ã túi jwúb jainá caá, buca. Bádí wëinit, chóbe jeémpjĩh’, caandih teo wãhñitdih ã niijp be. Pánihna, queét nihat bádí wëinit, í jeémép be.

25 “Obohjeéhtih, úudyi ã jwúb jayúchah, weép

jeñéboó momo jiwíwã jumni wáihyat júduboó ã jumap be. Pánihna, ã ípíh maudíh tóah bejna, í wēi ewechah, ã joyóp be.

26 Pánih joinít, teo wāhnidih nin pah ã niij wūbh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tigaá queét í chāj?’ ã niijíp be.

27 Páant ã niij wūbh joyóchah joinít, teo wāhni caandíh nin pah ã niij jepahap be: ‘Ma úud ã jwúub jainá beé. Á túi juyúchah, ma íp jwí in débehani momo jiwí wūúhdih ã mawat túutap be. Pánih maonijidih jwí puúb péanachah, namah jeémp wēi eona caá í chājap’, caandíh ã niijíp be.

28 Páant teo wāhni ã niij naáwáchah joinít, weép jeñé ã ípdih tabit ã íjip be. Ijnit, ã waádíhcap be. Páant ã waádíhcah enna, ã ípboó bac bejnit, ‘Wūúhú, ma waád júúwú’, caandíh ã niijíp yah be.

29 Obohjeéhtih, ã ípdih nin pah ã niij jepahap be: ‘Maatápdih meemdíh búdí teo wāhni, ma naáwáchah wā yap yohcah yahna, wā pej jumnitdih wā namah jeémát déedih cabra wūúhbitdih weemdíh mapí wāhcan beé.

30 Obohjeéhtih, buu yeejép ma wūúh ã jwúub juyúchah, yaádh metat jíib míih dinero yoh beedánidih búdí wēinit, meém ma namah jeémpna caá. Jwí

in débehani momo jiwí wūúhdih maonit, caandíh ma namah jeémpna caá’, ã ípdih ã niij júihñap be.

31 “Páant ã niij júihñachah joinít, ã íp caandíh nin pah ã niij jepahap be: ‘Wūúhú, meém wājeéh mapí jumna caá. Nihat wíih bíi déedih míih man caá.

32 Obohjeéhtih, ma úud wanni déeji buu ã túi jwúub juyúp be. Pánihna, wēinit, jwí namah jeémp ewechah, ã táina caá’, ã íp weép jeñédih ã niijíp be”, Jesús queétdih át niijíp wat jí.

16

Dinero en daoní ded pah ã chājat naáwát

1 Bíih láa Jesús nin naáwátjīh ã bohénitdih át jwúub bohénap wat jí: “Bíic newé búdí dinerodih bíbohni, áih dinerodih en daoníboó ã túi en daocát ennit, bíih teo wāhniboó í maáhdih ã naóh yacap be.

2 Páant ã naóh yacachah, í maáhboó áih dinerodih en daonídh ã bid bojop be. Páant ã bid bojni ã juyúchah, nin pah caandíh ã niijíp be: ‘Wíih dinerodih ma túi en daocát doonádih wā joyóp be. Pánihna, wíih dinerodih túi en daocát jíib weemdíh ma jwúub teo wāhcan níit. Ded pah wíih dinerodih ma chājatjidih weemdíh ma naóh daác beedánaá’, ã maáh caandíh ã niijíp be.

3 Páant ã niijíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ã niij jenah joyóp be:

‘Wã maáh weemdih yohat túut caá páant ã niijíp. Weém wēpcanni jumna, baác baadát tewatnadih wã buujácan niit. Weém bitadih dinero wã úbhna, tíic náah jumni wãta úbh tac buugá tagaá. Pánihna, ¿ded pah tiguaá weemdih chãjat náah?

⁴ **Buu**, wã chãjat pínahdih wã jéihna caá, buca. Nin pah wã chãjachah, wã teo cádahat túttimah, wã maáhdih jíib buudánit weemdih í oibipna nacaá. Pánih oinit, jĩgah ennit, weemdih í teo wáacbipna caá’, caanjéh ã niij jenah joyóp be.

⁵ Páant niij jenah joinít, nihat ã maáhdih jíib buudánit yoobó ã bid bojop be. Páant ã jwíh bid bojni ã juyáchah, nin pah caandih ã niij úbh joyóp be: ‘¿Wã maáhdih débóo tiguaá meém ma jíib buudá?’ ã niij úbh joyóp be.

⁶ ‘Jeémát chãjat yí cien dahwani quiítnadih caandih wã jíib buudána caá’, ã niij jepahap be. ‘Ninboó ma jíib buudáátdih daácni néo ã jumna caá. Waícanjeh juí chúdnit, ma jíib buudáátdih jwáub deyanit, tac yoobjéh ma daacá’, teo wãhni ã niijíp be.

⁷ Páant niij péanit, biíh jíib buudánidih bid bojni, nin pah caandihbut ã niij úbh joyóp be: ‘¿Débóo tiguaá wã

maáhdih ma jíib buudá?’ ã niijíp be. ‘Cien trigo wãh wuúhnadih wã jíib buudána caá’, ã niijíp be. ‘Ninboó ma jíib buudáátdih daácni néo ã jumna caá. Ochenta-jeh ma daacá’, ã niijíp be.

⁸ Páant ã chãjatdih jéihnit, ã maáhboó áih dinerodih en daoníjdih nin pah ã niijíp be: ‘Meém yeeni yuhna, ded pah túttimah ma túi jumat pínahdih mat jenah joyóp taga’, ã niijíp be. Páant ã chãjat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah túi jumat túut niijná, bií déenadih í túi jéih ubna caá. Ded pah í bíbohat pínahdih Dioíhwáboodih chah í túi jéihna caá.

⁹ “Yeébboodih nin pah wã naóhna caá: Moh yéejnitdih jĩgah ennit, ñih bií déejih queétdih ñi túi teo wáacá. Páant ñi teo wáacachah, queétbody Diosdih jepahnit, ã pebhboó ñi juibínachah, yeebdih í wēi jwááhhipna caá.

¹⁰ “Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjih bitadih túi teo wáacni jumna, túttimah bádí bíbohna, caanjihbut ã túi teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ã bíbohajtih túi chãjcan, túttimah bádí ã bíbohna, biíc yoobó ã túi chãjcan niit.*

¹¹ Ñih bií déejih ñi túi chãjcat enna, Diosboó ã wēpatjih yeebdih ã teo wáaccan niit.

* 16:10 Mt 25.21; Lc 19.17

12 Pánihna, nin baácboó jum jwáhna, Dios yeebdíh ã wáhni bíí déejíh ñi táí chãjcat enna, jeáboó ñi jwíbínachah, táini yoobátdih ã wáhcan níít.

13 Ded Diosdih táí jenah joiní jumna, áih bíí dée pínahdih tubit ã jenah joicán níít. Obohjeéhtih, bíí déedih tubit bidni jumna, Diosboodíh ã jéih jenah joicán níít. Pánihna, Diosdih bíí déedihbut chénat pah bíícdih ñi jéih jenah joicán níít. Diosdihjuh bidat caá náahap”, Jesús át níijíp wat jí.*

14 Páant ã níijíchah joinít, fariseowã dawá bíí déedih bidnit jumna, caandíh ít dehwep wat jí.

15 Páant í dehwechah ennit, Jesús queédih nin pah át níijíp wat jí: “Cãacwã í enechah pohba, yeéb táinit pah tigaá ñi jíghop, ‘Nít táí chãjnit caá’, yeebdíh í níij jenah joyát pínah níijná. Obohjeéhtih, dawá bíí déedih ñi bid jenah joyátdih Dios ã jéihna caá. ‘Nít táinit caá’, cãacwã í níij ennitdih Diosboó ‘Yeejépwã caá’, ã níij enna caá”, Jesús át níijíp wat jí.

Moisés ã watatjidih, Dios ã maáh jummatdihbut Jesús ã bohéát

16 “Juan Daabáni ã jummat pínah játih, Diosjeéh táí jummat táut níijná, Moisés ã watatjidih, Dios

naáwátdih naóh yapanit í daacátjidihbut cãacwãdih jepahat caá átih náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ã maáh jummat táini doonádih cãacwãdih ã jwíh naáwáp jí. Bue weem jwáh caán táini doonádih yeebdíh wã naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ã buwuchah, det jepahíhnitboó Diosdih búdí bidat caá náahap.*

17 Jeá, nin baácbut ã buudúchah yuhna, Moisés ã watatjiboó ã buudcán níít”, Jesús át níijíp wat jí.*

Yad wilidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 “Ded ájeéh bólidih yohnit, bíih wilidih jwáub áa jumna, yeejép ã chãjna caá. Ded bíih áajidih jwáub táut nuúm áa jumna, caántjéh ã yéj chãjna caá”, Jesús át níijíp wat jí.*

Moh yéejni Lázaro, dawá bíí déedih bíbohni naáwát

19 “Dawá bíí déedih bíbohni, dinerobat búdí bíbohni newé ã jumap be. Búdí jíib jumni táini chítah jumni yégueh chóodih ápí dawúp be. Yeó jáap jummat pah táini jeémátdih míic ápí jeémép be.

20 Áih muú jéc pebh moh yéejni, Lázaro wát jumni, ápí ñajap be. Nihat áih bácah áoh peétni ã jumap be.

* 16:13 Mt 6.24 * 16:16 Mt 11.12-13 7.10-11

* 16:17 Mt 5.18 * 16:18 Mt 5.32; 1Co

21 Páant ã ñajachah, majjiowã ãih áhwatnadih déebedihi ípĩ juibínap be. Dawá bií déedih bíbohniboó ã jeémp jéenanidih Lázaro ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, caandíh ãpĩ wáhat tútcap be.

22 Biíc yeó jáap, Lázaro ã wunup be. Abraham ã juma yoobát ã jumachah, Dioíh ángelwã Abraham pebhna ãih caolihdih í ub bej wahap be. Cubucah, dawá bií dée bíbohnihut ã wunup be. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah, cáacwã ãih bácahjidih í yohochah, ãih caolih iiguípna ã bejep be.

23 Caánboó jumna, tubit ã tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro ã pebh ã ñuhachah, ã enep be.

24 Pánih ennit, Abrahamdih nin pah ã niij ejep be: 'Nuwá, weém nin iiguípboó wã jumachah, weemdíh tubit ã tubna caá. Páant ã tubachah, weemdíh jgah ennit, ma teo wáacá. Lázarodih ãih téih tíbjíh mahdih taj daabánit, wíh nuúcdih ã cámahat pínah niijná, ma chíiaat tútú', Abrahamdih ã niij ejep yuh be.

25 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, Abraham caandíh nin pah ã niij jepahap be: 'Jumá, meém baácboó jum jwahna, nihat ma náahatdih ma bíboh beedánap jí. Obohjeéhtih, Lázaroboó ã moh yéejep jí. Bua Lázaro ninjíh ã túi

jumachah, meemdíh caá tubit an tubup.

26 Jwí cátih jéih bejcat dée ã jumachah, ded ninmant conna ã jéih dei bejcan caá. Ded conmant ninnabut ã jéih aáb jóohcan caá', Abraham caandíh ã niij jepahap be.

27-28 "Páant ã niijíchah joinít, dawá bií déedih bíbohnihi nin pah ã jwáub niijíp be: 'Nuwah Abraham, wã íp pebhboó biícjíh bóo téihya wã úudwã páantjeh í jumap be. Pánihna, wã úudwádh naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queébtat nin iiguípna í jóohcat pínah niijná', Abrahamdih ã niijíp yuh be.

29 Obohjeéhtih, Abraham caandíh nin pah ã niij jepahap be: 'Dios naáwátdih Moisésji, bita ã naáwátdih naóh yapanitji í daácni néonadihbat ma úudwã í bíbohna caá. Caán naáwátdih ma úudwádh jepahat caá náahap', Abraham ã niijíp be.

30 Páant ã niijíchah joinít, iiguípboó jumni nin pah ã jwáub niijíp be: 'Yoobópdih tigaá ma niijíp, Nuwah Abraham. Obohjeéhtih, biíc wanniji í pebhna ã jwáub bejchah, queét caandíh joinít, ita tút num tágaá', Abrahamdih ã niijíp yuh be.

31 'Queét Moisés ã daacátjidih túi joicán, bita naóh yapanit í daacátjidihbat túi joicán, wanniji ã boo pud

júuwáchah yuhna, queét caandíhbat ĩ joibícan nacaá', Abraham caandíh ā niijíp be", Jesús āt niijíp wat jĩ.

17

Jwĩyéej chājat tútat ā tobohat

(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

¹ Biíh láa, Jesús nin pah ā bohénitdih āt niij naáwáp wat jĩ: **"Dawá yeebdíh yéej chājat tútntit ĩ jumbipna caá. Obohjeéhtih, ĩ yéej chājat tútatji jīb, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.**

² Nin wébít panihni weemdíh jáap jepahnitdih ded ā yéej chājat tútatji jīb Dios caandíh yeejép pohba ā peéh chājbipna caá. Pánihna, caán ā yéej chājat tútat pínah jātih, āih butdih búdí jeé júdujĩh chéó búudhnit, búdí majna caandíh ĩ yohochah, āta túi taga. Páant ĩ chājachah, caán wébít panihnidih ā yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh āta peéh chājcan taga.

³ Ded pah ñi chājat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Ñi dée yeebdíh ā yéej chājachah, 'Páant ma chājatdih ma cádaahá', caandíh ñi niijí. Páant ñi niijíchah joinít, táinidih ā túat numéachah, yeéboó ā yéej chājatjidih ñi jwáub náhnica bojoó.*

⁴ Pánihna, ñi déeboó biíc yeó jáapdihjeh siete láa yeebdíh yéej chājnit, 'Páant wā chājatjidih wā jīgahna caá. Chéneji wā jwáub chājcan niít', ā niijíchah, páant bóo láa ā yéej chājatjidih ma jwáub náhnica bojoó", Jesús āt niijíp wat jĩ.

Ded pah caá Diosdih túi jenah joyát

⁵ Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā bohénit caandíh nin pah ĩt niijíp wat jĩ:

—Meemdíh chah jwĩ jenah joyát pínah niijná, jwiítidih ma teo wáacá, ĩt niijíp wat jĩ.

⁶ —Mostaza bainí tībih jamna yuhna, chíihna, búdí nah ā behna caá. Pánihat pah, Dios ā wēpatdih bainíjeh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chājbipna caá: Can búdí máa nahdih 'Máa nahaá, meemjéh dug ñah bejnit, búdí majna ma juibí ñuhúú', ñi niiját pahjeh ā bejbipna caá, Jesús queétdih āt niijíp wat jĩ.

Teo wāhni ā tewat naáwát

⁷ "¿Yeebdíh teo wāhni wápchidih teo, ovejawādih en daoníji ā jwáub juyúchah, ded pah tigaá caandíh ñita niij? 'Ma jeémp júúwá. Ma jeémát pínahdih ninjĩh wā puúb páñap be', ¿ñita niijtá niít?

⁸ Páant ñita niijcán tagaá. Nin pahjeh caá caandíh ñita niijíp: 'Wā jeémát pínahdih ma puubbí jwuhúú. Wā jeémp babhbachah,

* 17:3 Mt 18.15

weemdih ma pã jwahuá. Wã jeemp péaat táttimah, meem jwáh jeempnit ma babhbaá', yeebdih teo wãhnidih ñita niij tãgaá.

⁹ **Yeebdih teo wãhni ñi wutatdih ã chãjachah, caandih 'Túina caá', ñita niijcán tagaá. Páant ñi niiját dih bidcan, ã tewatdih jah caá ãpĩ chãjap.**

¹⁰ **Pánihna, teo wãhni ñi jumat pah mun tigaá yeebát ñi jumap. Dios ã wutatdih jepahnit, 'Túina caá', ã niiját pínahdih bidcanjah, nin pah yeebdih niij jenah joyát caá náahap: 'Meemdih teo wãhni jah mun tigaá wã jumap. Ma wutatdih jah tigaá wãpĩ tewep', ñi niij jenah joyoó', Jesús ãt niijíp wat jĩ.**

Diez bácah moópnitdih Jesús ã booaat

¹¹ **Biíh yeó jáapdih Jesús wã Jerusalén tátchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cãtĩh ãt bejep wat jĩ.**

¹² **Bainí tátchidih ñi waadáchahjah, diez bácah moópnitboó yáap caandih ãt en ñahap wat jĩ.**

¹³ **Pánih ennit, nin pah ãt niij ejep wat jĩ:**

—**Maá Jesús, jwiít dih ma jĩgah eneé, ãt niijíp wat jĩ.**

¹⁴ **Páant ñi niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah ãt niijíp wat jĩ:**

—**Moisés ã wutatji pah jah sacerdotewãdih ñi jah bácahdih jáutudih ñi bejeé, caán moopát ã ñumátdih ñi**

jéihyat pínah niijná,* ãt niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ñi bejehahjah, ñi bácah moopát ãt ñumáh bejep wat jĩ.

¹⁵ **Biíc ñi jéeh jumni ãh bácah ã ñumáchah ennit, Jesús pebhna ãt jwáub bejep wat jĩ. Pánih jwáub bejnit, Diosdih búdí ãt wëi ejep wat jĩ.**

¹⁶ **Pánih wëinit, Jesús ñi jítcha pebh bódicta caj yoh ñajnit, 'Túina caá, Maá', ãt niijíp wat jĩ. Caán bácah moópniji Samaria baác dih bóo judío ñihcan wat jĩ.**

¹⁷ —**¿Yeéb boonit diez ñihcannit beé? ¿Bita nueve dépanih tigaá weñedih ñi jwáub jũóhcan?**

¹⁸ **Nin biícjah, judío ñihcan yahna, Diosdih 'Túina caá', niijí dih ã jwáub jũáwáp be. ¿Dépanih tibeé bita ñi jũóhcan? Jesús ãt niijíp wat jĩ.**

¹⁹ **Páant niijnít, bódicta caj yoh ñajnidih**

—**Ñah ñuhnit, ma jwáub bejeé. Wã wëpatdih ma túi jenah joyát júb ma boonap be, ãt niijíp wat jĩ.**

Ded pah caá Dios ã maáh jumat

(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ **Biíh yeó jáapdih fariseowã Jesús dih nin pah ãt niij úbh joyóp wat jĩ:**

—**¿Débólíh tigaá nin baácboó Dios ã maáh jum jwíhbi? ãt niijíp wat jĩ.**

—**Dios ã maáh jumátdih yeéb cáacwã ñi jéih encan caá.**

* 17:14 Lv 14.1-32

21 'Jáaj, ninjĩh caá ã jumap', 'Jáaj, cõj caá ã jumap', ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ã wēpatjĩh yeebdíh wã teo wáacachah, Dios ã maáh jummat ñi cãtĩh ã jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

22 Páant niij péanit, Jesús ã bohénitdih jwuh nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Táttimah, bádí yeejép yap láa ã jumachah, nin baácboó wã jwúb dei júúwát pínahdih bádí ñi bidbipna yuh caá. Obohjeéhtih, wã jígoh jwuhcan niit.

23 'Candih eneeé. Can Dios ã wahni Cristo caá', niij, 'Nin Cristodih eneeé', bita yeebdíh ã niijbípna yuh caá. Páant ã niijíchah yuhna, yeebboó queétdih ñi joyáh bojóó.

24 Wedónachah, nihat yuúp jumna yuhna, ã enat pah, weém nihat cãacwã úud jeñé, wã jwúb dei júúwáchah, nihat ã enbipna caá.

25 Obohjeéhtih, páant wã jwúb dei júúwát pínah jãtĩh, buu láa moón weemdíh náahcan, tubit yeejép ã chãjbipna caá.

26 Weém, nihat cãacwã úud jeñé wã jwúb dei júúwáchah, Noéwã jum láa ã jummatji pahjeh cãacwã ã jwúb jumbipna caá.*

27 Caán láa moón nihat jeémp babhnit, téihya chéona ã chãjap wut jĩ.

Pánih chãjna, Diosdih ã jenah joicáp wut jĩ. Páant ã jumachah, Noéwãji bádí jáaj chóoboó ã waadát táttimah, Dios pobyit wahnit, caandíh náahcannitdih át mao beedánap wut jĩ. Páant ã jummatji pahjeh mun tigaá wã jwúb dei júúwát pínah jãtĩh cãacwã ã jumbipna caá.*

28 Lot jum láa ã jummatji pahjeh, wã jwúb dei júúwát pínah jãtĩh, cãacwã ã jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, jíib chãj, wápchidih taj, muú ã chãjap wut jĩ.

29 Páant ã chãjat pónih, Sodoma tútchimant Lotwãji ã jwei béjehchahjeh, tuu iigát panihni iigní jee dáhna jeámant át buúg jéenep wut jĩ. Nihat caán tútchidih moondíh yohna, Dios caán iigãtdih át wahap wut jĩ.*

30 Páant ã jummatji pahjeh mun tigaá weém nihat cãacwã úud jeñé, wã jwúb dei júúwáchah, cãacwã ã jumbipna caá.

31 "Caán yeó jáapdih ded ãih muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, ãih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ã jwei béje naáh. Wápchiboó jum nibut ãih yéguehnadih ubudih ã jwúb bejca bojo naáh.*

32 Lot áaji ded pah mi yapatdih ñi náhninaá. Dios

* 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24
24.17-18; Mr 13.15-16

* 17:29 Gn 18.20-19.25 * 17:31 Mt

ã wutajdih jepahcan, miñh bií déedih oinit, tac púud enna, núumni nah mit wēéep wut jĩ.*

33 Pánihna, ded ã weñat pínahdihjeh jenah joí chājni, iiguípna bejni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahdih joyáh bojni, wã weñat pínahboodíh chājni, ã buudcán niít.*

34 “Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Wã jwáub dei jǎohni yeó jáapdih chénewã ñih muú díitna biícđih ñ wuchah, weemdíh jepahnidihjeh wã ubbipna caá. Weemdíh jepahcanniboó ã chǎobípna caá.

35 Chénewã yaádh biícđih ñ teweçah, weemdíh jepahnidihjeh wã ub bejeçah, biíh wili chǎobípna caá.

36 Wápchiboó chénewã teonit ñ jumuchah, weemdíh jepahnidihjeh wã ubbipna caá. Biíh ã chǎobípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, ã bohénit caandíh nin pah ñt wábh joyóp wut jĩ:

—¿Dedboo tígaá páant ã yapbi? ñt niijíp wut jĩ.

—Jóopwã ñ jii jǎuduchah ennit, nañúp ã moopópboó jéihna, biáboó ñi bidcan niít. Páant ñi jéihyat pah, dedjñh wã jwáub dei jǎuwúchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queéđdih ãt niijíp wut jĩ.

18

Éemp wunnih mi wábh tac buugáát naáwát

1 Tǎttimah, Diosdih ñ wábh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ã bohénitdih ãt niij naáwáp wut jĩ:

2 “Biíc tǎtchidih yéejat peéh chājat tǎutni ã jumap be. Caán Diosdih úumcan, cáacwāđihbut ãpí tǎi chājcap be.

3 Caán tǎtchidih éemp wunnihbut mi jumap be. Pánihna, peéh chājat tǎutni pebhna jubínit, ‘Weemdíh eníhcan, yeejép chājnidih ma peéh chājat tǎutá’, mi niijíp be.

4 Páant mi niijíchah yuhna, dawá láa caánboó ‘Wã peéh chājcan niít’, caántdih ã niijíp be. Páant ã niijíchah yuhna, caántboó caandíh çah mi wábh tac buugánap be. Páant mi wábh tac buugánachah yap joiná, caanjéh nin pah ã niij jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cáacwāđihbut wã úumcan caá.

5 Páant wã jumuchah yuhna, nintboó mi wábh tac buugána, weemdíh mi chuuábipna caá. Pánihna, caántdih yeejép chājnidih wã peéh chājat tǎutbipna caá’, ã niijíp be”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

6 Páant niijnít, Jesús queéđdih nin pah ãt niij jéihyanap wut jĩ: “Caán yéejat peéh chājat tǎutni ded pah ã chājatdih ñi tǎi jenah joyoó.

* 17:32 Gn 19.26 * 17:33 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

7 Caán táicanni yuhna, caandíh úbh tac buugánihdih ã teo wáacap be. Diosboó túini jumna, ã ñionit ã teo wáacat pínahdih búdí ĩ bidichah, queétdih maatápdih ã páñat táutcan niít.

8 Pánih túi teo wáacnit, queétdih yeejép chãjnitdih waicanjeh ã peéh chãjbipna caá. Pánih túi jepahni ã jumachah yuhna, weém nin baácboó jwúb dei júohna, daocánnit Diosdih túi jenah joinítidih wã bid jumí dée caá. Pánihna, yeébbó caandíh ñi túi jenah joí cádahca bojóó”, ãt niijíp wut jĩ.

Chénewã Diosdih úbhnit naáwát

9 Páant niij péanit, “Jwiitboó táinit caá. Bitaboó yeejépwã caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

10 “Chénewã Diosdih úbhna ĩ chãjap be. Biíc fariseo ã jumap be. Biíh Romanowã ĩ maáh ã wutni dinerodih úbhni ã jumap be.

11 Pánihna, fariseo ñuhnit, nin pah Diosdih ã niij úbáp be: ‘Weém bií déedih nuumní, yaáhdih yéej chãjni nihcan caá. Nin Romanowã ĩ maáh ã wutni dinerodih úbhni ã yéej chãjat pahbat wã chãjcan caá. Bitã ĩ yéej chãjat pah wãpĩ chãjcan caá. Pánih túi jumna, “Túina caá”, meemdíh wã niijná caá.

12 Weém semana jumat pah chéne yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, wãpĩ úbhna caá. Ded cien dinero júdudih wã jíb ubna, diez júdudih meemdíh wãpĩ wuhna caá. Ma wutat pahjeh wãpĩ túi chãjna caá’, fariseo ã niij úbáp be.

13 Obohjeéhtih, dinerodih úbhni boó ã yéej chãjatdih jígahna, yuúpbít yaíh duo ñáhñit, japboó en ñahacanjeh, Diosdih nin pah ã niij úbáp be: ‘Dios, weém yéejni caá. Weemdíh jígah ennit, ma teo wáacá’, ã niijíp be.

14 Yoobópdih yeébdíh wã naóhna caá. Caán dinerodih úbhni áih muná ã jwúb bejehah, ‘Caán túini caá’, Dios caandíh ã niij enep be. Obohjeéhtih, fariseo boodíh ‘Caán túini caá’, Dios ã niij encap be. ‘Weém túini, dedé yéejat wihcanni caá’, niijnídih ‘Meém táicanni caá’, Dios ã niij enna caá. Obohjeéhtih, ‘Meemjéh caá túini. Weém yéejni wã jumachah, weemdíh ma jígah en teo wáacá’, niijníboodíh Dios ã wéi enna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Jesús wébitdih ã úbát

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Biíh láa, cáacwã ĩ túhñitdih ã teo jáha úbát pínah niijná, Jesús pebhna ĩt ab juibínap wut yah jĩ. Obohjeéhtih ã bohénitboó

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11

queétdih ennit, ït jíponih jũihñap wat jĩ.

16 Páant ï jũihñachah ennit, Jesús wébít dih jũúwát túatnit, ã bohénit boodíh nin pah ãt ni-ijíp wat jĩ:

—**Queét wébít wã pebhna ï jũúwá naáh. ï jũúwát déedih ñi jãhca bojoó. Queét panihnit Diosdih chah ï túi jenah joiná caá. Páant moonájeh Dioíhwã ï jéih jumna caá.**

17 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nit Diosdih ï túi jenah joyát pahjeh yeéboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh ã nihcan níit, ãt niijíp wat jĩ.

Dawá bií déedih bíbohni Jesús dih ã wábh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Páant niijníji Jesús ã bohénit bícdih ã bejehchah, judíowã ï maátajeéh jumni caandíh wábh joyódih ãt jũibínap wat jĩ.

—¿Túí Bohení, páantjeh Diosjeéh túi jumíhna, ded pah tigaá wã chãjbi? ãt niijíp wat jĩ.

19 —¿Dépanih tigaá ‘Túini’, weemdíh ma níj? Diosjeh caá túini.

20 **Dios ã wutatnadih ma jéihna caá. ‘Ma áa nihcannihjĩh ma yéej chãjca bojoó.* Cáacdih ma mao yohca bojoó.* Ma nũumcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Ma mánadih túinijeh ma chãjáp’, *Dios ã niijíp jĩ.**

* 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18

* 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20

* 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17

* 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16

* 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19

* 18:25 Pr 11.28

Caán ã wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

21 —Wébít jumna, wã yap yohcatji pah, bũubut bíic yoobó wã yap yohcan caá, Jesús dih ãt niijíp wat jĩ.

22 —**Diosjeéh ma túi jumat pínah, bainí meemdíh ã jedhna caá. Nihat míih bíí déedih jíib chãjadih ma bejeé. Pánih jíib chãjnit, caán jíib dih moh yéejnit dih ma wãhuú. Páant ma wãhuchah, nin baácboó ma bíbohãtji chah túini míih pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Wã niiját pah chãj péa, wãjeéh ma péé jũúwá, Jesús caandíh ãt niijíp wat yah jĩ.**

23 Obohjeéhtih, páant ã ni-ijíchah joiná yahna, caánboó dawá bíí déedih bíbohni jumna, ãih bíí déedih jíib chãj wãhíhcan, búdí ãt jĩgahap wat jĩ.

24 Páant ã jepahcatdih ennit, Jesús nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—**Ded dawá bíí déedih bíbohni Diosdih ã jepahíhichah yahna, caandíh ã buona caá.**

25 **Camelloboó awí íitbitdih ã waad yábac bejíhichah nihna, ãta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíí déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waádíhichah, búdí ã buona caá, ãt niijíp wat jĩ.***

26 Páant ã niijíchah joinít, bita caandíh nin pah ít niijíp wut jĩ:

—Páant ma niijíchah bácah, Dioíh pínah ded ã jéih jumcan niít, ít niijíp wut jĩ.

27 —**Cãacwã ded pah í jeh nah joyátjĩhéh í túi chãjĩhna yuhna, Dios pebhboó í jéih bejcan niít. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih ã túi ubup. Caanjéh tigaá ni hatdih chãj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ã wihcan caá, Jesús át niij jepahap wut jĩ.**

28 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weemdíh ma joi jwúhú. Majeéh péeat túut niijná, jwiítboó ni hatdih jwí cádahap jĩ, át niijíp wut jĩ.

29-30 —**Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Diosdih jepahni áih muudíh, ã mánadih, ã déewãdih, yaddih, ã wehdih cádah bejnit, nin baácboó ã jum jwuhuchah, Dios chah dawá caandíh ã wãhbipna caá. Pánihna, ã wunat túttimahbat, Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.**

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Páant niij péanit, Jesús doce ã bohénitdih chibít yúup búg át namah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ: **“Bainí yeebdíh wã naáwíhna caá. Búu**

Jerusalén tútchina bejna caá jwí chãjap. Caanná jwí juibínachah, Dios naáwát dih naóh yapanit jon játih í daacátji biíc yoobó weém ni hat cáacwã úud jeñé wã yapbipna caá.

32 **Weemdíh teonit, judíowã nihcannitdih í jwúub wũh yapabipna caá. Páant í wũh yapanachah, queétdih weemdíh deoh naóh nit, mao mác coí jáha, yeejép wéhe, pãinit, í mao yohbipna yah caá.**

33 **Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boopud jũóhbipna caá”, queétdih át niijíp wut jĩ.**

34 Páant ã niijíchah joiná yuhna, ã bohénit ded pah ã naáwát dih ít beh joicáp wut jĩ.

Jéih encannidih Jesús ã booaat

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jesús wã Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchina ít tóah juibínap wut jĩ. Caanjĩh jéih encanniboó namá jwéejdih chúudnit, dinero úubhna át chãjap wut jĩ.

36 Pánih chúudnit, dawá ã pebh í yap bejchah joinít, queétdih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá dawá cáacwã í yap bej? át niijíp wut jĩ.

37 —Jesús, Nazaret tútchidih bóo ã yap bejna caá, caandíh ít niij jepahap wut jĩ.

38 Páant í niijíchah joinít, caán át ej jwíhip wut jĩ.

—¡Jesús, David jumma, Dios ã wahni, weemdih ma jġgah eneé! ãt niġ ħaác ejep wut jġ.

39 Páant ã niġ ħaác ejechah joinít, Jesúsdiġ waóhniġboó, nin pah ĩt niġjġp wut jġ:

—¡Ma laiġca boġoó! caandih ĩt niġ jġpónih jġihġap wut jġ.

Páant ĩ niġ jġihġachah yuhna, caánboó chah ãt wġp ejep wut jġ.

—¡David jumma, Dios ã wahni, weemdih ma jġgah eneé! ãt jwáub niġ ħaác ejep wut jġ.

40 Páant ã niġ ħaác ejechah joinít, Jesúsboó chão ħáhnit, caandih ã pebhna ãt ub beġat túttup wut jġ. Páant ã beġat túttuchah joinít, jġih encannidih Jesús pebhna ĩt ub beġep wut jġ.

Ã pebhna ĩ ub jġibínachah, nin pah caandih ãt niġ wábh joyóp wut jġ:

41 —**¿Ded pah wã chġjat tġgá ma náah?** ãt niġjġp wut jġ.

—Maá, jġih enatdiġ caá wã náahap, ãt niġ jepahap wut jġ.

42 —**¡Ma eneé! Weemdih táġ jenah joiná, ma boona caá,** Jesús caandih ãt niġjġp wut jġ.

43 Páant ã niġjġchahjeh, jġih encanniji ãt yoób enep wut jġ, buca. Pánih ennit, Jesúsjeéh beġna, Diosdiġ búdí ãt wġi naáwáp wut jġ. Pánihna, bita caán jġih encanniji ã enechah ennit, queéttut Diosdiġ búdí ĩt wġi naáwáp wut jġ.

19

Zaqueo Jesúsdiġ ã jwááát

1 Jesús wã Jericó túttchina jġibínit, bac beġat tútt ĩt chġjap wut jġ.

2 Caán túttchidih Zaqueo wut jumni ãt jumap wut jġ. Caán Romanowã ĩ maáta dinerodih wábat túttnit ĩ maáh jumna, búdí dinero ãt bíbohóp wut jġ.

3 “Caán dedna tġgá”, niġjġnit, Jesúsdiġ ãt eníhip wut yuh jġ. Obohjeéttih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jumachah, dawá cãacwã caandih ĩt jãhap wut jġ.

4 Pánihna, Jesús ã yap beġechah, táġ enat tútt niġjġá, cãacwãdiġ náo yap beġnit, sicómoro wut jumni nahdiġ aab béjnit, caanjġh Jesúsdiġ ãt páġ laġap wut jġ.

5 Caanjġh ã páġ laġachah, caan náh pájġdiġ Jesús jġibí ħáhnit, Zaqueodiġ chéġ ennit,

—**¡Zaqueo, waicanjeh ma dei jŷúwú! Buu míh muáboó wã chão jwáhbipna caá,** Jesús caandih ãt niġjġp wut jġ.

6 Páant ã niġjġchah joinít, Zaqueoboó wġépép dei jŷóh, búdí wġenit, áġh muaná Jesúsdiġ ãt numah beġep wut jġ.

7 Jesús caandih ã peġ jum beġechah ennit, niġat cãacwã íjġnit, queéttjeh nin pah ĩt míc niġjġp wut jġ:

—Jesús túttit yéejniġh muaná ã beġna caá, ĩt niġjġp wut jġ.

8 Áġh muaná numah jġibínit, queétdih ãt numah jeémép wut jġ. Pánih jeémép chŷudniġi Zaqueoboó ħah ħáhnit, Jesúsdiġ nin pah ãt niġjġp wut jġ:

—Maá, meemdih bainí wā naáwát túut caá. Wā yéejatdih cádah, túiniboodih túut nuumnít, moh yéejnitdih nihát wíih bíi déedih tac yoób wā wāhbiḡna caá. Ded dinero wā yee wāhbnidih cuatro láa wā jwáubabipna caá, át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, nin pah caandih Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Abrahamji Diosdih ā jepahat jíib, Dios caandih át túi ubup wut jĩ.** Būū meembút Diosdih ma jepahat jíib, Abrahamji ā jaíma yoobát ma jumna caá. Páant ma jumachah, meém, majeéh jumnitbut iiguipna bejnit déejidih Dios ā túi ubna caá.

¹⁰ Weém nihát cáacwā úud jeñé, būudnít panihnitdih bidnit, túi ubat túut niijná, wā jūúwáp be, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Dinero júduna naáwát

(Mt 25.14-30)

¹¹ Páant ā niijíchah joinítboó Jerusalén tútchi pebhjeh jumna, caanná juibínit, “Maáh ā waadbíḡna nacaá”, ĩ niij jenah joyátidih jéihnit, nin pah queétdih át niij bohénap wut jĩ:

¹² “**Āih baácdih moondih wutat túut niijná, ĩ maáh wāúh bíih baácbó maáh waad jwáuhdih ā bejep be.**

¹³ **Ā bejat pínah jātih, chénat pah téihya caandih teo wāhnitdih ā bid wáacap be. ĩ wáac juyáchah, queét nihátidih bíic yoobó búdí**

jíib jumni míc dinero júdunadih ā wāhup be. Wāhnit, ‘Wā jwáub jūúwát pínah jātih, nin dinerojĩh ĩni jíib chāj teo páñaá’, ĩ maáh pínah queétdih ā niijíp yah be.

¹⁴ **Obohjeéhtih, āih cáacwā caandih eníhcan, ā maáh jummatdih náahcan, biquínadih chah maáhdih naáwádih ĩ bejat túutap be. ‘Jwiítboó caán ā maáh jummatdih jwĩ náahcan caá’, ĩ niij naáwát túutap yah be.**

¹⁵ “**Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, ā jwáub juyúp be. Jwáub junít, ĩ tewatdih jéihyat túut niijná, caandih teo wāhnitdih ā jwáub bid wáacap be.**

¹⁶ **Jwíih waóh juní nin pah ā niijíp be, ‘Maá, ma wāhni júdujĩh jíib chāj teonit, diez júduidih wā jwáub jíib ubup be’, ā maáhdih ā niijíp be.**

¹⁷ **Páant ā niijíchah joinít, ‘Ma túi chājap be. Weemdih túi teo wāhni ma jumna caá. Bainíbitjĩhjah ma túi chājat jíib, diez tútchinadih moondih ĩ maáh meemdih wā waadána caá’, ā maáh caandih ā niijíp be.**

¹⁸ **Caán túttimah juníboó ‘Maá, ma wāhni júdujĩh jíib chāj teonit, cinco júduidih wā jwáub jíib ubup be’, ā maáhdih ā niijíp be.**

¹⁹ **Páant ā niijíchah joinít, ‘Meém ma túi chājat jíib, cinco tútchinadih moondih ĩ maáh meemdih wā waadána caá’, ā niijíp be.**

* 19:10 Ez 34.16

20 “**Obohjeéhtih, túttimah júníboó ‘Maá, ma eneeé. Weemdíh ma wāhni júduh yégueh chóojíh wā táí tai jwej ámohop be.**

21 **Meém tubit úum náah jumni caá. Bitadih momat túut, dicat túutnit, meemjéh caán jíibdih mapí ubna caá. Páant ma chājatdih jéihnit, meemdíh wā úumap be’, ā maáhdih ā niijíp be.**

22 **Páant ā niijíchah joinít, ‘Meém weemdíh ma táí teo wāhcap be. Ma niijátjéh meemdíh wā jwáub naóh yachipna caá. ¿Weém úum náah jumni níit? ¿Bitadih momat túutni, dicat túutni níit?**

23 **Páant wā jumuchah nihna, wíh dinerodih dinero jwejat munná ma ámohochah, āta táí tagaá. Páant ma chājachah, caán mūdih teonit weemdíh chah íta wāh tagaá’, ā niijíp be.**

24 **Páant níj péanit, pehbit ñehnitdih nin pah ā niijíp be: ‘Caandíh wā wāhni júduh dúuc wáinit, chénat pah téihya júdujíh táí teoniboodíh ñi wāhú’, queédih ā niijíp be.**

25 **Páant ā niijíchah joinít, ‘¡Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júdujáantjeh ā bíbohna caá!’ caandíh í niijíp be.**

26 **Páant í niijíchah joinít, ‘Ded ā bíbohniíh táí teonidih chah wā wāhbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā bíbohna**

yuhna, ā táí teocat jíib, ā bíbohniidih wā dúuc wáibipna caá.*

27 **Weemdíh eníhcannit, í maáh wā jumatdih náhcannitdih, ninna ub júóhnit, wā enepdih ñi mao yohoo’, í maáh ā niijíp be”, Jesús át niijíp wat jí.**

Jesúswā Jerusalénna í waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 **Páant níj péa, cāacwādh chibít yáupbit waóh bejnit, Jerusalén táchina Jesúswā ít toáh páuh laab béjep wat jí.**

29 **Pánih toáh páuh laab béjnit, Betfagé wāt jumni, Betania wāt jumni táchina pebh, Olivo Jeé páujdih ít júbínap wat jí. Pánih júbínit, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah queédih át niijíp wat jí:**

30 —**Con jíghni táchibitdih ñi bejeé. Waád júbínitjeh, burro wāuh cāacwādh duo jwéhcanndih ñi jwāáhbipna caá. Caandíh í chéwat tōpdih watnit, ñi ub jwáub júúwá.**

31 **Yeebdíh enni ‘¿Dépanih caandíh watnit, ub bej tígá ñi chāj?’ ā níj ubh joyóchah joinít, ‘Jwí Maáh ā náah jwuhna caá’, ñi níj jepahaá, Jesús queédih át niijíp wat jí.**

32 **Páant ā niijíchah joinít, ít bejep wat jí. Caanná júbínit, Jesús ā niijátji pahjeh ít jwāáap wat jí.**

* 19:26 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

33 Pánihna, burro wáúhdih í watachah ennit,

—¿Dépanih caandih wat ub bej tigaá ñi chāj? ā monó ít niij úbh joyóp wat jī.

34—Nindih jwī Maáh ā náah jwuhna caá, ít niij jepahap wat jī.

35—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhú, í niij jepahachah joinít, Jesús ā páñapboó ít ub jwúub bejep wat jī. Pánih ub juibínit, Jesús ā chúdat pínah niijná, íih jih bóo yégueh chónadih too dagnit, burro wáúhdih ít cáagap wat jī.

36 Pánih púuh laáb chúdnit, ā bejchahjeh, ā jātih waóhñit, caán í maáh pínahdih í weñat júatna, íih jih bóo yégueh chónadih too dagnit, namádih ít jwej waáwáp wat jī.

37 Pánih bejnit, Jerusalén tátchina tooh juibí, Olivo Jé púujdih dei juibínit, Jesús ā wēp chājatjinadih náhnit, Diosdih bádí wēina, nin pah ít niij ejep wat jī:

38—¡Túina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwī Maáh pínahdih mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidih ma túi teo wáacá! Páant jwī maáh ā jumuchah, majeéh jwī túi jambipna caá. ¡Nin baácdih jumnit jeáboó jumnitbat meém chah wēpni Maáhdih í wēi naáwá naáh! ít niij wēi ejep wat jī.*

39 Páant í niij wēi ejechah joinít, íjeéh péenit fariseowā nin pah Jesúsdi ih ít niij jāihñap wat jī:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádahat táutú, ít niijíp wat yah jī.

40 Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wat jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Queét í yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó áta wēi ej tagaá, át niijíp wat jī.

41 Pánihna, Jerusalén tátchina tooh juibínit, caandih enna, caán tátchidih moondíh jīgahna, át jūñáp wat jī.

42 Pánih jūinít, nin pah át niijíp wat jī: **“Yeéb Jerusalén tátchidih moón buu yeó jáapna ded pah ñi túi jumat pínahdih jéihna nihna, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcan, ñi túi jumat pínahdih ñi beh joicán caá.**

43 **Maátcanjeh yeebdíh eníhcannit níih tátchidih í túi bóod chūi ñuh púud bejbipna caá, yeéb tátchi díitboó jumnit ñi jéih jwei báccat pínah niijná.**

44 **Pánih chājna, níih tátchidih í túi boto mao jéena beedábipna caá. Nihat yeéb díitboó jumnitdih, ñi wehdihbat í mao yoh beedábipna caá. Dios yeebdíh teo wáacni pínah weemdíh ā wahachah yuhna, ñi jepahcatji juib páant yeejép ā yapbipna caá”,** Jesús át niijíp wat jī.

Jíib chājnitdih Dioñh

mumánt Jesús ã ñun bácaat
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19;
Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jerusalén tútchidih waád juibínit, Dioíh múú jóocmant bóo juúhdih Jesús wã ít waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Diosdih ĩ wáhat pínah nuñáp wãdih jíib chãjnitdih Jesús át ñun bácanap wut jĩ. Pánih ñun bácanit, queétdih nin pah át níj jũihñap wut jĩ:

⁴⁶ —**Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah át níj naóh daacáp tajĩ:** ‘Wíih múú weemdíh úbát múú pínah caá’, Dios ã níj ná caá,* át níj daacáp tajĩ. **Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih úbúbdih jũóh nitdih yeenit, chah ñi jíib waadá úbhna, numnít ĩ wáac jayát múú pínah ñit chãjap taga,*** át níjíp wut jĩ. Queétdih jũih péanit, át bac bejep wut jĩ.

⁴⁷ Yeó jáap jumãt pah Jesús Dioíh muná bohénadidh ãpĩ bejep wut jĩ. Páant ã bohénachah ennit, sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã wutãtjidih bohénit, bita maátãbut caandíh ít mao yohíhip wut yah jĩ.*

⁴⁸ Obohjeéhtih, ã bohénachah joinít, nihat cãacwãboó búdí ít weñep wut jĩ. Páant ĩ weñechah jéihnit, ĩ mao yohãt túut níj ná yahna, ít jéih teo jwãhcap wut jĩ.

20

Jesús ã wẽpat
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Biíh yeó jáap Jesús Dioíh múú jóocmant bóo juúhboó cãacwãdih át bohénãp wut jĩ. Páant ã bohénachah, sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã wutãtjidih bohénit, bita maátãbut caandíh nin pah ít níj úbh joyóp wut jĩ:

² —Jwiútdih ma naáwã. ¿Deíh wẽpatjĩh tibeé jwĩin páant ma chãj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ã wut? ít níjíp wut jĩ.

³ Páant ĩ níjíchah joinít, Jesúsbut nin pah át níj úbh joí jwúubanap wut jĩ:

—**Weembát yeebdíh wã úbh joibípna caá.**

⁴ ¿Juan Daabánidih déhe tigaá át daabáat túutji? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniít? ¿Cãacwãjeh níit ít daabáat túutjip? Jesús queétdih át níjíp wut jĩ.

⁵ Páant ã níjíchah joinít, queétdjeh nin pah ít míic níjíp wut jĩ: “¿Ded pah tigaá jwĩ níj jepah bií? ‘Dios caandíh át wutãp taga’, jwĩ níj jepahachah, caánboó ‘Páant ã jumãchah yahna, ¿dépanih tíi caandíh ñi jepahcan?’ jwiútdih ã níj jũihbipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwãtdih naóh yapani yoobát ã jumãp jĩ’, nihat cãacwã ĩ níj jenah joiná caá. Páant ĩ níj jenah joyóchah, jwiútdih ‘Cãacwãjeh caandíh ít daabáat túutjip taga’, jwĩ níj jepahachah, queét jee dáhnãjĩh yohnit, jwiútdih ĩ maobipna caá”, ít níjíp wut jĩ.

* 19:46 Is 56.7 * 19:46 Jer 7.11 * 19:47 Lc 21.37

7 Pánih míic wéhe péanit,
—Jwĩ jéihcan caá, ít niijíp
wat jĩ.

8 —Caán láa bácah
weemdih watnidih weembút
yeebdih wã naóhcan níit,
Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

*Jiwá iguúhadih yeejép teo
wáhnit naáwát*

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Páant níj péanit, nin
naáwátjĩh cáacwádih át
bohénap wat jĩ: “Biíc newé
jiwá iguúhdih ã momop be.
Mom péanit, bitadih áih
iguúhadih en dawá túutnit,
biíh baácboó jib jwuhúdh
ã bejep be. Pánih bejniji
maatápdih ã jígohcáp be.*

10 Túttimah, iguúh ei láa,
áih iguúh jíibdh náahna,
caandih teo wáhnidih áih
iguúhana ã wah bojop yuh
be. Obohjeéhtih, caanná
ã juibínachah, iguúhadih en
daonítboó caandih teonit, í
maáih pínahdh wáhcánjeh,
í púí ññun yóh jwúuba bojop
be.

11 Túttimah, iguúha mínah
biíh caandih teo wáhnidih
ã jwúub wahap yuh be.
Obohjeéhtih, ã juibínachah
enna, caandihbut biíc
yoobó yeejép niijnít, jíib
wáhcánjeh, í mao ññun yóh
jwúuba bojop be.

12 Páant í chãjat túttimah,
biíhdih jwuh ã jwúub wahap
yuh be, páant mantih.
Obohjeéhtih, caandihbut
biíc yoobó í mao ññun yóh
jwúuba bojop be.

13 “Páant í chãjatjidih
ennit, iguúha mínah nin pah

caanjéh ã níj jenah joyóp
be, ‘Buu biíc peihcanni láa
wã wahnitjidih ít yeejép
chãjap tagaá. ¿Buu ded pah
tigaá wã chãjbi? Wã wúuh
wã oinidih wã wahachah,
caánboodih yeejép chãjat
úumnit, í jepahmi nacaá’,
ã níj jenah joyóp yuh be.

14 Obohjeéhtih, iguúhadih
teonitboó í maáh wúuh
ã juyáchah ennit, nin
pah í míic niijíp be: ‘Jwĩ
maáh ã wunuchah, ninboó
iguúha mínah ã jumbipna
caá. Pánihna, nin iguúhadih
jwiútjeh bíbohat túut niijná,
¿caandih jwĩ mao yoh jíih?’ í
míic niijíp be.

15 Páant niijnít, í maáh
wúuhdh teonit, iguúhamant
ub bac bejnit, í mao yohop
be.

“Pánih mao yohat
doonádih joinít, í maáhboó
¿ded pah tigaá queétdih ã
chãjbi?

16 Áih iguúhana jwúub
juibínit, ã wúuhdh í
mawatji peéh queét teonit-
dih ã mao yohbipna caá.
Queétdih mao yoh péanit,
áih iguúhadih bitaboodih
ã wáhbipna caá”, Jesús
cáacwádih át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít,

—Ma niiját pah ã yapca
bojo naáh! cáacwã ít niijíp
wat jĩ.

17 Páant í niijíchah joinít,
Jesús queétdih ennit, nin pah
át niijíp wat jĩ:

—Obohjeéhtih, caan páh
tigaá ã jumbipna caá.

* 20:9 Is 5.1

Caandíhjuh muntih Dios naáwátidh naóh yapani nin pah át niúj naóh daacáp tajĩ:
 ‘**Múú teonit táini jee dáhnadidh ñionit, ĩ náhcanni dahdih ĩ yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét ĩ yohni dahdih-jeh tigaá Dios ā ñiwip. Caandih ñionit, áih múú pánihnidih chājna, caán múudih táí jenah enat túut niijná, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ā wahní pínah tigaá’, át niúj daacáp tajĩ.** (Sal 118.22)

18 Pánihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih tóoc buugní áih bácah dajni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh ā buúg jéen néehnit, ā boto yoh bojipna caá. Páant ā yapat dée, ded weém Dios ā wahnidih jepahcan, buudní ā jumbipna caá’, Jesús queétdih át niújip wat jĩ.

19 Jesús caán naáwátjĩh ā bohénachah joinít, “Jwiítidh niijná caá ā chājap”, Moisés ā watatjidih bohénit, sacerdotewā ĩ maátabat ĩt niúj jéihyep wat jĩ. Pánih jéihnit, Jesús ā naóh péanachahjeh, ĩtih tewíhip wat yuh jĩ. Obohjeéhtih, cāacwāboodih úumna, Jesúsdiĥ ĩt jéih teo jwuhcap wat jĩ.

Romano maáta ĩ úúbat túutni dinero júdu
 (Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Pánih jéih teo jwuhcan, débólih teonit, ĩ maátadidh wāhat túut niijná, caandih encanni pahjeh, ĩt en ñúun péenap wat jĩ. Pánihna, bita táinit pah jígohnitdihbut Jesús pebh ĩt wahap wat jĩ, mácah ā jepahachah, ĩ naóh yacat túut niijná.

21 Queét yeenitboó Jesúsdiĥ nin pah ĩt niúj úúbh joyóp wat yuh jĩ:

–Bohéní, yecanni jumna, Dios ded pah jwiítidh ā chājat túutatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cāacwā jwí niújichah, maáta ĩ jumuchah yuhna, úumcanjeh yoobópdih mapĩ naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí úúbh joyátidh ma jepahaá:

22 ¿Roma baácđidh moón ĩ maáh César ā úúbat túutni dinero júduđidh caandih jwí wāhachah, ā táí niít? ĩt niújip wat jĩ.

23 Páant ĩ niújichah, ĩ yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih Jesús át niúj úúbh joí jwúúbanap wat jĩ:

24 –Dinero júduđidh weemdih ñi júutú. ¿Caán júduđidh deih móot, deih wūt tigaá ā jum? át niújip wat jĩ.

–Césarih móot, áih wūtbut ā jumna caá, ĩt niúj jepahap wat jĩ.

25 –Caán láa bácah caán júdu Césarih pínah caá. Pánihna, áih pínah ā jumuchah, caandih wāhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ā jumuchah, Diosboodih

ñi wáhuá, Jesús queédih át niijíp wat jĩ.

26 Páant ã niij jepahachah joinít, queét caandih mácah jepahat tútíhnitboó joí yai ñúh bejnit, ít jéih jwúub yee uúbh joicáp wat jĩ.

Cāacwā ĩ jwúub boo pud jūúwát pínah

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Páant queédih ã jepahat túttimah, biquína saduceowā jwuh Jesús pebh ít jaibínap wat jĩ. Queét saduceowā “Cāacwā wunna, ĩ jwúub boo pud jūóhcan niít”, niijnít ít jumap wat jĩ.*

28 Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiĥ ít niijíp wat jĩ:

—Bohéní, nin pah Moisés át niij daacáp tajĩ: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wunachah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah ĩ weh jumat pínah niijná’, jwiít dih Moisés át niij daacáp tajĩ.*

29 Biíc weh sietewā ĩ jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be.

30 Ā úudboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yah be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbát ã wunap be.

31 Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna

yuhna, caanbát weh wihcanjeh ã wunap be. Páant míicjeh queét niĥat ĩ buúd beedép be.

32 Páant mi weha mána ĩ wun beedát túttimah, ĩ áajibut mi wunap be.

33 Pánihna, queét niĥat ĩ áa jumnihji, niĥat cāacwā ĩ jwúub boo pud jūúwáchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? saduceowā Jesúsdiĥ ít niij uúbh joyóp wat yah jĩ.

34 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—**Nin baácboó jumna, yad pínahdih ĩpĩ ubna caá. ĩ weh yatádhbut ĩpĩ wúhna caá.**

35-36 **Obohjeéhtih, wunnitji ĩ jwúub boo pud jūúwát túttimah, Dios weh jumna, jeáboó jumnit, ángelwā pah ĩ jwúub wuncan niít. Pánih jwúub wuncan, ĩ jwúub áa jumcan niít.**

37 **Obohjeéhtih, wunnitji ĩ boo pud jūúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā niij naóhna caá: Moisésji iigni chálidih ã enatjidih nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Dios nin pah weemdih ã niijíp jĩ: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ĩ Maáh caá”, ã niijíp jĩ’, Moisés át niij daacáp tajĩ.***

38 **ĩ wunat túttimah yuhna, ‘ĩ Maáh caá’, Dios át niijíp wat jĩ. ‘ĩ Maáh caá’, ã niijátjidih jéihnit, báadhnit ĩ jumatdih jwĩ jéihna caá. ¡Dios báadhnitdihjeh**

* 20:27 Hch 23.8 * 20:28 Dt 25.5 * 20:37 Ex 3.6

Maáh ã jumna caá! Pánihna, cáacwáih bácah ã wunuchah yuhna, ñih caolih páantjeh ã báadhna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

³⁹ Páant ã niijíchah joinít, bita Moisés ã wutatjidih bohénitboó,

—Ma túi jepahap be, Bohéní, ït niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã jepahachah joinít, úumna, bitabut caandíh ït jwúub úúbh joicáp wut jĩ.

¿Cristo déhe ã jumna tiguaá?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesús queétdih nin pah át jwúub niij úúbh joyóp wut jĩ:

—**Dios ã wahni pínah Cristo David jumna ã jumbipna caá’, ï niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tiguaá ï chãj?**

⁴² Davidjijeh Salmos ï niijni tólihndih nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Wã Maáhdih Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wã jéihyepmant bóo buwámant ma chéudé.

⁴³ **Pánih chéudnit, niatdih ma wutuchah, meemdíh en jéihnitdih wã yap yohat túutbipna caá’, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)**

⁴⁴ **Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, ¿ded pah Cristo David jumna át jumji? Jesús át niijíp wut jĩ.**

Moisés ã wutatjidih bohénit ï táicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Páant niij péanit, niat ãjeéh péenit ï joyóchah, nin pah ã bohénitboodíh Jesús át niij naawáp wut jĩ:

⁴⁶ **‘Moisés ã wutatjidih bohénitdih ñi túi chãja chaáh! Queét maátni yégueh túini chóo dñonít, cáacwã ï enepdih ïpĩ táoh jib bejna caá. Bii dée jíib chãjapboó bita queétdih túi wéi jwááh úúbdíh ïpĩ náahna caá. Jwiít judíowã jwĩ bohéat mñudíh waawápboó ïpĩ chéudna caá, niat cáacwã queétdih ï túi wéi enat pínah niijná. Numah jeémépbobát bejnit, waawápboó míicjeh chéudna, ïpĩ wéina caá.**

⁴⁷ **Obohjeéhtih, queét éemp wannit yaadíh mñunadíh ïpĩ déuc wáina caá. Páant queét yaáhdih ï déuc wáina yuhna, cáacwã ï enepdih Diosdih maatápdih ïpĩ úúbhna caá, queétdih ï wéi enat pínah niijná. Páant ï chãjat jíib Dios queétdih bádí ã peéh chãjbipna caá’, Jesús át niijíp wut jĩ.**

21

Éemp wannih Diosdih mi wáhat

(Mr 12.41-44)

¹ Jesús ã enechah, Dioíh mñudíh jumni dinero júdana ámohat paihdih bádí dinero bíbohnitboó Diosdih ï wáhni júdanadíh ït yacap wut jĩ.

² Páant ì yacachah, éemp w_{annih}but chéne júd_{abit}dih mi yacachah, át enep wat jî.

³ Páant ì yacachah ennit, nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wat jî:

—Nint éemp w_{annih}boó moh yéejnih y_{ah}na, queét chah mi w_{ah}up be.

⁴ Queét búdí dinero bíbohnit, ì náahcanni júd_{anadih} Diosdih ì w_{ah}up be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohnh nihat bíh pah bóonadih mi jíib chájat déedih Diosdih mi w_{ah} beedánap be, át niijíp wat jî.

Dioíh m_{uudih} bita ì yohat pínah

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Biquína ã bohénit Dioíh m_{uudih} wéi ennit, nin pah ìt niij míic wéhenap wat jî:

—Nin m_{uú} túini caá. Túini jee dáhnajîh ìt chájip taga. Nin diítboó cãacwã Diosdih ì w_{ahn}ibut túini caá, ìt niijíp wat jî.

⁶ Páant ì niijíchah joinít, nin pah queétdih Jesús át niijíp wat jî:

—Maátcanjeh, nihat b_{uu} ñi wéi ennidih yeebdíh eníhcannitboó ì boto mao jéena beedábipna caá. Bíic jee dáh bíh dahjih lajni ã wihcan níit, át niijíp wat jî.

Péeni yeó jáap játih ded pah ã yapat pínah

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ìt niij w_{ubh} joí enep wat jî:

—Bohéní, páant ma niiját ¿débolih tigaá ã yapbi? ¿Ded

pah tigaá jwiít jwí jéihbi? ìt niijíp wat jî.

⁸ Páant ì niijíchah joinít, nin pah át niij jepahap wat jî: “**¡Yeéb ñi túi chãja chaáh! Bitá ì yeeatdih ñi joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, niijyeenit, dawá ì júóh**bipna caá. ‘Yeejépwã ñi maáta ì wépat dáuc wáinit, yeebdíh túi ubni pínah ã jumna caá’, ì niijíchah y_{ah}na, yeéboó ñi joyáh bojoó.

⁹ Dawá baácdih moón ì míic mawat doonádi_h joinít, bíih baácdih moón ì maátadih yohíhna, ì míic mawat doonádi_hbut joiná, ñi úmca bojoó. Péeni yeó jáap játih páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh ã nihcan níit.

¹⁰ “Caán láa bíic baácdih moón bíih baácna bejnit, ì míic maobipna caá. Pánihna, nihat baácboó búdí míic mawat ã jumbipna caá.

¹¹ Dawá pebhboó búdí baác méméat, nuugúp láa, wépép w_{un}at ã jum_{uch}ah, dawá ì w_{un}bipna caá. Nin baácboó tubit yeejép ã yapachah, jeámantbut úm náah jumni ã jíogh**ip**na caá.

¹² Obohjeéhtih, páant ã yapat pínah játih, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép ì chájipna caá. Pánih chájnit, ñi míic wáacat m_{uudih} moón maátadih naóh yacnit, nemat m_{uú}boó ì nemat túat**ip**na caá. Wíihwã ñi jumat jíib dawá baácdih moón ì

maátadihbut yeebdíh í naóh yacbiþna caá.

13 Yeebdíh páant yeejép í chājachah, wíih doonádih queétdih ñi naóhþiþna caá.

14 Páant ā yapat pínahdih jéihnit, í naóh yacachah, ded pah ñi jepahat pínahdih játih ñi jenah joicá bojoó.

15 Weémboó ded pah ñi naáwát pínahdih wā jéihyabipna caá. Páant ñi naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit í jéih niij jwáubacan niít.*

16 Ñi mána, ñi úudwā, ñi déewā, ñi pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ñi maátadih í tewat túutþiþna caá, nemat mæúboó í nemat pínah niijná. Biquínadih nemat mæúboó nem, bitadih í mao yohþiþna caá.

17 Pánihna, wíihwā ñi jumat jíib, nihat yeebdíh í en jáihþiþna caá.

18 Páant í chājachah yuhna, Dios yeebdíh ā túi wapþiþna caá, ñi buudcát pínah niijná.

19 Páant yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, Diosdih cádahcan, wanna yuhna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumþiþna caá.

20 “Biíh baácdih moón soldadowā Jerusalén tútchidih í ñuh páuda boþiþna caá, diítboó jumnit í jéih jwei báccat pínah niijná. Páant í ñuh páuda bojochah ennit, ‘Nin tútchi buudná caá ā chājap’, ñi niij

jéihþiþna caá.

21 Pánih jéihnit, Judea baácdih jumnit jeená í jwei béje naáh. Jerusalén tútchi diítna jumnitboó í jwei bác beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tútchina í jwáub waad béjca bojo naáh.

22 Páant ñi jweicáh, caán láa Diosdih jepahcannit judíowādih í yap yohatji jíib ā peéh chājachah, yeebdíhbut ā chūhþiþna caá. Páant í yéejat peéh ā chājachah, jon játih Dios naáwát dih naóh yapanit í daacátjidih biíc yoobó ā jumþiþna caá.*

23 Dedh wudu jumnihdih, weh túuhnihdihbut jweyát chah ā buobþiþna caá. Caán láa Dios judíowā í yéejatdih búdí íjnit, queétdih búdí ā peéh chājþiþna caá. Páant ā chājachah, nin baácdih moón tabit í jġahþiþna caá.

24 Biquínadih í mao yohþiþna caá. Bitaboodíh teonit, íih baácna jumat yoobó í ub bejþiþna caá. Jerusalén tútchidih moondíh beedánit, queét judíowā nihcannit caán tútchidih waadní, maáta í jumþiþna caá. Túttimah, Dios ā jenah joyátji pah, maáta í jumatdih ā jwáub déuc wáibþiþna caá”, Jesús át niijíp wat ġi.

Nihat cāacwā úud jeñé ā jwáub dei jūúwát pínah (Mt 24.29-35,42-44; Mr

* 21:15 Lc 12.11-12 * 21:22 Os 9.7

13.24-37)

²⁵ “Caán péeni yeó jáap toáh jüúwúchah, yeó, widh, cúiwábut mácah í jígohbipna caá, Dios ded pah á chájat pínahdih cáacwá í jéihyat pínah niijná. Búdí muj á nolihat yáaat pah á yáabipna caá. Pánihna, jeáboó jumni mácah jígohatdih ennit, búdí yáaatdihbut joiná, nihat baácđih moón tubit úumnit, búdí í náhni dahwabipna caá.*

²⁶ Pánih úumnit, nin baác ded pah á yapat pínahdih búdí jenah joinít, jeámant jumni á túut nuumúchah enna, náhni joicánnit pah í jumbipna caá.

²⁷ Páant á yapachah, weém nihat cáacwá úud jeñé, maáh waadníji, mah tólihjíh, búdí yeh iigátjíhbut wá jwúub dei jüóhbirna caá. Páant wá jwúub dei jüúwúchah, nihat cáacwá í enbipna caá.*

²⁸ Pánihna, wá jwúub dei jüúwát pínahdih ded pah á júut waáwátđih ennit, úumcan, ní náhni dahwaca bojóó. Yeebdíh túi ubni waícanjeh wá jüóhbirna caá.

²⁹ “Higuera nah, bíih nahbut ded pah á jamatdih ní náhninaá.

³⁰ Caan náh jáap wawá á jumachah ennit, jópchi á toáh jüúwátđih nípi jéihna caá.

³¹ Pánihat pah wá niijátji bíic yoobó á yapachah ennit, Jesús nin baácboó

maáh jumadhíh á jwúub dei jüúwát pínah bahnijeh á jumdhna caá’, ní niij jéihbirna caá.

³² “Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá niijátji bíic yoobó á yapat pínah játi, nihat caán júut waáwátđih ennitboó í wuncan níit.

³³ Nihat nin baác jeábut á buudbíina caá. Obohjeéhtih, wá naáwátboó buudcánjeh, nihat bíic yoobó á yapbirna caá.

³⁴ “¡Yeéb ní túi jenah joyó chaáh! Búdí numah jeémátđih cháj, babh máihnit, dawá bíi déedih bíbohatdihjeh jenah joiná, wá jwúub dei jüúwát pínahdih ní jenah joicán níit. Pánih jenah joicán, ní jéihcat láa yeebdíh ní yéejat peéh chájadih wá jüóhbirna caá.

³⁵ Nihat baácđih moonbút í jenah joicát láa wá jwúub dei jüóhbirna caá.

³⁶ Pánihna, yeó jáap jumat pah túi jenah joinít, Dios á teo wáacátđih ní uúbé, yeejép á yapachah yuhna, weemdíh ní cádahcat túut niijná. Pánih yap yohnit, weemdíh cádahcan, weém nihat cáacwá úud jeñé pebh tíccankeh ní nuhbipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

³⁷ Yeó jáap jumat pah Dioíh muúboó bohénit, cheyeh jumat pah táтчimant jwúub bac bejnit, Olivo Jeéboó Jesús wá ípi jumap wut jí.*

* 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13
Lc 19.47

* 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7

* 21:37

38 Pánihna, cãacwãboó Jesús ã naáwáchah búdí joíhñit, cheibitjeh jáanit, Dioíh muúboó ípí juibí páñap wut jĩ.

22

Judas maátajĩh ã míc wéheat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

1 Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua ĩ niijní, bahnibit át jũhdap wut jĩ. Caán yeó jáapnadih dawá cãacwã Jerusalén tútchina ípí míc wáacap wut jĩ.*

2 Caán láa sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit biícđih, Jesúsđih ĩ tewat pínahđih ĩt míc wéhenap wut jĩ. Obohjeéhtih, ĩ tewechah, nihat cãacwã ĩjñit, queéđđih ĩ míc mawat pínahđih ĩt úmup wut jĩ. Pánih úmna, cãacwã ĩ encah, ded pah Jesúsđih teonit, ĩ mawat pínahđih ĩt bidip wut jĩ.

3 Páant ĩ bidat pónih, nemépwã ĩ maáh, Judas, Iscariote ĩ niijníđih át waadáp wut jĩ. Caán Judas, Jesús ã bohéni ã jumuchah yuhna, áih jenah joyáđđih át tút numup wut jĩ.

4 Pánih jenah joyát tút numnĩji Jesús pebh queéđđih duó wáyat tút niijná, sacerdotewã ĩ maáta, Dioíh muúđđih wapnit ĩ maátadihbut naáwáđđih át bejep wut jĩ.

5 Páant ã naáwáchah wěi joinít,

—Cãacwã ĩ encah, ded pah soldadowã Jesúsđih ĩ tewat

pínah niijná, ma duó wáyat pínah jĩib, meemđđih jwĩ jĩib chãjbipna caá, Judasđih ĩt ni-ijíp wut jĩ.

6 Páant ĩ niijíchah joinít, jepahna, cãacwã ĩ encah, Jesús pebhna ã duó wáyat pínahđih Judas át jenah joi bíđip wut jĩ.

Jesús ã bohénit biícđih ã pée jeémát

(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wũhđđih ípí maoni yeó jáap, Pascua ĩ ni-ijní yeó jáapđih,

8 Pedro, Juandihbut ã numah jeémát pínah muúđđih bidat túttna, Jesús át wahap wut jĩ. Pánih wahñit, nin pah queéđđih át niijíp wut jĩ:

—**Pascua yeó jáapđih biícđih jwĩ jeémát pínahđih, ñi ámohbi jwuhú,** át niijíp wut jĩ.

9 Páant ã niijíchah joinít,

—¿Dedjĩh tigaá ámohodih jwĩ bejbi? ĩt niij wũbh joyóp wut jĩ.

10 —**Jerusalén tútchidih ñi waadáchah, wáam dahjĩh mah beoni yeebđđih ã jwãáhbiipna caá. Ájeéh bejñit, ã waadní muúđđih yeebút ñi pée waadá.**

11 **Waadnít, caán muú mínahđih nin pah ñi niij wũbh joyó:** ‘ “¿Deyoob tigaá Pascua jeémátđih wã bohénitđih wã numah jeémát tólih pínah ã jum?” **Bohéni ã niijná beé’, caandĩh ñi niijí.**

* 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

12 **Páant ñi niijíchah joinít, búdí chah bóo tólih, nihat jwĩ náahat jam beední tólihdih ã jáutbipna caá. Caán tólihoó Pascua jwĩ jeémát pínahdih ñi chãjaá, queét chénewãdih át niijíp wut jĩ.**

13 Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén tátchina ãt bejep wut jĩ. Caanná jwibínit, nihat Jesús ã niijátji pah ãt jwãáap wut jĩ. Pánihna, queédih jáutní tólihdih waadnít, Pascua ã jeémát pínahdih ãt chãjap wut jĩ.

14 ã jeémát hora ã juyúchah, ã ámohni tólihdih jwibínit, Jesús ã bohénitdih ãt numah jeémép wut jĩ.

15 Páant ã jeéméchahjeh, nin pah queédih ãt niijíp wut jĩ:

—**¡Wã wunat pínah jãtih, nin Pascua jeémátdih yeebdíh búdí wã numah jeémíhip be!**

16 **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Dios pehbhoó jwĩ jumat pínah jãtih, chéneji nindih wã jwáub jeémp jwuhcan niit. Dios ã jenah joyátji pah ã maáh jamapboó biícđih jwĩ jwáub jeémpbipna caá, queédih át niijíp wut jĩ.**

17 Páant niij péanit, jiwá iguáh mac jamni pamapdih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih niij péanit, ã bohénitdih ãt wãhup wut jĩ.

—**Dáa, yeebjéh ñi babhbaá.**

18 **Weém páant bóojeh wã bah péa jwuhna caá. Dios**

ã maáh jamapboó biícđih jwĩ jwáub babhbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ãt babhbap wut jĩ.

19 Páant ã babhbat táttimah, pandih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih niij péanit, ã bohénitdih ãt daj wãhup wut jĩ.

—**Nin pan wíh bácah panihni caá. Nindih wã dajat pah, weemdíh ã maobipna caá, yeebdíh wã túi ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh wã wun wãhatdih náhninit, nindih ñi jeémé,** queédih át niijíp wut jĩ.

20 Pascua jeémátdih jeémp péanit, Jesús biíh pamapdih jwáub ubnit, nin pah queédih ãt niijíp wut jĩ:

—**Nin iguáh mac wíh meép panihni caá. Wíh meépjéh ñi yéejat jíib buudáátdih jíib chãjna, Dios biícđih ñi túi jumat pínah niijná, yeebdíh wã wun wãhbipna caá.***

21 **Obohjeéhtih, ñi joyoó. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah wã pebh ã chãudna caá.***

22 **Wã íp jon jãtih weemdíh ã wutátji biíc yoobó wã wunbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniboodíh Dios búdí ã peéh chãjbipna caá,** Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.

23 Páant ã niijíchah joinít, “¿Déhe tiguaá ã duó wáibi?”

queétjeh ït míc niij uúbh joyóp wat jï.

“¿Déhe tigaá maáh panihni ã jumbi?” ï míc niiját

24 Pánih jeémpnajah, ã bohénitboó nin pah ït míc niij uúbh joyóp wat jï: “¿Jwíjeéh jumni déhe tigaá maáh panihni ã jumbi?” ït niijíp wat jï.*

25 Páant ï míc niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ãt niij naáwáp wat jï: “Judíowã nihcannit ï maáta ñih cáacwádih tubit watnit caá. Pánih chãjna, ‘Yeebdíh wã túi teo wáacna caá’, queétdih ïpí niijná yah caá.

26 Obohjeéhtih, queét ï chãjat pah, yeéb ñi chãjca bojoó. Ded chah jumíhna, údyi pah ã jumna naáh. Maáh jumíhna, teo wãhni pah ã jumna naáh.*

27 Jeémp cháudnitdih teo wãhnitboó jeémátdih ïpí cáagna caá. Pánihna, jeémpnitboó maáta panihnit ï jumna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jumna yuhna, teo wãhni pah wã jumna caá.*

28 “Yeéb wãjeéh péecáadahcan, yeejép ã yapachah yuhna, ñi jweicáp be.

29 Páant ñi jumnachah, wã ïip weemdíh maáh ã waadáat pah muntih, yeebdíhbat maáta wã waadábipna caá,

30 doce judíowã poómp ï maáta ñi jummat pínah niijná.

Páant bólihna yeebdíh wã jwáub numah jeémp babh-bipna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wat jï.*

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)

31 Páant queétdih niij naóh péanit, Pedroboodíh nin pah ãt jwáub niij naáwáp wat jï:

—**Simón, Simón, meemdíh bainí wã naáwíhna caá. Yeéb nihat weemdíh ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih ãt uúbáp wat yah be.**

32 Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdíh búdí wã uúbáp be. Pánihna, jwáub túi jenah joinít, bita wíhwádih ma teo wáacá, queétdih biíc yoobó ï jwáub túi jenah joyát pínah niijná, Pedrodih ãt niijíp wat jï.

33 —Maá, majeéh weemdíhbat nemat muúboó ï nemechah, ï mawachah yuhna, weémboó meemdíh wã cádahcan niít, Pedro ãt niijíp wat yah jï.

34 —**Pedro, meemdíh yoobópdih wã naóhna caá. Buejeh mujbai ã ewat pínah jãtih, biíc peihcanni láa ‘Caandíh wã jéihcan caá’, ma niij yeebipna caá**, Jesús caandíh ãt niijíp wat jï.

Caandíh ï tewat pínahdih Jesús ã naáwát

35 Pedrodih páant niij péanit, nihat ã bohénitdih nin

* 22:24 Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46

* 22:26 Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44

* 22:27 Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15

* 22:30 Mt 19.28

pah Jesús át jwúub niij úubh joyóp wat jĩ:

—**Wĩh doonádih naáwát túutna, yeebdíh wā wahachah, dinerodih ubcan, bií déedih yacat pínah wuh wuúhdih ubcan, zapatosdihbat ubcah yahna, ¿náahat yeebdíh ā jumnit jĩ?** át niijíp wat jĩ.*

—Jwiútdih náahat ā wihcan jĩ, ít niij jepahap wat jĩ.

36 —**Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bií dée yacat pínah wuh wuúhdih bíbohniat ā ub beje naáh. Íbat naadíh bíbohcani áih jih bóo yégueh chóodih jíib chāj wūhnit, caán jíibjĩh íbat naadíh ā jíib chāja naáh. Tubit tobohat láa jáohna caá ā chājap.**

37 **Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah weemdíh ít niij daacáp tajĩ. “Yeejép chājni caá”, niijnít, caandíh ĩ peéh chājbipna caá, ít niij daacáp tajĩ.* Yoobópdi h yeebdíh wā naóhna caá. Páant ĩ niij daacátji biíc yoobó weemdíh eníhcannit ĩ chājbipna caá, Jesús át niijíp wat jĩ.**

38 —**¡Maá, ma eneé! Ninjĩh chéne íbat naá ā jumna caá, queét ít niijíp wat jĩ.**

—**¡Páant bóojeh! Caandíh ñi jengah joí cádaahá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.**

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā úubát
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Páant niij péa, bac bejnit, cheyeh jamat pah āpĩ bejep-boó Olivo Jeená át jwúub bejep wat jĩ. Ā bohénitbat ájeéh ít bejep wat jĩ.

40 Caanná jaibínit, Jesús nin pah queétdih át jwúub niijíp wat jĩ:

—**Yeebdíh Satanás ā yéjaat túutachah, caandíh jepahcat túut niijná, Diosdih úubát caá náahap, át niijíp wat jĩ.**

41 Páant niij péa, chibít yuúpbit bej, bódicta caj yoh ñajnit,

42 **“Paá, ma náahna, weemdíh ma wunat túutca bojó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yahna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wūhbipna caá”, át niijíp wat jĩ.**

43 Páant ā niij úubúchahjeh, Dios ā wahni ángel caandíh jíghnit, át teo wáacap wat jĩ.

44 Tubit jíghnit, Jesús ā ípdih búdí át úubáp wat jĩ. Pánih úubhnit, búdí tūp bejna, meépjĩh widni át chínap wat jĩ.

45 Pánih úubh péa, jwúub ñah ñahnit, ā bohénit pebh át jwúub jaibínap wat jĩ. Páant ā jwúub jaibínachah, búdí jíghnit, tubit chūná, ítát ūwah bejep wat jĩ.

46 Páant ĩ ūwachah ennit, Jesús queétdih nin pah át niij wacup wat jĩ:

—**Ñi jáa bojó. ¿Dépanih ūo tiguaá ñi chāj? Yéjatdih túi yap yohat túut niijná,**

* 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4

* 22:37 Is 53.12

Diosdih uúbát caá náahap,
 át niijíp wut jĩ.

*Jesúsdih eníhcannit caandíh ĩ
 tewat*
 (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50;
 Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús páant ā niijíchahjeh,
 dawá cáacwā ĩt jaibínap wut
 jĩ. Judas, Jesús ā bohéniji,
 queédih át duó wái jaibínap
 wut jĩ. Pánih duó wái jaibínit,
 Jesúh púo tíbdih nomnit,
 caandíh át uúbáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant ā uúbúchah, Jesús
 caandíh nin pah át niij uúbh
 joyóp wut jĩ:

—¿Judas, **weém nihat**
cáacwā úd jeñédih púo tiib
nomnit uúbhna, weemdíh
eníhcannitdih júut niit ma
chājap? át niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ā niijíchah, Jesús
 ā bohénit ded pah ā yapat
 pínahdih jéihnit, nin pah
 caandíh ĩt niijíp wut jĩ:

—¿Maá, nin jwĩ bíbohni íbat
 naajĩh queédih jwĩ mao jĩh?
 ĩt niijíp wut jĩ.

⁵⁰ Páant ĩ niijíchahjeh,
 biic Jesús ā bohéniboó sac-
 erdotewā ĩ maáhdih teo
 wáhnih jéihyepmant bóo moli
 chóodih át dúuc bóod yohop
 wut jĩ.

⁵¹ Páant ā dúuc bóod
 yohochah ennit,

—**Páant ñi chājca bojoó,**
 Jesús queédih át niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, áih moli
 chóo jumapjiboó teo jáhanit,
 boanachah, jáap chóo át
 jíghop wut jĩ.

⁵² Pánih boanit, sacer-
 dotewā ĩ maáta, Dioíh muudíh
 wapnit soldadowā ĩ maáta,

bita maáta biicdih caandíh
 tewedih jaibínitdih nin pah át
 niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanihna **nuumnídih**
tewat pah íbat naaná,
máa quiitnadibut ubnit,
weemdíh tewedih ñi júoh?

⁵³ **Yeó jáap jumap pah**
Dioíh muúboó ñijeéh wā
jumachah yuhna, weemdíh
ñi teocap be. Obohjeéhtih,
buu nemépwā ĩ maáhdih
jepahnit, ded pah ñi weñat
pínahdih Dios ā chājat
túutna caá, Jesús queédih át
 niijíp wut jĩ.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.57-58,69-75; Mr
 14.53-54,66-72; Jn 18.12-
 18,25-27)

⁵⁴ Pánih Jesúsdih teonit, sac-
 erdotewā ĩ maáih muuná ĩt ub
 bejep wut jĩ. Páant ĩ ub be-
 jechah, Pedroboó yuápjuh át
 en péenap wut jĩ.

⁵⁵ Maáih muuná waád
 jaibínit, Jesúsdih teonitji sol-
 dadowā wáihyat júda díitboó
 tuu ĩt cáo jwejep wut jĩ. Pánih
 cáonit, ĩt mée cháud púuda
 bojop wut jĩ. Pedrobát ĩ cātíh
 át mée cháudap wut jĩ.

⁵⁶ Páant ā cháuduchah en-
 nit, biic teo wáhnih queédih
 nin pah mit niijíp wut jĩ:

—Ninbat Jesúsjeéh jumni
 beé, mit niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Pedro nin
 pah át niij yeenap wut jĩ:

—Caandíh wā jéihcan caá, át
 niijíp wut jĩ.

⁵⁸ Túttimah, biih jwuh Pe-
 drodih ennit,

—Meembút ĩjeéh jumni caá,
 át niijíp wut jĩ.

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

—Nihcan caá, Pedro át jwáub niŷ yeenap wat jĩ.

⁵⁹ Biíc hora táttimah, biíh jwuh bitadih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Yoobópdiŷ tigaá ninbut Jesúsjeéh jumniŷi caá. Caandíh péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Ninbut Galilea baácdih bóo jumna, ájeéh péeni mun tigaá, át niijíp wat jĩ.

⁶⁰ —¡Ma niijnídih wā jéihcan caá! Pedro át jwáub niŷ yeenap wat jĩ.

Páant ā niijíchahjeh, mujbai át ewep wat jĩ.

⁶¹ Páant ā ewechahjeh, Jesús Pedrodih át tac púud enep wat jĩ. **“Buu chei mujbai ā ewat pínah játiŷ, ‘Weém nin newédih wā jéihcan caá’, biíc peihcanni láa ma niij yeebipna caá”**, Jesús ā niijátjidih Pedro át náhninap wat jĩ.

⁶² Pánih náhninit, bac bej, búdí át juñup wat jĩ.

*Jesúsdiŷ deohnit, i puñat
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)*

⁶³ Jesúsdiŷ wapnit soldadowā caandíh yeejép deohnit, ít puñup wat jĩ.

⁶⁴ Pánih pāinit, áih quíbdih nem chéonit, nin pah ít niij uúbh joí dehwep wat jĩ:

—¿Déhe tibeé meemdíh pāi? ít niijíp wat jĩ.

⁶⁵ Pánih chājnit, Jesúsdiŷ yeejép ít niij jūihñup wat jĩ.

*Maáta Jesúsdiŷ i naóh yacat
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64;
Jn 18.19-24)*

⁶⁶ Baáb jéenechah, judíowā i maáta, sacerdotewā i

maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut ít míc wáacap wat jĩ. Páant i míc wáacachah, soldadowā Jesúsdiŷ ít uúbh waad béjep wat jĩ.

⁶⁷ Caanná i uúbh waád juibínachah, queét míc wáacnitboó nin pah Jesúsdiŷ ít niij uúbh joyóp wat jĩ:

—Jwiítidih yoobópdiŷ ma naáwá. ¿Meém Dios ā wahni Cristo niit? ít niijíp wat jĩ.

—**Yeebdíh wā naáwáchah yuhna, ‘Yoobópdiŷ nihcan caá’, ni niijbípna caá.**

⁶⁸ **Yeebdíhbut wā uúbh joyóchah, ni jepahcan niit.**

⁶⁹ **Obohjeéhtih, Dios chah wēpni ā jéihyepmant bóo buwámant weém nihat cáacwā úud jeñé chéudnit, nihatdiŷ wā wutbipna caá,** Jesús queétdih át niij jepahap wat jĩ.

⁷⁰ —Páant niijná, ¿Meém Dios wūúh niit? ít niij uúbh joyóp wat jĩ.

—**Caan tigaá weém,** Jesús át niij jepahap wat jĩ.

⁷¹ Páant ā niij jepahachah joinit, queétjeh nin pah ít míc niij wéhenap wat jĩ:

—Nin Diosdiŷ búdí ā yéej naáwáchah, jwī joiná caá. Pánihna, biíh naóh yacni pínahdiŷ bidat náahcan caá, ít niijíp wat jĩ.

23

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiŷ i ub bejat

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Queét maátajeh míc wéhe péanit, Jesúsdiŷ Pilato pebhna ít uúbh bejep wat jĩ.

² Ā pebhna ub juibínit, Jesúsdiñ nin pah ít níj naóh yacap wut jĩ:

—Nin newé jwĩ déewādiñ Ā yee naáwáchah, jwiít jwĩ joyóp be. Jwĩ maáh Césardiñ dinero Ā wāhat tútcap be. ‘Weém Dios Ā wahni Cristo ñi maáh caá’, āpĩ niijíp be, Pilatodiñ ít niijíp wut jĩ.

³ Páant ĩ niijíchah joinít, Pilato Jesúsdiñ nin pah át níj uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowā ĩ maáh níit? át niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pahjeh tigaá,** Jesús át níj jepahap wut jĩ.

⁴ Páant Ā niijíchah joinít, Pilato sacerdotewā ĩ maátadiñ, bita en ñahnitdiñbut nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nindiñ dedé peéh mawat wiñcan caá, át niijíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, páant Ā niijíchah joinít, queét chah ít naóh yacap wut jĩ.

—Caán niñat Ā bohénitdiñ yeejép Ā chājat tútña caá. Galilea baácdih moondiñ jwíih bohénit, Judea baácdih moondiñ, nin tútchidiñ moondiñbut yeejép āpĩ bohéna caá, ít niijíp wut jĩ.

Herodes Jesúsdiñ ā uúbh joyát

⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Pilatoboó queétdih nin pah át níj uúbh joyóp wut jĩ:

—Galilea baácdih moondiñ jwíih bohéna, ¿nin Galilea baácdih bóo níit? át niijíp wut jĩ.

⁷—Caán baácdih bóo tigaá, ít níj jepahap wut jĩ.

Páant ĩ níj jepahachah joinít, Galilea baácdih

moondiñ Herodes maáh ā jamuchah, Pilato Herodes pebhna Jesúsdiñ át wahap wut jĩ. Pascua yeó jáapnadiñ Herodes Jerusalén tútchiboó juibíni át jam jwuhap wut jĩ.

⁸ Páant Ā wahni Herodes pebhna Ā juibínachah, Herodesboó caandiñ ennit, búdí át weñep wut jĩ. Jesús ded pah ā chājat doonadiñ joiníji maatápdih Jesús ā wēp chājatdih búdí át eníhip wut jĩ.

⁹ Pániñna, Jesús Herodes pebhna Ā juibínachah, Herodes maatápdih átiñ uúbh joí ñuunúp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandiñ Jesús át jepahcap wut jĩ.

¹⁰ Sacerdotewā ĩ maáta, Moisés ā wutatjidiñ bohénitbut, Herodes pebhna juibí ñahnit, Jesúsdiñ chah yeejép ít naóh yacap wut jĩ.

¹¹ Túttimah, Herodes āih soldadowā biícdih yeejép niijnít, Jesúsdiñ ít dehwep wut jĩ. Pániñ deohnit, táini yégueh chóo, maáh ā dawát dée chóodiñ yacnit, Pilato pebhna ít wah jwúuba bojop wut jĩ.

¹² Pániñna, caán yeó jáapjeh Jesúsdiñ ĩ míc wah jwúuba boj ñahna, Herodes Pilatojñ ít míc wēi jwíhip wut jĩ. Páant ĩ chājat pínah jātiñ ít míc eníhcap wut jĩ.

Jesúsdiñ ĩ mao yohat tútat (Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³ Jesúsdiñ Pilato pebhna ĩ jwúub ub juibínachah, Pilatoboó sacerdotewā ĩ maátadiñ, judíowā ĩ maátadiñ,

cãacwãdihbut ãt míc wáacat tútup wut jĩ.

14 Páant ĩ míc wáacat túttimah, nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut jĩ:

—Nindih weemdih ub júóhnit, ‘Cãacwãdih yeejép chãjat túttni caá’, ñi niij naóh yacap be. Páant ñi niij naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandih wã úbh joí beedánap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandih ã wihcan caá.

15 Herodesbut caandih úbh joí ennit, dedé ã yéejatjidih bid juicánjeh, jwĩ pebhna ãt jwúba bojop taga.

16 Pánihna, caandih puñat tútnitjeh, wã bacabipna caá, Pilato queétdih ãt niij niijáp wut yuh jĩ.

17 Pascua jummat pah nemat múbóo jumni ĩ náahnidih Pilato ãpĩ bacanap wut jĩ.

18 Pánihna, “Jesúsdih wã bacami caá”, ã niijchah joinít, nihat cãacwã nin pah ĩt niij ñaacáp wut jĩ:

—¡Caán newédih bacacanjeh, ma mao yohat tútú! ¡Barrabásboodih jwiítdih ma baca wúhué! ĩt niijáp wut jĩ.

19 Jerusalén tútchiboó jumnit Romano maátadih ã yohíhatji jíib, bitadih ã mao yohatji jíibbut, Barrabás nemat múbóo ãt jumap wut jĩ.

20 Pánihna, Pilato Jesúsboodih bacáhnit, cãacwãdih ãt jwúb úbh joyóp wut jĩ, páant muntih.

21 Obohjeéhtih, páant ã bacáhnichah joinít,

—¡Cruzboó péoh dodhnit, caandih ma mao yohat tútú! ĩt niij ñaacáp wut jĩ.

22 Páant ĩ niij ñaacáchah joinít,

—Yeéb páant ñi niij ñaacáchah, ¿dedé tigaá caán ã yéej chãjatji jum? Obohjeéhtih, dedé ã yéejat peéh mawat ã wihcah, caandih wã mao yohat tútcan niit. Pánihna, puñat tútnitjeh, wã bacabipna caá, Pilato queétdih ãt niij jepahap wut jĩ.

23 Obohjeéhtih, páant ã niijchah joinít, chah ĩt yoób ñaacáp wut jĩ, buca.

—¡Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ĩt niijáp wut jĩ.

Páant tubit ĩ niij ñaacáchah joiná, Pilato ã jenah joyát tút numnit,

24 ĩ niiját pah ãt chãjat tútup wut jĩ.

25 Pánih jepahnit, cãacwãdih mao yohni, nemat múbóo jumni, cãacwã ĩ úbhni Barrabásboodih Pilato ãt bacanap wut jĩ. Jesúsdih cruzboó ãt yoób mao yohat tútup wut jĩ, buca.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ĩ mawat

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Jesúsdih soldadowã cruzdih bewanit, caandih mao yohat tút niijná, ĩt ub bejep wut jĩ. Pánih ub bejnit, Simón wut jumni, Cirene tútchidih bóodih ĩt jwááap wut jĩ. Jerusalén tútchidih ã waád juibínachah, caandih Jesúh

cruzdiḥ ìt bewat tútup wut jĩ. Pánih bewat tútñit, Jesús túttimah caandih ìt péeat tútup wut jĩ.

²⁷ Jesúsdiḥ ì ub bejehah, dawá cãacwã caandih ìt en péenap wut jĩ. Yaádhbut caandih búdí ìt ñaac jũí péenap wut jĩ.

²⁸ Páant ì ñaac jũí péenachah, tac púud ennit, Jesús queét yaádhdiḥ nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Yeéb Jerusalén tútchidiḥ moón yaadá, weemdiḥ ñi jũicá bojoó. Yeéb mícjeh, ñi wehdiḥbut jũñát caá náahap.**

²⁹ **Biíh yeó jáap yeebdiḥ yeejép ã yapachah, ‘Weh wihcannit yaádh chah wēnit ì jumna caá’, ñi niijípna caá.**

³⁰ **Pánihna, úum jweíhna, ‘Jená jwiútdih ma jáh jũúwá!’ ñi niijípna caá.***

³¹ **Ñi jenah joyoó. Weém túini wã jumuchah yuhna, weemdiḥ yeejép chãjnit, yeéb yéejnitboodih bácah, chah yeejép ì chãjipna caá, át niijíp wut jĩ.**

³² Jesúsdiḥ, chénewã yéej chãjnitdiḥbut ájeéh mao yohat tút niijná, Waó lidíp Dah wut jumni jeéboó soldadowã ìt ub bejep wut jĩ.

³³ Caán jená juibínit, Jesúsdiḥ cruzboó péohnit, ìt púd dodhdop wut jĩ. Yéejnitdiḥbut biíh cruznadiḥ péohnit, ìt púd dodhdop wut jĩ. Biíc yéejnidih Jesús ã jéihyepmant bóo bawámant,

biíhdiḥ ã wáyámant bóo bawámant, Jesúsdiḥ tac yoób ìt dodhdop wut jĩ.

³⁴ Páant ì péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús ã lípdih nin pah át niij úúbáp wut jĩ: **“Weemdiḥ mao yohnit ì yéejatdiḥ ma yohoó, Paá. Ded pah ì chãjatdiḥ ì beh joicán caá”,*** át niijíp wut jĩ.

Cruzboó ñuhnitdiḥ wapnit soldadowã Jesúh yégueh chóojidiḥ “¿Deíh tiguaá ã jumbi?” míc niijnít, tíhwat júdanabitjĩh ìt yoh tíhwiḥ wut jĩ.

³⁵ Dawá cãacwã pehbhit ìt en ñuhap wut jĩ. Judíowã ì maátabut en ñuhnit, Jesúsdiḥ nin pah ìt niij deoh naáwáp wut jĩ:

—Cãacwãdih túi teo wáacni jumna, Dios ã wahni Cristo nihna, caanjéhbut ã míc teo wáaca naáh, ìt niijíp wut jĩ.

³⁶ Soldadowãbut caandih deoh naóhñit, ã pebh juibínit, bijni iguúh macdih Jesúsdiḥ babhbat túttna, ìtih toonap wut yah jĩ.

³⁷ Pánih toonit, queétbut nin pah ìt niij deoh naáwáp wut jĩ:

—jMeém judíowã ì maáh jumna nihna, ma wēpatjĩhjuh ma míc túi teo wáacá! ìt niijíp wut jĩ.

³⁸ **“NIN JUDÍOWã ì MAÁH CAÁ”, ì niij daácni náodih Jesúh wao cháḥ cruzboó ìt nah péoh búadhdap wut jĩ.**

³⁹ Biíc péoh dodhni Jesúsdiḥ nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

* 23:30 Os 10.8; Ap 6.16 * 23:34 Sal 22.18

—¡Meém Dios ã wahni Cristo jamna nihna, ma wēpatjīh ma míic teo wáacá! ¡jwiítidihbut ma teo wáacá! ãt niijíp wut jī.

40 Obohjeéhtih, páant niij jāihnidih biíh yéejniboó nin pah ãt niij jāih jwáubanap wut jī:

—¡Caandíh páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Diosdih ma úmcan niit? Meemdíh peéh mawat biíc yoobó caandíh ã jamna caá.

41 Jwiít yéej chājnitdih ī peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin ã yéej chājcah yahna, caandíh ī peéh maona caá, ãt niijíp wut jī.

42 Páant niij péanit, Jesús dih nin pah ãt niijíp wut jī:

—Jesús, meém maáh waadná, weemdíh ma túi náhninaá, ãt niijíp wut jī.

43 —**Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Bua yeó jáapjeh Túini Pebhboó wãjeéh ma jumbipna caá,** Jesús caandíh ãt niijíp wut jī.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 Páant ī péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoob ãt dupúáh bejep wut jī. Pánihna, nihat baác dupániji biíc peihcanni horas túttimah ãt jwáub baabáh bejep wut jī, páant muntih.

45-46 Páant ã jwáub baabáh bejat pínah jātih, Jesús nin pah ãt niij ñaacáp wut jī:

—**Wíh caolidih ma ubuú, Paá,** ãt niijíp wut jī.*

Páant niij péanit, ãt wunah bejep wut jī. Páant ã wunachahjeh, Dioíh muú diitboó ī jāh yaíhni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah ãt chāwáp wut jī.*

47 Páant niijnít, Jesús ã wunachah ennit, pebh ñahni soldadowã ī maáhboó Diosdih wēnit,

—Nin yéejniji ãt nihcan tagaá, ãt niijíp wut jī.

48 Pánihna, nihat enedih wáac juibnitji Jesús ã wunachah ennit, búdí jīgahnit, íih munnáboó it jwáub bejep wut jī.

49 Obohjeéhtih, nihat Jesús dih jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jáóh nit yaádhbut Jesús dih yuúpbít it en ñahup wut jī.*

Jesúh bácahjidih iyohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Caán láa José wut jamni, Judea baácdih bóo, Arimatea tútchimant Jerusalén tútchina juibniji ãt jamup wut jī. Yoobópdih chājni, Dios ã maáh jamatdih páini wut jī. Judíowã ī maátajeéh jamna yahna, Jesús dih ī mao yohat tútatdih ãt náahcap wut yah jī.

52 Pánihna, José Pilato pebhna Jesús dih bácahjidih úbúdíh ãt bejep wut jī.

53 Pánih úbh péanit, Jesús dih bácahjidih úb deya, túini yégueh chóojīh tainit,

* 23:45-46 Sal 31.5; Hch 7.59 * 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14 * 23:49 Lc 8.2-3

wannitdih i yoh jwahca naáh jeé itboó át yohop wut jĩ.

⁵⁴ Jesús a wanni yeó jáap judiowã i chooát pínahdih i ámohat yeó jáap wut jĩ. Pánihna, i chooát pínah hora jãtihbitjeh a jumuchah, Jesúh bácahjidihi tãí ámohcanjeh át yohop wut jĩ. Chooát yeó jáap túttimah át tãí ámoh péalhip wut yah jĩ.

⁵⁵ Galilea baácmant Jesúsjeéh jũóhñit yaádh, a yohat pínah itboó Jesúh bácahjidihi a ub bejehah, Joséjeéh it en péenap wut jĩ. Pánihna, caán jeé íitna jubínit, áih bácahjidihi a yohochah, it enep wut jĩ.

⁵⁶ Pánih en péa, iih munná jwúub bejnit, Jesúh bácahjidihi i ñãñat pínah chej jumni núona, chej jumni macdihbut it ámohop wut jĩ. Pánihna, chooát hora a juyúchah, Moisés a wutatji pahjeh it choonáp wut jĩ.*

24

Jesús a boo pud jũúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Domingo yeó jáap baáb jeenechah, queét yaádh i ámohni chej jumnidih ubnit, Jesúh bácahdih i yohopjiboó caandih ñãñadihi it bejep wut yah jĩ.

² Caandih i yohopji íitna jubínit, caán itdih nematji jeé júddih bita i pütú dodhdajti pah a jumuchah, it enep wut jĩ.

³ Pánih ennit, caán itdih waad béjnit, i Maáh Jesúh bácahjidihi it bid juicáp wut jĩ.

⁴ Pánih bid juicán, “¿Ded pah tigaá át bej?” it niij jenah joyóp wut jĩ. Páant i niijjenah joi ñáhuchah, chéne neoná yeh iigni yégueh chóo duonít, queét yaádh pebh it jigoh ñuhup wut jĩ.

⁵ Páant i jigoh ñuhuchah ennit, búdí umna, queét yaádh it páah yoh ñajap wut jĩ. Páant i páah yoh ñajachah ennit, ángelwã queét dih nin pah it niij ubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá wannitdih i yohopboó Jesúsdihi ñi bid?

⁶ Caán ninboó a wihcan caá. Jáantjeh a boo pud jũúwáp be. ¿Galileaboó ñijeéh jum jwahna, yeebdih a niijátjidihi ñi náhnican niit?

⁷ **‘Weém nihat cáacwã úud jeñédih yeejépwádh i wáhuchah, cruzboó péoh dodhñit, i mao yohbipna caá. Páant i mawachah yuhna, biic peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boo pud jũóhhipna caá’,** yeebdih a niij naáwátjidihi ¿ñi náhnican niit? it niijip wut jĩ.*

⁸ Páant i niijíchah joinít, Jesús a niijátjidihi it náhninap wut jĩ.

⁹ Pánih náhninit, Jesús once a bohénitji, bita biicdih i jumupna i enatjidihi naáwádh it jwúub bejep wut jĩ.

¹⁰ Queét yaádh María Mágdala tútchidihi bóli, Juana, biih wili María Santiago ín, bita yaádhbut ijeéh bejnit

* 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14
10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

* 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31;

Jesús ã bohénitjidih ãt naáwáp wut jã.

11 Obohjeéhtih, ã naáwáchah joiná yuhna, “Nih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, niúj jengah joinít, queét yaáhdih ãt joyáh bojop wut jã.

12 Obohjeéhtih, Pedroboó ã naáwáchah joinít, Jesúh bácahjidih ã yohopjina ãt ñáo ñah bejep wut jã. Caanná juibínit, jeé íit díitna péeb jéen ennit, Jesúh bácahjidih ã pinni chóojjeh ã ñajachah, ãt enep wut jã. Pánih en, búdí jengah joinít, ãih määboó ãt jwáub bejep wut jã.

Emaús tátchina bejnitdih Jesús ã jígohat

(Mr 16.12-13)

13 Caán yeó jáapjeh chénewã Jesúsjeéh péenitji Emaús tátchina ãt bejep wut jã. Jerusalén tátchimant Emaús tátchina once kilómetros wut jã.

14 Pánih bejna, niहत Jesús ded pah ã yapatjidih queétjeh míic wéhe bejna ãt chãjap wut jã. Jesús cruzboó ñahnit, ã wanatjidih, ã jwáub boo pud jüúwátji doonádihbut míic wéhe bejna ãt chãjap wut jã.

15 Páant ã míic wéhe bejchah, queétdih ñuún jwááh juibínit, ãjeéh Jesússeh ãt bejep wut yah jã.

16 Obohjeéhtih, caandíh ãt beh encap wut jã.

17 Pánih ñuún jwááh juibínit, Jesús queétdih nin pah ãt niúj wábh joyóp wut jã:

—¿Dépanihatdih míic wéhe bej tigaá ñi chãj? ãt niúj wut jã.

Páant ã niújichah, chãonít, wéicanjeh, caandíh ãt en ñuhap wut jã.

18 Pánih en ñahnit, Cleofas caandíh nin pah ãt niúj jepahap wut jã:

—¿Meém Jerusalén tátchidih nih jibni niít? ¿Buu yeó jáapna caán tátchiboó ded pah ã yapatjidih ma jéihcan niít? ãt niúj wut jã.

19 —¿Dedé ã yapatjidih niúj tigaá ñi chãj? Jesús ãt niúj wábh joyóp wut jã.

—Jesús, Nazaret tátchidih bóodih ã yapat. Caán Dios naáwátdih naóh yapani jamna, ã naáwát wépni, ã chãjatbut wépni beé. Páant ã jamatdih Dios ã enechah, niहत cáacwábut ã enep be.

20 Túttimah, Dioíh määdíh en daonít maáta, bita jwí maátabut caandíh peéh mawat pínah niújna, Romanowádih ã wühuchah, queét cruzboó péoh dodhnit, ã mao yohop be.

21 ‘Romanowã ã wutatdih Jesús jwiít judíowádih ã túi wbbipna caá’, niúj jengah joinít, búdí wéina jwí chãjap yah be. Obohjeéhtih, ã wanap be. Buu ã wanat túttimah bíic peihcanni yeó jáapjeh ã yapna caá.

22 Biquína jwiít bíicdih Jesús báadhdajeéh péenit yaádh jwiítdih ã naáwáchah, jwí joí wáhi bejep be. Buu cheibitjeh Jesúsdi h ã yohopji jeé íitna juibínit,

23 ãih bácahjidih ãt bid juicáp wut be. Bid juicánjeh, jwí pebhboó jwáub joinít, ángelwádih ã enatjidih jwiítdih ã naáwáp be. ‘Jesús ã boo pud jüúwáp

be', ángelwā queétdih ī niīj naáwátjidih jwíitdih ī jwáub naóh yapanap be.

24 Bitá jwíjeéh jamnitbut Jesúsdih yohopji jeé íitna ít bejep wut be. Caanná jubínit, queét yaádh ī naáwátji pah ít enep wut be. Obohjeéhtih, Jesúsdih ít encap wut be, Emaús tátchina bejnit Jesúsdih ít niīj naáwáp wut jī.

25 Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niīj naáwáp wut jī:

—**Yeéb táí jenah joicánnit jamna, Dios naáwátidih naóh yapanit nihat ī daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat jíb, ñi beh joicán caá. Táí joinít, ñi beh joyóchah, áta táí tagaá. Nin pah Dios naáwátidih naóh yapanit ít niīj daacáp tajī.**

26 **'Dios ā wahni pínahdih cáacwā bádí yeejép chājnit, ī mao yohbipna caá. Páant ī mawat táttimah, Dios caandíh boonanit, ā pehbóo maáh ā waadábipna caá', naóh yapanit ít niīj daacáp tajī,** Jesús át niijíp wut jī.

27 Táttimah, Dios ā wahni Cristodih ded pah ā yapat pínahdih nihat Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátjidih Jesús queétdih át beh joyánap wut jī. Moisés ā daacátjidih jwíih bohé, táttimah nihat bita naóh yapanit ī daacátjidihbut át bohénap wut jī.

28 Páant ī míic wéhe bejna, ī jubíát pínah tátchidih

ī tóah bejehah, Jesús caán tátchidih yap bejni pah át nihip wut jī.

29 Páant ā yap bejihichah ennit, “Jwíjeéh ma chāo jwáuhá. Tōo ñáh jūóhna caá ā chājar”, Jesúsdih ít niijíp wut jī.

Páant ī niijíchah joinít, jjeéh át chāo jwáuhap wut jī.

30 Pánihna, ī jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Diosdih nin pah át niīj wáubap wut jī: **“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”,** niīj péanit, queétdih át daj wáuhap wut jī.

31 Páant niīj wáubhnt, ā daj wáuhachahjeh, caandíh ít yoób beh enep wut jī, buca. Í beh enechahjeh, Jesús át buadáh bejep wut jī.

32 Á buadáh bejehah ennit, nin pah ít míic niijíp wut jī:

—Namáboó jwíitdih jwááhnit, Dios naáwátidih ā bohé jwáuwáchah, jwíih caolih bainí ā wéican beé, ít míic niijíp wut jī.

33 Pánihna, jeémp péanitjeh, Jerusalén tátchina waícanjeh ít jwáub bejep wut jī. Caanná jubínit, Jesús once ā bohénitji bita ī chéenwábut ī míic wáacapboó ít jubínap wut jī.

34 Játih jwíih míic wáac jubínitboó queét chénewā jáap jubínitdih nin pah ít jípónih jwááh naáwáp wut jī:

—jwí Maáh át boo pud jūóh tagaá! Pedrodih át jíghop wut be, buca, ít niijíp wut jī.

35 Páant ī niijíchah joinít, queét jáap jubínitbut namádih í bejehah, queétdih ded pah ā yapatjidih ít naáwáp wut jī. Jesús pan dahdih wáubhnt,

ã dajachah, caandih ã beh enatjidihbut ãt naáwáp wut jã.

Jesús ã bohénitjidih ã jíghat (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Páant ã naáwát tacjeh, ã cãtãh Jesús ãt jíghoh ñãhup wut jã.

—¿Ñi jum caá? Dios ã táyat ñijeéh ã jum naáh, queédih ãt niijíp wut jã.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, “Ãih dadahjidih enna caá jwã chãjap”, niij jenah joinít, tãbit ãt úumup wut jã.

³⁸ Páant ã úumuchah, queédih nin pah ãt jwúub niijíp wut jã:

—¿Dépanih tigaá ñi úum? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi niij jenah joí?

³⁹ Wãih téihyanadih, wãih jítchanadihbut ã péhwatji ãitnadih ñi eneé. Weemdih ñi teo joyoó. Pãnih teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wã jumuchah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá. ¡Weemjéh tigaá! Jesús queédih ãt niijíp wut jã.

⁴⁰ Páant niijnít, ãih téihyana, jítchanadihbut, queédih ãt júutup wut jã.

⁴¹ Obohjeéhtih, páant ã júutuchah yãhna, búdí wëina, en wúhi bejnit, páantjeh ãt táí jenah joi jwúhcap wut jã. Páant ã táí jenah joicãtdih ennit,

—¿Jeémát ñi bíbohcan niít? Jesús ãt niijíp wut jã.

⁴² Páant ã niij úúbúchah joinít, diibáni queejdih caandih ãt wãhup wut jã.

⁴³ Páant ã wãhuchah ubnit, queét nihát ã enechah, ãt jeémép wut jã.

⁴⁴ Pãnih jeémp péanit, Jesús queédih nin pah ãt niijíp wut jã:

—Ñijeéh jum jwãhna, ded pah wã yapat pínahdih yeebdih wã naáwáp jã. Moisés ã daacátji, Dios naáwãtdih naóh yapanit ã daacátji, David Salmos ã niijní ã daacátjidihbut biíc yoobó weemdih yapat ã náahap be, ãt niijíp wut jã.

⁴⁵ Páant niijnít, Dios naáwãtdih jwúub bohénit, nin pah ãt niij beh joyánap wut jã:

⁴⁶ —Dios naáwãtdih daácnit nin pah ãt niij naóh daacáp tajã. ‘Dios ã wahni pínah Cristo yeejép yapnit, biíc peihcanni yeó jáap táttimah, ã jwúub boo pud jãóhbipna caá.*

⁴⁷ Páant, ã boo pud júúwát táttimah, cáacwã ã yéejatdih cádahnit, táiniboodih ã táut nuumát pínah niijná, nihát baácđih moondih ãih táini doonáđih ã naóh peét bejbipna caá. Páant ã táut nuumúchah, Diosboó ã yéejatdih ã yoh wãhbipna caá. Jerusalén tútchidih moondih ã jwãih naóhbipna caá. Táttimah, nihát baácđih moondihbut ã naóh peét bejbipna caá’, ãt niij daacáp tajã.

⁴⁸ Pãnihna, yeéboó ded pah weemdih ã yapatdih ennitji, bitadih táí naáwát caá náahap.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2

49 **Dios ã niijníji yeebdíh teo wáacni pínah Túini Espíritudih weéamboó yeebdíh wã wahbipna caá. Pánihna, wã wahni pínahdih nin tátchidih ñi pãijwáhuá,** Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.*

Jesús jeáboó ã púuh laab béjat

(Mr 16.19-20)

50 Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tátchimant Betania tátchi pebh queétdih át numah bejep wut jĩ. Caanná jwáibínit, áih téihyajĩh júut ñahanit, **“Dios yeebdíh ã túi teo wáaca naáh”**, queétdih át niijíp wut jĩ.

51 Páant niij péanitjeh, jeáboó át púuh laab béjep wut jĩ.*

52 Páant ã púuh laab béjehah ennit, caandíh ít wēi naáwáp wut jĩ. Túttimah, búdí wēinit, Jerusalén tátchiboó ít jwáuh bejep wut jĩ.

53 Pánihna, caanjĩh jumna, yeó jáap jummat pah Dioíh munná bejnit, Diosdih ípĩ wēi naáwáp wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Lucas wã daacát.

* 24:49 Hch 1.4

* 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biícđih jumni nin baácboó ã cãac jummat

1 Biíhmahjeh ded pah Dios ã jummatđih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumup wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jumup wut jĩ.

2 Nin baácđih Dios ã chãjat pínah jãtih, Cristo Diosjeéh átát jumup wut jĩ.

3 Caan wút jĩ nin baácđih jumni pínahđih át chãjap wut jĩ. Nin baácđih, jeádih, ni-hatđih Dios caandíh át chãjat tútup wut jĩ. Pánih chãjat tútnit, cãacwãđihbut caandíh át chãjat tútup wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo nihatđih át chãj beedánap wut jĩ. Bũ jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhđihbut ã chãjcah, nihat áta wihcan tagaá.*

4 Cristo tigaá nihatđih báadhđani. Jiiátjĩh jwĩ jii enat pah, jwĩ lip ded pah ã jummatđih caán jwiít cãacwãđih ã túi jéihyana caá.

5 Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obóhjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiítđih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, đupúátboó jiiátđih ded pah ã jéih đubacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodíh ded pah ã jéih yap yohcan caá.

6-7 Cãacwãđih daabáni Juan wūt jumnidih Diosboó ã wahni Cristoíh doonádih át naóh waáwát tútup wut jĩ, cãacwã caandíh joinít, Cristodih ĩ túi jepahat pínah niijná.*

8 Caán Juan Cristo át nih-cap wut jĩ. Obóhjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jummatđih naóhni Juan át jumup wut jĩ.

9 Caán Cristo baabát panihni, nihat cãacwã Diosđih ĩ jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jũwúp wut jĩ.

10 Dios nin baácđih chãjna, caán Cristo biícđih ĩt chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baácđih moónboó caandíh ĩ jéihcap jĩ.

11 Nin ã chãjniji baácđihjeh át cãac jumup wut yuh jĩ. Obóhjeéhtih, páant ã cãac jumuchah yuhna, ã chãjni baácđih jumnitboó caandíh ĩ náahcap jĩ.

12 Páant ĩ náahcah yuhna, biquína caandíh jepahnitđih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandíh jepahnit-boó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá ĩ jumup.

13 Páant niij naóhna, jwiít jwĩ weh jumíhat dée panihcan caá. Obóhjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitđih biíc weh pah ã chãjna caá.

14 Pánihna, Cristo ã cãac jummat túttimah, jwĩjeéh ã jumup jĩ. Páant ã jumuchah ennitji, cãacwãđih oinit, yoobópdih naóhni ã jummatđih jwĩ jéihna caá. Caán Dios

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13 * 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2

wūh biícjeh jumna, Dios ã wēpat ã túyatbut caandih ã jumap jī. Pánihni ã jumuchah, jwī táí jéihna caá.*

15 Juan Daabániboó cāacwādh daabána, Cristo ã jūwáchah ennit, nin pah ã niij naáwáp jī: “Con caá yeebdih wāpī naóhni. Obohjeéhtih, weém wā cāac jumap pínah jātih, caán átát jumap wut jī. Nin baác ã jumap pínah jātihbut átát jumap wut jī. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cāacwādh ã niijp jī.

16 Caán Cristo wēpni jumna, jwiít dih búdí oinit, dawá láa ã táí teo wáacáp jī.

17 Dios ã wutatdih Moisésboodih áih cāacwādh át naóh yapaat tútup wut jī. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cāacwādh búdí ã oyatdih, ã naáwát táí yoobópdih ã jumatdihbut naóh yapanadh át jūwáp tajī.

18 Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cāacwā jwī jéih encan caá. Pánihna, Dios wūh biícjeh ájeéh jumniiji nin baácboó cāac jumnit, ded pah ã íp ã jumatdih jwiít dih ã jéihyanap jī.*

Juan Daabánidih bita ã wūh joyát

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Jerusalén tátchidih moón jwī maátaboó sacerdotewādh, Dioih mūboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?”

niij wūh joyát tútuna, ãt wah bojop tajī.

20 Páant ã niij wūh joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niij jepahap jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weém, Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niij jepahap jī.

21 —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasji niít?* ã niij wūh joyóp jī.

—Nihcan caá, queétdih ã niij jepahap jī.

—¿‘Dios naáwátdih naóh yapani ã jūhbiipna caá’, jwī nūwā ã niijní niít?* ã niij wūh joyóp jī.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niij jepahap jī.

22 —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiít dih biíc mantjeh ma naáwá, jwiít dih wūh joyát tútnitdih jwī táí naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób jum? ã niij wūh joyóp jī.

23 Páant ã niij wūh joyóchah joinít, nin pah queétdih ã niij jepahap jī:

—Weemdih jenah joiná, Isaíasji nin pah át niij daacáp tajī: ‘Biíc cāac mū wihcapboó nin pah ã niij wēp naóhbiipna caá: “Jwī Maáh ã jūwát pínah jātih ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih túut nūmnít, caandih ñi táí páñaá”, ã niijbípna caá’, át niij daacáp tajī.* Páant ã niij daácniiji caá weém, ã niijp jī.

* 1:14 1Jn 1.2

* 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22

* 1:21 Mal 4.5

* 1:21 Dt 18.15,18

* 1:23 Is 40.3

24-25 Páant ã niijíchah joinít, biquína fariseowã wábh joyát tútnit ì wahnitboó nin pah ì jwáwb niij wábh joyóp jĩ:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwátdih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tiguaá meém cãacwãdih ma daabá? ì niijíp jĩ.

26 Páant ì niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Weém cãacwãdih mahjĩhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, biíh ñi beh enca naáh ñi cãtíh ã jumna caá.

27 Caán wã túttimah jũóhni chah wěpni caá. Pánihna, caandíh jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá, ã niijíp jĩ.

28 Betania tátchi Jordán muj conanaamánt Juan cãacwãdih ã daabánapdih queét páant ì niij míic wéhenap jĩ.

“Oveja wáwh panihni Jesús ã jumna caá”, Juan Daabáni ã niiját

29 Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús ì niijní ã pebhna ã dei juyúchah ennit, jwiít caandíh joinítidih Juan Daabáni nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Ñi eneeé. Con jũóhni Dios ã wahni oveja wáwh panihni caá. Jwiít judíowã jwí yéejat yohat túut niijná, oveja wáwhdih sacerdotewãdih jwí mawat túutna caá. Páant ì chãjat dée panihni, con Dios ã wahnidihbut cãacwã ì mao

yohbipna caá. Pánih wánnit, nihat baácđih moón jwí yéejatdih ã yoh wáwhbipna caá.

30 Con caá yeebdíh wãpĩ naóhni. ‘Wã túttimah jũóhni wã cãac jummat pínah jãtíh jumniiji weem cháh ã jumhipna caá’, yeebdíh wãát niijíp jĩ.

31 Caán láa, weembút Dios wáwh ã jummatdih wã jéih jwáhcap jĩ. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wã déewã caandíh ñi túi jéihyat pínah niijná, yeebdíh mahjĩh wã daabánap be”, ã niijíp jĩ.

32-33 Páant niij péanit, Juan jwiítidih nin pah ã jwáwb niij naáwáp jĩ: “Wã daabáát pínah jãtíh weembút caandíh wã jéih jwáhcah, weemdíh daabáát túutni nin pah ã niij naáwáp jĩ: ‘Jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jũóhnit, biíc newédih ã jaamáchah enna, “Caán Dios ã wahni caá”, ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni Túini Espíritu ã wěpatdih búdí ã wáwhbipna caá’, weemdíh ã niijíp jĩ.

34 Pánihna, Túini Espíritu, jop pah jígohni, dei jũóhnit, caandíh ã jaamáchah, wã enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahni ã jummatdih jéihna, ‘Yoobópđih Dios wáwh caá’, yeebdíh wã niij naóhna caá”, jwiítidih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwíh bohénit pínahdih ã ñíwat

35-36 Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewã Juan Daabáni ã bohénit, caán biícđih jwí ñuhchah, Jesús ã

yap bejehah ennit, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Condih ñi eneé. Con tigaá Dios ã wahni oveja wááh panihni, ã niijíp jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, jwiít Jesús dih jwĩ ñuún péé bejep jĩ.

38 Páant jwĩ ñuún péé bejehah, tac páud ennit, jwiít dih nin pah ã niij wááh joyóp jĩ:

—**Júúh, dedédih tigaá ñi bid?** ã niijíp jĩ.

—¿Bohéni, deh tigaá meém ma jam? caandih jwĩ niijíp jĩ.

39 —**Wájeéh ñi júúwá,** jwiít dih Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã jamat dih jéihyat túut niijná, ájeéh jwĩ bejep jĩ. Cheyeh jwááhnitji caandih jwĩ pejam táwup jĩ.

40 Jwiít chénewá Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwĩ jamup jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã uúd jĩ.

41 Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ã bejep jĩ.

—Mesías jwĩ niijní, Dios ã wahnidih jwĩ jwááap be, át niijíp wat jĩ. Griegowáboó Dios ã wahni niijná, ‘Cristo’ ípĩ niijná caá.

42 Páant niijnít, Andrés Simóndih jwĩ pebhna át numah júúwáp tajĩ. Páant ã numah juyúchah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Meém Simón, Juan ã wááh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wüt búadhni**

ma jambipna caá, ã niijíp jĩ. Jwiít judíowá “Cefas” jwĩ niijnídih griegowáboó “Pedro”, ípĩ niijná caá. Páant niijnídih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwĩ chájap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut
“*Wájeéh ñi júúwá*”, ã niiját

43 Daanimant bóo yeó jáap dih Jesús Galilea baácna jwiít dih numah bejna, Felipedih jwááhnit:

—**Wájeéh ma júúwá,** caandihbut ã niijíp jĩ.

44 Felipeboó Betsaida wüt jamni tátchidih bóo ã jamup jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tátchidih moon mántih í jamup jĩ.

45 Páant Jesús caandih ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ã bejep jĩ. Caandih jwááhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwát dih naóh yapanitbut í daácnijidih jwĩ jwááhna beé. Jesús Nazaret tátchidih bóo José wááh caá, Felipe caandih át niijíp wat jĩ.

46 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Páant, Nazaret tátchi oboh jamni tátchi ã jamuchah, ded caán tátchidih bóo cáacwá dih teo wáacni pínah ã wihcan niit, át niijíp wat jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma júúwáp, Felipe át niij jepahap wat jĩ.

47 Páant niijnít, Jesús bíic dih jwĩ jamupna át numah júúwáp tajĩ. Páant, í

júúwúchah ennit, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Con júóhni, yoobópdih táini judío cáac caá. Caandíh dedé yeeat ã wihcan caá,** Natanaeldih enna, jwiít dih ã niijíp jĩ.

48 Páant ã niijíchah joinít, Natanaelboó caandíh nin pah ã niij wúbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemdíh ma táí jéih? ã niijíp jĩ.

—**Meemdíh Felipe ã naáwát pínah játih, higuera nah páujdih ma chúduchah, wáat enep be,** Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

49 —Bohéní, meém Dios wúúh caá. Jwiít judíowã jwĩ Maáh pínah caá, Jesús dih ã niijíp jĩ.*

50 —**'Higuera nah namp ma chúduchah, wã enep be', wã niijíchah joinít, 'Dios wúúh caá meém', ¿ma niij jenah joí niít? Páant meemdíh wã enatji chah wã chãjachah, ma enbipna caá,** Natanaeldih Jesús ã niijíp jĩ.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít nihatdih ã jwúub niijíp jĩ:

—**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Jeáboó wãtni pah ã jumuchah, weém nihah cáacwã úud jeñé namá panihni wã chãjnidih Dioíh ángelwã aab béjnit, i jwúub dei júúwúchah, ñi enbipna caá,*** Jesús ã niijíp jĩ.

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12

2

Caná tútchidih moón i téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tútchidih, téihya chéwat ã jumap jĩ. Pánihna, Jesús dih i bidichah, jwiítbut ájeéh jwĩ bejep jĩ. Jesús ín jwĩ játih caán munná mitát jaibínap tajĩ.

3 I táí wēi babhbachah, ñih jiwá iguúh mac át beedáh bejep wut jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ín caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Wúúh, jáantjeh ñih jiwá iguúh mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

4 —**Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wã tewat pínah ã jaibí jwuhna caá,** Jesús ã niij jepahap jĩ.

5 Páant ã niij jepahachah joiná yuhna, ã ínboó queét teo wáhnitdih nin pah mit niij wutji taga:

—Wã wúúh ded pah yeebdíh ã wutat pah ñi chãjáp, mit niijí taga.

6 Caanjih seis dahwani wáam dahna ã jumap jĩ. Biíc wáam búdí jáaj cómoh pah bóo ã jumap jĩ. Jwiít judíowã Dios ã wutatji pah jwĩ téih chocat túnt niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwĩpĩ bíbohó jĩ. Pánihna, caán muddíh moonbút caan dáhnadih i bíbohó jĩ.

7 Pánihna, queét teo wáhnitdih nin pah Jesús ã niij wutap jĩ:

—**Mahdih ub jǎóhnit, caán wáam dahnadih ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, teo wǎhnit caán wáam dahnadih mah ĩ túi yáac yáwanap jĩ.

⁸ Páant ĩ yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij wutap jĩ:

—**Buu caandih tóih ubnit, yeebdih wutnidih ñi juibí wǎhuú, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, caandih tóih ubnit, ĩ maáhdih ĩ juibí wǎhup jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queét mahdihjeh ĩ yáacnijidih Jesús ã túut nǎmúchah, jiwá iguúh mac yoobát át bejep tajĩ. Pánihna, queétdih wutniboó caan mácdih ã jwíih babh joyóchah, dedmant ĩ ubatjidih át jéihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caandih teo wǎhnitboó mahjeh ĩ yáacatjidih ĩ jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih wutni babh joinít, téihya chéonidih ã júúwát túutap jĩ.

¹⁰ Caán ã juyúchah, teo wǎhnit ĩ maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwĩ bidnitdih caán yoobát macdih jwĩpĩ jwíih wǎhna caá. Pánihat túttimah, ĩ babh yáwachah ennit, juu macdih jwĩpĩ ñuún tóihna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chǎjat túutcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, juu macboodih mat jwíih tóihyat túutap taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobát macboodih mat wǎhat túutap

taga, teo wǎhnit ĩ maáhboó téihya chéonidih ã niijíp jĩ.

¹¹ Pánih chǎjna, Galilea baác Caná tútchidih ã jwíih wǎp chǎj júutap jĩ, “Dios wǎuh caá”, cǎacwǎ ĩ niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahni yoobát caá”, jwiít ã bohénit caandih jwĩ niij jenah joí jwíhip jĩ.

¹² Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwiítidih ã nǎmah bejep jĩ. Páant ã nǎmah bejehchah, ã ín, ã úudwǎbut jwíjeéh bíicdih ĩ bejep jĩ. Caanná juibínit, daocánni yeó jáap jwĩ jum jwǎhup jĩ.*

Jíib chǎjnitdih Dioíh mǎmánt Jesús ã ñuún bácaat (Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Pascua yeó jáapna ã tóah júúwúchah jéihnit, dawá jwĩ déewǎ Jerusalén tútchina ĩ bejep jĩ.* Jesúsbut jwiítidih caanná ã nǎmah bejep jĩ. Caanná juibínit, Dioíh mǎuná enedih jwĩ bejep jĩ.

¹⁴ Caán mǎudih jiwíwǎ, ovejawǎ, jopwǎdihbut jíib chǎjnitdih Jesús ã enep jĩ. Bitabut dinero júduidih túut nǎmnít ĩ chúuduchah, ã enep jĩ. Queét túut nǎmnítboó cǎacwǎdih búdi nǎmná ĩt chǎjap tajĩ.

¹⁵ Pánihna, caanjíh jumni tǔpnadih ubnit, caánboó jumnit cǎacwǎdih íih nuñépwǎdihbut ã pǎi ñuún bácanap jĩ. Dinero túut nǎmnít ĩ chúudat páhana, íih cáagat naanádihbut ã tóo

* 2:12 Mt 4.13 * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

yoh āacanachah, ñih dinero jéduna ã pwo yoh ñajap jĩ.

16 Páניה, jopwādh jīb chājnitdih nin pah ã niij jēihñap jĩ:

—Ñih jopwādh ñi **ub bac bejeé. Nin wā ñidih uábat mūdih jīb chājat muú ñi chājca bojoó**, Jesús ã niijíp jĩ.

17 Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwādh naóh yapani ã daacátjidih jwī náhninap jĩ. “Dios wā Maáh, mih mūdih búdí wā oina caá. Páneh oina, caandih yeejép ñ chājachah ennit, búdí wā ñjna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

18 Jesús páant ã chājachah ennit, jwī maáta caandih nin pah ñ niij jēihñap jĩ:

—¿Dépanihna queédih páant ma ñun yoh baca? Meemdih Dios páant ã chājat tūtuchah, cāacwā ñ chājca naáhdih ma chāj júutú, jwī jēihyat pínah ni-ijná, Jesúsdiñ ñ niijíp jĩ.

19 Páant ñ niijíchah joinít, Jesús queédih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Nin mūdih ñi yohochah, biíc peihcanni yeó jáap tūtumah, yeéb ñi yohni muujidih wā jwáub ámohbipna caá**, ã niijíp jĩ.*

20 Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandih nin pah ñ niij uábh joyóp jĩ:

—Cuarenta seis jópchi nin mūdih teona, ñt péanap tajĩ. Obohjeéhtih, ¿meéamboó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh

teona, ma ámoh péami naniít? ñ niijíp jĩ.

21 Obohjeéhtih, caán mūdihjeh niijcán, áih bácahdih niijná ãt chājap tajĩ. Páant ã naáwáchah yuhna, maáta ñ jēihcah, jwiítbut jwī jēih jwahcap jĩ.

22 Páניה, wunniji Jesús ã boo pud jūwát tūtumah, jwiít ã bohénitboó páant ã niijátjidih náhninit, jwī beh joyóp jĩ, baca. Dios naáwādh ñ daacniñi núodih, Jesús ã niijátjidihbut “Caán yoobópdih tigaá”, jwī niij jēihyep jĩ.

Cāacwā ñ jenah joyátdih Jesús ã jēih beedáat

23 Pascua yeó jáapdh Jesús Jerusalén tútchiboó ã jumap jĩ. Páneh jumnit, jwiít cāacwā jwī jēih chājca naáhdih Dios ã wēpatjñ Jesús ã chājachah ennit, “Caánboó Dios ã wahni Cristo caá”, dawá ñ niij jenah joyóp yuh jĩ.

24 Obohjeéhtih, ded pah ñ jenah joyátdih jēihnit, “Weemdih yoobópdih ñ jepahcan caá”, Jesús ãt niij jēihyep tajĩ.

25 Páניה, caanjéh cāacwā ñ jenah joyátdih táí jēih beedáni jumna, bita ded pah ñ jenah joyátdih caandih uábh joyát ã wihcap jĩ.

3

Nicodemo

1 Nicodemo, fariseo, jwiít judiowā jwī maáta poómpdih bóo wat jĩ.

* 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

2 Jesucristo Jerusalén tətchiboó jum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdi henedih át jwibínap wut jĩ. Pánih jwibínit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéní, Dios jwiít dih ma bohéat pínah niijná, meemdih ã wahatdih jwĩ jéihna caá. Pánih wahnit, majeéh ã jummatdihbut jwĩ jéihna caá. Majeéh ã wihcah, jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih mata jéih chãjcan tagaá, át niijíp wut jĩ.

3 Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Ded jáap cãac jumni panihni jwúub jumcan, ded pah Dios ã maáh jummatdih ã jéihcan niít, át niijíp wut jĩ.

4 —Páant cãac behe ¿ded pah jáap cãac jumni panihni ã jéih jwúub jumbi? ¿Ded pah ã íníh wudahboó ã jéih jwúub waadbí? ¿Caandih mi jwúub jéih weh jumca niít? Nicodemo át niijíp wut jĩ.

5-6 —Cãacwãjeh ĩ weh jumachah, cãacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboo¹¹ cãacwãh caolih wanni panihnidih ã booanachah, jwúub jáap cãac jumni panihnit ĩ jumna caá. Jáap caolih jumni panihnitjeh Dios weh ĩ jumna caá. Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Ded mahjĩh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni

jumcan, Dios ã maáh jumapboó ã jéih waadcán niít.

7 Yoobópdih meemdih wã naóhna caá: Meemdihbut jáap cãac jummat panihni caá náahap. Caandih páant wã niij naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma niij uúbh joicá bojoó.*

8 Johlit johat panihni caá. Johlit ã jéiwépmant ma jéihcan caá. ã bejep pínahboobút ma jéihcan caá. ã joh buug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnidih Túini Espiritu ã booanachah, ded pah ã booaatdih jéih encan yuhna, cãac ã túut numátdih ma túi jéih enna caá,* Jesús át niijíp wut jĩ.

9 Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdi h nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—¿Ded pah niij naóh tigaá ma chãj? Ma naáwátdih wã beh joicán caá, át niijíp wut jĩ.

10 —¿Páant, meém judíowádh bohéni yuhna, ded pah wã naáwátdih ma beh joicán?

11 Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Jwĩ jéihyatdih, jwĩ enatdihbut yeebdih jwĩ naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwiít dih ñi joíhcan caá.

12 Nin baácboó ded pah ã jummatdih wã naáwáchah, ‘Yoobópdih ã naóhcan caá’, niijná, Dios pehbhoó ded pah ã jummatdihbut wã

* 3:7 1P 1.3,23

* 3:8 Ec 11.5

naáwáchah, biíc yoobó ñi niíj jenah joibíjna caá.

13 “Ded Dios ã jumapboó enedih aab béjniji jwáuh dei jóohni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cáacwã úud jeñé, caánboó wãpí jumap jí. Pánihna, caanmánt dei jóohni weemjéh ded pah ã jumadidih yoobópdih wã jéih naóhna caá.

14-15 Jon játih, Moisésji jum láa, Dioih cáacwã tátchi wihcapboó jum jwáhna, caandíh í jühñuchahj dawá maiwãdih wahnit, queétjñh cáacwãdih át peéh chãjap wut jí. Mai pah jíghnidih ítahjñh Dios Moisésdih át chãjat túutap wut jí. Caán mai pah jíghnidih chãj péanit, máa nahdih búudhñit, át baad dóhdop wut jí. Pánihna, det Diosdih túi jenah joinít, caán ã baad dódhni mai pah jíghnidih ennit, ít boonap wut jí.* Caán ã baad dóhdhat pah, cruzboó péohñit, pud dodhñit, cáacwã weemdíh í maobipna caá.* Pánihna, weém caán cruzboó wã wunuchah, det weemdíh túi jenah joinít, iiguípna bejñit déeji Diosjeéh páantjeh í túi jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niijíp wut jí.

Dios nihat cáacwãdih búdí ã oyat

16 “Dios nihat cáacwãdih búdí ã oina caá. Pánih búdí oina, queétdih ã peéh chãjat déedih túi ubat túut niijná,

weém ã wáuh biíc jumnidih ã wah deyanap jí. Páant ã wahachah, det weemdíh jepahnit iiguípna bejñit déeji Diosjeéh páantjeh í túi jumbipna caá.

17 Dios cáacwãdih yéejat peéh chãjat túutna, weém ã wáuhdih nin baácboó ã wah deyacap jí. Obohjeéhtih, iiguípna í bejat déedih queétdih wã túi ubat pínah niijná, ã wah deyanap jí.

18 “Weém ã wáuhdih det jepahnitdih Dios í yéejat jíib ã peéh chãjcan niít. Obohjeéhtih, det weemdíh í jepahcah, queétboodíh í yéejat jíib ã peéh chãjbipna caá.

19 Weém Dios wáuh baabát panihni nin baácboó jóohna, ded pah cáacwã Diosjeéh í túi jumap pínahdih wã jéihyaíhna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cáacwã í náahcap be. Í chãjat yeejép ã jumuchah, dupúat panihnidihjeh í náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjñit í jumuchah, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.

20 Nihat yéej chãjñit í yéej chãjatdih cádahíhcan, páant í chãjatdih bita í encat pínah niijná, baabát panhipboó í júuwíhcan caá.*

21 Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó í júuwíhna caá, Dios ã wēpatjñh í túi chãjatdih bita í enat pínah niijná”,

* 3:14-15 Nm 21.9

* 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32

* 3:20 Job 24.13-17

Nicodemodih Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesús ded pah ã jumatdih Juan Daabáni ã naáwát

22 Túttimah, jwiít ã bohénitdih Judea baácna Jesús ã namah jib bejep jĩ. Caanná jib bejnit, caanjĩh moón Diosdih ã jepahachah, queétdih ã daabánap jĩ.

23 Enón wut jumni pebh Salim wut jumapdih caan múj namahni ã jumuchah, Juanbut cãacwãdih daabána át chãjap wut jĩ. Queétdih ã daabáát pínah niijná, dawá ã pebhna ãt jwibínap wut jĩ.

24 Caán láa Juan Daabánidih jwĩ maáta ã teo jwuhcap jĩ.*

25 Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwĩ déejĩh ded pah jwiít judíowã jwĩpĩ daabáátdih míc wéhena ãt chãjap wut jĩ.

26 Pánih míc wéhe péanit, Juan pebhna jwibínit, ã bohénit caandih nin pah ãt niij wábh joyóp wut jĩ:

—Bohéní, Jordán muj conanaajĩh majeéh jumniiji ‘Caán caá weemdih chah jumni’, ma niijníjiboó bũũ cãacwãdih daabána caá ã chãjap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna mícjeh bejna caá ã chãjap, Juandih ãt niijíp wut jĩ.

27 Páant ã niijíchah joinít, Juan nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Diosboó weemdih ã jwíh daabáát túttap jĩ. Pánihna, bũũ caandih jwuh daabáát

túttnit, ã pebhna cãacwãdih ã bejat túttna caá.

28 ‘Weém Cristo nihcan caá’, wã niijíchah, yeéb ãi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo jãtĩh weemdih Dios ã wahap jĩ.*

29 Pánihna, ãjeéh cãacwã ãi bejchah enna, búdí wã wéina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejchah ennit, ã pej jumniiboó búdí ã wéina caá. Páant ã pej jumni ã weñat pah mun tigaá, weembát Jesúsdi ãt tui péenachah ennit, búdí wã wéina caá.

30 Pánihna, cãacwã weemdih pée cádahnit, Cristoboodih jwáub tui péeat caá náahap, Juan queétdih át niij jepahap wut jĩ.

Dios wábh japmant jwóhni ã jumat

31 Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ã bohénitdih át jwáub niij naáwáp wut jĩ: “Jeámant jumniiji nin baácboó dei jwóhni nihatdih ã tui jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cãacwã nin baácboó jumnit, nin baácdiéh ded pah ã jumatdih jéihnit, jwĩ naóhna caá. Caán Dios ã wahniboó jwiít cãacwã chah jéihni ã jumna caá.

32 Ded pah ã enatji, ã joyátjidihbut jwiít dhi ã naóhna caá. Páant ã naáwáchah yuhna, cãacwãboó ã naáwátdih ã joiíhcan caá.

33 Pánihna, jeámant jwóhni ã naáwáchah, ded tui joiní ‘Dios yoobópdih naóhni caá’, ã niij jéihna caá.

* 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * 3:28 Jn 1.20

³⁴ Dios ã wahní Cristodih ãih Túini Espíritudih búdí yoobát ã wũhup be. Pánihna, Cristo Dios naáwát dih yoobóp dih ãpĩ naóhna caá.

³⁵ Dios ã wũhhdih búdí oinit, caandíh nihát ĩ maáh ã jumát tút na caá.*

³⁶ Dios wũhhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ã jambipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wũhhdih yap yohniboodíh íjnit, Dios búdí ã peéh chãjachah, ãjeéh ã wihcan níit", Juan át niijíp wut jĩ.

4

Jesús Samaria baácdih bólijĩh ã mĩc wéheat

¹ Juan chah dawá cãacwã Jesús dih péenit dih ã daabáát doonádih fariseowã ĩt joyóp wut jĩ.

² Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiit ã bohénitboó jĩ cãacwã dih jwĩ daabánap jĩ.

³ Fariseowã ĩ jéihyat doonádih joinít, Jesúsboó Judea baácdih jumni ji Galilea baácna jwiit dih ã numah bejep jĩ.

⁴ Caanná bejna, Samaria baácdih yap bejat tút jwĩ chãjap jĩ.

⁵ Pánih yap bejna, Samaria baácdih bóo Sicar tút china jwĩ juibínap jĩ. Caan pébh jwĩ nuo Jacob ã wũh Josédih ã wũhni ji baácbit át jumap wut jĩ.*

⁶ Caanjĩh Jacobwã ji ĩ mah tóihyat íit ã jumap jĩ. Pánihna, Jesúsboó yuáp jũóhni ji chuuná,

yeó jáap tac yoób caán íit pebh ã choó chúudap jĩ.

⁷⁻⁸ Páant ã choó chúudat pónih, jwiit ã bohénitboó tút china jeémát jib chãjadih jwĩ aab béjep jĩ. Caanjĩh Jesús ã chúudachah, Samaria baácdih bóli mah tóhyodih mit dei juibínap wut jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caánt dih át niijíp wut jĩ:

—**Weemdih mah ma wũhuú**, át niijíp wut jĩ.

⁹ —Meém judío cãac caá. Weémboó Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdih mah ma wũbh? Jesús dih mit níj jepahap wut jĩ. (Jwiit judiowã Samaria baácdih moondih jwĩpĩ eníhcap jĩ. Pánihna, páant mit niijíp wut jĩ).*

¹⁰ Páant mi niijíchah joinít, Jesús caánt dih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—**Dios meemdih ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdih mahdih wũbhnidihbut ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wũhuú’, weémboodih mata níj wũbh tagaá. Caán wã wũhĩni mah panihnidih ma babhbachah, míh caolih áta tui boo tagaá**, át niijíp wut jĩ.

¹¹ —¿Dépah níj tigaá páant ma níj? Nin mah tóhyat íit numah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tigaá caolihdih boovat tút ni mah ma wũbhi?

¹² Jwĩ nuo Jacob ji, ã wehbut, ĩh nuũp wã bícdih nin íit dih mah wũnit, ĩt babhwap wut jĩ. Áihjidih jwiit ã juménádih át

* 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22 * 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32 * 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

wāhap wāt jī. ¿Pánihna, jwī nuo Jacobji chah wēpni niit ma jumap, páant ma niijná? mit niijíp wāt jī.

13 —Ded nin ítdih bóo mahdih babhni ā jwáub taca joótchipna caá, páant mantih.

14 Obohjeéhtih, weém wā wāhni mah panihnihoodih babhna, chéneji ā taca joótcan niit. Ded wā wāhni mah panihnidih babhna, Diosjeéh páantjeh ā túi jumhipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácní ā jōpcat pah wā wāhni mah panihni ā beedcán niit, Jesús caántdih āt niijíp wāt jī.*

15 —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdih ma wāhuú, jwáub taca joótcah, ninboó yeó jáap jumap pah mah tóhyodih wā jāóhcat pínah niijná, mit niijíp wāt jī.

16 —Majeéh bóodih ma bidbi jwahuú, Jesús āt niijíp wāt jī.

17-18 —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wāt jī.

—**Yoobópdih tigaá ma niijíp.** Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. **Buu majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá.** Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tigaá, Jesús caántdih āt niijíp wāt jī.

19 —Meémboó Dios naáwátidih naóh yapani nacaá.

20 Pánihna, yoobópdih wā jéihyat pínah niijná, weemdih

ma naáwá: Con jeená jwī nuowāji Diosdih ípī uúbúap wāt jī. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tátchiboó Diosdih uúbúdihi bejat caá náahap’, yeéb judíowā nípi niijná caá, mit niijíp wāt jī.

21 —**Yad wilí, weemdih ma joi jwáhuú.** Nin wā naáwát yoobópdih caá. Táttimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tátchiboobát jwī ípdih ní uúbhcan niit.

22 Yeéb Samaria baácdih moón ní uúbhndih ní jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiit judíowāboó caandih jwī jéihna caá. Dios ā wāhni, nihat cáacwādihi túi ubni, judíojeh tigaá ā jumap. Pánihna, jwī wēini Diosdih jwiit judíowāboó jwī jéihna caá.

23 **Buu láa, táttimahbut Túini Espíritu ā teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinít, cáacwā Diosdih í túi wēibipna caá.** Páant caandih túi wēinitboodih caá Dios ā bidip.

24 Dios jíghcanni ā jumachah, cáacwā caandih í jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandih jwī wēi uúbúchah, biic yoobó ā túina caá. Caandih wēina, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh, túi yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih āt niijíp wāt jī.

25 —Mesías, ‘Cristo’, í niijní, ā jūwát pínahdih weém wā jéihna caá. Caán jāóhna, jwiitdih nihat ā jéihya

* **4:14** Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

beedábipna caá, mit niijíp wut jĩ.

26 —**Weém ma niijní Cristo tigaá**, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

27 Páant caántdih ã míc wéhenachah, jwiít ã bohénitboó jeémát jíib chãjadih bejnitji jwĩ jwáub juibínap jĩ. Pánih jwáub juibínit, Jesús yad wiliijĩh ã míc wéhenachah ennit, jwĩ en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejna yahna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” niij wáubh joinít déeji jwĩ niijcáp jĩ.

28 Pánihna, caántboó miíh mah tóhyat wáam dahdih cáag jwejnit, tátchina mi jwáub aab béj jwéhap jĩ. Pánih bejnit, miíh tátchidih moondíh nin pah mit niij naawáp wut jĩ:

29 —Ded pah wã chãjatjidih weemdíh naóh beedánidih ñi en jãúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi niijíchah joinít, caán tátchidih moondíh Jesúsdih mi jwãáápina mit numah jwáub jãúwáp tajĩ.

31 Pánihna, ã juyát pínah jãtíh, jwiít Jesús ã bohénitboó jwĩ jíib chãjni jeémátdih caandíh jwĩ numah jeémíhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp jãúwá, jwĩ niijíp yuh jĩ.

32 —**Obohjeéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdíh ã jumna caá**, Jesús jwiítidih ã niij jepahap jĩ.

33 —¿Bita caandíh jeémát ítát wãh taniít? jwiítjeh jwĩ míc niijíp jĩ.

34 Páant jwĩ míc niijíchah joinít, Jesús jwiítidih nin pah ã jwáub niijíp jĩ:

—**Cãacwã jeémát ã bidat pah, weemdíh wahni ded pah ã wutatdih chãj péaatdih búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandíh jepahnit, caántjĩh míc wéhena, wíh jeémát panihni ã jumna caá.**

35 ‘Chénena míc widh ã judhna caá jwĩ momni ã quehechah, jwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ã niiját pah, yeéboó ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naawátdih jwĩ naawát pínah ã judh jwéhna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ã jumna caá. Buu láa bácah cãacwã jwĩ pebhna ã juyúchah, ñi táí eneé. Queétboó pácahi ã quehat pah ã jumna caá. Pánihna, buu cãacwãdih wã bohénachah, ã joyát láa ã jumna caá.

36 Cãacwãdih wíh táini doonádih jepahat túttni dicni panihni ã jumna caá. Queét jepahnit, caán ã dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ã táí jumbipna caá. Pánihna, cãacwã ã táí jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni biícidih búdí ã wëibipna caá. Páant ã weñat ã tewatji jíib panihni ã jumna caá.

37 Cãacwã nin pah ã niijná caá: ‘Biíc ã jwíh momop be. Biíhboó ã momni ã quehechah ã diquíp be’, ipĩ

nijná caá. Momni panihni wíih túini doonádih naóh jwíihni caá. Bitá caandíh dicnit panihnit wíih túini doonádih jepahat tútnit caá.

³⁸ **Páant ã jumát pah, bitaboó cáacwádih ítát jwíih bohénáp tají. Queétdih jwíih bohénit ñi jumcah yuhna, buu yeebdíh jwuh wã wahna caá, wíih túini doonádih jwáub joinít í túi jepahat pínah nijná,** Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant Jesús jwiít dih ã míc wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop ítdih wã jwááap be”, mi niijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesús dih í jepahat pínahdih ít jenah joyóp tají.

⁴⁰ Pánihna, queét jwí pebh joinít, “jwíjeéh ma chão jwúhuú”, Jesús dih í niijíp jĩ. Páant í niijíchah joinít, chéne yeó jáap íjeéh jwí jum jwuhap jĩ.

⁴¹ Jesúsjeh queétdih ã naáwáchah joinít, dawá caandíh í jepahap jĩ.

⁴² Í dée wilidih nin pah í niijíp jĩ:

—Ma jwíih naáwáchah joinájeh, jwiítbut Jesús dih jepahíhat jwí jenah joyóp be. Buu caanjéh ã naáwáchah joiná, jwí túi jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípna bejnit déejidih yoobópdih túi ubni caá’, jwí níj jéihna caá, í niijíp jĩ.

Maáh wúúhdih Jesús ã booaat

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tátchidih numah chão jwúhni, Jesús Galilea baácbó jwiít dih ã numah bejep jĩ.

⁴⁴ “Ded Dios naáwát dih naóh yapanidih áih baácdih moón ípí wéican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdíh í túi jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant í jumuchah yuhna, caanná jwí jwáub bejna caá”, ã niijíp jĩ.*

⁴⁵ Jerusalén tátchiboó Pascua yeó jáapnadih jwí jum láa, Jesús ã chãjatjidih ennitji biquína Galilea baácdih moón ít jumap tají. Pánihna, íih baácna jwí juibínachah, queétboó ã wép chãjat dih jwáub eníhna, caandíh í túi wéi jwááap jĩ.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguúh mac Jesús ã túut numnínji Caná tátchidih jwí jwáub juibínap jĩ. Capernaum tátchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wúúh wunna át chãjap tají.*

⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácbó jumni Galilea baácna ã jwáub jumát doonádih joinít, jwí pebhna át aab júúwáp tají: Pánih aáb joinít, nin pah Jesús dih ã niijíp jĩ:

—Wã wúúh muujná beé ã chãjap be. Pánihna, caandíh booaat túut niijná, wájeéh waícanjeh ma dei júúwá, ã wép níj wáubap yah jĩ.

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24

* 4:45 Jn 2.23

* 4:46 Jn 2.1-11

48 Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús caandíh nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Dios ã wēpatjĩh wã chãj jautuchah encan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, weemdíh ñi niij jenah joibícan nacaá,** Jesús ã niijíp jĩ.

49 —Obohjeéhtih, Maá, wã wũúh ã wunat pínah jãtíh, waícanjeh ma booa wãh jũúwú, Jesúsdi h ã niijíp yuh jĩ.

50 Páant ã niijíchah yuhna,

—**Míih muaná ma jwáub bejeé. Ma wũúh ã boona caá,** Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, “Ã niiját pah tih wã wũúh ã boona nacaá”, niij jenah joinít, ãih muúboó ã jwáub bejep jĩ.

51 Páant ã jwáub juibínachah, ã pebh moón caandíh ã jwáah naáwáp wut jĩ:

—Ma wũúh jáantjeh ã jwáub boona beé, caandíh ã niijíp wut jĩ.

52 —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ã boo? queétdih ãt niij wũbh joyóp wut jĩ.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandíh pahat ã dúucup be, ãt niij jepahap wut jĩ.

53 Páant ã niijíchah joinít, “Jesús weemdíh **‘Ma wũúh ã boona caá’**, ã niijíchahjeh, wã wũúh ãt boonap taga”, maáhboó ãt niij jenah joyóp wut jĩ. “Jesús weemdíh yoobópdi h tigaá ãt niijíp”, niijná, ã déewã biícdih Jesúsdi h “Caán Dios ã wahni Cristo

yoobát caá”, ãt niij jenah joyóp wut jĩ.

54 Jesús Judea baácdih jumniiji Galilea baácna jwáub juibínit, maáh wũúhdih booana, chéne láa jwiít cáacwã jwí jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh ã chãj jautup jĩ.

5

Jéih bejcannidih Jesús ã booaat

1 Túttimah, jwiít judíowã Diosdi h jwí wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiútdih ã namah juibínap jĩ, páant mantih.

2 Caanjĩh Ovejawã Bejni Jēc wut jumni pebh jéehat júá ã jumup jĩ. Jwiít judíowã jwíih wéheatjĩh niijná, caán júádi h Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwéejdi h cinco nemat wi hcanni jęcna ã jum páud bejep jĩ.

3 Caán júádi h muú wãáp lap nump dawá tubúp chũúhni t ãpĩ ñaj páud bejep tajĩ. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ãt ñajap tajĩ. Caanjĩh ñajnit, mah chibít ã dácohatdi h pái ñajna ãt chãjap tajĩ.

4 “Dioíh ángel dei junít, caán jéehat júádi h dácohanachah ennit, ded jãtíh jwíih buúg báahniboó dedé wunat jumni ãpĩ boonap wut jĩ”, ãt niij jenah joyóp tajĩ.

5 Pánihna, caanjĩh jumni biíc jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tubúp chũúhni ã ñajap jĩ.

6 Caandíh ennit, maatápdih ã tubúp chũúát dih jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Meém ma booíh niit? ã niijíp jĩ.

7 —Wã booíhna yah caá. Obohjeéhtih, can júána weemdíh ded ub báahni pínah ã wihcan caá. Pánihna, dawá láa ã dácohochah, wã buúg báah bejíchah yahna, bita wã jãtih ípĩ juibí buúg báahna caá, Jesús dih ã niijíp jĩ.

8 Páant ã niijíchah joinít,

—**Ma ñah ñuhúú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chũi bejeé,** Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

9 Páant ã niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñuhnit, ã ñajatjidih ubnit, ã yáac chũi bejep jĩ, buca.

10 Páant ã boonachah enna, jwĩ chooát yeó jáap ã jumuchah, jwĩ maáta caandíh nin pah ã niij jũihñap wut jĩ:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma chãj? Bũ jwĩ chooát yeó jáap ã jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, ã túican caá, ã niijíp wut jĩ.*

11 —Obohjeéhtih, ‘**Ma ñajatjidih ubnit, ma yáac chũi bejeé**’, weemdíh booani ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, nin wã ñajatjidih ub bejna caá wã chãjap, ã niij jepahap wut jĩ.

12 —¿Déhe tibeé meemdíh páant niij, booani? queét ã niij wábh joyóp wut jĩ.

13 Obohjeéhtih, Jesús dawá cãacwã cãtih ã bejchah, caandíh booanidih ãt beh encap wut jĩ. Pánihna, ã wãtdih jéihcan, ãt jéih jepahcap wut jĩ.

14 Túttimah, Dioíh muúboó Jesús caandíh jwãáhnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh ma joi jwáhuú. Bũ ma táj jumna caá. Pánihna, ma jwáub yéej chãjca bojoó, páant mantih. Jwáub yéej chãjna, chah yeejép wunat meemdíh ã jũóhbipna caá,** Jesús ã niijíp jĩ.

15 Caandíh páant ã niijíchah joinít, Jesús dih ãt beh enep wut jĩ, buca. Pánih beh enni jwĩ maatadih naáwá dih ãt bejep jĩ.

—Jesús wãt jumni beé weemdíh ãt booanap tabe, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ã booaatjidih jéihnit, jwĩ maátaboó caandíh yeejép ã chãj jwíhip jĩ.

17 Páant caandíh ã mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Wã íp páantjeh teona caá ã chãjap. Pánihna, weembút wã teo jwuhna caá,** ã niijíp jĩ.

18 Jesús páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó chah ã íjip jĩ. Jwĩ chooát yeó jáapdih caán tubúp chũúhndih ã boonachah enna, queét ã íj jwíhip jĩ. Pánih íjna, “**Wã íp**”, Dios dih ã niijíchah joiná, chah ã yoób íjip jĩ. “**Wã íp**’, niijná,

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21

'Diosdih biíc yoobó wã jamna caá', Jesús caán míicjeh ã niíj jenah joiná caá", jwĩ maáta ít niíj jenah joyóp tajĩ. Páant niíj jenah joinít, chah íjina, Jesúsdi h i yoób mao yohíhip yuh jĩ.*

Jesús ã íp ã wutuchahjeh, jepahni ã jumat

¹⁹ Páant i niíj jenah joyát dih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niíj naáwáp jĩ: "Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios wúúh, wã jenah joyátjeh wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíh jeh wã jepahna caá. Wã íp ded pah ã chãjachah ennit, weém ã wúúhbut biíc yoobó wãpĩ chãjna caá.

²⁰ Wã íp weém ã wúúhdih oina, ded pah ã chãjatdih weemdíh ãpĩ jéihyana caá. Búu wã chãjatji chah, biíh wã chãjat pínahdih weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdih joinít, ã wēpatjĩh yeebdíh wã chãj jautuchah, ñi en wáhi bejbipna caá.

²¹ Wã íp ded pah wunah bejnitdih ã booaat pah, weembút ã booaat túatnitdih biíc yoobó wã booana caá.

²²⁻²³ Wã íp cãacwã i yéj chãjatdih peéh chãjni nihcan caá. Obohjeéhtih, i yéejat jíib wã peéh chãjat pínah niijná, weémboodíh ã wutap be, nihat cãacwã caandíh i weñat pah,

weemdíhbut biíc yoobó i weñat pínah niijná. Wã íp caá weemdíh wahní. Pánihna, ded weém ã wúúhdih wēicanni, wã ípdihbut ã wēican caá.

²⁴ "Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwát dih joinít, weemdíh wahní dih jepahna, páantjeh ájeéh i túi jumbipna caá. Páant ájeéh i jamuchah, queétdih wã peéh chãjcan niít. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit i jumbipna caá.

²⁵ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Iiguípna bejnit déeji weém Dios wúúhdih búu jepah jwíihna caá i chãjap. Wã naáwát dih jói jepahnitboó Dios biíc dih páantjeh i túi jumbipna caá.

²⁶ Wã íp Dios páantjeh jamniboó cãacwádih páantjeh ã jumat túatna caá. Pánihna, weém ã wúúhdihbut páantjeh jumat túatni pínah ã chãjap jĩ.

²⁷ Weém nihat cãacwã úud jeñé wã jamuchah, cãacwádih wã peéh chãjat pínah niijná weémboodíh ã wutap jĩ.

²⁸ Páant wã naáwáchah joiná, ñi jói wáhi bejca bojóó. Cubucah nihat wannit íih bácah i yohopjiboó jamna yuhna, wã ezechah, i joibípna caá.

²⁹ Pánih joiná, nihat túi chãjnitji boo pud júóhnt Dios pehbhoó i púuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjnitjiboó, i yéej

* 5:18 Jn 10.30-38

chãjatji jïb iiguïpna ï be-
jbipna caá.*

30 “Weém wïih jenah
joyátjeh, wã weñat pínahdih
wã chãjcan caá. Obo-
hjeéhtih, weemdíh wahni ã
wutatdihjeh wã chãjna caá.
Ã niiját pahjeh cáacwãdih
wã peéh chãjbipna caá.
Páant wã peéh chãjachah,
yoobópdih ã jumbipna caá.

31 ‘Weém Dios wãúh, ã
wahni caá’, weemjéh wã ni-
ijíchah, ‘Ma nih yána caá’,
weemdíh ñita niij tágaá.

32 Obohjeéhtih, biih caá
weemdíh naóhni pohba.
Caán naóhni Juan Daabáni
caá. Pánihna, ‘Ã niijátji
yoobópdih ã jumna caá’, wã
niij jéihna caá.

33 Yeéb weemdíh jéihíhna,
bitaboodíh Juan pebhna
ï wábh joyát pínah niijná,
ñit wahap tabe. Caán
yoobópdih yeebdíh ãt
naáwáp jï.*

34 ‘Nin Dios wãúh caá’,
weemdíh niijnítidih wã
bidcan caá. Pánih bidcan
yuhna, ‘Dios wãúh caá’,
Juanboó weemdíh ã niiját
yoobópdih caá. Pánihna,
weemdíh jepahnit, iiguïpna
ñi bejcat pínah niijná, Juan
ã niijátjidih yeebdíh wã
náhniana caá.

35 Túi enat túut niijná,
jiiát dahdih jwï jíí cáagat
pah, Juan ded pah wã
jumatdih ñi jéihyat pínah
niijná, yeebdíh ãt naáwáp
tajï. Páant ã naáwáchah

joiná, daocánni yeó jáap ñi
túi wëi joi jwáhup jï.

36 Obohjeéhtih, wã íp
weemdíh ã wutachah, ã
wëpatjïh wã chãjachah en-
nit, yoobópdih Dios ã wahni
wã jumatdih ñita túi jéih
tagaá.

37 Juan weemdíh ã
daabánachah, wã ípjehbut
weemdíh wahni ‘Caán wã
wãúh caá’, ã niijíp jï. Páant
ã niijíchah yuhna, yeéboó
caandíh encan, joicánnitbut
ñi jumna caá.*

38 Weém Dios ã wahni-
dih jepahcan, wã íp ã
naáwátidihbut ñi náahcan
caá.

39 ‘Dios naáwát tólihdih
bohéna, yeó jáap jumat pah
Diosjeéh jwï túi jumbipna
caá’, ñi niij jenah joiná
caá.* Obohjeéhtih, caán
tólihjeh tigaá weém ded pah
wã jumatdih ã naáwáp.

40 Caán tólih weemdíh ã
naáwáchah yuhna, yeéboó
weemdíh ñi náahcan
caá. Yeó jáap jumat pah
Diosjeéh jumíhna yuhna,
weemdíh páant ñi wábhcan
caá.

41 ‘Weemdíh wëi naóhmitdih
wã bidcan caá.

42 Obohjeéhtih, yeéboó
mácah ñi jenah joyátidih
wã túi jéihna caá. Pánih
jenah joinít, Diosdih ñi
oicatdihbut wã jéihna caá.

43 Wã íp weemdíh ã wutat
pah wã chãjachah yuhna,
weemdíh ñi náahcan caá.
Obohjeéhtih, ã wahcanni-
boó ã weñat pínahdihjeh

* 5:29 Dn 12.2 * 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30 * 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

ã chãj jéutuchah ennit, caánboodih ñi náahbipna caá.

⁴⁴ **Bitá yeebdih ì wēi naáwát dihjed bidna yuhna, Diosboó yeebdih ã wēi naáwát dih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, níj jenah joiná, weemdihbut ñi joíhcan caá.**

⁴⁵ **Páant weemdih ñi joíhcatji jíib ‘Jwí ípdih Jesús jwiít dih ã naóh yacbipna caá’, ñi níj jenah joicá bojóó. ‘Moisés ã wátatjidih jwí jepahna, Dios pehbóó jwí bejbipna caá’, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdih ã naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdih ã peéh chãjbipna caá.**

⁴⁶ **Moisés weemdihjedh át naóh daacáp tají. Pánihna, caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, níj íjná, wã naáwát dihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita níj jenah joi tágaá.**

⁴⁷ **Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, níj ícán, wã naáwát dihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi níj ícán níit”, Jesús queétdih ã níj íj jí.**

6

Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Tútímah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiít dih ã numah chúuh bejep jí. Caán

ímjedh mántih Tiberias ím ã wãt jumup jí.

² Jesús ã booanachah ennitjí dawá cãacwã ít ñiún péenap tají.

³ Pánih chúuh juibínitjí, aab béjnit, jeená púuh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã numah chúudup jí.

⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jedhdup jí.

⁵ Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cãacwã jwí pebhna í jãúwúchah, ã enep jí. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã níj úubh joyóp jí:

—Dawá cãacwã jwí pebhna í jãóh jíghna caá. ¿Deh tigaá í jeémát pínahdih jwí jíib chãjbi? ã níj íj jí.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã níj jepahbi”, níj íjná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant ã níj úubh joyóp jí.

⁷ Páant ã níj úubh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã níj jepahap jí:

—Ocho widh tewat jíibjíh jeémát dih jwí jíib chãjachah yuhna, queétdih áta juibícan tagaá, ã níj íj jí.

⁸ Jwiít bíicdih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wãt jumni, Jesús dih nin pah ã níj íj jí:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwãdih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjedh ã jumuchah, queét páant moón dawá cãacwãdih ã juibícan níit, Andrés ã níj íj jí.

¹⁰ —**Queétdih ñi chúudat túutú,** Jesús jwiít dih ã níj íj jí.

Caanjih túini yílip ã jumap jĩ. Pánihna, jwĩ chúudat túutuchah, yílip jumapdih cáacwã ĩ túi chúud beedép jĩ. Cinco mil neonájuh ĩ jumap jĩ. Yaádh, ĩ weh biíc dih chah ĩ jumap jĩ.

11 Páant ĩ chúud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ubnit, **“Túina caá, Paá”**, Diosdih ã niijíp jĩ. Páant niij péanit, jwiít ã bohénitdih queét chúudnitdih pan, queejdíhbut ã pãáat túutap jĩ.

12 Páant jwĩ pãáachah, jeémpnit, cáacwãboó ĩ túi wud jumap jĩ. Páant ĩ wud jumachah ennit, Jesús jwiít dih nin pah ã niij wutap jĩ:

—**Ĭ judh jeémpnidih ñi túi ubuú, ĩ yoh peécat pínah niijná**, ã niijíp jĩ.

13 Páant ã niijíchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwãjidihbut ĩ judh jeémpnidih jwĩ ub yacachah, doce wuhna pohba ã yáwap jĩ.

14 Pánihna, jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Jesús ã chãjachah enna, cáacwã nin pah ĩ míc niijíp jĩ:

—Yoobópdih tigaá. Nin Dios naáwát dih naóh yapani, nin baácboó jũóhni pínahdih jwĩpĩ pãini caá, queét ĩ míc niijíp jĩ.

15 Páant míc niijnít, queét Jesús dih maáh pínah ĩ waadáhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, queét páant ĩ niij jenah joyátdih jéihnit, biícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ã bejah bojop jĩ.

Jesús ímjih ã yáac chã bejat (Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Páant ã púuh laab béjat túttimah, tão ñáh jũúwúchah ennit, jwiít ã bohénit ímboó jwĩ dei bejep jĩ.

17 Caanná juibí, jãáj chóodih waadnit, Capernaum tútchina chúuh bejat túut jwĩ chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwĩ pebhna ã juicáp jĩ. Páant ã jígochah, caandíh pãi chúnit, jwĩ chúuh bejep jĩ. Páant jwĩ chúuh bejehah, ã tub tãóáh bejep jĩ.

18 Páant ã tãóáh bejat túttimah, johlit búdí ã jũúwúchah, búdí nolihatbut ã ñahap jĩ.

19 Pánihna, caán ím tac yoób jwĩ bejehah pohba, Jesús ímjih jwĩ pebhna ã yáac chãi jũúwúchah, jwĩ enep jĩ. Páant ã jũúwúchah ennit, búdí jwĩ úumap jĩ.

20 Páant jwĩ úumachah ennit, caán jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—**ĬÑi en úumca bojoó! ĩWeemjéh tigaá!** ã niijíp jĩ.

21 Páant ã niijíchah joinít, búdí wēnit, caandíh jãáj chóona jwĩ waadát túutap jĩ. Páant ã waadát túttimah, waicanjeh jwĩ jenah joi béjepna jwĩ chúuh juibínap jĩ.

Cãacwã Jesús dih ĩ bidat

22-23 Cheibit bóo yeó jáapdih Jesús Diosdih **“Túina caá, Paá”**, niijnít, queétdih jeémát ã wãhupjiboó dawá cáacwã pãina ítih chãjap wut yuh jĩ. Jwĩ jwúub chúuh jũúwúchah, Jesús jwĩjeéh ã waadcát dihbut ĩ enep jĩ. Caandíh páantjeh pãi jwuhna ít chãjap wut yuh jĩ. Tiberias tútchiboó jumnji

jááj chóna ĩ jumapboó át
jwibínap wat jĩ.

24 Pánihna, Jesús ã
wihcatdih ennit, queét
caandih bidna, caán jááj
chónadih waadnít, Caper-
naum tátchina chúuh jũóhnit,
jwiít dih ĩ ñuún juyáp jĩ.

*Jesús pan panihni ã
jumatdih ã naáwát*

25 Pánih ñuún chúuh jwinítji,
Jesús dih jwááh nit, caandih
nin pah ĩ niij úubh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, débólih tibeé nin-
boó ma jũóh? ĩ niijíp jĩ.

26 Páant ĩ niij úubh joyóchah
joinít, queétdih Jesús nin pah
ã niij jepahap jĩ:

—**Yoobópdih yeebdíh wã
naóhna caá. Dios búdí ã
wēpatjĩh yeebdíh wã teo
wáacachah yuhna, ‘Caán
Dios ã wahni Cristo caá’,
weemdíh ñi niij jenah
joicán beé. Páant niij jenah
joicán yuhna, jwáub jeémp,
wad jumatdihjeh ñit bíd
jũóh tagaá, páant mantih.**

27 **Obohjeéhtih, yoobópdih
yeebdíh wã naóhna caá.
Nin baácdih bóo jeémát
moopáh bejnijeh caá.
Pánihna, caán déenadih
jib chãjĩhcan, teocat caá
náahap.**

**Obohjeéhtih,
Diosjeéh táí jumat tútni
jeémát panihnihoodíh
bidat caá náahap. Weém
nihat cáacwã úud jeñé
caán jeémát panihnidih wã
wãhna caá. Wã íp weemdíh
páant ã wãhat tútup be.
Páant wã jumatdih yeéb ñi
jéihyat pínah niijná, Dios**

**ã wēpatjĩh weemdíh ã chãj
jútat tútuchah, yeéb ñi
enep be,** Jesús queétdih ã
niijíp jĩ.

28 Páant ã niijíchah joiná
yuhna, queét caandih nin pah
ĩ jwáub niij úubh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwĩ chãjbi,
Dios ã náahatdih chãjat tút ni-
ijná? ĩ niijíp jĩ.

29 —**Nindih Dios yeebdíh
ã chãjat tútna caá: ‘Wã
wahnidih táí jenah joinít,
ñi jepahaá’, yeebdíh ã niij
watup be,** Jesús queétdih ã
niijíp jĩ.

30 —Meém Dios ã wahni
yoobát jumna, ã wēpatjĩh
ma chãj júat en tigaá bácah,
meemdíh jwĩ jepahat pínah
niijná.

31 Jwĩ ñowãji jon jãtĩh
tãtchi wihcapboó maná ĩ
niijníjidih ĩt jeémép wat jĩ.*
Dios naáwát dih naóh yapani
nin pah át niij daacáp tajĩ:
‘Jeámant queétdih jeémát dih
át wũhup wat jĩ, ĩ táí jeémát
pínah niijná’, át niij daacáp
tajĩ.* ¿Páant ã chãjatji chah
meémboó mata jéih chãj
taniít? caandih ĩ niijíp jĩ.

32 —**Yoobópdih yeebdíh
wã naóhna caá. Moisésjeh
pohba queétdih jap-
mant jũóhni jeémát dih ã
wũhcap jĩ. Wã íp jeémát
yoobát panihnidih jeámant
cãacwãdih ãpĩ wãhna caá.**

33 **Pánihna, Dios ã wãhni
jeémát panihni japmant
dei jũóh nit, nihat baácdih
moondíh ã báadhdát tútna
caá,** Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

* 6:31 Ex 16.4,15

* 6:31 Sal 78.24-25

34—Maá, yeó jáap jumat pah ma niijní jeémátdih jwiítdih ma wáhuú, queét í niijíp jĩ.

35—**Weem tígaá báadhdat túttni jeémát panihni caá.** Det weemdíh túi péenitboodíh jwáub nuugáp wunat panihat á wihcan níit. Det weemdíh náhninit, wēi jenah joinítboodíh taca jootát panihatbut á wihcan níit.

36 **Obohjeéhtih, yeebdíh jātíh naóhna, yoobópdih naóhna beé wá chājap be.** Yeéboó weemdíh enna yuhna, ‘Caán Dios á wahní Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá.

37 **Nihat wá íp á jepahat túttnitjeh weemdíh í péebipna caá.** Weemdíh pánih péenitdih wá yohcan níit.

38 **Japmant jūóhna, wá náahatdihjeh chājcan, weemdíh wahní ded pah á weñat pínahboodíh chājadhí wá jūwáp be.**

39 **Nin caá weemdíh wahní á weñat pínah yoobát:** Nihat weemdíh á jepahat túttnitdih buudácan, weemdíh caán péeni yeó jáapdih queétdih wá jwáub booaat pínahdih á náah yacna caá.

40 **Nihat weém á wáúhdih jepahnit, páantjeh ájeéh í jumat pínahdih wá íp, weemdíh wahní, á náah yacna caá.** Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wá jwáub boobipna caá, Jesús á niijíp jĩ.

41 **“Weém japmant jūóhni jeémát panihni tígaá wá jumap”,** Jesús á niijíchah joinít, jwí maátaboó caandíh íijnit, tabit í míic niijíp jĩ.

42 —¿Nin Jesús José wáúh nihcan níit? Á íp, á índihbut jwiít jwí jéihna caá. Pánihna, jwiít panihnijeh man tígaá. Pánihni jumna yuhna, ¿dépanihna **“Japmant jūóhni wá jumna caá”,** á niij? Í míic niijíp jĩ.

43 **Queét páant í míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah á jwáub níj jepahap jĩ:**

—**Weemdíh yeejép ñi niijcá bojoó.**

44 **Det í jenah joyátjéhjeh weemdíh í jéih jepahcan níit.** Obohjeéhtih, wá íp, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios á wahní Cristo yoobát caá’, queétdih á niij jenah joyát túttna caá, wájeéh í péeat pínah niijná. Páant á chājcah, det wíhwá pínah íta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjidih wá jwáub boobipna caá.

45 **Dios naáwátdih naóh yapanitboó nin pah ít niij daacáp tajĩ.** ‘Dios queét nihatdih á bohébiipna caá’, ít niij daacáp tajĩ.* Pánihna, nihat wá íp á bohéátdih joinít, weemdíhbut í jepahbipna caá. Pánih jepahnit wíhwá í jumbipna caá.

46 **“Wá ípdih ded á encan caá. Weém á wahnijeh caandíh wá enep jĩ.**

* 6:45 Is 54.13

47 **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wã ípjeéh í táí jumbipna caá.**

48 **Weém báadhdani jeémát panihni wã jumna caá.**

49 **Ñi n̄owãji tútchi wihcapboó manádih jeémpna yuhna, ít wunap wut jĩ.**

50 **Obohjeéhtih, japmant jũóhni wã niijní jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguípna ã bejcan niit.**

51 **Weém japmant jũóhni báadhdani jeémát panihni wã jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wã ípjeéh páantjeh í jumbipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wíih b́acah ã jumna caá. Ṕanihna, wíih b́acahdih wã wãhbipna caá, nihat baácđih moón wã ípjeéh í táí jumat ṕinah niijná. Ṕanih wãhna, nihat cáacwádih wã wan wãhbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.**

52 **Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó, queétjeh nin pah í niij míc wéhenap jĩ:**

—¿Nin dépanih tigaá ãih b́acahdih jeémát ṕinah panihni ã wãhbi? í míc niijíp jĩ.

53 **Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queéđdih ã niijíp jĩ:**

—**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém nihat cáacwã úud jeñé wã jumachah, ded wíih b́acah panihnidih jeémpcanni, wíih meép panihnidih babhcanni wã íp pehbboó ã bejcan niit.**

54 **Ded wíih b́acah panihnidih jeémpni, wíih meép panihnidih babhnidih péeni yeó jáapđih wã jwũub boobipna caá. Caánboó wã ípjeéh páantjeh ã jumbipna caá.**

55 **Wíih b́acah ñi jeémát yoobát panihni, wíih meépbat ñi babhbat yoobát panihni ã jumna caá.**

56 **Det wíih b́acah panihnidih jeémpnit, wíih meép panihnidihbut babhnit, weém biícđih í táí jumbipna caá. Weembát queét biícđih wã jumbipna caá.**

57 **Wã íp páantjeh jumni weemdíh wahna, weemdíhbut páantjeh jumni ã jumat t́atna caá. Ṕaant ã ch́ajat dée, jeémáđđih ñi bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búđi bidna, caandíh wã ípjeéh páantjeh jumni wã jumat t́atbipna caá.**

58 **Butéh yeebdíh wã naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jũóhni caá. Caán jeémát panihni jwĩ n̄owãji í jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétboó caán jeémáđđih jeémpnitji ít wunap wut jĩ. Obohjeéhtih, butéh wã naóhni jeémát panihni-boodíh ded jeémpni wã ípjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

59 **Capernaum t́atčidih moón í míc wáacat m̄uúboó Jesús queéđđih páant ã niij naóh bohénap jĩ.**

Jesúsdih jepahna, páantjeh

ãjeéh jwĩ táí jumat

60 Dawá jwĩjeéh péenit Jesús ã bohéatdih joinít, nin pah ã níj wéhenap jĩ:

—Jesús nin ã bohéat buoni yoobát ã jumuchah, caandíh jwĩ joíhcan caá, queétjeh ãt míc níijíp tajĩ.

61 Páant ã míc wéheatdih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ã níj wábh joyóp jĩ:

—¿Nin wã bohéatdih joiná, ñi íj níit?

62 Weém, nihát cáacwã úud jeñé, jãtíh wã jumapjiboó wã jwúub páuh laab béjehah enna, ¿ded pah ñita níj jenah joí? ¿Caandíhbut ñita íj taniit?

63 Dios ã wahni Túini Espíritu cáacwãih caolidíh ã booana caá. Cáacwãjeh íih caolidíh ã jéih boocan caá. Pánihna, wã naáwátíh ñi táí jenah joyóchah, Túini Espírituboó ñíih caolidíh ã boobipna caá.

64 Obohjeéhtih, páant ã jumuchah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, biquína ñi níj jenah joiná caá, Jesús ã níijíp jĩ.

Jesús páant níj jenah joinítíh jãtíh átát jéihyep tajĩ. Pánihna, caandíh eníhcannitdih duó wáini pínahdíhbut átát jéihyep tajĩ.

65 Páant níj naóh péanit, nin pah ã jwúub níj naáwáp jĩ:

—Nin pah yeebdíh wã níj naáwáp yuh be: ‘Wã íipboó cáacwãdih weemdíh ã jepahat túutcah, det wíhwa pínah íta jéih jumcan tagaá’,

wã níijíp be, Jesús queétdih ã níijíp jĩ.

66 Páant ã níijíchah joiná, dawá jwĩjeéh péenitji Jesúsdi h wéican, ã cádahap jĩ.

67 Páant ã cádahachah ennit, Jesús jwiit docewã ã bohénitboodíh nin pah ã níj wábh joyóp jĩ:

—¿Yeebbát weemdíh ñi cádahmi naniit? ã níijíp jĩ.

68 Páant ã níj wábh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ã níj jepahap jĩ:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiítíh bíih bohéni ã wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwĩ jumat pínah níijná, ma naáwátjeh jwiítíh ã táí jéihyana caá.

69 Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém táini, Dios wáuh, ã wahni caá’, jwĩ níj jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh jwĩ cádahcan níit, ã níijíp jĩ.*

70 Páant ã níijíchah joinít, Jesús jwiítíh nin pah ã níijíp jĩ:

—Weém yeéb docewãdih wã níwip yuh jĩ. Obohjeéhtih, bíic ñijeéh jumni nemépíh pínah ã jumna caá, ã níijíp jĩ.

71 Páant níijná, Judas, Simón Iscariote wáuhdíh níijná át chãjap tajĩ. Judas jwiít Jesús ã bohénitjeéh jumna yuhna, Jesúsdi h eníhcannitdih duó wáini pínah ã jumap jĩ.

7

Jesús úudwã caandíh ã jepahcat

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20

1 Táttimah, Jesús Galilea baácboó jwiít dih numah jibidih ã bejep jĩ. Judea baác dih moón jwĩ maáta caandih ĩ mao yohíhat dih jéihna, Judea baácboó ã bejih jwuhcap jĩ.

2 Jwiít judíowã wãpchi dahna jwĩ chãjatjidih náhníat yeó jáapna, bahni ã judhdap jĩ.*

3 Pánihna, Jesús dih ã úudwã nin pah ĩ niijíp yuh jĩ:

—Ninjĩh chãocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdih péelhnit dih ma wēpatjĩh ma chãj júutá.

4 Ded ã wēpat dih júutíhna, bih júutcat caá náahap. Pánihna, yoobóp dih wēpni jamna, jwĩ míc wáac juibíni tútchiboó ma wēpat dih jwĩjéeh ma júut júúwá, Jeñé, ĩ niijíp jĩ.

5 Queét ã úudwãjeh yuhna, ‘Caán Dios wúuh caá’, Jesús dih ĩ niij jenah joicáp jĩ. Páant niij jenah joicán, caandih páant ĩ niijíp jĩ.

6 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queét dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—**Wã wēpat dih cãacwã dih júutat pínah ã judh jwuhuchah, wã bejcan caá. Yeéboó fiestadih eníhna, caán tútchina ñi enbi jwuhú.**

7 **Cãacwã yeebdih ĩ íjcan caá. Obohjeéhtih, ĩ yéej chãjat dih wã naáwáchah joinít, weémboodih ĩ íjna caá.**

8 **Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ã jamuchah, yeebjéh ñi enbi jwuhú. Weém caanná wã bejat pínah ã judh jwuhna caá, ã niijíp jĩ.**

9 Páant niijnít, Galilea baácboó jwiít dih ã numah chãwáp jĩ.

Jesús fiestadih enedih ã bejat

10 Obohjeéhtih, ã úudwã ĩ bejat táttimah, Jesúsbut Jerusalén tútchina jwiít dih ã numah bejep jĩ. Pánih bejna, cãacwã ĩ encapmantbit jwĩ bejep jĩ.

11 Fiesta yeó jáap dih míc wáac juibínit, jwĩ maáta Jesús dih bádi ĩt bidip wat yuh jĩ.

—¿Dee tígaá ã jam? ĩt niij úubh joyóp wat jĩ.

12 Pánihna, cãacwãbut caandih búdi jenah joinít, ĩt míc wéhenap wat jĩ. “Caán túini caá”, biquína niij, “Caán yeejép caá. Cãacwã dih yee naóhni caá”, bitaboó ĩt niijíp wat jĩ.

13 Páant niijná yuhna, jwĩ maátadih úumna, Jesús ded pah ã jamat dih queétjeh ĩt míc wéhenap wat jĩ.

14 ĩ weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih munná waád juibínit, cãacwã dih ã bohénap jĩ.

15 Páant ã bohénachah, jwĩ maáta joí wúhi bejnit, nin pah queétjeh ĩ míc niijíp jĩ:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tigaá bohéat dih ã túi jéih? ĩ míc niijíp jĩ.

* 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13

16 Páant ì niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—**Wã bohéat weemjéh wã naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát tútat caá.**

17 **Ded Dios ã weñat pínahdih chãjĩhni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ã niij jéihbipna caá.**

18 **Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cáacwã caandíh ì weñat pínahdih bidna caá ã chãjap. Obohjeéhtih, weemdíh wahniboó weemdíh ã naóh yapaat tútna caá. Pánih naóh yapana, caandíhjuh ñi weñat pínahdih yeebdíh wã náah yacna caá. Páant wã naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ã naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.**

19 **“Moisésji ded pah Dios yeebdíh ã wutatdih át jwáub naóh yapanap wut jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni caán ã wutatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wã chãjatji jíib tigaá weemdíh ñi mao yohíh?” jwĩ maátadih ã niij úabh joyóp jĩ.**

20 —**Meemdíh nemép ã jumna caá. ¿Déhe tigaá meemdíh mao yohíhni ì jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandíh ì niij úabh joyóp jĩ.**

21 —**Biíc láa jwĩ chooát yeó jáapdih yeéb cáacwã ñi jéih**

chãjca naáhdih weéamboó yeebdíh wã chãj jútup be. Páant wã chãj jútuchah ennit, bádí ñi en wáhi bejep be.

22 **Jon jãtíh Moisésji nihat neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wut jĩ. Pánihna, nihat neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapdih yuhna, ã wutatji pahjeh ñipĩ bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji pohba át nihcap wut jĩ. Jwĩ nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwíh wutup wut jĩ.* Pánihna, caán túttimah, jwĩ nuowã páant ipĩ chãjap wut jĩ.**

23 **Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés ã wutatjidih yap yohíhcan, yeebút ñi wehdih ñipĩ bóodat tútna caá. Páant ñi chãjna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdih weéamboó wunnidih wã boonachah enna, ñipĩ íj?***

24 **Ded pah wã chãjatdih túi jéihcan, ‘Caán yeejép ã chãjna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatdih jéihna, weemdíh yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

Jesús jeámant ã jwáwátjidih ã naáwát

25 Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén tútchidih moón nin pah ì míic niij úabh joyóp jĩ:

* 7:22 Lv 12.3

* 7:22 Gn 17.10

* 7:23 Jn 5.9

—¿Nin jwĩ maáta ì mao yohíhni nihcanna niít?

²⁶ Wáát en tih. Páantjeh jwĩ cātíh bohéna caá ã chājap. Páant ã bohénachah yuhna, jwĩ maáta ded pah ì niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahni caá’, queét ì niijjéhna caá.

²⁷ Obohjeéhtih, Dios ã wahni Cristo dedmant ã jūúwátjidih ded ã jéihcan niít. Nin Jesús ã jumni tátchidih jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, Dios ã wahni Cristo nihcanna caá, queét ì míic niijíp jĩ.

²⁸ Jesús Dioíh múú díitboó queétdih bohénajeh, páant ì míic niijíchah jéihnit, nin pah ã jwúub niij ñaacáp jĩ:

—**Yeebjéh pohba ‘Caandíh jéihna, ã jumni tátchidihbut jwĩ túi jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátjĩhjah ninboó jūóhna wã chājcan jĩ. Wã íip jĩ weemdíh ã wahap jĩ. Pánih wahni yeecanni, yoobópdi h chājni caá ã jumap. Caandíh ñi jéihcan caá.**

²⁹ **Obohjeéhtih, weémboó ã pehmant jūóhni caandíh wã túi jéihna caá, ã niijíp jĩ.**

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta caandíh ì tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ì mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã jūdh jwuhuchah, caandíh ì jéih teo jwuhcap jĩ.

³¹ Pánihna, dawá Jesúsdi h túi jenah joiná, nin pah ì míic niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiít cāacwã jwĩ jéih chājca naáhdih dawá láa ã

chāj júutap be. Dios ã wahni pínah Cristoboó ¿caan cháh ãta chāj taniít? ¿Páant tih jūúh? ¿Pánih chājna, caanjéh Dios ã wahni Cristo nihcan niít? ì niijíp jĩ.

Jesúsdi h fariseowã ì tewat túutíh

³² Páant ì niij wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã ì maáta bíicdi h Dioíh múúdíh wapnit soldadowãdih Jesúsdi h tewat pínah niijná, ìt wahap wat yuh jĩ.

³³ Jesús queét cāacwãdih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—**Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jum jwuhhipna caá. Weemdíh wahni pehbboó wã jwúub bejat pínah bah-nijeh ã jūdhna caá.**

³⁴ **Wã jumat pínah pehbboó yeéb ñi jéih bejcan niít. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih bid jūibícan nacaá, ã niijíp jĩ.**

³⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ì míic niij úubh joyóp jĩ:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat túut tigaá ã chāj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿jwĩ déewã ì bej peétni baácnaobó bejnit, jwĩ déewã nihcannitdih ã bohémi naniít?

³⁶ **‘Yeéb weemdíh bidna yuhna, ñi jéih jwāáhcan niít’, niijná, ‘Wã bejat pínah pehbboó ñi jéih bejcan niít’, niijná, ¿ded pah niij tigaá páant ã niij? ì míic niijíp jĩ.**

Báadhdani mah panihnidih Jesús ã naáwát

37 Fiesta péeni yeó jáap, chah jwī weñat yeó jáap yoobát ã jumuchah,* Jesús caanjĩh ñahnit, tubit ã ñaac niij naáwáp jĩ:

—Ded taca joótni wã pebh ã jũwú naáh. ã juyáchah, táí báadhani mahdih caandih wã wãhbipna caá. Wã wãhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh ã táí jumbipna caá.*

38 Ded weemdih jepahni pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah ã niij daacáp tajĩ: ‘Ded weemdih jepahna, ãih caolihmant muj nooj bácat panihni ã jumuchah, wẽinit wĩh táini doonádih bitadih ã wẽp naóhbipna caá’, ã niij daacáp tajĩ,* ã niijíp jĩ.

39 Páant niijná, Jesúsdi h jepahnidih Túini Espíritu jumna, ded pah ã teo wáacat pínahdih naóhna ã chãjap jĩ. Oboghjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwúub aab béj jwuhcah, Túini Espíritu ã dei jũoh jwuhcap jĩ.

Jesúsdi h judíowã biíc yoobó ã jenah joicát

40 Páant Jesús ã niijíchah joinít, dawá cãacwã nin pah ã táí niij wéhenap wut jĩ:

—Nin yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani jwĩpĩ páini caá, ã niijíp wut jĩ.

41 —Nin Cristo jwiítdih táí ubni nacaá, bita ã niijíp wut jĩ.

Oboghjeéhtih, bitaboó nin pah ã táí niijíp wut jĩ:

—Cristo jũohna, Galilea baácboó ãta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjĩh bóo tiguaá.

42 Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ã táí niij daacáp tajĩ. ‘Cristo David jumima yoobát ã jumbipna caá.* Pánihna, David ã cãac jumni Belén tútchiboó ã cãac jumbipna caá’, ã táí niij daacáp tajĩ.* Pánihna, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Dios ã wãhni yoobát nihcan caá, queétdjeh ã táí niijíp wut yuh jĩ.

43 Pánihna, queétd Jesúsdi h biíc yoobó ã táí jenah joicáp wut jĩ.

44 Biquína Jesúsdi h ã teo nemíhip wut yuh jĩ. Oboghjeéhtih, ã táí jenah joicáp jĩ.

Jesúsdi h jwī maáta ã jepahcat

45 Sacerdotewã ã táí maáta, fariseowã biícdi h Jesúsdi h ã táí tewat tútñit soldadowã Jesús pebh jumítdi h, queétdih wãhni pebhboó ã táí jwúub bejep wut jĩ. ã táí pebhna ã táí jwúub jumítdi h, soldadowãdi h queétd nin pah ã táí niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdi h ñi teocan? ã táí niijíp wut jĩ.

46 —Caán yoobópdih naóhni beé. Biíh caan páni h wẽp naóhni ã wihcan caá, queétd soldadowã ã táí niij jepahap wut jĩ.

47 Páant ã táí niij jepahachah joinít, fariseowãboó nin pah ã táí niijíp wut jĩ:

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8 * 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12 * 7:42 Mi 5.2

—¿Yeebdíh caán ã yeenachah, jĩ.
‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijnít
beé?

48 Det jwĩ maáta Jesúsdi
jepahcan, caandíh ì náahcan
caá. Pánihna, jwiítbut caandíh
jwĩ náahcan caá.

49 Obohjeéhtih, queét
caandíh jepahnitboó Moisés
ã wutatjidih ì jéihcan caá.
Caandíh ì jéihcat júb jwĩ ìp
queétdih peéh chājna, liguípna
ã yohbipna caá, fariseowã ìt
niijíp wut jĩ.

50 Obohjeéhtih, biíc fariseo,
Nicodemo wüt jamni, chei
Jesúsdih wéhenadih juibíniji,*
páant ì niijíchah joiná, bita
caanjĩh jamnitdih nin pah át
niijíp wut jĩ:

51 —Jesús yeejép ã
chājachah, jwĩ jéihcan caá.
Pánih jéihcannit jamna, ded
pah ã chājatdih caanjéh ã
naóhcah, jwĩ jéih peéh chājcan
caá. Pánih jéihcan yuhna,
caandíh jwĩ peéh chājachah,
jwĩ wutatdihjeh jwĩta yap yoh
tagaá, át niijíp wut jĩ.

52 Páant ã niijíchah joinít,
queét nin pah caandíh ìt niij
jéihñup wut jĩ:

—¿Meembút Galilea baác
dih bóo niít, jwiít dih páant ma
niij naóhna? Dios naáwátdih
meemdíh túi bohéat caá
náahap. Pánih bohéna,
‘Galilea baácmant ded Dios
naáwátdih naóh yapani átát
wihcap tají’, ma niij jéihbipna
caá, Nicodemodih ìt niijíp
wut jĩ.

53 Páant niij péanit, ìh
muanáboó ìt jwúb bejep wut

8

*Deoh nah jamnih mi
yéjatdih Jesús ã yohat*

1 Dioíh muanáboó jamnitdih
naóh péanit, Olivo Jeéboó
Jesús jwiít dih ã namah púuh
laab béjep jĩ.

2 Cheibitjeh, jwúb dei
jüóhnit, Dioíh muanádhjeh
mantih jwiít dih ã jwúb
namah waadáp jĩ. ã jwúb
juyáchah ennit, nihát cáacwã
ã pebhna ì míc wáac juyáp jĩ.
Ì míc wáac juyáchah ennit,
caanjĩh juibí chüdnit, Jesús
queétdih ã bohénap jĩ, páant
mantih.

3 Æ bohéat tac jamuchah,
Moisés ã wutatjidih bohénit,
fariseowã biíc dih deoh nah
jamnihdih ìt ub jüwúp jĩ.
Pánih ub jüóhnit, Jesús pebh
cáacwã cátlíh caántdih ì ub juí
ñuhup jĩ.

4 Pánih ub juí ñuhnit,
Jesúsdih nin pah ì niij naáwáp
jĩ:

—Nint mi áa nihcannijĩh
yeejép mi chājachah, jwĩ enep
be.

5 Dios ã wutatdih Moisésji
nin pah át niij daacáp tají.
‘Det ì áa nihcannitjĩh yeejép ì
chājachah ennit, jee dáhnajĩh
ñi yoh mawaá’, át niij daacáp
tají.* Pánihna, meéamboó ¿ded
pah tigaá ma niij naóhbi? ì
niijíp jĩ.

6 Páant niijnít, caandíh
naóh yacat túut niijná,
Jesúsdih mácah ì naáwát
túutup yuh jĩ. Obohjeéhtih,

* 7:50 Jn 3.1-2

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24

Jesús páant ĩ niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tíbjĩh baácboó ã daacáp jĩ.

⁷ Páant ã daác jwáhachah, queétboó caandih úbh joí yójahna ĩ chājap jĩ. Páant ĩ úbh joí yójahachah, Jesús ñah ñahnit, queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhjĩh ã jwíh yoh waáwá naáh,** ã niijíp jĩ.

⁸ Páant niij péanit, jwúub páah jéennit, ã jwúub daacáp jĩ, páant muntih.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó ĩ yéej chājatjidih náhnit, chah behnit biquína ĩ jwúub beedáh bejep jĩ. Páant ĩ bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñahnit, caandih joinít cātíh queét chénewājah ĩ jumap jĩ.

¹⁰ Pánihna, caántdih ub jūóhniĵi ĩ wihcah enna, jwúub ñah ñahnit, Jesús caántdih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Deyoob tígaá queét ĩ bej? ¿Meemdih peéh chājat túatnit ĩ wihcan caá? ã niijíp jĩ.

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jĩ.

—**Weembát meemdih wā peéh chājat túatcan niit. Ma jwúub bejeé. Ma jwúub yéej chājca bojó, páant muntih,** Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Jesús baabát panihni ã jumatdih ã naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjĩh jumnitdih nin

pah ã jwúub niij naáwáp jĩ, páant muntih:

—**Weemjéh tiguaá baabát panihni nin baácđih moondih wā íp Dios ded pah ã jumatdih wā jéihyana caá. Det weemdih péenit, dupúát panhipboó bejcan, wā ípdih ĩ jéihbipna caá. Pánihna, weemdih ĩ jepahachah, páantjeh Diosjeéh wā túi jumat túatbipna caá, ã niijíp jĩ.***

¹³ Páant ã niijíchah joinít, fariseowāboó nin pah caandih ĩ niijíp jĩ:

—Meém ma túi jumatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chājap. Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ĩ niijíp jĩ.*

¹⁴ —**Weemjéh dedmant wā jūúwátjidih wā jéihna caá. Wā bejat pínahđihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandih ñi jéihcan caá. Páant weemdih ‘nih yáni caá’, ñi niijíchah yahna, ded pah wā jumatdih yoobópdih yeebdih wā naóhna caá.**

¹⁵ **Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinít, cāac ded pah ã jenah joyátdih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yahna, ‘Caánboó táican caá’, weemdih ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cāacwā ĩ jumatdih weémboó wāpĩ naóhcan caá.**

16 **Weém biícjeh pohba nihcan caá cãacdih páant niij naóhni. Wã íp weemdih wahni biícdih, páant jwĩ niij naóhna caá. ‘Nin túini caá. Nin túicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wã naóhna caá.**

17 **Moisés yeebdih wutna, nin pah át niij daacáp tajj: ‘Chénewã biíc yoobó í naáwáchah, í niiját yoobópdih caá’, át niij daacáp tajj.**

18 **Weémboó ded pah wã jummatdih naóhna, weemdih wahni, wã ípbut biíc yoobó ã naóhna caá. Pánihna, ded pah wã jummatdih chénewã naóhni jwĩ jumachah, jwĩ naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

19 Páant ã niijíchah joinít, fariseowã nin pah í niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Ma íp dedboo tígaa ã jum? í niijíp jĩ.

—**Weemdih jéihcan, wã ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdih jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.**

20 Páant niij bohéna, Dioíh mæúboó cãacwã í wũhni dinerodih í jwejat pahna pebh ã jumap jĩ. Obohjeéhtih, caandih í mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã jedh jwuhuchah, caandih tewíhniit pínahbut caanjih jumna yuhna, caandih í jéih teo jwuhcap jĩ.

“Wã bejep pínahna ñi jéih bejcan niit”, Jesús ã niiját

21 Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—**Wã jãúwápjiboó wã jwúub bejbipna caá. Páant wã bejat túttimah, weemdih ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chãjatdih ñi cádahcatji jíib, wãna, ñiíh caolih iiguípna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niit, ã niijíp jĩ.**

22 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ déewã queétdih nin pah í míic niij úúbh joyóp jĩ:

—**‘Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niit’, niijná, ¿caanjéh míic mao wãnat túut niit ã chãjap? í niijíp jĩ.**

23 Páant í míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—**Yeéb nin baácđih moón jumna, Dioíhwã nihcannit í jenah joyát biíc yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jũóhni jumna, wã íp Dios ã jenah joyát biíc yoobó wã jenah joiná caá.**

24 **Wã íp ã wahni wã jummatdih yeebdih wã naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópdih nihcan caá’, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji biíc yoobó yeebdih ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.**

25 —¿Déhe pohba tígaa, meém? í niijíp jĩ.

—**Ded pah wã jwíih naáwátji pahjeh wã jumna caá.**

26 **Yeéb ñi táí chãjcatji jïib Dios ã peéh chãjat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã jũdhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát túatnidihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát túat yoobópdih caá,** Jesús queétdih ã niijíp jï.

27 Obohjeéhtih, “**Wã íp caá weemdíh wahní**”, ã niijíchah joinít, queét ït beh joicáp wut jï.

28 Páant ï beh joicátdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jï:

—**Weém nihát cáacwã úud jeñédih cruzboó péohnit, ï pud dodhbipna caá. Páant ï chãjachah, ‘Caán Dios ã wahní caá’, ñi niij jéihbipna caá. Pánih jéihnit, wã jenah joyátjeh wã chãjcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéátjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá.**

29 **Weemdíh wahniboó wãjeéh ã jumna caá. Pánih wahní jumna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jumat pah wãpí chãjna caá. Páant wã chãjachah, weemdíh ã cádahcan caá,** Jesús ã niijíp jï.

30 Páant ã niijíchah joiná, “**Caán Dios ã wahní Cristo yoobát ã jumna caá**”, dawá ï niij jenah joyóp jï.

Dios ã wehdih, yéej chãjnitdihbut Jesús ã naáwát

31 Biquína jwí déewã “**Caán Dios ã wahní Cristo caá**”, niij

jenah joinít dih Jesús nin pah ã niijíp jï:

—**Wã naáwátdih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jumna caá.**

32 **Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbipna caá. Yoobópdih jéihnit jumna, watnit panihnit ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chãjat jenah joyát ã júúwáchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh watni panihni ã jwáub wihcan niit,** queétdih ã niijíp jï.

33 Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ï niij jepahap jï:

—**Jwiitboó Abrahamji ã jaimená jwí jumna caá. Páant jwí jumachah, ded jwiitboodíh watni ã wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tígaá ‘yeebdíh watni ã jwáub wihcan niit’, ma niij naóh? ï niijíp jï.***

34 —**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Cáacwãjeh ï yéej chãjatdih ï jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chãjat túatni ï maáh panihni caá. Pánih yéej chãjnit jumna, caandíh teo wahnit panihnit ï jumna caá.**

35 **Ded teo wahní ã maáh wáuh pah nihcan caá. Bitá caandíh ï ubuchah, queétboodíh teo wahní ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã maáh wáuhboó páantjeh ã wáuh ã jumbipna caá.**

* 8:33 Mt 3.9; Lc 3.8

36 Pánihna, weém Dios wáúh jumna, deddih wã watachah, caanbát wã íp wáúh ã jumnipna caá. Páant wã watachah, yéej chãjatdih teo wãhni panihni ã jwáub jumcan niít.*

37 Yeéb Abrahamji ã juimená ñi jummatdih wã jéihna caá. Obohjeéhtih, ã juimená jumna yuhna, wã naáwáchah joíhcan, weemdih ñi mao yohíhna caá.

38 Wã ípjeéh jumna, wã enatjidih yeebdih wãpí naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwã í maáh, yeebdih ã watachah joinít, yeéboó ñipí jepahna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

39 —Jwí íp yoobát Abraham caá, queét í niijíp jĩ.

—Abrahamji ã weh yoobát jumna, ded pah ã chãjatji biíc yoobó ñita chã tagaá.

40 Obohjeéhtih, yeebdih wã íp ã naáwátdih yoobópdih wã naóh yapanachah yuhna, yeéboó weemdih ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant áta chãjcan tagaá.

41 Pánihna, ñi íp panihni ã chãjíhat biíc yoobó man tigaá yeebát ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Jwiít íp wihcannit pohba jwí nihcan caá. Dios biícjeh caá jwí íp, queét í niijíp jĩ.

42 —Weém Diosjeéh jumniiji nin baácna wã

júúwáp jĩ. Pánihna, Dios ñi íp ã jumachah nihna, yeéb weemdih 'jwí úud jeñé', ñita niij oi tagaá. Wã jenah joyátjeh nin baácboó wã dei jáóhcan jĩ. Wã íp Dios ninboó weemdih ã wahachah, wã júúwáp jĩ.

43 ¿Dépanih tigaá wã naáwátdih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jíib caandih ñi beh joicán caá.

44 Ñi ípboó yeejép chãjat túutnit í maáh caá. Pánihna, caán ã weñat pínahboodih ñipí chãjna caá. Nin baác ã jwíh jumachah, buubut páantjeh cáacwãdih mao yohat túutni caá. Caán biíc mant yeenijeh jumna, yoobópdih ã jéih naóhcan caá. Pánih yeat buúhna, nih yáaatdihjeh ápí naóhna caá.

45 Páant yeebdih yeeni ã naáwáchah joinítji weéboó yeebdih yoobópdih wã naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá.

46 Páant wã naáwáchah, 'Meém yeejép chãjni caá', weemdih ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wã naáwáchah yuhna, ¿dépanih tigaá ñi joíhcan?

47 Det Dios wehboó ã naáwátdih í tui joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ã weh nihcannit, ã naáwátdih wã naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Abrahamji jum láa Cristo ã jumat

48 Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah Jesúsdiñ ĩ niijíp jĩ:

—‘Meém Samaria baácdih bóo jumna, Diosdih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwĩ niiját yoobópdih caá, ĩ niijíp jĩ.

49 —**Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh yeebdíh wãpĩ chãj jútna caá, caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wã chãjachah yuhna, yeéboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipĩ wéhena caá.**

50 **Weemdíh ñi wēi naáwátđih wã bidcan caá. Obohjeéhtih, cáacwã weemdíh ĩ túi weñat pínahdih wã ípboó ã náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ĩ náahcatji jĩib queétdih ã peéh chãjbipna caá.**

51 **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátđih jepahnit, ĩ wancan niít, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

52 —Вун bácah chah jeh nah joicánniabeñ meém ma jumátđih jwĩ jéihna caá. Abrahamji, niñat Dios naáwátđih naóh yapanitji pah muntih ĩt wunap wat jĩ. **‘Wã naáwátđih jepahni ã wancan niít’**, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma niij?

53 ¿Jwĩ nuo Abrahamji, Dios naáwátđih naóh yapanitjibut chah wēpni niít ma jumap? ¿Ded pohba tigaá meém? páant niij naóhni, queét ĩ niijíp jĩ.

54 —**‘Chah wēpni caá’, weemjéh wã jéih niijcán caá. Wã ípjuh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ã niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwĩ íp’, ñi niijníjuh wã íp ã jumna caá.**

55 **Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wã jéihyep. ‘Caandíh wã jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi niñat pah yeeni wãta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wã jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ã naáwáchah, wãpĩ chãjna caá.**

56 **Jwĩ nuo Abrahamji nin baáboó wã dei júwát pínahdih jéihnit, ã weñep jĩ. Pánihna, wã dei júwáchah ennit, bádi ã yoób weñep jĩ, Jesús ã niijíp jĩ.**

57 —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon jãtíh bóo Abrahamjidih meém ma ennit jĩ? Jesúsdiñ ĩ niijíp jĩ.

58 —**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wãát jumap jĩ, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.***

59 Páant ã niij jepahachah joinít, queétboó jee dáhnadiñ ubnit, Jesúsdiñ ĩ yohíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ĩ yohíhichah, ĩ encat pónih, Jesúsboó Dioíh mãmámánt ã bac bejep jĩ.

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19

9

Jesús jéih encannidih ã booaat

¹ Táltimah, jwiít dih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwí jwááap jĩ.

² Caandíh enna, Jesús dih nin pah jwí níj wábh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, dépanih tigaá nin jáap cáac jumناه jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chãjji taniít? ¿Á mánaboó ít yéej chãjji taniít? jwí niijíp jĩ.

³ —**Nin ã yéej chãjatji jíb nihcan caá. Á mánabut í yéej chãjatji jíb nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ã jumachah, wá íp ã wēpatjĩh caandíh wá teo wáac bipna caá. Páant wá boanachah ennit, wá íp ã wēpatdih cáacwã í táí jéih bipna caá.**

⁴ **Yeó jáap cáacwã íh tewatdih í jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei í jéih teocan caá. Pánihna, buu caá ã baab jwáhat panichah, weemdíh wahni ã wutardih jwiít dih chãjat ã náahna caá. Táltimah, chei jwí teocat pah, caandíh jwí jéih chãjcan níit.**

⁵ **Pánihna, nin baácboó wá jum jwahuchah, baabát panihni cáacwádih ded pah Dios ã jumardih wá jéihyabipna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.***

⁶ Páant níj péanajeh, baácboó mao mác ã cói jéenanap jĩ. Pánih cói jéenanit, baác dih wid teo, jéih encan níh quíbnadiah ã náñap jĩ.

⁷ Pánih náí péa, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—**Siloé wát jumni jéhat júana quíib táñadiah ma bejeé,** ã niijíp jĩ. Siloé niijná, jwíh wéheatjĩh “Wahni”, niijná ã chãjap jĩ.

Jesús páant ã niijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadiah ã bejep jĩ. Pánih quíib táiniji ennit, áih munná át jwáub bejjip taga.

⁸ Páant ã jwáub juibínachah, ã chéenwá, caán dinero wábhniiji ã jumardih jéihnitbut, ennijeh áih munná ã jwáub juibínachah ít enep wat jĩ. Pánih ennit, queétjeh nin pah ít míc níj wábh joyóp wat jĩ:

—¿Nin dinero apí wábhniiji nihcan níit? ít niijíp wat jĩ.

⁹ —Caanjéh tigaá, biquína ít niijíp wat jĩ.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jíghona caá ã chãjap, bitaboó ít niijíp wat jĩ.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniiji át niijíp wat jĩ.

¹⁰ —Jéih encanniiji jumna yuhna, ¿ded pah tibeé ma nih? buu ma jéih enat pínahdih, ít níj wábh joyóp wat jĩ.

¹¹ —Jesús wát jumni áih mao mácjĩh baác dih wid teonit, wíh quíbnadiah áí náñap be. Weemdíh náí péanit, **‘Siloé wát jumni jéhat júana quíib táñadiah ma bejeé’**, ã niijíchah joinít, caanna wá bejep be. Pánih quíib táinajeh, wá jéih enep be buca, queéd dih át niijíp wat jĩ.

* 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

12 —¿Meemdíh pánih chājni deyoob tígaa an jum? Ít niijíp wut jĩ.

—Jaóh jũh. Deh caá an jumupna caá, queétdih át niij jepahap wut jĩ.

Jéih encannijidih fariseowã ã wúbh joyát

13 Páant niij wúbh joí péanit, jéih encannijidih fariseowã maáta pebhboó ít wub bejep wut jĩ.

14 Jwiít judíowã jwĩ chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ã boanap jĩ.

15 Páant chooát yeó jáapdih ã boanachah jéihnit, caán newédih fariseowã jwuh ít jwúbh wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? Ít niijíp wut jĩ.

—Mao mácjih baácdih wid teonit, wũih quíbnadiah ãí ñáñap be. Pánih ñái péanit, ã quíib táñat túutachah joinít, wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã yoób enep be, queétdih át niijíp wut jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, biquína queét fariseowã nin pah ít niijíp wut jĩ:

—Caán jwĩ chooát yeó jáapdih át tewep taga. Páant chooát túutatdih yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, ít niijíp wut yah jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chājni nihna, páant áta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ít niijíp wut jĩ. Páant niijná, queét chénat pah poómp bíic yoobó ít jenah joicáp wut jĩ.

17 Caán encannijidih queét nin pah ít jwúbh niij wúbh joyóp wut jĩ, páant muntih:

—Meemdíh míih quíibdih booani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? Ít niijíp wut jĩ.

—Caán yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani nacaá an jumup, queétdih át niij jepahap wut jĩ.

18 Pánihna, jwĩ maáta nin pah ít niij jenah joyóp wut yuh jĩ: “Nin jéih encanni át nihjican tagaá”, ít niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadiah ít bid bojop wut jĩ.

19 Pánih bid bojnít, ã mánadiah jwuh nin pah ít niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Nin yoobópdih ñi wúbh níit ã jumup? ¿Bíicmantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjĩ wáát jumup? Ít niijíp wut jĩ.

20 —Nin jwĩ wúbh tigaá. Bíicmant jéih encannijeh ã cáac jumup jĩ.

21 Caandíh jéihna yuhna, ded pah buu ã enatdih, caandíh boonanidihbut jwĩ jéihcan caá. Jwĩ wúbh wébít nihcan caá. Caandíhneh ñi wúbh joyoó. Caanjéh ã jéih naóhna caá, ã mána ít niij jepahap wut jĩ.

22 Ded “Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, niijnídih jwĩ maátaboó jwĩ míic wáacat muudíh íta waadát túutcan tagaá. Páant í chájat pínahdih jéihna, encanniji mána jwĩ maátadiah ít úumji tagaá.

23 Pánih úumna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi úubh joyoó”, ìt niij jepahap wat jì.

24 Páant ì niij jepahachah joinít, jwí maáta jéih encannidih ìt jwúub niijíp wat jì:

—Jesús yéejni ã jumatdih jwiítboó jwí jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēniti, jwiítidih yoobópdi ma naáwá, caandíh ìt niijíp wat jì.

25 —Jesús yéej chājni ã jumatdih wā jéihcan caá. Nindihjuh wā jéihna caá. Jéih encanni wā jumap jì. Obohjeéhtih, buu wā enna caá, queétdih ãt niij jepahap wat jì.

26 —¿Ded pah tíi meém ma enat pínahdih caán ãi chāj? ìt jwúub niij úubh joyóp wat jì.

27 —Caandíhjuh tibeé yebdíh wāat naáwáp be. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dedé chājat túut tigaá wā jwúub naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebbát áihwā ñi jamíh niit? queétdih ãt niijíp wat jì.

28 —Meém Jesús ã bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiítboó Moisésji ã bohénit caá.

29 Dios Moisésdih ã naáwátjidih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ã jūúwátjidih jwí jéihcan caá, queét caandíh ìt niij jūihñap wat jì.

30 —¡Páant! Dedmant ã jūúwátjidih ñi jéihcah yuhna, ¿caán weemdíh enani Dios ã wahni áta nihcan taniit?

31 Yéejnit ì úúbáchah, Dios ã joicán caá. Caandíh bácah jwiít nihat jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēni, ã watatdih jepahniboó ã úúbáchah, Dios ã joiná caá.*

32 Jon jātih nin baác ã jwíih jumuchah, jwíih cāac jumnajeh, jéih encannidih ded ã enaat doonádih jwí joicán jì.

33 Pánihna, Jesús Dios ã wahni nihcan, weemdíh áta jéih enacan tagaá, queétdih ãt niijíp wat jì.

34 —Biícmantjeh yéejni mat jumap wat jì. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiítidih meém ma bohéih niit? jwí maáta caandíh ìt niij jūihñap wat jì. Páant niij péanitjeh, Dioíh mūmánt caandíh ìt bacanap wat jì.

Jéih encannit panihnit ded pah ì jumap

35 Jéih encannidih ì ba-caat doonádih Jesús ã joyóp jì. Pánih joinít, jéih encannidih jwāáhnit, caandíh nin pah ã niij úubh joyóp jì:

—¿Meém nihat cāacwā úud jeñédih jepahni niit? ã niijíp jì.

36 —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wā jepahbipna caá, Jesúsdi ã niij jepahap jì.

37 —**Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá,** Jesús ã niijíp jì.

38 —Maá, meemdíh wā jepahna caá, ã niij jepahap jì. Páant niijnájuh, Jesús pebh

bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep jĩ.

³⁹ Páant ã weñechah ennit, Jesús cãacwãboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah túi chãjat, ded pah túi chãjcatdihbut cãacwã ã jéihyat pínah niijná, nin baácboó wã júúwáp jĩ. Wã íp ded pah ã wutatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ã jumna caá. Det páant ã jummatdih jéihnitdih wã íp ded pah ã jummatdih wã bohébična caá, jéih ennit panihnit ã jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niij jenah joinít dih wã bohécán niít, páantjeh jéih encannit panihnit ã jummat pínah niijná, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowã caandíh nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiít dih niij niít ma chãjap? Jesús dih ã niijíp jĩ.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jummatdih ñi jéihyechah, yeebdíh peéh chãjat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwí túi jéihna caá’, ñi niij jenah joyát jíib, yeebdíh peéh chãjat ã jumbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

10

Ovejawãdih en daonít

¹ Tãttimah, biíh naáwátjĩh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cãacwãdih ã niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded ovejawãdih wáihyat júdu jécdih waadcánjeh, jéc wihcapmant aáb púud deini, numni tigaá ã jumap.

² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jécdihjeh waadníboó áih ovejawãdih en daonít yoobát ã jumna caá.

³ Ovejawã mínah wáihyat júdu dih ã juyáchah, caán jécdih wapni caandíh ã wãt wúhbična caá. Páant ã wãtachah, queétdih en daoníboó íih wútna yoobó ã ezechah, áih wéheatdih áih ovejawã ípĩ beh joiná caá. Pánih beh joinít, queétdi jééh ípĩ péé bac bejna caá.

⁴ Nihat áihwã ã bac beedéchah ennit, queétdih ã waóh bejna caá. Pánihna, ã wéheatdih túi beh joiná, caandíh jeh ã túi péé bejna caá.

⁵ Obohjeéhtih, biíh ã jéihca naáhdih ípĩ péé bejcan caá. Bitã ã wéheatdih joiná, úumnit, ípĩ jwei béjna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

⁶ Jesús páant ã niijíchah yuhna, queétdi ã beh joicáp jĩ.

Ovejawãdih en daonít naáwát dih Jesús ã beh joyáat

⁷ Páant ã beh joicát dih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ovejawãdih wáihyat júdu jéc panihni tigaá weém wã jumap.

⁸ Nihat wã jãtih jãóhnit, nuumnít panihnit, cáacwãdih ít yee bohénap jĩ. Queét ĩ wéhenachah yuhna, cáacwã, ovejawã panihnit, queétdih ít joyáh bojop jĩ.

⁹ Weémboó wáihyat júdu jęc panihni caá. Weemdíh jepahnit jęcdih waadnít panihnit ĩ jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wã túi ubna caá. Ovejawã úmcanjeh, ĩih wáihyat júdamant jumnitji wáica naáhwã jeémédih bac bejnit, jwáub waadnít, ĩpĩ túi jumna caá. Pánihat pah, wĩih cáacwãboó wãjeéh jumna, ĩpĩ úmcanjeh, wáica naáhwã panihnit, ded pah ĩ náahatdih ĩ bíbohna caá.

¹⁰ “Queét nuumnítboó ovejawã panihnit Dioíh cáacwãdih mao yohodih ĩ jãóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wéinit, yeó jáap jumat pah wãjeéh ĩ túi jumat pínah niijná, weémboó queét ovejawã panihnitdih bididih wã jãúwáp jĩ.

¹¹ Weémboó ovejawã panihnitdih túi en daoní wã jumna caá. Ded ovejawãdih túi en daoní caandíh ĩ mao yohat dée tobohat ã jumuchah yuhna, áih ovejawãdih ápĩ en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wã túi ubat túut niijná, weémboó cáacwãdih wã wan wãhbipna caá.

¹² Obohjeéhtih, ã maáih

ovejawãdih en daoníboó yooobópdih ã túi en daocán caá. Áihwã nihcah, jió ovejawãdih jeémédih ã jãúwáchah enna, teo wãhniboó ã en daonít ovejawãdih ã yoh jwei béjna caá. Á yoh jwei béjat túttimah, jió ovejawãdih ã teweçah enna, queét ĩ jwei peét bejna caá.

¹³ Caán teo wãhniboó ã jĩib chãjatdihjeh ã bidna caá. Á maáih ovejawãdih oican, queétdih ã túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵ “Weém ovejawãdih túi en daoní panihni tiguaá wã jumap. Wã ĩp weemdíh ã túi jéihna caá. Weembát caandíh wã túi jéihna caá. Páant wã ĩpdih wã túi jéihyat pah, wĩih ovejawã panihnit weemdíhbat ĩ túi jéihna caá. Wã ĩp weemdíh ã jéihyat pah, weembát queétdih wã túi jéihna caá. Pánih jéihna, wã ĩpjeéh ĩ túi jumat pínah niijná, queétdih wã wan wãhbipna caá.*

¹⁶ Bíih wáihyat júdu díitboó jumnit ovejawã panihnitbat wĩihwã ĩ jumbipna caá. Pánih jumnit, wã naáwáchah, queétdih ĩ joi póobipna caá. Pánih joinít, wĩihwã bíicdih queétdih ĩ jumbipna caá.* Pánihna, weemjéh nihat wĩihwãdih wã túi en daobípna caá.*

¹⁷ “Wĩihwã Diosjeéh

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22 * 10:16 Ef 2.11-22 * 10:16 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

ĩ jumat pínah niijná, queétdih páant wã wun wãhat pínah, wã jwáub boo pud jũwát pínahdihbut jéihnit, wã íp weemdíh ã oina caá.

¹⁸ **Ded ã náahat pah weemdíh mao yohni pínah ã wihcan caá. Wã náahat pahjeh weemdíh ĩ mao yohbipna caá. Pánihna, wã náahat pahbut wã jwáub boo pud jũóhbirna caá. Páant wã íp weemdíh ã chãjat túutap jĩ**, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, queét jwĩ déewã biíc yoobó ĩt jenah joicáp jĩ.

²⁰ —Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ã túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tiguaá caandíh jwĩ jwáub joíih, páant mantih? dawá ĩ míc niijíp jĩ.

²¹ Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant áta niij naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut áta jéih enacan tagaá. Pánih chãjna, nemép jumni nihcan caá, ĩ míc niijíp jĩ.

Judíowã ĩ maáta Jesúsdiĥ ĩ náahcat

²²⁻²³ Túttimah, mah noój láa, jwiít judíowã Jerusalén tútchidih biíh fiesta jwĩ jwáub chãjap jĩ. Jon jãtih Dioíh mũdíh chãj péanit, Diosdih ĩ wēi wãhatjidih jwĩ náhniat yeó jáapna ã jumup jĩ. Caán yeó jáapnadiĥ Dioíh mũdíh wãáp lap numpboó Salomón ã chãjat túutni coahjidih Jesús ã en jibip jĩ.

²⁴ Caan cóahboó Jesús ã jumuchah enna, jwĩ maáta caandíh ñah pũnda bojnit, nin pah ĩ niij wãbh joyóp jĩ:

—Maatápdih jwiítidih ma túi naóhcan caá. Pánihna, buu jwiítidih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ã wahni Cristo yoobát niít ma jumup? Jesúsdiĥ ĩ niijíp jĩ.

²⁵ —**Yeebdíh jãtih wãát naáwáp jĩ. Páant wã naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíihcan jĩ. Wã íp ded pah weemdíh ã wutuchah joinít, ã wēpatjĩh wãpĩ chãjna caá. Pánih chãjna, weém Cristo yoobát wã jumatdih júut tiguaá wã chãjap.**

²⁶ **Páant wã júutuchah yuhna, bitaíh ovejawã panihnit jumna, weémboodíh ñi joíihcan caá.**

²⁷ **Ovejawã queétdih en daonídih ĩ túi joyát pahjeh tih, wíihwã weemdíh ĩ túi joiná caá. Queétdih wã jéihyechah, weemdíh ĩ túi péena caá.**

²⁸ **Páantjeh Diosjeéh queétdih wã túi jumat túutuchah, iiguípna ĩ bejcan niít. Pánihna, queétdih wã túi en dawáchah, bitaboó weemdíh ĩ jéih dúuc wáican niít.**

²⁹ **Wã íp, wíih cáacwãdih weemdíh wãhni, nihatdih chah wēpni caá ã jumup. Pánih jumna, wíihwãdih ã wapachah, bitaboó caandíhbut ĩ jéih dúuc wáican niít.**

³⁰ **Weém wã ípĩh biíc pahjeh jwĩ jumna caá, Jesús ã**

niijíp jĩ.

31 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadih ì ubap jĩ.

32 Páant ì chãjachah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—Wã íp ã wēpatjĩh dawá láa yeebdíh wã chãj júutap yuh jĩ. ¿Dedé wã chãjatji jíib tiguaá weemdíh jee dáhnajĩh ñi yohíh? ã niijíp jĩ.

33 —Dios ã wēpatjĩh ma chãj júutatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cãacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tiguaá weém’, ma niij yee naáwát jíib, meemdíh jee dáhnajĩh jwĩ yoh mawíhna caá, queét ì niij jepahap jĩ.*

34 —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Yeéb wã naáwát túutnitdih “weem pánihnit ñi jumna caá”, wã niijíp be’, Dios át niij daacát túutap tajĩ.*

35 Páant ã niij daacátji yoobópdih ã jumatdih jwiít nihat jwĩ jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwĩ jéih niijcán caá. Dios naáwátdih jéihnitdih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ã niij naáwáchah, yoobópdih caá.

36 Dios ã náahat pah weemdíh nin baácboó ã wahap jĩ. Pánihna, ‘Weém Dios wáuh caá’, wã niijíchah joinít, ¿dépanih tiguaá weemdíh ‘Jesús Diosdih

yéej naóhna caá ã chãjap’, ñipĩ niij?

37 Wã íp ã náahat pah wã chãjcah bácah, wã bohéatdih ‘Yoobópdih tiguaá’, niijcát caá náahap.

38 Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh wã chãj júutachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán yuhna, wã chãj júutatdih ‘Yoobópdih Dios ã wēpatjĩh chãjni caá’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joiná, weém wã íp bíicdih wã jummatdih ñi táí jéihbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

39 Páant ã niijíchah joí íjnit, queét chéneji ì tewíhip yah jĩ. Obohjeéhtih, ì tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ã jwei báb bejep jĩ.

40 Pánih bac bejniji Juan cãacwãdih ã daabánapij, Jordán muj conanaáboó jwiítidih ã namah chúuh bejep jĩ, páant muntih. Caanná jwibínit, jwiítidih ã namah jumap jĩ.*

41 Dawá cãacwã caanná caandíh enedih ípĩ jwibínap jĩ. Nin pah queét míicjeh ì niijíp jĩ:

—Juan Dios ã wēpatjĩh chãj júutcan yuhna, ded pah Jesús ã jummat pínahdih ã naáwáchah, yoobópdih tajĩ, ì míic niijíp jĩ.

42 Páant niij jenah joinítji dawá Jesúsdi h ì jepahap jĩ.

11

Lázaro

* 10:33 Lv 24.16

* 10:34 Sal 82.6

* 10:40 Jn 1.28

1-2 Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania tátchidih moon tájĩ. Queét yaádh ĩ ʉud Lázaro biícidih ĩpĩ jumup jĩ.* Caánt María, Jesúh jítchanadih táí chej jumni macjĩh pʉohnit, miíh waó yoócjĩh jōp wionih pínah mit jumup tajĩ.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí át wunup wut jĩ.

3 Ā wunuchah, yad jeñéna yaádh Jesúsdih dooná ĩt wahap tajĩ.

—Ma oini búdí wunna beé ĩ chājap be, Maá, ĩt niij naáwát tútup tajĩ.

4 Pánihna, Lázaro ĩ wunat doonádih joinít, Jesús jwiít ĩ bohénitdih nin pah ĩ niij naáwáp jĩ:

—Lázaro wunna yuhna, ĩ boobipna caá. Wunna, Dios ĩ wēpat júutat pínahjeh caá. Páant ĩ wēpatdih júutnit, ĩ wáuh wā jumatdih, wēpni wā jumatdihbut cáacwádh ĩ júutbipna caá, ĩ niijp jĩ.

5 Lázarodih, yad jeñéna yaádhidihbut Jesús búdí ĩ oyop jĩ.

6 Pánihna, Lázaro ĩ wunat doonádih joiná yuhna, caán yuúpbít bóo tátchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítidih ĩ numah jum jwuhup jĩ.

7 Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ĩ niijp jĩ:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowā ĩ jumni tútchina, jwĩ jwáub bejjĩh, ĩ niijp jĩ.

8 —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwĩ maáta meemdíh

jee dáhnajĩh ĩ yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwáub bejih, páant muntih? jwĩ niijp jĩ.

9 Páant jwĩ niijchah joinít, caandíh ĩ mao jwuhcat pínahdih naóhna, biíh naáwátjĩh jwiítidih nin pah ĩ niij jéihya naáwáp jĩ:

—Búdí ĩni jenah joicá bojoó. Biíc yeó jáapdih doce horajeh caá ĩ baabáp. Páant ĩ baabáchah, jwĩ táí enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwĩ buugcán caá.

10 Chei jibna, baabcáh, jwĩpĩ buugná caá, Jesús ĩ niijp jĩ.

Páant niijná, nin pah niijná át chājap jĩ: “Buu wā ĩp ded pah ĩ chājat tútatdih wā chāj beedá jwuhcan caá. Páant weemdíh ĩ chājat tútat judh jwuhuchah, weemdíh ĩ jéih mao jwuhcan caá”, niijná át chājap jĩ.

11 Páant niij péanit, jwiítidih nin pah ĩ jwáub niijp jĩ, páant muntih:

—Jwĩ chéen Lázaro, ũona caá an chājapna caá. Páant ĩ ũwuchah, weém caandíh wucudih wā juibíipna caá, jwiítidih ĩ niijp jĩ.

12 —Caán láa bácah, Maá, ũona, ĩ táí boobipna caá, jwĩ niijp jĩ.

13 Páant jwĩ niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “Ŭona caá an chājapna caá”, niijná “Muujuh bejna beé”, niijná át chājap jĩ.

* 11:1-2 Lc 10.38-39 * 11:1-2 Jn 12.3

14 Páant jwĩ niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús jwiútdih nin pah yoobópdiã ã niijíp jĩ:

—**Lázaro jáantjeh ã wunap be.**

15 **Wã wihcah, caán ã wunuchah, wã wěina caá. Bũ bejnit, ded pah wã chãjat pínahdih enna, weemdih chah ñi táí jenah joibírna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandih í yohopjina enedih jwĩ bejjĩh, ã niijíp jĩ.**

16 Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwĩ niijní, nin pah jwiútdih ã niijíp jĩ:

—Chóbe jwiútdih ãjeéh jwĩ en péejĩh. Caandih maona, jwiútdihbut í mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, bíicdih jwĩ bejep jĩ.

Jesús cáacwãdih jwúub booani ã jumat

17 Jwiútdih Jesúsjeéh Betania tútchina jwĩ juibíát pínah jãtĩh, Lázaroíh bácahjidiã jeé íitboó ítát yohop tajĩ. Bíicjĩh bóo téihya yeó jáap jãtĩh átát wunap tajĩ.

18 Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíic hora tacdih bejat ã jumap jĩ.

19 Páant pebhjeh ã jumuchah, dawá jwĩ déewã María, Marta í úuddih í jĩgahat yayáát túat niijná, í pebhna ít juibínap tajĩ.

20 Jwĩ juibíát doonádih joinít, mũmánt bac jũóhnit, Marta Jesúsdiã jwãáádih mi jyúp jĩ. Obohjeéhtih, yad jupa mũú díitboó mit jum jwuhap tajĩ.

21 Pánihna, Jesúsdiã jwãáhnit, Marta nin pah caandih mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud áta wuncan tagaá.

22 Obohjeéhtih, ded pah ma úubúchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

23 —**Ma úud ã boo pud jũóhbipna caá,** Jesús ã niijíp jĩ.

24 —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihát cáacwã í boo pud jũóhni yeó jáapdiã,* wã úudbut ã jwúub boo pud jũúwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

25 —**Weemjéh wannidih wã jéih jwúub booana caá. Ded weemdih jepahni wunna yuhna, ã jwúub boo pud jũóhbipna caá.**

26 **Ded báadhnibut weemdih jepahni, iiguípna ã bejcan níit. ¿Caandih ma jenah joí níit?** Martadiã Jesús ã niijíp jĩ.*

27 —Maá, meém Cristo Dios wúuh ma jumatdih wã táí jéihna caá. Nin baácboó meemdih ã wahatjidiãbut wã jéihna caá, Marta mi niij jepahap jĩ.

Jesús ã jũñát

28 Páant Marta caandih niij péanit, Maríadiã naáwádih mi jwúub bejep jĩ. Pánih jwúub bejnit, mi jwandih mit juibí jéyé naáwáp wat jĩ.

—Bohéni át jui tábeé. **‘Mí jũúwá naáh’**, meemdih ã niijná beé, mit niijíp wat jĩ.

* 11:24 Dn 12.2

* 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

29 Páant mi niijíchah joinít, María waícanjeh Jesúsdih jwááádih mit bac jūúwáp tajī.

30 Marta mi jwúub bejat táttimah, tútchiboó waadcán, caanjihjeh jwī páñap jī.

31 Jwī déewā, Maríajeéh jamnit, wēpép mi bac bejatdih ennit, “Mi úuddih yohopjiboó juñúdi h bejna caá mi chājap”, it niij jenah joyóp tajī. Páant niij jenah joinít, caántdih it péé jūúwáp tajī.

32 Jwī pebhna joinít, Jesúsdih enna, ā pebh María baácboó mi páah yoh ñajap jī. Pánih páah yoh ñajnit, caandih nin pah mi niijíp jī:

—Maá, ninboó meém ma jamuchah, wā úud āta wuncan tagaá, mi niij jūí naáwáp jī.

33 Páant mi jūí naáwáchah ennit, mijeéh péenit jwī déewā ī juñátdihbut ennit, Jesús búdeí ā jīgahap jī.

34 Pánih jīgahnit, Jesús queétdih nin pah ā niij úúbh joyóp jī:

—¿Dee tíbeé caandih ñi yoh? ā niijíp jī.

—Maá, caandih jwī yohopjiboó ma en jūúwá, ī niij jepahap jī.

35 Pánih jīgahnit, Jesúsbut ā juñáp jī.

36 Páant Jesús ā juñúchah ennit, mijeéh péenit jwī déewā nin pah queétjeh ī míic niijíp jī:

—Jesús Lázarodih búdeí āt oi tagaá, ī míic niijíp jī.

37 Obohjeéhtih, bita caanjih jamnit nin pah queétjeh ī míic niijíp jī:

—¿Dépanih tigaá jéih encanidih ā jéih booana yuhna, Lázaroji ā wunat pínah jātih, caandih āt jéih boojai caá? ī niijíp jī.

Lázaro ī yohnijidih Jesús ā booaat

38 Páant ī niij míic wéheat pónih, Jesús búdeí ā jwúub jīgahachah, Lázarodih ī yohopjiboó jwiútdih ī numah juibínap jī. Caán itdih búdeí jee dájhīh it nemep tajī.

39 Páant ī nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—**Can jeé júddih ñi pátú dodhdoó**, ā niijíp jī.

—Maá, biícjīh bóo téihya yeó jáap jātih ā wunuchah, jwī yohop be. Pánihna, buú áih bácah an wíjna nacaá buca, Marta mi niijíp jī.

40 —**Wā naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ā wēpatdih ma enat pínahdih meemdih wáát naóhna beé**, caántdih ā niijíp jī.

41 Páant caántdih ā niij péanachah, queét jeé júddih ī pátú dodhdop jī. Í pátú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ā niij úúbh jī:

—**Weemdih ma joyátji túina caá, Paá.**

42 **Wā úúbat pah ma joyátdih wā jéihna caá. Pánihna, weemdih ma wahatjidih nit jamnit ī jéihyat pínah niijná, buú meemdih páant wā niij úúbhna caá**, Jesús ā niijíp jī.

43 Páant niij wábh péanit, Jesús nin pah ã niij wêp ejep jĩ:

—**¡Lázaro, ma bac jũúwá!** ã niijíp jĩ.

44 Jesús páant ã niij ejechah-jeh, Lázaro ã yohniji yuhna, jeé ítmant ã bac jũúwáp jĩ. Pánih bac jũóhna, ãih bácah, ãih wao dáhdihbat yégueh chóo tǒpjĩh ã pinatji pahjeh ã duo bác jũúwáp jĩ.

Páant ã bac jũúwáchah, Jesús queédih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Caandih ñi pinatji yégueh chóo tǒpnadih ñi wataá,** ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ã pinatji tǒpnadih Lázardih ã watap jĩ.

Jesúsdi h ã tewat pínahdih ã míc wéheat
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Páant Lázardih ã boanachah ennit, María pebh joinítji dawá jwĩ déewã, Jesúsdi h ã jepahap jĩ.

46 Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowã pebhna jaibínit, ded pah Jesús ã chãjatjidih ã naáwáp wat jĩ.

47-48 Pánihna, sacerdotewã ã maáta, fariseowã, bita jwĩ maáta bíicdih míc wáacnit, queétjeh nin pah ã niij míc wéhenap wat jĩ:

—Jesús dawá láa Dios ã wêpatjĩh ã chãj júutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chãjca bo-joó’, jwĩ niijcáh, nihat cáacwã ãjeéh ã bejbipna caá. Páant dawá bíicdih ã jumuchah ennit, Jesúsdi h maáh ã waadáat pínahdih jenah joinít, Romadih moón ã maáta ‘Jwiítidih

yohna caá ã chãjap’, niijnít, jwiít judíowãboodih ã peéh chãjbipna caá. Pánih peéh chãjnit, Dioíh muddih ã yohat pínah niijná, ãih soldad-owãdih ã wahbipna caá. Jwĩh baácdihbat ã dúuc wáibipna caá. Pánihna, ¿buh ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ãt míc niijíp wat jĩ.

49 Páant ã niijíchah yuhna, bíic ãjeéh jumni, caán jǒpchidih sacerdotewã ã maáh yoobát Caifás wát jumni, queédih nin pah ãt niij naáwáp wat jĩ:

—Wã déewãá, weemdih ñi joi jwúhú. Páant niij míc wéhena, yeéb ñi táí jéihcan caá.

50 Nihat jwiít judíowã jwĩ táí jummat pínahdih bíic cáac ã wan wúhuchah, ã táibipna caá. ã wan wúhcah, jwiít nihatdih Romadih moón ã maáta ã yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ñi táí beh joi jwúhcan caá, Caifás ãt niijíp wat jĩ.

51 Páant niij naóhna, ã jenah joyátjeh niijná ãt chãjcap wat jĩ. Sacerdotewã ã maáh yoobát ã jumuchah, jwĩ déewã ã táí jummat pínah niijná, Jesús ã wan wúhat pínahdih Diosboó Caifásdi h ãt naáwát tútup wat jĩ.

52 Obohjeéhtih, pánih wánna, jwiít judíowãdihjeh pohba ãt wan wúhcap tajĩ. Nihat baácdih moón Dios ã weh pínah bíic weh pah jwĩ jummat pínah niijná, jwĩ yéejat jíib Jesús ãt wan wúhup tajĩ.

53 Páant Caifás ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdi h ded pah tigaá jwĩ

mao yohbi?" queét ìt niíj míc wéhe jwíhip tají.

⁵⁴ Pánihna, caandíh ì mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadih jibidih ã bejíhcap jĩ. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbbit Efraín wüt jumni bainí tútchibitna jwiít dih ã namah juibínap jĩ. Pánih juibínit, caanjíh jwĩ jum jwuhup jĩ.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowã jwĩpĩ wéini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jedhdup jĩ. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwĩ weñat pínah jãtíh táí míc ámohat ãpĩ náahap jĩ, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwĩ jummat pínah niijná. Pánihna, caandíh chãjat túut niijná, dawá jwĩ déewã nihat tútchinadih moón Jerusalén tútchina ìt aab béjep tají.

⁵⁶ Caán tútchina juibínit, queét Jesús dih bidna ìtih chãjap ta yah jĩ. Pánih bidna, Dioíh muedíh jumnit, queétjeh nin pah ìt niíj míc wéhenap wüt jĩ:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã jũóhca naniít? ñi jenah joyóchah, ìt niijíp wüt jĩ.

⁵⁷ Sacerdotewã ì maáta, fariseowãbut jãtíh nin pah cãacwãdih ìtát niíj wutup wüt jĩ: “Jesús dedboó ã jummat doonádih joinít, jwiít dih ñi naáwã”, ìtát niijíp wüt jĩ. Caandíh tewat túut niijná, páant ìt niijíp wüt jĩ.

12

Jesúh jítchanadih María

* 12:3 Lc 7.37-38

miíh chej jumniíh mi puhwat
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã jedhduchah, Efraín tútchimant Betania tútchina Jesús jwiít dih ã namah jwúub juibínap jĩ. Caanná juibínit, Lázaro wunniji, Jesús ã booaniíh munná jwĩ juibínap jĩ.

² Páant jwĩ juibínachah, jwĩ jeémát pínahdih ì chãj wuhup jĩ. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biíc dih jeémát cáagat naadíh jwĩ laj púuda bojop jĩ. Páant jwĩ laj púuda bojochah, Marta jwiít dih jeémát mi cáagap jĩ.

³ Mariaboó nardo wüt jumni chej jumni quiít dih, biíc kilo tac yoób ub jũóhnit, Jesús íh jítchanadih mi puhwup jĩ. Puhnit, miíh waó yoócjéh mi jõp wiwip jĩ.* Páant mi puhwat túttimah, caán nihat mui ã táí chej jum chéyah bejep jĩ.

⁴ Páant mi chãjachah ennit, jwiít biíc dih jumni Judas Iscariote wüt jumni boó, Jesús dih eníhcannit dih duó wáini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yahna, mit jíib chãj wuhcan? Caandíh jíib chãjna nihna, biíc jópchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerojéh moh yéejnit dih jwíta jéih teo wáac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judas boó moh yéejnit dih teo wáaquíhcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yána, páant ãt

niijíp jĩ. Caán jwĩih dinerodih en daoní jəmna yəhna, biqú lána əpĩ nuuməp tajĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Caántdih páant ma niijá bojoó. Mi ámohniji chej jumnijĩh wĩih báhahdih ĩ yohat pínah jətih ñáñat dée pah weemdih páant mi puohna caá.**

⁸ **Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh ĩ jumbipna caá. Páant ĩ juməchah, débólih wáhíhna, queétdih ñi jéih wəhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatəpdih wə jumcan niit, ã niijíp jĩ.**

Sacerdotewā ĩ maáta Lázardihbut ĩ mao yohíhat

⁹ Jesús biíc dih Betania tətchiboó jwĩ juməchah, dawá jwĩ déewā caandih enedih ĩt jəwəwəp tajĩ. Obohjeéhtih, caandihjeh pohba nihcan, ã booniji Lázardihbut enedih jəhna ĩt chəjap tajĩ.

¹⁰ Páant enedih ĩ jəibínachah jéihnit, sacerdotewā ĩ maáta Lázardihbut ĩt mao yohíhip jĩ.

¹¹ Lázaro wənnijidih ã booaat doonádih joinít, dawá jwĩ déewā Jesús dih ĩt jepahap tajĩ. Pánih jepahnit, sacerdotewā ĩ bohéatboodih ĩt cádahap tajĩ. Páant ĩ cádahachah ennit, sacerdotewā ĩ maátaboó ĩj yapnit, Lázardihbut ĩtih mao yohíhip ta yəh jĩ.

Jesús wə Jerusalénna ĩ waadət

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwĩ jəibíni daanimant bóo yeó jáapdih dawá cəacwə Jerusalén tətchina jəibínitji jwĩ jəibiát pínah doonádih ĩtət joyóp tajĩ.

¹³ Pánih joinítji táam néonadih bóodnit, Jesús dih ĩ əb jwəáh dei jəwəwəp jĩ. Pánih jwəáh dei jəóhnit, nin pah ĩ niij wəi ñaacáp jĩ:

—*¡Dios dih jwĩ wəi naóh jĩh! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiit judíowədih teo wáacni pínah ã túi jumə naáh! ¡Nin jwĩ Maáh yoobát tigaá! queét ĩ niij wəi ñaacáp jĩ.**

¹⁴ Burrodih bid jəinít, Jesús caanjih ã chəwəp jĩ. Pánih chəwdna, Dios naáwətdih naóh yapaniji ã daacátji pahjeh ã yapap jĩ.

¹⁵ “Jerusalén tətchidih moón, ñi úmca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro wəwəhjih chəwdnit, ã jəhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Zac 9.9)

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacátji Jesús dih niijná caá ãt chəjap’, jwiit ã bohénit jwĩ niij jéih jwəhcap jĩ. Pánih jéihcan yəhna, jeáboó Jesús ã pəh laab béjat təttimah, ã daacátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ. Pánih beh joinít, “Dios naáwətdih ã daacátji biic yoobó Jesús dih ã yapap jĩ”, niij jenah joinít, jwĩ yoobó jéihyep jĩ.

* 12:8 Dt 15.11 * 12:13 Sal 118.25-26

17 Jesús ã ejechah, Lázaroíh bácahdih ĩ yohatji ítmant báadhni ã bac jũúwúchah ennitjiboó bitadih ĩt naáwáp tajĩ.

18 Caán doonádih joinítji dawá cáacwã Jesúsdiĥ ĩ jwááh jũúwúp jĩ.

19 Páant dawá ĩ bejechah ennit, fariseowã queétjeh nin pah ĩt míic niijíp wut jĩ:

—jEneé buca! Nihat Jesúhwã míicjeh buu jamna caá ĩ chãjap. Queétdih jwĩ naáwáchah yuhna, ĩ joicán caá. Pánihna, ded pah queétdih jwĩ jéih chãwácan caá, ĩt míic niijíp wut jĩ.

Biquína griegowã Jesúsdiĥ ĩ bidat

20 Fiesta yeó jáapnadih Diosdiĥ weñedih jũóhnitjeéh, biquína griegowãbut ĩt jayúp tajĩ.

21 Pánih joinít, jwĩjeéh jamni Felipe pebhna queét ĩt jayúp tajĩ. Felipeboó Galilea baácdih jamni Betsaida wut jamni tátchidih bóo ã jamap jĩ. Caan pébh joinít, nin pah caandih ĩt niijíp wut jĩ:

—Jwiít Jesúsdiĥ jwĩ eníhna caá, ĩt niijíp wut jĩ.

22 Páant ĩ niijíchah joinít, Felipe Andrésdiĥ naáwádih ãt bejep wut jĩ. Queét chénat pah Jesúsdiĥ naáwádih ĩ jayúp jĩ.

23 Páant ĩ naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—**Weém nihat cáacwã úud jeñé wã wunat pínah, wã boo pud jũúwát pínah,**

jeáboó wã jwúub bejat pínahbut bahnijeh ã jũdhna caá.

24 **Nin naáwátjĩh yeebdíh wã bohébiĥna caá. Pácahi tíbdih jwĩ momat táttimah, áih japiĥ bóo chóo ã moopáh bejna caá. Páant ã moopóchah, áih dítmant bóo tiĥ ápi chíih jũóhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ã quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, áta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh áta jam tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wã boo pud jũúwát táttimah, dawá cáacwádiĥ Diosjeéh wã táí jumat táutbiĥna caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wãta jam tagaá.***

25 **Det ĩ weñat pínahdiĥjeh jenah joiná, Dios ã weñat pínahboodíh chãjĩhcan, iiguipna ĩ bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ĩ weñat pínahdiĥ joyáh bojnit, Diosdiĥ táí jepahna, páantjeh ájeéh ĩ táí jambipna caá.***

26 **Det weemdíh teo wũhniĥ jamíhna, wã naáwátdih táí joyát caá náahap. Pánih chãjna, queétdih wãjeéh ĩ jambipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wũhniĥdiĥ búdí oina, wã ípbut ájeéh ã táí jumat táutbiĥna caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

Jesús ã wunat pínahdiĥ ã naáwát

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23 9.24; 17.33

* 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc

27 **“Buu bádí wā jġahna caá. ¿Wā ípdih ded pah tīgáá wā niijbí? ‘Paá, weemdíh yeejép ā yapca bojo naáh’, ¿wāta niij tániit? Caandíh páant wā niij wábhcan caá. Yeejép yapnit, wənat túut niijná, nin baácboó wā jūúwáp jġ. Pánihna, buu weemdíh chah yeejép bəwat ā jəmbipna caá.**

28 **Paá, buu ded pah wēpni ma jəmatdih cāacwādih ma jéihyanaá”, Diosdih ā niijíp jġ.**

Páant ā niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah āi niijíp jġ:

—Wā wēpatdih queétdih wāát júutəp be. Pánihna, wā jwúub júutbipna caá, páant məntih, ā niijíp jġ.

29 Páant ā niijíchah joiná, dawá caanjġh joi ħáhnit, ĩ joi wáhi bejep jġ. Pánih joi wáhi bejnit, nin pah ĩ niijíp jġ:

—Énoh níit páant yáani, biquína ĩ niijíp jġ.

—Ángel Jesúsdiħ naóhna caá ā chājap, bita ĩ niijíp jġ.

30 Queét páant ĩ niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ā niijíp jġ:

—Jeámant wéheni wġih pínah nihcan, weém Dios ā wahní wā jəmatdih yeéb ħi jéihyat pínah niijná, páant āi niijíp be.

31 **Buu nin baácdiħ moón yeejép wā ĩ yéej chājat jġib wā íp queétdih ā peéh chājbipna caá. Queétdih wətni nemépwā ĩ maáhdihbut ā yohbipna caá.**

32 **Weemdíh cruzboó péoh dodhnit ĩ mawachah, dawá cāacwā wġihwā pínah wā chājbipna caá, Jesús ā niijíp jġ.**

33 Páant niijná, ded pah ā wənat pínahdiħ Jesús cāacwādiħ naóhna āt chājap tajġ.

34 Páant ā niijíchah joinít, cāacwāboó caandíh nin pah ĩ niij wábh joyóp jġ:

—Dios naáwátdih daácnitji nin pah ĩt niij daacáp tajġ: ‘Dios ā wahní Cristo páantjeh ā jəmbipna caá’, ĩt niij daacáp tajġ.* ¿Páant ĩ niij daacáchah, meém nihát cāacwā úud jeñé, Dios ā wahnidih dépanihna pohba cruzboó ĩ péoh dodh mao yohcan níit? ¿Meém Dios ā wahní nihcan níit? ĩ niijíp jġ.

35 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij jepahap jġ:

—**Weémboó baabát panihni ded pah wā íp ā jəmatdih yeebdíh wā jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh ħijeéh wā jəmbipna caá. Pánihna, túi jəmat túut niijná, yeebdíh wā bohéátjidiħ ħi quíib buudcá bojoó. Ded dupánapboó jib bejni dedboó ā bejat pínahdiħ ā en juicán caá.**

36 Pánihna, weém baabát panihni wā jəməchah, buu wā bejat pínah jātiħ weemdíh ħi jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jəmnit panihnit wġihwā ħi jəmbipna caá, ā niijíp jġ.

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

Páant niij naóh péanit, jwiít dih ã namah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, queétdih ã jwei béjep jĩ.

Judíowã Jesús dih ã náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ã wēpatjĩh Jesús queétdih ã chãj júutuchah yuhna, dawá jwĩ déewã caandih ã jóiíhcap jĩ.

³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ã naáwátjĩ pahjeh queét ã chãjap jĩ. Nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Maá, ma naáwátdih wã bohénachah yuhna, cãacwã ã jóiíhcan caá. Ma wēpatjĩh queétdih wã chãj júutuchah yuhna, ‘Caán naáwát yoo bópdih nihcan caá’, ã niij jenah joiná caá”, Isaías ãt niij daacáp tajĩ. (Is 53.1)

³⁹ Páant ã jóiíhcat ennit, Dios queétdih ã jéihyat túutcan caá. Caandihbut Isaías nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queétdih ãt chãjap wut jĩ. Pánih chãjnit, ã naáwátdih queétdih ãt jéihyat túutcap wut jĩ. Pánihna, ã wēp chãj júutatdih enna yuhna, ã beh encan caá. ã bohéátdih joiná yuhna, ã beh joicán caá. ã bohéátdih jéihna nihna, ã yéej chãjatdih ãt cádahji tagaá. Páant ã cádahachah, queétdih Dios ãta túi ubji tagaá”, Isaías ãt niij daacáp tajĩ. (Is 6.10)

⁴¹ Páant niij daácna, Isaías Cristo ã wēpat, búdí ã yeh iigát dihbut enniji jumna, ded pah Cristo ã yapat pínahdih naóh daácna ãt chãjap wut jĩ.

⁴² Obohjeéhtih, dawá cãacwã, biquína jwĩ maátabut “Caán Dios ã wahni Cristo yoo bát caá”, Jesús dih ãt niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joiná yuhna, queét fariseowãdih úumna, bita “Jesúsjeéh wã waadáp be”, ãt niij naáwíhcap wut jĩ. Páant ã naáwáchah nihna, jwĩ míic wáacat munná fariseowãboó queétdih ãt waadát túutjican tagaá.

⁴³ Queétdih Dios ã wēi naáwátdih náahna yuhna, cãacwãboó ã weñatdih chah ãt bidip wut jĩ. Pánihna, queét “Weém Jesús ih caá”, bitadidih ãt niij naáwíhcap wut jĩ.

Jesús ã naáwátdih ã jóiíhcat jib peéh chãjat ã jumat

⁴⁴ Túttimah, Jesús cãacwãdih nin pah túbit ã niij ñaac naáwáp jĩ: “**Ded weemdih jepahni weemdihjeh pohba jepahna ã chãjcan caá. Weemdih wahnidihbut ã jepahna caá.**

⁴⁵ **Ded weemdih enni weemdih wahnidihbut ã enna caá.**

⁴⁶ **Ded dupánapboó jumniiji, weemdih jepahna, baabát panhipboó ã jwúb jumat pínah niijná, weém baabát panihni nin baácboó wã júuwáp jĩ.**

⁴⁷ Obohjeéhtih, ded wã naáwátdih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wã peéh chãjcan niit. Nin

baácdih moón weemdih jepahcannitdih peéh chãjadih jũohna wã chãjcan jĩ. Obohjeéhtih, iiguipna bejnit déedih túi ubat túut niijná, wã jũáwáp jĩ.

⁴⁸ **Ded weemdih náahcanni, wã naáwátdihbut joíhcanndih peéh chãjat ã jumbipna caá. Wã naáwátdih i joíhcatji jĩib péeni yeó jáapdih wã ípboó queétdih ã peéh chãjbipna caá.**

⁴⁹ **Weém wã jenah joyátjeh yeebdih naóhna wã chãjcan caá. Wã íp weemdih wahniboó ded pah wã naáwát pínahdih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wã naáwátboó ã naáwátjeh tiguaá.**

⁵⁰ **Ded ã naáwátdih joí waadána, wã ípjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Pánihna, wã íp ã naáwát túutatdihjeh tiguaá, yeebdih wã naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

13

Jesús ã bohénitih jítchanadih ã chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah jãtíhbit, Jesús nin baácdih cádahnit, ã íp pehbhoó ã bejat pínah bahni ã jũhdadtdih átát jéihyep tajĩ. Áihwã nin baácdih moondih búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jĩ. Pánihna, ã oyatdih júutna, áihwãdih ã wan wũhup jĩ.

² Caan chéi Jesús jwiútdih ã numah jeéméchah, Jesúsdih eníhcannitdih ã naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote

wãúhdih nemépboó át waád dée tajĩ.

³ Dios pebhmant ã jũúwátjidih, ã jwúub pũuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajĩ. Á íp caandih chah maáh ã waadaát pínahdihbut átát jéihyep tajĩ.

⁴ Pánih jéihna, jwĩjeéh jeémp lajniji ñah ñahnit, áih yégueh jih bóo chóodih too dugnit, jõp wiwat pínah yégueh chóojĩh chũhlit yoób ã chéwep jĩ.

⁵ Chéo péanit, pamapdih mah pũoh yacnit, jwĩih jítchanadih ã choc jwĩhip jĩ. Pánih chocnit, ã chéo búudhni chóojĩh jwĩih jítchanadih ã jõp wiwip jĩ.

⁶ Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã juibínap jĩ. Áih jítchanadih chocat túut ã chãjchahjeh, Pedroboó caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wĩih jítchanadih chocodih jũoh niút ma chãjap? ã niijíp jĩ.

⁷ —**Weém butéh yeebdih ded pah wã chocatdih ma jéih jwuhcan yuhna, túttimah ma jéihbipna caá,** Jesús caandih ã niijíp jĩ.

⁸ —Obohjeéhtih, wĩih jítchanadih meemdih wã chocat túutcan caá, Pedro ã niijíp jĩ.

—**Meemdih wã choccah, wĩih ma nihcan niút,** Jesús caandih ã niijíp jĩ.

⁹ —Pánihna, Maá, wĩih jítchanadihjih nihcan, wĩih téihyanadih, wĩih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ã niijíp jĩ.

10 —Ded jëehna, nihat ãih bácahdih ã túi chocna caá. Caandih chéne jwáub chocat ã náahcan caá. ãih jítchanadijeh chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jëehnit panihnit ñi jumachah yuhna, biíc ñijeéh jumni jëehcanni panihni ã yéejatdih cádahcanni ã jumna caá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

11 Páant niijná, Jesús caandih eníhcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiítidih páant át niijíp tajĩ.

12 Jwíih jítchanadih choc péanit, ãih yégueh chóodih jwáub duonít, ã lajapjina ã jwáub juí lajap jĩ, páant mantih. Pánih jwáub juí lajnit, nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ:

—¿Butéh yeebdíh wã chocatjidih ñi jéih niít?

13 Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih niij tígáá ñi chãjap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tígáá.

14 Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jumna yuhna, teo wãhnit ípĩ chãjat pah ñíih jítchanadih wã chocna beé. Páant wã chãjachah ennitji jumna, yeebbát ñíih jítchanadih míic chocat caá náahap.

15 Ded pah ñijeéh jumnitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wã jáutap be. Pánihna, yeebdíh ded

pah wã chãjatji pah yeebbát biíc yoobó ñi chãjáa.*

16 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded teo wãhniboó ã maáh chah nihcan caá. Ded ã wãhni-boó caandih wãhni chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wãhni pah ñíih jítchanadih yeebdíh wã choc wãhup be. Pánihna, wã chãjatjidih ennitji biíc yoobó ñi chãjáa.

17 Páant wã wutatdih jéihnit, chãjna, búdí ñi wëibipna caá.

18 “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wã niijcán caá. Det wã ñíonitdih wã túi jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji biíc yoobó ã yapbipna caá. ‘Wãjeéh jeémpnijeh tígáá weemdíh yeejép ã chãjbipna caá’, ít niij daacáp tajĩ.*

19 Páant ã chãjat pínah jãtih yeebdíh naóhna caá wã chãjap, páant ã yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ã wãhni Cristo ta tígáá’, ñi niij jéihyat pínah niijná.

20 Nindihbat yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã wãhniidih ded túi wëi jwááhni, weemdíhbat ã túi wëi jwááhna caá. Pánih weemdíh wëi jwááhni, weemdíh wãhniidihbat ã wëi jwááhna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.*

Judas ã duó wáyat pínahdih

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27 * 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20 * 13:18

Sal 41.9 * 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

Jesús ã naáwát

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Páant niij péanit, Jesús búdí ã jġahap jġ. Pánih jġahnit, jwiít dih nin pah ã niijíp jġ:

—**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Biíc ñi cátiġ ĵamni weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá,** ã niijíp jġ.

²² Páant ã niijíchah joinít, caandíh ĵúatni pínahdih jéihcan, jwiítjeh jwí míic en jāhanap jġ.

²³ Weém, Jesús búdí ã oini-boó caandíh wã dodh jāah la-jap jġ.

²⁴ Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyaġíh jenah ĵúatnit, nin pah ã niijíp jġ:

—Caandíh ma úbh joí eneé dedna tigaá caandíh duó wáini pínah, weemdíh ã niijíp jġ.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, weémboó Jesús dih jwúub dodh jāah lajnit, caandíh nin pah wã niij úbh joyóp jġ:

—¿Maá, deddih niij tigaá ma chāj? wã niijíp jġ.

²⁶ —**Nin pandih dajnit wã neéh wāhni pínah weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá,** weemdíh Jesús ã niij jepahap jġ.

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj ub neéh nit, Judas, Simón Iscariote wáúhdih ã wāhup jġ.

²⁷ Páant Jesús ã daj neéh wāhni pandih Judas ã jeéméchah, nemépoó caandíh yeejép át chājat

táutap tajġ. Pánih jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jġ:

—**Ded pah ma chājat pínahdih waícanjeh chājadih ma bejeé,** Judas dih ã niijíp jġ.

²⁸ Páant Judas dih ã niijíchah joiná yuhna, jwiít niहत jwí jéihcap jġ.

²⁹ Pánih jéihcan, “Judas jwíh dinerodih en daoní ã ĵamuchah, jwí jeémát pínahdih ĵiib chājat táutna, Jesús páant ã niij wahna caá”, biquína ġt niij jenah joyóp ta yuh jġ. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wāhat táutna caá át chājap”, ġt niij jenah joyóp tajġ.

³⁰ Pánihna, Jesús ã neéh wāhni pandih jeémp péanit, Judas ã bac bejep jġ. Páant ã bac bejehah, chei wāát ĵamup jġ.

Jesús jāap wútatdih ã naáwát

³¹ Páant Judas ã bac bejat táttimah, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jġ:

—**Buu láa bácah weém ni-hat cáacwā úud jehé wã íp ã wāhni wã ĵamatdih, wã wēpatdihbut cáacwādih ã jéihyabipna caá. Caán ã wēpatdih weembát queétdih wã jéihyabipna caá.**

³² Páant wã íp ã wēpatdih wã jéihyanachah, caán wã wēpatdihbut waícanjeh ã jéihyabipna caá.

³³ **Yeéb wã weh panihnit, nindihbut wã naáwáchah ñi táí joyoó. Daocáni yeó jāapbitjeh ñijeéh wã ĵum jwuhbipna caá. Wã bejat táttimah, weemdíh búdí ñi**

bidbipna caá. Jwĩ déewādh wā niijátji pah yeebdíhbut biíc yoobó niijnít, ‘Wā bejep pínahna yeéboó ñi jéih bejcan caá’, wā niijná caá.*

³⁴ **Pánihna, jáap wutatdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeebjéh ñi míic oyoó. Yeebdíh wā oyatji pah, yeebjéhbut ñi míic oyoó.***

³⁵ **Páant ñi míic oyochah ennit, wíihwā ñi jumatdih bita í jéihbipna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.**

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ **Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro Jesús dih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:**

—¿Maá, dedboo tigaá ma bejbi, páant ma niijná? ã niijíp jĩ.

—**Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwuhcan caá. Obohjeéhtih, bũu jéih bejcan yuhna, táttimah wā pebhna ma juibí bipna caá, Pedro dih Jesús ã niijíp jĩ.**

³⁷ —¿Maá, dépanih tigaá bũu majeéh wā jéih bejcan? Weemdíh í mawachah yuhna, meemdíh wā cádahcan niít, Pedro ã niijíp jĩ.

³⁸ —**Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wun wúhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Mujbai ã ewat pínah játih, ‘Caandíh wā jéihcan caá’, biíc peihcanni láa pohba bitadh ma**

niij yeebipna caá, Jesús Pedro dih ã niijíp jĩ.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ã jumat

¹ **Táttimah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ: “Butéh wā niiját dih náhninit, ñi jígahca bojóó. Wā ípdih táí jenah joinít, weemdíhbut biíc yoobó ñi táí jenah joyoó.**

² **Wā íp ã jumupboó dawá jumat pínah mæuná ã jumna caá. Pánihna, caanná juibínit, ñi jumat pínahdih ámohodih wā bejbipna caá. Wā naáwát pah biíc yoobó ã wihcah, páant yeebdíh wāta niij naóhcan tagaá.**

³ **Yeéb ñi jumat pínahdih táí ámoh péanit, yeebdíh ubadh wā jwúub dei jéohbipna caá, wājeéh ñi jumat pínah niijná.**

⁴ **Wā bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ã niijíp jĩ.**

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwí jéihcan caá. ¿Ded pah tigaá caán namá panihnidih jwí jéihbi? Tomás Jesús dih ã niij wábh joyóp jĩ.

⁶ —**Weemjéh tigaá namá panihni wā jumup, wā íp pebhboó ñi juibíát pínah niijná. Weemjéh mun tigaá yoobópdih naóhni. Jeáboó juibínit pínahdih weemjéh mun tigaá caolih booni wā jumna caá. Caolih wā**

* 13:33 Jn 7.34
6.46; Hch 4.12

* 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18;

boonanit mícjeh wã íp pehbó páantjeh í jumbipna caá.*

⁷ **Weemdih túi jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih tagaá. Pánihna, buu caandih ennit panihnit jumna, caandih ñi túi jéihna caá buca, Jesús jwiít dih á niijíp jĩ.**

⁸ **Páant á niijíchah joinít, Felipe jwuh nin pah á niijíp jĩ:**

—Maá, jwí ípdih jwiít dih ma júutú. Páant bóojeh tigaá jwí eníhip, á niijíp jĩ.

⁹ —¿Felipe, **maatápdih wãjeéh jumna yuhna, weemdih ma túi jéih jwuhcan niít? Weemdih enna, wã ípdihbut maat enep be. 'Jwí ípdih ma júutú', niijná, ¿dépanih tigaá weemdih páant ma niij?**

¹⁰ **Weém wã ípjĩh chénewã jumna yuhna, biícjeh caá. ¿'Páant caán yoobópdih nihcan caá', ma niij jenah joicáh? Yeebdih naóhna, wã jenah joyátjĩh wãpĩ naóhcan caá. Wã íp á naáwát túutuchahjeh, wã naóhna caá. Pánihna, caán biíc dih jumna, á wēpatjĩh wãpĩ chãj júutna caá.**

¹¹ **Weém wã ípjĩh chénewã jumna yuhna, biícjeh caá. Caán 'Yoobópdih tigaá', niij jenah joicán, wã íp á wēpatjĩh wã chãj júutatjidi h náhninit, biícjeh jwí jumati dih ñi jéihbipna caá.**

¹² **Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Det weemdih túi jenah joinít wã chãjat pah biíc yoobó í chãjbipna caá. Buu wã íp pehbó jwáub bejna, wã chãjat chah pohba wã íp á wēpatjĩh í chãjbipna caá.**

¹³ **Weemdih túi jenah joinít í uúbát pah wã chãjbipna caá, wã íp á wēpatdih cáacwã í jéihyat pínah niijná.**

¹⁴ **Pánihna, weemdih jepahnit ñi jumachah, dedé ñi uúbát biíc yoobó wã chãjbipna caá, Jesús á niijíp jĩ.***

Túini Espiritu á wahat pínahdih Jesús á naáwát

¹⁵ **“Yeéb weemdih oina, wã wutatdih ñi jepahbipna caá.***

¹⁶ **Yeebdih Túini Espiritu á wahat pínah niijná, wã ípdih wã uúhbipna caá, wã wihcah, ñijeéh á jumati pínah niijná. Caán Túini Espiritu yeebdih teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jumati pah ñijeéh á jumbipna caá.**

¹⁷ **Nin baác dih moón wã ípdih jéihcannit, caán Túini Espiritudihbut í jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandih í túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jumni pínahdih yeébbó ñi túi jéihbipna caá.**

¹⁸ **“Yeebdih wã éemp bejcan niít. Pánih éemp**

* 14:14 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15
Dt 6.4-9; 11.1

bejcan, caán Túini Espíritu yeebdíh ã juyúchah, weém wã jumat pahjeh muntih ñijeéh ã jumbipna caá.

19 Wã bejat pínah bahni-jeh ã judhna caá. Páant wã bejat túttimah, nin baácđih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh í jwáub encan níit. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwáub boo pud júóhni wã jumat pah muntih, yeebbát jwáub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.

20 Jwí wahni Túini Espíritu yeebdíh joinít, wã íp bíícdih wã jumatđih yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wã íp bíícdih wã jumat pah muntih, yeéb bíícdih wã jumatđihbat ã jéihyabipna caá.

21 Ded wã wutadđih joí waadáni weemdíh oini caá.* Weemdíh oinidih wã ípbat ã oibipna caá. Weembát caandíh bííc yoobó wã oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wã jumatđih wã túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jĩ.

22 Jwíjeéh jumni bíih Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsđih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Maá, dépanihna jwiítđihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jepahcannitboodíh ma jéihyabican? ã niijíp jĩ.

23 —Ded weemdíh oini wã naáwátđih ã túi joí waadábipna caá. Páant ã túi joí waadánachah, wã

íp caandíh ã oibipna caá. Pánih oina, wã íp bíícdih áih caolihđih waadnít, ájeéh jwí jumbipna caá.

24 Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wã wutadđih ã jepahcan caá. Páant ã jepahcah, ájeéh jwí wihcan níit. Batéh ñi joiní weemjéh wã naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp weemdíh wahnijeh páant ã naáwát túutup be.

25 “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdíh wáát niij naáwáp be.

26 Obohjeéhtih, túttimah wã ípdih wã úbúchah, Túini Espíritudih yeebdíh ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacni jumna, ã túi bohébiipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wã naáwátjídih ã náhniabipna caá.

27 “Yeebdíh wã túi jumat túutna caá. Weém wã túi jumat pah muntih yeebbát ñi túi jumbipna caá. Wã wáhni túi jumat pah nin baácđih moón í jéih wáhcana caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ñi úmca bojoó.

28 “Weém wã bejjwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat túut niijná, wã jwáub dei júóhbipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wã niij naáwáchah, ñiát joiná jĩ. Páant wã niijíchah joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wéi tagaá. Wã ípboó weém chah wěpni ã jumuchah,

* 14:21 Dt 6.4-9; 11.1

ãjeéh jumnit, chah yeebdíh wã jéih teo wáacbična caá. Páant wã chãjat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap.

29 Weemdíh ded pah ã yapat pínahdih yeebdíh wãát naóhna jĩ, wã niijátji biíc yoobó ã yapachah, weemdíh túi jenah joinít ñi jummat pínah niijná.

30 “Yeebdíh wã míic wéhe jwuhat pínah bahnibitjeh ã jwdhna caá. Waícanjeh, nin baácđih moón ĩ maáh, weemdíh yeejép chãjadih ã jũóhbipna yah caá. Nemépwã ĩ maáh wěpni jumna yahna, weemdíh ã jéih yapohcan niít.

31 Obohjeéhtih, weemdíh wã íp ã wutah pahjeh wã chãjbipna caá, nihat cáacwã caandíh wã oyatđih ĩ jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñahúú. Chóbe bejjĩh”, Jesús jwiítđih ã niijíp yah jĩ.

15

Jesús jiwá iguúh páuj panihni ã jummat

1 Páant niijná yahna, nin pah jwiítđih ã jwúub niúj bohénap jĩ, páant mantih: “Weém jiwá iguúh páuj panihni, wã ípboó iguúhadih en daoní panihni, wíh cáacwã iguúh pihna panihnit ĩ jumna caá.*

2 Quehcanni pihđih iguúhadih en daoní ã bóod yohbipna caá. Páant ã bóod yohat pah, det weemdíh túi jenah joicánnitđih wã

íp ã yohbipna caá. Ded túi quehni pihboodíh ã bóod ámohna caá, dawá ã quehat pínah niijná. Páant ã chãjat pah det wíh wã ĩ náahatđihjeh ĩ chãjachah enna, wã íp queéđih ã cádahat táutbipna caá, ded pah wã náah yacatboodíh ĩ chãjat pínah niijná.

3 Yeéboó wã naáwátđih joí jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá.

4 Túi biícđih wãjeéh ñi jumúú. Páant wãjeéh ñi jumuchah, weembút yeéb biícđih wã jumbipna caá. Ded iguúh pih áih páujđih túi đuj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebút weemdíh túi joicán, wã wěpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ñi jéih chãjcan niít.

5 “Weém jiwá iguúh páuj panihni, yeéboó áih pihna panihnit caá ñi jumap. Ded weemdíh túi joiní wãjeéh túi biícđih ã jumuchah, weembút ãjeéh túi biícđih wã jumbipna caá. Pánih jumna, túi quehni pih panihni wã weñat pínahdih ã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó, wã weñat pínahdih ĩ jéih chãjcan niít.

6 Ded wun jũóhni pihđih ã yohat pah, weemdíh cádahni, wãjeéh túi jumcannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguúh pihna ã diib téhechah, iguúhadih

* 15:1 Is 5.1-7

en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah, weemdih cádahnitdih Dios peéh chãjna, iiguípna ã yohbipna caá.

⁷“Yeéb weemdih cádahcan, wã naáwátdih túi joiná, ded ñi náahatdih ñi uúbúchah, biíc yoobó wã chãjbipna caá.

⁸ Wã weñat pínahdih ñi chãjachah ennit, ‘Queét Jesúhwã caá’, bita ñi niij jéihbipna caá. Páant niij jéihnit, wã ípdihbut ñi wëibipna caá.

⁹ Wã íp weemdih ded pah ã oyat pah muntih weembút yeebdih biíc yoobó wã oina caá. Páant yeebdih wã oyatdih ñi túi náhninaá.

¹⁰ Wã íp weemdih ded pah ã wutuchah, caandih jepahna, ã oyatjñh ãjeéh wã túi jumna caá. Páant wã chãjat pah, weem jwáh yeebdih ded pah wã wutatdih jepahna, wã oyatjñh wãjeéh ñi túi jumbipna caá.

¹¹ “Páant yeebdih wã naóhna caá, wãjeéh túi jumnit, bádí ñi weñat pínah niijná. Bainí ñi wëican niít.

¹² Nin pah yeebdih wã niij wutna caá: Yeebdih wã oyat pahjeh muntih, yeebjébut ñi míc oyoó.*

¹³ Ded ã chéendih bádí oina, caanjéh ã wunat pínah tobohochah yahna, caandih ã túi teo wáacbipna

caá.

¹⁴ Ded pah wã wutatdih jepahna, yeéboó wã chéenwã ñi jumna caá.

¹⁵ Wã chéenwã yoobát ñi jumachah, ‘queét wã pebh moonjéh caá’, yeebdih wã niijcán caá. Ñi maáh ded pah ã chãjatdih ã pebh moón ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, wã chéenwã ñi jumachah, ded pah wã íp ã naáwátdih yeéboodih wãát naóh yapanap jñ.

¹⁶ Yeéb weemdih ñi ñiocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdih wã ñíwip jñ, wã ípíhwã jumna, ã wutatdih jepahnit, ñi túi chãj cádahcatdih ennit, bitabut Diosdih ñi jepahat pínah niijná. Pánih túi chãj cádahcannit, wíhwã jumna, ded pah wã ípdih ñi uúbúchah, yeebdih ã wãhbipna caá.

¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdih wã jwáub wutna caá: Yeebjéh ñi míc oyoó”, Jesús jwiitdih ã niijp jñ.

Jesúsdih, áihwãdihbut nin baácdih moón ñi iiát

¹⁸ “Nin baácdih moón yeebdih ñi ináchah, weemdihbut ñi iiátjidih ñi túi náhninaá.

¹⁹ Diosdih jepahcanit ñi jumachah nihna, queétjeh ñi míc oyat pahjeh, yeebdihbut ñi ita oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wã ñionit jumna, ded pah queét ñi chãjat pah biíc yoobó ñi chãjcatdih ennit, yeebdih ñi eníhcan caá.*

* 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

* 15:19 Jn 17.14-18

20 **‘Wiihwã jumna, weem cháh ñi jumcan caá’, yeebdíh wã niijátjidih ñi táí náhninaá. Pánih weém nump jumna, weemdíh yeejép ì chãjat pahjeh yeebdíhbut biíc yoobó ì chãjbipna caá. Bitaboó wã bohéatdih jepahnit, yeebút queétdih ñi bohénachah, ì jepahbipna caá.***

21 **Pánihna, nin baác dih moón weemdíh wahnidih ì jéihcat jíib, yeéb wiihwã ñi jumachah ennit, yeebdíhbut yeejép ì chãjbipna caá.**

22 **“Queétdih bohénadih wã jãóhcah, weemdíh ì náahcatji jíib queétdih peéh chãjat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, buu queétdih wã bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá’, queét ì jéih niijcán caá.**

23 **Ded weemdíh eníhcanni wã ípdihbut eníhcanni caá.**

24 **Wã íp ã wēpatjĩh cáacwã ì jéih chãjca naáhdih wã chãj júutap be. Páant wã chãj júutcah, queétdih yéejat jíib áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chãj júutatdih enna yahna, weemdíh, wã ípdihbut ì eníhcan caá. Páant ì eníhcat jíib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.**

25 **Pánih eníhcan, Dios naáwátdih naóh yapanit ì daacátji biíc yoobó chãjna caá ì chãjap. ‘Queétdih yeejép wã chãjcah yahna,**

weemdíh ì eníhcan caá’, ìt niij daacáp tajĩ.*

26 **“Túttimah, wã ípjeéh jumni Táini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wã jumatdih ã táí jéihyabipna caá.**

27 **Cãacwãdih wã bohé jwíihichah, yeéb wãjeéh ñiát jumap jí. Pánih wãjeéh jumnit, ded pah wã chãjatdih ennitji yeéb jwáh bitadih naáwát caá náahap.**

16

1 **“Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandíh táí náhninit, biíc yoobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah niijná.**

2 **Túttimah, wiihwã ñi jumap jíib, ñi maáta jwí miíc wáacat muuná ì waadát túutcan niit. Biĩh láa ded yeebdíh mao yohna, ‘Dios ã náahat pah chãjna caá wã chãjap’, ã niij jenah joibípna yah caá.**

3 **Wã ípdih, weemdíhbut ì jéihcat jíib páant ì chãjbipna caá.**

4 **Pánihna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, ‘Páant ã yapat pínahdih Jesús jwiítdih ã naáwáp jí’, ñi niij náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah niijná, buu yeebdíh wã naóhna caá”, Jesús jwiítdih ã niijjí jí.**

* 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

* 15:25 Sal 35.19; 69.4

Túini Espiritu ded pah ã teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíih pej jam láa weémboó ñijeéh jamna, butéh wã bohéátdih yeebdíh wã naóh jwahcap jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, buu weemdíh wah deyani pehbóo wã jwáub béjat pínah bahnijeh ã judhduchah, yeebdíh páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaá ma bejbi?’ weemdíh ñi niij wábh joicán caá.

⁶ Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wã naáwáchah, bádí ñi jĩgahna caá.

⁷ Obohjeéhtih, tubit ñi jĩgahcat pínah niijná, yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Wã púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espiritudih wã wahachah, chah ñi túi jumbipna caá. Wã púuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jáohcan tagaá.

⁸ Wã wahachah, caán dei jainá, nin baácdih moón ĩ yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chãjat pínahdihbut ã jéihyabipna caá. Yéej chãjnitdih ĩ yéejat jíib Dios ã peéh chãjat pínahdihbut caán ã jéihyabipna caá.

⁹ Caán Túini Espiritu cáacwãdih nin pah ã niij jéihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, ã niijbipna caá.

¹⁰ Wã ĩp pehbóo wã

jwáub bejat túttimah, cáacwã weemdíh ĩ jwáub encach, Teo Wáacni jwah queétdih ã bohébipna caá, ded pah ĩ túi jumat pínahdih ĩ jéihyat pínah niijná.

¹¹ Nin baácdih moón ĩ maáh nemépdih Dios ã peéh chãjat pínahdih Túini Espiritu ã jéihyabipna caá.

¹² “Bádí caá yeebdíh wã naáwát pínah ã judhdup. Obohjeéhtih, buu caandíh wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá.

¹³ Páant wã naóhcah yuhna, Túini Espirituboó yeebdíh ã jéihyabipna caá. Caán ã jenah joyátjeh ã naóhcan niit. Obohjeéhtih, wã ĩp caandíh ã naáwát túutuchah, yeebdíh yoobópdih ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohébipna caá.

¹⁴ Pánihna, ded pah wã jumatdih ã naáwáchah joinit, yeébbóo weemdíh bádí ñi wéibipna caá.

¹⁵ Wã ĩp ã jéihyat pah, weembút wã jéihna caá. Páant tígaá ‘Túini Espiritu ded pah wã jumatdih ã jéihyabipna caá’, yeebdíh wã niij naáwáp be.

¹⁶ “Bahnitjeh weemdíh ñi en jwahbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encaniti, weemdíh ñi jwáub enbipna caá, páant mantih”, Jesús jwiitdih ã niijp jĩ.

Buu jĩgahnit, túttimah wéinit jwĩ jumat pínah

17 Páant ã niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jwī míc niij úbh joyóp jī:

—‘Bahnibitjeh weemdih ñi en jwəhbična caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwəub enbična caá, páant mantih’, niijná, ¿ded pah niij tígaa páant ã niij? ‘Wā íp pehbóo wā jwəub páuh laab bébična caá’, niijná, ¿ded pah ã chājat pínahdih niij naóh tígaa jwiít dih páant ã niij?

18 ‘Bahnibitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah niij tígaa ã chāj? Obohjeéhtih, jwī beh joicán caá, jwī míc niijíp jī.

19 Páant niijnít, caandih jwī úbh joíhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jī:

—‘Bahnibitjeh weemdih ñi en jwəhbična caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwəub enbična caá páant mantih’, ¿wā niijátdih beh joicán, úbh joíh niít ñi chājap?

20 Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Wā wanat pínah bahnibitjeh ã jedhna caá. Pánihna, wā wanuchah enna, búde ñi júbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih eníhcannitboó búde í wēibipna caá. Yeebboó búde jígahnitji, táttimahbitjeh ñi jwəub wēibipna caá.

21 Nin pah ã jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat

pínah ã jumachah, búde mi jígahna caá. Pánih jígahna yuhna, mi weép jummat táttimah, caántdih ã tabatjidih náhnican, wébít ã cáac jumachah ennit, búde mi wēina caá.

22 Páant mi jummat pah tígaa buu yeéb ñi jígahbična caá. Táttimah, yeebdih wā jwəub enechah, yeebút búde ñi jwəub wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdih í jéih jwəub jígahacan niít.

23 “Weemdih ñi jwəub énni yeó jáapdih táí beh joinít jumna, weemdih ñi úbh joicán niít. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Wíihwā jumna, wā wēpatjīh ñi wēbúchah, wā íp yeebdih ã jepahbična caá.

24 Játih wā ípdih páant ñi úbh jwəhcap jī. Obohjeéhtih, yeebdih wā wan wāhat táttimah, wíihwā jumna, páant caandih ñi úbá. Páant ñi wēbúchah, ñi wēbátdih ã wəhbična caá, búde ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatdih yap yohni ã jumat

25 “Játih wā jenah joiní naáwátjīh jeh yeebdih wā bohénachah, ñi táí beh joicán beé. Obohjeéhtih, wā boo pud jūwát táttimah, ded pah jwī íp ã jummatdih táí buocannijeh wā naóhbična caá.

26 Caán láa wíihwā jumna, wā wēpatjīh yeebjéh wā ípdih ñi wəhbična caá.

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

Weémboó ñíih pínahdih wã jwáub wúbh wúhcan niít.

²⁷ **Pánihna, wã íp pebh-mant jáóhni wã jumuchah ‘Yoobópdih tigaá’, níij jenah joinít, weemdíh ñi oyochah ennit, wã ípboó yeebdíhbut ã oibipna caá. Páant ã oyatdih jéihnit, yeebjéh caandíh ñi wúhbipna caá.**

²⁸ **Weém wã íp biíc dih jumniiji nin baácboó wã júwáp jĩ. Pánihna, buu nin baácboó jum jwuhni wã íp pehbboó wã jwáub páuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiít dih ã níijíp jĩ.**

²⁹ **Páant ã níijíchah joinít, jwiít caandíh nin pah jwĩ níijíp jĩ:**

—**Buu báciah ma jenah joiní naáwátjijeh bohécan, buocannijeh jwiít dih ma naóhna caá.**

³⁰ **Pánihna, meém jéih beedáni ma jummatdih buu jwuhna jwĩ jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ã wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jáóhni ma jummatdih jwĩ táí jéihna caá, jwĩ níijíp jĩ.**

³¹ **—Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jáóhni tigaá át jumap’, ¿ñi níij niít buca?**

³² **Páant níijnítji yuhna, buu cheijeh nihát yeéb ñíih muanáboó ñi jweí jwáub bejehchah, weém biícjeh wã chãóbipna caá. Obohjeéhtih, biícjeh pohba wã nihcan niít. Weemdíh ñi yoh bejehchah yuhna, wã**

ípboó wãjeéh ã jumbipna caá.

³³ **Páant wã yapat pínah játih yeebdíh naóhna caá wã chãjap, jĩgahcanjeh ñi táí jumát pínah níijná. Nin baácboó ñi jum jwuhchah, Diosdih náhcannit yeebdíh yeejép í chãjbipna caá. Obohjeéhtih, nin baác dih moón í yéj chãjatdih yap yohni wã jummatdih jéihnit, bádí ñi weñeé, jwiít dih ã níijíp jĩ.***

17

Jesús áih pínahdih Diosdih ã wúbat

¹ **Páant níij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã níij wúbup jĩ: “Paá, buu ma níijátji pah tih weemdíh í mawat pínah ã juná caá. Pánihna, weém ma wúh wã jummatdih cáacwádih ma jéihyanaá, weemdíh í weñat pínah níijná. Páant ma chãjachah, weém jwáh meemdíhbut queétdih wã weñat túutbipna caá.**

² **Nihat cáacwã í maáh weemdíh ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdíh ma wáhnitdih majeéh wã jumát túutbipna caá.**

³ **Det meém Dios biícjeh jumnidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, japboó jwíjeéh biíc dih páantjeh í táí jumbipna caá.**

⁴ **“Nin baácboó jum jwuhna, ma chãjat túutatjidih wã chãj péanap be. Pánih chãjna, ded pah ma jummatdih cáacwádih wã**

* 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

tái jéihyanap be, meemdíh ì weñat pínah niijná.

5 Pánihna, nin baácdih jwí chãjat pínah jãtih, majeéh biícdih jum jwuhna, biíc yoobó jwípí wutat pah muntih, weemdíh ma jwúb maáh waadánaá.

Jesus ã bohénitíh pínahdih jwuh Diosdih ã úbát

6 “Paá, nit wíhwãdih jwuh wã úbhna caá. Nit weemdíh ma wãhñit nin baáboó yeejépwã cátih ì jumachah yuhna, queétdih ded pah ma jumatdih wã jéihyanap be. Queét míhwãdih weemdíh ma wãhuchah, queét ma wutat pah ì chãjna beé.

7-8 Weemdíh ma naáwátjidih queétdih wã bohénachah, ì tái wëi joyóp be. Pánih wëi joinít, ma pebmant jãóhni wã jumatdih, ma wãhni wã jumatdihbut ì tái jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiítidih ã bohéátjidih, nihat ã chãj júutatjidihbut Dios át wutap taga’, ì niij jéihna caá.

9 “Paá, nit wã bohénitíh pínahdihjeh úbhna caá wã chãjap. Bitáih pínahdih úbhna wã chãj jwuhcan caá. Nit weemdíh ma wãhñit míhwã caá ì jumap. Ìih pínahdih meemdíh úbhna caá wã chãjap.

10 Nit wíhwã nihat míhwã mun tigaá. Pánihna, míhwãboó wíhwã mun tigaá. Weemdíh jepahna, ì táit numúchah ennit,

bitabut weemdíh ì wëina caá.

11 “Buu nin baáboó wã chãocán niit. Ma pebhna jwúb bejat táit caá wã chãjap. Páant ma pebhna wã jwúb bejehchah yuhna, nit weemdíh ma wãhñit nin baáboó ì chãóbipna caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdíh ma wãhñitdih ma wëpatjíh, weemdíh ma wãhni wëpat biícdih, ma tái en dawaá. Páant ma tái en dawáchah, jwiít tái biícdih jwí jumap pah muntih nitbut tái biícdih ì jumbipna caá.

12 Ìjeéh jum jwuhna, ma wëpatjíh nitdih wã tái en dawáp be, biícboó ã buúdcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwátidih ì daacátji pahjeh tih, biíc bácah iiguípna ã bejbipna caá.*

13 “Buu ma pebhboó bejat táit caá wã chãjap. Nin baáboó jum jwuhna, ìih pínahdih páant wã niij úbáp be, caandíh joinít, weém biícdih búdí ì weñat pínah niijná.

14 Ded pah ma jumatdih nitdih wãát naáwáp be. Weém yeejépwã chãjcat pah nit wíhwãboó yeejépwã chãjnitji ì táit numúpwã be. Páant ì táit numúchah ennit, bita táit numcánnitboó queétdih ì iiná caá.

15 ‘Nin baácdih jumnit wíhwãdih ma ub bejeé’, wã niij úbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baácdih ì

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

jam jwahuchah, ma túi en dawaá, Nemép queétdih ã yéjacat pínah niijná', wã niij úbhna caá.

16 Weém nin baácdih moón yeejép ã jenah joyát pah wã jenah joicán caá. Pánihna, weemdih jepahnit jamna, nin baácdih moón ã jenah joyát pah queétdih ã jenah joicán caá.

17 Ma naáwát yoobópdih ã jamuchah, caandih nit wíhwādh ma túi bohénaá, meemdih chah ã jepahat pínah niijná.

18 Nin baácbó weemdih ma wahat pahjeh muntih, weembát nit wíhwādhbut wã wahna caá, ded pah jwí jumatdih queét jwah bitadh ã bohéat pínah niijná.

19 Cáacwādh wã wan wāhbična caá, míhwā jamna, ma weñat pínahdhjeh ã chājat pínah niijná.

Jesús nihat áihwā pínahdhbut ã úbát

20-21 “Nit wíhwādhjeh ma teo wáacá', wã niij úbhca caá. Bm queétdih bitadh wíh doonádh ã bohénachah joinít, weemdih jepahnitdhbut ma teo wáacat pínahdh wã úbhna caá, nihat wíhwā bícdih ã jumat pínah niijná. Weém majeéh jwiít chénewā jamna yahna, bícjeh caá. Pánihna, jwiít bícjeh jwí jumat pah queétdih jwíjeéh túi bícdih ã jam naáh, ma wahni wã jumatdih nihat cáacwā

'Yoobópdih tigaá', ã niij jéihyat pínah niijná.

22 Weemdih ma wāhni wēpatdh wíhwādhbut wāat wāhup be, bícdih jwiít jwí jumat pah, queétdih túi bícdih ã jumat pínah niijná.

23 Weém queét bícdih wã jamuchah, meembát weém bícdih ma jamna caá. Páant bícdih jwí jamuchah, wíhwā yoobópdih bícwā pahjeh ã jambipna caá. Páant bícwā pah ã jamuchah enna, ma wahni wã jumatdih cáacwā ã jéihbična caá. Pánihna, weemdih ma oyat pah muntih, queétdihbut bíc yoobó ma oyatdh ã túi jéihbična caá.

24 “Paá, nin baácdih jwí chājat pínah jātih weemdih bádí oina, ma wēpat weemdih wāhni, bíc yoobó maáta jwí jamup jí. Pánihna, wíhwā jwí pehbó wājeéh ã jumat pínahdh queétdih wã náah yacna caá, weemdih maáh ma jwúb waadátdih ã enat pínah niijná.

25 Paá, meém túini yoobát chājni, nin baácdih moón yeejép wā meemdih ã jéihca yahna, weémboó meemdih wã túi jéihna caá. Ma wahni wã jumatdih nit wíhwā ã túi jéihna caá.

26 Ded pah meém ma jumatdih queétdih wã jéihyanap be. Tútimahbut, páantjeh wã jéihyabipna caá, weemdih ma oyat pahjeh muntih queétdihbut ma oy-

atdih ï jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, queétjehbut ï míc oyochah, ïjeéh biíc dih wã jumbipna caá”, Diosdih ã niijíp jĩ.

18

Jesús dih eníhcannit caandíh ï tewat

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Páant niij úbh péanit, Jesús jwiit ã bohénitdih numah bac bejnit, Cedrón wãt jumni mæjdih cháuh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwĩ jwáibínap jĩ.

² Dawá láa caán pácahi jumapna Jesús jh jwĩpĩ míc wáacap jĩ. Pánihna, Judas Jesús dih eníhcannitdih dæó wáini pínah caanná jwĩ bejat pínahdih át jéihyep tajĩ.

³ Pánih jéihna, Jesús dih jéutat túut niijná, Romano soldadowãdih, Dioíh muudíh wapnitdihbut át dæó wái jéúwúp tajĩ. Queétdih sacerdotewã maáta, fariseowã maátabut ït wahap tajĩ. Pánih jéohna, ïih jiiát yeyú déejh jiiínit, ïtah tðopna, íibat naaná, máa quiitnajh man jumnit, ï jeyúp jĩ.

⁴ Pánihna, jwĩ jumapdih ï toáh jéúwúchah ennit, yeejép ã yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétdih jwááh bejnit, nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid jéoh tígaa ñi chãj? ã niijíp jĩ.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid jéohna caá jwĩ chãjap, queét ï niij jepahap jĩ.

—**Caan tígaa weém**, Jesús ã niijíp jĩ.

Queétdih dæó wáini, Judas, queét cáatina ã jumap jĩ.

⁶ “**Caan tígaa weém**”, Jesús ã niij jepahachah joinít, caandíh tewedih jéohnitji táahjñh ï chéi jwáub bej buugúp jĩ.

⁷ Páant ï buugúchah ennit, queétdih Jesús nin pah ã jwáub niij úbh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid tígaa ñi chãj? ã niijíp jĩ.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwĩ chãjap, queét ï jwáub niij jepahap jĩ.

⁸ —“**Caan tígaa weém**”, **yeebdíh wáat niij jepahap be. Pánihna, weemdíh teona, nit wãjeéh jumnitdih ñi teoca bojoó**, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁹ “**Míhwã weemdíh ma wãhntidih biíc cáacdih wã buudát tútcap be**”, Diosdih ã niij úbátji pah biíc yoobó ã yapat pínah niijná, “**Nitdih ñi teoca bojoó**”, ã niijíp jĩ.

¹⁰ Simón Pedro áih íibat naadíh jwáat wáinit, sacerdotewã ï maáhdih teo wãhni Malco wãt jumniíh jéihyepmant bóo moli chóodih ã bóod yohop jĩ.

¹¹ Páant ã bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Míh íibat naadíh ma jwáub yacaá. Wã íip ded pah weemdíh ã náah yacat pah biíc yoobó yeejép wã yapbipna caá**, ã niijíp jĩ.*

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42

Sacerdotewã ï maáh pebhna Jesúsdiñ ï ub bejat

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Páant ã niij péanachah, soldadowã, ï maáhhjñ, jwiit judíowã jwñ maátabat Jesúsdiñ teonit, caandíh ï chéwep jñ.

13 Chéo péanit, Anás pebhna ï ub bejep jñ. Anás Caifás jóon wat jñ. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewã ï maáh ã jumap jñ.

14 “Nihat jwiit judíowã jwñ táí jumat pínahdih bíic cáac ã wñ wñhuchah ã túibipna caá”, niij naóhniji Caifás ã jumap jñ.*

Pedro ã yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Weém, Simón Pedrojñ Jesúsdiñ yuápbít jwñ en péenachah, Anáíh mñná Jesúsdiñ ï ub juibínap jñ. Pániñna, weémboó sacerdotewã ï maáh ã jéihni jumna, Jesús táttimah maáíh mñú wáihyat júdna weembát wã waad béjep jñ.

16 Oboghjeéhtih, weém wã waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmañhah ã chãwáp jñ. Pániñna, jwñub bac júóhñit, waadátboó wapñidih Pedrodih wã waadát tútup jñ. Páant mi waadát tútuchah joinít, weém Pedrodih wã ñmah waad béjep jñ.

17 Páant wã ñmah waad béjehah ennit, caánt wapñihboó Pedrodih nin pah mi niij uábh joyóp jñ:

—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan niit? mi niijáp jñ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã niij jepahap yah jñ.

18 Caan chéí tubit pohba ã cúbhuchah, caanjñ moón teo wáññit tuu cáonit, ï méé chúdup jñ. Pániñna, jwiitbut Pedrojñ ïjeéh jwñ méé chúdup jñ.

Sacerdotewã ï maáh Jesúsdiñ ã uábh joyát

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Páant jwñ méé chúdat pónih, sacerdotewã ï maáh ã jóon Anásboó Jesúsdiñ át uábh joyóp wat jñ. Jwiit ã bohénitdih, ded pah ã bohéátjidihbut át uábh joyóp wat jñ.

20 Páant ã uábh joyóchah, Jesús caandíh nin pah át niij jepahap wat jñ:

—**Weém nihat ï joyóchah, jweéhcaneñ wápñ bohénap jñ. Jwiit judíowã jwñ míic wáacat mñdíh, Dioíh mñdíhbut wápñ bohénap jñ.**

21 **Páant wã bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdíh páant ma niij uábh joí? Ma jéihíhna, weemdíh joinítjidih ma uábh joyoó. Queétboó meemdíh yoobópdiñ ï naóhñipna caá, át niijáp wat jñ.**

22 —Sacerdotewã ï maáhdñ páant ma niijcá bojóó, niijnít, caan pébh ñññi soldado téihyáñ Jesúsdiñ páo tíbdih át mawap wat jñ.

23 —**Ded pah yeejép wã niijátjidih weemdíh ñi naáwá.**

* 18:14 Jn 11.49-50

¿Yoobópdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, dépanih tiguaá weemdíh ma mao?
Jesús soldadodih át niijíp wut jĩ.

24 Pánih uúbh joí péanit, Anásboó Jesúsdi h páantjeh ĩ chéonijidih ã jíi Caifás, sacerdotewã ĩ maáh yoobát pebhna át wahap wut jĩ.

Pedro ã jwúub yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jesúsdi h páant ã uúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojĩh páantjeh tuu cúut pebh jwĩ mée chúudup jĩ. Páant jwĩ mée chúuduchah ennit, caanjĩh moon jwáh Pedrodih nin pah ĩ niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Meembút Jesús ã pej jamni nihcan niít? ĩ niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã jwúub niij jepahap yuh jĩ.

26 Páant ã niiját túttimah, sacerdotewã ĩ maáhdih teo wáhni, Pedro moli chóodih ã bóod yohniji ã dée jwuh Pedrodih nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jamupdih meemdíh nihcannit beé Jesús biíc di h wã enep? ã niijíp jĩ.

27 —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ã niij jepahap yuh jĩ. Páant ã niijíchahjeh, mujbai áí ewep jĩ.

Pilato jwuh Jesúsdi h ã uúbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

28 Baáb jéenechah, Caifáih mummánt Jesúsdi h ub bac

bejnit, caán tútchidih moón ĩ maáh Pilato wut jamniih munná caandíh ĩ ub bejep jĩ. Pánih ub bejna yuhna, queétjeh áih munná waadcán, soldadowá di h Jesúsdi h ĩ ub waad béjat tútup jĩ. Pilato judío nihcah, áih munná waadní t, jwĩ wutat di h yap yohna, Pascua jeémá di h ĩ ta jéih jeémpan tagaá.

29 Páant ĩ waadcáh ennit, Pilato jéc di h bac juí ñuhnit, queét di h nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Dedé jíib tiguaá nindih ñi naóh yac? ã niijíp jĩ.

30 —Caán yeejép nihcah, meemdíh jwíta ub júóhcan tagaá, ĩ niij jepahap jĩ.

31 —Caandíh ub bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chájaá, Pilato queét di h ã niij jepahap jĩ.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowá di h cáacwá di h ñi mao yohat tútup jĩ, ĩ niijíp jĩ. Páant niijná, Jesúsdi h ĩ mawat tútat di h niijná ĩ chájap jĩ.

32 Páant ĩ mawat tútuchah, Jesús cruzboó ã wnat pínah di h, játih ã naáwátji biíc yoobó ĩ chájat tútup jĩ.*

33 Páant ĩ niiját túttimah, Pilatoboó jwúub waad bejnit, Jesúsdi h át bid bojop wut jĩ. Pánih bid bojnit, caandíh nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowã ĩ maáh niít? át niijíp wut jĩ.

34 —¿Meemjéh uúbh joí en niít ma chájap? ¿Bita ĩ naáwáchah joiníji niít,

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

páant ma niij úabh joyóp? Pilatodih Jesús át niijíp wut jĩ.

35 —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewã, ñih sacerdotewã maátabut meemdih ï wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chãj, páant ï peéh chãjíchah? Jesúsdi h át niij úabh joyóp wut jĩ.

36 —**Weém nin baác di h moón ï maáh nihcan caá. Páant wã jumuchah nihna, wã bohénit weemdih ïta teo wáac tagaá, jwĩ déewã ï teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wã maáh jumat nin baácboó nihcan caá,** Jesús Pilatodih át niij jepahap wut jĩ.

37 —Pánihna, ¿meém maáh niit? páant niijná, Pilato át niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pah maáh tigaá wã jumap. Cáacwã ï maáh jumat túut, queétdih yoobópdih naáwát túut niijná, nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Pánihna, ded yoobópdih chãjĩhni, weemdih ã táu jepahna caá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

38 —¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato át niijíp wut jĩ.

Judíowã Jesúsdi h ï mao yohat túutat

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwáub bac jũóhni t, queét pái ñuhni t judíowãdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Ñi mawat túutni Jesúsdi h dedé peéh mawat wihcan caá.

39 Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapdi h biíc nemat

múaboó jumni di h wãpĩ baca wãhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijná di h yeebdih wã baca wãh jĩh? Pilato jwĩ maátadi h ã niij úabh joyóp jĩ.

40 —Nihcan caá. Caandi h ma bacaca bojóo. Barrabásboodih jwiit di h ma baca wãhúu, Pilatodih jwĩ déewã ï niij ñaac jepahap jĩ. Barrabásboó Romano maátadi h yohihni tjeéh ã jumap jĩ.

19

1 Páant ï niij ñaac jepahachah joinit, Pilato Jesúsdi h soldadowãdih át puñat túutap wut jĩ.

2 Páant ï puñat túttimah, queét óot tópdih péeb waoni júdu chãjnit, Jesúsdi h wao dáhdih ït yacap tajĩ. Pánih yac péanit, maátai h yégueh pah jíghni caandi h yacnit, nin pah ït niij deoh naáwáp wut jĩ:

3 —Ma táu jumúu, judíowã ï maáh, niij deoh naóhni t, Jesúsdi h ï dawát yoobó pũina ït chãjap wut jĩ.

4 Páant ï puñat túttimah, Pilato jwáub bac jũóhni t, caanjĩh pái ñuhni t jwĩ déewãdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—Ñi joyoó. Nindi h dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ã wihcatdi h ñi jéihyat pínah niijná, wã jwáub úb bac jũóhna caá, ã niijíp jĩ.

5 Páant ã niij péanachahjeh, Jesús óot júdu duoní, maátai h yégueh pah jíghni ï yacni ji múu díitmant ã bac jũúwáp jĩ. Páant ã bac jũúwáchah, Pilato queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ñi eneeé. Nin caá, ã niijíp jĩ.

6 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáta, Dioih mæúdíh wapnitbut Jesúsdi h ennit, búdí ï jũih ñaacáp jĩ.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ï niijíp jĩ.

Páant ï niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queédih ã jwúub niijíp jĩ:

—Caandíh peéh mawat wihcah yuhna, ñi mawíhna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhnit, ñi mawaá, ã niijíp jĩ.

7 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta nin pah ï jwúub niijíp jĩ:

—**‘Weém Dios wáuh caá wã jumup’**, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jíib jwĩ nuowã ï wutatji pah caandíh mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ï niijíp jĩ.

8 Páant ï niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wáhi bejep jĩ.

9 Pánih joí wáhi bejna, Jesúsdi h jwúub numah waad béjnit, caandíh nin pah át jwúub niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dedjĩh bóo tigaá meém? át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandíh át jepahcap wat jĩ.

10 Páant ã jepahcah, Pilato nin pah át jwúub niij úubh joyóp wat jĩ, páant mæntih:

—¿Weemdíh ma jepahíhcan niit? Weémboó meemdíh wã jéih bacana caá. Cruzboobút wã jéih péoh dodh mawat tútúna caá. ¿Caandíh ma

jéihcan niit? Jesúsdi h át niijíp wat jĩ.

11 —**Dios meemdíh pánih wēpatdih ã wāhcah, weemdíh ded pah mata jéih chājat tútcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá**, Jesús Pilatodih át niijíp wat jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandíh áti h bacaíhip wat yuh jĩ. Pánih bacaíhna, jwúub bac jũóhnit, queét jwĩ maátadi h ã bacaíhat déejidih ã wēp naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewãboó chah íjnit, búdí ï jwúub niij jũih ñaacáp jĩ.

—**‘Weém maáh caá’**, niijná, Jesús jwĩ maáh Césardi h eníhcanni caá. Pánihna, caandíh bacana, meembát Césardi h yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ï niijíp jĩ.

13 Páant ï niijíchah joinít, Jesúsdi h jwúub bac jũúwát tútútnit, caandíh ded pah ã chājat pínahdi h naáwát tútú niijná, peéh chājat pínahdi h naóhni t ïpĩ cháudupboó Pilato ã yoób juí cháudup jĩ. Pilato ã cháudupboó jee dáhna ï jwejni coah ã jumup jĩ. Caan cóah jwiit judíowã jwĩih wéheatjĩh Gabatá ã wát jumup jĩ.

14 Caán yeó jáapdi h Pascua jeémát yeó jáap játi h jwĩ míic ámohat yeó jáap, yeó téih páuh laáb juini ã jumup jĩ.

Pánih juí cháudnit,
—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjĩh páini t jwĩ déewádi h ã niijíp jĩ.

15 —jǎ wun dáhwa naáh! jǎ wun dáhwa naáh! jǎb bejnít, cruzboó péoh dodhñit, caandíh ñi mao yohoó! i níj ñaacáp jǎ.

—¿Ñi maáh ã jumuchah yuhna, caandíh cruzboó péoh dodhñit, mao yohat túut níit ñi chǎjap? Pilato queétdih ã níj jepahap jǎ.

—Roma tútchidih bóo César jwǐ maáh yoobát caá. Bíih maáh jwiít dih ã wihcan caá, sacerdotewã i maáta i níj jepahap jǎ.

16 Páant i níj át túttimah, queét i weñat pínah níj ná, Jesús dih cruzboó mao yohat túutna, Pilato ãih soldadowã dih ã ub bejat túutap jǎ. Pánihna, queét soldadowã Pilato íh mãmánt Jesús dih i ub bac jǎúwáp jǎ.

Jesús dih cruzboó péoh dodhñit, i mawat

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Pánih ub bac jǎóhñit, Jesús jeh ãih cruzdih ã bewechah, Waó ídíp wǎt jumni jeejína caandíh i ub bejep jǎ. Jwǐih wéheatjǎh caán jee Gólgota ã wǎt jumap jǎ.

18 Pánihna, bita chénewã dihbut caán bíic dih i mao yohat túut níj ná, ãjeéh i ub bejep jǎ. Pánih ub bejna, caanná jwǐbínit, queét bíic peihcannit i beonijí cruznadih soldadowã i nah péoh jwejep jǎ. Bíic dih Jesús ã jéihyepmant bóo bawámant péoh jwej, bíih dih ã wáyámant bóo bawámant i péoh jwejep jǎ. Pánihna, i tac yoób Jesús dih i péoh jwejep jǎ.

19 Pánih péoh jwej péanit, Pilato ã daacát túutni naadíh Jesús íh waó chahmant i nah péoh búudhdap jǎ. Nin pah át níj daacát túutap tají: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWǎ Í MAÁH CAÁ”, át níj daacát túutap tají.

20 Caán naadíh páant ã níj daacát túutna, jwǐih wéheatjǎh, Roma tútchidih moóníh wéheatjǎh, Grecia baác dih moóníh wéheatjǎhbut páant át níj daacát túutap tají. Pánih nah péoh péanit, queét bíic peihcannit dih i yoób pud dodhdop jǎ, bñca. Queétdih cruzboó i péoh dodh mawapboó tútchi jwéej dih ã jumap jǎ. Dawá jwǐ déewã queétdih i mawachah enat túut níj ná, jwǐjeéh i péo bejep jǎ. Pánihna, caanná jwǐbínit, Pilato ã daacát túutatjídih dawá jwǐ enep jǎ.

21 Páant ã níj daacát túutatjídih dawá jwǐ enechah íjnit, Pilato pehbhoó jwǐub bejnít, sacerdotewã i maáta nin pah caandíh ít níj wutap wut yuh jǎ:

—‘Nin judíowã i maáh caá’, ma níj daacát túutca bojoó. Caánboó jwǐ maáh níhcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwǐub níj daacát túutá: “**JUDÍOWǎ Í MAÁH CAÁ WEÉM**”, ã níj íp be’, ma níj daacát túutá, ít níj íp wut yuh jǎ.

22 —Wã jwǐih daacát túutat pahjeh ã jumá naáh, Pilato queétdih át níj jepahap wut jǎ.

23 Jesús dih i péoh dodhdat túttimah, chéneña míic sol-

dadowã Jesúih yéguenajidih ĩ jummat yoobó ĩ ñuhup jĩ. Āih jih bóo chóo, waica naáh chóo ā jumup jĩ.

24 Caán chóo, pánihni ā jumuchah, nin pah queét mícjeh ĩ niijíp jĩ:

—Nin yéguen chóodih jwĩ yeo wáica boj jĩh. Ded nin chóodih ñbni pínahdih jéihyat táut niijná, jwĩ yoh tíoh jwah jĩh, ĩ míc niijíp jĩ. Páant ni-ijnít, ĩh tíhwat naajĩh ĩ yoh tíhwiip jĩ.

Pánih tíohna, Dios naáwát dih naóh yapani ā daacátji pah-jeh ā yapat pínah niijná, queét páant ĩ chājap jĩ. “Wĩh yéguen chóodih queét ĩ jummat yoobó ĩ ñbhipna caá. Pánihna, wĩh yéguendih ñbni pínahdih jéihhna, tíhwat naajĩh ĩ yoh tíohbipna caá”, āt niij daacáp tajĩ.*

25 Páant ĩ chājachah, Jesúih cruz pehbbit chénena míc yaádh bíicdih weém wã en ñuhup jĩ. Jesús ín, ā cheh, bíih wili María Cleofas áa, bíih wili María Mágdala táтчidih bóli jwĩ en ñuhup jĩ.

26 Pánihna, ā ín bíicdih weém búdí ā oinibut ā pebh wã en ñuhuchah ennit, ā índih Jesús nin pah ā niijíp jĩ:

—**Naá, can wã bohénijiboó meemdih ma wũh pah ā jumbipna caá**, ā niijíp jĩ.

27 Páant niij péanit, weemdih jwah nin pah ā niijíp jĩ:

—**Buu cant ma ín pah mi jumbipna caá**, ā niijíp jĩ.

Páant ā niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh caántdih jwĩh mũáboó wã ñb waadánap jĩ.

Jesús ā wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Páant ā niij péaat táttimah, **“Nihat Dios weemdih ā watnidih wã chāj péanap be”**, niij jéihna, Dios naáwát dih naóh yapani ĩ daacátji pahjeh ā yapat pínah niijná, Jesús nin pah ā niijíp jĩ:

—**Weemdih taca joót na caá**, ā niijíp jĩ.*

29 Caanjĩh bijni jiwá iguĩh mac jumni wáam dahdih ĩ bíbohop jĩ. Pánihna, bíic soldado hisopo wāt jumni máa doóbh dih ñbni, páab chúí déedih chéo búudhñit, bijni macdih ā taj báahanap jĩ. Taj báaha péanit, Jesúih jacna ā nah tewep jĩ, ā wái nomat pínah niijná.

30 Páant ā chājachah, Jesús caandih wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá**, niij, waó yaĩh ñonít, ā wunah be-jep jĩ.

Soldado Jesúih páwádih ā jwāgat

31 Caán ā wunni yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwĩ chooát yeó jáap pínahdih jwĩ ámohat ā jumup jĩ. Jwiit judíowã caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh ĩ ñuhatdih jwĩ náahcap jĩ. Pánihna, ĩh wuu nahnadih daj mawachah, waícanjeh ĩ wunat pínah ni-ijná, jwĩ maátaboó Pilatodih

* 19:24 Sal 22.18

* 19:28 Sal 69.21

ĩt daj mawat túutap wut jĩ. Páant ĩ daj mawat túttimah, ĩih bácahjidih waícanjeh ub deyaat túut ĩt chãjap tajĩ.

32 Páant ĩ wutachah joinít, Pilato cruzboó ñuhnitdih ĩih wúu nahnadid soldadowãdih át daj mawat túutap wut jĩ.

33 Obohjeéhtih, caan pébh ñuhnitdih daj mao péa, yap jũóhni, Jesús jãtih ã wunatjidih enna, ãih wúu nahnaboodih ĩ daj maocap jĩ.

34 Pánih daj maocan yuhna, biíc soldado ãih ĩtah tóopjĩh Jesúh páwá pĩjmant ã jwãag aabánap jĩ. Páant ã jwãagachah, biíc mantjeh meép mahjĩh wid jumni ã chíi jũúwúp jĩ.

35 Páant ã chíi jũúwúchah, weemjéh wã enep jĩ. “Weém nin tólihdi pãant wã niij daácna, yoobópdih naóhna caá wã chãjap”, wã niij jéihna caá. Pánihna, yeebdíhbut wã naóh yapana caá, yeebút Jesúsdi ĩi túi jenah joyát pínah niijná.

36 Dios naáwátidih naóh yapanit ĩ naóh daacátji pahjeh tibeé páant ã yapap jĩ. “Ãih bácahdih ded iidípdih ĩ daj maocan niit”, ĩ niij daacátji pahjeh, Jesúh wúu nahnadid ĩ daj maocap jĩ.*

37 Dios naáwátidih biíh tólihdih nin pahbut ĩt niij daacáp tajĩ: “Queét ĩ jwãagnijidih ĩ enbipna caá”, ĩt niij daacáp tajĩ.*

Jesúh bácahjidih ĩ yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Jesús ã wunat túttimah, José Arimatea tútchidih bóo, ãih bácahjidih ub deyaat túut niijná, Pilatodih úúbúdi ĩt bejep wut jĩ. Páant ã úúbúchah joinít, ã yohat pínah niijná, Pilato caandih át ub deyaat túutap wut jĩ. Páant ã ub deyaat túutachah joinít, José cruzboó ñuhnit pebhna joinít, Jesúh bácahjidih ã ub deyanap jĩ. José jwĩ déewã maátadid úumna, Jesúsdi ĩ jepahatjidih át naáwíhcap tajĩ.

39 Nicodemo, Jesúsdi chei juí wéhenijibut,* ãjeéh jũóhni, mirra wut jumni chej jumni ah, áloe wut jumni chípéh déejĩh widnidih ã ub jayúp jĩ, Jesúh bácahjidih ĩ yohat pínah jãtih ñãñat túut niijná. Caán ã ub jũóhni treinta kilos át chodop jĩ.

40 Pánihna, queét chénewã Jesúh bácahjidih ub deyanit, jwiit judíowã wunnitdih jwípĩ yohat pah, ãih bácahjidih chej jumnijĩh ñáinit, yéguenajĩh ĩ pinip jĩ.

41 Cruzboó Jesúsdi ĩ mawap pebh pácahi ã jumap jĩ. Caán pácahi tac yoób cáac ĩ yohat pínah ĩ jáap baadni jeé íit át jumap jĩ. Caán ĩ baadni íitdih cáac yoh jwuhca naáh át jumap jĩ.

42 Pánihna, jwĩ chooát hora tóah jũúwúchah, ãih bácahjidih ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandih túi ámoh péaat túut niijná, caán pebhbit jumni jeé íitdih yójahnitjeh ĩ yohop jĩ.

* 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7 * 19:39 Jn 3.1-2

20

Jesús ã boo pud jũwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdih baab bójat pínah játih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdih í yohopjiboó mit bej jáanap wut jĩ. Caanná jubínit, caán íitdih í nemniji jeé júdudih bita í pátá dodhdjatji pah ã jumuchah, mit enep wut jĩ.

² Pánih ennihji weém, Jesús búdí ã oini, Simón Pedrojĩh jwĩ jumapna mi ñáo juyúp jĩ. Pánih ñáo junít, jwiítidih nin pah mi niúj naáwáp jĩ:

—Jwĩ Maáih bácahjidih jáantjeh ít ubup tabe. Pánih ub bejnitji ded í jwúb jwejepjiboó wã jéihcan caá, mi niijp jĩ.

³ Páant mi niijchah joinít, jwiítbut Jesúsdih í yohopjiboó enedih jwĩ ñáo ñah bejep jĩ.

⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodih ñáo yapnit, ã játih caán yohopji jeé íitna wã waóh jubínap jĩ.

⁵ Pánih játih jubína yuhna, caán íitdih waadcánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdih í pinni chónajijeh ã lajachah, wã enep jĩ.

⁶ Páant wã péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro péeb junít, chão ñúhcanjeh, caán íitna ã waad béjep jĩ. Pánih waad béjnit, Jesúsdih bácahjidih í pinni chónajijeh ã lajachah, caanbát ã enep jĩ.

⁷ Jesúsdih wao dáhdih í pinni chóo chibít yuúp ã lajachah, caandihbut ã enep jĩ. Í pinni

chóona áih bácahdih áih wao dáhdihbut í pinatji pahjeh ã lajap jĩ.

⁸ Pánihna, waad béjnit, ã en ñuhuchah ennit, weembút wã ñuún waad béjep jĩ. Pánih ñuún waadnit, Jesúsdih bácah ã wihcah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwúb boo pud jũóh tagaá”, weém wã niúj jéihyep jĩ.

⁹ Caán íitboó jwĩ bejat pínah játih, Dios naáwátidih naóh yapanit Cristo ã wunat pínahdih, ã jwúb boo pud jũwát pínahdihbut í daacátjidih jwĩ táí beh joi jwúhcap jĩ.

¹⁰ Pánih en péanit, jwĩh muaná jwĩ jwúb bejep jĩ.

María Mágdala tútchidih bólihdih Jesús ã jĩgohat
(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiítidih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwĩ túttimah péeb bejnit, Jesúsdih bácahdih í yohopji jeé íit jéc jípónih ñuhnit, mit jái ñúhup wut jĩ. Pánih jái ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wut jĩ.

¹² Pánih en waadána, Dios ã wahnit ángelwã chénewáhdih mit enep wut jĩ. Túí baabní yéguehna ðonít, Jesúsdih bácah ã lajapjidih ít chúdup wut jĩ. Bíic áih waó jumapjimant, biíh áih jítcha jumapjimant ít chúdup wut jĩ.

¹³ Páant queétdih mi péeb jéen enechah, queétdi boó caántdih nin pah ít niúj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma júi? ít niijp wut jĩ.

—Wā maáih bácahjidih ub bejnit, ded ĩ jwúub jwejepjiboó wā jéihcan caá, mit niij jepahap wat jĩ.

¹⁴ Queétdih páant niijnít, tac púud enna, Jesús caanjĩh ā ñuhuchah, mit enep wat yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, mit beh encap wat jĩ.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át niij úubh joyóp wat jĩ:

—**¿Yad wilí, dépanih tiguaá ma jái? ¿Déhedih tiguaá ma bid?** át niijíp wat jĩ.

Páant caandih beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niij jenah joyóp wat yuh jĩ. Páant niij jenah joiná,

—¿Meemnit beé jwĩ maáih bácahjidih ma ub bejep? Ëb bejna, ded ma jwúub jwejepjiboó weemdih ma naáwá, caandih jwúub ubudih wā bejat pínah niijná, caandih mit niijíp wat jĩ.

¹⁶ —**María**, át niijíp wat jĩ.

Páant ā niijíchah joí, tac púud ñuhnít, Hebreo wéheatjih nin pah mit niijíp wat jĩ.

—Raboni, niijnít, Jesúsdihi mit pin tewep wat jĩ. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chājap wat jĩ.

¹⁷ Páant mi pin teweçah, Jesús caántdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—**Weemdih ma pin teoca bojoó. Wā íp pehbóo wā púuh laab béj jwuhcan caá. Pin teocanjeh, wā úudwā panihnitdih nin pah niij naáwádh ma bejeé:**

‘Jesús nin pah yeebdih ā niij naáwát túutap be: “Wā íp ñi íp mun tiguaá. Caanjéh wĩih Dios ñih Dios mun tiguaá. Pánihna, ā pehbóo wā púuh laab béjbipna caá”, ā niij naáwát túutap be’, queétdih ma niijí, Maríadih Jesús át niijíp wat jĩ.

¹⁸ Páant ā niijíchah joinihji jwĩ pebhna joinít, nin pah mi niijíp jĩ: “Jwĩ Maáhdih wā enep be”, niijnít, Jesús caántdih ā naáwát túutatjdih jwiít dih mi naóh yapanap jĩ.

Jesús ā bohénitjdih ā jígoat (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh túo yap aabát túttimah, jwiít Jesús ā bohénitji, jwĩ maátadih úumna, jēcdih táí nem beedá bojnit, muú diít na bíicdih jwĩ chúudap jĩ. Páant táí nem beedáni ā jamuchah yuhna, Jesús jwĩ cātíh ā jígohop jĩ. Pánih jígoñnit, nin pah ā niijíp jĩ:

—**¿Ñi jam caá? Dios ā túyat ñijeéh ā jam naáh,** ā niijíp jĩ.

²⁰ Páant niij péanit, áih téihyanadih, áih jíthchanadihbut jwiít dih ā júutap jĩ. Páant ā júutachah enna, jwĩ Maáh ā jamatdih jéihnit, búdí jwĩ weñep jĩ.

²¹ Páant jwĩ weñechah, Jesús nin pah jwiít dih ā jwúub niijíp jĩ:

—**Ëmcanjeh, ñi táí jamuú. Wā íp weemdih ā wahat pah mantih, wĩih túini doonádh ñi naáwát**

pínah niijná, yeebdíhbut wã wahna caá, ã niijíp jĩ.

²² Páant niij péanit, jwiít dih ã póoj jáhanap jĩ.

—**Buu Túini Espíritudih ñi ubuú, ñiih caolih diítboó ã jumat pínah niijná.**

²³ Páant ñijeéh jumna, ã wēpatjĩh det ĩ yéej chãjatdih ñi yohochah, yohni ã jumbipna caá. **Obo-**

hjeéhtih, det ĩ yéej chãjatdih ñi yohcah, yohca naáh ã jumbipna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

Jesús ã jwúub jígohochah, Tomás ã enat

²⁴ Jesús jwĩ cãtĩh ã jwĩih jígohni chei, Tomás pohba jwĩjeéh ã wihcap jĩ. Tomás Jesús dih jwĩjeéh bohéni “Waláhni”, ĩpĩ niij wãt ejni ã jumap jĩ.

²⁵ Túttimah, ã jwúub juyúchah, caandĩh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Jwiít jwĩ maáh Jesús dih jwĩ enna beé, jwĩ niijíp jĩ.

Páant jwĩ niijíchah joiná yuhna, Tomásboó nin pah ã jipónih niij jepahjehep jĩ:

—Weémboó ãih téihyadh ĩ péhwatji ítnadh wĩih téih tíbjĩh teo encan, ãih páwádih ĩ jwãagatji ítdihbut teo encan, ‘**Á boo pud júúwát dooná yoobópdih caá,** wã niij jenah joicán niít, jwiít dih ã jáh niijjéhep jĩ.

²⁶ Túttimah bóo domingo yeó jáap caán muudíhjih jwĩ jwúub míc wáac juyúchah, Tomásbut jwĩjeéh ã jumap jĩ. Pánih míc wáac jwinít,

nihat jēcnadh jwĩ jwúub túi nemechah yuhna, Jesús jwĩ cãtĩh ã jwúub jígohop jĩ. Pánih jígohnit, nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—**¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jumna naáh, ã niijíp jĩ.**

²⁷ Páant niijnít, Tomásboodĩh nin pah ã niijíp jĩ:

—**Tomás, wĩih téihyadh ĩ péhwatji ítnadh meemjéh ma teo enee. Wĩih páwádih ĩ jwãagatji ítdihbut ma teo enee. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pud júúwáp taga’, ma niij jéihyeé,** caandĩh ã niijíp jĩ.

²⁸ —Meémboó wã Maáh, wĩih Diosbut caá, Tomás caandĩh ã niijíp jĩ.

²⁹ —**Weemdĩh ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pud júúwáp. Pánih boo pud jáóhna, Dios ã wahni Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdĩh encan yuhna, páant niij jéihnit, bádí ĩ wēibipna caá,** Jesús Tomás dih ã niijíp jĩ.

Jesús dih cãacwã ĩ jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih ã daacát

³⁰ Jwĩjeéh jum jwuhna, dawá láa jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chãj jáutap jĩ. Páant ã chãjatjidih nin tólihdih wã jéih daác beedácan caá.

³¹ Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdihjih wã daacáp be, “Yoobópdih Dios ã wahni Jesús jeh tigaá. Caanjéh

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

tigaá Dios wúuh”, ñi niíj jéihyat pínah niijná. Páant niíj jéihna, caandíh jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwěejdih siete ã bohénitjidih ã jwúub jígohat

¹ Túttimah, jwiít siete ã bohénitjidih Tiberias ím jwěejdih Jesús ã jwúub jígohop jĩ. Nin pah ã jumap jĩ:

² Jwiít biíc dih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwĩ niíj ejni, Natanael Galilea baác Caná tátchidih bóo, jwiít chénewã Zebedeo weh, bita chénewã Jesús ã bohénitji, páant moón jwĩ jumap jĩ.

³ Páant moón jwĩ jumachah, Simón Pedro jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém queej júut mawadih bejna caá wã chãjap, ã niijíp jĩ.

—Jwiítbut majeéh jwĩ bejmi caá, jwĩ niijíp jĩ.

Páant niíj, dei juibí, jááj chóodih waadnit, ímdih jwĩ púud bac bejep jĩ. Pánih púud bac bejnit, nihat chei jwĩ júut mawachah yahna, queejwã í chũúhcap jĩ.*

⁴ Baáb báahachah, Jesús ím jwěejdih ã ñuhachah, jwĩ enep yah jĩ. Obohjeéhtih, caandíh jwĩ beh encap jĩ.

⁵ Pánih ñahna, jwiít dih nin pah ã niíj ej úubh joyóp jĩ:

—¿Wã déewãá, queejwãdih ñi bid juicá? ã niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwĩ niíj jepahap jĩ.

⁶ Páant jwĩ niíj jepahachah joinít, nin pah Jesús ã jwúub niíj ejep jĩ:

—Jéihyepmant bóo buwáboó ñíih ñuodíh ñi yoh báaha en tigaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwã í chũúhchah joinít, jwíh ñuodíh jwĩ wái ñaha bojop yah jĩ. Obohjeéhtih, tub dawá í jumachah, jááj chóoboó jwĩ jéih ub yaccap jĩ.*

⁷ Páant dawá í jumachah, Jesús dih jwĩ jwíh jwááh láa biíc yoobó ã yapatjidih náhninit, weémboó, Jesús búdí ã oini,

—Jwĩ Maáh caá, Pedrodih wã niijíp jĩ.

Páant wã niijíchah joinítjeh, ã too dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámoh chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna ã yaáh ñáan bejep jĩ.

⁸ Páant ã yaáh ñáan bejchah, caán ñuodíh teonit, jwiítboó jááj chóojĩh jwĩ wái ñáan juibínap jĩ. Ím tac yoob póhba ã nihcan jí, túi jwěej buugdíh jeh jwĩ jumap jĩ.

⁹ Pánih wái ñáan juibínit, Jesús ã chãjni túi iigní tuu táohjih queejwã pan biíc dih ã lajachah, jwĩ enep jĩ.

¹⁰ Páant jwĩ ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—Butéh ñi júut maonitdih daocánnit ñi ub júúwá, ã niijíp jĩ.

* 21:3 Lc 5.5 * 21:6 Lc 5.6

11 Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chódih waadnít, ñhodíh watnit, óon coahboó ã wái ñáan júúwáp jĩ. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwã ĩ jumap jĩ. Páant moón dawá ĩ jumna yuhna, caán ñhodíh ĩ boloh wáicap jĩ.

12 Pánihna, Jesús jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—**Ñi jeémp jáa júúwá**, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã pebh juibínit, caandíh en poonit jumna, “Jwĩ Maáh caá”, niijná, jwiít jwĩ úabh joí encap jĩ.

13 Páant ã pebh jwĩ juibínachah, Jesús queéj pan bíic dih nah teonit, jwiít dih ã wáhpup jĩ.

14 Caán yeó jáap dih ã boo pud júúwát túttimah, jwiít dih bíic peihcanni láa míc júutna ã chãjap jĩ.

Jesús Simón Pedrodih ã míc wéheat

15 Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedrodih yúúpbit namah bejnit, nin pah ã niij úabh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wúúh, ¿queét ĩ oyat chah weemdíh ma oi niit?** ã niijíp jĩ.

—Wã oina caá, Maá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíih oveja weh panihnit dih ma túi inií**, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

16 Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úabh joyóp jĩ, páant mantih:

—**Simón, Jonás wúúh, ¿yoobópdih weemdíh ma oi niit?** ã niijíp jĩ.

—Maá, meemdíh wã oina caá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíih ovejawã panihnit dih ma túi en dawaá**, Jesús ã niijíp jĩ.

17 Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úabh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wúúh, ¿weemdíh oyat yoobát niit ma oyop?** ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “¿Weemdíh ma oi niit?” ã niij úabh joyóchah joinít, Pedro búdí jígahnit, nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Maá, nihat dih jéihni jumna, meemdíh wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíih ovejawã panihnit ĩ jeémát pínahdih ma túi wúhuú**.

18 Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Jáap jum jwuhna, meemjéh yégueh waadnít, ded ma bejíhipboó mapĩ bejep jĩ. **Obohjeéhtih, behe ma jumachah, míih maj nahdih ma júat ñahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejíhcapboó bita ĩ ub bejbipna caá**, Pedrodih Jesús ã niijíp jĩ.

19 Páant niijná, Jesús dih jepahni ã jumat jíib, ded pah Pedrodih bita ĩ mawat pínahdih jéihya naóhna ã chãjap jĩ. Páant niij péanit,

—**Weém ded pah wã chãjatjidih enniji jumna**,

biíc yoobó ma chãjaá, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni búdí ã oini nin tólihdih ã daacát

²⁰ Páant ã niij naáwáchahjeh, Pedroboó tac páud ennit, weém Juan, Jesús búdí ã oini, queédih wã ñuún péenachah, ã enep jĩ. Biíc dih jwĩ péé jeémp láa, weémboó Jesús ã pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdih eníhcannitdih jáutni pínah ded tigaá ã jum?” Jesús dih niij uúbh joiní wã jumap jĩ.*

²¹ Pánihna, weemdih ennit, Pedro Jesús dih nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodih ded pah tigaá ã yapbi? ã niijíp jĩ.

²² —**Nin baácboó wã jwúub dei jáúwáchah, candih páantjeh wã jumat túatuchah, míih pínah nih-can caá. Pánihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdih wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih enniji jumna, meémboó biíc yoobó ma chãjaá**, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

²³ Páant Pedrodih ã naáwátjidih jáihnit, nihat Jesúsíhwã queétjeh chah búdí ít míic wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wuncan niít”, weemdih queétjeh ít niij míic wéhenap yah jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wuncan niít”, Jesús niijná ã chãjcan jĩ. **“Nin baácboó wã jwúub dei jáúwáchah, candih páantjeh wã jumat**

túatuchah, míih pínah nih-can caá. Pánihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdih wã naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niij naóhna ã chãjap jĩ.

²⁴ Pánihna, weemdih jĩ, Jesús páant ã niij naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobóp dih ã yapatjidih jáihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Pánihna, nin wã naáwát yoobóp dih ã jumatdih jwĩ tói jáihna caá.

²⁵ Dawá biíhdihbut Jesús ã chãjap yah jĩ. Obohjeéhtih, “nihat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihna ã jumuchah, ita en buújácan tagaá”, wã niij jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

* 21:20 Jn 13.25

LOS HECHOS

Túini Espíritu ã jũúwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

¹⁻² Teófilo, weém, Lucas, meemdih wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíih daácní núdih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbut wã naóh péanap be.* Nin baácboó jam jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñíonit, cãacwãdih ãih doonádih átát naáwát túutup wut jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínah jãtih, ã naáwát túutnit ded pah ã chãjat pínahdih Túini Espíritu ã wēpatjĩh queétdih át wutap wut jĩ.

³ Jesús cruzboó ã wunat túttimah, ã jwúub boootjidih ã jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwúub jíghop wut jĩ. Pánih jíghonit, “Dios nihat cãacwã ã maáh ã jamuchah, caandih ded pah caá cãacwãdih jepahat náahap”, queétdih ãpĩ níj naáwáp wut jĩ.

⁴ Biíc láa Jesús ã bohénit biíc dih jeémpna, queétdih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—**‘Túini Espíritudih yeebdih wã wahbipna caá’, wã íp ã niijnídh Jerusalén tútchidih ñi pã jwuhú. Caán ã niijnídh yeebdih wãát naáwáp be.***

⁵ **Juan yeebdih mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã íp yeebdih Túini Espíritudih wahna, caán daabáát panihni ã wēpat yeebdih búdi ã wũhbipna caá, át níjíp wut jĩ.***

Jesús jeáboó át púuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jáap Olivo jee jína Jesús ã bohénit biíc dih ã jamuchah, caandih nin pah ít níj wũbh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, buu jwiít judíowã jwĩ maáh ma waadmí níit? ít níjíp wut jĩ.

⁷ Páant ã níjíchah joinít, Jesús nin pah át níj jepahap wut jĩ:

—**Jwĩ íp ã ñíoni yeó jáapdihjeh weemdih maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapdih yeebboó jéihnit pínah nihcan caá.**

⁸ **Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdih ã waadáchah, Dios ã wēpatdih ã wũhbipna caá. Caán wēpatjĩh Jerusalén tútchidih moón, nihat Judea baácdih moón, Samaria baácdih moón, yuúpboó baácnadh moondih yuh buca wĩh túini doonádih ñi wēp naóhbipna caá, át níjíp wut jĩ.***

⁹ Páant níj péanit, jeáboó Jesús át púuh laab béjep wut jĩ. Caandih ã chéi en ñuun ñúhuchah, mah tólihdih yap

* 1:1-2 Lc 1.1-4

* 1:4 Lc 24.49

* 1:5 Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33

* 1:8

Mt 28.19; Mr 16.15; Lc 24.47-48

* 1:9 Mr 16.19; Lc 24.50-51

púuh laab béjna, át buudáh bejep wat jī.*

10 Páant Jesús ā púuh laab béjchah, ī chéi en ñuun ñúhuchah, chéne ángelwā baabní yégueh duonít Jesús ā bohénitji cātíh ít jígoh ñuhap wat jī.

11 Pánih jígoh ñuhnit, queédih nin pah ít niij wábh joyóp wat jī:

—¿Yeéb Galilea baácdih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñuh tigaá ñi chāj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ā púuh laab béjatji pahjeh tih ā jwúub dei jūóhbirna caá, ít niijíp wat jī.

Judasjidih jwúub túut nuumni pínahdih ít níwat

12 Jesús ā naáwát túutnit Olivo jee jímant jwúub dei bejnit, Jerusalén tútchina ít jwúub juibínap wat jī. Caán jeé Jerusalén pehbhitjeh át jamap wat jī.

13 Jwúub juibínit, queét chahboó ít jamni tólihdih ít púuh laab béjep wat jī. Nin caá queét ít wātna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biíh Santiago Alfeo wúuh, Simón Celote wūt jamni, Judas biíh Santiago wúuh ít jamap wat jī.*

14 Queét oncewājeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh biícdih, míc wáacnit, ít jamap wat jī. Nihat biíc yoobó jenah joinít, Diosdih bádí ípí wúbúp wat jī.

15 Biíc yeó jáap Jesúhwā caán tólihdih míc wáacnit, ciento y veinte ít jamap wat jī. Páant ít jamuchah, Pedroboó queét cātíh ñuhnit, nin pah át niij naáwáp wat jī:

16 “Wā déewāá, Dios jon jātih ā niijátji pah buu ā yapna caá. Túni Espiritu Davidjidih ded pah Judasji ā yapat pínahdih át naóh daacát túutap tajī. Judasji beé Jesúsdihtonit pínahdih ā waáwáp jī.

17 Pánih chājni pínah jwíjeéh Jesús ā tewatdih chājni ā jamap yuh be”, át niijíp wat jī.

18 Judasjiboó Jesúsdihtonit pínah naáwát jibidih ā jwúubaíhichah yahna, queét sacerdotewāboó ít teocap wat jī. Pánihna, caán jibjīh bainí baácdih ít jib chājap wat jī. Caán baácdih Judasboó míc jōp wái wunniji wálahnit, dúuc jéen bejna, át páah yoh ñajap wat jī. Pánih páah yoh ñajna, áih wudah át búuh yoh bejep wat jī. Áih jónóp tōpna nihat át bac peét bejep wat jī.

19 Judas ā yéejatji jibidih nihat Jerusalén tútchidih moón ít jéih beedép wat jī. Pánihna, caán ít jib chājni baácdih Acéldama wūt ít búudhdap wat jī. “Acéldama”, niijná, “Meép jamni baác”, niijná ít chājap wat jī.*

20 Túttimah, nin pah queédih Pedro át jwúub niij naáwáp wat jī: “Jon jātih ít daacátji pahjeh tibeé Judasji ā yapap be. Davidji ā daácní

* 1:13 Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16

* 1:19 Mt 27.3-8

Salmos ï niijní tólihdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Ă tewatji yohni ā jumna naáh, niij daácnit, (Sal 69.25)

Biíh ā tewatjidih jwúub túut nuumní, ā tewe naáh’, át niij daacáp tajĩ. (Sal 109.8)

21-22 “Páant ā niij daacátjidih jéihnit, Judasjidih jwúub túut nuumní pínahdih jwiítidih bidat caá náahap. Juan Daabániyeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ï bejep jĩ. Ijeéh jumni biíc dih níwat caá náahap, jwĩjeéh ā jummat pínah niijná.* Jesúsjeéh jwĩ jumuchah, jwĩjeéh páant péeni, Jesús ā púuh laab béjatjidih jwĩjeéh ennidihbut níwat caá náahap.* Páant jwĩ níwichah, Jesús ā jwúub bootjidih jwĩjeéh naóhni ā jumbipna caá”, Pedro queét Jesúsíhwā dih át niijíp wat jĩ.

23 Páant ā niijíchah joinít, chénewā dih ít níwip wat jĩ. Biíc José Barsabás wūt jumnidih ít níwip wat jĩ. Caán Justo ï niij wāt ejni wat jĩ. Biíh Matías wāt jumnidihbut ít níwip wat jĩ.

24-25 Queétdih níonit, Diosdih nin pah ít niij úubáp wat jĩ: “Maá, niihat cāacwā ï jenah joyátdih ma túi jéihna caá. Judasjidih túut nuumní pínah, nit chénewā jwĩ níonitdih, ded meém ma náahnidih jwiítidih ma júutú. Jesús dih cádahni Judasji iiguípna át bejep taga. Caandih túut nuumní, jwiít Jesús ā naáwāt túutnit biíc dih

jumni pínahdih ma júutú”, Diosdih ít niijíp wat jĩ.

26 Páant niijnáneh, bidat túut niijná, ï níwat naanádih ít púudanap wat jĩ. Matíaih naá ā jwíih buúg jéenechah, caánboó Jesús ā naáwāt túutnit oncewājeéh át waadáp wat jĩ.

2

Túini Espiritu ā wēpat queétdih ā wāhat

1 Pentecostés wūt jumni yeó jáapdih* niihat Jesúsíhwā biíc mūdih ít jwúub míic wáac juyúp wat jĩ.

2 Neohjeh búdí johlit yáaat panihni jeámant jūóhnit, ï jumni mūdih át yeéy yáanap wat jĩ.

3 Niihat ïih wao cháh tū ōopát tōpna panihni át jíghop wat jĩ.

4 Pánihna, Túini Espiritu queétdih ā waadáchah, ā wēpatjĩh bitáih wéheatna ï beh joíca naáhjĩh ít wéhe jwíihip wat jĩ.

5 Caán láa, niihat baácna bej peétnitji judíowā Dios ā watatdih jepahnit, Jerusalén tútchina ítát wáac juyúp wat jĩ.

6 Pánihna, japboó yáanachah joinít, Jesúsíhwā ï jumni mūná dawá ít míic wáac juibínap wat jĩ. Pánih juibínit, cāacwā yoobó ï wéheatnajĩh Jesúsíhwā ï wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ít míic niij wéhenap wat jĩ:

7-8 —¿Dépanih tigaá nit Galilea baácdih moon yúhna,

* 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21
23.15-21; Dt 16.9-11

* 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51

* 2:1 Lv

jwĩih wéheatnajĩh ĩ túi wéhenachah, jwĩ beh joi?

⁹ Nihat jwĩih wéheatnajĩh buu wéhena caá ĩ chājap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác,

¹⁰ Frigia baác, Panfilia baác, Egipto baác, África baác, Cirene tútchi, Roma tútchidih moonbút jwiit jwĩ jamup.

¹¹ Biquína judíowā jwĩ jamna caá. Bitá judíowā nihcannit yuhna, Dios naáwát dih bohénitbut jwĩjeéh ĩ jamna caá. Bitá Creta quewadih moón, Arabia baác dih moonbút jwĩjeéh ĩ jamna caá. Pánihna, nitboó ĩ wéhenachah, jwiit nihat jwĩ beh joiná caá. Queét jwĩih wéheatnajĩh Dios ā wēp chājatdih naóhna caá ĩ chājap, ĩt míc niijíp wut jĩ.

¹² Páant niij joi wúhi bejna, ĩennidih ĩ joinidihbut ded pah ā yapatdih ĩt jéihcap wut jĩ.

—¿Nit dépanih tigaá bitaáh wéheatnajĩh Dios ā wēp chājatdih ĩ túi wéhe? yeéb ñi jenah joyóchah, queétjeh ĩt míc niijíp wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, bitá ĩjeéh jamnit nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—¡Dépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá ĩ chājap! ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ.

Pedro cāacwādh ĩ naáwát

¹⁴ Pánihna, Pedro once Jesús ā naáwát túatnit bíicdih ñuhnit, cāacwādh nin pah āt niij naáwáp wut jĩ: “Wā déewāá, bíih baácmant

júohnit, Jerusalén tútchiboó jamnitbut, buu ā yapatdih jéihyat túat niijná, nin wā naáwát pínahdih ñi túi joyoó.

¹⁵ ‘Queét máihnit caá’, ñi niij jenah joyát yoobópdi h nihcan caá. Jwiit judíowā cheibitjeh jwĩpĩ máihcan caá. Buu cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwĩ máihcan caá.

¹⁶ Dios jon játih ā niijátji pahjeh buu ā yapna caá. Dios naáwát dih naóh yapani Joel nin pah āt niij daacáp tajĩ:

¹⁷ ‘Péeni yeó jáap tóah júúwúchah, nin pah ā yapbipna caá: Wĩih Túini Espíritu ā wēpatdih nihat cāacwādh búdí wā wāhbipna caá, buca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wā naáwát dih ĩ naóh yapabipna caá. Jáap beh tóahnit oo júmat jígohat panihnidih ĩ enbipna caá. Behnit ĩ oo júmúchah, queétdih wā naóhbipna caá.

¹⁸ Weemdíh teo wāhnit neoná, yaáhdihbut wĩih Túini Espíritu ā wēpatdih búdí wā wāhbipna caá. Queétdih wā naáwát dih ĩ naóh yapabipna caá.

¹⁹ Wā wēpatjĩh úum náah jamnidih jeáboó baácboobút wā wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép panihni, iigát panihni, tuu jei pánihni ā jumbipna caá.

20 Jeáboó yeó dupúátdih ã túut nũmbípna caá. Chei bóo widhbut meép panih dũani ã túut nũmbípna caá. Páant ã yapbipna caá, ñi Maáh Cristo ã jwúub dei jũóhni yeó jáap pínah jãtìh. Caán yeó jáapdih nihát cãacwã ì en wúhi bejbipna caá. Pánihna, oboh jũmni yeó jáap ã nihcan niút bũca. Yéejnitdih úum náah jũmni yeó jáap jũmna yũhna, yéejat yohnitboodíh caán yeó jáap túini yeó jáap ã jũmbipna caá.

21 Ded jwĩ Maáhdih ã yéejat yohat túutni, caán iiguípna ã bejat déeji ã túi yapbipna caá', ãt niíj daacáp tajĩ. (Jl 2.28-32)

22 "Yeéb wã déewãá, nindih wã naáwáchah, ñi túi joyoó. Jesús Nazaret tútchidih bóo Dios ã wēpatjìh ã chãj jútup jĩ, caandíh Dios ã wahatjidih cãacwã ì jéihyat pínah niijná. Yeéb caandíh ennitji ñi jéihna caá.

23 Jesúsdi h mawat náahna, ñi maátadi h ñi wũhup jĩ. Pánih wãhni t, yeejépwãdih cruzboó ñi mawat túutup jĩ.* Dios jon jãtìh caandíh ã niijátji biíc yoobó ã yapap be.*

24 Oboheéhtih, Jesús ñi maonijidih Diosboó ãt jwúub boonanap tabe. Túttimah, ã jwúub wũncan niút bũca.

Chah wēpni jũmna, wũnnidih yũhna, ãt jwúub boonanap tabe, páant mũntih. Pánihna, bũũ páantjeh báadhni caá.*

25 Davidjiboó jon jãtìh nin pah Jesucristo ã jwúub boopud jũúwát pínahdih ãt niíj daacáp tajĩ:

'Wã Maáh wãjeéh ãpĩ jũmna caá. Yeó jáap jumat pah Dios wã Maáh wã pebh ã jũmũchah, enna, wã úumcan niút.

26-27 Dios, weemdíh oina, wũnnit ì jũmũpboó wĩih caolihdih ma yohcan niút. Wĩih bácahdihbut ma moopát túutcan niút. Páant ma chãjat pínahdih jéihna, wã túi wēi naóhna caá. Míih jũmna, úumcanjeh, wã túi jũmbipna caá.

28 Pánihna, weemdíh jwúub boonanit, wãjeéh ma jũmũchah, wã túi wēina caá', ãt niíj daacáp tajĩ. (Sal 16.8-11)

29 "Wã déewãá, jwĩ nũo Davidji ded pah ã jumatdih yoobópdih wã naóhna caá. Caán ã wũnũchah, ìt yohop wut jĩ. Caandíh ì yohni ìitji páantjeh ã jũmna caá. Pánihna, 'Wĩih bácahdih ma moopát túutcan niút', niíj daácna, caanjéh ãih pínahjeh ãt nihjican tagaá.

30-31 Davidji Dios naáwátidih naóh yapani ã jũmũchah, Dios caandíh nin pah ãt niijíp wut jĩ: 'Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ma jũima

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * 2:23 Lc 24.26 * 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

jwúub boonit, meém maáh ma jumati dée pah, nihat nin baácdih moondih maáh ã jumbipna caá', át niijíp wut jī.* Cristodih Dios maáh ã waadaát pínah, ã boo pud jūúwát pínahdihbut nin pah át niij daacáp wut jī: 'Caán wannit ī jumupboó páantjeh ã jumcan niit. Áih bácahbut ã moópcan niit', David át niij daacáp tajī.*

32 Caán Jesúsdi h beé Dios át booanap be. Á jwúub booandih jwiit ni hat jwī enep be.

33 Caán Dios ã jéihyepmant bóo bawámant jumni maáh caá. Pánihna, 'Túini Espíritudih noónboó ma wahaá', ã íp Dios caandih ã niijíchah, nin Túini Espíritudih át wahap taga. Bua jwuh Túini Espiritu ã chājatdih ennit, joiná caá ñi chājap.

34 Davidji Dios pehbboó át puh laab béjcap wut jī. Pánihna, áih pínah nihjican tagaá. Nin pah ã niij daacni Jesúsíh pínahji tagaá:

'Wā Maáhdih Dios nin pah ã niij naáwáp be: "Wā jéihyepmant bóo bawámant cháudnit, maáh ma jumúú.

35 Páant maáh ma jumuchah, meemdih enihcannitdih wā yohbipna caá. Meém queétdih chah wēpni ma jumbipna caá", ã niijíp be', Davidji át niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

36 "Pánihna, wā déewāá, nindih ñi túi jéihyee: Caán

Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat túatnijidih Diosboó maáh ã waadánap be. Caán Jesúskeh jwīpī páini Dios ã wahni Cristo beé", Pedro cáacwādh át niijíp wut jī.

37 Páant ã niijíchah joinit, búdí jgah úmmit, Pedrowādh nin pah it niij úubh joyóp wut jī:

—Jwī déewāá, ded pah tigaá jwī chājbi? it niijíp wut jī.

38 —Yeéb ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ñi jwúub túat nūmú. Páant ñi túat nūmúchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Pánih túat nūmúnit ñi jumuchah, Jesús ã wēpatjīh ñi daabáat túutá. Páant ñi chājachah, Dios yeebdih Túini Espíritudih ã wāhbipna caá.

39 Jon jātihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi jumená pínahdihbut, ni hat caán ã ñionit pínahdih nin pah át niij naáwáp wut jī: 'Ni hat weemdih jepahnitdih Túini Espíritudih wā wāhbipna caá', Dios át niijíp tajī,* Pedro queétdih át niijíp wut jī.

40 Páant niij péanit, queétdih nin pah át jwúub niij wēp naáwáp wut jī, páant muntih:

—Nin baácdih moón yeejép ī chājatji jíib Dios búdí ã peéh chājbipna caá. Pánihna, queét pah ñi jumca bojóó. Ñi yéej chājatdih cádahnit, ñi túat nūmú. Páant ñi chājachah, yeebdih ã peéh chājcan niit, át niijíp wut jī.

* 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13

* 2:30-31 Sal 16.10

* 2:39 Is 57.19

41 Páant ã niijíchah joinít, dawá jepahnit, ít daabáát túutap wut jĩ. Pánihna, Jesúhwãjééh caán yeó jáapjeh tres mil cãacwã chah dawá ít jumap wut jĩ.

42 Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ã naáwát túutnit ĩ bohénachah, ít túi joyóp wut jĩ. ĩih jeémátdih míic pãáh wãhnit, Diosdih wãbhnit, biíc dih ĩpĩ túi jumap wut jĩ.

Jesúhwã ded pah ĩ jumap

43 Jesús ã naáwát túutnitboó Dios ã wēpatjĩh wunnitdih ĩpĩ booa júutap wut jĩ, Dios ã wēpatdih cãacwã ĩ jéihyat pínah niijná. Páant ĩ chãjachah ennit, nihat ít en wáhi bejep wut jĩ.

44 Jesúhwã ĩih bií déedih míic pãáh wãhnit, biíc dih túinijeh ĩpĩ jumap wut jĩ.*

45 ĩih bií déedih jíib chãj wãhnit, nihat biíh pah bóo wihcannitdih queét ĩ jumap yoobó ĩpĩ wũh wáacap wut jĩ.

46-47 Pánih chãjna, yeó jáap jumap pah Dioíh munná míic wáacnit, “Dios túini caá”, ĩpĩ niij wēi naáwáp wut jĩ. ĩih munnáboobút míic wáacnit, biíc dih ĩpĩ túi namah wēi jeémép wut jĩ. Páant ĩ chãjachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cãacwã ĩpĩ míic niijíp wut jĩ. Pánihna, yeó jáap jumap pah bita jáap jepahnitdih túi wbnit, jwíih jepahnitjééh Dios át waadánap wut jĩ. Jáap jepahnitbat ĩjééh ít míic wáacap wut jĩ.

3

Jéih bejcannidih Pedro Juanjĩh ĩ booaat

1 Biíc yeó jáap, cheyeh, las tres jumachah, judiówã Diosdih ĩpĩ wãbát horadih Pedro, Juanjĩh Dioíh munná ít bejep wut jĩ.

2 Yeó jáap jumap pah Túini Jēc wũt jumapdih ã chéenwã jéih bejcannidih ĩpĩ wã jãibi chúud jwejep wut jĩ. Jáap cãac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumap wut jĩ. Caan jéc dih chúudnit, caanjĩh waadnítdih dinero ãpĩ wãbáp wut jĩ.

3 Pánihna, Pedro, Juanjĩh caán munná ĩ waadát túut chãjachah ennit, queétdih jéih jibcanni dinerodih át wãbáp wut jĩ.

4 Pedroboó caandíh ennit, —Jwiít dih ma túi eneé, át niijíp wut jĩ.

5 Páant ã niijíchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdíh ĩ wãhbipna caá”, caanjéh át niij jenah joyóp wut yah jĩ.

6 Obohjeéhtih, páant ã niij jenah joyóchah yahna, Pedro caandíh nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Weém dinerodih wã bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wãhcan yahna, chah túinidih meemdíh wã chãjbipna caá. Jesucristo Nazaret tátchidih bóo ã wēpatjĩh meemdíh wã booana caá. Ma ñah ñuhwã. Ñah ñuhnit, ma yáac chũi bejeé, át niijíp wut jĩ.

7 Páant niijnít, ãih jéihyepmant bóo téihyadih

* 2:44 Hch 4.32-35

teonit, caandíh át wái ñahanap wut jĩ. Páant ã wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji ãih wio wēpép nahna át jamap wut jĩ.

⁸ Pánihna, caán ñah ñahnit, át yáac chũi bej jwíhip wut jĩ. Pánih yáac chũi bejnit, ñaáp táamp chũinit, “Dios túini caá. Wā túi jéih bejna caá”, niij wēinit, Dioíh m̄udíh át waad béjep wut jĩ.

⁹ Pánih yáac chũi bejnit, “Dios túini caá”, ã niijíchah, nihat cãacwã ít enep wut jĩ.

¹⁰ Caandíh ennit, “Caán Dioíh m̄uú Túini Jēcdih chúudni dinero uábhniiji caá”, ít niij jéihyep wut jĩ. Páant ã jibichah ennit, caandíh ded pah ã yapatdih ít en wáhi bejep wut jĩ.

Dioíh m̄uná Pedro cãacwãdih ã bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowãdih ã teo ñuún péenachah, nihat cãacwã en wáhi bejnit, Dioíh m̄uú Salomón ã chãjat túutni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowã pebhna ít míc wáacap wut jĩ.

¹² Páant ĩ míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ. “¿Wã déewãá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiítdih ñi en ñuún? ‘Queétoó Diosdih túi joinít jumna, ĩih wēpatjĩhjih nindih ĩ jéih yáac chũi bejat túutna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdi

nihcan caá. Jesús ã wēpatjĩh beé caandíh jwĩ boanap be.

¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jãtih moón jwĩ nuowã Diosdih ít túi weñep wut jĩ.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wáhni Jesús ã wut chah yáaat pínah niijná, nindih ã jibanap be.* Yeéboó Jesúsdi en jũhñitdih wáhñit, Pilato caandíh nemat m̄umánt ã bacaíhichah yahna, yeéb ã baaat déedih ñi jepahcap be.

¹⁴ Pilato caandíh ã bacaíhichah yahna, Jesús túini, túi chãjni ã jumachah yahna, yeéboó caandíh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cãac maonidih ñi baaat túutap be.*

¹⁵ Jwiítdih túi ubni Jesúsboodíh yeéb ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, wunnidih ĩ yohochah yahna, Dios caandíh ã jwũub boonidih jwiít jwĩ enep be.

¹⁶ Pánihna, caandíh túi jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ã wēpatjĩh jwĩ boanap be.

¹⁷ “Wã déewãá, yeéb jwĩ maátajĩh Jesús Dios ã wáhni ã jumatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túutap be. Páant ñi chãjatjidih weém wã jéihna caá.

¹⁸ Obohjeéhtih, jon jãtih Dios naáwãtdih naóh yapanit, ñi chãjat pínahdih nin pah ít niij daacáp tajĩ: ‘Cristo yeejép ã yapbipna caá’, ĩ niijátji pahjeh tibeé ã yapap be.*

¹⁹ B̄u jwũh yeéb yeejép

* 3:13 Ex 3.15 * 3:13 Is 52.13-53.12; Fil 2.7-9

* 3:14 Mt 27.15-23; Mr 15.6-14;

Lc 23.13-23; Jn 19.12-15

* 3:18 Is 52.13-53.12

ñi chājatjidih bádí jġahnit, túiniboodíh jwúub túut nuumnít, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut nuumáchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdíh ã yoh wāhbipna caá.

20 Páant ñi chājachah, Dios ã wahniji Cristodih jwiít dih ã jwúub wah deyabipna caá, jwiít dih ã teo wáacachah, jwí túi weñat pínah niijná.

21 Obohjeéhtih, buu Dios pehbboó caá ã jum jwuhup. Dios nihatdih ã ámohat pínahdih jon jātih ã naáwát dih naóh yapanitdih át naóh daacát túutap wut jġ. Pánihna, nihat ã naáwátjidi chāj péanit, Jesucristodih ã jwúub wah deyabipna caá.

22 Moisés nin pah át niij naáwáp tajġ: ‘Jwí dée Dios naáwát dih naóh yapani pínahdih jwí Maáh Dios yeebdíh ã wahbipna caá. Weemdíh ã jwíh naáwát túutajġi pahjeh tigaá caandíhbut ã jwúub naáwát túutbipna caá.* Pánihna, ded pah ã niij naáwát pínahdih ñi túi joyoó.*

23 Det caandíh joicán, ã wutuchah jepahcannitdih Dios ã yohbipna caá. Dioíhwājeéh queét ĩ jéih jumcan niit’, Moisés át niij daacáp tajġ.*

24 “Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitġi Samuel, ã buudát túttimah moonbát nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná ĩt chājap tajġ.

25 Jon jātih moón jwí nuowājidih Dios át naáwáp wut jġ. Pánih naóhna, Abrahamdih ã naáwátġi pahjeh tih jwiít dihbut biíc yoobó naóhna át chājap wut jġ. Nin pah át niij naáwáp wut jġ: ‘Ma jumadih wā túi chājachah, caánboobút nihat baác dih moondíhbut ã jwúub túi chājbipna caá’, át niijġp wut jġ.*

26 Pánihna, jwiítboodíh Moisés ã naóhniiji Dios wāúhdih jwiít judíowādih át jwíh wahap tajġ, jwiít dih ã túi chājachah, yeejép chājnit jwí túut nuumát pínah niijná”, Pedro cāacwādih át niijġp wut jġ.

4

Pedrowādih judíowā ĩ maáta ĩ jūihñat

1-3 Páant cāacwādih Pedro Juanjġh ĩ naáwáchah, sacerdotewā, Dioíh muudíh wapnit soldadowā ĩ maáh, saduceowābut Pedrowā pehbna juibínit, ĩt joyóp wut jġ. Páant ĩ joyóchah, Pedrowā nin pah cāacwādih ĩt niij naáwáp wut jġ: “Jesús ã wunat túttimah, át jwúub boo pud jūúwáp be. Ā boo pud jūúwát dih jéihna, áihwā jumna, jwiítbut jwí boo pud jūúwát pínahdih jwí jéihna caá”, ĩt niijġp wut jġ. Páant ĩ niijíchah joí ĩjnit, maátaboó cāacwādih too pāa bejnit, Dioíh muudíh wapnit soldadowādih Pedrowādih ĩt juibí tewat túutap wut jġ. Cheyeh jumuchah, túttimah bóo yeó jáapdih queédih uúh

* 3:22 Dt 34.10

* 3:22 Dt 18.15-16

* 3:23 Dt 18.19

* 3:25 Gn 12.3; 22.18

joíhna, nemat muúboó ït nemat túatup wut jĩ.

⁴ Judíowã ï maáta Jesúsdiñ ï náahcah yuhna, ãih doonádih joinít, “Yoobópdih tigaá”, dawá ït niíj jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, Jesúihwã chah dawá jumna, cinco mil neoná ït jumup wut jĩ. Yaádhjeéh ï wehjeéhbüt chah ït jumup wut jĩ.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdiñ sacerdotewã ï maáta, bita judíowãdih waóhñit, Moisés ã wutatjidih bohénit biícdiñ ït míic wáacap wut jĩ.

⁶ Sacerdotewã ï maáh, Anás wüt jumni, ã déewãbüt Caifás, Juan, Alejandro, bita biícdiñ ït míic wáacap wut jĩ.

⁷ Pánihna, queét Pedrowãdih ï bid bojochah, soldadowã queétdih ït ub juibínap wut jĩ. Páant ï ub juibínachah, maáta nin pah ït niíj uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Deíh wēpatjĩh tibeé yeéb caandíh ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebdíh páant chājat túatni? ït niijíp wut jĩ.

⁸ Páant ï niijíchah joinít, Túini Espíritu ã wēpatjĩh Pedro nin pah ãt niíj jepahap wut jĩ:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhñit,

⁹ jéih jibcannijidih jwĩ tái chājatdih uúbh joí en niút ñi chājap?

¹⁰ Yeebdíh, niñat judíowãdihbunniíj míic wéhenap wut jĩ: nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ã wēpat beé nindih ã booanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó

ñi mawat túatni, Dios ã booani, caán ã wēpatjĩh nindih jwĩ booanap be. Pánihna, buu nin ã jibichah, ñi enna caá.

¹¹ Dios naáwátidih naóh yapanit jon jãtĩh Jesucristodih naóhna, ‘Cãacwã ï náahcannidih Dios ã ñiobipna caá’, ït niíj daacáp tajĩ.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandíh jwĩ maáh pínah ãt waadánap wut be.

¹² Caán Cristojeh tigaá cãacwã iiguípna beñit déjidih tái ubni. Nin baácboó biíh tái ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohñi ã jumup, Pedro ãt niijíp wut jĩ.*

¹³ Páant niíj naóhna, Pedrowã bohécannit yuhna, úumcanjeh, ï wēp bohénachah ennit, ït joí wáhi bejep wut jĩ. Jesús ã bohéat pah ï wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjĩh yoobópdih Jesúsjeéh jumnit tigaá”, ït niíj jéihyep wut jĩ.

¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowãjeéh ã jumuchah, queét maáta Pedrowãdih “Yeejép ï chājna caá”, ït jéih niíj naóh yaccap wut jĩ.

¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta ï míic wáacat tólihmant Pedrowãdih ït bac bej jwuhat túatup wut jĩ.

¹⁶ Páant ï bac bejat túttimah, queétjeh nin pah ït

—¿Queétdih ded pah tigaá jwĩ chājbi? Dios ã wēpatjĩh jéih jibcannijidih ït booanap taga. Niñat Jerusalén tútchidih

* 4:11 Sal 118.22 * 4:12 Jn 14.16

moón páant ì chājatjidih ì jéihna caá. Pánihna, jwiítboó ‘Páant ì chājcan bee’, jwī jéih niijcán caá.

17 Pánihna, Jesúih doonádih bitadih jwī bohéat túutca boj jīh, queét maátajeh ìt míc niijíp wut jī.

18 Páant niij péanit, Pedrowādih jwúub bid bojnit, —Jesúih doonádih bitadih ñi jwúub naóhca bojoó, ìt niijíp wut yuh jī.

19 Páant ì niijíchah joinít, Pedro Juanjīh nin pah ìt niij jepahap wut jī:

—Páant ñi wutuchah, jepahna nihna, Diosboodih yap yohna caá jwīta chājap. ¿Pánihna, dedboodih tigaá jwī jepahbi, Dios ã weñat pínah niijná?

20 Obohjeéhtih, jwiítboó jwī ennidih, jwī joinídihbut jwī jéih jweéhcan caá, ìt niijíp wut jī.

21 Páant ì niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowādih ìt jwúub niijíp wut yuh jī:

—Jesúih doonádih ñi jwúub bohénachah, yeebdih yeejép jwī peéh chājbipna caá, ìt niijíp wut jī.

Pánihna, cāacwāboó jéih bejcanniji ã táí bejatdih ennit, “Dios wēpni yoobát ã jamna caá”, ì niijíchah joinít, maátaboó Pedrowādih jéih peéh chājcanjeh, queétdih ìt bacanap wut jī.

22 Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wut jī.

Jesúihwã ì ùumcat pínahdih ì wúubát

23 Pedro Juanjīh bac bejnit, ì chéenwã pebhna jwúub juibínit, judíowã ì maáta ded pah ì niijátjidih queétdih ìt naáwáp wut jī.

24 Páant ì niijíchah joinít, queét nihat biícđih Diosdih nin pah ìt niij wúubáp wut jī: “Maá, meém jeádih chājni, nin baácđihbut chājni, bádí mājđihbut chājni, nihat báadhñitđihbut chājni caá.*

25 Túini Espíritu ã wēpatjīh jwī n̄uo Davidji, meemdih teo wāhni, nin pah ãt niij daacáp tajī:

‘Judíowã nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih iijnit, ì jūihna yuh caá. Cristo ã chājat pínahdih ì jāhíhmina yuh caá.

26 Dawá nin baácđih moón maáta míc wáacnit, jwī Maáh Diosdih, ã wahní Cristodihbut en jūihna, Dios ã jenah joyátjidih ì yéejáihmi na yuh caá’, ãt niij daacáp tajī. (*Sal 2.1-2*)

27 “Páant tigaá nin tútchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowã nihcannit, judíowã biícđih ma wahní Jesúsdih mawat túutna, ì míc wáacap be.* Caán Jesús táí yoobópdih jamni, meemdih táí jepahni ã jamuchah yuhna, caandih ì mawih jenah joyóp be.*

28 ‘Páant caá ã nihbip’, ma niijátji pah queét ì chājap be.

* 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6

* 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1;

Meém ma jéihyatjĩh páant mat niŷ naáwáp tajĩ.

²⁹ Pánihna, Maá, queét jwiít dih ‘Yeéb ñi jwúub bohéat peéh yeejép jwĩ chãjbipna caá’, ĩ niijátjidi h joinít, jwiít dih ma teo wáacá, jwiít meemdĩh teo wãhñit úmcanjeh, míih táini doonádih jwĩ wēp naáwát pínah niijná.

³⁰ Jwiít dih ma teo wáacá, tubúp chãhñit dih jwĩ booanachah, cãacwã ĩ jéih chãjca naáh dih Jesús ã wēpatjĩh jwĩ chãjat pínah niijná”, ĩt niij úbúp wut jĩ.

³¹ Páant ĩ niij úbúchahjeh, ĩ míic wáacni m̄ú búdí át méménap wut jĩ. Páant ã méménachah, Túini Espíritu ã wēpat queédih búdí ã wãhchah, úmcanjeh Dios naáwát dih ĩt jwúub naáwáp wut jĩ.

Jesúthwã ĩ míic pãáát

³²⁻³³ Dios ã wēpatjĩh queét Jesús ã naáwát tútñit nin pah cãacwãdih ĩpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesús ã boo pud jũwát túttimah caandĩh jwĩ enep jĩ”, ĩt niijíp wut jĩ. Queét niht dih Dios búdí ã teo wáacachah, chah dawá Jesús dih ĩt jepahap wut jĩ. Biíc yoobó jeh nah joinít, ĩih bií déedih “Wĩih míicjeh caá”, ĩt niijcáp wut jĩ. Queét niht ĩ bíbohat yoobó míic pãáñit, ĩjeéh jamnit dih ĩpĩ túi teo wáacap wut jĩ.*

³⁴ Pánihna, ded moh yéejnit ĩjeéh ĩt wi hcap wut jĩ. Det wápchi pínah baác dih bíbohñit, m̄udĩhbut bíbohñit, ĩih dih ĩpĩ

jíib chãj wãhup wut jĩ. Caán jíib dih úb bejñit,

³⁵ Jesús ã naáwát tútñit dih ĩpĩ juibí wãhup wut jĩ. Páant ĩ úb juibí wãhuchah, teonit, queétboó ĩjeéh jamnit moh yéejnit dih ĩpĩ jwúub pãáap wut jĩ.

³⁶ Biíc ĩjeéh José wut jamni át jamup wut jĩ. Jesús ã naáwát tútñit José dih Bernabé wut ĩt búhdhup wut jĩ. ã wut Bernabé “Cãacwãdih túi weña teo wáacni”, Griego wéheatjĩh niijná ĩt chãjap wut jĩ. Caán Leví juima, Chipre quewadih bóo wut jĩ.

³⁷ Pánihna, caanbát áih wápchidih át jíib chãjap wãhup wut jĩ. Pánih jíib chãj wãhñit, caán jíib dih Jesús ã naáwát tútñit dih wãhñit, bitadih át pãáát tútup wut jĩ.

5

Ananías ãjeéh bóli Safirajĩh ĩ yeet

¹ Bitabut Bernabé ã chãjat pah ĩtih chãjhip wut yuh jĩ. Newé Ananías wut jamni, yad Safira wut jamnih wut jĩ. Queétbut ĩih wápchidih jíib chãj wãhñit, caán jíib dih Jesús ã naáwát tútñit dih Ananías át wãhup wut yuh jĩ.

² Obohjeéhtih, ã jíib chãjna yuhna, bainíjeh ã wãhat pínah dih úbñit, niht biíhdih caanjéh át ámohop wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jĩ. Pánihna, bainíjeh úb bejñit, Ananías Jesús ã naáwát

* 4:32-33 Hch 2.44-45

túutnitdih át juibí wāhup wut jī.

3 Páant ā yeeatdih Túini Espírítu ā jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah át niij jāihñup wut jī:

—Ananías, nemépwā ī maáh Túini Espírítudih meemdih át yeeat túutup wut. Pánihna, míh baácđih ma jíib chāj wāhna, caán jíibđih meemjéh mat ámohop wut.

4 Ma jíib chāj wāhat pínah jātih, míh wápchijeh tigaá ātih jumup ta yuh caá. Pánihna, míh jíib tigaá ātih jumup. Páant, míh ā jumuchah yuhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiítđihjeh ma yeecan caá. Diosđih caá ma yeenap, át niijíp wut jī.

5 Páant ā niijíchahjeh, Ananíasboó át wun buugúp wut jī. Páant ā yapat doonáđih joinít, nihat búdí ít úumup wut jī.

6 Ā wunuchah ennit, japata āih báhahjidih yéguehjīh pin, cāacđih yohopboó ub bejnit, caandih ít baad yóhop wut jī.

7 Tres horas túttimah, Ananías áaji ā wunatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jī.

8 Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántđih át niij úabh joyóp wut jī:

—¿Ñíih wápchidih ñi jíib chāj wāhuchah, bóo nit beé yeebđih ī jíib chājap? át niijíp wut jī.

—Páant bóojeh tibeé jwiítđih ī jíib chājap be, mit niij jepa-hap wut yuh jī.

9 —¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espírítudih bíic yoobó ñi yee? Ma joyoó. Ma-jeéh bóojidih baad yóh péanit, jwúb jāóhna, meemdíhbut míh báhahđih ī ub bejbipna caá, Pedro caántđih át niijíp wut jī.

10 Páant ā niijíchahjeh, caántbut mit wun buugúp wut jī. Pánihna, baad yóhñit japata caán mūdih jwúb waád juibínit, míh báhahjidih enna, caántjidihbut ub bac bejnit, newéih báhahji pebhna ub juibínit, ít baad yóhop wut jī.

11 Pánihna, Jesúhwā, nihat bitabut caán doonáđih joinít, búdí ít úumup wut jī.

Jesús ā naáwát túutnit wunnitdih ī booaat

12 Jesús ā naáwát túutnit Dios ā wēpatjīh dawá cāacwāđih ít booa júutup wut jī, “Dios wēpni ā jumna caá”, ī niiját pínah niijná. Queét Jesúhwā Dioih mú Salomón ā chājat túutni coahjidih ipī mic wáacap wut jī.

13 Bitā ī yéejat peéh chājatđih úumna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét túnit caá”, cāacwā ipī niijíp wut jī.

14 Neoná, yaádhbut, chah dawá Jesúsđih ít jepahap wut jī.

15 Pánihna, tubúp chūhñitdih Pedro ā teo jāha booaat pínah niijná, ī chéenwā queéđih ī lajatjīh namá jwéejđih ipī ub juibí jwejep wut jī. Bitā ā muj juibícannitboó boóhna, Pedroih dadahjeh buug lájat ít náahap wut jī.

16 Jerusalén tátchi pebhbit jamni tútchinadih moón tubáp cháhntidih, nemép jamnitdihbut ít ub juibínap wut jĩ. Pánihna, queét nihadidih ít túi booa beedánap wut jĩ.

Jesús ã naáwát tútnitdih bita yeejép ít chájat

17 Pedrowādh dawá cāacwā ít péenachah enna, sacerdotewā ít maáh, ájeéh jamnit saduceowābut Pedrowādh búdí ít íjip wut jĩ.

18 Pánih íjnit, Jesús ã naáwát tútnitdih teonit, nemat muáboó ít nemep wut jĩ.

19 Chei Dioíh ángelboó ít nemnitjidih át wāt bacanap wut jĩ.

20 “Dioíh muaná ñi bejeé. Caán muaná juibínit, ded pah Diosjeéh ít túi jumat pínahdih cāacwādh ñi túi bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wut jĩ.*

21 Páant ã niijíchah joinít, baabáchah, Dioíh muaná waad béjnit, ángel ã niijátji pah cāacwādh ít jwúb bohénap wut jĩ.

Caán yeó jáapjeh judíowā ít maáta míc wáacnit, Jesús ã naáwát tútnit nemat muáboó jamnitjidih soldadowā ít maátadih ítih ub jūwát tútup wut yah jĩ.

22 Obohjeéhtih, nemat muaná juibínit, queétdih ít bid juicáp wut jĩ. Pánih bid juicánjeh, maáta pebhna jwúb bejnit, nin pah queétdih ít niij naáwáp wut jĩ:

23 —Nemat muá jęc bujicánni yah beé. Caán nemni jěcdih wapnit ít pái ñuhna yah beé. Páant ít pái ñuhchah yahna, caán jěcdih wātnit, jwí enechah, jwí nemnitji ít wihcap be, ít niijíp wut jĩ.

24 Páant ít niijíchah joinít, Dioíh muádh wapnit soldadowā ít maáh, sacerdotewā ít maátabut ít joí wáhi bejep wut jĩ. “¿Dépah caá ít tóahbi queét pánihna?” queétjeh ít míc niijíp wut jĩ.

25 Páant ít míc niijíchahjeh, biíh ít pebhna juibínit, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh muaná cāacwādh jwúb bohéna beé ít chájap be. Ñi enbi jwuhú oboh, át niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíchah joinít, soldadowā ít maáh, áih soldadowājih bejnit, Jesús ã naáwát tútnitdih ít jwúb tewep wut jĩ. Obohjeéhtih, cāacwādh úmna, maonit déjei maocanjeh, queétdih ít teo bejep wut jĩ. “Nitdih jwí puñchah, cāacwāboó jwítdih jeejth ít yohbipna nacaá”, queét soldadowā ít niij jenah joyóp wut jĩ.

27 Queétdih ub bejnit, Jesús ã naáwát tútnitdih maáta pebhna ít ub juibínap wut jĩ. Pánih ub juibínachah, sacerdotewā ít maáh queétdih nin pah át niij jaihñup wut jĩ:

28 —Yeebdih tubit wutnit, ‘Jesús ded pah ã chájatjidih ñi

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

bohéca bojoó', jwī niijíp yah be. Obohjeéhtih, páant jwī niijíchah yuhna, yeéboó nihat Jerusalén tátchidih moondíh ñi bohéna caá. Jesúsdi h jwī mawatji waó jíib jwiítidih peé h chājat náahna, pánih naóhna caá ñi chājap, át niijíp wut jī.*

29 Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ā naáwát túttnit biícidih nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Diosboó jwiítidih ā naáwát tútup be. Pánihna, caandí h jepahnit jumna, ñi naáwát tútcatdih jwī jepahcan niít.

30 Jwī nuowā ipī wēini Dios Jesúsdi h át boanap tajī. Caandí h jeh tibeé yeé b cruzboó péoh dodhnit, ñi mawat tútup jī.

31 Jesúsdi h 'Caán táini caá', niijnít, Dios caandí h maáh át waadánap wut jī. Pánih maáh waadánit, ā jéihyepmant bóo buwámant át chúdat tútup wut jī. Jwiít cāacwā jwī yéejat peé h chājat déejidih tá u bni pínah Jesúsdi h át jumat tútup wut jī. Jwiít judíowā jwī yéejatdih cádahnit, jwī tút nuumúchah, jwī yéejatdih ā yohat pínah niijná, páant át chājap wut jī.

32 Pánihna, jwiítboó Jesús páant ā jumatdih enniti, Túini Espíritu ā wēpatjī h caandí h jwīpī naóhna caá. Det ā wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espíritudih biíc yoobó ā wāhna caá, queétdih Pedro át niijíp wut jī.

33 Páant ā niijíchah joinít, chah íjnit, queét Jesús ā

naáwát túttnitdih maáta ítih mao yohíhip wut yah jī.

34 Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat tútcap wut jī. Caán Moisés ā wutatjidih bohéni ā jumuchah, cāacwā caandí h "Caán tá i chājni caá", ipī niijíp wut jī. Pánihna, caán Jesús ā naáwát túttnitdih soldadowādih át ub bac be jwuhat tútup wut jī.

35 Páant i ub bac be jwuhat túttimah, maátadi h Gamaliel nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Yeé b wā déewāá, ñi maona chaáh buca. Ñi tá i jenah joi jwuhúú.

36 Teudajidih ñi náhninaá. 'Weém cāacwādih tá i waóhni caá wā jumup', caanjéh cāacwādih át niijíp wut yah jī. Pánihna, dawá, cuatrocientos ājeéh i péenap yah be. Obohjeéhtih, bitaboó caandí h i mao yohochah, ājeéh péeniti j i bej peét bejep be. Bu queétdi h i wihcan caá.

37 Túttimah, cāacwādih i jenah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wut jumni j i Romano cāacwā i maátadi h yohíhna, ājeéhbut dawá i péenap yah be. Obohjeéhtih, bita caandí h i mao yohochah, nihat áihwābut i bej peét bejep be.

38 Páant niijná, yeebdí h nindih naóhna caá wā chājap. Nit Jesú h doonádi h bohénitdih páantjeh ñi enah bojoó. I bohéat Dio h ni hcan, Teudaji ā bohéat buudát pah ā buud béjmina caá.

* 5:28 Mt 27.25

39 Obohjeéhtih, nin Dios ã bohéat yoobát ã jumuchah, queétdih ñi jéih cádahat tútcan niít. Páant ñi cádahat túttna, yeéb Diosjñh míc maona caá ñita chãap taga, Gamaliel át niijíp wut jñ.

40 Páant ã niijíchah joinít, “Yoobópdih tigaá”, maáta ãt niij jenah joyóp wut jñ. Pánih jenah joinít, Jesús ã naáwát tútnitdih ãt jwúb bid bojop wut jñ. Páant ã jwúb waád jubínachah, queétdih ãt puñat tútup wut jñ. Páant ã pñi péanachah, “Jesúih doonádih yeéb ñi jwúb bohéca bojó”, niij jñih péanit, queétdih ãt bejat tútup wut jñ.

41 Páant ã bejat tútuchah joinít, ãt jwúb bac bejep wut jñ. Jesúihwã ã jumat jñib, yeejép yapna, búdí ãt weñep wut jñ.

42 Pánihna, yeó jáap jumat pah Dioih múbóó, ãh múnáboobát “Jesús Dios ã wahni Cristo ã jumna caá”, ãpñi niij naóh bohénap wut jñ.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúihwã ã ññwat

1 Caán láa Jesúih doonádih bohénit ãt dao béjep wut jñ. Pánih dao béjna, Jesúihwã mícjeh jumna yuhna, ãt míc jñihñup wut jñ. Biquína judíowã jumna yuhna, Griego wéheatdih wéhenit ãt jumap wut jñ. Queétdih ãt jééh éemp wannit yaáhdih yeó jáap jumat pah ãh jeémátdih ãt táí biíc yoobó wñh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ãt jñihñup wut jñ.

2 Páant ã míc jñihñuchah jéihnit, Jesús doce ã naáwát tútnitboó bita ãihwãdih bid bojnit, nin pah ãt niij naáwáp wut jñ:

—Dios naáwátdih bohéat jwñh tewat ã jumuchah, jeémátdih jwñ jéih pñáhcana caá.

3 Pánihna, jwñ déewáa, siete neonádih ñi ññwií, jeémátdih pñáhnit ã jumat pínah niijná. Bita queétdih “Túinit caá”, ã niijnít, Túini Espiritu ã wēpat búdí jumnit, táí jenah joinít ñi bidíi.

4 Obohjeéhtih, jwiítboó yeó jáap jumat pah Diosdih úbhñit, ã naáwátdih jwñ bohébična caá, ãt niijíp wut jñ.

5 Páant ã niijíchah joinít, “Jñu. Páant tí jwñ chãap”, nihat Jesúihwã ãt niij jepahap wut jñ. Pánihna, Esteban, Jesúsdihtái jenah joinít, Túini Espiritu ã wēpat búdí jumnidih ãt ññwip wut jñ. Bitadihbat ãt ññwip wut jñ. Nin caá ã wñtna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía tútchidih bóo judío nihcan yuhna, judíowã ã bohéatdih joiná, ãt jééh waadni ãt jumap wut jñ.

6 Páant ã ññonitdih Jesús ã naáwát tútnit pebhna ãt úb jubínap wut jñ. Queétdih ãt úb jubínachah ennit, ã ññonitdih teo jñhanit, ãt úbúp wut jñ, Dios queétdih ã táí teo wáacat pínah niijná.

7 Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwátdih chah dawá jéihnit ã jumuchah, Jerusalén tútchiboó jumnit

Jesúhwā ìt dao béjep wut jī. Sacerdotewābut dawá tūt nūmnít, Jesúhwājeéh ìt waadáp wut jī.

Bita Estebandih ì tewat

⁸ Esteban, caandíh Dios búdí ā teo wáacachah, ā wēpatjīh dawá láa jwíit cācwā jwī jéih chājca naáhdih āt chāj júutap wut jī. Páant ā chāj júutachah ennit, cācwā Jesúh doonádih chah ìt jóíhip wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, biquína judíowā ì míic wáacat mūdíh moón caandíh ìt jāihñap wut jī. Queét Teo Wāhnitjī wāt jumni poómp ìt jumap wut jī. Cirene tátchidih moón, Alejandría tátchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ìt jumap wut jī. Queét wat jī Estebandih jāihnit ìt jumap wut jī.

¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espíritu ā wēpat búdí jumnit, táí jéihni jumna, ā wéhenachah joinít, queétboó caandíh bíic yoobó ìt nihcap wut jī.

¹¹ Bíic yoobó nihcan, íjna, bita ì yee naáwát pínah níjñá, ìt jíib wāhap wut jī. Páant ì yeeat tūtuchah joinít, nin pah ìt níj naóh yacap wut jī: “Esteban Moisés ā wutatjidih Diosdihbut yeejép ā wéhenachah, jwī joyóp be”, ìt níj yeenap wut jī.

¹² Páant ì níjíchah joinít, cācwā, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita waóhñitbut Estebandih ìt íjip wut jī. Pánih íjnit, caandíh teonit, ì maáta pebhna ìt ub bejep wut jī.

¹³⁻¹⁴ Queét ì yeeat tūtnitjī nin pah ì maátadih ìt níj yeenap wut jī:

—Nin yeó jáap jumap pah Dioíh mūdíh, Moisés ā wutatjidihbut yeejép āpī wéhenap be. Nin pah ā níjíchah, jwíit jwī joyóp be: ‘Jesús Nazaret tátchidih bóo Dioíh mūdíh ā yohbipna caá. Moisés ā wutatjidihbut ā jwúb tūt nūmbípna caá’, Esteban ā níjíp be, ìt níjíp wut jī.

¹⁵ Nihat caanjīh chúdnit Estebandih ì enechah, áih móot ángelíh móot panih yeh iigní āt jígohop wut jī.

7

Esteban ā míic jāh níját

¹ Sacerdotewā ì maáh nin pah Estebandih āt níj wúbh joyóp wut jī: “¿Nit ì níját yoobópdih níit?” āt níjíp wut jī.

² Páant ā níjíchah joinít, Estebanboó nin pah caandíh āt níj jepahap wut jī: “Wā déewāá, behnitbut ñi joyoo. Weemdíh ì naóh yacap yoobópdih nihcan caá. Ded pah Moisés ā chājatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembút bíic yoobó wā jenah joiná caá. Ded pah jwī nūowā ì chājatjidihbut bíic yoobó wā jenah joiná caá. Jwī nūo Abrahamji Mesopotamia baácdih ā jumachah, Harán baácbóo ā bejat pínah jātih, Dios nihat jéihni jumna, caandíh āt jígohop wut jī.

³ ‘Meém míih baácdih ma déewādihbut ma cádah bejeé. Páant ma bejehah,

wã ñíoni baácna meemdíh wã waóhbična caá', Abrahamjidih Dios át niijíp wut jĩ.*

4 Páant ã niijíchah joinít, Abrahamji Caldea baácmant át numah jüúwáp wut yuh jĩ. Pánih yúúp jüóhñit, Harán baácna jwinít, ít chão jwúuhap wut jĩ. Behe ã wunat túttimah, nin jwĩ jumni baácdih Dios Abrahamwãjidih át jüúwát túttup wut jĩ.*

5 Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ã naóhni baácdih ã juyúchah yuhna, ãih baác pínahdih caandíh át wãh jwuhcap wut jĩ. Jibnitjeh ít jumup wut jĩ. Abrahamji ã weh wih jwuhcah, Dios caandíh nin pah át niij naáwáp wut jĩ: 'Meemdíh, ma juménádihbut nin baácdih wã wãhbična caá', át niijíp wut jĩ.*

6 'Túttimah, ma juméná biíh baácna bejnit, caán baácdih moónjeéh jumna, queédih teo wãhñit ã jumbična caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma juménádih yeejép ã chãjbična caá.

7 Obohjeéhtih, páant ã chãjat júb, weém caán baácdih moondíh wã peéh chãjbična caá. Páant wã peéh chãjat túttimah, ma juméná nin baácna ã jwúub júbipna caá, páant muntih. Pánih jwúub jwinít, weemdíh jepahñit, ã wëi úbhbična caá', Abrahamdih Dios át niijíp wut jĩ.*

8 Páant niijnít, Dios nin pah caandíh át jwúub niij naáwáp wut jĩ: 'Weém wã niijátjidih wã náhniat pínah, yeebbát ñi náhniat pínah niijná, nin pah ñi chãjaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém míicjeh, ma juménábut biíc yoobó bóodnit ñi jumúú', át niijíp wut jĩ. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép jumuchah, ocho yeó jáap túttimah, ãih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut jĩ. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh jumup wut jĩ. Pánihna, Jacobboó docewã át weh jumup wut jĩ. Queét doceboó jwĩ nuowã pínah ít jumup wut jĩ.*

9 "Queét jwĩ nuowã ã úud Josédih íjnit, caandíh yohna, Egipto baácna bejnitdih ít júb chãj wãhup wut jĩ. Páant ã júb chãj wãhñiji ã moh yéejechah enna, Dios Josédih át túi teo wáacap wut jĩ.*

10 Páant ã teo wáacachah, José túi jenah joiní ã jumuchah, Faraón Egipto baácdih moón ã maáhboó Josédih át wëi enep wut jĩ. Diosboó caandíh páant át wëi enat túttup wut jĩ. Pánih wëi ennit, Faraón Josédih nihat Egipto baácdih moondíh tewat wutni maáh pínah át waadánap wut jĩ. Á pebh moondíhbut maáh át waadánap wut jĩ.*

11 "Caán láa Egipto baácboó

* 7:3 Gn 12.1 * 7:4 Gn 11.31; 12.4 * 7:5 Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * 7:7 Gn 15.13-14; Ex 3.12 * 7:8 Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 * 7:9 Gn 37.11,28; 39.2,21 * 7:10 Gn 41.39-41

Canaán baáčboobút mah ã buugcáh, caán baáčnadih moón tubit ít moh yéejep wut jĩ. Pánihna, jwĩ nuowābut jeémát ít jéih bid juicáp wut jĩ.*

12 Egipto baáčboó jeémát jummat doonádih joinít, Jacob ã wehdih neoh át jwíih wah bojop wut jĩ.

13 Túttimah ã jwúub wahachah, Egipto baáčboó ít juibínachah, ‘Weém ñi úud tigaá’, José ã úud jeñénadih át niijíp wut jĩ. Pánihna, Joséboó ã déewādih ã maáh Faraóndih át júutap wut jĩ.*

14 Túttimah, José ã íip Jacobdih ã déewādihbut át bidíp wut jĩ. Æ déewā setenta y cinco cáacwājeh ít jum jwahap wut jĩ.*

15 Æ wūúh ã bid bojochah joinít, Jacobwā ã wūúh pebhna Egipto baáčboó ít bejep wut jĩ. Caanná juibínitji ít buudúp wut jĩ.*

16 Jacob ã nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wūt jumni baáčboó ít wunuchah ít yohat pínahdih átát jíib chājap wut jĩ. Pánihna, Abraham ã jíib chājniji baáčboó Jacobíh bácahjidih ub bejnit, ã wehboó ít yohop wut jĩ.*

17 “Túttimah, ‘Nin baáčdih yebdíh wā wāhbipna caá’, Dios Abrahamdih ã niijátji pah toáh juúwúchah, Egipto baáčboó jwĩ déewā ít cáac poonap wut jĩ.

18 Egipto baáčdih ít jumuchah, biíh maáh Faraón ít niijní, át túut nuumúp wut jĩ. Caán Faraónboó ded pah José ã chājatjidih át jéihcap wut jĩ.*

19 Pánih jéihcan, jwĩ nuowādih yeejép chājna, ít weh jáap túuhnitiidih át mao yohat túutap wut jĩ.*

20 Páant ã yapat cātíh, Moisés pínah ã cáac jumuchah, Dios caandíh át túi wēi enep wut jĩ. Pánihna, ã mána tres widh caanbítidih júutcanjeh, íih muúboó ít túi bih bíbohó wut jĩ.*

21 Pánihat túttimah, Moisésdih muúboó jéih bíbohcan, ã mána caandíh mujboó ít pahanap wut jĩ. Páant ít pahanidih Faraón nuúm bid juí, ub aab béjnit, mi wūúh pah mit behanap wut jĩ.*

22 Egipto baáčdih moón túi jéihnitíhdih Moisésdih ít bohénap wut jĩ. Pánihna, caán maáh wūúh pah át jumap wut jĩ.

23 “Túttimah, caán cuarenta jópchi bíbohniit, ã déewā judíowādih enedih át bejep wut jĩ.

24 Pánih enedih juibína, Egipto baáčdih bóo judíodih yeejép ã chājachah, Moisés át enep wut jĩ. Páant ã chājachah ennít, ã déedih teo wáacadih bejna, Egipto baáčdih bóodih át mao yohop wut jĩ.

25 Pánih chājna, ‘Wā déewā ít déedih wā teo wáacachah

* 7:11 Gn 42.1-2

* 7:13 Gn 45.1,16

* 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27

* 7:15

Gn 46.1-7; 49.33

* 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32

* 7:18 Ex 1.7-8

* 7:19 Ex 1.10-11,22

* 7:20 Ex 2.2

* 7:21 Ex 2.3-10

enna, “Dios jwiít dih túi ubni pínah át wahap taga”, í níj jenah joibí pna caá’, Moisés át níj jenah joyóp wat yuh jī. Obohjeéhtih, queétboó páant í níj jenah joicáp wat jī.

26 Biíh yeó jáapdih chénewā ā déewā í míic mawachah, Moisés át enep wat jī. Pánih enna, ‘¿Yeéb biícwājeh dépanih míic mao tigaá ñi chāj?’ queétdih át níjíp wat yuh jī.

27 Obohjeéhtih, páant ā níj íchah joinít, ā déedih yeejép chājníboó Moisésdih át ub tóo yoh bojop wat jī. ‘Meém jwī maáh nihcan, jwiít dih watni nihcan caá.

28 ¿Jwín Egipto baác dih bóodih ma mao yohatji pah weemdíhbut mao yohíh níit ma chājap?’ át níj jūihñap wat jī.

29 Páant ā níj íchah joí wáhi bejnit, Moisés Madián baácboó át jweí béjep wat jī. Caanná jweí juibíniji áa jamnit, chénewā át weh jamap wat jī.*

30 “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jamna, mawé wihcapboó Sinaí jee pébh jamnit, máa chálih iigní panihnidih át enep wat jī. Caán iigát panihat cātíh ángelboó caandíh át jígohop wat jī.

31 Páant ā jígohochah, Moisés át en wáhi bejep wat jī. Pánih en wáhi bejna, caán máa chálih iigní panihni pehbít enedih ā bejchah, Dios caandíh nin pah át níj naáwáp wat jī:

32 ‘Weém Dios caá. Weemdíhjah caá ma nūowā, Abraham, Isaac, Jacob í túi wēi wúbup’, át níjíp wat jī. Páant ā níj íchah joinít, Moisésboó méménit, úmna, át en ñahacap wat jī.

33 Pánihna, Dios nin pah caandíh át jwúub níj naáwáp wat jī: ‘Buu wā pebh ñuhna, míih zapatosdih waícanjah ma tóo dugú.

34 Wíih cāacwā Egiptoboó jamnit, yeejép yapna, tabit moh yéejnit í juñúchah, wā joiná caá. Páant í juñátdih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácboó meemdíh wahat túut níj ná, ma pebh wā dei jūúwáp be. Pánihna, buu conboó ma jwúub bejeé’, Dios Moisésdih át níjíp wat jī.*

35 “Í náahcannijidih yuhna, í maáh pínah, queétdih túi ubni pínahdih Diosboó át wah jwúuba bojop wat jī. ‘Meém jwī maáh nihcan, jwiít dih watni nihcan caá’, í jāh níj íjéhnijidih Dios Egipto baácboó át wah bojop wat jī, queétdih ā numah bac jūúwát pínah níj ná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálih iigní panihni cātíh jamni ángeldihbut Dios át wahap wat jī.

36 Pánihna, Egipto baácboó jamnitji judíowādih Moisés át numah jūúwáp wat jī. Egipto baácboó caán Moisés Dios ā wēpatdih át jwíih júut waáwáp wat jī. Tátimah, Muj Mac Duuni wát jamniboó át

* 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4 * 7:34 Ex 3.1-10

jwúub júutap wut jĩ. Túttimah, múú wihcapboobút cuarenta jópchi ĩ jumachah, Dios ã wēpatdih páant ãpĩ júutap wut jĩ.*

37 Caán Moisésboó judíowādih nin pah át niúj naáwáp wut jĩ: ‘Weém wã nihat pah muntih Dios naáwátdih naóh yapani pínahdih yeebdíh ã wahbipna caá. Caán ñijeéh ã jumbipna caá’, Moisés queétdih át niijíp wut jĩ.*

38 Moisés múú wihcapboó jwĩ ñuowā bíicdih át jumap wut jĩ. Sinaí wūt jumni jeená caandíh naóhni ĩ ángeljeéhbūt át jumap wut jĩ. ĩjeéh jumnit, Dios ã wutátdih Moisésboó át naóh yapanap wut jĩ, caandíh jepahnit, Diosjeéh ĩ táí jumat pínah niijná. Jwiítbūt jwĩ joyát pínahdih át naáwáp wut jĩ.*

39 “Pánih jūóhntiji múú wihcapboó jumna, Egipto baácboó jwúub bejĩhna, Moisésdih náahcan, jwĩ ñuowā ã wutátdih ĩt yap yohop wut jĩ.

40 Pánih yap yohna, Moisés úd jeñé Aaróndih nin pah ĩt niijíp wut jĩ: ‘Jwiítidih waóhnt pínah Dios panihnitdih ma pāp wūhú. ¿Egipto baácboó jwĩ jumachah, jwiítidih ñumah jūóhni Moisés ded pah tigaá át bej?’ ĩt niijíp wut jĩ.*

41 Páant niijnít, queét momo jiwí wūhú pah jíghnidih orojĩh ĩt pāpap wut jĩ. Pánih pāp péanit, queét ñuñápdih mao ub jūóhnt, ĩ

pāpnidih cáo wūhna, búdí ĩt weñep wut jĩ.*

42 Páant ĩ pāpnijidih ĩ weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cúiwādih, widhdih, yeodíhbūt ĩ wēi dáhwa naáh’, niijnít, Dios queétdih átih yohop wut yuh jĩ. Páant ĩ chājatjidih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajĩ:

“Yeéb weemdíh yeejép ñi chājap be. Múú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judíowā ñuñápwādih mao cáonit, weemdíh wūhna, ñita táí chāj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodíh ñi náhnicap be.

43 Pánih náhnican, Móloc wūt jumnidih wēnit, áih mūdíh ñi bíbohó jĩ. Bíih cúí Refán wūt jumni, caan páh jíghni yeéb ñi pāpni dahdihbūt ñi weñep be. Pánihna, yeebdíh peéh chājna, yuñp Babilonia baácboó wã wahbipna caá”, Dios ã niijná caá’, át niúj daacáp tajĩ. (Am 5.25-27)

44 “Jon játih moón jwĩ ñuowā múú wihcapboó jumna, Dios ĩjeéh ã jumat pínah niijná, ñuñápdih chójih ĩ chājni mūdíh ĩt bíbohó wut jĩ. Caán mūdíh Dios ã niijátji pah bíic yoobó Moisés át chājap wut jĩ. Caán múú

* 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33 * 7:37 Dt 8.15,18 * 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33

* 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6 * 7:44 Ex 25.9,40

díitboó Dios ã wutát daácni jee naaná át jumap wut jĩ.*

45 Pánihna, queétdih Dios ã naóhniji nin baácđih joiná, Josué jwĩ nuowã bíćđih caán muedíh ít ub juyúp wut jĩ. Páant ĩ ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjĩh jumnitjidih át yohop wut jĩ. David ã jum láabut caán muedíh ít bíboh jwuhap wut jĩ.*

46 Pánihna, caandíh Dios ã túi weñechah jéihnit, caán ĩjeeh ã jumat pínah muedíh chājłhna, David Diosđih átih uúbup wut yuh jĩ.*

47 Obohjeéhtih, páant ã uúbúchah yuhna, ã wunat túttimah, ã wúh Salomónboó Dioíh muedíh át chājap wut jĩ.*

48 Pánih chājna yuhna, Diosboodíh cāacwã ĩ chājni muedíh ĩ jéih nemcan caá. Páant niijnít, Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

49 ‘ “Japboó wã chúdat panihni caá. Caánboó chúdna, nihatđih wã wutna caá. Pánihna, noónboó wĩih jítcha wã chũi chúdat panihni caá. Pánih chũi chúdna, chah wēpni wã jumna caá. Weém Dios caá. Páant wã jumuchah, wĩih mué pínahđih ñi jéih teo wuhcan caá. Wã chooát pínah muedíh wã náahcan caá.

50 Weemjéh nin baácboó nihatđih wã chājap jĩ”,

Dios ã niijná caá, át niij daacáp tajĩ. (Is 66.1-2)

51 “Jwĩ nuowãji ĩ yap yohat pah mantih yeebbát Diosđih ñi yap yohna caá. Dios naáwátđih joiná yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espíritudihbut yehna ñi niijná caá.*

52 Jwĩ nuowãji Dios naáwátđih nihat naóh yapanitđih yeejép ít chājap wut jĩ. ‘Túttimah túini yoobát ã jőóhbipna caá’, queét ĩ niij naáwáchah, jwĩ nuowã ít joijí ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant niij naóhñitjidih ĩpĩ mao yohop wut jĩ. Pánihna, ‘Túini yoobát ã jőóhbipna caá’, ĩ niijnáji Jesúsđih yeebbát ñi mawap be.

53 Dios ã wutatđih ángelwã Moisésđih ít naóh yapanap wut yuh jĩ, jwĩ joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ĩ wutatjidih jwĩ bíbohna yuhna, yeéboó caandíh ñi yap yohna caá”, Esteban át niijap wut jĩ.

Estebandih jee dáhnajłh ĩ yoh mawat

54 Páant ã niijíchah joinít, queétboó tabit ít íjip wut jĩ. Pánih íjna, úm náah jumnit ít jógohop wut jĩ.

55 Páant ĩ íjichah yuhna, Túini Espiritu caandíh búdí ã teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios ã yeh iigátđih, Jesús Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã ñuhuchahbut Esteban át enep wut jĩ.

* 7:45 Jos 3.14-17

* 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14

* 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17

* 7:51 Is 63.10

56 —ĩÑi eneeé! Jeáboó jéweat panihni ã jumuchah, Jesús ni-hat cãacwã úd jeñé, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã ñuhuchah, wã enna caá, ãt niijíp wut jĩ.

57 Páant ã niijíchah joinít, queét tubit íj yapna, ñaácnit, ñih molítidih nem teo, ñáo ñah bejnit, caandih ãt tewep wut jĩ.

58 Pánih teonit, caán tátchimant wái bac bejnit, jee dáhnajĩh ãt yoh mawap wut jĩ. Páant ã yohat pínah jãtih, jih ã duoní yégueh chónadidih tóo dug jwejnit, jáap beh tóahni Saulo wut jumnidih ãt wapat táutap wut jĩ.

59 Estebandih jeejĩh ã yohochahjeh, “Maá Jesús, wíh caolihdih ma ubuú”, ãt niijíp wut jĩ.*

60 Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdih yeejép ã chãjachah yuhna, queétdih ma peéh chãjca bojóo”, niijnít, ãt wunah bejep wut jĩ.*

8

Saulo Jesúhwãdih yeejép ã chãjat

1-2 Bitã Jesúhwã Esteban-jidih baad yóhna, bádí ãt juñáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Sauloboó Estebandih ã mawachah enna, “Túina caá”, ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tátchidih jumnit Jesúhwãdih eníhcan, yeejép ãt chãj jwíhip wut jĩ. Páant ã mao jwíhichah, Jesúhwã Jerusalén tátchimant Judea

baác, Samaria baácnaabut yuúp ãt jweí peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwát táutnit pohba ãt bejcap wut jĩ.

3 Pánihna, Sauloboó Jesúhwãdih eníhcan, queétdih yeejép chãjna, ñih munádih waadnit, neonádih, yaáhdihbut teo wái bacnit, nemat muáboó ãpĩ nemat táutap wut jĩ.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonádih ã bohéat

4 Pánih jweí peétnitji ã juibíni tátchinadidih moondih Jesúh táini doonádih ãpĩ naáwáp wut jĩ.

5 Samaria baácboó jumni chah bádí tátchina juibíni, Felipebut caán tátchidih moondih Jesúh táini doonádih ãt naáwáp wut jĩ.

6 Páant ã naáwáchah joinít, Dios ã wēpatjĩh jwiít cãacwã jwí jéih chãjca naáhdih ã chãjachah ennit, caanjĩh moón dawá ãt táí joyóp wut jĩ.

7 Dawá nemép jumnit ã pebh ã juibínachah, nemépwãboodih ãpĩ bac bejat táutap wut jĩ. Páant ã bac bejat táutachah joinít, nemépwã ñaácnit, ãpĩ bac bejep wut jĩ. Dawá jéih wálicannitdih, jéih bejcannitdihbut ãpĩ boanap wut jĩ.

8 Páant ã chãjachah enna, caán tátchidih moón bádí ãt weñep wut jĩ.

9 Caán tátchidih bóo Simón wut jumni, jióhni ãt jumap wut jĩ. Pánihna, caán tátchidih moondih jióhni ded pah ã

* 7:59 Sal 31.5; Lc 23.46

* 7:60 Lc 23.34

* 8:3 Hch 22.4-5; 26.9-11

chājatdih āpī chāj júutap wut jī. Páant ā chājachah enna, caanjīh moón en wáhi bejnit, Simóndih ít úumap wut jī. Nin pah āpī niijíp wut yuh jī: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdíh judhcan caá”, át niijíp wut jī.

10 Páant ā chājachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cāacwā ī maáta bícdih ít niijíp wut yuh jī. Queét nihat caandíh ít táí joi jwúhup wut jī.

11 Páant ā chājatīh queétdih maatápdih át júutap wut jī. Páant ā chāj júutachah enna, queétboó wáhi bejnit, caandíh ít táí joyóp wut jī.

12 Obohjeéhtih, caandíh ī joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ā jumatdih, Jesucristoíh túini doonádihbut ā naáwáchah joinít, Simóndih cádahnit, Felipeboodíh ít joyóp wut jī. Pánih táí joinít, ī jepahachah enna, Felipe neonádih, yaáhdihbut át daabánap wut jī.

13 Simónbut Felipe ā naáwáchah joinít, Jesúsdi h ā jepahachah, caandíhbut át daabánap wut yuh jī. Páant ā daabáát túttimah, Felipejeéh caanbút át péenap wut jī. Felipe Dios ā wēpatīh chāj júutnit, tubúp chūúhndih ā táí booanachah enna, Simón át en wáhi bejep wut jī.

14 Samaria baácdih moón Dios naáwátidih ī táí jepahat dooná Jerusalén tútchina Jesús ā naáwát túutndih át juibínap wut jī. Páant ī jepahat doonádih joinít, Pedro, Juan

biícdih, Samaria baácna ít wahap wut jī.

15 Pánih caanná juibínit, Pedrowā Jesúsdi h jāap jéihndih Diosdi h ít úúbúp wut jī, Túini Espírítu ā wēpat queétdih ā jumat pínah niijná.

16 Queét Samaria baácdih moón Jesúíhwā ī jumat júutat pínah niijná, queétdih Felipe átát daabánap wut jī. Jesúsdi h jeh ít jéih jwúhup wut jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espírítu ā wēpat queétdih át wih jwúhcap wut jī.

17 Pánihna, Pedro Juanīh Samaria baácdih moondíh ī teo jáha úúbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdih át jam jwíhip wut jī.

18 Pedrowā ī teo jáha úúbúchah, Túini Espírítu ā wēpatīh mácah wéheatīh ī wéhenachah, Simón át enep wut jī. Pánih ennít, Pedrowā ī wēpat déedih náahna, dinerojīh áti h jīb chājíhip wut yuh jī.

19 —Weembút cāacwādi h wā teo jáha úúbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdihbut ā jumat pínah niijná, weemdíhbut ñi wēpat déedih ñi wūhuá, át niijíp wut yuh jī.

20 —Míih dinerojīh Dios ā wēpatdih ma jīb chājíhat yeejép caá. Pánihna, caandíh ma jīb chājíhat peéh míih dinero bícdih iiguípna ma bejeé.

21 Dios ā enechah, ma jenah joyát yeejép ā jumna caá. Nindih jwiít jwī chājat pah meém chājni pínah nihcan caá.

22-23 Wēpatdih tubit en ñinahnit, tubit ij yaicánniابه caá. Pánih jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátdih Dios ã yohat pínah niijná, caandih ma úbú. Páant ma chājachah enna, caán ma yéejatdih āta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih át niij jāihñap wut jī.

24 —Weemdih yeéb Diosdih ñi úbú, ma niijípboó wā bejcat pínah niijná. Caán waó jīb iiguipna wā bejihcan caá, Simón át niijíp wut jī.

25 Táltimah, Pedro Juanjīh Dios naáwátdih biih tātchinadih moondih naáwátdih it bejep wut jī. “Jesús ã boo pud jūúwát táltimah, caandih jwiit jwī enep jī”, Samaria baácdih moondih it niij naóh peetép wut jī. Pánihna, caanjīh moondih bohé péanit, Jerusalén tātchina it jwúub bejep wut jī.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ã bohéát

26 Felipe Samaria baácboó ã jumuchah, Dioih ángel caandih nin pah át niij naáwáp wut jī: “Múú wihcapboó Jerusalén tātchimant Gaza baácboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jī.

27 Páant ã niijíchah joinít, caanná át bejep wut jī. Caán namátdih Etiopía baácdih bóo jwúub bejna át chājap wut jī. Caán Etiopía baácdih moón i maáh wili Candace wūt jumnihih dinerodih en daoní

wut jī. Jerusalén tātchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwúub bejna át chājap wut jī.

28 Āih tātchina pātúnijīh jwúub bejna, Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ã daácní nójidih enna át chājap wut jī.

29 Pánihna, Túini Espíritu Felipedih nin pah át niijíp wut jī: “Con bejni pātáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jī.

30 Páant ã niijíchah joinít, Felipeboó pātáni pebhna juibínit, caán nódih Etiopíadih bóo ã míic en naáwáchah, át joyóp wut jī.

—¿Ma ennidih ma beh joí niit? Felipe caandih át niij úubh joyóp wut jī.

31 —Weemdih bohéni ã wihcah, wā túi beh joicán caá. Wā pebh júi chúudnit, weemdih ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jī.

—Júu, niijnít, ã pebh át juibí chúudap wut jī.

32 Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chājap wut jī:

“Ovejadih mawat túut, i teo wáyachah, ã ñaáccat pah mantih caanbát caandih i tewechah, laihcanni ã jumbipna caá. Oveja yoócdih i bóodochah, ã ñaáccat pah mantih caanbát laihcanni ã jumbipna caá.

33 Caandih i deoh naóhbipna caá. Caán yeejép ã chājcah yuhna, queétoó caandih

yeejép ĩ chãjbipna caá. Pánihna, caandíh ĩ maoyohochah, weh wihcanjeh nin baácboó ã buudbípna caá”, Isaías ãt niij daacáp tajĩ. (Is 53.7-8)

³⁴ Caán núodih en naóhnit, Etiopía baácđih bóo Felipedih nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—Ma naáwá weemdíh. ¿Nin Isaías ã niijátđi dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh niit ãt chãjjip? ¿Bííhđih naóh niit ãt chãjjip, páant ã niijná? ãt niijíp wut jĩ.

³⁵ Páant ã niij úbh joyóchah joinít, Felipeboó caán náodih ennit, Etiopiadih bóodih Jesúh túini doonáđih ãt naáwáp wut jĩ.

³⁶ Páant niij béjna, ímdih ĩt enep wut jĩ.

—¡Enejúh! Conboó ím caá. ¿Weemdíh ma daabáíhcan niit? Felipedih ãt niijíp wut jĩ.

³⁷ —Jesúsdih ma túi jepahachah, meemdíh wã daabábipna caá, Felipe caandíh ãt niijíp wut jĩ.

—Dios wãh Jesúsdih weém wã túi jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ã wahní Cristo ã jumatđih wã túi jéihna caá, ãt niij jepahap wut jĩ.

³⁸ Páant niijnít, pütáni íoh teonidih ãt chãwáát tútup wut jĩ. Caán ã chãwáchah, dei ñuhnit, ímna ĩt dei juibínap wut jĩ. Pánih dei juibínit, ímdih póbo púud bac bej juibí ñuhnit, Felipeboó caandíh ãt daabánap wut jĩ.

³⁹ Daabá péanit, ĩ aab ñuhuchah, Túini Espiritu Felipedih ãt ubah bejep

wut jĩ. ã buudáh bejehah, Etiopiadih bóo caandíh ãt jwúub encap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdih jepahna, túi wēinit, áih baácna ãt jwúub bejep wut jĩ.

⁴⁰ Túini Espiritu Felipedih ã ub bejehah, Azoto tútchina ãt juibínap wut jĩ. Pánihna, nihat tútchinadih moondíh Jesúh túini doonáđih naóh jibna, Cesarea tútchiboó ãt juibínap wut jĩ.

9

Saulo ã túut nuumát
(Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Páant Felipe ã chãjat pónih, Sauloboó Jesúh wãđih en jãihna, “Queéđih maomi caá”, niijnít, sacerdotewã ĩ maáh pebhna ãt bejep wut jĩ.

² Caanná juibínit, mawat pínah papélahđih caandíh ãt úbáp wut jĩ. “Damasco tútchiboó judíowã ĩ míic wáacat muunáđih moón ĩ maátadih ñi daacá. Weém Jesúh wãđih bid jwinít, queéđih chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wã jwúub ub júóhmi caá. Pánihna, wã tewat pínah papélahđih weemdíh ñi wãhúú”, Saulo ãt niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, caán núodih ĩ wũhuchah, Damasco tútchina ĩt bejep wut jĩ. Damasco tútchina ĩ toáh juibínachah, japmant íig jéenaat caandíh ãt jígohop wut jĩ.

⁴ Páant ã íig jéenanachah, Sauloboó ãt buug ñájap wut jĩ. Pánih buug ñájnit, Jesús ã wéhenachah, ãt joyóp wut

jĩ. “¿Saulo, dépanihna meém weemdíh yeejép ma chãj?” ãt niijíp wat jĩ.

⁵ “¿Maá, meém déhe tigaá?” Saulo ãt niijíp wat jĩ. **“Weém Jesús, yeejép ma chãjni caá. Weemdíh íjnit jepahcan, meemjéh tigaá ma míc yéejana caá.**

⁶ **Ma ñah ñuhú. Tútchidih waad béjnit, ma jumú. Ma chãjat pínahdih meemdíh naóhni pínah ã juibípna caá”,** Jesús Saulodih ãt niijíp wat jĩ.

⁷ Páant ã wéheatdih joiná yuhna, Saulo ã pej jumnitboó cãacdih encan, ít joí wáhi bejep wat jĩ.

⁸ Saulo ñah ñuhnit, ã jéih encan, ã pej jumnit áih muj nahmant teonit, Damasco tútchina caandíh ít wái waad béjep wat jĩ.

⁹ Pánihna, Saulo biíc peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpcan, babhcan, Diosdih búdí úbhna ãt chãjap wat jĩ.

¹⁰ Damasco tútchidih bóo Jesúsdi h jéihni Ananías wát jumni oo júmat dée pah Jesúsdi h ãt enep wat jĩ. Páant ã enechah, Jesús caandíh ãt ejep wat jĩ: “¡Ananías!” ãt niijíp wat jĩ. “Júú, wã jumna caá”, ãt niijép jahap wat jĩ.

¹¹ **“Yoobópdih wát jumni namádih, Judáih muená bejnit, Tarsodih bóo Saulo wát jumnidih ma bidí. Caán Diosdih úbhna caá ã chãjap.**

¹² **Caanbút oo júmat dée jígoatdih enna caá ã chãjap. ã jwúb enat pínah niijná, meém juibínit, caandíh teo**

jãhanit, úbát panihatdih ã enep be”, Jesús Ananíasdi h ãt niijíp wat jĩ.

¹³ “Maá, caán míhwã táinit, Jerusalén tútchidih moondíh yeejép ãt chãjap wat be. Dawá cãacwã weemdíh páant í niij naáwáp be.

¹⁴ Nin Damasco tútchiboó caán ni hat míhwádi h teo nemat tút niijná, sacerdotewã í maátadi h papélahdi h daacát túttnit, caán núo ã wépatjĩh ãt júwúp wat be”, Jesúsdi h Ananías ãt niijép jahap wat jĩ.

¹⁵ **“Caán Sauloboó wã ñíoni jumna, judíowã nihcannitdih, í maátadi h, judíowádi hbut wã naáwát di h ã naóhbi pna caá. Pánihna, ã pebhna úmcanjeh ma bejeé.**

¹⁶ **Túttimah, wíih ã jumat jíib, dawá láa yeejép ã yapat pínahdi h caandíh wã jéihyabipna caá”,** Jesús Ananíasdi h ãt niijíp wat jĩ.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandíh teo jáha úbhnit,

—Wã dée Saulo, jwí Maáh Jesús namáboó meemdíh jígohni weemdíh ã wahap be, ma jwúb enat pínah, Táini Espíritu ã wépat meemdíh ã jumat pínahbut niijná, ãt niijíp wat jĩ.

¹⁸ Páant ã niijíchahjeh, áih quíib dahdi h queéj chãa pah jígohni ã búg jéenechah, Saulo ãt jwúb enep wat jĩ, páant muntih. Pánihna, ñah ñuh bac bejnit, ãt daabáát tútup wat jĩ.

¹⁹ Páant caandíh í daabáát túttimah, jwúb bid jeémpna,

ã nuugúp wunatji át boonap wut jĩ. Páניהna, Saulo Damasco tátchidih Jesúhwājeéh maátcanjeh át jumap wut jĩ.

Saulo Damasco tátchiboó ã naáwát

²⁰ Saulo ã túut nuumát túttimahbitjeh, judíowã ĩ míc wáacat muunáboó Jesúh túini doonádih át naáwáp wut jĩ.

—Caán Jesús Dios wūáh caá, Saulo ãpĩ niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã niij naáwáchah joinít, nihát ĩt joí wáhi bejep wut jĩ.

—¿Nin Jesúhwādh ĩ nuun yóhniiji nihcan niít? ¿Ninjĩhbut jūóhnit, queétdih teonit, sacerdotewã ĩ maátadh wāhíhniiji nihcan niít? ĩt míc niijíp wut jĩ.

²² Obohjeéhtih, Saulo úumcanjeh, chah át bohénap wut jĩ. Pánih bohénit, “Yoobópdihi tigaá Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, ã niijíchah joinít, bita Damasco tátchidih moón judíowāboó ĩt beh joicáp wut jĩ.

Saulo judíowādh ĩ jweyát

²³ Maátcanjeh ã jumát túttimah, judíowã caandíh mawíhna, queétjeh ĩt míc wéhenap wut jĩ.

²⁴ Pánih míc wéhenit, caán tátchidih bóo jěcnadh yeó jáap jumát pah, chei jumát pahbut ĩt páñap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, Sauloboó ĩ mawíhat doonádih át joyóp wut jĩ.

²⁵ Caán doonádih joinít, Saulo ã chéenwã caandíh búdí wāhdih yacnit, chei caán

tátchi wáihyat júda tãahmant ĩt cádah deya bojop wut jĩ. Páant ĩ chājat túttimah, Jerusalén tátchiboó át bejep wut jĩ.*

Saulo Jerusalén tátchiboó ã jumát

²⁶ Jerusalén tátchidih jūibínit, Jesúhwā bíicdih Saulo átihi jumíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni nihcan caá”, niij jenah joinít, caandíh ĩt úumap wut jĩ.

²⁷ Páant ĩ úumuchah yuhna, Bernabéboó Jesús ã naáwát túutnit pebhna caandíh át numah bejep wut jĩ. Páניהna, Saulo ded pah ã yapatjidih Bernabé queétdih át naáwáp wut jĩ: “Nin Saulo Damasco tátchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wut jĩ. Ā enechah, Jesúsboó caandíh át wéhenap wut jĩ. Túttimah, Damasco tátchidih moondíh úumcanjeh, Jesúh doonádih át naáwáp wut jĩ”, Bernabé át niijíp wut jĩ.

²⁸ Páant ã niiját túttimah, Saulo ĩjeéh waadnit, Jerusalén tátchidih moondíh úumcanjeh, Jesúh doonádih át wěp naáwáp wut jĩ.

²⁹ Pánih naóhnit, biquína Grecia baácmant jūóhnit judíowājeéh míc wéhenit, queétdih yehna át naáwáp wut jĩ. Páant Saulo chah ã wěp naáwát peéh caandíh ĩt mawíhip wut yuh jĩ.

³⁰ Páant ĩ mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jumnit Jesúhwāboó caandíh Cesarea

* 9:25 2Co 11.32-33

tútchina ìt ub jwei déi bejep wut jī. Caanjīh numah jum jwuhnit, Tarso tútchina caandīh ìt wah bojop wut jī.

31 Caán láa nihát Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúíhwā ìt túi jumap wut jī. Dedé tac buugáát wihcah, ìt túi míic bohénap wut jī. Queét Diosdih úmmit, ì yéejatdih cádahachah, Túini Espíritu queétdih búdí át teo wáacap wut jī. Pánihna, Jesúsdih jepahnit chah ìt dao béjep wut jī.

Pedro Eneasdi h ã booaat

32 Saulodih ì wahat túttimah, Pedro nihát tútchinaboó Jesúíhwādh táoh en jib bejna, Lida tútchidih át juibínap wut jī.

33 Caanná juibínit, Eneas wut jumnidih át enep wut jī. Ocho jópchi jātih Eneas tabúp chūúhni jī át jéih wālicap wut jī.

34 —Eneas, Jesucristo meemdh ã booana caá. Ma ñah ñuhú. Ma lajatdih ma ub ámohoó, Pedro át niijíp wut jī.

Páant ã niijíchahjeh, Eneas át ñah ñuhap wut jī.

35 Pánihna, nihát Lida tútchidih moón, Sarón tútchidih moonbát caán doonádh joinít, ì yéej chājatdih cádahnit, Jesúsdih ìt jepahap wut jī.

Tabita mi boo pud jūúwát

36 Jope wut jumni tútchidih Tabita wut jumnih Jesúsdih túi jéihnih mit jumap wut jī. Mi wut Tabita griego wéheatjīh Dorcas ìt niijíp wut jī. Caánt

túí chājnih, moh yéejnitdih mipí túi teo wáacap wut jī.

37 Pánihna, caán láa wunat ñah jūúwáchah, mit wunah bejep wut jī. Páant mi wunat túttimah, queét míih bácahjidih túi choc péanit, chah bóo tólihboó ìt jwejep wut jī.

38 Lida tútchi Jope tútchi túi pebh buugjéh át jumap wut jī. Pánihna, Jope tútchidih moón Jesúíhwā, Pedro Lida tútchiboó ã jummat doonádh jātih ìtát joyóp wut jī. Pánih joinítjī chénewādh Pedro pebhna ìt wah bojop wut jī. Á pebhna juibínit, “Tabita mi wunah bejep be. Waícanjeh jwí jumapboó jwíjeéh ma jūúwá”, Pedrodh ìt niijíp wut jī.

39 Páant ì niijíchah joinít, Pedro ìjeéh át bejep wut jī. Caánboó ì juibínachah, caán muudíh jummitboó Pedrodh chah bóo tólihna ìt numah púuh laab béjep wut jī. Tabita ìjeéh jum jwuhna, moh yéejnitdih wūhat túut niijná, dawá yéguehdih mit chājap wut jī. Pánihna, éemp wunnit yaádh Pedrodh ñuh púuda bojnit, mi chājni jī yéguehnadh ìt júut juúup wut jī.

40 Obohjeéhtih, Pedro caán tólihboó jumnitdih át bac bejat túutap wut jī. Ì bac beedáát túttimah, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih át úbúp wut jī. Pánih úbh péanit, míih bácahjidih tac púud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhú, át niijíp wut jī.

Páant ã niijíchahjeh,

caántboó Pedroh wāt ennit, mit pud chūdup wāt jī.

41 Páant mi pud chūdupchah, Pedro miñh téihyahidh teonit, caántdih āt wái ñahanap wāt jī. Pánihna, caanjīh moón Jesúhwādh, éemp wunnit yaáhdhdbut bid bojnit, “Eneé mi jwúb boonap be”, queétdih āt niijíp wāt jī.

42 Páant mi booaat doonádh nihāt Jope tátchidih moón ĩt joyóp wāt jī. Pánih joinít, dawá Jesúsdih ĩt jepahap wāt jī.

43 Pánihna, nuñáp wā chóo teoni, Simón wāt jumnijeéh Jope tátchiboó maatápdih Pedro āt jumap wāt jī.

10

*Pedro Cornelio wādh
Jesúh doonádh naáwādh ā
bejat*

1 Caán láa Cesarea tátchiboó cien soldadowā ĩ maáh Cornelio wāt jumni āt jumap wāt jī. Queét soldadowā Italiano wāt jumni poómp wāt jī.

2 Cornelio āih muúdh moón biíc dih Diosdih tui jenah joí wēinit, caandih úumna, yéejat cádahnit, ĩt tui chājap wāt jī. Jġgah náah jumnit judiówādh búdí āt teo wáacap wāt jī. Jesucristodih jēih jwuhcan yuhna, yeó jáap jummat pah Diosdih āt úúbáp wāt jī.

3 Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumuchah, Cornelio ā úúbúchah, oo jummat pah, Dioíh ángel ā pebhna ā waád juibínachah, āt enep wāt jī.

Páant ā enechah, “Cornelio”, āt niijíp wāt jī.

4 Cornelio caandih en behnit, úumna, “¿Maá, dedédh caá ma náah?” āt niijíp wāt jī. Páant ā niijíchah joinít, ángel nin pah caandih āt niij jepahap wāt jī: “Diosdih ma úúbúchah, āt joyóp wāt be. Jġgah náah jumnitdih ma wūhuchahbut, āt enep wāt be. Pánihna, buu ma úúbátdih ā jepahbipna caá.

5 Jope tátchiboó Simón Pedro wāt jumnidih ub juúwāt náahna, miñh cáacwādh ma wah bojoó. Caán táini doonádh yeebdih ā naóhbipna caá.

6 Biíh Simón nuñáp wā chóo teonijeéh búdí muj jwēejdh jumni muúdh ā jumna caá”, ángel Corneliodih āt niijíp wāt jī.

7 Páant niij péanit, āt bac bejep wāt jī. Ā bac bejat táttimah, Cornelio chénewā caandih teo wāhntdih, biíc ājeéh jumni soldadodihbut āt bid bojop wāt jī. Caán soldadoboó Diosdih tui wēini jumna, yeó jáap jummat pah Corneliodih wapni wāt jī.

8 Pánihna, Cornelio ángel ā niijátjdih queétdih naóh beedánit, Jope tátchiboó āt wah bojop wāt jī.

9 Biíh yeó jáapdh Jope tátchiboó ĩ tóah juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih úúbúdh āt páuh laab béjep wāt jī.

10 Páant ā úúbúchah, caandih nuugúp tubuchah, āt jeémíhip wāt jī. Obohjeéhtih, ĩ

jeémát chājat pónih, oo júmat jígohat déedih át enep wut jī.

11 Jeáboó ā jéweah bejehah, chénaboó bóod chéoni chóo, búdí chóo át dei júúwúp wut jī.

12 Caán chóo díitna dawá nuñúpwā judíowā ī jeémPCA naáhwā míic ít jamap wut jī. Maiwābut jam, jwébehwābut ít jamap wut jī.

13 Caandíh ā enechah, Dios nin pah át niijíp wut jī: “Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé”, át niijíp wut jī.

14 Páant ā niijíchah joinít, “Nihcan caá, Maá. Weém wā jeémPCan níit. Jwī nuowādih ma jeémát táutca naáh yeejépwādih wāpī jeémPCan beé”, Pedro át niij jepahap wut jī.

15 “ ‘Buu táinit caá’, wā ni-ijnítidih ‘Yeejépwā caá’, ma ni-ijcá bojóó”, Dios Pedrodih át niijíp wut jī.

16 Páant bíic peihcanni láa ā yapachah, caán chóo át páuh laab béjep wut jī, buca.

17 Pánihna, Pedro tubit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih níjih tigaá pánih jígohnidih ā júut?” caanjéh át niij jenah joyóp wut jī. Páant ā niij jenah joyóchah, Cornelio ā wah bojnitboó, Pedro ā jamni muuná ít juibínap wut jī: “¿Simón nuñúpwā chóo teoníh muú dedboo tigaá ā jam?” cāacwādih ít niij úbh joyóp wut jī. Caán muudíh ī jéihya naáwáchah, ā jamni muuná ít juibínap wut jī.

18 Pánih juibínit, nin pah ít niij ej úbh joyóp wut jī: “¿Simón Pedro wut jamni nin

muudíh níit ā jamap?” ít niijíp wut jī.

19 Páant ī ejechahjeh, Pedro caandíh jígohnijidih ā jenah joyóchah, Túini Espíritu caandíh nin pah át niijíp wut jī: “Pedro, jēchoó bíic peihcannit meemdíh bidna caá ī chājap.

20 Ñah ñuh, dei bejnit, íjeéh ma bejeé. Bíih pah bóodih náhni dahwacanjeh ma táí bejeé. Weémboó queédih wā júúwát táutap be”, át niijíp wut jī.

21 Páant ā niijíchah joinít, Pedro ī pebhna át dei bejep wut jī. Dei juibínit, queédih nin pah át niijíp wut jī:

—Ninjīh tigaá wā jamap, ñi bid júóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid júóh? át niijíp wut jī.

22 Páant ā niijíchah joinít, queétboó nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Cornelio cien soldad-owādih watni jwiítidih ā wahap be. Caán táí chājni, Diosdih úmnit yéj chājcani, nihat judíowā caandíh ‘Túini’, ī niijní caá. Meemdíh Dioíh ángel caandíh át bidat táutap wut be, táini doonádih jwiítidih ma naáwát pínah niijná, Pedrodih ít niijíp wut jī.

23 Páant ī niijíchah joinít, Pedro queédih waadát táut, jeémát wáhnit, ā jamni muúboó át úo jwahat táutap wut jī. Cheibit Pedro íjeéh át bejep wut jī. Páant ā bejehah, bita Jope tátchidih

moón Jesúíhwābut caandíh ít pej jam bejep wut jī.

24 Ī bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ít jaibínap wut jī. Cornelioboó ā déewādh, ā chéenwādhbut bid wáacnit, Pedrowādh át páñap wut jī.

25 Pánihna, Pedro Cornelióih mūdhíh ā téih waadáchah, Cornelioboó jwāáh bac jūóhñit, āih jítcha pebh bódicha át caj yoh ñajap wut jī.

26 Obohjeéhtih, Pedro caandíh wái ñahanit,

—Ma ñah ñahúú. Weembút meem pánih cáacjeh mun tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandíh át niijíp wut jī.

27 Páant ā niijíchah joinít, ñah ñahñit, míic wéhenit, Cornelio caandíh át ñamah waad béjep wut jī. Caanná waad jaibínit, dawá míic wáac pānitdih Pedro át enep wut jī.

28 Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—Jon jātih Dios jwī ñowādh nin pah át niij wutap wut jī: ‘Judíowā nihcannit bíicdih ñi jamca bojoó’, át niijíp wut jī. Pánihna, caán wutajdih ñijeéh jamnit, wā yap yohatdih ñi táí jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowā nihcannitdih ‘Yeejépwā caá’, Dios weemdíh ā niiját tútcan beé.

29 Páant ā niijíchah joiná, yeéb weemdíh ñi bidichah, ‘Wā bejcan níit’, niijcánjeh, ñi pebhna wā jūúwáp be. ¿Dépanihat tút tibeé ninjīh

weemdíh ñi jūúwát tút? át niijíp wut jī.

30 Páant ā niijíchah joinít, Cornelioboó nin pah át niij jepahap wut jī:

—Jwínah bóodih, yeó tres jamuchah, nin horadih pohba, Diosdih wā úbúchah, āih ángel táí baabní yeh iigní yégueh ñoní, wā pebh ā jígohop be.

31 Pánih jígohñit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma úbúchah, meemdíh át joyóp wut be. Jígah náah jamnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdíh jwah ā jwúub teo wáacipna caá.

32 Pánihna, Jope tútchiboó míih cáacwādh ma wah bojoó, Simón Pedro wut jamnidih ninna queét ĩ ub jūúwát pínah niijná. Caán bíih Simón, ñahúpwā chóo teoni pebh, bádí ñajwéjdih jamni mūdhíh ā jamna caá’, caán ángel weemdíh ā niijíp be.

33 Páant ā niijíchah joinít, meemdíh ĩ ub jūúwát pínah niijná, wíih cáacwādh wā wah bojop be. Meém táí chājni jwī pebhna mat jūúwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjīh Diosjeéh jamna, ded pah jwiútdih ā naáwát tútatdih joíhna, jwī pāina caá, Cornelio Pedrodih át niijíp wut jī.

Pedro Corneliowādh Jesúíh doonádh ā naáwát

34 Páant ā niijíchah joinít, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Buu jwah yoobópdih wā jéihna caá. Nihat cáacwādh

Dios biíc yoobó áihwā pínah ã náahna caá.*

³⁵ Nihat baácđih moón Diosđih úmñit, yéejatđih cáđahna, í táí chājachah, Dios queéđđih ã wēina caá.

³⁶ Cāacwā Diosjeéh í táí jummat pínahđih Jesucristodih át wah deyanap wut jī. Caán táini doonáđih jwiít judíowáđihjeh át jwiíh jéihyanap wut jī. Páant ã wahni caá nihat cāacwā í maáh.

³⁷ Jesús ded pah ã chājatji doonáđih ñitát joi tágaá. ‘Ñi yéejatđih ñi cáđahaá. Páñih cáđahñit, ñi daabáát tútú’, Juan Daabáni cāacwáđih apī niij naóh bohénap jī. Páant ã bohéát túttimah, Jesúsboó Galilea baácđih, nihat Judea baácđihbut ded pah ã chājatji doonáđihbut ñit joi tágaá.

³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espíritu ã wēpatđih Dios búdí át wūhup tajī. Páñihna, jib bejñit, caán Túini Espíritu ã wēpatjīh Jesús cāacwáđih ã táí teo wáacap jī. Páñih teo wáacna, nemép caolih jumñitđih ã táí boonap jī. Dios ájeéh ã jumuchah, páant ã chājap jī.

³⁹ Jwiíh baácboó Jerusalén tútchiboobút nihat ã chājatjidih jwiít jwī enep jī. Túttimah, jwī maáta judíowā caandíh cruzboó í péoh dodh mao yohat tútup jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap túttimah, caandíh boonit, Jesúsđih Dios át jígohat tútup tajī.

⁴¹ Páant ã jígohochah yuhna, nihat cāacwā caandíh í encap jī. Jwiít Dios ã ñíonitđihjeh ã jígohop jī. Jesús ã boo pud júúwát túttimah, ájeéh jeémpñit, jwī babhbar jī.

⁴² Páñih jwíjeéh jumna, jwiítđih nin pah ã niij wutup jī: ‘Nihat cāacwáđih nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsđih jepahcannit báadhñit, wunnitđihbut í yéejat peéh chājat tútñi maáh Dios caandíh át waadánap wut jī”, ñi niijí’, ã niijíp jī.

⁴³ Páñihna, nihat Jesúsđih í jepahachah, Dios í yéejatđih ã yohbipna caá. Nihat Dios naáwáđih jon jātih naóh yapanit caán Jesúsđih niij naóhna ít chājap wut jī, Pedro Corneliowáđih át niijíp wut jī.

Judíowā nihcannitđih Túini Espíritu ã jwíh jummat

⁴⁴ Pedro páant ã niij naáwáchahjeh, nihat caandíh joinitđih Túini Espíritu át waadáp wut jī.

⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowā judíowā nihcannit yuhna, mácah wéheatjīh Diosđih ít wēi naáwáp wut jī. Páant í wēi naáwáchah, Pedrodih pej jum bejñit judíowā ít joyóp wut jī. Túini Espíritu judíowā nihcannitđih ã waadáchah enna, queét judíowāboó ít en wáhi bejep wut jī. Páñihna, Pedro caandíh pej jum bejñitđih nin pah át niijíp wut jī:

⁴⁷ —Jwiítđih waadát pah man tigaá nitđihbut Túini Espíritu ã waadáp. ¿Páant ã chājachah, queéđđih jwī

* 10:34 Dt 10.17

daabánachah, ã túimi naniít? ãt niijíp wut jĩ.

48 Páant niij péanit, Jesús ã wutuchah joiníji ã wēpatjĩh queét judíowã nihcannitdih Pedro ãt daabáát túutap wut jĩ. Páant ĩ daabáát túttimah, “Jwĩjeéh ma chão jwúhúú”, Pedrodih ĩt niijíp wut jĩ. Páant ĩ niijíchah joinít, ĩjeéh ãt chão jwúhúh wut jĩ.

11

Pedro ã chãjat doonádih Jerusalén tútchidih moón Jesúh wã ĩ joyát

1 Judíowã nihcannitbut Jesúsdi ĩ jepahat dooná ãt bej peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwát túutnitboó, bita Jesúh wãbut Judea baácboó jumnit, caán doonádih ĩt joyóp wut jĩ.

2 Pánihna, Pedro Jerusalén tútchina ã jwúub juibínachah, biquína Jesúsdi jepahnit judíowã, caandíh nin pah ĩt niij jũihũh wut yuh jĩ:

3 —¿Dépanihna, meém judíowã nihcannit pehbboó ma bej? Queét yeejépwãjeéh jeémpnit, Dios jwĩ ñowãdih ã wutattjidih mat yap yohop taga, ĩt niijíp wut jĩ.

4 Páant, ĩ niijíchah joinít, Pedro nihat ã yapatjidih nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut jĩ:

5 —Weém Jope tútchiboó jumnit, úbhna, oo júmat jíghat déedih wã enep jĩ. Páant wã enechah, chénaoó bóod chéoni búdí chóo jeámant wã pebh ã dei juyáp jĩ.

6 Páant ã dei juyúchah, túi ennit, caán chóo diitna maiwã, jwébehwã nihat ñũhũpwãbut ĩ ñũhũchah, wã enep jĩ.

7 Caandíh wã enechah, wéheatbut yáanit, nin pah áí niijíp jĩ: ‘Pedro, ñah ñũhũnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdíh ã niijíp jĩ.

8 ‘Nihcan caá, Maá. Wã jeémpcan niít. Yeejépwã, meém jwĩ ñowãdih ma jeémát túutcannitdih wãpĩ jeémpcan beé’, wã niij jepahap jĩ.

9 Obohjeéhtih, páant wã niij jepahachah, ‘Βου “Túinit caá”, wã niijnítidih “Yeejépwã caá”, meém ma niijcá bojóó’, weemdíh ã niijíp jĩ.

10 Biíc peihcanni láa páant ã yapachah, caán chóo ã jwúub púh laab béjep jĩ.

11 Páant ã púh laab béjehahjeh, biíc peihcannit neoná jwĩ jumni mũdih ĩt juyáp tajĩ. Cesarea tútchidih bóo weemdíh ubat túutna, queétdih ãt wahap tajĩ.

12 Pánihna, Túini Espíritu weemdíh nin pah ã niijíp jĩ: ‘ĩjeéh ma bejeé. Ñi ñowãdih wã wutattjidih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, úmcanjeh wã bejep jĩ. Nit seis Jope tútchidih moón Jesúh wãbut weemdíh ĩ pej jum bejep jĩ. Caanná juibínit, Cesarea tútchidih bóoíh mũdih jwĩ waad béjep jĩ.

13 Páant jwĩ waad juibínachah, ded pah caandíh ã yapatjidih nin pah jwiútdih ã niij naáwáp

jĩ: ‘Dioih ángel nin maúboó weemdih jíghnit, weemdih nin pah ā niijíp jĩ: “Jope títchidih míih cáacwādh wahnit, Simón Pedrodih ma ub jūuwát tútú.

14 Caán junít, yeebdih túini doonádih ā naóhbipna caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh moón biicdih ñi yéejat peéh chājat déedih Jesús ā tui ubbipna caá”, ā niijíp jĩ’, Cornelio jwiít dih ā niijíp be.

15 Pánihna, Jesúh túini dooná queédih wā jáap naóh jwíhichahjeh, jwiít dih ā waadátji pah mantih, Túini Espíritu queédihbut ā waadáp jĩ.

16 Caandih ennit, Jesús jwiít dih ā niijátjidih wā náhninap jĩ: **‘Juan mahjéhjeh ā daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdih ā waadáchah, yeebdih ā wēpat búdí ā wāhbipna caá’,** ā niijíp jĩ.*

17 Páant ā niijátjidih náhninit, Dios queédih Túini Espíritu ā wāhatdih ennit, ‘Weém Diosdih wā yap yohcan niít’, niijnít, queédih wā daabáát tútup jĩ, Pedro Jesúsdih jepahnit judíowādh át niijíp wut jĩ.

18 Páant Pedro ā niijíchah joinít, jwúb jühcanjeh, Diosdih wēinit, nin pah ít míc niijíp wut jĩ.

—Joi yuh buca! Judíowā nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguipna ĩ bejat déejidih Dios át tui ubup taga. Pánihna,

ĩ yéejatdih cádahnit, ĩ túut nūmúchah, queédihbut áihwā át chājap taga, ájeéh páantjeh ĩ jumat pínah niijná, ít míc niijíp wut jĩ.

Antioquia títchidih moon jwáh Jesúh doonádih ĩ jepahat

19 Estebandih ĩ mao láa, bita Jesúsdih jéihnitdihbut judíowā ít mao ñunáp wut jĩ. Pánihna, queét ĩ mawatdih jweinit, yuúp ít bej peét bejep wut jĩ. Biquína Fenicia baáboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabut Antioquia títchiboó ít bejep wut jĩ. Pánih bejnit, Jesúh túini doonádih ít naóh peét bejep wut jĩ. Pánih naóh bejna yuhna, judíowādhjeh ít naáwáp wut jĩ. Judíowā nihcannitboodih ít naóh jwuhcap wut jĩ.*

20 Obohjeéhtih, biquína Jesúhwā Chipre quewadidih moón, Cirene títchidih moonbút, Antioquia títchina jühbínit, judíowā nihcannitdihbut jwí Maáh Jesúh doonádih ít naáwáp wut jĩ.

21 Pánihna, Dios búdí ā teo wáacachah, dawá queédih joinít, túut nūmná, Jesúsdih ít jepahap wut jĩ.

22 Antioquia títchidih moón ĩ jepahat dooná ā bej peét bejehchah, Jerusalén títchidih jumnit Jesúhwā caán doonádih ít joyóp wut jĩ. Pánih joinít, queédih ā bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquia títchina ít wah bojop wut jĩ.

* 11:16 Hch 1.5 * 11:19 Hch 8.1-4

²³ Caanná jaibínit, queédih Dios á táí teo wáacatdih ennit, Bernabé búdí át weñep wut jī. Pánih wēinit, queédih bohénit, nin pah āpī niij naáwáp wut jī: “Jesúsdih ñi táí péenaá. Ded pah ā yapachah yuhna, caandih ñi táí jenah joí cádahca bojoó”, queét Jesúsdih jáap jepahnitdih át niijíp wut jī.

²⁴ Bernabé táí chājni, Túini Espíritu ā wēpat búdí jamni, Jesúsdih táí jenah joiní át jumup wut jī. Pánihni jumna, queét judíowā nihcannitdih yuhna, búdí ā teo wáacachah, Jesúsdih jepahnit chah ít dao béjep wut jī.

²⁵ Táltimah, Bernabé Saulodih ā pej pínah Tarso tátchina bididih át bejep wut jī.

²⁶ Caandih jwāáhniit, Antioquía tátchina át numah jwáub bejep wut jī. Pánihna, caánboó jwáub jaibínit, Jesúsdih jáap jepahnitdih biíc dih ít bohénap wut jī. Jesúh wājeéh jumnit, biíc jópchi ít táí bohénap wut jī. Caán Antioquía tátchidih wut jī Jesúh wādih “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, ít jwíih niij wāt búdhduw wut jī.

²⁷ Caán láa biquína Dios naáwátdih naóh yapanit Jerusalén tátchimant Antioquía tátchina ít dei jaibínap wut jī.

²⁸ Biíc newé ijeéh jǎohni, Agabo wūt jumni, queét Jesúh wā biíc dih í míc wáacachah, caánboó ñah ñuhnit, Túini Espíritu ā ni-

iját dih át jwáub naóh yapanap wut jī. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihat baáčboó ā jum bipna caá”, át niijíp wut jī. Táltimah, Claudio Romano cáacwā í maáh ā jumuchah, Agabo ā niijátji pahjeh jeémát wihcat láa át jumup wut jī.*

²⁹ Pánihna, Agabo ā niijíchah joinit, “¿Jwí déewā Judea baác dih moón Jesúh wādih jwí teo wáac jíih?” ít míc niijíp wut jī. Pánih teo wáacnit, det dinero búdí bíbohnit búdí ít wāhup wut jī. Buúh buugní bíbohnit buúh buugní ít wāhup wut jī. Bainí bíbohnit bainíjeh ít wāhup wut jī. Bitá bíbohcanit ít wāhcap wut jī.

³⁰ Í wāh wáacni dinerodih Bernabé wādih wāhniit, Jerusalén tátchidih moón í déewā Jesúh wā maátadih ít wahap wut jī, bitadih í pááát pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojíh í wāhni dinerodih Jerusalén tátchina ít wā bejep wut jī.

12

Herodes Santiagodih mawat túutnit, Pedro dih wut ā nemat túutat

¹ Caán láa Maáh Herodes Jesúh wādih yeejép chājna, biquína queédih nemat muúboó át nemat túutap wut jī.

² Juan weép jeñé Santiagodih* waó át bóod yohat túutap wut jī.

³ Páant ā chājachah ennit, judíowā í maáta búdí ít weñep wut jī. Í weñatdih ennit,

* 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21

Pedrodihbut át tewat túutap wut jĩ. Ā tewat túutachah, paacánni pandih jeémát, Pascua ĩ niijní, láa wut jĩ.

⁴ Pánihna, caandíh tewat túutnit, át nemat túutap wut jĩ. Chénena míic soldadowā jwíih wapnit pínah ĩt jumap wut jĩ. Túttimah, jwúub túut numnít pínahbut páant moon múntih ĩt jumap wut jĩ. Bitabut páant moon múntih ĩt jumap wut jĩ. Bitabut páant moon múntih ĩt jumap wut jĩ. Pánihna, Pedro ā jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowā caandíh wapnit pínah ĩt jumap wut jĩ. “Pascua túttimah, ub bac júóhnit, cáacwā ĩ enepdih caandíhbut wā mawat túutbipna caá”, Herodes caanjéh át niij jenah joyóp wut yah jĩ.*

⁵ Páant niij jenah joinít, soldadowā Pedrodih nemat muúboó át túi wapat túutap wut yah jĩ. Páant caandíh ĩ nemechah, Jesúíhwā Pedrodih búdí úbhna ĩt chājap wut jĩ.

Dioíh ángel nemat mummánt Pedrodih ā ub bacaat

⁶ Herodes ā jenahni yeó jáap cheijeh Pedroboó túi ũona át chājap wut jĩ. Chéne soldadowā chénaboó ĩtah tōp ā teo lajachah, Pedro bíicdih ũona ĩt chājap wut jĩ. ĩ jumni tólih jēc pehbhat bita chéne soldadowā ĩt wap űhup wut jĩ.

⁷ Dioíh ángel queét pebh ā jígohochah, ā yeh iigát ĩ jumni tólihdih át túi yeh iiguíp wut jĩ. Pánih jígohnit, Pedroíh páwádih át wúamp

mao wucup wut jĩ. “¡Waícanjeh jáanit, ma ñah űhúú!” ángel Pedrodih át niijíp wut jĩ. Páant ā niij wucuchah jáanit, Pedro át ñah űhup wut jĩ. Páant ā ñah űhuchahjeh, áih téihya colóhnadih ĩ chéoni tōpna át waát jéenep wut jĩ.

⁸ “Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma dūwúú”, ángel át niijíp wut jĩ. Páant ā niiját joinít, át dūwúp wut jĩ. Pánih dúó péanachah, “Míih cúbah jweyát chóodih pinnit, wājeéh ma péé júúwú”, ángel caandíh át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh át péé bac bejep wut jĩ. “Oboh oo júmatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro át niij jenah joijéhep wut yah jĩ.

¹⁰ Nemat tólih jēc pebh wapnitdih yap bej, bíih jēc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tútchina bac bejat ĩtah jēcdih ĩt juibínap wut jĩ. Caán ĩtah jēcdih ĩ juibínachah, caanjéh át pāa bejep wut jĩ. Páant ā pāa bejchah ennit, ĩt bac bejep wut jĩ. Namádih bejnit, bíih namána ángel Pedrodih át numah juibínap wut jĩ. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel át buudáh bejep wut jĩ.

¹¹ Ángel ā buudáh bejchah, Pedroboó jáani pah, ā yapatdih yoobópdi h át jenah joyóp wut jĩ. “Dios áih ángeldih wahnit, Herodes ā mawat déedih, judiówā ĩ maáta ĩ náahat pah ĩ chājat déedihbut weemdíh ne-

* 12:4 Ex 12.1-27

mat muumánt át tui ub bacanap taga. Bui jwuhna wā jéihna caá”, Pedro át míc niijíp wut jī.

12 Caán ã yapatdih tui jéihnít, Juan Marcos ín Maríaíh muaná át bejep wut jī. Caán muedíh dawá Jesúíhwā míc wáacnit, bádí uúbhna ít chājap wut jī.

13 Pánihna, caán muaná juibínít, muú wáihyat júdu jēcdih waádíhna, át wuúmp mawap wut jī. Páant ã wuúmp mawachah joinít, teo wāhniñ Rode wāt jumñih mit juibí uúbh joyóp wut jī.

14 Pánihna, Pedro ã wéheatdih beh joinít, bádí wēina, wātcanjeh, naáwádih mit jwáub waad béjep wut jī.

—Pedro beé ái juyáp be. Jēc pebh ái ñuhup be, mit niijíp wut jī.

15 Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít,

—Yeena caá ma chājap, ít niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, caántboó biíc yoobó chah mit wēp naáwáp wut jī.

Queétboó caántdih joyáh bojñit,

—Oboh áih dadah nacaá, ít niijíp wut jī.

16 Pánihna, Pedroboó páantjeh át wuúmp mao behjehep wut jī. Páant ã wuúmp mao behjehechah joinít, jēcdih ít wātap wut jī, buca. Wātnit, Pedrodih ennit, ít en wáhi bejep wut jī.

17 Obohjeéhtih, Pedro queétdih too mao jwáubanít, át wéheat túatcap wut jī. Queétdih í wéheat yayanít,

ded pah Dios caandíh nemat muumánt ã ub bacaatdih át naáwáp wut jī.

—Wā naáwátidih Jesús úud Santiagodih, bita Jesúíhwádihbut ñi naóh yapanaá, át niijíp wut jī.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wut jī.

18 Túttimah, baáb jéenechah, soldadowā Pedro ã wihcatdih ennit, bádí ít wáhi bejep wut jī. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” ít míc niijíp wut jī.

19 Pánihna, Herodesboó caandíh bid bojat túttuchah, áih soldadowā ít bid juicáp wut jī. Pánih bid juicán, caandíh wapnitji soldadowādih tubit át uúbh joí ñuunáp wut jī. Pánih uúbh joí péanit, Pedrodih í tui wapcatji peéh, queétdih át mao yohat túatcap wut jī. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jumát túat niijná, át dei bejep wut jī.

Herodes ã wunat

20 Herodes Cesarea tútchidih ã jumuchah, Tiro tútchidih moondíh, Sidón tútchidih moondíhbut bádí át íjip wut jī. Caán tútchinadih moón Herodeíh baácdih moondíh jeémátidih ípí juibí jíib chājap wut jī. Pánihna, jwáub jíib chājat túat niijná, Herodes ã íjat yayát náhñit, Cesarea tútchina caandíh enedih ít juibínap wut jī. Pánih juibínít, Herodes ã pebh bóo Blasto wāt jumñidih jwááhñit, queétdih ã teo wáacat pínah niijná, ít jíib chājap wut jī. Herodesdih í míc wéheat

pínah yeó jáapdih Blastodih ït wúbát tútup wat jĩ.

²¹ Pánihna, queétdih ã míc wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ã dawat chóodih duonít, ã chúdatdih jubí chúdnit, caandíh enedih míc wáacnitdih búdí ãt naáwáp wat jĩ.

²² Páant ã naáwáchah joinít, nihát míc wáacnitboó “Cãaquíh naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, ït niij wēi ejep wat yah jĩ.

²³ Páant ï niij ejechahjeh, cãacwã ï weñatdih náahnit, Diosboodíh ã jwúb wēi naóhcatji júb, Dioíh ángel Herodesdih wunat ãt wáhup wat jĩ. Pánihna, coyíwã caandíh ï jeéméchah, ãt wunah bejep wat jĩ.

²⁴ Pedrodih Dios ã w bacaat túttimah, Jesúhwã jib bejnit, ãih túini doonádih ït naóh peetép wat jĩ. Caán doonádih jepahnit ït dao béjep wat jĩ.

²⁵ Bernabé Saulojĩh Judea baácdih moondíh wáac wáhniiji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ït jwúb bejep wat jĩ. Jwúb bejnit, Juan Marcosdihbut ïjeéh ït w bejep wat jĩ.

13

Bernabé Saulojĩh Túini Espíritu ã wahat

¹ Antioquía tútchidih moón Jesúhwãjeéh jumnit, biquína Dios naáwátdih naóh yapanit jam, biquína Jesúh doonádih bohénitbut ït jamup wat jĩ. Nin caá ï wãtna: Bernabé,

Simón Eini ï niijní, Lucio Cirene tútchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjĩh biícđih behni, Saulo yah baca.

² Pánihna, biíc yeó jáap jeémp jwahcanjeh, Diosdih wēina, ï wúbáchah, Túini Espíritu queétdih nin pah ãt niijíp wat jĩ: “Bernabédih, Saulodihbut jãtíh wãát ñiwip jĩ, Jesúh túini doonádih ï naóh jibat pínah niijná. Páant wã ñionit ï jumachah, yeéboó queétdih ñi wahaá”, ãt niijíp wat jĩ.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwahcanjeh, teo jãha wúbhñit, Bernabéwãdih ït wahap wat jĩ.

Bernabéwã Chipre quewana ï bejat

⁴ Túini Espíritu queétdih ã wahachah, Seleucia tútchina dei bej, johlitjĩh bejni búdí jááj chóodih waadnit, Chipre quewaboó ït chúh bejep wat jĩ.

⁵ Chipre quewaboó Salamina tútchidih jubí, judíowã ï míc wáacat munná waadnit, caanjĩh moondíh Dios naáwátdih ït bohénap wat jĩ. Juan Marcosbut queétdih teo wáacat tút niijná, ïjeéh ãt bejep wat jĩ.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé páud dei bejna, Pafos wãt jumni tútchina ït jubínap wat jĩ. Caán tútchidih biíc judío Barjesús wãt jumni, “Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niijná yahna, jióhni ãt jamup wat jĩ.

⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wūt jumnijeéh át jumup wat jī. Sergio Paulo, táí jenah joiní jumna, Dios naáwátdih joyát túut niijná, Bernabéwādh át bid bojop wat jī.

⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjīh Elimas ī niijni, Sergio Paulo ā túut numcát pínah niijná, Bernabéwādh átih naáwát túutcap wat yah jī.

⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biíh ā wūt jumni, Túini Espíritu ā wēpatjīh Elimasdh en behnit, nin pah át niij jāihñap wat jī:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat túiniboodíh yap yohni, tabit yeeni caá. ¿Diosdh táí péelñitdh ma jāh cádahcan niít?

¹¹ Bū meemdíh Dios ā peéh chājachah, jéih encanni ma jum jwuhbipna caá. Pánihna, yeó ā chāhatdh ma jéih en jwuhcan niít, Pablo át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchahjeh, Elimas át jéih encap wat jī. Pánih jéih encan, caandíh teo wáini pínahdh át bid bejep wat jī.

¹² Páant ā yapachah ennit, ī naóhni doonádh joinít, Sergio Pauloboó joí wúhi bejna, Jesúsdh át jepahap wat jī.

Pablo Bernabéjīh Pisidia baác Antioquia tútchina ī bejat

¹³ Pafos jēlitdh Pablowā johlitjīh bejni jāáj chóodih jwúb waadní, Panfilia baácđih bóo Perge tútchina ī chúh juibínap wat jī. Caanná

juibínit, Juan Marcos queétdih cádahnit, Jerusalén tútchina át éemp jwúb bejep wat jī.

¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowāboó jwúb bejcanjeh, Pisidia baácđih bóo Antioquia tútchina īt aab béjep wat jī. Caanná aab juibínit, judíowā ī chooát yeó jápdih, ī míic wáacat mūboó īt waád juibí chúdup wat jī.

¹⁵ Páant ī waád juibí chúduchah, caán mūdđih wáac joinít maáta Moisés ā wutatjidi, Dios naáwát naóh yapanit ī daacátjidiht queét míic wáacnitdh īt en naáwáp wat jī. Caandíh en naóh péanit, queét maáta Pablowādh nin pah īt niijíp wat jī:

—Jwī déewāá, nit jumnitdh teo wáacat pínah doonádh ub jóhna, bū ñi naáwá, īt niijíp wat jī.

¹⁶ Páant ī niijíchah joinít, Pabloboó ñah ñahnit, ī míic wéhenachah yayánit, nin pah át niij bohénap wat jī:

—Yeéb wā déewāá, judíowā nihcannit yahna Diosdh wēnitbt, wā naáwáchah, ñi táí joyoó.

¹⁷ Dios jwī nowādh át ñíwip wat jī. Túttimah, Egipto baácboó ī jumuchah, ā teo wáacatjīh īt cáac poonap wat jī. Pánihna, dawá ī cáac poocat túttimah, ā wēpatjīh caán baácđant át ub bac jūwáp wat jī.*

¹⁸ Túttimah, cuarenta jópchi pohba mū wihcapboó jumnit, dawá láa Diosdh

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31

ī yap yohochah yuhna, queétdih āt cādahcap wut jī.*

19 Canaán baácboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jwī nuowā ī jumat pínah niijná, Dios caán baácđih āt wūhup wut jī.*

20 Abrahamđih ā naáwát táttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat táttimah, jwī nuowāđidih caán baácđih āt wūhup wut jī. Pánihna, caánboó ī jum láa, caán baácđih jumnitđih ī yoh beedáát túut niijná, teo wáac waóhñit pínah maátadih Dios queétdih āt ñío wūhup wut jī.

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jumni, Dios naáwátđih jwíh naóh yapani āt jumup wut jī.*

21 Pánihna, Samuel jum láa, jwī nuowāboó queétdih wutni pínah maáhđih Diosđih ĩt yójah wúbup wut jī. Páant ĩ wúbátđih joinít, queétdih ĩ jwíh maáh pínah Cis wūh Saúlđidih Dios āt ñío wūhup wut jī. Saúl Benjamín jumena poómpdih bóo āt jumup wut jī. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh āt jum jwūhup wut jī.*

22 Caán ā maáh jumatiđih dúuc wáinit, Davidbodiđih Dios āt jwūb túut nuúm maáh waadánap wut jī. “Isaí wūh Davidđih bid joinít, wā wēina caá. Caánboó wā weñat pínahđihjeh chājna, weemdih ā yap yohcan niít”, Dios āt míic niijíp wut jī.*

23 Caán David jumima Jesús caá. Pánihna, judíowāđih ĩ yéjat peéh chājat déedih yohni pínah caán Jesúsđih Dios āt ñío jip taga.

24 Jesús ā bohéat pínah jātih, Juanboó nihat judíowāđih nin pah āt niij naóh bohénap wut jī: “Ñi yéj chājatđih cādahñit, túut nuumát jūtna, ñi daabáat túutá”, āpī niijíp wut jī.*

25 Juan bohé péa jūóhna, nin pah cāacwāđih āt niij naáwáp wut jī: “¿Yeéb weemdih ded pah ñi niij jenah joí? ¿“Caán Dios ā wahní Cristo caá”, ñi niij jenah joí niít? Caán ā wahní nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wā táttimah jūóhni chah wēpni ā jumbipna caá”, Juan āt niijíp wut jī.*

26 “Wā déewā Abraham jumena, yeéb judíowā nihcannit yuhna Diosđih wēnitbut, jwiit nihatđih yéjat peéh chājat déedih yohni pínah doonáđih jwí joyóp be. Caán doonáđih yebđih naáwát túut caá wā chājap.

27 Jerusalén táthidih moón, ĩ maáta biícđih, chooát yeó jáap jumat pah, Dios naáwátđih naóh yapanit ĩ daacátjidiđih ĩ en naáwáchah joiná yuhna, queét ĩ beh joicáp jī. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ā wahní ā jumatiđihbut ĩ jéihcap jī. Pánih jéihcan, Jesucristodiđih mawat

* 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S 3.20 * 13:21 1S 8.5; 10.21 * 13:22 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * 13:24 Mr 1.4; Lc 3.3 * 13:25 Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27

túutnit, Dios naáwátdih naóh yapanit ì daacátji biíc yoobó ì chãjap jĩ.

²⁸ Jesús ã yéej chãjcah yuhna, Pilatodih ì mao yohat túutp jĩ.*

²⁹ Jon jãtìh ì daacátji biíc yoobó ì chãj péanachah, cruzboó ì péoh dodhnijidih ub deyanit, jeé ítboó ãih bácahjidih bita ìt yohop wut yuh jĩ.*

³⁰ Obohjeéhtih, Dios caandíh ãt jwúub booanap wut jĩ.

³¹ Páant ã booaat túttimah, ãihwã Galileamant Jerusalén tútchina ãjeéh péenitjidih dawá yeó jáapna ãt jíghop wut jĩ. Pánihna, caandíh ennitji jumna, ded pah Jesús ã chãjatjidih buu bita jwĩ déewãdih naóhna caá ì chãjap.*

³²⁻³³ “Pánihna, caán túini doonádih jwiítbut yeebdíh naáwádih jwĩ júúwúp be. Jesucristodih booanit, Dios jwĩ nuowãdih ã naáwátji jwiít ì juiimenádih biíc yoobó buu ã yapap be. Páant tigaá Davidji ã jwíih daacátji nampboó Salmo nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘ “Meém wã wúuh caá. Buu nihat cáacwã ì enechah, meemdíh maáh wã waadána caá”, Dios ã niijná caá’, David ãt niij daacáp tajĩ.*

³⁴ Caán ã wunuchah yuhna, ãih bácah ã moópcat pínah niijná, Dios caandíh ãt booanap tajĩ. ã naáwátdih naóh yapani

Isaías nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘ “Daviddih wã niijátji pah meemdíh biíc yoobó wã túi chãjbipna caá”, Cristodih Dios ã niijná beé’, ãt niij daacáp tajĩ.*

³⁵ Biíh Salmoboó Davidji nin pah ãt jwúub niij daacáp tajĩ: ‘ “Wíih túini, wã oiniíh bácahdih wã moopát túutcan niit”, Cristodih Dios ã niijná beé’, ãt niij daacáp tajĩ.*

³⁶ Pánihna, nindih ñi náhninaá: Davidjiboó Dios ã wutadidih túi jepahnit, ãih cáacwãdih ã túi chãjat túttimah, ãt wunap wut jĩ. ã wunuchah, ã nuowãdih ì yohopjiboó caandíhbut ìt yohop wut jĩ. Páant ì yohat túttimah, ãih bácah ãt moóppjip taga.

³⁷ Obohjeéhtih, Dios ã booaniboó ãih bácah ãt moópcap tajĩ.

³⁸ Páant ã moópcatdih jéihnit, nindih ñi túi jéihyeé: Caán Dios ã booani Jesús ã wun wãhatjìhneh ñi yéejatdih Dios ã yohna caá.

³⁹ Yeéb Moisés ã wutatjidih jepahíhnit, ñi yéejat yohatdih ñipĩ bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihneh jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bid juibípna caá.

⁴⁰ Pánihna, Dios naáwátdih naóh yapanit nin ì niijátji pah yapcat túut niijná, ñi túi chãja chaáh.

⁴¹ ‘ “Eneé, wã wēpatdih wã jútuchah, yeéb deoh

* **13:28** Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * **13:29** Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * **13:31** Hch 1.3 * **13:32-33** Sal 2.7 * **13:34** Is 55.3 * **13:35** Sal 16.10

naóhnitboó ñi en wúhi bejbipna caá. Wā wēp chājat pínahdih ī naáwáchah yuhna, túi jenah joicánnit, ñi wunbipna caá”, Dios ā niijná caá’, ít niij daacáp tajī”, (*Hab 1.5*)

Pablo cāacwādih āt niijíp wut jī.

42 Páant niij naóh péanit, Pablowā ít bac bejep wut jī. Ī bac bejehah, cāacwā queédih nin pah ít niijíp wut jī: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiít dih ma jwáuh bohénaá”, ít niijíp wut jī.

43 Túttimah, maátaboó wáac jainít dih ĩ bacanachah, dawá judíowā, dawá judíowā nihcannit yuhna Diosdih wēinitbut Pablowādih ít ñuun bāc bejep wut jī. Pánih ñuun bāc bejnitdih Pablowā nin pah ít niijíp wut jī: “Dios yeebdih túi oinit, Jesu-cristodih ā wahatji doonádih buu túi jepahnit, caandih ñi cádahca bojoó”, ít niijíp wut jī.

44 Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihat beéd jāóh nit pah Dios naáwátdih joíhna, ít míc wáac jwáibínap wut jī.

45 Obohjeéhtih, judíowā ĩ maáta dawá wáac jwáibínitdih ennit, búdí ít íjip wut jī. Pánihna, Pablo ā bohénachah, queétboó caandih jāihna, yehna ít niijíp wut jī.

46 Obohjeéhtih, Pablo Bern-abéjīh úamcanjeh, nin pah ít niij wēp naáwáp wut jī:

—Jwiít judíowādihjeh Dios naáwátdih ā jwíh naáwát tútup be. Obohjeéhtih,

caandih náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jumíhcat jīb, jwiítboó judíowā nihcannitdih naáwádih jwī bejbipna caá.

47 Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ā daacátji pah jwiít dihbut páant niij wutna āt chājjip taga:

‘ “Judíowā nihcannitdih wā túi ubat pínahdih ĩ beh joyát pínah niijná, meemdih ĩ pebhna wā wahbipna caá. Pánihna, nihat baácdih moondih ĩ yéejat peéh chājat déedih wā yohat pínahdih ñi naáwá”, Dios ā niijná caá’, āt niij daacáp tajī, (*Is 42.6; 49.6*)

Pablowā ít niij naáwáp wut jī.

48 Páant ĩ niijíchah joinít, judíowā nihcannit búdí ít weñep wut jī. “Dios naáwát túina caá”, ít niijíp wut jī. Pánihna, nihat Diosjeéh páantjeh jumnit pínah, Jesu-cristodih ít jepahap wut jī.

49 Dios naáwátdih jáap jepahnitbut caán baácboó ít naóh peét bejep wut jī.

50 Obohjeéhtih, judíowā ĩ maáta bitadih Pablowādih ít íjanap wut jī. Páant ĩ íjanachah, Diosdih jepahíh nitji maáta yaádh, neoná bíicdih íjnit, Pablowāboodih yeejép chājnit, ĩih baácmant ít ñuun yóh bacanap wut jī.

51 Pánihna, caán tútchidih moondih Dios ā yohat pínahdih júutna, Pablowāboó ĩih zapatos becchídih ít péoh mao yoh jéenanap wut jī. Péoh mao yoh jéena péanit,

Antioquía tátchimant Iconio tátchina ìt bejep wut jì.*

52 Pánihna, Antioquía tátchidih moón Jesúsdih jáap jéihnitdih Táini Espíritu ã túi teo wáacachah, búdí ìt weñep wut jì.

14

Iconio tátchidih moondíh Pablo Bernabéjìh ì bohéat

1 Pablowāboó Iconio tátchina juibínit, chooát yeó jáapdih judíowā ì míic wáacat munná caanjìh moónjeéh ìt waad béjep wut jì. Antioquía tátchidih moondíh ì bohéatji pahjeh muntih táini doonádih caánboobút ìt túi naáwáp wut jì. Páant ì naáwáchah, dawá judíowā, judíowā nihcannitbut túi joinít, Jesucristodih ìt jepahap wut jì.

2 Obohjeéhtih, joíhcnannit judíowā Pablowādih yee naóhnt, judíowā nihcannitdih ìt joyát túutcap wut jì.

3 Páant ì chājachah yuhna, maatápdih Pablowā caánboó jamnit, úmcanjeh Jesúh táini doonádih ìt wēp naáwáp wut jì. Pánihna, “Ì naáwát yoobópdih caá”, cāacwā ì niú jéihyat pínah niijná, jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih ì chāj jútatat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādih ãt wūhap wut jì.

4 Obohjeéhtih, biquína caán tátchidih moón joíhcnannit judíowājeéh ì péenachah, bitaboó Pablowājeéh ìt péenap wut jì.

5 Pánihna, judíowā nihcannit, judíowā, ì maáta bíicdih, “Pablowādih jee dáhnajìh yohnit, jwī mao yoh jìh”, ìt niú jenah joyóp wut jì.

6-7 Obohjeéhtih, páant ì niú jenah joyát doonádih joinít, Pablowā Iconio tátchimant ìt jwei bác bejep wut jì. Pánih jwei béjna, Licaonia baácdih Listra tátchi, Derbe tátchi, caán tátchina pebh jamnitdihbut ìt naóh jibip wut jì.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajìh ì yohat

8 Listra tátchina juibínit, Jesúh táini doonádih ìt bohénap wut jì. Caanjìh jéih yáac chūi bejcanni Pablowādih ãt joí chūudup wut jì. Caán jwíh cāac jamnajeh, áih jítchana yéejni ãt jamap wut jì.

9 Pánihna, ã túi joyóchah jéihnit, “Caán ã boot pínahdih ã túi jenah joiná caá”, Pablo ãt niú jéihyep wut jì.

10 Pánih jéihnit, caandíh ennit, nin pah ãt wēp niijíp wut jì:

—Yoobópdih ma ñah ñuhúú, ãt niijíp wut jì.

Páant ã niijíchah joinít, ñaáp ñah ñuhnit, ãt yáac chūi bej jwíhip wut jì.

11 Caandíh ã boanachah ennit, cāacwā búdí ìt en wáhi bejep wut jì. En wáhi bejnit, ñih wéheatjìh nin pah ìt niú wēi ñaacáp wut jì:

—Jwiít jwípí úabh wēinit dioswā cāac wééhnt, ìt dei jūúwáp taga, ìt niijíp wut jì.

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

Páant ĩ niĳ wēi ñaacáchah yuhna, Pablowā ĩt beh joicáp wut ĳĩ.

12 Páant niĳ jenah joinít, Bernabédih ĩih dios Zeuíh wūt ĩt búudhdup wut ĳĩ. Pabloodih ĩih biih dios Hermeih wūt ĩt búudhdup wut ĳĩ. Zeusboó Griego cáacwāih dioswā ĩ maáh, Hermesboó ĩih dioswāih naóh yapani wut ĳĩ. Pánihna, Pabloboó naóhni ā jumuchah, naóh yapani Hermeih wūt ĩt búudhdup wut ĳĩ.

13 Zeusdih úbhnit, ĩ wēi wāhat mūú tútchi jwējdih āt jumup wut ĳĩ. Pánihna, caán mūdih en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niĳ jenah joinít, Pablowādih jwāáat túut ni-ijná, momo jiwiwādih cháajih ĩ búudhni júdnadihbut tútchi jęcna āt ub júwúp wut ĳĩ. Caánboó cáacwā biicdih wēinit, momo jiwiwādih Pablowādih ātih mao wāhíhip wut yah ĳĩ.

14 Obohjeéhtih, Pablowā ĩ chājatdih en wāhinit, cáacwā poómp cātih ñáo waadnít, nin pah ĩt wēp niĳ ñaacáp wut ĳĩ:

15 —Páant ñi chājatdih ñi cádahaá. Jwiítbut yeeb pánihnit cáacwājeh mun tigaá. Jwiít dih wēinit, ñi mao wāhca bojó. Jwiít yeebdih Jesúsih túini doonádih naáwádih jwĩ júwúp be. Dios yoobát báadhni, wēpni caá. Yeéb ñipĩ wēini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wēpcanni, báadhcanidih ñi wēi cádahaá. Túut numnít, báadhni Díos yoobát dih ñi jepahaá. Caán

jeádih chāj, baác dihbut chāj, majnadihbut chāj, nihatdih āt chājap wut ĳĩ.

16 Jon jātih Dios nihat cáacwādih dedé ĩ náahat pahjeh ĩ chājachah, āt enah boj jwuhup wut ĳĩ.

17 Pánih enah bojna yuhna, ded pah ā jumatdih āt tái júutup taga. Yeebdihbut ā oyatdih júutna, mahdih buugát túut, jeémát pínahdihbut āpĩ quehat túutna caá. Jeémát dih wāhna, yeebdih āpĩ weñat túutna caá, Pablo queétdih āt niĳíp wut ĳĩ.

18 Páant ā niĳíchah, momo jiwiwādih cáacwā wēi mao wāhíhnit, ĩt tahca bejep wut ĳĩ.

19 Cáacwā páantjeh ĩ weñechah, Antioquia tútchidih moón, Iconio tútchidih moón judíowā biicdih juibínit, Pablowādih ñuún yee naóh péenit, “Jwiítboodihjeh ñi joyoó”, cáacwādih ĩt niĳíp wut ĳĩ. Páant ĩ niĳíchah joinít, caán tútchidih moón Pablodih mawat túut niĳiná, jee dáhnajih ĩt yohop wut ĳĩ. “Jáantjeh ā wānah bejep be”, niĳ jenah joinít, tútchi jwējboó caandih ĩt wái bac bejep wut ĳĩ.*

20 Páant ĩ ub bac bej yohochah ennit, Jesúsihwā Pablo pebh ĩt míic wáac juibí ñuhup wut ĳĩ. Páant ĩ míic wáac juibí ñuhuchah, Pablo boonit, jwúb ñah ñuhnit, tútchiboó āt jwúb waad béjep wut ĳĩ. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjeh

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

Listra tútchimant bac bejnit,
Derbe tútchina ït bejep wut jï.

*Pablowã ï jwíih bohéniji
tútchinadih moondíh ï jwúub
bohéat*

21-22 Derbe tútchina jubínit,
caán tútchidih moondíhbut
Jesúh túini doonádih
Pablowã ït naáwáp wut jï.
Páant ï naáwáchah, dawá
caandíh joinít, túut nuumnít,
Jesucristodih ït táí jepahap
wut jï. Pánihna, Derbe
tútchidih moondíh bohé
péanit, Listra tútchina jwúub
juínít, Jesúsdih jáap jepahnit-
dih jwúub bohéna, queétdih ït
weñanap wut jï. Táttimah, Ico-
nio tútchidihbut, Antioquía
tútchidihbut jwúub juínít,
Jesúsdih jáap jepahnitdih
biíc yoobó ït teo wáacap wut
jï. Caán tútchinadih jumnit,
Jesúsdih jáap jepahnitdih
bohéna, nin pah ït niij naáwáp
wut jï: “Yeéb yeejép yapna
yahna, Jesúsdih ñi cádahca
bojóó. Nin baácboó jwí jum
jwuhchah, jwiít nihadidih
yeejép yapat páantjeh ã
jumbipna caá. Páant jwiítidih
ã yapachah yahna, Jesúsdih
cádashca, Dios ã jumapboó jwí
jéih waadbípna caá”, ït niijíp
wut jï.

23 Caán tútchina jummat
pah Jesúsdih jáap jéihnitdih
ennit, queétdih waóhnt
pínahdih Pablowã ït ñío
jwejep wut jï. Pánih ñíonit,
jeémp jwahcanjeh úbhna,
“Nit meemdíh jepahnitdih
waóhnt pínahdih ma táí teo
wáacá”, Diosdih ït niij úbáp
wut jï.

*Pablowã Siria baácđih bóo
Antioquía tútchina ï jwúub
juyát*

24 Pisidia baácđih bóo
Antioquía tútchidih moondíh
bohé péanit, caán baácđmant
jüóhnt, Panfilia baácđna ït
jwúub dei jüúwáp wut jï.
Pánih jwúub dei jüóhna, jwíih
bejna, bohécanjeh ï yapniiji
Perge tútchidih chãonít,
caanjíh moondíh Jesúsdih túini
doonádih ït bohénap wut jï.

25 Pánih bohé péanit, Atalia
wüt jumni jëlitidih ït dei juyáp
wut jï.

26 Pánih dei juínít, johlitjéh
bejni jááj chóodih waadníit,
Siria baácđih bóo Antioquía
tútchina ït jwúub chúuh
jüúwáp wut jï. Dios ã jwíih
naáwát túutna, queétdih
teo jáha úbhnt ï wahni
tútchinajeh muntih, Dios
ã wutatjidih cháj péanit, ït
jwúub juyáp wut jï.

27 Pánih jwúub juínít,
Jesúhwáđih míic wáacat
túutnit, ded pah ï yapatjidih
ït naáwáp wut jï: “Dios
jwiítidih búdí ã teo wáacap
be. Páant ã teo wáacachah, ã
wëpatjéh cáacwáđih boonanít,
áih túini doonáđihbut jwí
naáwáchah, dawá joinít, ï
jepahap be. Pánihna, judíowã
nihcannitbut joinít, dawá ï
táí túut nuumáp be”, Pablowã
queétdih wahnitdih ït niijíp
wut jï.

28 Pánihna, caánboó
Jesúhwã biícđih maatápđih ït
jumap wut jï.

15

Jerusalén

tútchidih

Jesúhwã ï maáta ï míc wáacat

¹ Biquína judíowã Judea baácmant bejnit, Antioquia tútchina ït juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, judíowã nihcannit Jesúhwãdih nin pah ït niij naáwáp wut jĩ: “Moisés jwĩ nuowãdih ïih quehli nah yapat chóodih ï bóodat pínahdih át wutap wut jĩ. Páant ñi bóodcah, Diosboó yebdíh ã túi ubcan niít”, ït niijíp wut jĩ.*

² Páant niijnít, queét Judea baácdih moón Pablowãdih ït míc jũihñup wut jĩ. Páant ï míc jũihñuchah, Jesúhwãboó Pablo, Bernabé, biquína caanjĩh moón biíc dih Jerusalén tútchina ït wah bojop wut jĩ. Jesús ã naáwát tútnit, Jesúhwãdih waóhntidibut Judea baácmant juibínit ï naáwát dih ï wúbh joyát pínah niijná, queétdih ït wahap wut jĩ.

³ Páant ï wahnitji Fenicia baácna juí, yap jũóh, Samaria baácna ït juyúp wut jĩ. Pánihna, caán baácnadiah moón Jesúhwãjĩh míc wáacnit, judíowã nihcannit Jesús dih ï jepahatjidih ït naáwáp wut jĩ. Páant ï naáwáchah joinít, queét bádí ït weñep wut jĩ.

⁴ Queét Jerusalén tútchina ï juyáchah, caanjĩh moón Jesúhwã, queétdih waóhntit, Jesús ã naáwát tútnit biíc dih, queétdih ït túi wëi jwãáap wut jĩ. Pánihna, Pablowã Dios ã wëpatjĩh ded pah ï chãjatjidih queétdih ït naáwáp

wut jĩ. Judíowã nihcannitbut Jesús dih ï jepahatjidih ït naáwáp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, páant ï niijíchah joinít, biquína Jesús dih jepahntit fariseowã ñah ñuhntit, nin pah ït niijíp wut jĩ:

—Queét judíowã nihcannitdih ïih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ã watatji pah ñi chãjaá’, queétdih ñi niij wutuwá, ït niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ï niijátdih míc wéheat túut niijná, ãih doonádih Jesús ã naáwát tútnit, Jesúhwãdih waóhntit biíc dih ït míc wáacap wut jĩ.

⁷ Páant maatápdih ï míc wéhenachah, joinít, Pedroboó ñah ñuhntit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—Wã déewáá, jon ñijeéh wã jumuchah, judíowã nihcannitdih Jesús dih túini doonádih wã naáwáchah joinít, ïjepahat pínah niijná, weemdih ñíonit, Dios ã wahap jĩ.*

⁸ Cáacwã ded pah ï jenah joyátdih jéihni jumna, queét judíowã nihcannit jwĩ naóhni doonádih ïjepahatdih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, ãihwã ã chãjatjidih jwiútdih júutna, Túini Espíritudih jwiútdih ã wáhatji pahjeh mantih, queétdihbut ã wühup jĩ.*

⁹ Pánih wãhna, jwiútdih queétdihbut biíc yoobó ã chãjap jĩ. Queétdibut caandih ï jepahachah, ï yéejatdih át yohji taga.

* 15:1 Lv 12.3

* 15:7 Hch 10.1-43

* 15:8 Hch 2.4; 10.44

10 Jwiít judíowã Moisés ã wutajjidih biíc yoobó jwĩ tãí jepahcan caá. Jwĩ nuowãjibut biíc yoobó it jepahcap wut jĩ. Páant jwĩ tãí jepahcah yuhna, ¿dépanihna queét judíowã nihcannit Jesúsdih jepahnitdih yeéb biíc yoobó ñi wutih? Pánih wutnit, Dios queétdih ã chãjatjidih 'Yoobópdih nihcan caá', niijná caá ñi chãjap.

11 Obohjeéhtih, jwiít nin pah jwĩ niij jenah joiná caá: 'Jwiítidih jĩgah en oinit, Dios jwĩ yéejat jib ã peéh chãjat déeji jwĩ Maáh Jesús ã tãí ubat pah muntih, buu jwuh judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã tãí ubna caá', jwĩ niij jenah joiná caá, Pedro át niijp wut jĩ.

12 Páant ã niijichah joinít, Pablowã jwuh judíowã nihcannitjeéh jumna, Dios ã wēpatjĩh ded pah ĩ chãjatjidih ĩ naáwáchah, nihat laihsanjuh ĩt joí yai ñáh bejep wut jĩ.

13 Páant ĩ naóh péanachah, Santiago jwuh nin pah át niijp wut jĩ:

—Wã déewãá, weemdih ñi joi jwáhuú. Yeebdih bainí wã naáwihna caá.

14 Dios judíowã nihcannitdih tãí wēi ennit, áihwã pínahdih ã ñiwatjidih Simón Pedroboó jwiítidih ã naóh péanap be.

15 Dios naáwátidih naóh yapani, ã daacátji pahjuh tih judíowã nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át niij daacáp tajĩ:

16 “Davidji maáh jum láa, nihat áihwãbut ĩ wun beedép jĩ. Pánih beednit ĩ jumuchah yuhna, túttimah bóo láa, jwúub dei jũóhnit, áihwã panihnitdih wã jwúub chãjbipna caá.

17 Páant wã chãjachah, nihat cãacwã bita judíowã nihcannitbut weém ĩ Maáhdih ĩ náahbipna caá. 'Wĩihwã ñi jumúú', wã niij bidnit weemdih ĩ jepahbipna caá”,

18 jwĩ Maáh ã niijná caá', át niij daacáp tajĩ. (Am 9.11-12)

19 “Páant ã niij daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wã niij jenah joiná caá: Judíowã nihcannit, Dios naáwátidih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwĩ chãjat tútca boj jĩh.

20 Obohjeéhtih, queétdih nin pahjuh jwĩ niij daac wah jĩh: 'Ī pãpnidih wēi wãhniij jeémátidih ñi jeémpeca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãjca bojoó. Jõp teo maonitji nuñúpwãdih ñi jeémpeca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó', jwĩ niij daac wah jĩh.*

21 Jon jãtih, buubut jwiít judíowã jwĩ míic wáacat muná, jwĩ chooát yeó jáap jumat pah, Moisés ã wutajjidih ĩpĩ bohéna caá. Ni-hat tútchidih moón caandih jwĩ jéihna caá. Pánihna, weém wã niiját pahjuh tih Jesúsdih jéihnit judíowã nihcannitdih, niij daac wahat dée caá, bita

* 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

jwĩ déewã jwiít dih í ijcat pínah niijná”, Santiago át niijíp wut jĩ.

Judíowã nihcannit dih í daác wahat

²² Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã naáwát túttnit, Jesúhwãdih waóhñit, nihat Jesúhwã biíc dih, Antioquía tátchidih moondíh í daácni núodih Pablowãjeéh ub bejnit pínah, Judas, Silas dihbut ít ñíwip wut jĩ. Judas ãih biih wut Barsabás wut jĩ. Queét Jesús dih táí jepahnit í jamuchah, bita Jesúhwã queétdih ít táí wēi enep wut jĩ.

²³ Pánih queétdih ñío péanit, nin pah ít niij daacáp wut jĩ:

“Yeéb nihat judíowã nihcannit Jesúhwã Antioquía tátchidih moón, Siria baácdih moón, Cilicia baácdih moondíhbut jwiít Jesús ã naáwát túttnit, ãihwãdih waóhñit, nihat ãihwãbut, yeebdíh jwĩ túyat túttna caá.

²⁴ Biquína jwĩjeéh jamnit yeeb pébhna juibínit, yeebdíh dawá wutatdih ít jepahat túttnap wut jĩ. Pánih wutnit, yeebdíh ít tac buugánap wut jĩ. Obohjeéhtih, jwiítboó queétdih jwĩ wahcah yahna, queétjeh bejnit, yeebdíh páant ít wutnap taga.

²⁵ Pánihna, jwiít nihat biíc yoobó ñi pebhna wahni pínahdih jwĩ ñíwip be. Páant jwĩ ñíonitdih jwĩ oini Pablo Bernabéjeéh jwĩ wahbipna caá.

²⁶ Pablowã jwĩ Maáh Jesucristoíh táini doonádih

úumcanjeh í bohénachah, dawá láa bita queétdih ít pañup wut jĩ. Í mao yohíhichah yahna, Jesúh táini doonádih jwĩ naóh cádahcan niít’, ípĩ niijná caá.

²⁷ Pánihna, jwĩ daácni núodih yeebdíh í naáwát pínah niijná, Judas, Silasjñh Pablowãjeéh ñi pebhna jwĩ wahna caá.

²⁸ Táini Espíritu jwiít dih ã teo wáacachah, ã jéihyatjñh nin pah jwĩ jenah joiná caá: Wái náah jamni wutatdih wutcan, nin pahjeh jwĩ niij wutbipna caá:

²⁹ ‘Nin jwñh dios caá’, niij jenah joí pāpnidih wēinit, í cádah cáagniji jeémátdih ñi jeémPCA bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó. Jōp teo maoni nuñáp wãdihbut ñi jeémPCA bojoó. Ñi áa nihcannitjñh ñi yéej chãjca bojoó. Nin jwĩ wutatdih jepahna, ñi táí jambipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdíh jwĩ wutnap”, ít niij daacáp wut jĩ.

³⁰ Caán núodih daác péanit, Antioquía tátchina bejnitdih í wãhat túttimah, queétboó bejna, Antioquía tátchina ít juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Jesúhwãdih míc wáacat túttnit, Jerusaléndih moón í daác wahni núodih ít wãhup wut jĩ.

³¹ Páant í wãhni núodih míc en naóhna, táinijeh í wutuchah joinít, bádí ít weñep wut jĩ.

³² Judas Silasjñh Dios naáwátdih naóh yapanit jamna, Jesúhwãdih Dios naáwátdih ít táí bohénap wut

jĩ. Páant ĩ bohénachah joinít, Jesúíhwāboó búdí wēnít, Jesúsdih chah ĩt táí jenah joyóp wat jĩ.

³³ Judas Silasjĩh caanná maatápdih jumnitji caanjĩh moondíh ĩ cádah jwáub jǔúwúchah, “Ñi táí bejeé”, Antioquía títchidih moón queédih ĩt niijíp wat jĩ. Páant niijnít, Judaswādh wahnitji Jerusalén títchidih moondíh ĩt táyat túutap wat jĩ. Páant ĩ niiját títtimah, Judasjeh át jwáub jǔúwúp wat jĩ.

³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó biih jwáub jenah joinít, Antioquía títchidih át chāwáp wat jĩ.

³⁵ Pablo Bernabébut caán títchidih ĩt chāwáp wat jĩ. Pánihna, queét, dawá bita biíc dih Jesúh túini doonádih ĩt bohénap wat jĩ.

Chéneji Pablo túini doonádih naóh jibidih ā bejat

³⁶ Títtimah, Antioquía títchidih maatápdih jumniiji Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Chóbe, nihat títchinadh moón jwĩ jwíh naóh nitjidih jwĩ táoh en jibjĩh, páant mantih, át niijíp wat jĩ.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcosdih ĩjeéh átih ub bejíhip wat yah jĩ.

³⁸ Caánboó ĩ jwíh jibichah, ĩjeéh Panfilia baácna juibíniji yuhna, biíc yoobó nihcan, át jwáubah jǔúwúp wat jĩ. Caán biíc yoobó ā nihcatdih enniiji, Pablo caandíh chéneji át ub bejíhcap wat jĩ.*

³⁹ Páant ā ub bejíhcah enna, Bernabé Pablojĩh queétjeh túbít míic niijnít, ĩt míic cádahap wat jĩ. Pánihna, Bernabéboó Chipre wūt jumni quewana Juan Marcosdih át numah chúuh bejep wat jĩ.

⁴⁰ Pablobó Silasdih ā chéen pínahdih ñionit, át numah bejep wat jĩ. Pánihna, ĩ bohénadh bejat pínah jātih, “Paá, queédih en daonít, ma táí teo wáacá”, Jesúíhwā ĩt niij úúbup wat jĩ. Páant ĩ úúbát títtimah, Pablo Silasjĩh ĩt bejep wat jĩ.

⁴¹ Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baácna but juibínit, caanjĩh moón Jesúíhwādh jwáub bohéna, queédih ĩt táí teo wáacap wat jĩ.

16

Timoteo Pablowǎjeéh ā bejat

¹ Cilicia baácna Derbe títchina juibí, yap bej, Listra títchina Pablowā ĩt juibínap wat jĩ. Caanná juibínit, Timoteo wūt jumnidih ĩt jwāáap wat jĩ. Ā ĩn judío wili, ā ĩp Griego cáac wat jĩ. Timoteo, ā ĩn biíc dih Jesúsdih jepahnit wat jĩ.

² Listra títchidih moón, Iconio títchidih moonbát Jesúíhwā “Timoteo táí chǎjni caá”, ĩpĩ niijíp wat jĩ.

³ Páant ĩ niijíchah joinít, Pablo Timoteodih át numah bejíhip wat jĩ. Obohjeéhtih, caán baác dih moón judíowāboó “Timoteo ĩp Griego cáac caá”, ĩ niijíchah joinít, judíowā ĩ ĩjcat pínah

* 15:38 Hch 13.13

nijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wut jĩ.

4 Pánihna, Pablo Silasjĩh Timoteodih namah jibna, ded ĩ juibíni tútchidih moondíh Jerusalén tútchidih moón Jesús ā naáwát túttnit, Jesúhwādh waóhnitbut ĩ daác wahni néojidih ĩt en naáwáp wut jĩ, caandíh ĩ jepahat pínah nijná.

5 Páant ĩ naáwáchah, Jesúhwā caandíh chah ĩt táu jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, queét yeó jáap jummat pah chah ĩt dao béjep wut jĩ.

Pablo Macedonia baácdih bóodih ā oo jummat

6 Túini Espíritu Asia baácboó queétdih Dios naáwátdih bohénadidih át bejat tútcap wut jĩ. Páant ā wahcah, queét Frigia baácdih, Galacia baácdih moondíhjih ĩt bohé jibip wut jĩ.

7 Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ĩt bejíhip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espíritu queétdih caánboó át bejat tútcap wut jĩ.

8 Páant caanná ā wahcah, Misia baácdih yap bej, Troas jélitna ĩt dei juibínap wut jĩ.

9 Caanná dei juibínit, ũona, Pablo nin pah át oo jumap wut jĩ: Macedonia baácdih bóo ā pebh ñhachah, át enep wut jĩ. “Jwiít Macedonia baácdih moondíh ma teo wáac júáwú”, Pablodih át niij bidip wut jĩ.

10 Pánih oo jumniiji jáanit, jwĩh bií déedih ámoh péa,

Macedonia baácna jwĩ bejep jĩ. “Dios caán baácna āih táini doonádh jwiítidih naáwát túttna caá ā chājap”, jwĩ niij jéihyep jĩ. Weém Lucasbut ĩjeéh wā bejep jĩ.

Pablowā Silas biúcdih Filipos tútchiboó ĩ jummat

11 Troas tútchimant Macedonia baácna bejat tút niijná, jélitna dei juibínit, johlitjĩh bejni búdí jááj chóodih waadnít, Samotracia wut jumni quewadh jwĩ cháuh juibínap jĩ. Biíh yeó jáap Neápolis tútchina jwĩ cháuh juibínap jĩ.

12 Pánih juibí, caán tútchidih yap bejnit, Filipos tútchina jwĩ juibínap jĩ. Caán tútchi Roma tútchidih moón ĩ juí jumni tútchi, Macedonia baácboó jwĩh jumni tútchi tajĩ. Oboh jumni tútchi át nihcap tajĩ. Caanná maatápdih jwĩ jumap jĩ.

13 Judíowāih chooát yeó jáapdh caán tútchimant bac bejnit, māj jwéejna jwĩ juibínap jĩ. Caanjĩh Diosdh wúbát tút niijná, judíowā ĩpĩ míic wáacap tajĩ. Caanjĩh juibí cháudnit, wáac junít yaádhidih Jesúh táini doonádh jwĩ naáwáp jĩ.

14 Biíc wili jwiítidih joiníh, Tiatira tútchidih bóli Lidia wut jumnih mi jumap jĩ. Caánt búdí jíib jumni yéguehdih jíib chājnih, judío wili nihcan yahna, Diosdh táu wēinid mi jumap yah jĩ. Obohjeéhtih Jesúh doonádh mit joi jwáhcap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúh doonádh ā naáwáchah,

túi jepahíhatdih Dios caántdih át wāhup tajī.

15 Páant mi jepahachah, caántdih miíh mūúdíh moón bícdih Pablowā ī daabánap jī. Daabá péanachah, nin pah jwiítidih mi niijíp jī:

—‘Caántboó Jesúsdi h túi jepahni h caá’, niij jenah joiná, wājeéh jūóhni t, wīh mūúboó ñi chāo jwūhūú, jwiítidih mi niijíp jī.

Páant mi niijíchah joinít, miíh mūúná jwī chāwáp jī.

Pablowādi h nemat mūúboó ī nemat

16 Biíh yeó jáapdi h Diosdi h úúbat pebhboojéh mūnti h jwī jwūúú bejechah, nemép jumni h jwiítidih mi jwāáap jī. Caánt teo wāhni h jumna, “Meemdi h nin pah ā yap-bipna caá”, cāacwādi h niij naóhna, mi maátadi h búdí mit jīb teo wāhup tajī.

17 Páni hna, jwiít Pablo bícdih jwī bejechah, nin pah mi niij ñaac ñūún péenap jī:

—Nit Dios chah wēpnidih teo wāhni t caá. Jwiít iiguípna jwī bejat déedih ded pah Dios jwiítidih ā túi úbat pínahdi h ī naóhna caá, mi niij ñaac péenap jī.

18 Maatápdih caandí h páant mi niij tac buugá péena, Pablodi h ā túi naáwát dée mi bojcap jī. Páant mi niij ñaacáchah joí chūnít, Pablo tac púud enni t, nemépdih nin pah ā niij jūihūup jī:

—Jesucristo ā wēpatjī h meemdi h wā wutna caá. Caántdih cádahni t, ma bac bejeé, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahje h, nemép át bac bejep tajī.

19 Páant ā bacat túttimah, caánt mi jīb teo wāhat ā buudúchah enni t, mi maátaboó búdí iijni t, Pablo, Silasdi hbut ī tewep jī. Teonit, caán tútchi tac yoóbó juúhna ī ub bejep jī.

20 Páni h ub juibíni t, peéh chājat túttnit pebhna jwejni t, nin pah ī niij naóh yacap jī:

—Nit judiówā jwīi h tútchidih moondi h tac buugánadi h īt juúwúp taga.

21 Queét jwī nuowā ī wutatdi h cádahat túttnit, biíh wutatdi h naóhna caá ī chājap. Jwiít Roma tútchidih moón maáhdih jepahni t jumna, nit ī naáwátboodi h jwī jéih jepahcan caá, ī niijíp jī.

22 Páant ī niijíchah joinít, dawá Pablowādi h ī iijip jī. Páni hna, peéh chājat túttnitboó Pablowāi h yégueh chóodi h yeo wáyat túttnit, máa nahnajī h queédi h ī puñat tútup jī.

23 Páant queédi h ī pūi péanachah, nemat mūúboó ī nemat tútup jī. Í nemat túttimah, nemat mūúboó en daonídi h ī túi en dawát tútup jī.

24 Páant ī wutuchah, caán mūúdí h en daoníboó péeni tólihna queédi h át nemep wut jī. Páni h nemni t, máa naaná jī h iih wūunadi h át nah chéwep wut jī.

25 Chei tac yoób Pablo Silasjī h Diosdi h úúbhni t, īt wēi ewep wut jī. Páant ī wēi ewechah, bita nemat mūúboó jumni tbut īt joyóp wut jī.

26 Páant ĩ wēi ewechahjeh, caán m̄uú tubit méménachah, nihat jēcna āt waát beed béjep wut jī. Nemat m̄uúboó jumnitdih ĩ chéwatji tōpnabut āt jwāat beed béjep wut jī.

27 Páant ā yapachah ennit, queétdih wapniboó “Nin nemat m̄uúboó jumnit inát jweiná caá. ĩ jweyéchah, wā maáta weemdih ĩ peéh maobipna caá”, āt niij jenah joyóp wut jī. Páant niij jenah joinít, āih íbat naadih jwāat wáinit, āt míc jwāaguíhip wut yuh jī.

28 Obohjeéhtih, ā míc jwāaguíhichah ennit, Pabloboó caandih nin pah āt niij ñaac ejep wut jī:

—Meemjéh ma míc jwāagca bojoó. Jwiít nihat jwī jumna caá, āt niijíp wut jī.

29 Páant ā niijíchah joinít, queétdih wapniboó “Jí jūúwá, jí jūúwá”, āt niij ejep wut jī. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas íih jítcha pebh āt páah yoh ñajap wut jī.

30 Pánihna, queétdih ub bac bejnit, nin pah āt niij úbh joyóp wut jī:

—¿Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? queétdih āt niijíp wut jī.

31 —Jwī Maáh Jesúsdihtí tui jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewābut caandih ĩ jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Diosboó ā tui úbbipna caá, Pablowā caandih ĩt niijíp wut jī.

32-33 Chei tac yoobjéh Pablowā Jesúh táini

doonádih ĩ naóh péanachah, queétdih wapni āih m̄uúná āt numah bejep wut jī. Caanná numah jubínit, ĩ puñatji yahwítnadih āt chocop wut jī. Ā choc péaat túttimah, Jesúsdihtí caán ā déewā bíicdih ĩ jepahachah, queétdih Pablowā ĩt daabánap wut jī.

34 ĩ daabáat túttimah, queétdih wapni Pablowādih jeémát āt wūhup wut jī. Pánihna, caán ā déewā bíicdih Jesúsdihtí jepahnit, búdí ĩt weñep wut jī.

35 Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowādih ĩ watat pínah niijná, soldadowādih nemat m̄uúná ĩt wahap wut jī.

36 Páant ĩ bacaat tútatdih joinít, Pablowādih wapni queétdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Maáta yeebdih ĩt bacaat tútatup wut be. Pánihna, úumcanjeh, ñi bac bejeé, āt niijíp wut jī.

37 Páant ā bacaíhatdih joinít, Pabloboó soldadowādih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Jwiít jwī yéej chājcan be. Jwiít dih naóh yacnit ĩ niiját pah bíih niij naóhni ā wihcah yuhna, ñi peéh chājachah, yoobópdihtí nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baác dihtí moón jwī jumuchah yuhna, jwiít dih queét maátaboó cáacwā ĩ enepdih ĩ puñat tútatup be. Pui péanit, nemat m̄uúboó ĩ nemep be. Pánihna, jwiít dih ĩ yéej chājatjidih tíicnit, ¿b̄uu cáacwā ĩ encah niít, ĩ bacaíhip? Queét maátajeh tih

jwiít dih bacanadih ì jũúwá naááh, át niijíp wut jĩ.

38 Páant ã niijíchah joinít, soldadowāboó maátadih naáwá dih ìt bejep wut jĩ. Pablo Silasjĩh Roma baác dih moón ì jumatdih jéihna, maátaboó queéd dih ì puñatji peéh chājat pínahdih ìt úumap wut jĩ.

39 Pánihna, queét Pablowā pebh juibínit, nin pah ìt niijíp wut jĩ: “Yeebdíh jwĩ yéej chājap be. Chéneji páant jwĩ jwúub chājcan niit”, ìt niijíp wut jĩ. Páant niij péa, queéd dih numah bac bejnit, maáta ìh tátchimant ìt bejat tátutap wut jĩ.

40 Páant ì niijíchah joinít, Pablo Silasjĩh nemat māmánt bac bejnit, Lidiaíh mūná ìt bejep tajĩ. Caanná juibínit, Jesúsíhwā bíicdih ì míc wáacap jĩ. Pánih míc wáacnit, “Jesús dih péena, ñi cádahca bojóó”, queéd dih ì niij wēp naáwáp jĩ. Páant niij péanit, Pablo Silasjĩh Filipos tátchimant ì bejep jĩ.

17

Tesalónica tátchidih moón Jesúsíhwā dih ì tijat

1 Pánih Filipos tátchimant bejnit, Anfípolis tátchidih yap bej, Apolonia tátchidihbut yap bej, Tesalónica tátchina queét ìt juibínap wut jĩ. Caanjĩh judíowā ì míc wáacat mūú át jamap wut jĩ.

2 Pánihna, judíowā ih chooát yeó jáap jumat pah ìpĩ bejat dée pah Pablowā judíowā ì míc wáacat mūná ìt bejep

wut jĩ. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumat pah Dios naáwá dih caanjĩh moondíh Pablo át bohénap wut jĩ.

3 Pánih bohéna, nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít judíowā, jwĩ páini, Dios ã wahni Cristo yeejép ã yapat pínah, ã wunat pínah, ã jwúub boo pud jũúwát pínahdihbut jon jātih moón Dios naáwá dih naóh yapanit ìt daacáp tajĩ. Wā naóhni Jesúsboó Dios ã wahni Cristo ã jumna caá. Caán caá jwĩ páini, át niijíp wut jĩ.

4 Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjĩh moón judíowā, dawá Griegowā Diosdihjeh wēinit, caán tátchidih moón maáta yaádhbut caandíh joinít, “Yoobóp dih tigaá”, ìt niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Pablowā dih ìt péenap wut jĩ.

5 Obohjeéhtih, judíowā maátaboó ìjeéh péenachah ennit, búdí ìt ìjip wut jĩ. Pánih ìjna, dawá yeejépwā dih bid bojnit, nin pah ìt niiját tátutap wut jĩ: “ ‘Nít yeejép chājna caá ì chājap’, ñi niij ñaacá”, queéd dih ìt niij jac wutap wut jĩ. Páant ì niij ñaacáchah joinít, caán tátchidih moonbút Pablowā dih ìt ìjip wut jĩ. Pánihna, judíowā ì maáta Jasón wūt jumniíh mūná juibínit, cāacwā dih wūhíhna, Pablowā dih ìt bidip wut jĩ.

6 Obohjeéhtih, queéd dih bid jaicán, Jasónboodíh, bita Jesúsíhwā dihbut ìt teo wái bac bejep wut jĩ. Pánih teo wái bac bejnit, tátchidih moón maáta

pebhna ub juibínit, nin pah ít níj naóh yacap wut jĩ:

—Pablowã nihat baácđih moondíh ít tac buugánap wut be. Pánihna, buu jwíh títchidihbut tac buugánadih ít jainá caá.

7 Nin Jasón queédđih áih munná át waadát túutap wut jĩ. Queét Roma títchidih bóo jwí maáh César á wutatđih yap yohnit, ‘Bíh maáh, Jesús caá á wūt’, niijnít, jwí maáh á wutatđih jwiítđihbut ít yap yohat túutna caá, ít níj naóh yacap wut jĩ.

8 Páant ít níj naóh yacachah joinít, nihat cáacwá ít maáta bíicđih tabit ít íjip wut jĩ.

9 Obohjeéhtih, queédđih ít nemcat pínah niijná, Jasón, ájeéh jumnitbut caán títchidih moón maátadih dinero ít wáhap wut jĩ.

Pablo Silasjñh Berea títchina ít juibíát

10 Caan chéijeh waícanjeh Berea títchina Jesúhwã Pablowãđih ít wahap wut jĩ. Caanná juibínitji judíowã ít míc wáacat munná ít waadáp wut jĩ.

11 Tesalónica títchidih moón ít jenah joyátjidih Berea títchidih moónboó Jesúh doonáđih chah tái joinít ít jumap wut jĩ. Pánihna, Jesúh táini doonáđih ít joyát túttimah, “¿Yoobópđih níit?” níj jéihíhna, yeó jáap jummat pah jon játih moón Dios naáwátđih ít daacátjidih ennit, ít míc bohénap wut jĩ.

12 Pánih bohéna, judíowã, Griegowã neoná, maáta

yaáđh bíicđih, dawá Jesúđih ít jepahap wut jĩ.

13 Obohjeéhtih, Pablo Berea títchidih moondíhbut Dios naáwátđih á bohéat doonáđih joinít, Tesalónica títchidih moón judíowã ít maáta caanná ít ñuun béjep wut jĩ. Caanná ñuun juibínit, Berea títchidih moondíh tac buugána, ít yee naáwáchah joinít, Pablowãđih ít íjip wut jĩ.

14 Páant ít íjichah ennit, Pablodih búdí muj jélitna waícanjeh Jesúhwã ít numah dei bejep wut jĩ. Obohjeéhtih Silas Timoteojñh Berea títchidih ít chāwáp wut jĩ.

15 Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas títchina búdí jááj chóojñh ít numah chúuh bejep wut jĩ. Pánih chúuh juibínitji, Berea títchiboó ít jwáub aab béjep wut jĩ, páant mantih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jum bíi”, Silas Timoteodihbut ít niijíp wut jĩ. Páant Pablo queédđih át niiját túutap wut jĩ.

Pablo Atenas títchidih ít jummat

16 Pablo Atenas títchina juibínit, Silas Timoteodihbut át páñap wut jĩ. Pánih páina, caán títchidih át táoh jib bejep wut jĩ. Pánih táoh jib bejna, caán títchidih moón ít pãp cáagnitđih “Jwíh dios caá”, ít niijíchah jéihnit, dawá á jummatđih enna, Pablo tabit át jñgahap wut jĩ.

17 Pánih jñgahnit, judíowã ít míc wáacat munná waadnít, judíowã, judíowã nihcannit

yuhna, Diosdih wēinitj̄hbut
āt míc wéhenap wut j̄i. Yeó
jáap jumát pah Pablo caán
tútchi tac yoóbó juáhna en
jibnitj̄hbut át míc wéhenap
wut j̄i.

18 Biquína Epicureowā ī
jenah joyátdih bohénit, bita
Estoicowā ī jenah joyátdih
bohénitbut Pabloj̄ih ít míc
wéhenap wut j̄i.

—¿Nin wéheat beedcánni
ded pah tigaá ā niúj wéhe?
queét ít míc niújip wut j̄i.

Pánihna, Pablo ded pah
Jesús ā jumátjidih, ā boo p̄ad
j̄úwátjidihbut ā naáwáchah
joinit,

—Caánboó biíh diosnadih
naóhna caá ā ch̄ajap, ít niújip
wut j̄i.

19 Túttimah, queét ip̄i
míc wáac jubí wéhenapboó,
Areópago wūt jumapna
Pablodih ít namah bejep wut
j̄i.

—Ma jáap bohéatdih jwī
jéihíhna caá.

20 Jwī joíca naáh doonádih
ma naáwáchah, jwī joíhna
caá, queét Pablodih ít niújip
wut j̄i.

21 Nihat Atenas tútchidih
moón, biíh baácmant j̄úóhnt
caán tútchidih jumnitbut, yeó
jáap jumát pah jáap bohéatdih
ip̄i míc wéheíhip wut j̄i.
Pánih jéihíhnt jumna, Pablo
ā naáwátidihbut ít joíhip wut
j̄i.

22 Pánihna, Pablo Areópago
wūt jumapboó ñah ñahnit,
caánboó wáac jubínitdih nin
pah át niúj naáwáp wut j̄i:

“Atenas tútchidih moón,
dawá p̄āpnitdih yeéb bádi
wēinit, ñi wúbátdih wā jéihna
caá.

23 Nin ñíih tútchidih dawá
ñi p̄āp cáag wēinitdih wā táoh
enep be. Pánih en jibna, yeéb
ñi wēinit cātíh, biícđih nin pah
ñi niúj daacátjidihbut wā enep
be. “WĒT JWĪ JÉIHCA NAÁH
DIOS CAÁ”, ñit niúj daacáp
tabe. Yeéb caandíh jéihcan
yuhna, caandíh ñi wēina
caá. Pánihna, caán ñi jéihca
naáhdih yeebdíh naáwát túat
caá wā ch̄ajap.

24 “Caán Dios nihat
baácdih ch̄aj, nihat baácboó
jumnidihbut át ch̄ajap tajī.
Pánihna, nihat jeáboó jumnit,
baácboó jumnitbut ī maáh
caá. Cāacwā ī ch̄ajni m̄udíh
jumni nihcan caá.

25 Caán jwiítđih báadhdat
túatni, caolih wáyat túatni,
nihat biíh pah bóo ch̄aj wūhni
jumna, jwiít jwī teo wáacatdih
ā náahcan caá. Caán moh
yéejni nihcan caá.*

26 “Newé pínahdih caán Dios
āt jwíh ch̄ajap wut j̄i. Caanj̄ih
nihat baácdih moondíhbut át
ch̄ajap wut j̄i. Pánihna, ni-
hat baácboó jwiítđih át jwe-
jep wut j̄i. ‘Nin pah bólih
maatápdih ā báadh jwuhhipna
caá’, jwiítđih Dios át niúj jenah
joyóp wut j̄i.

27 ‘Queét weemdíh bidnit, ī
jwāáhhipna caá’, Dios át niúj
jenah joyóp wut j̄i. Obo-
hjeéhtih, Dios yuúp ā jumcan
caá. Jwíjeéh tigaá ā jumap.

28 Nin pah biíh át niúj
daacáp tajī: ‘Caandíh míc

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47

wéhenit pínah jwiít dih át chājap wut jī. Pánihna, jwījeéh āpī jumna caá', ít niij daacáp tajī. Jon jātih moón ñi déewābut 'Jwiít Dios weh caá', ít niij daacáp tajī.

29 Pánihna, 'Jwiít Dios weh caá', niij náhnina, oro, plata, jeejīh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chājnidih 'Jwīih dios caá', niij jenah joyát dih ñi cáda haá.

30 Jon jātih moón Diosdih jéihcannit jum jwuhna, í yéej chājachah yuhna, Dios át peéh chāj jwahcap wut jī. Obohjeéhtih, buu láa nihat baác dih moón í yéej chājat dih át cádahat tútup wut jī.

31 Táltimah, Dios ā jehnahni yeó jápdih nihat baác dih moón túnit dih, yeejépwādihtut ded pah í chājatji jíib ā jíib chājbpna caá. Pánih chājni pínahdih Jesús dih Dios nin baácboó át wahap wut jī. Jesús wannidih yuhna, át jwúb boanap tajī. Pánih boana, 'Ded pah cáacwā í chājatji jíib nin wā boani ā táí jíib chājbpna caá', Dios cáacwā dih át niij jéihyanap wut jī", Pablo Atenas tútchidih moondíh át niijíp wut jī.*

32 Páant cáacwā í boo pud jūwátjidihi ā wéhenachah joinít, biquína Pablodih ít deoh naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ít niijíp wut jī:

—Chéneji caandíh ma naáwáchah, jwī jwúb joíhna caá, ít niijíp wut jī.

33 Páant í niiját túttimah, í

míc wáacapmant Pablo át behah bojop wut jī.

34 Daocánnit Jesús dih jáap jepahnit, caán biíc dih ít péenap wut jī. Biíc newé, Dionisio wāt jumni, Areópagodih maátajeéh jumni, Jesús dih át jepahap wut jī. Biíc wili Dámaris wūt jumnih, bitabut Jesús dih ít jepahap wut jī.

18

Pablo Corinto tútchiboó ā jumat

1 Táltimah, Pablo Atenas tútchiboó jumni Corinto wāt jumni tútchina át bejep wut jī.

2 Caanná juibínit, judío cáac Aquila wūt jumnidih át jwāáap wut jī. Roma tútchidih moón í maáh Claudio Roma tútchiboó jumnit judiowā dih ā bejat tútuchah, Aquilaboó yad Priscilajīh bejnit, Corinto tútchina jātih ítát juibínap wut jī. Aquila Ponto wāt jumni baác dih bóo wut jī. Pánihna, queét Corinto tútchidih í jumuchah, Pablo queét pehna enedih juibínit, íjeéh át chāwáp wut jī.

3 Aquilawā nuñúpwā chóojīh muudíh teo jíib chāj wūhntit ít jumap wut jī. Pablobut caán déedih teoni jumna, íjeéh át tewep wut jī.

4 Pablo chooát yeó jáap jumat pah, judiowā í míc wáacat maaná juibínit, queét Jesús dih í jepahat pínah niijná, judiowā, judiowā nihcannitdihbut Dios naáwát dih át naáwáp wut jī.

* 17:31 Sal 9.8

5 Silas Timoteojih Macedonia baácmant Corinto tútchina ĩ juibínachah, Pablo yeó jáap jumat pah judíowādih Dios naáwátdih át naáwáp wut jĩ. “Jesús caá jwiít judíowā jwĩ pāini, Dios ā wahnī”, āpĩ niijíp wut jĩ.

6 Páant ā niij bohénachah, judíowā caandih ĩt joíhcap wut jĩ. Pánih joíhcan yap yohnit, caandih ĩt jūihñap wut jĩ. Páant ĩ joíhcatdih enna, queétdih ā cádahatdih júutna, Pablo āih jih bóo yégueh chóodih too dugnit, át ñeenc mao jéenanap wut jĩ. Pánih chājnit, queétdih nin pah át niij jūihñap wut jĩ:

—Yeéb ñi yap yohatji jīb iiguipna ñi bejbipna caá. Pánihna, buu judíowā nihcannitdih Jesúh doonádih naáwádih wā bejbipna caá, át niijíp wut jĩ.

7 Páant niij péanit, judíowā ĩ míic wáacat muumánt bac bejnit, Tito Justo wut jumniíh munná át waád juibínap wut jĩ. Caán judío nihcan yuhna, Dios yoobátdih wēini wut jĩ. Āih muú judíowā ĩ míic wáacat muu pébh át jumap wut jĩ.

8 Crispo wut jumni, judíowā ĩ míic wáacat muudih bóo maáhji, ājeéh bóli, ā wehbat, Jesúsdih ĩt jepahap wut jĩ. Pánihna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo ā naáwátdih joinít, Jesúsdih ĩ jepahachah, ĩpĩ daabánap wut jĩ.

9-10 Biíc chei ũocanjeh, Pablo oo jumat déedih ā enechah, Jesús caandih jíghnit, nin pah át niij

naáwáp wut jĩ. **“Majeéh wā jumna caá. Nin tútchidih moón dawá wíihwā ĩ jumna caá. Pánihna, bita meemdih yeejép ĩ chājihichah yuhna, ũumcanjeh, wā naáwátdih ma naóh cádahca bojoó. Páantjeh ma jumah bojca bojoó”**, át niijíp wut jĩ.

11 Páant ā niijíchah joinít, biíc jópchi tái beéd, biíh jópchi tac yoób caanjih moondih Dios naáwátdih Pablo át naóh jumap wut jĩ.

12 Caán tútchidih Pablo ĩjeéh ā jum jwahuchah, Galión wut jumni, Acaya baácdih moón maáh át jumap wut jĩ. Pánihna, caán láa judíowā ĩ maáta nihat biíc yoobó jenah joinít, Pablodih naóh yacat túut niijná, Galión pebhna caandih ĩt ub juibínap wut jĩ.

13 Pánih ub juibínit, Galióndih nin pah ĩt niij yee naóh yacap wut jĩ:

—Ninboó cāacwā ded pah Diosdih ĩ weñat pínahdih bohéna, Moisés ā wutatjiboodih ā jepahat tútcan caá, ĩt niijíp wut jĩ.

14 Páant ĩ niij yee naáwáchah joinít, Pablo ā naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowādih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Nin jwiít Roma baácdih moón jwĩ maáta ĩ wutatdih yap yohni ā jumuchah nihna, yeebdih wāta jepah tagaá.

15 Obohjeéhtih, yeéb judíowā ñi wutatboodih caán yap yohni ā jumuchah, ñíih pínahjeh caá. Caandih wā jéihcan caá, át niijíp wut jĩ.

16 Páant niijnít, queét naóh yacnitdih áih tólihmant át bacanap wut jĩ.

17 Páant ã bacanachah, Sóstenes, judíowã ĩ míc wáacat m̄udíh bóo maáhdih teonit, Galión ã enepdih caandíh ĩt puñup wut jĩ. Páant ĩ puñuchah enna yuhna, Galión át enah bojop wut jĩ.

Pablo Antioquía tútchina ã jwúub bejat

18 Páant ĩ niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tútchiboó maatápdih jumniiji “Wã bejna caá”, niijnít, Jesúhwãdih át cádah bejep wut jĩ. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajĩh Siria baácna chúuh bejat túut niijná, Cencrea wut jumni jēlitdih ĩt púud dei bejep wut jĩ. Pánihna, jááj chóodih ĩ waadát pínah jãtih, judíowã ĩpĩ chãjat pah, Pablo Diosdih ã naáwátjidih péanit, át jwúub waó bojat túutup wut jĩ.*

19 Pánih boja péanit, queét Éfeso tútchina ĩt chúuh bejep wut jĩ. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbut Pablo át cádahap wut jĩ. Pánih cádahnit, judíowã ĩ míc wáacat m̄uná át bejep wut jĩ. Caanná juibínit, míc wáacnit judíowãjĩh ded pah Jesús ã jumatdih át míc wéhenap wut jĩ.

20 Páant ĩ míc wéheat túttimah, caandíh ĩjeéh ĩt chãwát túutup wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Ñijeéh wã jéih chãocán caá.

21 Dios ã náahachah, wã jwúub jūóhbpna caá”, queétdih Pablo át niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant át chúuh bejep wut jĩ.

22 Pánihna, Cesarea tútchina chúuh juibí, aab bėj, Jerusalén tútchina át aáb juibínap wut jĩ. Caanná aab juibínit, caanjĩh moón Jesúhwã míc wáacnitdih ded pah ã chãjatjidih naóhnitjeh, Antioquía tútchina át yap bejep wut jĩ.

23 Pánihna, maatápdih caanjĩh jumniiji Galacia baácdih, Frigia baácdih át jwúub jib bejep wut jĩ, páant mantih. Caán baácnadih moón Jesúhwãdih ã jwúub bohénachah, chah Jesúsdiħ ĩt táı jenah joyóp wut jĩ.

Apolos Éfeso tútchidih moondíh Dios naáwátidih ã bohéat

24 Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbut ã bohé jibichah, Apolos wut jumniiboó, judío cãac Alejandria tútchidih bóo, Éfeso tútchina át juibínap wut jĩ. Caán Apolos táı naóhni jumna, Dios naáwátidih jon jãtih moón ĩ daacátjidih táı jéihnibut át jumup wut jĩ.

25 Biĩh caandíh Jesúh táini doonádihbut át bohénap wut jĩ. Pánihna, búdí weñatjĩh caán doonádih át táı bohénap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, Juanji ã daabáatdihjeh át jéihyep wut jĩ.

* 18:18 Nm 6.18

26 Judíowā ī míic wáacat munná Apolos umcanjeh, queétdih át bohé jwíhip wut yah jī. Obohjeéhtih, ā tui jéih beedácah enna, caandih bohéat túut niijná, Priscila, Aquilajih Apolosdih tih munná it namah bejep wut jī.

27 Páant ī tui bohéat túttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos ā niijichah joinit, Jesúhwā caandih “Ma tui bejeé”, niijnit, ī daácní núdihbut it wūhup wut jī, Acaya baácndih moón Jesúhwā caandih ī tui wēi jwāáat pínah niijná. Pánihna, Apolos caanná jubínit, caán baácndih moón Dios ā oyatjih Jesúsdi h jephahnitjidih át bohé teo wáacap wut jī.

28 Caán tútchidih moón judíowādih nin pah āpī niij naáwáp wut jī: “Jesús tiguaá Dios ā wahní, jwiit jwípī pāini”, cāacwā ī enepdih át niijíp wut jī. Pánihna, Dios naáwátdih jon jātih ī daacátjidih ā tui naáwáchah joinit, “Yoobópdi h nihcan caá”, it jéih niijcáp wut jī. Pánih naóhna, Jesúhwādih Apolos chah át jwūb teo wáacap wut jī.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

1 Corinto tútchidih Apolos ā jamachah, Pablobó Frigia baácndih jamniji jeé yoób púud dei bej, Éfeso tútchina át jubínap wut jī. Caanná jubínit, biquína ā jéih

jwūhcannit Jesúhwādih át jwāáap wut jī.

2 Queétdih jwāáhnit, nin pah át niij wūbh joyóp wut jī:

—¿Jesúsdih ñi jáap jepahachah, Túini Espiritu yeebdih ā waadnit jī? át niijíp wut jī.

—Túini Espiritu ā jamatdih jwiútdih ī naóhcan jī, it niij jepahap wut jī.

3 —¿Túini doonádih yeéb ñi jepahachah, ded pah tui yeebdih ī nih chāj daabá? Pablo queétdih át niij wūbh joyóp wut jī.

—Juan Daabáni ā naáwátdih ī jepahachah, ā daabáatji pah jwiútdih ī daabánap jī, it niij jepahap wut jī.

4 —Cāacwā ī yéejatdih ī yohochah ennit, queétdih Juan át daabánap wut jī. Pánih daabána, ī yéejat yohat júutna ī chājap wut jī. Obohjeéhtih, Juan cāacwādih nin pah āpī niij naáwáp wut jī. ‘Wā túttimah jūóhndih ñi tui jepahaá’, át niijíp wut jī. Páant niijná, Jesúsdi h niijná át chājap wut jī, Pablo át niij naáwáp wut jī.*

5 Páant ā niijichah joinit, Jesús ā wēpatjih queét it daabáat túutup wut jī.

6 Pánih daabánitdih Pablo ā teo jáha wūbúchah, Túini Espiritu queétdih át waadáp wut jī. Páant ā waadácah, mácah wéheatjih Diosdi h wēi naóhnt, ā naáwátdihbut it naóh yapanap wut jī.

7 Queét ni hat doce neoná it jamup wut jī.

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

⁸Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowā ī míc wáacat munná waadnít, át bohénap wut jī. Biíc peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jummat pah úumcanjeh, Dios maáh ā jummatdih naóhna át chājap wut jī. Páant ā naáwáchah joinít, “Ā naáwát yoobópdi h caá”, ít míc niijíp wut jī.

⁹Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cāacwā ī enechah, Jesúh doonádih ít yéej naáwáp wut jī. Páant ī yéej naáwáchah joinít, judíowā ī míc wáacat mummánt Pabloboó Jesúhwādhíh namah bac bejnit, Tirano wūt jumniíh munná ít bejep wut jī. Pánihna, caán mūdih yeó jáap jummat pah Jesúh doonádih āpī bohénap wut jī.

¹⁰Chéne jópchi caanjīh át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, nihat Asia baácdih moón judíowā, judíowā nihcannitbut jwī Maáh Jesúh túini doonádih ít joyóp wut jī.

¹¹Dios ā wēpatjīh jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih chājnit, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júutap wut jī.

¹²Dios ā wēpat caandíh búdí ā jumachah, áih bácahdih cāacwā ī chūáni chónadih ub bejnit, wunnitdih ī cáagachah, ĩpī boonap wut jī. Ded nemép jumnidih caán chóojīh ī cáagachah, nemépwāboó ĩpī bac bejep wut jī.

¹³Obohjeéhtih, bita judíowā

jióhnitboó jibnit, nemépwādhíh ĩpī bacanap wut jī. Pánihna, Pablo ded pah ā chājatdih ennitji nemépwādhíh bacaíhna, nin pah ítih níj wutap wut yuh jī: “Pablo ā bohéni Jesús ā wēpatjīh yeebdíh jwī wutna caá. Ní bac bejeé nin newémant”, ĩpī niijíp wut jī.

¹⁴Esceva wūt jumni, siete ā wehboó páant ít chājap wut jī. ĩ ĩp judíowā sacerdotewā ī maátajeéh jumni át jumap wut jī.

¹⁵Pánihna, ā weh nemépdih ĩ bacaat déedih, nemépboó nin pah queétdih át niijíp wut jī: “Jesúsdi h wā jéihna caá. Pablodihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeébbodíh wā jéihcan caá”, át niijíp wut jī.

¹⁶Páant niijnítjeh, nemép jumni boó ñaáp jūóhnit, queétdih át teo puñap wut jī. Páant ā puñachah, yégueh wihcannit, yahwítna jumnit, caán mummánt queét ít ñáo bac peét bejep wut jī.

¹⁷Páant ī yapachah, nihat Éfeso tútchidih moón, judíowā, judíowā nihcannitbut caán doonádih joinít, búdí ít úumap wut jī. “Jesús ā wēpat búdí caá”, nihat cāacwā ít míc niijíp wut jī.

¹⁸Dawá Jesúsdih jepahnitji, nihat cāacwā ī enechah, ī yéej chājatjidih Diosdih ít naáwáp wut jī.

¹⁹Queét cātíh dawá jióhnit ít jumap wut jī. Pánihna, jióhna ī enat papélah quiítnajidih caanná ub jūóhnit, cāacwā ī enechah, ít cáo yohop wut jī. Caán quiítnaji ā júb jummatdih

ī jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jīb pah bóo át jīb jumap wat jī.

20 Páant ī chājat doonádih joinít, chah dawá Jesúih doonádih jepahnit, ít túi túut numúp wat jī.

21 Túttimah, Pablo nin pah át níj jenah joyóp wat yah jī: “Macedonia baácna jubí yap bej, Acaya baácna jubínit, Jerusalén tútchina wā jwáb bejbipna caá. Caanná jubíniji Roma tútchina enedih wā bejbipna caá”, át níj jenah joyóp wat jī.

22 Pánihna, Timoteo, Erasto wāt jumnijih caandih teo wáacnitdih Macedonia baácna átát wah waáwá bojop wat jī. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh át chāo jwáhup wat jī.

Éfeso tútchidih moón ī jāih ñaacát

23 Pablo Éfeso tútchidih ā jumuchah, caán tútchidih moón Jesúih doonádih náahcan, Pablodih ít jāihñap wat jī.

24 Demetrio wāt jumni, iih dios wili Artemisa wāt jumnihih botoni mādánadih platajīh āpī chājap wat jī. Bitabut biíc yoobó teonit, ī jīb chāj wāhna, búdí ipī jīb tewep wat jī.

25 Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih át níjíp wat jī: “Ñi joyoó. Nin tewatjīh búdí jwī jīb tewatdih ñi jéihna caá.

26 Obohjeétdih, nin Pablo ā bohénachah, jwiít dih ā tobohna caá. ‘Dioswā déedih cāacwā ī pāpnidih báadhni nihcan caá’, āpī níj bohéna caá. Páant ā níjíchah joinít, dawá Éfeso tútchidih moón, nihat Asia baác dih moonbút ā bohéatdih ‘Yoobóp dih tiguaá’, ī níj ná caá.

27 Páant níj ná, jwī tewatdih cāacwā yeejép ī wéhebi na caá. Jwīh dios wili Artemisaíh mūdihbut ī yohbi na caá. Pánihna, nihat Asia baác dih moón, nihat baác nadih moonbút caánt dih wēi wábhni tji ī cádahbi na caá”, Demetrio queétdih át níjíp wat jī.

28 Páant ā níjíchah joinít, queétdih íjnit, ít jāih ñaac ñuhap wat jī: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moóníh dios wili wépép wili mi jumna caá”, ít níj jāih ñaacáp wat jī.

29 Pánihna, nihat Éfeso tútchidih moonbút íjna, biíc yoobó ít níj ñaacáp wat jī. Pánih íjnit, Gayodih, Aristarco wāt jumnidihbut teonit, cāacwā ī míc wáacap júdana queétdih ít wái bejep wat jī. Gayo, Aristarcojīh Macedonia baác dih moón Pablo ā pej jum jibnit ít jumap wat jī.

30 Pablo queét cāacwādih wéhenad ih ā bejhichah yahna, Jesúihwāboó caandih ít wahcap wat jī.

31 Bitá caán baác dih moón ī maáta Pablo ā chéenwābut ā bejcat pínah níj ná dooná ít wahap wat jī. “Cāacwā ī míc wáacapoó ā bejca bojo naáh”,

Pablodih ït niij naawát túutap wut jĩ.

32 Dawá caanjĩh míc wáac jwinít biíc dih “¿Dépanih tigaá jwiít míc mawat túut jwĩ chãj?” ït niij jenah joicáp wut jĩ. Queét tubit ñaacnit, ït jãih yapanap wut jĩ. Biquína mácah ït jũih ñaacáp wut jĩ. Bitabut mácah ït jũih ñaacáp wut jĩ.

33 Biquína judíowã Alejandro wát jumnidih cáacwãdih ït naawát túutap wut jĩ. Pánihna, Pablowã ded pah ï chãjatdih ã yoób naawát túut niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, ãih téihyajĩh júatnit, ãt yayát túutap wut yah jĩ.

34 Obohjeéhtih, caán judío ã jumuchah ennit, nihat cáacwã chah íjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ït ñaac jũih ñuhap wut jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tátchidih moónih dios wili wépép wili mi jumna caá”, ït niij ñaacáp wut jĩ.

35 Páant ï niij ñaac jũihñuchah ennit, Éfeso tátchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laihca bojoó” niijnít, nin pah ãt niij naawáp wut jĩ: “Wã déewãá, yeéb Éfeso tátchidih moón, ñi joyoó. Jwĩih chah wépép dios wili Artemisaih muidih wapnit jwiít jwĩ jumatdih nihat baác dih moón ï jéihna caá. Jeámant caánt pah jíghni buúg jéen jũohnidih en daonít jwĩ jumuchahbut ï jéihna caá.

36 Bitá ‘Nin yoobópdih nichan caá’, ï jéih niijcán caá. Pánihna, ñi míc jũih cádaahá.

Táinijeh ñi joyoó.

37 Nit yeéb teo jũohnit jwĩih dios wilidih yeejép niij wéhecan, miíh muidih waad béjnit, ï numcáp be. Pánihna, ñi tái chãjaá.

38 Demetrio, platajĩh teonit biíc dih naóh yaquihna, peéh chãjat túutnitboodih naóh yacadih ï beje naáh.

39 Jwũub míc wáacna, táinijeh ñi míc wáacáp, buca. Yeéb buu ñi chãjatji pah ñi jwũub chãjca bojoó.

40 Buu yeéb ñi míc jũih ñaacát dih jwĩ maáta joinít, ‘Jwiít dih ï yohbipna caá’, ï niij jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niij ñaac jũih ñuhatjidih queétdih táinijeh jwĩ jéih naóhcan niít”, maátadih teo wáacniboó queétdih ãt niijp wut jĩ.

41 Páant niij naóh péanit, “Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé”, ãt niijp wut jĩ.

20

Macedonia baác, Grecia baác nabut Pablo ã jubíat

1 Páant ï jũih ñaac yayát táttimah, Pablobó Jesús h wãdih bid wáacnit, ãt jwũub bohénap wut jĩ, Jesús dih ï cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wã bejna caá”, niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih ãt cádah bejep wut jĩ.

2 Caanná jubínit, Dios naawát dih táoh naóh bohénit, caanjĩh moón Jesús h wãdih ãt weñanap wut jĩ. Queétdih Dios naawát dih táoh naóh bejna,

Grecia baácna át juibínap wut jĩ.

³ Pánih juibínit, caán baácđih biíc peihcanni widh át chãojwúhup wut jĩ. Caanjĩh jumna, Siria baácna át jwúub chúuh jũúwíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, judiowã caandíh tewíhat doonádih át joyóp wut jĩ. Caán doonádih joinít, Pablowã Macedonia baácboó bejni namádih jwúub aáb bejnit, Filipos tãtchina ĩt pãud dei juyáp wut jĩ.

⁴ Pãant ã jũúwúchah, Berea tãtchidih bóo, Sópater wut jumni Pablodih át pej jum jũúwúp wut jĩ. Sópater Pirro wũúh át jumup wut jĩ. Tesalónica tãtchidih moón Aristarco, Segundobat, Asia baácđih moón Tíquico, Trófimobat, Derbe tãtchidih moón Gayo, Timoteobat caandíh ĩt pej jum jũúwúp wut jĩ. Filipos tãtchina ĩ jwúub juyúchah, weém Lucasbat Pablowãdih wã jwúub pej jumup jĩ.

⁵ Pánihna, caandíh pej jum joinítji, Troas wut jumni tãtchina ĩ waóh bej pãñap jĩ.

⁶ Pãant ĩ bej pãñachah, paacánni pandih jwĩ jeémát tãttimah, jwiítboó Pabljĩh Filipos tãtchidih jumnitji, johlitĩh bejni jãáj chóodih waadnít, Troas tãtchina jwĩ chúuh bejep jĩ. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap tãttimah, caán tãtchina chúuh juibínit, queét waóh bej pãñitjidih jwĩ jwãáap jĩ. Pánih chúuh juibí jwãáhñit, siete yeó jáap caanná jwĩ jum jwuhup jĩ.

Troas tãtchidih moondíh Pablo ã naáwát

⁷ Troas tãtchidih jumna, domingo yeó jáapđih Jesúih cãacwã míc wáac joinít, Jesús ã wãnatjidih jwĩ náhni jeémátđih jwĩ jeémát pínah jãtuh, Pablo queéđđih Dios naáwátđih ã bohénap jĩ. Pánihna, Pablo ã pée naáwát chei, maatápđih ã naáwáp jĩ, púú chei tac yoob póhba.

⁸ Dawá jiiátna jumni chah bóo tólihboó jwĩ míc wáacap jĩ.

⁹ Pablo ã naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wut jumni, enat jẽcđih bóo naadíh ã pãuh laáb chúudup jĩ. Pablo jwiítđih maatápđih Dios naáwátđih ã bohénachah, Euticodih quíib chei át jũóhñip taga. Pánihna, biíc peihcanni tólih chah caán ão chúudni át pud jéen bejep jĩ. Æ pud jéen bejchah ennit, jãtuh dei bejnitboó wãnnidih ĩ wái ñahanap jĩ.

¹⁰ Pablo ĩ tãttimah pée dei bejnit, caandíh ã juibí ub túuhup jĩ. Pánih ub túuhñit, nin pah queéđđih ã niijíp jĩ:

—Ñi jĩgahca bojoó. Æ báadhna caá, ã niijíp jĩ.

¹¹⁻¹² Pãant ã niijíchahjeh, wãnniji ã jwúub boonap jĩ. Æ jwúub boonachah ennit, queétboó bádí ĩ weñep jĩ. Pánih wẽinit, chah bóo tólihna jwúub pãuh laab béjnit, Jesús ã wãnatjidih jwĩ náhni jeémátđih jwĩ jeémép jĩ, buca. Pãant jwĩ jeémp péanachah, maatápđih Pablo queéđđih jwúub bohénajeh, ã daa peetép jĩ. Pãant ã bohé

péaat túttimah, jwiít jwĩ bejep jĩ.

Pablo Troas tútchidih jumniiji bejnit, Mileto tútchina ã jwibíát

13 Troas tútchidih jumnit, Pablo játih jwiít dih Aso tútchina johlitjĩh bejni jááj chóojĩh ã chúuh bej páñat túutap jĩ. Pabloboó namámant ã bejíhip jĩ. Pánihna, Pablo ã niijátji pahjeh Aso tútchina caandih jwĩ jwááap jĩ.

14 Caandih jwĩ jwááachah, jwĩ bejni jááj chóodih jwĩjeéh ã waadáp jĩ. Pánihna, caán chóojĩh chúuh bejnit, Mitilene tútchina jwĩ chúuh jwibínap jĩ.

15 Caán tútchidih jwibí yap bej, biíh yeó jáap dih Quío quewadih jwĩ yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáap dih Samos quewadih páantjeh jwĩ en yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, Trogilio wát jumni tútchidih ãonitji biíh yeó jáap Mileto tútchina jwĩ chúuh jwibínap jĩ.

16 Pablo Pentecostés yeó jáapnadh Jerusalén tútchina jwibíihna, Asia baác dih maatáp dih ã jumíhcap jĩ. Pánihna, Éfeso tútchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tútchina jwĩ jwibínap jĩ.

Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúh wã maátadh ã naáwát

17 Mileto tútchina jwĩ jwibínachah, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúh wã maátadh ã bid bojop jĩ.

18 Páant ã bid bojniti jwĩ pebhna ĩ juyúchah, Pablo queétdih nin pah ã niij

naáwáp jĩ: “Asia baác dih jumna, ded pah wã chājatjidi h yeebjéh ñi jéihna caá.

19 Ñijeéh jumna, dedé biíh pah bóo niiját wihcan, jwĩ Maáh Jesúh táini dooná dih wã naáwáp jĩ. Yeéb Jesús dih chah ñi jéihyat pínah niijná, wã jwĩ naáwáp jĩ. ‘Yeéb chah wã jéihna caá’, wã niijcáp jĩ. Wã déewá weemdíh ĩ yéej chājachah yahna, Dios ã wēpatjĩh wāpĩ naóh bohénap jĩ.

20 Yeéb Jesús dih chah ñi táini péeat pínah niijná, yeebdíh Dios naáwátdih wã naóh beedánap jĩ. Cāacwā ĩ enechah, ñíih munnáboobút yeebdíh wã bohénap jĩ.

21 Judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó Dios naáwátdih wã wēp bohénap jĩ. ‘Ñi yéej chājatdih cádahnit, jwĩ Maáh Jesús dih ñi táini jenah joyoó’, wāpĩ niij naáwáp jĩ.

22 Pánihna, bue Táini Espíritu ã wutat pahjeh tih Jerusalén tútchina bejna caá wã chājap. Caanná jwibínit, ded pah wã yapat pínadh wã jéihcan caá.

23 Obohjeéhtih, tútchi jumat pah Táini Espíritu weemdíh nin pah ã niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tútchiboó jumnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdíh nemat mūboó ĩ nembipna caá’, ã niijp be.

24 Obohjeéhtih, táini dooná, Dios ã oyat dooná dih jwĩ Maáh Jesús weemdíh ã naáwát túutap jĩ. Páant ã wutatjidi h wã teo péa jwuhbipna caá. Caandih wã

teo péa beedánit, wā wunat pínahdih wā úmcan caá.*

25 “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ā jumatdih wāpī naáwáp jī. Obohjeéhtih, chéneji jwī jwáúb míic encat pínahdih wā jéihna caá.

26-27 Pánih jéihna, buu nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Nihat Dios naáwát dih yeebdíh wā túi naóh beedánap jī. Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwát dih náahcannit ī jumuchah, weémboodíh peéh chājat ā wihcan níit.

28 Yeebjéh ñi túi jenah joyoó. Jesúíhwā Túini Espíritu yeebdíh ā en daawát túatnitdih ñi túi en dawaá. Ovejawādih en daonít ī en dawát pah Jesúíhwādihbut yeéb ñi túi en dawaá. Dios wáúh wanna, áih meépjīh queétdih áihwā pínah át jīb chājjip taga.

29 Weém ninjīh wā bejat túttimah, jiowā ovejawādih ī mawat pah, bita yeejépwāboó Jesúíhwādih yéjanadih ī jūóhbična caá. Pánihna, queét Jesúíhwādih ñi túi en dawaá.

30 Túttimah, bita ñijeéh jumnitboó ‘Jesúíhwā jwī jumna caá’, niijná yuhna, queétdih ī péeat pínah niijná, bita Jesúíhwādih yeenit, biíh naáwát dih ī joyát túatbična caá.

31 Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jūinít, biíc peihcanni jópchi pohba, Dios naáwát dih yeéb nihatdih, wā wēp bohénap jī. Caandíh ñi túi

náhninaá.

32 “Buu jwah bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaá’, Diosdih wā níj úbhna caá. Ā oyatdih jenah joinít, ñi túi jumbipna caá. Dios naáwát wēpép caá. Pánihna, caandíh yeó jáap jumat pah ñi jepahachah, yeebdíh ā teo wáacbična caá. Pánih jepahnit, Dios pebhboó nihat ā ñionit biíc dih ájeéh ñi jumbipna caá.

33 Ñijeéh jumna, ñíih dinerodih, ñíih yéguehdihbut wíih pínah wāpī úbhcap jī.

34 Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih pínahdih wā jīb chājap jī. Pánihna, wā náahatdih, wājeéh jumnit ī náahatdihbut wā tewat jīb jīh wāpī jīb chājap jī. Páant wā chājatjidih ñi jéihna caá.

35 Maatápdih ñijeéh jumna, búdí wā tewe chah, ñi enep jī. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat túat niijná, yeebút biíc yoobó ñi chājaá. Jwī Maáh Jesús nin pah ā niijátjidih ñi túi náhninaá: **‘Ded biíhdih teo wáacna, chah búdí ā wēibična caá. Obohjeéhtih, áihdihjeh ubna, nump ā wēibična caá’**, át niijíp wat jī”, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúíhwā ī maatadih ā niijíp jī.

36 Páant níj péanit, Pablo queét biíc dih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ī úbáp jī.

37 Páant ī úbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jūinít, áih púo tíbdih ī nomop jī.

38 “Yeebdíh chéneji wã encan niít”, ã niijíchah joinít, queét búdí ĩ jġgahap jġ. Pánihna, caán jġlitna jwġ dei bejechah, jwġjeéh queét nihat ĩ pée dei bejep jġ.

21

Pablo Jerusalén tátchina ã jwúub bejat

1 Mileto tátchimant bejna, Jesúihwã maáta Éfeso tátchimant joinítjidih “Jwġ bejna caá”, niijnít, johlitjġh bejni jāáj chóodih waadnít, Cos wūt jumni quewaboó jwġ chúuh juibínap jġ. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáapdih Rodas wūt jumni quewadih chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wūt jumni tátchidih jwġ juibínap jġ.

2 Pátara tátchidih juibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jāáj chóodih jwġ bid jayúp jġ. Pánihna, caán chóodih waadnít, caanná jwġ bejep jġ.

3 Pánih bejna, Chipre wūt jumni quewa wáyámant bóo buwámant ã jġgohochah, en yap bejnit, Siria baác dih Tiro wūt jumni tátchina jwġ chúuh juibínap jġ. Pánih chúuh juibínit, bií déedih ĩ ub aabánachah, caanjġh jwġ chão jwúuhap jġ.

4 Páant ĩ aabáát pónih, jwiítboó tátchi tacna bejnit, Jesúihwãdih jwġ jwãáap jġ. Pánih jwãáhnit, biíc semana ĩjeéh jwġ chão jwúuhap jġ. Pablo ded pah Jerusalén tátchiboó ã yapat pínahdih Túini Espíritu queétdih át

jéihyanap tajġ. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojoó”, caandih ĩ niijíp yah jġ.

5 Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwġ bejat pínah yeó jáapdih tátchimant jwġ jwúub dei bejep jġ, páant muntih. Nihat Jesúihwã, ĩ weha mána yaádhjġh, ĩ wehjġhbut jwiútdih búdí maj jwġejdih bóo jġlit óon coahna ĩ pej jum dei bejep jġ. Pánihna, nihát óon jumapboó dei juibínit, bóodicha caj yoh ñajnit, Diosdih biíc dih jwġ úábáp jġ.

6 Pánih úabh péanit, “Jwġ bejna caá”, niijnít, queétdih pin teo péanit, jwġ jũóhniji jāáj chóodihjeh muntih jwġ jwúub waadáp jġ. Jwġ jwúub waadáchah en péanit, Jesúihwã ĩih muaná ĩ jwúub aab béjep jġ.

7 Pánihna, Tiro tátchimant bej, Tolemaida wūt jumni tátchina jwġ chúuh juibínap jġ. Caanná chúuh juibínit, Jesúihwãdih jwãáhnit, maj teo, biíc yeó jáap ĩjeéh jwġ chão jwúuhap jġ.

8 Cheibit caán tátchimant bej, Cesarea tátchina aáb juibínit, Felipe pehbboó jwġ juibínap jġ. Caán Felipe Jesúih túini doonádih wġp naóhni ã jumap jġ. Jerusalén tátchiboó Jesús ã naáwát túatnít dih teo wáacnit pínah siete neonádih ĩ ñío láa, Felipedihbut ĩt ñiwip wut jġ.*

9 ã weh yatá chénena míc yaádh, áa wihcannit, Dios naáwát dih naóh yapanit ĩt jumap jġ.

* 21:8 Hch 6.5; 8.5

10 Ījeéh daocánni yeó jáap jwī jam jwahuchah, Agaboboó Judea baácmant jūóhni ā dei juyáp jī.*

11 Pánihna, jwī pebhna jwinít, Pabloih juyáát tōpdih ubnit, caan tōpjīh āih téihya āih jítchadihbut ā míic chéwep jī.

—Nin pah Túini Espíritu ā niijná caá: ‘Jerusalén tútchidih moón judíowā nin juyáát tōp mínahdih ĩ chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandih ĩ wāhbipna caá’, ā niijná caá, Agabo ā niijp jī.

12 Páant ā niijíchah joinít, “Jerusalén tútchina ma bejca bojoó”, jwiít nihat Pablodih jwī wēp niijp yuh jī.

13 Obohjeéhtih, Pablobooó jwiítidih nin pah ā niijp jī:

—¿Dépanih tigaá ñi jái? Weemdih ñi jīgahaca bojoó. Jesúih táini doonádih wā naáwát jīb nemat muúboó ĩ nemihna, ĩ neme naáh. Weemdih ĩ mawíhnabut, ĩ mawa naáh. Weémboó wā úmcan caá, ā niijp jī.

14 Páant jwī naáwáchah yuhna, Pablo ā jepahcah ennit, jwī cádahap jī.

—Dios ā náahatdihjeh ā chāja naáh, jwī niijp jī.

15 Táltimah, jwīih bií déedih jwúub á moh péanit, Jerusalén tútchina jwī aab béjep jī.

16 Bitá Cesarea tútchidih moón Jesúihwābut jwiítidih pej jam bejnit, Mnasón wāt jamni pebhna jwiítidih ĩ namah jwabínap jī. Mnasón Chipre

quewadih bóo jonjeh Jesúsdi h jepahni át jamap wat jī. Pánihna, ā pebh jwī jamap jī.

Pablo Santiagodih enedih ā bejat

17 Jerusalén tútchina jwī jwabínachah, Jesúihwā wēinit, jwiítidih ĩ jwāáh maj tewep jī.

18 Biíh yeó jáap Santiago pebhna Pabljīh enedih jwī bejep jī. Nihat Jesúihwādi h waóhnit ā pebh jwabínit, ĩt páñap tajī.

19 Pánihna, Pablodih ĩ maj teo péanachah, judíowā nihcannitjeéh jam láa, Dios caandih ded pah ā chājat tútatjidih Pablo queétdih ā naóh beedánap jī.

20 Páant ā naáwáchah joinít, nihat biícidih Diosdi h búdí ĩ weñep jī. Táltimah, Pablodih nin pah ĩ niij naáwáp jī:

—Jwī dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowāboó Jesúsdi h táijepahnit, Moisés ā wātatjidih páantjeh nihat ĩ jepahna caá.

21 Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queétdih ĩt niij naáwáp wat be. ‘Pablo judíowādi h bohéna, Moisés ā wātatjidih át jepahat tútcap wat be. Judíowādi h ĩ wehdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútcap wat be. Jwī nuowāji ded pah ĩ chājatjidih át chājat tútcap wat be’, ĩt niijp wat be.

22 Queét judíowā Jesúsdi h jepahnit ninjīh ma juyát doonádih ĩ joimí nacaá. ¿Pánihna, queét ĩ ĩjcat pínah niijná, ded pah tigaá jwī chājbi?

23 Nin pah ma chãjaá: Jwĩjeéh moón chénena míc Jesúhwã ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Diosdih ít niijíp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji ĩ péa jwahcan caá.

24 Pánihna, queédih namah bejnit, Moisés ã wutatji pah ma chãjaá, ‘Queét túnit caá buca’, Dios ã niiját pínah niijná. Moisés ã wutatji pah, ĩ niiját péaat jútat pínah niijná, ĩ waó bojat pínah jíib meémoó ma jíib chãjaá. Meém páant ma chãjachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yoobópdiĥ át nihcan tagaá’, jwĩ déewã ĩ niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ã wutatjidiĥ ma túi jepahatdiĥ queétjeh ĩ jéihbipna caá.*

25 Obohjeéhtih, judíowã nihcannit Jesúhwãboodíĥ ĩ jéihyat pínah niijná, jwiítjeh jwĩ jenah joyátđiĥ jáantjeh nin pah queédih jwĩ niij daác wahap jĩ: ‘Pãpnidiĥ wãhniĥi jeémátđiĥ ñi jeémpeca bojoó. Meépdihbut ñi babhca bojoó. Nũñápweđiĥ jõp teonit maonidiĥ ñi jeémpeca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩĥ ñi yéej chãjca bojoó’, queédih jwĩ niijíp jĩ, Pablodiĥ Jesúhwã maáta ĩ niijíp jĩ.*

Dioíĥ mũú diítna Pablodiĥ ĩ tewat

26 Páant ĩ niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chénena míc neonádiĥ numah bejnit, “Queét túnit caá”, Dios ã niiját pínah niijná, Moisés ã

wutatjidiĥ ĩ chãjap jĩ. Pánihna, Dioíĥ mũuná waadníĥ, ĩ péaat pínah yeó jáapdiĥ, Diosdiĥ ĩ wãhat pínah yeó jáapdiĥbut sacerdotewãdiĥ ít naáwáp wut jĩ.

27 Moisés ã wutatji pah siete yeó jáap ĩ chãjat pínahdiĥ ĩ péa jũúwáchah, biquína judíowã Asia baácmant caandíĥ ñũun jũóhniĥ, Dioíĥ mũú diítna Pablodiĥ ít enep wut jĩ. Pánih ennit, Pablodiĥ ĩ íijat pínah niijná, dawá cáacwãdiĥ ít yee naáwáp wut jĩ. Páant ĩ yee naáwáchah, Pablodiĥ íjnit, ít tewep wut jĩ.

28 “Yeéb jwĩ déewãá, jwiítđiĥ ñi teo wáac jũúwã. Nin niĥat baácboó jíib bohéna, jwiít judíowãdiĥ, Moisés ã wutatjidiĥ, nin Dioíĥ mũudíĥbut niĥat cáacwãdiĥ yeejép ãpĩ bohéna caá. Judíowã nihcannitđiĥ buũ Dioíĥ mũudíĥ numah waadníĥ, nindiĥ ã yéejana caá”, ĩ niij ñaacáp jĩ.

29 Jãtiĥ Pablo judío nihcanni Trófimo wũt jumni, Éfeso tútchidiĥ bóodiĥ Jerusalén tútchidiĥ ã numah jíibichah, ít enep wut jĩ. Páant ã numah jíibichah ennitji “Pablo judío nihcannidiĥ Dioíĥ mũú diítna át numah waadáp tagaá”, ít niij jenah joijí tagaá. Obohjeéhtih, páant ĩ niij jenah joyát yoobópdiĥ nihcap jĩ.*

30 Páant ĩ niij ñaacáchah joinít, niĥat caán tútchidiĥ moón íjnit, ñáo waad béj, Pablodiĥ teonit, Dioíĥ mũú

* 21:24 Nm 6.2-21 * 21:25 Hch 15.29

* 21:29 Hch 20.4

diítmant ìt wái bac bejep wut jĩ. Páant ì wái bac bejehahjeh, jēcdih ìt ñuún nemep wut jĩ.

31 Pánih wái bac bejnit, caandíh mao yohíhna, tūbit ì ñaacát dooná Romano soldadowā ì maáhdih át jūbínap wut jĩ. “¡Nihat Jerusalén tútchidih moón ñaac peét bejna caá ì chājap!” ìt niijíp wut jĩ.

32 Caán doonádih joinítjeh, Pablodih pūnit pebhna áih soldadowādh ã ñumah ñáo juyúp jĩ. Pánihna, queét ì juyúchah ennit, Pablodih ì pūi cádahap jĩ.

33 Queét pebhna joinít, soldadowā ì maáh Pablodih nemat muúboó nemat túut niijná, chéne ìtah tōpnajĩh caandíh ã chéwat túutap jĩ. Pánih chéonit, caandíh pūnitdih nin pah ã niij muúbh joyóp jĩ: “¿Déhe tigaá nin? ¿Dedé tibeé ã chāj?” ã niijíp jĩ.

34 Biquína wáac joinít mácah jūih ñaac, bita mácah ì jūih ñaacáp jĩ. Páant ì ñaacáchah, soldadowā ì maáh ded pah ì niijátdih át beh joicáp wut jĩ. Pánihna, yoobópdi h jéihíhna, Pablodih ìih muú diítna soldadowādh ã ub waad béjat túutap jĩ.

35 ìih muúná ì ub púuh laab béjehah ennit, íjna, cāacwā caandíh ì teo bid ñuún péenap jĩ. Pánihna, cāacwā ì jwúub dúuc wáicat pínah niijná, páantjeh ì beo púuh laab béjep jĩ.

36 Páant ì bejehah, dawá queétdih ñuún péenit,

“¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó!” ì niij ñaacáp jĩ.

“Yeejép wā chājcap be”, Pablo ã niiját

37 Pánihna, Pablodih ìih muúná ì ub waad béjehahjeh, Pablo soldadowā ì maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém meemdíh baini wā naáwíhna caá, Griego wéheatjĩh át niijíp wut jĩ.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni níit?

38 ¿Meém Egipto baácdih bóo jwí maátadi h yohíhna, cāacwādh maonitdih muú wihcapboó cuatro milwā duó wáini nihcan níit? soldadowā ì maáh Pablodih át niij muúbh joyóp wut jĩ.

39 —Caán nihcan caá. Weembút judío man tigaá. Cilicia baácdih Tarso tútchidih bóo caá. Caán tútchi oboh jamni tútchi nihcan caá. Pánihna, queét cāacwādh weemdíh ma naáwát túutú, Pablo át niijíp wut jĩ.

40 Páant ã niijíchah joinít, Pablodih át naáwáp túutap wut jĩ. Pánihna, Pablo púuh laab béjat cáyahdh ñuhnit, ì yayát pínah niijná, áih téihyājĩh ã júutap jĩ. Páant ã júutachah, ì ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih ìih wéheatjĩh ã naáwáp jĩ.

22

1 “Yeéb wā déewāá, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wā chājatji yeebdíh wā naáwát túut caá”, Pablo ã niijíp jĩ.

2 Pablo ìih wéheatjĩh ã naáwáchah joinít, lai hcanjeh

ĩ joi ñúhup jĩ. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ã niij naóh yoobánap jĩ:

3 “Weembát judío mun tiguaá. Tarso tútchidih wát cáac jumup jĩ. Obohjeéhtih, Cilicia baácđih bóo yuhna, nin Jerusalén tútchidih wã behep jĩ. Nihat Dios naáwátđih, Moisés ã watatjidih, jwĩ nuowã ĩ naáwátjidihbut Gamaliel weemdih ã bohénap jĩ. Nihat Dios ã watat pah, yeéb ñi chãjat pahjeh mantih, weembát wãpĩ chãjap jĩ.*

4 Pánihna, Jesúsđih jepah-nitđih eníhcan, queétdih mao ñuún péena, queétdih búdí pohba wã moh yééjanap jĩ. Queétdih ñuún teo chéonit, neoná, yaádhđihbut nemat muúboó wãpĩ nemat tútup jĩ. Bitadihbut wãpĩ mao yohat tútup jĩ.

5 Pánihna, jwĩih sacerdotewã ĩ maáh, nihat bita jwĩ maátabut páant wã naáwát pah mantih queétdih biíc yoobó ĩ naóhbična caá. Queét jĩ Damasco tútchidih jumnit judiowã ĩ maátadih wã jútat pínah papélah núodih weemdih ĩ daác wãhup jĩ. Pánihna, caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúihwáđih chéonit, wã ub jwúub júwáchah, queétdih ĩ peéh chãjat pínah niijná, Damasco tútchina jwĩ bejep jĩ.*

*Pablo ded pah ã tút
numátjidih ã naáwát
(Hch 9.1-19; 26.12-18)*

6 “Damasco tútchina toáh juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhđajeh wépép yeh iigát weemdih ã yeh iig jáhanap jĩ.

7 Caandih en wáhi benit, baácboó wã buugúp jĩ. Pánih buugnít, wéheatđih wã joyóchah, weemdih nin pah áĩ niijp jĩ: ‘**¡Saulo, Saulo! ¿Dépanih tiguaá weemdih ma mawih ñuún péé?**’ ã niijp jĩ.

8 Páant ã niijíchah joinít, nin pah wã niij jepahap jĩ: ‘¿Maá, meém déhe tiguaá?’ wã niijp jĩ. ‘**Weém Jesús Nazaret tútchidih bóo ma mawih ñuún péeni caá,**’ weemdih ã niij jepahap jĩ.

9 Wã pej jumnit caán yeh iigátđihjeh ĩt enep wat jĩ. Obohjeéhtih, weemdih ã wéheatboodih ĩt joicáp wat jĩ.

10 Pánihna, nin pah wã jwúub niij uúbh joyóp jĩ: ‘¿Maá, ded pah wã chãjatđih tiguaá ma náah?’ Jesúsđih wã niijp jĩ. ‘**Ma ñah ñuuhú. Damasco tútchiboó ma waad béjeé. Caanjih ma jumachah, ded pah ma chãjat pínahđih meemdih naóhni ma pehna ã juibíbična caá,**’ Jesús weemdih ã niijp jĩ.

11 Pánihna, caán wépép yeh iigátđih enniji wã jéih encah, wã pej jumnit weemdih téihyamant wáinit, Damasco tútchina ĩ ub bejep jĩ.

12 “Caanjih biíc newé Ananías wát jumni át jumup tajĩ. Caán Diosđih táı wéi uúbhni, nihat Moisés ã watatjidih táı chãjni, caanjih moón judiowã caandih ĩ táı

* 22:3 Hch 5.34-39

* 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

wēi enni tajj.

13 Pánihna, wā pebhna jui ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdih ái niijíp jī. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwúub enbipna caá, páant muntih’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchahjeh, jwúub ennit, caandih wā enep jī.

14 Nin pah Ananías weemdih ā jwúub niijíp jī: ‘Jwī nuowā ī wēini Dios ded pah meemdih ā náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús túini yoobátdih ma enat pínah, caandih ma joyát pínahdihbut, meemdih át ñíwip taga.

15 Meémboó āih doonádih nihat cáacwádih bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbut ma naóhbipna caá.

16 Pánihna, ¿dedédih pāi jwuh tigaá ma chāj? ¡Ma ñah ñuhú! Ma yéejatdih cádahnit, Jesús dih jepahni jumna, ma daabáát tútú’, Ananías weemdih ā niijíp jī.

Pablo judíowā nihcannitdih ā bohéatjidih ā naáwát

17 “Táttimah, nin Jerusalén tátchina jwúub júnit, Dioh muná úbúdidih wā bejep jī. Páant wā úbát pónih, jáana yuhna, oo jámat pah Jesús dih wā enep jī.

18 Páant wā enechah, nin pah weemdih ā niijíp jī: **‘Nin Jerusalén tátchidih moón wíh doonádih ma naáwáchah, ī joíhcan níit. Páant ī joíhcah, nin tátchimant waícanjeh ma bac bejeé’**, Jesús ā niijíp jī.

19 Páant ā niijíchah joiná yuhna, nin pah wā jwúub níj jepahap jī: ‘Maá, jātih weém wā déewā ī míc wáacat munádih waadní, míhwádih nemat muúboó nemíhna, wā mawíh ñúan péeatdih nihat queétjeh ī jéihna caá.

20 Bitá Estebandih ī mawachah, wēi ennit, maonitih jih ī dawát chóonadih wā páñap jī. Páant wā chājatjidih jéihnit, weemdih yeejép ī chājcan níit’, Jesús dih wā niijíp jī.*

21 **‘Weemjéh tigaá meemdih wā wahap, yúup bóo baácnadih moón judíowā nihcannitdih wíh túini doonádih ma naáwát pínah níijná. Pánihna, buu weemdih jepahnit, ma bejeé’**, Jesús weemdih ā niijíp jī”, Pablo queét íjnitdih ā niijíp jī.

Pablo soldadowā ī maáhjh ā míc wéheat

22 Páant ā niijíchah joinít, judíowā nihcannitdih ā naáwátji peéh joíhcan, nin pah ī níj ñaacáp jī: “¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Nin baácboó ā jumachah, ā túican caá! ¡Caandih mao yohatjeh caá náahap!” ī níj ñaacáp jī.

23 Nihat cáacwā bádí ī ñaacáp jī. Pánih ñaacnit, tabit ī íjatdih júutna, biquína jih ī dawát chóodih ī tóo dug yohochah, bitaboó baác dih júnit, ī waáh yoh ñahanap jī.

24 Páant ī chājachah ennit, soldadowā ī maáh íh muú

* 22:20 Hch 7.58

diitboó Pablodih ã ub waad béjat túutup jĩ. Caanná waád juibínit, Pablo yoobópdih ã naáwát pínah niijná, nuñáp chóa tōpnajĩh caandih át puñat túutup wut jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigua cáacwã caandih i jũih?” át niij jéihíhip wut jĩ.

25 I maáh páant ã niijíchah joinít, i puñat pínah jãtih soldadowã Pablodih it chéo dodhdop wut jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñuhni nump jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jumuchah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yuhna, ¿weemdih ma puñat túutmi niit? át niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíchah joinít, caán nump jumni maáh ã maáh pebhna juibínit, nin pah caandih át niij naáwáp wut jĩ:

—¡Maá, ma túi chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdih ã niijíp be, át niijíp wut jĩ.

27 Páant ã niijíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna juibínit,

—Weemdih ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo niit? át niijíp wut jĩ.

—Jújuh, caanjĩh bóo tigua weém, Pablo át niij jepahap wut jĩ.

28 —Weémboó Roma baácdih bóo jumihna, queét maátadih bádí dinero wã wãhup jĩ, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jĩ.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíih cáac jumna, páant wáat jumup jĩ, Pablo át niijíp wut jĩ.

29 Páant ã niijíchah joinítjeh, i maáh, caandih puíhñit soldadowãbut it doo jwúub ñuhup wut jĩ. Pablo Roma baácdih bóo ã jumuchah yuhna, ã chéwat túutatji peéh bádí át úmup wut jĩ.

Pablo judíowã i maátadih ã wéheat

30 Ded pah Pablodih judíowã tubit i juíhñatdih soldadowã i maáh yoobát páantjeh át jéihíhip wut jĩ. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewã i maátadih, judíowã i maátadih yuh buca át míc wáacat túutup wut jĩ. Pablodih ub juúwát túutnit, nihat wáac joinít pebhna át ub waad béjat túutup wut jĩ.

23

1 Pablo queétdih jwãáh en ñuhñit, míc wáac joinítidih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Wã déewáá, Dios ã enechah, weém wãpĩ túi chãjap be, át niijíp wut jĩ.

2 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã i maáh, Ananías wut jumni, páant ã niiját peéh, Pablo pebh ñuhñitdih ãih jacdih át nem mawat túutup wut jĩ.

3 Páant ã chãjachah, Pablo caandih nin pah át niij jãihñup wut jĩ:

—Meém ma laiha bojoó. Dios meemdih ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chúdnit, ‘Meém Dios ã wutatdih yap yohni caá’, weemdih niijná yuhna,

weemdih páant mawat túutna, meémboó bácah ã wutatdih chah yap yohni caá, ãt niijíp wut jĩ.*

4 Páant ã niijíchah, bita ã pebh ñuhnit Pablodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—¿Sacerdotewã ã maáh Dios ã ñionidih meém yeejép niij jãih niit ma chãjap? ãt niijíp wut jĩ.

5 —Wã déewãá, caán sacerdotewã ã maáh Dios ã ñioni ã jumatdih wã jéhcan beé. Jéhna, páant wãta niijcán tagaá. Dios naáwãtdih naóh yapanit nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhdih yeejép niij wéhca bojoó’, ã niij daacátjidih weembút jepahni caá, Pablo ãt niijíp wut jĩ.*

6 Queét míc wáac chúudnit biquína saduceowã, bita fariseowã ã jumatdih jéhnit, Pablo nin pah ãt niij ñaacáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weém fariseo wãáh jumna, weembút fariseojeh man tigaá. Nihat wãnnitji ã jwúub boo pud jéuwát pínahdih wãpĩ pãina caá. Caandih wã bohéat jĩib weemdih nemat mæúboó nemihna, ã tewep be, ãt niijíp wut jĩ.*

7 Páant ã niijíchah joinit, queétjeh ãt míc jũih jwúhip wut jĩ. Saduceowã fariseowãjĩh biic yoobó ãt jenah joicáp wut jĩ.

8 Saduceowã nin pah ãpĩ niijná caá: “Wãnnitji ã jwúub boo pud jéohcan niit. Ángelwã,

wãnnitih caolihnabut ã wi-hcan caá”, ãpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jenah joinit, “Wãnnit ã jwúub boo pud jéohbipna caá. Ángelwã, wãnnitih caolihnabut ã jumna caá”, ãpĩ niijná caá.*

9 Pánihna, queét míc wáacnit tabit jũihna, chah pohba ãt míc jũih ñaacáp wut jĩ. Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit fariseowã ñah ñuhnit, nin pah wépép ãt niij ñaacáp wut jĩ:

—‘Nin newé yeejép chãjni nihcan caá’, jwiit jwĩ niij jenah joiná caá. Biic wãnniĩh caolih, biic ángel caandih ã naóh dée caá. Páant ã naáwãchah, jwiit nindih peéh chãjnit, Diosdih jwíta yap yoh tagaá. Pánihna, jwĩ peéh chãjca boj jũih bæca, ãt niijíp wut jĩ.

10 Chah yeejép pohba ãt míc jũihñup wut jĩ. Páant ã míc jũihñuchah ennit, soldadowã ã maáh úumna, nin pah ãt niij jenah joyóp wut jĩ: “Pablodih yeejép ã chãjmi dée caá”, niij jenah joinit, ã míc wáac juyápmant Pablodih ãih mæuná soldadowãdih ãt wã waadaát túutup wut jĩ.

11 Caan chéjeh Jesús Pablo pebh jíghnit, caandih nin pah ãt niijíp wut jĩ: **“Ma úumca bojoó. Wĩih táini dooná Jerusalén tútchidih moondih ma naáwát pah-jeh mantih Roma tútchidih moondihbut ma naáwáp”**, ãt niijíp wut jĩ.

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28 *
Mr 12.18; Lc 20.27

23:6 Hch 26.5; Fil 3.5 * 23:8 Mt 22.23;

Pablodih judíowã ï mao yohíhat

12 Cheibitjeh, biquína judíowã míic bih wáac jainít, nin pah ït niíj míic wéhenap wut jï: “Jwiít Pablodih jwí maocah, jwiít dih Dios ã mawa naáh. Pablodih jwí mawat pínah játih, jeémpcan, jwí babhca boj jíih”, ït míic niijíp wut jï.

13 Cuarenta judíowã chah pohba Pablodih mawíhnit páant niijnít wut jï.

14 Páant niijnít, sacerdotewã ï maáta, bita ï maáta pebhna juibínit, queétdih nin pah ït niíj naáwáp wut jï:

—Nin pah jwí niíj míic wéhenap be: ‘Jwiít Pablodih jwí maocah, Dios jwiít dih ã mawa naáh. Pablodih jwí mawat pínah játih, jeémpcan, jwí babhca boj jíih’, jwí míic niijíp be.

15 Pánihna, jwiít judíowã nihát jwí maáta ñi míic wáacapoó Pablo ã jwáub jéuwát pínah niijná, yeebjéh soldadowã ï maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandíh ñi niijí. ‘Pablodih jwí jwáub úbh joíhna caá, páant mantih’, ñi niijí. Pánihna, jwiítboó míic bih páinit, ñi pebhna ã juyát pínah játih, caandíh jwí maobipna caá, ï maátadih ït niijíp wut jï.

16 Obohjeéhtih, Pablo jwan wáuh ded pah ï chãjat pínah doonádih át joyóp wut jï. Pánih joinít, soldadowáih munná waád juibínit, ã joyátjidih Pablodih át naáwáp wut jï.

17 Pánihna, Pablo bíic nump jamni maáhdih bid bojnit, nin pah caandíh át niijíp wut jï:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma úb bejeé, ded pah ã joyátjidih caandíh ã naáwát pínah niijná, át niijíp wut jï.

18 Pánihna, caán soldado ã maáh pebhna caandíh át numah bejep wut jï. Numah juibínit, nin pah ã maáhdih át niijíp wut jï:

—Pablo nemat muáboó jamni nin jáap behnidih ma pebhna weemdíh ã numah jéuwát tútup be, ded pah ã joyátjidih meemdíh ã naáwát pínah niijná, át niijíp wut jï.

19 Pánihna, ã maáh bita wihcapboó caán joiníjidih téihyamant teo wái bejnit, nin pah át niíj úbh joyóp wut jï:

—¿Dedé dih tigaá weemdíh ma naáwíh? át niijíp wut jï.

20 —Judíowã ï maáta cheibit meemdíh Pablodih ï pebhna ï wah bojat tútbipna caá, caandíh jwáub úbh joí enat tút niijná.

21 Obohjeéhtih, bita caandíh mawíhna, ï míic bih páibipna caá. ‘Pablodih jwí mawat pínah játih, jeémpcan, jwí babhca boj jíih’, ït míic niijíp wut be. Páant niijnítji ma jepahat pínahdih buu páina caá ï chãjap. Pánihna, ï úbátdih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wáuh soldadowã ï maáhdih át niijíp wut jï.

22 —Weemdíh ma naáwátjidih bitadih ma naóhca bojoó, soldadowã ï maáh át niijíp wut jï. Páant niíj péanit, caán

jáap behnidih át jwúub bejat tútup wut jĩ.

Maáh Félix pebhna Pablodih ĩ wahat

23-24 Pablo jwan wúuh ā jwúub bejat túttimah, soldadowā ĩ maáh chénewā ā nump jamnit maátadih ā pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ā bid bojnit ĩ juibínachah, nin pah queédih át niij naáwáp wut jĩ: “Doscientos soldadowā yáac chūi bejnit pínahdih míc wáacnit, ñi ámohat tútú. Bitá setenta soldadowā caballowājĩh bejnit pínah, bita docientos soldadowā ĩtah tóopdih ubnit pínahdihbut míc wáacnit, ñi ámohat tútú. Pabloih caballowā pínahdihbut ñi ámoh wúuh. Míc ámoh péanit, buu chei las nueve, púú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi túi ub bejeé”, át niijíp wut jĩ.

25 Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixdiĥ át niij daacáp wut jĩ:

26 “Weém, Claudio Lisias meém wā maáh Félixdiĥ wā daác wahna caá. ¿Ma túi jam niit?

27 Nin tútchidih moón judiowā nin newé Pablo wūt jamnidih ĩjnit, caandih maona ĩ chājap be. Páant caandih ĩ mao yohat déedih, ĩ pebhna wĩh soldadowājĩh enedih wā bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ā jumuchah jéihnit, caandih ĩ maocat pínah niijná, jwĩ dúuc wáyap be.

28 Páant ĩ mawíhichah ennit, ded pah ĩ jūih ñaacátdih jéihlna, ĩ maáta ĩ míc

wáacapboó caandih wā numah bejep be.

29 Caánboó jwĩ jumuchah, queét judiowā ĩ wutatdihjeh ĩ jūihñap be. Obohjeéhtih, dedé ā yéej chājatji jīb wunat pínah, nemat muúboó nemat pínahbut caandih ā wihcan beé.

30 Bitá míc biĥ páinit mawíhat doonádiĥ joinit, waícanjeh ma pebhna caandih wā wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitdih ma pebhna wā bejat tútubipna caá, meémboodih ĩ naóh yacat pínah niijná”, soldadowā ĩ maáh Maáh Félixdiĥ át niij daacáp wut jĩ.

31 Queét soldadowā ĩ maáh ā wutatdih joinit, chei Pablodih numah bejna, púú Antípatris tútchina ĩt juibínap wut jĩ.

32 Cheibit queét jítchajĩh bejnit soldadowā Jerusalén tútchina ĩt jwúub bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, bita caballowājĩh bejnitboó Pablodih ĩt numah bejep wut jĩ.

33 Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, ĩ maáh ā daácniji papélah núodih wūhñit, Pablodihbut caandih ĩt wūhñap wut jĩ.

34 Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ā jamatdih át uúbh joyóp wut jĩ. Cilicia baácdih bóo ā jamatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jĩ:

35 —Meemdih naóh yacnit ĩ juyúchah, queédih wā joibipna caá, át niijíp wut

jĩ. Páant niijnít, caandíh ĩ wapát pínah niijná, Maáh Herodesjiíh munná Félix soldadowādih āt ub bejat tūtup wut jĩ.

24

Pablo Maáh Félixdiíh “Wā yéje chājcan beé”, ā niiját

1 Biícjĩh bóo téihya yeó jáap táttimah, sacerdotewā ĩ maáh Ananías, bita judíowā maáta biícđih Cesarea tátchina ĩt ĩmunn déi juibínap wut jĩ. Roma baácdih moón ĩ maáta ĩ wutatđih jéihni Tértulo wāt jum̄nibut ĩjeéh āt juibínap wut jĩ. Tértulo judíowā ĩ naóh yacatđih naóh yapani pínah wut jĩ. Pánihna, Pablodih ĩ peéh chājat pínah niijná, Maáh Félix pebhna ĩt waad juibínap wut jĩ.

2 Páant ĩ waád juibíat táttimah, soldadowā Pablodih caanná ĩ ub waád juibínachah, Tértuloboó judíowā ĩ naóh yacatđih nin pah āt niij naóh yapanap wut jĩ:

—Meém túini maáh caá. Jwĩ maáh ma jum̄uchah, dedé tac buugát wihcan, jwĩ túi jumna caá. Túi jéihni jumna, nihat jwĩh baácdih moondíh ma túi teo wáacna caá.

3 Pánihna, nihat jwĩh tátchidih moón meemdíh búdí jwĩ wēina caá.

4 Meém jĩgah enni ma jum̄atđih jéihna, meemdíh maatápdih tac buugáat tūt páant jwĩ niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainíjeh meemdíh jwĩ wéheihna caá.

5 Nin cāacwāđih tabit ā tac buugána caá. Nihat baácboó ded pah bohénit, judíowāđih ĩ míic eníhcat chājna caá ā chājap. Jesús Nazaret tátchidih bóodih péenitđih waóhni caá.

6 Dioíh munná judíowā nihcannitđih numah waadnít, caán muddíh ā yéjejanap be. Páant ā chājachah ennit, caandíh teona, jwĩ n̄owā ĩ wutatđih ā yap yohatji jib jwĩ peéh chājhip yuh be.

7 Obohjeéhtih, maáh Lisias āih soldadowāđih numah jūóhnit, caandíh jwiítđih ĩ dúuc wáyap be.

8 Pánih dúuc wáiniji ma pebhna jwiítđih ā naóh yacat tūtup be. Pablodih úbh joí enna, nihat jwĩ naóh yacat yoobópdih ā jum̄atđih meém ma jéihbipna caá, Tértulo Félixdiíh āt niijíp wut yuh jĩ.

9 Ājeéh juibínit judíowābut Pablodih biíc yoobó Félixdiíh ĩt yee naóh yacap wut jĩ.

10 Páant ĩ naóh yacat táttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah niijná, caandíh āt jūt jāhanap wut jĩ. Páant ā jūt jāhanachah ennit, Pablo nin pah āt niij naáwáp wut jĩ:

—Dawá jópchina jwĩh baácdih moón jwĩ naóh yacatđih mapĩ túi joiná caá. Páant ma jum̄atđih jéihna, ma túi jéihyat pínah niijná, wēinit, meemdíh yoobópdih wā naóhbipna caá.

11 Doce yeó jáap jātíhjuh Jerusalén tátchina Diosdiíh weñedih wā juibínap be. Bitadiíh úbh joiná, ma jéihbipna caá.

12 Biíhdih wāpī jūihcap be. Dioíh mūúdíh míic wáacnitdih wā míic jūihñat túutcap be. Judíowā í míic wáacat mūú díitna, tútchiboobút wā míic jūihñat túutcap be.

13 Páant í naóh yacachah yuhna, bitadih úbh joí enna, í yee naóh yacatdih meém ma jéihbipna caá.

14 Obohjeéhtih, buu meemdíh yoobópdiwā wā naóhna caá. Dios jwí nuowāji í wēinidih weembút wāpī wēina caá. Pánihna, Jesúsdiwā jepahna, weém Diosdiwā wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ípī niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā wutatjidiwā jepahnit, nihat Dios naáwátidiwā naóh yapanit í daacátjidiwābut wāpī jepahna caá.

15 Dios nihat wunnitdih ā jwáub booaat pínah yeó jáapdiwā wāpī pāina caá. Túinitdih, yeejépwādiwābut biíc yoobó ā jwáub boobipna caá. Páant ā booaat pínahdih nihat judíowābut biíc yoobó ípī pāina caá.

16 Pánih pāina, túinijeh wāpī chājna caá, ‘Caán táini caá’, Dios weemdíh ā niiját pínah, cāacwābut biíc yoobó í niiját pínah niijná.

17 “Dawá jópchina biíh baácna jibniji wā déewā jīgah náah jamnitdih dinerodih wāhat túut niijná, Diosdiwābut wēi wāhat túut niijná, Jerusalén tútchina wā jwáub juibínap be, páant muntih.

18 Pánihna, Diosdiwā wā

wāhat pínah jātih, ‘Caán táini caá’, Dios ā niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ā wutatjidiwā wā chājap be. Páant wā chājat túttimah, Dioíh mūú díitna jamna, caandíh wā wāhuchah, bita judíowā Asia baácdiwā moón weemdíh ít enep tabe. Páant í enechah, wājeéh míic wáacnit wihcan, míic jūihñatbut ā wihcap be.

19 Pánihna, weém yeejép wā chājatdih enna nihna, queét Asia baácdiwā moónboó ma pebhna naóh yacadiwā í jūúwú naáh.*

20 Jwí maáta wáac junít, weemdíh í úbh joí enechah, ded pah wā yéej chājatjidiwā enna nihna, queétjeh naáwádiwā í jūúwú naáh.

21 Nin pahjeh í niijmí nacaá: ‘Pablo jwí míic wáacapboó jamnit, nin pah ā niij náacáp jí: “Wunnitjidiwā Diosboó ā jwáub booaatdih jwípī páñatdih wā bohéatji jíib nemat mūúboó weemdíh í nemat túutap jí”, ā niij náacáp jí’, queét í niijmí nacaá’, Pablo Félixdiwā át niijíp wut jí.*

22 Páant ā niijíchah joinít, Félix, Jesúsíh doonádiwā jéihnit, í naáwátidiwā át cádahat túutap wut jí. Pánih cádahat túutnit, Pabloodiwā nin pah át niijíp wut jí:

—Maáh Lisias ā juyúchah, dedé peéh chājat pínah ā jamuchah, meemdíh wā naóhbipna caá, át niijíp wut jí.

23 Páant niij péanit,

* 24:19 Hch 21.17-28 * 24:21 Hch 23.6

Pablodih ub jũóhni soldad-owã ã maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ: “Maátaih m̃nã jwúub ub bejna, míih soldad-owã caandih ã táí wapa naáh. Obohjeéhtih, ã náahat pah ã chãja naáh. Det ã chéenwãbut caandih teo wáacadih ã juyú naáh”, át niijíp wut jĩ.

²⁴ Daocánni yeó jáap táttimah, Félix ãjeéh bóli Drusilajĩh ã míic wáacat tólihna át juibínap wut jĩ. Drusila judío wili wut jĩ. Pánih juibínit, Jesúih doonádih joíhna, Pablodih át bid bojop wut jĩ.

²⁵ Páant ã bid bojochah, Pablo queédih nin pah át niij naóh bohénap wut jĩ: “Bitadih táí chãjat caá náahap. Yéej chãjat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cãacwã yeejép ã chãjatjidih Dios búdí ã peéh chãjbipna caá”, queédih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niij naáwáchah, joí wáhi bejnit,

—Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Biíh yeó jáap meemdih wã jwúub bidbipna caá, páant m̃ntih, Félix caandih át niijíp wut jĩ.

²⁶ Pablo ã míic jíib chãj bacat pínah dinerodihbut Félix át bidip wut jĩ. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míic wéheat túut niijná, Félix ã pebhna át jũúwát túutap wut jĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi táttimah, Félix maáh jumni át bacap wut jĩ. Pánihna, judiówãdih weñáihna, Félix Pablodih nemat m̃úboojéh át cádahap wut jĩ. Porcio Festo

wút jumni át jwúub túut nuúm maáh waadáp wut jĩ.

25

Pablo Maáh Festodih ã naáwát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji biíc peihcanni yeó jáap táttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina át aab béjep wut jĩ.

² Caanná ã aáb juibínachah, queét sacerdotewã ã maáta, bita judiówã ã maáta biíc dih ã pebhna bejnit, Pablodih yeejép ã jwúub naóh yacap wut jĩ.

³ Caan pébhna ã bejat pínah jãtih queétjeh nin pah ã míic niijíp wut jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cãacwãdih míic bih pãinit, mawat túut jĩh?” ã míic niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ã niijíp wut yah jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojóo, ã niijíp wut jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queédih át niij jepahap wut jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat m̃úboó ã jumna caá. Búutéh caánboó wã jwúub dei bejbipna caá, páant m̃ntih.

⁵ Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdih ã pej jum dei bej jwuhã naáh, Pablo ã yéej chãjachah nihna, caandih ã naóh yacat túut niijná, át niijíp wut jĩ.

⁶ Ocho yeó jáap táttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina át jwúub dei béjep wut jĩ. Á jwúub dei juibíni daanimant,

ĩ naóh yacachah joyát túut ni-
ijná, peéh chājnit ĩ naáwápboó
āt waád jubí chūudup wut jĩ.
Caánboó chūudnit, Pablodih
āt bid bojop wut jĩ.

7 Pablo ã pebhna ã
jubínachah, Festojeéh
Jerusalén tátchimant dei
jubínit judíowã caán
tãahmant ĩt ñuh púuda bojop
wut jĩ. Pánih ñuhnit, dawá
yeejép dooná ĩt naáwáp
wut jĩ. Obohjeéhtih, páant
ĩ naáwáchah yuhna, ĩ yee
naáwát dih Festo át jéihcap wut
jĩ.

8 Páant ĩ naáwáchah joinít,
Pablo nin pah át niij naóh
yoobánap wut jĩ:

—Jwiít judíowã jwĩ
wutatih, Dioh mūudih,
Roma tátchidih moón ĩ
maáhdihbut yeejép wã chājcap
be, át niijíp wut jĩ.

9 Obohjeéhtih, Festo
judíowádih weñahna, nin pah
Pablodih átih niijíp wut yah jĩ:

—Jerusalén tátchina
ma jwúub aab béjihcan
niít? Caanná jubínit, míh
doonádih jéihíhna, weemjéh
tigaá wã jwúub joibíp. Yeejép
ma chājachah nihna, ma
yeejat peéh wã naóhhipna caá,
āt niijíp wut jĩ.

10 Obohjeéhtih, páant ã ni-
ijíchah joinít, Pablo nin pah át
niij jepahap wut jĩ:

—Maáh César ã wēpat
ninjñ meém ma bíbohna caá.
Pánih bíbohna, ninboó wã
jumuchah, dedé wã chājatji
peéh, ma jéih naóhna caá.
Judíowádih dedé wã yeej
chājat dih ma túi jéihna caá.

11 Pánihna, yéej chājna
nihna, wã yéej chājat júb
weemdih ĩ mao yohatdih wã
úmcan caá. Obohjeéhtih, ĩ
naóh yacat yoobópdih nihcah,
weemdih queédih páantjeh
ma wāhuchah, ã túican niít.
Pánihna, Roma tátchi jwĩ chah
maáh César pebhna weemdih
ma wahaá, Pablo Festodih át
niijíp wut jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít,
Festo caandih teo wáacnitdih
míc wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César peb-
hna meemdih wã wahbipna
caá, át niijíp wut jĩ.

*Pablo ã chājatjidih Festoboó
Maáh Agripadih ã naáwát*

13 Daocánni yeó jáap
túttimah, maáh Agripa ã jwan
Berenicejñ Festo jáap maáh ã
waadácah, Cesarea tátchina
caandih muj tewedih ĩt dei
jubínap wut jĩ.

14 Pánih dei jubínitji
maatápdih ĩt jum jwahup
wut jĩ. Biíc yeó jáap Pabloih
doonádih Agripadih Festo nin
pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Félix nemat mūúboó ã
cádahniji, Pablo wut jumni, ã
jumna caá.

15 Jerusalén tátchiboó wã
jubínachah, sacerdotewã
ĩ maáta, bita judíowã ĩ
maátabut caandih wã peéh
chājatdih náahna, wã pebhna
yeejép dooná naáwádih ĩ
juyáp jĩ.

16 Obohjeéhtih weém nin
pah queédih wã niijíp jĩ:
‘Jwiít Roma baácdih moón ĩ
maáta nin pah jwĩpĩ chājna
caá: Det naóh yacnitdih

jwĩpĩ jwĩh naáwát túttna caá. Páant ĩ naóh yacatdih joinít, ĩ naóh yacniboodih jwuh jwĩ jwúub naáwát túttna caá. Jwĩt Romanowā páant jwĩ chājah, caandih naóh yacnitdih jwĩpĩ wūhcan caá', queétdih wā niijíp jĩ.

17 Pánihna, nin Cesarea tútchina wājeéh ĩ juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chājat naáwát mūboó chúdnit, ĩ naóh yacnidih wā bid bojop jĩ.

18 'Queét judíowā bádí ā yéej chājatjidih ĩ naóh yacmi dée caá', wā niij jenah joyóp yah jĩ. Obohjeéhtih queét naóh yaquíhntji buca dedé ā yéej chājatjidih ĩ jéih naóhcap jĩ.

19 'Jwĩh Dios ā wutatjidih biáboó caá ā bohénap', niijnít, ĩ ĩjip jĩ. Biíc newé, Jesús wūt jumni, wūnniji yahna, ā jwúub boo pud jūwátjidih Pablo ā bohéátjidihbat ĩ ĩjip jĩ.

20 Weémboó nihat ĩ naáwátjidih wā beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, 'Jerusalén tútchiboó ma aab béjhcán niit? Míih doonádih caanná wā joíhna caá, páant muntih', Pablodih wā niijíp jĩ.

21 Obohjeéhtih, 'Maáh César pebhna weemdih ma wahaá, wĩh doonádih caánboó ā joyát pínah niijná', weemdih ā niijíp jĩ. Páant ā niijíchah joinít, jwĩ maáh pebhna wahat túut niijná, caandih nemat mūboó soldadowādih wā páñat túutap jĩ, Festo Agripadih āt niijíp wut jĩ.

22 Páant ā niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah āt niijíp wut jĩ:

—Ā naáwát dih weembát wā joíhna caá, āt niijíp wut jĩ.

—Cheibit caandih ma joibípna caá, Festo Agripadih āt niijíp wut jĩ.

23 Pánihna, cheibit Agripa Berenicejĩh bádí míic wáacat tólihna jubínit, ĩt waad béjep wut jĩ. Páant ĩ waad béjehchah, nihat cáacwā queétdih ennit, bádí ĩt weñep wut jĩ. Nihat soldadowā ĩ maáta, nihat caán tútchidih moón maátabut caán mūná ĩjeéh ĩt waad béjep wut jĩ. Túttimah, Festo Pablodih āt ub jūwát túutap wut jĩ.

24 Pánihna, Pablo ā waad jubíát túttimah, Festo queét míic wáacnitdih nin pah āt niij naáwáp wut jĩ:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwĩjeéh jumnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wā jumuchah, ninboó wā jumuchahbat, nihat judíowā weemdih nindih bádí ĩ naóh yacap jĩ. Tūbit ñaacnit, 'Caandih ma mao yohoo', chah pohba ĩ niijíp jĩ.

25 Obohjeéhtih, weémboó ded pah ā yéej chājatjidih wā jéihcap jĩ. Ā yéej chājatji jīb mao yohat ā wihcap jĩ. Pánihna, caanjéh tibeé jwĩ maáh Césardih naáwát túut niijná, ā pebhboó ā bejat pínahdih ā úbap jĩ.

26 Obohjeéhtih, jwĩ maáh Césardih ded pah wā naóh daacát déedih wā jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa biíc dih ñi pebhna caandih wā jūwát túutap be. Pánihna, caandih joinítji jwĩ míic wéheat túttimah, ded

pah caandih wã naóh daacát pínahdih wã jéihbipna caá.

²⁷ Ded pah ã yéej chãjatjidih naóhcah, nemat m̄úboó jumnidih César pebhna wã jéih wahcan caá, Festo queédih ãt niijíp wut jĩ.

26

Ded pah ã chãjatjidih Pablo Maáh Agripadih ã naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Buu míih doonádih jwiít dih ma naáwá, ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pablo maátadih úbhna, ãih téihyajĩh ãt júut ñahanap wut jĩ. Pánih júut ñahanit, ãih doonádih ãt naóh jwíhip wut jĩ.

² “Maá Agripa, wã déewã ã maáta yeejép weemdih ã naóh yacatjidih wã naóh yoobáát pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wã wëina caá.

³ Nihat jwiít judíowã ded pah jwĩ chãjatdih, ded pah jwĩ bohéatdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wã naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo ãt niijíp wut jĩ.

Pablo Jesúsdih ã jepahat pínah jãtih ded pah ã jum jwuhatjidih ã naáwát

⁴ “Nihat judíowã wĩh baácboó ã cãtih wébít jum jwuhna, ded pah wã jummatjidih ã jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wã jummatjidihbut ã túi jéihna caá.

⁵ Maatápdih fariseowãjeéh wã jumap jĩ. Jwiít fariseowã Moisés ã wutatjidih chah jepahnit jwĩ jumna caá. Pánihna, queét judíowã naáwihna, ‘Yoobópdih caá ã niiját’, ãta jéih niij tágaá.*

⁶ Dios jwĩ nuowãdih ‘Nihat cãacwã ã boo pad jũóhbipna caá’, ã niijátjidih wã páñat jíb, buu ã naóh yacni ninboó wã ñuhna caá.

⁷ Nihat jwiít doce judíowã poómpbut ã naáwát dih joinít jwĩ páina caá. Yeó jáap, cheibut Diosdih jwĩpĩ túi wëi wãhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwĩ maátaboó caandih wã páñat jíb weemdih ã naóh yacap jĩ.

⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wannitdih ã jéih jwúub boocan niit’, ñi niij jenah joí?

⁹ “Jon jãtih ‘Jesús Nazaret tãtchidih bóodih jepahnitdih weemdih cádahat tútat caá náahap’, wã niij jenah joyóp jĩ.

¹⁰ Páant niij jenah joinít, Jerusalén tãtchidih moón dawá Jesúsdih jepahnitdih teonit, sacerdotewã ã maáta ã wutatdih joinít, nemat m̄úboó wã nemat tútup jĩ. Pánihna, queédih ã mao yohíhichah, weembút biíc yoobó wã mao yohat tútup jĩ.

¹¹ Maatápdih jwiít judíowã jwĩ míic wáacat m̄udih Jesúsíhwã ã míic wáacachah, waadní, queédih wã jĩgah náah chãjap jĩ. Jesúsdih ã jepahatdih wã cádah tútup yuh jĩ. Pánihna, búdí íjna,

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5

biih baácna jweí peétnit Jesúhwādh ñunnít, wā moh yéjanap jī”, Pablo át niijíp wut jī.*

*Jesús caandih ded pah ā ni-
ijátjidih Pablo ā naáwát*

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pānih Jesúhwādh ñunná, sacerdotewā ī maáta ī wēpatjīh ī wutatji pah chājat túut niijná, biíc yeó jáap Damasco tátchina wā bejep jī.

¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwī bejehah, yeó ā yeh iigát chah jeámant yeh iig jéenanachah, jwī enep jī. Weemdih, wājeéh bejnit-dihbut ā túi yeh iig yóh jwejep jī.

¹⁴ Páant ā yeh iiguíchah, en wáhi bejnit, jwiit nihat baácboó jwī buug ñájap jī. Pānih buug ñájnit, wéheatdih wā joyóp jī. Jwīh wéheatjīh nin pah weemdih ái niijíp jī: ‘**Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíhwādh mawíh ñún péé tigaá ma chāj? Wíhwādh pānih chājna, weemdih caá páant ma chājap. Pānih chājna, meemjéh míc yéjana caá ma chājap. Nuñpdih ñi chéwechah, íjnit, míc tápuna, ā míc yéjaat dée pah meembút ma míc yéjana caá**, ā niijíp jī.

¹⁵ ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jī. ‘**Weém Jesússeh tigaá, ma ñún mawíh péeni.**

¹⁶ **Buu ma ñah ñuhú. Weemdih teo wāhni**

ma jumat pínah niijná, meemdih wā jígohna caá. Ma enatjidih bitadih ma naáwát pínah niijná, meemdih wā ñiona caá. Ded pah wā jumadnih meemdih wā jwúb jéhiyaat pínahdihbut ma naóhhipna caá.

¹⁷ **Buu meemdih jígohnit, judíowādh, judíowā nihcannitdihbut wíh doonádih ma naáwát pínah niijná, meemdih wā wahna caá. Pānih wahnit, ī jéih yéj chājcat pínah niijná, meemdih wā túi wapbipna caá.**

¹⁸ **Judíowā nihcannitdih ma naáwáchah, queét dupúat panhipboó jumnitji ī yéj chājatdih cádahnit túut nuunná, baabát panhipboó ī bejbipna caá. Pānihna, Satanás ā maáh jumapmant queétdih ub bacanit, Dios ā maáh jumapboó wā waadábipna caá. Pānih chājnit, weemdih jepahnitdih ī yéjcatdih wā yohochah, queét Dios ā ñionitjeéh ī jumbipna caá’, Jesús weemdih ā niijíp jī”, Pablo át niij naáwáp wut jī.**

Pablo Jesúsdih ā jepahatjidih ā naáwát

¹⁹ “Páant Jesús ā naáwáchah joinít, caandih wā yap yohcan jī.

²⁰ Pānihna, Damasco tátchidih moondih wā jwíh naáwáp jī. Túttimah, Jerusalén tátchidih moondih, Judea baác dih moondih,

* 26:11 Hch 8.3; 22.4-5

judíowã nihcannitdihbut naóhni, ‘Ñi yéejatdih cádahni, Diosdih bidnit, ã náahat pahjeh ñi chãjaá. Páni chãjnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá ĩ chãjap”, bita ĩ niijbípna caá’, wãpĩ niijíp jĩ.*

21 Páant wã niij bohéatji peéh nit judíowã Dioih m̄úú diitna weemdíh teonit, ĩ mao yohíhip yuh jĩ.

22 Obohjeéhtih, jon, buubut Dios weemdíh ã teo wáacáp be. Páant ã teo wáacachah, weém ninjĩh ñuhnit, nihat maátadih, oboh jumnitdihbut yoobópdih wã naóhna caá. Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ĩ daacátjidihbut wãpĩ bohéna caá.

23 Nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: ‘Cristo Dios ã wahni pínah yeejép yapnit, ã wunbipna caá. Páni wunniji, ã waóh boo pud jüóhbiipna caá. Páni jwúub boo pud jüóhni, yeh iigni panihni nihat judíowã, judíowã nihcannitbut ĩ yéejat peéh iiguípna ĩ bejat déedih túi ubni pínah ã jumbiipna caá’, ĩt niij daacáp tajĩ.* Páant ĩ niij daacátji pah weembút biíc yoobó wãpĩ bohénap jĩ”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Agripadih Diosdih ã jepahat tútat

24 Páant Pablo ã naáwáchahjeh, Festo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—¡Pablo, meém náhni joyát buud béjni caá! Maatápdih ma

bohéatji jíib, náhni joicánni caá buca, át niij ñaacáp wut jĩ.

25 —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wã naáwáp.

26 Nin Maáh Agripa nihat wã naáwátidih ã beh joiná caá. Pánihna, úumcanjeh caandíh wã naóhna caá. Nihat wã chãjat bih naáwát nihcan beé. Nihat ded pah wã chãjatji doonádih Agripaboó átát joiij tagaá, át niijíp wut jĩ.

27 Páant niij péanit, Agripadih jwuh nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwátidih naóh yapanit jon jãtih ĩ daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, ¿ma niij jenah joíniit? Páant ma jenah joyátidih wã jéihna caá, át niijíp wut jĩ.

28 —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdíh Jesúsdi ma jepahat tútíh niit? Agripa Pablodih át niij jepahap wut jĩ.

29 —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wã wëibipna caá. Meém Jesúsdi ma jepahat pínah, yeéb nihat buu weemdíh joinítbut caandíh ñi jepahat pínahdih wã náah yacna caá. Páni náah yacna, Diosdih yeebdíh wãpĩ úubhna caá. Weém wã jummat pah yeéb nihatbut ñi jummat pínahdih wã náah yacna caá. Nin ĩtah tōpdih wã dawát pah niijná wã chãjcan caá, át niijíp wut jĩ.

* 26:20 Hch 9.20,28-29 * 26:23 Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

30 Páant ã naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chúudnitbut ñah ñahnit, biíc dih ít bac bejep wut jĩ.

31 Pánih bac bejnitji nin pah ít níj míc wéhenap wut jĩ:

—Nin newé ã chãjatji jíb, mawat, nemat muúboó waadaátbut caandih ã wihcan caá, queétjeh ít míc níjíp wut jĩ.

32 Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ã wahat tútcah nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanna ma wahat pínahdih ã úbát túttimah, caandih jwí jéih bacacan caá, Festodih át níjíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina í wahat

1 Roma tútchidih moón í Maáh César Italia baác dih át jumup wut jĩ. Pablodih, bita nemat muúboó jumnitdihbut Festo soldadowã í maáh Julio wut jumnidih át wapat tútup wut jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jááj chóojĩh queédih Italia baácna Julio ã numah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowã í maáh ã jumuchah, áih soldadowã César Augustoíhwã wut jumnitbut í bejep jĩ.

2 Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wã bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwiít dih ã pej jum bejep jĩ. Pánihna, Adramitio wut jumni tútchimant jáóhni jááj chóodih

jwí waadáp jĩ. Caán chóo Asia baác dih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajĩ.

3 Pánih bejnit, cheibit Sidón wut jumni jélitna jwí jubínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ã táí chãjap jĩ. Pánih táí chãjnit, caanjĩh moón ã chéenwã dedé ã náahatdih í wúhat pínah níjina, í pebhboó Pablodih ã aabát tútup jĩ.

4 Caanjĩh aabníti jwúub dei junít, caán chóodihjeh mantih jwúub waadnit, jwí bejep jĩ, páant mantih. Jwí bejat déemant johlit ã jwááh johochah, Chipre wut jumni quewa ã táí jáhat pínah níjina, caan quéwadih wáyámant bóo buwámant jwí en yap bejep jĩ.

5 Caan quéwadih yap bej, chúuh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baác dih jumni Mira tútchina jwí jubínap jĩ.

6 Jwí bejni chóo caán tútchidih ã chawát pínahdih jéihnit, Julio biih jááj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih át bid juyúp tajĩ. Caán ã bid juní chóo Alejandria wut jumni tútchimant jáóhni chóo tajĩ. Pánih bid junít, caán chóoboó jwiít dih ã numah waadáp jĩ.

7 Johlit ã jwááh joh buug lájachah, páant mantih, wépép jéih bejcan, chaihjeh jwí bejep jĩ. Pánih bejnit, Gnido wut jumni tútchidih jwí toáh jubínachah, johlitboó jwiít dih tacboó ã ub joh páud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wut jumni

pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wūt jumni quewadih jéihyepmant bóo bawámant jwĩ en yap bejep jĩ.

8 Pánihna, johlit páantjeh yeejép ã johochah, caan quéwa bawádih chaihjeh bejnit, Túini Jélitna páud bacapdih jwĩ chão páh jwuhap jĩ. Caán jélit Lasea wūt jumni tátchi pehbbit ã jumap jĩ.

9 Pánih chaihjeh jwĩ bejchah, mah noój láa, jááj chóojh bejat tobohat láa ã toáh jüúwúp jĩ. Pánihna, jwiít dih numah bejnitdih Pablo nin pah ã niij naáwáp yuh jĩ:

10 —¡Weemdíh ñi joyoó! Bwũ jwĩ bejchah, ã táican niít. Mah noój láa ã jumachah, nin jááj chóo ã bũdbípna caá. Pánihna, nihat ñi ub bejnibat, jwiítbut jwĩ daáb bũdbípna caá, ã niijj jĩ.

11 Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibat Pablodih ã jepahcap jĩ. Juliobat Pablodih joyáh bojnit, queétboodíh ã jepahap jĩ.

12 Caán ã chãoní jélitboó mah noój láa jááj chóo ã chãwáchah, ãpĩ táicap wut jĩ. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quéwadihjih tih biíh tátchi, Fenice wūt jumni tátchi jélitna ã bejíhip yuh jĩ, mah noój ã yapatdih juibí pái jwuhat táut niijná. Fenice jélitdih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át jumap wut jĩ. Pánihna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwĩ túi

pái jwuhbipna caá”, ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

Búdí mujdih nolihat ã jüúwát

13 Chóop yapapmant johlit ã túi jüúwáchah, caán chóodih teonit ã túi bejat pínah niijná, ã yoh báahani chodóp dahdih ã jwúub ub yacap jĩ, páant mantih. “Jwĩ túi jéih jááj juibíbipna caá”, niij jenah joinit, jwiít dih ã numah bejep yuh jĩ. Pánih bejna, Creta quewa pebhjeh jwĩ jááj béjep jĩ.

14 Obohjeéhtih, túttimahbitjeh caan quéwa chũhup yoób yeó aáb jüúwáp mant johlit búdí ã joh jüúwáp jĩ.

15 Caán johlit jwíih jááj chóo bawámant túbít ã joh jáhanachah, jwĩ bejatji dée yoób jwĩ jéih bejcap jĩ. Pánih johna, caán chóodih ã páah joh páud baca bojop jĩ.

16 Pánihna, Cauda wūt jumni quewadih jéihyepmant bóo bawámant jwĩ yapap jĩ. Caan quéwa jwiít dih chibít johlitdih ã jáhap jĩ. Páant ã jáhachah, jwĩ wáini bainí jááj chóodih, búdí chóo díitna ã ub yacap jĩ. Johlit nolihatjih páantjeh búdí ã tobohochah yuhna, ã jéih ub yacap jĩ.

17 Caán chóodih ámoh yac péanit, búdí chóo ã búuh bejcat pínah niijná, queét jááj chóodih teonit bũjcánni tōpnajih caán chóodih ã nah chéwep jĩ. Pánih nah chéu péanit, “Libia baácboó jwĩ juibími dée caá. Caanjih óon yehbenibit Sirte wūt jumapboó bũg lájat jwiít dih

tabit tobohna caá”, niij jengah joinít, jááj chóo wēpép ã bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdí yégueh chóodih ì ùb deyanap jī. Páant ì ùb deyat túttimah, jááj chóodihjeh johlit ã ùb joh bojop jī.

18 Caán johlit dedé ã yaicáp jī. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jī. Páant ã johochah, nolihat búdí jūóhñit, jááj chóodih tabit ã buug lájap jī. Pánihna, jih buugjéh ã pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáapdih ì ùb bejniñi bíí déedih ì yoh báaha jwíhip jī.

19 Túttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yégueh chóona, chéwat tōpna, máa nahnadihbut ì yoh báahanap jī.

20 Maatápdih yeodih cáiwādhbut jwī encap jī. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jī. Yeó jáap jumat pah chah pohba ã tobohohop jī. Páant ã tobohohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiít jwī buudmí naniít?” jwiítjeh jwī niij jengah joyóp jī.

21 Pánihna, búdí teona, maatápdih ì jéih bid jeémcap jī. Páant ì bid jeémcatdih enna, Pablo ì cátiñ jwí ñahñit, queédih nin pah ã niij naáwáp jī:

—Wā naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jáaj béjcat caá náahap’, wā niijíp yuh be. Jwí jūóhchah, nin pah áta yapcan tagaá. Jwí jūúwátji jībbeh nin pah ã yapna caá.

22 Obohjeéhtih, buu yeebdih wā jwúub naóhna caá, páant mantih. Ñi úmca bojoó. Jwiít jwí buudcán niít. Obo-

hjeéhtih, nin jááj chóo pohba ã búuh peét bejbipna caá.

23 Dios wā maáh wā wēini weemdih ã jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdih buu chei jíghñit, jwí buudcát pínahdih ã naáwáp be.

24 Wā pebh jwinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úmca bojoó. Meém Romanowā ì maáh César pebhna juibínit, ded pah ma chájatjidih ma naóhñipna caá. Dios táini jumna, ma bejni jááj chóodih moondihbut bíic yoobó ã wapbipna caá’, weemdih ángel ã niijíp be.

25 Pánihna, ñi úmca bojoó. Diosdih táni jengah joinít, ‘Ángel ã niiját bíic yoobó ã yapbipna caá’, wā niij jéihna caá.

26 Obohjeéhtih, jwíh jááj chóodih johlit biíh quewāboó ã ùb joh dodhbipna caá, queédih Pablo ã niijíp jī.

27 Pánih johna, chéne semana wēpép ã johat túttimah, chei, Adriático wāt jumni búdí mujdih jwí jwaoh cháuh bejep jī. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwí juibími naniít?” queétjeh ìt niij jengah joyóp tajī.

28 Pánihna, “Débóo cah ninjñh ã namah”, niijná, ì jengah enep jī. Páant ì jengah enechah, treinta y seis metros pohba caanjñh át namahap wat jī. Maátcanbitjeh ì jwúub jengah enechah, veintisiete metros caanjñh át namahap wat jī.

29 Páant ã yehbe bejchah

ennit, bádí ít úmup wat jī. “¿Quewa púud bacapdih bóo jeenádih jwī buug lájmi naniít?” ít níj jenah joyóp tajī. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah níjné, chénena míc chodóp dahna méimant í yoh daabánap jī. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queét í níjjehep jī.

³⁰ Biquína caán chóodih teonit, jweíhna, caán bainí chóodih chéwat tōpdih watnit, í wat deya pahanap jī. Pánih chājnit, nin pah í yee níjíp jī: “Caán bainí chóodih waadnít, bíh chodóp dahnadih wawápmant jwī yoh daabábipna caá”, í níjíp jī.

³¹ Obohjeéhtih, soldadowã í maáhdih, soldadowãdihbut Pablo nin pah ã níjíp jī:

—Nit nin chóodih teonit í bejchah, yeebbút ñi daab wánbipna caá, ã níjíp jī.

³² Páant ã níjíchah joinít, teonit í jweicát pínah níjné, soldadowã bainí chóodih chéwat tōpnadih í dúuc bóodop jī. Páant í dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jī.

³³ Baabát pínah jãtih, Pablo queétdih nin pah ã níj naáwáp jī:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ã yapna caá.

³⁴ Pánihna, buu yeebdíh bádí wã jeémát táutna caá, ñi táu wēp yaáat pínah níjné. Ñi náhninaá, bíic jwī buudcán níit, ã níjíp jī.

³⁵ Páant níjníit, Pablo pandih ubnit, “Paá, jwiít dih nin jeémátdih ma táu wáhna

caá”, Diosdih níjníit, jwiít nihát jwī enechah, pandih ã jeémép jī.

³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, jwiítbut wēnit jwī jeémép jī.

³⁷ Jwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cáacwã jwī jumup jī.

³⁸ Pánih jeémp péanit, nihát jwī wud jumát túttimah, caán chóo ã chodcat pínah níjné, páantjeh jumni trigo wah wuáhnadih bádí mājboó í yoh báaha beedánap jī.

Pablowã í jumni jãáj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jéenechah, pehbbit jumni baác dih beh encan yáhna, táu óon ñaj dei púud bac júuwát, jee dáhna wíhcapdih í wēi enep jī. Pánih ennit, “¿Con óonna jwī buug ñáj juibí jíh?” í níjíp jī.

⁴⁰ Pánihna, jãáj chóo ã táu bejat pínah níjné, chodat dahnadih chéwat tōpnadih í dúuc bóod yohop jī. Páant í dúuc bóod yohát pónih, íoh tewat táut níjné, bitaboó íoh tewat pínah meenát naaná dih chéwat tōpnadih í wat deyanap jī. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih í wái aabánap jī. Pánih bejna, caán óon coahna í juibíhip yah jī.

⁴¹ Obohjeéhtih, jwī bejep yoób yehbenibit bíh óon poómp át jumup tajī. Pánihna, jwíh jãáj chóo waáwápmant bóo caán óondih ã báagh yoh bejep jī. Páant ã báagh yoh bejchah, bádí nolihat ã

bueg láchachah, jwíih jááj chóo méimant ã búuhah bejep jĩ.

42 Páant ã búuhachah ennit, queét soldadowã nemat muedih moonjí ĩ yaáh jweicat pínah niijná, queétdih ĩ mao yohíhip yuh jĩ.

43 Obohjeéhtih, soldadowã ĩ maáh Pablodih túi chājíhna, soldadowādih queét nemat muedih moonjídih ã mawat tútcap jĩ. Pánihna, jwéejna ĩ yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdih ã jwíih ñáap báahaat tútup jĩ.

44 Jéih yaáhcannitdih jááj chóodih bóo máa naanádh teonit, ã yaáh ñáan bejat tútup jĩ. Pánih bejnit, nihat jwĩ túi yaáh ñáan juibínap jĩ.

28

Pablo Malta wūt jumni quewaboó ã jummat

1 Páant jwĩ ñáan juibínachah, caan quéwadh moón jwiít dih jwááh muj teo péanit, “Nin Malta wūt jumni quewa caá”, jwiít dih ĩ niij naáwáp jĩ.

2 Caan quéwadh moón jwiít dih túi teo wáacnit, páantjeh mah ã buégúchah, jwĩ cúbuhachah ennit, ĩ tũu cáo wũhup jĩ.

3 Queét ĩ tũu wawachah ennit, Pablobut tũu wawadh bejnit, ã juí cáwap jĩ. Páant ã cáwachah, tũu chāha bac jéóhni mai Pabloíh téihyadh ã chāacáp jĩ.

4 Páant ã chāác ñuhachah ennit, caan quéwadh moón nin pah ĩ míc niijíp jĩ: “¿Nin newé cáacwādh mao jweini naniít? Pánih tigaá búdí nolihatdih ã jweí júuwáchah

yuhna, ã mao jweyátji jíib caandíh peéh chājna caá ã chājap. Pánihna, bũu ã wũnbípna caá”, ĩ míc niijíp jĩ.

5 Obohjeéhtih, Pabloboó caán maidih tũu cútna ã wimp yoh cáwap jĩ. Pánihni ĩ tubacap jĩ.

6 Páant ã chājachah ennit, caanjíh moón nin pah ĩ míc niijíp yuh jĩ: “Caandíh ã chalanachah, ã wũn buégbípna caá”, ĩ niijíp jĩ. Obohjeéhtih, maatápdih ĩ en ñuhachah yuhna, dedé ã tubacap jĩ. Páant ã tubacat enna, ĩ jenah joyádh jwúub tút nũmnít, nin pah queétjeh ĩ míc niijíp jĩ: “¿Caán jwĩpĩ pãp uúbhni roómpdh bóona níit?” ĩ niijíp jĩ.

7 Publio wūt jumni, áih jummat jwĩ aabápmant bah nibitjeh át jumup jĩ. Publio caanjíh moón ĩ maáh tajĩ. Pánihna, caán jwiít dih dooná ã wahachah, áih mũuná jwĩ aab béjep jĩ. Caanná jwĩ juibínachah, jwiít dih ã túi wēi jwááap jĩ. Pánih wēi jwááhnit, bíic peihcanni yeó jáap ájeéh jwĩ jumuchah, jwiít dih ã túi chājap jĩ.

8 Publio íp pahat yoyóp wũnna, ã lajachah, Pablo caandíh enedih ã bejep jĩ. Á pebh juibínit, teo jáha uúbhnit, caandíh ã boanap jĩ.

9 Páant ã booaat doonádh joinít, bita caanjíh moón wũnnit, ã booaat pínah niijná, Pablo pebhna ĩ juyáp jĩ. Pánih jainítdihbut teo jáha uúbhnit,

ã boonanap jĩ.

10 Pánihna, búdí wēinit, jwiítidih ĩ túi teo wáacap jĩ. Tálttimah, caan quéwamant jwĩ bejat túut chājachah, jwĩ bejni pínah jááj chóodih dedé jwĩ náahatdih wāhna, ĩ túi yac beedánap jĩ.

Pablo Roma tútchina ã juibíat

11 Biíh búdí jááj chóo Alejandria tútchimant jūóhni caan quéwadih mah noój láa át chāo jwáhup tajĩ. “Nin jááj chóodih teonitdih wapnit pínah”, niij jenah joinít, caán chóo wuúcdih chéne ĩ pāpniji Cástor, Pólux wūt jumnidih ĩ búudhnit ĩ ñuhup jĩ. Pánihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnít, jwĩ chúuh bejep jĩ.

12 Pánih chúuh bejnit, Siracusa wūt jumni tútchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwĩ chāo jwáhup jĩ.

13 Caán chóodih jwáub waadnít, púú Regio wūt jumni tútchina yoobópdihjeh jwĩ chúuh juibínap jĩ. Cheibit chóop yapapmant joh jūóhni johlit jwiítidih ã túi ub bejep jĩ. Chéne yeó jáap tálttimah, Puteoli wūt jumni tútchina chúuh juibínit, jwĩ aab béjep jĩ.

14 Caanjĩh moón Jesúhwā jwiítidih wēi jwāáhnit, ĩjeéh jwiítidih biíc semana ĩ chāo jwáhah túutap jĩ. Biíc semana tálttimah queétdih cádahnit, Roma tútchina jwĩ yoób aab béjep jĩ.

15 Roma tútchidih jwĩ toáh bejehah, Roma tútchidih moón Jesúhwā jwĩ bejat doonádih joinít, biíc poómp Foro de Apio wūt jumni jīb chājatboó jwiítidih jwāáat túut niijná, ĩt juí páñap tajĩ. Tálttimah, biíh poómp Romadih moonbát Tres Tabernas wūt jumni úwat pehbboó ĩt juí páñap tajĩ. Pánih queétdih jwāáhnit, búdí wēina, “Paá, weemdíh ma túi chājna caá”, Pablo Diosdih ã niijíp jĩ.

16 Roma tútchidih juibínit, Julio ã maáhdih Pablodih ã wāhup jĩ. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, biíh muúboó ã jumat túutap jĩ. Obohjeéhtih, ã jweicát pínah niijná, biíc soldadodih ã wapat túutap jĩ.

Pablo Roma tútchidih moondíh Jesúh doonádih ã naáwát

17 Biíc peihcanni yeó jáap tálttimah, Pablo caanjĩh moón judíowā ĩ maátadih ã pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ĩ míic wáac juyéchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Wā déewāá, weémboó jwĩ déewādih wā yéej chājcap jĩ. Jwĩ ñowā ĩ wutatjidihbut yeejép wā niijcáp jĩ. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wā jumachah, biquína jwĩ déewā weemdíh teonit, Romanowā ĩ maátadih nemat muúboó ĩ nemat túutap jĩ.

18 Pánihna, weemdíh wábh joinít, queét Romanowā ĩ maáta weemdíh ĩ bacaihip jĩ. “Nin newé ã yéej chājatji peéh

mao yohat ã wihcan caá”, ï niijíp jĩ.

19 Obohjeéhtih, jwĩ déewã ï maáta weemdih bacaat túutcan, újnit, Romanowã ï maátadih ï jepahcap jĩ. Páant ï jepahcah ennit, nin pah Romanowã ï maátadih wã niijíp jĩ: “Maáh César pebhboó weemdih ñi wahaá”, wã niijíp jĩ. Obohjeéhtih, weémboó wã déewãdih wã naóh yaccan niit.*

20 Pánihna, yeebdih eníhnit, ñijeéh míic wéheíhna, wã bíd bojop be. Jwiít judíowã jwĩpĩ páini Cristo ã boo pud júúwátidih wã naáwát peéh nin chéoni ítah tópdih wã duoná caá, át niijíp wut jĩ.

21 Páant ã niijíchah joinít, queét caandih nin pah ít niij jepahap wut jĩ:

—Conmant moón jwĩ déewã míih doonádih jwiítidih daác wahcan, dedé yeejép doonádihbut ï naóhcan be.

22 Obohjeéhtih, nihát tútchinadih moón Jesúsdih jepahnitidih ï új enatidih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Áih jáap bohéatidihbut yeejép ípĩ naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwĩ joíhna caá, Pablodih ít niijíp wut jĩ.

23 Bíih ï jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowã Pablo ã jumni munná ít juibínap wut jĩ. Páant ï juibínachah, túi cheibitjeh jwíih naóh jwíihni jipúú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jĩ. Moisés ã wutajidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ï daacátjidihbut

át naáwáp wut jĩ. Pánih caandih naóhna, Dios ã wahni, judíowã ï páini Jesús ã jumatdih jéihna, caandih ï jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jĩ.

24 Biquína ã naáwátidih ít jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahcap wut jĩ.

25 Pánihna, ï bacat pínah jätih, queétjeh ï míic újanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—Jon jätih jwĩ nuowã ï jepahcatji bíic yoobó yeebbút ñi jepahcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaiásji, Túini Espíritu ã jéihyanachah, nin pah jwĩ nuowãdih át niij naóh daacáp tajĩ:

26 ‘Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yahna, ñi beh joicán niit. Maatápdih enna yahna, ñi beh encan niit”, ma niijí.

27 “Maatápdih wã naáwáchah yahna, joíhcan, yoobópdih ï beh joicán caá. Queétdih wã booanachah, enna yahna, ï beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdih íta beh en tagaá. Pánih beh enna nihna, ï jenah joyátidih íta túut nuum tagaá. Páant ï túut nuumáchah nihna, queétdih ï yéejatidih wáta yoh tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaiás át

* 28:19 Hch 25.11

niij daacáp tajĩ. (Is
6.9-10)

Yeebbát biíc yoobó jepahcan-
nit ñi jumna caá.

²⁸ Páניהna, yeéb wã déewãá,
nindih ñi jéihyeé. Bũũ Dios
cãacwã ĩ yéejat yohat pínah
doonádih judíowã nihcannit-
dih ã wahna caá. Páניהna,
queétboó caandíh joinít, ĩ
jepahbipna caá, queétdih át
niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, íjna,
míc wéhenit, queét judíowã ĩt
bac bejep wut jĩ.

³⁰ Páant ã yapat túttimah,
chéne jópchi caanjíh Pablo ã
jumap jĩ. Dedé ã náahatnadih
caanjéh ã jíib chãj beedánap
jĩ. Páניהna, nihat caandíh
enedih juibínitdih wēinit,

³¹ Dios maáh ã jumap
doonádih, Jesucristoíh
doonádihbut úumcanjeh, ãpĩ
naáwáp jĩ. Ded caandíh
naáwát túutcanni ã wihcap jĩ.

Páant bóojeh tigaá wã
naáwát.

Lucas

ROMANOS

Queétdih ã túyat túutat

1 Weém, Pablo biíhdih daacát túutnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúíhwādhíh wā wahna caá. Jesucristo weemdíh ñíonit, áih táini doonádhíh nihát baácdih moondíh ã naáwát túutap jí.

2 Caán táini dooná pínahdih jon jātíh Dios naáwátdih naóh yapanitdih “Cāacwādhíh wā túi chājbipna caá”, át níj daacát túutap wut jí.

3 Caán dooná ã wūúh ded pah ã jumat naáwát caá. Pánihna, caán cāac jumna, David jūimená í jūima át jumap wut jí.

4 Pánih cāac jumna yuhna, jwí Maáh Jesucristo Dios wūúh jumna, dedé yéejat wihcanni át jumap wut jí. Pánih jumna, ã wunat túttimah, Dios caandíh ã wēpatjīh át jwúub booanap wut jí. Pánih booana, Jesucristo yoobópdih ã wūúh ã jumatdih cāacwādhíh át júutap wut jí.*

5 Caán Jesús tigaá weemdíh oinit, ã wēpatjīh áih táini doonádhíh nihát cāacwādhíh ã naáwát túutap jí, caandíh túi jengah joinít, í jepahat pínah níijná.

6 Yeebdíhbut áihwā pínah ã ñíwichah, ñit jepahap taga.

7 Yeéb Roma tútchidih moón Dioíhwā, bádí ã oinitdih nin núodih wā wahna caá. Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristojīh, yeebdíh oinit, í túi

teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah níijná.

Pablo Roma tútchina enedih ã bejīhat

8 Nindih yeebdíh wā jwíh naóhbipna caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jengah joyát doonádhíh nihát baácdih moón í joiná caá. Queét í naáwáchah, weembút joinít, bádí wā wēina caá. Pánih wēinit, Jesucristo ã wēpatjīh, jwí íip Diosdih nin pah wāpí níj úúbhna caá: “Paá, meemdíh í túi péeat túina caá”, wāpí níijná caá.

9 Dios weemdíh ã wutuchah wēi jepahnit, ã wūúh táini doonádhíh wā túi bohéna caá. Dios ã enechah, yeebdíh ã teo wáacat pínah níijná, yeó jáap jumat pah caandíh wāpí úúbhna caá.

10 Pánih úúbhna, nin pahbut wāpí níj úúbhna caá: “Paá, ¿būu jwuhna í pebhna enat túutna, weemdíh ma wahmi níit?” wā níijná caá.

11 Táini Espíritu weemdíh ã teo wáacat pah muntih, yeebdíhbut ã teo wáacat pínahdih wā náah yacna caá, yeéb Jesúsdhíh chah ñi túi péeat pínah níijná. ã wēpatdih ñi bíbohat pínahdih teo jáha úúbhna, yeebdíh bádí wā eníhna caá.

12 Jesúíhwā míc jumna, ã naáwátdih bícdih míc wéhenit, míc teo wáacna, chah jwí túi wēibipna caá.

13 Weém dawá tútchinaboó bohéjibichah, caán tútchinadhíh moón judíowā nihcannit táini doonádhíh joinít, dawá

* 1:4 Mt 1.1; 12.23

Jesúsdih ī jepahap jī. Pánihna, maatápdiĥ ñi pebhboó wā bejĥip yuh caá, dawá ñiĥ tātchidih moondíĥbut Jesúĥ doonádiĥ wā naáwáĥah joinít, ī jepahat pínah, yeebút Jesúsdih ĥah ñi jenah joyát pínah niijná. Wā údwā panihnit, caandíĥ ñi jéihyatdiĥ wā náah yacna caá.*

14 Nihat cāacwādiĥ túini doonádiĥ naáwát caá weemdiĥ náahap. Dahwani tātchinadiĥ moondíĥ, tātchi wiĥcapboó jumnitdiĥbut, bohénitdiĥ, bohécannitdiĥbut naáwát caá náahap.

15 Pánihni jumna, nihat yeéb Roma tātchidih moondíĥbut túini doonádiĥ búdí wā bohéihna caá.

Jesúĥ túini dooná ded pah ā jummat

16 Caán túini doonádiĥ joinít, det Jesúsdih túi jepahnitdiĥ Dios ā wēpatjĥ ā túi ubna caá. Caán doonádiĥ jwíĥ joinít, jwiít judíowā jwī jepahap jī. Jwī jepahat tātĥimah, judíowā nihcannitbut joinít, ĥt jepahap jī. Pánih joinít, jwī jepahachah, jwiít nihatdiĥ biíc yoobó ā wēpatjĥ ā túi ubna caá. Páant ā wēpatdiĥ jéihnit, “Caán túini doonádiĥ ī jepahachah, Dios queétdih ā túi ubbipna caá”, niĥ jenah joinít, caán doonádiĥ bohéna, wāpī tíccan caá.*

17 Pánih bohéna, nin pah wāpī niĥ naóhna caá: “Ded Jesúsdih túi jenah joinídiĥjeh ‘Nin túini caá’, Dios ā niĥ

enna caá. Páant ā niĥ enat pah, jon jāĥih nin pah ĥt niĥ daacáp tajĥ: ‘Caandíĥ túi jenah joinít diĥ “Queét túinit caá”, Dios ā niĥ enna caá. Pánih túi jenah joinítjeh páantjeh Diosjeéĥ ī túi jum̄bipna caá’, ĥt niĥ daacáp tajĥ”, wāpī niijná caá.*

Cāacwā ĥyéj ĥĥajat

18 Dios jeámant jum̄ni yeejép ĥĥajnitdiĥ ā en íjna caá. Pánih yéj ĥĥajna, ded pah Dios ā jum̄atdiĥ bita ī jéihyat déedih ī jāhna caá. Páant ī ĥĥajachah en íjnit, Dios búdí ā peéĥ ĥĥajbipna caá. Páant ā peéĥ ĥĥajat pínahdiĥ nihat cāacwādiĥ ā jéihyana caá.

19 Diosdiĥ jwiít cāacwā jwī jéih beedáĥah yuhna, ded pah ā jum̄atdiĥ caanjéĥ jwiít diĥ āt jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, caandíĥ jwī jéihyat pínah dedé bawat wiĥcan caá.

20 Diosdiĥ jéih encan yuhna, nihat ā ĥĥajatjiboodíĥ jwī jéih enna caá. Pánih ennit, “Caán nihatdiĥ Dios búdí ā wēpatjĥ ā ĥĥajni caá. Pánih ĥĥajni jum̄na, nihat ī maáh páantjeh ā jum̄bipna caá”, jwī niĥ jéihna caá.* Caandíĥ jéihna yuhna, det joyáh bojnitdiĥ Dios ā peéĥ ĥĥajbipna caá. Páant ā peéĥ ĥĥajachah, “Obohjeéĥtiĥ, ded pah ma jum̄atdiĥ jéihcan, meemdiĥ wā jenah joicáp jī”, det Diosdiĥ ī jéih niĥcán niít.

21 Dios ded pah ā jum̄atdiĥ jéihna yuhna, “Meém nihat

* 1:13 Hch 19.21
17.24-27

* 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18

* 1:17 Hab 2.4

* 1:20 Hch

ma chājnidiĥ enna, meemdíĥ búdí wā wēina caá”, dawá caandíĥ ĩt níj naóĥcap jĭ. Queétdih ā táí chājachah yuhna, queétboó caandíĥ “Weemdíĥ ma táí chājat táina caá”, ĩt níjcap jĭ. Páant caandíĥ ĩ joyáh bojatji jíib ĩ jenah joyát āt buo peét bejep jĭ.*

22 “Weém táí jenah joiní caá”, ĩ míic yee níjájti jíib, jenah joicánnit yoobát ĩt jumap jĭ.

23 Pánih jenah joicánnit jumna, Dios niĥat jéihni, páantjeh jumnidih ĩt wēicap jĭ. Pánih caandíĥ wēican, “Meémboó niĥat jéihni jumna, weemdíĥ ma jéih teo wáacna caá”, ĩ pāpniboodíĥ ĩt níj weñep jĭ. Jwiít cāacwā wannit pínah míic jwĭ jumna yuhna, cāac pah jíghnidih pāpnit, caandíĥ ĩt weñep jĭ. Pánih chājnit, jíijní, nuñúp, mai panih jíghnidihbut pāpnit, “Meémboó chah wēpni caá”, caandíĥ ĩt níj wēi naáwáp jĭ.*

24-25 Dios niĥat chājni ā jumuchah yuhna, caandíĥjeh ĩ wēi naáwát déeji, “Nít caá chah wēpni”, níj yee jenah joinít, ā chājnitboodíĥ ĩt wēi naáwáp jĭ. Páant queétdih ĩ wēi naáwáchah ennit, “Ī náahatdihjeh ĩ chāja naáh”, níjnit, Dios queétdih āt cádahap wut jĭ. Páant ā cádahat túttimah, queétjeh chah yeejép ĩ chājat pínahdihjeh jenah joinít, túic náah jumnidih

ĩt chājav jĭ. Pánih yeejép chājna, ĩih bácahdihbut ĩt míic yeejanap jĭ.

26 Páant ĩ yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ĩ náahatdihjeh ĩ bid dáhwa naáh”, níjnit, Dios queétdih āt cádahap wut jĭ. Páant íí náah chājatdih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh míicjeh ĩt yéej chājav jĭ.

27 Páant ĩ chājat pah muntih, neonábut yaáhdih ĩ en ĩinahat pah neoná míicjeh ĩt en ĩinahap jĭ. Pánih en ĩinahnit, queét neoná míicjeh ĩt yéej chājav jĭ. Pánih yéej chājnit, ĩ yéej chājatji jíib ĩih bácah, ĩih jenah joyátbut páantjeh āt yéej bejep jĭ.

28 Diosdih ĩ jwíih jéihna yuhna, “Caandíĥ jéihyat weemdíĥ dedé pínah nihcan caá”, ĩ níj jenah joyóchah ennit, Dios queétdih āt cádahap wut jĭ, ĩ jenah joyát déheni pah ā jumap pínah níijná. Páant ā cádahat túttimah, chah yeejép yoobát ĩt yoób jenah joyóp jĭ. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwĭ chājca naáh déedih ĩt chājav jĭ.

29 Pánih yeejép chājna, buubut nin pah ĩ jumna caá: Dedé ĩ en ĩinahatdihjeh ĩ yéej chājna caá. Ded pah bitadíĥ chah yeejép ĩ chājat pínahdih búdí jenah joinít jumna, cāacwādih mao yohnit jumna, chah dawá bíí déedih búdí en ĩinahnit jumna, tab yeenit jumna, yeejép dooná naóhnitbut ĩ jumna caá.

* 1:21 Ef 4.17-18

* 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

³⁰ Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jġgah encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wā náahatdih wā chājbipna caá”, ĩ niġ jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niġ jenah joinít jumna, bitadihbut páant niġ naóhni ĩ jumna caá. Chah yeejép ĩ chājat pínahdihjeh jenah joinít ĩ jumna caá. Ĩ mánadih jepahcannit jumna,

³¹ jenah joicánnit jumna, ĩ niġát pah chājcannit jumna, ĩ déewādih oicannit jumna, bitadih jġgah encan, ĩ teo wáaccan caá.

³² Páant yeejép ĩ chājatdih ĩ cádahcatji peéh Dios iġuġpna queétdih ā yohbipna caá. Páant ā peéh chājat pínahdih jéihna yuhna, ĩ yéej chājatdih ĩ cádahcan caá. Pánihna, bita ĩ yéej chājachah ennit, “Páant ĩ chājachah, ā túina caá”, queétdih ĩ niġ wēi naóhna caá.

2

Dios ā peéh chājat pínah yoobópdih ā jummat

¹ Yeéb cāacwā mícjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejépwā yoobát ĩ jumuchah, ĩ yéej chājat jġib, queétdih peéh chājat caá náahap”, ĩ niġ jenah joí? Yeebbút queét ĩ chājat pahjeh man tigaá biíc yoobó ĩ chājap. “Jwiít yéej chājcah, jwiítidih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ĩ jéih niġcán caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh

peéh chājatdih míc watna caá ĩ chājap.*

² Nihat yéej chājnitdih Dios ā peéh chājbipna caá. Yoobópdih chājni ā jumuchah, ā peéh chājatbut yoobópdih ā jummatdih jwġ jéihna caá.

³ Cāacwā mícjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, niġ naóh yacnit ĩ jumuchah, yeebbút biíc yoobó ĩ chājat jġib, yeebdíhbut peéh chājat ā jumbipna caá. “Jwġ yéej chājachah yuhna, āpġ peéh chājcan beé. Pánihna, buu pohba, ā peéh chājcan niít”, ĩpġ niġ jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant ĩ niġ jenah joí? Yeebdíhbut Dios ā peéh chājbipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, ĩ yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jġgah ennit, ā peéh chāj jwuhcan caá. Páant ā peéh chājcatdih enna, “Dios wā yéejatdih ā ġjcan caá”, ĩ niġ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ā táí chājatdih ennit, caandíh ĩ jepahat pínahdih páina caá ā chājap.

⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh ā jġgah enechah yuhna, yeebboó caandíh ĩ jepahíhcan caá. ĩ yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ā peéh chājbipna caá. Ā peéh chājat pínah yeó jáap jātíh, chah ĩ yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ā peéh chājbipna caá. Yeecanjeh, ā niġátji biíc yoobó ā peéh chājatdih nihat cāacwā ĩ

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37

jéihbipna caá.

⁶ Căacwă yoobó ded pah ĩ chăjatji jĭib Dios queédih ĩ jĭib chăjbipna caá.*

⁷ Det bitadih táinijeh chăjnit, Dios queédih ĩ wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jummat pah ĩ pehbóó jumíhnit, queédih bácah páantjeh Dios ájeéh ĩ jummat tútbitipna caá.

⁸ Obohjeéhtih, det ĩ náahatdihjeh chăjnit, bitadih túi chăjcannit, queétbodyóóh Dios búdí iijnit, ĩ peéh chăjbipna caá.

⁹ Páant ĩ peéh chăjachah, nihat yéejnit yoobó túbit yeejép ĩ yapbipna caá. Judíowă nihcannitdih ĩ peéh chăjbipna caá. Obohjeéhtih, judíowă Moisés ĩ wutatjidih bíbohna yuhna, ĩ túi jepahcatji jĭib queétbodyóóh chah ĩ peéh chăjbipna caá.

¹⁰ Det túi chăjnitdih, “Ñi túi chăjna beé”, ĩ niijbĭipna caá. Páant ĩ niijnitdihjeh Dios ĩ túi jummat tútbitipna caá. Judíowădih, judíowă nihcannitdihbut biíc yoobó ĩ túi chăjbipna caá.

¹¹ Dios nihat căacwă ded pah jwĭ chăjatdih enna, yeejépwădih, túinitdihbut yoobópdih ĩ chăjbipna caá. Pánih chăjna, judíowădih, judíowă nihcannitdihbut biíc yoobó ĩ chăjbipna caá.*

¹² Páant biíc yoobó chăjni ĩ jumachah, nin pah ĩ jumna caá: Moisés ĩ wutatjidih jéihcannitboó ĩ yéej chăjachah,

ĩ yéejat jĭib iiguĭpna ĩ bejbipna caá. Pánihna, biíc yoobó caán wutatjidih jéihnitbut ĩ yéej chăjachah enna, “Queédih peéh chăjat náahna caá, caán wutatjidih ĩ yap yohat jĭib”, Dios queédihbut ĩ niij enna caá.

¹³ Caán ĩ wutatjidih ĩ en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nit táinit caá”, Dios ĩ niij encan niit. Obohjeéhtih, ĩ wutatjidih túi jepahnitboodĭh “Nit táinit caá”, ĩ niij enbipna caá.

¹⁴ Judíowă nihcannit ĩ jéihyatjĭhjeéh túi chăjna, Moisés ĩ wutatjidih jéihcan yuhna, caandĭh ĩ jepahna caá.

¹⁵ Pánih jepahna, caán ĩ wutatjidih jéihcan yuhna, queét ĩ jenah joyátmant caán wutat panihni ĩ jumna caá. Páant ĩ jumachah, yéej chăjat jenah joyát ĩ jŭúwáchah, “Páant wă chăjachah, ĩ táican niit”, ĩ niij jéihna caá. Ded túi chăjatdih, yéej chăjatdihbut ĩ jéihna caá.

¹⁶ Pánihna, péeni yeó jáapdih Dios Jesucristodih căacwă ded pah ĩ yéej chăjatdih ĩ jweéatji jĭib ĩ peéh chăjat tútbitipna caá. Páant tigaá áih túini doonádih wăpĭ naóh bohéna caá.

Moisés ĩ wutatjidih judíowă ĩ jepahcat

¹⁷ Túini doonádih judíowădih bohéna, nin pah queédih wăpĭ niij naóhna caá: Yeéb judíowă, Moisés ĩ wutatjidih jéihnit jumna, “Jwiit judíowă

* 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 * 2:11 Dt 10.17

chah túinit jwĩ jumna caá. Jwiítjeh caá Dioíhwã”, ñi niij jenah joiná caá.

18 Caán wutatjidih jéihnit jumna, ded pah Dios ã náahatdihbut ñipĩ jéihna caá. Pánih jéihnit jumna, “Jwĩ túi chãjat pínahdih jéih ñíonit jwĩ jumna caá”, ñipĩ niij jenah joiná caá.

19 “Túí jéihnit jumna, jéih encannit panihnitdih jwĩ jéih teo wáacna caá. Jiiát panihnit jumna, dupúnapboó jumnit panihnitdih jwĩ jéih bohéna caá, ded pah túi chãjatdih í jéihyat pínah niijná”, ñipĩ niij jenah joiná caá.

20 “Jwiít judíowã caán wutatjidih jéihna, túi yoobópdih jéihnit jwĩ jumna caá. Pánih jumna, det jenah joicánnitdih, wébít panihnitdihbut jwĩ jéih bohéna caá”, ñipĩ niij jenah joiná yah caá.

21 Obohjeéhtih, páant niij jenah joiná yuhna, ¿dépanih tigaá queétdih ñi bohéihatdih yeebjéh ñi jwíih míic bohécan? Bitadih nuumát túutcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi nuúm?

22 Bitá í áa nihcannitjĩh yéej chãjat túutcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut bíic yoobó ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãj? Judíowã nihcannit í pãpnidih tabit iiná yuhna, ¿dépanih tigaá í pãpni ã ñuhat muunádih waadníit, orodih platadihbut ñi nuúm?

23 “Jwiít judíowã Moisés ã wutatjidih jéihnit jwĩ jumna caá”, wéi niijná yuhna, caán

wutatjidih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pánih yap yohna, ñi túi chãjcatdih ennit, “Dios páant wutni ã jumuchah, caandih jwĩ náahcan caá”, bita í niij jenah joimí nacaá.

24 Páant ñi chãjatdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Yeeb judíowã wút jumnit, ‘Diosdih wéinit poómp’, í niijnít yuhna, Dios ã wutatdih ñi yap yohochah enna, judíowã nihcannitboó Diosdih yeejép í naóh peétna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

25 Jwiít judíowãdihjeh quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat túutur wut jĩ, áihwã jwĩ jumatdih júutat túut niijná. Pánih bóodna, “Míihwã jumnit, Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahbipna caá”, Diosdih jwĩ niij júutna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwĩ jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ã wutatjidih jepahcan, ñi bóodatji yeebdíh dedé pínah nihcan caá.

26 Det judíowã nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjidih í jepahachah enna, “Nit wíihwã caá”, Dios queétdih ã niij enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ã niij enat pah muntih, queétdihbut bíic yoobó ã niij enna caá.

27 Dawá judíowã Moisés ã wutatjidih jéihna yuhna, caandih í jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judíowã nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ã wutatjidih í túi jepahna caá. Páant í

* 2:24 Is 52.5

jepahachah ennit, Dios jwiít judíowā dih nin pah ā niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ā wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ī jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjidih jéihna yuhna, caandíh ñi jepahcan? Yeébbodíh chah yeejép peéh chājat caá náahap”, ā niijbípna caá.

28-29 Judío yoobát ded pah ā jummatdih b̄w̄ wā naóhbirna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Ā wutatjidih jéihna yuhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wēi jepahni judío yoobát ā jumna caá. Pánihna, āih quehli nah yapat chódih ā bóod yohat tūtāt pah ā yéej chājatdih cádahna, ā jenah joyát dih ā tūt n̄umná caá. Pánihnidih “Nin túini caá”, Dios ā niij enna caá. Cāacwā caandíh ī wēi naóhcah yuhna, Diosjeh caandíh ā wēi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niij naóhna, “Jwiít judíowā jwī jumuchah, Dios jwiít dih ā wutatji pah bóodnit jwī jumuchahbat, dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá.

² Judíowā jwī jummat jíib, jwiít dih bádí túyat ā jumna caá. Dios naáwát dih jwiít dih āt jwíih wūhap tajī, bitadih jwī naóh yapaat pínah niijná.*

³ Obohjeéhtih, biquína jwī déewā caán naáwát dih jepahcan, “Ma wutatdih jwī túi jepahbirna caá”, ī niijátji pah īt chājcap jī. “Páant queét ī niijátji pah ī chājcah, Diosbat biíc yoobó ā niijátji pah ā chājbican nacaá”, ¿ñi niij jenah joi niít?

⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cāacwā yoobó yeenit ī jumuchah yuhna, Diosboó ā niijátji pahjeh ā chājbirna caá. Páant yeecanni ā jumuchah jéihna, jon jātih David, Dios naáwát dih naóh yapani, ā yéej chājatdih naóhna, nin pah āt niij daacáp tajī:

“Wā yéej chājachah ennit, ‘Peéh chājat caá náahap meemdíh’, ma niijícah, yoobópdih naóhni ma jummatdih nihat ī jéihna caá. Pánih jéihnit, ded meemdíh ā jéih yap yohcan niít”, āt niij daacáp tajī. (Sal 51.4)

⁵ Biquína ī jenah joyátjīhjih nin pah īta niij jenah joi tá yuh caá: “Jwiít jwī yéej chājachah, Dios yoobópdih ā jummatdih cāacwā chah īta jéih taga. Pánihna, jwī yéej chājachah, ā túina caá. Páant túini ā jumuchah, jwī yéejat peéh chājna, Dios yoobópdih āta chājcan taga”, īta niij jenah joi tá yuh caá.

⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwī yéej chājatdih peéh chājcan, yoobópdih chājni āta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihat ī yéej chājat jíib āta jéih

* 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 * 3:2 Sal 147.19-20

peéh chājcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ĩta niĳ jenah joi tá yuh caá: “Jwiit cāacwā yeenit jumna, jwī niĳátji pah jwīpī chājcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwī jummatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ā jumuchah, chah jwīta túi jéih taga. Páant ā jumuchah, jwī yeeatji jĳib peéh chājat āta wihcan taga.

⁸ Páant niĳ jenah joiná, “Yeejép chājna, Dios táini ā jummatdih júutna caá jwī chājap. Pánihna, ¿jwī yéej chāj jĳih?” ĩta niĳ jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowā ĩ bohéna caá”, biquína jwiitdih ĩ niĳ yee naóhna caá. Páant ĩ niĳ yee naáwáchah joinít, “queétdih peéh chājat caá náahap”, Dios ā niĳát yoobópdih caá.

Jwiit nihat cāacwā ā peéh chājnit pínah jwī jummat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeéb ñi niĳ jenah joi? ¿Jwiit judíowā bita chah táinit niit jwī jummap? Nihcan caá, wā déewā. Nin pah yeebdih wā jwūub naóhna caá: Jwiit judíowā, judíowā nihcannitbut nihat biic yoobó Dios ā peéh chājnit pínah míc jwī jumna caá.

¹⁰ Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapanit ĩ daacátji pah-jeh tigaá ā jummap:

“Ded yoobópdih chājni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ā jummatdih ĩ túi jenah joicán caá. Nihat cāacwā yoobó caandih

joihcan, bidcannit mícjeh tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac púud bejat pah ĩt chājap taga. Ded túi chājni ā wihcan caá. (Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)

¹³ ĩih jacnaboó cāac ĩ yohni jaáh jéwe lajna ā wĳij bacaat pah caá ā jummap. Wéhena, yeeat mícjeh ĩ naóhna caá. Mai ā chāacáchah, āih man cāacdih ā yéejaat pah, queét yeenit bitadidh ĩpī yéejana caá. (Sal 5.9; 140.3)

¹⁴ Pánih yeenit, bitadidh jió waadaát pah chājnit, tūbit jūihnitbut ĩ jumna caá. (Sal 10.7)

¹⁵ Pánihnit jumna, cāacwādih mao yohíhnitjeh caá ĩ jummap.

¹⁶ Ded ĩ bejepboó jumnitdih yeejép chājna, ĩpī moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadidh túi chājcan, ĩjeéh ĩ túi jumcan caá. (Is 59.7-8)

¹⁸ Diosdih jenah joicánjeh, ĩ jepahcan caá”, ĩt niĳ daacáp tajĳ. (Sal 36.1)

¹⁹⁻²⁰ Páant ĩ niĳ daacátjidih náhninit, jwiit judíowā nin pah jwī niĳ jéihna caá: “Nihat Dios naáwátji jwīih pínah caá. Páant ā jumuchah, jwiitdih caá caandih jepahat náahap”, jwī niĳ jéihna caá. Ā watatdih jéihna yuhna, caandih jepahcan, “Jwiitdih yéejat peéh wihcan caá”, jwī jéih niĳcán caá. Jwiit judíowā Dios ā peéh chājnit pínah jwī jummat pah mūntih,

nihat baácdih moón judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã peéh chãjbipna caá. ã wutatdih nihat cáacwã jwĩ túi jepahcan caá. Páant jwĩ jepahcah, Moisés ã wutatjidih joinít, Diosdih jwĩ yap yohatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnít, Diosdih nin pah jwĩ jéih niijcán caá: “Ma wutatdih wã túi jepahachah, ‘Túini ma jumna caá’, weemdih ma niij enmi nacaá”, jwĩ jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, áihwã jwĩ jummat

21-22 Páant niij péanit, jwiít cáacwã ded pah Diosjeéh jwĩ túi jummat pínah ã jenah joyátjidih buu yeebdih wã naóhbipna caá. Moisés ã wutatjidih jepah beedácan, jwiít nihat Dios biíc dih jwĩta jéih jumcan tagaá. Caandih jéihna, caán wutatjidih ded pah jwĩ jepahatdih jenah joicánjeh, det Jesucristoboodih jepahnitdih, “Queét túinit caá”, ã niij enna caá. Jon játih Moisés, Dios naáwát dih bita naóh yapanitbut caán ã jenah joyátjidih ít daacáp tajĩ. Pánihna, buu ded pah Dios jwiít dih “Nít túinit caá”, ã niiját pínahdih jwiít nihat cáacwãdih át jéihyanap taga. Jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut Dios biíc yoobó ã túi chãjna caá.*

23 Yéejnit míic jumna, jwiít nihat jwĩ yéej chãjna caá. Jwĩ túi chãjat pínahdih Dios ã jwĩh jenah joyátji pah biíc

yoobó jwĩ chãjcan caá. Dios ã túyatdih yuúp jwĩ jumna caá.

24 Páant jwĩ túi chãjcah yuhna, Dios jwiít dih búdí ã oyochah, Jesucristoboó jwĩ yéejat jíib buudáát panihnidih jíib chãjna, jwiít dih át wun wuhup wut jĩ. Páant jwĩ jíib buudáát dih ã jíib chãjachah, “Nít túinit caá”, jwiít Jesús dih jepahnitdih Dios ã niij enna caá. Jwiít dih jíib náahcanjeh, jwĩ túi chãjcatdih át yohop taga.

25 Jon játih moón ĩ yéej chãjatdih ĩj enna yuhna, Dios queétdih át peéh chãjcap wut jĩ. Pánih peéh chãjcan yuhna, yoobóp dih chãjni júutat túut niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojip taga, jwĩ yéejat jíib wun wuhnít, áih meépdih ã yoh wúhat pínah niijná. Pánih wun wúhna, áih meépdih yoh wúhatdih jwĩ túi jenah joyóchah ennit, Diosboó jwĩ yéej chãjatdih ã ĩj cádahna caá. Pánih chãjnit, jon játih moondih ĩ yéejat jíib peéh chãjcanjeh, Jesús nihat cáacwãboodih jwĩ yéejat jíib buudáát dih át jíib chãjap wut jĩ. Páant ã chãjachah, Dios ded pah ã niijátji pahjeh yoobóp dih chãjni ã jummatdih jwiít dih át jéihyanap wut jĩ.

26 Pánih jéihyanít, Jesús dih jepahnitdih “Nít túinit caá”, ã niij enatdihbut ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobóp dih chãjni caá”, jwĩ niij jéihna caá.

27-28 Páant ã chãjachah jéihnít, nin pahbut jwĩ

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16 * 3:21-22 Gá 2.16

niij jéihna caá: “Moisés ã wutajjidih jwĩ jepahachah ennit, ‘Nit wã peéh chãjnit pínah nihcan caá’, Dios jwiítidih ã niijcán caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh jwĩ jepahachah enna, ‘Nit táinit caá’, ã niij enna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, “Weemjéh wã táí chãjat jíb Dios weemdíh ã wëi enna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá. “Dios ã wutatdih táí jepahat jíb, ‘Nit táinit caá’, Dios ã niijbípna caá”, çjwĩta niij jenah joi táiniit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesús jwiítidih ã wun wãhatjidih táí jenah joinít, caánboodíh jwĩ jepahachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

29-30 Dawá jwĩ déewã nin pah ipĩ niij jenah joiná caá: “Jwiít judíowãdihjeh Dios jwĩ maáh ã jumna caá. Queét judíowã nihcannitdih ã maáh nihcan caá”, ipĩ niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biícjeh jumna, nihat cáacwãdih ã maáh ã jumna caá. Pánih jumna, Dios jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut jwiít nihatdih biíc yoobó jwĩ maáh ã jumna caá. Jwiít judíowã Jesús ã wun wãhatjidih táí jenah joinít, jwĩ jepahachah, jwiítidih “Nit táinit caá”, ã niij enna caá. Judíowã nihcannitbut biíc yoobó Jesúsdi h jwĩ jepahachah, queétdihbut “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.*

31 Pánihna, Jesús ã wun

wãhatjidih jenah joinít, ç“Moisés ã wutajjidih jwĩ cádahachah, ã táimi nacaá”, jwĩta niij táiniit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesúsdi h jepahna, Moisés ã wutajjidihbut jwĩ jepahna caá.

4

Abraham Diosdih ã táí jenah joyáti

1 ВУН, jwĩ нно Abrahamdih ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdíh wã jwũub náhniabipna caá.

2 Abraham ded pah ã táí chãjatji jíb “Nin táini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah táini caá wã jumap”, ãta jéih niij tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijni pínah ã wihcan caá.

3 Páant ã jumuchah, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niijátidih joinít, caandíh ãt táí jenah joyóp wut jĩ. Páant ã táí jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdi h tigaá’, Dios caandíh ãt niij enep wut jĩ”, ãt niij daacáp tají.*

4 Ded maátadi h ã teo wãhuchah, caandíh ipĩ jíb chãjna caá. Oboh ipĩ jíb wãhcan caá. ã tewat jíbbeh ipĩ wãhna caá.

5 Obohjeéhtih, ded teo wãhcan, Diosdih ã táí jenah joyóchah ennit, “Nin táini caá”, caandíh ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, dedé ã

* 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20 * 4:3 Gn 15.6; Gá 3.6

túi chājat jīb pohba nihcan caá.

⁶ Pánihna, ded Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, ded pah ã chājatjidih jenah joicánjeh, “Nin túini caá”, Dios caandih ã niij enna caá. Páant ã niij ennidih Dios ã túi chājatdih Davidji nin pah ãt niij daacáp tajī:

⁷ “Ded ã jepahcatdih Dios ã yohochah, wēinit, ã túi jumna caá. “Ã túi chājatdih wã jwúub encan niit”, caandih Dios ã niijíchah, wēinit, ã túi jumna caá.

⁸ “Nin túini caá. Caandih dedé yéejat peéh chājat wihcan caá”, Dios ã niij enni wēinit, ã túi jumna caá”, David ãt niij daacáp tajī. (Sal 32.1-2)

⁹ ¿Judíowājeh bóodnit ã jumachah, Dios ã yéej chājatdih ãt yohji taniit? Nihcan caá, wã déewã. Judíowã nihcannit, bóodcannitdihbut ã yéej chājatdih ã yohna caá. Pánih jumnit, queét nihat biic yoobó wēinit, ã túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chājatjidih jwúub náhniat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios ãt niij enep wut jī.

¹⁰ Nindihbut náhniat caá náahap: ¿Débólhji ta tigaá Abrahamdih páant ãt niij enji? ¿Bóodni ã jumat túttimahji taniit? Nihcan wut jī. Bóodni ã jumat pínah jãtjih “Nin túini caá”, Dios caandih ãtát niij enep wut jī.

¹¹ ã bóodat pínah jãtjih Abraham Diosdih ãt túi jenah

joyóp wut jī. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih ãt niij enep wut jī. Páant ã jumatdih júutat túut niijná, Dios caandih ãt bóodat túutap wut jī. Pánihna, caán ã bóodat pínah jãtjih, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinit judíowã nihcannit, bóodcannitdih “Nit túinit caá”, Dios ãt niij enep wut jī. Páant biic yoobó ã niij ennit ã jumachah, Abrahamji jwī nwo ã jumat pah queétdihbut ã nwo man tigaá ã jumap.*

¹² Pánihna, det bóodnit judíowãbut Diosdih ã túi jenah joyóchah, Abraham ã nwoji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah jãtjih Diosdih ãtát túi jenah joyóp wut jī. Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh mantih, judíowã ã túi jenah joyóchah, Abraham ã nwoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwī nwoji caá”, niij jenah joiná yuhna, Diosdih ã túi jenah joicáh, Abraham ã nwoji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwátjidih “Yoobópdih tigaá”, Abraham ã niját

¹³ Jon jãtjih Dios nin pah Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jī: “Meém, ma jumená pínah biicdih, nihat baác dih moón ã nwowã pínah ñi jumna caá”, ãt niijáp wut jī. Páant ã niijíchah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jīb ãt nihcap wut jī. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”,

* 4:11 Gn 17.10

caandih niij ennit, páant át niij naáwáp wut jĩ.*

14 “Moisés ā wutatjidih jepahnit, jwiitjeh tigaá nihat baácdih moón ĩ n̄owā jwĩ jumap”, jwĩ déewā ĩpĩ niij jenah joiná yuh caá. Páant ĩ niij jenah joyát yoobópdih jumna nihna, Diosdih jwĩ túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ā niijátjibut dedé pínah āta nihcan tagaá.*

15 Dedé wutat wihcah, caandih yap yohatbut āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ā wutatji ā jumuchah, cāacwā caandih ĩ yap yohochah ennit, Dios queétdih búdí ā ĩjna caá. Pánih ĩjnit, ĩ yap yohatji jīb, queétdih ā peéh chājibna caá.

16 Obohjeéhtih, Moisés ā jumat pínah jātih, Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jĩ. Caán Diosdih ā túi jenah joyát pah, det caandih jepahnit Abraham ā jumená panihnit ĩ jumna caá. Moisés ā wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih ĩ túi jenah joyóchah, biíc yoobó ā naáwátji pah Abraham ā jumená ĩ jumna caá. Pánihna, ded pah jwĩ chājat jīb ā jumená jwĩ jumcan niit. Obohjeéhtih, Diosdih jwĩ túi jenah joyát jībjuh caá, páant jwĩ jumap.*

17 Dios Abrahamdih ā niijátji pahjuh nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: “ ‘Dawá baácnadih moón ĩ n̄o pínah meém ma jumna caá’, Dios

Abrahamdih át niij naáwáp wut jĩ”, ĩt niij daacáp tajĩ. Dios w̄annitdih booani, dedé wih jw̄hcannidih jumat túitnidih Abraham át túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, Abraham Diosdih ā túi jenah joyát pah, jwiitbut túi jenah joinit jwĩ jumuchah, “Nit Abraham ā jumená man tigaá”, Dios jwiitdih ā niij enna caá.*

18 Abraham weh wihcanni behe yoobát ā jumuchah, Dios caandih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Cúiwā dawá ĩ jumap pah, óonna pahbut ma jumená ĩ jumbipna caá. Pánih jumnit, dawá baácdih moón ĩ n̄o panihni ma jumbipna caá”, Dios caandih át niijáp wut jĩ. Pánih weh wihcan yahna, “Ā niiját yoobópdih tigaá”, át niij jenah joyóp wut jĩ. Páant caandih ā túi jenah joyóchah, Dios ā niijátji pah át túi chājah wut jĩ.*

19 Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih át jéih weh chājcap wut jĩ. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih wadu jumcap wut jĩ. Páant w̄annit dée ĩ jumuchah yahna, “Jwiit jwĩ weh wihcan niit”, Abraham át niij jenah joicáp wut jĩ. Páant niij jenah joicán, Diosdih át túi jenah joí cádahcap wut jĩ.*

20 “Ā niijátji pah ā jéih chājcan niit”, át niij jenah joicáp wut jĩ. “Dios wēpni,

* 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29

* 4:14 Gá 3.18

* 4:16 Gá 3.7

* 4:17 Gn

17.5 * 4:18 Gn 15.5 * 4:19 Gn 17.17

ã niijátji pah túi chājni caá”, niij wēi naóhñit, caandíh át túi jenah joí cádahcap wut jī.

21 “Dios ded pah weemdíh ã niijátji pah biíc yoobó ã jéih chājna caá”, Abraham át niij jéihyep wut jī.

22 “Páant ã niij jéihyechah, ‘Abraham túini caá’, Dios caandíh át niij enep wut jī”, Dios naáwátdih naóh yapani át niij naóh daacáp tajī.*

23 Páant niij daácna, Abrahamdihjeh pohba niij daácna át chājcap wut jī.

24-25 Obohjeéhtih, jwiítbut jwī jéihyat pínah niijná, át niij daacáp wut jī. “Diosdih jwī yap yohatji jíib, jwī Maáh Jesúsdiñ át wun wūhat túutap wut jī. Pánih wunnijidih át jwúub boanap wut jī”, jwī niij jenah joyóchah, Diosboó “Nít túinit caá”, jwiítidihbut ã niij enna caá.*

5

“Nít túinit caá”, Dios ã niij ennit ded pah jwī jumat

1 Jesucristodih jwī túi jenah joyóchah, “Nít túinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, jwī Maáh Jesucristo jwiítidih Diosjeéh ã túi jumat túutna caá.

2 Caandíh túi jenah joinít, ã oinit jwī jumuchah, “Ūmcanjeh weemdíh jūóhñit, ñi úubú”, Dios jwiítidih ã niijná caá. Áihwā jumna, túttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán túini yoobát ã jumat pahjeh jwiítbut biíc

yoobó jwī jumat pínahdih jenah joinít, búdí jwī wēina caá.

3 Dawá láa jwiítidih yeejép ã yapachah yuhna, biíc yoobó jwī wēina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih chah jwī túi jenah joyátdih jwī jéihna caá. Pánih jéihñit, yeejép ã yapachah yuhna, búdí jwī wēina caá.

4 Páant yeejép ã yapachah yuhna, wēinit, caandíh jwī túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah túinit jwī jum bejna caá. Pánih chah túinit jum bejna, Dios ded pah jwiítidih ã túi chājat pínahdih jenah joinít, jwī wēi páina caá.

5 Pánihna, jwiít wēi páinitdih Dios Túini Espíritudih átát wūhap taga, jwījeéh ã jumat pínah niijná. Túini Espiritu jwījeéh jumna, Dios jwiítidih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, nindihbut jwī niij jéihna caá: “Jwiítidih Túini Espiritu ã teo wáacpina caá, Dios pebhna juibínit, caan páh jwī túi jumat pínah niijná”, jwī niij jéihna caá.

6 Nin wā naáwátdih jenah joinít, Dios jwiítidih ã túi chājat pínahdih chah ñi jéihbipna caá: Jwiít jwī yéej chājatdih jéih cádahcan, ã jíib buudátdih jwī jéih jíib chājcah, Dios ã jenahat láa, Jesucristoboó jwī yéejat jíib át wun wūhap wut jī.

7 Ded túi chājnidih biíhboó áta wun wūhcan taga. Biíh túi chājni yoobátdih búdí oinit,

* 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5

úumcanjeh wun wāhni pínah
ã jum dée caá.

8 Obohjeéhtih, jwiít
yeejépwā yoobát jwī jum
jwuhuchah, jwī yéejat jīb
Cristoboó át wun wāhup wut
jī. Páant ã wun wāhuchah,
Dios jwiítidih ded pah bádí ã
oyatdih ã jéihyana caá.

9 Pánih jwiítidih wun wāhnit,
āih meép ã yohochah, “Nit
táinit caá”, Dios jwiítidih ã
niij enna caá. Páant niij
enna, jwiítidih iiguípna bejnit
déejidih át táí ubup wut jī.
Pánihna, yeejépwā jwī jum
jwuhuchah, ã wun wāhatjīh
“Nit táinit caá”, jwiítidih ã niij
enatdih jwī jéihna caá. Pánih
jéihnit, “Buu nit táinitdih en
iijcan, wā peéh chājcan niít”,
jwiítidih ã niijátidih chah jwī
jéihna caá.

10 Diosdih eníhcannit jwī
jum jwuhuchah, ã wāúh ã
wunatjīh jwī yéejatdih yohnit,
chénaboó jwī míic eníhcatdih
Dios át ámohop wut jī. Pánih
ámohnit, jwiítidih āihwā át
chājap wut jī. Páant āihwā
jwī jumuchah, nindih chah
jwī táí jéihna caá: “Buu Dioíh
wā jumuchah, weemdih peéh
chājat wihcah, Jesús boo
pud jūóhnit, pūh laab béjni
jumna, weemdíhbut ã pebhna
ã táí juibíát táutbipna caá”,
jwī niij jéihna caá.

11 Páant jwī táí juibíát
pínahdih wēinit, nindihbut
chah jwī wēina caá: Buu nin
baácboó jwī jum jwuhuchah,
jwī Maáh Jesucristo ã
wunatjīh Dios jwiítidih āihwā

át jumat táutap wut jī. Páant
ã jumat táutatdih jéihnit,
caandih bádí jwī wēi naóhna
caá.

*Adán, Cristo ded pah mácah
ĩ chājatji*

12 Jwīih jumni Adán wūt
jumni, ã yéej chājachahjeh, nin
baácđih yéejat át jwīih waadáp
wut jī. Páant ã yéej chājat jīb,
wunatbut át waadáp wut jī.
Adán ã yéej chāj waawáchah,
nihat jwiítbut yéej chājnit jwīt
jum jwīhip wut jī. Pánih
yéej chājnit jumna, jwiít nihat
wunnit pínah míic jwīt jumup
wut jī.*

13 Dios Moisésdih ã wutat
táutat pínah jātih, nin baácđih
moón jwīt yéej chājap wut
jī. Obohjeéhtih, páant jwī
yéej chājachah yuhna, ã wutat
wih jwuhcah, caandih yap
yohatbut át wih jwuhcap wut
jī. Páant wihcah, caandih yap
yohat peéh chājatbut át wih
jwuhcap wut jī.

14 Páant yap yohat peéh
chājat ã wih jwuhcah yuhna,
Adán táttimah jumnit nihat
ĩt wunup wut jī. Moisés ã
jumat pínah jātih, caán wutat
ã wih jwuhcah yuhna, caán
láa jumnit ĩt wunup wut jī.
Adán Dios ã wutatjidih ã
yap yohatji pahjeh queétjeh
chājcan yuhna, queét ni-
hatbut bíic yoobó ĩt wunup
wut jī. Páant wunnit ĩ
jumuchah jéihnit, “Adán ã
yap yohochahjeh, nihat
jwiítbut bíic yoobó yap yohnit
panihnit jwīt jumup wut jī”,
jwī niij jéihna caá. Pánihna,

* 5:12 Gn 3.6-19

Adán yéej chāj waóhni ã jumatji pahjeh, túttimah nin baácna jǎóhni Jesucristoboó túi chāj waóhni át jumap wut jǐ.*

15 Obohjeéhtih, Dios cǎacwǎdih oinit, ã teo wáacatboó Adán ã yap yohatji pah át nihcap wut jǐ. Adán biícjeh jumna yuhna, ã jwǐih yéej chǎjatji jíib dawá jwǐt buudáp wut jǐ. Obohjeéhtih, Dios jwiít dih búdí oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baácboó wahna, túini yoobát át chāj wúhup wut jǐ. Jesucristo biícjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih át túi ubup wut jǐ, jeáboó jwǐ túi jubíát pínah niijná.

16 Dios cǎacwǎdih oinit, ã teo wáacat Adán ã yap yohatji pah át nihcap wut jǐ. Adán biícjeh jumna yuhna, ã yéej chǎjatji jíib, nihat cǎacwǎ Dios ã peéh chǎjnit pínah jwǐt jumap wut jǐ. Pánih peéh chǎjnit pínah jumna, dawá jwǐ yéej chǎjachah yuhna, jwiít dih búdí oina, teo wáacnit, Dios jwǐ yéejatdih ã yohna caá. Pánih yohna, “Nit túinit, wǎ peéh chǎjnit pínah nihcan caá”, jwiít dih ã niúj enna caá.

17 Adán biícjeh jumna yuhna, ã jwǐih yéej chǎjachah, nihat cǎacwǎdih ã chǎúúchah, jwǐ wǎnna caá. Caán yoobóp dih tigaá. Páant ã jumachah yuhna, ninboodíh jwiít jwǐ wǐibipna caá: Búu jwǎh Dios jwiít cǎacwǎdih oinit, teo wáacna, Jesu-

cristo biícjeh ã wǎnatjǐh jwǐ yéejatdih yohna, “Nit túinit caá”, jwiít dih ã niúj enna caá. Páant jwiít dih ã niúj enechah, ãjeéh páantjeh jwǐ túi jumnipna caá.

18 Pánihna, Dios ã wǎtatjidihjeh biíc ã yap yohatji jíib, jwiít nihatbut yap yohnit jwǐ jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihat Dios ã peéh chǎjnit pínahbut jwǐ jumna caá. Pánihat pah mǎntih, biíc newé Jesucristo ã túi chǎjatji jíib, jwiít nihat yéejat yohnit jwǐ jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwǐ jumachah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ã niúj enna caá. Pánihna, jwiít nihat caandíh jepahnit ãjeéh páantjeh jwǐ túi jumnipna caá.

19 Biíc newé Adán Dios ã wǎtatdih ã yap yohatji jíib, “Nit yéejnit caá”, dawádih Dios át niúj enep wut jǐ. Pánihna, biíh newé Jesucristo Diosdih ã túi jepahat jíib, “Nit túinit caá”, dawádih Dios ã niúj enna caá.

20 Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi túttimah, Jesucristo nin baácboó ã jǎúwát pínah jǎtih, Dios ã wǎtatdih cǎacwǎdih Moisés át naóh yapanap wut jǐ, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwǐ jumatdih jwǐ jéihyat pínah niijná. Pánih yap yohnit yoobát jwǐ jumachah yuhna, jwiít dih búdí oinit, jwǐ yap yohat chah Diosboó jwiít dih búdí át teo wáacap wut jǐ.

21 Jwǐ yéej chǎjat jíib, jwiít nihat wǎnnit pínah míicjeh jumna, Dios biíc dih jwǐta jéih

* 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwādhíh búdí oinit, jwī Maáh Jesucristodih āt wah deyanap wat jī, jwiít dih ā teo wāacat pínah niijná. Pánih teo wāacnit, “Nit táinit caá”, jwiít dih Dios ā niij enechah, caán biíc dih páantjeh jwī táí jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwī jummat

¹ Wā déewā biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiít dih oinit, chah ā táí teo wāacat pínah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá.

² ¡Páant nihcan caá, wā déewā! ¡Jwī yéej chājca boj jīh! Jwī yéejat dih yohna, Cristo jwiít dih ā wan wāhuchah, jwiítbut ājeéh wannit panihnit jwī jumna caá. Páant jwī jumuchah, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jūúwáchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá. Wanníh báhahjidi bita ī yéej chājat táutuchah, ā jepahcat pahjeh muntih caandíh jwī jepahcan níit.

³ Nindihbut ñi táí náhninaá: jwiít dih ī daabánachah, Jesúsíhwā jumna, ājeéh wannit panihnit jwī jummat dih bitadhíh júutna jwī chājap be.

⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoíh báhahdih ī yohochah, jwiítbut ājeéh yohnit panihnit jwī jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwī íip nihat jéihni, táí chājni, ā wēpatjīh Cristodih ā boonachah,

jwiítbut ā boonit panihnit jwī jumna caá. Pánih boonit panihnit jumna, ā wēpatjīh táut nūmnít, jáap cáac jumnit panihnit jwī jumna caá. Jáap cáac jumnit panihnit jumna, ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyádhíh jwī jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoíhwā ājeéh jwiítbut wannit panihnit jumna, wannit ī yéej chāj cádahat pah, jwiít dihbut yéej chāj cádahat caá náahap. Ájeéh jwiítbut boo pud jūóh nit panihnit jumna, Dios ā weñat pínahboodíh jeh chājat caá náahap.

⁶⁻⁷ Det wannitjidih yéej chājat jenah joyát ā wihcan caá. Páant ā wihcat dih jéihnit, nindihbut jwī táí jéihna caá: Cristodih jwíh jepahna, ājeéh wannit panihnit jumna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jwúub jūúwáchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá.*

⁸ Pánihna, Cristojeéh wannit panihnit jumna, táí chājat táut niijná, ājeéh jwúub boo pud jūóh nit panihnitbut jwī jumna caá. Pánih boo pud jūóh nit panihnit jumna, ā wēpatjīh ājeéh páantjeh jwī jumbipna caá.

⁹ Caandíh jéihnit, nindihbut jwī jéihna caá: Cristo ā jwúub boo pud jūúwát táttimah, chéneji ā jwúub wancan níit, páant muntih. Pánih boo pud jūóh nit, wanat dih āt yap yohop wat jī.

¹⁰ Jwiít cáacwā jwī yéej chājat jíib, Cristo bíic láajeh wanna, ā jwúub boo pud

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

jűúwát túttimah, ded pah chājna, Dios ā wēpatjīh āpī chājna caá, cāacwā caandīh bádí ĩ weñat pínah niijná.

11 Pánihna, ājeéh wənnit panihnit jwī jummatdih jenah joinít, “Buu yéej chājat jenah joyát wā maáh panihni nihcah, Jesúih jumna, caánboó wā maáh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, weembát ājeéh jumnit, Dios ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih wā jéih yap yohna caá”, ñi niúj jenah joyoó.

12 Páant yéej chājat jenah joyát ā jűúwáchah, caandīh ñi jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandīh ñi yap yohbipna caá.

13-14 Moisés ā wutatjidih jwī jepahat jíib nihcan, Dios biíc dih jwī túi jumna caá. Obohjeéhtih, túi oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ājeéh át jumat túutup wut jī. Pánih ājeéh jumna, ā teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ā náahatdih yap yohnit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wənnit, jwúub boo pud jűóhnit panihnit jumna, Dios ā náahatboodīh jeh ā wēpatjīh túi chājnit ñi jumúú.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni ā jumat

15 ¿Páant wā naáwáchah, ded pah tigaá yeéb ñita niúj jenah joí? Dios ded pah jwī chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandīh túi jenah joinít dih át túi ubup taga.

Pánih túi ubnit, Moisés ā wutatjidih jepahat jíib át nihcan taga. Pánih túi ubnit jumna, ¿chah jwíta yéej chāj taniít? ¿Nihcan caá, wā déewā!

16 ¿Nindih ñi jéihcan niít? Deddih jepahna, caán jwī maáh ā jumuchah, caandīh teo wəhñit jwī jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwī jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát jwī maáh panihni ā jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyátdih jepahna, iiguípna bejnit pínah jwī jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodīh jepahna bácah, caandīh teo wəhñit jumna, túi chājnit jwī jumna caá. ¿Caandīh ñi jéihcan niít?

17 Játih yéej chājnit ñi jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át jum jwuhup taga. Obohjeéhtih, buu jwuh túini doonádih túi jenah joinít, caánboodīh ñi túi wēi jepahna caá. Pánihna, ñi túut numátdih “Búdí túina caá”, Diosdih jwī niijná caá.

18 Pánih túi wēi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát ā jűúwáchah yuhna, caandīh ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, táiniboodīh jepahna, caandīh teo wəhñit panihnit ñi jumna caá.

19 Ded pah maáta ĩ jummatdih ñi túi jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjīh yeebdīh wā naóhna caá, wā bohéatdih ñi túi beh joyát pínah niijná. Játih yéej chājnit jum jwuhna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap

taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chãj bejep taga. Páant yéej chãjat jenah joyátdih ñi jepahat pah muntih, bũũ jwũub túut nũũmnít, túiniboodíh caá jepahat náahap, Dios ã náahat pahjeh chãjnit ñi jumat pínah niijná.

²⁰ Jãtíh yéej chãjat jenah joyátdih jepahna, túiniboodíh ñit jéih jepahcap jĩ.

²¹ Caán láa yéej chãjna, dedé túi jumatdih ñit bid juicáp jĩ. Páant ñi yéej chãjatji jíib iiguípna ñita bej tagaá. Pánihna, bũũ ñi yéej chãjatjidih náhninit, túicnit, búdí ñi jĩgahna caá.

²² Bũũ jwũh yéej chãjat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioíhwã jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwãjeh jumna, ã náahat pahjeh chãjnit, ãjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.*

²³ Nindih jwiútdih túi náhníat caá náahap: Jwĩ yéej chãjat jíib, iiguípna bejnit pínah jwĩta jum tagaá. Obóhjeéhtih, jwĩ Maáh Jesucristo jwiútdih ã wũn wãhatjidih túi jenah joinít, caandíh jwĩ jepahachah, jwiútdih ãjeéh páantjeh Dios ã jumat túutbipna caá. Pánih túi chãjna, jwiútdih ã jíib náahcan níit.

7

Ded pah Moisés ã wũtatji

¹ Wã déewãá, cãacwã ñi wũtat ded pah ã jumatdih ñi túi jéihna caá. Cãac ã báadh

jwũhna, caán wũtatdih jepahat caá náahap. Obóhjeéhtih, ã wũnat túttimah bácah, caán wũtatdih jepahat ã wihcan caá.

² Páant ã jumũchah, Moisés ã wũtatjibat nin pah ã niijná caá: “Yad wili mijeéh bóoójhjeh mi jumũ naáh”, ã niijná caá. Páant ã wũtũchah yũhna, mijeéh bóo ã wũnat túttimah, caánt biíhdih mi jéih áa jumna caá.

³ Mijeéh bóo páantjeh ã jumũchah yũhna, caánt biíhjeéh jumnit, yeejép chãjnih caá mi jumũp. Obóhjeéhtih mijeéh bóo ã wũnat túttimah, caán wũtat miíh pínah nihcah, biíhdih jwũub áa jumna, mi yéej chãjcan caá.

⁴ Páant ã nihat pah muntih, yeebbút wã déewãá, Jesúíhwã jumna, ãjeéh wũnnit paníhñit ñi jumũchah, Moisés ã wũtatji níih pínah nihcan caá. Pánihna, bũũ Cristodih jwũub áa jumnit paníhñit jumna, caán jwũub boo pũd jũóhniíh ñi jumna caá, Diosdih túi chãj wũhat túut niijná.

⁵ Jãtíh yéej chãjat jenah joyátdih jepahna, jwĩ ñinahatdihjeh chãjnit, Moisés ã wũtatjidih jwĩ joyóchah, caandíh chah yap yohíhat ãpĩ jígohop jĩ. Páant jwĩ yap yohatji jíib, iiguípna bejnit déeji jwĩ jumũp jĩ.

⁶ Caán láa Moisés ã wũtatji jwiútdih chéoni pah át jumũp jĩ. Obóhjeéhtih, bũũ Cristoíhwã ãjeéh wũnnit paníhñit jumna, jwũub watnit paníhñit jwĩ jumna caá.

Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh táiniboodih jwĩ jéih chãjna caá. Páant ã jumuchah, Moisés ã wutatji buu jwuh jwĩh pínah nihcan caá.

Ded pah jwĩ yéej chãjat

7 Páant niijná, ¿Moisés ã wutatjidih ded pah tigaá jwĩta niij? ¿Caán wutat yeejép niit ã jumup, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chãjat ã jumatdih wãta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ã jumup: “Bitaih bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, ãt niij wutup jĩ. Páant ã niij wutcah, en ñinahat yéejat ã jumatdih wãta jéihcan tagaá.*

8 Caán wutatdih wã jéihyat táttimah, caandih yap yohihna, bitaih bií déedih wãpĩ búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandih yap yohihat wihcah, bitaih bií déedih wãta en ñinahcan tagaá.

9 Pánihna, dedé wutatdih wã jéihyat pínah jãtih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jíib ã peéh chãjatdihbut wã jéihcap jĩ. Obohjeéhtih, “Páant ñi chãjca bojoó”, ã niij wutatdih wã jéihyat táttimah, yap yohihna, caandih búdí wãpĩ chãjihip jĩ. Páant wã yap yohatji jíib, iiguipna bejni pínah wãt jumup jĩ.

10 Pánihna, yéejni nihcan, Dios ã wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wãta túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna,

caán wutatdih yap yohnit, wã yéejat jíib iiguipna bejni pínah wãt jumup jĩ. Caán wutatboó túi chãjat túutni ã jumuchah, caandih wã yap yohatji jíib iiguipna bejni déeji wãt jumup jĩ.

11 Pánih yéej chãjni jumna, caán wutatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chãjnit, wã túi yapbipna caá”, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Yéej chãjatboó “táinidih” niijni pah ãt jumup jĩ. Pánihna, ã wutatdih jéihna yuhna, wã yap yohat jíib iiguipna bejni déeji wãt jumup jĩ.*

12 Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wã chãjap: Moisés ã wutatji túini ã jumna caá. Caán yoobópdiw watnit, táinidihjeh ã chãjat túutna caá.

13 Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdih iiguipna ã bejat túut niit? ¿Nihcan caá, wã déewã! Caan póhba ã bejat túutcan caá. Wã yéej chãjat caá weemdih iiguipna ã bejat túutup. ã wutatdih wã jéihyat táttimah, caán wutatdih yap yohna, wã yéej chãjatdih wã jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wã yap yohochah ennit, “Wã yéejat yeejép yoobát ã jumna caá”, wã niij jéihna caá. Pánihna, tabit yéej chãjni wã jumatdih jéihnit, iiguipna bejni pínah wã jumatdihbut wã jéihna caá.

14 Dios wut jĩ Moisésdih páant ãt wutat túutup wut jĩ. Pánihna, caán wutat Dioih ã

* 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21 * 7:11 Gn 3.13

jumuchah, túini ã jumatdih jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejnijeh wã jumna caá. Pánih jumna, yéej chãjat jenah joyát dih jeh pahni wã jumna caá.

15 Ded pah túinidih chãjĩhna yuhna, wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdih chãjcat caá náahap”, niij jenah joiná yuhna, caandihjeh wãpĩ chãjna caá. Ded pah wã chãjatdih wã jéihcan caá.*

16 Yéej chãjĩhcan yuhna, caandihjeh wãpĩ chãjna caá. Páant wã chãjihcatdih chãjna, “Dios ã wutát túini caá”, niijná caá wã chãjap.

17 Weemjéh pohba wã yéej chãjcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wã jumát jĩib, yéej chãjat jenah joyátboó wã maáh panihni jumna, weemdih ã yéej chãjat túutna caá.

18 Wã jenah joyát yeejép mic ã jumatdih wã túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdih ã wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wã chãjat déedih, weemjéh wã jéih chãjcan caá.

19 Túiniboodih wã chãjat déedih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wãpĩ chãjna caá.

20 Pánihna, wã chãjihcatdih chãjna, weemjéh pohba caandih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chãjat jenah joyátboó weemdih ã wutna caá.

21 Nin pah weemdih ã jumna caá: Túiniboodih

chãjihna yuhna, yéej chãjihatbut ãpĩ jũohna caá.

22-23 Dios ã wutát dih búdí wéina yuhna, caolih diitboó mic mawat panihni ãpĩ jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdí wã chãjihna yuhna, yéej chãjihatboodih chah jenah joinit, wãpĩ chãjna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wã jéih cádahcan caá.

24 Páant yéej chãjatdih jéih cádahcan, iiguipna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wã jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wã jumuchah, ¿déhe tigaá weemdih túi ubni áta jum?

25 Jwĩ Maáh Jesucristo caá weemdih túi ubni pínah ã jumap. Caandih wã túi jepahachah, wã yéejatdih yohnit, weemdih ã túi ubbipna caá. Páant ã teo wáacatdih jéihnit, “Jesús dih wah deyanit, ma teo wáacat tútatdih túina caá, Paá”, Dios dih wãpĩ niijná caá. Pánihna, nindih wã túi jéihna caá: wã jenah joyátjĩh Dios ã wutát dih wãpĩ jepahihna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios dih jepahihni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chãjat jenah joyát ã jũuwáchah, caánboodih wãpĩ jepahna caá.

8

Túini Espiritu ded pah jwiútdih ã teo wáacat

1-2 Pánihna, iiguipna jwĩ bejat déejidih Jesucristo ã túi ubuchah, áihwã jumna, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh jwĩ

* 7:15 Gá 5.17

yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espírituboodíh jwī jepahachah, Dios biícđih jwiítđih ā túi jummat túutna caá. Páant biícđih jwī jumuchah, jwiít Jesucristoihwāđih buu dedé peéh chājat pínah wihcan caá.

³ Moisés ā wutatjđih jéih jepah beedácanit jumna, jwiít mícjeh caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Páant ā wutatđih yap yohnit jwī jummat jíib, Dios biícđih jwī túi jumcap jī. Caán wutat jwiítđih ā jéih teo wáaccah yuhna, Diosboó jwiítđih ā túi teo wáacap jī. Caán ā wūhđih nin baácboó āt cáac jummat túutap wat jī, jwī yéejat jíib ā wun wūhat pínah niijná. Pánih wun wūhna, Jesús jwī yéejat jíib buudáat panihndih āt jíib chājap wat jī.

⁴ Páant ā jíib chājachah, jwiítboó Túini Espiritu ā wēpatjīh Dios yoobópdih jumniboodíh jwī jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ā wutatđih jéih buujácan yuhna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh jwī jéih buujána caá.

⁵ Det ī nínahatđihjeh chājīhñit, ded pah ī náahatđih ĩpī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā náahatđih jenah joinítboó ā wutat pahjeh ĩpī chājna caá.

⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatđih wā chājachah, ā túina caá”, ded niúj jenah joiní Diosđih eníhcanni jumna, Dios ā wutatboodíh ā jepahíhcan

caá. Páant ā jepahíhcat jíib, caandíh jéih jepahcan, iiguípna bejni pínah ā jumna caá. Det pánihnitboó Diosđih ĩ jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espiritu ā teo wáacatjīh ā náahat pahjeh wā chājbična caá”, det niúj jenah joinítboó Diosjeéh páantjeh ĩ jumbična caá.

⁹ “Wā náahatđihjeh wā chājbična caá”, niúj jenah joí cádahnit, Túini Espiritu nījeéh ā jumuchah, yeéb ā náahatboodíh nī chājna caá. Det Túini Espiritu wihcannitboó Cristoíhwā nihcan caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, yeébboó āihwā nī jumuchah, Túini Espiritu nījeéh ā jumna caá. Pánihna, yéejat jíib nīih bácah ā wunuchah yuhna, caán nījeéh ā jumuchah, nīih caolih túi booni ā jumna caá. Pánihnit nī jumuchah, Dios yeebdíh “Nít túinit caá”, ā niijíchah, páantjeh ājeéh nī jumbična caá.

¹¹ Dios jwiítđih wahni Túini Espiritu jwījeéh jumna, Jesúsđih ā booaatji pahjeh mantih jwiítđihbut ā booa bična caá. Pánih booanit, jáap bácah jwiítđih ā chāj wūhbična caá.*

¹² Wā déewāá, jwiít jwī náahatđihjeh chāj cádahnit, caandíh jwūub chājcat caá náahap.

¹³ Jwī weñat pínahđihjeh chājñit jumna, iiguípna bejni pínah tigaá jwī jumap. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh yéej chājatđih

* 8:11 1Co 3.16

cádahna, páantjeh Diosjeéh jwĩ jambipna caá.

14 Det Túini Espíritudih péenit jumna, Dios weh caá.

15 Caán Túini Espiritu jwĩjeéh ã jummat pínah jãtìh, Dios ã peéh chãjatdih jwĩ úum jwuhap jĩ. Obohjeéhtih, buu Dios weh jumna, Túini Espiritu ã teo wáacatjìh “Oini Paá”, úumcanjeh caandìh jwĩ jéih niijná caá.*

16 Túini Espiritu jwiít dih nin pah ã niij jéihyana caá: “Yeéb yoobóp dih Dios weh ñi jumna caá”, ã niijná caá.

17 Æ weh jwĩ jumuchah, “Wã wehdih túinidih wã chãj wãhbipna caá”, Dios ã niijátji pah, jwiít dih, Jesucristo bíicdih, ã túi chãjbipna caá. Pánihna, Cristoíhwã jwĩ jummat jìib yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó túi wēnìt, ãjeéh maáta jwĩ jambipna caá.*

Dios ded pah jwiít dih ã túi chãjat pínah

18 Buu nin baácboó jum jwuhna, yeejép jwĩ yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnít, chah túinìt jwĩ jummat pínahdih jenah joinít, nin baácboó jwĩ yeejép yapatdih “Oboh jumni ã jumna caá”, wã niij jenah joiná caá.

19 Dios weh jeáboó ãjeéh jumnit, jwiít maáta jwĩ jummat pínahdih búdí enìhna, nihat Dios ã chãjnitjibut ì pãina caá.

20 Caán ã chãjnitji ì jwìih túi jumuchah yuhna, cãacboó

ã jwìih yéej chãjatji jìib, queébtut bíic yoobó wunnit pínah ìt jum jwìhip wat jì. Caanjéh pohba páant ãt bejcap wat jì. Diosboó ã chãjnitjidih wunnit pínah ãt jum jwuhat túutap wat jì.*

21 Dios ã chãjnitji wan beednít déejidih túinìt ã jwúub chãjbipna caá, páant mantih. Dios wehdih ã túi túut nuúm beedaát pahjeh mantih, bíic yoobó ã chãjnitjidihbut ã túi túut nuumbípna caá.

22 Obohjeéhtih, buu nihat ã chãjnitji wunnit pínah míic ì jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba ñaacát pah Dios ã chãjnitjibut yeó jáap jummat pah búdí tuba ñaacni panìhnit ì jum jwuhna caá. Páant ì jummatdih jwiít jwì jéihna caá.

23 Jwiít dih Túini Espiritu ã jumuchah yuhna, bíic yoobó tuba ñaacnit panìhnit jwì jum jwuhna caá. Nin baácboó jwì jum jwuhuchah, caán jwĩjeéh jumnit, jwiít dih túini ã chãj wãhna caá. Æ pebhna jwì jubínachah, chah búdí jwiít dih ã túi chãj wãhbipna caá. Pánihna, jwiít Dios ã wehdih yoobóp dih ã túut nuúm beedaát pínah, ãjeéh jwì túi jummat pínah, jáap bácah jwiít dih ã wãhat pínahdihbut búdí jwì wēi pãina caá.*

24 “Páant ã chãjbipna caá”, niij wēi jenah joinít, iiguípna bejnit déejidih ã túi wbnit jumna yuhna, páantjeh ã túi túut nuúm beedánit jwì jum

* 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6 * 8:17 Gá 4.5-7 * 8:20 Gn 3.17-19 * 8:23 2Co 5.2-4

jwuhcan caá. ã túut nuúm beednit jamna, páant ã chãjat pínahdih jwíta pãican tagaá.

²⁵ Obohjeéhtih, ã chãjat pínahdih encan yuhna, Díos jwiít dih ã túi túut nuúm beedáát pínahdih jéihnit, jwí wëi pãina caá.

Túini Espiritu jwí wúbátdih ã teo wáacat

²⁶ Buu túi jéihcannit jwí jumachah enna, Túini Espirituboó jwiít dih ã teo wáacna caá. Diosdih ded pah wúbát pínahdih jwí jéihcah, caán Túini Espiritu jwiít dih búdí ã teo wáacna caá, yoobópdih jwí wúbát pínah niijná. Jwiítboó búdí wúbíhna yuhna, jwí wéheatjìh jwí jéih buujácah, jwí ípdih yoobópdih naóhni jwiít dih ã wúbh wáacna caá.

²⁷ Dios ded pah jwí jenah joyátdih túi jéih beedána, ded pah Túini Espiritu jwiít dih ã wúbh wúhatdihbut ã túi jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwádh Dios ã náah yacat pah, jwiít dih Túini Espiritu apí wúbhna caá.

Cristo ã wēpatjìh yéejatdih túi yap yohnit jwí jamat

²⁸ Jwiít nihat Diosdih oinit, ã náahatdih chãjnit pínah ã ñíonit jwí jumachah, Dios jwiít dih apí túi en daoná caá. Ded pah jwí yapachah, jwiít dih ã teo wáacna caá, caandíh chah jwí túi jenah joyát pínah niijná. Páant ã chãjatdih jwí túi jéihna caá.

²⁹ Jwiít áihwá jwí jamat pínahdih Dios biíhmah átát

jéihyep wut jì. Pánih jéihnit, ã wúuh Jesucristo ã jamat biíc yoobó jwiít dih át jamat túutup wut jì, dawá ã úudwá jwí jamat pínah niijná. Páant jwí jumachah, caánboó jwí úud jeñé caá ã jumup.*

³⁰ Biíhmah áihwá jamat túutnitdih át ñíwip wut jì, “Nit túinit caá”, jwiít dih ã niij enat túut niijná. Páant niij ennit, ã pebhboó ájeéh maáta pínah jwiít dih át waadánap wut jì.

³¹ Caandíh jéihnit, nin pahbat jwí jéihna caá: Dios ã oinit jwí jumachah, det jwiít dih ì en jüih buujácan niit.

³² Dios ã wúuhdih át wahap wut jì, jwí yéejat peéh ã wun wúhat pínah niijná. “Wá wúuhdih tubit oina, caandíh wá wunat túutcan niit”, át ni-ijcáp wut jì. Pánih wahnit, ded pah jwí náahatdihbut ã túi wëi teo wáacnipna caá.

³³ Dios jwiít dih ñíona, “Nit túinit caá”, ã niij ennit jwí jumachah, “Queét yeejépwá caá”, det jwiít dih ì jéih niij naóh yaccan caá.

³⁴ Cristo jwí yéejat jüib wun wúhna, jwáub boo pud jüóhnit, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant chüudnit, caán biíc dih nihatdih wutni ã jamna caá. Pánih jamna, jwíh pínahdih apí wúbh wúhna caá, det jwiít dih peéh chãjat túutna, ì jéih naóh yaccat pínah niijná.

³⁵ Cristo jwiít dih búdí ã oyochah, “Queét dih ma oi cádaahá”, bita ì ni-ijchah yuhna, ã jepahcan

* 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

niít. Jwiít dih yeejép ã yapachah, bita jwiít dih yeejép ã chãjachah, jwĩ nuugáp wunuchah, yégueh wihcannit jwĩ jumuchah, jwiít dih tobohat ã jumuchah, jwiít dih ã mao yohochah yuhna, Cristo jwiít dih ã oi cádahcan niít.

³⁶ Dios naáwát dih naóh yapani páant jwĩ yapat pínah dih nin pah át niíj daacáp tají:

“Yeó jáap jumat pah míh wã jwĩ jumat jíib jwiít dih iijnit, ã mao yohíhna caá. Ì mao jeémát pínah ovejawã pah jwiít but jwĩ jumna caá”, át niíj daacáp tají. (Sal 44.22)

³⁷ Páant yeejép jwĩ yapachah yuhna, Cristo jwiít dih oina, búdí ã teo wáacát jíh wēinit, jwĩ túi yap yohna caá.

³⁸⁻³⁹ Jesucristo íhwã jwĩ jumuchah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ã oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ã oi cádahcan niít. Jwĩ wunuchah, jwĩ báadhdachah, buubut, túttimahbut, ded pah jwiít dih ã yapachah yuhna, ã oi cádahcan niít. Ángelwã, nemépwã, nin baác dih moón ã maáta, japmant moón, nump bóo tólihmant moón, “Queét míh wã dih ma oi cádahaá”, Dios dih ã niíjchah yuhna, ã jepahcan niít. Pánihna, nihat Dios ã chãjnitboó caandíh ã jéih oi cádahat túutcan niít. Pánih búdí oina, jwiít jwĩ Maáh Jesucristo íhwã dih Dios ã oi cádahcan niít.

9

Judíowã Dios ã ñíonit

¹⁻² Weém Cristo íh jumna, “Wã déewã, judíowã caandíh ã náahcat dih búdí wã jígahna caá’, niíjná, yoobóp dih niíjná caá ma chãjap”, Túini Espíritu weemdíh ã niíj jéihyana caá.

³ Wíih baác dih moón, wã déewã, Israel ã jaimená, Cristodih ã náahcat jíib iiguípna ã bejbipna caá. Pánihna, “Wã déewã dih búdí oinit, iiguípna ã bejcat pínah niíjná, túut nuumnít, weémboó iiguípna wãta bej tagaá, queét ã túi yapat pínah niíjná”, wãpí niíj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant niíj jenah joiná yuhna, wã jéih chãjcan caá.

⁴ Queét wã déewã Israel jaimená jumna, Dios ã weh pínah queéd dih át níwip wut jí. Ded pah áihwã ã jumat pínah dih queéd dih át naáwáp wut jí. Moisés jum láa áih yeh iigátjéh queéd dih át waáwáp wut jí. Æ wut at dih Moisésj dih queéd dih át jwíh naáwát túutap wut jí. Dios dih ã weñat pínah muudíh queéd dih át chãjat túutap wut jí. Æ túi chãjat pínah dih queéd dih wut jí Dios át naáwáp wut jí.*

⁵ Jwĩ nuowã Abraham, Isaac, Jacob queét bíic peihcannit, jwiít judíowã dih cáac waowã ã jumuchah, jwiít ã jaimená caá. Jesucristobut, ã jaima yoobát át jumap wut jí. Caán Jesucristo Diosjeh mantíh jumna, nihat chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jumat pah caandíh jwĩ túi wēi

* 9:4 Ex 4.22

naóh jǐih. Páant tií ã jum̃u naáh.

6 Páant wã naáwáchah, nin pah ñita niíj jenah joi tágaá: “Dios ã naáwátji pah biíc yoobó jwiít Israel ã jum̃enádih áihwã pínah át chãjcap taga”, ñita niíj jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquína Israel ã jum̃ená jum̃na yuhna, Dioíhwã yoobát nihcan caá.

7 Nin pah caá: Biquína Israel jum̃ená Abraham jum̃ená í jum̃uchah yuhna, “Abraham jum̃ená yoobát nihcan caá”, queétdih Dios ã niíj enna caá. Nin pah Dios át niijíp wut jǐ: “Obohjeéhtih, ma wãúh Isaac jum̃ená bácah ma jum̃ená yoobát í jum̃bipna caá”, Dios Abrahamdih át niijíp wut jǐ.*

8 Páant ã niíj naáwáchah joinít, nindih jwí jéihna caá: Abraham jum̃ená cãac jum̃na yuhna, Diosdih túi jenah joicán, ã weh nihcan caá. Dios ã niijátjidih túi jenah joinítjeh tigaá Abraham ã jum̃ená pohba.

9 Nin pah Dios Abrahamdih át niíj naáwáp wut jǐ: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih mantih wã jwáub jéúwúchah, majeéh bóli Sara ma wãúhdih mi túuhbipna caá”, át niijíp wut jǐ.*

10 Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jum̃ap wut jǐ. Queét chénat pah í íip Isaac jwí nuó át jum̃ap wut jǐ.

11-12 Í cãac jum̃at pínah

játi, túini, táicatdih í chãj jwuhcah, ded pah í chãjatdih jenah joicánjeh, caandíh náahna, úudyiboodíh Dios át ñíwip wut jǐ. Pánih ñíonit, Rebecadih nin pah át niijíp wut jǐ: “Weép jeñé ã úuddih ã teo wãhbipna caá”, caántdih át niijíp wut jǐ.*

13 Páant ã ñíwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajǐ: “ ‘Jacobdih caá wã oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodíh wã iiná caá’, Dios ã niijná caá”, át niíj daacáp tajǐ.*

14 Caandíh jenah joinít ¿ded pah tigaá jwíta niíj? “Ded pah í chãjatdih jenah joicánjeh, ã náahnidihjeh pánih ñíona, Dios yoobópdih ã chãjcan caá”, ¿jwíta niíj tániit? ¡Pánihcan caá!

15 Dios Moisésdih nin pah ã niijátjidih jwiítidih náhnit caá náahap: “Det wã náahnitdihjeh wã jǐgah en teo wáacpina caá”, Dios ã niijná caá, át niíj daacáp tajǐ.* Ded pah cãac ã chãjatdih jenah joicánjeh caandíh ñíonit, yoobópdih ã chãjna caá.

16 Jwiít cãacwã jwí náahat pah nihcan, ded pah jwí chãjat jíbbut nihcan, det ã náahnitdihjeh Dios ã jǐgah en teo wáacna caá.

17 Faraón Egipto baácdih moón í maáhdih ded pah Dios ã niijátjidih náhnit, “Dios ã chãjat yoobópdih ã jum̃na caá”, jwí niíj jéihna caá. Nin pah Faraóndih át niijíp wut jǐ:

* 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19

“Egipto baácdih moón ĩ maáh pínahdih meemdih maáh wã waadánap jĩ, nihatdih wã wēpatdih wã jútat túat niijná. Pánihna, ded pah meemdih wã chājachah ennit, nihat baácdih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, ĩ niij naóhbična caá”, Dios caandih ĩ niijp be, Moisés át niij daacáp tajĩ.*

18 Dios det ĩ náahnitdihjeh ĩ jġah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjéh ĩ jepahat túatcan caá. Pánihna, Dios ded pah ĩ náahatdihjeh ĩ jéih chājna caá.

19 Pánih chājni ĩ jamuchah ennit, weemdih nin pah ĩita niij tágaá: “Dios ĩ náahnitdihjeh ĩ jġah enechah, jwiitboó caandih yap yohna, jwĩ bujácán niit. Pánih yap yohna, jwĩ jéih bujácáh, ¿dépanih tigaá caán jwiitdih ĩ peéh chājihna?” niij ĩjnit, weemdih ĩita uúbh joi tágaá.

20 Nin pah yeebdih wãta niij jepah taga: ¿Yeéb cãacwã oboh jamnit jamna yuhna, Diosdih ĩita jãih niit? Ded wáam dahdih ĩ nawachah, ĩ naoni dahboó caandih nin pah ĩ jéih niij jãihcan caá: “¿Dépanih tibeé weemdih nin pah jġohni dah ma nao?” ĩ jéih niijcán caá. Pánihna, yeéb Diosdih jãihna, caán wáam dah ĩ jãihñat pah niijná caá ĩi chājap.*

21 Wáam dah naoni ĩ náahat pah caán wáam déepjihjeh mantih dawá mácah jġohni dahnadih ĩ jéih naona caá. Biquína túini wáam

dahnadih naona, biih oboh jamnidihbut ĩ jéih naona caá. Pánihna, caán ĩ nawat dée, Diosbut ĩ náahat pahjeh jwiitdih ĩ jéih chājna caá.*

22 Iguípna bejnit pínah ĩ yéej chājatdih búdí ĩ ĩjatdih jútat túat niijná, Dios queétdih ĩ peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, ĩ wēpatboodih jútat túat niijná, queétdih ĩ peéh chājat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdih ĩ yéej chājatdih át enah boj jwuhap wut jĩ.

23-24 Ded pah ĩ tái jumat, ĩ wēpatdihbut ĩ jġah ennitdih át jéihyanap wut jĩ. Jwiitdih jãtih átát ĩiojip taga, caán biicdih jamnit, ĩ wēpat, ĩ táyatdihbut jwĩ bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiit ĩ ĩionitboó biquína judiowã, bita judiowã nihcannitbut jwĩ jamna caá.

25 Páant ĩ yapat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Oseas nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Jãtih wũhwã nihcan- nitjidih “Yeéb wũhwã caá”, wã niijbipna caá. Jãtih wã oican- nitjidihbut “Yeéb wã oinit caá”,* wã ni- ijbipna caá’, Dios ĩ niijná caá. (Os 2.23)

26 ‘Wũhwã yeéb nihcan caá’, ĩ niijnitjiboó Dios báadhni weh ĩ jumbipna caá”, át niij daacáp tajĩ. (Os 1.10)

27-28 Jon jãtih Isaíasbut Is- rael ĩ jamenádhin nin pah át

* 9:17 Ex 9.16

* 9:20 Is 29.16; 45.9

* 9:21 Jer 18.4-6

* 9:25 1P 2.10

niij daacáp tajĩ:

“Dios cãacwã ã yéej chãjatdih bádí íjnit, waícanjeh queétdih ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwĩ buujácat pah, Israel ã juimená dawá ã jumuchah yuhna, det caandih jepahnitdih-jeh Dios ã túi ubbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaías nin pahbut ãt niij daacáp tajĩ:

“Jwĩ Maáh Chah Wēpni, biquína jwĩ déewãdih ã túi ubcah, jwiít judíowã jwíta buúd beed tágaá. Pánihna, Sodoma, Gomorra tãtchidih moondih peéh chãjna, ã yoh beedáat pahjeh muntih jwiítidihbut ãta yoh beedá tagaá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 1.9)

Judíowã túini doonádih ã náahcat

³⁰ Nindih túi náhnat caá náahap: judíowã nihcannit Jesucristodih túi jenah joinít, ã jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios ãt niij enep taga. Dios bícdih ã túi jummat pínahdih ã bidcah yuhna, Dios queétdih ãt túi ubup taga.

³¹ Obohjeéhtih, Israel ã juimená judíowãboó “Jwiít Dios ã wutatdih jwĩ chãjachah, caán bícdih jwĩ túi jambipna caá”, niij jenah joí bidna yuhna, Moisés ã wutatjidih jepahíhna yuhna, ãt jéih buujácap taga. Pánihna, túinit ã jumíhna yuhna, ã wutatdih ã

jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios ãt niij encap taga.

³² ¿Dépanih tigaá túinit jumíhna yuhna, ã buujácan? “Dioíhwã jumíhna, jwĩ jenah joyátjìhjah Moisés ã wutatjidih jwĩ jéih jepahna caá”, niij jenah joinít, Diosdih túi jenah joicánjeh, ãt jéih buujácap taga. Jesúih túini doonádih naóhna, nin pah jwĩpĩ niijná caá: “Jwĩ tóocni jee dáh panihni Cristo ã jumna caá”, jwĩpĩ niij naóh bohéna caá. Det jee dáhdih buug lánitboó ã tóocni dahdih ãpĩ íjna caá. Pánihat pah, Cristoíh doonádih joinít, tóocni jee dáhdih ã íijat pah caandihbut íjnit, Dios bícdih ã jéih jumcan niít.

³³ Páant Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Jerusalén tãtchiboó ã tóocat pínah jee dáh panihnidih wã jwejna caá. Caandih tóoc buugnít, ã buug lánini dahdih cãacwã bádí ã íjibipna caá. Caandih ã íijat pah caán tãtchidih moón caán jee dáh panihnidih ã náahcatji jíib, wã pebhna ã juibícan niít. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih túi jenah joinítboó wãjeéh jumna, ã túi wēibipna caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 28.16)

10

¹ Israel ã jumená wã déewã iiguipna bejnit pínah ï jumuchah, búdí wã jġahna caá. Pánih jġahnit, Dios queédih ã túi ubat pínahdih náah yacna, búdí wã úbhna caá.

² Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét Dios ã náahat pah búdí ï chājihna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih chājihna yuhna, Dios ded pah ã chājat tútatdih yoobópdih ĩpĭ jéihcan caá.

³ ï jenah joyátjġhjah túini ï chājihna yuhna, Dios ã náah yacatdih ï jéih bujjácan caá. Pánih bujjácan yuhna, Dios ã teo wáacat pínahdih ï jenah joicáh, queédih “Nit táinit caá”, ã niġ encan caá.

⁴ Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joinítboodih “Nit táinit caá”, Dios ã niġ enna caá. Pánihna, Moisés ã wutatjidih jwĭ jepahat jġib túi ubnit jwĭ jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodih túi jenah joĭ jepahnitdihjah ã túi ubna caá.

⁵ Moisésjah jon jātih nin pah át niġ daacáp tajĭ: “Det Dios ã wutatdih túi jepahnitdihjah ã túi ubbipna caá”, át niġjġp tajĭ.*

⁶⁻⁷ Páant ã niġ daacáchah yuhna, bujjwuh det Cristodih túi jenah joinítidihjah “Nit táinit caá”, Dios ã niġ enna caá. Cristoih doonádih bohéna, nin pah jwĭpĭ niġ naóhna caá: Dios ã wahni Cristojah nin baácboó átát dei juyáp tajĭ. Pánih dei jainġji

ã jumuchah, nin pah ĩi niġ jenah joicá bojoó: “Jeáboó púuh laab béjnit, Cristodih ub dei jūóhni pínahdih jwĭ náahna caá. Wunnitji caolih pehbboó dei bejnit, Cristodih booaat túatnit, caandih jwúub ub púuh laáb jūóhni pínahdih jwĭ náahna caá, jwiitdih ã túi ubat pínah niġná”, ĩi niġ jenah joicá bojoó.

⁸ Dios naáwátidih naóh yapaniji nin pah át niġ daacáp tajĭ: “¿Dépanih tigaá Dios naáwátidih ĩi bid? Caandih jéihnit, ĩitát bohé tagaá”, át niġ daacáp tajĭ.* Pánihna, caán jwĭ bohéni naáwát Cristodih ã túi jenah joyát túatna caá.

⁹ Pánih bohéna, nin pah jwĭpĭ niġ naóhna caá: Det Dios biícidih túi jumíhna, “Jesús wã maáh caá”, niġ naóhnit, “Dios caán wunnijidih át jwúub booaap jġ”, ï niġ jenah joyóchah, Dios queét iiguipna bejnit déejidih ã túi ubbipna caá.

¹⁰ Jesúsdiħ jwĭ túi jenah joĭ jepahachah, Dios jwiitdih “Nit táinit caá”, ã niġ enna caá. Pánihna, “Jesús wunniji jwúub boo pud jūóhni jumna, niħat cáacwã ï maáh ã jumna caá”, bitadiħ jwĭ niġ naáwáchah, ã túi ubnit jwĭ jumna caá.

¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niġ daacáp tajĭ: “Det Diosdih túi jenah joinít, ‘Páant ã niġát pah biíc yoobó ã yapbipna caá’, niġ jenah joinít, tíccanjeh ï túi wēbipna caá”, át niġ daacáp

* 10:5 Lv 18.5

* 10:8 Dt 30.12-14

* 10:11 Is 28.16

tajĭ.*

¹² Dios nihat cǎacwǎ yoobó ĩ maáh jumna, det caandíh úbhndih túni ā chǎjbiḡna caá. Judíowǎdih, judíowǎ nihcannitdihbat biíc yoobó ā túi teo wǎacbiḡna caá.

¹³ Dios naáwǎtdih biíh naóh yapani nin pah āt niĭj daacáp tajĭ: “Wǎ yéejatdih yohnit, weemdíh ma túi úúú’, det jwǐ maáhdih niĭj úbhndih ā túi úbbiḡna caá”, āt niĭj daacáp tajĭ.*

¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoíh doonádih joicánnitboó caandíh ĩ jéih úbhcan caá. Pánihna, ā naáwǎtdih naóhnt wihcah, caán doonádih joicánnit, caandíh ĩta jéih jepahcan tagaá.

¹⁵ Ā naáwǎtdih naóhnt pínahdíh Dios ā wahcah, det áih túni doonádih naóhnt ĩta wihcan tagaá. Dios naáwǎtdih biíh naóh yapani nin pah āt niĭj daacáp tajĭ: “Túni doonádih naóhnt ĩ jǐúwúchah, jwǐ túi wéina caá”, āt niĭj daacáp tajĭ.*

¹⁶ Páant ĩ daacátji ā jumúchah yuhna, Israel juméná dawá caán túni doonádih ĩt joíhcap jĭ. Páant ĩ joíhcat pah Isaías Diosdih úbhna, nin pah āt niĭj daacáp tajĭ: “Maá, ma naáwǎtdih queétdih jwǐ naóh yapanachah yuhna, dawá ĩ joíhcap be”, āt niĭj daacáp tajĭ.*

¹⁷ Cristoíh túni doonádih joyát caá náahap, caandíh túi jenah joinít, cǎacwǎ ĩ jepahat

pínah niĭjná.

¹⁸ Nin pah yeebdíh wǎ niĭj úbh joiná caá: “¿Israel juméná caán doonádih ĩt joíjcan taniít?” ĩi jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih ĩt joíj ta yuh caá. Páant ĩ joyátjidih tigaá Dios naáwǎtdih naóh yapani nin pah āt niĭj daacáp tajĭ:

“Dioíh doonádih nihat pehbóo ĩt naóh peetéḡ wut jĭ. Pánihna, nihat baácdih moón caandíh ĩt joyóp wut jĭ”, āt niĭj daacáp tajĭ. (*Sal 19.4*)

¹⁹ Pánih jéihnt, nin pah wǎ jwúú niĭj úbh joiná caá páant mǎntih: ¿Caán doonádih Israel juméná joiná, ĩt túi beh joíjcan ta niít? ĩi jenah joyóchah. ĩt túi beh joíj ta yuh caá. Nin pah Moisés ā niĭj daacátjidih yeebdíh wǎ jwǐih náhniabiḡna caá:

“Nin pah Dios Israel juménádih ā niĭj naóhna caá: ‘Jenah joicánnit, yeejéḡwǎ caá’, ĩi niĭj ennitdih wǐlhwǎ pínah wǎ chǎjbiḡna caá. Páant wǎ chǎjachah, yeéboó jepchá tabnit, queétdih búdí ĩi líjbiḡna caá’, ā niĭjná caá”, Moisés āt niĭj daacáp tajĭ. (*Dt 32.21*)

²⁰ Isaíasbat úumcanjeh, nin pah āt niĭj daacáp tajĭ:

“Nin pah Dios ā niĭjná caá: ‘Weemdíh bidcannitboó ĩ jwǎáap

be. Weemdih
 úbhcanitdih ded
 pah wā jumatdih wā
 jéihyanap be', Israel
 jumená nihcannitdih
 Dios ā niijná caá",
 Isaías āt niij daacáp tajī.
 (Is 65.1)

21 Israel jumenáboodih,
 nin pah Isaías āt jwúb niij
 daacáp tajī:

"Nin pah Dios ā niijná
 caá: 'Queét weemdih
 náahcan, yap yohnit
 ī jumna caá. Obo-
 hjeéhtih, ī tāt nūmát
 pínahdih náah yacnit,
 maatápdih "Wíihwā ñi
 jumú", queétdih wā
 niijíp yuh be', Dios ā
 niijná caá", Isaías āt
 niij daacáp tajī. (Is
 65.2)

11

*Israel ā jumená daocánnitdih
 Dios ā túi úbat*

1 ¿Israel ā jumená Dios ā
 ñíonitjidih bū lāa āta yoh
 taniit? yeéb ñi jenah joyóchah.
 ¿Nihcan caá! Queétdih ā
 yohcan beé. Weembát Israel
 ā jumá, Abraham jumená
 ī jumá náahji mún tigaá.
 Benjamín ā jumená jumni
 poómpdih bóo caá.*

2 Bíihmah Israel ā
 jumenádh Dios ā ñíonitji
 ī jumachah, queétdih āt
 yohcap jī. Dios naáwátdih
 naóh yapani Elíasji Israel
 ā jumená ī yéej chājatjidih
 Diosdih āt naóh yacap jī.
 ¿Caán ā naóh yac daacátjidih

yeéboó ñi jéihcan niit? Nin
 pah āt niij daacáp tajī:

3 "Maá, ma naáwátdih naóh
 yapanitdih dawá it mao
 yohop be. Meemdih wēina,
 ññápdih jwī mao cáo wūhat
 jeé poómpnadihbut it boto
 mao yoh beedánap wut be.
 Ma naáwátdih naóh yapanit
 biícđih jumni weemjéh caá
 wā judhdap. Páant wā jumat
 doonádh joiná, weemdihbut ī
 mawíhna caá", āt niij daacáp
 tajī.*

4 Páant ā niijíchah joinít,
 Diosboó Elíasdih nin pah āt
 niij jepahap wut jī: "Meém
 biícđeh pohba nihcan caá.
 Páantjeh wíih cáacwā siete
 mil pohba ī jumna caá.
 Queétdih weémboó wā túi
 wapap be. Páant wā wa-
 pachah, bita ī pāpni Baal wāt
 jumnidih queét ī wēi úbhcan
 caá. Páant dawá ī jumatdih
 jéihnit, ma úmca bojóo", Dios
 Elíasdih āt niijíp wut jī.*

5 Elías jum lāa, daocánnit
 Diosdih túi wēinit ī jumat pah
 muntih, búbut daocánnit Is-
 rael ā jumenádh Dios búdí
 oina, jġgah ennit, áihwā pínah
 āt ñíwip taga.

6 Pánih ñíonit, "Ñi túi chājat
 jġib yeebdih wā ñíona caá", āt
 niijcáp jī. Ī túi chājat jġib ā
 teo wáacna, oinit, jġgah enat
 yoobát āta nihcan tagaá.

7 Páant niijnít, ¿ded pah
 tigaá ā jum? Nin pah caá: "Nit
 wíihwā caá", Dios queétdih
 ā niiját pínahdih Israel ā
 jumená búdí ī náahachah

* 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14 * 11:4 1R 19.18

yuhna, páant át niijcáp wut jĩ. Obohjeéhtih, áihwã ĩ jumát pínah niijná, daocánnitdihjeh Dios át ñiwip wut jĩ. Bitá ã ñiocannitboó caandíh chah yap yohnit ĩt jumap wut jĩ.

⁸ Páant ã yapatdih Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah ĩt niij daacáp tajĩ:

“Caandíh náahcannitdih Dios ñonit panihnit át chãjap be. Páant ã chãjachah, ded pah ã wēpatdih ã júutuchah yuhna, ĩpĩ beh encan caá. ã naáwát dih joiná yuhna, ĩpĩ beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét ĩ jumap”, ĩt niij daacáp tajĩ. (*Dt 29.4; Is 29.10*)

⁹ Maáh David nin pah caandíh jeh muntih át niij daacáp tajĩ:

“Queét Israel ã juméná búdí jeémát dih, dawá bíí déedihbut bíboh nit, wēina, ‘Jwiít dih Dios ã túi wēi enna caá’, niij jenah joinít, ded pah yéej chãjnit ĩ jumát dih ĩ jéihcan caá. Páant ĩ jumuchah ennit, queétdih ma peéh chãjaá.

¹⁰ Pánih peéh chãjna, queétdih jéih encannit panihnit ma chãjaá. Ma peéh chãjnit pínahjeh jumna, búdí jġgah naáh jumnit ĩ jumna naáh”, át niij daacáp tajĩ. (*Sal 69.22-23*)

*Judíowã nihcannitdih Dios
ã túi ubat*

¹¹ Páant niijnít, nin pah wã jwub ubh joiná caá: Israel ã juméná, Cristodih ĩ náahcah ennit, ¿Dios queétdih yohat yoobát taniít? ñi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ã chãjcan niít. Páant ã yohcan yuhna, queét Cristodih ĩ náahcah, buu judíowã nihcannitboodíh Dios ã túi ubbipna caá. Judíowãboó ĩ jepchá tubat pínah niijná, judíowã nihcannitdih Dios áihwã pínah ã chãjna caá.

¹² Judíowã Cristodih náahcan, ĩ yap yohat jġib, buu láa nihat baácdih moondíh dawá túi ubnit, Dios queétboodíh ã túi chãj wãhna caá. Pánihna, judíowã yap yohnit ĩ jumuchah, bitadidih Dios túi chãjna, queét judíowã Cristodih ĩ jepahachah bácah, bitadidih chah táini pohba ã chãj wãhbipna caá.

¹³ Páant niijná, yeéb judíowã nihcannitdih wã naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh ã bohéát túutap. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wã chãjcan caá.

¹⁴ Páant wã déewádih wãpĩ niij naóhna caá, Dios ã túi ubnit ñi jumát dih ĩ jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, ĩjna, túut nuumnít, queétbut Cristodih ĩ náahachah ennit, Dios queétdihbut ã túi ubbipna caá.

¹⁵ Judíowádih Dios ã cádah jwuhuchah, nihat baácdih moón judíowã nihcannitboó táini doonádih joinít, Cristodih ĩ jepahna caá.

Páant ĩ jepahachah ennit, queétboodih ájeéh ã táı jumat túttna caá. Queét judıowãboodih áihwã pınah ã chãjachah bácah, nihat baácđih moondih túini yoobát ã jumat tútđipna caá. Áihwã ĩ jumuchah, chah dawá Cristodih jepahnit iıguıpna bejnit déejidih Dios ã táı ubđipna caá.

16 Nin pah caá ã jumup: Cãacwã ĩ jwıih chãjni pan dahđih Diosđih ĩ wãhuchah, “Nin túini caá”, ã niıj enbipna caá. Pánih caanbıđih ennit, nihat jđhndihbut bııc yoobó “Nin túini caá” ã niıj enbipna caá. Pánihat pah muntih, máa náat túini ã jumuchah, áih cãcanabut túini ã jumna caá. Páant niıjná, nin pah wã niıj naóhna caá: Jwı não Abrahamji Diosđih ã táı jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih ã niıj enat pahjeh, ã juménábut caandih ĩ táı jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, queétđihbut ã niıj enbipna caá.

17 Bıquına judıowã olivo nah Dios ã bóod yohni cãcana panihnit ĩ jumuchah, yeéb judıowã nihcannitboodih ã bóod yohopjıđih ã jwãub đujnit panihnit ñi jumna caá. Yeéb jıadıh bóo olivo cãcana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nah panihnidih át jwãub đujıp wut jı. Páant niıjná, nin pah wã niıj naóhna caá: Judıowã ĩ jumupjıđih yeéb judıowã nihcannitđih Dios át jwãub tútt nãm jwejep wut jı. Pánih

đujnit panihnit ñi jumuchah, judıowãđih Dios ã táı teo wáacat pah, buu yeebđihbut ã táı teo wáacna caá.

18 Páant yeebđih ã ñıwichah jéihnit, “Jwiıtboó judıowãđih chah túinit caá”, ñi niıj jenah joicá bojoó. Nındih ñi táı náhninaá: Ded máa cãcana áih náatđih ápı teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, áih náat caá caán cãcanadıh ã táı teo wáacap. Páant ã nihat pah, jwiıt judıowãđihjeh Dios jwıih ñıona, máa náat panihnit jwı jumna caá. Pánih ñıona, jwı dée pınah Cristodih át ñıwıw wut jı, yeebđihbut ã táı ubat pınah niıjná. Pánihna, “Jwiıtboó judıowãđih chah túinit caá”, ñi niıj jenah joicá bojoó.

19 Yeéb judıowã nihcannit nin pah ñıta niıj tágaá: “Bıquına máa cãcanadıh ĩ bóod yohat pahjeh Dios bıquına judıowãđih át yohop wut jı, jwiıtboó áihwã jwı jumat pınah niıjná”, ñıta niıj tágaá.

20 Páant ñi niıjıt yoobóđih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ĩ táı jenah joicátji jíib Dios queétđih át cádah jwuhup taga. Cristodih ñi táı jenah joyát jíibjeh áihwã pınah yeebđih át ñıwıw taga. “Jwiıt judıowãđih chah túinit caá”, ñi niıj jenah joyóchah, ã táıcan caá. Yeebbát ñi táı chãja chaáh, queét judıowã ĩ cádahat pah “caandih ñi cádahná” niıjná.

21 Jwıih jumni cãcana panihnit judıowã Cristodih ĩ jepahcat jíib, Dios yohna,

yeéb ã jwúub túut nuumní cácana panihnit, caandíh ñi cádahachah ennit, yeebdíhbut biíc yoobó ã yohbipna caá.

²² Dios yeebdíh ded pah ã túi chājatdih ñi túi náhninaá. Hum náah jumni caandíh jepahcannitdih ã peéh chājat pínahdihbut búdí jenah joyát caá náahap. Yeéboó caandíh ñi túi jenah joí cádahcah, yeebdíh ã túi chājbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ñi cádahachah, yeebdíhbut Dios ã yohbipna caá.

²³ Queét jepahcannit judíowā túut nuumní, caandíh ì jepahachah, caán ã bóod yohni cácana panihni ì jumachah yuhna, queétdih ã jwúub duujbípna caá, ã ñionit biíc dih ì jwúub jumat pínah niijná. Diosdih dedé bawat wihcah, ã yohnijidih ã jéih jwúub duujná caá.

²⁴ Pánihna, yeéb judíowā nihcannit jiadíh bóo olivo cácana panihnit ñi jumachah yuhna, momni olivo nahdih duuját pah, Dios yeebdíh áihwā pínah át chājap wut jī. Yeebdíh pánih chājni jumna, judíowāboó ã jwíh ñionit ì jumachah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ã yohnitjiboodíh ã jwúub duuját pínahdih Dios ã buwacan caá.

Dios judíowādih ã túi ubat

²⁵ Yeéb wā déewā panihnit, “Dios jwiít judíowā nihcannitdih chah ã wēi enna caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná, buu yeebdíh cáacwā ì jéihca naáhdih wā

naóhbipna caá. Nin pah ã jumna caá: Buu jwuh dawá judíowā Diosdih ì jepah jwuhcan caá. Dios ã ñionit judíowā nihcannitdih áihwā ã chājat túttimah, judíowā jwuh jwúub túut nuumní, caandíh ì jepahbipna caá, buca.

²⁶ Páant ì jepahachah, queét nihat iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ubbipna caá. Páant ã yapat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah ìt niij daacáp tajī:

“Jerusalén táтчimant jūóhni judíowādih ã túi ubbipna caá. Pánih jūóhniboó queét Jacob ã jaimená Diosdih ì náahcatjidih ã túut nuumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ã túut nuumáchah, ì yéejatdih wā yohbipna caá. Pánih yohnit, wā niijátji pahjeh queétdih wíihwā wā chājbipna caá, Dios ã niijná caá”, ìt niij daacáp tajī. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judíowā ì nuowādih ã ñionitji ì jumachah, Dios queétdih búdí ã oyatji pahjeh mantih, buu jumnitdihbut biíc yoobó ã oina caá. Obohjeéhtih, páant ã oinit ì jumachah yuhna, Cristoíh doonádih joíhcan, Diosdih eníhcannit ì jumna caá. Páant ì eníhcat jíib, buu jwuh yeéb judíowā nihcannitboó Cristoíh doonádih joinít, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowā Diosdih ì eníhcah

yuhna, Dios páantjeh queétdih
ã oina caá.

²⁹ Pánih oina, ì n̄owādh
Dios ã niijátji pah ì
j̄imenádhbat ñ̄lonit, ã oi
cádashcan niit.

³⁰ Yeebboó j̄atih Diosdih yap
yohnit ñi j̄um̄chah yuhna,
judíowā ì yap yohochah en-
nit, b̄uu j̄w̄h yeebdih j̄gah
ennit, Dios ãt t̄ái ub̄ap taga.

³¹ Yeebdih ã j̄gah en
teo wáacatdih enna yuhna,
queétboó páantjeh yap yohnit
ì j̄umna caá. Pánih yap yohnit
ì j̄um̄chah, Dios yeebdih ã
j̄gah enat pahjeh queétdihbat
biíc yoobó ã teo wáacipna
caá.

³² Nin pah caá: “Nihat
c̄aacwā t̄abit yap yohnit ì
j̄um̄chah, queét nihatdih
j̄gah ennit wā teo wáacipna
caá”, Dios ã niijná caá.

³³ ¡Choo! ¡Dios wēpni niit! Ni-
hat t̄ái j̄éih beedáni yoobát
caá ã yoób j̄um̄p. Páant ã
j̄um̄chah, ã jenah joyátdih, ã
ch̄ajatdihbat j̄wiit c̄aacwāboó
j̄wī t̄ái j̄éih beedácan caá.*

³⁴ Nin pah Dios naáwátdih
naóh yapanit ìt niij daacáp
taj̄i: “Dios j̄wī maáh ã je-
nah joyátdih det ì j̄éihcan caá.
Pánih j̄éihcannit j̄umna, det
caandih ‘Nin pah ma ch̄ajaá’,
ì j̄éih niijcán caá.*

³⁵ Det Diosdih biih pah bóodih
ì w̄hat t̄áttimah, ‘Caán
weemdih ã j̄iib b̄udána caá’, ì
j̄éih niijcán caá”, ìt niij daacáp
taj̄i.*

³⁶ Dios nihatdih ch̄ajni ã

j̄umna caá. Pánih j̄umna,
nihat ã ch̄ajni ãih míic
ã j̄um̄chah, nihatdih ã
wēpatj̄ih páantjeh ã j̄umat
t̄áutna caá. Páant ã j̄um̄chah,
yeó jáap j̄umat pah caandih
j̄wī wēi naóh j̄iih. Páant tií ã
j̄um̄ nah.*

12

*Dioihwādh t̄áini ch̄ajat caá
náahap*

¹ Dios j̄wiitdih búdí ã
oyatdih náhninit, ded pah ã
ch̄ajatdihbat jenah joiná, nin
pah ñi ch̄ajat pínahdih yeebdih
búdí wā náah yacna caá: T̄áini
oveja w̄úhdih ì mao cáo
w̄hat pah, yeebjéh Diosdih
ñi míic w̄h̄uú, ã náahatdihjeh
ñi ch̄ajat t̄áut niijná. Páant
tigaá náahap j̄wiitdih, Diosdih
j̄wī t̄ái weñaat t̄áut niijná.

² Pánih ch̄ajnit, Diosdih
j̄éihcannit ì jenah joyát pah
ñi jenah joicá bojoó. Yeejép ì
ch̄ajat pah biíc yoobó ñi ch̄ajca
bojoó. Ñi jenah joyátdih
t̄áut n̄uum b̄éjna, t̄áinidih
ch̄ajnit ñi j̄umbipna caá. Pánih
t̄áut n̄uumná, Dios yeebdih
ded pah ã náah yacatdih ñi
j̄éihbipna caá. ã náah yacat
t̄áini j̄umna, yoobópdihbat ã
j̄umna caá. Caán ã náah yacat
pah ch̄ajna, Diosdih ñi t̄ái
weñabipna caá.

³ Búdí oinit, Dios weemdih
ã ñiwip j̄i, c̄aacwādh wā
bohéat pínah niijná. Pánih
bohéni j̄umna, nihat yeebdih
nindih wā naóhna caá:
“Weém t̄ái j̄éihni yoobát caá”,

* **11:33** Is 55.8-9 * **11:34** Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16 * **11:35** Job

41.11 * **11:36** 1Co 8.6; Ef 4.6; Col 1.16

ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Jesúsdiñ tái jenah joinít jumna, “Dios weemdiñ ã teo wáacat pah bóojeh tigaá wã jéih chãjap”, niij jenah joyát caá náahap.

4-5 Jwiít nihat Cristoíhwã míic jumna, ãih bácah panihni jwí jumna caá. Pániñ jumna, mácah tewatna Dios jwiít diñ ãt wãhup taga. Nin pah ã jumna caá: Jwíih bácah diñ téihyana, jítchana, quíibna, dawá ã jumna caá. Pániñna, bíic bácah jeh jumna yuhna, mácah tewatna ã jumna caá. Páant jwíih bácah ã jumna pah, jwiít Cristoíh bácah panihni jwí jumna chah, mácah tewatna jwiít diñ ã wãhna caá, jwí tái míic teo wáacat pínah niijná.*

6 Dios jwiít nihat diñ ã teo wáacachah, mácah tewatnadiñ ãt wãhup taga, ã wẽpatjĩh jwí chãjat pínah niijná. Biquína jwiít diñ Dios naáwátdiñ naóh yapanit pínah diñ ãt ñíwip taga. Páant ã ñíonit jumna, Cristodiñ ã tái jenah joyát pah bóo bitadiñ büt ã tái naóh yapana naáh.

7 Bíihboodíh cãacwãdiñ teo wáacni pínah diñ Dios ãt ñíwip taga. Páant ã ñíoni jumna, Dios ã wẽpatjĩh bitadiñ ã tái teo wáaca naáh. Bitadiñ Dios naáwátdiñ bohéni pínah jumna, caandíh ã tái bohéna naáh.

8 Bíihboó bitadiñ weñani pínah jumna, queétdiñ ã tái weñana naáh. Bíihboó, moh

yéejnit diñ bíi déediñ tái wãhni pínah jumna, táini caoliñ jumnit, ã wẽi wãhna naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, tái jenah joinít jeh ã wãhna naáh. Bíihboó jĩgah en teo wáacni pínah jumna, ã tái wẽi teo wáaca naáh. Pániñna, mácah jéihnit ñi jumna yoobó yeéb Cristoíhwã tái míic teo wáacat caá náahap.*

Cristoíhwã diñ ded pah chãjat caá náahap

9 Nin pah caá yeéb Cristoíhwã diñ jumna náahap: Bitadiñ tái oyat caá náahap. Yeejépdíh en iinít, táini boodíh chãjat pínah diñ búdi ñi bidíi.

10 Ñi úudwã yoobátdiñ ñi oyat pah Cristoíhwã ñijeéh jumnit diñ bíic yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnit diñ ñi tái míic wáyaá.

11 Dios ã wãtat pah chãjna, yabhcanjeh, ñi tái wẽi jepahaá.

12 Dios yeebdíh ã pebhna ã ub bejat pínah diñ jéihna, tái wẽi páñat caá náahap. Yeejépdíh yapna yuhna, bíic yoobó Cristodiñ cádahcat caá náahap. Dios diñ ñi tái wãbh cádahca bojoó.

13 Jesúsíhwã moh yéejnit diñ ñi tái teo wáacá. Bitá ñi pebh ã juibínachah, queétdiñ ñi wẽi jwãáá.*

14 Det yeebdíh yeejépdíh ã chãjachah, “Yeejépdíh yap dáhwa naáh”, niijcánjeh, “Í tái yapa naáh”, ñi niijí.*

15 Det wẽinitjeéh jumna, yeebbüt ñi weñeé. Jĩgahnit

* 12:4-5 1Co 12.12 * 12:8 1Co 12.4-11 5.44; Lc 6.28

* 12:13 He 13.2; 1P 4.9 * 12:14 Mt

ĩ jumuchah, ijeéh ñi jĩgah wáacá.

16 Biícdih ñi túi jumúú. “Weém chah táini caá”, niij jenah joicánjeh, oboh jumnit biícdih ñi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.*

17 Bitá yeebdíh yeejép ĩ chājachah yuhna, queétdih yeejép chāj jwúubaca bojoó. Túinijeh ñi chājaá, “Nin ā túi chājna caá”, niihat ĩ niij jéihyat pínah niijná.

18 Yeéb ñi déewādh túi chājat pínahdih búdí ñi bidíi, biícdih túi jummat túut niijná.

19 Yeéb, wā oinitá, bitá yeebdíh yeejép ĩ chājatji jīb, ñi jwúub peéh chājca bojoó. ĩ yéj chājatji jīb, Diosboó íjnit, queétdih ā peéh chājbpna caá. Páant ā chājat pínahdih jenah joinít, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: “ ‘Weémboó cāacwā ĩ yéj chājat jīb yoobópdih wā peéh chājbpna caá’, jwī Maáh ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī.*

20 Páant ā jumuchah, yeéboó nin pah ñi chājaá: Yeebdíh en jāihni ā nuugúp wunuchah ennit, ā jeémát pínahdih ñi wūhúú. Ā taca jootóchah ennit, ā babhbat pínahdihbut ñi wūhúú. Páant caandíh ñi túi chājachah enna, búdí ā tícbipna caá.*

21 Bitá yeebdíh yeejép ĩ chājachah, queétdih biíc yoobó yéj chāj jwúubacan,

táinijeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadih jepahat caá náahap

1 Nihat maátadih Diosjeh tigaá ĩ maáh jummat pínahdih āt ñíwip taga. Páant ā maáh waadánit ĩ jumuchah, queét yeebdíh ĩ wutuchah, ñi túi jepahaá.

2 Det jwī maátadih jepahcannit, Dios ā ñíonitdih yap yohna caá ĩ chājap. Páant ĩ yap yohatji jīb queétdih peéh chājat ā jumbipna caá.

3 Det túi chājnit ĩ maátadih ĩpī úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ĩ maáta ĩ peéh chājat pínahdih ĩpī úumna caá. Ñi maátadih úumcat túut niijná, túinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, “Ma túi chājna beé”, maátaboó yeebdíh ĩ niijbipna caá.

4 Dios yeebdíh teo wáacat túut niijná, ñi maátadih ā wutna caá, ñi túi jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi túi chājcah, yeebdíh ĩ peéh chājat pínah niijná, Dios queétdih āt ñíwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queétdih úumat caá náahap.

5 Peéh chājat náahcan, ñi maátadih túi jepahat caá náahap. “Páant wā chājachah, ā túibipna caá”, niij jenah joiná, túi jepahnit, táinijeh chājat caá náahap.

6 Ñi maátadih caán tewatdih Dios āt wūhup taga. Páant ĩ

* 12:16 Pr 3.7

* 12:19 Dt 32.35

* 12:20 Pr 25.21-22

túi teweçah ennit, yeéboó ĩ tawat jĳib ñipĳ jĳib çĥĳna caá.

7 Ded pah yeedĳh ĩ jĳib çĥĳat túutachah, tú jepahnit, ñi jĳib çĥĳaá. Maáta ĩ tawat jĳibbat, túi jĳib çĥĳnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

8 Bitadiah ñi jĳib buúdaátdih waicanjeh ñi jĳib çĥĳ beedánaá. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadiah oina, Dios ā wútatdih ā túi jepahna caá.

9 Ā wútat nin pah caá ā niijp: “Biĳh áajĳh ñi yéej çĥĳca bojoó. Cáacwādh ñi mao yohca bojoó. Ñi nuumcá bojoó. Bitaiĳ biĳ déedih ñi en ñinahca bojoó”, ā niĳ wútna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh mantih, bitadiahbut ma oyoó”, ā niĳ wútatdih jepahna, Dios nihāt biĳh ā wútatdihbut jwĳ túi jepah beedána caá.*

10 Bitadiah oina, queétdih jwĳ yéej çĥĳcan niit. Pánihna, queétdih oina, Dios ā wútatdih túi jepah beedána caá jwĳ çĥĳap.

11 Ĥonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ā yapatdih túi jenah joinit ñi jumú. Jesús ā jwúub dei jūúwát pínahdih náhninit, ñi túi páñaá. Caandĳh jwĳih jepahna, “Jwiitdih ubudih ā jwúub dei jūóhbipna caá”, jwĳ niĳ jenah joyóp ĳ. Obohjeéhtih, buú ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh caá ā jūdhup. Páant bahnijeh ā

jūdhuchah, jwiitdih túi jenah joyát caá náahap.

12 Jesús ā jwúub dei jūúwúchah, chei panhipboó yeejép ĩ çĥĳat waicanjeh ā buúdbĳpna caá. Jesús ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ā jūdhdatdih jéihnit, yeejép çĥĳatdih cádahnit, Jesús ā yeh iiguip panhipboó jumna, táinijeh çĥĳat caá náahap.

13 Jwiit mícjeh túi çĥĳat caá náahap. Wēi babh máihñat, ĳ náah çĥĳatdihbut jwĳ bidcat dée caá. Míc jūihnit, míc jepchá tubnitbut jwĳ jumca boj ĳĳh.

14 Pánihna, yeejép ñi ñinahatdih cádahnit, jwĳ Maáh Jesucristo ā teo wáacatĳih táinidihjeh ñi çĥĳaá.*

14

Bitadiah yeejép jenah joicát

1 Jesúsdiĳ jāap jepahnit pah, ā naáwátdih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míc pej jumú. ĩ túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míc niĳ ĳjaca bojoó.

2 “Weém nihāt nuñúpwādh wā jeéméchah ā túina caá”, biquína ĩ niĳ jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúsĳh doonádh túi jéih jwuhcannit, nuñúpwādh jeémpcanjeh, pácahinadihjih ĩ jeémpna caá.

3 Det nihatdih jeémpnit, pácahinadihjih jeémpnitboodĳh “Meém oboh jumni caá”, ĩ niĳ jenah joicá bojo naáh. Pácahinadihjih jeémpnitbut nihatdih jeémpnitboodĳh “Yeejép

* 13:7 Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25

* 13:9 Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18

* 13:14 Ef 6.11-17

chājna caá ma chājap”, ĩ niĳ jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdih jepahnit nihatih jeémpnit ĩ jumuchah yuhna, “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ā niĳná caá. Āihwā ĩ jumuchah ennit, nuñáp wādh jih jeémpcannitboó queétdih yeejép ĩ niĳ jenah joicá bojo naáh.

4 Ded Jesúsdih jepahni Diosdih teo wāhni panihni caá ā jumap. Páant āih ā jumuchah, yeéboó caandih ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ā chājatdih ennit, ā maáhjeh “Ma túi chājna beé. Ma túi chājcan beé”, ā jéih niĳná caá. Pánihna, Jesúh ā jumuchah, āihdih túi teo wáacna, “Meém yeejép chājni caá”, caandih Jesús ā niĳ naóh yaccan niit.

5 “Diosdih jwī weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Biíh yeó jáap jwī tewat pínah ā jumna caá”, biquína ĩ niĳ jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jumat pah biíc yoobó Diosdih ĩ wēina caá. Queét biíc yoobó chājcannit jumna yuhna, nihat nin pah ĩ niĳ jenah joyó naáh: “Jesús ā náah yacat pahjeh wā chājna caá”, ĩ niĳ jenah joyó naáh.

6 Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwīpī wēina caá”, niĳ jenah joinít, jwī maáhdih jepahna caá ĩ chājap. Bitā “Yeó jáap jumat pah Diosdih jwīpī wēina caá”, niĳ jenah joinít, queétdih jwī maáhdih jepahna caá ĩ chājap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niĳ jeémpna,

Diosdih ĩ wēina caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niĳná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, biíc yoobó ĩ niĳ wēi naóhna caá.*

7-8 Jwiit nihat Cristoíhwā jumna, jwī náahatihjeh jwī jéih chājcan caá. Báadh jwuhna, jwī maáhdih jwī jepahna caá. Wunnabut jwī maáíhwā jwī jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandih weñaat caá náahap. Jwī wunat pínah jātihbit, āihwā jumna, caandih páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwī báadhdachah, jwī wunuchahbut, páantjeh Cristoíhwā jwī jumna caá.

9 Báadhnitdih, wunnitjidihbut, jwī Maáh jumat túut niĳná, Cristo wunniji át jwuhb boo pud jūwúp wat jī.

10 Nihat āihwā jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá ñi déewā panihnit Jesúsdih jáap jepahnit ĩ jumuchah, “Dios meemdih ā peéh chāja naáh”, ñi niĳ naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwī chājatdih jéih beedáni ā jumatdih túi náhnat caá náahap. Ā jumapboó jwī juibí ñuhuchah, biquína jumat pah ded pah jwī chājatjidih ā uúbh joyóchah, jwiit nihatdih jepahat ā náahbipna caá. Páant ā uúbh joyát pínahdih náhnit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niĳcá bojóo.*

11 Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niĳ daacáp tajī:

* 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

“Nin pah jwī Maáh ã niijná caá: ‘Weém báadhni wã jumuchah, yoobópdih wã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá: Nihat wã pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Meém túini, wēpni caá”, weemdih ī niij, wēi naóhbpina caá’, ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajī. (Is 45.23)

12 Pánihna, Dios pebhboó jwī jwībī ñuhuchah, nihat jwī chājatjidih “¿Dépanih tigaá páant ma chāj?” jwiitdih ã niij wābh joyóchah, jepahat ã náahbpina caá.

Ñi déedih buugát dée pah chājat

13 Jwī dée panihnidih “Yeejép caá”, niij naóhcanjeh, nin pahbat niij jenah joyát caá náahap: “Jwiit Jesúhwā jwī tóoc buugát panihat pah, numah yéej chāj waóhca boj jīh”, niij jenah joyát caá náahap.

14 Weém jwī Maáh Jesúh jumna, nin wã naawát pínahdih wã túi jéihna caá: Weémboó nihat jeémátdih wã jeéméchah, ã túina caá. Pánihna, dedé wã jeémát jīb, weemdih peéh chājat ã wihcan caá. Obohjeéhtih, biíhboó “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wã chājna caá”, niij jenah joi jeémpnidih peéh chājat ã jumbipna caá.

15 Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdiw wã yap yohna beé”, niij jenah joinít, búdí ãta jenah joi tigaá. Pánih chāj jútna, caandih ma túi

oican caá. Ñi déedihbut Cristo ã wun wūhatdih jéihnit, caán jeémátdih jeémp jútcat caá náahap, “Cristodih ã cádahná”, niijná.

16 “Nin pah wã chājachah, ã túina caá”, yeéb ñi niij jenah joyóchah yuhna, “Páant ã chājachah, ã túican caá”, bita yeebdih ita niij tigaá. Páant ī niiját pínahdih náahcan, “Páant wã chājat ã túyuchah yuhna, wã chājcan niit, Jesúhwādih yeejép dooná ã wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyoó.

17 Pánih jenah joinít, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ã jumuchah, jwī jeémát, jwī babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, áihwā jumna, Dios ã náahat pah chājnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espiritu ã teo wáacatjih weñat caá náahap.

18 Páant jwī jumuchah ennit, Diosboó “Meém ma túi chājna beé”, jwiitdih ã niijbípna caá. Páant ã niiját pahjeh muntih cáacwābut biíc yoobó ī niijbípna caá.

19 Ded pah biíc dih jwī túi jumnat pínah, ded pah jwī túi míc teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chājna, Jesúsdiw chah jwī túi jenah joi bípna caá.

20 Dios ã jeémát túutcanjidih ñi jeéméchah ennit, biíh Jesúhboó ã en wēican, Jesúsdiw ãta cádah tagaá. Pánihna, buugní pah ã jumcat pínah niijná, caandih ñi jeémpca bojoó. Yoobópdih tigaá nihat jeémát túini míc caá. Páant ã jumuchah

15

yuhna, biih pah bóo jwĩ jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biihboó niijná yuhna, en yacnit, áta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ã wátatdih jenah joicánjeh jeémpna, ã yéej chājna caá. Páant jwiít dih en yacnit ã jeéméchah, ã yéej chājat jwĩih jíib caá.

21 Nuñúp déepdih yeéb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biih Jesúsdi hboó “Caandih jeémp, babhna, yeejép wāta chāj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biíc yoobó áta chāj tagaá. Páant niij jenah joiní bácah, jeémp babhna, yeejép áta chāj tagaá. Pánihna, caán yeejép ã chājcat pínah, Jesúsdi h ã túi jenah joí cádahcat pínahbut niijná, nuñúp déepdih, poonidihbut ñi cádahachah, ã túina caá.

22 “Nihatdih wā jeéméchah ã túina caá”, ñi niij jenah joyátdih Diosdihjeh ñi naáwá. Páant niij jenah joiná, yeejépdih chājcani, “Weemdih peéh chājat ã wihcan niít”, niij jenah joiní ã wēina caá.

23 Obohjeéhtih, “Nin jeémát dih jeémpna, yeejép wāta chāj tagaá”, biihboó niij jenah joiná yuhna, caán jeémát dih ã jeémát jíib, caandih peéh chājat ã jumbipna caá. Pánihna, ded pah chājna, “Nin pah chājna, wā túi chājna caá”, niij jenah joicát jíib, jwiít dih peéh chājat ã jumbipna caá.

Jwĩjeéh jumnitdih túi teo wáacat

1 Jwiít Jesúsdi h túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, wébít panihnitdih íjcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwĩ weñat pínahdihjeh chājcat caá náahap.

2 Jwĩjeéh jumnit Jesúsdi hwāboodih jenah joinít, Jesúsdi h chah í túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ã náahna caá.

3 Cristoboó ã weñat pínahdihjeh chājcan, bita caandih yeejép í wéhenachah yuhna, ã íip ã wátatdihjeh ãpĩ chājap wut jí. Páant ã chājat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Meemdih yeejép í naáwát pah muntih, ma wátatdih wā jepahat jíib, weemdihbut yeejép í wéhena beé”, át niij daacáp tají.*

4 Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapanit daácna, jwiítbut Diosdih jwĩ túi jéihyat pínah niijná, ít daacáp wut jí. Í daacátjidih bohéna, ded pah Dios jwiít dih ã náah yacatdih jwĩ túi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ã pehbboó jwiít dih ã ub bejat pínahdih náhninit, jwĩ túi wēi jumbipna caá.

5 Yeebdih wúbhna, nin pah wāpĩ niijná caá: “Paá, queét Jesúsdi h péenitdih búdí ma teo wáacá, túi wēinit, meemdih

* 15:3 Sal 69.9

cádahcanjeh, túi bíicdih í jumat pínah niijná.

⁶ Páant queétdih ma túi teo wáacachah, queét nihát bíic yoobó jenah joinít, ‘Dios, jwí Maáh Jesucristo á íp, túini, chah wēpni caá’, í niij wēi naóhbipna caá”, wāpí niij wábhna caá.

Judíowā nihcannitdihbut túini dooná á jwíbiát

⁷ Cristo yeebdíh á wēi enat pahjeh mántih, yeebbút bíic yoobó bita Jesúhwādih ní túi wēi eneé. Páant ní túi wēi enechah ennit, bitabút Diosdih í wēi naóhbipna caá.

⁸ Nindih yeebdíh wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni á jūúwáchah, jwiít judíowāih pínahjeh pohba nihcan, yeéb judíowā nihcannitíh pínahbut páant át jūúwáp tají. “Yeebdíh wā túi chājbipna caá”, jwí nūowādih á niijátji pah chājni á jumatdih jwiít judíowā jwí jéihyat pínah niijná, Dios Cristodih át wahap tají.

⁹ Pánih wahnit, yeéb judíowā nihcannitdihbut á jígah en teo wáacachah ennit, yeebbút caandíh ní wēi naáwát pínah niijná, Cristodih át wah deyanap wát jī. Ded pah yeebdíh á teo wáacat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Cristo nin pah Diosdih á niijp be: **Judíowā nihcannit pehbó bejnit, meemdíh numah wēi naóhnit, queét cātíh wā**

numah wēi eobipna caá’, Diosdih á niijp be”, át niij daacáp tají. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant á niij daacátji pah mántih, nin pah bíih naóh yapanibut át niij daacáp tají:

“Yeéb Judíowā nihcannit Dios á níonit judíowā bíicdih ní túi weñéé”, át niij daacáp tají. (Dt 32.43)

¹¹ Páant á niij daacátji pah mántih, nin pah bíihbut át niij daacáp tají:

“Nihat yeéb judíowā nihcannit Diosdih ní weñéé. Nihat baác dih móon caandíh ní wēi eweé”, át niij daacáp tají. (Sal 117.1)

¹² Isaíasjibut bíic yoobó mántih nin pah át niij daacáp tají:

“Isaí jwíma nihat cāacwādih í maáh á jambipna caá. Pánihna, judíowā nihcannitdihbut í maáh jumna, queét ligúipna bejnit déejidih á túi wbat pínahdih í jéihbipna caá”, át niij daacáp tají. (Is 11.10)

¹³ Yeéb judíowā nihcannitdihbut á túi teo wáacatdih ní jéihyechah, Dios yeebdíh túi jumat táutnit, búdí á weñana naáh. Pánihna, Jesús dih túi jenah joinít, á pehbóo yeebdíhbut á wbat bejat pínahdih Túini Espíritu á teo wáacatjéh náhninit, ní túi wēi páñaá.

¹⁴ Wā déewā panihnitá, yeebdíh wā bohécah yuhna, yeebjéh Dios ded pah á jumat táutatdih túi jéihnit, níjeéh jumnitdih jéih bohénit,

túi chājnít yoobát ñi jumát doonádih wā joiná beé. Pánih joinít, “Caán dooná yoobópdihi tigaá”, wā niij jenah joiná caá.

¹⁵ Páant ñi jumuchah yuhna, weemdih oina, nihat judíowā nihcannitdih Dios ã bohéat túttni jumna, úumcanjeh yeebdih bainí wā naóhna caá, ñi táí náhniat pínah niijná.

¹⁶ Páant weemdih ã bohéat tútuchah, caandih teo wūhni jumna, Jesucristoíh táini doonádih judíowā nihcannitdih wāpí bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesúsdihi ĩ táí jepahachah ennit, Táini Espírituboó queétdih Dioíhwā ã chājachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.

¹⁷ Jesucristoíh jumna, ded pah Diosdih wā teo wūhatdih cáacwādihi búdei wāpí wēi naóhna caá.

¹⁸⁻¹⁹ Pánihna, Cristo ã teo wáacatjīh wā bohénachah joiná, ã wēpatjīh wā chājachah enna, dawá judíowā nihcannit Diosdih ĩ jepahap be. Caandih bácah yoobópdihi wā wēi naáwíhna caá. Bitá ĩ chājatboodih wāpí naóhcan caá. Jerusalén tútchidih moondih wā bohé jwíhip jī. Túttimah, nihat tútchina jumát yoobó jib bejnit, péú Iliria baácdih jubínit, caanjīh moondihbut Cristoíh táini doonádih wā táí bohénap jī.

²⁰ Bitá ĩ bohénitjidih wā jwūub bohéihcan, Cristoíh táini doonádih joi jwúhcannitdihjeh búdei wāpí bohéihna caá.

²¹ Páant wā bohéihat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Á naáwátidih joi jwúhcannitji caandih ĩ joibípna caá. Queét áih táini doonádih joinít, ĩ táí beh joibípna caá”, át niij daacáp tajī. (Is 52.15)

Pablo Roma tútchina ã bejihat

²² Nihat tútchinadihi moondih caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pebhboobút yeebdih enedih wā bejhip yuh be. Obohjeéhtih, pánih bejīhna yuhna, búdei tewat ã jumuchah, wā jéih bejcap be.*

²³ Nin baácdih moondih naóh péana, dawá jópchi yeebdih enedih bejīhnihi buu jwuhna ñi pebhna wā bejbipna caá.

²⁴ España baácdih moondih bohénadihi bejna, yeebdih wā en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh jumna, biícdihi búdei jwí wēibipna caá. Bahniheh jumnit, ñi teo wáacatjīh España baácna wā bejbipna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tútchidih moón Jesúíhwādihi dinerodih wahat tút niijná, caanná bej jwūhat tút caá wā chājap.

²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tútchidih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih teo wáacat tút niijná, táí wēinit, dinerodih

ĩ wũhup be. Páant ĩ wũhni dinerodih queétdih wahadih wã bejna caá.*

27 Caán dinerodih wũhna, queétjeh túi wēi jenah joinít, ĩ wũhup be. “Páant judíowādh ĩ teo wáacat ã túina caá”, wã niij jenah joiná caá. Jwiít judíowādhjeh Dios Cristoíh doonádih át jwíh jéihyanap wut jĩ. Páant ã jéihyanachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannitdih teo wáacnit, áih túini doonádih jwĩ bohénap jĩ. Páant jwĩ teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón judíowādh ĩ teo wáac jwũubaat ã túina caá.*

28 Queét ĩ wahni dinerodih Jerusalén tátchidih moondíh wũh péanit, España baácna wã bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdíh wã en yap bejbipna caá.

29 Nĩ pebhna juibínit, Cristo ded pah bádí ã teo wáacatdih jwĩ míc wéhenachah, jwiít biícđih ã túi weñabipna caá.

30 Wã déewã panihnitá, jwĩ Maáh Jesucristodih túi jenah joinít jumna, Túini Espíritu jwiítđih ã míc oyat túutuchah, weemdíh bádí nĩ uúbú, wã tewat buoni ã jumuchah yuhna, wã túi buujáát pínah niijná.

31 Judea baácdih moón Jesúhwã nihcannit weemdíh yeejép ĩ chájhichah yuhna, Dios weemdíh ã wapat pínahdihbut nĩ uúbú. Jerusalén tátchidih moondíh dinerodih

wã wũhuchah, caandíh ĩ wēi ubat pínahdihbut nĩ uúbú.

32 Páant nĩ uúbúchah, Dios ã náahachah, nĩ pebhboó wã túi juibíipna caá. Pánih caanná juibínit, nĩjeéh jumna, weemdíh nĩ weñanachah, nĩ pebh wã túi choo jwáhbipna caá. Pánih chooníji España baácna wã bejbipna caá.

33 Dios jwiítđih túi jummat túutni nĩjeéh ã jumna naáh. Páant tíi ã jumna nah.

16

Pablo ã péé túyat túutat

1-2 Jwĩ dée wili panihnih Febe wūt jumnih nĩ pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wūt jumni tátchidih moón Jesúhwādh túi teo wáacnih caá. Dawá cāacwādh teo wáacnit, weemdíhbut mi túi teo wáacap jĩ. Jwĩ Maáh Jesúh wili mi jumuchah, caántdih nĩ wēi jwāáá. Caántdih biíh pah bóo ã wihchah enna, nĩ wũhú. Páant tigaá jwiít Jesúhwādh míc teo wáacat náahap.

3 Aquila, yad Priscilabut ĩ túya naáh. Jesucristoíh doonádih wã bohénachah, queét wájeéh ĩ tewep jĩ.*

4 Bitá weemdíh ĩ mao yohíhichah, weemdíh ĩ teo wáacat jíb queétdihbut bainíbit mawat dée ã judhdap jĩ. Pánihna, queétdih bádí wã weñechah, nihat judíowā nihcannit Jesúhwābut queétdih ĩ wēina caá.

5 Aquilawáih mūdhíh míc wáac jainít Jesúhwābut ĩ túya naáh. Wã oini Epenetobut

* 15:26 1Co 16.1-4

* 15:27 1Co 9.11

* 16:3 Hch 18.2

ã túyu naáh. Caán Asia baácdih moondíh Cristodih jwíih jepah waóhni ã jumap jĩ.

6 Maríá wūt jumnihbut mi túyu naáh. Caánt yeebdíh búdí mi teo wáacap jĩ.

7 Andrónico, Juniasjĩ ĩ túyu naáh. Queétbut judíowã jumnit, weem páh muntih Jesúhwã ĩ jumat jĩib, nemat muúboó wãjeéh ĩ jumap jĩ. Cristodih wã jepahat pínah jãtuh queét ĩtát jepahap tajĩ. Jwiít Jesúhwã jwĩ maátajeéh ĩ jumuchah, “Yoobópdih chãjnit, ĩpĩ táí waóhna caá”, nihat queétdih ĩ niij wēi naóhna caá.

8 Jesús ã oyatjĩh wã oini Ampliatobut ã túyu naáh.

9 Urbanobut ã túyu naáh. Caanbút Cristoíh doonádih bohé wáacni caá. Wã oini Estaquisbut ã túyu naáh.

10 Apelesbut ã túyu naáh. Caán yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h ã cádahcatdih ennit, nihat Jesúhwã caandíh ĩt táí wēi enep wut be. Aristóbuloíh muúdíh moón nihat ĩ túyu naáh.

11 Wã dée Herodiónbut ã túyu naáh. Narcisoíh muúdíh moón Jesúhwãbut nihat ĩ túyu naáh.

12 Trifena, Trifosajĩ ĩ túyu naáh. Queét yaádh jwĩ Maáh Jesúsdi h teo wãhna, ãihwãdih búdí ĩt teo wáacap wut be. Jwĩ oinih Pérsidabut mi túyu naáh. Caántbut jwĩ maáhdih táí teo wãhni h mit jumap wut be.

13 Rufobut nihat Jesúhwã ĩ wēi naóhni ã túyu naáh. Æ

ĩnbut mi túyu naáh. Caánt wã ĩn panihni h caá.*

14 Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita ĩjeéh jumnit Jesúhwãbut ĩ túyu naáh.

15 Filólogo, Julia, Nereo, ã jwan Olimpás, bita ĩjeéh jumnit Jesúhwãbut ĩ túyu naáh.

16 Dios ã oyatjĩh yeéb Jesúhwã ĩni táí míc uúbú. Nihat Jesúhwãbut yeebdíh ĩ túyat túutna caá.

Pablo ã pée wutat

17 Wã déewã panihnitá, ĩnjeéh jumnit biquína yeebdíh míc en jũihñat túutnit, biúcdih ĩni táí jumatdih ĩt yéjejanap wut be. Páant ĩ chãjachah, yeébboó Jesúsdi h naáwátidih ĩni jepahatjidih ĩni cádah bejna caá. Páant ĩ cádahachah enna, ĩni táí chãja chaáh! Queétdih ĩni pej jumca bojoó, yeebdíh chah ĩ yéjeacat pínah niijná.

18 Páni h cádahnit jwĩ Maáh Jesucristodih teo wãhni h nihcan caá. Yeejép ĩ en ĩni hahatdihjeh chãjnit ĩ jumna caá. Queét túini jacjeh ĩ bohéna yuhna, ĩ yee naóh bohénachah, táí jéihcannitboó queétdih ĩ táí joiná caá. Páni hna, queét yee naóhni hndih ĩni pej jumca bojoó.

19 Obohjeéhtih, yeébboó Jesúsdi h táí jepahni h caá ĩni jumap. Páni h táí jepahni h ĩni jumat doonádih nihat ĩt joyóp wut be. Weembút caán doonádih joinít, búdí wã wēina caá. Páni h wēina yuhna, yeebdíh bainí wã úum yacna

caá, “queét yee naóhnitboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah tái chājatdih ñi jéihyat pínahdih yeebdíh bádí wā náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājat pínahboodíh ñi jéihyatdih wā náah yaccan caá.

²⁰ Pánih jéihnit ñi jumuchah, Dios, jwiítidih tái jumat túutni, yeebdíh ã teo wáacipna caá, nemépwā ĩ maáh Satanásdih ñi yap yohat pínah niijná. Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ã tái teo wáaca naáh.

Pablojeéh jumnit ĩ túyat túutat

²¹ Timoteo, wā pej jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Wā déewā Lucio, Jasón, Sosípater yeh buca yeebdíh ĩ túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ã daacát túutuchah, daác wūhni wā jumna caá. Weembút Jesúh jumna, yeebdíh wā túyat túutna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíh mūdih wā jumna caá. Nin mūdih Jesúhwā ĩpĩ míc wáacna caá. Pánihna, caanbút yeebdíh ã túyat túutna caá. Erasto, nin tátchidih moón ĩ maátaih dinerodih en daonibut yeebdíh ã túyat túutna caá. Jwĩ dée panihni Cuartobut yeebdíh ã túyat túutna caá.*

²⁴ Jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, ã teo wáaca naáh. Páant tíi ã jumna nah.

Diosdih ã wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidih jwĩ wēi jĩh! Caán nihat

jéihni jumna, yeebdíh ã jéih teo wáacna caá, wā naóhni Jesúh táini doonádih tái jenah joinit, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Caán doonádih jon jātih moón ĩt jéih jwahcap wat jĩ. Obohjeéhtih, ã naáwátidih naóh yapanitdih jéihyanit, Diosjeh át daacát túutap wat jĩ. Būū ĩ daacátjidih jwĩ enechah, jwiítidihbut ã jéihyana caá. Pánih jéihyanit, judíowā, judíowā nihcannitdihbut tái ubni pínah Jesús ã jumatdih weemdíh ã bohéat túutap jĩ, nihat baácđih moón caandíh ĩ jepahat pínah niijná.

²⁷ Pánihna, ¡Jesucristo ã teo wáacatjĩh, Dios biícjeh nihat jéih beedánidih yeó jáap jumat pah jwĩ wēi naóh jĩh! Páant tíi ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Pablo

* 16:21 Hch 16.1

* 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, biíhdih daacát túttnit, yeéb Corinto tátchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Dios weemdih ñionit, Jesucristoíh túini doonádih ã naáwát túttni wā jumna caá. Pánihi jumna, yeebdih búdí wā túyat túttna caá. Wā úd panihni Sóstenesbut yeebdih jenah joinít, búdí ã túyat túttna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwā ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbút biíc yoobó jwí maáhdih úbhñit, biícdih jumnit pah Dioíhwā jwí jumna caá. Jwiít nihadnih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

³ Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobut yeebdih búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícdih ñi túi jumat pínah niijná.

Dios ded pah queédih ã túi teo wáacat

⁴ Diosdih úbhna, “Paá, queét Jesúíhwādh búdí oinit, ma túi teo wáacatdih túina caá”, wāpí niijná caá.

⁵ Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá.

⁶ Páant ã túi teo wáacachah, wā naóhnihi Jesúíh doonádih ñi túi joyóp jí.

⁷ Búdí ã teo wáacachah, yeebdih dedé jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihna, Jesús ã jwúub dei júúwát pínahdih wēi

pāinit, ã wēpatjīh ñi míc túi teo wáacna caá.

⁸ Yeebdih páantjeh ã túi teo wáacbipna caá, caandih ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwúub dei júúwúchah, yeebdih yéejat peéh chájat ã wihcan niit.

⁹ Dios jwiít dih ã ñíwip jí, jwí Maáh Jesucristodih jwí túi pej jumat pínah niijná. Páant ã niijátji biíc yoobó ã chájbipna caá.

Í míc jūihñatdih ã cádahat tútat

¹⁰⁻¹¹ Dios páant yeebdih ã teo wáacachah yuhna, Cloéwā wā pebhna jwinít, ñi míc jūihñat doonádih weemdih í naáwáp jí. Páant ñi chájachah, wā údwā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjīh nin pah yeebdih wā wutna caá: ¡Ñi míc jūihñatdih caanjīhjuh ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdih túi biícdih jumat caá náahap. Jesús ded pah ã jumatdih, ded pah ã bohéatdihbut biícdih ñi túi jenah joyóo.

¹² Páant niijnít, nin pah wā naóhna caá. Yeéb biícdih ñi túi jumcan caá. Biquína, “Jwiít Pabloíhwā caá. Caán chah túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwā jwí jumna caá. Caánboó chah túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwā caá. Caánboó chah túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatdih yoobópdih jéihnit caá. Pánih jumna,

jwiítjeh áihwã caá”, ñi niijná yuh caá.*

13 Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jumat pínahdih át bohécap jĩ. Weém, Pablo, yeebdíh wun wãhni nihcan caá. Wã wēpatjĩh nihcan jĩ yeebdíh ĩ daabánap jĩ. Jesús ã wēpatjĩh ĩ daabánap jĩ, áihwã ñi jumat júutat pínah niijná.

14-15 Crispo wūt jumni,* Gayo wūt jumni,* queét chénewãdihjeh wã daabánap jĩ. Bitadĩh wã daabácap jĩ. Yeebdíh wã daabánachah nihna, “Pabloboó ã wēpatjĩh weemdíh ã daabánap jĩ”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queétdih wã daabácatjidih táina caá”, Diosdih wã niijná caá.

16 ¡Cáaj! Estéfanawãdih wã quíib buudúp be. Queétdihbut wã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, “Bitadĩh wã daabácap jĩ”, wã niij jenah joiná caá.*

17 Cãacwãdih daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih táini doonádih naáwát túutna, ã wahap jĩ. Jwiít cãacwã jwĩ jenah joyátjĩhjih ã naáwát túutcap jĩ. Páant wã naáwáchah nihna, joinítboó “Caán tái naóhni caá”, niijnít, weemdíhjih ĩta wēi jenah joi tága. Jesúsdiħ ĩta jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjĩh yoobópdiħ áih doonádih weemdíh ã naáwát túutap jĩ, Jesús cruzboó ã wun wãhatjidih ĩ tái jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ã jéihyat, ã

wēpatdih júutni caá

18 Jwiít Jesús cruzboó ã wun wãhatji doonádih joinít, caandíh jwĩ jepahachah, Dios ã wēpatjĩh jwiítidih ã tái ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdiħ jepahcannit iiguípna bejnit pínah, cruzboó Jesús ã wun wãhatji doonádih joinít, nin pah ĩ niij jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jĩ. Páantjeh át wanjehep wut jĩ”, ĩ niij jenah joiná caá.*

19 Páant ĩ niiját biic yoobó Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Cãacwã ĩ bohéatdihjih tái jéihna yuhna, weemdíh ĩ jenah joicát júb ĩ buudbípna caá’, ã niijná caá”, át niij daacáp tajĩ. (Is 29.14)

20 Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyátjĩhjih búdí ĩ jéihyechah yuhna, Dios ĩ jéihyatdih “Dedé pínah nihcan caá”, ã niij jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cãacwã jwĩ jenah joyátidihjih bohénit, ĩ tái jéihna yuhna, jeáboó ĩ bejcan niit. Moisés ã wutatjidih bohénit, tái naóhnitbut jéihna yuhna, Dios pebhna ĩ bejcan niit.*

21 Dios nihatdih jéihni jumna, nin pah át niij jenah joyóp wut jĩ: “Cãacwã ĩ jenah joyátidihjih jéihnitdih wã tái ubcan niit. Obohjeéhtih, wã wãuh ã wun wãhatdih jenah joinítidihjih wã tái ubbipna caá”, át niijp wut jĩ. Jesúih doonádih jwĩ bohénachah,

* 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15 * 1:18

Ro 1.16 * 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

jepahcannitboó “Oboh ĩ naáwátjeh caá”, niĳ jengah joinít, bũudnít ĩ jumbipna caá.

22 Jwiít judíowã nin pah jwĩpĩ niĳ jengah joiná yuh caá: “Dios ã wēpatdih ã júutcah, caandíh jwĩ jepahcan niít”, jwĩ niijná caá. Yeéb judíowã nihcannit nin pah ĩpĩ niĳ jengah joiná yuh caá: “Dios ded pah ã jumatdih jwĩ jengah joyátjĩhjah beh joicán, caandíh jwĩ jepahcan niít”, ĩ niijná caá.

23 Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwĩpĩ niĳ naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiítidih át wun wūhap tajĩ”, jwĩ niijná caá. Páant jwĩ niĳ bohéatdih joinít, jepahcannit judíowã nin pah ĩ niĳ jengah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih, Dios ã wahní jwiítidih táı ubní pínah wuncanjah, jwĩ maáh ã jumbipna caá. Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó jwĩ pãini nihcan caá”, ĩ niĳ jengah joiná caá. Páant niĳ jengah joinít, Jesúih doonádih ĩ yap yohna caá. Judíowã nihcannitboó nin pah ĩ niĳ jengah joiná yuh caá: “Ī yee naáwátjeh caá”, niĳ jengah joinít, queébtut Jesúih doonádih ĩ yap yohna caá.

24 Obohjeéhtih, biquína jwiít judíowãdih, yeéb judíowã nihcannitdihbut Dios ã ĩwíwachah, Jesúih doonádih táı joí jepahnit, nin pah jwĩ niĳ jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihát jéihni jumna, cãacwãdih táı ubat túut niijná, Jesúsdiĳ át wun wūhat túutap tajĩ”, jwĩ niijná caá.

25 Páant ã ĩwíwachah, ãihwã jumna, nin pah jwĩ niĳ jéihna caá: “Jwiít cãacwã jwĩ jengah joyát chah Dios át jengah joi tága. Jwiít cãacwã jwĩ wēpat chah Dios ã wēpna caá”, jwĩ niijná caá.

26 Páant wã naáwátidih jengah joinít, Dios yeébdíh ã ĩwíwachah, ded pah ĩi jumatdihbut ĩi táı jengah joyoó. Wã úudwã panihnitá, bita yeébdíh ennit, “Queét bohécannit, dinero wiĳcannit jumna, oboh jumnit caá”, ĩt niĳ jengah joyóp tajĩ.

27 Obohjeéhtih, “Jéihcannitjah caá”, cãacwã ĩ niijnítidih Dios át ĩwíwip taga. Pánih ĩíona, jéihnitboodíh “Búdí bohéna yuhna, wã jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih át niĳ jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut ã ĩwíwachah ennit, “Wã wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadih át niĳ jéihyanap taga.

28 Oboh jumnit, bita ĩ deohnit, bita ĩ enah bojnitdihbut Dios át ĩwíwip taga. Pánih ĩíonit, “Jwiít cãacwã jwĩ jéihyat weemdíh ã jumachah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiítidih át niĳ jéihyanap taga.

29 Pánihna, Dios pebhboó jubínit, “Wã jéihyatjĩhjah wã jũúwép be”, jwĩ niĳ jéihcan niít.

30 Obohjeéhtih, Dios caá jwiítidih át teo wáacap taga, Jesucristodih jepahnit, ãihwã jwĩ jumat pínah niijná. Pánih ãihwã jumna, Jesús ã jengah joyát pahjah mantih Dios jwiítidihbut ã jengah joyát

túutna caá. Ā wun wūhatdih jwī túi jenah joyóchah, jwiít áihwādh “Caánboó túini caá. Wā peéh chājcan niít”, Dios ā niij enna caá.

³¹ Nin pah Dios naáwát dih naóh yapani át niij daacáp tajī: “Weemdíh dedé jūdhdat wihcan caá’, niijnít ī jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwī Maáh Dios nihat jéihni, weemdíh ā túi teo wáacap be’, niijnít ī jumca naáh”, át niij daacáp tajī. *

2

Cristo ā wun wūhatji

¹⁻² Wā úudwā panihnitá, ñi pebhna jwíh juibína, ded pah wā jumattjidih ñi túi náhninaá. Ñi pebhboó wā bejat pínah jātih nin pah wā niij jenah joyóp jī: “Jesucristo ded pah ā jumattjidih bohéna, jwiít dih ā wun wūhatjidih queétdih wā jéihyabipna caá”, wā niij jenah joyóp jī. Páant niij jenah joinít, Dios weemdíh ā jéihyani doonádih túinijeh yeebdíh wā naóh bohénap jī, “Pablo nihat jéihni caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná.

³ Ñijeéh jumna, nin pah wā niij jenah joyóp jī: “¿Yoobóp dih niít wā bohénap? ¿Jesús dih ī túi jepahmi naniít? ¿Jepahcan, iijnit, weemdíh ī yoh bacami naniít?” niij jenah joinít, búdí wā úumap jī.*

⁴ Jwiít cāacwā jwī jenah joyátjīhjih wā naóh bohécap jī. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā wēpatjīh yeebdíh

túinijeh wā bohénachah joinít, Dios ded pah ā wēpatdih ā júutuchah ennit, Jesús dih ñi jepahap jī.

⁵ Pánihna, “Pablo ā túi jéihyatjīhjih jwiít dih ā jepahat túutcap jī. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ā chāj júutuchah ennit, Jesús dih jwī túi jenah joyóp jī”, ñi niiját pínah niijná, páant wā bohénap jī.

Túini Espíritu ded pah Dios ā jumattjidih ā jéihyaat

⁶⁻⁷ Dios dih jéihcannit ī jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodíh túi jenah joyát caá náahap. Dios dih túi jenah joinít dih nin pah wāpī niij naóh bohéna caá: “Dios nihat jéihni jumna, jwiít dih túi ubat túut niijná, Jesús dih át wahjip taga. Pánih chājna, jeáboó jwī juibínachah, chah túinidihbut jwiít dih ā chāj bipna caá”, wāpī niij naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta ī jenah joyát chah Dios ā jenah joyát caá. Queétdih wā wunuchah, ī jenah joyátjidi bita ī náhnican niít. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih ā chājat pínah jātih, Jesús dih ā wah deyaat pínah dih átát jenah joiijp taga. Jon jātih páant niij jenah joiná yuhna, jwiít cāacwā dih át jéihya jwahcap taga.

⁸ Páant ā jenah joyátjidih nin baácdih moón ī maátaboó it beh joicáp jī. Í beh joiná nihna, nihat jéihni, chah wēpni, jwī Maáh Jesucristodih ita mao yohcan taga.

⁹ Dios páant ā niij jenah joyátjidih cāacwā ī beh joicáh

yuhna, ã naáwátdih naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajĩ:

“Caandíh oinitdih ded pah Dios túini ã chãjat pínahdih jwiít cãacwãboó encan, joicán, jwĩ jenah joi jwáhcan caá. Ded pah jwĩ jenah joyát chah ã túi jumbipna caá”, át niúj daacáp tajĩ. (Is 64.4)

10 Páant ã jéihya jwáhcah yuhna, ã jenah joyátjidih buu jwáhna Túini Espírituboó jwiítidih ã jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihat jéihni, Dios ã jenah joyátdih ã túi jéih beedána caá.

11 Jwiít cãacwã biíh ã jenah joyátdih jwĩ jéihcan caá. Caanjéh caá ã jéihyep. Pánihat pah, jwiít cãacwã Dios ã jenah joyátdih jwĩ jéihcan caá. Áih Túini Espiritujeh caá caandíh ã jéihyep.

12 Diosdih jéihcannit ã jenah joyát pah jenah joiná, Dios ã jenah joyátdih jwĩ beh joicán caá. Páant jwĩ beh joicáh, áih Túini Espiritudih jwiítidih Dios ã wáhup jĩ, ded pah oinit, ã túi chãjatjidih jwĩ jéihyat pínah niijná.

13 Páant ã jéihyanachah, ã wēpatjĩh jwiítbut yeebdíh jwĩ jwúub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ã jenah joyát pah jenah joinít, jwĩ bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã jéihyanachah, bitadih jwĩpĩ bohéna caá.

14 Jesúsdi h jepahcannit, Túini Espiritu wihcannit,

caán ã bohéátdih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ã niúj jenah joiná yah caá. Pánihna, Túini Espiritu ã teo wáacchah, ã bohéátdih queét ã jéih beh joicán caá.

15 Túini Espiritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã bohéátdih jwiít Jesúihwã jwĩ jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jéihcannitboó páant jwĩ chãjachah ennit, Dios ã weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigaá queétboó páant ã chãj?” ã niijná caá.

16 Páant ã jumát pah jon jãtjĩh Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah át niúj daacáp tajĩ:

“Dios nihat jéihni ã jumuchah, jwiít cãacwãboó ded pah ã jenah joyátdih jwĩ jéih beedácan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodíh jwĩ jéih bohécan caá”, át niúj daacáp tajĩ.*

Obohjeéhtih Túini Espiritu ã teo wáacachah, jwiítboó Jesucristo ded pah ã jenah joyátdih jéihna, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá.

3

Pablo, Apolosjĩh Diosdih oboh teo wãhñitjeh ã jumát

1 Yeéb wã úudwã panihñitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihñit pah ñi jumna caá.

2 Yeebdíh maatápdih wã bohénachah yuhna, wébít

* 2:16 Is 40.13; Ro 11.34

páantjeh nom jwahnit dée pah ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, ñi túi beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdíh wã naóhna caá. Pánihna, nom jwahnitdih jeemátdih jwí wãhcat pah, buoni bohéatdih yeebdíh wã jéih naóh jwãhcan caá. ¿Dépanihna, páant ñi jum?*

3 ¿Dépanihna Túini Espíritu wihcannit pah Dios ã weñat pínahdih ñi chãjcan? Túini Espíritu wihcannit pah jumna, tabit míic jũihnit, míic íjanitbut ñi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó ñi chãjna caá.

4 Yeéb biquína “Weém Pabloíh caá”, niijnít, bita “Weém Apoloíh caá”, niijnít, tabit ñi míic íjana caá. Pánih míic íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ñi jumna caá.*

5 Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niij jenah joí, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joicá bojoó. Jwiít bohénit niihat biíc yoobó Diosdih teo wãhnitjeh jwí jumna caá. Ded pah ã wãtuchah, caandíh jepahnitjeh, yeebdíh jwí bohénap jĩ. Páant ã wãtuchah, jwí bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ñi jepahap jĩ.

6 Nin pah ã jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jii yeebdíh Jesúsíh doonádih wã jwíih naáwáp jĩ.* Páant ã momat túttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdíh ã

jwáub bohénap be, chah ñi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíihanit, ã behana caá. Pánihat pah Diosjeh túut nuumát túutnit, yeebdíh ã jéihyana caá.

7 Momni, en daoníbut oboh jumnitjeh caá. Diosjeh ã chíihana caá. Pánihna, weém wã túi naáwáchah yuhna, Apolosbut ã túi bohénachah yuhna, Dios yeebdíh ã jéihyachah, ñita beh joicán tagaá. Páant ñi beh joicán, caandíh ñita jepahcan tagaá.

8 Pácahidih momni, en daoníbut, Dios ã enechah, biíc yoobó i jumna caá. Dios ã wēpatjĩh biíc ã túi bohéatdih ennit, ã pebhboó ã juibínachah, Dios chah ã jib chãjbipna caá. Obohjeéhtih biíhboó ã túi bohécátidih ennit, nuup ã jib chãjbipna caá.

9 Jwiít niihat Dios ã wãtatdih jepahnit, yeebdíh jwí bohéna caá. Yeébboó Dioíh pácahi dée, ãih muú dée ñi jumna caá.

10 Dios weemdíh ã túi teo wáacachah, weémboó yeebdíh wã jwíih bohénap jĩ. Muú chãjna, túini jíhlo jwio náhdih ñíonit, i dodhdad dée, weémboó yeebdíh wã jwíih túi bohénap jĩ. Túttimah, muú chãjnit dée bita yeebdíh it jwáub bohénap taga. Túini muú chãjnit dée, jwiít bohénitboodíh Dios ã wēpatjĩh jeh túi bohéat caá náahap.

11 Túini jagáp nahdih i

* 3:2 He 5.12-13

* 3:4 1Co 1.12

* 3:6 Hch 18.4-11

* 3:6 Hch 18.24-28

dodhdad dée, Jesucristo ã wun wūhatjidih wã jwīih bohénachah, ñi jepahap jī.

12 Maatápdih jumni pínah mūdih chājhna, túini máa nahnadilh ñionit, túi chājat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioih múú dée ñi jumuchah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wã túttimah jūóhndih Túini Espíritu ã wēpatjīh yoobópdih bohéat caá náahap.

13-14 Pánih chājna, Jesús jwūub dei jūóhna, mūdih ī túi chājat dée, ī túi bohéatji jīb, Dios ã túi chājbična caá.

15 Obohjeéhtih, mūdih ī túi chājcat dée, ī túi bohécatji jīb, ã túi chājcan niit. Queét túi bohécannitboó Dios pebhna ī jūibínachah yuhna, Túini Espíritu ã teo wáacatjīh ī bohécah, Dios queédih ã túi chājcan niit.

16 Pánihna, “Jwiit biicdih Dioih múú dée jwī jumuchah, Túini Espíritu jwījeéh ã jumna caá”, ñi niij túi jenah joyoó.*

17 Pánih jumna, áihwājeh jwī jumuchah, ded yeéb biicdih ñi jumatdih ã yééjanachah, Dios caandih búdí ã peéh chājbična caá.

18 Biquína nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Weém túi jéih beedáni caá. Dedé weemdih judhcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joinit, yeebjéh ñi míic yeena caá. Páant ñi niij jenah joyátdih yeebdih cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túut

numná, nin pah ñi jwūub niij jenah joyoó: “Weém baini jéihnijeh jumna, yoobópdih jéihyat túut niijná, Dios ã teo wáacatdih búdí wã náahna caá”, ñi niij jenah joyoó.

19 Diosboó caandih jepahcannit ded pah ī jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ã niijná caá. Páant niijná, nin pah jon jātih át niij daacát túutap tajī: “Jwiit chah jéihnit caá”, niij jenah joinitdih wã yohbična caá”, át niij daacát túutap tajī.*

20 Davidjiboodih biic yoobó nin pah át niij daacát túutap tajī: “Weemdih jéihcannit ī jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, át niij daacát túutap tajī.*

21-22 Biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná yuh caá: “Pablo chah jéihni ã jumuchah, weém áih jumna, weembát chah jéihni wã jumna caá”, ñi niij jenah joiná caá. Bitabut Apolosdih, Pedrodihbut biic yoobó ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcah, túut numát caá náahap. Yeéb jwīhwā nihcah, jwiit yeebdih bohénitboó ñi hwā jwī jumna caá. Dios jwiitdih yeéb nihadidih át wūhup taga. Páant yeebdih ã wūhuchah, jwiit nihadidih yeebdih teo wáacnit jwī jumna caá. Yeebdih teo wáacnitdih wūhndit, nin baácboó ñi jum wūhuchah, páantjeh ã túi

* 3:16 1Co 6.19; 2Co 6.16 * 3:19 Job 5.13 * 3:20 Sal 94.11

chājbipna caá. Wunnit, ã pehbóo ñi jwibínachah, chah túini ã wāhbipna caá. Bua láa Dios yeebdíh túi teo wáacna, túttimah bóo láabut, chah ã teo wáacbipna caá. Pánihna, nihat túini ã wāhni ñih ã jumna caá.

²³ Yeéb Cristoíhwā jumna, caánboó Dioíh ã jumuchah, yeebbút Dioíhwā ñi jumna caá.

4

Cristo ã naáwát tútnit ded pah íjumat

¹ Jwiít yeebdíh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wāhnitjeh caá. Dios cāacwādh ã jéihya jwuhca naáhdih Pablowādh át bohé jibat túutup taga”, niij jenah joyát caá náahap.

² Det teo wāhnitdih í maátadihjuh túi jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiít Jesúsdih teo wāhniit jumna, jwí Maáh ded pah ã bohéat túutuchah, jwiítidih yoobópdih bohéat caá náahap.

³ “Caán Pablo túi yoobópdih ã bohécan caá”, yeéb ñi niijíchah yuhna, weémboó wā jīgahcan caá. Bitabut biíc yoobó í niijíchah yuhna, biíc yoobó wā jīgahcan niít. Weemjéhbut “Dios ã bohéat túutatjidih wā túi bohécan beé”, wā niij jenah joicán caá.

⁴ “Diosdih jepahniit, yoobópdih wā bohécan caá”, niij jenah joicán yuhna, “Weém túi yoobópdihjuh bohéni caá. Dedé yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá”, wā

jéih niijcán caá. Jwí Maáh Jesucristojeh weemdíh ennit, “Meém ma túi bohénap be”, niijni pínah caá.*

⁵ Jwí Maáh Jesús ã jwúub dei jūúwát pínah jātih, yeébboó ded pah jwí bohéat, bita í chājatdihbut ennit, “Caánboó jwí Maáh ã wutatdih ã túi chājcan caá”, niijcát caá náahap. Obohjeéhtih, jwúub dei jūóhniit, Jesúsboó ded pah jwí bohéatjidih jwiítidih ã naóhbipna caá. Jwiít cāacwāboó ded pah biíh ã chājatdih, ã jenah joyátidihbut jwí jéihcan caá. Jwiítjehbut jwí jenah joyátidih jwí jéih beedácan caá. Diosjeh caá ã jéihyep. Pánihna, Jesús jwúub jūóhniit, nihat jwí chājatjidih, nihat jwí jenah joyátjidihbut ã naóhbipna caá. Caán láajeh caá “Meém ma túi chājap jí”, jwiítidih ã niij naóhbipna caá.

⁶ Wā úudwā panihnitá, pánih naóhna, ñi túi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít Apolosjíh jwí jumatdihjuh wā naáwáp be. Ded pah jwí jumatdih ennit, biíc yoobó yeebbút ñi jéih jumbipna caá. Dios ã daacát túutatdih jepahna, “Yeebdíh bohéni ã jéihyat chah jwiítidih bohéni ã jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wā jéihyep”, ñi míic niijcá bojoó

⁷ “Caán bohéniboó chah jéihni ã jumuchah, caandíh caá jwí náahap”, ñi niijcá bojoó. Nihat ñi bíbohatdih Dios yeebdíh wāhniijeh caá. Jwí bohéatdih ñi joyóchah,

* 4:4 1Jn 3.19-21

Dios caá yeebdíh ãt beh joyánap taga. Ñi jenah joyátjìhjah ñi beh joicáp be. Pánihna, ì jéihyatjìhjah beh joinít dée, yeebdíh nin pah niijcát caá náahap: “Weemdíh bohéni túi jéihni ã jumuchah, weembút túi jéihni jumna, Jesúh doonádih weemjéh wã túi beh joyóp be”, niijcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá. “Jwiitboó Dioíh doonádih túi jéih beedánit caá. Jwiitdih dedé jadhdat wihcan caá. Túini Espiritu nihat ã wãhni wēpat jwiitdih ã jumna caá. Pablowã ì wihcah yuhna, jwiitjeh maáta jwí jumna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesús ã jwáub dei jwáwúchah, caán biíc dih maáta yoobópdih ñi jumuchah, ãta túi taga. Pánih jumna nihna, jwiitbut ñijeéh maáta jwíta jum taga. Nihat yeejép yapat ãta péa taga. Obohjeéhtih, páant ã yap jwuhcan caá.

⁹ Weemboó nin pah wã niij jenah joiná caá: “Jwiit Dios ã naáwát tútnitdih oboh jumnit, peéh mawat pínahdih páinit pah bitaboó ì enna caá. Nihat cãacwã, nihat Dioíh ángelwãbut ded pah jwiitdih ã yapat pínahdih jéihyat túut niijná, jwiitdih enna caá ì chãjap”, wã niij jenah joiná caá.

¹⁰ Pánih ennit, “Jesucristoíh doonádih naóhna, queét dedé pínah nihcan caá”, jwiitdih ì niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúhwã jumna, dedé

jéihcat pínah wihcan caá”, yeebboodíh ì niij enna caá. “Queét wēp naóhnit nihcah, queétdih jwí jepahcan niit”, jwiitdih ì niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét ì túi wēp naáwáchah joinít, nihat cãacwã ì túut nũmbípna caá”, yeebboodíh ì niij jenah joiná caá. Pánihna, dawá yeebdíh wēi naóhnit, jwiitboodíh ì iiná caá.

¹¹ Jwiit jwí bohé jibichah, nũgúp tabna, ãpí taca joótna caá. Jwiitdih túini yégueh wihcan, mũubút wihcan caá. Jwí naáwáchah joinít, íjna, jwiitdih dawá láa bita ì mawap be. Jwí jib bohé jwíhipmant, bũubut biíc yoobó ã yapna caá.

¹² Jwí náahatdih jíb chãjat túut niijná, búdí teonit, jwípí chuuná caá.* Cãacwã jwiitdih yeejép ì naáwáchah joinít, yeejép naóh jwáubacanjeh, Dios queétdih ã teo wáacat pínahdih jwípí wãbhna caá. Yeejép ì chãjachah yuhna, jwípí enah bojna caá.

¹³ Yeejép dooná ì naáwáchah joinít, “¿Biíc dih jwí jéih jumcan niit?” jwípí niij jwáubana caá. Nihat cãacwã ì yohni pah jwiitdih ipí enna caá. Jwí bohé jwíhipmant bũubut biíc yoobó jwiitdih ì jenah joiná caá.

¹⁴ Caandíh daácna, ñi tíicat pínah nihcan, yeéb wã weh panihnitdih oina, ñi túut nũmát pínahdih náah yacnit, páant wã niij daacáp be.

¹⁵ Nin wã naáwát pínahdih

* 4:12 Hch 18.3

ñi jenah joyoó: Weém ñi íp panihni caá. Yeebdíh wã bohéat tãttimah, dawá Jesúih doonádih bohénit í jumachah yuhna, weemjéh beé yeebdíh jwíih naóhni. Páant wã jwíih naáwáchah joinít, Jesucristodih ñi jepahap jĩ.

16 Ñi íp panihnijeh yeebdíh oinit, páant wã niúj naáwáp be. Í mána ded pah í jumadidih ennit, wébítbat biíc yoobó ípĩ chãjna caá. Pánihna, ñi íp panihni ded pah wã jumadidih ennit, yeebbát biíc yoobó ñi chãjaá.*

17 Páant ñi chãjat pínahdih náah yacnit, Timoteodih ñi pebhna wã wahna caá. Jesúih doonádih wã naáwáchah joinít, caanbát ã jepahachah, wã wãúh pah wã oini ã jumna caá. Nihat tãtchinadih moón Jesúihwãdih ded pah bohéna, biíc yoobó wãpĩ chãjna caá. Ded pah wã chãjachah enniji yeebdíhbat ã jwúub náhniabipna caá.

18 Obohjeéhtih, biquína yeéb nin pah ñi niúj jenah joiná caá: “Jwiít chah jéihnit caá. Dedé pínah Pablo jwiítidih ã jéih bohécan niít. Jwiítidih úumnit, ã jũóhbican nacaá”, ñi niúj jenah joiná yah caá.

19 Obohjeéhtih, jwĩ Maáh ã wahachah, waícanjeh ñi pebhna wã juibíipna caá. Juibínit, páant niúj naóhnitabeh ded pah í chãjatdih wã enbipna caá. Jesúih doonádih í naáwáchah, ¿Bita í tãt nuúm

niít? ¿Oboh í niijátjeh caá?

20 Queét Dios ã wēpatjĩh yoobópdi h í naáwáchah, queétdih joinítboó jepahnit, í tãt nuumbípna caá. Obohjeéhtih, páantjeh í naáwáchah, cãacwã í jepahcatdih wã jéihbipna caá. Jesúihwã jumna, ded pah naóhna, Dios ã wēpatjĩh í chãjbipna caá. Oboh naóhna, í chãjcan niít.

21 Pánihna, ñi pebhna juibínit, wã jũihñatdih náahcan, ñi tãt nuúm páñaá. Páant ñi tãt nuumáchah, ñi íp pah yeebdíh oinit, chãihjeh wã naóhbipna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chãjnidih í yohat pínah

1 Bũu yeebdíh bainí wã jwúub naáwát tãt caá. Ñi pebh chah yeejép chãjat doonádih wã joyóp be. Ñi cãtĩh tubit yéej chãjni ã íp áadihjih át bíbohópwat be. Jesúsdi h jéihcannit páant yeejép ípĩ chãjcan caá. Obohjeéhtih, yeébbóó Jesúsdi h jéihnit jumna yuhna, páant ã chãjatdih ñi enah bojna caá.*

2 “Jwĩ Maáhdih túi jepahnit, jwiítidih dedé yéejat wihcan caá”, niúj jenah joiná yuhna, tíccan, jĩgahcan, caán yeejép chãjnidih ñi tãt nuumát tãtcap be. Páant ñi tãt nuumát tãtcan, bũu páantjeh ã yéej chãjat juib, yeéb ñi míic wáac joinít, caandíh ñi jwúub waadát tãtca bojóo.

* 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17 * 5:1 Dt 22.30

³ Weémboó ñijeéh wihcan yuhna, caán doonádih joinít, búdí úbhna wā chājap be. Pánihna, ñijeéh wā jumat pahjeh, ded pah caandíh ā yéejat peéh chājat pínahdih Jesús weemdíh ā jéihyanap be.

⁴⁻⁵ Páant ā jéihyanachah, nin pah yeebdíh wā niij naóhna caá: Caandíh ā yéejat peéh naáwát túut niijná, yeéb ñi míc wáacá. Pánih míc wáacna, ñijeéh wā jumat pah, Jesús ā wēpatjīh nin pah caandíh ñi niiji: “Jwī jwúub míc wáacachah, ma waadca bojoó. Nemépwā ī maáh ded pah meemdíh yeejép ā chājíhna, ā chāja naáh, ma jwúub túut nūmát pínah niijná. Pánih túut nūmnít, Jesús ā jwúub dei jūwúchah, ājeéh ma bejat pínahdih meemdíh jwī náah yacna caá”, caandíh ñi niiji.

⁶ Pánih yéej chājni ñijeéh ā míc wáacachah, yeéboó “Jwiít Jesúh wā jwī túi jamna caá”, ñi niij jenah joyóchah yuhna, ā táican caá. Nin pah jwīpī niij naáwát dih ñi túi jéihna caá: “Búdí pan pínahdih ā paáat pínah bainíbitjeh jwī widichah yuhna, nihat āpī paa béjna caá”, jwī niijná caá. Pánihat pah, biícjeh ā yéejatdih cádahíhcan, nihat Dioíh wā biíc dih míc wáacna, queétdihbut ā yéejabipna caá.*

⁷ Jwiít judíowā Pascuadih jeémát pínah chājnit, nihat paáat pínahdih jwīh mūmánt yohnit, paacánni pandihjeh jwīpī chājna caá.

Diosdih jwīpī mao wāhni oveja wūh pah, Dios ā enechah, yéejat wihcannit jwī jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih át wun wūhup tajī. Pánihna, paáat pínahdih jwī yohat pah yeebdíhbut nihat ñi yéejatdih, ñi cātíh jamni yéejat cádahíhcannidihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios ā enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.*

⁸ Pánihna, túi wēinit, biíc dih jumat túut niijná, nihat yeejép chājatdih, yeejép jenah joyát dihbut cádahnit, yoobóp dih jenah joinít, jwiít dih túi chājat caá náahap.*

⁹ Wā jwīh daác wahni núodih wā niijátji pah muntih, buu wā jwúub niij daácna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná. “Ī áa nihcannitjīh yeejép chājnit biíc dih ñi jamca bojoó”, wā niij daacáp jī.

¹⁰ Páant niij daácna, “Jesúsdih jéihcannit yeejép chājnit”, niijná wā chājcan be. “Jesúsdih jéihcannit bií déedih en ñinahnitdih, nūmnít dih, pāpnidih úbhnitdihbut”, niijná wā chājcan be. Pánih chājnit nihat pebhboó ī jamna caá. Ījeéh jamíhcan, dedboó ñi jweyát pínah āta wihcan taga.

¹¹ Obohjeéhtih, nin pah niijná wā chājap be: “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, nin pah chājnit biíc dih ñi jamca bojoó: Ī áa nihcannitjīh

* 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3

yeejép chājnit, en ñinahnit, pāpnidih wūbhnit, bitadih yee naóh yacnit, máihnit, nūmnít ĩ jumuchah, queét biíc dih ñi jumca bojoó”, niijná wā chājap be. Pānih chājnitdih numah jeēmpcat caá yeebdíh náahap. Queébtut yeebdíh ĩ numah jeémíhichah, ñi jepahca bojoó.

¹²⁻¹³ Weém Jesús dih jéihcannitdih ĩ yeejat peéh wā chājcan niít. Diosboó queétdih ã peéh chāj bipna caá. Obohjeéhtih jwíjeéh wáac junít Jesúhwā ĩ yeej chājachah, jwiítboó queétdih peéh chājat caá náahap, ĩ túi túut nūmát pínah niijná. Pānihna, ñijeéh jumni tūbit yeejép chājnidih ñi yohoó. Caandíh ñijeéh biíc dih ñi jumat túutca bojoó.*

6

Jesúhwājeh míc ámohat

¹ Būū biih yeejép yapat doonádih joinít, bainí wā naóhbipna caá. Yeéb Jesús dih jéihnit jumna yahna, chénewā míc jūihnit, ¿Dépanihna, ã yoobáát pínah niijná, Jesús dih jéihcanni maáh pebhboó ñi bej? Jesús dih jéihni pebhna ñi bejchah, yeebdíh ã túi yoobáát pínah niijná, Dios caánboodíh áta teo wáac taga.

²⁻³ Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesús ã jwūub dei jūwúchah, yéejnitdih caán biíc dih jwiít áihwāboó jwí wūtipna caá. Ángelwādihtut jwí wūtipna caá. Nin baácboó jwí jum jawahuchah,

¿Dépanihna, bainí míc jūihñat ã jumuchah yahna, yeéb Jesúhwājeh ñi jéih yoobácan?

⁴ Queét maátadih wēi encan yahna, ¿Dépanihna, nihat yeéb Jesúhwā míc jūihnit, ĩ yoobáát pínah niijná, queétdihjeh naáwádih ñipí bej?

⁵ Ñi tícat pínah niijná, nindih wā naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, niij jenah joiná yahna, míc jūihnitdih naóh yoobáni pínah ñijeéh ã wihcat pah ñi jumna caá.

⁶ Jesúhwā mícjeh míc jūihnit, Jesús dih jéihcannit maáta pebhna naáwádih bejna, Jesús dih jepahcannitbut ĩ joyóchah, ñipí naóh yacna caá. ¿Pānih chājna, ñi tíccan niít?

⁷ Yeéb Jesúhwā mícjeh míc jūihnit, yeebdíh yoobáni pínah maátadih ñi bid bejchah, ã túican caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jumna naáh”, ñi niijíchah, chah áta túi tagaá. Bitá ĩ jéih chāj nūmúchah, yeebjéh ñi jéih yoobácah, “Á jumna naáh”, yeebdíh niiját caá náahap.

⁸ Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeébbó chah yeejép ñipí chājna caá. Bitá ĩ yeejép chājatdih, ĩ jéih chāj nūmát dih, biíc yoobó yeéb ñipí chājna caá. Yeéb Jesúhwā míc jumna yahna, páant ñipí chājna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chājnit Dios peb-

* 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

hboó ĩ bejcan niit. Yeebjéh míc yeeceanjeh, yoobópdih ñi jenah joyoó. Nin pah chājnit, Dios pebhboó ĩ bejcan niit: íí náah chājnit, pāpnidih wábhnit, ĩ áa nihcannitjĩh yéej chājnit, neoná mícjeh chājnit, yaádh mícjeh chājnit, nūmnít, bíí déedih en ñinahnit, máihnit, bitadiah yeejép doonádih táoh naóhnit, jéih chāj nūmnítbut Dios pebhboó ĩ bejcan niit.

11 Páant ĩ chājat pah biquína yeebboó ñi jumup jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, ā wan wāhnit, ñi yéejatdih āt yohop taga. Pánihna, Bū, Táini Espíritu ā teo wáacachah, Dioíhwā ñi jumuchah, yeebdíh yéejat jīb ā wihcan caá.

Jwĩih bácahĩh yéej chājcat caá náahap

12 Bū biih yeejép yapatdih bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeeb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdíh ā wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwĩ yéej chājachah, ā túican caá. Bíih jwĩ chājachah, táini jumna yuhna, jwĩih bácahdih, jwĩ jenah joyátdih yéejana, jwiítdih ā teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chājatdih cádahihna yuhna, jwĩ jéih cádahcan caá. Páant chājcat caá jwiítdih náahap.*

13 “Jwĩih wudah jeémp yacat pínah caá”, niijnít, nūgáp tubachah, jwĩpĩ jeémpna caá. Páant jwĩ chājachah, ā

táina caá. Nin baácboó jum jwuhna, bid jeémpna, jwĩ tái jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwĩ jumuchah, bid jeémát ā wihcan niit. Biquína “Jwĩih bácah yaáhdih metat pínah caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwĩih bácahdih chājna, caandíh jwĩ teo wāhat pínah niijná, āt chājap tajĩ. Caanjéh caá jwĩ Maáh.

14 Dios Jesucristodih boo pud jūúwát túatnit, jwiítdihbut bíic yoobó ā wēpatjĩh ā boo pud jūúwát túatbipna caá.

15-16 Nindihbut ñi táí náhninaá: Jwiit Jesúíhwā jumna, caán bíicdih bíic bácah dée jwĩ jumna caá. Génesisboó Dios nin pah āt niij daacát túatup tajĩ: “Newé yadjĩh bíic bácah dée ĩ jumbipna caá”, āt niij daacát túatup tajĩ.* Caandíh jéihnit, nin pahbut yeebdíh táí náhniat caá náahap: Ded newé yadjeéh ā jumuchah, queét bíic bácah dée ĩ jumna caá. Pánihna, deoh nah jumnih wilijeéh ñi jumuchah, mijeéh bíic bácah dée ñi jumna caá. Mi jenah joyát pahjeh, yeebút ñi jenah joibípna caá. ¿Dépanihna yeeb Jesúíhwā, ājeéh bíic bácah dée jumna yuhna, yeejép wilijeéh bíic bácah dée ñi jumíh? Páant chājat yeejép caá.

17 Obohjeéhtih yeebboó Jesúíhwā jumnit, ājeéh bíic bácah dée jumna, Táini Espíritu ñíih caolihboó ā

* 6:12 1Co 10.23 * 6:15-16 Gn 2.24

jumuchah, caán ã jenah joyát pahjeh yeebbút ñi jenah joiná caá.

¹⁸ Yeebdíh ñi áa nihcanitjñh yeejép chājcat caá náahap. Pánih yéej chājnit nihna, chah jwñh bácahdih, jwñ jenah joyátdihbut jwñ yéejana caá. Páant jwñ chājat túttimah, jwiútdih túut numát chah ã buona caá. Dedé bíih jwñ yéej chājachah yuhna, túut numát nump ã buona caá.

¹⁹⁻²⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Jwñh caolihboó ã jummat pínah niijná, Dios jwiútdih Túini Espíritudih át wahap jñ. Páant ã wahachah, jwiútdihboó ãih muu pánihni caá jwñ jumap.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiútdih ã wun wūhat pínah niijná, jwiútdih ã jñib chājap jñ, ãihwā jwñ jummat pínah niijná. Pánih ãihwā jumna, caán jwñ maáh ã jumuchah, jwñ weñat pínahdih jenah joicánjeh, ã weñat pínahdihjeh chājat caá náahap.

7

Téihya chéwat

¹ Buu weemdíh ñi úbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niij úbh joyóp tajñ: “Jwiútdih Jesúsdiñ jéihnit jwñ áa jumuchah, ã túimi niít?” ñit niij daacáp tajñ. Páant ñi niij daacátjidih ennit, nin pah wā jepahna caá: Yeéb áa wihcannit ñi jumuchah, ã túina caá.

² Obohjeéhtih, páant ñi jumuchah, íí náah chājat ã tobohna caá. Pánihna, yeebdíh áa jummat caá náahap.

³⁻⁴ Páant ñi áa jumuchah, yaadíh bácah miñh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoíh pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ã jumíhichah, caántdih jepahat caá náahap. Bíic yoobó newéíh bácah ãih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliíh pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mi jumíhichah, caandíhbut jepahat caá náahap. Pánih chājna, bitadih ñi bidcan niít.

⁵ “Diosdih túi úbát túut niijná, bíicdih jwñ jum jwuhca boj jñh”, ñi míic niijíchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, úbh péanit, túi bíicdih ñi jwúb jumú. Tubit maatápdih cádahna, Satanásboó bitadih ã yéej chājat túutuchah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéej chājipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnít, wā wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, bíic yoobó ã túina caá. Ñi íí náah chājcat pínah niijná, páant wā niij naóhna caá.

⁷ Obohjeéhtih, “Weem páh queét nihat áa wihcannit í jumuchah, áta túi tagaá”, wā niij jenah joiná caá. Biquínadiñ áa jummat wēpatdih Dios ã wūhna caá. Obohjeéhtih, bitadih áa wihcan yuhna, túi jummat wēpatdihbut ã wūhna caá.

⁸ Buu, áa wihcannitdih, éemp wannitdihbut bainí wā naóhbipna caá. Yeébboó áa wihcannit ñi jumuchah, ã táibipna caá.

⁹ Obohjeéhtih, yaddih, newédih búdí bidnit, íí náah

* 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16

chājcat túut niijná, ñi áa pínahdih ñi ʉbúú.

10-11 Bʉʉ, yeéb Jesúhwā áa jumnitboodih bainí wā naóhbipna caá. Nin wā jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ā wʉtat caá. Yaádh ī áadih ī cádahca bojo naáh. Neonábut ī weha mána yaáhdih ī yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, míc cádahnitji, biíhdih ī áa jumca bojo naáh. Pánih míc cádahnitji queét chénat pahjeh jwʉʉb míc ámohna, biíc dih jwʉʉb jumnit, chah ā táibipna caá.*

12 Bʉʉ, yeéb bitadih jwʉʉ bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeéb neoná Jesúsdih ñi jepahachah yʉhna, ñi weha mána yaádhboó ī jepahcap jī. Yeéb Jesúhwā ñi jumuchah yʉhna, ñijeéh ī jumíhichah, ñi yohca bojoó.

13 Biquína yeéb yaáhdibut Jesúsdih ñi jepahachah yʉhna, ñi weha mánaboó ī jepahcap jī. Páant ñi jumuchah yʉhna, ñijeéh ī jumíhichah, ñi cádahca bojoó.

14 Yeéb biíc bácah dée ñi jumuchah, biíc Jesúh jumna, biíh Jesúh nihcah yʉhna, Dios yeebdíh ennit, “Queét wíhwā caá”, ā niijná caá. Pánihna, Jesúsdih jepahcannit neoná ī weha mána yaádh Jesúsdih ī jepahachah, queét neonádihbut Dios ā túi chājipna caá. Biíc yoobó Jesúsdih jepahcannit yaádh ī weha mána Jesúsdih ī jepahachah, Dios queét yaáhdihbut ā túi chājipna

caá. Páant ñi jumuchah, ñi wehdih ennit, “Queétbut wíhwā caá”, Dios ā niijná caá.

15 Obohjeéhtih biquína Jesúsdih jepahcannitboó ī weha mána yaáhdih, ī weha mánadibut ipī cádahíhna caá. Pánih cádahíhna, míc maocat túut niijná, ī beje naáh.

16 Obohjeéhtih, tái biíc dih ñi jumuchah, chah ā túina caá. Yeéb Jesúsdih jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdih ī jepahat pínah, Dios queét dih ā tái ʉbat pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepahbipna caá. Í jepahcan niit”, jwī niíj jéihcan caá.

17 Nin pah nihat Jesúhwādh dih wāpī naóhna caá: Jesucristodih jepahnit, ded pah ñi jumatjidih biíc yoobó ñi jumúú. Páant ñi jumat pínahdih jwī Maáh jéihnit, yeebdíh át jwejep taga.

18 Det Jesúsdih jepahnit bóodnitji jumna, ī náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit jumna, ī bóodat túutca bojo naáh.

19 Bóodnit dih, bóodcannit dihbut Dios biíc yoobó ā enna caá. Á wʉtat dih jwiít dih jepahat caá náahap. Pánih jepahnit dih jeh ā wēi enna caá.

20 Dios yeebdíh āih pínahdih ā ñío láa ded pah ñi jumatji pah ñi túut nʉʉmca bojoó.

21 Teo wāhñit ñi jumuchah, ā túina caá. Páant ñi jumat dih ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ñi maáta yeebdíh watíhna, ī wata naáh. Á túimi

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

nacaá.

22 Dios ã túi ubuchah, bitadih teo wāhnitboó jwī maáih jumna, watnit dée pah ī jumna caá. Bitadih teo wāhcannitboó Jesucristodih teo wāhnit caá.

23 Jesúhwā ñi jumat pínah niijná, yeéb ñi yéejat jíib át wun wūhup tajī. Pánih āihwā jumna, ã weñat pínahdihjeh yeebdíh chājat caá náahap. Yeebdíh bita Jesúsdih ī cádahat tútuchah, queétdih ñi joyáh bojoó.

24 Pánihna, wā úudwā panihnitá, Jesúsdih jwíih jepahnit, yeéb nihat ded pah ñi jumatji bíic yoobó ñi jumuu. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacipna caá.

25 Buu, áa wihcannitdih ñi uúbh joyátdih wā jepahbipna caá. Ded pah queét ī chājat pínahdih Dios ã wutcan caá. Obohjeéhtih, weém wā jenah joyátdihjeh wā naóhbipna caá. Dios weemdíh ã jġah en teo wáacachah, wā jenah joyátdih ñi túi joyóchah, ã túimi nacaá.

26 Nin pah wā jenah joiná caá: Buu yeó jáapna Jesúhwā tūbit yeejép ī yapna caá. Ñi áa jumuchah, chah ã buobipna caá. Pánihna, áa wihcannit jumna, áa wihcanjeh jumat caá náahap.

27 Obohjeéhtih, áa jumnitboó ñi áadih yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdih bidcat caá náahap.

28 Páant wā niijíchah yuhna, ñi áa pínahdih bid jūnit, téihya chéonit, ã túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadih áa jumnitboodíh chah ã

buobipna caá. Ñi áa wihchah, nump yeebdíh ã buobipna caá.

29 Páant niijnít, wā úudwā panihnitá, nin pah wā naóhna caá: Jesús ã jwúub dei jūwát pínah bahnijeh ã jūdhna caá. Pánihna, ded pah ã weñat pínahdih búdí jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh ī weñat pínahdih ñi jenah joyát chah, Jesús ã weñat pínahdih jenah joyát caá náahap.

30 Jwī jġahat, jwī weñat, dedé pínah nihcan caá. Bíi déedih jíib chājna yuhna, bíbohcanit pah ñi jumuu.

31 Pánihna, Jesús ã wutatdih túi chājat túut niijná, nin baácboó jumnidih búdí wēi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús ã wutatboodíh jwiútdih túi jenah joyát caá náahap.

32 Bíi déedih jenah joicánjeh, Dios ã weñat pínahdih ñi túi jenah joyátdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Áa wihcannitboó jwī Maáh ã weñat pínahdihjeh ded pah ã chājat pínahdih ã túi jenah joiná caá.

33 Obohjeéhtih, áa jumnitboó ājeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bíi déedihjeh āpī jenah joiná caá.

34 Pánihna, Dioíh pínahdih ã jenah joicán caá. Yaádhidibut bíic yoobó ã jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwī Maáh ã weñat pínahdihjeh ded pah mi chājat pínahdih mi túi jenah joiná caá. Dioíh wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna,

newé ã weñat pínahdihjeh mi jenah joiná caá.

35 Pánih naóhna, túi wēinit ñi jumat pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá. Diosdihjeh túi oinit, ã weñat pínahdih jenah joinít, bíi déedih jenah joicánjeh, ñi túi jumat pínahdih caá wā náah yacap.

36 B_{uu}, bíih naáwát yeéb japatadih jw_{uh} wā naóhbpina caá. Ñi náahnit yaádh í behechah enna, “Caántdih _{ub}nit, jwiít chénat pah jwí túi jum_ubpina caá”, níj jenah joinít, ñi _ub_uú. Páant ñi _ub_uchah, yéejat nihcan níit.

37 Obohjeéhtih, bíihboó “Áa wihcanni wā jum_uchah, chah ã táibipna caá”, ã níj jenah joí dée caá. Páant caanjéh níj jenah joiná, bita caandíh í w_utcah, ã jenah joyát pah chājna, caanbút ã túi chājna caá.

38 Pánihna, ded ã áa pínahdih _ubnit, ã túi chājna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih _ubcan, chah ã túi chājna caá.

39 Dedh áa jum_uni, mi áa ã w_uncah, caandíh cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mi-jeéh bóo ã w_un_uchah, chéwat déedih ã watachah, ded bíih áa wihcannidih náahna, mi jw_uub áa jum_uchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, Jesúihdihjeh mi níwi naáh.

40 Weémboó nin pah wā níj jenah joiná caá: “Mi jw_uub áa jum_ucan, chah mi wēibipna caá. Túini Espíritu caá weemdíh páant ã níj jenah joyát túutap be”, wā níj jenah joiná caá.

8

Pāpnidih í wāhni déep

1 B_{uu}, bíih ñi _ub_h joí daacátjidih wā jepahbpina caá. Nin pah ñit níj _ub_h joyóp tají: “¿Pāpnidih í wāhni déepdih jwiít Jesúihwā jwí jeéméchah, ã túimi níit? Í pāpni cāacwā í chājnihjeh caá. Dedé wēpat wihcan caá, jwí níj jéihna caá”, ñit níj daacáp tají. Páant niijnít, “Jwiít chah jéihnít caá”, níj jenah joinít pah ñit daacáp tají. Páant ñi níj jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadih oinit, queédih táinijeh naáwát caá náahap.

2 Ded “Weémboó nihadidih túi jéih beedáni caá”, níj jenah joiná yuhna, yoobópdih ã jéihcan caá.

3 Obohjeéhtih, ded Diosboodíh jéihni, caandíh oina, bitadih ã teo wáacbpina caá. Páant ã oyochah, Dios caandíhbut jéihnít, “Caán wíih caá. Wā oini caá”, ã niijná caá.

4 “¿Pāpnidih í wāhni déepdih jwí jeéméchah, ã túimi níit?” ñi níj daacátjidih b_{uu} jw_{uh} wā jepahbpina caá. “Pāpni báadhni nihcan caá. Dios bíicjeh caá báadhni”, jwí níj jéihna caá.

5 Bitaboó dawádih “Nin wēpni, jwiítidih teo wáacni caá”, í níj jenah joiná caá. Biquína widhdih, cúiwādih, yeodíhbut páant ípí níj jenah joiná caá. Bita jeé doóbh_unadih, máa nahnadih, nuñápwādihbut páant ípí níj jenah joiná caá. “Nin jwiítidih

wēp teo wáacni caá”, ĩ niijní, dawá ã jumna yuh caá.

6 Obohjeéhtih, jwiitboó nin pah jwī niij jéihna caá: “Dios biícjeh, caánboó jwī íp caá”, jwī niij jéihna caá. Caán nihatdih át chājap tajī. Jwiit cāacwādhbut át chājap tajī, āihwā jumna, caandih jwī weñat pínah niijná. Jwī Maáh Jesucristo biícjeh caá. Caandih Dios nihatdih chājat tútnit, jwiitdihbut át jummat tútup tajī, Diosdih jwī weñat pínah niijná.*

7 Obohjeéhtih, “Pāpni báadhcan caá”, jwī niij jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúhwā jumna yuhna, páant ĩ niij jéih jwuhcan caá. Jesúsdih ĩ jepahat pínah jātih, pāpnidih “Jwiitdih wēp teo wáacni caá”, niij jenah joinít, caandih wēina, ĩ wāhni déepdih ĩpī jeémép tajī. Pānihna, buubut Jesúhwā jumna yuhna, pāpnidih wāhni déepdih jeémpnit, pāpnidih ĩ jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdiĥ ĩ túi beh joi jwuhcan caá. Páant niij jenah joinít, “Páant wā jeéméchah, yéejat jíib weemdih ã jumbipna caá”, ĩ niij jenah joiná yuh caá.

8 Obohjeéhtih dedédih jwī jeéméchah, jwī jeémpcahbut, Diosboó biíc yoobó jwiitdih ã enna caá.

9 Caán déepdih jwī jeéméchah, ã túyuchah yuhna, bita Jesúsdih jáap jéihnitdih jwīta yéėja tagaá.

10 Pāpnidih ĩ weñat pebhna waadnít, caandih ĩ wāhni déepdih bitajeéh jwī jeéméchah ennit, “Caánboó Jesúsdih túi jéihni páant ã jeéméchah, weemdihbut ã túina nacaá”, ã niij jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, “Pāpni ã wēpna caá”, páantjeh niij jenah joinít, jwūub jeémpna, ã túi chājcan caá.

11 “Weém túi jéihni caá”, niij jenah joinít, jwī jeéméchah, ã túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit jwī jummatdih jwī jútat jíib, bita Jesúhwā jwī údwā panihnit, jáap jéihnitdih jwī yéejabipna caá. Jesús queétdih ã wan wāhuchah yuhna, buadnít ĩ jumbipna caá.

12 Jwī údwā panihnitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwī yéejanap.*

13 Pānihna, weémboó wā údwā panihnitdih oinit, queétdih yéejacat túut niijná, pāpnidih wēinit ĩ wāhni déepdih wā jeémpcan niit.

9

Jesús ã naáwát tútnit ded pah ĩ jummat

1 Jesús ã bohénitji biíc yoobó weembát Jesúsdih wā enep jí. Páant caandih wā enechah, weemdihbut ã naáwát tútup jí. Pānihna, ded pah wā chājíhichah, Jesúsboó ã wutuchah, ã túina caá. Weém caandih teo wāhni yeebdih āih doonádih wā naáwáchah joinít, ñi jepahap jí.*

* 8:6 Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17 * 8:12 Mt 25.45 * 9:1 Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16

2 Āih doonádih jepahnit jumna, bitaboó “Pablo Jesús ā naáwát túatni nihcan caá”, ĩ niij jenah joyóchah yuhna, yeéboó weemdih ā wahatjidih ñi jéihna caá. Wā bohénachah joinít, jepahna, “Jesús ā wēpatjīh jwiít dih ā bohénap jī”, ñi niij jéihna caá.

3 Bitaboó nin pah ĩpī niijná caá: “Caánboó Jesús ā naáwát túatni nihcan caá”, ĩ niijchah yuhna, queédih bohéna, ñi túat nuumatjidih wāpī naóhna caá.

4 Cāacwādih jwī bohénachah, jeémátdih babhbatdihbut queétoó jwiít dih wūhat caá náahap.

5 Jesús úudwā, Pedrobut, nihat bita Jesús ā naáwát túatnitbut ĩ weha mána yaádh biíc dih ĩ bohé jibichah, ded pah ĩ náahatdih ĩpī wāhna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaáhdihbut jwī numah jibichah, jwī náahatdih yeebdih wūhat āta náahcan tagaá.

6 Nihat bohé jibnitdih ĩ bohénitboó dedé ĩ náahatdih ĩpī wūhna caá. Pánihna, weém Bernabéjīh jwī bohénachah, biíh tewatdih jwī teocat pínah niijná, jwiít chénat pahdih jwī náahatdih yeebdih wūhat caá náahap.

7 Soldadowā queétjeh ĩ náahatdih ĩpī jīb chājcan caá. ĩ maátaboó queédih ĩpī wūhna caá. Iguíh momnitboó ĩh iguíh quehechah, ĩpī jeémpna caá. Nihat ovejawādih en daonítboó ĩh ovejawādih ĩpī

mao jeémpna caá.

8-9 Páant wā niiját jwiít cāacwā jwī jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah āt niij daacáp tajī: “Momo jwií trigo tíbnadiah ā caóh chūñchah, āih jacdih ñi chéoca bojoó, tíbnadiah jeémíhna, ā jeémát pínah niijná”, āt niij daacáp tajī.* ĩPáant ā niij daacát túatna, momo jiwidihjeh niít Dios āt jenah joijíp?*

10 Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodih āt jenah joyóp tajī, cāacwādih jwī bohénachah, jwiít dih ĩ túi en dawát pínah niijná. Wápchidih teonit, jeémátdih ĩpī bidna caá.

11 Jwiítbut momnit dée, yeebdih Jesúh doonádih jwī túi bohénap jī. Páant jwī chājachah, jwī náahatdih yeebdih wūhat āt náahap ta yuh jī.*

12 Pánihna, bita bohénitdih ñipī wūhat pah, jwiít dihbut wūhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wūhat yeebdih ā náahachah yuhna, ñi wūhcah ennit, jwiítboó jwī úbh tac buugácap jī. Pánih úbhcanjeh, búdí jwīpī tewep jī. Jwī úbúchah, nin pah ñita niij jenah joi tágá: “Pablowā bií déedih náahnitjeh, ĩ bohéna caá”, niij jenah joinít, jwī bohénachah, ñita joiíhcan tagaá. Pánihna, yeebdih bohéna, ded pah jwī náahatdih jwīpī úbhcap jī.

13 Obohjeéhtih, nindih ñi

* 9:8-9 Dt 25.4

* 9:8-9 1Ti 5.18

* 9:11 Ro 15.27

túi náhninaá; Dioíh munaá júbínit, jwiít judíowā sacerdotewādih nuñápwādih jwĩpĩ wāhna caá, Díosdih ĩ cáo wāhat pínah niijná. Dios queét sacerdotewādih, bita caánboó teonitdihbut ĩ cáo judhni déepdih át jeémát tútup tajĩ.*

14 Pánihna, biíc yoobó jwĩ Maáh Jesucristo jwiít áih doonádih naóhntdih jwĩ bohénitdih át en dawát tútup tajĩ.*

15 Páant ā wutachah yuhna, weémboó yeebdíh wāpĩ úbhcap jĩ. Búbut páant niáj daácna yuhna, “Weemdíh ñi teo wáacá”, niijná wā chājcan caá. Weém nuagup wunna yuhna, wāta úbhcan tagaá. Wā úbhchah joinít, ñi wāhchah, “Weém jíb wihcanni Jesúh túini doonádih wāpĩ bohéna caá”, wāta jéih niijcán tagaá.

16 “Jesúh túini doonádih wā bohéat jíb, Dios ā enechah, weém chah túini caá”, wāpĩ niáj jenah joicán caá. Oboghjeéhtih, Dios weemdíh ā bohéat tútatdih chājcan, tūbit wāta jīgah tagaá.*

17 Wā náahat pahjeh áih doonádih wā bohéna, wā bohénitboó weemdíh ĩ jíb chājat pínahdih wāta bid tagaá. Oboghjeéhtih, wā bohéhichah, wā bohéhchah yuhna, biíc yoobó áih doonádih weemdíh bohéat caá náahap. Ā wutachah joinít, áih túini doonádih wāpĩ bohéna caá. Pánih jepahnit,

weemdíh ā wāhni tewatjeh ā jumachah, wā bohéat jíb wāpĩ bidcan caá.

18 Pánihna, jíb bidcanjeh bohéna, búdí wā wéina caá. Yeebdíh bohénitdih en dawát ā náahachah yuhna, weémboó wāpĩ úbhcan caá.

19 Páant wā bohénachah, cáacwā jíb wāhcan, weemdíh ĩ jéih wutcan caá. Bitā ĩ weñat pínahdih chājcan, Dios ded pah ā bohéat tútat pahjeh wāpĩ bohéna caá. Oboghjeéhtih, pánih chājna yuhna, bita ded pah ĩ jumadit ennit, biíc yoobó wāpĩ jumna caá, weemdíh wēi ennit, túini doonádih wā naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah niijná.

20 Pánih chājna, wā údwā panihnitá, bita judíowādih Jesúh doonádih bohénit, ded pah ĩ chājat biíc yoobó weembút wāpĩ chājna caá, wā naáwáchah wēi joinít, Jesúsdi h ĩ jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judíowā jwĩ nuowā ĩ wutatdih wā jepahcah yuhna, Dios weemdíh ā túi enna caá”, wā niáj jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwĩ nuowā ĩ wutatdih wāpĩ jepahna caá.

21 Bitā judíowā nihcannit Moisés ā wutatjidih jéihcannitdih bohéna, ded pah ĩ jumap pah biíc yoobó wāpĩ jumna caá, wā bohénachah wēi joinít, ĩ jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios ā wutatdih wāpĩ yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdíh ā wutachah,

* 9:13 Dt 18.1 * 9:14 Mt 10.10; Lc 10.7

* 9:16 Jer 20.9; Am 3.8

caandíhbut wāpī jepahna caá.

²² Jáap jéihnitboodíh bohéna, “Weém Jesúsdi chah jéihni caá”, wāpī niijcán caá. Queétboó túi beh joi jwúhcan, “Nin pah chājnit, wāta yéej chāj tagaá”, niij jenah joinít, í chājcatdih weembút wāpī chājcan caá, queédih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat í jamat bíic yoobó wāpī jumna caá, wā bohéatdih í túi jepahachah, Dios queédih á túi ubat pínah niijná.

²³ Jesúih táini doonádih nihat cāacwā í joyát pínah niijná, páant wāpī chājna caá. Pánih chājna, queét í jepahachah, Dios pebhboó jumna, jwiít bíicdih jwí túi wēibipna caá.

²⁴ Dios pebhboó juibínit, chah táini á wāhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwuhna, ded pah á wutatdih ní túi jepahaá. Nin pah á jumna caá: Cāacwā ñáonit, nihat í ñáwachah yuhna, chah wēpép ñáonidihjeh wēinit, táinidih ípī wāhna caá. Pánihna, chah wēpép ñáoni dée jwiítbut Dios á wutatdih túi chājnit, á pebhboó jwí juibínachah, jwiít dih wēinit, táinidih á wāhbirna caá. Pánih wēpép ñáoni dée, Dios á weñat pínahdih túi chājat caá náahap.

²⁵ Nin pahbut á jumna caá: Ñáonitboó íih bácahdih ípī wēpana caá. Pánih wēpana, íih bácahdih yéejaat pínahdih ípī chājcan caá. Cāacwā queédih wēinit, núojíh péeb waoni júdudih í wāhatdih

ípī bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wāhni júdu waicanjeh ápī wanah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwíh caolihdih yéejáihcan, Diosdih wābhnit, á naáwátidihbut jwípí jenah joiná caá. Pánih chājnit, á pebhboó jwí juibínachah, táinidih jwiít dih á wāhbirna caá. Caán á wāhni pínahboó á buudcán niít.

²⁶ Weémboó yoobópdihjeh ñáoni dée, Dios á weñat pínahdihjeh chājat túut niijná, caandíh wāpí túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópdih í mao chūúat pah, weembút Jesús á wutatdih túi chājat túut niijná, Diosdih wā túi jenah joiná caá.

²⁷ Ñáonit, míic mao tíohnit íih bácahdih yéejacat túut niijná, í náahatdihjeh ípí chājcan caá. Páant í chājat pah, weembút wíih caolihdih yéejacat túut niijná, wā náahatdih chājcan, Dios á weñat pínahdihjeh wāpí chājna caá. Pánih chājnit, Dios pebhboó wā juibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jíib wāhat pínah meemdíh á wihcan caá”, weemdíh á niijcán niít.

10

Egipto baácmant jūóhnit ded pah í yapatji

¹⁻² Dios pebhboó juibínit, jwiít dih wēinit, táinidih á wāhat pínahdih jwiít nihat jwí bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judíowā jwí nuowā Egipto baácmant jūóhna, ded pah í yapatjidih jwiít dih túi náhniat caá náahap. Queét

nihat Moisésjeéh ĩ bejehah, Diosboó queédih wapna, mah pōh panihniĥh āt waáwáp wut ĩ.* Muij Mac Dũnidiĥ jōpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios āt cháuh bejat túutap wut ĩ.* Pániĥ ĵamna, Moisésdih ĩt túi péenap wut ĩ.

³ Tútchi wihcapboó ĵumnit, Dios ā wāhni jeémátdih nihat ĩpĩ jeémép wut ĩ.*

⁴ Muij wihcaĥ, mah ā bac ĵúúwát pínah niĥná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih āt mawat túutap wut ĩ. Páant ā chājachah, ā wāhni mahdih queét nihat ĩt babĥbap wut ĩ. Jee dáhmant ĩ babĥni mah ā bac ĵúúwát dée, Jesucristobut Túini Espíritudih āt wāĥap wut ĩ. ĩ jéih encaĥ yuhna, Jesús ĩjeéh ā jib bejehah, ā wāhni Túini Espiritu queédih āt teo wáacap wut ĩ.*

⁵ Obohjeéhtih, queédih Dios búdí ā teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandíĥ ĩt jepahap wut ĩ. Bitá dawá caandíĥ jepahcannitdih wēi encan, Dios queédih āt peéh chājap wut ĩ. Pániĥna, nihat Egipto baácmant ĵúóhnit, tútchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ĩt wun beedép wut ĩ.*

⁶ Páant queét nihat ĩ yapatdih náhnina, bíic yoobó yeejép ĩ chājat pah ĵwĭ chājca boj ĵíĥ.*

⁷ Dios ā daacát túutni tólih,

Éxodo ĩ niĥnídih, nin pah āt niĥ daacát túutap tajĭ: “Queét cáacwā ĩ pāpnidih wēinit, bíicdih wēi jeémp babĥ máihna ĩt chājap wut ĩ”, āt niĥjap tajĭ.* Páant ĩ yéej chājat pah, ĵwiútdih chājcat caá náahap.

⁸ Bíih láa biquína yaádh metnit, ĩ náah ĩt chājap wut ĩ. Páant ĩ ĩ náah chājat peéh bíic yeó jáapdihjeh veintitrés mil queédih Dios āt mawap wut ĩ.* Páant ĩ chājat pah, ĵwiútdih chājcat caá náahap.

⁹ Bíih láa, biquína nin pah Moisésdih ĩt niĥ ĵúihñap wut ĩ: “¿Dépanih tibeé ĵwiútdih Egipto baácmant ma ub ĵúóh? Nin tútchi wihcapboó ĵwĭ yabh jibna caá. Dios ĵwiútdih ā túi en daocán caá”, ĩt niĥjap wut ĩ. Páant niĥnít, Diosdih tac buugána, caandíĥ ĩt ĩjanap wut ĩ. Páant ĩ yéejat peéh, Dios maiwādh āt wahap wut ĩ, queédih ĩ chāac mawat pínah niĥná.* Páant ĩ yapatdih jenah joinít, ĩ chājat pah ĵwiútdih chājcat caá náahap.

¹⁰ Bíih láa, biquína nin pah ĩt míic niĥjap wut ĩ: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswādhjeh ĵwĭ maáta āt chāj? Ĵwiúit nihat bíic yoobó túinit ĵwĭ ĵamna caá”, míic niĥnít, Diosdih ĩt ĵúihñap wut ĩ. Páant ĩ ĵúihñat peéh mawat pínah niĥná, Dios áih ángeldih āt wahap wut ĩ.* Páant ĩ chājat pah, ĵwiútdih chājcat caá náahap.

* 10:1-2 Ex 13.21-22 * 10:1-2 Ex 14.22-29 * 10:3 Ex 16.35 * 10:4 Ex 17.6; Nm 20.11 * 10:5 Nm 14.29-30 * 10:6 Nm 11.4 * 10:7 Ex 32.6 * 10:8 Nm 25.1-18 * 10:9 Nm 21.5-6 * 10:10 Nm 16.41-49

11 Páant queét ĩ yapatji jwiít péeni yeó jáapna jumnitdih ā jéihyana caá. ĩ yapatjidih Moisés ā daacátjidih ennit, túi jenah joinít, biíc yoobó jwiít dih chājcat caá náahap.

12 “Weéamboó Jesús dih wā chah túi jenah joiná caá. Dedé yéej chājat jenah joyát weemdih ā jūwúchah yuhna, wā túi jéih yap yohna caá”, niij jenah joiná, ñi túi chāja chaáh. Páant niij jenah joiná yuhna, jon jātih moón ĩ chājat pah, ñi jwáub yéej chājmi nacaá.

13 Jwiít niihat biquí láana yeejép chājat jwī jenah joiná caá. Páant jwī yéej chājlichah yuhna, jwī yéej chājcat pínah niijná, Dios jwiít dih āpī teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiít dih āpī júutna caá, jwī yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwī buujácat dih jéihnit, chah yeejép dih jāhnit, jwiít dih āpī teo wáacna caá.

Pāpnidih wēicat

14 Wā chéenwā, nindih ñi túi joyoó: Bitā “Jwīh dios, jwiít dih teo wáacni caá”, ĩ niij pāpnidih ĩ weñepboó bejcan-jeh, queét ĩ chājat biíc yoobó yeebbát ñi chājca bojoó.

15 Yeéb túi jéihnit jumna, ded pah ñi chājat pínah dih jéihyat túut niijná, nin wā naáwát dih yeebjéh ñi túi jenah joyoó:

16 Míic wáac joinít, Jesúh meép panihni igúh macdih

babhnit, āih bácah panihni pandihbut biíc dih jwī jeémát dih bainí yeebdih wā naóhbipna caá. Pánih babh, jeémpna, ā wun wūhat dih jenah joinít, “Túina caá”, jwīpī niijná caá. “Jwiít dih wun wūhna, jwiít ājeéh túi biíc dih jwī jumuchah, ā wēpat jwiít dihbut ā wūhna caá”, jwī niij jéihna caá.*

17 “Jwī jeémpni pan biíc dahjeh ā jumt pah, jwiít niihat biíc dih biíc bácah dée jwī jumna caá”, niij jéihnit, caán pan dahdih biíc dih jwīpī jeémpna caá.

18 Jwiít judíowā ded pah jwī chājat dih ñi jenah joyoó: Dioih muuná bejnit, nuñúpdih mao cáo wūhnit, Dios dih jwīpī wēina caá. Caandih jwī wūhat túttimah, caán déep dih jeémpna, Diosjih biícwā jwī jumna caá. Bitabat pāpnidih ĩ wūhnijidih jeémpna, queétbut caanjih biícwā ĩ jumna caá.*

19 Páant niijnít, “Jwīh dios caá”, niij pāpni, caandih ĩ wūhni but “Dedé wēpat ā jumna caá”, wā niijcán caá.

20 Obohjeéhtih, dedé wēpat ā wihcah yuhna, bita caandih jeémát dih wūhna, Dios dih jenah joicánjeh, nemépwāboodihjeh jenah joinít, ĩ wūhna caá. Pánih wūh péanit, jwáub jeémpna, nemépwā biíc dih ĩ jumna caá. Yeébbodih nemépwā biíc dih ñi jumt dih wā náah yaccan caá.*

* 10:16 Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * 10:18 Lv 7.6 * 10:20 Dt 32.17

21 Nemépwā biícđih jumna, Dios biícđih ñi jéih jumcan caá. Dios biícđih táí jummat táút niijná, nemépwā biícđih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwāđih ĩ wūhni jeémáđđih ñi jeémpca bojoó. Caandíh wūhni babhbatđihbut ñi babhca bojoó. Jesucristo ā wan wūhatđih jenah joinít, caán biícđih jummat táút niijná, āih meép panihni iguúh macđih babhna, āih bácah panihni pan dahđih jeémát caá náahap.*

22 Pāpnidih wūhni jeémáđđih, Jesús ā wanatđih jenah joiní jeémáđđihbut jeémpna, jwí Maáđđih ñi íjana caá. ¿Yeéboó Diosđih chah wēpnit niít ñi jumap? ¿Ñi yéejat ā peéh chājatđih ñi jéih jweimí naniít? Nihcan caá. Pánihna, ā íjatđih úmñit, nemépwāđih ĩ wūhniđđih ñi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadih oinit, teo wáacat

23 Biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemđih ā wihcan caá. Weemđih yéej chājatjeh ā náahcan caá”, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, biíh jwí chājachah, túini jumna yuhna, jwiúđđihjeh, bitadihbut ā teo wáaccan caá.*

24 Pánihna, jwí weñat pínahđihjeh chājcan, bitadih jwí teo wáacat pínahđih chājat caá náahap.

25 Déepđih jíib chājatboó jíib chājadih bejna, “¿Pāpnidih ĩ wūhni niít? ¿Wā jeéméchah, ā túimi niít?” niij wūbh joicánjeh, jíib chājnit, ñi jeémé.

26 Jwí íip Dios nihatđih ā chājni, nihat āih caá. Dedé jwí jeémát pínahđihbut chājnit, jwiúđđih ā wūhna caá. Pánihna, ā wūhniđđih jwí jeéméchah, ā túina caá.*

27 Jesúsdih jéihcanni yeebđih ā numah jeéméchah, bejnit, dedé ā wūhuchah, “¿Nin pāpnidih ĩ wūhni niít?” niij wūbh joicánjeh, ñi jeémé.

28 Obohjeéhtih, Jesúsdih jáap jéihnibut jumna, “Nin déep pāpnidih ĩ wūhni caá”, yeebđih ā niijíchah joinít, caandíh ñi jeémpca bojoó.

29 “Wā jeéméchah, ā túina caá”, niij jéihna yuhna, jeémpnit, jwí Maáđđih jáap jéihniboodíh yeéb ñita yéėja tagaá. Obohjeéhtih, “Ñi jeémpca bojoó”, wā niijíchah joinít, nin pah weemđih ñita niij wūbh joi tagaá. “Caandíh wā jeéméchah ā túyatđih jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ā jenah joyát pah weemđih chājat náah?”*

30 Dedéđih jeémpnit, ‘Ma wūhat túina caá, Paá’, wāpí niijná caá. Páant wā niijíchah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandíh jeémpnit, ma yéej chājna caá’, weemđih ma niij?’ ñita niij tagaá.

31 Páant niij naóhna, nin pah niijná caá wā chājap: Jwiít Jesúhwāđih táí chājat caá

* 10:21 2Co 6.15-16
24.1; 50.12; 89.11

* 10:22 Ex 20.5; Dt 32.21

* 10:23 1Co 6.12

* 10:26 Sal

* 10:29 1Co 8.7-12

náahap, bita jwiít dih ennit, queébtut Diosdih í weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih chājna, bita Diosdih í wēi naáwát pínah niijná, túi chājat caá náahap.

³² Judíowā, judíowā nihcan-nit, Jesúihwādihbut yeejép ñi chāj júutca bojoó.

³³ Weéamboó dedé wā chājihna, nihat cáacwā í túi jummatdih jenah joinít, wāpí chājna caá. Pánihna, Jesúsdih í jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jummat pínahdih jenah joicánjeh, bita í túi jummat pínahdih wāpí jenah joiná caá.

11

¹ Weém Jesucristo ded pah ā chājatjidih jenah joinít, biíc yoobó wāpí chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbút ded pah wā chājatdih ennit, biíc yoobó ñi chājaá.*

Míc wáacnit, ded pah í chājat pínah

² Ded pah wā chājatjidih náhninit, yeéb biíc yoobó ñi túi chājna caá. Jesúih doonádih jwí bohénachah joinít, páantjeh ñi túi jepahna caá. Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wēina caá.*

³ Bwú biíhdih wā naóhbična caá, yeéb Jesúihwā míc wáacnit, ded pah ñi chājatdih ñi túi jéihyat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Jwí íp Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná í maáh caá.

Neoná í weha mána yaádh í maáh caá.

⁴ Ñíih baácdih moón biíhdih jepahat júutna, ñíih waojíh yégueh chóojíh ñipí cáagna caá. Pánihna, Jesúih neonáboó úbhñit, Dios naáwát dih naóh yapanitbut jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját júutat dée chājnit, jwí Maáh Jesucristodih yeejép í chājna caá.

⁵ Yaádhboó úbhna, Dios naáwát dih naóh yapanit, jih cáagcan, “Wājeéh bóodih wā jepahcan níit”, niiját júutat dée chājnit, í weha mánadh yeejép í chājna caá. Mi áa nihcannijeéh yeejép chājnih wili, nihat miíh waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá.

⁶ Yaádhboó íih waojíh yégueh chóojíh cáaguíhcan, waó yoóc boj beedánih í jumna naáh. Obohjeéhtih, boj beedáátdih tícnit, í jih cáaga naáh.

⁷ Diosdih úbhna, neonáboó Dios ā nihat panihni jumna, íih wao dáhhjih cáagcat caá náahap. Páant í cáagcan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, í niiját júutna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wājeéh bóo túini caá. Caandíh wā wēi jepahna caá”, í niiját júutna caá.*

⁸ Dios cáacwádih jwíh chājna, newédih át jwíh chājap wut jī. Túttimah áih páwájíh yaddih át chājap wut jī.

⁹ Newédih chājnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut

* 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17 * 11:2 2Ts 2.15 * 11:7 Gn 1.26-27

jĩ. Obohjeéhtih, yadboodih newédih teo wáacnih pínah át chājap wut jĩ. Páant tigaá neoná maáh panihnit ĩ jamna caá.*

10 Yaáhdih wao dáh jih cáagat caá náahap, ĩ weha mánadih ĩ jepahat júutat túut niijná, Dioíh ángelwā ĩ wēi enat pínah but niijná.

11 Obohjeéhtih, neoná ĩ weha mána yaádh ĩ maáh ĩ jamuchah yuhna, Jesúihwā jamna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, queétdih míc teo wáacat caá náahap.

12 Dios newédih jwíh chājna, āih páwájih yaddih át chājap wut jĩ. Būu yaádh caá neoná pínahdih ĩ weh jamna caá. Obohjeéhtih, Dios caá nihadidh ā chājap.

13 Míc wáacnit, ded pah ñi jumat pínahdih túi jéihyat túut niijná, yeebjéh ñi jenah joyoó. Níih tútchinadih moón bitadih ĩ jepahat júutíhna, ĩih waojéh yégueh chóojih ĩpĩ cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih wábhnit, ĩ weha mánadih ĩ jepahat júutna, queétdih waojéh cáagat caá náahap.

14 Ñi cātíh newé waó yoóc maátni ā dūwúchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc duóná, ā tíccan níit?” ñipĩ níj jenah joiná caá.

15 Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mi dūwúchah ennit, “Míih waó yoóc maátni duóná, mi túi jíghna caá”, ñipĩ níj jenah joiná caá. Pánihna,

miih waó yoóc maátni duónit, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chājap.

16 Páant wā naáwátdih ded biihboó mácah ā naáwíhichah, nin pahjeh wā jepahna caá: Nihat jwiít yeebdíh bohénit wā naáwátdih biíc yoobó jwĩpĩ bohéna caá. Nihat nin baácnadih moón Dioíhwābut Diosdih wēinit, biíc yoobó ĩpĩ chājna caá.

Jesús ā wutni jeémátdih ĩ túi chājcat

17 Jesús ā wutni jeémátdih būu bainí wā naóhbična caá. Míc wáacnit, Jesús ā wutni jeémátdih ded pah ñi jeémát doonádh joinít, yeebdíh wā wēican caá. Jesús ā naáwátdih biíc yoobó chājcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínahdih míc teo wáaccanjeh, ñi míc yéejana caá.

18 Pánih míc wáacnit, Jesús ā wunatdih náhnit, biícidih jeémát túut niijná yuhna, ¿Dépanihna, biícidih ñi jeémpcan? Biquína dawá bií dée bíbohnit moh yéejnit biícidih ĩ jeémíhcan caá. Bitaboó ĩ chéenwā biíc yoobó jenah joinítjeh biícidih ĩ jeémpna caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ĩpĩ túi jeémpna caá. Pánih nihát biícidih jeémpcan, ded pah Jesús ā bohéátdih ñi chājcan caá.

19 Obohjeéhtih, pánih jamna, det Jesúsdih túi jepahnitdih, det Jesúsdih túi jepahcannitdihbut ñi jéihna

* 11:9 Gn 2.18-23

caá. Páant ñi chãjcan, ñita jéihcan tagaá.

20-21 Ñi jeéméchah, bitadiah pãicanjeh, ñi ub jũóhni jeémátdih ñipĩ jeémpna caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémátdihjeh bíbohñit, táí jeémp chãúhcan, nuugúp ï wunna caá. Bitaboó búdí iguúh macdih ub jũóhñit, bitadiah wũhcanjeh, ï babh máihna caá. Páñih chãjna, “Jesús ã wutni jeémátdih jeémpna caá jwĩ chãjap”, niijná yuhna, yoobópdiñ ñi niijcán caá. ã wutni jeémát ã jumuchah, nihát ñi ub jũóhni jeémátdih pãáññit, bíicdih ñita wẽi jeémp tagaá. Páñih jeémpna, táí bíicdih áih bácah pah ñita jum taga.

22 ¡Ñi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tubit nuugúp tubuchah yuhna, ñíih muúboojéh jum jwuhna, ñi jeémpcan? ¿Dépanihna bita Jesúhwa páant yeejép ñi chãj? ¿Dépanihna Jesúhwa moh yéejnitdih jĩgah encanjeh ñi tíica? ¿Ded pah wã niijbí? ¿Páant ñi chãjachah, yeebdíh wã wẽimi naniít? Nihcan caá. Wã wẽican niít.

Jesús ã wutni jeémát ded pah ã jumtaga

23 Jesucristojeh nin pah weemdíh ã jéihyanap jĩ, ã wun wũhatdih náhnñit, ded pah pandih jeémp, iguúh macdih babhñit, jwĩ táí jeémát pínah niijná: Caandíh eníhcannit ï teoni pínah chei Jesús ã bohénitdih át namah jeémép

wut jĩ. Páñih jeémpñit, jwĩ Maáh Jesús pan júdadh ubñit,

24 **“Nindih ma wũhat túina caá, Paá”**, niij péanit, ã bohénitdih át õi wũhup wut jĩ. Páñih õi wũhñit, nin pah át niijíp wut jĩ: **“Nin pan wũh bácah panihni caá. Yeéb ñi yéejat júb wã wun wũhbipna caá. Páñihna, nindih jeémpñit, wã wun wũhatdih ñi náhninaá”**, át niijíp wut jĩ.

25 Páñih jeémp péanit, Jesús pamapdihbut ub, wũbhñit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ: **“Nin iguúh mac wũh meép panihni caá. Wun wũhñit, jáap namá dée wã chãjbipna caá, Diosjeéh ñi táí jumtaga pínah niijná. Wã wun wũhatdih ñi táí jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá, iiguípna bejñit déedih ã pebhboó ñi bejat pínah niijná. Páñihna, iguúh macdih babhñit, weemdíh ñi náhninaá”**, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.*

26 Páñih pandih jeémp, iguúh macdih babhbat jumtaga pah “Jesús weemdíh ã wun wũhatdih wã táí jenah joiná caá”, niiját júutna caá jwĩ chãjap. Páñihna, Jesús ã jwũub dei jũúwát pínah jãtíh páantjeh jwiít áihwãdih pandih jeémpñit, iguúh macdih babhbat caá náahap.

Jesús ã wutni jeémátdih ded pah ï jeémát pínah

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

27 Jesucristo ã wun wãhatdih táí jenah joinít, bita Jesúíhwãdih oinit, pandih jeémp, iguáh macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpnit, babhna, Jesúíh bácahdih áih meépdihbut “Dedé pínah nihcan caá”, niijnít, caandíh búdí ã yéej chãjna caá.

28 Ded ã jeémát pínah jãtíh, ã yéej chãjatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinít, ã yéejatdih Diosdih naóh péanit, ã jeémé naáh.

29 Jeémpnit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúíh bácah panihni, nin iguáh mac áih meép panihnidih enna, wã yéejat jíb weemdíh ã wun wãhatdih wã náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpnit, ã babhba naáh. Páant niij jenah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, ã jeéméchah, Diosboó caandíh ã peéh chãjbipna caá.

30 Jesús ã wutni jeémátidih táí jenah joicánjeh ñi jeémát jíb, dawá tubúp chãúhñit, bitabut ít wunah bejep wut jĩ.

31 Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah joinít naáwáchah, Diosboó yeebdíh áta peéh chãjcan tagaá.

32 Pánihna, Dios bũũ yeebdíh peéh chãjñit, bohéna caá ã chãjap, túttimah iiguípna ñi bejcat pínah niijná.*

33 Wã úudwã panihnitá, Jesús ã wutni jeémátidih jeémát túut niijná, míc wáacnit, nihatdih páinit, bíicdih ñi táí jeémé.

34 Nuugúp tubanitboó íih muúboó jum jwuhna, í jeémp wud jum naáh. Pánihna, táinijeh ñi jeémé, Dios yeebdíh ã peéh chãjcat pínah niijná.

Ñi pebhna jubínit, bíih ñi uúbh joí daacátjidih wã jepahbipna caá.

12

Túini Espíritu ã jéihyaat

1 Bũũ Túini Espíritu ã jéihyaatnadih ñi uúbh joyátidih wã jepahbipna caá, ñi táí jéihyat pínah niijná.

2 Nindih ñi náhninaá: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jãtíh, nemépwã í maáh ñi nuowãdih yeenit, ã jéih jepahcah yuhna, yeéb Corinto tútchidih moondíh pãpnitdih át uúbat tútup tajĩ.

3 Ded Túini Espíritu ã wēpatjĩh naóhni, ded nemépwã í wēpatjĩh naóhñidihbut ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã niij daácna caá: “Túini Espíritu ã wēpatjĩh naóhñit, ‘Jesucristo yeejép caá’, í niijcán niít. Obohjeéhtih, nemépwãboó í wēpatjĩh naóhñit, ‘Jesucristo Dios wũúh, jwĩ Maáh caá’, í jéih niijcán niít”, wã niijná caá.

4 Túini Espírituboó jwiít Jesúíhwãdih teo wáacna, mácah jéihyatnadih apĩ wãhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ã jumuchah yuhna, caán Túini Espíritujeh páant apĩ teo wáacna caá.

5 Ded pah bitadih jwĩ teo wáaquíhichah, mácah ã

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11

jumuchah yuhna, jwĩ Maáh Jesússeh jwiit nihatdih ã teo wáacat túatna caá.

⁶ Bitadih mácah jwĩ teo wáacachah yuhna, Dios ã wēpatjĩh jwiit nihat jwĩ jéih teo wáacna caá.

⁷ Jwiit nihat Jesúhwādh Túini Espiritu ã wēpatjĩh ãpĩ teo wáacna caá, jwiitbut bita áihwādh jwĩ teo wáacat pínah niijná.

⁸ Biquína ã wēpatjĩh, “Nin pah meemdíh chājat caá náahap”, ĩ niij jéih naóh yapana caá. Bita ã wēpatjĩh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbut ĩ túi jéih naóh yapana caá.

⁹ Bita ã wēpatjĩh, Diosdih chah jenah joinít, biíhdih ĩ jéih teo wáacna caá. Bitabut wannitdih teo jāhanit, ĩ jéih booana caá.

¹⁰ Bitabut cāacwā ĩ jéih chājca naáhdih ĩ chājna caá. Bita Dios ã naáwáchah, ĩ jéih naóh yapana caá. Bita ded Túini Espiritu jumnidih, ded nemép jumnidihbut ĩ beh enna caá. Bitabut ã wēpatjĩh mácah wéheatjĩh ĩ jéih naóhna caá. Bita mácah wéheatjĩh ĩ naáwáchah joinít, ĩ jéih naóh yapana caá.

¹¹ Pánihna, nihat mácah ã jumuchah yuhna, Túini Espiritujeh ã weñat pínahdih chājnit, queét nihatdih ãpĩ teo wáacna caá.*

Jesúhwā biíc bácah pah jwĩ jumat

¹² Jwĩih bácah biícjeh ã jumuchah yuhna, téihyana

jum, quíib dahna jum, jítchana jum, moli chóonabut ã jumna caá. Obohjeéhtih, dawá ã jumuchah yuhna, nihat jwĩih bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiit Jesúhwā dawá jumna yuhna, jwiit nihat biícjih áih bácah dée jwĩ jumna caá.*

¹³ Biquína judíowā, bita judíowā nihcannitbut jum, biquína teo wāhñit, bita teo wāhcannitbut jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, jwiit nihat mácah jwĩ jumuchah yuhna, jwiitdih teo wáacni Túini Espiritu biícjeh jumna, jwiitdih waadnít, jwiit nihatdih biíc bácah pah át chājap taga.

¹⁴ Jwĩih bácahdih jumni biícjeh nihcan, dawá ã jumna caá.

¹⁵ Jwĩih jítcha wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémboó téihya nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá.

¹⁶ Jwĩih molítboó “Weém quíib dah nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá.

¹⁷ Obohjeéhtih, jwĩih bácahdih quíib dahjeh jumna, molít wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih joí? Molítjeh jumna, wuúc íit wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih joí?

¹⁸ Pánihna, nihat bácah jumnidih jwĩ náahna caá.

* 12:11 Ro 12.6-8 * 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

Diosboó túi jéihni jwiít dih chājni ded pah ā náahat dih nihat jwīih bācahdih jumni pínahdih āt chājip taga, jwī túi jummat pínah niijná.

19 Jwīih bācahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajah ā jumuchah, jwīta jéih jumcan tagaá.

20 Pánihna, dawá bācahdih jumni ā jumuchah yuhna, biíc bācahjeh ā jumna caá.

21 Jwīih quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya ā teo wáacat pínahdih wā náahcan caá”, ā niijíchah yuhna, ā teo wáacat ā náahna caá. Jwīih wao dáhboó “Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadidih wā náahcan caá”, ā niijíchah yuhna, caandih ā náahna caá.

22 “Wīih bācahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwī niij jenah joiníboó chah ā náahna caá.

23 “Túi jígohcanni caá”, jwī niij jenah joiná, túini yéguehdih jwīpī daoná caá, túi jígohat túut niijná. Tíicnit, jwīpī jáhna caá, bita ī encat pínah niijná.

24 “Bita ī enechah, dedé pínah nihcan caá”, jwī niij jenah joinídih jwīpī jáhcan caá. “Wēpcanni caá. Túi jígohcanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwī niij jenah joinídih chah jwīpī túi en daoná caá. Páant tígá Dios āt chājap taga,

25 míic jūihñat dée wihcan-jeh, nihat ā túi míic teo wáacat pínah niijná.

26 Pánihna, jwīih quíib dah tubna, nihat bācah ā tubana caá. Quíib tubat ā yayáchah, nihat jwīih bācah ā túina caá.

27 Yeéb nihat Corinto tútchididih moón Jesúihwā āih bācah dée ŋi jumna caá. Pánihna, jwīih bācahdih jumni nihat ā chājat pínah mácah ā jummat pah, yeebbút Jesúih bācahdih jumnit dée, ŋi chājat pínahbut mácah ā jumna caá.

28 Nihat Jesúihwā biíc dih jumnit, Túini Espíritu ā wēpatjīh mácah jéihyatnadih Dios āt wāhup taga. Dios ā jwīih ŋionitboó Jesús ā naáwát túutnit ī jumna caá. Túttimah, Dios naáwát dih naóh yapanit ī jumna caá. Túttimah, ā naáwát dih bohénit ī jumna caá. Túini Espíritu ā wēpatjīh cāacwā ī jéih chājca naáhdih biquína ī chājna caá. Biquínaboó wunnit dih teo jāha wābhñit, ā wēpatjīh ī jéih booana caá. Bitaboó, bitadidih jīgah ennit, īpī teo wáacna caá. Bitaboó, cāacwādih túi waóhñit pínah ī jumna caá. Bitaboó, ā wēpatjīh, mácah wéheatjīh ī naóhna caá.*

29 Yeéb nihat Jesús ā naáwát túutnit nihcan caá. Nihat Dios naáwát dih naóh yapanit pínah, nihat ā naáwát dih bohénit pínah, nihat wēp chājnit pínahbut nihcan caá.

30 Nihat boonit pínah, nihat mácah wéheatdih naóhñit pínah, nihat mácah wéheatdih jwāub túut nuúm naóh yapanit pínahbut nihcan caá.

31 Jwiit biquínadih nihat

jéihyatna ã wihcan caá. Diosjeh caá ãih cáacwãdih ã jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahdih bidna, jwiít nihatdih caandih búdí húbát caá náahap. Obohjeéhtih, bitadih jwí oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espíritu ã wēpatjīh bitadih jwí túi teo wáacbipna caá. Jwí oican, Túini Espíritu jwiítidih ã teo wáacachah yuhna, bitadih jwí túi teo wáaccan niít.

13

Oyat

¹ Túini Espíritu ã wēpatjīh mácah wéheatjīh wéhenit, bita ī wéheat, ángelwã ī wéheatjīh wéhena yuhna, bitadih jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáaatjeh caá.

² Túini Espíritu ã wēpatjīh Dios ã naáwáchah, jwí jéih naóh yapana yuhna, bitadih jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ã jummatdih, ã chājat pínahdihbut túi jéihna yuhna, bitadih jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít cáacwã jwí jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjīh jwí jéih chājat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadih jwí oicah, Dios ã enechah, dedé pínah nihcan caá.*

³ Nihat jwí bíbohatdih moh yéejnitdih jwí wāhachah yuhna, Jesúih doonádih jwí naáwát peéh bita jwiítidih ī cáwachah yuhna, bitadih jwí oicah, Dios jwiítidih wēi encan, túinidih ã wāhcan niít.

⁴ Bitadih oina, ded pah jwiítidih ī yéej chājachah yuhna, yéej chāj jwáubacan, túinijeh jwí jumtipna caá. Bitadih oina, jīgah ennit, jwí teo wáacbipna caá. Queétdih oina, īih bií déedih en ĩnahcan, ded pah ī túi yapachah, jwí ijcan niít. Pánih oina, queét jwiítidih ī wēi enat pínah niijná, ded pah jwí túi jummat, jwí túi yapat, jwí túi chājatdihbut jwí naóhcan niít. “Weém nihat jéihni caá. Dedé jadhdat weemdih wihcan caá”, niijní pah jwí jumcan niít.

⁵ Bitadih oina, queétdih jwí tícacan niít. Pánih oina, chah túinidih jwiítjeh bíbohat túut niijná, jwí bidcan niít. Pánih oina, ded pah jwiítidih bainí yeejép ī chājachah yuhna, waícanjeh jwí ijcan niít. Jwiítidih ī yéej chājatjidih jwí quíib bæudbípna caá.

⁶ Bitadih oina, yeejép ī yapachah, yeejép ī chājachahbut, jwí wēican niít. Obohjeéhtih, túini ī yapachah, yoobópdih ī chājachahbut, jwí wēibipna caá.

⁷ Bitadih oina, ī yéej chājat doonádih bitadih naóhcan, ī túi chājihatdih jenah joinít, Dios queétdih ã túut nūmát pínahdih jwí túi jenah jói cádahcan niít. Pánihna, ded pah jwí yapachah yuhna, jwí oi cádahcan niít.

⁸ “Ñi míc oyoó”, niij watnit, Dios “Páant bóojeh tigaá. Yeebdih bæu oyat náahcan caá”, ã niijcán niít. Obohjeéhtih táttimah, Túini

* 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23

14

Espíritu ã wēpatjīh Dios naáwát dih naóh yapaat, mácah wéheatjīh naáwátbut, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatbut dedé náahat ã wihcan níit.

⁹ Nin baácboó jum jwuhna, Túini Espiritu ã teo wáacachah yuhna, nihardih túi jéih beedácan, nihardih Dios naáwát dihbut túi yoobópdih jwī jéih naóh yapacan caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo, túini yoobát jumni, ã jwáub dei jūwúchah, nihardih jwī jéih beedábipna caá.

¹¹ Nin pah jwī jumna caá: Weém wébít jumna, wébít ī jenah joyát, ī wéheat pahbut, weembát jenah joinit, wā wéhenap jī. Obohjeéhtih, buu behe jumna, wébít ī chājat pah wā chājcan caá.

¹² Nin pahbut ã jumna caá: Máa quenalih naajīh jwī túi míc encan caá. Pánihat dée Diosdih buu jwī jéih encan caá. Túttimah, jwiit chénaboó caandīh jwī míc jwááh enbipna caá. Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jwī jéih beedácan caá. Obohjeéhtih, ã pehbhoó jubína, jwiitdih buu ã jéih beedáat pah, jwiitbut caandīh jwī jéih beedábipna caá.*

¹³ Nin baácboó jum jwuhna, jwiitdih nin pah chājat caá náahap: Diosdih túi jenah jói cádahcan, jwiitdih ã túi chājat pínahdih páantjeh náhnina, caandīh, bitardihbut oi cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiitdih chah náahap.

Mácah wéheat, Dios naáwát dih naóh yapaat

¹ Míc oyat jwiitdih chah ã náahachah yuhna, Túini Espiritu ã jéihyaatnardihtbut jwiitdih bidat caá náahap. Dios naáwát dih naóh yapaat wēpatdih chah bidat caá náahap, míc wáac joinit, ñi jéih míc teo wáacat túut níijná.

² Mácah wéheatjīh naóh nitboó cáacwādh wéhecan, Diosdih jeh ī wéhena caá. Túini Espiritu ã wēpatjīh, Dios ã jéihyaatdih ī naáwáchah yuhna, nihardih cáacwā ipī beh joicán caá.

³ Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã wēpatjīh Dios naáwát dih naóh yapanitboó cáacwāboodīh ī wéhena caá. Diosdih chah ī túi jenah joyát pínah níijná; ded pah queétdih ã chājat tútatdih chah túi beh joinit, ī jepahat pínah níijná; ī jīgahardih, ī úumatdihbut ã yayát pínah níijná; páant ī níj naóh yapana caá.

⁴ Mácah wéhena áih caolidhieh Túini Espiritu ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapanitboó Dioíhwā wáac joinitdih ã teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihardih mácah wéheatjīh ñi wéheatdih náah yacna yuhna, Dios naáwát dih naóh yapaatdih chah wā náah yacna caá. Naóh yapanitboó Dioíhwādh chah ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjīh

* 13:12 1Jn 3.2

naóhni, caandih jwáub túut nuumníjh biíc dih naóhni, Dios naáwátdih naóh yapani biíc yoobó áihwādh i teo wáacna caá.

6 Wā údwā panihnitá, weém ñi pehbhoó juibnit, mácah wéheatjīh wā naáwáchah, yebdīh āta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ā jéihyaatdih naóh yapanit, ded pah jwī chājat pínahdih naóh bohénit, yebdīh wā túi teo wáacap jī.

7 Nin pah ā jumna caá: Pelatdih, chíó nahdih yoobópdih jwī póojcah, joinitboó jwī póojatdih i beh joicán niit. Bítatdihbut yoobópdih jwī bítcāh, bitaboó jwījééh i jéih eocan niit.

8 Póojat nahdih yoobópdih jwī póojcah, joinitboó beh joicán, míc mawatdih teo wáacadih i bejcan niit.

9 Pánihat dée, joinitīh wéheatjīh yoobópdih ñi naóhcah, i beh joicán niit. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niit.

10 Nin pahbut ā jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna ā jumna caá. Cāacwā iih wéheatjīh wéhena, i míc beh joiná caá.

11 Obohjeéhtih, weemdīh naóhniīh wéheatdih beh joicán, jwī jéih míc wéhecan caá.

12 Pánihat pah, joinitīh wéheatjīh naóhcan, i beh joicáh, yebbát queétdih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwādh teo wáacat pínah niijná, Túini Espíritu ā wāhni jéihyaatnadh bádí ñi bidíi.

13 Dioíhwādh teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjīh naóhnihoodih jwáub túut nuumát pínahdihbut úbát caá náahap.

14 Beh joicán yuhna, wīih caolihboó mácah wéheatjīh wā túi úbhna caá. Páant wā úbúchah, wīih caolihdih ā teo wáacna caá. Wīih wéheatjīh wā úbúchah, wīih jenah joyátboodih ā teo wáacna caá.

15 Pánihna, mácah wéheatjīh úbhnit, wīih wéheatjīhbut wā úbhbiipna caá. Mácah wéheatjīh eonit, wīih wéheatjīhbut wā eobipna caá.

16 Míc wáac joinit, mácah wéheatjīh Diosdih ñi weñechah, jéih jwuhcanni ñi cātīh jumna, ñi naáwátdih beh joicán, “Páant tigaá”, ā jéih niijcán niit.

17 “Túina caá, Maá”, yoobópdih ñi niijíchah yuhna, ñi niiját caán jáap joiniboodih ā teo wáaccan niit.

18 Mácah wéheatjīh yeéb ñi úbát chah weémboó pánih úbhna, wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niijná caá.

19 Obohjeéhtih, pánih úbhna yuhna, Jesúíhwā jwī míc wáac joinit, yebdīh ā teo wáacat pínah niijná, daocanni jacnabitjeh ñiīh wéheatjīh naóhna, chah wāta wēi tagaá. Diez mil jacnadh mácah wéheatjīh wā naáwáchah yuhna, yebdīh ā teo wáaccāh, wāta wēican taga.

20 Wā údwā panihnitá, wébít i jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, yéj chājatdih jenah joicánnit i

jumat pah yeebbát biíc yoobó ñi jumuú. Behnit ï jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ã jumat pínahdih túi jenah joinít yeebdíh jumat caá náahap.

²¹ Yeébbóó nin pah ñipí niij jenah joiná caá: “Dios weemdíh túi wēinit, mácah wéheatdih át jéihyanap be”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, Dios ã wēi enat júutat pínah nihcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih ñi túi jenah joyoó: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wíih judíowādih peéh chājat túut niijná, ï pebhna biíh baácdih moondíh wā wahbipna caá. Jātih wā naáwátidih naóh yapanit judíowā ñih wéheatjīhjih ï naáwáchah yuhna, ï jepahcap jī. Buh peéh chājat túutna, judíowā ï wéheatdih wéhecannit ï naáwáchah, páantjeh weemdíh ï jepahcan niit’, jwī Maáh ã niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī.*

²² Pánihna, mácah wéheatna Dios áihwādih ã wēi enat júutat pínah nihcan caá. Ñi míic wáac juyúchah, caandíh jepahcannitboó mácah wéheatnadih joinít, Isaías ã daacátjidih náhninit, Diosdih ï jepahcatji júb ã peéh chājat pínahdih ï jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúíhwāboó Dios naáwátidih ñi naóh yapanachah joinít, yeebdíh teo wáacnit, jepahcannitboodíh ã teo wáaccan niit.

²³ Míic wáac joinít, yeéb

dawá mácah wéheatjīh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsdi h jepahcannitboó waád joinít, “Queét mácah wéheatjīh naóhnit jenah joicánnitjeh caá”, ï niij jenah joibípna caá.

²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátidih ñi naóh yapanachah joinít, Jesúsdi h jepah jwuhcanni nin pah ã niij jenah joibípna caá: “Weém yéejni caá. Dios ninboó jamnit, wā jenah joyátidih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ã niij jenah joibípna caá. Páant niij jenah joinít, bódicha caj yoh ñajnit, “Dios, meém nihat jéihni, túini caá”, niijnít, Jesúsdi h ã jepahbipna caá.

Wáac joinít, túinijeh jumat

²⁶ Diosdih weñat túut niijná, míic wáac joinít, túinijeh chājat caá náahap. Yeéb nihat ñi naáwáchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, nihat biícidih ñi niijcá bojoó. Túini Espíritu biquínadih ewat ã wühuchah, Diosdih wēi ewat caá náahap. Biíhdih bohéatidih ã wühuchah, naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ã jéihyanachah, caandíhbut naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ã wēpatjīh mácah wéheatjīh ã naáwáchah, jwúub túut nuúm naáwát caá náahap. Pánihna, Túini Espíritu ded pah ã teo wáacachah, Jesúsdi h chah túi jenah joyát túut niijná, yeebdíh naáwát caá náahap.

* 14:21 Is 28.11-12

27 Mácah wéheatjĩh naáwĩhna, chénewã, biíc peihcannitjeh biquínajeh ĩ naáwá naáh. ĩ naáwátdih jwúub túut nũũmnĩbut ã naáwá naáh, yeéb nihat ñi beh joyát pínah niijná.

28 Obohjeéhtih, mácah wéheatdih jwúub túut nũũmnĩ pínah wihcah, wáac jũinĩtdih ã naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih diítboó Diosdih ã uúbh naáh.

29 Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios naáwátdih biquína ĩ naóh yapana naáh. Queét ĩ naóh yapanachah, joinĩtboodih túi jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espíritu ã naáwát túutni niit?” niij jéihyat túut niijná.

30 Páant ã naáwáchahjeh, biĩhdih Túini Espíritu ã naáwát túutuchah, jwíih naóhniiboodih yayát caá náahap, biĩh jwuh ã naáwát pínah niijná.

31 Nihat biícđih naóh yapacan, biquínajeh nihat naóh yapaat caá náahap, nihat míc wáac jũinĩtboó ĩ bohéat pínah, ĩ weñat pínah, chah ĩ túi jumat pínah niijná.

32 Túini Espírituboó ã naáwát túutuchah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólh caá wã naóhbi, queétdih wã túi teo wáacat túut niijná?” niij jenah joyát caá náahap.

33 Páant niij jenah joiná, Dios ã náah yacat pah túinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihat Jesúhwã míc wáacnitdih túinijeh ã chājat túutat pah, yeebđihbut biíc yoobó ã náah yacna caá.

34 Pánihna, míc wáacna, Dios ã wutatji pah ĩ weha mánadih jepahna, ñi weha mána yaadh laihsanjeh ĩ joí chũudu naáh.

35 Uúbh joíhna, ĩih mũũná jwúub juibinitjeh, ĩ weha mánadih ĩ uúbh joyó naáh. Yaadhboó pánih wéhena, bita wáac jũinĩt ĩ túi joí ñũũnátđih ĩ yéjanachah, ã túican caá.

36 Yeéb míc wáacnit, ded pah ñi túi jumat pínahdih páant wã naáwátdih joíhcan, nindih ñi túi jenah joyó: Jesúh túini doonáđih yeébboó naóh waóhñit nihcan caá. Yeebjéh caandih jepahñit nihcan caá. Pánih waóhñit nihcan, nihat biĩh tātchinadih moón Jesúhwã yeebđih ĩ waáwáchah, ded pah ĩpĩ chājatđih náhninit, yeebbat biíc yoobó ñi chājaá.

37 Ded “Weém Túini Espíritu ã wēpatjĩh Dios naáwátdih naóh yapani caá. Ā wēpatjĩh weemđih āpĩ jéihyana caá”, niij jenah joinĩboó “Dios ã wutatđih ded pah jwĩ míc wáacatđih Pablo yoobópdih ã naóh yapanap be”, ã niiji naáh.

38 Obohjeéhtih, wã naáwátdih ã joyáh bojochah, bita caandihbut ĩ joyáh bojo naáh.

39 Pánihna, wã úudwã panihnitá, Dios naáwátdih naóh yapaat túut niijná, Túini Espíritu ã teo wáacat pínahdih búdí ñi uúbh. “Mácah wéheatjĩh ñi naóhca bojó”, niijcát caá náahap.

40 Ñi jenah joyát pahjeh chājcan, Dios ã wutat pah

túinijeh chãjat caá náahap.

15

Jesús ã boo pud jũúwát

¹ Bũũ wã úudwã panihnitá, Jesúih dooná yeebdíh ded pah wã naáwátjidih wã jwúub náhniabipna caá. Caán doonádih jwíih jepahnit, bũubut jenah joinít ñi jumna caá.

² Caán doonádih ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Dios át túi ubup taga. Caán naáwátidih jói cádahcan, ãjeéh jummat túut niijná, Dios pehbhoó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh cádahna, ñi jwíih jepahatji dedé pínah nihcan níit.

³ Weemdíh jéihyani doonádih yeebdíh wã jwúub naáwáp jĩ. Oboh jumni naáwátjeh nihcan caá. Dios ã niijátji pah biíc yoobó Jesucristo jwĩ yéejat jíib át wan wũhup wut jĩ.*

⁴ Páant ã wanat túttimah, áih bácahdih ĩ yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ã niijátji pah, át jwúub boo pud jũúwáp wut jĩ.*

⁵ Pánih boo pud jũóhniji, Pedrodih át jíghop wut jĩ.* Túttimah, ã bohénitjidihbut át jíghop wut jĩ.*

⁶ Túttimah, áihwã quinientos chah ĩ míic wáac juyúchah, queédihbut át jwúub jíghop

wut jĩ. Biquína queét ennitji-boó ĩ wanuchah yuhna, ni-hat bitaboó páantjeh ĩ báadh jwuhna caá.

⁷ Túttimah, ã úud Santiagodih át jíghop wut jĩ. Pánih jíghonit, ni-hat ã naáwát túutnitdihbut át jíghop wut jĩ.

⁸ Pánih jíghoniji jeáboó ã púuh laab béjat túttimah, yeejép wã chãj jwuhuchah, wã jepahat pínah jãtih, weemdíhbut ã jíghop jĩ. Páant ã jíghochahjeh, ã boo pud jũúwátidih túi jenah joinít, caandíh wã jepahap jĩ.*

⁹ Jesúihwádih tabit yeejép wã chãjachah yuhna, Jesús weemdíh jíghonit, áih doonádih ã naóh jibat túutap jĩ.*

¹⁰ Páant wã jumuchah yuhna, Dios weemdíh oinit, át jíghah enep taga. Pánih jíghah en túut numnít, Jesúih túini doonádih ã bohé jibat túutap jĩ. Pánihna, weemdíh ã teo wáacatjidih bádí wéinit, bita ã naáwát túutnit chah wã teona caá. Obohjeéhtih, wã wépatjĩhjah nihcan, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Diosdih wã túi teo wũhna caá.

¹¹ Weém, queét bita ã naáwát túutnitbut, jwiít ni-hat páant Jesúih doonádih jwĩ bohénachah, yeébboó ñi jepahap jĩ.

Wunnit ĩ jwúub boo pud jũúwát

¹² Jesúih doonádih bohéna, ã jwúub boo pud

* 15:3 Is 53.5-12 * 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32 * 15:5 Lc 24.34

* 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc 24.36; Jn 20.19 * 15:8 Hch 9.3-6 * 15:9 Hch

júúwátidibut jwĩpĩ bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwĩ bohénachah joinít, nihat yeéB JesúsdiH jepahnit yuhna, ¿Dépanihna “Jwĩ boo pud júóhcan niít”, biquína ñi niij jenah joí?

13 Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesúsboó áta boo pud júóhcan tagaá.

14 Jesús ã boo pud júóhcah nihna, áih doonádih jwĩ bohéat, caandih ñi jepahatbut dedé pínah áta nihcan tagaá.

15 Páant ã boo pud júóhcah nihna, Dioih doonádih yee naóhnitjeh jwĩta jum taga. “Dios Jesucristodih át booanap taga”, jwĩpĩ niij bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcah nihna, JesúsdiH Dios áta booacan tagaá. Caandih ã booacah nihna, yee naóhnit jwĩta jum tagaá.

16 Boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesús áta boo pud júóhcan tagaá.

17 ã boo pud júóhcah nihna, caandih ñi jepahachah yuhna, dedé pínah áta nihcan tagaá. Yéejat jíib páantjeh yeebdih áta jum tagaá.

18 Páant ã boo pud júóhcah nihna, JesúsdiH wánnit, iiguipna míicjeh ita bej tagaá.

19 Pánihna, nin baácboó jum jwúhnit, JesúsdiH jwĩ jepahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwĩ wúnat túttimah páantjeh búudná, jwiitboó chah moh yéejnit jwĩta jum taga.

20 Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdiH át boo pud júúwáp tajĩ. Caán caá jwíih boo pud júóhni. Caán boo pud júóh waóhni ã jumuchah, jwiit áihwábut jwĩ boo pud júóhbiHna caá.

21 Adán yéej chāj waóhna, át wúñ waáwáp tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chājcanni jumna, wúnniji át boo pud júóh waáwáp tajĩ.

22 Adán yéej chāj waóhni, ã wúñuchah, jwiit nihatbut yéej chājnit, jwĩpĩ wúñna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boo pud júóh waáwáchah, jwiit áihwábut jwĩ boo pud júóhbiHna caá.*

23 Nin pah ã jumna caá: Jesucristo át jwíih boo pud júúwáp tajĩ. Túttimah, caán ã jwúub dei júúwáchah, jwiit áihwábut jwĩ boo pud júóhbiHna caá.

24 Túttimah, nihat baácdiH moón maáta ĩ wépatdiH, nihat nemépwā ĩ wépatdiHbut yap yoh beedánit, nin pah Jesús DiosdiH ã niij naóhbiHna caá: “Dáa buca, Paá, weemdih ma chājat tútatdiH búñ wā péana caá. Búñ meemjéh caá wútni”, ã niijbiHna caá.

25 Páant ã niiját pínah jātih, Jesús páantjeh maáh ã jum jwúhat caá náahap, nihat DiosdiH en jaiHnitdiH ã míic mao yap yohat pínah niijná.*

26 Páant ã yap yohochah, jwĩ jwúub wúncan niit.

27 Dios naáwátidih naóh yapani David nin pah át niij daacáp tajĩ: “Dios nin pah ã

nijná caá: ‘Wā wāúh Jesu-
cristo nihatdih yap yohnit,
maáh ā jumuchah, nihat
caandih ī jepahbipna caá.
Obohjeéhtih, weémboó chah
maáh jumna, wā wāúhdih wā
jepahcan niit’, Dios ā nijná
caá”, David āt niij daacáp
tajī.*

²⁸ Jesucristo nihatdih yap yoh
péanit, ā ípdih “Dáa, bue ni-
hat meemdih ī jepahna caá.
Weembút meemdih jepahni
caá”, Diosdih ā nijbípna caá.
Pánihna, Dios chah maáh ā
jambipna caá.

²⁹ Biquína yeéb Jesúsdi-
jepah jwuhcan, ñi oinit
Jesúhwā ī jummat peéh, ī
mawachah ennit, nin pah ñi
niij jenah joyóp be: “Jesúhwā
jumna, boo pud jūóhniit, Dios
pehbóo ī bejbipna caá”,
niij jenah joinít, queédih
jwúub enihna, túut nuumnít,
ñit daabáát túutap wat be.
Obohjeéhtih, boo pud jūúwát
ā wihcah, páant ñita chājcan
tagaá.

³⁰ Jesúsih doonádih jwī
naáwát peéh, jwiítidihbut ī
mawat dée tobohna caá.
Pánihna, “Wā boo pud jūóhcan
niit”, niij jenah joiná nihna,
wāta naóh cádah tagaá.

³¹ Wā jéihna caá, yeó jáap
jummat pah weemdih ī mao
yohat dée tobohna caá. Obo-
hjeéhtih, wā naáwáchah joinít,
yeéb ñi túut nuumátdih ennit,
búdí wā wēina caá. Pánih
wēinit, ā tobohochah yuhna,
wā naóh cádahcan niit.

³² Nin Éfeso tútchidih
dawá jiwā pah íjnit, Jesúsih

doonádih wā naáwát jīb,
weemdih ī mawíhip yuh jī.
Pánihna, boo pud jūúwát
ā wihcah, dedé pínah āta
nihcan tagaá. Jwī boo pud
jūóhcan, “Waícanjeh jwī wunat
pínah jātih, jwiítidih wēi babh
jeémátjeh caá náahap”,* ípī
niját pah yoobópdih āta jum
taga. Obohjeéhtih jwī boo pud
jūóhbipna caá.

³³ Yee naóhniitdih ñi joyáh
bojóo. “Yeejépwādh pej
jumnit, biíc yoobó yeejép ñi
jambipna caá”, bita ī nijátidih
ñi túi náhninaá.

³⁴ Yeebdih jwúub túi jenah
joinít, yéej chāj cádahat caá
náahap. Biquína ñijeéh jumnit
Diosdih túi jéihcan, jwiítidih
ā boo pud jūúwát tútat
pínahdihbut jenah joicán, ī
yéej chājna caá. Páant ī
chājatdih yeebdih túicat caá
náahap.

*Ded pah túttimah jwīih
bácah ā jummat*

³⁵ Biquína yeéb “Jwī jwúub
boo pud jūóhbipna caá”, jwī
nijátidih páantjeh beh joicán,
nin pah ñi niij úbh joimí
nacaá. ¿Ded pah wunnit ī
jwúub boo pud jūóhbi? ¿Ded
pah íih bácah ā jumbi? ñi niij
úbh joimí nacaá.

³⁶ Pánih úbh joiná, ñi túi
jenah joicán caá. Momnidih
ñi jenah joyoó. Jwī mo-
mochah, áih jih bóo chóo
ā wunuchahjeh, diítmant
bóo āpī chíih jūóhna caá. Ā
wunchah, āta chíih jūóhcan
taga.

37 Chíih jǔóhni boó jwĩ momnidih biíc yoobó nihcan caá. Pánihat dée jwĩ jwúub boo pud jǔúwúchah, jwĩih bácahbut mácah ã jumbipna caá.

38 Nihat jwĩ momni chíih jǔóhni ded pah ã jumat pínahdih Diosboó át chãjap taga. Biíhnajih jwĩ wid momochah, biíc pah jíghni míic ã chíih jǔóhcan níit.

39 Páant ã jumat dée nihat bácah nabut biíc yoobó nihcan caá. Cãacwã, nuñápwã, jwébehwã, queejwã nihat íih bácah mácah ã jumna caá.

40 Nihat jeáboó jumni, baácboó jum nibut biíc yoobó nihcan caá. Jeáboó jumni ã túyat mácah, baácboó jumni ã túyatbut mácah ã jumna caá.

41 Nihat jeáboó jum nibut biíc yoobó ã yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwãbut mácah ã yeh iigná caá. Cúiwã míicjehbut mácah ã yeh iigná caá.

42 Pánihna, momni mácah ã chíih jǔúwát pah, jwĩ wunuchah, í yohni bácah jwúub boo pud jǔóhna, mácah ã jumbipna caá. Jwĩ wunuchah, jwĩih bácah ã moóp bípna caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jǔúwát túttimah, jwĩih jáap bácah ã jwúub moóp can níit.

43 Jwĩ wunuchah, jwĩih bácah ã túi jíghcan caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jǔúwúchah, túini ã jumbipna caá. Jwĩ wunuchah, jwĩih bácah wēpcanni caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud

jǔúwúchah, túi wēpni ã jumbipna caá.

44 Nin baácboó jwĩ jum jwuhni bácah ã wanbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jumni pínah bácah ã jwúub boo pud jǔóhbipna caá. Nin baácboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át wūhup wut jí. Pánih wūhna, biíh bácah ãjeéh jumat pínahdihbut ã wūhbipna caá.

45 Dios naáwát dih daá cni nin pah át níj daacáp tají: “Á jwíih chãjni newédih Dios áih bácahdih caolih jéyanachah, át caolih wáyap wut jí. Caán newé Adán át wūt jumup wut jí”, át níj daacáp tají.* Obohjeéhtih Jesucristo, Péeni Adán wūt jumnidih boonit, áih bácahdih Dios mácah át chãjap wut jí. Pánih caandih boonit, jwiít dihbut ã boobipna caá, ã pehbboó ãjeéh jwĩ jumat pínah níijná.

46 Nin baácboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át jwíih chãjap tají. Túttimah, jeáboó ãjeéh jwĩ jumat pínah jáap bácahdihbut ã chãj wūhbipna caá.

47 Dios Adándih baácjĩh át chãjap wut jí. Obohjeéhtih, Jesucristobodih jeámant át wah deyanap wut jí.

48 Jwiít nihat Adán jum ená jumna, áih bácah déedih jwĩ bíbohna caá. Jesucristoíhwã jumna, áih jáap bácah déedih jwiítbut jwĩ bíboh bípna caá.

49 Buh nin baácboó jum jwuhna, baácjĩh chãjni Adán pah jíghni jwĩ jumna caá.

* 15:45 Gn 2.7

Túttimah, jeáboó jumna, Jesús pah jígohnit jwĩ jumnipna caá.

50 Wã údwã panihnitá, páant wã naáwátdih jenah joinít, nindih ñi táí náhninaá: Nin baácboó jwĩ jum jwuhni bácah, yéejni jumna, Dios pehbboó yéejat wihcapna á jéih jumcan niít. Moópní pínah jumna, Dios pehbboó moopát wihcapnabut á jéih jumcan niít.

51 Jãtíh Dios á jéihya jwuhca naáhdih buu yeebdíh wã naóhna caá. Nin wã naáwátdih ñi táí jenah joyoó: Jesucristo á jwúb dei júúwát pínah jãtíh, nihat jwiít áihwã jwĩ wuncan niít. Obohjeéhtih, jwĩ wunat túttimah, jwĩ wun jwuhcah, bíic yoobó jwiít nihatdih á túut nuumbípna caá.

52 Bíic láa quíib pínah bojat pah jwĩ túut nuumát á jumnipna caá. Péeni pójat nah á yáanachah, jwiít nihat áihwãdih Dios á túut nuumbípna caá. Á yáanachahjeh, nihat áihwã wunnitji jáap bácah jumnit í jwúb boo pud júóhbirna caá. Áihwã báadhnitdihbut á túut nuumbípna caá.*

53 Buu jumni bácah wunna, á moópbirna caá. Obohjeéhtih, jwiít dih á túut nuumát túttimah, jwíih jáap bácah jwúb wuncan, á moópcan niít.

54 Páant á yapachah, Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah á niúj daacátji bíic yoobó á yapbirna caá: “Dios

nihatdih át yap yohop tagaá. Páant á yap yohochah, áihwã í jwúb wuncan niít”, át niúj daacáp tají.*

55 Dios naáwátdih naóh yapani Oseas nin pah á niúj daacátjidihbut bíic yoobó á yapbirna caá: “jWunat á jwúb wihcan niít! Pánihna, buu jwĩ yéejat peéh wunatdih jwĩ úumcan caá”,* á niúj daacátji pah jwiít áihwã wēinit, jwĩ niújbirna caá.

56 Moisésji á wutadidih jéihna yuhna, jwiít nihat jwĩpí táí jepahcan caá. Pánih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwĩ niúj jéihna caá. Páant jwĩ jummatdih jéihnit, jwĩ wunat túttimah, dedé yéejat peéh chájatdih úumna, wunatdihbut jwĩpí úumna caá.

57 Obohjeéhtih, Jesucristo wun wáhnit, á jwúb boo pud júúwáchah, jwiít áihwã iiguípna bejnit déeji jwúb boo pud júóhnit, Diosjeéh jummat túut niijná, á pehbboó jwĩ bejbirna caá. Páant jwĩ jummat pínahdih jéihna, Diosdih búdí wēinit, “Túina caá”, jwĩpí niijná caá.

58 Wã údwã panihnitá, yeebdíh búdí oinit, nin pah wã naóhna caá: Jesús dih ñi jepah cádahca bojó. Bitaboó yeebdíh yeenit, mácah í bohénachah yuhna, joyáh bojnit, yoobópdih Jesús dih doonádih ñi táí jenah joyoó. Pánih jenah joinít, “Diosdih jwĩ teo wáhat buudní pínah nihcan caá”, niúj jéihnit, ded

* 15:52 1Ts 4.15-17

* 15:54 Is 25.8

* 15:55 Os 13.14

pah ã chãjat tãtatdih túi wëinit, ñi chãjaá.

16

Ded pah dinerodih wühat

¹ Bũũ biih naáwãtdih yeebdih wã naóhbiþna caá. Jerusalén tãtchidih moón Jesúhwãdih teo wãacat pínah dinerodih ded pah ñi chãjat pínahdih wã naóhbiþna caá. Galacia baácdih moón Jesúhwã múic wãacnïdih nin pah wã chãjat tãtat pah biic yoobó ñi chãjaá.*

² Chooát yeó jáap jumãt pah débóo dinero ñi wühat pínahdih yeéb nihat ñi jwejepboó ñi ámohoó. Det ï tewat jïb búdí bíbohnit, búdí ï ámoho naáh. Det bainí bíbohnit, bainí ï ámoho naáh. Pánih ámohna, ñi pebhna wã juibínachah, queét moh yéejnitdih ñi wahni pínah dinerodih ñi bíbohþiþna caá.

³ Wã juibiát pínah jãtìh, dinerodih ub bejnit pínah neonádhbut ñi ñíwií. Páant ñi ñíwichah, juibínit, Jerusaléndih moón Jesúhwã queétdih ï túi jéihyat pínah niijná, wã daác wühbipna caá.

⁴ Weemdíhbut Dios ã wahachah, queét biicdih wã beþiþna caá. Obohjeéhtih, wã jéih jwuhcan caá.

Pablo ã jib bejat pínah

⁵ Nin pah wã jib bejat pínahdih wã niij jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tãtchinadih jib bej

peanit, Corinto tãtchidih moón Jesúhwã pebhna wã juibíþiþna caá”, wã niij jenah joiná caá.*

⁶ “Maatãpdih ïjeéh chão jwühnit, mah noój ã yapat tãttimah, biih tãtchina wã beþiþna caá. Pánih chãoníji wã yap bejat tãut chãjachah, weemdíh ï jéih teo wãacþiþna caá”, wã niij jenah joiná caá.

⁷ Pánihna, ñijeéh maatãpdih jumíhna, Macedonia baácdih wã jib bejat tãttimah ñi pebhboó wã juibíþiþna caá. Butéh bejna, maátcanjeh wãta jéih jum tagaá. Dios ã náahachah, túi maatãpdih ñijeéh wã chão jwühþiþna caá.

⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tãtchiboó Pentecostés yeó jáapnadih páantjeh wã jum jwühþiþna caá.*

⁹ Ninboó dawá wã bohéãtdih ïjnit, ï bohéãt tãutcah yuhna, Dios ã teo wãacãtjìh búdí wã bohénachah, dawá joiná caá ï chãjap. Pánihna, weemdíh ïjeéh jumãt caá náahap. Pánih jumniiji Pentecostés tãttimah, ñi pebhna wã beþiþna caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna ã juibínachah, ã náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wãacá. Jwí Maáhdih teo wühni wã jumãt pah, caanbút Jesúsdiþ teo wühni caá. Páant ã jumuchah, caandíh ñi túi en dawaá.*

¹¹ Caandíh yap yohcanjeh, yeéb nihatdih túi joyát caá náahap. Caandíh túi wëinit,

* 16:1 Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * 16:5 Hch 19.21 * 16:8 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

* 16:9 Hch 19.8-10 * 16:10 1Co 4.17

wã jumapna ã jwúub jüúwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biíh Jesúhwã biíc dih ã jwúub juyát pínah dih wã bidna caá.

¹² Apolos dih “Bitá Jesúhwã biíc dih Corinto tútchidih moón Jesúhwã dih meembát enedih ma bejeé”, wã wêp niijíp yuh be. Obohjeéhtih, buu ã jéih bej jwuhcan caá. Túttimah, débólih ã bejÍhna, ã bejmi dée caá.

Pablo ã péé túyat túutá

¹³ Bitá ã yéjeaat déedih yap yohat túut niijná, túi jenah joinít jumá caá náahap. Nemépwãbut ã yéjeaat déedih úumcanjeh, yap yohat túut niijná, Jesús dih ñi túi jenah joí cádahca bojó.

¹⁴ Pánihna, oinit, bitá dih túi chãjat caá náahap.

¹⁵ Wã úudwã panihnitá, nihat Acaya baácdih moón Jesús dih ã jepahat pínah jãtih, Estéfanaswã ã jepahatjidih ñi jéihna caá. Queét Jesúhwã dih búdí Ípí teo wáacna caá.*

¹⁶ Pánih teo wáacnit jumna, ã naáwáchah, ñi túi jepahá. Bitá queét panihnit maáta, bitá Jesús dih teo wãhnitdihbut túi jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodih moondih búdí bidna wã chãjap be. Pánihna, ñi wahnit Estéfanas, Fortunato, AcaicojÍh ninna ã juyúchah, búdí wã weñep be.

¹⁸ Yeéb biíc dih jumna, yeebdih ãt weñanap tagaá. Biíc yoobó ninna jwinít,

weemdihbut ã weñanap be. Pánih teo wáacnit dih “Ñi túi chãjap be”, yeebdih niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baácdih moón Jesúhwã miíc wáacnit yeebdih ã túyat túutna caá. Aquila, PriscilajÍh ñih muúboó miíc wáacnit Jesúhwãbut búdí ã túyat túutna caá. “JwÍ Maáh Jesús jeéh ã túi jumna naáh”, niijnít, ã túyat túutna caá.*

²⁰ Nihat nin Éfeso tútchidih moón Jesúhwãbut yeebdih ã túyat túutna caá. Yeebút Jesús ã oyatjÍh ñi túi miíc úubú.

²¹ Buu nin péenibitdih weemjéh wã daácna caá. Weembát yeebdih búdí wã túyat túutna caá.

²² Ded jwÍ Maáhdih túi oicannidih Dios ã peéh chãja naáh. JwÍ Maáh Jesús waícanjeh ã jwúub dei jüúwá naáh.

²³ JwÍ Maáh Jesús yeebdih búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

²⁴ Jesucristo ã oyatjÍh biíc dih moon páh yeéb nihat dih búdí wã oina caá.

Páant bóojeh tígaa wã naáwát.
Pablo

* 16:15 1Co 1.16

* 16:19 Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

1 Weém, Pablo, biíhdih daacát túatnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá.* Dios ã náahat pah, Jesucristoíh doonádh ã naáwát túatni wā jumna caá. Nin náodih wahna, jwī úd panihni Timoteoíh yeebdíh bádí jwī túyat túatna caá. Bitá Acaya baácdih moón Jesúíhwābut nin wā daác wahnidih í joyó naáh.

2 Jwī íp, jwī Maáh Jesucristobut yeebdíh bádí oinit, í teo wáaca naáh, biícdih ñi túi jumát pínah niijná.

Ded pah yeejép yapat

3 Jwiít dih en jǵahnit, Dios ãpí teo wáacna caá. Páant ã teo wáacachah, caán, jwī Maáh Jesucristo ã ípdih bádí wēinit, “Jwiít dih bádí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, niiját caá jwiít dih náahap.

4 Yeejép jwī yapachah, jwiít dih caanjéh ãpí túi teo wáacna caá, bitá yeejép í yapachah, queédihbut jwī teo wáacat pínah niijná.

5 Nin baáboó Jesucristo jum láa, tubit yeejép át yapap wut jǵ. Áih túini doonádh bohéna, caán Jesús ã yapatji pah muntih jwiítbut dawá láa tubit yeejép jwī yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejép jwī yapachah, Dios

jwiít dih bádí ãpí teo wáacna caá.

6 Pánih yeejép yapna, yeebdíh jwī jéih teo wáacna caá, Diosdih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná. Yeejép yapna, Dios jwiít dih ã teo wáacachah, jwiítbut yeebdíh jwī jéih teo wáacna caá, ñi jǵahat ã yayát pínah niijná. Jwī yeejép yapat pahjeh muntih, yeebbút yeejép ñi yapachah, “Dios ã túi teo wáacna caá”, niij jenah joinít, caandíh ñi cádahcan niít.

7 Pánihna, “Weém yeejép wā yapat pahjeh muntih, queébut yeejép í yapna caá. Dios weemdíh bádí ã teo wáacat pah, queédihbut bádí ã teo wáacachah, caandíh í túi jenah joí cádahcan niít”, wā niij jéihna caá.

8 BHH wā údwā panihnitá, nindih ñi túi náhninaá: Weém Asia baáboó jum láa, tubit yeejép wā yapap jǵ. “Wā jéih bHHjácán niít. Wā wunbipna caá.*

9 Weemdíh í mao yohbipna caá”, wā niij jenah joyóp yuh jǵ. Obohjeéhtih, Diosboó páant át yapat tútup tajǵ, “Weemjéh wā jenah joyátjǵ wā jéih chǵjna caá”, wā niij jenah joicát pínah niijná. Caán, chah wēpni jumna, wunah bejnít dih jwúub booani jumna, weemdíh ã teo wáacat pínahbódh bidat caá náahap.

10 “Wā jibipboó bádí tobohat ã jumachah yuhna, Dios ã teo wáacachah, wā túi yapap

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32

jĩ. Táltimahbut, biíc yoobó mǎntih ã túi teo wáacatjĩh wǎ túi yapbipna caá”, wǎ niíj jéih caá.

11 Yeéb ñi wúbúchah, jwiít dih oinit, Diosboó ã túi teo wáac bipna caá. Páant ã teo wáacat doonádih joinít, dawá wúbhñit, “Túina caá, Paá. Pablowádih mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, ĩ niijbípna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ã jwúub bejihat

12 Biquína ñijeéh jumnit weemdih yeena caá ĩt chǎjap. Obohjeéhtih, tíccanjeh, wēinit, “Dios ã teo wáacatjĩh ã náahat pahjeh queétdih, bitadidibut túinijeh wǎ pej jum bohénap jĩ”, wǎ niíj jéihna caá. Weém yeecanjeh, yeebdih yoobóp dih wǎ naáwáp jĩ. Wǎ jenah joyátjĩh nihcan, Dios weemdih oinit, ã teo wáacatjĩh, ñijeéh wǎ túi jumap jĩ.

13-14 Yeebdih naóh daácna, buocannijeh wǎpĩ daácna caá, ded pah wǎ bohéatdih ñi túi jéihyat pínah niijná. Obohjeéhtih, buu wǎ naáwát dih ñi túi beh joi jwáhcan yahna, túttimah, ñi túi beh joyát pínahdih yeebdih búdí wǎ náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwĩ Maáh Jesús ã jwúub dei júwúchah, “Pablo jwiít dih ã túi bohénap jĩ”, weemdih wēinit, caandih ñi niijbípna caá. Biíc yoobó yeebdih wēinit, “Wǎ naóhñiji túini doonádih queét ĩ túi

jepahap jĩ”, weembút Jesúsdih wǎ niijbípna caá.

15-16 Páant ñi weñat pínahdih jéihñit, Éfeso tútchiboó jum jwáhna, “Queét Corinto tútchidih moón Jesúhwádih juibí bohénit, Macedonia baácna bohénadih wǎ bejbipna caá. Macedonia baácboó jumñiji Judea baácna jwúub bejat túut, queét Corintodih moondih chéneji teo wáacat túut niijná, queétdih wǎ en yap bejbipna caá. ĩ pebh jumni Judea baácboó wǎ jwúub bejat pínahdih jéihñit, queétboó weemdih ĩ túi teo wáac bipna caá”, wǎ niíj jenah joyóp yah jĩ. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yahna, wǎ jéih bejcap jĩ.*

17 Ñi pebhna wǎ bejat pínah doonádih joinít, wǎ juibícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi niíj jenah joí niít?

18 Páant ñi niíj jenah joicá bojoó. Dios ã niijátji pahjeh biíc yoobó ã chǎjat pah, weembút yeeni nihcan caá.

19-20 Weém, Silas, Timoteojihbut Dios wúuh Jesucristo ded pah ã chǎjatjidih yeebdih jwĩ bohénap jĩ.* Jesucristo nin baácboó ã cǎac jumat pínah jǎtih, Diosboó ã wúuh ded pah ã chǎjat pínahdih át naáwáp wut jĩ. Pánihna, Jesucristo ã íp ã naáwátji biíc yoobó át chǎjat wut jĩ. “Jújuh Paá, ma chǎjat tútatdih wǎ chǎjbipna caá”, át niíj jepahap wut jĩ. “Páant wǎ chǎjcan niít”, át niijcáp

* 1:15-16 Hch 19.21

* 1:19-20 Hch 18.5

wut jĩ. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwĩ niúj jéihna caá. Pánih caandíh táí jenah joinít, ã naáwátidih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdihi tigaá ã niiját”, jwĩpĩ niijná caá.

21-22 Jesucristodih jwĩ táí jenah joí cádahcat pínah niijná, Dios jwiítidih, yeebdíhbat ã táí teo wáacna caá. Āihwā jwĩ jummat pínah niijná, jwiítidih át ñiwip wut jĩ. Pánih ñíonit, jwiítidih búdí teo wáacat náahna, āih Túini Espíritudih át wahap tajĩ, jwĩih caoli-hboó ã jummat pínah niijná. “Dios pebhboó ñi jumachah, yeebdíh chah búdí ã táí chājbi-pna caá”, Túini Espiritu jwiítidih ã niijíchah, jwĩ táí jéihna caá.*

23 Buu jwuhna, wā jenah joyátjidih wā jwúub túut nuumátdih yeebdíh yoobópdihi wā naóhbi-pna caá. Wā yeenachah, Dios wĩih jenah joyátidih jéih beedáni, ã peéh chājbi-pna caá. Yeebdíh enedih búdí wā bejihna yuhna, “Weemdíh ennit, queét ĩ tícbi-pna caá”, niúj jenah joinít, ñi pebhboó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wā jwĩih juyúp jĩ.

24 Diosdih jepahnit ñi jumachah, yeebdíh tubit wutni dée ñijeéh wā jumíhcan caá. Obohjeéhtih, ñijeéh táinijeh jumna, yeebdíh búdí wā teo wáaquíhna caá, Diosdih táí jenah joí cádahcanjeh, chah ñi weñat pínah niijná.

2

1 Con láa yeebdíh enedih bejna nihna, ñi yéej chājat peéh jūihna, yeebdíh búdí wāta jīgaha tagaá. Pánihna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejatdih jenah joinít, “Queétdih jwúub jīgahaihcan, ĩ pebhna wā bej jwuhcan niít”, wā niúj jenah joyóp jĩ.

2 Yeéb ñi jīgahachah ennit, weembút búdí wāta jīgah tagaá. Pánih míic jīgahanit, jwíta míic jéih jwúub weñacan tagaá.

3-4 Pánihna, ñi pebhna bej jwuhcanjeh, ñi yéej chājatdih ñi cádahat pínah niijná, wā daác wahap jĩ. Ñi míic ámohat pínah jātih bejna nihna, búdí wāta jīgahap taga. Pánih búdí jīgahna, jāinít, yeebdíh tícaihcan, yeebdíh búdí wā oyatdih ñi jéihyat pínah niijná, páant wā daác wahap jĩ. Jwĩ jwúub míic enna, túut nuumnít, táinijeh ñi jumachah enna, wā táí wēibipna caá. Yeebbút ñi táí wēibipna caá. “Queétdi boó táí jepahnit, táinijeh ĩ jumbi-pna caá”, wā niúj jenah joiná caá.

Yéej chājni-jidih ĩ jwúub waadát tútat

5 Ñijeéh jumni tubit yéej chājni weemdíh ã jīgahanap jĩ. Yeebdíh bácah chah át jīgahanap taga.

6 Jáantjeh yeéb míic wáacnit, ã yéej chājat peéh, caandíh bacanit, ñit jwúub waadát tútcap wut jĩ. Páant ñi peéh chājatdih náhninit, ã yéejatdih

* 1:21-22 Ef 1.14

jīgahna, āt tūt nūmáp wut jī.

⁷ Būu, ā yéejatdih quíib būudnít, caandíh ñi míic wáacapoó ñi jwúub waadát tūtú. Ā jīgahat yayáchah, jwī Maáhdih ā cádahcat pínah niijná, caandíh ñi túi teo wáacá.

⁸ Caandíh táinijeh ñi jwúub pej jumúú, “Weemdíh ī túi oina caá”, wēinit, ā niīj jenah joyát pínah niijná.

⁹ Jātih yeebdíh daác wahna, “¿Wā wutuchah, ī túi jepahmi níit?” niīj jéihíhnit, wā daác wahap jī. Būu ñi jepahatdih jéihna, wā wēina caá.

¹⁰ Būu caán ā yéej chājatjidih ñit jenah joí cádahap wut be. Weembút wā jenah joí cádahna caá. Caán weemdíh ā yéej chājcah yuhna, yeebdíh teo wáacat tūt niijná, Cristo ā enechah, ā yéejatjidih wā jwúub jenah joicán níit. Páant wā jenah joicát dih ennit, yeebbút ñi jenah joí cádahbipna caá.

¹¹ Páant caán ā yéejatjidih jwiít dih jwúub jenah joicát caá náahap, ā tíicat yayáchah, nemépwā ī maáh, Satanás, ā náahat pah ā chājcat pínah niijná. Ā yéejatjidih páantjeh jenah joiná, Satanásdih jwīta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiít niहतdih ā yéej chājihatdih jéihcannit jwī nihcan caá.

Titodih jwāáhcan, Pablo ā náhni dahwaat

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juibínit,

Cristoíh túini doonádih wā naáwáchah, dawá ī túi joyóp jī. “Dios ā teo wáacachah, caandíh jepahnit dawá ī jumna caá”, wā niīj wēi jenah joyóp jī.

¹³ Páant wā jenah joiná yuhna, wā úud panihni Tito, ñi pebhna wā wahnidih jwāáhcan, weémboó bádí wā náhni dahwanap jī. Pánih náhni dahwanit, caanjíh moondíh “Wā bejna caá”, niijnít, nin Macedonia baácboó caandíh bididih wā jūúwáp be.*

Cristo jwiít dih eníhcannidih ā yap yohat

¹⁴ Páant wā náhni dahwana yuhna, Cristoíhwā jwī jummatdih jenah joinít, Diosdih bádí wā wēina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ā jumuchah, Satanás jwiít dih ā yéej chājat tūtuchah yuhna, Cristoíhwā jumna, jwiítbut caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Dios niहतdih Cristoíh doonádih jwiít dih ā naáwát tūtup be, Satanásdih Cristo ā yap yohatjidih ī jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, bádí wēinit, niहत caandíh ī túi jenah joiná caá.

¹⁵ Cristoíh doonádih jwī naóh peét bejchah enna, Dios bádí wēinit, “Wā wūúh Cristo panihnit ī jumna caá”, ā niīj jenah joiná nacaá. Biquína jwī naóhni túini doonádih joinít, túi jepahnit jumna, iiguípna bejat déejidih Dios ā túi ubnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, ī jepahcat peéh

* 2:13 Hch 20.1

iiguipna bejnit pínah í jamna caá.

16 Nin pah jwĩpĩ niij naóh bohéna caá: “Cristodih ñi jepahcatji peéh iiguipna bejnit, tubit yeejép ñi tubaat á yaicán niit. Obohjeéhtih, Cristodih tái jepahnit, Dioih túini pebhboó ñi bejchah, búdí ñi weñat á yaicán niit”, jwĩpĩ niij naóh bohéna caá. Páant, jwĩ niij naáwáchah joinít, iijnit, biquína í joíhchah yuhna, bitaboó í táí wēi joiná caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Cristo jwiitdih á teo wáaccáh, áih túini doonádih yoobópdi h jwĩ naóhcah, beh joicán, ni hat íta wēi joicán taga.

17 Dios naáwát di h bita bohé jibnitboó, jíib náahna, yoobópdi h í bohécan caá. Obohjeéhtih, páant í bohéat pah jwiitboó jwĩ yee bohécan caá. Dios á naáwát tútnit jamna, caán á enechah jéihnit, yoobópdi h jwĩpĩ bohéna caá.

3

Pablowá Jesúh wā di h teo wāhni t í jamat

1 Bitá í niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdih wihcan caá”, weémboó wā niijcán caá. Yeéb weemdih táí jéihna, “Pablowá yoobópdi h ípĩ bohéna caá”, niij jenah joinít, páant bitá í niij daác wahat di h ñi náahcan caá. Yeebbát bitadi h páant ñi niij daác wahat di h wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadi h jéihcan, páant daác wahat di h ñita náah taga.

2 Yeebdih jwĩ bohéniji túini doonádih joinít, ñi túut nuumúchah ennit, “Dios á teo wáacatjĩ h Pablowá queétdih í naáwáchah joinít, í jenah joyát di h ít táí túut nuumúp taga”, bitá í niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, Dios á bohéat tútnit jwĩ jamat di h but í jéihna caá.

3 Pánihna, jwĩ táí bohénachah, ñi túut nuumátji doonádih joinít, Cristo jwiit di h á bohéat tútatjidi h ni hat í jéihna caá. Dios báadhni áih Túini Espiritu á teo wáacatjĩ h, yeebdih jwĩ naáwáchah, ñi táí jepahap jí. Cristoih doonádih jwĩ bohénachah joinít, ñi jwiíh túut nuumátji doonádih bitá í joyóchah, yeéboó queétdih jwĩ daác wahat panihnit ñi jamna caá.*

4 “Cristo jwiit di h á wan wāhatjĩ h Dios á táí teo wáacna caá”, ñi niij jenah joyóchah jéihna, jwiitboó “Túini Espiritu búdí á teo wáacatjĩ h Dios naáwát di h queétdih jwĩ táí bohénap jí”, jwĩ niij wēi jenah joiná caá.

5 Pánih wēinit, “Weém wā jenah joyátjĩ h nindi h wā jéih chājna caá”, niijcán, “Dios á teo wáacatjĩ h jih wā buujána caá”, wā niij jéihna caá.

6 Páant á teo wáacatjĩ h áih jáap naáwát, túini doonádih wā táí naóhna caá. Jon játi h Dios jeé naanádih á daacátjidi h jwĩ nuowādi h át jepahat túutup wat jí. Obohjeéhtih, caán máa watat di h í táí jepahat pínah wēpat

* 3:3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26

queétboodih át wihcap wut jī. Nin jáap naáwátboodih jwī jepahat pínah niijná, Túini Espíritu jwiít dih ā teo wáacna caá, Diosjeéh jwī túi jumat pínah niijná.*

7-9 Dios ā wut at dih jeé naanádih daácnit, Moisésdih ā wāhuchah, Dios ā wēpatjīh Moiséih móot bádí át yeh iiguíp wut jī. Moisés jeemánt ā jwúub dei jūwúchah, āih móot yeh iigát ā baáj jwúub bejehah yuhna, quíib ihana, queét Israel jūimenáji caandih ít jéih encap wut jī.* Jon jātīh Dios ā daácnit wut at dih ā wāhuchah, ājeéh ī túi jumat pínah niijná, caandih túi jepahat át náahap wut jī. Obohjeéhtih, ī túi jepahcatji peéh iiguípna ít bejep wut jī. Páant ī jepahcah yuhna, Moisés ā naóhni wut at túini ā jumatdih júutna, Dios bádí ā yeh iigát át jíghop wut jī. Bū lāa jáap naáwát, túini doonádih Dios ā naáwát túutuchah, Túini Espíritu jwī jepahat pínahdih ā teo wáacachah, chah túini jumna, chah yeh iigát panihni ā jumna caá. Caán jeé naanádih ā daácnit wut at dih jwī túi jepahcatji peéh iiguípna jwīta bej taga. Caán wut at dih jepahcan, ājeéh jwī jéih jumcah yuhna, caán wut at dih ā wāhuchah, Dios ā túi yeh iigát át jíghop wut jī. Obohjeéhtih, Bū lāa Jesucristoíh túini doonádih jwī jepahachah, iiguípna jwī bejat déejidih, Túini Espíritu

ā teo wáacatjīh Diosjeéh jwī túi jumna caá. Pánihna, jáap dooná chah túini caá ā jumna.

10 Bū lāa Jesucristoíh dooná jwiít dih bádí yeh iigní dée ā jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios ā daác wāhni wut at jwiít dih yeh iigcānni dée ā jumna caá.

11 Caán wut at dih ā wāhuchah, bádí yeh iigát maátcanjeh át jum jwuhap wut jī. Pánihat pah, caán wut at túini jumna yuhna, būdní pínah át jumna tajī. Obohjeéhtih, Jesucristoíh túini doonáboó ā būdcān niít. Bádí yeh iigát ā jumuchah yuhna, máa wut at ji būdní pínah át jumna tajī. Pánihna, būdcānni pínah jáap doonádih ā wāhuchah, chah bádí yeh iigát dée ā jumna caá.

12-13 Moisés āih móot yeh iigát ā baáj jwúub bejehah, yégueh chóojīh át jāhap wut jī, queét Israel jūimená ī encat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwiítboó nin būdcānni dooná chah iigní dée ā jumuchah jéihna, tíccanjeh, yoobópdih jwī naóhna caá.*

14 Queét Diosdih joíhcan, íih jenah joyátdih jāhat dée ā jumuchah, Moisés ā daacátjidih ít beh joicáp wut jī. Bū páantjeh caán daacátjidih ī en naáwáchah joiná yuhna, bíic yoobó ī jéih beh joicán caá. Cristodih jwī jepahachahjeh, caán jāhat déedih ā yohna caá.

15 Yeebdih wā jwúub

* 3:6 Jer 31.31 * 3:7-9 Ex 34.29 * 3:12-13 Ex 34.33

naóhna caá. Bũubut queét Israel jũimená jwĩ Maáh Cristodih jepahcan, Moisés ã daacátjidih páantjeh ĩ beh joicán caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, det jwĩ Maáhdih jepahnitdih caán daacátjidih Jesúsboó ã túi beh joyána caá.

¹⁷ Jwĩ Maáhdih jepahnitdih Túini Espiritu ã jumna caá. Pánihna, jwiít Túini Espiritu jumnitdih Diosboó wēi ennit, “Queét yéejat peéh chājat wihcannit caá”, ã niijichah joinít, “Moisés ã wutatjidih jwĩ túi jepahcatji peéh jwiítidih ã wihcan niit”, jwĩ niij jéihna caá. Pánih jumna, jāhat dée wihcah, Diosdih túi jéihnit, jwĩ úum úubhcan caá.

¹⁸ Jwiít Cristoihwā móot jāhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, jwĩpĩ niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh chājna, caán ã jummat pahjeh jummat túut niijná, yeó jáap jummat pah túi túut nũumná caá jwĩ chājap. Jwiítidih Túini Espiritu ã teo wáacachah, jwĩ túi túut nũumná caá. Pánih túinidih jwĩ túut nũumúchah ennit, “Queét chah túi jenah joiná caá ĩ chājap”, bitaboó jwiítidih ĩ niij jenah joibípna caá.*

4

Jesúth doonádih naóhnit ded pah ĩ jummat

¹ Túini Espiritu teo wáacni jumna, Dios weemdih oinit, áih jáap túini doonádih ã

bohé jibat túutup jĩ. Pánih bohéna, bita weemdih yeejép ĩ chājachah, jġghahna yuhna, wā bohé cádahcan caá.

² Ded pah wā bohéátdih nihat ĩ jéihyat pínah niijná, wāpĩ bih bohécan caá. Nihat joinít ĩ túi beh joyát pínah niijná, yeeceanjeh, áih túini doonádih yoobópdih wāpĩ bohéna caá. Dios weemdih wēi ennit, “Pablo ã túi bohéna caá”, ã niijná caá. Bitabut wā bohénachah joinít, biic yoobó ĩpĩ niijná caá.

³ Obohjeéhtih, bita iiguípna bejnit pínah jumna, jāhat dée ã jumachah, wā bohéátdih ĩ beh joicán caá.

⁴ “Cristo chah túini Maáh ã jumna caá”, jwĩ niij bohénachah, Diosdih jéihcannit ĩ maáh, Satanás queétdih ã beh joyát túutcan caá. Áih yeh iigátdih jāhat dée pah caá queétdih ã chājap. Dios ded pah ã jummatdih Cristojeh cāacwādh ã túi beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá.

⁵ Pánih bohéna, “Weemdih ñi weñéé”, niijcánjeh, “Jwĩ Maáh Jesucristoboodih ñi weñéé”, wāpĩ niij naóh bohéna caá. Jwiít Jesúsdi h oina, ñi maáh dée nihcan, yeebdih teo wáacnitjeh caá jwĩ jumap.

⁶ Jon jātih Dios nihatdih chājna, “Dupánapboó yeh iigát ã jumna naáh”, át niijp wut jĩ. Caanjéh jwĩh caolihdih yeh iigát dée ã jummat túutna caá. Pánihna, Cristo, chah túini ã jummatdih

* 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10 * 4:6 Gn 1.3

jéihna, Dios biíc yoobó túini ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

Jesúihwã ãih wēpatjĩh ded pah ĩ chãjat

⁷ Weemboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wã jumuchah yuhna, Jesucristoíh túini doonádih wã bohé jibat pínah niijná, Dios weemdíh ã ñíwip jĩ. Oboh jumni wáam dah diitboó chah táinidih jwĩpĩ yac ámohat dée wã bíbohna caá. Caán túini doonádih wã naáwáchah joinít, cãacwãboó ĩ túut nuumná caá. “Oboh jumni, wēpcanni wã jumuchah yuhna, Diosboó chah wēpni jumna, bádí ã teo wáacachah, ĩ túi túut nuumáp be”, wã niúj jéihna caá. Bitabut, wēpcanni wã jumatdih jéihna, “Dios ã wēpatjĩh ĩ túut nuumáp be”, biíc yoobó ĩ niúj jéihna caá.

⁸ Biquí láana weemdíh tubit ĩ jũihñuchah yuhna, Jesúih túini doonádih wã naóh cádahcan caá. Biíh láa ded pah Dios ã weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wã chãjbi?” niijnít, bádí wã jenah joiná caá. Pánih bádí jenah joiná yuhna, weemdíh ã teo wáacachah, caandíh wã túi jenah joí cádahcan caá.

⁹ Biíh láa bita weemdíh eníhcan, Jesúih túini doonádih wã naáwát peéh, yeejép ĩ chãjna caá. Páant yeejép ĩ chãjachah yuhna, weemdíh cádahcanjeh, Dios ãpĩ teo wáacna caá. Biíh láa ĩ wun mao jwejni yuhna, ã teo wáacachah, booni páantjeh wã jumna caá.

¹⁰⁻¹¹ Nin baácboó Jesús ã jum jwũhũchah, cãacwã caandíh ĩt mao yohop wut jĩ. Pánihna, weembút nin baácboó jum jwũhna, Jesúsdi h ĩ mao yohatji pahjeh, ãih túini doonádih wã naóh jibat peéh, weemdíhbut ĩ mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdíh ã túi wapachah, wã báadh jwũhna caá. Páant weemdíh ã teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ã jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, nihat cãacwã ĩ niúj jéihna caá.

¹² Weemdíh ĩ mawíhichah yuhna, yeéboó wã naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jum bipna caá.

¹³ Tubit yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wã túi jenah joí cádahcan niít. Jon jãtih Davidbut yeejép ã yapachah, nin pah át niúj daacáp tajĩ: “Diosdih túi jenah joinít, ded pah ã naáwátidih wã naóh yapanap be”, át niúj daacáp tajĩ.* ã túi jenah joyát pah muntih weembút jwĩ Maáhdih túi jenah joinít, ãih túini doonádih wãpĩ naóh yapana caá.

¹⁴ Pánihna, Jesúih túini doonádih wã naáwát peéh bita weemdíh ĩ mao yohochah yuhna, caandíh wã túi jenah joí cádahcan niít. “Jesucristoíh jumna, caandíh jwũub booni-boó weemdíhbut ã jwũub boobipna caá. Pánih boonít, weemdíh ñijeéh

* 4:13 Sal 116.10

ã jumupboó ã waadát túutbipna caá”, wã niij jéihna caá.

15 Páant ã chājat pínahdih jéihnít, yeebdíh teo wáacat túut niijná, yeejép yapna yuhna, wāpī bohéna caá. Wã bohéatdih dawá ñi joyóchah, yeebdíh oinit, Dios dawá iiguípna bejnit déejidih ã túi ubna caá. Pánihna, dawá caandíh “Túina caá, Paá”, í niij wēi naóhbirna caá.

16 Páant jwiítidih ã chājat pínahdih náhninit, búdí wēina, Jesúh táini doonádih wã yabh naóhcan caá. Yeó jáap jummat pah wíih bácah ã wēpca jūúwúchah yuhna, caandíh chah túi jenah joiná caá wã chājap.

17 Nin baácboó jwī jum jwuhuchah, yeejép jwī yapatdih búdí wã jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwī jubínachah, yeejép yapat wihcah, chah túi wēinit jwī jummat pínahdih wã túi jenah joiná caá.

18 Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwī enni buudní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jumnidih buu jwī jéih encan yuhna, ã buudcán níit. Pánihna, nin baácboó jwī ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pebhboó ded pah jwī jummat pínahdih wã túi wēi jenah joiná caá.

5

1 Nihat nin baácboó jumni buudní pínah ã jummatdih jéihna, “Jwíih bácahbut buudní pínah ã jumna caá”, jwī niij jéihna caá. Jwī wunuchah,

jwíih bácah ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwī wunat táttimah, Dios jáap bácah jwiítidih ã jwúub wūhbirna caá. Caán bácahjīh jwī jwúub wunacan níit. “Pánih jumna, jáap bácahjīh Dios pebhboó jwī jubipna caá”, jwī niij wēi jenah joiná caá.

2 Nin baácboó jum jwuhna, túbit yeejép yapna, biquí láana Dios pebhboó búdí wã jumíhna caá.

3 Yégueh chóodih jwī duwíhat pahjeh ã wūhni pínah jáap bácahboodíh búdí wã páina caá.

4 Buu nin bácahdih yohíhcan yuhna, jáap bácahboodíh wã páina caá. Nin baácboó jum jwuhna, wíih bácah ã moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jummat túut niijná, jáap bácah pínahdih búdí wã bidna caá.

5 Dios jwiítidih jáap bácah ã wūhat pínahdih jātih át jenah joijíp taga. Pánihna, áih Túini Espíritudih jwiítidih ã wūhuchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdíh ã wūhbirna caá”, jwiítidih ã niij jenah joyát túutna caá.

6 Páant ã chājat pínahdih jéihnít, úmcan, wã jīgahcan caá. Buu nin bácahjīh jum jwuhna, Dios pebhboó wã bej jwuhcan caá.

7 Pánih jumna, ded pah jwī yapat pínahdih jéih encan yuhna, Jesucristodih túi jenah joinít, “Á niijátji pahjeh wã túi yapbirna caá”, wã niij jéihna caá.

8 Nin baácboó jum jwuhna, wã wunat pínahdih úumcanjeh, wëi jenah joinít, jáap bácahjih jwí Maáh Jesucristojeéh bádí wã jumíhna caá.

9 Pánihna, Dios pehbboó bejna, wã bej jwuhcanbat, biíc yoobó jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh wã chājihna caá.

10 Japboó juibínit, jwiít nihat jwí Maáh Jesucristo pebhna jwí juibí ñuhbipna caá. Páant jwí juibí ñuhuchah, nin baácboó jumna, ded pah jwí chājatjidih enniji jwí maáh ã ñíobipna caá. Páant ã ñíwichah, jwí jéih jweicán niít. Pánihna, biíc jwí Maáh ã weñat pínahdih ã túi chājatji jíib, ã túi wëi naóhhipna caá. Obohjeéhtih, biíhboó ã túi chājatji jíib, caandíh ã wëican niít. Páant jwí yapat pínahdih jéihna, jwiít dih túi chājat caá náahap.*

Dios jwiít dih ã wëi enat

11 Dios ninboó ded pah jwí chājat dih enna, caán ã weñat pínahdih jwí chājatji jíib ã peéh chājbipna caá. Páant ã peéh chājat pínahdih úum yacna, bádí teo wáaquíhna, cáacwādih wã wëp bohéna caá. Pánih bohéna, bádí oinit, wã teo wáaquíhat dih Dios ã túi jéihna caá. Pánihna, biíc yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdíhbut wã náah yacna caá.

12 Páant niijnít, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, wã niijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ã yee

naáwáchah joinít, “Nihcan caá. Pablo túi oinit, yoobóp dih jwiít dih ã bohéna caá”, ñi niijat pínah niijná, páant wã niij naáwáp be. Queét ã túi jíghat dihjeh wëi jenah joinít ã jumna caá. “Nihat jwiít judíowã ded pah jwí chājat dih Pabloboó joyáh bojna, ã bohéat túican caá”, ã niij naóhna yah caá. Páant niijnít, bita queétdih ã wëi enat pínahdihjeh ã jenah joyát ã túican caá. Obohjeéhtih, ded pah ñih caolih ã jumat dih caá jenah joyát náahap.

13 Biquína weemdíh jūihnitboó “Pablo tūbit yójah bohé jibna, jenah joicánni caá”, ã niij jūihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih bádí weñáihna, páant wã bohé jibna caá. Bitaboó weemdíh eníhcannit, “Pablo ã jenah joyátjīhjih ã yee bohé jibna caá”, ã niijná yah caá. Obohjeéhtih, yeebdíh teo wáacat túut niijná, túi jenah joinít, yoobóp dih wã bohéna caá.

14 Cristo jwiít dih bádí ã oyochah jenah joinít, caandíh jepahna, wã túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo biícjeh jwí yéejat jíib buúdáátdih ã jíib chāj beedá wāhat túut niijná, jwiít dih át wun wāhup wut jī. Caandíh jenah joiná, “Wīih pínah caá át wun wāhjip taga”, niij jenah joinít, jwiít nihat jwí yéejat jíib ājeéh wūnnit panihnit caá jwí jumup. Jwí yéejat jíib buúdáátdih jíib chāj péanit panihnit jwí jumna caá.

* 5:10 Ro 14.10

15 Pánihna, Cristo nihat cãacwã jwĩ yéejat jíib át wan wãhup wat jĩ, caandih jepahnit, jwĩ náahat pah chãjnitji túut nuumnít, ã weñat pínahboodih jwĩ chãjat pínah niijná. Caán ã wanuchah yahna, Dios át jwãub booanap tajĩ.

16 Jwĩ Maáhdih jwĩ jepahachah, ded pah jwĩ jenah joyátdih ã túut nuumúp be. Jãtih nin baácdih bóodih jenah joinít, ded pah cãacwã ĩ jígohatdihjeh ennit, “Táinit caá. Yeejépwã caá”, jwĩ niij en jwuhup be. Obohjeéhtih, buu páant jwĩ niij jenah joicán caá, buca. Jãtih Cristodihbut pánih jenah joinít, “Caánboó cãacjeh caá”, wã niij jenah joyóp yah jĩ. Buu caandihbut páant wã niij jenah joyátjidih wã túut nuumúp be.

17 Ded Jesucristodih jepahni, ãih jumna, jenah joyát túut nuumní ã jumna caá. Ded pah ã jenah joyát túut nuumná, ded pah ã chãjatbut túut nuumní ã jumna caá. Jãtih ã weñat pínahdihjeh chãjni ã jumup be. Buu, túut nuumná, Táini Espíritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã weñat pínahboodih chãjni ã jumna caá, buca.*

18 Jwiítjeh páant jwĩ jéih chãjcah, Dios jwiíttdih át túut nuumúp taga. Jãtih, Diosdih eníhcannit jum jwuhna, ãjeéh jwĩ túi jum jwuhcap jĩ. Cristo ã wan wãhatjĩh jwĩ eníhcatdih Dios át cádahat túuttaga, ãjeéh jwĩ túi jum pínah

niijná. Pánih chãjnit, jwiíttdih bitadidh át naáwát túutap be, queétdih caandih ĩ eníhcatdih cádahnit, ãjeéh ĩ túi jum pínah niijná.

19 Nin pah caá ã niij naáwát túutap: “Nihat yéejnit jumna, Diosdih eníhcannit jwĩ jumna caá. Jwiíttdih búdí bidnit, Jesucristo jwĩ yéejat jíib ã wan wãhatdih jwĩ túi jenah joyóchah, ãihwã chãjnit, jwiíttdih ã túi pej jumna caá”, ã niij naáwát túutap jĩ.

20 Pánihna, Jesúih jumna, cãacwãdih nin pah wãpĩ niij naóh yapana caá: “Yeebbát Jesucristodih jepahna, túut nuumnít, Diosjeéh ñi túi jumúú”, wã niijná caá.

21 Jwĩ Maáh Cristoboó biícjeh yéejat wihcanni át jumup wat jĩ. Obohjeéhtih, ã yéej chãjcah yahna, Diosboó caandih jwĩ yéejat jíib át wan wãhat túutap wat jĩ. Jwĩ yéejat jíib buudáátdih Cristoboó át jíib chãj beedá wuhup wat jĩ. Páant ã jíib chãj beedá wãhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoíhwãdih ennit, “Queétdih dedé yéejat peéh ã wihcan caá. Wã wãúhdih wēi enat pahjeh mantih, queétdihbut wã wēi enna caá, buca”, ã niijná caá. Pánihna, Cristoíhwã jwĩ jumuchah, Dios túini ã jumat pahjeh mantih jwiíttdihbut ã túi jumat túutna caá.

6

1 Dios yeebdíh búdí oinit, teo wáacna, ñi yéejat peéh át yoh wuhup taga. Jwiít,

* 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15

yeebbát Diosdih teo wāhnit jumna, nindih yeebdíh wā naóhna caá: Āihwā jumna, yeebdíh wā bohéátjidih ñi túi jepahaá. “Wā jepahna caá”, niijná yuhna, ā náahat pah chājcan, dedé pínah āta nihcan tagaá. Dios ā oyatdih yap yohnitjeh ñita jum tagaá.

² Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Wā náahni yeó jáap yeebdíh búdí oina, ñi wábatdih jepahnit, wā teo wáacáp jī. Pánih teo wáacnit, yeebdíh wā túi wáap jī”, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 49.8)

Buu caá ā náahni yeó jáap ā jumap. Buu yeebdíh ā túi wábat pínah niijná, caandíh jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ā jummat

³ “Bitá wā bohéátidih ĩ jepahcan niit”, niijná, dedé yeejép chājcan, yeejép wāpī wéhecan caá.

⁴ Túinijeh wāpī jumna caá, “Pablo Dios ā weñat pínahdihjeh chājna, caandíh túi teo wāhni ā jumna caá”, cāacwā weemdíh ĩ niiját pínah niijná. Dawá láa bita weemdíh yeejép ĩ chājachah yuhna, weémboó íjcanjeh wā jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wā bohé cádahcan caá.

⁵ Nin pah caá yeejép wā yapap: Cāacwā weemdíh ĩ mawachah; nemat muáboó ĩ nemechah; dawá íjnit, míc wáac junít, ĩ mao yohat

táatuchah, yeejép wā yapap jī. Weém búdí teona; quíib chei tubuchah yuhna, ũoca daa jūóhna; nuugúp wunna, yeejép wā yapap jī.*

⁶ Í náah chājatdih jenah joicán, wā túi jumna caá. Yeebdíh teo wáaquíhna, jwī maáih túini doonádih túi jenah joinít, íjcanjeh, wā túi bohénap jī, ñi túi beh joyát pínah niijná. Yeebdíh túi oinit, wā bohénachah, Túini Espiritu yeebdíh ā teo wáacatjīh ñi túi jepahap jī.

⁷ Āih túini doonádih naóhna, yeecanjeh, Dios ā wēpatjīh wā bohénachah enna, caandíh teo wāhni wā jummatdih ñi túi jéihna caá. Yoobópdih Dios ā weñat pínahdih chājna, “Pablo yeejép chājni caá”, cāacwā weemdíh ĩ jéih niijcán caá. “Dios ā náahat pah, túinijeh ñi jumwá”, bitadih wā niijíchah, wā túi jummatdih enna, “Pablo yee bohéna caá ā chājap”, ĩ jéih niijcán caá.

⁸ Biquína weemdíh ĩ túi wēi enechah, bita ĩ wēi encah yuhna, biquína ĩ wēi naáwáchah, bita yeejép ĩ naáwáchah yuhna, wā joyáh bojna caá. Yoobópdih wā bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, ĩ niij naóh yacna caá.

⁹ Nihat cāacwā ĩ enepboó wā bohénachah, weemdíh jéihna yuhna, biquína weemdíh enah bojnit, “Oboh jumnijeh caá”, ĩ niijná caá. Bitá weemdíh ĩ mawachah yuhna, wā báadh jwuhna caá.

* 6:5 Hch 16.23

Īmao yohat tūtuchah yuhna, páantjeh wā jum jwuhna caá.

¹⁰ Biquí láana jīgahna yuhna, Cristoíh jumna, páantjeh wā wēina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadih táini doonádih bohéna, queétdih búdí jīb jumni wāhat dée pah caá wā bohénap. Biíh pah bóonadih bíbohcan yuhna, Cristoíh jumna, búdí bíbohni dée pah wā wēina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tútchidih moondíh búdí oina, úumcan, tíccanjeh, ded pah yeebdíh búdí wā náah yacatdih wā túi naóh daác beedánap be.

¹²⁻¹³ Yeéb wā weh panihnit ñi jumuchah, oinit, yeebdíh wā naóhna caá. Yeebdíh wā oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi oi cádahap jī. Pánihna, yeebdíh búdí wā oyat biíc yoobó weemdíhbat ñi jwáub oyoó.

Jesucristoíh nihcannitdih ā pejjumat tūtcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoíhwā āihwā nihcannitboodíh ñi pejjumca bojoó. Túi pejjumnit pínah nihcan caá. Nindih ñi túi jenah joyoó: Ded Jesúsdih jepahni, túinidih āpī chājíhna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcanniboó, yeejépdih āpī chājina caá. Pánih jumna, biíc dih ĩ jéih jumcan caá. Yeejép chājini túi chājíhni boodíh ā yéejabipna caá. Túi chājíhni yeejépdih ā jéih yap yohcan níit. Ded Jesúh jumna, ā naáwát dih āpī túi jenah joiná caá.

Obohjeéhtih, Jesúh nihcanniboó nemépwā ĩ maáh ā naáwáchah joinít, ded pah Dios ā jumatdih ā jéihcan caá. Queét chénat pah ĩ jenah joyát mácah ā jumna caá. Pánih jumna, ĩ jéih míc pejjumcan caá.

¹⁵ Jesucristo Satanásjīh mácah míc ĩ jenah joyát ā jumuchah, ĩ jéih míc pejjumcan caá. Biíc yoobó Jesúhwā Satanáíhwājīhbat mácah míc ĩ jenah joyát ā jumuchah, biíc dih ĩ jéih jumcan caá.

¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít āihwā jumna, caandíhjuh wēinit, jwī jepahna caá. Biíhdih wēinit, jepahna, āta táican tagaá. Jwiít Jesúhwā āihwā nihcannitdih pejjumna, ĩ wēi jepahnidih jwiítbat jwī wēi jepahat dée ā tobohna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúhwā, Jesúhwā nihcannitdih ñi pejjumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwiít Jesúhwā biíc dih, āih mau panihnit jwī jumna caá.* Jon jātíh ā naáwát dih naóh yapanit nin pah ĩt níj daacáp tajī:

“Weémboó queétdih túi pejjumna, ĩ maáh wā jambipna caá. Queétboó wíhwā jumna, weemdíhjuh ĩ wēibipna caá’, Dios ā níj ná caá”, ĩt níj daacáp tajī. (Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)

¹⁷ Bitá naóh yapanitbat nin pah ĩt jwáub níj daacáp tajī:

* 6:16 1Co 3.16; 6.19

“Wihwā nihcannitdih ñi cádahaa. Queétdih ñi pej jumca bojoó. Í náah í chājat déedih yeebboó ñi chājca bojoó. Páant ñi cádahachah, weemboó yeebdíh wā wēi enbipna caá. (Is 52.11)

18 Pánih wēi ennit, ñi íp wā jumbipna caá. Yeebboó wā weh ñi jumbipna caá, Chah Wēpni Maáh ā niijná caá”, ìt niij daacáp tajī. (2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)

7

1 Pánihna, wā oinitá, nindih ñi túi jenah joyoó: “Ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, yeebdíh wēi ennit, wā túi pej jumbipna caá”, Dios ā niijchah joinít, nihát jwī yéejatdih jwī cádah jíh. Dios ā jíghat pínahdih chājíhcan, yeejép jwī jenah joyátdih cádahat caá náahap. Pánih túut nuumnít, túi jenah joiná, ā weñat pínahboodíh jwī chāj jíh.

Corinto tútchidih moón í túut nuumát

2 Weemdíh ñi jwáub oi jenah joyoó, páant mantih. Nijeéh jumna, deddih wā yéej chājcap jí. Bohéna, yeebdíh wā yéej chājat túutcan, yeebdíh wā yee dúuc wáicap jí.

3 Páant niijnít, “Pablodih jwī túi oicatji jíib jwiítdih peéh chājat ā jumna caá”,

yeebdíh niij jenah joyát túutcan, “Pablo túi chājni jíí”, wā niij jenah joyát túutna caá. Wā jwíh niijátji pahjeh mantih, wā jwáub niijná caá: Yeebdíh búdí wā oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wānna yahna, biíc yoobó yeebdíh jenah joinít, wā oi cádahcan níit.

4 “Queét Corintodih moón túi chājnit jumna, wā naáwátdih í túi jepahbipna caá”, niij jenah joinít, búdí wā wēina caá. Pánihna, yeejép yapna yahna, yeebdíh páantjeh wā wēi jenah joiná caá.

5 Nin Macedonia baácboó wā juyúchah, weemdíh chooát ā wihcap be. Páantjeh yeejép wā yapap be. Dawá jūihnitboó “Ma túi chājcan caá”, weemdíh í niij jūihñap be. “¿Queét Corintodih moón wā oinitboó í túi jam níit?” niij jenah joinít, páantjeh yeebdíh búdí wā náhni dahwanap be.*

6 Obohjeéhtih, Dios jíghat yayániboó weemdíh teo wáacnit, Tito wā pebh ā juyúchah, weemdíh búdí ā weñanap be.

7 “Queét í jwáub túi jummatdih enna, búdí wā weñep be”, weemdíh Tito ā niij naáwáp be. Páant ā niij naáwáchah joiná, weembát búdí wā weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúihwā meemdíh búdí í bidna beé. ‘Yéej chājnit, Pablodih búdí jwít jíghanap taga’, niij jenah joinít, queétdih búdí

* 7:5 2Co 2.13

ĩt jĩgahap wut be. Pánih jĩgahnit, ma daác wahnidih ennit, ĩt túi jepahap tabe”, Tito weemdih ã niij naáwáchah joinít, chah búdí wã weñep be.

⁸ Wã jwíih daácnijidih wah péanit, “Nin wã wěp naóh daacátjidih ennit, búdí ĩ jĩgahbipna caá. Páant wã wěp naóh daáccan, áta túi taga”, niij jenah joinít, búdí wã jĩgah jwuhap jĩ. Obohjeéhtih, bũũ ñi jĩgahat yayát doonádih joinít, weembát wã jĩgahcan caá.

⁹ Bũũ búdí wã wěina caá. Ñi jĩgahat doonádih joinít, wěina wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, jĩgahnit, túiniboodih ñi túut nũũmát doonádih joinít, búdí wã wěina caá. Dios caá yeebdih át jĩgahat túutap taga, ñi jenah joyátdih ñi túut nũũmát pínah niijná. Pánihna, wã daác wahniboó yéejacan, yeebdih át túi teo wáacap taga.

¹⁰ Dios ã náah yacat pahjeh jwĩ yéejatdih jĩgahna, yéej chãjatdih jwĩ cádahbipna caá. Pánih jĩgahna, jwĩ jenah joyátdih túut nũũmnít, túiniboodih jwĩ chãjbipna caá. Páant jwĩ túut nũũmáchah enna, iiguípna jwĩ bejat déejidih Diosboó ã túi ubbipna caá. Maátcanjeh jwĩ jĩgahna yuhna, túi túut nũũmnít, búdí jwĩ wěibipna caá, bũca. Obohjeéhtih, bitaboó ĩ yéej chãjat jíb queétdih Dios ã peéh chãjat pínahdih jĩgahna yuhna, túut nũũmíhcan, iiguípna ĩ bejbipna caá.

¹¹ Yeéb Dios ã náah yacat pahjeh jĩgahnit, ñit túi túut

nũũmúp taga. jÑi jenah joyoó! Nin pah caá ñi túut nũũmát: Bũũ jwuhna, ded yéej chãjni ã yéejatdih enah bojcanjeh, yoobópdih ñi túut nũũmát túutna caá. Ñi yeejép jenah joyátjidih cádahnit, túut nũũmnít, bũũ ñi túi jenah joyátdih wã jéihyat pínahdih weemdih ñi náah yacna caá. Pánihna, weemdih ñi wěi jenah joi jwúhcatjidih búdí ñit jĩgahap wut be. Ñi yéejat jíb Dios ã peéh chãjat pínahdih búdí úumna, túi túut nũũmnít, weemdih jwúb eníhna, búdí ñit bidip wut be. Dios ã weñat pínahdihjeh ñit chãjap wut be. Det yéej chãjnitdih ñit peéh chãjap wut be. “Bũũ, queét yoobópdih chãjnit caá. Dedé yéej chãjat peéh queétdih ã wihcan caá, bũca”, wã niij jenah joiná caá.

¹² Yeebdih daác wahna, yéej chãjnidih ñi peéh chãjat pínahdih, ã yéej chãjatjidihbũt jenah joicánjeh wã daác wahap jĩ. Obohjeéhtih, Dios yeebdih enna, “Queét Pablodih yoobópdih oinit caá”, ã niij jenah joyátdih ñi túi jéihyat pínah niijná, wã daác wahap jĩ.

¹³ Páant ñi túut nũũmátidih jéihnit, búdí wã wěina caá.

Tito ninboó jwúb joinít, weemdih nin pah ã niij wěi naáwáp be: “Queét Corintodih moón ĩ túi túut nũũmátidih ennit, wã jĩgahatji ã yayáh bejep jĩ. Pánihna, búdí wã wěina caá”, ã niijp be. Páant ã niijátidih joinít, weembát chah yeebdih wã wěina caá.

14 Tito ñi pebhboó ã bejat túut chãjachah, nin pah caandih wã niijíp jĩ: “Queét Corintodih moón Jesúhwã nin wã daác wahnidih ennit, ã túi jepahbipna caá”, wã niijíp jĩ. Pãnihna, ñi túi jepahatjidih jéihnit, Titodih jwúub ennit, wã tíccap be. Titodih wã niijátji biíc yoobó át yapap wut be.

15 Tito ñi pebhna ã juibínachah, caandih túi wēi jwāáhnit, wã daác wahatdih ñi túi jepahatdih náhninit, yeebdíh chah ã oi jenah joiná caá.

16 BHH túi jepahnit, Dios ã weñat pínahdihjeh ñi túi chãjatdih jéihna, túttimah biíc yoobó ñi jepahat pínahdihbut wã túi jéihna caá. Pãnih jéihnit, búdí wã wēina caá.

8

Jesúhwã dinero wahnit, moh yéejnitdih ã teo wáacat

1 BHH wã úudwã panihnitá, biih naáwát ã jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúhwã míic wáacnit ded pah ã túi chãjatjidih yeebdíh wã naóhbipna caá. Dios queétdih oinit, búdí át teo wáacap taga.

2 Queét tubit yeejép yapna yuhna, jwí Maáhdih túi jenah joí cádahcan, búdí ã wēina caá. Pãnih túi jenah joiná, tubit moh yéejnit jumna yuhna, ñih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih búdí ã wãh wáacap jĩ.

3 Weém ennijjeh tigaá yeebdíh wã naáwáp. Queét

moh yéejnit yuhna, ã bíbohat pah bóo ã wãhup jĩ. Nihcan caá. Búdí pohba ã wãhup jĩ. ã náahatdih júb chãjat pínahdihbut ã wãhup jĩ. Weémboó páant wã wãhat túutcah yuhna, queétjeh jenah joinít, páant bóo búdí weemdíh ã wãhup jĩ.

4 “Judea baácdih moón Jesúhwã moh yéejnitdih búdí teo wáacuíhna, nin pah bóo meemdíh jwí wãhnidih queétdih ma wãhúú”, weemdíh ã niijíp be.*

5 Pãnih wãhna, wã jenah joyát chah ã wãhup be. ñih dinerodih ã wãhat pínah jãtih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdihjeh yoobópdih meemdíh wã chãj wãhbipna caá”, Diosdih ã niijíp wut be. Páant ã niiját túttimah, “Dios ã wutachah joinít, yeéb Jesúh doonádih bohé jibnitboodíh ded pah ñi náahatdih jwí túi teo wáacbipna caá. Ded pah ñi wutachah, jwí jepahbipna caá”, jwiítidih ã niijíp be.

6 Nit Macedonia baácdih moón ñih dinerodih ã wãhatdih jenah joinít, yeéb Corintodih moondihbut wã jenah joyóp be. “Ninjih moón búdí ã wãhat pah queétdih ã wãhat pínahdih ã ámoh páña naáh”, wã niij jenah joyóp be. Páant niij jenah joinít, Titodih nin pah wã niijíp be: “Meém ñih dinerodih queétdih mat wãh wáac jwíihat túutap wut jĩ. Pãnih jwíihnit, nihat ã wãh wáacni dinerodih ma jwúub ámohat túutat túut niijná, ã

* 8:4 Ro 15.26

pebhna ma jwúb bej páñaá”, Titodih wā niijp be.

⁷ Yeéb túi chājnit jumna, jwī Maáh Cristodih ñi túi jenah joiná caá. ã naáwátdih túi jéihnit, ñi túi naóh yapana caá. Caán ã weñat pínahdihjeh búdí chājnhna, yeebdíh jwī bohéat pah túi oinit, bitadih ñi teo wáacna caá. Pánih túi chājnit jumna, ñíh dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúíhwādh teo wáaquíhna, biíc yoobó yeebdíh túi wūhat caá náahap.

⁸ Páant niijná, yeebdíh wātna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jġgah ennit, moh yéejnitdih búdí ĩ teo wáacatdih yeebdíh wā naáwáp be, “Jwiítbut búdí jġgah ennit, queétdih chah jwī wahbipna caá”, ñi niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi wūhchah enna, “Queét Corintodih moón bitadih túi jġgah en teo wáacnit ĩ jumna caá”, wā jéih niijbípna caá.

⁹ Jwī Maáh Jesucristo jwiítbih búdí oina, ã teo wáacatdih jwiítbih túi jenah joyát caá náahap. Nin baácboó ã dei jūwát pínah jātih, Diosjeéh jumna, nihat maáh ã jumachah, caandih dedé jadhdat át wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baácboó dei jūóhnit, ã maáh wēpatdih cádahna, jwiítbih teo wáacat túut niijná, moh yéejni át jumap wut jī. Pánih teo wáacna, jwiítboó moh yéejnit jumna yahna, ájeéh jwī jumachah, jwiítbihbut dedé jadhdat ã wihcan niit. Pánih

jġgah ennit, ã teo wáacatdih jenah joinít, jwiítbihbut biíc yoobó bitadih jġgah ennit, teo wáacat caá náahap.

¹⁰ Nin pah wā niij jenah joiná caá: Ñi jwíh jenah joyátji buu biíc jópchi ã yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón ĩ jenah joyát pínah jātih, yeéb Judea baácdih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih jwíh teo wáaquíh jenah joinít ñit jumap wut jī. Pánih teo wáaquíh jenah joinít, con jópchidih ñi wūhat pínah dinerodih ñit ámoh jwíhip wut yah jī.

¹¹ Pánihna, jātih túi wēinit ñi teo wáac jwíihat pah, buubut biíc yoobó wēinit, ñi wūhat pínahdih wūh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ã wūhu naáh. Obohjeéhtih, ded nump bíbohni bainí ã wūhu naáh.

¹² Túi biíc yoobó wēinit, ñíh dinerodih oicanjeh, wūhat caá náahap. Pánih wēi wūhndih Dios biíc yoobó ã wēi enbípna caá. Obohjeéhtih, bií dée wihcanniboodíh “Dinerodih ma wūhu”, Dios ã niijcán caá.

¹³ Judea baácdih moón Jesúíhwādh yeebdíh wūhat túutna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit ĩ jumna naáh”, wā niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queétdihbut biíc yoobó ñi túi jumat pínah niijná, páant wā wūhat túutna caá.

¹⁴ Buu yeéb búdí bíbohniit jumna, queét bíbohncannitbódh ñi jéih teo wáacna caá. Biíh láa, yeéb moh yéejnit ñi

jumuchah, queétboó búde bíbohnit, yeebdíhbut í jéih teo wáacpina caá. Pánih míic teo wáacnit, nihat Jesúíhwā tái bíic yoobó jwí tái jumcipna caá.

¹⁵ Jon jǎtih Moisés nin pah āt níj daacáp tají: “Chah búde jeémát ojdił júi yacniboó ā ubni yeó jáap ā jeémát pínahdihjeh ā bíbohóp be. Bainíjeh ubnibut caán yeó jáap ā jeémát pínahdihjeh ā bíbohóp be”, āt níj daacáp tají.*

Titowā Corintona í bejat

¹⁶ Yeebdíh wā oi teo wáaquíhat pah mǎntih, Dios Titodihbut bíic yoobó oi teo wáaquíhat āt wǎhup taga. Páant ā tái oi teo wáaquíhatdih ennit, “Túina caá, Paá”, wā níj ná caá.

¹⁷ “Corinto tǎtchidih moondíh jwǎub enedih ma bejeé”, wā níjíchah joinít, “Júu, wā bejmi caá”, ā níj wēi jepahap be. Caandíh wā naáwát pínah jǎtih, yeebdíh búde teo wáaquíhna, caanjéh ñi pebhna tub bejínhi ā jumap be.

¹⁸ Caandíh pej jumni pínah bíih Jesúsdił jéihnidihbut ñi pebhna wā bejat tǎutna caá. Ā pej jumni pínahdih nihat nin Macedonia baácdih jumni tǎtchinadił moón Jesúíhwā búde í wēi naóhna caá. “Caánboó Jesúíh doonádił tái bohéni caá”, í níj wēi naóhna caá.

¹⁹ Pánih wēi naóhnit, Judea baácbó wā bejehah, weemdił pej jum bejni pínahdihbut caandíh í níwip

be. Nihat yeéł Jesúíhwā ñi wǎh wáacni dinerodih jwí jubí wǎhuchah enna, “Queét bíih baácdih moón Jesúíhwā jwiítidih oinit, dinerodih í wahachah, búde ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdił í níj wēi naóhbpina caá.

²⁰ Ñi wǎhni dinerodih jwí tái en daóbipna caá. “Pablowā jwíih dinerodih yee dúuc wáina caá íť chǎjap taga”, ñi níj jenah joicát pínah níj ná, caán nihat tái wēi ennidih Títojeéh wā wahna caá.

²¹ Pánihna, jwí Maáh ā enechah, bitabut í enechah, yoobópdił tái chǎjínha, bíhdihbut Títojeéh wā wahna caá.*

²² Titowā ñi pebhna í bejehah, bíhdihbut íjeéh wā wahna caá. Caanbút jwí Maáhdih jepahni, tái teo wǎhni caá. Dawá láa bitadił tái oinit, ā teo wáacachah, wā enep be. Yeebdíh tái jenah joinít, “Queét Corintodih moón Jesúíhwā íih dinerodih í tái wǎh wáacpina caá”, wā níj wēi naáwáchah joinít, caanbút yeebdíh teo wáacadił búde ā bejínha caá.

²³ Nit caá ñi pebhna wā wahnit: Titodih ñi tái jéihna caá. Caán wā chéen caá. Jesúíhwádił wā teo wáacachah, caán wǎjeéh teoni caá. Bitá chénewáboó ñi pebhna ájeéh bejniłdih ñi tái jéih jwǎhcan caá. Queét chénat pah jwí Maáhdih tái teo wǎhna, caandíh tái weñanit caá. Páant í jumuchah

* 8:15 Ex 16.18 * 8:21 Pr 3.4

enna, Jesúíhwā queédih ī űño wahap be.

²⁴ Pánihna, űni pebhna ī juibínachah, queédih űni túi oi pej jumúú. Páant űni oi pej jumuchah enna, űni oyatdih wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih bita Jesúíhwā ī jéihbipna caá.

9

¹ Judea baácdih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb jātih űnitát jéih tagaá. Pánih jéihnit űni jumuchah, bainíjuh wā jwúub naóh daác wahna caá.

² Yeéb bitadih bádí űni teo wáaquíhatdih jéihnit, nihat Macedonia baácdih moón Jesúíhwādih bádí niij wēi naóhna beé wā chājap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tátchidih moón Jesúíhwāboó con jópchi Judea baácdih moondíh bádí teo wáaquíhat ī jenah joí jwíhip jī”, wā niijíp be. Páant wā wēi naáwáchah joinít, queébtut Jesúíhwā moh yéejnitdih bádí teo wáaquíhat ī jenah joiná caá.

³ Dinerodih űni ámohochah, ī teo wáacat pínah niijná, nit biíc peihcannit jwí údwā panihnitdih buu űni pebhna wā wahna caá. Páant ī teo wáacachah, weémboó űni pebhna wā juibínachah, űni wāh wáac páini dinerodih ennit, yeebdíh wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih nihat ī jéihbipna caá.

⁴ Biquína nin Macedonia baácdih moón wājeéh űni pebhna ī juibínachah, űni

wāhat pínah dinerodih űni bíboh páicah, wā naáwátji biíc yoobó űni chājcatdih enna, bádí wāta tíic tagaá. Yeebút bádí űnita tíic tagaá.

⁵ Yeebdíh ī teo wáacat pínah niijná, Titowādih űni pebhna wā bej páñat túutna caá. “Moh yéejnitdih jwí teo wáacat túut niijná, nin pah bóo jwí wāh wáacbipna caá”, űni niijníji dinerodih űni túi bíboh páñat pínah niijná, ī jéih teo wáacbipna caá. Páant űni wāh wáac páñachah, űni pebhna wā juibínachah, yeebdíh jwúub wāhat túutat ā wihcan niít. Pánihna, űni wēi wāhat pínahdih űni túi bíboh páñaá.

Bádí wāhat caá náahap

⁶ Nindih űni túi náhninaá: Ded daocánnibitjuh ā momochah, daocánnijeh ā ubbipna caá. Obohjeéhtih, dawá momniboó dawá ā ubbipna caá. Páant ā chājat dée pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jwíh dinerodih oinit, bainíjuh jwí wāhuchah, Diosboó jwiítidih bainíjuh ā wāhbipna caá. Obohjeéhtih, túi wēinit, bádí jwí wāhuchah, Dios jwiítidihbut chah bádí ā wāhbipna caá.

⁷ Yeéb űníh dinerodih űni wāh wáacachah, túi jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíh jwí Maáh ā wāhat túutap”, niij jenah joinít, űníh dinerodih oicanjuh, wēi wāhat caá náahap. “Bita weemdíh ī wāhat túutuchah, páant bóojeh caá wā wāhap”, niijcánjuh wāhat caá náahap. Bita ī niiját pínahdih jenah

joicánjeh wāhat caá náahap. Páant, ñi túi wēi wāhuchah, Diosboó yeebdíh ã wēi enbipna caá.*

8 Ñi náahat chah Dios yeebdíh ã wāhbipna caá, ñi bíbohajtjĭh bitadih ñi túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã wāhuchah, chah dawádih ñi jéih teo wáacipna caá.

9 Jon jãtjĭh David nin pah ãt niĭj daacáp tajĭ:

“Ded túiniboó moh yéejnitdih ã túi wēi wāhna caá. Páant ã wāhuchah, Dios caandíh ã jwáub wāhbipna caá, páantjeh bitadih ã jwáub túi teo wáacat pínah niijná”, ãt niĭj daacáp tajĭ. (Sal 112.9)

10-11 Dios jwĭ momat pínah, jwĭ jeémát pínahdihbut wāhni,* bitadih ñi wāhat pínahdihbut yeebdíh búdí ã wāhbipna caá. Páant ã wāhuchah, bitadih chah ñi jéih teo wáacipna caá. Dios yeebdíh chah ã wāhuchah, yeéboó túi wēinit, queét Judea baácđih moón moh yéejnitdih ñi wāhndih jwiítđih ñi wāh yapaat túutna caá. Páant ñi wēi wāhuchah enna, queét nihat Diosdih wēinit, “Queét jwiítđih ĩ teo wáacat túina caá, Paá”, ĩ niĭj wēi naóhbipna caá.

12 Túi wēi wāhnit, Jesúhwāđih búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí ĩ wēi naóhbipna caá.

13 Páant ñi túi wēi wāhuchah enna, yeéb Jesúhwā ñi jummatdih nihat cāacwā ĩ

jéihbipna caá. Bita Jesúhwā ñi túi chājatjĭdih ennit, “Paá, queétboó Jesúh túini doonáđih naóhntjeh nihcan, túi jepahnit caá. Pánih jumna, jwiítđih, bita míhwāđihbut teo wáacat túut niijná, jwiítđih túi wēinit ĩh dinerodih ĩt wahap taga. Páant ĩ jummatdih meemdíh búdí jwĭ wēina caá”, ĩ niĭj wēi naóhbipna caá.

14 Queét Judea baácđih moón yeebdíh jenah joinít, búdí oina, nin pah ĩ niĭj wēi naóhbipna caá: “Paá, queétđih búdí oinit, ma túi teo wáacachah, queét jwah jwiítđihbut búdí oinit, ĩ túi teo wáacap be. Pánihna, jwiít nihatđih búdí oinit, ma teo wáacatđih túina caá”, ĩ niĭjbipna caá.

15 Dios búdí oinit, teo wáacat túut niijná, jwiítđih wan wāhnit, ã túi ubat pínah niijná, ã wāuh Jesúsdih ãt wah deyajip taga. Pánih wahna, chah túini ã chājatjĭdih jenah joinít, “Búdí ma teo wáacatđih túina caá, Paá”, caandíh jwĭ wēi niĭj jĭh.

10

Pablo Jesús ã naáwát túutni ã jummat

1 Bwĭ nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdíh jwĭh bohénijeh tiggá. Obohjeéhtih, yeéb weemdíh nin pah ñi niĭj yeena caá: “Pablo ninboó jwĭjeéh jumna, cāacwāđih úumna, jéih naóhcanni pah ã jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úumcanjeh

* 9:7 Lc 6.38 * 9:10-11 Is 55.10

jwiít dih jãih naóh daác wahni caá”, ñit niij yeenap wut be. Cristo cãacwãdih oinit, teo wãaquihna, iijcan táinijeh naóhni át jumap wut jĩ. Páant táinijeh ã naáwátji pah muntih weembút iijcan táinijeh yeebdíh wã naóh daác wahna caá.

2 Pánih iijcan táinijeh naáwihna yuhna, yee naóhndih wã wêp naóhna caá. Ñi pebhna wã juibínachah, ñi túi chãja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádaahaá, “Pablo jwiít dih jãihná”, niijná. Ñi cãtíh jumnit, weemdíh nin pah í niij yeena caá: “Diosdih jepahcannit í jenah joyát biíc yoobó Pablobut ã jenah joiná caá. Pánih jenah joí bohéna, Cristodih weñalhcan, ã weñat pínahdihjeh ã bidna caá. Pánihna, Cristo ã naáwát tútni nihcan caá”, queét ít niij yeenap wut be. Páant niijnít dih búdí wã jãihbipna caá.

3 Diosdih jepahcannit míc naóhna, queét í jenah joyátjìh jeh chah ípĩ niijná caá. Obohjeéhtih, weembút cãacjeh jumna yuhna, queét í chãjat pah weémboó wã chãjcan caá. Weemdíh yeejép naóhndih Dios ã wêpatjìh caá chah wãpĩ niijíp.

4 Pánihna, Diosdih yap yohndih weém túi yoobóp dih wã wêp naóhna caá, í yap yohatdih í cádahat pínah niijná. Pánih wêp naóhna yuhna, wã jenah joyátjìh jeh wã jéih cádahat tútcan caá.

Obohjeéhtih, Dios ã wêpatjìh í yap yohatdih wãpĩ cádahat tútna caá. Caandíh yap yohndih, í jenah joyát yeejép ã jummatdih Dios ã wêpatjìh nihát cãacwãdih wã jéihyana caá, yeejép í jenah joí cádahat pínah niijná.

5 “Nin pah caá Dios ã jummat”, niij yee naóhndih ã wêpatjìh wã cádahat tútna caá. Cãacwã Diosdih í jéihyat déedih jãhat panihndih ã wêpatjìh jeh wã jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdíh ma túi teo wãacá, meemdíh yap yohcanjeh, yeejép wã jwúub jenah joicát pínah niijná”, jwiít nihát dih niiját caá náahap.*

6 Ñi pebhna wã juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandíh ñi túi jepahatdih enna, det jwĩ Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinítboodíh búdí wã peéh chãjbipna caá.

7 Yeéb wíih bácahdihjeh ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátboodíh ñi jéihcan caá. “Weem caá Cristo ã naáwát dih naóh yapaat tútni”, ded niijnít dih nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Pablobut biíc yoobó ã naáwát dih naóh yapaat tútni caá”, ã niij jenah joyó naáh.

8 Obohjeéhtih, yeéb nin pah ñi niijná caá: “Pablo nin pah ã niijná caá: ‘Corintodih moondíh Dios weemdíh bohénadih ã bejat tútup be’, niijnít, jwiít dih maáh dée ã jumna caá”, ñit niijíp wut yuh

* 10:5 Ef 6.11-17

be. Obohjeéhtih, ā bohéat túttni jumna, wā tíccan caá. Dios beé ñi pebhna weemdih ā bejat tútup be, āih túini doonádih naóhna, yeebdih wā teo wáacat pínah niijná. Páant ā naáwát túttni jumna, yeebdih yéejáihcan, ñi túi jumat pínah niijná, āih wēpatjih yeebdih wā bohénap jī.

9 Pánihna, wēp naóh daác wahna yuhna, yeebdih úumáihcan, ñi túi túut nuumát pínah niijná, yeebdih wā daác wahap be.

10 Biquína ñijeéh jumnit nin pah ít niijíp wut yuh be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah tab wēpép ā wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jéóhna, oboh jumnijeh ā jumna caá. Pánihna, ā bohéni doonábut oboh naáwátjeh caá”, ít niijíp wut be.

11 Páant ī niijíchah yuhna, ī niiját pah wā nihcan caá. Wā wēp naóh daác wahat pahjeh mantih, ñi pebhna júbínit, ñi túi túut nuumát pínah niijná, bíic yoobó wēp naóhni wā jumbipna caá.

12 Biquína ñijeéh jumnit, túi jéihcan yuhna, “Bitá ī jéihyat chah jwiitboó jéihnit caá. Bitá Diosdih ī teo wáhat chah teo wáhnit jwī jumna caá”, ít niij míc weñep wut yuh be. Obohjeéhtih, páant niij wēina yuhna, túi jenah joicánnit, Diosdih túi teo wáhnit nihcan caá. Queét ī jenah joyát pah weémboó wā jenah joicán caá.

13-14 Weém cáacwā ī maáh nihcan caá. Obo-

hjeéhtih, jwī Maáh Jesu-cristo ā wutatdih jepahnit, caandih teo wáhnijeh caá. Yeebdih bohénadih ā jib bejat tútuchah, wā jepahap jī. Wā jenah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdih ā wahachah, yap yohcanjeh, ā wutatdih wā jepahap jī. Páant ā wutatdih jepahnit, Jesúih túini doonádih yeebdih jwíih bohéni wā jumap jī. Pánih jwíih bohéni jumna, weemdih wēp naáwát caá náahap. Ded pah wā bohéat pínahdih jwī Maáh weemdih ā naáwáchahjeh joinít, wāpī bohéna caá. Wā jenah joyátjihjeh wā bohécan caá.

15 Yeebdih yee bohénitji ī wēi niiját pah, weémboó wā wēi niijcán caá. Bitá ī bohénitjidih ennit “Queétdih weémboó wā túi bohénachah, Cristodih ít jepahap taga”, wā niij wēican caá. Wā tewatdihjeh wā wēi naóhna caá. Yeebdih jwíih bohéni jumna, Cristodih chah ñi jenah joyát pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, ñi pebhna jwúub bohénadih wā bejihna caá.

16 Pánih bohénit, jwī Maáh ā weñat pínahdih ñi túi chájachah ennit, bíih tútchinadih moondíhbut bohénadih wā bejbipna caá. Pánihna, níih baác yehboó bejnit, bitá bohé jwáhcannitboodih wā naóhbipna caá. Jesúih doonádih joi jwáhcannitdihjeh naóhna, bitá ī bohénitjidih “Wā túi bohéatji júb queét jwī Maáhdih ī túi péena caá”, wā

niijcán niít.

¹⁷ Páant niijnít, jon jãtìh Dios naáwãtdìh naóh yapani nin pah át niij daacáp tajì: “Weemdìh dedé jũhdhat wihcan caá”, ì niijcá bojo naáh. Obohjeéhtìh, ‘Jwì Maáh Dios, nihãt jéihni, weemdìh ã túi teo wáacãp be’, ì niijí naáh”, át niij daacáp tajì.*

¹⁸ Det queétjeh “Jwiít caá túi bohénit”, niij jenah joinítìdìh Dios ã wèi encan caá. Obohjeéhtìh, “Caán caá túi bohéni”, jwì Maáh Cristo ã niijníboodìh Dios ã túi wèi enna caá.

11

Yeenit ì bohéat ã tobohat

¹ Ded ã túi chãjatjidìh bitadìh ã wèi naáwãchah, ãpì túican caá. Páant naáwát ã túicah yuhna, ded pah wã chãjatdìh bita yeebdìh ì yeeatdìh wã naóh yoobãbipna caá.

² Weém jìí Jesúh túini doonãdìh yeebdìh wã jwìh bohénap jì. Dios yeebdìh búdí ã oyat biíc yoobó weembút yeebdìh wã oina caá. Pãnih oinit, Cristodìh jepah cádahcan, ãjeéh biícìdìh ñi jamatdìh yeebdìh búdí wã náah yacna caá.

³ Obohjeéhtìh, bita yeejép ì bohéatdìh yeéb ñi joyát pínahdìh búdí wã úum yacna caá. Jon jãtìh maì pah jìgohni Satanás Evadìh búdí át yee naáwãp wut jì. Páant ã yee naáwãtdìh jepahnit, Eva Dios biícìdìh mi jamatdìh mit cádahãp wut jì. Páant ã

yeeatdìh mi jepahatji dée pah muntìh, bitaboó ì yee bohéatdìh yeebbút jepahnit, Cristodìh ñi cádahíhatdìh búdí wã úum yacna caá.*

⁴ Det wã bohéatji pah bohécan, “Jesús nin pah jumni caá”, niij yee bohénadìh ñi pebhboó ì jwìbínachah, ñit wèi jwãáhji tagaá. Yeebdìh wã bohéatji biíc yoobó ì bohécah yuhna, ¿Dépanihna jenah joicãnjeh, queétdìh ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espiritu ã chãjap”, ì niij yee bohénachah, ñit joijí tagaá. Caandìh wã naáwãtji biíc yoobó ì naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodìh yeéb ñi jepah? Jesúh túini doonãdìh wã naáwát túttimah, ¿Dépanihna yeéb yee naóhnitboodìh ñi túi joi? Páant ñi chãjachah enna, Cristodìh ñi pée cádahãt pínahdìh wã úum yacna caá.

⁵ Queét yee bohénit “Jwiítboó Dios ã bohéat túutnit bita ã wahnit chah jéihnit jwì jumna caá”, ì niijíchah yuhna, “Weém Dios ã bohéat túutni wã jumuchah, weemdìh chah jéihnit nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá.

⁶ Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naáwãtdìh túi beh joini caá wã jumup. ã naáwãtdìh wã bohénachah joinít, páant wã jamatdìh yeéb ñi túi jéihna caá.

⁷ Nindìh ñi túi jenah joyoó: Yeebdìh Jesúh túini doonãdìh bohéna, wãpì jìib úubhcap jì. Páant wã bohéat jìib úubhcanjeh, moh yéejni

* 10:17 Jer 9.24 * 11:3 Gn 3.1-5; 13

dée wā jumap jī. Pánih jumna yuhna, yeebboó moh yéejcanjeh, ñi túi jumat pínah niijná, yeebdíh wā túi teo wáacap jī. Pánih teo wáacna, ¿yeebdíh wā túi chājcanit beé? ¿Weembát yeebdíh jīb wā niij jīh, queét bita bohénitdih ñi wēi enat pah, weemdíhbut ñi jwúub wēi enat pínah niijná?

8 Obohjeéhtih, yeebdíh wā bohénachah, biíh tútchinadih moón dawá Jesúhwā ñijeéh wā jumat pínah niijná, ñih dinerodih weemdíh í wáhap jī. Yeebdíh teo wáacat túut niijná, í wāhni dinerodih nuumát dée wā chājap be.

9 Ñijeéh jumna, bií dée bíbohcan yuhna, yeebdíh dinerodih wāpī úbhcap jī. Jwī údwā panihnít Macedo-
nia baácdih moón Jesúhwā ñi pebh wā jumachah, nihat wā náahatdih í ub juibínap jī. Páant í ub juibínachah, yeebdíh dinerodih wā úbh tac buugácap jī. Túttimahbut, yeebdíh wā úbh tac buugácan niít.*

10 Cristo yoobópdih ā naáwát pah, weembát áih jumna, yoobópdih nindih wā naóhna caá: Jesúh túini doonádih jīb wihcanjeh yeebdíh wā bohéatdih búdí wā wēi naóhna caá. Biíc yoobó jīb wihcanjeh wā bohéat pínahdihbut nihat ñíh baácdih moondíh jéihnít, páant wā wēi naáwát dīh joinít, “Caán dée āpī chājcan caá”, í niijcán niít.

11 Yeebdíh dinerodih wā

úbhcatjidih jenah joinít, ¿ded pah tigaá ñita niij jenah joinít? “Pablo jwiít dīh jīb úbhcan, jwiít dīh ā oican niít”, ¿ñi niij jenah joinít? Nihcan caá. Yeebdíh búdí wā oina caá. Páant wā oyatdih Dios ā jéihna caá.

12 Jīb wihcanjeh páantjeh yeebdíh wā bohébipna caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdíh ā bohéat biíc yoobó caá jwiítbut jwīpī bohéna caá”, í yee niijíchah joinít, queét dīh ñi joyáh bojat pínah niijná. Queét yee bohénit í bohéatjī jīb yeebdíh ipī úbhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wāpī jīb úbhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinít, mácah jwī jumatdih ñi túi jéihbipna caá.

13 Pánih chājnit yoobópdih Jesús ā bohéat túutnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwiít caá Jesús ā bohéat túutnit”, niij naóhna yuhna, ā wahnít nihcan caá. Páant niijná, wā jumat dée pah í jumíhip yah caá.

14 Pánihna, yeenit jumna, páant í chājat pínahdih wāát jéihyep be. Yeejépwā í maáh Satanásbut biíc yoobó āpī chājna caá. Dawá láa caanbát yeena, túini ángel, Dios ā wahní pah ā míc jíghana caá.

15 Satanás ā chājatdih jéihna, caandíh teo wāhnitbut “Jesús ā wahnít caá”, niij yeenít, Diosdih teo wāhnit pah í jumíhatdih wāát jéihyep be. Túi chājcanit jumna yuhna, túi chājnit dée pah í jumíhna caá. Pánihna, Diosboó nihat

* 11:9 Fil 4.15-18

ī yeeatji jīb queédih bádí ã peéh chājbipna caá.

Pablo yeejép ã yapatji

16 Bũũ jwũhna, ded pah wã jumatjidih wã wēi naóhbiḡna caá. “Pablo ã túi chājatjidih tub wēi naóhniabeh caá”, weemdih ñi niij jenah joicáh, ã túimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdih páant niij jenah joiná yũhna, ded pah wã yapatjidih wã wēi naáwáchah, bainíbit ñi joi jwũhũũ.

17 Yeebdih pánih naóhna, jwĩ Maáh Jesús weemdih “Ma yapatjidih ma naáwá queédih”, ã niijcáh yũhna, ded pah wã yapatdih wã naóhbiḡna caá.

18 Dawá bitaboó ded pah ī túi chājatjidih wēi naóhna, weembát ded pah wã yapatjidih wã wēi naóhbiḡna caá.

19 Yeéboó “Chah túi jéihnit jwĩ jumna caá”, ñi niij jenah joiná yũh caá. Obohjeéhtih, yee naóhniḡboó ī naáwáchah yũhna, ñi túi wēi joiná caá.

20 Queét ñi maáta dée, yeebdih bádí ī wũtuchah, ñi túi wēi joiná caá. Dawá láa ñíih dinerodih ī yee dáuc wáina caá. “Jwiit nihat jéihnit jwĩ jumachah, jwiitdih ñi túi weñeé”, ĩpĩ niijná yũh caá. Biĩh láa yeebdih ĩjnit, ī mao tícana caá. Páant yeejép yeebdih ī chājachah yũhna, ¿Dépanihna páantjeh queédih ñi túi jepah?

21 Ñijeéh jumna, “cãacwãdih úumni”, ñi niijni, queét ī chājat pah weemboó wã chājcap be. Páant wã chājat

pínahdih wã úumatjidih naóhna, wã tícana caá. Queét ī chājat pah chājcan yũhna, Jesús ã wahni wã jumatdih ñi túi jéihyat pínah niijná, weembát ded pah wã yapatjidih wã wēi naóhbiḡna caá.

22 Queétboó bita chah jéihnit jumíhna, “Jwiit judíowã jwĩ jumachah, jwiitdih ñi weñeé”, yeebdih ĩpĩ niijíp wũt be. Obohjeéhtih, weembát judío mun tigaá. Queétboó “Jwiit Israel ã jumena, Dios ã ñionitji jwĩ jumna caá”, yeebdih ĩpĩ niijíp wũt be. Obohjeéhtih, weembát Israel ã jumma mun tigaá. Queétboó “Jwiit Abraham ã jumena, ‘Yeebdih wã túi chāj wũhbiḡna caá’, Dios ã niijnitji caá”, yeebdih ĩpĩ niijíp wũt be. Obohjeéhtih, weembát Abraham ã jumma mun tigaá.

23 Queétboó “Cristodih teo wũhni jwĩ jumna caá”, yeebdih ĩpĩ niijíp wũt be. Páant ī niijíchah joinit, nin pah yeebdih wã niijná caá: “Weembát Cristodih teo wũhni mun tigaá. Weém caá bácah queét ī tewat chah bádí teoni”, yeebdih wã niij naóhna caá. Páant niij naóhna, páantjeh jenah joicánnit ī wéheat pah naóhna yũhna, wã tíccan caá. Queét ī teo wũhat chah Cristodih wãpĩ teo wũhũp be. Jesúih táini doonádih wã bohéatji peéh dawá láa nemat muũboó weemdih ī nemep jĩ. Dawá láa weemdih ī puũhũp jĩ. Dawá láa cãacwã weemdih ī mao yohíhip jĩ. Páant ī mao

yohíhichah, weém yeejép wāpī yapap jī.*

24 Cinco láa jwiít judíowā jwī maáta weemdíh ít tewat tútup tajī. Weemdíh ī tewat jumat pah, tabit yéej chājnitdih momo jwi chóo coóh jamni tōpnajīh ī puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdíh ī puñup jī.*

25 Biíc peihcanni láa Romanowā weemdíh teonit, máa doóbhajīh ī puñup jī.* Biíc láa weemdíh mawíhna, jeejīh ī yohop jī.* Biíc peihcanni láa búdí jááj chójīh jib bejna, jwī daabáp jī. Biíc láa daabnit, máa naadíh teonit, búdí muj tacdih pah daa jūóh, caán yeó jáap pah táah bej, jwúub pah túo bejat dée wā jumuchah, ī ubup jī. Pánihna, caán láa, wā waníhip jī.

26 Dawá láa Jesúih táini doonádih bohénit, yúup wā jib bejep jī. Pánih bohé jibnit, búdí yeejép wā yapap jī. Biíh láa tobohni mujnadih wā bejep jī. Biíh láa namáboó jib bejehah, bií déedih chewe mao dúuc wáyat dée ā tobohóp jī. Biíh láa wā déewājeh weemdíh ī yéejahip jī.* Biíh láa judíowā nihcannitbut weemdíh ī mawíhip jī.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, búdí mujboobút wā jumuchah, wanat dée ā tobohóp jī. Biíh láa “Jwiít Jesúihwā caá”, niij yeenit, ī mawat dée ā tobohóp jī.

27 Jesúih táini doonádih

bohéna, búdí wāpī tewep jī. Pánih teona, dawá láa ũocanjeh wā bohé daa jūúwúp jī. Dawá láa jeémát wihchah, nuugúp tabuchah, tabit taca jootóchah, búdí yeejép wā yapap jī. Dawá láa dúwát pínah yéguehbat wihchah, búdí cábuhuchah, yeejép wāpī yapap jī.

28 Pánih yeejép yapna, páant bóojeh át nihcap jī. Yeó jáap jumat pah nihat Jesúihwā “caandíh cádahná”, niijná, búdí wāpī náhni dahwana caá.

29 Biíc Jesúih ā tabúp chūúchah, weembút tabúp chūúhni pah wā jumna caá. Bitá Jesúihdih ī yéej chājat tútuchah enna, queét yeejép wāboodíh búdí wā íjna caá. Pánihna, yeéb nihat Jesúihwā, wā weh dée ñi jumuchah, yeebdíh úum yacna, yeejép wāpī yapna caá.

30 Páant yeejép wā yapatjidih wēi naóhna, ded pah wā túi chājatdih yeebdíh wā wēi naóhcan níit. Obohjeéhtih, wā wēpcatjidih yeebdíh wā wēi naóhbpna caá.

31 Páant wā naáwáchah joinít, “Yoobópdi h caá páant ā niiját”, Dios ā niij jéihna caá. Caán caá jwī Maáh Jesucristo íp. Pánihna, yeó jáap jumat pah “Paá, meemjéh nihat jéihni, chah wēpni caá”, túi wēi niiját caá náahap.

32 Weém Jesucristodih wā jwíih jepahat túttimahbitjeh,

* 11:24 Dt 25.3 * 11:25 Hch 16.22

* 11:25 Hch 14.19 * 11:26 Hch 9.23

* 11:26 Hch 14.5

Damasco tútchiboó wã jumuchah, caán tútchidih moón ĩ maáh, Aretas nump jumni, weemdih át tewat tútup wat jĩ. Pánihna, nihat Damasco tútchi wáihyat júdu jěcnadih áih soldadowãdih át páñat tút wat jĩ, wã bac bejehchah ĩ tewat pínah niijná.

³³ Páant ĩ páñachah enna, wã chéenwã búdí wahdih weemdih waadát túttnit, wáihyat júdudih jumni múú enat jěcmant ĩ cádah deyanap jĩ. Pánih cádah deyanit, ĩ teo wáacachah, moh yéejni wã jweyéj jĩ.*

12

Pablo oo júmat dée ā enat

¹ Búú weemdih ded pah biih ā yapatjidih wã jwúub naóhbipna caá. Queét yee bohénitboó “Jwiítjeh caá oo júmat dée jíghatdih enna, chah jéihnit jwĩ jumup”, ĩ niij naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh weemdihbut oo máh enat dée pah ā jíghop jĩ. Páant ā jíghatjidih yeebdih wã naóhbipna caá. Ded pah weemdih ā jéihyaatdihbut wã naóhbipna caá.

²⁻³ Catorce jópchi jãtíh Dios weemdih japboó ā ub púuh laab béjep jĩ. Ded pah ā ub púuh laab béjatjidih wã jéihcan caá. Wíih bácahdih, wíih caolihdihjeh ā ub bej déeji oo júmat pah enatjidih, wã jéihcan caá. Diosjeh caá ā jéihyep.

⁴ Ā pebhboó, Paraíso wãt jumupna jubínit, ā naáwáchah

wã joyóp jĩ. Jwiít cáacwãjeh jwĩ jéih naóh búújácát déedih wã joyóp jĩ. Páant caandih wã joyóchah yuhna, weemdih ā jwúub naóh yapaat tútcap jĩ.

⁵⁻⁶ Páant weemdih ded pah ā yapatdih wēi naáwíhna yuhna, weemjéh ded pah wã jummatdih wã wēi naóhcan níit. Obohjeéhtih, yoobópdiĥ ā jumuchah, wã jwúub naáwáchah nihna, áta táı taga. “Pablo túini oo júmat dée pah enna, Jesús ā wahni nacaá”, ñi niij weñatdih yeebdih wã náah yaccan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih, ded pah wã bohéatjidihbut jenah joinít, “Pablo jwĩ Maáh ā bohé jibat túttni caá”, ñi niij jéihyatdih wã náah yacna caá. Weemjéh wēpcanni wã jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, búú ded pah biih wã yapatjidihbut yeebdih wã naóhbipna caá.

⁷ Chah túini oo júmat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wã niij jenah joyát weemdih ā tobohna caá. Páant ā tobohát pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdih yeejép át yapat tútup taga, “Weemjéh wēpcanni caá”, wã niij jenah joyát pínah niijná.

⁸ Pánih jumna, biíc peihcanni láa jwĩ Maáh Jesúsdiĥ caán yeejép yapatdih ā yohat pínahdih wã úúbup yah be.

⁹ Obohjeéhtih, weemdih nin pah ā niij jepahap be: **“Caandih wã yohcan**

* 11:33 Hch 9.23-25

niit. Obohjeéhtih, caandíh yohcan yuhna, meemdíh búdí oinit, wã táí teo wáacabipna caá. Pánih wēpcannijeh jumna, wã oi teo wáacat pínahdih chah ma bidbipna caá. Pánihna, meemdíh búdí wã teo wáacachah ennit, wã wēpatboodíh nihát cáacwã í jéihbipna caá”, Jesús weemdíh ã níj jepahap be. Páant ã níjíchah joinít, wã wēpcatdih wã wēi naóhbirna caá, ã wēpatjĩh weemdíh búdí ã teo wáacat pínah níjíná.

¹⁰ Páant tigaá Jesúh wã jumát jíib yeejép yapna, búdí wã wēina caá. Bitá weemdíh yeejép í wéhenachah, yeejép í chājachah, í jīgahanachah, dedé bíih weemdíh yeejép ã yapachah yuhna, wãpĩ táí jumna caá. Pánih wēpcanni wã jumuchah, Jesús ã wēpatdih chah búdí bidnit, “Weém jéihcanni wã jumna yuhna, ã teo wáacatjĩh wã táí buujábipna caá”, wã níj jéihna caá.

Corinto títchidih moondíh búdí ã jīgahat

¹¹ Bitá weemdíh yeejép í naáwáchah joinít, yeebboó queédih ñi naóh bóod chuñuchah, áta táí tagaá. Obohjeéhtih, páant ñi níjicáh, weemjéh yeebdíh wã míic wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wã jumuchah yuhna, queét yee bohénit “Jwiít caá bácah Dios ã bohéat tútnit”, níjínitboó wã chah í jumcan caá.

¹² Ñijeéh wã jumuchah, Dios ã naáwát tútni wã

jumatdih júutihna, ã wēpatjĩh weemdíh búdí ãpĩ teo wáacap jĩ. Páant ã teo wáacachah, dawá láa wunnitdih boonanit, nemépwáidihbut wã yohop jĩ. Pánih chājnit, jwiít cáacwã jwĩ jéih chājca naáhdih ã wēpatjĩhjah wã chāj júutap jĩ. Weemdíh eníhcannit í yéejáihichah yuhna, wã chuñná yuhna, wã teo cádahcap jĩ.

¹³ “Pablo jwĩjeéh jumna, bíih títchidih moondíh ã táí chājat pah jwiítidih ã táí chājcap jĩ”, ¿yeeb ñi níj jenah joí níit? Nihat títchidih moondíh bíic yoobó wãpĩ táí chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdíhjah wíih pínah dinerodih wã uúbh tac buugácap jĩ. ¿Pánih uúbh tac buugácan, yeebdíh wã yéej chājnit jĩ? Caán yeejép ã jumuchah, wã jīgahna caá. Caán yéejatdih weemdíh ñi yohoó.

Í pebhna ã jwúub jib bejat pínah

¹⁴ Nin wã naáwát pínahdih ñi táí joyoó: Chéne láa juibíniji buu ñi pebhna jwúub bejat túut caá wã chājap, páant mantih. Ñi pebhna juibínit, yeebdíh wíih dinero pínahdih con láa wã uúbhcatji pah, buu láabut wã uúbh tac buugácan níit. Ñíih dinerodih náahcan, Jesúsdihtáí joinít ñi jumát caá yeebdíh wã náah yacap. Wébít í mána í náahatdih wáhnit pínah níhcan caá. Obohjeéhtih í mána caá queét wébítboodíh í náahatdih ípĩ wáhp. Páant í chājat pah

yeéb wā weh panihnit ñi jumuchah, wā náahatdih yeebdíh wā úubhcan níit.

15 Ñi íp panihni jumna, yeebdíh búdí oinit, nihat wā bíbohatdih wēi wāhnit, yeebdíh wā teo wáaquíhna caá. Pánih teo wáaquíhna, búdí chúná yuhna, wā teo cádahcan níit. Páant yeebdíh chah wā oyochah yuhna, ¿yeéb weemdíh nump ñi oi níit?

16 “Pablo jwíjeéh jumnit, áih pínah dinerodih ápí úubh tac búugácap jī”, ñi níj jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína ñijeéh jumnit weemdíh nin pah ít níj jenah joi tágaá: “Jwíh dinerodih moh yéejnitdih ā wāh wáacat túutnit, jwiít dih jéihcha dúuc wáiniabeh tagaá”, í níj jenah joiná caá.

17 Páant í níj át pahjeh chājni jumna, ¿ded pah tigaá caandíh wāta nih chāj? ¿Ñi pebhna wā wahnitdih nit beé yeebdíh wā jéihcha nuumát túutp? Páant wā chājcap jī.

18 Jātih Titodih ñi pebhna bejat túutnit, biíh Jesúldihbut ájeéh wā pej jum bejat túutp jī. Páant ñi pebhboó jubínit, ¿Tito yeebdíh ā jéihcha nuumnít jī? “Nuumcánni caá”, ñi níj jéihna caá. Jwiít chénat pah biíc yoobó jwí maáh ā weñat pínahdih chājnit caá. Pánih jumnit, yeebdíh oinit, táinijeh ā chājat pah, weembút biíc yoobó yeebdíh táinijeh wāpí chājna caá.

19 Páant wā jāh níjíchah joinít, ¿ded pah ñita níj jenah joi? “Caandíh jwí

wēi níj át pínahdihjeh caá ā bidip”, ¿ñi níj jenah joi níit? Obohjeéhtih, weém Cristoíh jumna, Dios weemdíh ennit, “Ma tái chājna beé”, ā wēi níj át pínahdihjeh caá wā náahap. Yeebdíh teo wáaquíhna, ded pah wā chājatjidih wā naóh beedánap be, jwí Maáhdih chah ñi tái jepahat pínah níj ná.

20 Ñi pebhboó wā jubínachah, wā náah yacat pah ñi chājcah, búdí yeebdíh wā úum yacna caá. Páant ñi tái chājcah, caanná jubínit, weembút yeéb ñi náah yacat pah wāta chājcan tagaá. Pánihna, yeebdíh búdí wā jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi míc jāih níit? ¿Páantjeh bitaíh bií déedih ñi en ñinah íj níit? ¿Búdí ñi míc íja níit? ¿Biquína páantjeh íh pínahdihjeh bid níit? ¿Bubut páantjeh bitadih ñi yee naóh níit? ¿Yeejép dooná ñi jumatdih ñi cádah jwuhcan níit? ¿“Weém nihat jéihni caá”, páantjeh ñi míc wēi níj níit? ¿Tubít ñi míc en naóh cádah jwuhcan níit? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyát dihjeh níit ñi chājap? Yeéb páant ñi chājatdih wā úum yacna caá.

21 Pánihna, ñi pebhna jubínit, ñi túut nuumcát dih wā enechah, Dios weemdíh āta tíicat túut tagaá. Jon jātih yéej chājnitji dawá páantjeh í yéej chājatdih cádahcah enna, búdí wāta jīgah taga. Í náah chājat, yeejép chājihat jenah joyát, í náahat pahjeh chājatdihbut í cádahcah enna,

búdí wāta jġgah taga. Páant ñi chājatdih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wā jġihcat pínah niijná.

13

Pablo ā pée naáwát

¹ Jon yeebdíh chéneji juibí enniji b_{uu} bejna, biíc peihcanni láa bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ñi yéej chāj cádahna, túiniboodíh túut n_{uumn}ít, weemdíh ñi túi páñaá. Ñijeéh jumnitdih ĩ yéej chājatdih cádahat túutnit, Moisés nin pah ā niij naóh daacátjidih ñi túi náhninaá: “Dedíh ñi peéh chājat pínah jġtih, caán ā yéej chājachah ennit, chénewā, biíc peihcannit ĩ enatji pahjeh ĩ naáwá naáh. Páant moonjéh ĩ naáwát túttimah, ñi peéh chājachah, ā túibipna caá”, Moisés át niij daacáp tajġ.*

² Ñi pebhna wā jw_{uub} juibí láa yéej chājnitdih nin pah wā niij naáwáp jġ: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi túut n_{uum}ú. Ñi cádahcah, jw_{uub} juibína, wā peéh chājbipna caá”, wā niijáp jġ. Páant wā niijátji pah, b_{uu} ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chājnitdih, yeéb nihatdihbut, wā jw_{uub} naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíhjih ñi túut n_{uum}ú. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wā peéh chājbipna caá. Y_{uup} wā jumuchah, “ ‘Wā peéh chājbipna caá’, niijná

yuhna, ā peéh chājcan niit”, ñi niij jenah joicá bojoó.

³ Cristo ā naáwátidih naóh yapani wā jumatdih ā jútat pínahdih bidna, páant wēpép weemdíh ā peéh chājat tútuchah enna, ñi jéihbipna caá. ¿Búdí ā wēpatjġih yeebdíh ā teo wáacatjidih ñi náhnican niit? Yeéb yéej chājnitdih ā peéh chājat pínahbut biíc yoobó wēpép ā jumvipna caá.

⁴ Jwiit cāacwā jwġ wēpcat pah Cristo wēpcanni jumna, cruzboó át w_{un} w_{uhap} w_{ut} jġ. Pánih w_{unna} yuhna, Dios ā wēpatjġih boo pud j_{uóh}niiji, b_{uu} páantjeh báadhni ā jumna caá. Cruzboó ñuhna, wēpcanni ā jumat pah weembút wēpcanni wā jumna caá. Wā jenah joyátjġihjih yeebdíh wāta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wājeéh jumna, Dios ā wēpatjġih yeebdíh teo wáacadih wā juibíipna caá.

⁵ Yeéb mícjeh nin pah ñi míc niij _{uubh} joyoó: “¿Ded pah wā chājatji? ¿Yoobópdiħ Jesúsdiħ wā jenah joí niit? ¿Caán ā náah yacatdih wā túi jepah niit?” ñi míc niij _{uubh} joyoó. Caandíh yoobópdiħ jenah joiná, ā náah yacatdih ñi túi jepahachah, Jesús níih caolihboó ā jumna caá. Obohjeéhtih, yoobópdiħ caandíh jenah joicán, ā náah yacatdih jepahcan, áihwā ñi nihcan caá.

⁶ Weémboó caandíh túi jenah joiní, ā náah yacatdih jepahni wā jumatdih wā jéihna caá. “Weém Jesúsíh caá”, niij yeeni wā nihcan

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

caá. Páant wā jumatih yeebdíhbut wā jéihyahna caá.

7 Ñi yéej chājcat pínahdih náah yacna, Dios yeebdíh ā tui teo wáacat pínah niijná, búdí wā úbhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yéej chājcatdih wā enechah, weemdíh Dios yeebdíh ā peéh chājat tūtcan níit. Páant ā peéh chājat tūtcah, wā wēibipna caá. Obohjeéhtih wā peéh chājcatdih ennit, “Pablo Dios ā wēpatjīh queédih peéh chājcan, Dios ā wahní nihcan nacaá”, ñi níj jenah joyóchah yahna, wā tui wēibipna caá. Dios weemdíh ā bohé jibat tūtcatjidih ñi jéihyah pínahdih wā náah yacna yahna, yeéb ñi tui chājat pínahdih chah wā náah yacna caá.

8 Ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh ñi tūt nuumátdih enna yahna, yeebdíh wā peéh chājachah, yoobópdih āta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdih chājīhna, yeebdíh wā bohéipna caá, Dios naáwátdih tui beh joinít, chah ñi jepahat pínah niijná.

9 Yeéb Cristodih ñi tui jenah joyóchah, Dios ā wēpatjīh yeebdíh peéh chājat ā náahcah, búdí wā wēibipna caá. Pánihna, Diosdih búdí wā úbhna caá, ā weñat pínahdihjeh ñi tui chājat pínah niijná.

10 Dios ā wēpatjīh yeebdíh peéh chājīhcan, ñi pebhna wā bejat pínah jātih wā daác wahna caá, yéej chājatdih cádahnit, ñi tūt nuám páñat pínah niijná. Dios ā wēpatjīh yeebdíh jīgahaíhcan, wāpī tui

bohéna caá, ñi tui jumatih pínah niijná.

Pablo ā péé tūyat tūtcat

11 Būū wā údwā panihnitá, yeebdíh wā tūyat tūtcatna caá. Cristodih chah jenah joinít, táinijeh ñi jumúú. Nin wā naóh daacátdih ñi tui jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdih ñi míic teo wáacá, bíicdih tui jumatih tūtcat niijná. Páant ñi tui jumachah ennit, Dios ñijeéh ā jumbipna caá. Caán jwiítidih búdí oinit, míic oyat tūtcatna, jwiít bíicdih ā tui jumatih tūtcatna caá.

12 Jesúhwā jumna, ñi tui wēj úbú.

13 Nihat ninjīh moón Jesúhwābut yeebdíh búdí ī tūyat tūtcatna caá.

14 Yeebdíh búdí wā úbhna caá, jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā tui teo wáacat pínah niijná. Dios búdí ā oyatdih ñi jéihyah pínah, Túini Espíritu ñijeéh ā jumatih pínah, yeéb bíicdih ñi tui jumatih pínahdihbut wā úbhna caá. Pánih úbhñit, yeebdíh búdí wā tūyat tūtcatna caá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

GÁLATAS

Pablo queédih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, biíhdih daacát túttnit, yeéb Galacia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Nihat wājeéh jumnit Jesúíhwābut yeebdíh í túyat túttna caá. Weém, Pablodih jí Jesucristo ã níwip jí, áih túini doonádh wā naóh jib bohéat pínah níjné. Cāacwā weemdíh í naáwát tútcap jí. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwí íp caán wānnijidih boonibut weemdíh í níwip jí. Páant í naáwát túttni jumna, nin náodih yeebdíh wā daác wahna caá.

³ Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ní túi jummat pínah níjné.

⁴ Dios jwí íp ã náahat pah-jeh, caán Jesucristoboó jwí yéejat jíib, át wun wūhup wut jí,* ã teo wáacatjíh yeejépwā í jummat pah nihcan, yéej chājatdh jwí yap yohat pínah níjné.

⁵ Páant ã chājatdh jéihna, “Paá, meém nihatdh jéih beedáni jumna, cāacwādh jígh ennit, mapí túi teo wáacna caá”, jwí ípdih yeó jáap jummat pah búdí jwí níj wēi naáwát dée caá. Páant tí jwí níj wēi naáwáp.

Dios cāacwādh ded pah ã túi ubat

⁶ Yeéboó ded pah ní chājat doonádh joinít, weém búdí wā náhni dahwana caá. Dios yeebdíh búdí oina, át níwip taga, Jesúsdih jepahnit, áihwā ní jummat pínah níjné. Obohjeéhtih, páant yeebdíh búdí ã oyochah yūhna, waícanjeh biíh bohéatdh joinít, Jesucristoboodíh cádahna caá ní chājap. Páant ní cádahat doonádh joinít, “¿Dépanih tigaá waícanjeh í tút nūm?” níj jenah joinít, wā wáhi bejep be.

⁷ Biquína ní pebh jumnit, yeebdíh tac būgána, mácah bohénit, Jesúh túini doonádh í yéejana caá. Páant yeebdíh naóhna, nin pah í níj yee bohéna caá: “Túí ubnit jummat tút níjné, Jesucristodihjeh ní túi jepahaá’, Pablo níj naóh bohéna, yeebdíh ã nih yána caá. Diosjeéh túi jummat tút níjné, jwí nuowā í naáwátjidihbut túi jepahat caá náahap”, í níj yee naáwáp wut be. Obohjeéhtih, “Nin túini dooná caá”, í níj naóhniboó túini dooná yoobát nihcan caá.

⁸ Jwiít, Dioíh ángel jap-mant jūóhni, yeebdíh jwí jwíh bohéatjidih mácah jwí bohénachah, jwiít dh Dios búdí peéh chājna, iiguípna ã waha naáh.

⁹ Wā naáwátji pah wā jwúub naóhbiipna caá, páant mūntih: Yeebdíh jwí jwíh bohéatdh ní túi jepahachah yūhna, det yeebdíh mácah í bohénachah, Dios queédih búdí peéh chājna, iiguípna ã

* 1:4 Mt 20.28; Mr 10.45; 1Ti 2.6; Tit 2.14

waha naáh.

10 Páant niijná, “Caánboo tígaá túi bohéni ã jumɯp”, weemdih cãacwã ï niijátdih wã bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemdih “Meém ma túi bohéna jĩ”, ã niijátdihjeh caá wã náahap.* Cãacwãdih weñahnit bohéna, Cristoboodih wãta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandih teo wãhni wãta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ã túut nɯmátji

11 Wã déewã panihnitá, nindih ñi jéihyat pínah yeebdih wã náah yacna caá: Wãpĩ bohéni túini dooná cãacwã ï jenah joyátjijeh nihcan beé.

12 Ded cãacdh wã joiniji doonáɯt nihcan beé. Bitaweemdih ï bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdih ded pah ã wãúh ã jumatdih ã bohénap jĩ.

13 Jesucristodih wã jepahat pínah jãtih, jwiít judíowã jwĩ nɯowã ï naáwátjidih wã túi joí waadánap jĩ. Pánih túi joí waadáni wã jumachah, ded pah wã chãjatji doonádih yeéb ñit joijí tagaá. Pánih jumnit, Jesúihwã Diosdih yap yohnit ï jumatdih jenah joinít, eníhcan, búdí yeejép chãjna, queétdih wã túi mao beedá bojhip yuh jĩ.*

14 Jwĩ nɯowã ï naáwátjidih túi jepahíhna, weém biíc yoobó behnit chah wã túi bohénap jĩ.*

15-16 Obohjeéhtih, wã cãac jumat pínah jãtih, Dios weemdih búdí oina, átát ñíoip taga, ãih túini doonádih wã bohéat pínah niijná. Pánihna, yéejni wã jumachah yuhna, ã náahni yeó jáapdh Jesús ã wahniji ã jumatdih weemdih ã jéihyanap jĩ. Pánih jéihyanit, judíowã nihcannit pehbboó ã wahap jĩ, ãih túini doonádih queétdih wã naáwát pínah niijná. Páant ã wahachah, “¿Ded pah tígaá weemdih niij bohéat náah?” cãacwãdih wã niij úbh joí encap jĩ.*

17 Jesús ãih túini doonádih naáwát túutnit maáta, wã jãtih ã ñíonit ï jumachah yuhna, Jerusalén tútchina queétdihbut míic wéhenadh wã bejcap jĩ. Caanná bej jwãhcanjeh, Dios ded pah weemdih ã náah yacatdih jéihíhna, Arabia baác cãac wihcapboó caandih úbúdh wã bejep jĩ. Caánboó jumniiji Damasco tútchina wã jwúub juibínap jĩ, páant mɯntih.

18 Biíc peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodih enedih wã bejep jĩ buca.* Caanná chéne semanabitjeh wã jumap jĩ.

19 Jesús ãih doonádih ã naáwát túutnit bita maátadh wã jwááhcap jĩ. Obohjeéhtih, Santiago jwĩ Maáh úddih pohba wã jwááap jĩ.

20 Páant wã daacáchah, wã naáwát yoobópdh ã jumatdih Dios ã jéihna caá.

* 1:10 1Ts 2.4 * 1:13 Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11 * 1:14 Hch 22.3 * 1:15-16

²¹ Tálttimah, Siria baác, Cilia baácna but naóh jibidih wã bejep jĩ.

²² Caanná wã jib bejehah, Judea baácboó jumnit Jesúhwã weemdih ĩ jwãáh jwuhcap jĩ.

²³ Ded pah wã chãjat doonádihjeh ĩtát joyóp tajĩ. “Jãtuh jwiıt Jesúhwãdih yeejép chãjna, táini doonádih jwiıtdih cádahat túutniji buu caán doonádihjeh jwãub naóhna caá ã chãjap, cáacwã Jesúsdi h ĩ jepahat pínah niijná”, ĩt niij míc wéhenap wut jĩ.

²⁴ Páant wã túut numát doonádih joinit, “Paá, caandih mat táı teo wáacap taga”, Diosdih búdí ĩt niij wēi naáwáp wut jĩ.

2

Cristo ã naáwát túutnit maáta Pablodih ĩ wēi jwãáát

¹⁻² Catorce jópchi táttimah, Diosboó weemdih Jerusalén tútchina ã bejat túutuchah, Bernabéjĩh caanná wã jwãub bejep jĩ. Pánih bejna, Titodihbut jwĩ numah bejep jĩ.* Caánboó judío nihcanni, jwĩ nuowã ĩ wutah pah bóodcanni ã jumup jĩ. Caanná jwãibina, caánboó jumnit Jesúhwã ĩ maátajeh ĩ míc wáacachah, judíowã nihcannitdih táini doonádih ded pah wã bohéatdih queédih wã naáwáp jĩ. Pánih naóhnit, ded pah wãpĩ bohéatdih queét ĩ táı jéihyatdih wã náah yacap jĩ. Pánih jéihcan, wã bohéatdih

ĩ wēicah, wã tewat buudní ãta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wã bohéatdih jéihnit, ĩ táı weñep jĩ.

³ Páant wã naáwáchah wēi joiná, Tito bóodcanni ã jumuchah yuhna, “Meembút ma bóodat túutú”, caandih ĩ niijcáp jĩ.

⁴ Queét maáta biícđih jwĩ míc wéhe láa, jwiıt Jesúhwã nihat biícđih jwĩ míc wáacachah, biquina “Jesúsdi h jepahnit jwĩ jumna caá”, niij yeenitbut ĩt waadáp jĩ. Pánih waadnit, judíowã nihcannitdihbut ĩ bóodat túutup yuh jĩ. Obohjeéhtih, buu Jesúhwã jumna, jwĩ nuowã ĩ naáwátjidi h jepahcan, Jesúsdi h jeh jwĩ táı jehnah joiná caá. “Páant jwĩ chãjachah, jwĩ ípboó jwiıtdih ã táı enna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant niij jéihnit jwĩ jumuchah enna, jwiıtdih jãihñat túut niijná, ded pah jwĩ chãjatdih jéihina, queét jwĩjeéh ĩt waadáp tajĩ. Pánih waadnit, jwĩ nuowã ĩ naáwátji biíc yoo bó jwiıtdih ĩ jepah beedáát túutup yuh jĩ, páant muntih.

⁵ Páant ĩ wutuchah yuhna, táini doonádih ñi jéihyat pínah niijná, jwiıtboó queédih jwĩ jepahcap jĩ.

⁶ Pánihna, Jesúhwã ĩ maáta táini doonádih ded pah wã bohéatdih joinit, “Ma bohéat pahjeh tih judíowã nihcannitdih ma bohénaá”, niij naóhnit, weemdih biíh wutahdih ĩ bohéat túutcap jĩ. Queét Jesúhwã ĩ maátadi h

* 2:1-2 Hch 11.30; 15.2

“Queétboó chah jéihnit caá”, biquína ĩ niij jenah joyóchah yuhna, dedé pínah weemdíh nihcan caá. Diosboó nihatdih biíc yoobó ã jenah joiná caá.*

7 Queét ded pah wã bohéatdih túi wēinit, “Pedrodih jwiít judíowādh ã bohéat pínah niijná, Dios át ñiojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judíowā nihcannitboodíh át bohé jibat túutap taga”, ĩ múic niijíp jĩ.

8 Judíowādh Pedro ã bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jĩ. Weembút judíowā nihcannitdih wã bohénachah, Dios biíc yoobó ã teo wáacachah, queétbut ĩ túi jepahap jĩ.

9 Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjĩh, Jesúihwã ĩ maáta yoobát, Dios weemdíh búdí ã teo wáacatjidih jéihnit, “Dios yoobópdih át ñio wahap taga, jwĩ déewã nihcannitdih ã naáwát pínah niijná”, ĩ múic niijíp jĩ. Páant niijnít, weemdíh Bernabédihbut búdí wēinit, “Jwĩ túi múic teo wáac jĩh”, niijná, jwĩ múic muj tewep jĩ. Pánih muj teonit, “Yeéb jwĩ déewã nihcannitdih ñi bohéatj pah ñi túi naáwá. Jwiítboó jwĩ déewādhjeh jwĩ naóhbipna caá”, Santiagowã jwiítidih ĩ niijíp jĩ. “Páant tíi ã jumna nah”, jwĩ múic niijíp jĩ.

10 Páant niijná, Jesúihwã moh yéejnitdih jwiítidih ĩ teo wáacat túutap jĩ. Weembút moh yéejnitdih búdí jĩgah ennit, wãpĩ teo wáacna caá. Páant niij múic wéhe péanit,

jwiít Antioquía tútchina jwĩ jwũub bejep jĩ.

Pablo Pedrodih ã jãihñat

11 Túttimah, Pedrobút Antioquía tútchiboó ã jãibínap jĩ. Obohjeéhtih, jwĩ pebhna jãibíniji, yoobópdih ã chãjcat peéh caandíh wã jãihñap jĩ.

12 Nin pah ã chãjap jĩ: Jwĩ ñowã “Jwiít judíowã bóodcannit biíc dih jwĩ jeéméchah ã táican caá”, ĩ niijátj ĩ jumuchah yuhna, Pedroboó jwĩ pebh jwíih jãibína, jwĩ déewã nihcannit biíc dih ã túi múic wēp jwũhap jĩ.* Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewã, Santiago ã chéenwãboó ĩ jãibínachah ennit, jwĩ déewã nihcannitdih cádahnit, Pedroboó “Bũũ jãinít bóodat túutnit weemdíh jãihná”, niijná, ĩjeéh ã jwũub múic wēpcap jĩ.

13 Páant ã yee bũũgúchah ennit, bita jwĩ déewābut caandíh múic jéih ennit, queétbut biíc yoobó ĩ cádahap jĩ. Bernabé yuh buca túi jéihni jumna yuhna, queét ĩ chãjat biíc yoobó caanbút ã cádahap jĩ.

14 Pánih cádahnit, “Nihat Jesúdhjeh jepahnitdih Dios biíc yoobó ã wēi enna caá”, ĩpĩ niij bohéat pah queét ĩ cádahap jĩ. Páant ĩ cádahachah ennit, nihat Jesúihwã ĩ joyóchah, nin pah Pedrodih wã niij jãihñap jĩ: “Meém judío jumna yuhna, Jesucristodih jepahna, jwĩ ñowã ĩ naáwátjidih ma túi jenah joí cádahap jĩ. Pánih cádahnit,

* 2:6 Dt 10.17 * 2:12 Hch 11.2-17

judíowã nihcannit ï chãjat pah queét biíc dih ma táí jeémp jwuhup be. Obohjeéhtih, buu queétdih cádahnit, jwĩ nuowã ï naáwátjidih ma jwúub jepahachah ennit, queét jwĩ déewã nihcannit nin pah ï niíj jenah joiná nacaá: ‘Pedro páant ã jwúub jenah joyóchah, queét judíowã ï nuowã ï naáwátjidih jwiíttdihbut jepahat caá náahap’, ï niíj jenah joiná nacaá. Páant ma chãjat ã táícan caá”, Pedrodih wã niíjíp jĩ.

Jesúsdih táí jenah joinítdih Dios ã wěi enat

¹⁵ Jwĩ nuowã judíowãjeh ítát jumup tajĩ. Pánihna, jwiíttdih ï jaimená judíowãjeh muntih jwĩ jumna caá. Pánih jumnit, Dios ã wutatdih jéihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, queét judíowã nihcannit Diosdih ï jéihcan caá.

¹⁶ Pánihna judíowã jumna yuhna, caán wutatdih jwĩ jéih jepah beedácatdih jwĩ jéihna caá. Caandíh jepahcat jíib “Queét táínit caá”, jwiíttdih Dios ã niíj encatdihbut jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh táí jenah joinít jwĩ jepahat jíib, “Queét táínit caá”, Dios jwiíttdih ã niíj enna caá. Pánih jéihnit, jwiíttdih judíowã yuhna, Jesucristodihjeh táí jenah joinít, jwĩ jepahap jĩ, “Queét táínit caá”, Dios jwiíttdih ã niíj enat pínah niíjná. Jwiíttdih cáacwã Moisés ã wutatjidih jéih jepah beedácanit míic jwĩ jumna caá. Pánihna,

caandíh jwĩ jepahcat jíib, “Queét táínit caá”, Dios ã niíj encan niít. Caandíh jéihnit, “Caán wutatdih jóí waadánachah, Dios jwiíttdih ã táí wěi enna caá”, jwĩ niíj jenah joicán caá.*

¹⁷ Pánihna, Cristodih jepahnit, “Queét táínit caá”, Dios jwiíttdih ã niíj enat pínah niíjná, caán wutatdih cádahna caá jwĩ chãjap. Obohjeéhtih, páant jwĩ cádahachah ennit, bita jwĩ déewã caán wutatdih táí jepahat táítnitboó “Queét jwĩ déewã nihcannit pah yéej chãjnit ï jumna caá”, jwiíttdih ï niíj jenah joiná caá. Páant ï niíj jenah joyát pah jwiíttdih jenah joinít, “Moisés ã wutatjidih cádahat táítnit, Cristo jwiíttdih ã yéej chãjat táítna caá”, jwĩta niíj jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, “Jesucristodih jepahna, Moisés ã wutatjidih jwĩ cádahat jíib, yéejnit jwĩ jumna caá”, jwĩ niíj jenah joicán caá.

¹⁸ Cáacwãdih nin pah wãpĩ niíj naóh bohéna caá: “Diosjeéh táí jumíhna, jwĩ nuowã ï naáwátjidih jenah joicán, Jesucristoboodíh jeh táí jenah joinít, jepahat caá náahap”, wã niíjná caá. Obohjeéhtih, páant niíj bohéniji jwúub táítnit nuumnít, “Diosjeéh táí jummat táítnit niíjná, jwĩ nuowã ï naáwátjidih táí jepahat caá náahap”, niíj naóh bohéna, yéej chãjni yoobát wãta jum tagaá.

¹⁹ Moisés ã wutatjidih

* 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22

weémboó túi jepahcanni jumna, caandih yap yohni wā jumna caá. Pánih yap yohni wā jummatdih jéihna, “Caandih wā jepahcat jíb, Dios weemdih ā wēi encan caá”, wā niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, Dios biíc dih túi jummat túut niijná, caán wutatdih jenah jói cádahnit, Jesucristoboodihjeh túi jenah joinít, wā jepahna caá.

²⁰ Caánboó weemdih oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wun wāhachah, weembút ājeéh biíc dih wanni pah wā jumna caá. Pánih wanni pah jumna, weém wā jenah joyát dihjeh chāj cádahnit, Cristoboodih túi jenah joinít, jepahna caá wā chājap.*

²¹ Pánihna, “Dios jwiít dih búdí ā oyochah, Cristo ā wun wāhat dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutatdih jepahat jíb jeh ājeéh jwī túi jumachah, Cristo ā wun wāhat dedé pínah āta nihcan tagáa.

3

Jesucristodihjeh jepahat caá náahap

¹ ¡Yeéb Galacia baácdih moón Jesúihwā jenah joicánnit ní jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wun wāhat doonádih yoobópdih yeebdih wā naáwáp jī. Páant wā naáwát dih ní túi jepahachah yuhna, buu ¿Dépanih tigaá bitaboó yeebdih mácah ī naáwáchah joinít, ní jepah?

² Nindih wāát jenah jói en tigaá: ¿Moisés ā wutatjidih ní jepahat jíb níit Túini Espiritu níjeéh át jwíh jum? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádih joiná, Cristodih túi jenah joinít, ní jepahachah, níjeéh át jwíh jumup be.

³ Túini Espiritu ā teo wáacatjéh Cristodih ní jwíh jepahna yuhna, ¿Dépanih tibeé buu jwáub túut nuumnít, ní jenah joyát dihjeh Moisés ā wutatjidih jepahna caá ní chājap? Pánih chājna, jenah joicánnit ní jumna caá.

⁴ Túini doonádih ní jepahatji jíb dawá láa túini yeebdih át yapjip tagáa. ¿Páant yeebdih ā túi yapatjidih ní quíib buadá níit? Oboh pohba páant yapna át chājjican tagáa.

⁵ ¿Ded pah ní chājatji jíb tibeé Dios yeebdih Túini Espiritudih át wāhji? ní jenah joyóchah. Moisés ā wutatjidih ní jepahat jíb nihcan, áih túini doonádih joinít, Cristodih ní jepahat jíb, yeebdih Túini Espiritudih át wāhup taga. Páant ā jumachah, Jesucristodih ní túi jepahat jíb cáacwā ī jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjéh yeebdih ā chāj júutat túutna caá.

Abraham Diosdih ā túi jenah joyát

⁶ Buu, jwī nuu Abraham ded pah ā chājatjidih jwī jenah joyát dée caá. Dios caandih ā naáwát dih át túi jenah joyóp wut jī. “Meemdih

wã túi chãjbipna caá”, Dios ã niijíchah, ã túi jenah joyát jíib, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh ãt niij enep wut jĩ.*

7 Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut páant túi jenah joinít, Abraham ã jwimená panihnít jwĩ jumna caá.*

8 Judíowã nihcannitbut Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ã niij enna caá. Páant ã niij enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádih Abrahamdih jãtíh ãtát naáwáp wut jĩ: “Weemdíh ma túi jenah joyát jíib nihát nin baácdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

9 Pánihna, Abraham caandíh ã túi jenah joyóchah enna, Dios caandíh ã túi chãjatji pahjeh, bũ láabut det Diosdih túi jenah joinít dih bíic yoobó ã túi chãjbipna caá.

10 Obohjeéhtih, ded “Moisés ã wutatjidih jepahíhna, Dioíh wã jumbipna caá”, niij jenah joinít dih búdí peéh chãjat ã jumbipna caá. Nin pah Moisés ãt niij daacáp tajĩ: “Ded wã wutatjidih túi jepah beedáccannidih búdí peéh chãjat ã jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

11 Bíih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Diosdih túi jenah joí, jepahnitboodíh ‘Queét túinit caá’, Dios ã niij enbipna caá. Pánih jepahna, páantjeh Diosjeéh

ĩ túi jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.* Páant ã niijátji yoobópdih ã jumachah jéihnít, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Ded Moisés ã wutatjidih ã jepahat jíib “Caán túini caá”, Dios ã niij encan niít.

12 “Ded Diosdih túi jenah joinít, ã jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ã niij enbipna caá. Ded weemdíh Dios ã wutat tútatjidih túi jepah beedánijeh Dios bíicdih ã túi jumbipna caá”, Moisés ãt niij daacáp tajĩ.*

13 Jwiít nihát caán wutatdih jwĩ túi jéih jepah beedácah, jwiít dih Dios ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat jwiít dih ã jumachah ennit, Cristoboó caán ã peéh chãjat déedih jíib chãjnit, jwiít dih ãt wan wũhap wut jĩ. Caandíh cruzboó ã péoh dodh mawat pínahdih jenah joinít, jon jãtíh nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Ded máa nahdih ã mao yaíhniboó búdí peéh chãjni ã jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

14 Páant ã niij daacátji pahjeh tih Cristo nin baácboó ã jumachah, caandíh ãt yapap tajĩ. Caandíh páant ã yapatji jíib, “Nin baácdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, Abrahamdih ã niijátji pahjeh tih jwĩ déewã nihcannitdih Dios ãt túi chãjap taga. Páant Cristo ã wan wũhachah, caandíh túi jenah joinít, jwĩ jepahachah ennit, “Túini Espíritudih wíih cáacwãdih wã wũhbirna

* 3:6 Gn 15.6; Ro 4.3 * 3:7 Ro 4.16 * 3:8 Gn 12.3 * 3:10 Dt 27.26 * 3:11

Hab 2.4 * 3:12 Lv 18.5 * 3:13 Dt 21.23

caá”, ã niijátji pah jwiít dih át wuhap jĩ.

Dedé pínah tigaá Moisés ã wutajji

15 Wã déewã panihnitá, Dios jwĩ n̄o Abrahamdih ded pah ã chãjatjidih yeéb ñi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít cãacwã jwĩpĩ chãjatdih yeebdíh wã náhniabipna caá. Jwiít biíhdih nin pah jwĩpĩ niij naóhna caá: “Nin pah meemdíh wã chãjbipna caá”, jwĩ niijná caá. Páant jwĩ niijátjidih biíhboó ã jéih jwáub túat n̄umcán niít. “Páant ã niijátji pah ã chãjcan niít”, bitaboó í jéih niijcán niít.

16 Caán jwĩ niiját pahjeh m̄antih, Dios jwĩ n̄o Abrahamdihbut nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Weemdíh ma túi jenah joyát jīb, nihat baácdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, caandíh, ã j̄imadihbut át niijíp wut jĩ. Páant niijná, nihat ã j̄imená yoobát dihjeh niijná át chãjcap wut jĩ. Biíc ã j̄ima, túttimah bóo láa j̄umni Cristodih niijná át chãjap wut jĩ.*

17 B̄uu yeebdíh wã túi jéihya naóhbiipna caá: Jwĩ n̄o Abrahamjidih “Meemdíh wã túi chãjbipna caá”, Dios ã niiját túttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat túttimahna Moisésjidih át wutat tútup wut jĩ, ãih cãacwã í jepahat pínah niijná. Pánih wutna yuhna, “Abrahamdih wã jwíih niijátji pah,

túat n̄umcánjeh, biíc yoobó wã péabipna caá”, Dios át niijíp wut jĩ.*

18 Pánihna, Dios biícdih jwĩ túi jumat pínah Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahat jīb nihcan caá. Páant ã j̄umuchah nihna, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pah, caandíh jwĩ túi jenah joyát jīb ãta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh m̄antih, jwiítbut caandíh jwĩ túi jenah joyóchah, “Yeéb táinit caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá.*

19 Páant ã j̄umuchah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatdih át naóhji? Abrahamdih páant ã niijátji túttimah, caán wutatdih át naóhji taga, jwiít cãacwã yéej chãjnit jwĩ jumatdih jwĩ jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ã naáwátji túttimah, caán wutat jwiít dih át j̄umap jĩ, púú Abrahamji ã j̄ima Cristo cãac j̄umnit, ã wun wuh láana. Dios ã wutatdih ãih ángelwãboodíh Moisésjidih át naóh yapaat tútup wut jĩ. Queét Moisésdih cãacwãdih í jwáub naóh yapaat tútup wut jĩ.*

20 Caán wutatdih Moisésdih ã naóh yapaat tútuchah, Dios caanjéh pohba cãacwãdih át naóhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, “Meemdíh túi chãjnit, ma j̄imajĩh nihat cãacwãdihbut wã túi chãjbipna caá”, Abrahamboodíh niij naóhna, caanjéh páant át niij naáwáp wut jĩ.

* 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40 * 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

Cristo nihat Moisés ã wutajjidih ã péaat

21 ¿Dios Moisésdih ã wutajjidih naóhna, Abrahamdih ã niijátjidih “Wã niijátji pah wã péacan niit”, nij niit át chãjap? Páant át niijícan tagaá. Abrahamdih ã niijátji pahjeh biic yoobó ã péabipna caá. Dios biíc dih túi jumat túut niijná, ã wutatdih jepahna, caán láa bácah, ã wutatjidih jwĩ túi jepah beedánachah, dedé peéh chãjat jwiít dih ãta wihcan tagaá.

22 Obohjeéhtih, jwiít nihat cãacwã yoobó yéej chãjnit miic jumna, jwĩ yéejatdih jwĩ jéih cádahcatdih Dios naáwátboó ã naóhna caá. Páant jwĩ jumachah, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh mantih, jwiítbut Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, jwiít dih Dios ã túi abbipna caá.

23-24 Bũũ láa, Dios biíc dih túi jumat túut niijná, ã wahni Cristodih túi jenah joinít, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ã jũwát pínah jãtih, Moisés ã wutatjidih túi jepahíhna yuhna, yéej chãjnit jumna, jwĩ jéih jepahcap jĩ. Páant jwĩ jepahcat jíib, Dios búdí ã peéh chãjnit pínah jwĩ jumap jĩ. Páant jwĩ jumatdih jéihnit, jwiít dih túi ubni pínahdih jwĩ bidip jĩ. Pánih bidnit, Cristoíh táini doonádih joinít, caandíh jwĩ jepahap jĩ, “Queét táinit caá”, Dios jwiít dih ã niij enat pínah niijná.

25 Pánihna, Dios biíc dih

túi jumat túut niijná, bũũ Cristodih jwĩ túi jenah joiná caá. Páant jwĩ jumachah, caán wutatboó jwiít dih bohéni panihni ã nihcan caá, bũca.

26 Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihat Dios ã weh ñi jumna caá.

27 Cristo ã wēpatjĩh daabánit jumna, caán biíc dih jwĩ jumachah, “Wã wũáh ã jumat pahjeh tih yeebbát ñi jumna caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá.

28 Pánihna, Cristo biíc dih jumna, chéne poómp jwĩ nihcan caá. Pánih biic poómpjeh jumna, “ ‘Jwiít judíowã nihcannit, queét judíowádih mácah caá’, Dios ã niij enna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Teo wãhnit, teo wãhnit nihcannitdihbut; neoná, yaádh dihbut “Nit mácah caá”, Dios ã niij encan caá. Pánihna, yeéb nihat Cristoíhwã jumna, biic poómpjeh tígaa ñi jumap.

29 Cristoíhwã jumna, Abraham jũimená panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, Diosdih Abrahamji ã túi jenah joyát jíib caandíh ã niijátji pahjeh mantih, Jesús dih ñi túi jenah joyóchah, yeebdíhbut ã túi chãjbipna caá.

4

Teo wãhnit nihcan, Dios ã weh jwĩ jumat

1-2 Ded pah jwiít cãacwã biíh jwĩpĩ chãjatdihbut yeebdíh wã jwũub náhniabipna caá. Ded ã íip ã éemp wanat túttimah, áih bíi

déedih áih pínah á jãmũchah yũhna, páantjeh wébít á jãm jwũhũchah, caandíh en daonít í jéih yapa jwũhcan caá. Pánih bíboh jwũhcah, caandíh en daonít í níjját pah chãjat caá náahap. Pánih jãmna, teo wãhni pahjeh á jãmna caá. Obohjeéhtih, á íp á jenahatji láa á juyúchah, áih pínahdih caanjéh á bíbohþipna caá.

³ Pánihna, jwiít cãacwã Jesucristodih jwí jepahat pínah jãtíh, caán wébít panihnit jwí jãm jwũhũp jí. Pánih jãm jwũhni, jwí nũowã ded pah í naáwátjidih yap yohatdih úumna, jwíþí jepahap jí.*

⁴⁻⁵ Páant jwí jãmũchah yũhna, á jenahatji láa á juyúchah, Dios á wãúhdih nin baácna át wah bojþip taga. Páant á wah bojni jwí wãúh panihniyeh át cãac jãmũp wũt jí. Judío wili caandíh mi weh jãmũchah, Moisés á wũtatjidih caandíhþut túi jepahat át náahap wũt jí. Jwiítboó caán wũtatdih yap yohnit jwí jãmũchah, á weh yoobát jwí jãmũt pínahdih náah yacna, Dios á wãúhdih át wũn wũhat túutũp wũt jí, jwí yéejat peéh chãjat déedih á jíb chãjat pínah níjjná.

⁶ Yeebbút á weh ñi jãmũchah, Dios wãúh Jesucristojeéh jãmni Túini Espíritudih yeebdíhþut át wah bojop wũt jí. Páant ñijeéh jãmna, á teo wáacachah, “Paá”, úumcanjeh Diosdih ñi jéih níjjná caá.

⁷ Pánihna, á weh jãmna, bũũ teo wãhni panihnit nihcan caá, bũca. Páant á weh yoobát ñi jãmũchah, yeebdíh búdí á túi chãjþipna caá.*

Pablo Galacia baácðih moón Jesúíhwãdih á úum yacat

⁸ Jon jãtíh yeéb Diosdih jéih jwũhcannit jãmna, ñi pãpninadih túi jenah joinít, “Nin pah wã chãjachah, caán weemdíh á túi chãjþipna caá”, ñiþí níj jenah joyóp yũh jí. Pánih chãjnit, Dios yoobát á teo wáacat pínahdih bidcan, neméþwã í teo wáacat pínahdih bidna ñi chãjap jí. Pánih chãjna, queétdih teo wãhni panihnit ñi jãmũp jí.

⁹ Pánih jãmna yũhna, bũũ jwũh Dios yoobátðih ñi jéihyechah, caanbút yeebdíh á jéihna caá. Páant caandíh jéihna yũhna, ¿Dépanihna bũũ cãacwã oboh í jenah joyátjíljhjeh í naáwátðih ñi jwúũb jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñaíhna yũhna, ñi þujácan níít. Páant ñi þuujácat pínahdih jéihna yũhna, ¿Dépanihna ñi nũowã í naáwátðih yap yohatdih úumnit, teo wãhni panihnit ñi jwúũb jãm?*

¹⁰ Bũũ Diosdih weñat túut níjjná, nin pahþut ñi chãjna yũh caá: Jwiít judíowã jwí nũowã í naáwátjidih jepahnit, jwí wéi láa ded pah jwíþí chãjat pah yeebbút bíic yoobó ñi chãjna caá. “Pánih chãjna, jwí túi jãmþipna caá”, ñi níj jenah joiná yũh caá.

* 4:3 Col 2.8,20

* 4:7 Ro 8.15-17

* 4:9 Col 2.8,20

11 Páant ñi niij jengah joyóchah, yeebdíh búdí úum yacnit, “Weém queédih túini doonádih búdí wã bohénachah yuhna, ¿buední pínah niit át jumap?” wãpĩ niij jengah joiná caá.

12 Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumna, yeebdíh bohé láa, weemdíh yeejép ñi chãjcap jĩ. Pánihna, bũ biíc yoobó weemdíh yeejép chãjcan, nin wã naáwát pínahdih ñi túi jepahaá: Yeebdíh bohénadih bejna, Moisés ã wutatjidih jengah joicán, Cristodihjeh yeebdíh wã jepahat túutap jĩ. Pánihna, bũ Cristodihjeh wã túi jengah joyát pah, yeebbát biíc yoobó ñi túi jengah joyoó.

13 Nindih ñi náhninaá: Tubit wanna, ñi pehbboó chão jwáhnit, yeebdíh túini doonádih wã jwíh naáwáp jĩ.*

14 Páant wanni wã jumuchah yuhna, “Pablo dedé pínah nihcan caá”, niijcánjeh, yeéb weemdíh ñi bacat túutcap jĩ. Pánih bacat túutcan, Dioíh ángeldih, Jesucristodihbut ñi weñat pah, weemdíh ñi túi wēi jwãáap jĩ.

15 Pánih wēi jwãáhnit, nin pah ñi jumatjidih wã náhnina caá: Weemdíh búdí teo wáaquíhna, dedé wã náhatdih wãhna, ñíih quíbnadih ñita wãat wãh tagaá. Pánih wēinitji yuhna, ¿dépanih tigaá bũ wã wihcah, ñi weñatji ã bej?

16 Wã bohénitji jumna yuhna, ¿bũ yoobópdih

yeebdíh wã naáwátji jíib, weemdíh ñi en jũih niit?

17 Ñi pebhna juibínitboó “Búdí jwĩ teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, i jengah joyátboó mácah ã jumna caá. Páant i niijíchah yuhna, wã bohéátjidih, jwiitdihbut yeebdíh i cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, ñijeéh jumnit, i bohéátboodih ñi jepahat pínahdih i náah yacna caá.

18 Jwiit cáacwã bita i túi bejat pínahdih yoobópdih náah yacachah, ãpĩ túina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwĩ jengah joyóchah, ãpĩ túican caá. Ñijeéh jumna, wãpĩ túi teo wáacap jĩ, ñi túi jummat pínah niijná. Bũ ñijeéh wihcan yuhna, biíc yoobó ñi túi jummat pínahdih wã náah yacna caá.

19 Yeebdíh búdí wã oyochah, wã weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wã náhni dahwana caá. Pánih búdí mácah jengah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tubani wã jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo ã jummatji pah yeebbát ñi jummat pínahdih búdí wã náah yacna caá.*

20 Butéh ñijeéh wã jumuchah, áta túi tagaá. Pánih biíc dih jumna, jũihcanjeh naóhnit, yeebdíh wã jéih míic wéhenachah, chah áta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jengah joiná caá wã chãjap.

Agar Sarajĩh ded pah i

* 4:13 Hch 16.6

* 4:19 Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10

jumatji

21 Yeéb weemdih ñi joi jwúhuú. Biquína Diosjeéh táí jumíhna, jwiít judíowā jwī n̄owā ī naáwátjidih ñi jepahna yuh caá. Caandih jepahíhna yuhna, ded pah ī naóh daacátjidih ñi táí beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, nin pah Moisés ā daacátjidih wā naóhbpna caá, ñi táí beh joyát pínah niijná:

22 Abraham chénewā āt weh jumup wut jī. Caandih teo wāhnih Agar biíc mit wūh jumup wut jī.* Ā áa yoobát Sarabú biíc mit wūh jumup wut jī.*

23 Pánihna, caandih teo wāhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumup wut jī. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátjidih jwī náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios ā niijátjidih ā táí jenah joyátji pah, jwiítbut Cristodih táí jenah joinít jumna, Sara mi jumená panihnit jwī jumna caá. Pánih jumnit, Dios pebhboó jumni jáap Jerusalén táchidih moon pánihnit jwī jumna caá.

24-25 Queét chénewā yaáhdih ded pah ā yapatji jwiítidih ā táí naóhna caá. Teo wāhnih Agardih jenah joinít, Arabia baácboó jumni Sinaí jeéboodih jwī jenah joiná caá. Caán jeéboó Dios Moisésdih ā wutatjidih āt wūhup wut jī, jwī n̄owā ī táí jepahat pínah niijná. Caán wutatdih jepahna, teo wāhnit pah īt jumup jī. Pánihna, Agar teo wāhnih mi jumap pah, jwiít cāacwā caán jeéboó

ā wutatjidih jepahíhnit, jwiítbut teo wāhnit panihnit jwī jumna caá. Páant ā jumuchah, caán Sinaí jee pánihni teo wāhnih Agar mit jumup jī. Pánihna, caánt teo wāhnih caán jee pánihnih mi jumap pah, b̄uu Jerusalén táchidih moón caán wutatdih jepahíhnit, mi jumená panihnit ī jumna caá. Pánih jumnit, queébut biíc yoobó teo wāhnit panihnit jumna, Dios weh ī nihcan caá.

26 Obohjeéhtih, teo wāhcannih Saraboodih jenah joinít, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátjidih jwī náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios ā niijátjidih ā táí jenah joyátji pah, jwiítbut Cristodih táí jenah joinít jumna, Sara mi jumená panihnit jwī jumna caá. Pánih jumnit, Dios pebhboó jumni jáap Jerusalén táchidih moon pánihnit jwī jumna caá.

27 Dios naáwátidih naóh yapani Isaías jwī éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinít, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah ā yapat pínahdih Dios āt jenah joyát t̄ut̄up jī. Caandih jenah joinít, nin pah āt niij daacáp tajī:

“Weh wihcannih, búdí ma wēi ñaacá. Weép jumna t̄ubatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma

* 4:22 Gn 16.15 * 4:22 Gn 21.2

jūimená dawá jūmnit, meemdih teo wūnih mi jūimená chah ī jumbipna caá. Pánihna, ma túi weñeé”, át niij daacáp tajī. (Is 54.1)

Páant niij daácnit, chah dawá mi jūimená ī jumat pínahdih naóhna, jeáboó jūmni Jerusalén tútchiboó dawá Jesucristodih jepahnitji ī jumat pínahdih niij naóhna át chājap tajī. Agardih Abraham ā yohat pah nin baácboó jūmni Jerusaléndih ī yohat pínahdihbut niij naóhna át chājap tajī.

28 Pánihna, Dios ā niijátji pahjeh Sara wūh Isaac át cāac jūmup wut jī. Pánihat pah, “Weemdih ma túi jenah joyát jūib, nihat baác dih moondih wā túi chājbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pah, Cristodih jepahnit ni jūmūchah, yeebdihbut át túi chājap taga.

29 Queét chénewā ā wehdih ded pah ā yapatjibut jwiít dih nin pah ā bohéna caá: Dios ā niijátji pahjeh Túini Espiritu ā teo wáacachah, Isaacji át cāac jūmup wut jī. Páant ā cāac jūmūchah ennit, ā úud jeñé Ismaeljiboó caandih enihcan, yeejép át chājap wut jī.* Būubut ā chājatji pahjeh jwī nūowā ī naáwátjidih jepahihnitboó jwiít Cristodih jepahnitdih yeejép ipī chājna caá.

30 Páant yeejép ī chājachah yuhna, Moisés nin pah ā niij daacátjidih jwiít dih túi jenah

joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijchah, Dios át jepahat tútup wut jī: ‘Jwiít dih teo wūnih wūh, Ismael, míih bií déedih ā jéh bíbohcan niít. Jwī wūh yoobát Isaacboó caandih ā bíbohbiipna caá. Pánihna, jwiít dih teo wūnihdih mi wūhjih biáboó ma bejat tútú’, mit niijp wut jī”, Moisés át niij daacáp tajī.* Páant ā niij daacátjidih jenah joinít, jwiít Isaac panihnit jwī jūmūchah, Dios caandih ā túi chājat pah, jwiít dihbut ā túi chājbipna caá.

31 Pánihna, wā déewā panihnitá, teo wūnih Agar mi jūimená panihcan, teo wūhcannih Saraboó mi jūimená panihnit jwī jūmna caá.

5

Teo wūh nit panihnit jwī jumatdih Cristo ā cádahat tútat

1 Teo wūh nit panihnit jwī jūmcat pínah niijná, Cristo jwiít dih át wən wūhup wut jī.* Páant ā wən wūhūchah, “Caandih túi jenah joiná, Dios biíc dih wā túi jumbipna caá”, niijnít, caandih ni jepahap jī. Pánih jepahnit, “Moisés ā wətatjidih wā túi jepahachah, Dios weemdih ā túi enbipna caá”, ni niij jenah joicá bojoó. Jesús dih cádahcanjeh, túi wəp nūh nit panihnit ni jūmū. Pánih

* 4:29 Gn 21.9 * 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36

jumnit, bita ì wutatdih jepah-canjeh, teo wāhñit panihñit ñi jwūub waadcá bojoó.

2 Weém, Pablo, nindih wā naáwáchah, ñi túi jenah joyóó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwī túi jumbipna caá”, niij jenah joinít, ñi míic bóodat túutuchah, Cristo yeebdíh ā wun wāhatji dedé pínah āta nihcan tagaá.

3 Būutéh wā niiját pah, wā jwūub naóhbiipna caá. Ded bóodat túutniiboodíh nihát Moisés ā wutatjidihbut jepah beedáát caá náahap.

4 Diosjeéh túi jumat túut niijná, caán wutatdih túi jepahíhñit jumna, yeebjéh Cristoboodíh ñi cádahna caá. Pánihjepahíhna, Dios yeebdíh oinit, ā teo wáacatdihbut míic jáhna caá ñi chājap.

5 Obohjeéhtih, jwiitboó Túini Espíritu ā teo wáacatjīh Cristodih jwī túi jenah joiná caá. Páant jwī túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, jwiitdih Dios ā niij enna caá. Páant niij ennit, ā pehbhoó jwī juibínachah, jwiitdih ā túut nuúm péabipna caá. Páant ā túut nuúm péanachah, túinit yoobát jwī jumat pínahdih jwī pāina caá.

6 Pánihna, jwiit Jesu-cristoíhwā bóodnit jumna, bóodcannitbut jwī jumuchah, Dios jwiitdih biíc yoobó ā enna caá. Cristodih túi jenah joiná, bitadih túi oinit, teo wáacnit jwī jumuchah ennit, Dios jwiitdih ā túi wēibipna caá.

7 Wā déewā panihñitá, yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, túini dooná yoobátidih ñi túi jenah joyóchah yuhna, ¿déhe tibeé yeebdíh cádahat túutni?

8 Dios yeebdíh ñioniboó queétdih páant āt naáwát túutcan tagaá.

9 Nindih ñi náhninaá: Búdí pan pínahdih ā paa béjat pínah niijná, bainíbit paáát túutnijeh ā náahna caá. Pánihat pah, wā túttimah jáóhñit, yeebdíh mácah ì bohénachah, daocáñnit yuhna, dawá yeebdíh ì túut nuumát túutna caá.*

10 Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesúsdih wā túi jenah joyóchah, weemdíh weñanit, nin pah ā niij jenah joyát túutna caá: “Jwī Maáh queétdih ā túi teo wáacbiipna caá, queétdih mácah ì bohéátidih cádahñit, wā bohéátjidih yoobópdih ì jwūub jenah joyát pínah niijná”, ā niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh yéjaniboodíh Dios búdí ā peéh chājbiipna caá.

11 Wā déewā panihñitá, queét mácah naóhñit weemdíh nin pah ì niij yeena caá: “‘Bóodat túutnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá’, Pablo āpī niij naóh bohéna caá”, ì niijná yuh caá. Páant wā bohénachah nihna, queét weemdíh yeejép ìta chājcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo ā wun wāhatjidih wā bohéat peéh weemdíh ì jáihna caá.

* 5:9 1Co 5.6

¹² Pánihna, bóodat túatnitboó, yeebdíh yeejép ĩ chājat peéh, biáboó ĩ beje naáh.

Oina, wutatdihbut jwī jepahat

¹³ Wā déewā panihnitá, “Wā wutatdih jepahna, wājeéh ĩ túi jum̄bipna caá”, Dios yeebdíh ñionit, át niij jenah joicáp jī. Obohjeéhtih, watnit panihnit jum̄na, “Buu caán wutatdih jepahcan, ded pah yeejép wā jenah joyátdihjeh wā chājbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Páant niij jenah joicánjeh, búdí oinit, ñi túi míc teo wáacá.*

¹⁴ Moisésjiboó nin pah át niij wutap jī: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadihbut oinit, ma túi teo wáacá”, át niijp jī.* Pánihna, bitadih túi oina, niihat biíh ā wutatdihbut túi jepahna caá jwī chājap.*

¹⁵ Nuñúpwā ĩ míc chāacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjéhbut tubit míc jūihna caá ñi chājap. Páant ñi chājatdih cádahcan, yeebjéh ñi míc yéjea beedábipna caá.

Túini Espíritu ded pah jwiútdih ā náah yacat

¹⁶ Nin pah yeebdíh wā niij wēp naóhna caá: Túini Espíritu ā teo wáacatjīh ded pah yeebdíh ā náah yacat pahjeh ñi túi jum̄ú. Pánih jum̄na, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chājcan niít.

¹⁷ Ded pah jwiútdih yeejép jwī náahatdih chājna, Túini Espíritudih en jūihnit dée pah jwī jum̄na caá. Caán

ā náah yacatdih chājna, jwī náahatboodíh jwī chājcan niít. Páant ā jum̄chah, ded pah yeejép jwī jenah joyátdihjeh chājcan, Túini Espíritu ā náah yacatdih chājat caá náahap.*

¹⁸ Túini Espíritu ded pah ā náah yacatdih chājnit jum̄na, “Diosjeéh wā túi jum̄at túat niijná, Moisés ā wutatjdih túi jepahat caá weemdíh náahap”, ñi niij jenah joicán caá.

¹⁹ Diosdih jepahcannitboó yeejép ĩ jenah joyátdihjeh chājnit, nin pah ĩ chājatdih jwiútdih niihat jwī jéihna caá: Yéej chājnit, yéej chājatdih jenah joinít, tíic jenah joicánjeh ĩ náah chājnit ĩ jum̄na caá.

²⁰ “Nin weemdíh teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih niij wēinit, jíóhnit, míc eníhcannit, míc jūihnit, bita ĩ bíbohadih en ñinahnit, waícanjeh íjnit, bitadih teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétjeh maáta pah jenah joinít ĩ jum̄na caá. Míc en jūihnit, tútchi wahnit, “Yeéb mácah moón caá”, niij en jūihnit ĩ jum̄na caá.

²¹ Bita ĩ túi jum̄chah en íjnit, máihnit, máihñatdih yaádh metatdihbut bidnit, búdí babhbat dooná jum̄at joiná wēinit ĩ bejna caá. Pánihat caá yéej jenah joinít, ĩpī chājna caá. Játih yeebdíh wā niiját pahjeh, buubut wā jwúub niij naóhna caá: Det pánih chājnit Dios ā maáh jum̄apboó ĩ jéih jum̄can caá.

²² Obohjeéhtih, Túini

* 5:13 Mt 20.26

* 5:14 Lv 19.18

* 5:14 Ro 13.8-10

* 5:17 Ro 7.15-23

Espíritu ã teo wáacatjĩh nin pah jwĩ jumna caá: Dios jwiít dih ã oyat dih jéihnit, túi wēinit, jwiítbut bitadilh jwĩ oina caá. Ɛmcan, táinijeh jwĩ jumna caá. Yóhacan, ded pah bita ĩ chājachah yuhna, queétdih waicanjeh íjcan, táinijeh jwĩ jumna caá. Bitadilh túi teo wáacnit, túi chājnit jwĩ jumna caá. Diosdih, cāacwādhbut ded pah jwĩ niijátji bíic yoobó péanit jwĩ jumna caá.

²³ “Weém chah jéihni wã jumna caá”, jwĩ niijcán caá. Ded pah yeejép chājat jenah joyát ã jūwúchah yuhna, caandíh joyáh bojnit, jwĩ chājcan caá. Páant jwĩ chājachah ennit, “Moisés ã wātattjidih jepahcan, queét yeejép ĩ chājna caá”, det ĩ jéih niijcán caá.

²⁴ Jesucristoíhwã jumna, yeejép chājat jwĩ jenah joyátjidih jwĩ jepah cádahap jĩ.*

²⁵ Pánih cádahnit, Túini Espíritu ã náah yacatboodíh wēi jepahnit, jwĩ chājat dée caá.

²⁶ Pánih chājnit, “Wã déewādh chah wã jéihna caá”, niij jenah joicánjeh, jwiítjeh jwĩ míic íjacan, jwĩ déewã ĩ túi jumuchah ennit, jwĩ en íjca bojat dée caá.

6

Jesúíhwã ĩ míic teo wáacat

¹ Wã déewã panihnitá, ñi túi míic teo wáacá. Pánih míic teo wáacnit, bíic ñijeéh

jumni ã túi chājcatdih ennit, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh caandíh ñi túi míic wéhenaá, túat nūmnít, táinijeh ã jwúub chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeéb míicjehbut ñi túi chāja chaáh, “Yeejépdih chājna”, niijná.

² Ñijeéh jumnit yeejép ĩ yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míic teo wáacna, Cristo ded pah ã náah yacatdih jepahna caá ñi chājav.

³ “Bitá chah túi chājni jumna, dedé teo wáacatdih wã náahcan caá”, ded niij jenah joiná, caanjéh míic yeena caá ã chājav.

⁴ Ded pah ñi chājatdih jenah joinít, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, niij jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chājat túini ã jumuchah, bitadilh ded pah ã yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wēibipna caá.

⁵ Jesús jwiít dih ded pah ã náah yacatdih jepahna, jwĩ jepahcahbut jwiítjeh jwĩ níwat pínah ã jumna caá. Bitaboó jwiít dih ĩ jéih níio wūhcan caá.

⁶ Det túini doonádih bohénitboó queétdih naóhndih ĩ túi teo wáaca naáh, dedé ã náahatdih ã bíbohat pínah niijná.

⁷ Ded pah jwĩ chājatdih jenah joinít, nindih náhniat caá náahap: Jwiít cāacwāboó dedédih jwĩ momochah, caanjéh ã jwúub chíih jūwúchah, caandíh jwĩ bíbohbiipna caá. Túininadilh ñíonit, jwĩ momochah, túini

* 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14

ã chíih jǎóhbiḡna caá. Obo-
hjeéhtih, yeejéḡnadih jwĩ
momochah, túicanni áta
chíih jǎóh tagaá. Pánihat
pah, jwiít cǎacwǎdihbut biíc
yoobó ã jumna caá. Ded pah
jwĩ chǎjachah, biíc yoobójuh
mǎntih jwiítidihbut ã yap-
biḡna caá. Nĩ túi náhninaá,
Dios nihat jéihnidih jwĩ jéih
tíohcan caá. Pánihna, “Weém
wǎ túi chǎjcatdih Dios ã encan
caá”, nĩ niíḡ míc yeeca bojóó.*

8 Ded ã weñat pínahdihjuh
chǎjna, yeejéḡ ã chǎjachah,
ã yéej chǎjat jíib, iiguípna ã
bejbipna caá. Obohjeéhtih,
ded Túini Espíritu ã náah
yacatboodíh jepahna, ã túi
chǎjat jíib, páantjuh Diosjeéh
ã jumbiḡna caá.

9 Dios ã jenahat láa, túi
chǎj cádahcan, túinidih jwĩ
bíbohbiḡna caá. Páant jwĩ
bíbohah pínahdih jéihnit, túi
chǎj chuucán, jwĩ cádahca boj
jíih.*

10 Dedé teo wáacatdih ĩ
náahachah, jwĩ buujáát pah
bóo, nihat cǎacwǎdih jwĩ túi
chǎj jíih. Jwĩ déewǎ panihnit
Jesúihwǎdih bácah, chah jwĩ
míc túi teo wáacat dée caá.

*Pablo naóh péanit, ã túyat
tútat*

11 Nin núodih wǎ chéen ã
daác wúhup be. Pánihna, nin
péeni naáwátidih dahwani wǎ
daacátidih ennit, “Pablojuh
jwiítidih át daác wahap taga”,
nĩ niíḡ jéihbiḡna caá.

12 BHH queét yeebdíh
yee bohénitidih wǎ jwǎub
naóhbiḡna caá. Queét yeebdíh

bóodat túatnitboó jwĩ déewǎ
queétdih ĩ wéi enat pínah ni-
ijná, páant ĩ bohéna caá. Jesús
cruzboó ã wun wúhatjidihjuh
bohéna, queétdih júihnit,
jwĩ déewǎ yeejéḡ ĩta chǎj
tagaá. Páant yeejéḡ yapatdih
náahcan, queét yeebdíh ĩ
bóodat túatna caá.

13 Queét bóodat túatnitboó
Moisés ã wútatjidih túi jepah
beedácan yuhna, yeebdíh
caandíh jepahat túatnit, ĩ
bóodat túatna caá. Bitá jwĩ
déewǎ “Queétboó Gálatasdih
moón Jesúihwǎdih ĩt túi bóodat
túatup tagaá”, queétdih ĩ niíḡ
wéi naáwát pínah niijná,
páant ĩ bohéna caá.

14 Obohjeéhtih, cǎacwǎ
weemdíh ĩ túi wéi naáwát
pínahdih weémboó wǎ bidcan
caá. Pánih bidcan, jwĩ
Maáh Jesucristo cruzboó ã
wun wúhatjidihjuh cǎacwǎ
ĩ wéi naáwát pínahdih wǎ
náah yacna caá. Weemdíh
ã wun wúhuchah, neméḡ
Dioíh nihcannitdih yeejéḡ
ã chǎjat túatuchah yuhna,
weémboodíh ã buujácan niít.
Páant yeejéḡ ĩ chǎjachah
yuhna, wǎ en yaccan niít.

15 Jwiít Jesucristoíhwǎ
jumna, Dios jwiítidih ã
enechah, bóodnit, bóodcannitbut
jwĩ jumuchah, biíc yoobó
dedé pínah nihcan caá. Obo-
hjeéhtih, túiniboodíh jwĩ túat
nũmúchah ennit bácah, búdí
yoobát ã wéi enna caá.*

16 Nin wǎ bohéatidih
túi jepahnit, Diosjeéh
úmcanjuh nĩ túi jumúú. Dios

* 6:7 Pr 22.8; Os 8.7 * 6:9 2Ts 3.13 * 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17

yeebdíh jĭgah ennit, ã teo wáaca naáh. Biíc yoobó ã teo wáacat pínahdih nihat áihwādh wā náah yacna caá.*

¹⁷ Nin wā pée naáwátbit caá: Jwĩ Maáh Jesúsdih teo wūhni wā jumat jíib, weemdíh ĩ puñat yahwítji páantjeh wĩih bácahdih wā duoná caá. Páant yaoh duoní wā jumachah ennit, “Pablo Jesúih táini doonádh Dios ã naáwát túttni nihcan caá”, weemdíh ĩ jwúb níj tac buugáca bojo naáh.

¹⁸ Wā déewā panihnitá, jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatdh búdí oinit, ã túi teo wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wā túyat túttna caá.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.
Pablo

* 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát túttna, yeéb Éfeso tútchidih moón Jesúíhwādhíh wã wahna caá. Dios ã náahat pah Jesucristo weemdíh áih túini doonádih ã naáwát túttni caá. Yeéb Jesucristodih táí jenah joí cádahcannitdih wã daác wahna caá.*

² Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristobut, yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, caán biícđih ñi túi jumat pínah ni-ijná. Weembút yeebdíh búdí wã túyat túttna caá.

Jwiít Cristoíhwādhíh Dios ã táí chājat

³ Jwiít Cristoíhwā caán biícđih jwí jumuchah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íip, jwíh caolihdih búdí ã táí chājna caá. Páant ã táí chājachah jéihnit, caandíh búdí jwí wēi naóhna caá.

⁴ Jwiít áihwādhíh nin pah Dios át chājap wat jī. Nin baácđih ã chājat pínah jātih, Jesucristo biícđih jwí jumat pínah, yéejat wihcannit ã enechah jwí jumat pínahbut niijná, jwiítđih átát ñíojip taga. Pánihna, jwiít Jesúsđih jepahnitdih, “Ma yéejat jīb jumna caá”, jwiítđih ã niijcán niít.

⁵ ã náahat pahjeh jwiítđih oinit, jon jātih nin pah Dios át niijíp wat jī: “Wã wūh Cristo

ã chājatjīh queét wã weh í jumbipna caá”, át niijíp wat jī.

⁶ Pánih oinit, jwiít ã wūh ã oiniíhwā jwí jumuchah, Dios jwiítđih búdí pohba át táí chāj wūhap taga. Páant ã chājatđih jenah joinít, caandíh páantjeh búdí jwí wēi naáwát caá náahap.

⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat jīb buúdaát panihnidih jīb chājna, áih meépdih yohnit, át wan wūhap wat jī.* Pánih wan wūhna, jwiít iiguípna jwí bejat déedih táí ubnit, Satanás ã chéwat tōp panihnidih át watap wat jī. Pánihna, Cristo jwí yéejat jīb ã wūhatđih jéihnit, Diosboó jwí yéejatđih át yoh wūhap wat jī.* Jwiítđih búdí oi jīgah ennit, ã jéih beedáátjīh ã wūhđih páant át táí chājat tútup wat jī.

⁹⁻¹⁰ Jon jātih ã jenah joyátjidih cáacwādhíh ã jéihya jwuhcan yahna, buu jwuhna Dios jwiít áihwāboodíh át beh joyánap taga. Nin pah caá ã jenah joyátji: Cristo nihat ã chājatjīh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, nump bóo tólihboó jumnitđihbut Dios ã ñíoni yeó jáapđih Cristodih maáh ã waadábipna caá. Páant maáh ã jumuchah, nihat áih múic ã jumbipna caá. Dios páant ã chājat pínahđih át watup wat jī.

¹¹⁻¹² Dios ã náahat pah-jeh nihatđih chājnit, jwiít judíowā Cristodih jwíh jepah waóhnitboó jwí táí chājat pínah niijná, bitabut Diosđih

* 1:1 Hch 18.19-21; 19.1 * 1:7-8 Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * 1:7-8 Col 1.14

ĩ wēi naáwát pínah niijná, jon jãtih jwiít dih át ñĩwip wut jĩ.

13 Yéejat jĩib iiguĩpna ñi bejat déedih Jesús ã wun wũhatji doonádih joinít, yeebbút ñitát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúihwã ñi jamuchah, Diosboó ã naóhniiji Túini Espíritudih yeebdih át wahap taga. Pánih wahnit, áihwã ñi jamatdih ã júetna caá.*

14 Nin pahbut wãpĩ niij jam wuhuchah, Túini Espiritu jwiít dih Dios ã jwíih wũhni caá. Pánihna, ã pehbóó jwĩ jũibínachah, jwiít niहत dih túut nuúm péanit, ã bíboh pãinidih ã wũh beedábipna caá, ã wũt chah yáaat pínah niijná.*

Pablo Jesúihwãdih ã wũbát

15 Páant ã chãjatdih jéihnit, Jesús dih ñi túi jenah joyát doonádih joinít, niहत bita Jesúihwãdih ñi oyat doonádihbut joinít,

16 Diosdih wũbh cádahcan, “Queétdih ma teo wáacat túina caá”, wãpĩ niijná caá.

17 Nin pahbut jwĩ Maáh Jesucristoĩh Diosdih wãpĩ niij wũbhna caá: “Paá, meém chah wẽpni jamna, queétdih ded pah ma jamatdih ma jéihyanaá, meemdíh chah ĩ túi jéihyat pínah niijná”, wãpĩ niijná caá.

18 Nin pahbut wãpĩ niij wũbhna caá: “Queétdih túut nuúm jwíihna, ma pehbóó ĩ jũibínachah, ma túut nuúm

péaat pínahdih ma túi beh joyánaá. Jwiít míihwã caanná jwĩ jũibínachah, chah búdi ma túi chãjat pínahdihbut, ma jéihyanaá”, wãpĩ niijná caá.

19-21 Nin pahbut wãpĩ niij wũbhna caá: “Ded pah búdi ma wẽpat ã jamatdih queétdih ma jéihyanaá. Caán wẽpatjĩh Jesucristodih boonanit, ma jéihyepmant bóo buwámant chúudat túutnit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjĩh chúudna, niहत maátadih maáh ã jamna caá. Bũ lãa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ã jambipna caá. Jwiít caandĩh túi jenah joinít dih caán wẽpatjĩh ma teo wáacatdih queétdih ma túi beh joyánaá”, wãpĩ niijná caá.

22-23 Páant chah wẽpni ã jamuchah, Diosboó niहत dih Jesús dih át wutat túutap taga.* Pánih chãjnit, Jesús dih wao dáh panihni, áihwãdih áih bácah panihnibut át chãjap taga.* Pánihna, jwiít áihwãjeéh jamni niहत pehbóó ã jamuchah, áih bácah panihni jamna, ã wẽpatdih jwiítbut jwĩ bíbohna caá.

2

Jĩib náahcanjeh, Dios jwiít dih ã túi wbat

1 Yeébbóó Jesús dih ñi jepahat pínah jãtih, yeejép ñi chãj jwuhuchah, Diosboó yeebdih wannit panihnit pah át enep taga.

* 1:13 Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33

* 1:14 2Co 1.22

* 1:19-21 Sal

110.1 * 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18

2 Jātih nin pah ñit jum jwuhup taga: Diosdih yap yohnit ī tui chājcat pahjeh, biic yoobó mantih yeebbút yeejép ñit chāj jwuhup taga. Pānih chājna, nemépwā ī maáhboó ā wutatdih ñit jepah jwuhup taga. Caán nemépwā ī maáh Dios ā wutatdih yap yohni b_{uu} láa nin baácboó jumna, cāacwādihtut Dios ā wutatdih ā yap yohat túutna caá.*

3 Jātih jwiit nihtut caan páh jwī chāj jwuhup jī. Dedé jwī weñat pínahdih, jwī yéej jenah joyátdihjehbut jwī chāj jwuhup jī. Páant jwī chājachah ennit, Diosboó jwiitdih íjnit, niht bita yap yohnit biicdih, ātih peéh chājap ta yuh caá.*

4 Obohjeéhtih, páant jwī jumuchah yuhna, Diosboó jwiitdih búdí āt oyop taga.

5 Pānih oi jīgah ennit, boonit panihnit pah jwiitdih āt chājap taga. Yéej chājnit, wannit panihnit jum jwuhna, Jesúsdiht jwī jepahachah, caán biicdih Diosboó jwiitdih āt boonanap taga. Yeejépwā jwī jumuchah yuhna, Dios búdí oi jīgah enni jumna, jwī yéejat jīb iiguipna jwī bejat déedih jwiitdih āt tui ubup taga.*

6 Cristodih booana, caán biicdih jwiitdihbut āt boonanap wut jī. Cristodih ā booaat túttimah, caandih ā pehbboó chúdat túutnit, jwiit āihwā caán biicdih jumna, ājeéh maáta jwī jumat pínah niijná, jwiitdihbut ā pehbboó Dios āt chúdat túutap wut jī.

7 Pānih chājna, jwiit Cristoíhwādh ā oi teo wáacat, débóo búdí ā jumatdih nihtdih ā júutbipna caá.

8 Cristodih jwī tui jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiitdih ā tui ubna caá. Nindih ñi tui náhninaá: Ded pah jwī tui chājachah yuhna, jwiit miicjeh jwī jéih tui ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jīb náhcanjeh jwiitdih āt tui ubup taga.

9 Dedé jwī tui chājat jīb nihcan, jwiitdih āt tui ubup taga. Pānihna, “Wā tui chājat jīb weemdih āt tui ubup taga”, ded ā jéih niicán caá.

10 Obohjeéhtih, jwī tui chājatjī jīb tui ubcan yuhna, jwī tui chājat pínah niijná, jwiitdih āt tui ubup taga. Ded pah jwī tui chājat pínahdih jātih ātāt jenah joiijp taga. Pānihna, Jesúsíhwā jwī jumuchah, ded pah ā jenah joyátjī pahjeh, tui chājat caá náahap.

Jwiit Cristoíhwā jumna, biicdih jwī tui jummat

11 Nindihbut ñi náhninaá: Jātih yeéb judíowā nihcannit, Dioíhwā ñit jum jwuhcap taga. Páant ñi jumuchah, jwiit judíowā quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioíhwā jumna, yeéb bóodcannitdih jwī íi en jwuhup jī. Obohjeéhtih, cāacwājeh jwiitdih ī bóodochah, Dioíhwā jwī jummatdih júutat pínah ā jumuchah yuhna, dawá wā

* 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13

* 2:3 Col 3.6

* 2:5 Col 2.13

déewā Diosdih ī joyáh bojna caá.

¹² Nindihbut ñi náhninaá: Jātih Dios ā wahnī Cristodih ñit jéih jwahcap tajī. Jwiit judíowā Dios ā ñíonitdih mácah jumna, Dios jwiitdih ā naáwátjidihbut ñit jéihcap tajī. “Weemjéh tigaá ñi Maáh. Yeéboó wíih cāacwā ñi jumna caá. Pánihna, weém yeebdíh wā táí chāj wāhbipna caá”, Dios jwiit judíowādihjeh āt niij naáwáp tajī. Yeéb judíowā nihcannitboodíh āt niij naóhcap tajī. Pánih jumna, ded pah ñi yéej chājat peéh, yeebdíh táí ubni pínahboodíhbut ñit jéih jwahcap tajī. Diosdihbut yúup jumnit panihnit ñit jum jwahup tajī.

¹³ Obohjeéhtih, buu jwahna, Cristodih jepahna, ā yoh wāhni meépjíh yeéb yúup jumnit panihnitjidih, pehbbit jumnit panihnit Dios āt chājap tajī.

¹⁴ Jesucristojeh jwiit chéne poómp jumnitjidih bíic poómp pah āt chājap taga. Jwiit judíowā, yeéb judíowā nihcannitbut jātih tabit míic eníhcannit jwī jumachah yuhna, Jesús wun wāhna, jwī míic íjatji jāhat panihnidih, āt yoh wāhup tajī. Páant ā yohochah, jwiit āih bácah panihni jumna, bíicdih jwī táí jumna caá, buca.*

¹⁵⁻¹⁶ Jātih jwiit judíowā Diosjeéh táí jummat táut niijná, Moisés ā watatjidih jwī táí jepah beedáhip yah jī.

Obohjeéhtih, caandíh jwī jepah beedácatji jīb bádí peéh chājat jwiitdih ā jumap jī. Pánihna, buu Cristo jwiitdih ā wun wāhatdih táí jenah joiná, Diosjeéh jwī táí jumna caá.* Pánih wun wāhnit, caán peéh chājatdih āt ubup wat jī. Jwiit chéne poómp jumnitjidih bíic poómpjeh, āih bácah panihni chājna, bíicdih Diosjeéh jwī táí jummat pínah niijná, āt wun wāhup tajī.*

¹⁷ Cristo nin baácboó dei jāóhñit, ded pah Diosjeéh jwī táí jummat pínah doonádih āt ub jāúwáp tajī. Pánih dei jāóhñiji jwūub páuh laab bájna, yeéb judíowā nihcannit Diosdih yúup jumnit panihnitdih, jwiit judíowā caandíh pehbbit jumnit panihnitdihbut, caán doonádih āt naáwát táutup wat jī.*

¹⁸ Ā wun wāhatjīh jwiit chéne poómp jumnitjidih jwī íp Dios ded pah ā jummatdih āt jéihyanap tajī. Páant ā jéihyanachah, Túini Espiritu jwiit nihatdih bíic yoobó ā teo wáacatjīh úmcanjeh Diosdih jwī táí jéih wābhna caá.

¹⁹ Pánihna, yeéb judíowā nihcannit, jātih Diosdih jéih jwahcan, jwī déewā nihcan yuhna, buu yeebbát Jesúsdi jepahnit, Dios ā weh ñi jumachah, jwiit nihat bíic weh pah jwī jumna caá.

²⁰ Jwiit nihat bíicdih Dios ā chājni muu pánihni jwī jumna caá. Jesús āih túini doonádih naáwát táutnit,

* 2:14 Jn 14.27 * 2:15-16 Col 2.14 * 2:15-16 Col 1.20 * 2:17 Is 57.19

Dios naáwátdih naóh yapanit biíc dih, Dios ã chãjni m̄u wēp teo lajat panihnidih ãt jwíh jwejep taga. Jesucristoboó choójboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ã j̄mna caá.*

21 Jwiít nihat Jesús dih jepahnidih Dios túi jenah ennit, ã d̄uj pãp aabánit, caandíh weñat pínah m̄u pánihnidih ã chãjna caá.

22 Yeebdíhbut túi jenah ennit, biíc yoobó jwíjeéh ã d̄uj pãp aabáat pah ã chãjna caá. Pánih chãjna, jwiít nihat biíc dih Túini Espiritu ã j̄mat m̄u pánihni jwí j̄mna caá.*

3

Judíowã nihcannitdih Pablo túini doonádih naóhni ã j̄mat

1 Páant Dios yeebdíh ã túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judíowã nihcannitdih Diosdih búdí wã uúbhna caá. Yeebdíh Jesús dih túini doonádih wã bohéat jib nemat m̄uúboó ã nemni wã j̄mna caá.

2 Dios weemdíh oi teo wáacnit, weemdíh ãih túini doonádih ã naáwát tútup be. Caandíh ñitát joi tága.*

3-6 Jon jãtih ã jenah joyátji pah Dios yeéb judíowã nihcannitdih ã oi teo wáacat pínahdih cãacwã ã jéih jwuhcah yuhna, b̄u jwuhna weémboodíh Dios ã túi jéihyanap j̄i.* Caandíh yeebdíh wãát naóh daacáp

j̄i. Páant wã daacátjidih ennit, “Pablodih Dios ãt túi jéihyanap taga”, ñi niúj jéihbipna caá. Yeéb judíowã nihcannit, jwiít judíowãbut biíc yoobó Jesucristodih jwí jepahachah, jwiít nihat biíc dih Dios ãihwã pínah ã chãjna caá. Páant ã chãjat pínahdih nihat jwí ñowã ã jéihcah yuhna, b̄u jwuhna Túini Espirituboó Jesús ãih túini doonádih naáwát tútutnitdih, Dios naáwátdih naóh yapanitdihbut ãt jéihyanap taga. Yeéb judíowã nihcannit, jwiít judíowã biíc dih, jwí yéejat jib iiguípna jwí bejat déedih, Jesucristodih jwí jepahat jib, Dios jwiít dih ãt túi ubup taga. Pánihna, jwiít nihat biíc dih ãih bácah panihni jwí j̄mna caá. Páant jwí j̄m̄chah, ãih cãacwãdih ã naáwátji pahjeh jwiít nihat biíc dih ã túi chãjbipna caá.*

7 Dios weemdíh oi teo wáacnit, ñin túini doonádih yeéb nihat judíowã nihcannitdih ã naáwát tútup j̄i. Pánih naáwát tútutnit, Dios ã wēpatj̄h weemdíh ã jéihyanap j̄i, wã túi naáwát pínah niijná.

8 Nihat Jesús dih wãdih jenah joinít, oboh j̄mni wã j̄m̄chah yuhna, Diosboó weemdíh búdí ã oi teo wáacap j̄i, judíowã nihcannitdih Jesucristoíh túi doonádih wã naáwát pínah niijná. “Jesucristodih ñi jepahachah, Diosboó yeebdíh búdí ã túi chãjbipna caá”, wãp̄i niúj naóh

* 2:20 Is 28.16; Mt 21.42 * 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5 * 3:2 Col 1.25 * 3:3-6

Gá 1.12 * 3:3-6 Col 1.26-27 * 3:8 1Co 15.9

bohéna caá.*

⁹ Pániḥ túini doonádih bohéna, Dios nihatdih chājni, ded pah ā jenah joyátji ā jéihya jwáhca naáhdih buu nihat cáacwādh wā túi jéihyana caá.

¹⁰ ¿Pániḥ chājna, ded panihat pínahji ta tigaá? Dios nihat cáacwā, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodih ī jepahachah, bícdih āihwā pínah ā chājachah ennit, nihat āih ángelwā, nihat nemépwābut Dios chah ā túi jéih beedáátdih ī jéihyat pínah niijná, páant āt chājap wut jī.

¹¹ Dios bíihmah páant ā jenah joyátji bíc yoobó, jwī Maáh Jesucristo ā wun wāhatjijīh āt chāj beedánap wut jī.

¹² Pániḥna, Jesucristodih jepahnit, āihwā jumna, úumcanjeh, “Weemdih ā túi joiná nacaá”, niij jéihnit, Diosdih jwī túi jéih úubhna caá.

¹³ Pániḥ jumnit, yeéb judíowā nihcannitdih túini doonádih wā naáwát jíib weemdih yeejép yapat doonádih joinít, ñi jīgahca bojoó. Yeebdih jīgahaat pínah nihcan, Diosjeéh ñi túi jummat pínah caá. Pániḥna, caandih jenah joinít, ñi túi weñeé.

Jesucristo ded pah ā oyat

¹⁴ Yeéb judíowā nihcannit, jwiit judíowā bícdih Jesucristoihwā jumna, jwī ípdih bódicha caj yoh ñajnit, yeebdih búdí wā úubhna caá.

¹⁵ Dios ā pebh jumnitdih, nihat nin baácdih moondihbut mácah poómp jwī jumachah

yuhna, āihwādh bíc weh pah āt chājap wut jī. Pániḥ chājna, jwiitdih āih wāt āt búudhdap wut jī.

¹⁶ Pániḥna, nin pah yeebdih jwī íp Diosdih wāpī niij úubhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Túini Espiritujīh queétdih búdí ma teo wáacá,

¹⁷ queét Cristodih ī túi jenah joyóchah, āih muu pániḥni, íih caolihboó ā túi jummat pínah niijná. Pániḥ jumna, túi oinit, ded pah chājna, ī chāja naáh. Máa náatna baác numah bejna, buujcán ā túi tewat dée pah, queétdih túi oinit ī jumna naáh, túinijeh ī chājat pínah niijná”, wāpī niijná caá.

¹⁸ Nin pahbut wāpī niij úubhna caá. “Paá, Cristo ā oyat ded pah búdí ā jummatdih queétdih, nihat bita míihwādhbut, ma túi beh joyánaá.

¹⁹ Jwī jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáacá, búdí ā oyatdih ī jéihyat pínah niijná. Páant ī jéihyechah, ded pah ma túi jéih beedáátdih, ma oyatdihbut queétdih búdí ma jéihyanaá, ma náahat pah ī túi chājat pínah niijná”, jwī ípdih wāpī niijná caá.

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwī úubátdih, jwī jenah joyátdihbut caán chah búdí ā jéih chājna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwīih caolih díftboó Túini Espiritu ā wēpatjīh jwiitdih búdí ā jéih teo wáacna caá. Páant ā chājachah, nihat cáacwā, buu láa moón, túttimah bóo

lâa moonbât caandih bûdí î weñe naáh. Ded pah nihat âihwâdih bûdí â teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo â táí châj wâhatjidihbât ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíí â jumna nah.

4

Jwiít Cristoihwâ biúcdih ded pah jwí jummat

¹ Yeéb judiowâ nihcannitdih wâ bohéat jíib nemat mûúboó jumna, nin pah yeebdih wâ watna caá. Yeéb Dios â ñíonit jumna, táinijeh jummat caá náahap.

² “Weém oboh jumni caá”, niáj jenah joinít, bitadih jâihcannit ñi jumna. Bitayeebdih yeejép î châjachah yahna, queétdih íjcanjeh oinit, ded pah î châjatjidih ñi jwúub náhnica bojó.*

³ Pânih jumnit, yeéb táí biúcdih Túini Espíritu â châjatjidih ñi yéejacan niít. Táí biúcdih jwí jummat pínahdih jwiít Dioíhwâdih bûdí bidat caá náahap.

⁴ Jwiít nihat biúcdih Jesucristoih bácah panihnijeh jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Dios â wahní Túini Espíritu biúcjeh tigaá. Jwiít nihat Dios â ñíonit â pebhboó jwí bejat pínahdih biúc yoobó jwí pâina caá.

⁵ Caán biúc Jesússeh tigaá jwí Maáh. Caán Jesússeh tigaá jwiít nihat jwí jepahap be. Jesússeh jwí jepahat jéutna, biúc yoobó daabánit jwí jummap be.

⁶ Caán biúc Diosseh tigaá jwiít nihatdih jáap caolih dée ât châjap taga. Pânih châj wâhna, jwiít nihat jwí íp jumna, jwí Maáh caá. Â maáh jummat nihat chah â wêpna caá. Pânih jumna, jwiít nihatdih â teo wáacna caá, â weñat pínahdih jwí táí châjat pínah niijná. Jwiít nihat câtih â jumna caá. Páant â jumachah, biúc weh dée pah táí jummat caá jwiítndih náahap.

⁷ Obohjeéhtih, biúc weh dée jwí jumachah yahna, â náahat pah mácah jéihyatnadih jwiít nihatdih Cristo ât wâhap taga.

⁸ Pânihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah ât niáj daacáp tají:

“Caandih eníhcannitdih yap yohnit, Dios pebhboó â jwúub páuh laáb juibíat túttimah, âihwâdih táinidih ât wâhap taga”, ât niáj daacáp tají. (Sal 68.18)

⁹ Pânihna, “jwúub páuh laáb juibíat”, â niijíchah, “Nin baácboó jumnit, caandih eníhcannitdih â yap yohat túttimah, wunnitji î jumapboobát ât dei bej jwâhap wat jí”, jwí niáj jéihna caá.

¹⁰ Pânih caanná dei bej jwâhni, nihatdih maáh jummat túut niijná, Dios pebhboó ât jwúub páuh laab béjep wat jí.

¹¹ Pânih páuh laab béjnit, âihwâdih Túini Espíritudih wah deyana, mácah jéihyatnadih ât wâhap

* 4:2 Col 3.12-13

taga. Biquínadiah Jesúih túini doonádiah naóh peetát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodíh Túini Espíritu ā naáwáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodíh Jesúih túini doonádiah jáap joinít ī túi jepahat pínah niijná, wēp naáwát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodíh Dioíhwādh duó wáinit, ā naáwát dih ī túi bohéat pínah jéihyatdih át wāhup taga.

12 Pánihatdih Cristo jwiít áihwādh át túi wāhup taga, Dios ā weñat pínahdih chājnit, jwī túi míc teo wáacat pínah niijná. Pánih míc teo wáacna, ded pah Dios ā chājat túatuchah, jwī túi jéih chājna caá. Pánih jumna, jwiít nihát biíc dih Diosdih jwī chah túi jenah joibípna caá. Jwiít Cristoíh bācāh panihni jumna, wébít ā behat dée pah, biíc dih jwī túi behbípna caá.

13 Pánihna, jwiít Dioíhwā túi behna, Jesús Dios wāhūdh chah jenah joinít, jwījééh ā jamatdihbut chah jéihnit, biíc dih jwī túi jambípna caá. Pánihat túttimah, túi behnit dée pah jumna, Jesucristo ā jamat pah muntih jwiítbut jwī jambípna caá.

14 Pánihna, Jesucristo ā wāhni jéihyatnajīh túi míc teo wáacna, wébít dée jwī jumcan níit. Wébítboó dedé naáwát dih joinít, īpī túi joiná caá. Pánih joiná, bita queédih yeenit yeejép ī chājat túatuchah, ī jepahna caá.

Bitā Dios naáwát dih ded pah mácāh ī yee naáwáchah, īpī túi joiná caá. Cāac wihcanni jāāj chóo dée pah ī jumna caá. Ím tac yoób pahachah, johlit nolihatbut caán chóodih ā wénoh johochah, yoobópdih ā bejcan caá.

15 Jwiít dih pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni ā jéih yeecan caá. Páant ā jumachah, ā naáwát dih joí cádahcan, ded yee naóhndih joyáh bojnit, bitadh oinit, yoobópdih naáwát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiít dih ā chājat túatdih túi beh joinít, beh bejnit dée pah, yeó jáap jamat pah jwī Maáh Jesucristodih chah jwī túi jenah joibípna caá. Caán jwī Maáh jumna, wao dāh panihni caá.

16 Jwiítboó áih bācāh panihni caá. Áih māj nah, áih téihya, áih jítcha, áih tāah panihni jwī jumna caá. Cāaquíh bācāh túi dūaj nūhna, ñeh tōpna túi wēpna, ā túi jumna caá. Pánihat dée, jwiítboó túi biíc dih míc oinit jumna, jwī túi jumna caá. Pánih míc oina, mácāh jwī jéihyatnajīh míc teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios ā weñat pínahdih biíc dih jwī túi jéih chājna caá.*

Jwiít Cristoíhwā jumna, túiniboodíh jwī túut nūmát

17 Jwī Maáh ā naáwát túatati pah yeebdíh wā wēp watna caá. Ñi déewā Diosdih

* 4:16 Col 2.19

jéihcannit ĩ chājat dée pah, yeebboó ñi chāj cádahaá. Queétboó túi jenah joicánnit, tabit yeejép ĩ chājna caá.

18 Ded pah Dios ā jumatdih beh joicán, dupáat panhipboó jumnit, Diosdih yúup pah ĩ jumna caá.

19 Dios ded pah queétdih ā wutuchah yuhna, queét jéih joicánnit panihnit ĩ jumna caá. Pánih joicán, tíic jenah joicánjeh, ĩ yéej chājatdih cádahíhcan, chah ĩ bidna caá.*

20-22 Obohjeéhtih, Cristoíh táini doonádih bita yeebdíh ĩ túi bohénachah joiná, bita yeejép chājnit pah jumcan, Jesús ā jummat pah yeebdíh ĩt jummat túutup tajī. Maa yéguehdih yohat dée pah, jātih ñi yeejép chājatjidih cádahat pínah niijná, ĩt bohénap tajī. “Jwiít yeejép chājnit, bádí jwī wēibipna caá”, jātih ñit niij jenah joyóp ta yuh jī. Obohjeéhtih, wēican, chah yeejép chāj bejna ñit chājap tajī.*

23 Pánih yeejép ñi jenah joyátidih cádahnit, táiniboodíh túut numná, Dios ā weñat pínahdihjeh jenah joyát caá náahap.

24 Páant niij jenah joinít, táiniboodíh ñi chājibipna caá. Dios ā jummat pah jwī jummat pínah niijná, jwiítidih jáap dée āt chājap taga. Páant ā chājachah jéihnit, jwiítidih túi chājat caá náahap.*

25 Ñi yeeatdih ñi cádahaá. Jwiít biíc bácah panihnit jumna, míc yeena, jwiít

mícjeh jwī míc yéejana caá. Pánihna, yeecanjeh, yoobópdih míc túi naáwát caá náahap.*

26 Bitadih íjna yuhna, yeejép ñi chājca bojoó. Caán yeó jáapjeh ñi íj cádahaá.*

27 Ñi íjatdih quíib buudcán, nemép ā náahatboodíh ñita chāj tagaá.

28 Ded numní ā numátidih ā cádaha naáh. Numcánjeh, ded moh yéejnidih teo wáacat túut niijná, táinidih ā tewe naáh.

29 Í náah jumni naáwátidih ñi míc naóhca bojoó. Túi míc teo wáacat túut niijná, táiniboodíh ñi míc naáwá.

30 Jwiít Dios pehbboó jwī bejat pínahdih jwī jéihyat pínah niijná, Dios Táini Espíritu jwiítidih āt wahap taga. Pánihna, yeejép chājna, caandíh ñi jīgahaca bojoó.

31 Bita yeebdíh ĩ túi chājcatdih jwúub náhnican, ñi quíib buudá. Páant ñi quíib buudcáh, maiwā man pah ñi íjat yeebdíh ā yéejabipna caá. Pánih íj yapnit, ñi míc jūih ñaacátidih ñi cádahaá. Bitadih yeejép dooná ñi naóhca bojoó. Dedé yeejép ñipí míc chājatdih ñi cádahaá.

32 Pánih cádahna, yeéb mícjeh oina, jīgah ennit, ñi túi míc teo wáacá. Yeebjéh ñi míc yéej chājatjidih ñi míc ámohoó. Diosboó jwī yéejatdih ā yohat pínah niijná, Cristo jwiítidih āt wun wuhap wut jī. Páant ā yohat pah, yeebbút

* 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9 * 4:24 Gn 1.26; Col 3.10 * 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5 * 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20

bitadih ñi eníhcatdih yohat caá náahap.*

5

Dios weh jumna, ded pah jwĩ jummat

¹ Jwĩ weh jwiít dih ennit, biíc yoobó ĩ chãjat dée pah, Dios weh ã oinit jumna, caandíh jenah joinít, biíc yoobó ñi jumúá.

² Pánih jumna, Jesucristo jwiít dih ã oyat pah, bitadihbut ñi túi oyoó. Pánih bádí oinit, jwĩ yéejat jíib, caán jwiít dih át wun wũhup wut jĩ. Judíowã Dios ã weñat pínah niijná, caandíh oveja wũúhdih ĩpĩ mao cáo wũhup jĩ. Páant ĩ mao cáo wũhat dée pah, Jesús jwiít dih át wun wũhup wut jĩ.*

³ Jesúíhwã jumna, dedé í náah jumnidih ñi chãjca bojoó. Pánih chãjatdihbut ñi jenah joicá bojoó. Bitáih bií déedihbut ñi en ñinahca bojoó. Páant ñi chãjcah, yeebdíh dooná ã wihcan niít.

⁴ Dedé í náah jumnidih míc niijcán, jenah joicánnit pahbut míc wéhecan, ñi míc yeejép deoh naóhca bojoó. Dios túini ã jumuchah, áihwádih túinijeh míc wéheat caá náahap. Pánih míc wéhena, “Jwiít dih ma túi chãjna caá”, Diosdih niiját caá yeebdíh náahap.

⁵ Nindih ñi túi náhninaá: Ded í náah chãjni, ded í náah chãjat jenah joiníbut Dios pehbó ã waadcán niít. Ded dawá bií déedih en ñinahnitbut ã waadcán niít. Pánih en

ñinahni bií déedihjeh wēinit, Diosboodíh ã jéih wēican caá. Pánih chãjni Jesucristo ã maáh nihcah, Dios maáh ã jumapboó ã juibícan niít. Pánihatdih yeéb ñi túi jenah joyoó.

⁶ “Páant ñi chãjachah, ã túina caá”, ded ã niij yee naáwáchah yuhna, yeébboó ñi joyáh bojoó. Pánih yeejép chãjnit Dios ã wutadidih ĩ yap yohatji jíib, bádí ĩjnit, queédih ã peéh chãjbipna caá.

⁷ Pánih yeejép chãjnitdih ñi pej jamca bojoó.

⁸ Diosdih ñi jepahat pínah jãtih, túi chãjcan, dupúat panhipboó ñit jam jwahup taga. Obohjeéhtih buu, Jesucristodih jepahna, baabát panhipboó ñi jibna caá, buca. Pánih jumnit, táinijeh ñi chãjaá.

⁹ Baabát panhipboó jumna, táinijeh ñi jumbipna caá. Yeecanjeh, yoobópdih ñi naóhbipna caá.

¹⁰ Dios ded pah ã weñat pínahdih ñi bidíh.

¹¹ Diosdih náahcannit dupúat panhipboó jumna, yeejép ĩ chãjat pah yeébboó ñi chãjca bojoó. Páant ĩ túi chãjatdih ennit, Dios naáwát dih naóhna, “Páant ñi chãjachah, ã táican caá”, queédih ñi niijí.

¹² Cãacwã ĩ encah, queét yeejép wã tabit yeejép ĩ chãjatdih bitadih míc wéhena, jwĩta tíic tagaá.

¹³ Queét yeejép chãjnitdih Dios naáwát dih naóhna,

* 4:32 Col 3.13 * 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

jíiatjĩh jii bídat pah chājna, ĩ chājat yeejép ā jumatdih queédih jwĩ jéihyana caá. Páant ĩ yéej chājatdih jwĩ jéihyanachah, ĩ túut nũmbípna caá. Pánih túut nũmnít, baabát panhipboó ĩ jumipna caá.

14 Pánihat pínah caá nin pah jwĩpĩ níj ewep:

“Ɔoni panihni, ma jáa bojoó. Wũnni panihnibat, ma boo pud jũúwá. Meém yeejép chājni baabát panhipboó ma jumat pínah níjná, ma túi chājat pínahdih Jesucristo meemdih ā jéihyabipna caá”, jwĩ níjná caá.

15 Pánihna, ĩñi túi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah jumcanjeh, túi jenah joinít ñi jumúá.

16 Bũũ láa cãacwã tubit yeejép ĩ chājachah, yeébbóó yeó jáap jumat pah Dios ā weñat pínahdih jenah joinít, táinijeh ñi chājaá.*

17 Pánih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ñi túi beh joyoó.

18 Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyátdih, ñíih bácahdihbut ñi yéejana caá. Yeejépdihbut ñi chājna caá. Máihñat yeebdih yeejép wũtni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā túi teo wáacat pínahdih búdí ñi bidí. Caán ā wũhni weñat pínahdihjeh ñi bidichah, caánboó yoobópdih

weñat ā wũhbirna caá. Caán táiniboodíhjah wũtni caá.

19 Míc wéhenit, Diosdih ñi weñéé. Pánih wēina, David ā daacátjdih, bita ĩ daacátjdihbut eonit, Túini Espíritu ded pah ā jéihyanachah, caandíhbut ñi eweé. Caolih díitboobút caandíh wēinit, ñi eweé.

20 Pánih jumnit, yeéb Cristoíhwã ded pah ā yapachah, bíic yoobó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih níjnít ñi jumúá.*

Jesúíhwã áa jumnit ded pah ĩ jummat

21 Cristojeéh túi jummat túut níjná, bita Jesúíhwã ĩ jenah joyátdih ĩ naáwáchah, wēi joinít ñi míc túi jepahaá.

22 Jwĩ Maáh Jesúsdiñ ñi jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ñi weha mánadiñ ñi túi jepahaá.*

23 Nin pah ā jumna caá: Newé wao dáh panihni ā jumuchah, ájeéh bóli áih bácah panihni mi jumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh jumna, wao dáh panihni ā jumuchah, jwiít áihwãboó áih bácah panihni jwĩ jumna caá. Caanjéh jwiútdih túi ubni ā jumna caá.

24 Pánihna, Cristoíhwã jumna, caandíh jwĩ túi jepahat pah yadboó mijeéh bóodih jepahat caá náahap.

25 Bũũ yeéb neoná áa jumnitdih jwũh wã jwũub naóhna caá. Cristo jwiít áihwãdih búdí oina, jwiútdih át wan wũhup wũt jĩ. Pánihna,

jwiít dih ã oyat pah, yeebbát ñi weha mána yaáhdih ñi túi oyoó.*

26 Jwiít ãihwā jwī jumat pínah niijná, Cristo jwiít dih wun wāhdih át dei jūúwáp tajī. Pánihna, ãih túini doonádih joinít, jwī jepahachah, yéguehdih jwī choc yohat pah, jwī yéejatdih át yoh wāhup taga. ãihwā jwī jumat júutat pínah niijná, jwī daabánap jī.

27 Pánih yéejatdih yoh wāhna, jwiít nihat ãihwādh Dios pehbhoó Jesús ã ub bejechah, túini yoobát yéejat wihcannit, quei wihcannit, wiguihat wihcannit, túi jígohnit jwī jumbipna caá.*

28 Cristo ãihwā ãih bácah déedih ãpī túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná ñíih bácahdih ñipī míic túi en dawát pah, ñi weha mána yaáhdih túi en dawát caá náahap. Queétboó ñíih bácah dée jumna, queét dih túi en daonít, ñíih bácahdihbut túi en daoná caá ñi chājap.

29-30 Jwiít nihat jwíih bácahdih yéejahcan, caandíh jwīpī túi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristoíhwā ãih bácah dée jwī jumuchah, caanbút jwiít dih ãpī túi chājna caá. Páant ã túi chājat pah, jwī weha mána yaáhdih túi chājat caá jwiít dihbut náahap.

31 Nin pah Moisés át niúj daacáp tajī: “Páant tigaá ded newé yad pínahdih ubna, ã mánadh pahnit,

ãjeéh bólijeéhjeh ã jumbipna caá. Pánihna, queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah dée pah ī jumbipna caá”, át niúj daacáp tajī.*

32 Páant ã niiját dih beh joyát ã buona caá. Obohjeéhtih, buona yuhna, yoobópdih ã jumna caá. Nin pah niúj naóhna caá át chājap: Jwiít nihat Cristoíhwā ãih bácah panihni jumnit, ãjeéh biíc pah jwī jumna caá.

33 Pánihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaáhdjeéh biíc pah ñi jumna caá. Pánih jumnit, ñi weha mána yaáhdih túi oyat caá náahap. Yaáhdbut ñi weha mánadh túi joyát caá náahap.

6

Ī mána ĩ wehjīh ded pah ĩ jumat

1 Būū yeéb wébít dih jwuh wā jwūub naóhna caá. Jwī Maáh Jesús dih jepahnit jumna, ñi mána ĩ wutuchah, jíponih ni-ijcánjeh, ñi jepahaá. Páant chājat dih yeebdíh Dios ã náah yacna caá.*

2-3 Jon jātih Moisés nin pah át niúj daacáp tajī: “Ñi mánadh ñi túi chājaá. Pánih chājna, bádí wēinit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, át niúj daacáp tajī.* Páant niúj wutna, jwíih láa nin pahbut át niijíp wut jī: “Páant ñi chājachah, wā niiját ji pah yeebdíh wā túi chājipna caá”, át niijíp wut jī.

* 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9 * 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20 * 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16

4 B^{uu} yeéb ĩ mánadĩh jw^{uh} wā jw^{úub} naóhna caá. Nĩ wehdĩh t^{ubit} j^{ũh}nit, nĩ ĩjaca bojoó. Obohjeéhtih, oĩnit, nĩ t^ú wái behanaá. Dios ā weñat pínahdih ded pah ĩ chājat pínahdih nĩ bohénaá. Dios naáwát^{dih} ĩ joyáh bojochah, nĩ t^ú joyát t^útú.*

Teo wāh^{nit}, ĩ maát^{abut} ded pah ĩ j^{umat}

5 B^{uu} yeéb teo wāh^{nit}dih jw^{uh} wā jw^{úub} naóhna caá. Yeebdíh w^{ut}nit ĩ peéh chājat pínahdih úmna, queétdih nĩ t^ú jepahaá. Cristodih nĩ jepahat pah, queétdihbut wēinit nĩ jepahaá. Yabhcanjeh, queétdih nĩ t^ú teo wāh^ú.

6 Yeebdíh w^{ut}nit ĩ enechahjeh t^ú teona y^{uh}na, ĩ encah teocannit nĩ j^{um}ca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wāh^{nit} j^{um}na, Dios yeebdíh ā náah yacat pah t^ú wēi chājnit nĩ j^{um}ú.

7 Pánihna, ded pah teo wāhna, cāacdihjeh teo wāhcan, wēinit, jw^ĩ Maáhboodíh^{jeh} nĩ teo wāh^ú.

8 Pánih chājnit, nindih nĩ t^ú náhninaá: Ded pah t^úini nĩ chājachah, Diosbut t^úinidih yeebdíh ā chāj jw^{úub}babipna caá. Nĩ teo wāh^{uch}ah, cāacwā yeebdíh jīb wāhna, ĩ wāhcahbut, biíc yoobó Dios t^úinidih ā chāj jw^{úub}babipna caá.*

9 B^{uu} yeéb queét ĩ maát^{adih} jw^{uh} wā jw^{úub} naóhna caá. Yeebdíh teo wāh^{nit}dih t^úinijeh nĩ chājaá. “Wā

wat^{at}dih ma jepahcah, bádĩ wā peéh chāj^{bip}na caá”, nĩ ni^{ij} j^{ũh}ca bojoó. Nindih nĩ t^ú náhninaá: Jw^ĩ Maáh Jesucristo, Dios pebhboó j^{um}ni queétdihbut ĩ Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta ded pah nĩ chājat^{dih} jéihnit, yeebdíh teo wāh^{nit} ĩ chājat^{dih}but jéihnit, biíc yoobó nĩ chājat jīb ā t^ú wāh^{bip}na caá.*

Jw^ĩt Cristoíh^{wā} ded pah nemépwā^{dih} jw^ĩ jéih yap yohat

10 B^{uu} yeebdíh péeni wat^{at}dih wā naáwíhna caá. Jw^ĩ Maáh Jesús nihat^{dih} jéih beedáni ā j^{um}uchah, jw^ĩt caán biíc^{dih} j^{um}na, caandíh t^ú jenah joinít, nemépwā^{dih} yap yoh^{nit} j^{umat} caá náahap.

11 Romadih moón soldadowā ĩ maáh nihāt ā wāhni míc maona ĩ jāhat chóodih ĩp^ĩ d^{uoná} caá. Pánihat dée pah yeeb^{út} jw^ĩ Maáh Dios nihāt ā wāhni jāhat pínahdih nĩ w^uú, nemép ā yeeat^{dih} t^ú yap yohat t^út niijná.

12 Cāacwā^{dih}jeh pohba nihcan caá jw^ĩt^{dih} míc mawat panihni ā j^{um}up. Obohjeéhtih, wēpép nemépwā^{dih} jw^ĩ míc maona caá. Queét nihāt jw^ĩt cāacwā^{dih} yeejép ĩ w^{ut}na caá. Jw^ĩt Jesúíh^{wā}dih chah eníhcan, Dios ā wat^{at}dih ĩ yap yohat t^út^{na} caá.

13 Pánihna, ĩtah chóo panihni, nihāt Dios ā wāhni jāhat pínahdih nĩ w^uú, nemép yeebdíh yeejép ā chājat t^út^{uch}ah y^{uh}na, nĩ t^ú yap yohat t^út niijná. Pánih chājna, míc mao péanachah,

* 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25 * 6:9 Col 4.1 * 6:9 Dt 10.17; Col 3.25

ñáo jweicánjeh, wēp ñuhnit panihnit ñi jumbipna caá.

14 Túi yap yohnit pínah jumíhna, nin panihnit ñi jumúú: Soldado áih juyáát tōpjīh āpī juí wái chéona caá, áih yégueh chóodih ā túi tewat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbát yoobópdih naóhnit ñi jumúú. Soldado áih tacadihbut ítah chóo āpī duoná caá, caandíh eníhcannit áih caolihdih ī ñúup chūúácat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbát Dios ā wēpatjīh túi yoobópdih chājat caá náahap, nemépoó ñíih caolihdih ā jéih yéejacat pínah niijná.*

15 Soldado áih jítchadih túi wēpép zapatosdih āpī duoná caá, ā túi bejat túut niijná. Pánihat dée, yeebbát Dioíh túini doonádih ñi túi joí cádahca bojoó, jwī maáhjeéh túi jumnit, bitadih naáwádih ñi túi bejat túut niijná.*

16 Soldado áih bácahdih jāhat naadíh āpī ubna caá, caandíh eníhcannit íih ñúupat doóbhndih cáo dodhnit, ī ñúupuchah ennit, caán naajīh ā túi míc jāhat túut niijná. Pánihat dée, yeebbát Diosdih túi jenah joí cádahca bojoó, nemépoó chah yeejép ā yee wātuchah yuhna, ñi joyáh bojat túut niijná.*

17 Soldado ítah waochá páhadih āpī páahna caá, áih wao dáhdih ā túi wapat pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdíh ā túi abátjidih ñi túi náhninaá, nemép ñi

jenah joyátdih ā yéejacat pínah niijná.* Soldado íbat naadíh āpī ubna caá, caandíh eníhcannitdih ā túi míc mawat túut niijná. Pánihat dée, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh ded yeebdíh yéejáíhndih Dios naáwátdih ñi naáwá,* caandíh ñi túi yap yohat túut niijná.*

18 Pánih jumnit, ded pah ā yapachah, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh Diosdih ñi túi úbh cádahca bojoó. Pánih úbhna, ñíih pínahdih úbhnit, bitaíh pínahdihbut ñi úbú. Ūonit panihnit jumcanjeh, jáanit panihnit túi jenah joinít ñi jumúú. Nihat Jesúh wádihbut ñi úbh cádahca bojoó.

19 Pánih úbhnit, weemdíhbut búdí ñi úbú, úmcanjeh Jesúh túini doonádih yoobópdih wā túi naáwát pínah niijná.

20 Caán doonádih wā naáwát jíib nemat mūboó ítah tōpjīh chéoni wā jumna caá. Pánihna, caán túini doonádih naóhnit, úmcanjeh wā túi wēp naáwát pínah niijná, weemdíh ñi úbú. Weemdíh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ā pée túyat túut at

21 Ded pah wā jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wā wahna caá.* Caánboó Jesúsdihtú jéihni, jwī oini caá. Jesúh túini doonádih wā naóh jibichah, weemdíh búdí āpī teo wáacna beé. Pánihna,

* 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7 * 6:16 Sal 7.13 * 6:17 Is 59.17 * 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8 * 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

ñi pebhna jubínit, nihatdih yeebdíh ã naóhbipna caá.

²² Páant ã naáwáchah, wã túi jummatdih jéihnit, ñi jīgahat ã yayát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.

²³ Jwĩ íip Dios, jwĩ Maáh Jesucristo bíicdih yeéb Jesúíhwã ñi túi jumúú. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah míic oinit ñi jumúú. Páant ñi jummat pínahdih Dios ã teo wáaca naáh.

²⁴ Yeéb nihat jwĩ Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ã oyatjĩh ã túi chãja naáh. Yeebdíh bádí wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

FILIPENSES

Pablo queédih ã túyat tútat

¹ Weém Pablo, Timoteojĩh Jesucristodih teo wũhnit jumna, nihat yeéb Filipos tútchidih moón Jesúhwã, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbut túyat túttna, biíhdih daacát túttnit, nin núodih yeebdíh wã wahna caá.*

² Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ĩ teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo queédih ã úbát

³⁻⁴ Yeebdíh náhnina, wã úbát jumat pah búdi wēnit, “Túina caá, Paá”, jwĩ ípdih wãpĩ niijná caá.

⁵ Túini doonádih wã bohé jibichah, Jesúsdiñ ñi jwíih jepahni yeó jáapmant, buubut páantjeh weemdíh teo wáacat tút niijná, úbhñit, dinerodihbut ñipĩ wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhninit, búdi wãpĩ wēi úbhna caá.

⁶ Jesucristodih jepahnit ñi jumachah, jwĩ íp Dios yeebdíh túiniboodíh tút nuumná caá ã chãjap. Jesucristo nin baácboó ã jwúb dei júwúchah, yeebdíh ã tút nuúm jwíihat pahjeh mantih, yéejat wihcannit yoobát ñi jumat pínah niijná, ã tút nuúm péabipna caá. Páant ã chãjat pínahdih wã túi jéihna caá.*

⁷ Yeebdíh búdi oinit, páant wã wēi jenah joyóchah, ã túina caá. Dios weemdíh oinit, Jesúh túini dooná ded pah ã jumatdih bitadih wã bohé jibichah, nemat muúboó wã jumachah, ãpĩ túi teo wáacna caá. Weemdíh ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdíhbut oinit, biíc yoobó ãpĩ teo wáacna caá.

⁸ Jesucristo ã oyatjĩh yeebdíh búdi wã bidatdih Dios ã jéihna caá.

⁹ Yeebdíh nin pah wãpĩ niúj úbhna caá: “Paá, queédih búdi ma teo wáacá, túi oinit jumna, ma naáwátidih chah jéihnit, túi jenah joinít ĩ jumat pínah niijná.

¹⁰ Pánih jumna, ded pah ĩ túi chãjat pínahdih ĩ jéihbipna caá. Pánih jéihna, Cristo nin baácboó ã jwúb dei júwúchah, túi chãjnit ĩ jumachah, ĩ yéejatji jíib queédih ã peéh chãjcan niít.

¹¹ Páant ĩ túi chãjachah, Jesucristo queédih ã teo wáacatjidih nihat cáacwã ĩ jéihbipna caá. Pánih jéihnit, ‘Dios túini, wēpni ã jumna caá’, meemdíh ĩ niúj wēi naóhbipna caá”, Diosdih wãpĩ niijná caá.

Pablo Cristo ã weñat pínahdihjeh ã chãjat

¹² Wã déewã panihñitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdíh wã náah yacna caá: Buú nemat muúboó wã jumachah yuhna, túini doonádih dawá cáacwã joiná caá ĩ chãjap.

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8

13 Cristoíh doonádih wã bohéatji jíib nemat m̄úboó wã jum̄atdih nihat maátaíh m̄úboó jum̄nit soldadowã ĩ jéihna caá. Nihat bita ninj̄ih jum̄nitbut caandíh ĩ jéihna caá.*

14 “Pablo nemat m̄úboó jum̄na yuhna, Dios ã teo wáacachah, Jesúih doonádih ã naóh cádahcan caá. Pánihna, jwiítidihbut yeejép ĩ chãjachah yuhna, biíc yoobó ã teo wáacatj̄ih jwĩ naóh cádahca bojat dée caá”, niijnít, úumcanjeh, chah dawá ninj̄ih moón Jesúihwã ãih túini doonádih bitadilh wēp naóhna caá ĩ chãjap.

15 Biquína weemdíh jepchá tabnit, “Jwiít Cristoíh doonádih jwĩ bohénachah, cãacwã búdí wēinit, jwiítboodíh ĩ túi péebipna caá”, niij jenah joinít, ãih doonádih ĩ bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cãacwã Cristodih ĩ túi jepahat pínah niijná, túinijeh caandíh ĩ bohéna caá.

16 Queét weemdíh, Cristodihbut oinit, ãih doonádih ĩ bohéna caá. Cristoíh doonádih bitadilhbut wã túi bohéat pínah niijná, Dios weemdíh nemat m̄úboó ã wahatdih jéihnit, queétbut caán doonádih ĩ túi bohéna caá.

17 Obohjeéhtih, queét jepchá tabnit weemdíh eníhcan, Cristodih yoobópdih oican, cãacwã queétboodíh ĩ en weñatdihjeh náahna, ãih

doonádih ĩ bohéna yuh caá. Pánih bohéna, nemat m̄úboó wã jum̄achah, weemdíh ĩ j̄igahat táutíhna caá.

18 Obohjeéhtih, páant ĩ chãjachah yuhna, Cristoíh doonádih bohé tiguaá ĩ chãjap. Queét Cristodih yoobópdih oican yuhna, ãih túini doonádih ĩ naáwáchah, cãacwãboó caandíh ĩ jepahna caá. Bitaboó túi oinit, ĩ bohéna caá. Pánihna, queét nihat ĩ bohénachah, dawá cãacwã joiná caá ĩ chãjap. Páant ĩ joyát doonádih joinít, búdí wã wēina caá.

Nindihbut jenah joinít, wã wēina caá:

19 Diosdih ñi úábúchah, Túini Espiritu ã teo wáacatj̄ih weemdíh nemat m̄umánt ĩ bacabipna caá.

20 Obohjeéhtih, páant ĩ bacanachah, ĩ mawachah yuhna, weemdíh dedé pínah nihcan caá. Ded pah Cristo weemdíh ã teo wáacatjidih náhninit, cãacwã caandíh ĩ weñat pínahdihjeh caá wã náah yacap. Pánihna, úumcanjeh, ãih doonádih páantjeh yoobópdih bohéna, wã tíiccan niít.

21 Wã jum̄ jwuhna, Cristo ã náah yacat pah wã chãjbipna caá. Obohjeéhtih, wunna, ãjeéh wã jum̄achah, chah áta túi tagaá.*

22 Páant niijná yuhna, wã jum̄ jwuhíhna caá, Cristoíh doonádih wã naáwáchah, chah dawá caandíh ĩ jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, ã pehbhoó bejat táut

nijná, wanatdihbut wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodíh wā jéihcan caá.

²³ Cristo bíicdih búdei jumíhna, ā pebhna wā bejihna caá. Nin baácboó jummat chah túini con baác ā jumna nacaá.

²⁴ Obohjeéhtih, chah túini ā jumuchah yuhna, yeebdíh teo wáacat pínah niijná, jum jwuhat caá weemdíh náahap.

²⁵ Pánihna, caandíh jéihna, ñijeéh wā jum jwuhat pínahdih wā jéihna caá. Pánih jum jwuhna, yeebdíh páantjeh wā teo wáacbíjna caá, Cristodih túi jenah joinít, chah ñi weñat pínah niijná.

²⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, Jesús weemdíh ā bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo át túi teo wáac tagaá”, caandíh ñi niij wēibipna caá.

Cristoíhwā ded pah í jummat

²⁷ Nindih yeebdíh wā naóhbipna caá: Cristoíh túini doonádih jepahnit jumna, ā jummat tútat pahjeh túi wēpnit panihnit ñi jumúú. Ñi pebhna juibína, wā juibícahbut, áih doonádih bitadih ñi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, túi bíicdih jenah joinít, túini doonádih chah wēp naóhnit ñi jumúú. Páant ñi jummat doonádih wā joíhna caá.

²⁸ Yeebdíh eníhcannitdih ñi úumca bojoó. Ñi úumcatdih ennit, Dioíhwā ñi jummatdih bita í jéihbipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdíh ā túi ubat pínahdihbut í jéihbipna

caá. Queét iiguípna í bejat pínahdihbut í jéihbipna caá. Páant tigaá Dios ā chājbip.

²⁹ Cristodih ñi túi jenah joyát pínahdih Dios yeebdíh át náah yacap taga. Pánih náah yacnit, áihwā ñi jummat jíb míc yáihnit jumna yuhna, caandíh cádahcannit pínahbut át náah yacap taga.

³⁰ Con láa ñijeéh wā jumuchah, weemdíh yeejép í chājatdih ñi enep jí. Būubut weemdíh páant í chājat doonádih ñi joiná nacaá. Cristoíhwā jwí jummat jíb, bita yeebdíh yeejép chājnit, weemdíhbut yeejép í chājachah, jwiít nihatdih bíic yoobó buwat ā jumna caá.*

2

Cristoíhwā túi bíicdih í jummat

¹ Yeéb Cristoíhwā ñi jumuchah, ā oyatjéh yeebdíh ā túi weñana caá. Túini Espíritu ñijeéh ā jumuchah, bitadih oinit, jíghah en teo wáacnit ñi jumna caá.

² Páant ñi jumuchah jéihnit, wā túi wēina caá. Pánihna, bíic yoobó jenah joinít, míc oinit, túinijeh ñi jummat doonádih joinít, chah wā wēibipna caá.

³ “Weém nihatdih jéihni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bita yeebdíh í wēi enat pínahdihbut ñi bidca bojoó. Obohjeéhtih, bitadih túi wēinit, “Caánboó chah túini ā jumna caá”, ñi niij jenah joyoó.

* 1:30 Hch 16.19-40

4 Yeéb ñi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadilh ñi túi teo wáacá.

Cristo oboh jumni panihnijidih Dios Maáh yoobát caandih ã jwúub waadaát

5 Jesucristo ded pah ã jenah joyát pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó ñi jenah joyoó.

6 Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wã íp biíc yoobó wã jummatdih wã cádahcan niít”, ãt niij jenah joicáp wut jĩ.*

7 Pánih Dios biíc yoobó ã jummatdih cádahnit, nin baácboó teo wũhni pah ãt cáac jumap wut jĩ.

8 Pánih chãjna, jwiít cáacwã jwĩ jummat pah oboh jumni ãt jumap wut jĩ. Pánih jumnit, ã ípdih túi jepahna, ã náahat pah ãt wan wũhap wut jĩ. Yeejépwãdih ípĩ mawat pah, caandih cruzboó ít péoh dodh mawap wut jĩ.*

9 Páant ã jumachah, jwĩ íp caandih chah maáh ãt waadánap wut jĩ, ni hat cáacwã caandih ã weñat pínah niijná.*

10 Pánihna, Jesús ã maáh jummatdih jéihna, jeámant moón, nin baác dih moón, iiguípboó jumnitbut bódicha caj yoh ñajnit, caandih ã wēi naóhbipna caá.

11 “Jesucristo Maáh yoobát ã jumna caá”, ni hat ã niij naóhbipna caá. Páant

tigaá Dios queétdih ã naáwát túatbipna caá, caandihbut ã weñat pínah niijná.*

Cristoíhwã yeh iignít panihnit jwĩ jummat

12 Pánihna, wã oinitá, ñijeéh wã jumachah, wã naáwátdih ñi túi jepahatji pahjeh mantih, buu yúup wã jumachah yuhna, chah ñi jepahaá. Pánih jepahnit, Cristo ã túi ubnit jumna, Dios maáh ã jummatdih jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh ñi chãjaá.

13 Diosjeh ãpĩ túi teo wáacna caá, ã náah yacatdih jenah joinít, jwĩ túi chãjat pínah niijná.

14 Ded pah ñi chãjat pínahdih wēinit, yeejép wéhecanjeh, bitadilh míic jũihcan, túinijeh ñi chãjaá.

15 Pánih chãjnit, Dios ã weh yéejat wihcannit ñi jumbipna caá. Páant caá yeebdih jummat náahap, yeejépwãjeéh jumna yuhna, ã chãjat pah ñi chãjcat túat niijná. Pánih chãjcan, yeh iigní cúiwã panihnit jumna, queétdih teo wáacnit, túini doonádih bohéat caá náahap.*

16 Pánih chãjna, Dios naáwátdih cádahcanjeh, bitadilh ñi túi bohénaá, queétdih ãjeéh ã túi jummat pínah niijná. Páant ñi bohénachah, Cristo nin baácboó ã jwúub dei jũúwáchah, yeebdih búdí wēinit, “Oboh caá queétdih wãt bohéjip taga”, wã niijcán niít.

* 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15 * 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * 2:9 He 2.9; 12.2

* 2:11 Is 45.23 * 2:15 Dt 32.5

17 Cristoih doonádih yeebdíh wā naáwátji jíib, bita weemdíh í mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh í mao yohochah nihna, páantjeh wāta wēi tagaá. Pánihna, yeéb caán doonádih ñi jepahatji jíib, bita yeebdíhbut yeejép í chājachah yuhna, caandíh cádahcan, Diosdih páantjeh ñi teo wāhna caá. Pánih teo wāhna, ñi túi weñechah, weembút ñijeéh wā wēina caá.

18 Páant weemdíh í mao yohochah, Cristo pehbhoó wā jumát pínahdih jenah joinít, wājeéh yeebbút ñi weñeé.

Timoteo ded pah ā jumát

19 Jwī Maáh Jesús ā náahachah, waícanjeh Timoteodih ñi pebhna wā wahbipna caá, jwúub joinít, ñíih doonádih ā naáwáchah joinít, wā weñat pínah niijná.*

20 Caanjéh yeebdíh oinit, ñi túi jumát pínahdih búdí ā jenah joiná caá. Biíh caan pánihni ā wihcan caá.

21 Bitá í weñat pínahdihjeh jenah joiná, Jesucristo ā náahatboodíh í jenah joicán caá.

22 Obohjeéhtih, Timoteoboó túi chājnit, wā wāúh panihni wājeéh táini doonádih āpí bohéatdih yeéb ñi jéihna caá.

23 Pánihna, ninjīh moón maáta weemdíh ded pah í chājat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pehbhoó wā wahbipna caá, yeebdíhbut wíih doonádih ā naáwát pínah niijná.

24 Jwī Maáh Jesús ā teo wáacachah, waícanjeh weembút ñi pebhna wā bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ā jumát

25-26 Ñi wahniji Epafroditodihbut Timoteo bíicdih ñi pebhna wā jwúub wahbipna caá. Weemdíh ñi teo wáacat túutuchah joinít, caán wā úud panihni wājeéh teona, bita caandíh yeejép í chājachah yuhna, Dios naáwátidih ā túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdíh búdí ā náhnina caá. Á tubúp chūúat doonádih ñi joyátjidih jéihna, búdí ā jīgah jenah joiná caá. Pánihna, búdí ā jenah joyátidih jéihnit, “Caandíh í pehbhoó jwúubaat caá náahap”, wā niíj jenah joiná caá.

27 Yoobópdih tigaá caán búdí ā tubúp chūúup be. Wunatbit ā yapap be. Páant búdí tubúp chūúúchah yuhna, Dios caandíh jīgah ennit, weemdíhbut jīgah ennit, caandíh ā boonanap be. Caán wā chéen ā buúúchah nihna, weémboó búdí wāta jīgah tagaá.

28 Pánihna, buú bácah waícanjeh caandíh ñi pehbhoó wā wahbipna caá, caandíh ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, weembút wā wēibipna caá.

29-30 Jwī maáih ā jumuchah, caandíh ñi túi wēi jwāáá. Yeébboó weemdíh ñi jéih teo wáacadih jūóhcan, caandíh ñi wahachah, weemdíh ā túi

* 2:19 Hch 16.1-3

teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ã náahat pah chājna, ã wānīhip yuh be. Pánihna, caandih, bita caan pánihnitdihbut búdí ñi wēi naáwá.

3

Cristodihjeh túi jenah joyát

¹ BHH bácah, wā déewā paninítá, nindih wā naóhbična caá: Jwī maáih jumna, búdí ñi weñeé. Páant wā naáwát pah naóh chūcánjeh, biíc yoobó wā jwáub naóhna caá, bita yeebdih í yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná.

² ¡Ñi túi chāja chaáh! Yeebdih mácah bohénitboó yeejép chājnit, Diosdih eníhcannit í jumna caá. Yeéb Dioíhwā ñi jumna pínah niijná, queét yeebdih quehli nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant í wutat dedé pínah nihcah, queédih ñi joyáh bojoó.

³ Queét bóodnit jumna yuhna, ã náahat pah í chājcah, “Wíihwā caá”, Dios ã niijcán nacaá. “Dios yeebdih ã túi wēi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumá”, í niij yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Túini Espíritu ã teo wáacachah, Jesucristodihjeh wēinit, jwī jepahachah, “Wíihwā caá”, Dios jwíitboodih ã niijná nacaá. Pánihna, “Jwī nuowā í naáwátji pahjeh wā chājachah, Dios weemdih ã wēi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.*

⁴ BHH caandih wā jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít, jwī nuowā í wutatjidih í túi jepahíhna yuh caá. Jātih weembát biíc yoobó wā chājap yuh jī. Pánihna, “Pablo ã túi chājat chah weemboó wā túi chājna caá”, ded ã jéih niijcán caá.

⁵ Nin pah chājni wā jumap yuh jī: Dios ã wutatji pah, ocho yeó jáap wā cāc jumna túttimah, weemdih quehli nah yapat chóodih ít bóodop wut jī. Israel wāuh Benjamín ã jaimená poómpdih bóo wā jumna caá.* Wā mána judíowā í jumachah, weembát judío yoobát wāt cāc jumap tajī. Fariseo poómpdih bóo jumna, Moisés ã wutatji pah wā túi chājap jī.*

⁶ Páant wā chājatdih ennit, “Moisés ã wutatjidih Pablo ã yap yohop be”, det í jéih niijcán caá. Dios ã náahat pah búdí chājíhni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúíhwāboodih yeejép wā chāj jwuhap jī.*

⁷ “Páant wā chājachah, Dios weemdih ‘Caán túini caá’, ã niij enbipna caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, BHH Jesucristodih jepahni jumna, “Caandih túi péeat túut niijná, páant wā chājatji dedé pínah át nihjican tagaá”, wā niij jéihna caá.

⁸ “Caán túini caá”, cācwā í niijnídhbut “Caán dedé pínah nihcan caá”, wā niij jenah

* 3:3 Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13 * 3:5 Ro 11.1 * 3:5 Hch 23.6;

26.5 * 3:6 Hch 8.3; 9.1-2; 22.4; 26.9-11

joiná caá. Páant ã jumuchah, wã Maáh Jesucristo biíc dih wã jumuchah bácah, túini ã jumna caá. Cristodih chah jéihyat túut niijná, wã túi chãjatjidih “Caán yeejépi tagaá”, wã niij jenah joiná caá, buca.

⁹ Pánihna, Cristodih jéihna, ãjeéh túi biíc dih wã jumat pínahdih chah wã bidna caá. Moisés ã wutatji pah wã chãjachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wã túi jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdih ã niij enna caá. Cristodih jwí jepahachah ennit, “Yéejat jíib wihcannit i jumna caá”, Dios jwiít dih ã niijná caá.

¹⁰ Cristodih túi jéihyat túut niijná, jãtih ded pah wã jenah joyátjidih wã cádahap jĩ. ã náahat pah túi chãjat túut niijná, Dios Jesucristodih ã boo pud jũúwát túutni wēpatdih weembút wã náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ã wunat pah muntih, caandih wã jepahat jíib, weemdihbut yeejép chãjnit i mao yohbipna nacaá.*

¹¹ Pánihna, Jesús wunniiji ã boo pud jũúwát pahjeh muntih, weembút wunniiji wã jwúub boo pud jũúwát pínahdih wã jéihna caá.

Chah wēp ñáoni pah Jesús dih búdí jwí bidat

¹² “Jesús dih túi jéih beedána, caan páh yéejat wihcanni caá”, wã niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah

jéihyat túut niijná, yeó jáap jumat pah caandih búdí wã bidna caá. Pánih bidna, ded pah Cristo weemdih ã náah yacatjidih chãj péanit, ã pebhóo juibína, yéejat wihcanni yoobát wã jumbipna caá.

¹³ Wã déewã panihnitá, “Wã túi jéih beedána caá”, wã niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán, jãtih wã chãjatjidih náhnicanjeh, ded pah wã chãjat pínahbóodih wã jenah joiná caá.

¹⁴ Wēp ñáoni ã ñawat jíib pínahdih ã bidat pah muntih, weembút wã túi chãjat jíib Jesucristo weemdih ã wúhat pínahdih wã bidna caá. Pánihna, wã túi chãjatdih ennit, Dios weemdih “Wã pebhna ma jũúwá”, ã niijbipna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wã jenah joyát pah yeebbút biíc yoobó ñi jenah joyóo. Obohjeéhtih, mácah ñi jenah joyóchah, Dios yeebdih ã teo wáacbipna caá, yoobópdih ñi jenah joyát pínah niijná.

¹⁶ Pánihna, Dios jwiít dih ã jéihyaatji pah túi chãjat caá náahap.

¹⁷ Wã déewã panihnitá, ded pah wã chãjatdih náhninit, yeebbút biíc yoobó ñi chãjaá. Páant jwí chãjat pah muntih, bita i chãjatdihbut ñi túi en yacaá.*

¹⁸ Bitá “Weém Jesús dih caá”, niijná yuhna, yeejép chãjnitdih dawá láa yeebdih wã naáwáp jĩ. Buhbut búdí

* 3:10 Ro 6.11-13; 8.29; 2Co 3.18; Gá 4.19

* 3:17 1Co 4.16; 11.1

náhní dahwana, queédih wã jwúub naóhna caá, páant muntih. Queét Cristo cruzboó ã wun wáhatji doonádih joíhcan, páantjeh ï yéej chãjna caá.

¹⁹ Pánih joíhcan, queét iiguípna bejnit pínah caá. Yéej chãjatdih ñinahnit, ï weñat pínahdihjeh ï bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét ï niijná yuh caá. Nin baácđih bóodihjeh ï jenah joiná caá.

²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jumnit pínah caá. Páant jwí jumuchah, caanmánt jwí Maáh Jesucristo jwiítđih ubudih ã jüúwát pínahdih pãina caá jwí chãjap.

²¹ Pánih jüóhna, jwí moh yéejni bácahjidih ã wēpatjīh túut nūmñit, jáap bácah ã chãjbipna caá. Caán ã wēpatjīh nihadđih ã náahat pah ã jéih yapat túutna caá. Pánih jéihna, ã boo pud jüúwát túttimah, ded pah ãih bácah ã jumat pah muntih jwiítđihbut túini bácah yoobát ã jéih wūhbipna caá.

4

Jwí Maáhdih páantjeh weñat

¹ Wã déewã panihnítá, yeebdíh búdí wã oina caá. Jesúh doonádih yeebdíh wã bohénachah, ñi túi jepahatjidih náhnit, búdí wã wēina caá. Pánih wēinit, yeebdíh búdí wã jenah joiná caá. Pánihna, wã oinitá, jwí Maáhdih ñi jwíh jepahatji pah, caandíh ñi túi péenaá.

² Evodiadih Síntiquedihbut nin pah wã wēp wutna caá: Jesúhwã yaádh jumna, míc íj cádahnit, túinijeh ï jumna naáh.

³ Pánihna, wã túi pej jumniá, queét yaáhdđih ma teo wáacá, míc ámohnit, túi biícđih ï jwúub jumat pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabut weém biícđih yeejép yapna yuhna, Jesúh doonádih jwí bohénap jī. Queét yaádhbut Jesúhwã ï jumuchah, Dios ãih papélah tólih panihnidih ï wūtnadihbut át daacáp wut jī. Caán tólihboó páantjeh ãjeéh jumnit cáacwã ï wūtna daácni ã jumna caá.

⁴ Jwí maáíhwã jumna, yeó jáap jumat pah ñi weñéé. Wã jwúub naóhna caá: Búdí ñi weñéé.*

⁵ “Caán túini caá”, nihát ï niiját pínah niijná, bitadih túi chãjnit ñi jumúú. Jwí Maáh ã jwúub dei jüúwát pínah bahni-jeh ã judhna caá.*

⁶ Ded pah ñi yapna yuhna, ñi náhní dahwaca bojó. Náhní dahwacanjeh, Diosdih nihadđih naóhna, ã teo wáacat pínahdih ñi wúbú. Ñi wúbátjidih ã jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandíh ñi niijí.*

⁷ Páant ñi chãjachah, yeebdíh Dios búdí ã teo wáacbipna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jġahcanjeh, ñi túi jumat pínah niijná. Bitaboó yeéb ñi jġahcatđih ï beh encan niít.

Túinidihjeh jenah joyát

* 4:4 1Ts 5.16

* 4:5 Sal 119.151

* 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

8 Wā déewā panihnitá, nin wā pée naáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobópdih jamnidih, Dios ā wēi ennidih, cāacwā “Caán túini caá”, ī niij jenah joinídhbut ñi jenah joyoó. Túinidihjeh ñi jenah joyoó. Cāacwā ī wēi ennidih, yeebbát ñi wēi jenah joyoó.

9 Yeebdíh wā bohéatjidih, ded pah wā chājatjidihbut náhninit, bíc yoobó ñi chājaá. Páant ñi chājachah, Dios jwiítidih túi jumat táutni ñijeéh ā jumbipna caá.

Caandíh ī wahatjidih Pablo ā wēi naáwát

10 Buh jwuhna, weemdíh jwúub náhninit, ñi teo wáacatdih wā wēina caá. Pánih wēinit, jwī Maáhdih “Túina caá”, wā niijná caá. “Weemdíh īt quíib buud tágaá”, wā niij jenah joicán beé. Játih weemdíh teo wáaquíhna yuhna, ñit jéih teo wáaccap taga.

11 Weemdíh ñi teo wáacatjidih wēi naóhna, “Bíih weemdíh ā jadhna caá”, wā niijcán caá. “Wā bíbohátjīh wā túi jamna caá”, wāpī niijná caá.

12 Dawá bí déedih bíbohna, wā túi jamna caá. Bíí dée bíbohcan yuhna, bíc yoobó wā túi jamna caá. Jeémát bíbohna, bíbohcan yuhna, wā túi jamna caá. Pánihna, ded pah jamna, dedboó jamna, bíc yoobó wēinit, wā túi jamna caá.

13 Ded pah weemdíh ā yapachah yuhna, Cristo ā teo wáacatjīh, wā jéih buujána caá.

14 Pánihni wā jamuchah yuhna, buwat weemdíh ā jūwúchah jéihnit, ñi teo wáacat ā túina beé.

15 Túini doonádih bohé jwíhnit, ñíih baác Macedoniamant wā bejehchah, yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwājeh weemdíh dinero wahnit, ñi teo wáacap jī. Bíih tátchidih moón weemdíh ī teo wáaccan jī. Caandíh ñi jéihna caá.

16 Tesalónica tátchidih wā jam jwuhuchah,* weemdíh teo wáacna, dawá láa ñi wahap jī.*

17 Páant niijná, dinerodih yeebdíh wúbhna wā chājcan caá. Yeéb bitadih ñi teo wáacat jíib Dios yeebdíh ā túi chājat pínahboodíh caá wā náah yacap. Pánih jenah joinít, bádí wā wēina caá.

18 Epafroditojīh weemdíh ñi wahachah, dedé weemdíh ā jadhcan caá. Wā náahat chah ñit wahap tabe. Dioíh muúboó chej jamnidih ī cáo wāhatjidih Dios ā weñat pah, weemdíh ñi wāhatjidihbut ā túi wēina caá.*

19 Yeéb Jesucristoíhwā ñi jamuchah, dedé ñi náahatdih jwī íp yeebdíh ā wāhhipna caá. Caán nihatdih bíbohni jamna, yeebdíh ā jéih túi teo wáacna caá.

20 Yeó jáap jumat pah jwī íp Diosdih jwī weñat dée caá. Páant tíí ā jamna nah.

Pablo ā pée túyat túutat

* 4:16 Hch 17.1

* 4:16 2Co 11.9

* 4:18 Ex 29.18

²¹ Nihat caánboó j̄m̄nit
Jesucristoíhwã ã túya naáh.
Wãjeéh j̄m̄nit jwĩ déewã
panihnitbat yeebdíh ã túyat
tútna caá.

²² Nihat ninj̄h moón
Jesúíhwãbat, Roma tútchidih
moón ã maáh ã pebh moon
yáh b̄ca, búdí ã túyat tútna
caá.

²³ Jwĩ Maáh Jesucristo
yeebdíh oinit, búdí ã teo
wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã
naáwát.

Pablo

COLOSENSES

Pablo queédih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, jwĩ úud panihni Timoteojĩh yeebdĩh túyat tútña, biĩhdih daacát tútnit, nin núodih wã wahna caá. Jesúh túini doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdĩh ã ñiwip jĩ. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdih cádahcannitdih wã daác wahna caá. Jwĩ íip Dios yeebdĩh oinit, ã teo wáaca naáh, ñi tái jumat pínah niijná.

Pablo Jesúhwãdih ã úbát

³⁻⁴ Yeéb Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi tái oina caá. Caán doonádih joiná, wēinit, Dios, jwĩ Maáh Jesucristo íipdih yeebdĩh úbhna, “Queédih ma teo wáacat túina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá.

⁵ Yoobópdihi jumni naawát Jesúh túini doonádih jwĩh joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdĩh ã jumat tútat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ã chãjat pínahdih túi pãina, Jesúsdih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi tái oina caá.

⁶ Caán túini doonádih yeéb Colosadih moón ñi jwĩh joí láa, “Dios jwiítidih búdí oinit, ã túi teo wáacna caá. Páant ã teo wáacat pínah dooná yoobópdihi tigaá”, ñit niij jéihyep taga. Pánih jéihnit, túi túut ñumná caá ñi chãjap. Biíc yoobó chah dawá tútchinadihi moonbút

caán túini doonádih joinít, túut ñum béjna caá ï chãjap.

⁷ Épafras yeebdĩh caán túini doonádih át jwĩh bohénap wut jĩ.* Caán búdí jwĩ oini, weem páh Cristoih doonádih naóh cádahcanni ã jumna caá. Pánih bohénit, yeebdĩh át túi teo wáacap taga, ñi túut ñumát pínah niijná.

⁸ Pánihna, jwĩ pebhna joinít, ñi tái túut ñumátidih Épafras jwiítidih ã niij naawáp be. “Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Diosdih, nihat Jesúhwãdihbut queét ï tái oina caá”, ã niijjap be.

⁹ Páant ñi tái chãjat doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdĩh jwĩpĩ úbh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdihi bohéat, yoobópdihi nihcannidihbut Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh queédih ma túi jéihyanaá, ded pah queédih ma náah yacatdih ï jéihyat pínah niijná”, jwĩpĩ niij úbhna caá.

¹⁰ Dios yeebdĩh ã teo wáacat pínahdih jwĩpĩ úbhna caá, áihwã jumna, jwĩ Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ñi tái chãjat pínah niijná.

¹¹ Nin pahbut yeebdĩh jwĩpĩ niij úbhna caá: “Paá, búdí ma wēpatjĩh queédih ma teo wáacá, bita queédih yeejép ï chãjachah yuhna, oi cádahcan, biíc yoobó wēinit, ï tái jumat pínah niijná.

¹² Meém queédih míhwã pínah mat chãjap taga. Pánih chãjna, ma pebh yeh iiguípna ï juibínachah, nihat míhwã ï

* 1:7 Col 4.12; Flm 23

bíbohat pínahdih queédihbut ma wūhbiḡna caá. Pánihna, nihat ma teo wáacatdih jéihnit, meemdih 'Búdí táina caá, Paá', ĩ niijí naáh", jwĩpĩ niij úbhna caá.

Ded pah jwiít dih Jesús ā teo wáacat

13-14 Diosjeh jwiít iiguípna bejnit déejidih āt túi ubup wut jĩ. Jātih nemépwā ĩ maáh jwiít dih ā wutachah, dupúát panhipboó jumnit, yéejatdih jwĩ jéih cádahcap jĩ. Obohjeéhtih, yéejnit jwĩ jumachah yuhna, Diosboó ā wūh, ā oinidih āt wun wūhat túutap wut jĩ, jwĩ yéejatdih ā yohat pínah niijná. Pánih chājna, jwiít dih dupúát panhipmant ub bacanit, ā wūh, ā oini ā maáh jumupna āt waadát túutap wut jĩ.*

15 Cristo ā ĩp Diosdih biíc yoobó ā jumna caá. Pánihna, nin baác dih ĩ chājat pínah jātih jumna, nihat ĩ chājatjidih maáh ā jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwā Diosdih jwĩ jéih encah yuhna, ā wūhboó ā ĩp ded pah ā jummatdih jwiít dih ā jéihyana caá.

16 Dios ā wutachah, Cristo nihat buu jumni pínahdih āt jíghanap wut jĩ. Jeáboó jumnitdih, nin baácboó jumnitdih, jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut āt chājap wut jĩ. Nihat ángelwādih, nin baác dih moón, nihat ĩ maátadidihbut āt chājap wut jĩ. Pánihna, Cristo ā wut chah

yáaat pínah niijná, nihatdih āt chājat túutap wut jĩ.*

17 Cristojeh, nihatdih ĩ chājat pínah jātih jumna, waóhni ā jumna caá. Ā wēpatjĩh nihatdih páantjeh ā túi jumat túutna caá.*

18 Nihat jwiít āihwā āih bácah panihni jwĩ jumachah, caánboó jwĩh wao dáh panihni ā jumna caá. Caán wunni, jwĩh waóh boo pud jūóhni, nihatdih maáh yoobát ā jumna caá.*

19 Cristo jwĩ ĩp biíc dih biíc bácah panihni jumna, nihat Dios ā wēpat Cristodidihbut ā jumna caá. Páant ā jummatdih jwĩ ĩp āt náah yacap wut jĩ.

20 Nihat cáacwā jwĩ ĩp dih eníhcan, jwĩt yéej chājap wut jĩ. Páant eníhcannit jwĩ jumachah, jwĩ ĩp Cristodih cruzboó āt wun wūhat túutap wut jĩ, āih meépjĩh nihat cáacwā jwĩ yéejat jíib buudáát dih ā jíib chājat pínah, ājeéh jwĩ túi jumat pínahbut niijná. Pánih chājnit, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácboó jumnitdihbut caán biíc dih āt túi jumat túutap wut jĩ.*

Cristo jwiít dih ā túi ubuchah, ded pah jwĩ jumat

21 Yeebát biíc yoobó Diosdih eníhcannit, yéejnit jumna, caán biíc dih ĩt jéih jumcap jĩ.

22 Obohjeéhtih, caandih ĩni eníhcatdih cádahat túutnit, buu ājeéh biíc dih Dios āt jwūub jumat túutap wut jĩ. Cristo ā

* 1:13-14 Ef 1.7; 6.12 * 1:16 Ef 6.12 * 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3 * 1:18 Hch 26.23; Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5 * 1:20 Ef 2.16

wun wūhatjīh páant át chājap wut jī. Pánih chājna, ā pebhboó yeebdíh jumat tútutnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chājat queétdih ā wihcannit”, ā niijbīpna caá.

23 Jesúih doonádih táí jenah joinít, behnit panihnit jumna, “Ā niijátji pah, ā pebhboó wā juibínachah, Dios weemdíh táinidih ā wūhbiipna caá”, ñi niij jenah joí cádahcah, páant yeebdíh ā wūhbiipna caá. Caán táini doonádih nihát tútchinádih moón ít joyóp wut yuh jī. Weém Pablobut caán doonádihjeh tigaá wāpī naáwáp.

Jesúihwādh Pablobut teo wáacat

24 Jwī yéejatdih yohat tútut niijná, Cristo búdí át yéej chūúup wut jī. Biíc yoobó weembát yeebdíh teo wáacat tútut niijná, wā yéej chūúuhna yuhna, búdí wā wēina caá. Jwiít nihát Cristodih teo wāhniit jumna, biíc yoobó jwī yéej chūúuhbiipna caá. Cristoíh táini doonádih bohéát tútut niijná, yeejép ā yapat pínah weemdíh páantjeh ā jūdh jwuhna caá. Pánihna, yeéb āihwā, āih bácah panihni ñi jumuchah, yeebdíh teo wáacat tútut niijná, weemdíh yeejép ā yapachah yuhna, búdí wā wēina caá.

25 Jesúihwādh teo wāhni wā jumat pínah niijná, Dios weemdíh ā ñiwip jī. Páant ā ñiwatdih jéihna, nihát yeéb wā déewā nihcannitdih wā táí naóh bohé jibna caá. Yeebbút

būudcánnit ñi jumat pínah doonádih ñi táí jéihyat pínah niijná, Dios weemdíh páant ā naóh jibat tútut jī.*

26 Caán doonádih jon jātih Dios cáacwādh át naáwát tútut jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, būh āihwādh át táí naóh beedáat tútut be, būca.

27 Caán doonádih í jéih jwuhcah yuhna, “Judíowā nihcannitdihbut búdí wā táí chājbiipna caá”, niij jenah joinít, būh āih cáacwādh caandíh át jéihya naáwáp taga. Nin pah caá ā jéihya naáwát: Cristo yeéb āihwājeéh ā jumuchah, jeáboó chah táyapna ñi juibíbiipna caá. Caán doonádih jéihnit, yeéb wā déewā nihcannitbut ñi táí wēi páina caá.

28 Caán Cristoíh doonádihjeh tigaá nihát dih jwī bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap jumat pah Cristodih táí péenit, caandíh ñi cádahca bojóó”, queétdih jwīpī niij naóhna caá. Dios pebhna juibíniit, “Nit ma wūúhdih jepahniit, caandíh táí péenitji caá”, Diosdih jwī niij naáwát tútut niijná, ā jéihyaatjīh queétdih jwī táí bohéna caá.

29 Pánihna, chūaná yuhna, Dios weemdíh búdí ā teo wáacatjīh wāpī teo cádahcan caá.

2

1 Yeéb Colosas tútchidih moón, Laodicea tútchidih moónih pínahdihbut búdí wā teona caá. Nihat bita weemdíh jéih jwuhcannitíh pínahdihbut búdí wā teona

* 1:25 Ef 3.2 * 2:1 Ap 3.14-22

caá. Páant wā tewatdih ñi jéihyatdih yeebdíh wā náah yacna caá.*

2 Nin panihat pínahdih wā teona caá: Wēinit, míic oinit, túi bíicdih ñi jumat pínah, “Dios jwiítidih búdí ã túi chājbipna caá”, ñi niij jéihyat pínahdih wā náah yacna caá. Dios jon jātih ã jéihya jwuhca naáhjidih ñi túi jéihyat pínahdihbut wā náah yacna caá. Caán ã jéihya jwuh canaáhji nin pah caá: Yeéb judíowā nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá.

3 Caán Cristo nihatdih ã jéih beedána caá. Pánih jéihni ã jumuchah, ã teo wáacatjīhjih túi jenah joinít yeéb ñi jumbipna caá.

4 Pánih túi jenah joinít jumna, bita yeebdíh túi naóhñit pah í niij yeenachah yuhna, queétdih ñi joyáh bojipna caá.

5 Weém ñijeéh wihcan yuhna, ñijeéh jumni pah wā jenah joiná caá. Pánihna, Cristodih túi péenit, túi bíicdih ñi jumat doonádih joinít, búdí wā wēina caá.

Jwiít Cristoíhwādih ã túut numát túutat

6-7 Épafraſ Cristoíh túini doonádih yeebdíh ã jwíih bohénachah, túi jepahnit, “Wā Maáh ma jumúú”, Cristodih ñit niij naáwáp wat jī. Ñi jwíih jepahatji bíic yoobó páantjeh yeó jáap jumat pah caandíh ñi túi péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumat pah caandíh chah

jenah joiná, caandíh wēinit, “Búdí ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumúú.

8 ¡Ñi túi chāja chaáh! Cáacwā í yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Queét jon jātih moón í jenah joyátidihjih í bohéna caá. Páant í bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó í wutatdihjih í bohéna caá. Cristoíhboodíh í bohécan caá.*

9 Nin pah Cristoíh dooná ã jumna caá: Caán jwí íip bíic yoobó jumni, Diosjeh tigaá ã jumap. Páant ã jumuchah yuhna, nin baácboó jwí nihat pah át cáac jumap wat jī. Cáac yoobát ã jumuchah yuhna, ã íip ã wēpat, ã oyat, ã túyatbut caandíh ã jumna caá.

10 Yeéb Cristoíhwā jumna, Dios ã wēpat, ã oyat, ã túyatbut yeebdíhbut ã jumna caá. Pánihna, ñíih caolihdih dedé ã judhcan caá. Caán Cristo nihat maátadih chah maáh ã jumna caá.

11 Wā déewā Dios ã wutatjidih jepahat túut niijná, quehli nah yapat chóodih ípí bóod yohna caá. Obohjeéhtih, yeébboó páant ñi chājcah yuhna, Cristoíhwā jumna, bóod yohnit panihnit tigaá ñi jumap. Í bóod yohat pah ñi yéej chājíhat jenah joyátidih Cristoboó yeebdíh át yohop taga.

12 Caandíh ñi jepahachah, daabánit ñit jumap taga. Pánih daabánit, jwúub pah jāóhna, Jesúsdiſ í yohat, ã jwúub boo pud júúwát pah ã jumna caá. Páant ã chājat

* 2:8 Gá 4.3,9

dée pah chājnit, ājeéh biícđih ñi jumna caá. Pánihna, “Dios ā wēpatjīh Cristodih ā booanachah, weemdihbut ā wēpatjīh táiniboodih ā táut nuumbípna caá”, ñit niij jengah joyóp taga.*

13 Yeéb jätih wannit panihnit jumna, ñi yéejat jíib iiguípna bejnit pínah ñit jum jwuhup taga. Obohjeéhtih, buu Cristo ā wun wūhatjīh jwī íp yeebdih ājeéh jumnit pínah āt chājap taga. Jwiít nihat jwī yéejatdih āt yohop taga.*

14 Moisés ā wutatjidih jwī jepahcah, jwiítđih peéh chājat āt jumap wat jī. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñahnit, jwiítđih ā wun wūhatjīh caán wutatjidih jwī jepahcat jíib buudáátđih Dios āt yohop wat jī.*

15 Cristo pánih wanna, nemépwā í naóh yacat wēpatđih dúuc wáinit, āt yohop wat jī. Pánih yohnit, nemépwā í maáh biícđih Dios ā yap yohochah, oboh jumnit í jumna caá. Cristo cruzboó ā wunatjīh queéđih ā yap yohatđih nihatđih jéihyana, Dios queéđih āt tícanap wat jī.

Cristoíhwā jumna, jwī nuowā í wutatjidih jwī jepahcat

16 Ñi jeémátđih, ñi babhatđihbut enna, jópchi jumat pah, widh jumat pah, semana jumat pah, “Buu Diosdih chah jwī weñat pínah yeó jáapna caá”, niij jengah joicán, ñi

míc wáaccáh enna, “Queéđih peéh chājat caá náahap”, bita yeebdih íta niij en tagaa. Páant í niijíchah joiná yuhna, páantjeh queéđih ñi joyáh bojóo.*

17 Dios jon jätih moondih páant í chājat pínahđih āt watjip taga, táttimah ded pah Cristo ā wun wūhat pínahđih jwiítđih jéihyaat táut niijná. Obohjeéhtih, buu láa Cristo jwiítđih wun wūhñit, ā jwúub boo pud jūúwátđih jwī táí jéihna caá.

18 Bitaboó nin pah ípí chājna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wā jéih úbhcan caá”, niij jengah joinít, ángelwáđih ípí úbhna caá, í úbátđih queét Diosdih í jwúub naóh yapaat pínah niijná. Bitabut “Oo jumat pah jíghatđih wā enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ípí niij jengah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant í niij jengah joyát dedé pínah nihcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jwī chājat biíc yoobó, yeéb ñi chājcat jíib, yeebdih Dios ā peéh chāja naáh”, yeebdih í niijíchah yuhna, queéđih ñi joyáh bojóo.

19 Páant niijnítboó Cristo ā wutat pah chājcan, ājeéh í jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiítboó áihwā ājeéh jumnit, áih bácah panihni jwī jumna caá. Caánboó wao dáh panihni jumna, jwiítđih ā watna caá. Caandih jwī jepahachah, Diosboó jwiítđih

* 2:12 Ro 6.4 * 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16

āpī teo wáacna caá, caandíh chah jwī jéihyat pínah niijná.*

20 Cristo yeebdíh át wun wūhəp taga, yéej chāj cádahnit, túiniboodíh ñi túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumná, Diosdih jepah-cannitboó ĩ wutəchah, ñi joyáh bojoó.*

21 Queét ĩ jenah joyátjīh nin pah yeebdíh ĩpī niij wutna caá: “Caán jeémátdih babhbatdihbut jeémpan, babhcan, ñi teoca bojoó”, ĩpī niij wutna caá.

22 Obohjeéhtih dedédih jwī jeéméchah, waicanjeh āpī buudná caá. Pánihna, buudní pínahdih cāacwā ĩ jenah joyátjīhjah ĩ wutəchah, Dios ā wutat pah nihcan, ĩ wutat dedé pínah nihcan caá.

23 Nin pahbut yeebdíh ĩ niij wutna caá: “‘Weém oboh jumni caá’, ñi niij jenah joyoó”, ĩ niijná caá. ĩih bācaldih yeejép chājnit, yeebdihbut biíc yoobó ĩ chājat túutna yuh caá. Páant ĩ wutəchah, jéih beedánit ĩ jenah joyát pah ĩ chājat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, ĩ wutat ā túican caá. Páant cāacwājeh ĩ wutat dée nihna, jwī yéej chājatdih jwī cádahíhichah yuhna, jwiítidih ā teo wáaccan caá.

3

1 Cristo waóh boo pud jūóhni ā juməchah, yeéb āihwābut ājeéh boo pud jūóhnit panihnit jumna, ā

weñat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Caán jeáboó jwī ĩp jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, nihardih wutni caá.*

2-3 Cristoíhwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ā wapna caá, páantjeh ājeéh ñi túi jumant pínah niijná. Jeáboó jwī jubínachah, Dios ā wūhni pínahdih túi jenah joinít, nin baácaldih bóo yeejépdih ñi bidca bojoó.*

4 Pánihna, Cristo páantjeh jumant túutni, jeámant ā jwūub dei jūuwáchah, nihard caandíh ĩ wēi naáwáchah, yeéb ājeéh jumnitdihbut ĩ wēi naóhbična caá.*

Yeéb Cristoíhwā ded pah ñi jumant

5 Cristoíhwā jumna, jātih ñi yéej chājatjidih ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjīh ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājíhat jenah joyátidihbut ñi cádahaá. Bií déedih ñi en ñinahca bojoó. Bií déedih búdí bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá.

6 Bitá pánih yéej chājna, caandíh ĩ yap yohochah ennit, queétdih íjina, Dios búdí ā peéh chājbična caá.*

7 Pánih yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaá.

8 Obohjeéhtih, buu caán yéej chājatdih ñi cádahaá. Nin pah ñi chājatidihbut ñi cádahaá: Ñi íj jenah joyátidih, tubit íjnit, ñi táoh jūihñatdih, bitardih yeejép

* 2:20 Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9 * 3:1 Sal 110.1; Mt 22.44; He 1.3 * 3:2-3 Ro 6.4-11; Col 2.12 * 3:4 Gá 2.20; Fil 1.21 * 3:6 Ef 2.3

ñi jenah joyátdih, bitadiah yeejép dooná ñi naáwátdih, yeejép ñi wéheatdih, nihát páant ñi chājatdih ñi cádaahá.

9-10 Pánihna, yeebboó Jesúhwā jumna, yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih túut nūmnít ñit jumup be.* Dios yeebdih páant át túut nūmát túutap taga, caandih chah ñi túi jéihyat pínah, caán ā jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihnit jumna, ñi míc yeeca bojóo.*

11 Cristo nihát āihwājeéh ā jumachah, Dios jwiít nihát dih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, judíowā, judíowā nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwíih wéheatdih wéhenit, wéhecannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wāhnit, maáta déebut jwí jumachah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít nihát mácah jwí jumachah yuhna, Jesucristo nihát āihwājeéh biíc yoobó ā jumna caá. Caán oboh jumni nihcah, caandihjeh chah jenah joyát caá jwiít nihát dih náahap.

12 Pánihna, Dioíhwā, ā ñíonit, ā oinit jumna, nin pah ñi chājaá: Bitadiah ñi jgah en teo wáacá. “Chah jéihni wā jumna caá”, ñi niij jenah joicá bojóo. Bitadiah jūihcan, ded pah ī chājachah yuhna, íjcan, táinijeh ñi chājaá.

13 Ñijeéh jumnit ñi náahat pah ī chājcah yuhna, íjcanjeh, páantjeh ñi jumah bojóo. Ñijeéh jumnit yeebdih ī túi

chājcah enna, míc íjnit, waícanjeh ñi míc yoobánaá. Jwí Maáh ñi yéej chājatdih át yohop taga. Páant ā yohat pah yeebbát ñi íjcatdih ñi míc ámohoó.*

14 Páant wā watat chah yeebdih nin pah wā watna caá: Bitadiah ñi míc oyoó. Pánih míc oina, nihát biíh wā watatdihbut ñi jepahbipna caá. Pánih míc oina, biíc weh pah ñi jumbipna caá.

15 Biíc bácah panihni jumna, míc jūihcanjeh, bita Jesúhwā biíc dih jwí túi jumat pínahdih Dios jwiít dih ā náah yacna caá. Páant ā náah yacat pah, yeeb biíc dih ñi túi jumau. Pánihna, ded pah ñi chājat pínahdih jenah joinít, “Nin pah chājna, ¿bita Jesúhwā biíc dih páantjeh wā túi jummi níit?” niij jenah joyát caá náahap. Pánih túi biíc dih jumnit, “Ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih ñi niiji.

16 Cristoíh táini doonádih ñi túi náhninaá. Búdí ā teo wáacatjīh ā naáwátdih ñi túi míc bohénaá. Pánihna, míc teo wáacat túut niijná, “Ma túi jenah joyó chaáh! Páant ma chājachah, meemjéh ma míc yéejabipna caá”, ñi niij naáwá. Jwí Maáhdih chah jéihyat túut niijná, Salmosjīh, wēi ewatnajīh, Túini Espíritu ā wāhni ewatnajīhbut biíc dih ñi eweé. Caandih búdí wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niij wēi eweé.

17 Jwí Maáh Jesús dih ñi weñaat túut niijná, ded pah chājna, ded pah naóhna,

* 3:9-10 Ef 4.22

* 3:9-10 Gn 1.26; Ef 2.10

* 3:9-10 Ef 4.24

* 3:13 Ef 4.2,32

táinijeh chājnit ñi jamúú. Cristo ã teo wáacatjĩh jwĩ íp Diosdih úúbhñit, “Táina caá, Paá”, caandíh ñi niijí.*

Ded pah Jesúhwã bíicwã ï jumat

18 Yeéb áa jamnit yaádh, ñi weha mánadih ñi táí jepahaá. Páant tigaá chájat náahap jwĩ Maáh Cristoíhwã yaádhñih.*

19 Yeéb áa jamnit neonáboó ñi weha mána yaádhñih ñi táí oyoó. Pánih oinit, jãihcanjeh, táí waóhñit, queétdih táinijeh ñi jamúú.*

20 Yeéb ï wehbut ñi mánadih yap yohcannit míicjeh ñi jamúú. Páant ñi jamuchah ennit, jwĩ maáh yeebdíh ã wēibipna caá.*

21 Yeéb ï mánabut ñi wehdih páantjeh ñi jãihca bojoó. Pánih jãihñit, íjanit, queétdih búdí ñita jĩgaha tagaá. “Ï enechah, weémboó wã táí chãjcan nacaá”, ïta niúj jenah joi tágaá.*

22 Yeéb teo wãhñit ñi maátadih ñi táí jepahaá. “Caán ã enechahjeh, wã táí teobipna caá, weemdíh ã wēi enat pínah niijná”, ñi niúj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Jesúsdiñ weñáihna, ñi maátadih yeecanjeh, ñi táí jepahaá.

23 Yoobópdih yeéb Cristoíhwã jamna, caandíh táí jepahñit ñi jamúú. Nin baácñih moón ñi maátadih jepahna, Cristodihbut jepahñit ñi jamúú. Ded pah ñi maáta ï

watat pah yabhcanjeh, ñi táí teweeé.

24 Páant ñi jepahat jíib Cristoboó yeebdíh ã táí chãjbipna caá. “Wã pebhboó ñi jayúchah, yeebdíh táinidih wã wãhñit caá”, jwĩ Maáh ã niijátji pah ã wãhñit caá. Caandíh yeéb ñi táí jéihna caá. Jwĩ Maáh Cristodih yeéb teo wãhñit ñi jamna caá.

25 Obohjeéhtih, det táí chãjcannitdih bíic jadhdat wihcan, jwĩ Maáh ã peéh chãjbipna caá.*

4

1 Yeéb maátaboó, ñi pebh moondíh ñi táí wáyaá. Yeebdíhbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chãjachah, ãpĩ enna caá. Páant ã enatdih táí náhnit, ã náah yacat pah yoobópdih ñi pebh moondíh ñi táí chãjaá.*

Nihat queét Jesúhwã ded pah ï jumat

2 Táí jenah joinít, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi táí úúbú. Pánih úúbhñit, ã jepahat pínadih jéihñit, “Weemdíh mapĩ táí chãjna caá, Paá”, caandíh ñi niijí.

3-4 Jwiitdihbut ñi úúbú. Cristoíh táini dooná, cãacwã ï jéih jwãhca naáhdih bohéna, queétdih jwĩ táí jéihyaat pínah niijná, jwĩ ípdih búdí ñi úúbú. Páant wã bohéat jíib buu nemat muúboó wã jamna caá. Pánihna, det weemdíh enedih jainítidih Dios naáwátidih wã táí naáwát pínah niijná, ñi

* 3:17 Ef 5.19-20

* 3:18 Ef 5.22; 1P 3.1

* 3:19 Ef 5.25; 1P 3.7

* 3:20 Ef 6.1

* 3:21 Ef 6.4

* 3:25 Dt 10.17; Ef 6.5-9

* 4:1 Ef 6.9

uúbát pínahdih wã náahna caá. Páant naáwát tigaá Cristo weemdih ã wutap.*

⁵ Jesúsdi jepahcannitjeéh jamna, ãih túini doonádih queédih ñi naáwáchah, ã joyát pínah niijná, yéj chãjcanjeh, Dios ã náahat pah ñi chãjaá.*

⁶ Bitadih míic wéhena, táinijeh ñi naáwá. Páant ñi naáwáchah, túi wëi joinít, jéihíhna, yeebdih ã uúbh joibípna caá. Páant ã uúbh joyóchah, queédih ñi túi jéih jepahbipna caá.

Pablo ã péé túyat túutna

⁷ Jwí úud panihni, jwí oini Tíquico, Cristoíh túini doonádih bohéna, jwiít biíc dih teo cádahcanni ã jamna caá. Nin wã daácnidih ub bejna, ñi pebhna juibínit, nihát wíih doonádih yeebdih ã naóhbipna caá.*

⁸ Ded pah wã jumatdih yeebdih naóhnit, ñi jígahatdih ã yayáát pínah niijná, ñi pebhna caandih wã wahna caá.*

⁹ Tíquicodih pej jam bejni pínah wã oini, wã úud panihni Onésimodihbut wã wahna caá. Caán ñiíh tútchidih bóo, Cristodih cádahcanni ã jamna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiít ninjéh ded pah jwí yapatdih yeebdih ã naóhbipna caá.*

¹⁰ Aristarco, nemat muúboó wãjeéh jamni, yeebdih ã túyat túutna caá. Bernabé baih Marcosbut

ã túyat túutna caá. ãih doonádih jãtih wãát wahap jí. Pánihna, ñi pebhna ã juibínachah, caandih ñi túi wëi jwãáá.*

¹¹ Jesús “Justo”, ã niijníbut yeebdih ã túyat túutna caá. Nit biíc peihcannitjeh caá wã déewã yoobát pohba weém biíc dih Dios naáwát dih ã bohéna caá, Cristodih cáacwã ã jepahat pínah niijná. Queét weemdih túi teo wáacnit ã jamna caá.

¹² Épafra, ñijeéh jamni, yeebdih ã túyat túutna caá. Caán Cristodih teo wühni man tigaá. Pánih jamnit, Diosdih uúbhna, yeebdih búdí ãpí uúbhna caá, “Ded pah ã niijátji pah Dios weemdih ã túi chãjbipna caá”, niij jéihna, Diosdih túi péenit, ã náahat pah ñi chãjat pínah niijná.*

¹³ Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Caán yeebdih ãpí uúbh cádahcan caá. Laodicea tútchidih moondih, Hierápolis tútchidih moondihbut búdí ãpí uúbhna caá.

¹⁴ Jwí oini Lucas, cohni cáacbut yeebdih ã túyat túutna caá. Demas yuh buca ã túyat túutna caá.*

¹⁵ Jwí déewã Laodicea tútchidih moón búdí ã túya naáh. Ninfabut mi túya naáh. Jesúsíhwã miíh muúboó míic wáacnitbut ã túya naáh.

¹⁶ Nin wã wahni núodih ñi míic bohé péenit, Laodicea

* 4:3-4 Ef 6.18-20; Fil 4.6

6.21-22 * 4:9 Flm 10-12

24 * 4:12 Col 1.7; Flm 23

* 4:5 Ef 5.16

* 4:10 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm

* 4:14 2Ti 4.10,11; Flm 24

* 4:7 Hch 20.4; 2Ti 4.12

* 4:8 Ef

tútchidih moondíhbat ñi wa-
haá, queébtat ñi míc bohéat
pínah niijná. Queétdih wã
wahni néodihbat, yeebbát ñi
míc bohénaá.*

¹⁷ Arquipodih nin pah ñi
niij naáwá: “Jwĩ Maáh Jesús
meemdih ã wutatji pah ma
péanaá”, ñi niiji.*

¹⁸ Weém Pablo, wĩih
téihyajĩhjih nin túyat
tútatdih wã daácna caá.
Yeebdih búdi wã túyat tútña
caá. Nemat muúboó wã
jumatdih náhninit, weemdih
búdi ñi úbá. Dios yeebdih
oinit, búdi ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã
naáwát.
Pablo

* 4:16 Ap 3.14-22

* 4:17 Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowã queédih ï túyat
túttat

¹ Weém Pablo, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwĩ íp Dioíhwã, jwĩ Maáh Jesucristoíhwãbut ñi jumuchah, nin náodih biíhdih daacát túttnit, yeebdíh wã wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojih, jwiít biíc peihcannit yeebdíh búdí jwĩ túyat túttna caá. Jwĩ íp Dios yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ï tútt
nuumát

² Diosdih uúbhna, “Míih Tesalónicadih moón ï tútt nuumátji ã táina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá.

³ Yeebdíh náhninit, Diosdih nin pah jwĩ niij uúbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdíh túi jenah joinít, ma weñat pínahdih ípĩ chãjna caá. Meemdíh oinit, bitadihbut oina, queédih ípĩ túi teo wáacna caá. Jesucristo ã jwúub dei jãúwát pínahdih túi wēi pãinit, meemdíh ï cádahcan caá”, jwĩ niijná caá. Páant ñi jumatdih búdí wēinit, Diosdih “Táina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá.

⁴⁻⁵ Jwĩ déewã panihnitá, Jesucristoíh táini doonádih yeebdíh naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jĩ. Obohjeéhtih, Táini Espíritu ã wēpatjih yeebdíh jwĩ naáwáp

jĩ. Páant jwĩ naáwáchah, Táini Espíritu yeebdíh ã teo wáacap jĩ, jwĩ naáwát dih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdíh oinit, áihwã pínah ã ñíwatdih jwĩ jéihna caá. Ñijeéh jumnit, yeebdíh jwĩ túi teo wáacatjidih yeebbút ñi jéihna caá.

⁶ Ñijeéh jumna, ded pah jwĩ chãjatjidih ennit, jwĩ Maáh Jesucristo ded pah ã jumatji doonádihbut jéihnit, yeebbút biíc yoobó ñi chãjna caá. Jesúh táini doonádih joíhcan íjna, bita yeebdíh yeejép ï chãjachah yuhna, Táini Espíritu yeebdíh ã teo wáacachah, yeéboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jĩ.*

⁷ Páant ñi jumat doonádih joinít, nihát ñíh baác Macedonia baác dih moón, nin baác Acaya baác dih moón Jesúhwã ñi jumat pah mantih tútt nuumná caá ï chãjap.

⁸ Pánihna, jwĩ Maáh Jesúh doonádih jepahnit, ñi túi tútt nuumátji doonádih joinít, bitabut jwĩ Maáhdih ít jepahap wut jĩ. Ñíh baác dih moón, Acaya baác dih moonjéhbut nihcan, nihát baác dih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih ít joyóp wut jĩ. Ñi wut yána caá. Jwiítboó ñíh doonádih queédih jwĩ naóh jwuhcah, queét jãtih ítát joyóp tabe.

⁹ Pánihna, ñi tútt nuumát doonádih jwĩ naáwát déedih, yeéb jwiít dih wēi jwááh nit, ñi túi joyátjidih ípĩ jwááh naáwáp jĩ. Ñi pãpninádih uúbh

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9

cádahnit, Dios yoobátdihjeh wēi wūbhñit, ā wūtatdih ñi túi jepahatjidihbut ĩpĩ naáwáp jĩ.

¹⁰ Dios wūáh jeámant ā jwúub dei jūúwát pínahdih ñi túi páñatdihbut ĩpĩ naáwáp jĩ. Caán Jesús wūñnijidih yuhna, Dios át boanap tajĩ. Caan tığaá Dios yeejép yoobát ā peéh chājat déedih jwiútdih ā túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ā jumati

¹ Ñijeéh jumna, yeebdíh jwĩ bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jĩ. Páant ñi jepahachah, jwĩ tewat oboh jumni nihcatdih ñi jéihna caá.

² “Pablowā jwiútdih enedih ĩ jūúwát pínah jātih, Filipos tútchiboó ĩ bohénachah, ĩjñit, caán tútchidih moón queétdih yeejép ĩ chājap jĩ”, yeéboó ñi niúj náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiútdih yeejép ĩ chājachah yuhna, wūmcanjeh, Jesúh doonádih yeebdíhbut naáwádih jwĩ juibínap jĩ. Biquína ñih tútchidih moón maáta jwiútdih ĩ naóh cádahat tūttuchah yuhna, Dios ā teo wáacatjĩh Jesúh doonádih yeebdíh jwĩ túi naáwáp jĩ.*

³ “Pablowā yoobópdih ĩ naóhcan caá. Yeebdíh pánih bohéna, queétdih ñi weñat pínahdihjeh ĩ bidna caá”, biquína ĩ niúj yeena caá.

⁴ Obohjeéhtih, Dios jwĩ jenah joyátdih jéihni nin pah ā niúj naáwáp jĩ: “Jesúh

túini doonádih ĩ naáwát pínah niijná, Pablowādih wā wahbipna caá”, ā niújip jĩ. Pánihna, caandíh naóhna, “Pablowā túi chājñit caá”, bita ĩ niúj jenah joyát pínahdih jwĩ bidcan caá. Diosboó “Ī túi chājna caá”, ā niuját pínahdihjeh bidnit, Jesúh doonádih jwĩ naáwáp jĩ.*

⁵ Pánihna, yeebdíh naóhna, túini niuját pah niujcán, ñih bií déedih náahcan, ded pah jwĩ bohéatjidih ñi jéihna caá. Diosbut páant jwĩ chājatjidih ā jéihna caá.

⁶ “Pablowā chah jéihñit caá”, yeéb, bitabut ñi niúj jenah joicát pínah niijná, yeebdíh jwĩ bohénap jĩ.

⁷ Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naáwát tūttuna, Dios ā wahnit jumna, yeebdíh búdí jwíta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdí oinit, chāihjeh bohéna, yeebdíh jwĩ yójahcap jĩ. Nomanih mi wūáhdih túinijeh mi en dawát pah yeebdíh jwĩ bohénap jĩ.

⁸ Yeebdíh búdí oinit, wēina, nihat yeó jáap jumap pah túini doonádih jwĩ naáwáp jĩ. Bita jwiútdih ĩ mao yohíhatdih jéihna yuhna, yeebdíh jwĩ teo wáac cádahcap jĩ.

⁹ “Jwíjeéh ĩ jum láa, ĩih bācah ā chūnáchah yuhna, búdí ĩ tewep jĩ”, ñi niúj náhnina nacaá. “Baáb jéenat pínah jātih teo jwíhñit, púú nihat yeó jáap teo tāah bejñit, chei tac yoob póhba ĩpĩ teo cádahap jĩ. Pánihna, Dioíh túini

* 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9 * 2:4 Gá 1.10

doonádih naóhnit, jwiít dih tac buugáihcan, i jeemát pínahdih jíib chājat túut niijná, bádí i tewep jī”, ñi niij jéihna caá.*

10 “Jwījeéh jumna, Dios ā weñat pínahdihjeh chājnit, i túi jumap jī”, ñi niij jéihna caá. Diosbut caandih ā jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowā yeejép i jumap jī”, i jéih niijcán caá.

11-12 “Jwiít nihardih táinijeh i bohénachah, jwī túi joyóp jī. Biquínadibbut jwiít dih i naáwáp jī. Ded ā wehdih ā túi bohéat pah jwiít dih i túi naáwáp jī. Dios ā weñat pínahdih ded pah jwī chājat pínah niijná, bádí i bohénap jī”, ñi niij jéihna caá. Dios yeebdih át níwip wut jī, áihwā jumnit, ájeéh ā maáh jumapboó ñi jumat pínah niijná. Páant yeebdih jwī bohéatjidibbut ñi quíib buudcán nacaá.

13 Pánihna, yeebdih jwī naáwát dih ñi túi jepahachah náhninit, bádí wēnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwīpī niijná caá. Á naáwát dih yeebdih jwī bohénachah, nin pah ñi niij jenah joyóp jī: “Í jenah joyátjijeh naóhna i chājcan caá. Dios naáwát yoobát jwiít dih bohéna caá i chājap”, ñi niij jenah joyóp jī. Pánih jenah joiná, caán naáwát dih joinít, Jesús dih jepahna, táiniboodih túut numná caá ñi chājap.

14 Judea baácdih moón Dioihwā i jumat pah yeebbút bíic yoobó ñi jumna caá. Dios

ā wahni Jesucristodih queét i jepahat jíib, íih baácdih moón judíowā, queét dih yeejép i chājap jī. Pánihat pah mantih, yeebbút Jesús dih ñi jepahat jíib, ííih baácdih moonjéh yeebdih yeejép ít chājap taga.*

15 Queét judíowā jon jätih Dios naáwát dih naóh yapanitjidih yehna niijnít, ít mao yohop tají. Túttimah, jwī Maáh Jesucristodibbut ít mao yohop tají. Túttimah, Dios naáwát dih ñi joicát pínah niijná, jwiítboodih ííih táтчimant í bacanap jī. Pánih chājna, Diosdih bádí íjanit, nihát cáacwádibbut i eníhcan caá.*

16 Judíowā nihcannit iiguípna i bejat déedih náahcan, Jesús íh doonádih naáwát dih jwī bejehchah, judíowā jwī naáwát dih i jáhíhip yah jī. Pánihna, Diosdih yehna i niiját jíib, íijnit, Dios queét dih bádí ā peéh chāj bipna caá.

Pablo Tesalónicadih moondih ā jwúub eníhat

17 Yeebdih wā cádah jwúwúchah, wíih caolih níjeéh ā páñap be. Maátcanjeh níjeéh wihcan yahna, yeebdih bádí jwī bidip be.

18 Pánihna, bádí oina, yeebdih enedih jwī jwúub bejíhip yah be. Weemjéh dawá láa yeebdih bádí enedih wā bejíhichah yahna, Satanás jwī jib bejatdih ā jáhap jī.

* 2:9 Hch 18.3; 2Ts 3.8 * 2:14 Hch 17.5 17.5,13; 18.12

* 2:15 Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19;

19 Yeebdíh Jesúíh doonádih jwĩ naáwáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, búdí jwĩ wěina caá. Jwĩ Maáh Jesús ã jwúub dei júúwáchah, ñi jepahatjidih jenah joinít, búdí wěina, “Jwĩ naóhniji túini doonádih ĩ túi jepahap jĩ”, Jesúsdih jwĩ niij naóhbipna caá.

20 Pánihna, yeebdíh jwĩ naáwáchah, ñi jepahatji jíib, jwĩ Maáh jwiítidih ã wěi naáwátidih jéihnit, jwiítbut búdí jwĩ wěina caá.

3

Timoteodih ã wahat

1-2 Pánihna, yeebdíh búdí náhni dahwanit, yeebdíh ã enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwĩ wah bojop be. Caán jwĩ úud panihni, weemdíh pej jumni, Cristoíh túini doonádih ãpĩ naáwáp jĩ. Diosjeh caandíh ã wahachah, weemdíh búdí ã teo wáacap jĩ. Pánihna, yeebdíh ã bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wahniji, Atenas tútchiboó biícjeh wã páñap jĩ.*

3 Jesúsdih ñi jepahatji jíib bita yeebdíh yeejép ĩ chãjachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah niijná, yeebdíh wã bohéat tútup jĩ. “Jesucristodih jwĩ jepahachah, jwĩ túut nuumátidih íjnit, áihwã nihcannitboó jwiítidih yeejép ĩ chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá.

4 Ñijeéh jumna, páant jwĩ yapat pínahdih dawá láa yeebdíh jwĩ naáwáp jĩ. Bũũ

jwĩ naáwátji pah ã yapatdih ñi jéihna caá.

5 Pánihna, ded pah ñi jummatdih búdí jéihíhna, Timoteodih wã wahap jĩ. “Nemépwã ĩ maáh queétdih ã yee naáwáchah, ¿queétboó caandíh yehna ĩ niijná niít? Yehna ĩ niijcáh, nihat conboó jwĩ bohéat búdí jwĩ tewatji bũũdní ã jumbipna caá”, wã niij jenah joyóp jĩ.

6 Bũũ Timoteo, ñi pebhboó juibíniji, ã jwúub juyúp jĩ. Jwúub joinít, “Nihat Tesalónica tútchidih moón meemdíh búdí túyat tútup be. Queét Dios naáwátidih túi joiná beé ĩ chãjap be. Túi joinít, Diosdih búdí oinit, ĩ míic túi oina beé. Yeebdíh náhninit, búdí wěinit, yeebdíh ĩ bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, búdí enedih ñi bejíhat pah muntih, queétbut yeebdíh ĩ bidna caá”, weemdíh ã niij naáwáp jĩ.*

7 Páant ã niij naáwáchah, yeebdíh jwĩ náhni dahwaat ã yayáh bejep jĩ. Yeéb Dios naáwátidih jepahnit, ñi túi jumat doonádih joinít, bita jwiítidih yeejép ĩ chãjachah yuhna, búdí jwĩ wěina caá.

8 Yeéb jwĩ Maáh Jesúsdih ñi túi péenachah, jwíih caolih búdí ã wěina caá.

9 Pánihna, “Paá, ma teo wáacatjĩh queét Jesúsdih ĩ túi péeatdih jéihna, búdí wã wěina caá. Páant weemdíh ma weñaat ã túina caá”, Diosdih wã niijná caá.

10 Pánih wěinit, yeó jáap,

cheibat Diosdih b́dí jwí úbhna caá, yeebdíh enat tútna, jwiít dih ã wahat pínah niijná. Yeéb Jesúihwã ded pah ñi túi chãjat pínahdih beh joyát yeebdíh páantjeh ã jadhuchah, ñi pebhna jwúub bohénadih jwí bej́hna caá.

11 Yeebdíh jwúub enedih jwí bejat pínah niijná, Satanás ã jáhat panihatdih í yohat pínahdih jwí íp Diosdih, jwí Maáh Jesucristodihbut b́dí jwí úbhna caá.

12 Pánih úbhna, jwí Maáh yeebdíh ã teo wáacat pínahdih jwí úbhna caá, chah míc oinit, nihatdihbut ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh b́dí jwí oyat pah mantih, yeebbát biíc yoobó ñi oyat pínahdih wã náah yacna caá.

13 “Paá, queétdih ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdihjeh í chãjat pínah niijná”, jwí niij úbhna caá. Páant ã teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo nihat áihwãjeéh jwúub dei jáóhñit, Jesús jwí íp Diosdih nin pah ã niij naóhbipna caá: “Queét táinit í jumuchah, queétdih dedé peéh chãjat pínah ã wihcan caá”, ã niijb́pna caá.

4

Dios ã weñat pínahdih ded pah í chãjat

1 Вѹ би́h bohéatdih yeebdíh jwí naáwát túut caá. Ñijeéh jwí jum láa, Dios ã weñat pínahdih ded pah ñi chãjat pínahdih jwí bohénap j́. Páant jwí bohéatjidih ñit quíib buúdcáp taga. Páant ñi

chãjat chah ñi túi jepahatdih yeebdíh b́dí jwí náah yacna caá.

2 Jwí Maáh Jesucristo ded pah ã wutatjidihjeh yeebdíh jwí naóh yapaatdih ñi túi jéihna caá.

3 Nin pah ñi jummat pínahdih Dios ã náah yacna caá: Diosdih jepahcannit í jummat pah yeebbát ñi jumca bojoó. Ñi áa nihcannitj́h yeejép ñi chãjca bojoó.

4 Dios ã enechah, cáacwãbut í enechah, ñi túi áa jumú. Pánih áa jumñit, mijeéh ñi túi jumú.

5 Diosdih jéihcannit í áa nihcannitj́h ípí metna caá. Obohjeéhtih, yeéb Diosdih jéihnitboó páant ñi chãjca bojoó. Ñi weha mána yaádhjeéh táinijeh ñi jumú.

6 Mijeéh bóojeéh jumnihdih ñi dúuc wái metca bojoó. Dios nihat ñi chãjatdih jéihnit, páant ñi chãjat j́ib b́dí ã peéh chãjbipna caá. Jon ñi pebh jaib́nitji caandíh b́dí jwí bohénap j́.

7 Dios jwiít dih í náah chãjatdih wutcan, táinijeh jwí jummat pínahdih át wutap wut j́.

8 Butéh wã naáwát dih weemjéh wã wutat nihcan beé. Dios yeebdíh páant ã wutatdih wã naóh yapanap be. Pánihna, ded caandíh yehna niijná, weemdíh nihcan, Diosboodíh ã yap yohna caá. Caán caá Túini Espíritudih yeebdíh wúhni.

9-10 Вѹ míc oyatdih yeebdíh bainí wã naáwát túut

caá. “Ñi míc oyoó”, Dios ã niŷ wutadnih joinítji caandíh táí jepahna caá ñi chãjap. Pánih jepahna, nihat ñíh baác Macedoniadih moón Jesúhwãdih yeéb ñi táí oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumúá.

11-12 Pánih míc oina, biícđih táinijeh ñi jumúá. Míc jũihcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita í tewatđih tubit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanjeh, ñi táí teweé. Pánih teonit, bitaíh bií déedih, íih jeémáđdihbut tubit ñi úbh tac buugáca bojoó. Pánih wutadnih jáantjeh yeebđih jwí naáwáp jĩ. Caandíh ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebđih ennit, “Queét táí chãjnit caá”, í niijbípna caá.

Jesucristo ã jwúub dei jũúwúchah, ded pah ã yapat pínah

13-14 Bũũ, jwí déewã panihnitá, Jesúhwã í wunuchah, ded pah í yapat pínahdih yeebđih jwí naáwát túut caá, tubit ñi jĩgahcat pínah niijná. Jesucristo ã wunat túttimah, Dios caandíh át jwúub boanap tajĩ. Caan páh muntih jwiit áihwã jwí wunat túttimah, jwiitđihbut ã jwúub boanachah, Jesús ã jumupboó ájeéh jwí táí jumbipna caá. Páant jwí yapat pínahdih ñi táí náhninaá. Pánih náhninit, Jesúhwã, ñi oinit í wunat túttimah, ñi bidna yahna, tubit ñi jĩgahca bojoó. Bita Jesúsđih jepahcannit, Jesúsjeéh í wihcan

niit. Pánihna, í oinit í wunat túttimah, í jwúub míc encat pínahdih jéihna, búdí jĩgahnit, í moh yéejna caá. Obohjeéhtih, Jesúsđih jepahcannit í jĩgahat pah yeéb ñi jĩgahca bojoó.

15 Nin pah Jesúsđeh ã naáwátjidih yeebđih jwí naóh yapana caá: **“Queét wíhwã wannitji í boo pud jũúwát pínah jãtíh, wuncannit í waóh púuh laab béj páican niit”**, Jesús át niijíp wut jĩ.

16-17 Nin pah ã yapbipna caá: **“Ñi púuh laáb jũúwã”**, Jesús ã niij ejatđih, ángelwã í maáh búdí ã ejatđihbut jwí joibípna caá. Dios ã wũhni póojat nahjĩh ángelwã í maáh ã póojochah, jwí joibípna caá. Páant ã yáanachahjeh, jwí Maáh Jesucristo ã jwúub dei jũóhbipna caá. Páant ã dei jũúwúchah, áihwã wannitji, Jesús ã boo pud jũúwátji pah muntih, í boo pud jũóhbipna caá. Queét í boo pud jũúwúchah, jwiit áihwã wuncannit, íjeéh wáac jũibínit, wépép púuh laab béjnit, mah tólihna nihat biícđih jwí Maáh Jesúsđih jwí jwãáhbipna caá. Pánihna, jwiit nihat biícđih Jesúsjeéh páantjeh jwí jumbipna caá.*

18 Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadihbut jwúub naóh yapanaá, Jesúhwã wannitđih tubit í jĩgahcat pínah niijná.

5

1-2 Bũũ, wã déewã panihnitá, Jesúhwã wannit ded pah í yapat pínahdih ñi jéihna

* 4:16-17 Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

caá, buca. Obohjeéhtih, débólih Jesucristo ã jwúub dei júóhni yeó jáap pínahdih jwiít cāacwā jwī jéihcan caá. “Náhnica, nūmni ã juyát pah jwī Maáh Jesucristo ã jwúub dei júóhbipna caá”, yeebjéh ñi niij jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wā jwúub naóhcan niít.*

³ Diosdih jepahcannit nin pah ī niijbípna caá: “Bū tūni láa caá. Cāacwā ī míc maocah, úmcanjeh, jwī túi jumna caá. Yeejép yapat jwiít dih ã wihcan niít”, ī táoh niijbípna caá. Páant ī niijichahjeh, caandih ī jepahcatji jīb, Jesús peéh chājadih ã jwúub dei júóhbipna caá. Yaádh ī weép jáaat dée pah ã jumbipna caá. Wudu jumnih mi weép jáanachah, caán tubatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ã jwúub dei júúwúchah, caandih jepahcannitji ī yéejat jīb ī jéih jweicán niít.*

⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, wā déewā panihnítá, yeéboó dupánap panhipboó jumcan, baabáp panhipboó ñi jumna caá. Jesús dih jepahcannit, bita ī encat pínah niijná, dupánapboó yeejép ipī chājna caá. Obohjeéhtih, yeéboó páant ñi chājcan caá. Pánihna, náhnica nūmni ã waád juyát pah, Jesús ã jwúub dei júúwúchah, ñi wúhi bejcan niít. Yeebdih peéh chājadih júóhna ã chājcan niít.

⁶ Jwiít Jesúhwā jumna, caandih jéihcannit ī chājat

pah jwiít dih chājcat caá náahap. Honit panihnít jumna, ded pah nin baácboó ã yapatdih queét ī jéihcan caá. Obohjeéhtih, jáanit panihnít, “¿Dios ã weñat pínahdih chājat túut niijná, ded pah wā chājbi?” niij jenah joyát caá jwiít dih náahap. “Waícanjeh Jesucristo ã jwúub dei júóhbipna caá”, niij náhninit, túi chājat caá náahap.

⁷ Jesús dih jepahcannit, dupúat panhipboó jumna, honit panihnít caandih ī joicán caá. “Jesús ã jwúub dei júóhcan niít”, niij jenah joinít, ī weñat pínahdihjeh chājnit, ipī babh máihna caá.

⁸ Obohjeéhtih, jwiít baabáp panhipboó jumnitdih Dios naáwátdih túi jenah joyát caá náahap. Á weñat pínahdih jenah joinít, yeejép chājcat caá náahap. Soldado míc mawadih bejna, itah wao chá páha páahnit, áih bácahdih jāhat pínah niijná, itah chóodihbut áih tacamant apī doná caá. Pánihna, soldado ã míc jāhat pah, jwiít Jesúhwádhbut míc jāhat caá náahap. Obohjeéhtih, jwīh bácahdihjeh pohba jāhatdih niijná wā chājcan caá. Jwīh caolihdih jāhatdih niijná caá wā chājap. Nin caá jwīh caolihdih jwī jāhat pínah: Jesucristodih túi jenah joinít, Diosdih cāacwádhbut túi oyat caá caolihdih jāhat ã jumap. “Jesús wā yéejatdih yohnit, weemdih ájeéh ã ub

* 5:1-2 Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10 * 5:3 Is 13.8

bejbipna caá”, niij jengah joyátbut caolih jáhat ã jamna caá. Pánih jáhñit panihñit jamna, Satanás jwiít dih ã yéijat túutachah, caandíh jwí jéih yap yohna caá.*

9-10 Jesucristodih jepahcannit bíicdih Dios jwiítboodíh át peéh chājícac wat jí. Obohjeéhtih, áihwā jwí jumat pínah niijná, jwí yéijat jíib, jwí Maáh Jesucristo jwiít dih át wan wūhap wat jí. Pánihna, jwiít áihwā jamnit, nin baácboó páantjeh jamna, wānna yuhna, nihat bíicdih ájeéh jwí táí jumbipna caá.

11 Caandíh náhninit, Jesús dih ñi táí jengah joyát pínah, ñi jepahat pínahdihbut páantjeh ñi míic teo wáacá.

Pablo queédih bíih ã watat

12-13 Būū yeebdíh bainí wā jwúub naáwát túut caá, páant muntih. Ñijeéh jamnit Dios naáwát dih yeebdíh í bohénachah, ñi táí joyoó. Yeebdíh bohéat pínah niijná, Diosboó queédih ã watuchah, yeebdíh bohénit, búdí í teona caá. Pánihna, queédih oinit, ñi táí jepahaá. Yeebbát míic oinit, bíicdih ñi táí jamúú.

14 Yabhñitdih ñi tewat túutú. Ūmñitdih, jġahñitdihbut wapaá”, búdí jwí niij wūbhna ñi weñanaá. Wēpcannitdih ñi táí teo wáacá. Bitadih yójahcan, ĩjeéh ñi táí jamúú.

15 Yeebdíh yeejép chājñitdih ñi yéej chāj jwúubaca bojoó. Nihatdih táí chājñit, bíicdih ñi táí jamúú.

16 Ded pah yeejép yapna yuhna, Diosdih táí jengah joinít, páantjeh ñi weñeé.*

17 Caandíh ñi wūbh cádahca bojoó.

18 Yeó jáap jumat pah “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jamúú. Táí yapna, yeejép yapna yuhna, bíic yoobó “Túina caá, Paá”, niijnít ñi jamúú. Pánihatdih Dios yeéb Jesús h wādih ã náah yacna caá.*

19 Túini Espíritudih táí jepahñit, ded pah ã teo wáacatdih ñi jáhca bojoó.

20 Detdih Túini Espiritu ã naáwáchah, queét í naóh yapaíhichah, yeéboó joíhcanñit pah ñi jamca bojoó.

21 Pánihna, nihat naáwát dih táí jengah joinít, ded túini, ded táicanni ã jumatdih ñi jéihyeé. Pánih jéihna, túinidih jepahñit, ñi náhninaá.

22 Obohjeéhtih, táicanniboodíh, ñi joyáh bojoó.

23 Jwiít yeebdíh Dios ã táyatdih búdí jwí náah yacna caá. Pánihna, yeebdíh wūbhna, “Paá, queét míihwādih búdí ma teo wáacá, yéej chājatdih í yap yohat pínah niijná. Meemdíh í táí jengah joyát pínahdihbut teo wáacnit, queédih ma táí wáacá. Páant ã teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo ã jwúub dei jūóhni yeó jáapdih yeéb áihwā táinit ñi jumbipna caá.

24 Diosjeh yeebdíh ñíonit, ã niijátji pah yeebdíh ã túut nuúm péabipna caá.

* 5:8 Is 59.17; Ro 13.12; Ef 6.13-17

* 5:16 Fil 4.4

* 5:18 Fil 4.6; Col 4.2-7

Pablo ã pé táyat tútat

²⁵ Wã déewã panihnitá,
jwiít dihbat búdí ñi uúbá.

²⁶ Dios ã oyatjĩh nihat
Jesúihwã ñi túi míc uúbá.

²⁷ Jwĩ Maáh Jesús ã
enechah, nin pah yeebdíh wã
naóhna caá: Nin núodih ñi
pebhna í ub juibínachah, nihat
caánboó jumnit Jesúihwãdih
ñi túi en naáwá.

²⁸ Jwĩ Maáh Jesucristo
yeebdíh oinit, ã túi teo wáaca
naáh.

Páant bóojeh tigaá wã
naáwát.

Pablo

2 TESALONICENSES

Queétdih ã túyat tútat

1 Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat tútntit, yeéb Tesalónica títchidih moón jwí íp Dioíhwā, jwí Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumuchah, nin néodih biíhdih daacát tútntit, yeebdíh wā jwúub wahna caá.*

2 Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queétdih “Túina caá, Paá”, ã niiját

3 Wā déewā panihnitá, yeebdíh úbhñit, “Jesúsdi chah í túi jenah joyát dih, chah í míc oyatdihbut ã túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwí niiját dée caá.

4 Jesúsdi ñi péeat jíib, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, caandíh ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioíhwādi hbut jwí túi wēi naóhna caá.

Cristo ã jwúub dei jwúwúchah, Dios yeejépwādi h ã peéh chājat

5 Yeejép yapna yuhna, Jesúsdi ñi cádahcah enna, Dios ã maáh jumapna yeebdíh ã bejat tútntit caá. Páant ã chājachah, ã jenah joyát yoobópdih ã jumati h ni hat cáacwā í jéihbipna caá.

6 Pánihna, Dios yoobópdih jenah joini jumna, yeebdíh

yeejép chājnitboodíh ã peéh chājbi pna caá.

7 Jwí Maáh Jesús jeámant jwúub dei jūóhna, búdí tuu iigát cātíh, áih wēpnit ángelwā biíc di h, yeéb yeejép yapnitjidih ã túi jumat tútntit caá. Jwiít di hbut biíc yoobó ã chājbi pna caá.

8 Pánih jūóhna, Dios di h, jwí Maáh Jesúsíh túini dooná di hbut jepahcannit di h ã peéh chājbi pna caá.

9 Dios queétdih ã peéh chājachah, páantjeh iiguípboó yeejép í yapbi pna caá. Jwí Maáh Jesús pebh jéih jumcan, búdí ã wēpat di hbut í jéihcan niít.

10 Jesús ã jwúub dei jūóhni yeó jáap di h áihwā caandíh wēnit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, í niijbípna caá. Yeéb áih dooná di h jwí naáwáchah joini tbut queét biíc di h caandíh búdí ñi wēibipna caá.

Queétdih ã úbát

11 Yeebdíh Dios di h jwípí úbhna caá, ã náahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Ni hat áihwā di h páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdíh búdí jwí úbhna caá, Dios di h túi jenah joini t, ã teo wáacati h ded pah ñi chājihat di h ñi buujáát pínah niijná.

12 Páant ñi túi chājachah, jwí Maáh Jesucristoíhwā ñi jumati h jéihnit, bita caandíh, yeebdí hbut í túi wēi naóhbipna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwí íp Dios, jwí Maáh

* 1:1 Hch 17.1; 1Ts 1.1

Jesucristobut yeebdíh oinit, í teo wáacbpina caá.

2

Jesucristo ded pah ã jwúub dei júúwát

¹ B^{uu} jwuh jwí Maáh Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei júúwúchah, míic wáac jubínit, caandíh jwí jwááát pínahdih wã naóhbpina caá.*

² Bitá yeebdíh yeena, “Jwí Maáh átát jwúub dei júóh tagaá”, í niijíchah yuhna, ñi úumca bojoó. Biquína “Dios weemdíh páant ã niijíp jí”, niij, bita “Pablo páant át daác wahap jí”, ít niij yee tagaá.

³ Pánihna, bita páant yeebdíh í yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ã jwúub dei júúwát pínah jätih, Diosdih dawá í yap yohbpina caá. Páant í yap yohochah, chah yeejép wutni ã jíghbpina caá. Caandíh Dios peéh chájna, iiguípna ã wahbpina caá.

⁴ “Caán nihat maáh caá”, cáacwádh niij jenah joyát tútnit, Diosboodíh ã weñat tútcan níit. “Weém caá Dios”, niij yeenit, Dioíh múúboó ã waadbípna caá, nihat caandíh ennit, í wëi naáwát pínah niijná.*

⁵ ¿Ñijeéh jumna, páant yapat pínahdih wã naáwátjidih ñi náhnican níit?

⁶ B^{uu} caán yeejép wutni pínahdih jähni páantjeh jwí cätih ã jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios ã ñioni yeó jáapdih yeejép wutni ã jíghbpina caá.

⁷ B^{uu} caandíh ñi jéih encah yuhna, nemépwã í maáhboó Dios ã wutatdih cáacwádh ã yap yohat túttna caá. Obohjeéhtih, páant ã chájachah yuhna, yeejép wutnidih jähni ã bejat pínah jätih caán tabit yeejép ã jéih wut jwahcan caá.

⁸ Æ bejat túttimah bácah, tabit yeejép wutni ã jíghbpina caá. Páant ã jíghat túttimah, jwí Maáh Jesucristo ã yeh iigátjih nin baácboó jwúub dei júóhna, ã naáwátjih póoj yohat pah, caandíh ã buudábipna caá.*

⁹ Caán yeejép wutni boó nemép ã wëpatjih, cáacwã í jéih chájca naáhdih dawá láa ã cháj júutbpina caá, queét caandíh í wëi enat pínah niijná.*

¹⁰ Búdí yeejép ã chájachah yuhna, iiguípna bejnit pínahboó “Caán táí chájni caá”, niijnít, caandíh í jepahbpina caá. Queét Jesúh doonádih, yoobópdih ã jumuchah yuhna, ít joíhcap tagaá. Páant í joíhcat jíib, queét iiguípna bejnitdih Dios ã ubcan níit.

¹¹ Túini doonádih í náahcat jíib, Dios queétdih máihnit pah ã chájbpina caá, yee naáwátidih í táí joyát pínah niijná.

¹² “Caán naáwát yoobópdih nihcan caá”, niijnít, yeejép í wëi chájatji jíib, Dios queétdih ã peéh chájbpina caá.

Dios áihwádh ã níwat

¹³ Yeéb jwí déewã panihnitá, jwí Maáh Jesús ã oinit ñi jumna caá. Nin baácđih

* 2:1 1Ts 4.15-17

* 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2

* 2:8 Is 11.4

* 2:9 Mt 24.24

ã chãjat pínah jãtih yeéb iiguípna bejnit déejidih Dios ãt ñíwip wat jĩ, ãihwã ñi jummat pínah niijná. Túini doonádih “Yoobópdih tigaá”, yeéb ñi niij jenah joyóchah, Túini Espíritu yeebdíh ãt teo wáacáp tagaá, táinit ñi jummat pínah niijná. Pánihna, ã ñíonit ñi jumuchah, Diosdih wëinit “Túina caá, Paá”, jwĩ niiját dée caá.

¹⁴ Túini doonádih jwĩ naáwáchah, Dios yeebdíh ãt ñíwip taga, jwĩ Maáh Jesucristo jeáboó maáh ã jumuchah, yeebbút caán biíc dih maáta ñi jummat pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih túi péenit ñi jumúú. Pánih péena, jwĩ naóh bohéátjidih jwĩ daác wahnidihbut túi náhninit, ñi yap yohca bojoó.*

¹⁶⁻¹⁷ Jwĩ Maáh Jesucristodih, jwĩ íip Diosdihbut yeebdíh búdí jwĩ úúbhna caá, í náah yacat pah ñi chãjat pínah niijná. Jwiít dih oina, iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi úbatdih náhninit, yeó jáap jummat pah búdí jwĩ wëina caá. Jesucristo, jwĩ íip biíc dih yeebdíh í teo wáaca naáh, wëp ñúh nit panihnit jumna, túi chãjnit, túi múic wéhenit páantjeh ñi jummat pínah niijná.

3

“Jwiít dihbut ñi úúbú”, ã niiját

¹ Búú jwĩ déewã panihnitá, jwiít dihbut ñi úúbú, jwĩ Maáh Jesúh doonádih dawá cãacwãdih jwĩ túi bohéát pínah niijná. Yeéb

caán doonádih ñi wëi jepahat pahjeh mántih bitadih jwĩ bohénachah, í túi wëi jepahat pínahdihbut ñi úúbú. Pánih jepahnit, bitadihbut í naáwáchah, caán dooná waícanjeh ã bej peét bejbipna caá.

² Jesúh doonádih dawá jepahcan, yéej chãjnit jumna, jwiít dih í yeejép chãjhichah, Dios jwiít dih ã wapat pínahdihbut ñi úúbú.

³ Jwĩ Maáh Jesús ã niijátji pahjeh chãjni ã jumna caá. Pánih jumna, nemépwã í maáh yeebdíh ã yéej chãjat túutuchah yuhna, yeebdíh ã teo wáacápna caá, Jesús dih túi jenah joinít, nemépwãboodíh ñi jepahcat pínah niijná.

⁴ Páant Dios yeebdíh ã teo wáacátjĩh, ded pah jwĩ wutuchah, ñi jepahatdih jwĩ túi jéihna caá. Páant ñi chãj cádahcatdihbut jwĩ jéihna caá.

⁵ Dios búdí ã oyatdih yeebdíh ã túi jéihyana naáh, caandíh oinit, bitadihbut ñi oyat pínah niijná. Jwĩ Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih ãt cádahcap wat jĩ. Páant ã jummat pah mántih, yeebbút yeejép yapna yuhna, ñi cádahcat pínahdih wã úúbhna caá.

Ã tewat túutat

⁶ Jwĩ Maáh Jesucristo ã wëpatjĩh, nin pah yeebdíh wã watna caá: Det Jesúhwã jwĩ bohéátjidih jepahcan, tewíhcannitdih ñi pej jumca bojoó.

* 2:15 1Co 11.2

7 Ñijeéh jamnit, bádí jwĩ tewechah, ñi enep jĩ. Pánihna, jwĩ tewatji pahjeh muntih yeebdíhbut tewat ã náahatdih ñi jéihna caá.

8 Ñíih jeémátdih jíib wihcanni jwĩpĩ jeémpcap jĩ. Obohjeéhtih, yeebdíh wúbh tac buugácat túut niijná, yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut bádí jwĩ tewep jĩ.*

9 Jwĩ bohéatji jíib yeebdíh jwĩta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, bádí jwĩ tewep jĩ, yeéboó jwiítidih ñi en yacat pínah niijná.

10 Ñijeéh jamnit, nin pah yeebdíh jwĩ niij bohénap jĩ: “Teocannit ã jeémpca bojo naáh”, jwĩ niijíp jĩ.

11 Obohjeéhtih, yeéb biquína ñit tewíhcap wat be. Pánih tewíhcan, bitadidih ñit tac buugánap wat be.

12 Pánih tewíhcannitdih jwĩ Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh nin pah jwĩ niij wutna caá: “Bitadidih tac buugácanjeh, ñi teweeé, ñíih jeémát pínah jíib”, jwĩ niijná caá.

13 Obohjeéhtih, yeéb jwĩ déewã panihnitá, túi chãjna, ñi chucá bojoó.*

14 Biquína caanjĩh moón jwĩ tewat tútatdih ã yap yohochah enna, queétdih ñi pej jamca bojoó, tíicnit, ã túut nuumát pínah niijná.

15 Obohjeéhtih, Jesúsdi cadahnitdih ñi en jãihñat pah, queétdih ñi en jãihca bojoó. Queét ñi déewã, Jesúsíhwã ã jamuchah, ã yap yohatdih

queétdih túinijeh ñi naáwá, ã túi tewat pínah niijná.

Ã péé túyat tútat

16 Jwĩ Maáh Jesús jwiítidih túi jumat túutni, yeó jáap jumat pah yeebdíh ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Jwĩ Maáh ñijeéh ã túi jamu naáh.

17 Weém Pablo, nin péeni naáwátbitdih wíih téihyãjĩhjah wã daácna caá. Nihat wã daác wahnidih wíih téihyãjĩhjah wãpĩ daác péana caá. Páant péeni naáwátbitdih míic wã daacátidih enna, wã naáwát yoobát ã jumatdih ñi jéihbipna caá.

18 Jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, bádí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wã naáwát.

Pablo

* 3:8 Hch 18.3; 1Ts 2.9 * 3:13 Gá 6.9

1 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

1 Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin núodih wã daác wahna caá. Jwĩ íp Dios jwiít dih túi ubni, Jesús jh ãih túini doonádih í naáwát túatni wã jumna caá. Jwiít dih Jesús ã pebhboó ã ub bejat pínahdih jéihna, jwĩ wëi páina caá.

2 Timoteo, meemdíh Jesúh doonádih weemjéh wã bohénachah joinít, Jesús dih ma jwíh jepahachah, wã wááh panihni ma jumna caá. Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristobat oi jġah ennít, í teo wáaca naáh, ma túi jummat pínah niijná.

Bitã ã yee bohéatdih Timoteodih ã yoobáat tútat

3 Macedonia baácboó jwĩ bej láa Éfeso tútchiboó juibínit, biquína Jesúh doonádih yee bohénitdih jwĩ joyóp jġ. Páant í bohéatdih joinít, meemdíh caán tútchidih wã cádahap jġ, í yee naáwát dih ma cádahat tútat pínah niijná.

4 Í nuowã jon jãtih moón í jenah joyátjidih páantjeh í bohénap jġ. Ded pah í naáwátji, í wãtnadihbat í bohénap jġ. Queét pánih bohéna, míc íjanit, Dios jwiít dih ã wutat pah í chãjcap jġ. Í jéihyatjġh jeh bohéna, Diosboodíh í túi jenah joicáp jġ.

5 Páant í jumachah enniji, meemdíh chah wã wëp

bohéat tútup jġ, Jesúhwã bitadih í oyat pínah, Diosdih í túi jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chãjatdih í úmcat pínahbat niijná.

6 Páant wã bohéatdih yohnit, oboh jumniboodíh í míc wéhena caá.

7 Moisés ã wutatjidih bohénit jumíhna yuhna, ded pah í bohéatdih queétjeh í beh joicán caá.

8 Páant Moisés ã wutatjidih yoobópdih jwĩ bohénachah, túini wutat ã jummatdih jwĩ jéihna caá.

9-10 “Caán wutatdih jepahnitdih jwáub bohéat caá náahap”, jwĩ níj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chãjnitboodíh bohéat caá náahap: Dios ã wutatdih yap yohnit, yeejép chãjnit, í mánadih mao yohnit, bitadihbat mao yohnit í jumna caá. Yéej chãjnit, neoná mícjeh, yaádh mícjehbat yéej chãjnit í jumna caá. Cáacwãdih ubnit, bitadih teo wáhat pínah niijná, queét dih jíib chãj wãhnit í jumna caá. Yee naóhnit, túini bohéatdih yap yohnitbat í jumna caá. Pánih chãjnitdih caá Dios naáwát dih bohéat náahap, í túat nuumát pínah niijná.

11 Caán bohéat caá Jesúh doonádih Dios weemdíh ã bohéat tútup jġ.

Dios Pablodih ã oi jġah enat

12 Weém yeejép wã chãjachah yuhna, “Pablo wã naáwát dih ã túi bohéipna

* 1:1 Hch 16.1-3

caá”, niij jenah joinít, jwí Maáh Jesús weemdíh ã ñíwip jĩ. Páant ã ñíwichah jéihna, “Táina caá”, caandíh wã ni-ijná caá. Páant ã ñíoni jumna, áih doonádih wã bohénachah, ã wēpatjĩh weemdíh ã teo wáacna caá.

¹³ Páant ã ñíwat pínah jãtih, Jesúsdi h jéih jwuhcan, caandíh yeejép wã wéhenachah, áih cãacwãdihbut yeejép wã chãjachah yuhna,* caánboó weemdíh ã ñíwip jĩ. Yeejép chãj jwuhna, “Yeejép chãjna caá wã chãjap”, wã niij jenah joicáp jĩ. Páant wã jéih jwuhcah enna, peéh chãjcanjeh, weemdíh ãt oi jĩgah enep jĩ.

¹⁴ Pánihna, jwí Maáh Jesu-cristo weemdíh búdí oinit, ã táí chãjatdih jéihna, caandíh wã jepahap jĩ. Pánih jepahni jumna, ã oyatjĩh bitadihbut búdí wã oina caá.

¹⁵ Yeejép wã jwí jumuchah jéihnit, iiguipna jwí bejat déedih táí ubat túut niijná, Jesucristo nin baácboó ãt dei jũwúp tajĩ. Páant jwí naáwát yoobópdih ã jummatdih ni hat ã táí jéihye naáh. Weémboó bita chah yeejép wã jumap jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chãjni wã jumuchah yuhna, Jesucristo weemdíh peéh chãjcan, ãt jĩgah enep jĩ. Pánih jĩgah enna, weemdíh ã táí chãjatdih jéihnit, bitabut caandíh ã jepahbipna caá. Pánih jepahnit, Diosjeéh ã pehbboó páantjeh ã jum bipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni ni hat

cãacwãdih chah maáh caá. Caán jwíjeéh ã jumuchah yuhna, caandíh jwí en joicán caá. Caanjéh caá Dios. Biíh wihcan caá. Páant ã jumuchah jéihnit, jwiít dih yeó jáap jummat pah caandíh wēi naáwát caá náahap. Páant tíí ã jum nah.

¹⁸ Timoteo, wã wãúh pani-hni ma jumuchah, nindih meemdíh wã wutna caá; Jwiít Jesúhwã waóh nitboó meemdíh jwí teo jáha wúbh láa, Táini Espíritu ã jéihyanachah, meemdíh jwí naóh yapanap jĩ. Páant jwí naóh yapaatjidih táí náhninit, Jesúh doonádih wēp naóh bohéni ma jumúú. Bitá meemdíh joicánjeh yeejép ã chãjachah yuhna, caandíh ma bohé cádahca bojoó.

¹⁹ Jesúsdi h táí jenah joí cádahcan, yeó jáap jummat pah caandíh ma táí wúbú. “Dedé yéej chãjat jíib weemdíh ã wihcan níit”, niij jenah joyát túut niijná, mapĩ jummat pah, táinijeh ma jumúú. Biquína pánih jumcan, Jesúsdi h ítát cádahap tajĩ.

²⁰ Queét cádahnit poómpjeéh Himeneo, Alejandrojĩh ã jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwã ã maáhdih wãát wãhup jĩ, ded pah ã náahat pah queét dih ã chãjat pínah niijná. Queét yeejép ã bohéátjidih cádahnit, ã jwúub túut nũmát pínah niijná, caandíh wã wãhup jĩ.

2

Jesúhwã múic wáacnit, ded

* 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

pah ἰ ἡ ἄ β ἄ τ

1 Βῆῆ nin pah meemdihjeh wā jwiih naóhna caá, bitadihbut ma bohéat pínah niijná: Yeéb Jesúhwā míc wáacnit, nihat cāacwādih ṅi ἡ ἄ β ἄ, queébut Jesúsdiḥ ἰ jepahat pínah niijná. Pániḥ ἡ ἄ β ἄ hna, “Túina caá, Paá”, caandih niijátbut ἄ náahna caá.

2 Nihat maátadihbut ἡ ἄ β ἄ τ náahap, míc mawat wihcan, Dios ἄ náahat pah chājnit, ἰ ḥ cāacwā ἰ túi jummat pínah niijná.

3-4 Nihat cāacwā iiguípna bejnit déedih túi ubat túut niijná, ἄ wūúih túini doonádih joinít ἰ jepahatdiḥ Dios ἄ náah yacna caá. Páant bitadiḥ jwī ἡ ἄ β ἄ chah, búdí ἄ wēina caá.

5-6 Biícjeh tigaá Dios. Obohjeéhtih, jwiítboó yéejnit jumna, caán biícdiḥ jwī jéih jumcan caá. Páant jwī jumuchah, nihat cāacwā ἡ ἄ β ἄ jeñé Jesucristojeh jwī yéej chājat jíib át wun wāhup jī, Diosjeéh jwī túi jummat pínah niijná. Jesús ἄ wun wāhatji doonádih Dios ἄ ṅío láa cāacwādih át jéihya jwīhip jī.*

7 Jesús páant ἄ jumatdiḥ wā naáwát pínah, judíowā nihcannitdiḥ túini doonádih wā bohéat pínahbut niijná, weemdih ἄ ṅíwip jī. Yoobópdiḥ meemdih wā naóhna caá. Wā yeecan caá.*

Neoná, yaádh ded pah ἰ chājat

8 Queét Jesúhwā mḥḥnḥá jummat yoobó míc wáacnit, biícdiḥ ἡ ἄ β ἄ hna, neoná yéejat cádahnit jumna, téihya aabánit, ἰ ἡ ἄ β ἄ naáh. Íjcan, míc jūihñat wihcanjeh ἡ ἄ β ἄ waáwát caá náahap.

9 Yaádhboó túinijeh yégueḥ ἰ dḥwá naáh, bita ἰ en ṅinahcat pínah niijná. Tabit mácaḥ jíghni ἰ ḥ waó yoócnadiḥ ἰ chājca bojo naáh. Bita ἰ wēi naáwát pínahdiḥ bidcanjeh, búdí jíib jumni iigní tōpna, yégueḥ chōonadihbut ἰ dḥocá bojo naáh.*

10 Queét yaádh ἰ túi chāja naáh. Pániḥ chājna, bitaboó queétdih jenah joiná, ἰ túi jíghatdiḥ jenah joicán, ded pah ἰ túi chājatboodih ἰ jenah joibípna caá. Páant tigaá Dioíhwā yaádhdiḥ náahap.

11 Míc wáacna, laiḥcanjeh, wēinit, bohéatdiḥ ἰ túi joyó naáh.

12-14 Míc wáacnit, yaádh neonádih bohécan, ἰ wutca bojo naáh. Laiḥcan, túinijeh joí chāudnit yaádh ἰ jumna naáh.* Adándih Dios jwiih chājnit, caán túttimah, Evadiḥ át chājap wut jī, caandih teo wáacniḥ mi jummat pínah niijná.* Caánt Adándih wutniḥ pínah mit nihcap wut jī. Nemép ἄ yeenachah joiní Adán nihcaḥ, Evaboó mit joyóp wut jī. Páant ἄ yeenachah joiná, Diosdiḥ mit yap yoh jwīhip wut jī.*

15 Obohjeéhtih, yad wili

* 2:5-6 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tit 2.14

* 2:7 2Ti 1.11

* 2:9 1P 3.3

* 2:12-14 1Co 11.2-6; 14.34-35

* 2:12-14 Gn 2.7,21-22

* 2:12-14 Gn 3.1-6

Diosdih mi yap yoh jwíhichah yuhna, yaádh ì wehdih túi en daonít, Diosdih túi jenah joi cádahcan, âjeéh ì túi jum̄bipna caá. Diosdih cáacwādh̄ibut oinit, ì túi chājachah, queétdih ã wēi enbipna caá.

3

Jesúhwā ì maáta ded pah ì chājat

¹ ВУУ, Jesúhwā ì maátadh̄i ded pah ì ñíwat pínahdih wā naóhbipna caá. Ded queétdih waóhni jum̄íhni túini tewatdih ã bidna caá. Caán yoobóp̄dih tigaá.

² Jesúhwādh̄i waóhni pínahdih ñíona, yeejép dooná ã wihcat pínah niijná, nin pah jum̄nitdih ì ñíwi naáh: Det biíc wilidihjeh bíbohnitdih, túi jenah joinít, túinijeh muúdh̄i waád jūúwát tút̄nit, túi naóh bohénitdih ñíwat caá náahap.

³ Det máihcannitdih, míc maocannit, míc jūihcannit, dinero búdí bidcannit, cáacwādh̄i túinijeh chājnitdih ñíwat caá náahap.

⁴ Pánih ñíonit, ì weha mána yaádh̄dh̄i, ì wehdih̄but yeejép niijcánjeh túi wut̄nit ì jum̄u naáh.

⁵ Queétdih túi wut̄can, Jesúhwādh̄ibut ìta túi wut̄can tagaá.

⁶ Jesúsdh̄i jáap jepahni Jesúhwādh̄i waóhni ã jum̄ca bojo naáh. Jáap jepahnidih ì waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, áta niij jenah joi tágaá. Páant ã niij jenah joyóchah, Satanásdh̄i ã peéh chājat pah muntih Dios

caandíh̄but áta peéh chāj tagaá. Satanás páant ã niij jenah joyát̄ji jīb, Dios át̄ peéh chājap wut̄ jī.

⁷ “Caán túi chājni caá”, Jesúsdh̄i jepahcannitboó ì niijnídh̄i maáh ì waadána naáh. Pánih túi chājni jum̄na, nemép ã náahat pah ã chājchah, caandíh̄ dedé yeejép dooná ã wihcan niit.*

Jesúhwādh̄i teo wáacnit ded pah ì chājat

⁸ Jesúhwādh̄i teo wáacnitjeéh waadát tút̄nitdih ñíona, nin pah jum̄nitdih ì ñíwi naáh: Túi jenah joinítdih, ì niiját pah chājnit, máihcannit, jéihcha dīnerodih wūbh̄cannitdih̄but ñíwat caá náahap.

⁹ Dedé peéh chājat wihcan, Dios naáwát̄dh̄i túi jepahnitdih̄but ñíwat caá náahap.

¹⁰ Queét waádíh̄nit ded pah ì chājatdih ì jwíh̄ túi ene naáh. Pánih enat táttimah, yeejép chājcannit jum̄na, Jesúhwādh̄i teo wáacnitjeéh ì jum̄u naáh.

¹¹ Ì weha mána yaádh̄but nin pah ì jum̄u naáh: Túinijeh jum̄nit, obohjeh dooná naóhcannit, túi jenah joinít, máihcannit, ded pah ì niiját pah chājnit yaádh̄ ì jum̄u naáh.

¹² Jesúhwādh̄i teo wáacnit pínahdih ñíona, nin pah jum̄nitdih ì ñíwi naáh: Det biíc wilidihjeh bíbohnitdih, ì weha mána yaádh̄, ì weh, queétdih teo wūh̄nitdih̄but túi wut̄nitdih ì ñíwi naáh.

¹³ Páant ì ñíonitboó Jesúhwādh̄i ì túi teo wáacachah, bita queétdih ì túi

* 3:7 Tit 1.6-9

wēi naóhbipna caá. Pánihna, túini doonádih, Jesucristodih ĩ jepahatdihbut úumcanjeh bitadih ĩ naóhbipna caá.

Caán naáwát dih jwiít nihát Jesúh wā jwī túi jéihna caá.

4

Dios naáwát ded pah ā jumat

14-15 Butéhjeh ma pebhboó bejihna caá wā chājap yuh caá. Obohjeéhtih, “Butéhjeh weém wāta bej jwuhcan caá”, niijnít, nin náodih meemdih wā daác wahna caá, queét Jesúh wā míc wáacnit, ded pah ĩ jumat pínahdih ma jéihyat pínah niijná. Jwiít Jesúh wā Dios páantjeh jumniíh wā jwī jumna caá. Āihwā jumna, ā naáwát yoobópdih jumnidih jéihna, caandih jwīpī bohéna caá.

16 Jon jātih Jesucristoíh túini doonádih jwī jéih jwuhcap jī. Páant jwī jéihcannidih baa Dios jwiít dih ā jéihyanap be. Nin pah caá ā jéihyaat:

Jwiít pahjeh Jesucristo āt cáac jumap wut jī. Túini Espíritu caandih búdí teo wáacnit, yéejat wihcanni ā jumatdih āt jútup wut jī. Ángelwābut caandih ĩt enep wut jī. Ā bohéat túutnitboó nihát baác dih moondih āih túini doonádih jwī bohénap jī. Páant jwī bohénachah, caán doonádih joinít, dawá caandih ĩ jepahap jī. “Nihat baác dih moondih ñi bohénaá”, ā niiját túttimah, jeáboó Dios caandih āt ub páuh laab béjep wut jī.

Ded pah yee bohéat ā jumat

1 Túini Espíritu nin pah jwiít dih ā jéihyana caá: Jesús ā jwáub dei jūúwát pínah jātih, biquína āih túini doonádih joinítjī caandih cádahnit, nemépwā ĩ yeeatdih ĩ joibípna caá.

2 Pánih joinít, bitadih ĩ yee naáwáchah, queétbut ĩ jepahbipna caá. Pánih yee naóhñit, yeejép chājna yuhna, “Weemdih yéejat wihcan caá”, ĩ niij jenah joibípna yuh caá.

3 Nin pah ĩ niij bohébipna caá: “Ñi áa jumca bojoó. Jwī jeémát túutcanni jeémát dih ñi jeém pca bojoó”, ĩ niij wutbipna caá. Queét páant ĩ jeémát túutcah yuhna, Diosboó jwī jeémát pínahdih wāhna, nihát dih ā jeémát túutna caá. Jeémát dih bíbohna, caandih “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap.

4 Nihat Dios ā chājni túini caá.* Pánihna, ā wāhni jeémát dih ubna, caandih “Túina caá, Paá”, niijná, yohcanjeh, túi wēi jeémát caá náahap. Bitá ĩ jeémát túutcah, queétdih ñi joyáh bojoó.

5 “Nihat wā wāhni jeémát ā túina caá”, Dios ā niiját dih náhnit, “Nin jeémát ma wāhat túina caá, Paá”, niijnít, ā wāhni jeémát dih wēi jeémát caá náahap.

* 4:4 Gn 1.31

Jesúhwādh teo wáacnit ded pah ĩ jumat

6 Páant wā naáwátdih Jesúhwādh bohéna, meém, Timoteo, caandíh túi teo wāhni ma jum̄bipna caá. Jesucristoíh doonádih túi joiníji jumna, Dios naáwátdihbut túi jepahni ma jumna caá.

7 Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyátjĭhjih ĩ bohénachah joyáh bojnit, Dios ā weñat pínahboodíhjih chājat caá náahap.

8 Ded āih bácahdih ā wēpanachah, ā túina caá. Obohjeéhtih, āih bácahdihjih nihcan, āih caolihdih ā wēpanachah, chah ā túina caá. Pánih caolihdih wēpana, nin baácboó túi jum, ā wunat túttimah, jwáub boo pud jéohnit, Dios pebhboobút ā túi jum̄bipna caá.

9 Caán yoobópdih tigaá. Pánihna, nihat cāacwādh caán naáwátdih jepahat caá náahap.

10 Yeejép yapna yahna, búdí jwĭ teona caá, nihat Diosdih ĩ jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jumni, nihat iiguípna bejnit déedih túi ubni jumna, caandíh jepahnitdihjih ā túi ubbipna caá. Páant ā túi ubat pínahdih jéihnit, jwĭ wēi pāina caá.

11 Páant wā niijátdih bohéna, Jesúhwādh ma túi wutú.

12 Obohjeéhtih, jáap ma jum̄chah ennit, biquína meemdíh ĩta joyáh boj tagaá. Páant ĩ joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queétdih ma chāj júutú: Bitadih oina,

táinijeh naóhnit, túi chājnit, Jesúsdiĥ ma túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ma chājachah ennit, jáap ma jum̄chah yahna, meemdíh ĩ joyáh bojcan niit. Páant ma túi jum̄chah, queét meemdíh ĩ en yac̄bipna caá.

13 Pánihna, ma pebhna wā juibíat pínah jātih, Dios naáwátdih en naóhnit, Jesúhwādh ma túi beh joyánaá.

14 Jesúhwā ĩ maáta meemdíh teo jāha ub̄h̄nit, Túini Espiritu ā niijátdih ĩ naóh yapaatjidih ma túi náhninaá. Páant ĩ teo jāha ub̄b̄chah, Dios meemdíh āih wēpat ā wāhatjidih náhninit, úmcanjeh ma túi wēp bohénaá.

15 Páant wā niijátdih ma túi náhninaá, yeó jáap jumat pah Dios naáwátdih chah ma túi bohéatdih niĥat ĩ enat pínah niijná.

16 Meemjéh ma túi eneeé, ded pah ma chājatdih, ded pah ma bohéatdihbut. Yeó jáap jumat pah páant míc ma chājaá. Pánih chājna, meemjéh, ma bohénitdihbut iiguípna bejnit déejidih ma túi ub̄b̄ipna caá.

5

Bitá Jesúhwādh ded pah teo wáacat

1 B̄ūū bainí meemdíh wā jwáub naáwíhna caá, ded pah Jesúhwādh ma teo wáacat pínah niijná. Behnitboó ĩ yéej chājachah, jāihcan táinijeh naáwát caá náahap. Ma ípdih ma naáwát pah, behnitdihbut

túinijeh ma naáwá, ĩ túut nuumát pínah niijná. Ma úudwādh ma naáwát pah japatadihbut túinijeh ma naáwá, queébtut ĩ túut nuumát pínah niijná.

2 Ma índih ma naáwát pah, behnit yaáhdihbut túinijeh ma naáwá. Ma déewā yaáhdih ma naáwát pah, jūihcan, japata yaáhdihbut túinijeh ma naáwá, ĩ túut nuumát pínah niijná.

3 Būu éemp wūnnit yaáhdih ded pah ma teo wáacat pínahdih wā naóhbična caá. Dedh déewā wihcannih éemp wūnnihdih teo wáacat caá náahap.

4 Obohjeéhtih, éemp wūnnih mi weh jumna, mi jūimená jumna, queéboó caántdih ĩ teo wáaca naáh. Pánih teo wáacna, Dios ā wūtat pah ĩ chājna caá. Queétdih mi en dawátji pah, queéboó ĩ jwūub en dawá naáh. Páant ĩ chājachah enna, Dios ā túi wēina caá.

5 Biíh wili éemp wūnnih, déewā wihcannih jumna, Dios ā teo wáacatdih mi pāina caá. Pánih jumna, yeó jáap jummat pah Diosdih mi úubhna caá. Páant mi jummatdih ennit, caántdih űi teo wáaca.

6 Obohjeéhtih, biíh wili éemp wūnnihboó mi weñat pínahdihjeh jenah joinít, Jesúsdi h jephacan, iiguípna mi bejbipna caá. Páant mi jumuchah ennit, caántdih űi teo wáacca bojoó.

7 Nin butéh wā wūtatdih Jesúsdi hwādhbut ma jwūub naóh yapanaá, ĩ túi chājat

pínah niijná. Páant ĩ chājachah ennit, “Ĭ túi chājcan caá”, bita queétdih ĩ jéih niijná niit.

8 Ded ā déewādh túi en daocánni, ā wehdih ĩ índihbut en daocánni “Weém Jesúsdi h caá”, niijná yuhna, ā naáwādh ā yap yohna caá. Pánih jumna, Jesúsdi h jepahcannitdih chah yeejép ā chājna caá.

9 Dedh éemp wūnnih Jesúsdi hwādh teo wáacnitjé h mi waádihichah, sesenta jópchi chah bíbohni h, bíicdihjeh áa jumnihjidi h űi waadánaá.

10 “Caánt túinijeh chājni h caá”, ĩ niijní hdi h, mi wehdih túi behani h, mi h mūboó bitadi h túi waád jūwát túutni h, Jesúsdi hwādh teo wáacni h, yeejép yapnitdihbut teo wáacni h, túinijeh chājni hdi h űi waadánaá. Queét teo wáacnit pínah yaáhdih űi o péanit, ĩ h wūtnadi h űi daaca.

11-12 Obohjeéhtih, éemp wūnnit yaádh jáapwā yaádh būg ĩ jumuchah, ĩ h wūtnadi h ma daacca bojoó. “Míihwādh teo wáacni h pínahjeh wā jumbipna caá”, Cristodi h niijní h yaádh jumna yuhna, túttimah newédi h jwūub bidna, ĩ ta jwūub áa jum tagaá. Pánih chājni t, ĩ naáwátji bíic yoobó ĩ péacah, queét yaáhdih peéh chājat āta jum tagaá

13 Pánih chājna, nin pahbut ĩ ta chāj tagaá. Teocannit yaádh, mūná yoobó táoh yee naóhni t, bita ĩ tewatdih en naóhni t, yeejép wéhenitbut ĩ ta

jum tagaá.

14 Pánihna, queét yaádh jwúub áa jumnit, i weh jum naáh. I weha mána, i wehdihbut i túi en dawá naáh. Páant i chājachah, jwiit Jesúhwādh enihcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, i jéih niijcán niit.

15 Bui biquína éemp wunnit yaádh Jesucristodih cádahnit, Satanás ā náahatboodih i chājna caá. Pánihna, bita yaádh páant i chājcat pínah niijná, meemdih wā naóhna caá.

16 Det Jesúhwā i dée wili éemp wunnih mi jumuchah, queétboó caántdih i teo wáaca naáh. Páant i teo wáacachah, bita éemp wunnit, déewā wihcannit yaádhboodih Jesúhwā i jéih teo wáacna caá.

17 Bui Jesúhwā i maátadih ded pah i chājat pínahdih meemdih wā naóhbiipna caá. I maáta queétdih i túi en dawát jīb, wēinit i jīb chāja naáh. Biquína i maáta, Dios naáwātdih bohénitbut i jumuchah, bita maátadih i jīb chājat chah, queét bohénitboodih i jīb chāja naáh.

18 Dios naáwātdih daácnin pah ā niij daacátjidih náhniat caá náahap: “Momo jiwiwā trigodih i caóh chūñchah, queétdih ñi jac chéoca bojoó, i túi jeémát pínah niijná”, āt niij daacáp tajī.* Páant ā daacátji pah mantih, bihboó “Teonidih ā tewatji jīb, jīb chājat caá

náahap”, āt niij daacáp tajī.* Páant i niijátjidih náhnit, Jesúhwā i maátadih wēinit, queétdih i túi jīb chāja naáh.

19 Jesúhwā maátadih biícjeh yeejép dooná naóhndih joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewā, biíc peihcannit biíc yoobó i niijichah, caandih i naóh yacat yoobópdih ā jumna caá.*

20 Pánihna, ā yéej chājatdih ā cádahíhcah ennit, ñi miíc wáacapoó caandih ñi jāihñúú. Páant ñi jāihñuchah joinit, bitabut biíc yoobó yeejép i chājcan niit.

21 Dios, Jesucristo, ā ñionit ángelwābut i enechah, nin pah meemdih wā wātna caá: Butéh wā naáwát pah ma túi chājaá. Pánih chājni jumna, biícđih chah teo wáacnit, biíhdih nump ma teo wáacca bojoó. Nihat Jesúhwādh biíc yoobó ma chājaá.

22 Det Jesúhwā i maáh waádihnitdih ma teo jāha úbát pínah jātih, yójahcanjeh, ded pah i chājatdih ma túi en ñuun jwúhuú. Páant túi en jwuhcanjeh ma ñíwichah, queét yeejép chājnit ita jum tagaá. Páant yeejép i chājachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojoó. Yeejép chājnitdih waadána nihna, “Queét túi chājnit caá”, niijni pah mata jum tagaá. Meémboó yéejat wihcanni ma jumúú.

23 Bui meemdih jwuh baini wā naóhbiipna caá. Mahdihjeh ma babhna caá. Pánih

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7

* 5:19 Dt 17.6; 19.5

babhna, wudah tabat, biih wunatbut meemdih dawá láa ā jumna caá. Pánihna, jiwá iguuh macdihbut bainíbit babhbat caá meemdih náahap, míih bácah ā túi jumat pínah niijná.

²⁴ Maátadih ñi bidatdih jwúub jenah joinít, nin pah wā niij naóhna caá: Biquí láana det ī yéej chājachah, nihat jwī jéihna caá. Dios queétdih ā peéh chājat pínahdihbut jwī jéihna caá. Pánihnit maáta ī jumíhichah yuhna, queétdih ñi waadáca bojóo. Obohjeéhtih, bitaboó ī yéej chājatdih jwī jéih jwuhcan caá. Pánih jéih jwuhcan yuhna, túi en ñuunnít, yeejép ī chājachah, jwī jéihbipna caá.

²⁵ Caan páh muntih biquína ī túi chājachah, nihat jwī jéihna caá. Bitaboó ī túi chājatdih jéih jwuhcan yuhna, túttimah jwī jéihbipna caá. Túiniboodih ded pah jwī jéih bihcan caá.

6

¹ Buu teo wūhñit jwah ded pah ī chājat pínahdih wā naóhbipna caá. Queét Jesúhwā jumna, ī maátadih ī túi teo wūhu naáh. Páant ī chājachah ennit, Jesúsdi jephannit ī jumachah jéihna, bitaboó Diosdih, jwī bohéatdihbut ded pah ī jéih yeejép naóhcan niít.

² Ī maáta Jesúhwā ī jumachah, queét teo wūhñitbut Jesúhwā jumna, ī maátadih ĩta túi wēi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ī chājachah, ā túican caá.

Queétdih ī túi teo wūhu naáh. Pánih teo wūhna, ī déewā panihnitdih teo wáacna caá ī chājav. Ī maátadih oina, Jesúsdi jéihcannitdih ī teo wūhat chah, ī túi wēi jepaha naáh. Páant wā wutatdih queétdih ma jwúub naóh yapanaá.

Ded pah Diosjeéh túi jumat

³ Buh jwī bohéatdih mácah naóhñitdih ded pah ñi chājat pínahdih wā naóhbipna caá. Det mácah bohéna, jwī Maáh Jesucristoíh táini doonádh náahcan, Dios naáwátidihbut ī túi bohécan caá.

⁴ “Weém jéih beedáni caá”, niijná yuhna, ī túi jéihcan caá. Īijnit pah míic wéhena, míic jāihñat túutnit, ī míic eníhcan caá. Bitadih yeejép dooná ī niijátji jíib, queétdih ī wēi encan caá.

⁵ Yeejép jenah joiná, bitajeéh jéih jumcan, míic jāihñitjeh ī jumna caá. “Dios naáwátidih bohéna, búdí dinerodih jwī bíbohíipna caá”, ī niij jenah joiná yuh caá.

⁶ Obohjeéhtih, bainí bíbohátjīh wēina, Diosdih jepahna, túi jumat caá náahap.

⁷ Jwī jwíih cáac jumna, dedé bíí déedih jwít ub jāóhcap jī. Búdná, bíí déedih jwī jéih ub bejcan niít. Pánihna, jwī bíbohát pah bóojeh weñat caá náahap.*

⁸ Jwī jeémátidih, jwíih yéguehdihbut jwúub chah náahcanjeh, weñat caá náahap.

* 6:7 Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15

⁹ Dawá bií déedih bidna, nemépoó ā yéej chājat tútuchah, nihat yeejépdih chājnit caá ĩta jumap. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chājatdih cádahcan, queétjeh tigaá yeejép ĩ yap-bipna caá. Pánih cádahcan, iiguípna ĩ bejbipna caá.

¹⁰ Det dinerodih búdí bidna, dedé yeejép ĩ chājna caá. Biquína pánih bidnit-boó Jesúsdihi cádahnit, búdí jġahna, túbit ĩ moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh ā naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioih jumna, yeejép ĩ chājatdih ennit, “Biíc yoobó weembát wā chājcan níit”, niijnít, biáboó ma jwei béjeé. Túiniboodíhjih ma chājaá. Ded pah Dios meemdíh ā wutuchah, caandíhjih ma jepahaá. Jesúsdihi ma túi jenah joyoó. Bitadihi ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdihi ma cádahca bojoó. Bitadihi túinijeh ma namah jumhá.

¹² Jeáboó ājeéh jumni pínahdih Dios meemdíh āt níwip jġ. Meemdíh ĩ daabánachah, Jesúsdihi ma jepahatdih dawá cáacwādih ma túi naáwáp jġ. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ma jepah cádahca bojoó, jeáboó juibínit, páantjeh ma jummat túit niijná.

¹³ Diosboó nihatdih āt chājap wut jġ. Jesucristoboó Poncio Pilatodih ded pah ā jummatdih túi yoobópdih āt naáwáp wut jġ.* Dios,

Jesucristojġh ĩ enechah, nin pah meemdíh wā wēp naóhna caá:

¹⁴ Páant meemdíh wā wutatdih ma túi jepahaá. Jwġ Maáh Jesucristo ā jwúb dei jūwát pínah jātih, ā wutat pahjeh ma chājaá, cáacwā meemdíh ĩ naóh yaccat pínah niijná.

¹⁵ Ā náahni yeó jáapdihjeh Dios ā wūhdih ā jwúb wah deyabipna caá. Dios túini, caanjéh tigaá nihat cáacwā ĩ maáh. Nihat cáacwā ĩ maáta chah maáh caá ā jumap.

¹⁶ Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjġh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, jwiít cáacwā ā yeh iiguípna jéih bejcan, caandíh jwġ en juicáp jġ.* Buu láabut caandíh jwġ en juicán caá. Caánboodíh jwġ weñat dée caá. “Meém chah wēpni caá”, caandíh jwġ níj jġh. Páant tí ĩ jum nah.

¹⁷ Dawá bií dée bíbohndih nin pah ma wutú: “Weemdíh dedé jhdhat wihcan caá”, ĩ níj jenah joicá bojo naáh. Ĩih bií déedih buadni pínahjih ā jumuchah, caandíh ĩ túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihat jwġ náahatdih ā wūhchah jéihnit, caánboodíhjih ĩ túi jenah joyó naáh.

¹⁸ Pánihna, túinidih chājnit, bitadihi ĩih bií déedih wūhna, túi teo wáacnit ĩ jum naáh.

¹⁹ Páant ĩ chājachah enna, Dios pebhna ĩ juibínachah, queédihbut ā túi chāj jwúbanachah, caánboó páantjeh ĩ túi jumbipna caá.

* 6:10 He 13.5 * 6:13 Jn 18.37 * 6:16 Sal 104.2

*Pablo Timoteodih ã pé
naáwát*

²⁰ Timoteo, Dios meemdíh ã naáwát tútnidih ma túi bohénaá. Ma quíib buudcá bojoó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah joicánnit pah ã wéhena caá. Bitaboó yee naóhna, “Wã bohéat túi jéihnit ã bohéat caá”, ã niijná yah caá. Páant ã niij naáwáchah, ma joyáh bojoó.

²¹ Biquína páant ã niij naáwáchah joinít, Jesúsdi h it cádahap wat jī.

Dios meemdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

2 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

1 Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih Dios ã naáwát túatni jamna, nin náodih meém Timoteodih wã jwúb daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wãjeéh ĩ túi jumbipna caá”, ã niijátjidih bitadih Dios weemdíh ã naóh bohéat tútatup jĩ.

2 Timoteo, wã wúh panihni ma jamuchah, meemdíh búdí wã oina caá.* Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristo biíc dih meemdíh oinit, ĩ jĩgah en teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Túina caá”, ã niiját

3 Diosdih úbhna, yeó jáap, chei jumat pahbut meemdíh wã úbhna caá. Pánih úbhnit, “Timoteodih búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, wãpĩ niijná caá. Caán Diosdih tigaá jwĩ nuowã wēnit, ĩpĩ jepahat pahjeh mantih, weembát caandíh wēnit, wã jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chājat peéh weemdíh ã wihcatdih wã jéihna caá.

4 Con láa meemdíh wã cádah bejehah, ma juñátjidih náhninit, majeéh jamnit, túi weñat túat niijná, meemdíh wã jwúb eníhna caá.

5 Meém Jesús dih ma túi jenah joyátdih wã náhnina caá. Ma éet Loida, ma ĩin Eunicebut Jesús dih ĩt

jwíh jepahap tajĩ. Pánihna, queétdih en yacnit, meembát caandíh ma túi jenah joiná caá.*

6 Meemdíh wã teo jáha úbúchah, Dios meemdíh ã wēpatdih búdí át wūhup jĩ, ã watat pah bitadih ma túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã chājatjidih náhninit, úmcanjeh, ã wēpatjĩh bitadih chah ma teo wáaca.

7 Dios jwiít dih Túini Espíritudih át wūhup be, jwĩjeéh ã jumat pínah niijná. Pánih jwĩjeéh jamni Túini Espiritu jwiít dih búdí ã teo wáacna caá, cāacwã ded pah ĩ jenah joyátdih jwĩ úmcat pínah niijná. Páant ã teo wáacachah, cāacwādih oinit, ã wēpatjĩh queétdih jwĩ jéih teo wáacna caá. Caán Túini Espiritujeh jwiít dih ã túi jenah joyát túatna caá.

8 Pánihna, jwĩ maáih doonádih bitadih naóhna, ma tíic jenah joicá bojoó. Weém áih doonádih wã bohéat jíib nemat muúboó wã jamuchah, wã chéen ma jumatdihbut ma tíicca bojoó. Obohjeéhtih, túini doonádih ma bohéat jíib meemdíhbut yeejép ã yapachah, “Á túimi nacaá”, ma niijí. Páant ã yapachah, Dios meemdíh ã teo wáacpina caá, caandíh ma cádahcat pínah niijná.

9 Jwiít iiguípna bejnit déejidih Diosjeh jwiít dih át túi ubup wat jĩ. Pánih túi ubnit, jwiít dih át níwip wat jĩ, áihwã jamnit, jwĩ túi chājat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwĩ túi

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1

chājat jīb āt ñiocap wut jī. Nin baácdih ā chājat pínah jātih ā jenah joyátji pah jwiít dih oina, āt ñíwip wut jī. Pánih oina, jwiít dih túi ubni pínah Jesucristodih ā wah deyaat pínahdih āt jenah joyóp wut jī.

10 Pánih jenah joiníji caandíh wah deyana, ā oyatdih jwiít dih ā túi jéihyana caá. Páant ā wah deyani Jesús jwiít āihwādih iiguípna jwī bejat déejidih āt túi ubap wut jī. Caán Jesús dih jepahna, páantjeh Diosjeéh jwī túi jamat pínah doonádih jwiít dih naáwádih āt dei jūwúp wut jī.

11 Weemdíh ñíonit, Dios ā wahap jī, caán táini doonádih wā naáwát pínah niijná.*

12 Páant ā wut atdih wā jepahatji jīb buu nin nemat muúboó jamnit, yeejép wā yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yuhna, wā tíic jenah joicán caá. “Wā jepahni Jesús túi wēpni jamna, āih doonádih naáwát túitnit, weemdíh ā túi teo wáac bipna caá. Páant ā teo wáac achah, púú ā jwúub dei jūwúchahna, caandíh túi jenah joí cádahcan, páantjeh āih doonádih wā naóh bipna caá”, wā níj jenah joiná caá.

13 Meémboó Jesucristodih túi jenah joiná, caandíh oinit, meemdíh yoobóp dih wā bohéatji pah ma chāj cádahca bojoó.

14 Jwíjeéh jamni Túini Espíritu ā teo wáac atjīh Dios meemdíh ā naáwát túitnidih yoobóp dih ma bohénaá.

Caandíh túi náhninit, mácah ma bohéca bojoó.

15 Nihat Asia baácdih moón Jesúhwā weemdíh cádah tigaá it chājav. Pánih tigaá i jwúub jíghocap. Íjeéh Figelo, Hermógenes wāt jamnitbut i cádahatdih ma jéihna caá.

16-17 Páant queét nihat weemdíh i cádahachah yuhna, Onesíforoboó dawá láa weemdíh enedih jainít, ā túi weñanap be. Nemat muúboó wā jamuchah yuhna, Roma tútchiboó jainít, wā chéen ā jamatdih tíic jenah joicánjeh, weemdíh maatáp dih bidniji weemdíh ā bid juyúp jī. Páant weemdíh ā túi teo wáac at jīb, ā déewádih jwī Maáh ā jíghah en teo wáaca naáh.

18 Éfeso tútchiboó jwī jamuchah, weemdíh bádí ā teo wáac atjidihbut ma túi jéihna caá. Pánihna, jwī Maáh Jesús dih bádí wā ubhna caá, nin baácbóó jwúub dei jūóh nit, caandíh bádí ā jíghah en teo wáac at pínah niijná.

2

Jesúh táini soldado panihni

1 Meémboó, wā wúuh panihni, Jesucristo meemdíh oinit, ā teo wáac achah, caandíh ma túi péenaá.

2 Dawá wā bohéatdih joiníji meem jwúh bitadidih ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ā náahat pah túi chājnit, bitadidih bohé jéihnitbut i jamu naáh.

3 Soldadodih buwat ā jamuchah yuhna, ā cádahcat

* 1:11 1Ti 2.7

pah muntih, meemdíhbut biíc yoobó ã yapachah, Jesúsdi h ma cádahca bojoó. Jwiít ni hat Jesúsdi hwiídih biíc yoobó ã yapna caá.

⁴ Ded soldado ã maáhdih weñahna, ã wutat pahjeh caá ã chãjap. Soldado ni hcan ni ã chãjat pínahdih páantjeh chãjna, ã maáh ã wutat pah áta jéih chãjcan tagaá. Pánihna, soldado ã chãjat pah muntih, meembát Dios ã weñat pínahdihjeh jenah joinít, ã wutat pah ma túi chãjaá.

⁵ Pánihat dée, ded ñáoni maáta í wutat pah túi chãjni jeh, ã wēp ñáwat jíibdi h ã jéih bíbohna caá. Pánihna, ñáoni ã túi chãjat pahjeh muntih, Jesucristo ã wutat pah ma túi chãj cádahcat jíib, ã pebhna ma juibínachah, meemdíh túinidih ã wēhbi pna caá.

⁶ Pánihat dée muntih, wápchi túi teoni boó ã tewat jíib jeémátdih jwíih bíbohah caá náahap. Pánihna, Dios meemdíh ã wutat pah ma túi chãjat jíib, ã pebhboó ma juibínachah, meemdíh wēinit, ã túi chãjbipna caá.

⁷ Wã ni játjidi h ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwí Maáh meemdíh ã túi jéihyabipna caá.

⁸ Ded pah Jesucristo ã jumati jidi h ma quíib buedcá bojoó. Caán maáh David juma át jumap wut jí. Wunna yuhna, ã jwáub boo pud jéuwátji túini doonádi h wápí

bohénap jí.

⁹ Pánih caandíh wã bohéat jíib, yeejép chãjni tdi h í nemat pah, weemdíh ítah tōpjíh chéonit, nemat muúboó í nemechah, wã moh yéejna caá. Pánih jumna yuhna, Dios naáwátdih wã bohé cádahcan niít.

¹⁰ Dios ã ñíonitdi h bohéna, yeejép wápí yapna caá, queébtut Jesucristoíhwá í jumati pínah niijná. Áihwá iiguípna bejni t déejidi h ã túi ubni t pínah í jumachah, queébt Diosjeéh í túi jumbipna caá.

¹¹ Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwí yéejat jíib ã wan wáhat pah muntih, jwiítbut ájeéh wunni t panihni t, yéejatdi h cádahni t jwí jumna caá. Pánih cádahni t, ájeéh jwáub boo pud jéúhni t panihni t, ájeéh páantjeh jwí jumbipna caá.

¹² Áihwá jwí jumati jíib yeejép yapna yuhna, ã náahat pah jwí chãj cádahcan, ã maáh jumapboó caán biícdi h jwiítbut maáta jwí jumbipna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodi h wã jéihcan caá”, jwí ni jíchah, caanbát jwiítdi h biíc yoobó ã ni jbipna caá.*

¹³ Jwiít jwí ni játji pah jwí chãjcah yuhna, caánboó ã ni játji pahjeh ã chãjbipna caá. Yeecanni jumna, ã

niját pahjeh chäjni ã
jumna caá.

*Diosdih túi teo wāhni ded
pah ã jumat*

14 Majeéh jumnit Jesúhwādih buutéh wā naáwátdih ma túi náhnianaá. Dios ã enechah, queétdih ma míic jūihcat túutú. Ī jenah joyátjīhjah ĩ míic jūihñuchah, dedé pínah nihcan caá. Pánih jūihna, teo wáaccan, míic yéejana caá ĩ chājap. Ī míic jūihñatdih joinít, ĩ buwa jenah joiná caá.

15 Dios naáwátdih túi jéihnit, caán meemdih ã wutat pah, bitadiah āih túini doonádh yooópdi h ma bohénaá. Páant ma chājachah ennit, “Ma túi chājna caá”, Dios ã niijíchah joinít, ma tíccan niit.

16 Diosdih jéihcannitboó ĩ jenah joyátjīhjah ĩ míic wéhenachah, ma joyáh bojoó. Páant ĩ míic wéheat dedé pínah nihcah, chah ĩ yéej chājbi pna caá.

17 Páant ĩ yee bohéat, yahwít ã moóp aabát pah, bitadiah ĩ yéejana caá. Páant tigaá Himeneo, Fileto wūt jumnitbut ĩt chājap.

18 Páant ĩ yee bohéatdih joinít, Dios naáwát yooát d ih ĩt cádahap wūt jī. Pánih cádahnit, “Jesúhwā jáantjeh ĩtát páuh laab béjep be”, queét ĩt niij yee bohénap wūt jī. Pánih mácah bohénit, biquína Jesúhwādih ĩ yéejanachah, caandih ĩt cádahap wūt jī.

19 Obohjeéhtih, páant ĩ yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yooópdi h

ã jumna caá. Caán ã túat nuumcán niit. Páantjeh biic yooó ã jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajī: “Jwī Maáh āihwādh ĩ jéihna caá”, át niij daacáp tajī.* “Jesús wā Maáh caá’, niijnítboó, yeejép ĩ chājatdih ĩ cádaha naáh”, biihboó át niij daacáp tajī.

20 Jwiit Jesúhwā nin pah caá jwī jumap: Búdi muúboó dawá pamapna ã jumna caá. Biquína oro, platajīh ĩ chājnjiji jum, biquína máa naá, wáam déepjīh ĩ chājnjibut ã jumna caá. Pánihna, caán muú mínah cáacwādh namah jeémpnit, āih oro, platajīh ĩ chājnjiji pamapnadih wēi ennit, ĩ jeémát pínahdih ã cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjīh ĩ chājnjiboó yeó jáap jumat pah jeémát cáagat pínah, ĩ yohnidih ĩ yacat pínahbut ã jumna caá.

21 Pánihat pah, ded yeejép ã chājatdih cádahnit, oro, platajīh ĩ chājnjiji pamap panihni jumna, jwī Maáh ã weñat pínahdih ã jéih chājbi pna caá. Páant ã chājachah, jwī Maáh caandih ã wēi enbipna caá.

22 Meémboó jáap jumna, japata ĩ yéej chāj ñinahatdih enna, iinít, biáboó ma bejeé. Pánih iinít, túiniboodihjah chājna, jwī Maáh Jesúsdi h chah jenah joinít, bitadiah ma túi oyoó. Pánih oinít, míic jūihcanjah, ĩjeéh ma túi jumúú. Nihat Jesúsdi h túi uúhñitbut biic yooó ĩ chāja naáh.

* 2:19 Nm 16.5; Jn 10.14; 1Co 8.3

23 Jenah joicánnit ĩ míc jũihñuchah, ma joyáh bojoó. Beh joicánjeh, míc uúbh joinít, queétjeh chah ĩ míc jũihna caá.

24 Obohjeéhtih, Dios naáwátdih bohéniboodíh míc jũihcat caá náahap. Pánih jũihcan, nihatdih túi chãjnit, túi bohénit, biícmantjeh íjcan táinijeh jummat caá náahap.

25 ã naáwátdih joíhcan, mácah niijnítidih íjcanjeh túi bohéát caá náahap. Páant táinijeh ñi bohénachah joinít, Dios ã teo wáacatjĩh ĩ yap yohatdih cádahna, táini bohéátboodíh “Caán yoobópdih caá”, ĩ niij jenah joibípna caá.

26 Pánihna, yoobópdih bohéátidih joinít, queét nemépwã ĩ maáh ã náahat pah chãjnitji caandíh ĩ cádahbipna caá. Pánih cádahnit, ã jwúub yéej chãjat túutuchah yuhna, yoobópdih bohéátidih jepahnit, ã wutátboodíh ĩ jepahcan niit, buca.

3

Péeni yeó jáapdih ded pah cãacwã ĩ jummat pínah

1 Bũũ, Timoteo, nindihbut ma túi náhninaá: Jesús ã jwúub dei jũúwát pínah jãtíh, cãacwãdih búdí bũwat ã jumbipna caá.

2 Caán láa, cãacwã bitadidih teo wáacat pínahdih jenah joicán, ĩ weñat pínahdihjeh ĩ jenah joibípna caá. Pánih jenah joinít, dawá bií déedih ĩ bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadidih chah wã jumna caá”, niij jenah joinít ĩ jumbipna caá. Cãacwãdih,

Diosdihbut yeejép wéhenit, ĩ mánadihbut yap yohnit ĩ jumbipna caá. Bitá queétdih ĩ túi chãjachah yuhna, “Túina caá”, niijcánnit ĩ jumbipna caá. Diosdih wéicanjeh, búdí yeejép chãjnit ĩ jumbipna caá.

3 Cãacwãdih oican, ĩ jĩgah en teo wáaccan niit. Yeejép doonádih naóhnit ĩ jumbipna caá. ĩ jenah joyátjĩhjih yeejépdih ĩ jéih chãj cádahcan niit. Cãacwãdih tubit yeejép chãjnit, táiniboodíh ĩ en iibípna caá.

4 ĩ chéenwãdih yuh buca yeejép ĩ chãjbipna caá. Jenah joicánjeh chãjnit, “Jéih beedáni caá”, niij jenah joinít ĩ jumbipna caá. Queét ĩ weñat pínahdihjeh chãjnit jumna, Diosboodíh náahcannit ĩ jumbipna caá.

5 Cãacwã ĩ enechah, Diosdih túi wéinit pah jíghnit jumna yuhna, ĩ jenah joyátidih ã túut nũmát pínahdih ĩ náahcan niit. Pánihnitdih ma pej jumca bojoó.

6 Biquína pánih chãjnit bitáih mũunádih waadní, “Dios naáwátdih yeebdíh bohénadidih wã jũúwáp be”, caanjĩh jumnit yaáhdih ĩpĩ niij yeena caá. Páant ĩ niij yeenachah yuhna, queét yaádh túi jenah joicánnit, yeejép chãjnit jumna, ĩ yee bohéátidih ĩ wéi joiná caá. Queét yaádh búdí ĩ yéej chãjĩhna caá.

7 Pánihna, dedé mácah yee bohéátidih joíhna, Dioíh yoobópdih bohéátboodíh ĩ náahcan caá.

8 Jon jãtíh Egiptodih moón

jíóhnitji, Janes, Jambres wūt jamnit, Moisésdih ít yap yohíhip wut yuh jĩ.* Páant ĩ yap yohíhat pah muntih queét yaáhdhieh yee bohénitboó túini bohéatdih ĩ en iiná caá. Queét yeejépdihjeh jenah joinít ĩ jamna caá. Pánih jamna, Jesúsdihtái jenah joicán, áihwá yoobát ĩ nihcan caá.

⁹ Queét ĩ yee bohé jibichah yuhna, daocánnitjeh queétdih ĩ jepahbipna caá. ĩ yee bohéatdih “Caán yeejép bohéat caá”, cáacwā ĩ niúj jéihbipna caá. Janes, Jambresjĩ ĩ yeeatjidih jon jātih moón ĩ jéihyat pah muntih, Jesús ā jwúb dei jūwát pínah jātih jamnitbut ĩ yeeatdih ĩ jéihbipna caá.

Timoteodih ā jwúb wutat

¹⁰ Obohjeéhtih, ded pah wā bohéat, wā jumat, wā jenah joyátidibut meemjéh ma túi jéihna caá. Jesúsdihtái jenah joyátidih, íijat wihcanjeh cáacwādhieh oina wā teo wáacat, yeejép yapna yuhna wā cádahcatdibut ma jéihna caá.

¹¹ Weemdíh yeejép ĩ chājachah, búdí wā yéej chūúatjidibut ma jéihna caá. Antioquía, Iconio, Listra tātchinaboó Jesúih doonádhieh wā jib bohéat jīb, weemdíh yeejép ĩ chājatjidibut ma jéihna caá. Obohjeéhtih, ĩ mawíhichah yuhna, jwĩ Maáh Jesúsboó weemdíh ā wapachah, ĩ jéih maocap jĩ.*

¹² Páant weemdíh ĩ chājat pah, nihat Jesucristoíhwā caandíh ĩ túi péeat jīb, bita queétdihbut yeejép ĩ chājat pínahdibut jwĩ jéihna caá.

¹³ Yeejépwā, yeenitbut chah yeejép chājnit ĩ jumbipna caá. Bitadih yeena, queétjehbut ĩ yeeatdih joiná, chah yeejép ĩ jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ma éet, ma ín, weembát meemdíh jwĩ bohénachah joiná, meémboó mat túi jepahap wut jĩ. “Weemdíh bohénit yeenit nihcan caá”, niúj jéihnit, yoobópdih jwĩ bohéatjidih túi náhninit, ma péé cádahca bojóo.

¹⁵ Meém wébít jam láa, Dios naáwátidih mat jéih jwíhip wut jĩ. Pánih jéihnit, Jesucristodih túi jepahnit, iiguípna bejni déejidih Dios ā túi ubni ma jamna caá.

¹⁶ Dios naáwátidih nihat daácnitdih “Nin pah ma niúj daacá”, Diosjeh át niúj daacát túutap wut jĩ. Pánihna, ĩ daacátjidih jwiútdih bohéat caá náahap, yoobópdih naáwátidih jwĩ túi jéihyat túut niijná. Pánih jéihnit, “Caán yeejép wā chājatdih cádahat caá náahap”, jwĩ niúj jéihna caá. Caandíh bohéna, túiniboodíh jwĩ jéih túut nūmná caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah túi chājat túut niijná, ā naáwátidih bohéat caá náahap.

¹⁷ Ded Dios naáwátidih túi míc bohéna, nihat túinidih ā jéih chājbipna caá.

* 3:8 Ex 7.11

* 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

4

¹ Jesucristo, nihat cãacwã ï Maáh jwáub dei jüóhna, báadhnit, wunnitbut ded pah ï chãjatji jïb ã naóhbiþna caá. Pánihna, caán, ã ïþ Diosbut ï enechah, meemdih nin pah wã wëp naóhna caá:

² Yeó jáap jummat pah cãacwã ï joíhichah, ï joíhcah yuhna, Dios naáwátdih páantjeh ma bohénaá. Pánih bohéna, cãacwã ï yéej chãjatdih jéihyanit, “Jwáub yéej chãjcanjeh, túiniboodih ñi túut nuumú”, ma niþ naáwá. Pánih naóhnit, chucánjeh, queétdih ma túi bohé cádahca bojoó.

³⁻⁴ Túttimah bóo láa, cãacwã túini bohéatdih ï joíhcan niit. Pánih joíhcan, ï náahatdihjeh chãjihna, ï weñat pínah bohéatdihjeh joíhñit, mácah bohénitboodih búdi ï bidþipna caá. Páant ï bidichah, dawá queétdih ï yee bohéþipna caá. Túini bohéatdih cádahnit, mácah bohénit ï jenah joyátjïhjeh ï bohéatboodih ï joibþipna caá. Pánihna, waícanjeh páant ã yapat pínahdih jéihñit, meémboó Dios naáwát, yoobóþdih jumnidih, ma bohé cádahca bojoó.

⁵ Pánih bohénit, queét yeenit pah chãjcat túut niijná, túi jenah joiní ma jumú. Yeejép yapna yuhna, biic yoobó chãjnit, túini doonádih ma bohé cádahca bojoó. Pánih cádahcan, Dios meemdih ã wutat pah ma túi chãj péanaá.

⁶ Weém Dios ã wutat pah, ã naáwátdih wã jib bohéatji jïb weemdih ï mao yohat pínah bahnijeh caá ã judhdap.

⁷ Wã wunat pínah jãtuh nin pah meemdih wã naóhna caá: Jesúh túini doonádih Dios weemdih ã bohéat túutuchah, wã túi bohénap be. Nihat ã wutat pah wã chãj péanap be. Pánih chãjnit, yeejép yapna yuhna, caandih wã túi jenah joí cádahcap be.

⁸ Pánihna, wã túi chãjatji jïb jwí Maáh jeáboó ã bíboh páina nacaá. Nihat cãacwã ded pah ï chãjatdih jéih beedána, yoobóþdih jïb wühni jumna, ã wutatdih wã túi jepahatji jïb, ã jwáub dei jüóhni yeó jáapdih weemdih ã túi chãjþipna caá. Bitá caandih oinitbut ã jwáub dei jüúwát pínahdih túi páinit ï jumuchah, jwí Maáh Jesús biic yoobó queétdih ã túi chãjþipna caá.

Timoteo ded pah ã chãjat pínah

⁹ Waícanjeh wã pebhna ma jüúwá.

¹⁰ Demas wüt jumni chah dawá bií déedih náahna, weemdih cádahnit, Tesalónica tútchina ã jwáub bejep be.* Crescente wüt jumni Galacia baácna ã bejehah, Tito wüt jumnitbut Dalmacia baácna ã bejep be.*

¹¹ Páant ï yoh bejat túttimah, Lucasjeh caá wãjeéh ã chãwáp.* Pánihna, bitá teo wáacnitdih náahnit, meemdih wã jüúwát túutna

* 4:10 Col 4.14; Flm 24 * 4:10 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4 * 4:11 Col 4.14; Flm 24

caá. Pánih jǎóhnit, Marcos-dihbut ma numah jǎúwá.* Cristoíh doonádih wǎ bohénachah, weemdíh táí teo wáacni pínah caán ã jum̄bipna caá.

12 Tíquicodih Éfeso tútchina wǎ wahap be.*

13 Ninna jǎóhna, Troas tútchiboó* Carpo wǎt jum̄niíh m̄m̄díh wǎ jwej jǎóhni cúbuh jweyát chóodih, wíih papélah tólihnadihbut ma ub̄ jǎúwá. Wíih papélah núonadih bácah búdí wǎ náahna caá. Pánihna, caandíhbut ma ub̄ jǎúwá.

14 Alejandro wǎt jum̄ni ítahdih teoni weemdíh búdí yeejép ã chǎjap be.* Páant ã chǎjatji jíib Dios caandíh ã peéh chǎjbipna caá.*

15 Caán Alejandro jwí bohéatdih búdí ã yap yohna caá. Pánihna, caandíh ma táí chǎja chaáh, meemdíh yeejép ã chǎjcat pínah niijná.

16 Roma tútchidih moón í maáta weemdíh í jwíih ub̄bh joyóchah, wǎ chǎjatjidih wǎ bohéatdihbut queédih wǎ naáwáchah, det weemdíh teo wáacnit pínah í wihcap be. Ūm̄nit, nihat weemdíh í cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdíh í cádahachah yuhna, Dios queédih ã peéh chǎjca bojo naáh.

17 Weemdíh páant í cádahachah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó ã teo wáacap be, áih doonádih wǎ naóh beedáát pínah niijná, nihat judíowǎ

nihcannit í joyát pínah niijná. Jiowǎ panihnit weemdíh í mao yohat déedih ã táí wapap be.

18 Nihat weemdíh yeejép chǎjnitdih yap yohnit, jwí Maáh weemdíh ã wapbipna caá. Pánih wapnit, jeáboó maáh ã jum̄apna weemdíh ã táí bejat tút̄bipna caá. Pánihna, yeó jáap jum̄at pah “Caán chah táini, chah wēp̄ni Maáh caá”, jwí niij jíih. Páant tíí ã jum̄ nah.

Á péé túyat tútat

19 Prisca, Aquila,* Onesíforo* ã pebh moonbát í túyu naáh.

20 Erasto* Corinto tútchiboó ã chǎwáp jí. Trófimo* Mileto tútchiboó tubáp chǎúhnit, ã chǎwáp jí.

21 Meémboó mah noój láa játih waícanjeh ma jǎúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bita Jesúsíhwǎbut meemdíh í túyat tút̄na caá.

22 Jwí Maáh Jesucristo ma-jeéh ã jum̄ naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ã táí teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wǎ naáwát. Pablo

* 4:11 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24 * 4:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22;

Col 4.7-8 * 4:13 Hch 20.6 * 4:14 1Ti 1.20 * 4:14 Sal 62.12; Ro 2.6 * 4:19

Hch 18.2,18 * 4:19 2Ti 1.16-17 * 4:20 Hch 19.22; Ro 16.23 * 4:20 Hch 20.4;

21.29

TITO

Titodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wāhni wā jumuchah, Jesucristoih doonádih weemdih ã naáwát tútatp jĩ, ã ñionitboó Jesúsdi h jepahnit, jwĩ bohéat pahjeh ĩ túi chājat pínah niijná.

² Dios yeeconni nin baác dih ã chājat pínah jātih “Wĩihwā jeáboó wājeéh páantjeh ĩ jambipna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Pánihna, caán táini doonádih jepahnit páantjeh jeáboó ĩ jumát pínahdih ĩ jéihna caá.

³ ã ñioni yeó jáapdih páant ã niijátjidih cāacwā dih weemdih ã naáwát tútatp jĩ. Weemdih páant wutni iiguípna jwĩ bejat déejidih túi ubni caá.

⁴ Pánihna, Jesúsdi h doonádih wā bohénachah joinít, Tito, meém Jesúsdi h ma túi jepahap jĩ.* Meemdih bohéni wā jumuchah, wā wāuh yoobát panihni caá ma jumup. Páant ma jumuchah, nin núodih weemdih wā daác wahna caá. Dios jwĩ íip, Jesucristo jwiít dih túi ubni biíc dih weemdih oinit, ĩ teo wáaca naáh, ma túi jumát pínah niijná.

Tito Creta quewadih moondih ã teo wáacat

⁵ Creta quewaboó biíc dih jwĩ jam láa, caanjĩh moón Jesúsdi h ĩ túi chājat pínahdih bohé beedáat ã judh jwuhap

jĩ. Páant ã judh jwuhuchah jéihnit, meemdih ĩ pebh wā chāwát tútatp jĩ, queétdih ma túi bohéat pínah niijná. Pánih bohénit, ĩih tútchina jumát yoobó Jesúsdi hwā ĩ maáta pínahdih weemdih wā ñíwat tútatp jĩ.

⁶ Queét ma ñionit maáta pínahdih nin pah jumát caá náahap: “Caán yoobópdih chājni caá”, cāacwā ĩ ni-ijnít dih, biíc wilidihjeh bíbohnitdih ma ñíwií. Páant ma ñionit ĩ wehbut Jesúsdi h jepahnit, túi chājnit, yap yohcannit ĩ jumá naáh.

⁷ Jesúsdi h cāacwā dih en daonít, ã naáwát dih bohénit pínahdih ñiona, túi chājnit, “Weém nihát jéihni caá”, niij jenah joicánnit, biíc mantjeh íjccannit, máihcannit, míic maocannit, bií déedihbut tabit bidcannitdih ma ñíwií.

⁸ Pánih ñiona, ĩih muú dih bitadih wēi waadát tútatnit, túi jenah joí bitadih teo wáacnit, yeejép chājat jenah joyát dih páantjeh jumáh bojnit, túi yoobópdih chājnit, Dios naáwát dih túi jepahnitdih ma ñíwií.

⁹ Jwĩ túi bohéat dih jepah cádahcannit ĩ jumá naáh, bita ĩ bohéat dih joinít, ĩ weñat pínah niijná. Caán bohéat dih yap yohnitboó ĩ yeeat dih jéihnit, ĩ túat nuumbípna caá. Pánihna, Jesúsdi hwā ĩ maáta pínahdih ded pah ĩ chājat dih túi ennit, ma ñíwií.*

¹⁰ Dawá ĩ maátadih yap yohnit, túi jenah joí wéhecannit, yeenit caá

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

ī jumap. Pánih yeejép chājnitjeéh jumnit, dawá Jesúsdih jepahna yuhna, judíowādih Dios ā wutatji pah quehli nah yapat chóodih judíowā nihcannitdihbut bóodat tútuitnit ī jumna caá. Pánihna, ded pah ī chājat yoobópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, ī túut nuumát pínah niijná.

¹¹ Dinerodihjeh bidnit, queét mácah ī bohéna caá. Páant ī chājachah, tíc náah ā jumna caá. Páant ī yee bohénachah joinít, dawá neoná, ī weha mána, ī weh biícdih, queétdih jepahnit, táini doonádih ī cádahna caá. Páant queétdih ma bohéat túutca bojoó.

¹² Queét Cretadih moón ded pah ī jumatdih nihat cāacwā ī túi jéihna caá. Jon jātih naóhniobóút, íjeéh jumnji yuhna, nin pah āt níj naáwáp wut jī: “Creta quewadih moón tabit yeenit, yeejép tac behna míic maonit, búdí jeémíhnit, ī weñat pínahdihjeh chājna, ípī tewíhcan caá”, āt niijíp wut jī.

¹³ Páant ā niijátji yoobópdih tigaá. Páant ī jumatdih jéihnit, queét Jesúsíhwādih ma wēp naáwá, mácah bohéatdih cádahnit, Jesúsboodíh ī jwáub jepahat pínah niijná.

¹⁴ Pánih túut nuumnít, jwiít judíowā jwī nuowā ī jenah joyátjīhjih naáwátjidih, táini bohéatdih yap yohnit ī wutatdihbut ī joyáh bojbiipna caá.

¹⁵ Dedé jeémátidih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit

ī niijíchah yuhna, Jesúsdih túi jenah joinítboó “Caandíh wā jeéméchah, ā táina caá”, ī níj jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannitboó yeejép chājna, yéej chājatdihjeh ī jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chājna yuhna, “Ā táina caá”, ī níj jenah joiná caá.

¹⁶ “Diosdih wā túi jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ī chājna caá. Páant ī chājachah ennit, Diosdih ī jéihcatdih jwiítboó jwī jéihna caá. Tabit yeejép chājna, Dios naáwátidih yap yohnit, queét táiniboodíh ī jéih chājcan caá.

2

Titodih túi yoobópdih ā bohéat túutat

¹ Páant yeejép ī jumachah jéihnit, meémboó queétdih yoobópdih ma bohénaá.

² Pánih bohénit, behnit neonádih nin pah ma níj naáwá: “Táinijeh jenah joinít, ñi túi chājaá, ‘Caán táini caá’, cāacwā yeebdíh ī niiját pínah niijná. Yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdih túi jenah joinít, áihwādih oinit, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó”, ma niijí.

³ Behnit yaáhdihbut biíc yoobó ma bohénaá, Jesúsdih jepahna, túi chājnit yaádh ī jumap pínah niijná. Yeejép doonádih naóhcannit, máihcannit yaádh ī jumap naáh. Pánih jumnit, queétdih bita yaáhdih táini doonádih ī bohéna naáh.

4 Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buugdih nin pah ma bohéat tútú: “Ñi weha mánadih, ñi wehdihbut ñi oyoó.

5 Túi jenah joinít, yéej chājcannit, ñíih muudih jumnitdih ñi túi en dawaá. Bitadih túi teo wáacnit, ñi weha mánadih túi jepahnit yaádhbut ñi jumúú, bita yeebdih ennit, Dios naáwátdih yeejép ĩ naóhcat pínah niijná”, ĩ niij naáwá naáh.

6 Japatadihbut nin pah ma niij bohénaá: “Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túi jenah joinít ñi jumúú”, ma niijí.

7 Meémboó túinijeh ma chājaá, meemdih ĩ en yacat pínah niijná. Yeecan, túinijeh ma bohénaá.

8 Pánih bohéna, ma túi jenah joyoó, bita meemdih ĩ naóh yaccat pínah niijná. Páant yoobópdih ma bohénachah ennit, jwiítdih eníhcannit ĩ naóh yaquíhna yuhna, ĩ tícbipna caá.

9 Teo wāhnitdih jawah nin pah ma niij bohénaá: “Ñi maátadih wēi jepahnit, yeejép niijcánjeh, ñi túi teo wūhúú, queét ĩ weñat pínah niijná.

10 Ñi maátaíh bíí déedih ñi nuumcá bojoó, ‘Caánboó yoobópdih jumni caá’, queét yeebdih ĩ niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi túi chājachah ennit, Dios jwiítdih túi ubniíh bohéatdih bita ĩ wēi joibípna caá”, ma niijí.

11 Dios nihat cāacwādh oí teo wáacna, iiguípna bejnit déejidih ā túi ub beedáihatdih nihat jwiít cāacwādh át jéihyanap taga.

12 Caandih eníhcannitboó yeejép chājatdih ĩ ñinahatdih Dios jwiítdih ā cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, táiniboodih ā chājat túutna caá.

13 Pánihna, Jesucristo, jwiítdih túi ubni, Dios wēpni búdí ā yeh iigátjīh ā jwúub dei jūúwáchah, jwī enat pínah yeó jáapdih wēi páina caá jwī chājap.*

14 Caán Jesucristo jwī yéejat jīb buadáatdih jīb chājna, át wan wūhup tají,* nihat jwī yéej chājatdih cádahnit,* áihwā jwī jumat pínah niijná.* Pánih yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih wēi chājnit jwī jumbipna caá.

15 Páant wā niijátidih queétdih ma bohé beedáat pínahdih caá meemdih wā náah yacap. Pánih bohéna, Jesús ā wēpatjīh queétdih ma túi naáwá. ĩ yéej chājachah ennit, queétdih ma túut nuumát tútú. Páant ma bohénachah, “Caán ā bohéat dedé pínah nihcan caá”, ĩ niijcá bojoó naáh.

3

Jesúhwā dedpah ĩ túi chājat

1 Nin pahbut queét Jesúhwādh ma niij bohénaá: “Ñíih baácđih moón maátadih

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6 * 2:14 Sal 130.8; Mt 20.28 * 2:14 Ex 19.5; Dt 4.20; 7.6; 14.2; 1P 2.9

jepahnit, túinidihjeh ñi chãjaá.

² Bitadiah yeejép doonádih naóhcan, míic jãihcan, bitadiah túi teo wáacnit ñi jumúú. ‘Weém nihat jéih beedáni caá’, ñi niúj jenah joicá bojoó”, ma niijí.

³ Jon jãtih jwiítbut jenah joicánnit, yap yohnit, yeeatdih joinít, yeejép chãjatdih ñinahnit, jéih cádahcannit jwí jumup jĩ. Bitadiah en jãihnit, en ñinah íjnit, bita jwiítidih í en jãihñuchah jwiítbut queétdih en jãih jwúubanit jwí jumwuhup jĩ.

⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, páant jwí jumuchah yuhna, Diosboó jwiítidih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wut jĩ, iiguípna jwí bejat déejidih á túi ubat pínah niijná. Jwiít jwí túi chãjat jíib át ubcap taga. Obohjeéhtih, jwiítidih ígah ennit,* Túini Espíritudih jwíjeéh á jummat túutap jĩ. Pánih jwíjeéh jumnit, jwiítidih bádí á teo wáacna caá, jwí yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodíh jwí chãjat pínah niijná.* Pánih chãjnit, Dios á weh jwiítidih át jummat túutap tajĩ.

⁶ Jesucristo jwiítidih wan wãhñit, boo pud jũóhna, á púuh laab béjehchah, Dios Túini Espíritudih át wahap tajĩ, á wêpatjĩh jwiítidih á túi teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánih teo wáacnit, jwiítidih oina, “Caán túini caá”, Dios á niúj enat jíib, ájeéh páantjeh jwí jumhipna caá. Pánihna, ájeéh

jwí jummat pínahdih jéihna, Jesucristo á jwúub dei jũúwát pínahdih jwí wêi páina caá.

⁸ Páant wã niiját yoobópdih caá. Pánihna, caandíh cáacwãdih ma wêp bohénaá, Diosdih jepahnit, túini í chãjat pínah niijná. Wã daacát túini, oboh jumni naáwát nihcah, nihat caandíh í túi joyó naáh.

⁹ Pánih joinít, oboh í jenah joyátjĩhjih í míic jãihca bojo naáh. Í ñowã í wãtnadih, Moisés á watatjidihbut míic wéhenit, í míic jãihñat dedé pínah nihcan caá. Páant í míic jãihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeéb Jesúíhwãdih á íjanachah enna, “Páant ma chãjca bojoó”, caandíh ma niijí. Chéne láajeh caandíh páant ma niúj naáwá. Tãttimah, á jwúub yap yohochah enna, caandíh Jesúíhwã í pej jumca bojo naáh.

¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chãjni á jumna caá. Pánih yeejép chãjnit, caanjéh tiguaá yeejép á jummatdih bitadiah á jéihyanap.

Pablo á péé naáwát

¹² Artemas á bejíchah, ñi pebhna wã wahhipna caá. Obohjeéhtih, caán á jéih bejchah, Tíquicodih wã wahhipna caá.* Pánihna, caanná á juibínachah, meémboó ñahwat jwúub jũóhñit, Nicópolis tãtchiboó weemdíh ma jwãááp. Caán tãtchiboó mah noój láa wã jumíhna caá.

* 3:4-5 Dn 9.18 * 3:4-5 Ef 5.26 * 3:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12

13 Zenas, ãih cãacwã ï wutadnih jéihnidih, Apolos-dihbut ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúih doonádih naóh jibidih ï bejat pínah jãtih, dedé ï náahatnih queédih ma wũhũá.

14 Jwĩjeéh jumnit Jesúihwã ded pah ï túi chãjat pínahdih ï jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadnih ï teo wáacat túut niijná.

Pablo ã péé túyat túutat

15 Nihat wãjeéh jumnit meemdih ï túyat túutna caá. Caanjĩh jumnit jwiítidih oinit Jesúihwã ï túyũ naáh. Dios yeebdih búdí oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* 3:13 Hch 18.24; 1Co 16.12

FILEMÓN

Filemóndih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih wã naáwát jíib nemat m̄úboó jumni, jwĩ úud Timoteojĩh meém Filemóndih jwĩ túyat tútina caá. Meém jwĩ oini, jwĩ naáwát pah Jesucristoíh doonádih naóhni ma jum̄chah, nin náodih meemdíh wã daác wahna caá.

² Míih m̄udíh míic wáacnit Jesúhwādh, jwĩ dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wã túyat tútina caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wã chãjat pah Cristoíh doonádih naóhni ã jumna caá.

³ Jwĩ íip Dios, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jum̄at pínah niijná.

Filemón ded pah ã jum̄at

⁴⁻⁵ Wã dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihat ãihwādh ma oyat doonádih wãpĩ joiná caá. Pánih joinít, meemdíh úbhna, “Túina caá, Paá”, Diosdih wãpĩ niijná caá.

⁶ Jwiít Jesúsdi h túi jenah joinít, biíc yoobó ãihwā jwĩ jumna caá. Pánih jum̄nit, Cristodih oina, ã teo wáacatjĩh jwĩ túi jum̄bipna caá. “Paá, ma teo wáacatjĩh jwĩ túi jum̄at pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wãpĩ niij úbhna caá.

⁷ Bitá Jesúhwādh oinit, mat túi teo wáacap wut jĩ, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chãjat doonádih joinít, weembút búdí wã wēina caá.

Filemóndih Onésimodih ã wēi jwāáat tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúhwādh oina, ma túi teo wáacatdih jéihnit, buu Onésimo, meemdíh teo wāhniji, ma pebhna ã jwūub jūbínachah, biíc yoobó ma túi chãjat pínahdih meemdíh wã náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wã jum̄chah, Cristoíh doonádih wã bohéat jíib nin nemat m̄úboó í nemep jĩ. Ninna weemdíh Onésimo* ã en jibichah, caandíh Cristoíh túini doonádih wã naáwáp jĩ. Páant wã naáwáchah joinít, caandíh ã jepahap jĩ. Pánihna, buu caanbút Jesúh jumna, wã wūúh panihni ã jumna caá. Weemdíh Cristo naáwát tútina, ã ñioni jumna, ded pah Onésimodih ma chãjat pínahdih wāta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih jéih wutna yuhna, túi míic oinit jwĩ jum̄chah, ded pah caandíh ma chãjat pínahdih wutcanjeh, meemdíh wã naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ã jepahat pínah jãtjih, meemdíh teo wāhni jumna yuhna, ãt túi teo wáaccap wut jĩ. Obohjeéhtih, buu Cristoíh jumna, tút n̄um̄nít, oboh jum̄ni ã nihcan caá, buca. Weemdíh túi teo wáacni jumna, meemdíhbut túi teo wáacni ã jum̄bipna caá.

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9

12 Pánihna, buu caandíh búdí oina yuhna, meemdíh wā jwúub wahna caá.

13 Obohjeéhtih, nemat muúboó wā jummat pónih, wājeéh wāta chāwát túut tagaá, weemdíh ā teo wáacat pínah niijná. Páant wājeéh ā jumuchah nihna, meém weemdíh ma jéih teo wáacadih jūóhcah, caánboó meem páh āta jéih teo wáac tagaá.

14 “Pablodih teo wáacat túut niijná, ājeéh ma chāo jwúuhú”, caandíh ma ni-ijíchah, wājeéh caandíh wāta chāo jwúhat túutup taga. Obohjeéhtih, meemdíh pánih wátíhcan, weemdíh túi teo wáacni ā jumuchah yuhna, caandíh ma pebhna wā jwúub bejat túutna caá.

15 Nin pah wā jenah joiná caá: Onésimo meemdíh ā jweyéchah yuhna, Dios ā náahat pahjeh, bahni át cádah jwuhup tagaá, majeéh táinijeh ā jwúub jummat pínah niijná. Ma pebh jwúub juibí jumna, ā jwúub jweicán níit, páant muntih.

16 Pánihna, buu teo wāhnijeh nihcan, ma úud panihni Jesúih ā jumna caá. Páant ā jumuchah, caandíh búdí wā oyochah yuhna, wā oyat chah meémoó caandíh ma oibipna caá.

17 “Dios naáwát dih Pablojīh túi bícdih bohénit jwī jumna caá”, níj jenah joinít, ma pebhna wā bejehah, weemdíh búdí mata wēi jwāáh taga. Páant weemdíh

ma wēi jwāáat pah muntih, Onésimodihbut bíic yoobó ma túi wēi jwāáa.

18 Meemdíh ā yéej chājachah, ā jíib buudánachah nihna, weémoó caandíh wā jíib chāj bipna caá.

19 Páant wā chājat pínahdih wíih téihyajīhjah daácna caá wā chājap. Obohjeéhtih, weémoó Jesúih táini doonádih meemdíh wā naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémoó weemdíh búdí jíib buudáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib buudáni ma jumuchah yuhna, Onésimo ā jíib buudáatdih meemdíh wā jíib chāj bipna caá.

20 Pánihna, wā dée, wā oini, jwī Maáh Cristoih jumna, Onésimodih ma túi chājaá. Páant ma chājat doonádih joinít, búdí wā wēibipna caá.

21 Páant wā naáwát dih ma túi jepahat pínahdih wā jéihna caá. Chah ma chājat pínahdihbut wā jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh wā daác wahna caá.

22 Nindihbut meemdíh wā naóhbipna caá: Ńi pebhna wā bejat pínahdih jwī Maáhdih Ńi úubát dih wā jéihna caá. Páant Ńi úubát dih ā jepahachah, Ńi pebhna juibína wā úwat tólih pínahdih ma á moh páñaá.

Ā péé túyat túutat

23 Épafras* meemdíh ā túyat túutna caá. Caánboó Cristoih ā jummat jíib wājeéh nemat muúboó ā jumna caá.

* 1:23 Col 1.7; 4.12

24 Marcos,* Aristarco,*
 Demas,* Lucas* yuh buca
 meemdih ã túyat túutna
 caá. Cristoih doonádh
 wã bohénachah, queétboó
 weemdih túi teo wáacnit ã
 jumna caá.

25 Jwĩ Maáh Jesucristo
 yeebdih oinit, búdí ã teo
 wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wã
 naáwát.
 Pablo

* 1:24 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 * 1:24 Hch 19.29; 27.2; Col 4.10

* 1:24 Col 4.14; 2Ti 4.10 * 1:24 Col 4.14; 2Ti 4.11

HEBREOS

Dios ã wũúhdih cãacwãdih ã naáwát túttat

¹ Jon jãtjih ã naáwãtdih naóh yapanitjidih dawá láa Dios ãt naáwáp wut jĩ. Biqulí láana ĩ oo júmatjĩh, biih láa oo júmat pah jíghatjĩh queétdih ãt naáwáp wut jĩ. Biíh láa ángelwãdih ãt naáwát túttup wut jĩ. Biíh láa ã wéheatdihjeh ĩt joyóp wut jĩ. Páant queétdih ã naáwáchah, jwĩ ñowãjidih ĩt jwúub naóh yapanap wut jĩ.

² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ã wũúhboodíh áih doonádih ãt naáwát túttup wut jĩ. Ā íp ã wutuchah, nin baácdih jeádihbut ã wũúh ãt chãjap wut jĩ. Pánihna, péeni yeó jáapdih nihat áih pínah ã jumuchah, ã ípboó nihat caandíh ã wãhbiipna caá.

³ Caán ã íp biíc yoobó jumna, túini yoobát ã jumatdih jwiítdih ã jútna caá. Ā wũúh ã wēpatjĩh ã wutuchah, nin baác, jeábut páantjeh ã jumna caá. Jwiítdih wun wãhni jwĩ yéejatdih ã yoh péaat túttimah, jeáboó pũh laab béjnit, ã íp ã jéihyepmant bóo bawámant ãt chúudup wut jĩ.*

Dios wũúh ángelwã chah ã túyat

⁴ Pánih jumna, ã wũúhboó ángelwã chah ã túina caá. Dios caandíh ã wãhni wēpatbut ĩ wēpat chah ã jumna caá.

* 1:3 Jn 1.1-3; Col 1.15-17

⁵ Páant ã jumuchah, ángelwãdih niican, ã wũúhdihjeh nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Meém wã wũúh caá. Páant ma jumuchah, bũũ ni-hat cãacwã ĩ enechah, meemdíh maáh wã waadána caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 2.7)

Pánihna, ángeldih naóhcan, ã wũúhdihjeh nin pahbut ãt niijíp wut jĩ:

“Weém ã íp caá. Caán wã wũúh ã jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (2S 7.14; 1Cr 17.13)

⁶ Ā wũúh ã cãac jumuchah, nin pahbut caandíh ãt niijíp wut jĩ:

“Nihat wĩih ángelwã bódicha caj yoh ñajnit, wã wũúhdih ĩ wēi naáwá naáh”, ãt niijíp wut jĩ. (Dt 32.43; Sal 97.7)

⁷ Āih ángelwãboodíh nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Wĩih ángelwãdih johlit wēpép ã bejat pah wēpép bejnit wã chãjna caá. Queét weemdíh teo wãhnitdih bádí iigát pah wēpnit wã jumat túttna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 104.4)

⁸ Queétdih páant niijná yuhna, ã wũúhboodíh nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Meém Dios jumnit, nihat cãacwãdih yoobópdi h wutni ma maáh jumat ã bũudcán niit.

⁹ Túi chãjatdih bádí wēinit, yéej chãjatboodíh ma iiná caá. Páant ma

jumuchah, meemdih
wēi ennit, majeéh
jumnit ī weñat chah,
weém, ma íp Dios,
meemdih wā weñana
caá”, át niijíp wut jī.
(Sal 45.6-7)

10 Ā wūhdih nin pahbat Dios
āt niijíp wut jī:

“Maá, biíhmahjeh nin baácdih,
jeádihbat ma chājap jī.

11-12 Páant ma chājnjiji ā
būúdáh bejbipna caá.
Oboghjeéhtih, meémboó
páantjeh ma jumbipna
caá. Cāacwā moópni
yéguéhdi yohnit, jáap
chóo ī túut nūmát
pah, jeá, baácdihbat
yohnit, jáap jeá,
jáap baácdihbat ma
chājbjipna caá. Obo-
hjeéhtih, meémboó
wuncan, ma jumat
pahjeh ma jumbipna
caá”, ā wūhdih át
niijíp wut jī. (Sal
102.25-27)

13 Ángeldih niijcán, ā
wūhhoodih Dios nin pah át
niijíp wut jī:

“Chah Maáh jumna, wā
jéihyepmant bóo
būwámant ma chūúdú.
Páant ma chūúduchah,
meemdih enihcannitdih
wā yap yohat túttimah,
queétdihbat chah maáh
jumnit, nihatdih ma
wutbjipna caá”, át niijíp
wut jī. (Sal 110.1)

14 Nihat ángelwā Diosdih teo
wūhnt caá ī jumap. Pánihna,
ā wūh ā túi ubnitdih ī teo

wáacat pínah niijná, jwī íp āih
ángelwādh āpī wahna caá.*

2

*Cristo ā naáwátdih jwī
joyáh bojcat*

¹ Pánihna, Dios wūh chah
wēpni, jwiútdih naóhni ā
jumuchah jéihnit, caandih
cádahcat túut niijná, jwī
joiníjdih túi náhninit, jepahat
caá náahap.

² Dios ā wutatdih
ángelwā ī naóh yapanachah,
cāacwāboó ī yap yohat
jīb Dios queétdih át peéh
chājap wut jī. Ī naóh yapani
wutatdih cāacwādh jepahat
ātih náahap wut yuh jī.

³ Oboghjeéhtih, jwī Maáhboó
ángelwā chah wēpni ā
jumatdih jéihnit, jwiútdih ā túi
ubat pínah doonádh jepahat
caá chah náahap. Cāacwādh
ā túi ubat pínah doonádh
caanjéh át jwíih naáwáp
wut jī. Páant ā naáwáchah
joinítjiboó jwiútdih ī jwūub
naóh yapanachah, yoobópdi
ā jumatdih jwī túi jéihna caá.
Pánihna, āih túini doonádh
joyáh bojna, Dios jwiútdih
búdí ā peéh chājat pínahdh
jwī jéih jweicán níit.

⁴ Jesúihwā caán doonádh
bohénit, cāacwā ī jéih chājca
naáhdih Dios ā wēpatjīh dawá
lāa ĩt chāj jútup wut jī.
Páant ĩ chājat pínahdh Túini
Espírituboó ā náahat pahjeh
queétdih wēpat át wūhap
wut jī. Pánihna, ā wēpatjīh
ĩ chāj jútuchah, ĩ bohéat
yoobópdi ā jumatdih Dios

* 1:14 Mt 4.11; Lc 1.19

queét joinít dih át jéihyanap wut jī.

Jesucristo jwiít pah ā cāac jumat

⁵ Péeni yeó jáapdih Dios ā jáap chājni baácdih moondíh ángelwā maáta ī jumcan niít.

⁶ Obohjeéhtih, jwiítboodíh maáta ā waadábipna caá. Dios naáwátdih biíc naóh yapaniji nin pah át niúj daacáp tajī:

“Cāacwā oboh jumnit ī jumuchah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapī túi en daoná caá.

⁷ Maátcanjeh ángelwā ī wēpat namp cāacwādih mat jum jwuhhat túutap taga. Pánih jumat túutna yuhna, buu queétdih wēpat wūhnt, maáta mat waadánap taga.

⁸ Páant maáta ma waadánachah, nihat nin baácdih jumnit chah caá ī jumap”, át niúj daacáp tajī. (Sal 8.4-6)

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yuhna, buu jwī wut jwuhcan caá.

⁹ Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácboó ā jumuchah, ángelwā namp jum jwuhnt, nihat cāacwādih búdí oina, át wun wūhap wut jī. Búdí yeejép yapna, jwiít dih ā wun wūhuchah ennit, ā wēpatdih wūhna, Dios Jesús dih maáh át waadánap wut jī. Pánihna, buu chah maáh, túini yoobát ā jumatihtibut jwī jéihna caá.*

¹⁰ Dios ā náahat pah nihatdih chājni ā jumna caá. Ā náahat pah mantih jwiít ā wehdih jeáboó ub bejat túut niijná, ā wūhdih át wun wūhat túutap wut jī. Jesús yeejép yapna, ā wun wūhatjīh jwiít cāacwādih yoobópdih túi ubni caandíh Dios át chājap wut jī.

¹¹ Det ī yéejatdih yohnit, queétdih túi ubnibut Dios weh ī jumna caá. Pánihna, Dios jwī íp ā jumuchah, Jesús jwiít áihwādih **“Queét wā úudwā caá”**, tíccanjeh, ā niijná caá.

¹² Jesús ā ípdih nin pah ā niijátdih Dios naáwátdih naóh yapani át niúj daacáp tajī:

“Dios, ded pah ma jumatihtih wā úudwādih wā naóh bupna caá. Nihat wíhwā ī miíc wāac juyúchah, meemdíh wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wā ni-ijbípna caá’, ā niijíp jī”, át niúj daacáp tajī. (Sal 22.22)

¹³ Nin pahbut biíh át niúj daacáp tajī:

“Meém chah wēpni jumna, weemdíh ma túi teo wāac bupna caá’, ā ípdih ā niijíp jī”, át niúj daacáp tajī. (Is 8.17)

Nin ā niijátdihbut át niúj daacáp tajī:

“Dios ā wehdih weemdíh ā wūhuchah, queét biíc dih ninjīh wā jumna caá’, ā wūh ā niijíp jī”, át niúj daacáp tajī. (Is 8.18)

* 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2

14 Pánihna, “**Ā weh**”, ã niijnít jwĩ jumuchah, Cristo jwiít pah át cãac jumap wut jĩ. Pánih cãac jumnit, cruzboó wun wũhna, nemépwã ĩ maáh cãacwãdih wunat tútnidih át yap yohop wut jĩ.

15 Jãtjih jwiítboó jwĩ wunat pínahdih úumnit, chéonit panihnit jwĩ jumap jĩ. Pánihna, nemépwã ĩ maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnitdih Cristo át watap taga.

16 Ángelwãdih teo wáaccan, jwiít Abraham jumena, Dioíhwã pínahboodih át teo wáacap wut jĩ. Caandih jwĩ jéihna caá.

17 Pánihna, jwiít ã úudwã panihnitjeh cãac jumat caandihbut át náahap wut jĩ. Páant ã cãac jumuchah, jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, ã íip caandih át wun wũhat túutap wut jĩ. Páant ã wutatdih táí jepahna, jwiítdih jĩgah en teo wáacnit, sacerdotewã ĩ chãjat pah át chãjap wut jĩ. Pánih chãjna, sacerdotewã ĩ chah maáh ã jumna caá.

18 Jwiít panihni ã jumuchah, caandih búdí yeejép át yapap wut jĩ. Obohjeéhtih, nemépwã ĩ maáh ã yéej chãjat túutuchah yuhna, caandih át yap yohop wut jĩ. Pánih yap yohni jumna, jwiítidihbut nemépwã ĩ maáh ã yéejálichah, ã jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ã túyat

1 Wã déewã, Jesúíhwã, Dios pebhboó bejnit pínah ã ñíonit ñi jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ã naáwát tútni ã jumatdih, sacerdotewã ĩ chah maáh ã jumatdihbut ñi táí náhninaá. Páant ã naáwát tútni jumna, Dios jwiít cãacwãdih ã táí ubat pínahdih át bohénap wut jĩ. Sacerdotewã ĩ chah maáh jumna, jwiítidih át wun wũhap wut jĩ, Diosjeéh jwĩ táí jumat pínah niijná. Páant ã jumat doonádih jwĩpĩ naóhna caá.

2 Dios ã chãjat tútat pahjeh Jesús át chãjap wut jĩ. Moisésjibut Dios caandih ã wutat pahjeh, áih cãacwãdih át táí teo wáacap wut jĩ.*

3 Cãacwã muudih ĩ wēi enat chah, caán chãjniboodih ípĩ wēi enna caá. Pánihat pah, Dioíh cãacwãdih teo wáacni Moisésjidih ĩ weñat chah, queétdih chãjni Jesúsboodih weñat caá náahap.

4 Muú chãjni ã wihcah, muú ãta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiítidih chãjni wihcah, jwiítbut jwĩta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihatdih chãjni ã jumna caá.

5 Moisés Diosdih teo wũhni jumna, ã wutat pah áih cãacwãdih át táí bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, Dios túttimah ã naáwát pínahdihbut át jéihyanap wut jĩ.

6 Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wũúh jumna, ã íip ã wutat pahjeh jwiítidih en daoní ã jumna caá. Pánihna, úumcanjeh caandih cádahcan, ã pebhna jwĩ bejat pínahdih

* 3:2 Nm 12.7

wēi pãina, ãihwã yoobát jwĩ jumna caá.

Diohwã ãjeéh i chooát

7 Túini Espíritu Dios naáwátidih naóh yapanidih nin pah át niij daacát túutap tajĩ:

“**Buu**, Dios ã naáwáchah joiná, ñi ñowã caandih i yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó.

8-9 Ñi ñowã tútchi wihcapboó jumna, weemdih i yap yohop jĩ. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiítidih ã en daomí niit?” i niijp jĩ. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wã túi chãjatdih i enep yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, i jepahcap jĩ. Páant i yap yohatji pah yeebbát biíc yoobó ñi yap yohca bojoó.

10 Weemdih i yap yohatji jíib queétdih bádí wã íjip jĩ. Pánih íjnit, “Queétdih yoobópdih wã túi waáwáchah yuhna, weemdih ípĩ jepahihcan caá.

11 Pánihna, queétdih wã chooát túutat pínah pehbboó wã waadát túutcan niit”, wã niijp jĩ, Dios ã niij naóhna caá”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 95.7-11)

12 Wã déewã panihnitá, iñi túi chãja chaáh! Yéej chãjatdih jwúub bidnit, Dios, páantjeh

jumnidih túi jenah joyátidih ñita cádah tagaá.

13 Nin baácboó jum jwuhna, yéej chãjcat túut niijná, yeó jáap jummat pah ñi túi miíc teo wáacá. Miíc teo wáaccan, yéej chãjna, “Páant wã chãjachah, ã túina caá”, ñita niij jenah joi tagaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih bádí ñita yap yoh tagaá.

14 Pánihna, Cristodih jwĩ jwíh jepahat pah, caandih jwĩ túi jenah joí cádahcan, ãjeéh jwĩ túi jumbipna caá.

15 Ñaáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“**Buu**, Dios ã naáwáchah joiná, ñi ñowã caandih i yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 95.7-8)

16 ¿Det tigaá Dios ã naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit it jumji? Egipto baác dih jumnitji Moisés ã ñumah bac júóhñit it jumap wat jĩ.

17 Pánihna, queét yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ã íjichah, tútchi wihcapboó it wun beedép wat jĩ.

18 “Wã chooát túutat pínah pehbboó yeebdih wã waadát túutcan niit”, queétdih át niijp wat jĩ.*

19 Diosdih i túi jenah joicát jíib i chooát déejiboó i waadcátjidih jwĩ jéihna caá.

4

1 Jon jãtjeh moondih “Wã pehb yeebdih wã túi chooát túutbipna caá”, Dios át niijp

wut yuh jī. Pánih naóhna, jwiít dihbut biíc yoobó niijná át chājap wut jī. Pánihna, ājeéh tái chooát túut niijná, Diosdih tái jepahat caá náahap.

² Jon jātih moón Dios naáwát dih ī joyátji pahjeh mantih, jwiítbut āih táini doonádih jwī joyóp jī. Obohjeéhtih, queét joí waóh nitboó joiná yuhna, “Dios ā niiját pahjeh ā chājbipna caá”, it niij jenah joicáp wut jī. Pánihna, ī joiníji dedé pínah queétdih át nihcap wut jī.

³⁻⁴ Jwiítboó caandíh tái jenah joinít, Diosjeéh jwī jumuchah, jwiít dih ā tái chooát túut bipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapaniji ā daacát pahjeh tigaá caandíh jepahcannit nin pah ī yapbip:

“ ‘Queétdih bádí íjnit, nin pah wā niijíp jī: “Ī chooát pínah pehbboó waadcán, wājeéh ī jumcan niít”, wā niijíp jī”, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baác dih chāj péanit, nihāt āih tewatdih át teo péanap wut jī. Ā naáwát dih biíh naóh yapani nin pahbut át niij daacáp tajī: “Seis yeó jáap nin baác dih, jeádihbut chāj péanit, teo cádah jwuh nit, Dios át choonáp wut jī”, át niij daacáp tajī. (Gn 2.2)

⁵ Caandíh tái jenah joicánnitjidih nin pahbut ā naáwát dih naóh

yapani át jwúub niij daacáp tajī:

“ ‘Queét ī chooát déejiboó waadcán, wājeéh ī jumcan niít’, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

⁶ Jwī nhowā Dioíh doonádih jwíh joinítjiboó caandíh ī yap yohat peéh, āihwā nihcan, ī chooát déejiboó it waadcáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh tái jepahnit, āihwā jumna, ājeéh ī tái choobípna caá.

⁷ Cāacwādih ā tái ubat pínah yeó jáapnadh Dios át jwúub níwip wut jī. Páant ā níoni yeó jáapna buu lāa ā jumna caá. Dawá jóp china jwī nhowā ī joyát túttimah, caán ā níoni yeó jáapnadh Davidjidih Dios ā naáwát túutuchah, nin pah át niij daacáp tajī:

“ ‘Buu yeebdíh wā naáwáchah joinít, yap yohcanjeh, weemdíh ní tái jepahaá’, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Sal 95.7-8)

⁸ Josuéjiboó Dios ā wūhni baác dih jwī nhowādih át numah jubínap wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Wājeéh ní tái choobípna caá”, niijná, caán baác dih ī chooát pínadh Dios niijná át chājcap wut jī. Caán baác dih jeh chooát túutna nihna, biíh ī chooát pínah yeó jáap dih āta naóhcan taga.*

⁹ Seis yeó jáap ā tewat túttimah, Dios ā chooátji pah mantih, jwiít āihwābut ājeéh

* 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4

Ƶwĩ tui choobipna caá.

¹⁰ Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh muntih, ãjeéh chooná, Ƶwĩ wái náah Ƶumni tewatdih Ƶwĩ cádahbipna caá.*

¹¹ Pánihna, ãjeéh tui chooát tút niijná, Ƶwiít ãihwāboó caandih tui jenah joinít, ã naáwátidibut Ƶwĩ tui jepah Ƶiéh. Jon Ƶátih moón Ƶwĩ déewā Diosdih ã yap yohatji Ƶiib ãjeéh tui Ƶumcan, ãt Ƶéih choocáp wut Ƶi. Pánihna, queét ã chājatji pah Ƶwiítboó Ƶwĩ chājca boj Ƶiéh.

¹² Dios naáwát oboh Ƶumni nihcan, báadhni panihni ã Ƶumna caá. Pánih Ƶumna, chénaboó jaco wáini eeép naajih iidíp duw Ƶájdih Ƶwĩ bóodat pah, ã naáwátidih Ƶwĩ jenah joyóchah, Ƶwiítidih ã tui chūhna caá. Pánih chūhna, ded pah Ƶwĩ tút nuumát pínahdih Ƶwiítidih ã Ƶéihyana caá.*

¹³ Ded pah Ƶwĩ jenah joyátidih Diosdih Ƶwĩ Ƶéih bihcan caá. Nihat ã chājnidih caánboó ã enna caá. Pánihna, ã pebhna Ƶuibínit, ded pah Ƶwĩ chājatjidih caandih naáwát ã náahbipna caá.

Jesús sacerdotewā ã chah maáh ã Ƶumat

¹⁴ Dios wūh, Jesús, ã íp pebhna waadnít, chah maáh ã Ƶumna caá. Pánih wēpni Ƶumna, sacerdotewā ã chah maáh caá. Sacerdotewā ã maáh Dioih cáacwādih ã wúbát pah, Jesúsbut Ƶwiítidih wúbhni ã Ƶumna caá. Páant ã Ƶumuchah Ƶéihnit, Ƶwiítboó

caandih Ƶwĩ tui jenah Ƶoi cádahca boj Ƶiéh.

¹⁵ Jesús cáac Ƶumna, ded pah Ƶwĩ yapat pínahdih ã tui Ƶéihna caá. Pánih Ƶéihnit, yeejép Ƶwĩ yapachah enna, Ƶwiítidih Ƶigah ennit, ã Ƶéih teo wáacna caá. Nemépwā ã maáh caandih ã yéej chājat tútuchah yuhna, Jesús yéej chājcani ãt Ƶumup wut Ƶi. Pánih Ƶumna, Ƶwiítidibut ã yéej chājat tútuchah, Jesús ã Ƶéih teo wáacna caá, Ƶwĩ yéej chājcat pínah niijná.

¹⁶ Pánihna, Dios Ƶwiítidih ã oyatdih Ƶéihna, wumcanjeh, caandih Ƶwĩ wúbát dée caá. Páant caandih Ƶwĩ wúbúchah, Ƶwiítidih oinit, Ƶigah enna, ã tui teo wáacbipna caá.

5

¹ Nihat sacerdotewā maáta ã chah maáta pínahdih Dios cáacwā cátiéh ã ñiona caá, queétidih ã teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wūhnit Ƶumna, cáacwā ã yéej chājatji peéh nuñúpwādih mao cáo wūhnit, biíhdihbut caandih ípí wūhna caá, Dios ã enechah, cáacwā ã tui Ƶumat pínah niijná.

² Bitá yéejnit ã Ƶumat pah muntih, sacerdotewā ã chah maátabut yéejnit ã Ƶumna caá. Pánih yéej chājnit Ƶumna, yéej chājnitdih Ƶigah ennit, ã tui Ƶéih teo wáacna caá.

³ Pánih yéejnit ã Ƶumuchah, queét sacerdotewā ã maátadibut yéej chājat peéh ã Ƶumna caá. Páant ã Ƶumuchah, queétjeh ã yéej chājat peéh,

* 4:10 Gn 2.2 * 4:12 Is 49.2; Ef 6.17

cãacwã ï yéej chãjat peéhbut nuñúpdih maó cáo wãhat caá náahap, Dios ã enechah, ï táí jumát pínah niijná.*

4 Sacerdotewã ï chah maáta jumáhna, queétjeh ï jéih waadcán caá. Diosboó queétdih ñíonit, ã waadána caá. Jon jãtíh Aarónjidih Dios ã ñíwat pahjeh muntíh, buubut sacerdotewã ï chah maáta pínahdihbut ã ñíona caá.*

5 Páant queétjeh ï waadcátji pahjeh muntíh, Cristobut sacerdotewã ï chah maáh pínah caanjéh maáh át waadcáp wut jĩ. Diosboó caandíh maáh waadána, nin pah át niijíp wut jĩ:

“Meém wã wãúh ma jumna caá. Páant ma jumuchah, buu nihat cãacwã ï enechah, meemdíh maáh wã waadána caá”, Dios át niijíp wut jĩ. (Sal 2.7)

6 Biíh láa nin pah át niijíp wut jĩ:

“Melquisedec sacerdote ã jumátji pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, ã wãúhdih át niijíp wut jĩ. (Sal 110.4)

7 Cristo nin baácboó jumna, jéinít, ã ípdih búdí át wúbúp wut jĩ. **“Ma náahna, ma teo wáacá, wã wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wã wuníhcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chãjáa”**, át niijíp wut jĩ.* Páant ã niij

wúbúchah, ã íp át joyóp wut jĩ. Pánihna, ã íp ã náahat pahjeh ã chãjíchah enna, ã wúbátdih joiná, caán wunnijidih át booanap wut jĩ.

8 Cristo Dios wãúh jumna yuhna, búdí yeejép át yapap wut jĩ. Pánih yapna yuhna, ã ípdih át jepah cádahcap wut jĩ. Pánih jumna, ded pah táí jepahatdih át jéihyep wut jĩ.*

9 Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wunna, nihat caandíh jepahnitdih táí ubni ã jumna caá.

10 Páant ã wan wãhuchah, Melquisedec panihni sacerdotewã ï chah maáh Diosboó caandíh maáh át waadánap wut jĩ.

Cristoíh doonádih jwí jepah cádahachah, búdí ã tobohat

11 Cristo sacerdotewã ï chah maáh ã jumátjih yeebdíh chah wã bohéhna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wã jwúub naáwíhichah yuhna, yeebboó ñita táí beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, yeebdíh wã táí jéih bohécan caá.

12 Maatápdih Cristoíhwã ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodíh ñi bohénachah, áta táí tagaá. Obohjeéhtih, táí beh joicánnit ñi jumuchah, bitaboo yeebdíh ï jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébít jóóh macdihjeh ï nomat pah yeebbút buocannidihjeh ñi táí joiná caá. Jáap bohé

* 5:3 Lv 9.7 * 5:4 Ex 28.1 * 5:7 Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * 5:8 Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8

jwíhnit ì jamat pah ñi jamna caá.

¹³ Det jōóh macdih nomnit, wébít ì jam jwuhna caá. Queét ì nihat pahjeh tiguaá yeéb ñi jamup. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdíh ì niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.*

¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit ì jamna caá. Queét panihnit caá Dios naáwátdih táí míic bohénit ì jamup. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétboó ì niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwátdih chah jéihna, táí behnit panihnit jwí jam jíih. Cristoíh doonádih jwíh bohéna, nin pah jwí jéihyep jí: Jwiít cáacwā jwí jenah joyátjijeh jwí chājachah, dedé pínah nihcap jí. Pánih chājna, Diosdih jwí weñacap jí. Páant jwí chājatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, táiniboodíh táut numnít, caandíh jwí táí jenah joí jwíhip jí. Páant jwí jwíh jepahachah, nin pah jwiít dih ì jwíh bohénap jí: Ded pah Jesúíhwādh daabáátdih, jwiít áihwādh ì teo jáhaatdihbut ì bohénap jí. Wannitji ì jwúub boo pad jūúwát pínahdih, péeni yeó jáapdih caandíh jepahcannitdih Dios ā peéh chājachah, búdí yeejép ì yapat pínah ā péacatdihbut ì jwíh bohénap jí. Páant ì jwíh bohéátjidih táí jéihna, chah jwí bohé jíih.

³ Diosdih, ā naáwátdihbut chah jwí jéih jíih. Dios ā náahachah, jwiít nihat bíicdih páant jwí chājbipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih ì cádahbipna caá. Pánih cádahnit, jwúub yéej chājna, ì jéih jwúub táut numcán níit. Queét Cristodih jwíh jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá ā jamup”, ìt niij jenah joyóp yuh jí. Pánih jenah joinít, Dios queétdih ā táí ubatdih, Túini Espíritu íjeéh ā jamatdihbut ìt jéihyep wat yuh jí.

⁵ Dios naáwátdih joiná, táini naáwát ā jamatdih ìt jéihyep wat yuh jí. Nin péeni yeó jáapna Dios ā maáh jamupboó ā wēpatjíh ā teo wáacatdihbut ìt jéihyep wat yuh jí.

⁶ Pánih jéihna yuhna, caandíh cádahna, Dios wūúhdih cruzboó ì jwúub mao yohat pah caá ì chājap. Páant ì chājachah enna, bita Cristodih ì deohbipna caá. Páant ì cádahachah, det queétdih ì jéih jwúub táut numát táutcan níit.

⁷ Nin pah caá ā jamup: Túini baácdih mah ā jūúwáchah, wápchi mínah caanjíh ā momni táí chíih jūóhnt, ā quehechah, ā jeémát pínahdih ā bíbohna caá. Caán baácdih Dios ā táí chājna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, ā naáwátdih chah bohénitdih ā táí teo wáacbipna caá.

⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih óot jamni pihna, yeejép yílipbut ā chíihichah, dedé

pínah nihcan caá. Pánihni baácdih túi chājcan, Dios ā cáo yohbipna caá. Páant ā cáo yohat pah caandih cádahnitdihbut ā cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios ā túi ubat

⁹ Wā oinitáá, yeebdih páant niij naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeebboodih wā niij jenah joicán caá. Cristo ā túi ubnit ñi jumachah, túini ñi chājatdih wā jéihna caá.

¹⁰ Jwiit nihat jwī túi chājatji jīb jwī íp jwiitdih āpī túi chājna caá. Caandih oina, búdí teonit, áihwādh ñipī túi teo wáacna caá. Páant ñi chājachah enna, ā quíib buudcán niit.

¹¹ Pánihna, ñi jummat yoobó ñi jummat pah bóo bitadh túi oinit, ñi teo wáacat pínahdh yeebdih jwī náah yacna caá. Páant ñi chāj cádahcat jīb jwī íp ā pebhboó yeebdih ā túi chājat pínahdh ñi túi jéihbipna caá.

¹² Yeéb yabh teonit ñi jummatdh jwī náah yacna caá. Bitá Cristoihwā yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdh ā túi teo wáacbipna caá”, niij jenah joinit, caandih í cádahcan caá. Páant í jumachah ennit, “Wā pebhboó yeebdih wā túi chājbipna caá”, jwī íp ā niijátji pah ā chājbipna caá. Pánihna, queét í chājat pah, yeebbút ñi chājaá.

¹³⁻¹⁴ Jon jātih Abrahamdh Dios ā wēpatjīh nin pah át niijíp wat jī: “Meemdh búdí wā túi chājbipna caá. Pánih túi

chājna, ma jumenádh dawá wā cáac pooat túutbipna caá”, át niijíp wat jī. Biíh caan pah wēpni wihcah, caán ā wēpatjīhjhéh át naáwáp wat jī.*

¹⁵ Páant ā niijátjidih náhnit, Abrahamboó ā túi páñachah enna, ā niijátji pahjeh Dios caandih át túi chājap wat jī.

¹⁶ “Dios ā enechah, yoobópdih niijná caá wā chājap”, jwiit cáacwāboó jwīpī niijná caá. Pánihna, chah jumni ā wēpatjīh niijnit, yoobópdih jwī niiját ā jummatdh jwī júutna caá. Páant jwī niijíchah joinit, jwījeéh míic jūihniboó “Á niiját yoobópdih tiguaá”, niij jéihnit, ā jāih cádahna caá.

¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdh “Meemdh wā túi chājbipna caá”, ā niiját yoobópdih ā jummatdh júutat túut niijná, ā wēpatjīhjhéh át naáwáp wat jī. Páant ā naáwátdih jéihnit, “Á naáwát yoobópdih ā jumachah, caandih ā túut nuumcán niit”, Abraham, ā jumenábut ít niij jéihjip taga. Jwiit nihat áihwābut caandih jwī jéihna caá.

¹⁸ Dios ā jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjīh ā niiját yoobópdih ā jummatdh jwiitdih ā jéihyana caá. Á niijátdh joiná, ā wēpatjīhjhéh ā niijátdhbut joiná, caandih ā túut nuumcát pínahdh jwī jéihna caá. Páant ā jummatdh jéihna, ā pebhna jwiitdih ā ub bejat pínahdh

* 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17

uumcanjeh jwĩ wēi pãina caá.
 19-20 Pánih wēi pãina, caandih jwĩ túi jenah joí cádahcan niít. Sacerdotewã ì chah maáta cãacwãdih úbh wãhat túut niijná, Dios ã jumni tólihna waadnít, wúpni yégueh jãh yaihni chóodih ìpĩ yap waadáp wut jĩ.* Páant ì chãjat pah, jwĩih pínahdih Diosdih úbát túut niijná, Jesúsbut Dios pebhna át waad béjep wut jĩ. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewã ì chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ã jumupboó jwiít ãihwãdih ã waóh waadáchah, jwiítbut jwĩ jéih waadbípna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewã ì chah maáh Jesús ã jummat

1 Melquisedecboó* Salem wut jumni tútchidih moón ì maáh, caanjéh muntih sacerdotebut jumna, Dios wēpnidih úbhni át jumup wut jĩ. Maátadih Abrahamwã míc mao yap yohnit, ì jwúub júúwúchah, Melquisedec caandih jwãáadih át juibínap wut jĩ. Pánih jwãáh juibínit, “Nin Abrahamdih búdí ma túi chãjáá”, Diosdih át niij úbúp wut jĩ.

2 Páant ã jwãáát pínah jãtih, Abrahamboó caandih eníhcannitdih míc mao yap yohnitji, maátaih bií déedih át ub júúwúp wut jĩ. Páant ã ub júúhnidih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, biíc

poómpdih Melquisedecdih át wãhup wut jĩ. “Melquisedec”, niijná, “Túi chãjni maáh”, niijná ìt chãjap wut jĩ. “Salem”, niijná, “Túi jumni”, niijná ìt chãjap wut jĩ. Pánihna, caán Salem tútchidih moón ì maáh jumna, “Chah maáh túi jummat túttni”, caandih ìt niijip wut jĩ.*

3 Melquisedec ã mánadih, ã ñowãdihbut ì daacát ã wihcan caá. Æ cãac jummatdih, ã wunatdihbut ì daacát ã wihcan caá. Pánih jumna, páantjeh ã jumna caá. Páant ã jummatdih jéihna, ded pah Dios wúúh Cristobut páantjeh sacerdote ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdote ã jummat pah Melquisedecbut sacerdote ã jumna caá.

4 Melquisedec oboh jumni ã nihcatdih ñi túi náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ã túyat pínahdih át úbúp wut jĩ. Abrahamboó jwĩ ñowãji ì maáh yoobát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh ã jummatdih jéihna, ã ub júóhni biíc poómpdih caánboodih át wãhup wut jĩ.

5 Moisésji nihat judíowãdih páant át wãhat túutap wut jĩ. Pánih wutna, Leví ã juiená sacerdotewã ì jumuchah, ì déewã ì wãhat pínahdih át ubat túutap wut jĩ. Ì déewã Abraham ã juiená ìt jumup wut jĩ. Leví Abraham juma ã jumuchah, ã juienábut Abraham juiená ìt jumup wut jĩ. Nihat Abraham juiená jumna yuhna, Leví

* 6:19-20 Lv 16.2 * 6:19-20 Sal 110.4

* 7:1 He 5.6 * 7:2 Gn 14.17-20

juimená sacerdotewā jumnit, ĩ déewā ĩ wāhatdih ĩpī ubap wut jī.*

⁶ Obohjeéhtih, Melquisedecboó Leví juima nihcan yuhna, Abraham ā wāhatdih āt ubap wut jī. “Meemdih wā túi chājbiḡna caá”, Dios ā niijní Abraham ā jumuchah yuhna, Melquisedecboó caandih Dios ā túi chājat pínahdih āt ubáḡp wut jī.

⁷ Nindih jwiít nihat jwī jéihna caá: Chah jumniḡboó nump jumnidih túi chājat pínahdih āpī ubáḡna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó pánih ubáḡni ā jumuchah, Abraham chah ā jumatdih jwī túi jéihna caá.

⁸ Jwiít cāacwā jwī wāhatdih ubnit sacerdotewā, cāacwājeh jumna, wunnit pínah ĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó Abraham ā wāhndih ubniji báadhni ā jumna caá. Dios naáwátdih naóh yapanit daácna, ā wunatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, niijná ĩt chājap wut jī.

⁹ Bḡ moón Leví juimená jumnit sacerdotewā, Dios ā wāhat tútatdih ĩ ubna caá. Páant ĩ ubuchah yuhna, Abraham Melquisedecdih wāhna, nihat Leví juimená ĩ wāhat pínah panihndihbut Melquisedecdih wāhna āt chājap wut jī.

¹⁰ Melquisedecdih Abraham wāh láa, ā juima Levíboó āt cāac jum jwuhcap wut jī. Pánihna, Melquisedec

Abrahamdih jwāáhna, Leví pínahdihbut āt jwāáap wut jī. Leví, ā juimenábut Melquisedecdih wāhnit panihnit jumna, caán nump ĩt jumap wut jī.

¹¹ Moisésji wutnit, Leví ā déewādhbut sacerdotewā āt jumt tútup wut jī. Ā wutat pahjeh queét sacerdotewā nuñáḡpwādh mao cáo wāhnit, cāacwādh ĩt ubáḡ wūhup wut jī, Dios ā enechah, túnit ĩ jumt pínah niijná. Páant ĩ chājachah, túi yoobópdih jumna nihna, biíh sacerdotedih jwīta náahcan tagáá. Obohjeéhtih, pánih jumcan, biíh sacerdote Melquisedec panihndih bḡ jwī náahna caá. Pánihna, Leví juima Aarónji ā juimená poómpdih moón sacerdotewādh bḡ jwī náahcan caá.

¹² Sacerdotewādh Dios tút nūmnít, jwiít dih ā wutatdihbut tút nūmát caá náahap.

¹³ Dios Moisésjidih wutat tút nit, Leví juima Aarón ā juimená poómpdihjeh sacerdotewā āt waadáat tútup wut yuh jī. Páant ā wutuchah yuhna, jwī Maáh Jesús Leví juima nihcan caá.

¹⁴ Judá juimená poómpdih bóo ā jumt dih jwī túi jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewā waadánit, Judáh poómpdih moondih āt waadacap wut jī.

¹⁵ Caandih jéihna, nindihbut jwī túi jéihna caá: Bḡ Dios jáap ā waadáni sacerdote Cristo Melquisedec panihni

ã jumna caá.

16 Jon jãtìh jumnit sacerdotewã pínah Dios ã wutat pahjeh Levíih poómpdih moonjéh ìt waadáp wut jì. Obohjeéhtih, Leví juma nichah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdote ãt waadáp wut jì.

17 Nin pah Dios ãt niijíp wut jì:

“Meém páantjeh sacerdote ma jumbipna caá. Melquisedec sacerdote ã jumat pahjeh mantih meembút sacerdote ma jumbipna caá”, Dios ã wãúhdih ãt niijíp wut jì. (Sal 110.4)

18-19 Moisésji ã wutatdih jepahíhna yuhna, jwiít cáacwã yoobópdih jwí jéih jumcan caá. Pánihna, caán ã jwíih wutatji yoobópdih jwí jumat pínahdih ã teo wáaccáh, Dios caandíh ãt cádahap wut jì. Pánih cádahnit, jwí Maáh ã wun wúhatdih jwí túi jenah joyát jíib Dios jwiítidih ã túi ubna caá, ájeéh jwí túi jumat pínah niijná. Páant ã chãjachah, caandíh túi jéih úbhñit, ã pehbboó yoobópdih jwí jumat pínahdih jwí wéi páina caá.

20 Cristodih sacerdote waadána, ã wēpatjìh naóhñit, Dios caandíh ãt waadánap wut jì. Obohjeéhtih, ã wēpatjìh naóhcanjeh, bita sacerdotewãdih ãt waadánap wut jì.

21 Cristoboodíh sacerdote waadánit, Dios caandíh nin pah ãt niijíp wut jì:

“Weém, ma Maáh, wã wēpatjìh meemdíh yoobópdih wã naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdíh wã jenah joyátidih wã túut nuumcán niit. Páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, Dios Cristodih ãt niijíp wut jì. (Sal 110.4)

22 Pánih wēp naóhna, Jesús jwiítidih ã túi ubat pínahdih niijná, ãt chãjap wut jì. “Cãacwãdih wã túi ubbipna caá”, niijná, Dios Jesúsdi h ãt wah deyanap wut jì. Pánihna, Jesús ã wun wúhatdih túi jenah joinít, Dios ã niijátji yoobópdih ã jumatdih jwí jéihna caá.

23 Jwíih jumnit sacerdotewã ì wunuchah, bita ìpí túut nuúm waadáp wut jì. Pánihna, dawá sacerdotewã ìt jumap wut jì.

24 Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ã jumuchah, caandíh túut nuumní sacerdote pínahdih jwí náahcan caá.

25 Jesús páantjeh jumna, áih cáacwãdih ã úbh cádahcan caá. Pánih úbhna, nihat caandíh jepahnitdih ã túi ubna caá, Dios pehbboó ájeéh jwí túi jumat pínah niijná. Pánihna, Jesússeh yoobópdih jwiítidih túi ubni ã jumna caá.

26 Cáacwã jwí chãjat pah yeejép chãjni nihcan, Jesúsdi h yéj chãjat peéh ã wihcan caá. Yeejép wã cãtíh jumnijidih jeáboó ub bejnit, nihat cáacwã chah maáh Dios ãt waadánap wut jì. Pánih jumna, Jesús sacerdotewã ì chah maáhbut jumna, jwiítidih

túi teo wáacni ã jumna caá.

²⁷ Bitá sacerdotewã ã jumat pah nihcan caá. Queétboó yeó jáap jumat pah nuñúpwãdih maó cáo wãhna, queétjeh ã yéej chãjat jíib jwíih wãhnit, túttimah, cãacwã ã yéej chãjat jíibbut ãpĩ wãhup wat jí. Dawá láa páant ãt chãjap wat jí, cãacwãdih Dios ã túi enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó biíc láajeh wan wãhna, caanjéh ãih bácahdih múic wãhnit, cãacwãdih ã yéej chãjat peéh ãt jíib chãjap wat jí.*

²⁸ Moisésji ã watat pah sacerdotewã ã maáta pínahdih cãacwãdih ã waadát túutuchah, yéejat wihcannit ãt nihcap wat jí. Obohjeéhtih, caán túttimah, Dios wẽp naóhna, ã wũúh páantjeh yéejat wihcanniboodih sacerdotewã ã chah maáh ãt waadánap wat jí.

8

Jesús sacerdotewã ã chah maáh jwiútdih ã túi teo wáacat

¹ Caán nihadnih naóhna, nindih bácah yeebdih naóhna caá wã chãjap: Sacerdotewã ã chah maáh panihni Jesús jwiútdih teo wáacni, jeáboó Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã chúudna caá.*

² Pánih chúudnit, jwiúit ãihwãdih ãpĩ wãbhna caá. Nin baácboó jumni, cãacwã ã chãjni Dioíh muúboó sacerdotewã Dioíh cãacwãdih ãpĩ wãbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ã chãjni muú

yoobát diítboó jumna, jwiúit ãihwãdih ãpĩ wãbhna caá.

³ Nihat nin baácđih moón sacerdotewã ã maáta nuñúpwãdih ãpĩ maó cáo wãhna caá. Páant queétdih Dios ãt watup wat jí, cãacwã ã yéej chãjat peéh ã jíib chãjat pínah niijná. Jwiútdih teo wáacni sacerdotedihbut maó cáo wãhat panihnidih Dios ãt wãhat túutap wat jí, jwí yéejat peéh ã jíib chãjat pínah niijná. Páant ã wãhat pahjeh mantih, Cristo jwí yéejat jíib caanjéh ãt múic wãhup wat jí, Dios jwiútdih ã wẽi enat pínah niijná.

⁴ Nin baácboó sacerdotewã wãát jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdote ãta jéih jumcan tagaá.

⁵ Nin baácboó jumnit sacerdotewã nin baácđih jumni Dioíh muúđihjeh ã teo wãhna caá. Cãacwã caán muúđih chãjna, jeáboó jumni muú pánihni ãt chãjap wat jí. Páant ã jumuchah, jeejíboó Moisésdih Dios ãih muú pínahdih chãjat túutnit, “Meemđih wã naáwát pahjeh mantih wíih muúđih, nihat caán diítboó jumnidihbut túi yoobópdih ma chãjat túutap”, ãt niijp wat jí.*

⁶ Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioíh muú nin baácboó jumni muú chah túini ã jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdote jumna, ã tewatboó nin baácđih jumni sacerdotewã ã tewat chah caá ã jumup. Dios Moiséswãdih “Yeebdih

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1 * 8:5 Ex 25.40

wã wutatih jepahnit, wãjeéh ñi túi jumnipna caá”, ãt niij naáwáp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, jwiítidih “Jesús yeebdih ã wun wãhatboodih túi jenah joinít, wãjeéh ñi túi jumnipna caá”, ãt niij naáwáp wut jĩ. Queétdih ã naáwátji chah jwiítidih ã naáwát ã jumna caá. Pánihna, Jesúsboó jwiítidih túi ubni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewã chah wẽpni ã jumna caá.

7 ã jwíih wutajidih yoobópdih jéih jepahcan, cáacwã ãjeéh ít jéih jumcap wut jĩ. ã wutajidih jwí jéih jepahachah nihna, biíh naáwátidih Dios ãta naóhcan tagaá.

8 Obohjeéhtih, ã wutajidih ã túi jepahcatdih enna, ãih cáacwãdih jãihna, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Nin wã niijátidih ñi túi joyoó: Túttimah, nihat wíih cáacwã, Israel jũimenádih, Judá jũimenádihbut jáap naáwátidih wã naóhbiipna caá.

9 Ì nuowã Egipto baácboó jumnitjidih bacanit, ded pah wãjeéh ã túi jummat pínahdih queétdih wã naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant wã naáwátidih ã jói cádahap jĩ. Páant ã cádahatdih ennit, weembút queétdih wã cádahap jĩ. Páant queétdih wã naáwátji pah jwúub naóhcan,

mácah wã naóhbiipna caá.

10 Túttimah nihat Israel jũimenádih nin pah wã naóhbiipna caá: Wã wutatih yeebdih wã túi náhniabipna caá. Páant wã náhniachah, ñi túi wẽi jepahbiipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdih wã en daobípna caá. Yeéb wíihwã jumna, weemdihjeh ñi wãhbiipna caá.

11 Pánihna, caán láa teo wãhnit dée, maáta déebut nihat weemdih túi jéihnit míicjeh ã jumnipna caá. Pánih jéihnit jumna, det ã déewãdih nin pah ã míic niij bohécan niit: ‘Ded pah jwí Maáh Dios ã jummatdih ma jéihyeé’, ã niijcán niit.

12 Pánihna, ã yéej chãjatjidih yohnit, queétdih peéh chãjcan, caandih chéneji wã jwúub náhnican niit”, Dios ãt niijíp wut jĩ. (Jer 31.31-34)

13 Pánihna, jáap naáwátidih naóhna, ã jwíih naáwátji ãt cádahat túutap wut jĩ. Caán máa naáwátjidih jáap naáwátboó jwúub túut nuumni ã jumna caá.

9

Dioíh muú nin baácboó jumni, jeáboó jumni

1 Dios Moisésjidih jwíih wutna, ded pah cáacwã caandih ã weñat pínahdih ãt naáwáp wut jĩ. Nin baácdih

moón caandíh ì weñat pínah m̄udíh ded pah ì chājat pínahdihbut át naáwáp wut jī.

2 Caán m̄udíh nuñúpwā chóojīh ìt wāapáp wut jī.* Caán m̄uú diítboó chéne tólih ìt chājap wut jī. Ì jwíih waád juibíni tólih “Dioíh tólih”, ìt niijíp wut jī. Caán tólihboó ì jii cáagat nahna át jumap wut jī.* Cáagat naabát át jumap wut jī. Caán cáagat naajíh sacerdotewā Diosdih ì wāhni pan naaná át jumap wut jī.*

3 Wūwpni yégueh chóojīh ì jāh yaíhni tāahmant biíh tólih át jumap wut jī. Caán “Dios ā jumat tólih”, ìt niijíp wut jī.*

4 Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit ì cáwat naá át jumap wut jī. Caán naá orojīh ì chājni wut jī.* Orojīh ì chājni paihbut caanjīh át jumap wut jī.* Caan páih diítna orojīh ì chājni pamap át jumap wut jī. Caan pámap diítna “maná”, ì niijni át jumap wut jī.* Caan páih diítna Aarónih íoh cajat nahbut chíih yabacni jum,* Dios ā wutatdih ā daác búudhniiji chéne jeé naanábut át jumap wut jī.*

5 Caan páih wāáp lajni naajíh chéne ángelwā orojīh ì pāp dodhnit ìt jwāáh ñuhap wut jī. Queét ángelwā Dios caanjīh ā jumatdih júutna ìt chājap wut jī. Pánihna, caanjīh jumna, Dios cāacwā

ì yéejatdih āpī yohop wut jī.* Caán m̄udíh bóodih páant bóojeh tigaá wā naóh jwuhap.

6 Caán m̄udíh ì tui á mohat túttimah, sacerdotewā yeó jáap jumat pah jwíih waád juibíni tólih dih waadnít, Dios ā wutat pah ipī chājap wut jī.*

7 Sacerdotewā ì chah maáhjeh biíh tólihboó jópchi jumat pah biíc láa ā waadát yeó jáapdihjeh āpī waadáp wut jī. Pánih waadnít, ì maoni nuñúp ì wāhni pínah meépdih caanjīh jumni paih wāapát dih āpī chíanap wut jī, caán meépdih ennit, Dios cāacwā ì yéejatdih ā yohat pínah niijná. Meépdih ub bejcan, āpī jéih waadcáp wut jī. Diosdih uúbát túut niijná, caanjéh ā yéej chājatji, nihat bita judíowā ì jéihca naáh yéej chājatji jibbut meépdih át ub waad béjep wut jī.*

8 Páant Dios ā chājatjijīh Túini Espíritu nin pah jwiít dih ā jéihyana caá: Moisésdih ā chājat túutni m̄uú Dios ā jumat tólihboó cāacwā ìt jéih waadcáp wut jī. Sacerdotewā ì chah maáhjeh caanná át jéih waadáp wut jī. Pánihna, Moisésdih ā chājat túutni m̄uú páantjeh ā jumuchah nihna, jwiít cāacwājeh Diosdih jwíta jéih uúbhcan tagaá.

9 Diosdih ì weñat m̄uú ded pah ā jumatji, caán diítboó ded pah ì chājatdihbut naóhna, jwiít buu moondíh nindih Dios bohéna caá

* 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33
 * 9:4 Ex 30.1-6 * 9:4 Ex 25.10-16 * 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5 * 9:5 Ex 25.18-22 * 9:6 Nm 18.2-6 * 9:7 Lv 16.2-34

ã chãjap: Cãacwã Diosdih weñat túat niijná, nuñápwãdih mao cáo wãhna yuhna, Dios ã náah yacat pah táinit ìt nihcap wut jì. Pánih chãjna yuhna, ìih caolih páantjeh yéejni jumna, Diosjeéh ìt jéih jumcap wut jì.

10 Nin pah ìpì chãjap wut jì: Nuñápdih mao cáo wãh, jeémp, babh, ìih bácahnadìh chocna, Moisés ã wutatjì pah Diosdih ìpì weñep wut yuh jì. Obohjeéhtìh, caán wutat pah chãjna yuhna, ì túat nuumát déedìh queétdìh àt teo wáaccap wut jì. Pánihna, Dios jáap bohéatdìh ã naáwát túttimah, jon játìh bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

11 Obohjeéhtìh, jwiítìdìh túi chãjat túat niijná, Cristoboó sacerdotewã ì chah maáh yoobát jumnit, àtát jũúwáp wut jì. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat mué yoobátìdìh àt waadáp wut jì. Caán jeáboó jumni mué nin baácboó cãacwã ì chãjni mué chah táini ã jumna caá.

12 Cristo Dios ã jumapboó cabra meépdìh, jiwì meépdìh Diosdih wãhat túat niijná, àt ub waadcáp wut jì. Obohjeéhtìh, biíc láajeh jwiítìdìh wun wãhna, ãih meép panìhnidìhjeh àt ub waadáp wut jì. Pánih ub waadnít, jwì yéejatdìh ã yohochah, jwiítboó páantjeh Diosjeéh jwì jumnipna caá.

13 Dios Moisésdìh ã wutatjìboó “Wannitdìh ñi chũúuchah, ñìih bácahdìh quei

pánihni ã naácna caá”, àt niijíp wut jì. Pánihna, ìih bácah quei pánihnidìh chocat túat niijná, cabra meép, jiwì meép,* jiwìwãdìh ì cáwatjì jõóhjìhbut* sacerdotewã queétdìh ìpì choj jáhanap wut jì.

14 Páant ì chãjachah yuhna, queétdìh àt túi teo wáaccap wut jì. Obohjeéhtìh, Cristo wunna, ãih meépboodìh ã yoh wãhuchah, jwiítìdìh bádi ã teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó wunna, Táini Espiritu páantjeh jumni ã teo wáacatjìh, caanjéh ãih bácahdìh Diosdih àt wãhup wut jì. Pánih chãjna, jwì yéejatdìh yohnit, iiguípna jwì bejat déejidìh àt túi ubup wut jì. Páant ã túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdìh wihcan caá”, jwì niij jéihna caá. Pánih jumna, Dios, páantjeh jumni ã náahat pahjeh chãjnit jwì jumna caá.

Jáap naáwát

15 Moisés ã wutatjìdìh jepahna yuhna, ì yéejat peéh queétdìh páantjeh ã jumuchah, cãacwã Diosjeéh ìt jéih jumcap wut jì. Páant ì jumuchah, nin jáap naáwátìdìh naóhnit, “Cristoboó ã wun wãhatjìhjeh cãacwãdìh wãjeéh wã túi jummat túutbìpna caá”, Dios àt niijíp wut jì. Páant ã niijátjì pah, ì yéejatdìh yohnit, ã ñionitdìh túi ubat túat niijná, Cristo àt wun wãhup jì. Páant ã túi ubuchah, páantjeh ãjeéh

* 9:13 Lv 16.15-16

* 9:13 Nm 19.9,17-19

jwiít ãihwã jwĩ túi jum̄bipna caá. Pánih jum̄na, ãihwãdih Dios ã wūhat pínahdih jwĩ bíboh̄bipna caá.

16-17 Cãac ã wunat pínah jãt̄ih, ã déewãdih ã wūhat pínahdih ãp̄i daác jwejna caá. Oboh̄jeéht̄ih, ã b̄uud̄ jwūhcah, ãih bií déedih ã déewã ĩ jéih ub̄ jwūhcan caá. ã wunat pínah jãt̄ih ã daác jwejni núo dedé pínah nihcan caá. Oboh̄jeéht̄ih, ã wunat túttimah, ã daacát̄ji pahjeh ãih bií déejidih ĩ ub̄bipna caá.

18 Páant ã wuncah, caán núo dedé pínah ã nihcat pahjeh m̄ant̄ih, nuñ̄up̄dih ĩ maocah, Dios Moisésdih ã niiját̄jibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.

19 Dios ã wutatdih Moisés̄ji nihat ãih cãacwãdih át̄ naóh beedánap wut̄ j̄i. Pánih naóh péanit, jwi meép, cabra meép̄dih mahj̄ih át̄ widip wut̄ j̄i. Túttimah, oveja yoócdih ĩ duuani, hisopo wut̄ jum̄ni ylip̄ biúcdih nah chéonit, át̄ taj báahanap wut̄ j̄i. Pánih taj báahanit, Dios ã wutatdih ã daacni tólihdih, nihat cãacwãdihbut át̄ choj jãhanap wut̄ j̄i.

20 Pánih choj jãhanit, nin pah Moisés̄ queétdih át̄ niij̄p̄ wut̄ j̄i: “Dios nin ã wutat̄jidih jwiitdih ã jepahat túut̄up̄ j̄i, ãjeéh̄ jwĩ túi jumat pínah niijná. Pánihna, caán meép̄dih enna, ã naáwát̄ yoobóp̄dih ã jumatdih jwĩ jéihna caá”, át̄ niij̄p̄ wut̄ j̄i.*

21 Túttimah, caán tólihdih cãacwãdihbut ã choj jãhaat

pahjeh m̄ant̄ih, Diosdih ĩ weñat pínah m̄uud̄ih, nihat caán diit̄boó jum̄nidihbut át̄ choj jãhanap wut̄ j̄i.*

22 Páant tigaá, Dios ã wutat pah, meép̄dih yoh wūhat caá náahap, cãacwã ĩ yéejatdih ã yohat pínah niijná. Biquí lánajeh cãacdih quei pánihni ã jum̄uchah, meép̄dih yoh wūhcan, mahj̄ihjeh chocat pínahdih Dios át̄ wut̄up̄ wut̄ j̄i. Meép̄ panihnīj̄h choccannidih, Dios cãaquíh yéejatdih ã quíib̄ b̄uudcán̄ niit̄.*

23 Pánihna, nin baácboó jum̄ni Diosdih ĩ weñat m̄uú, nihat caán diit̄boó jum̄nibut quei wíhcanni panihni ã jumat pínah niijná, nuñ̄up̄ meép̄dih yoh wūhat ãp̄i náahap wut̄ j̄i. Moisés̄wã caán m̄uud̄ih jeáboó jum̄ni m̄uú pánihni ĩt̄ chãjap wut̄ j̄i. Jeáboó jum̄ni m̄uú Dioíh̄ m̄uú yoobát̄ ã jum̄uchah, chah túini meép̄ panihnidih yohat caá náahap.

Cristo biíc láajeh ã wun wūhat

24 Nin baác̄dih bóo Diosdih ĩ weñat m̄uú cãacwã ĩ chãjnidih Cristo át̄ waadcáp wut̄ j̄i. Caán m̄uud̄ih waadcánjeh, yoobóp̄dih jeáboó át̄ bejep wut̄ j̄i, Dios ã jum̄up̄boó jwiitdih uúbát̄ túut̄ niijná.

25 Nin baác̄dih moón sacerdotewã ĩ maáta jóp̄chi jumat pah Diosdih weñat túut̄ niijná, ã jum̄ni tólihboó nuñ̄up̄ meép̄dih ĩp̄i ub̄ waadáp wut̄ j̄i. Oboh̄jeéht̄ih, Cristo biíc láajeh wanna, ãih meép̄ panihnidih

* 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28

* 9:21 Lv 8.15

* 9:22 Lv 17.11

Dios ã jumat tólih yoobátboó ãt ub waadáp wut jĩ.

²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácđih Dios ã chãjat túttimah, nihat cãacwã jwĩ yéej chãjatji jĩib, dawá láa caandĩh wun wũhat ãta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwĩ yéejatđih yohat túut niijná, nin baácboó biíc láajeh cãac jumnit, ãt wun wũhap wut jĩ.

²⁷ Nihat cãacwã biíc láajeh jwĩ wunna caá. Páant jwĩ wunat túttimah, táinitđih, yeejépwãđihbut Dios ã ñiobipna caá, yeejépwãđih peéh chãjat túut niijná.

²⁸ Biíc láajeh jwĩ wunat pah, dawá cãacwã jwĩ yéejatđih yohat túut niijná, Cristobut biíc láajeh ãt wun wũhap wut jĩ. Túttimah, ã jwũub dei jũóhbična caá, páant mũntih. Pánih jwũub dei jũóhñit, jwĩ yéejatđih yohat túut niijná, ã jwũub wun wũhcan niít. Obohjeéhtih, jwiít caandĩh wẽi pãinitđih ubđih ã jũóhbična caá, páantjeh ã pebhboó Diosjeéh jwĩ jumat pínah niijná.*

10

Máa naáwát ã teo wáaccat

¹ Cristoĩh dooná túini yoobát ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji túini pah jumna yahna, biíc yoobó nihcan caá. Caán wutatđih jepahnit, yeó jáap jumat pah, nihat jópchina nuñépwãđih mao cáo wũhna, Diosđih ipĩ weñep wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páníh chãjna

yuhna, cãacwã ĩ yéejatđih ĩ jéih yoh beedácan caá.

² ĩ jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosđih páníh wũhñit, “Buu yéejat peéh jwiítđih ã wihcan caá”, ĩta niij jenah joi tágaá. Páníh jenah joiná, nuñépwãđih mao cáo wũhatđih ĩta cádah tagaá.

³ Obohjeéhtih, jópchi jumat pah nuñépwãđih mao cáo wũhna, cãacwã ĩ yéejatđih ĩ jéih quĩib buudcán caá.

⁴ Páníhna, jiwĩ meépdih, cabra meépdihjeh Diosđih jwĩ wũhuchah yahna, jwĩ yéej chãjatđih ãta yoh beedácan tagaá.

Cristo ã wun wũhat

⁵ Páant yoobópdih ã jumuchah, Cristo nin baácboó ã cãac jumat pínah jãtihbit nin pah Diosđih ãt niijíp wut jĩ:

“Cãacwã nuñépwãđih mao cáo wũhna, trigo ojđihbut ĩ wũhatđih ma náahcan caá. Páníh náahcan, con baácboó ma cãac jumat túutuchah, ma chãjni bácah meemđih weñani pínah ã jumbipna caá.

⁶ **Cãacwã ĩ yéejatđih ma yohat pínah niijná, nuñépwãđih ĩ mao cáo wũhuchah, ma wẽi encan caá.**

⁷ **Páant ma wẽi encatđih jéihñit, ninboó jumna, ma náahat pah chãjadjih wã bejbipna caá. Páant ma naáwátđih naóh**

* 9:28 Is 53.12

yapani ã niij daacáp jĩ, Cristo ã ípdiñ át niijíp wut jĩ. (Sal 40.6-8)

8 **“Cãacwã nuñúpdih í mao cáo wãhat pínah, trigo ojdiñbut í wãhat pínahdih queétdih ma náahcap jĩ. Páant í wãhuchah yãhna, ma wẽi encap jĩ**”, Cristo át jwíih niij naáwáp wut jĩ. Moisés páant queétdih ã chãjat tútuchah yãhna, caandíh Dios át wẽi encap wut jĩ.

9 Páant niij péanit, nin pah át jwúub niijíp wut jĩ: **“Meém ma náahat pah chãjadih wã bejbipna caá**”, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah, nin pah jwí jéihna caá: Jon jãtih nuñúpwãdih í mao cáo wãhatjidih cádahat tútnit, biíh bohéatboodíh Dios naóhna át chãjap wut jĩ.

10 Pánihna, Jesucristo ã íp ã náahat pah wun wãhñit, jwiít cãacwã jwí yéejatdih át yoh wãhup wut jĩ. Biíc láajeh wãhna, ãih bácahdih át wãhup wut jĩ, jwiít ãihwã Diosjeéh páantjeh jwí jumat pínah ni-ijná.

11 Nihat sacerdotewã yeó jáap jumat pah Diosdih weñat muúboó teonit, nuñúpwãdih ípí mao cáo wãhna caá. Obohjeéhtih, páant í mao cáo wãhna yãhna, cãacwã í yéejatdih í jéih yoh beedácan caá.*

12 Obohjeéhtih, jwí yéejatji jíib Cristoboó biíc láajeh wun wãhna, jwí yéejatdih át táí yoh beedánap wut jĩ. Pánih yoh

beedá péanit, ã íp pebhna púuh laab béjnit, ã jéihyepmant bóo bawámant, át chãudup wut jĩ.

13 Caanná chãudnit, caandíh eníhcannitdih ã íp ã yap yohat pínahdih ã páina caá.*

14 Pánihna, biíc láajeh wun wãhñit, Dioíhwã í yéejatdih át yohop wut jĩ, yéejat wihcan- nitjeh páantjeh í jumat pínah niijná.

15 Caán yoobópdiñ ã jumatdih naóhna, Dios naáwátidih naóh yapanidih Túini Espírituboó nin pah át niij daacát tútup tají:

16 **“Nin pah Dios ã niijíp be: ‘Túttimah bóo láa nihat cãacwãdih nin pah wã niij naóhbiipna caá: ‘Wã wutatdih yeebdíh wã náhnianachah, wẽinit ñi jepahbiipna caá.**

17 **Ñi yéej chãjatdih wã jwúub náhnican niít**”, wã ni-ijbípna caá, Dios ã ni-ijná caá”, át niij daacát tútup tají. (Jer 31.33-34)

18 Pánihna, jwí yéej chãjatdih ã yohochah, jwí yéejat jíib sacerdotewã nuñúpdih í jwúub mao cáo wãhatdih jwí náahcan caá.

Umcanjeh, Diosdih jwí jéih úbát

19 Wã déewã panihnitá, Jesúsboó wun wãhna, ãih meépdih ã yohochah, jwiítboó umcanjeh, Dios pebhna waadníh pah, caandíh jwí jéih úbhna caá.

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1

20 Pánihna, nin baácđih moón sacerdotewã ĩ maáta ĩpĩ chãjatji bũũ láa jwiítđih dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwĩ yéej chãjatji jíib ã wũn wũhũchah, caán tólihđih jáh yaíhni chóodih ã yeo dei bejechah,* jáap namá panihnidih át chãjap wũt jĩ, Dios ã jumũpna jwĩ túi waadát pínah niijná.*

21 Pánihna, jwiítboó Dioíh mũũ pánihnit jwĩ jumũchah, jeáboó jumna, jwiítđih mũbh wũhni Cristo chah wẽpni sacerdote ã jumna caá.

22 Páant ã jumatđih jéihna, mũmcanjeh, caandíh túi jenah joiná, Dios pebhna waadnít, caandíh jwĩ mũbát dée caá. “Cristo weemdíh wũn wũhna, wã yéejatđih ã yohochah, bũũ yéejat jíib weemdíh wihcan caá”, jwĩ niij jéihna caá. Pánih jenah joí cádahcan, mahjĩh jwĩ chocat pah, quei wíhcannit panihnit jwĩ jummat dée caá.*

23 “Yeebdíh wã túi mũbbipna caá”, ã niijátji pah ã chãjbipna caá. Páant ã chãjat pínahđih túi jéihnit, bitadihbut caandíh jwĩpĩ naóhna caá. Caandíh jwĩ túi náhniat dée caá.

24 Pánih náhninit, jwĩjeéh jumnitđih oina, teo wáacnit, nihat biícđih jwĩ túi jummat dée caá.

25 Diosđih weñat túut niijná, jwĩ míic wáacat dée caá. Bitã ĩ míic wáacatđih cádahna caá ĩ chãjap. Páant ĩ cádahachah yũhna, jwiítboó jwĩ cádahca boj jíih. Nin baácboó jwĩ Maáh

ã jwũub dei jũúwát pínah bah-nijeh ã jũdhna caá. Caandíh jéihna, jwiít ãihwã búdí jwĩ míic weña jíih.

26 Yoobópdih jumni naáwátđih jwĩ jéihna yũhna, “Wã náahat pah wã chãjbipna caá”, jwũub niij jenah joinít, jwĩ yéej chãjachah, Dios jwĩ yéejatđih ã yohcan niít.

27 Páant jwĩ chãjachah, ã tobohna caá. Nihat Diosđih eníhcannitđih peéh chãjnit, iiguípna ã bejat túutbipna caá. Pánihna, caandíh cádahnit, jwũub yéej chãjnitđihbut biíc yoobó ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínah búdí mũm náah jumni caá.*

28 Moisés ã wũtatjidiđih ded ã yap yohochah, judíowã ĩ maáta caán yap yohnidih ĩpĩ peéh chãjap wũt jĩ. ã yéej chãjachah ennitji, biíc peihcannit caandíh ĩ naóh yacachah, ĩ naáwát yoobópdih ã jumatđih ĩt jéihyep wũt jĩ. Pánih jéihnit, jígah encanjeh, caandíh ĩpĩ mao yohop wũt jĩ. Biíc peihcannit wihcah, chénewã caandíh ĩ naóh yacachah, ĩpĩ peéh chãjap wũt jĩ.*

29 Páant ĩ peéh chãjat chah, Dios ã wũúhđih eníhcannitboodíh ã peéh chãjbipna caá. Cristo wũn wũhna, ãih meépdih ã yoh wũhũchah, Dios jwĩ yéejatđih ã yohna caá. Páant ã yohat pínahđih jwiítđih át naáwáp wũt jĩ. Obohjeéhtih, det yéejatđih yohnit jumna

* 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25

* 10:27 Is 26.11 * 10:28 Dt 17.6; 19.15

yuhna, túttimah caandíh yap yohna, jwúub yéej chājnit, “Jesúih meép oboh jumni ā jumna caá”, ĩ niij jengah joiná caá. Páant niij jengah joinít, queétdih oini Túini Espíritudih yeejép naóhna caá ĩ chājap. Páant ĩ chājachah ennit, Dios queétdih búdí ā peéh chāj bipna caá.*

30 “Det ĩ yéej chājatji jíib weém caá wā peéh chāj bip. Wíihwā jumna yuhna, yeejép ĩ chājachah, queétdih wā peéh chāj bipna caá”, āt niijíp wut jĭ.* “Yoobópdih tigaá Dios páant niij naóhni ā jumap”, jwĭ niij jéihna caá.

31 Pánihna, Dios chah wēpni ā jumachah, yéej chājnitdih ā peéh chājat pínah úum náah jumni caá.

32 Jātih ded pah ñi jumatjidih ñi túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwíih jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñit cádahcap tajĭ.

33 Biquí láana cāacwā ĩ enechah, bita yeebdíh yeejép naóhnit, yeejép ĩt chājap tajĭ. Biíh láa bita Jesúihwādiñit yeejép ĩ chājachah enna, yeejép yapnitdih ñit jĭgah en teo wáacap tajĭ.

34 Bitadiñit nemat muúboó ĩ nemechah ennit, yeebbút ñit jĭgahap tajĭ. Níih bíi déedih ĩ dúuc wáyachah yuhna, jĭgahcanjeh, “Ā túina caá”, ñit niijíp tajĭ. “Nin baác diñit bóo chah túini jeáboó wā bíbohat pínah páantjeh ā jumna caá”,

niij jéihna, ĩ dúuc wáyachah yuhna, ñit weñep tajĭ.

35 Pánihna, úumcanjeh, Dios diñit túi jengah joiná cádahca bojoó. Páant ñi cádahcat jíib, yeebdíh ā túi chāj bipna caá.

36 Yeejép yapna yuhna, Dios ā náahat pah ñi chāj cádahca bojoó. Páant ñi chāj cádahca, “Wíihwādiñit wā pebhboó wā túi jumap túit bipna caá”, Dios ā niijátji pah, yeebdíh ā túi chāj bipna caá.

37 Nin pah Dios naáwát diñit naóh yapni āt niij daacáp tajĭ:

“Wā wahni ā juibíat pínah bahñitjeh ā judhna caá.

38 Pánihna, wíihwā, wā náahat pah chājnit, wā wahnidih túi jengah joinít, ĩ túi jumbipna caá. Oboghjeéhtih, caandíh ĩ cádahachah, queétdih wā wēi encan niit’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajĭ. (Hab 2.3-4)

39 Oboghjeéhtih, jwiitboó Dios diñit cádahcan, iiguípna beñit pínah niñcan caá. Caandíh túi jengah joinít jumna, páantjeh ājeéh jwĭ jumbipna caá.

11

Dios diñit túi jengah joyát

1 Nin pah Dios diñit túi jengah joyát ā jumna caá: Dios diñit túi jengah joiná, jwiitdih ā túi chājat pínadiñit jwĭ túi jéihna caá. Ā niijátji pahjeh ā chāj jwuhcah yuhna, “Ā niijátji

* 10:29 Ex 24.8; He 13.20 * 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19

pah yoobópdih ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant ã chãjat pínahdih encan yuhna, “Yoobópdih páant ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jenah joiná caá.

² Páant ã túi jenah joyóchah ennit, Dios jon jãtíh moondíh ãt túi wēi enep wut jĩ.

³ Diosdih túi jenah joinít, nin pah jwĩ jéihna caá: Dios ã naáwát wēpatjĩh nihadidih ãt chãjap tajĩ. Pánihna, jwĩ enca naáhjidih nihadidih b_{uu} jwĩ enni pínahdih ãt jígohanap wut jĩ.*

⁴ Abeljiboó Diosdih túi jenah joiní jũmna, ovejadih mao cáo wũhñit, caandíh ãt weñep wut jĩ. Obohjeéhtih, ã úud jeñé Caín ã momatji quehedihjeh Diosdih ãt wũhup wut jĩ. Pánihna, Dios Abel ã wũhñiboodíh chah ãt wēi enep wut jĩ. Pánih wēi enna, “Weemdíh túi jenah joinít, Abel táini ã jũmna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Caán ã wunat túttimah yuhna, ã túi jenah joyátjidih bohénit, ded pah jwiítboó jwĩ túi jenah joyát pínahdih jwĩ jéihna caá.*

⁵ Enochoó Diosdih túi jenah joiní ã jũmchah, Dios caandíh ãt wēi enep wut jĩ. Pánih wēi ennit, ã wuncat pínah niijná, nihadidih bácahjah Dios jeáboó caandíh ãt ub bejep wut jĩ. Páant ã ub bejat túttimah, cáacwã caandíh ãt jéih bid jũicáp wut jĩ.*

⁶ Páant ã yapatjidih jenah joinít, “Diosdih túi jenah joicán, caandíh jwĩ jéih

weñacan caá”, jwĩ niij jéihna caá. Ded caandíh bidniboó “Dios ã jũmna caá. Pánihna, caandíh wã túi bidichah, weemdíh ã túi chãjbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

⁷ Noéjiboó Diosdih túi jenah joiní jũmna, ded pah ã chãjat pínahdih ã naáwáchah, ãt túi jepahap wut jĩ. Pánih jepahñit, ãjeéh bóli, ã weh, ã weh áana yaádh biicdih pobyitdih túi yapat túut niijná, búdíjãj chóodih ãt chãjap wut jĩ. Pánih túi jenah joiná, nihadidih bita yeejép ã chãjachah enna, queétdih ãt pej jũmcap wut jĩ. Pánihna, Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Caán táini ã jũmna caá”, Dios ãt niij enep wut jĩ.*

⁸ Abrahamjiboó Diosdih túi jenah joiní jũmna, Dios ã wũhñi pínah baácboó ã bejat túutachah joinít, ãt jepahap wut jĩ. Caandíh jepahñit, ã jũmni baácmant bejna, ã jéihca naáh baácna ãt jũibínap wut jĩ.*

⁹ Páant ã jũibínachah, “Nin baácdih yeebdíh wã wũhbipna caá”, Dios ã niijíchah joinít, caán baácdih ãt chãwáp wut jĩ. Caandíh, ã wũh Isaacdih, ã jũima Jacobdihbut “Nin baácdih yeebdíh wã wũhbipna caá”, Dios ãt niij naáwáp wut jĩ. Queét caán baácdih moón nihcan yuhna, Diosdih túi jenah joinít jũmna, nũñup chóonadidih yũh taj cáagni mũnádih chãjñit, caánboó ãt jũmup wut jĩ.*

* 11:3 Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3
Gn 6.13-22

* 11:8 Gn 12.1-5

* 11:4 Gn 4.3-10
* 11:9 Gn 35.27

* 11:5 Gn 5.21-24

* 11:7

10 Pánih jumna yuhna, caanjih ã jum jwuhat pínahdihjeh Abraham át jéihyep wut jī. Jeáboó jumni tátchina ã bejat pínahboodih wēi pāina át chājap wut jī. Caán tátchi Diosboó ã jenah joyát pah chājni ã jumuchah, buudcán, páantjeh ã jumbipna caá.*

11 Abraham behe, ájeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit it jumup wut jī. Queét chénat pah behnit jumna yuhna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jumna, Dios ã teo wáacatjih it weh jumup wut jī. “Dios ã niijátji pah ã chājipna caá”, Abraham ã niij jenah joyát jíib, Sara mit weh jumup wut jī. Pánihna, Abraham behe jumna yuhna, ã wūhdih át enep wut jī.*

12 Abrahamji wunni dée ã jumuchah yuhna, ã jumená dawá it cáac poonap wut jī. Cúiwādh, óondihbut jwī jéih jenah encat pah ã jumenádihbut jwī jéih jenah en bujácán caá.*

13 Queét nihat Diosdih táí jenah joinít, it buudúp wut jī. “Yeebdih caán baácdih wā wāhbipna caá”, Dios queétdih ã niijní baácdih juibícanjeh, it wunup wut jī. Caán baácdih queétjeh bíbohcan yuhna, Dios ã niijátji pah, túttimah ã jumená ã bíbohat pínahdih it jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, it weñep wut jī. Pánihna, “Nin baácdih jibnitjeh jwī jumna

caá”, it niijp wut jī.*

14 Páant niijná, biih baácdih ã bidatjidih jwī jéihna caá.

15 Pánih bidnit, ã jwíih jumni baácna jwúb bejihna nihna, ita jéih jwúb bej tagaá. Pánihna, “Biih baácdih jwī bidna caá”, niijná, jon játiñ ã cádahni baácdih niijná it chājcap wut jī.

16 Obohjeéhtih, chah táini baácbodih bidna it chājap wut jī. Caán ã bidni baác jeáboó caá ã jumup. Caánboó ã ih tátchi pínahdih Dios átát ámoh péanap wut jī. Pánihna, “Dios jwī Maáh caá”, ã niijchah joinít, át tíccap wut jī.

17-18 Túttimah, Dios Abrahamdih ã wūh Isaacdih át mao cáo wūhat tútup wut jī. “¿Yoobópdih niit weemdih ã táí jenah joí?” niijná, páant át wutup wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jumna, ã niiját pah át chājap wut jī. “Ma wūh Isaacjih ma jumenádih wā cáac pooabipna caá”,* Dios ã niijátjidih náhnina yuhna, Abraham caandíhjah mawat tút át chājap wut jī.*

19 “Wā wūh Isaacdih wā mao wūhuchah, Dios caandíh ã jéih boobipna caá”, Abraham át niij jenah joyóp wut jī. Páant ã mawat tút chājachahjeh, Dios caandíh át cádahat tútup wut jī. Páant ã mawíhni jwúb báadhni pah caandíh ã enechah, ã wūh ájeéh át jwúb jumup wut jī.*

* 11:10 He 13.14

* 11:11 Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22

* 11:12 Gn

15.5; 22.17; 32.12

* 11:13 Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12

* 11:17-18 Gn 21.12

* 11:17-18 Gn 22.1-14

* 11:19 Gn 22.13

20 Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ã weh Jacob, Esaúdihtubt “Túttimah, Dios meemdih búdí ã túi chãja naáh”, ãt niijíp wut jĩ.*

21 Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ã wunat pínah jãtihbit ãih wúuat nahjĩh tóo caj ñuhnit, Diosdih ãt weñep wut jĩ. Pánih wēinit, ã wúuh José ã weh chénat pahdih “Meemdih Dios búdí ã túi chãjbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

22 Túttimah, Joséboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ã wunat pínah jãtih judíowã Egipto baácboó jumnitji ã bejat pínahdih ãt naáwáp wut jĩ. Pánih naóhnit, ã jumena pínah ãih bácahjidihi ã ub bejat pínahdih ãt wutup wut jĩ.*

23 Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih túi jenah joinít jumna, ã cáac jumuchah, caandih biíc peihcanni widh ãt bih bíbohóp wut jĩ. Túinibit ã jumuchah ennit, caandih ãt bihip wut jĩ.* Caán baác dih moón ã maáhdih úumcanjeh, judíowã ã wehdih ã mawat túutuchah, ãt jepahcap wut jĩ.*

24 Túttimah, Egipto baác dih moón ã maáh núum Moisésdih mit behanap wut jĩ. Páant mijeéh behna yuhna, Diosdih túi jenah joiní jumna, “Caánt mi wúuh caá”, ã niijátdih ãt náahcap wut jĩ.*

25 Caandih behanah mi déewāboó wēinit, yeejép ã chãjachah enna yuhna, ãt chãjĩhcap wut jĩ. Pánih chãjcan, Dioíhwã biíc dih yeejép ãt yapat wut jĩ.

26 Dios ã wahni pínah Cristodih cáacwã yeejép ã chãjat pínah pah Moiséswãdihtubt Egiptodih moón yeejép ãt chãjap wut jĩ. Pánihna, nihat Egiptodih moón búdí jĩb jumnidih ã bíbohãt dih náahcanjeh, Dioíhwã biíc dih ã jumãt jĩb bita yeejép ã deh wat pínahdih ãt ñíwip wut jĩ. Túttimah, ã túi chãjat jĩb, Dios caandih ã túi chãjat pínahdih jenah joí waáwána, yeejép ã yapat pínahdih ãt ñíwip wut jĩ.

27 Diosdih túi jenah joiní jumna, Egipto baác dih moón ã maáh ã újichah yuhna, caandih úumcanjeh, caán baácmãnt ãt bejep wut jĩ. Dios jigohcanni ã jumuchah yuhna, jigohnidih ã enat pah ã wutãtdih Moisés ãt jepah cádahcap wut jĩ.*

28 Moisés caandih túi jenah joiní jumna, judíowãdih Dios ã túi ubãt pínahdih ãt jéihyep wut jĩ. Pánih jéihna, Dios ã wutãt pahjeh queét judíowãdih ã ih jēcnãdih oveja wúuh meépjih ãt ñãñãt túutup wut jĩ. Páant ã ñãñãtdih ennit, Dios nihat ã jwíih túuhnitdih ã mawat túutni ángelboó judíowã ã jwíih túuhnitboodih ãt maocãp wut jĩ. Caán oveja wúuhdih maopéãnit, Moisés ã wutãt pahjeh,

* 11:20 Gn 27.27-29,39-40 * 11:21 Gn 47.31-48.20 * 11:22 Gn 50.24-25; Ex 13.19 * 11:23 Ex 2.2 * 11:23 Ex 1.22 * 11:24 Ex 2.10-12 * 11:27 Ex 2.15

ĩ jumat yoobó ĩt jeémép wut jĩ. Caán jeémát, Pascua ĩ ni-ijní, biíc dih ĩ jwíh jeémp láa át jamup wut jĩ.*

29 Tálttimah, Diosdih táı jenah joinít jamna, “Muj Mac Dũani”, ĩ niijní mujdih, mah wihcanni namádih judíowã ĩt chũh bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queétdih ñũn béjnit, muj ã jwáub dũj yóh lajachah, ĩt chĩc wun beedép wut jĩ.*

30 Pánihat túttimah, Diosdih táı jenah joinít jamna, judíowã Jericó tútchidih bóo búdí wáihyat júdu yehmant ĩt púud bejep wut jĩ. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih ĩt púudup wut jĩ. Páant bóı yeó jáap ĩ púudat túttimah, caán wáihyat júdu át boto jéen bejep wut jĩ.*

31 Diosdih táı jenah joiníh jamna, Jericó tútchidih bóı deoh nah jamnih, Rahab wūt jamnih, judíowã en waóhndih wēı jwãáhnit, mit teo wáacַap wut jĩ. Páant mi teo wáacַatji jíıb, caán tútchidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judíowã caántboodíh ĩt maocap wut jĩ.*

32 Bitá Diosdih táı jenah joinít dih naáwíhna yuhna, queét dawá ĩ jamuchah, wã jéıh naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefte,* David,* Samuel,* Dios naáwát dih

naóh yapanitbut, nihat ĩh doonádih wã naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wã naóh daáccan niıt.

33 Diosdih táı jenah joinít jamna, biquína biıh baácdih moondíh míc maona, ĩt yap yohop wut jĩ. Bitá ĩh cáacwádih táınijeh ĩt wutup wut jĩ. Páant Diosdih ĩ táı jenah joyóchah, “Yeebdíh wã teo wáacַbipna caá”, ã niıjátji pah queétdih át teo wáacַap wut jĩ. Bitá táı jenah joinít jamna, jiowã queétdih ĩ jeémíhichah yuhna, Dios ĩh jacnadih át nemep wut jĩ.*

34 Bitá táı jenah joinít jamna, búdí iıgátboó jamna yuhna, ĩt iıgcáp wut jĩ.* Bitá táı jenah joinít jamna, queétdih ĩ mao yohíhichah yuhna, ĩt jwei béjep wut jĩ. Bitá wēpcannitji jamna yuhna, Diosdih táı jenah joiná, wēpépwã ĩt jamup wut jĩ. Pánih jamnit, biıh baácmant jũóhnit queétdih eníhcannit soldadowádih míc maonit, ĩt yap yohop wut jĩ.

35 Biquína yaádh Diosdih ĩ táı jenah joyát jíıb, ĩ déewã wanah bejnitjidih Dios át booa wáhap wut jĩ.*

Obohjeéhtih, bitá Dioıhwã ĩ jumat jíıb, queétdih teonit, búdí yeejép ĩt chãjap wut jĩ. “Diosdih ma cádahachah, jwı watbipna caá”, queétdih ĩt ni-ıjıp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ĩ niıjıchah yuhna, jeáboó

* 11:28 Ex 12.21-30 * 11:29 Ex 14.21-31 * 11:30 Jos 6.12-21 * 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6 * 11:34 Dn 3 * 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37

chah túini pebhboó ĩ bejat pínahdih náahna, ĩt jepahcap wut jĩ. Páant ĩ jepahcat jíib, queétdih yeejép ĩ chãjachah, ĩt wunap wut jĩ.

³⁶ Bita Diosdih túi jenah joinít dih yeejép deohnit, búdí ĩt puñap wut jĩ.* Bitadiah chéonit, nemat muúboó ĩt nemep wut jĩ.*

³⁷ Bitadiah jeejĩh yohnit, ĩt mawap wut jĩ.* Bitadiah ĩih bácahdih tac yoób ĩt bóodop wut jĩ. Bitadiah íbat naajĩh ĩt mawap wut jĩ.* Bita moh yéejnit jumna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ĩt dawúp wut jĩ. Queétdih ñuunnít, bita búdí yeejép ĩt chãjap wut jĩ.

³⁸ Queét chah túinit jumna, nin baác dih moón yeejép wá biíc dih jumnit pínah ĩt nihcap wut jĩ. Queét Diosdih túi jenah joinít boodih cáac wá ĩ náahcah, muú wihcapboó, jeéboobát ĩpĩ jib bejep wut jĩ. Pánih jib bejnit, jeé íitboó, baácboó jumni íitboobát ĩpĩ awup wut jĩ.

³⁹ Queét nihat caandih túi jenah joinít dih Dios búdí át wēi enep wut jĩ. Pánih túi jenah joinít jumna yuhna, “Yeebdih chah túini baác dih wá wuhbipna caá”, Dios ā niijnji baác dih ĩt jaibí jwuhcap wut jĩ.

⁴⁰ Páant niij naóhna, nin pah Dios niij jenah joiná át chãjap wut jĩ: “Queét wĩhwā, túttimah jumnit wĩhwābut wā pebhna ĩ juyúchah, queét nihat biíc dih túinit yoobát

wā jumat túutbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jĩ. Pánih jenah joiná, jãtjih ā chãjatji chah túini jwiít dih ā chãjbipna caá.

12

*Jesús dih túi jenah joinít
cáadahca boj jĩh*

¹ Queét wā naóhnit dawá Diosdih túi jenah joinít cádahcannit ĩ jumattjidih jéihnit, yéej chãj cádahnit, jwiítbut Jesús dih jwĩ túi jenah joinít cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Ñáoni ā túi ñáwihichah yuhna, chodóp dih duo béjna, ā jéih wēp ñáocan caá. Yégueh wáupnidih daoná, ā túi jéih ñáocan caá. Páant ā jumat pah Diosdih jwĩ túi jepahihna yuhna, jwĩ weñat pínahdihjeh chãjna, caandih jwĩ túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwĩ yéej chãjat dih cádahat caá náahap. Chah wēp ñáoniboó ā túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios ā náah yacat pah jwĩ chãj cádahca bojat dée caá.

² Jesús dih jwĩ túi náhni jĩh. Caanjéh Diosdih túi jenah joinít wáohni jumna, jwiít dih túi jenah joyát túutnibut ā jumna caá. Pánihna, caandih jwĩ túi jenah joinít cádahcat pínah niijná, jwiít dih ā teo wáacna caá. Cruzboó wanna yuhna, ā ípdih át túi jenah joinít cádahcap wut jĩ. Cruzboó wunat tíic náah jumni ā jumuchah yuhna, ā íp ā

* **11:36** Jer 20.2; 37.15. * **11:36** 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6

* **11:37** 2Cr 24.21 * **11:37** Jer 26.23

jumapboó ã weñat pínahdih jéihna, tíccanjeh, cruzboó ãt wunap wut jĩ. Pánihna, buu chah maáh jumna, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã chúudna caá.*

³ Jesúsdiñ eníhcannit caandíh búdí yeejép ĩ chājachah yuhna, Dios ã náah yacat pah ãt cádahcap wut jĩ. Páant ã cádahcatjidih ñi túi náhninaá, yeebdíhbut yeejép ĩ chājachah yuhna, biíc yoobó cádahcat túut niijná.

⁴ Bitá yeebdíh tabit yeejép chājna yuhna, ĩt mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ĩt mao yohop wut jĩ. Páant yeejép ã yapatjidih náhninit, yeebdíh yeejép ĩ chājachah yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó.

⁵ Dios yeéb ã wehdih ã naáwátjidih ¿ñi quíib buúd niít? Yeejép ñi yapat pínahdih ã naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“ Wūuhá, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdíh bohéna caá wã chājap. Pánih bohénit, wã túut nuumát túutuchah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wã wutuchah, jġgahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶ Nihat wã oinit, “Meém wã wūuh caá”, niij ennitdih wāpĩ bohéna caá, ĩ yap yohcat pínah niijná. Pánihna, ĩ yap yohochah ennit,

queétdih wã peéh chājbična caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (*Job 5.17; Pr 3.11-12*)

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioíh namádih ñi cádahca bojoó. Páant ñi yapatjġh, Dios ã weh ñi jumuchah, yeebdíh bohéna caá ã chājap, chah ñi túi chājat pínah niijná. Det mána ĩ wehdih ĩ wutuchah, ĩ jepahcah, ĩpĩ peéh chājna caá, ĩ túut nuumát pínah niijná. Páant ĩ chājat pah, Diosbut jwiít ã weh jwĩ jepahcah, jwiítidih ã peéh chājbična caá.

⁸ Ñi túi chājcatdih ennit, yeebdíh ã naóhcah nihna, ã weh ñita nihcan tagaá. Páant ã naóhcah, mána wihcannit pah ñita jum tagaá. “Dios wã ĩp caá”, ñita jéih niijcán tagaá.

⁹ Jwĩ mána jwiítidih ded pah ĩ bohéatjidih ñi jenah joyoó. Queét jwiítidih ĩ peéh chājachah, queétdih jwĩpĩ jepahap jĩ. Pánih jepahnit, jwĩ ĩp Dios ã túut nuumát túutuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ājeéh jwĩ túi jumbična caá.

¹⁰ Wébít jwĩ jum jwuhuchah, jwĩ mána jwiítidih peéh chājnit, “Nin pah wã chājachah, wã wūuh ã túi jumbična caá”, ĩpĩ niij jenah joyóp wut jĩ. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chājna, jwiítidih teo wáacna caá ã chājap, caán túini ã jumat pah jwiítbut túinit jwĩ jumat pínah niijná.

* 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9

11 Dedé peéh chājatdih “Caán túina caá”, jwīpī niij jenah joicán caá. Búdí jwīpī jīgahna caá. Obohjeéhtih, jwīih jīgahna yuhna, túttimah caandih jwī jenah joyóchah, jwiitdih ā teo wáacna caá, yéej chājcanjeh, jwī túi jumat pínah niijná.*

12 Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdih ā bohéatdih jéihna, ni jīgah cádaahaá. Caandih चाह túi jenah joinít, úumcanjeh, ni túi weñéé.*

13 Pánih jumnit, Jesúih namádih bejnit, túinijeh ni chājaá. Páant yeejép ni yapachah yuhna, Jesúsdi cádahcanjeh, wēpnit panihnit ni jumbipna caá. Yeéb páant ni jumuchah ennit, bita Jesúihwā wēpcannit panihnitboobút caandih चाह ĩ túi jenah joibípna caá.

Dios ā wutatdih jepahcah, ā tobohat

14 Míic jūihcanjeh, niहत biíc diह ni túi jumúú. Pánih jumna, jwī Maáhdih túi jepahnit, ni yéej chājca bojoó. Det yéej chājcanjitjeh jwī Maáhdih ĩ enbipna caá.

15 ĩNi túi chāja chaáh! Dios yeebdih oinit ā teo wáacachah, ni túi jepahaá. Jepah cádahna, ni jwúub yéej chājat pínah ā tobohna caá. Caandih cádahna nihna, momatdih yeejép yílip ā jāwat panihni yeebjéh ñita míic yéeja tagaá. Jesúih namádih ni cádahachah

ennit, bita āihwābut biíc yoobó ĩta cádah tagaá.*

16 ĩNi weha mána nihcannitjīh yeejép ni chājca bojoó. Diosdih náahcannitbut ni jumca bojoó. Esaúboó ded pah ā jumatjidih ni túi náhninaá. Diosdih, ā wūhni pínahdihbut náahcanni āt jumup wut jī. Weép jeñé jumna, ā ĩp ā wunat túttimah ā ĩpīh bií déedih bíbohni pínah āt jumup wut yuh jī. Dios ā ĩpdih ā niijníjidihbut bíbohni pínah āt jumup wut yuh jī. Obohjeéhtih, biíc yeó jāap búdí nūgúp wūna, biíc láa ā jeémát jībjeħ ā bíbohāt déejidih oboh jumni pah jenah joinít, ā úudboodih āt wūhup wut jī. Pánih chājna, Dios ā wūhat pínahdih āt náahcap wut jī. Pánih náahcanni ā jumat pah yeebboó ni jumca bojoó.*

17 Ā úuddih āih pínahdih ā wūhat túttimah, Esaú ded pah ā yapatdih ni jéihna caá. Ā ĩp caandih ā wūhat pínahdih Esaú búdí āt náahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ā náahachah yuhna, weép jeñédih ā wūhat pínahdih ā úuddih wūh péanit, Esaúboodih ā ĩp āt wūhcap wut jī. Caandih ā jūí úúbúchah yuhna, túut nūumcánjeh, caandih āt wūhcap wut jī.*

18 Dios Moisésjidih ā wutat túutuchah, jwī déewā judíowā Dios ā jumni jeená ĩt jūibínap wut jī. Obohjeéhtih, caanná ĩ jūibíát pah yeebboó ni jūibícán

* 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32
* 12:17 Gn 27.30-40
Gn 25.29-34

* 12:12 Is 35.3 * 12:15 Dt 29.18 * 12:16

caá. Nin pah queétboó ìt yapap wut jĩ. Dios ã jumni jeé, Sinaí wut jumni jeená ì juibínachah, búdí iigát át jumup wut jĩ. Dupúát, baác méméat, búdí johlitbat át jumup wut jĩ.

19-20 Caanná juibínit, póojat nah, Dios ã wéheatbut búdí ã yáanachah ìt joyóp wut jĩ. Páant ã wéhenachah joiná, búdí úumnit, queét ìt joíhcap wut jĩ. Dios nin pah queétdih át niúj wutup wut jĩ: “Det nin jeedíh cháinitdih jeejĩh yoh mawat caá náahap. Nindih nuñáp ã chañuchah, caandíhbut jeejĩh ñi yoh mawaá”, át niújip wut jĩ. Páant ã niújichah joinít, tabit úum náah jumni wutat ã jumuchah, “Jwiútdih ma jwúub naóhca bojóó”, ìt niújip wut jĩ.*

21 Páant ã yapatdih ennit, nihat ì úumuchah, “Búdí úumnit, méména caá wã chãjap”, Moisés yuh buca át niújip wut jĩ.*

22 Páant Diosjeéh ìt jwíh jumup wut jĩ. Obohjeéhtih, yeébbodíh pánihcan caá. Dios biícđih jummat túut ni-ijná, Sión wut jumni jee pánihipna ñi juibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniíh, Jerusalén tútchi caá. Yeebbát dawá ángelwã biícđih wëi naáwát túut niujná, ì míc wáacapna ñi juibína caá.

23 Yeéb caán tútchidih moón pínah jumna, Dios weh jwíh juibínit biícđih ñi míc wáac juibína caá. Nihat ì wútnadidih

ã daácni núobut jeáboó ã jumna caá. Nihat cáacwãdih ñíoni ã jumupna ñi juibína caá. Bitá túi chájnitji Dioíhwãjĩh míc wáacnit yeebbát ñi jumna caá. Dios queétdih yéejat wihcannit átát chãjap wut jĩ.

24 Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ã wutatjidih jwúub túut nuumnít, “Jesúsboó wunna, áih meépdih ã yoh wãhuchah, yeebdíh wã túi abbipna caá”, Dios jwiútdih át niújip wut jĩ. Abelji áih meépdih ã yohochah enna, Dios caandíh maonidih át peéh chãjap wut jĩ.* Obohjeéhtih, Jesúsboó áih meépdih ã yoh wãhuchah enna, Dios jwiútdih át túi ubup wut jĩ. Pánihna, áih meép oboh jumni nihcan caá.

25 ñi túi chãja chaáh! Dios yeébdíh ã naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon jãtíh nin baácboó jumni Moisés Dios naáwátđih ã naóh yapanachah, caandíh ì joíhcatji jíib, Dios cáacwãdih át peéh chãjap wut jĩ. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiútdih ã naóh yapanachah jwí joíhchah, queétdih ã peéh chãjat chah, jwiútbodíh Dios ã peéh chãjbipna caá.*

26 Moisésji jum láa Dios ã wéhenachah, baác át méménap wut jĩ.* Obohjeéhtih, biíh ã naáwátđih naóh yapaniboó Dios túttimah ã niuját pínahdih nin pah át niúj daacáp tajĩ:

* 12:19-20 Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27 * 12:21 Dt 9.19
 * 12:24 Gn 4.10 * 12:25 Ex 20.22 * 12:26 Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8

“Nin baácdih, jeádihbut biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, Dios ā niijná caá, āt niúj daacáp tajī. *

27 “Biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, niijná, nihāt ā chājnjidih ā yohāt pínahdih naóhna āt chājap wut jī. Obohjeéhtih, Dios ā maáh jum̄pboó jéih yohca naáh jum̄na, páantjeh ā jum̄bipna caá.

28 Pánihna, ā maáh jum̄pna bejnit pínah jum̄na, caandíh ā yohcat pínahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwī niúj jīh. Páant niijnít, ā náahat pah caandíh búdí jwī wēi jīh.

29 Dios wēpni túini yoobát jum̄na, jwī tū cáwat pah, det caandíh jepahcannitdih ā yoh beedábipna caá.

13

Dios ā weñat pínahdih ded pah chājat

1 Bitā Jesúihwādih ñi míc oi cádahca bojoó.

2 Ñi jéihca naáhwādihbut ñi túi wēi jwāáá. Pánih wēi jwāáhna, biquína Jesúihwā, jéihcan yuhna, ángelwādih it wēi jwāááp wut jī.*

3 Nemat mūboó jum̄nitdih ñi jīgah en teo wáacá. Yeéb ijeéh jum̄na nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinít, queédihbut ñi túi chājaá. Bitā yeejép ī yapachah ennit, yeéb biíc yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queédihbut ñi túi teo wáacá.*

4 Ñi téihya chéwechah, ā túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi míc cádahca bojoó. Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó. Pánih yeejép chājnitdih Dios ā peéh chājbiipna caá.

5 Bií déedih tūbit ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios āt niijíp wut jī: “Yeebdíh cádahcanjeh, wā túi teo wáacbiipna caá”, āt niijíp wut jī.* Páant ā niiját dih jéihnit, ñi bíbohni bií déedihjeh wēinit, chah ñi jwūub bidca bojoó.

6 Pánihna, úmcanjeh, nin pah jwī niúj jenah joiná caá:

“Wā Maáh Dios weemdíh teo wáacni caá. Páant ā jum̄atdih jéihna, cāacwā weemdíh yeejép ī chājat pínahdih wā úmcan niít”, jwī niijná caá. (Sal 56.3-4,9-11; 118.6)

7 Yeebdíh waóhnit, Dios naáwát dih bohénitjidih, ī túi chāj cádahcatjidihbut ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Diosdih ī túi jenah joyát ji pahjeh mūntih, yeebbút biíc yoobó ñi túi jenah joyoó.

8 Jesucristo páantjeh biíc yoobó jum̄ni caá. Jon jātih ded pah ā jum̄atji pah būubut ā jum̄na caá. Túttimahbut biíc yoobó ā jum̄bipna caá.

9 Jesúih namádih cádahnit, biáboó bejcat túut niijná, dawá mácah ī bohéát dih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandíh ñi jeémpca bojoó”, biquína ī niúj bohéna caá. Páant ī niúj bohéát dih jwī

* 12:26 Hag 2.6

* 13:2 Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9

* 13:3 Mt 25.35-46

* 13:5 1Ti 6.6-10

* 13:5 Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13

jepahachah yuhna, Diosdih chah jwĩ tui jenah joyát pínahdih ã teo wáaccan niút. Obohjeéhtih, Diosboó jwiútdih oinit, ãpĩ teo wáacna caá, Jesúsdi chah jwĩ tui jenah joyát pínah niijná. Pániha, ã teo wáacatjĩh caandih tui jenah joinít ñi jumúú.

10 Jesús cruzboó ã wun wāhatjidihjeh jwĩ tui jenah joyóchah, jwĩ yéejatdih Dios ã yohna caá, ãjeéh jwĩ tui jumát pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewāboó nuñáp wādhĩ ĩ mao cáo wāhna yuhna, cāacwā ĩ yéejatdih ĩt jéih yoh beedácap wut jĩ.

11 Queét sacerdotewā ĩ maáta jópchi jumát pah nuñáp meépdih Dios ã jumni tólihboó ĩpĩ ub waad béjep wut jĩ, cāacwā ĩ yéej chājatdih Dios ã yohat pínah niijná. Páant ĩ chājat túttimah, ĩ maoniji nuñápdih cāacwā ĩ jumap yehboó ĩpĩ cáo yoh beedánap wut jĩ.*

12 Jesúsbat tútchi yehboó cruzboó wun wāhniit, áih meépdih át yohop wut jĩ, jwĩ yéejatdih ã yohochah, Dioíhwā jwĩ jumát pínah niijná.

13 Tútchi yehboó tíic náah jumni ã wunatdih enna, judíowā ĩ maáta caandih ĩt eníhcap wut jĩ. Pániha, cruzboó ã wun wāhatjidih jwĩ tui jenah joí jĩh. Páant jwĩ jumachah enna, cāacwā jwiútdihbat ĩ eníhcan niút.

14 Nin baácboó páantjeh jwĩ jumát pínah yoobát ã wihcan

caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwĩ yoób jumát pínah tútchidih páina caá jwĩ chājap.

15 Pániha, Jesús ã teo wáacatjĩh Diosdih jwĩ wēi naáwáchah, caandih mao cáo wāhat panihni ã jumna caá. Caandih jwĩ tui weñat dée caá.*

16 Ñijeéh jumnitdih tui chājnit, ñi teo wáacá. Páant ñi chājat pínahdih ñi tui náhninaá. Páni chājna, Diosdih cáo wāhat panihnidih wāhniit, caandih tui wēina caá ñi chājap. Páant ñi chājachah ennit, Dios ã tui wēibipna caá.

17 Yeebdih waóhniitdih tui jepahna, ĩ wutat pah wēinit ñi chājaá. Dios queétdih bohéat túutnit, yeebdih ã tui en dawát túutap tagaá, caandih ñi yap yohcat pínah niijná. Páni wutnit ĩ jumachah, yeebdih ded pah ĩ en dawátjidih Diosdih naáwát ã náahbipna caá. Pániha, queétdih ñi tui jepahachah ennit, ĩ tui wēibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepachah ennit, búdí ĩta jĩgah tagaá. Páni jepachan, ñita tui jumcan tagaá.

18 Jwiútdih ñi uúbh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwĩ tui jepahat pínah niijná. Yeó jáap jumát pah tui chājihna, “Yeejépdih chājna caá wā chājap”, jwĩ niij jenah joicán caá.

19 Weemdihbat búdí ñi uúbú, ñi pebhna waícanjeh Dios weemdih ã jwúub wahat pínah niijná.

* 13:11 Lv 16.27 * 13:15 Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2

Queétdih ã péé uúbát

²⁰ Jwĩ Maáh Jesús jwĩ yéejat júb wan wáhnit, áih meépdih át yohop wut jĩ. Páant ã chãjachah, “Ñi yéejatdih wã yohbipna caá, páantjeh wãjeéh ñi túi jumat pínah niijná”, Dios jwiít dih át niij naáwáp wut jĩ.* Páant niijní jwĩ Maáh Jesús dih át jwáub boanap wut jĩ. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih túi ubni, chah wēpni, ovejawādih en daoní panihni jumna, jwiít áih ovejawã panihnitdih ã túi en daoná caá.*

²¹ Dios caandih boaniji jumna, yeebdih ã túi teo wáaca naáh, ã weñat pínahdihjeh ñi chãjat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihatdih ã túi túut numú naáh, ã náahat pah jwĩ jumat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jumat pah búdí jwĩ wēi jĩh. Páant tií ã jumna nah.

Á péé túyat túutat

²² Wã déewã panihnitá, yeebdih nin wã daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjĩh yeebdih wã naóh bohéatdih íjcanjeh, ñi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdih weñaat túut niijná, páant wã daacáp be.

²³ Nindihbut yeebdih wã jéihyana caá: Jwĩ úd panihni Timoteo nemat muúboó jumnijidih ít bacanap wut be. Waícanjeh ninjĩh ã juyúchah, yeebdih enedih bejna, caandihbut wã namah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihat bita caanjĩh jumnit Jesúsíhwãbut í túya naáh. Nin Italia baácdih moón Jesúsíhwã yeebdih í túyat túutna caá.

²⁵ Weembút yeéb nihatdih wã túyat túutna caá. Dios yeebdih búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

* 13:20 Ex 24.8; He 10.29 * 13:20 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queétdih ã túyat túutat

1 Weém, Santiago,* jwĩ lip Dios, jwĩ Maáh Jesu-cristodihbut teo wāhni wā jumna caá. Yeéb wā déewā, doce jwĩ n̄owā ĩ j̄uimená poómpdih moón, Jesúhwa biíh baácnaboó jumnitdih* túyat túutnit, nin núodih wā daác wahna caá.

Dios jwúitdih ã jéihyaat

2 Wā déewāá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ñi túi wēi jengah joyoó.

3 Pánih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsdi h jengahnit jumna, chah túi jengah joinít, caandíh ñi cádahcan níit. Chah ñi túi jengah joyát pínahdih jéihnit, ñi weñeé.

4 Jesúsdi h cádahcan, túi jengah joinít jummat túut níijná, biíc yoobó túi chājnit ñi jumna.

5 “¿Ded pah wā chājbi?” níj jéihíhni Diosdi h ã wúbú naáh. Páant ã wúbúchah, Dios caandíh ã jéihyabipna caá. Caán ni hat caandíh wúbhntdih jéihcanjeh, búdí ãpĩ teo wáacna caá, ĩ jéihyat pínah níijná.*

6 Pánih wúbhna, Diosdi h túi jengah joinít, ã wúbú naáh. “Wā wúbúchah yuhna, Dios weemdíh ãta teo wáaccan tagaá”, níj jengah joiní ã jumca bojo naáh. Páant níj jengah joiníboó johlit dedboó ã johochah, búdí m̄j nolihat

ãpĩ túut n̄umát pah ã jumna caá. Páant níj jengah joiní, yeó jáap jummat pah biíc yoobó ãpĩ chājcan caá. Diosdi h túi jengah joiní nihcan caá.*

7-8 B̄u nindih jengah joiná yuhna, cheibit mácah ã jengah joibípna caá. Páant túi jengah joicán ã wúbúchah, jwĩ Maáh caandíh ã jengahcan níit.

9 Ded Jesúh oboh jumnijidih Diosboó maáh paníhni ã waadábipna caá. Páant ã chājat pínahdih jéihnit, ã weñe naáh.*

10 Ded Jesúh dawá bií dée bíbohndih bita ĩ dúuc wáyachah yuhna, ã weñe naáh. Cháa ã moopát pah tigaá caán bií dée ã b̄udáh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút ã weñe naáh.

11 Yeó aáb jūóhna, tubit ã chāhachah, cháa diib téh bejnit, ã yūugna caá. Páant ã yūuguchah, ã túi jíghat ã beedná caá. Pánihat pah búdí bií déedih wēinibut ãh bií dée biícdi h ã b̄udbípna caá.*

Yeejép chājat jengah joyát di h jengahcat

12 Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h cádahcanni túi wēini ã jum bípna caá. Páant ã cádahcatji jíib, páantjeh jeáboó Dios ájeéh jummat túutnit, caandíh ã túi chāj bípna caá. “Weemdíh túi oinidih wājeéh wā túi jummat túut bípna caá”, ã níj átji pah ã chāj bípna caá.

13 Yeejép chājat jengah joyát ã jūwúchah, “Dios caá weemdíh páant ã chājat

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * 1:1 1P 1.1 * 1:5 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17 * 1:6 Mt 7.7-11; Jn 16.23-24 * 1:9 Jer 9.24 * 1:11 Is 40.6-7

túutap”, ñi niŷ jenah joicá bojoó. Dios yeejép chājat jenah joicán, cāacwādihtbut páant ā jenah joyát túutcan caá.

14 Obohjeéhtih, cāacwājeh tubit yeejép ī ñinahat pah īpī jenah joiná caá.

15 Pánih jenah joinít, yeejép īpī chājna caá. Páant ī chājatji jīb Dios queétdih iiguípna ā bejat túutbipna caá.

16 Wā déewā, wā oinitá, “Dios weemdíh ā wutuchah, yeejép wā chājap jī”, ñi niŷ jenah joicá bojoó. Páant jenah joyát yoobópdiht nihcan caá.

17 Jwī íp Dios jeáboó jumni jwiít dih teo wáacat túut niijná, túnidihjeh bitadiht ā wūhat túutna caá. Caanjéh tigaá yeó, widh, cúiwādihtbut chājni. Pánihna, ī jíghat ā túut nūmúchah yuhna, Diosboó páantjeh biíc yoobó ā jumna caá.*

18 Ā náahat pah āih túini doonádih jwī jepahachah, ā weh jwī jummat pínah niijná, jwiít dih jáap cāac jumnit panihnit āt jummat túutjip taga. Pánih jumnit, nihāt ā chājnit cātíh jwiít dih ā túi ubuchah, ā jwíih túut nūmnít jwī jumna caá.*

Diosdih yoobópdiht jepahat

19 Wā déewā, wā oinitá, Dios naáwát dih ñi túi wēi joyoó. Pánih caandíh túi joinít, túi jenah joicánnit ī wéheat pah wéhecan, waícanjeh íjnit ñi jumca bojoó.

20 Det íjnit Dios ā náahat pah ī túi chājcan caá.

21 Nihat ñi yéej chājatdih, yeejép ñi en ñinahatdihbut ñi cādahaá. Pánih cādahnit, Dios naáwát dih ī bohénachah, túi wēi jepahnit ñi jumú. Páant ī bohéát dih ñi joyóchah, iiguípna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdíh ā túut nūm péabipna caá.

22 Ā naáwát dih joiná yuhna, jepahcan, ñi míic yeena caá. “Wā jepahcah, ā túimi nacaá”, niŷ jenah joiná, yeeatdih jenah joiná caá ñi chājap. Pánihna, ā naáwát dih túi joinít, ā bohéat pah ñi chājaá.

23 Ded caán naáwát dih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chājni ā jumna caá: Āih móotdih quenalihjīh ā míic enna caá.

24 Pánih míic en péa bejnit, ded pah ā jíghatdih waícanjeh ā quíib būdná caá.

25 Obohjeéhtih, biíhboó ā enatjidih ā quíib būdcát pah Dios naáwát dih joiná, túi náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, túi chājna, búdí ā wēibipna caá. Pánihna, caán bohéát dih jepah cādahcannidih wēi ennit, Dios ā túi teo wáacbipna caá.

26 Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdiht Diosdih ā wēican caá. “Diosdih wā túi wēina caá”, niŷ jenah joiná yuhna, yeeatdih ā jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih ā wēi naáwát dedé pínah nihcan caá.

* 1:17 Nm 23.19; Mal 3.6 * 1:18 1P 1.23

27 Dios jwī lip ā náahat pah caandih jwī weñat túut niijná, nin pah caá jwiitdih chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wannitdihbut yeejép ī yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ī chājat pah jwiitdih chājcat caá náahap.

2

Cāacwādih biíc yoobó túi chājat

1 Wā déewāá, jwī Maáh chah táini Jesucristodih jepahnit jumna, cāacwādih biíc yoobó túi chājat caá náahap.

2-3 Orojīh ī chājniji téihya yacat júduna, bádí jīb jumni yéguehdihbut duoní yeéb Jesúhwā ñi míc wáacapna ā waád juibínachah enna, caandih ñita wēi jwāáh tagaá. “Nin túyapboó ma chūúú”, ñita niij tágaá. Páant niijná yuhna, caanna yeejép yégueh duoní moh yéejni ā waád juibínachah enna, caánboodih ñita wēi jwāáhcan tagaá. “Con buwáboó ma ñuhúú. Baácdihjeh ma chūúú”, caandih ñita niij tágaá.

4 Pánih chājna, cāacwādih yeejép jenah joinít, túi jígohnitdihjeh ñita wēi en tagaá. Obohjeéhtih moh yéejnitdih ñita wēi encan tagaá. Páant niij jenah joyát ā túican caá.

5 Wā déewā, wā oinitá, weemdih ñi joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jenah joinít, ā maáh jumapboó jumnit pínah niijná, Dios

āt ñiwip wat jī. “Wājeéh páantjeh ñi jumnipna caá”, Dios caandih oinitdih át niijp wat jī.

6 Obohjeéhtih, queétdih ā ñiwichah yuhna, yeéboó queétdih ñipī túicana caá. Pánih queétdih túicanit, dawá bií dée bíbohnitdihjeh ñi wēi enna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bií dée bíbohnitboó yeebdih yeejép ipī chājna caá. Queétjeh yeebdih naóh yacat túut niijná, cāacwādih peéh chājat túutnit pebhna ipī teo wái bejna caá.

7 Queétjeh Cristodih yeejép ipī wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiit Cristoíhwā caá”, niijnít jumna yuhna, caandih yeejép wéhenitboodih ñi wēi enna caá. Páant ñi chājat ā túican caá.

8 Dios naáwátdih daácniboó nin chah wēpni watatdih ā daacátjidih ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadihbut biíc yoobó ma oyoó”, át niij daacáp tajī.* Caán watatdih jepahna, ñi túi chājna caá.

9 Obohjeéhtih, maáta panihnitdih túi wēi enna yuhna, moh yéejnitboodih enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chājna caá ñi chājap. Pánih chājna, Dios ā watatdih ñi yap yohna caá.

10 Ded Dios ā watatdih jepahna yuhna, biíc watatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ā yap yohna caá. Páant ā yap yohochah, caandih peéh chājat ā

* 2:8 Lv 19.18

jumbipna caá.

11 “Ñi weha mána nihcannitjĩh yeejép ñi chãjca bojoó”, Diosjeh át niij wutap wut jĩ.* Caanjéh mantih, “Cãacwãdih mao yohca bojoó”, át niijíp wut jĩ.* Pánihna, det ì weha mána nihcannitjĩh yeejép chãjcan yuhna, cãacdi h mao yohna, Dios ã wutatdih yap yohnit ì jumna caá.

12 Cristo jwiitdih búdí oina, jwĩ túi jumat pínah niijná, bitadi h ã oyat túutna caá. Páant ã wutatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut ñíonit, ded pah ì chãjatji jíibdi h ã naóhbipna caá. Páant ã jumuchah, ã wutat pah jwĩ túi chãjat dée caá. Á náahat pahbut jwĩ wéhe jíih.

13 Bitadi h jwĩ jĩgah enca h, Dios cãacwãdih ã ñío láa jwiitdihbut jĩgah encanjeh, ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih, bitadi h jwĩ jĩgah enechah, jwiitdihbut jĩgah ennit, ã peéh chãjcan niit.

Jesúsdih túi jenah joinít, bitadi h teo wáacat

14 Wã déewãá, nindih ñi túi joyoó: “Weém Cristodih wã túi jenah joiná caá”, ded niijná yuhna, bitadi h ã túi teo wáaccah, ã niijátji dedé pínah nihcan caá. Páant ã niijíchah yuhna, Dios caandí h ã túi ubcan niit.

15-16 Ded Jesúh, Jesúh wili ì jeémát pínah wihca h ennit, yeejép yéguéhdi h jeh ì dawúchah ennit, jwiit Jesúhwã queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Túini

yéguéh duonít, túini jeémát di h jeémpnit, ñi túi jumúú”, niijná yuhna, ì náahat di h ñi wãhca h, ñi niiját dedé pínah nihcan caá.

17 Pánihna, “Cristodih wã túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ñi túi chãjca h, Cristodih ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

18 Ñijeéh jumni nin wã bohéat di h joíhcan ni nin pah áta niij tágaá: “Weém wãpĩ túi chãjna caá. Meémboó bitadi h teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wã túi jenah joiná caá’, mapĩ niijná caá. Jwiit chénat pahdi h Dios ã túi ubbipna caá”, áta niij tágaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joiníboó bitadi h ã túi chãjachah, caandí h túi jenah joiní ã jumat di h cãacwã ì jéihbipna caá.

19 “Dios bíicjeh caá”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyóchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joiná yuhna, Dios di h ñi jepahca h, caandí h ñi jéihyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwãbut ñi jenah joyát pahjeh mun tígáá ì jenah joyóp. Pánih jenah joinít, Dios bíicjeh ã jumat di h jéihna, ã wēpat di h umnit, queétdi h ì méména caá.

20 “Cristodih túi jenah joiní wã jumna caá”, ded niij jenah joiná yuhna, bitadi h teo wáaccan, yoo bópdih ã túi jenah joicán caá. Pánihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadi h teo wáaccanniboó

* 2:11 Ex 20.14; Dt 5.18

* 2:11 Ex 20.13; Dt 5.17

yoobópdiḥ ã jepahcan caá.

21 Caán yoobópdiḥ ã jumatdiḥ ñi jéihyat pínah niijná, jwī n̄o Abraham ded pah ã chājatjidiḥ wā naóhbipna caá. Caán ã wūúh Isaac wūt jumniḍiḥ Diosdiḥ át mao cáo wāhíhip wut yuh jī. Pániḥna, jee dáhnajīḥ ã cáag aabáni poómpjih ã cáagni tūujih caandíḥ át chéo cáagap wut jī. Pániḥ chéo cáagna, Dios ã niijátji pahjeh caandíḥ wēinit, ã wūúhdiḥ mawat túut átih chājap wut yuh jī. Páant ã jepahachah ennit, “Yoobópdiḥ túini caá”, Dios caandíḥ át niij enep wut jī.*

22 Páant ã niijátjidiḥ náhninit, nindiḥ ñi jenah joyoó: Abraham Diosdiḥ túi jenah joini jumna, ã wutatdiḥ át jepahap wut jī. Pániḥ jepahna, Diosdiḥ ã túi jenah joyátidiḥ át júutap wut jī.

23 Dios naáwátidiḥ naóh yapani ã niij daacátji pahjeh át yapap wut jī. “Abraham Diosdiḥ túi jenah joinít, át jepahap wut jī. Páant ã jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandíḥ át niij enep wut jī”, át niij daacáp tajī.* Páant ã niij enatdiḥ jéihna, “Abraham Dios ã chéen caá”, cāacwā caandíḥ ít niijíp wut jī.*

24 Pániḥna, ded pah Abraham ã yapatjidiḥ jenah joinít, nindiḥ ñi jéihbipna caá: “Diosdiḥ wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, caandíḥ ã jepahcah enna, “Caán túini caá”, Dios caandíḥ

ã niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdiḥ túi jenah joinít, ã túi chājatdiḥ enna, “Caán túini caá”, caánboodíḥ Dios ã niij enna caá.

25 Páant tigaá Rahab wūt jumniḥ deoh nah jumniḥjidiḥbut “Caánt túiniḥ caá”, Dios át niij enep wut jī. Josué ã wah bojnitji miíḥ tútchina ī juibínachah, queétdiḥ jwāáhnit, “Wīih muúboó ñi ōo jwuháp”, mit niijíp wut jī. Cheibit Josuéwā ī jumapna queét ī jwúub bejehcah, biíḥ namáboó mit júutap wut jī, “Queétdiḥ eníhcannit maoná”, niijná. Páant queétdiḥ mi teo wáacatdiḥ enna, “Caánt túiniḥ caá”, Dios át niij enep wut jī.*

26 Jwīih bácahdiḥ caolih ã wihcah, jwīta báadhcan tagaá. Pániḥna, caolih ã wihcah, jwīih bácahboó dedé pínah áta nihcan tagaá. Pániḥat pah “Diosdiḥ wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, bitadiḥ teo wáaccan, yoobópdiḥ caandíḥ jwī túi jenah joicán caá. Pániḥna, jwī teo wáaccan, caandíḥ jwī túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihcanni bácah pah ã jumna caá.

3

Ded pah caá jwī wéheat

1 Wā déewāá, ded Dios naáwátidiḥ cāacwādiḥ bohéna, caán ã bohéatdiḥ caanjéḥbut ã túi jepaha naáh. Pániḥ bohéna yuhna, ã túi chājcatdiḥ enna, caánboodíḥ Dios chah ã péeh

* 2:21 Gn 22.1-4

* 2:23 Gn 15.6

* 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8

* 2:25 Jos 2.1-21

chãjat pínahdih ñi jéihna caá. Pánihna, ñijeéh jumnit Dios ã ñíonitjeh ì bohéna naáh.

2 Dawá láa nihát jwiít cãacwã yeejép jwĩpĩ chãjna caá. Ded yeejép niijíhat ã jũwúchah yuhna, niijcán, túi yoobópdi h jumna, yeejép chãjihatdihbut ãta jéih yap yoh tagaá.

3 Nin pah ã jumna caá: Caballoíh jacdih ítah naabít di h yacnit, ãih yapatnaboó tǒpnadi h jwĩpĩ chéona caá. Caandíh púuh laáb chũndnit, caan tǒpnadi h wáinit, ded jwĩ bejhipboó caballodih jwĩ jéih bejat túttna caá. Bainí naabít ã jumuchah yuhna, caandíh jwĩ wáyachah, caballo jwiít di h ã túi jepahna caá.

4 Nin pahbut ã jumna caá: Búdí jãáj chóo ã jumuchah yuhna, caán chóodih íoh tewat naáboó bainíjeh ã jumna caá. Pánihna, búdí johlit ã ub joh bojochah yuhna, caandíh íoh teoniboó caán bainí naajíhjah ded ã bejhipboó ã jéih íoh teo bejna caá.

5 Pánihat pah tigaá jwĩh nuúc bainí ã jumuchah yuhna, caanjíh niijná, bitadi h búdí jwĩ yéejana caá. Nin pahbut ã jumna caá: Bainí tũ cúut jumna yuhna, iig ñáhna, dawá máa nahnadi h ã iigná caá. Pánihat pah jwĩh nuúcjĩh niijná, búdí yeejép jwĩ jéih chãjna caá.

6 Pánihna, jwĩh nuúc tũ cúut panihni ã jumna caá. Jwĩh nuúcjĩh niijná, jwĩ jéih míc yéejana caá. Tũ cúut búdí

ã iigát pah yeejép pohba jwĩ chãjna caá. Pánih yeejép niijná, nemépwã ì wutat pah jwĩ chãjna caá.*

7 Nihat jiadih moón nuñúpwã, jiijnít, maiwã, dóbohã, queejwãdihbut cãacwã ít wutap wut jí.

8 Obohjeéhtih, jwĩh nuúcjĩh yeejép niijná, jwĩ jéih cádahat túttna caá. Maiboó cãacdi h chãácna, ã yéjaat pah jwiítbut jwĩh nuúcjĩh yeejép niijná, bitadi h búdí jwĩ yéejana caá.

9 Jwĩh nuúcjĩh Diosdi h wéi naóhna yuhna, caán ã jumat pah jwiít cãacwãdih ã chãjnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadi h jwĩ niijná caá.*

10 Pánihna, caan jácmantjeh wéi naáwát, yeejép niijátbut ã bacna caá. Wã déewãá, páant jwĩ niijíchah, ã táican caá.

11 Biíc meo waócáhmantjeh táini mah, núumni mah biíc di h ãpĩ nooj báccan caá.

12 Wã déewãá, higuera nah olivo tíbnadi h ãpĩ quehcan caá. Iguíh nahboó higeradi h ãpĩ quehcan caá. Meo waócáhmant núumni mah ã nooj bácachah, táini mah ã nooj báccan níit. Pánihat pah jwiít di h táini naáwát, yeejép niiját di hbut niijcát caá náahap.*

Túijengah joyát

13 ¿Ñijeéh jumnit biquína túi jenah joinít ì jum níit? Pánih jumíhna, “Bitá chah wã jéihna caá”, ì níij jenah joicá bojo naáh. Páant níij jenah joicánjah, táinijah jumnit, ì tái

* 3:6 Pr 16.27 * 3:9 Gn 1.26 * 3:12 Pr 18.21

chāja naáh. Páant ĩ chājachah enna, “Queétboó túi jenah joinít yoobát ĩ jumna caá”, ñi niij jéihbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, det bií déedih búdei en ñinahna, ĩ weñat pínahdihjeh jenah joiná yuhna, “Weémboó túi jéihni wā jumna caá”, ĩ niijcá bojo naáh. Páant niijnít, tūbit yeenit ĩ jumna caá.

¹⁵ Páant jenah joinít, Diosdih náahcannit ĩ jenah joyát pah, jenah joiná caá ĩ chājap. Páant Dios queétdih ā jenah joyát túutcan caá. Nemépwā caá páant ĩ jenah joyát túutap.

¹⁶ Bitadih jepchá tūbnit, queétdih teo wáaquihcan, búdei míc jūihñatbut ā jumna caá. Pánih míc jūihnit jumna, búdei yeejépdihbut ĩ chājna caá.

¹⁷ Obohjeéhtih, caandih jéihnitdih Dios ā túi jenah joyát túutna caá. Páant ā jenah joyát túutuchah, ĩpī túi chājna caá. Pánih túi chājna, míc jūihcan, bitadih yap yohcan, ĩjeéh túi biícđih jumnit, queét nihatdih biíc yoobó oinit, bitadih ĩ jġgah en teo wáacna caá. Pánih chājna, yeecanjeh, ĩpī túi jumna caá.*

¹⁸ Pánih míc jūihcan, “Túinijeh ñi jumú”, bitadihbut ĩpī niij naóhna caá.

4

Nin baáđđih bóodih bidcat

¹ ¿Dépanih tigaá míc jūihnit, ñi míc mao? Túi chājihna yuhna, yeejép ñi jenah joyát

pah chājna, ñi míc maona caá.

² “Caandih búdei wā náahna caá”, niij en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandih bíbohndih jūihnit, míc maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodih úbhcan, ñi náahatdih ñi bíbohcan caá.

³ Úbhna yuhna, ñi weñat pínahdihjeh ĩpī úbhna caá. Páant ñi úbhchah, Dios yeebdih ā jepahcan caá.

⁴ Diosdih jéihcannit ĩ náahat pah yeebbút náahna, Diosdih eníhcannit ñi jumna caá. ¿Caandih ñi jéihcan niit? Pánihna, queét ded pah ĩ chājatdih wēi enna, biíc yoobó chājnit, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.*

⁵ Dios naáwátđih daácniji nin pah át niij daacáp tajġ: “Dios jwġjeéh ā jumat túutni Túini Espġritu jwiitdih búdei oinit, jwġ yéej chājġhichah, tūbit ā jġgahna caá”, át niij daacáp tajġ. Páant ā niij daacátđi oboh jumni nihcan, yoobópđih tigaá ā jumap.*

⁶ Pánih oina, Dios jwiitdih búdei ā teo wáacna caá, caandih jwġ túi jepahat pínah niijná. Nindihbut Dios naáwátđih biih daácnġ át niij daacáp tajġ: “ ‘Weém báchah bitadih chah wā jéihna caá’, niijníđih Dios ā eníhcan caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niijníboodih Dios búdei oinit, ā teo wáacna caá’, át niij daacáp tajġ.*

* 3:17 Pr 1.1-9.18; Stg 1.5 * 4:4 Is 1.21; Jer 3.6-10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * 4:5

Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2 * 4:6 Pr 3.34; 1P 5.5

7 Pánihna, Diosdih táí jepahnit ñi jamúú. Caandíh jepahnit, nemép ã yéej chājat tútuchah yuhna, caánboodíh ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohatdih enna, ã jweibípna caá.

8 Diosdih bádí bidnit, ājeéh táí bícdih ñi jamúú. Páant ñi jamuchah, caanbút ñijeéh jamnit, yeebdíh bádí ã teo wáacbpna caá. Yéej chājíhatdih jenah joí cádahnit, ñi jwáub chājca bojoó. Pánih cádahnit, táiniboodíhjenah jenah joinít, ñi táí chājaá.

9 Ñi yéej chājatdih bádí jġahnit, ñi jamúú. Yeejép ñi wēi chājatjdih cádahnit, caandíh tícnit ñi jamúú.

10 “Yéej chājni, oboh jamni wā jamna caá”, Diosdih ñi ni-ijí. Páant ñi niijíchah, caánboó ñi yéejatdih yohnit, nin baácboó ñi jam jwahuchah, ã táí teo wáacbpna caá. Túttimah, ã pebhna ñi jwibínachah, yeebdíh maáta ã waadábipna caá.*

Bitá Jesúsíhwādh yeejép ni-iját

11 Wā déewāá, yeejép doonádih yeéb mícjeh ñi niijcá bojoó. “Caán táicanni caá”, niijná, “Caandíh peéh chājat caá náahap”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, “Jwí míc oyat pínahdih Cristo ã wátat ã táican caá”, ñi niijná caá. Páant niijná, caandíh jepahcan, “Túí chājat pínahdih weemjéh caá wā jéih níwip”, niijná caá ñi chājap. Páant

niijnít, yeebjéh míc wutna caá ñi chājap.

12 Obohjeéhtih, Diosjeh cāacwādh wutni, queétdih ñíoni ã jamna caá. Cāacwā iiguípna bejnit déejidih caanjéh ã jéih táí ubna caá. Caanjéh queétdih iiguípna ã jéih bejat tútuna caá. Pánihna, “Caán yeejép caá”, jwiítboó cāacwādh jwí jéih niijcán caá.

Cheibit ded pah ã yapat pínahdih jwí jéihcat

13 Búu, nindihbut ñi táí joyoó: Nin pah biquína ñi níj jenah joiná yuh caá: “Búu, cheibit biíh tútchina jibidih wā bejbipna caá. Caanná jwibínit, bíc jópchi jam, bíí déedih jíib chājnit, bádí dinerodih wā bíbohbpna caá”, ñi níj jenah joiná yuh caá.

14 Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. Túu jeí maátcanjeh jamnit, bíícmantjeh ã buudáh bejna caá. Pánihat pah jwiítbut maátcanjeh jam jwuhnit, jwí buudbípna caá.*

15 Obohjeéhtih, “Dios ã náahachah, páantjeh báadh jwuhnit, nin pah wā chājbpna caá”, níj jenah joyát caá náahap.

16 Pánihna, “Weemjéh táí jéihni jamna, nin pah wā chājbpna caá”, ñi níj jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi táí jenah joicán caá.

17 Ded ã táí chājat pínahdih jéihna yuhna, caandíh chājcan, ã yéej chājna caá.

5

Dawá bií dée bíbohndih ā wēp naáwát

1 Yeéb dawá bií dée bíbohndihboó weemdih ñi túi joyoó. Buh nihat ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, túttimah búdí moh yéejnit ñi jum̄bipna caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, búdí ñi ñaác juñuá.

2 Ñíih bií dée ā moóp beedáh bejbipna caá. Ñíih yéguehdih jóóh macwā ī jeemp beedábipna caá.

3 Búdí oro, platadihbut ñi ámohochah yuhna, moópni jum̄na, dedé pínah nihcan niít. Yeéb dinerodih oinit, búdí ñi ámohochah, Dios ā enna caá. Páant ā enechah, dinerodih yeéb ñi oyatji jíib, péeni yeó jáapdih yeejép ñi yapbipna caá. Iguípboó jum̄nit, búdí ñi moh yéejbipna caá.*

4 Yeebdíh teo wāhndih yeenit, ī tewat jíibdih yoobópdiñ ñi jíib chājcap be. Pánih jíib chājcan, ñih dinerodih páantjeh ma bíbohochah, Dios ā enna caá. Yeebdíh teo wāhndihboó ī tewat jíibdih náahna, búdí ī ñaácna caá. Páant ī ñaácachah, jwī Maáh Dios queétdih ā joiná caá.*

5 Nin baácboó jum̄ jwuhnit, dawá bií déedih ñi bíbohochah, dedé yeebdíh ā judhcan caá. Pánih jum̄nit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipí chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ā peéh chājat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiít cāacwā

jwíih momo jiwiwādh bádí jeemát jwípí wāhna caá, búdí ī débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehnit ī jum̄chah ennit, queétdih jeemát túut niijná, jwípí maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwiwā ī wēi jeempna yuhna, queétdih jwī mao jeemát pínahdih ī jéihcan caá. Yeébboó queét wēi jeempnit jiwiwā panihnit caá ñi jum̄p.

6 Nin pahbut ñipí chājna caá: Túi chājnit yeebdíh ī yap yohcah yuhna, nemat muáboó nemat túutnit, queétdih ñipí mawat túutna caá. Páant ñi chājat jíibbut Dios yeebdíh búdí ā peéh chājbipna caá.

Cristo ā jwáub dei jūwát pínahdih túi páñat

7 Wā déewāá, jwī Maáh nin baácboó ā jwáub dei jūwát pínahdih ñi túi páñaá. Wápchi mínah “Wā momndih mah ā jūwá naáh, túi chíhñit, ā túi quehat pínah niijná”, niijnít, ā túi páina caá. Páant ā páñat pah muntih, yeebbát ñi túi páñaá.

8 Jwī Maáh ā jwáub dei jūwát pínah bahñijeh ā judhdathdih jéihnit, yeejép yapna yuhna, túi páñit, caandíh ñi jenah joí cádahca bojoó.

9 Wā déewāá, yeéb mícjeh yeejép ñi míc niijcá bojoó, Dios yeebdíh ā peéh chājcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Ā peéh chājat pínah yeó jáap bahñijeh ā judhna caá.

10 Wā déewāá, Dios naáwátdih naóh yapanitjiboó búdí yeejép yapna yuhna, Dios queétdih ā naáwát tútatdih īt naóh cádahcap wut jī. Pánihna, queét ī cádahcat pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó Jesús ā jwúub dei jūúwát pínahdih ñi pāi cádahca bojoó.

11 “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wēinit ī jumna caá”, jwī niij jengah joyátdih ñi túi jéihna caá. Jon jātih bóo Job wūt jumniíh doonádih ñit joiijí tagaá.* Caán búdí yeejép yapna yuhna, Diosdih āt túi jengah jói cádahcap wut jī. Pánih yeejép ā yapat túttimah, Dios jwī Maáh túi jīgah enni jumna,* caandih búdí āt teo wáacap wut jī.

12 Wā déewāá, ded pah ñi wéheat pínahdih jengah joinít, nindih chah ñi túi náhninaá: Cáacwā ī naáwátdih bita ī túi joyát pínahdih náhna, nin pah īpī niijná caá: “Jeá túini ā jumuchah, yoobópdih caá wā niijíp”, īpī niijná caá. Páant ī niiját pah, yeéb ñi niijcá bojoó. Bitadih naóhna, túi yoobópdihjeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdih ā peéh chāj bipna caá.*

Uúbát

13 Ñijeéh jumni yeejép yapna, Diosdih ā uúbú naáh. Biíh wēini jumna, Diosdih ā wēi ewe naáh.

14 Biíh wunni jumna, Jesúh wā ī maátadih ā bid bojo

naáh, yijíh ñáinit, jwī Maáh Jesús ā wēpatjīh caandih ī uúbát pínah niijná.*

15 Pánih teo jāha uúbhñit, “Jwī uúbát pah Dios ā chāj bipna caá”, ī niij jengah joyóchah, wunnidih Dios ā boobipna caá. Ā yéej chājatji jīb wunni ā jumuchah, ī uúbúchah, ā yéej chājatjidihbut Dios ā yohbipna caá.

16 Pánihna, yeéb ñi yéej chājatdih ñi míic naáwá. Pánih míic naóhñit, yeéb míicjeh Diosdih ñi uúbú, dedé wunat ā jumuchah, caandih ā booaat pínah niijná. Túi chājñit ñi uúbúchah, Dios ā túi jepahbipna caá. Páant ñi uúbát oboh jumni nihcan, wēpni ā jumna caá.

17 Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jwiit pah āt jumap wut jī. “Mah ā buugcá bojo naáh”, Diosdih ā niij uúbúchah, biíc peihcanni jópchi biíh jópchi tac yoób mah āt buugcáp wut jī.*

18 Túttimah, ā jwúub uúbúchah, mah āt jwúub buugúp wut jī. Baácdih mah ā jwúub buugúchah, momni chíhñit, āt jwúub quehep wut jī, páant muntih. Pánihna, Diosdih jwī uúbát oboh jumni nihcan caá.*

Yéej chājñi ā túut nuumát

19-20 Wā déewāá, ñijeéh jumni Dios naáwátdih ā cádahachah ennit, caandih jwúub túut nuumát tútat caá náahap. Pánih jwúub túut

* 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12 Mt 5.34-37 * 5:14 Mr 6.13; Lc 10.34 * 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25 * 5:18 1R 18.42-45

nuumát túutnit, caandíh ñi
túi teo wáacna caá. Páant
ñi teo wáacachah, ã jwúub
túut nuumúchah, búdí ã yéej
chājachah yuhna, Diosboó ã
yéejatdih yohnit, caán iiguípna
bejni déejidih ã túi ʉbbipna
caá.* Caandíh túi náhninit, ñi
túi míic teo wáacá.

Páant bóojeh tigaá wã
naáwát.

Santiago

* 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ãih doonádih naáwát túatni jumna, yeéb Jesúihwã bíih baácna jwei peétnitdih wã daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jwei béjnitji ñi jumna caá.*

² Jon játih ãihwã ñi jummat pínah niijná, jwĩ íip Dios ã náahat pahjeh yeebdíh át ñíoip taga. Páant ã ñíonit ñi jumachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh túiniboodíh túut nuumná caá ñi chãjap. Jesucristodih ñi túi jepahat pínah, ãih meépjĩh ñi yéejatdih chocnit pah ñi jummat pínahbut niijná, Dios yeebdíh át ñíoip taga. Dios búdí oinit, yeebdíh ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Túi wēi pāinit jwĩ jummat

³ Jwĩ Maáh Jesucristo íipdih búdí jwĩ wēi naóh jĩh. Caanjéh tigaá jwiítidih jĩgah en teo wáacnit, Jesucristo wunnijidih át jwũub boonanap tajĩ, jáap cãac jumnit paníhnit jwĩ jummat pínah niijná. Pánih jumnit, jwĩih bácah ã wunuchah yuhna, jwĩih caolih Diosjeéh ã pehbboó páantjeh ã jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwĩ wēi pãina caá.*

⁴ Caán túyapboó jumna, jwĩ jwũub wuncan niít, búca. Dios túini yoobát ã jummatdih ennit, caandíh bainí jwĩ wēican niít. Caanná jwĩ jwĩbínachah, túini ã wũhat pínahdih ã bíboh pãina caá.

⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiítidih ã túut nuúm péabipna caá. Páant ã túut nuúm péaat túut niijná, caandíh jwĩ túi jenah joyóchah, ã wēpatjĩh iiguípna jwĩ bejat déejidih ã túi wapna caá.

⁶ Páant ã wapadidih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ñi túi wēina caá.

⁷ Oro yoobát ã jummatdih jéihíhna, cãacwã caandíh í puúb enna caá. Obohjeéhtih, oro búdí jíib jumna yuhna, ã buudbípna caá. Jesúsdi h jwĩ túi jenah joyátboó oro ã jíib jummat chah ã jíib jumna caá. Yoobópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandíh jwĩ cádahcan niít. Jwĩ túi jenah jói cádahcah, Jesucristo jwũub dei jũóhnit, búdí wēina, “Ma túi chãjna beé”, jwiítidih ã niijbípna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ã jum jwũuchah, yeéb caandíh encannitji yuhna, ñi oina caá. Buubut caandíh encan yuhna, túi jenah joinít, bainí ñi wēican caá.*

⁹ Pánih túi jenah joinít ñi jumachah, iiguípna ñi bejat déejidih Dios yeebdíh ã túi ubna caá.

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29

10 Dios cãacwãdih oinit, ĩ yéejat jíib iiguípna bejat déedih ã túi ubat pínahdih jon jãtíh Dios naáwãtdih naóh yapanitji ĩt daacáp wut yah jĩ. Pãnih daácna yahna, queétjeh caandíh ĩt beh joicáp wut jĩ. Pãnih beh joicán, búdí jéihíhna, queétjeh ĩt míic úbh joyóp wut jĩ.

11 Cristo yeejép ã yapat pínah, boo pud jüóhñit, ã maáh waadát pínahdihbut Túini Espíritu queétdih át jéihyanap wut jĩ. Páant ã jéihyanachah, “¿Débólíh tigaá Cristo ã jüóhbi? ¿Páant ã jüúwúchah, ded panihat tigaá ã jumbi? ¿Ded pah tigaá caandíh jwĩ beh enbi?” ĩpĩ níj míic úbh joyóp wut jĩ.

12 Pãnihna, Túini Espíritu queétdih naóhna, ĩh pínah nihcan, bũ láa moóníh pínah ã jummatdih át jéihyanap wut jĩ. Páant ĩ joiníji túini doonádíhjuh Túini Espíritu ã wēpatjĩh yeebdíh bita ĩt naáwáp wut jĩ. Caán doonádíh Dioíh ángelwãbut búdí ĩ jéihíhna caá.

Ded pah jwiít Jesúíhwã jwĩ jummat

13 Dios jwiítdih nihat ã túi chãjatdih náhninit, túi jenah joinít ñi jumúú. Yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo ã jwúub dei jüóhñit, jwiítdih ájeéh ã ub bejat pínahdih ñi túi wēi páñaá.

14 Jesúíh doonádíh joi jwúhcan, ñi náahat pahjeh ñit chãjap taga. Obohjeéhtih, bũ caandíh jéihna, ñi jwíih

jumatji pah ñi chãjca bojoó. Dios weh jumna, caandíh túi jepahnit ñi jumúú.

15 Pãnih jumna, yeebdíh ñíoni Dios túini yoobát ã jummat pah, yeebbút ñi túi chãjaá.

16 Jon jãtíh Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wã jummat pah, yeebbút yéejat wihcannit ñi jumúú”, Dios ã niijná caá, át níj daacáp tajĩ.*

17 Diosdih úbhna, “Paá”, ñi niijní, nihat cãacwã ded pah ĩ chãjatdih ã enna caá. Páant ã enatdih jéihñit, nin baácboó táoh jibnit dée ñi jum jwúhachah, tíic jenah joinít, ã peéh chãjatdih úmna, yéej chãjcat caá náahap.

18 Ñi nuowã ĩ wutatji dedé pínah nihcan caá. Queét ĩ wutatdih jepahnit ñi jumúchah, Cristo ñi yéejat jíib bũdáát paníhñidih át jíib chãjap taga. Pãnih jíib chãjna, platajĩh, orojĩh yeebdíh át jíib chãjcan tagaá. Plata, orobut ã bũdáah bejbipna caá.

19 Obohjeéhtih, Cristoboó túini yoobát oveja wúuh paníhni jumna, wun wúhñit áih meépjĩh ñi yéejat jíib bũdááttdih át jíib chãjap taga. Caandíh ñi túi jéihna caá.

20 Nin baácđih ã chãjat pínah jãtíh, Diosboó Cristo ded pah ã yapat pínahdih átát jenah joyóp wut jĩ. Páant ã jenah joiníji Cristodih ã wahachah, yeebdíh teo wáacat túut niijná, bũ ĩt cãac jumup tajĩ.

* 1:16 Lv 11.44-45; 19.2

21 Pánihna, Cristo ã teo wáacatjĩh Diosdih jepahnit ñi jamna caá. Cristo wannijidih jwúub boonanit, ã pebhboó ub púuh laab béjnit, ãjeéh bíicdih wutni pínah Dios maáh ãt waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih táí jenah joinít, jwúub boonanit, ã pebhna yeebdíhbut ã ub bejat pínahdih ñi jéihna caá. Caandíh jéihnit, ñi wēi pãina caá.

22 Jesucristoĩh túini doonádih jepahnit, yéej chãjatdih ñit cádahjip taga. Pánih cádahnit, bíic weh pah Jesúhwãdih ñi táí míic oina caá. Pánihna, “Meemdíh wã oina caá”, niijnít, queétdih ñi táí teo wáacá.

23 Yeéb jáap cãac jamnit panihnit Dios weh ñi jamna caá. Jwĩ mána ĩ cãac jumat túttimah, ĩpĩ wunna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwĩ jamuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jamna, caandíh jepahnitdih ã táí túut nuumná caá. Caan naáwát páantjeh ã jumbipna caá.*

24 Jon jãtĩh Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Yílíp ã diib téh wunat pah muntih, cãacwãbut ĩpĩ wunna caá. Ded cháa, túini jamna yuhna, maátcanjeh jam jwuhnit, ã yúug jéenna caá. Caan pánihni cãacwã wēpnit jamna yuhna, maátcanjeh jam jwuhnit, ĩpĩ wunna caá.

25 Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ã buudcán niit”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 40.6-8) Caanjéh tigaá yeebdíh ĩ naóhniji túini dooná.

2

1 Pánihna, buu Dios weh jamnit, nihat ñi yéej chãjatdih ñi cádah beedánaá. Ñi yeeatdih, “Weém chah túini caá”, ñi niij jenah joyát dih, bíí déedih en ñinahnit ñi ĩjatdih, bitadih oboh ñi dooná jumatdihbut ñi cádahaá.

2 Pánih cádahnit, Dios naáwát dih jéihíhna, caandíh búdí ñi bidíi. Túuh jwuhni wébít jóóh mac búdí ĩpĩ bidna caá. Pánih táí nomnit, ã táí behna caá. Caan pánihat pah jwiítbut Dios naáwát dih búdí bidnit, táí jenah joinít, ã táí behat pah jwiítbut jwĩ táí behna caá.

3 Pánihna, yeebdíh wã naóhna caá: Dios ã oyatdih jéihnit jamna, ã naáwát dih táí náhninit, ñi táí jepahaá.*

Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ã jumat

4 Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ã jamna caá. Muú teonit caan jee dáhdih ĩ náahcat pah, cãacwã caandíh ĩ náahcah yuhna, Diosboó caandíh wēi ennit, ãt ñíwip wut jĩ. Pánihni ã jamuchah, caandíh ñi táí jenah joyoó.

5 Yeebbút muudíh ĩ chãjat pínah jee dáhna panihnit ñi jamna caá. Páant ñi jamuchah, Dios yeebjĩh duuj pãp aabánit, ãih muu pánihni

* 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3 * 2:3 Sal 34.8

ã chājna caá, Túini Espíritu ã jummat pínah niijná. Yeéb Dioih muúboó teonit ãih sacerdotewã panihnitbut ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ã teo wáacatjĩh cãacwãdih úbhñit pínah, Diosdih wēi naóhñit pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chājachah ennit, “Ñi túi chājna caá”, Dios ã niijná caá.

⁶ Jon jãtĩh Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“ Weém Jerusalén tútchiboó muu pánihni wã chājna caá. Yoobópdih jumni jeé, muú choójboó wēp teoni panihnidih ñionit, wã jwejna caá. Caandih búdí wã wēi enna caá. Ded caandih túi jenah joini ã jepahatdih ã jĩgahcan niit’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 28.16)

⁷ Yeéb Cristodih túi jenah joinit, caandih ñi wēi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcanitboó caandih ã náahcan caá. Páant ã náahcannidih nin pah Davidji ãt niij naóh daacáp tajĩ:

“ Muú chãjnitboó ã yohni jee dáhdihjeh wĩh muu pánihnidih chājna, choójboó wēp teoni panihnidih wã ñiwip be’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 118.22)

⁸ Isaíasjibut nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Caán cãacwã ã tóoc buugát jee dáh panihni ã jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 8.14)

Páant ã daacátji pah, Dios naáwãtdih jepahcan, Cristodih cãacwã ã náahcat jíib, tóoc buugnít panihnit ã jumna caá. Jon jãtĩh Dios “Páant ã yapbipna caá”, ã niij jenah joyátji biic yoobó, Cristodih ã náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeébbóó Dios ã ñionit jumna, ãihwãjeh ñi jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wũhñit sacerdotewã panihnit bitadih úbhñit caá. Diosdihjeh teo wũhñit yéejat cádahñit ñi jumna caá. Pánihat pínahdih yeebdih ãt ñiwip wut jĩ, ã túi chãjatdih ñi wēi naáwãt pínah niijná.* Pánihna, “Dios weemdih dupúat panhipmant ub bacanit, baabát panhipboó ã jwejep be”,* ñi niij wēi naóhna caá.

¹⁰ Jon jãtĩh oboh jumnit ñit jumjip taga. Buu ãihwã ñi jumna caá. Jon jãtĩh Dios yeebdih ãt jĩgah en teo wáaquihichah yuhna, ñit jéihcap tajĩ. Obohjeéhtih, buu ã jĩgah en teo wáacatdih jéihñit, caandih ñit jepahap taga.*

Túi chãjat

¹¹ Wã oinitá, nin baácboó táoh jibnit dée jwĩ jum jwuhna caá. Dios pebhboó caá jwĩ yoób jummat pínah yoobát pohba. Páant jwĩ jumachah, nin pah yeebdih wã wutna caá:

* 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14 * 2:9 Is 43.21 * 2:9 Is 9.2

* 2:10 Os 2.23; Ro 9.25

Yeejép ñi chājat jenah joyát dih ñi chājca bojoó. Pánih jenah joinít, ñih caolidih ñita yéeja taga.*

12 Yeéb Diosdih jéihcannit cātih jumna, táinijeh ñi jumúá. Páant ñi jumuchah ennit, “Queét yeejép chājnit caá”, bññ niijnítji yuhna, Jesús ã jwúb dei jūóhni yeó jáapdih Diosdih ï wēi naóhbipna caá.

Maátadih jepahat

13-14 Jwī Maáh Jesús ã jepahat pah, ñih baácdih moón ï maátadih túi jepahnit ñi jumúá. Chah jumni maáhdih, caán nump jumnit maátadihbut ñi jepahaá. Yeejép chājnitdih peéh chājat pínah niijná, túi chājnitdih wēi naáwát pínahdihbut niijná, queétdih ï Maáh át wahap taga. Pánihna, Jesúhwā jumna yuhna, queétdih ñi jepahcah, bita yeebdíh ennit, jwī maáh Jesúsdi h yeejép ï niijbípna caá.

15 Túi chājnit, ñi maátadih ñi jepahachah, túi jenah joicánnitboó “Queét yeejép chājnit caá”, niijíhna yuhna, ï jéih niijcán niit. Páant ñi chājatdih Dios yeebdíh ã náah yacna caá.

16 Obohjeéhtih, biquína jwī cātih jumnit “Weemdíh wutni wihcan caá”, niij jenah joinít, yeejép ïta chājih taga. Yeébboó Diosdih teo wāhñit jumna, ã náahat pah ñi túi chājaá.

17 Pánih áihwā jumna, bitadih “Caanbút Dios ã chājni man tigaá”, niij jenah joinít, queétdih ñi túi chājaá.

Bitá Jesúhwādhbut túi oinit, Diosdih úmñit, caandíh ñi túi jepahaá. Níih baácdih moón ï maáhdihbut ñi túi jepahaá.

Teo wāhñit ded pah ï jummat

18 Bññ yeéb teo wāhñitdih bainí wā naáwát túit caá. Ñi maáta túi chājnitdih, jāhñitdihbut biíc yoobó ñi túi jepahaá.

19 Yeéb yeejép ñi chājcah yuhna, ñi maáh ã peéh chājachah, Dios ñijeéh ã jummatdih jenah joinít, íjcah, Dios yeebdíh ã wēi enbípna caá.

20 Obohjeéhtih, yeéb yeejép ñi chājat jíib ñi maáh ã puñuchah, ñi íjcah yuhna, Dios yeebdíh ã wēi naóhcan niit. Ma yéejat jíibjeh caá. Obohjeéhtih, ñi túi chājachah yuhna, yeebdíh ã puñuchah, ñi íjcah, Dios yeebdíh ã wēi naóhbipna caá.

21 Pánihnit pínahdih Dios yeebdíh át ñíwip taga. Cristo-boó yéej chājcan yuhna, yeejép yapnit, jwiitdih ã wan wāhup jī. Páant yeejép ã yapatjidih náhñit, yeebbút yeejép yapna yuhna, ñi íjca bojoó.

22 “Caán Cristo yeejép chājcan, ã yeecap jī”, Isaías át niij daacáp tajī.*

23 Cāacwā caandíh ï jāihñuchah yuhna, ã jāih jwúbacap jī. Ā tubana yuhna, “Yeejép ï yapa naáh”, át niijcáp wut jī. Obohjeéhtih, “Wā íp yoobópdi h chājni weemdíh, queétdihbut ã

* 2:11 Sal 119.19 * 2:22 Is 53.9

náahat pah ã chãja naáh”, ãt niij jenah joyóp tajĩ.*

²⁴ Caanjéh jwĩ yéejat jíib cruzboó ã wun wãhup jĩ, jwĩ yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodih jwĩ chãjat pínah niijná. ãih yahwítjĩh jwiítidih ãt boonanap tajĩ.*

²⁵ Déhenit ovejawã panihnit yeéb iiguipna bejna ñi chãjap yuh be. Obohjeéhtih, buu Cristo ovejawãdih en daoní panihnidih ñit jwãub jãóh tagaá, yeebdíh ã táí wapat pínah niijná.*

3

Áa jumnit ded pah ã jumat

¹⁻² Buu áa jumnit yaadá, yeebdíhbut bainí wã naáwát túut caá. Ñi weha mána yeebdíh ã wutuchah, jipónih niijcánjeh, ñi táí jepahaá.* Biquína ñi weha mána Jesucristodih jepah jwãhcannit, ãih doonádih ñi naáwáchah, joíhcanjeh, molít ã nem teona caá. Páant ã nem tewechah ennit, yeéboó jwãub naóhcanjeh, táinijeh queétdih ñi jepahaá. Táinijeh ñi jumachah ennit, ñi jwãub naóhcah yuhna, queéboó Jesucristodih ãta jepah tagaá.

³ Chah ñi táí jígohat pínah niijná, búdí ñi míic jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wã táí jígohti? ¿Ded pah waó yoócdihbut wã táí yugh ámoh tajbi? ¿Búdí jíib jumni táí iigní tãpnadidih, búdí jíib jumni yéguehdihbut ded pah wã

duobí?” ñi niij jenah joicá bojoó.*

⁴ Obohjeéhtih, Dios ã weh yatá jumna, ñíih caolíh ã táí jumat pínahdih ñi táí jenah joyoó. Jũihcan, tãbit wutcan, táinijeh ñi jumau. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh búdí ã wẽi enbipna caá.

⁵ Jon jãtíh moón yaádh Diosdih táí jenah joiná, ã weha mánadidih jepahnit, táí jígohtih panihnit ãt jumap wat jĩ.

⁶ Jwĩ éet Saraji mijeéh bóo Abrahamdih “Maá”, niijnít, caandíh mipĩ táí jepahap wat jĩ. Pánihna, yeebát táí chãjnit, úmcanjeh, mi weh yatá panihnit ñi jumna caá.*

⁷ Buu áa jumnit neonádih jwãh bainí wã naáwát túut caá. Yeéboó ñi weha mána yaáhdidih búdí oina, táinijeh ñi chãjaá, ã táí jumat pínah niijná. Queét yaádhboó nump wẽpnit ã jumachah jéihnit, queétdih ñi táí en dawaá. Queét yaádhbut jenah joinít ã jumachah jéihnit, ded pah ñi chãjat pínahdih ñi míic wéhenaá. Dios yeéb chénat pahdih oinit, ãt ñíoqip taga, ãihwã ñi jumat pínah niijná. Pánih jumnit, Diosdih ñi úbúchah, jãhat panihat wihcah, ã táí jepahbipna caá.*

Jesúhwã ded pah ã jumat

⁸ Buu yeéb nihadidih bainí wã naáwát túut caá. Biícidih táí jumnit, ded jíghnididih ennit, biíc yoobó jíghnit, caandíh ñi teo wáacá. Yeéb biíc weh

* 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18 * 3:3 1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12 * 3:7 Ef 5.25; Col 3.19

panihnit jamna, míic oinit, ñi míic túi chājaá. Oboh jamni pah ñi jamúú.

9 Ded yeebdíh yeejép ā chājachah yuhna, yeejép ñi chāj jwúubaca bojoó. Ded yeebdíh yeejép ā ni-ijíchah yuhna, biíc yoobó niij jwúubacanjeh, “Dios meemdíh ā túi chāja naáh”, caandíh ñi niijí. Páant ñi chājat pínahdih Dios yeebdíh át ñíwip taga, yeebdíhbut ā túi chājat pínah niijná.

10 Jon jātíh Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Ded túi wēi jamíhni, yeejép wéhecan, ā yee naóhca bojo naáh.

11 Yeejép chājatdih cádahnit, túiniboodíh ā chāja naáh. Bitajeéh biíc dih túi jamíhna, jūihcanjeh, queédíh ā túi oyo naáh.

12 Pánih chājnitdih Dios wēi enna, ĩ wúbúchah, ā túi jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitdih ā eníhcan caá”, át niij daacáp tají. (*Sal 34.12-16*)

13 Páant ñi túi chājíhichah, bita yeebdíh yeejép ĩ chājcan níit.

14 Obohjeéhtih, ñi túi chājat jīb, biquí láana yeebdíh yeejép ĩ chājbipna caá. Páant ĩ chājatdih ennit, Diosboó yeebdíh ā túi chājbipna caá. Pánihna, det yeebdíh yeejép chājnitdih búdí jengah joicánjeh, ñi úumca bojoó.*

15 “Cristo wā Maáh caá”, niij jengah joinít, caandíh jeh ñi weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chāj tígaa Dios pebhboó wā bejbi?” yeebdíh ĩ niij wúbh joyát pínah jātíh, queédíh túi jepahat túut niijná, Dios naáwát dih túi míic bohé páinit ñi jamúú.*

16 Páant ĩ wúbh joyóchah, queédíh oinit, túinijeh ñi jepahaá. Pánih jepahna, ñi naáwát pahjeh biíc yoobó ñi túi chājaá. Páant ñi chājachah yuhna, bitaboó yeebdíh oboh yeenit, “Cristoíhwā ĩ túi chājachah yuhna, yeejép wā wéhenap be”, niij jengah joinít, ĩ tíicbipna caá.

17 Ñi túi chājat jīb, yeejép yapna yuhna, “Dios páant ā náahachah, ā túimi nacaá”, ñi niij jengah joyoó. Obohjeéhtih, yeejép ñi chājatjī jīb yeejép ñi yapachah, “Wā yéejat jīb jeh tígaa”, niij jengah joyát caá náahap.

18 Jwí túi chājachah yuhna, yeejép jwí yapachah, Cristo biíc yoobó ā yapatjidih jengah joyát caá náahap. Caánboó dedé ā yéej chājcap jī. Pánih yéej chājcan yuhna, jwí yéejat jīb biíc láajeh ā wun wūhup jī, Diosjeéh jwí túi jumat pínah niijná. Cāacwā caandíh ĩ mao yohochah yuhna, Túini Espírituboó caandíh át booanap tají.

19-20 Cristoíh bácah ĩ yohopji íitboó ā laj jwuhuchah, áih caolihboó Noéji jam láa chíic wannitjī íih caolih chéonit panihnit ĩ jamupna át juibínap

* 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13

wut jĩ. Caanná juibínit, ded pah ã chãjatjidih queétdih át naáwáp wut jĩ. Í báadh jwuhuchah, Noéjiboó í yéej chãjatdih queétdih átih cádahat túutap wut yuh jĩ. Noéwã búdí jãáj chóodih í chãjat pónih, ã naóhnitji í jepahat pínahdih Diosboó maatápdih pãina átih chãjap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ít jepahcap wut jĩ. Pánihna, pobyit ã jũúwúchah, Noéwã í chíic wunat pínah niijná, Dios queétdihjeh jãáj chóona át waadát túutap wut jĩ. Queét ocho cãacwãbitdihjeh át túi ubup wut jĩ.*

21 Caandíh náhninit, Jesucristodih túi jenah joinít, jwĩ daabáátdihbut jwĩ jenah joiná caá. Noéwã í chíic wunat déejidih Dios caán jãáj chóojĩh queétdih át túi ubup wut jĩ. Pánihat dée pah, jwiít iiguípna jwĩ bejat déejidih Dios Jesucristo ã wun wãhatjĩh jwiítdih ã túi ubna caá. Jwiítdih í daabánachah, jwĩih bácahdih queí chocat panihni, jwĩ yéejatdih cádahatdih jwĩ júutna caá. Jesucristo jwúub boo pud jũóhna, jwĩih caolihdih át booanap wut jĩ, jwĩ túi jummat pínah niijná.

22 Caán Jesucristo ã boo pud jũúwát túttimah, ã íp pebhboó páuh laáb juibínit, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, nihat ángelwãdih, nihat nemépwãdih, nihat nin baácdih moón maatadihbut ã wutna caá.

* 3:19-20 Gn 6.1-7.24

4

1 Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ã ípdih páantjeh át jepahap wut jĩ. Pánihna, yeebbát biíc yoobó jenah joinít, wêp ñuhnit panihnit ñi jumhá. Pánih jenah joiníboó yeejép yapna, ã yéej chãjatdih ã cádahna caá.

2 Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit í yéej chãjatdih í ñinahat pah ñinahcan, Dios ã weñat pínahdihjeh ã chãjbipna caá.

3 Cristodih ñi jepahat pínah jãti, Diosdih jéihcannit í chãjat biíc yoobó ñit chãj jwuhup taga. Dedé yeejép chãjĩhna, ñit chãj jwuhup taga. Babh máihna, míic jũih ñaácnit, búdí íí náah ñit chãj jwuhup taga. Diosdih yap yohna, ñi pãpniboodíh wëinit, yeejép ñit chãj jwuhup taga. Bua Cristoihwã jumna, páant maatápdih ñi chãjatjidih ñi cádaháa.

4 Ñijeéh yeejép chãj pej jumnitjiboó bua íjeéh ñi jwúub yeejép chãjcat enna, “¿Dépanih tigaá jwĩjeéh í jwúub pej jumcan?” í niúj jenah joiná caá. Páant niúj jenah joinít, íjeéh ñi jwúub pej jumcatdih enna, yeebdíh yeejép í wéhena caá.

5 Dios báadhnitdih wunnitdihbut ñíonit, ded pah ã peéh chãjat pínahdih ã naóhbipna caá. Páant ã naóhni yeó jáap queét yeejép chãjnitdih “¿Dépanih tibeé wã wehdih yeejép ma chãj?” Dios ã niúj jũihñuchah, queétdihboó í jéih jepahcan niít.

6 Cãacwã í wunat pínah

jātih Dioíh táini doonádih
 ít joiijp taga. Pánih joinítji
 biquína ĩ jepahcah, bitaboó
 ít túi jepahap tajī. Pánihna,
 jepahnitjiboó ĩih bácah ā
 wɛnɛchah yuhna, ĩih caolih
 Diosjeéh ā túi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

⁷ Péeni yeó jáap ā toáh
 jūúwátdih náhnina, túi jenah
 joinít, yéej chājat jenah joyát
 ā jūúwáchah, ĩi jumah bojoó.
 Pánih jumnit, Dios ā náhat
 pah ĩi jéih wáhbipna caá.

⁸ Bitadih ĩi túi míc oyat
 pínahdih yeebdíh bádí wā
 náah yacna caá. Pánih míc
 oinit, jwiútdih bita ĩ yeejép
 chājatdih íjcan, quíib bɛndnít,
 jwī míc teo wáacbipna caá.*

⁹ Pánih míc oinit, bita
 Jesúhwā ĩi ĩih mɛnā ĩ
 jwībínachah, yeejép jenah
 joicánjeh, queétdih ĩi wēi
 jwāáá.*

¹⁰ Dios yeéb biquínadih
 ded pah ĩi chājat pínahdih
 át jéihyanap taga. Páant
 ā jéihyanachah, ā wūhni
 wēpatjīh bita Jesúhwādih ĩi
 túi teo wáacá.

¹¹ Ded Dios naáwátdih
 naóhni Dios ā naáwát tútat
 pahjeh ā naáwá naáh. Ded
 bitadih teo wáacni Dios ā
 wūhni wēpatjīh ā teo wáaca
 naáh. Páant ĩi chājachah
 ennit, bitaboó “Queét Jesu-
 cristoíhwā ā wēpatjīh ĩi míc túi
 teo wáacna caá”, níj naóhni,
 Diosdih ĩi wēi naóhbi
 pna caá. “Meém caá chah
 Maáh. Ma wēpat ā bɛndcán
 níit”,

Diosdih páantjeh jwī níj wēi
 naóh jīh. Páant túi ā jumna
 nah.

Jesúhwā yeejép ĩi yapat

¹² Wā oinitá, yeéb
 Jesúhwā tɛbit yeejép yapna,
 “¿Dépanihna weemdíh
 jeh yeejép āpī yap?” ĩi níj
 jenah joicá bojoó. Yoobópdih
 Jesúsdi ĩi túi jenah joyát
 díh jútat tút níjná, “Páant
 ā yapa naáh”, Dios ā níjná
 caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeejép
 yapna yuhna, bádí ĩi weñé.
 “Cristobut tɛbit yeejép
 át yapjip taga”, níj jenah
 joinít, yeebbát yeejép yapna,
 ĩi jéih wēbipna caá. Pánih
 wēinit, Cristo ā yeh iigátjīh
 ā jwūub dei jūúwátdih
 nihat cāacwā ĩi enechah,
 bainí ĩi wēican níit.*

¹⁴ Yeéb Cristoíhwā ĩi
 jumat jíib bitaboó yeejép
 ĩi deoh naáwáchah yuhna,
 Diosboó áih Túini Espíritujīh
 yeebdíh ā teo wáacachah,
 ĩi weñé.

¹⁵ Cāacwādih mao yohnit,
 nɛmnít, yeejép chājnit,
 bitaíh tewatdih en naóhni
 tɛbut ĩi jumat jíib yeejép
 ĩpī yapna caá. Yeébboó
 páant ĩi chājca bojoó.

¹⁶ Obohjeéhtih Cristoíhwā
 ĩi jumat jíib yeejép yapna,
 tíccanjeh, áihwā ĩi jumat
 díh wēina, “Túina caá,
 Paá”, Diosdih ĩi níj weñé.

¹⁷ Dios jwiit áihwādih
 peéh chājna, yeejép ā yapat
 tútna caá, jwī tút nɛmát
 pínah níjná. Jwiútdih
 jwíh peéh chājna, áihwā
 jwī jumachah yuhna,
 ¿ded pah áih doonádih
 jepahcannit ĩi

* 4:8 Pr 10.12; 1Co 13.7 * 4:9 Ro 12.13

* 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1

yapbi? Queétdih chah yeejép ã peéh chãjbipna caá.

¹⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át niij naóh daacáp tajj: “Túi chãjnit yeejép i yapachah yuhna, Dios queétdih ã túi ãbbipna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chãjnitdih búdí ã peéh chãjachah, chah yeejép i yapbipna caá”, át niij daacáp tajj.*

¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ã náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadidih túi chãjatdih ñi cádahca bojoó. Dios nihat chãjni, ã niijátji pah péani ã jumuchah, caán ã teo wáacatdih ñi jenah joí cádahca bojoó.

5

Jesúhwãdih waóhnit ded pah i chãjat

¹ Вѣн yeéb Jesúhwãdih waóhnitdih bainí wã naóh daacát túnt caá. Weembút yeeb páh muntih Jesúhwãdih waóhni wã jumna caá. Cristo yeejép ã yapachah, enniji wã jumna caá. Pánihna, yeh iigátjñh ã jwúb dei júbwúchah, ã wēpatdih ennit, búdí jwí wēibipna caá.

² Dioíhwã ovejawã panihnit i jumuchah, queétdih ñi túi en daó bohénaá. “Queétdih wã bohéhcah yuhna, i wutuchah, wã bohébiipna caá”, niij jenah joicán, “Queétdih wã bohéat jíib weemdíh búdí i jíib chãjbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih,

Dios ã náahat pah, wēinit, ñi bohénaá.*

³ Nihat jéihnit pah nihcan, jñhcan, túinijeh ñi bohénaá. Pánih bohéna, ñi bohéat pah yeebbát biíc yoobó ñi chãjaá, queét yeebdíh i en yacat pínah niijná.

⁴ Páant ñi chãjachah, Cristo, ovejawãdih en daonít i Maáh jwúb dei júbhñit, “Meémboó wñhwãdih ma túi bohénap be”, ã niijíchah joinít, búdí jwí wēibipna caá. ãjeéh jwí jumuchah, jwí weñat ã yaicán niit.*

Jesúhwã ded pah i chãjat

⁵ Yeéb japata Jesúhwã, yeebdíh waóhñitdih ñi túi jepahaá. Yeéb nihatbut “Weém nihat jéihni caá”, niij jenah joicánjeh, ñi míic túi teo wáacá. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajj:

“ ‘Weemdíh dedé jñhdhat wihcan caá’, niijnítidih Dios ã jãhna caá, i buujácat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant niij jenah joicánnitboodíh wēi ennit, ã túi teo wáacna caá”,* át niij daacáp tajj. (Pr 3.34)

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, nihat jéihñit ã jumuchah, weém oboh jumni caá”, niij jenah joinít, ded pah Dios ã wutuchah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumuchah, Dios ã ñíoni yeó jáapdih yeebdíh maáta pah ã waadábipna caá.*

* 4:18 Pr 11.31 * 5:2 Jn 21.15-17 * 5:4 He 13.20 * 5:5 Stg 4.6 * 5:6 Mt 23.12; Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10

⁷ ʘumcanjeh “¿Dedé weemdíh ã yapbi?” ñi niíj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih táí jenah joinít, ñi úumatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ã táí teo wáacbpina caá.*

⁸ Táí jenah joinít ñi jumúú. Jió nuñúpdih jeémíhna, ã ñuu ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcanni nemépwā í maáh Cristodih ñi cádahat pínah niijná, ã yee naáwátidih ãpí jepahat túutna caá.

⁹ Pánihna, nihat baácdih moón Cristoíhwā yeeb páh yeejép í yapatdih jéihna, nemépwā í maáh ã yeenachah yuhna, Cristodih táí jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojoó.

¹⁰ Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó táí oinit, yeebdíh ã teo wáacbpina caá. Caandíh ñi táí jenah joí cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, ñi táí yap yohat pínahbut niijná, yeebdíh ã teo wáacbpina caá. Yeéb Cristoíhwā biíc weh pah jumna, ãjeéh páantjeh ñi jummat pínah niijná, Dios yeebdíh ãt ñíojiip taga.

¹¹ “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ã buudcán niít”, páantjeh caandíh jwí niíj wēi naóh jíh. Páant tíí ã jumna nah.

Pedro ã péé túyat túutat

¹² Weém, Pedro, caán yeebdíh wā naáwátidih Silvanodih wā daacát túutup be.* Caán Jesucristodih táí jenah joiní jumna, wā úud panihni

caá. Páant niíj naóh daác wahnit, yeebdíh wā weñaihna caá. Dios yeebdíh búdí ã oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó.

¹³ Nin Babilonia tútchidih moón Jesúíhwā yeebdíh í túyat túutna caá. Yeebdíh Dios ã ñíwatji pah mantih, queétdihbut ãt ñíoji tagaá. Wā wúuh panihni Marcosbut yeebdíh ã túyat túutna caá.*

¹⁴ Jesúíhwādih biíc weh pah jumna, ã oyatjñ ñi úúbú. Yeéb nihat Cristoíhwā biícidih ñi táí jumúú.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Pedro

* 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34

* 5:12 Hch 15.22,40

* 5:13 Hch 12.12,25; 13.13;

15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ã naáwát tútuni, caandih teo wāhnibat jumna, yeebdih wā jwūub daác wahna caá. Jesucristo jwiít dih táí ubni, Dios ã jumna caá. Caán yoobóp dih chājni jumna,* jwiít nihadidih oinit, ã teo wáacachah, biíc yoobó caandih jepahnit jwī jumna caá. Pánih jepahnit, jwiít nihat biíc yoobó āihwā jumna, caandih búdí jwī wēina caá.

² Diosdih, jwī Maáh Jesúsdihtut ñi táí jéihyechah, yeebdih búdí oinit, ī teo wáaca naáh, ñi táí jummat pínah niijná.

Nin pah Cristoíhwā ī jummat

³⁻⁴ Dios túini, nihat jéihni jumna, jwiít dih āt ñiwip wut jī, āihwā jwī jummat pínah niijná. Páant ã ñiwatdih jéihna, caandih jwī táí jepahna caá. Páant jwī jepahachah, ã wēpatjīh jwiít dih búdí ã teo wáacbična caá, caandih jéihnit, táí chājnit jwī jummat pínah niijná. Dawá túini naáwátnadidih jwiít dih āt naóhjič tagaá, ã jummat pah jwiítbut jwī jummat pínah niijná. Páant ã naáwátjididih ñi táí joyóchah, ã wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ī en ñinahat pah chājcan, yeebboó ã náahat pahjeh táí chājnit ñi jumbična caá.

⁵ Pánihna, Cristodih táí jenah joinít jumna, táí chājnitbut ñi jumna. Pánih jumna, Dios naáwát dih ñi táí míc bohénaá, ded pah yeebdih ã náah yacat pínahdih ñi jéihyat pínah niijná.

⁶ Dedé yeejéč chājihatdih yap yohnit, Dios ã náahatboodih chājnit ñi jumna. Pánih jumna, dedé yeejéč yeebdih ã yapachah yahna, biíc yoobó táí chājnit, Diosdih wēina, ã náahat pah chājnit ñi jumna.

⁷ Pánih jumna, biíc weh pah oinit, táí míc teo wáacnit, nihat bitadidihbut táí oinit ñi jumna.

⁸ Det pánih jumna, yeó jáap jummat pah Cristo ã weñat pínahdih táí chājnit, caandih chah ī táí jenah joibípna caá. Pánihna, Cristodih ī táí jenah joyát, bitadidih ī teo wáacatbut oboh jumni nihcan niit.

⁹ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, táí jéih encannit panihnit, Dios naáwát dih táí jéihnit nihcan caá. Cristo ī yéejatdih ã yohatjididih quíib buudnit ī jumna caá.

¹⁰ Wā déewā panihnitá, āihwā ñi jummat pínahdih Dios yeebdih ã ñiwichah, ñit táí jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, caandih táí jenah jói cádahcan, ã náahat pah ñi táí chājaá. Pánih chāj cádahcan, yoobóp dih ã ñionit jumna, páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínahdih ñi táí jéihbična caá. Pánih jéihna, yeejéč chājnit nihcan,

¹¹ jwiít dih táí ubni jwī Maáh Jesucristo ã jumapna ñi táí

* 1:1 Tit 2.13

jwíbíbpna caá. Pánihna, áihwã yoobát ñi jumuchah, yeebdíh ã wëi jwãáhbipna caá, páantjeh ã maáh jumapboó ájeéh ñi jummat pínah niijná.

Á bohéátjidih ã náhniat tútat

12 Yeebdíh wã bohéátjidih táí jéihnit, nihat Dioíh doonádih ñi joyátji pahjeh ñi táí chãjna caá. Páant ñi chãjachah yuhna, caandíh wã jwúub náhniabipna caá.

13-14 Wã wunat pínah bahni-jeh ã judhdaditjeh jwí Maáh Jesucristo weemdíh ã jéihyanap be. Páant ã jéihyanachah, wã báadh jwuhna, wã bohéátjidih yeebdíh wã jwúub náhniachah, ã túina caá.

15 Pánihna, nin náodih yeebdíh wã daác wahna caá, wã buudát túttimah nihat wã naáwátjidih ñi táí náhniat pínah niijná.

Cristo ã wëpat

16 Cristo ã wëpatdih, ã jwúub dei júuwát pínahdihbut yeebdíh naóhna, cãacwã í jenah joiní naáwátnejeh naóhna jwí chãjcap be. Obohjeéhtih, jwiít ã bohénitjiboó wëpni ã jummatdih jwiítjeh jwí enep jí.

17 Jwí íp Diosboó Jesucristo chah wëpni ã jummatdih jwiítidih ã jútuchah, búdí yeh iigát cãtíh ã ñuhup jí. Páant ã ñuhuchah, Dios nin pah áí wëp niijíp jí: “Nin wã wúuh, wã oini caá. Caandíh búdí wã wëina caá”, áí niijíp jí.

18 Dios ã jumni jeejiboó jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant

páant ã niij yáanachah, jwiítjeh jwí joyóp jí.*

19 Pánih caandíh ennitji jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitji í daacát yoobópdih ã jummatdih jwí táí jéihna caá. Páant í daacátjidih míc bohénit, ñi táí jepahaá. Nin baácidih moón Diosdih jéihcannit dupúát panhipboó í jumna caá. Nin dupúnapboó jum jwuhnit, jon jãtíh í daacátjidih ñi táí bohénachah, jiiát panihni yeebdíh ã táí jéihyabipna caá. Cristo jwúub dei júohna, ã íp ded pah ã jummatdih ã táí jéihya beedábipna caá.

20-21 Nin wã naáwát pínahdih ñi táí beh joyoó: Dios naáwátidih naóh yapanitji í jenah joyátjíljhjeh ít daácjican tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó queédidih ã naáwát tútat pahjeh ít naóh daácjip taga. Pánihna, í daacátjidih jwiítboó jwí jenah joyátjíljhjeh bohéna, “Nin pah niijná caá ã chãjap”, jwí jéih niijcán caá. Túini Espíritu ã teo wáacatjíljhjeh jwí jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah í jummat

1 Jon jãtíh jwí déewã judíowã yuhna, biquína “Dios naáwátidih naóh yapanit caá”, niij yeenit ít jumap wat jí. Páant í jummatji pahjeh mantíh, buubut ñijeéh jumnit biíc yoobó yeenit í jumbipna caá. Queét yoobópdih bohénit pah jumna yuhna, í yee

* 1:18 Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35

bohébipna caá. Pánih bohéna, Cristoíh túini doonádih í yéejabipna caá. “Cristo á túi ubnit jwí jumna caá”, niijná yuhna, “Caán jwí Maáh caá”, niij jenah joicán, á wutatdih í jepahcan niit. Páant í yee bohéat jíib, waícanjeh Dios queédih peéh chājnit, iiguípna á wahbipna caá.

² Páant í yee bohénachah joinít, yeejép í chājat pah muntih, dawá Jesúíhwā bíic yoobó yeejép í chājipna caá. Páant yeejép í chājachah ennit, bitaboó túini doonádih yeejép í wéhebpna caá.*

³ Dawá bíi déedih náahna, í bohéat jíib bádí jíib waadánit, í jenah joyátjīhjah yeebdíh í yee bohébipna caá. Páant í yee bohéatjí jíib Dios jon jātih queédih peéh chājat pínahdih á jenah joyát pahjah, iiguípna á wahbipna caá.

⁴ Jon jātih Dios yeejépwādh á peéh chājatjidih ņi túi náhninaá. Caandíh jepahcannit ángelwā í jepahcatjí jíib, iiguípna yohnit, dupúni tólihboó queédih át nemep wut jī. Pánihna, péeni yeó jáapdih queédih bádí á peéh chājipna caá.*

⁵ Pánihat pah muntih, Noéji jum láa Diosdih náahcannitdih peéh chājna, niihat queét yeejépwādh pobyitjīh át mawap wut jī. Queét í túut nūmát pínah niijná, Noé queédih átih bohénap wut yuh jī. Obohjeéhtih, í jepahcatjí jíib Dios queédih

át peéh chājav wut jī. Pánihna, Noéwādhjah Dios á túi ubuchah, queét ocho cāacwābitjah ít túi yapap wut jī.*

⁶ Pánihat pah muntih, Sodoma tátchidih moón Gomorra tátchidih moondíhbut peéh chājnit, iigátjīh át cáo beedánap wut jī. Pánih peéh chājna, túttimah jumnit yeejépwādhbut á peéh chājav pínahdih jéihyana át chājav wut jī.*

⁷ Obohjeéhtih, Lotdihjah át túi ubap wut jī. Lot túini jumna, Sodoma tátchidih moón Dios á wutatdih yap yohnit, tabit yeejép í chājachah enna, bádí át jīgahap wut jī.*

⁸ Caán túini Lot queét táicannitjeéh jumnit, yeó jáap jumat pah yeejép í chājachah ennit, yeejép í wéhenachah joinítbut, bádí át jīgahap wut jī.

⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios á túi ubatjidih náhnina, buu láabut bíic yoobó á túi ubat pínahdih jwí jéihna caá. Áihwā yeejép í yapachah ennit, jwí Maáh queédih á túi teo wáacbpna caá. Yeejépwāboodíh nemat tólih panhipboó nemnit, peéh chājna caá á chājav. Péeni yeó jáapdih, queét á nemnitjidih iiguípna á yoób yohbipna caá.

¹⁰ Bitá yeejépwā í en ņinahat pahjah chājnit, Diosdih yap yohnitdih chah á peéh chājipna caá. Páant yeejép

* 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6 * 2:6 Gn 19.24; Jud 7

* 2:7 Gn 19.1-16,29

chājnit, ñijeéh jumnit yeebdíh yee bohénit ī jumna caá. Pánih jumnit, úumcan, tíccan, “Bita chah wā jéihna caá”, niíj jenah joinít caá. Pánih jumna, ángelwādh yeejép ĩpī naóhna caá.*

11 Obohjeéhtih, ángelwāboó queét yee bohénit chah wēpnit jumna yuhna, Dios ā pebh ñuhnit, túcannit ángelwādh ĩpī naóh yaccan caá.*

12 Queét yee bohénitboó nuñúpwā dée pah jenah joicánnit ī jumna caá. Jiaboó jwīpī bid juí maonit panihnit ī jumna caá. Jenah joicán, ĩ náahat pahjeh ī chājna caá. ĩ jéihcannitdh deohnit, yeejép ī wéhena caá. Páant ī jumuchah, nuñúpwādh jwī mawat pahjeh mantih, Dios queétdih iiguípa ā yohbipna caá.*

13 Queét bitadh yeejép ĩ chājatji jīb Dios queétdih ā peéh chājipna caá. Yeó jáapdh cáacwā queétdih ĩ enechah yuhna, tíccanjeh, búdí yeejép ĩpī wēi chājna caá. Yeebjéh ñi túi wēi jeéméchah, queét yeejépwābut waadnít, ĩpī chājat pah túc náah jumnidih chājna, ñi wēi jeémátdih ĩ yéejana caá.*

14 Yaádhdh en ñinahnit, ĩpī yeejép chājíhna caá. Páant ĩ chājatdh ĩ jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naáwátdih túi jéihcannitdhbut yeejép ĩ chājat túttna caá. Bíí déedih tubit bidnit ĩ jumna caá. Páant

ī jumat jīb, Dios queétdih búdí ā peéh chājipna caá.

15 Pánih túini namádh cádahnit, déhenit panihnit biáboó bejna caá ĩ chājap. Balaam ā chājatji pah queétdit ĩ chājna caá. Balaam, Beor wūúh át jumap wut jī. Búdí jīb náahnit, yéej chājadh át bejep wut yuh jī.

16 Páant ā yéej chājíhchah ennit, áih burro caandíh át jūihñap wut jī. Caán wéhecanni ā jumuchah yuhna, Dios caandíh át wéheat tútup wut jī, ā mínahdh ā jūihñat pínah niijná. Páant ā jūihñuchah joiná, Balaam yéej chājadh ā bejatdh át cádahap wut jī.*

17 Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni ĩ jumna caá. Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah mantih, mah tólihdh johlit ā ub joh bojochah, mah ā buugcát pah, queét yee bohénitbut cáacwādh teo wáaccan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tubit dupánapboó Dios ā bejat tútupna caá.*

18 Queét jéihnit pah cáacwādh ĩ bohénachah yuhna, ĩ bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah ĩ niíj bohéna yuh caá: “Jwī náahat pah jwī chājachah, ā túina caá”, ĩ niíj bohéna caá. Páant niijná, Jesúsdh jáap jepahnit, ĩ yéejatdh cádahnitboodíh ĩ jwúub yeejép chājat tútíhna

* 2:10 Jud 8 * 2:11 Jud 9 * 2:12 Jud 10 * 2:13 Jud 12 * 2:16 Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14 * 2:17 Jud 12-13

caá.

19 Queétdih nin pah í niij yee bohéna caá: “Dedé wutadnih jepahat jwiútdih ã náahcan caá. Jwí weñat pínahdihjeh jwí chājachah, ã táina caá”, í niij yee bohéna yuh caá. Páant niij bohénit, yeejép chājatdih cádahíhcan, caandíh í jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétjeh í míic yéejana caá. Pánihna, í yéejat í maáh panihni ã jamna caá.*

20 Queét yee bohénitboó jwí Maáh Jesucristo jwiútdih táí ubnidih jepahnit, nin baácdih moón yeejép í chājatdih ít cádahjip ta yuh caá. Oboghjeéhtih, páant í cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih í jepahat pínah jātih í jumatji chah yeejép pohba í chājna caá.*

21 Pánih chājnit, táini namádih í waadcáh, chah queétdih áta táí tagaá. Caán namádih waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdi h í cádahachah, chah ã táican caá. Pánihna, Dios táini ã wutadnih jepahna yuhna, caandíh cádahnit, jwúub yeejép í chājachah, chah yeejép caá.

22 Pánih túut nuamná yuhna, jwúub yéej chājna, jwiít cáacwã nin jwí niiját pahjeh tigaá queét yee bohénit í chājar: “Mujjió ã éegnijidih āpí jwúub jeempna caá. Múudih í chocat túttimah, yeejép bepédih

āpí jwúub túpúna caá, páant muntih”, jwíāpí niijná caá.*

3

Cristo nin baácboó ã jwúub dei jūúwát pínah

1 Wã oinitá, jātih yeebdíh biíc núo wāát daác wahap jī. Pánihna, nin núodih yeebdíh buu wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wã daacátji pahjeh, buu láabut biíc yoobó yeebdíh wã náhníat túutna caá, yee bohéatdih joicán, yoobópdi h ñi jéihyat pínah niijná.

2 Dios naáwátdih naóh yapanit í naóh daacátjidih, jwí Maáh Jesucristo jwiútdih táí ubni ã wutatjidihbut ñi táí náhninaá. ã wutadnih jwiít ã naáwát túutnit yeebdíh jwí bohénap jī.

3 Nindih ñi táí náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih ñinahnit, Jesúsíh doonádih tabit deoh naóhnit í jumbipna caá.*

4 Nin pah í niij deoh naóhbipna caá: “Wã jwúub dei jūóhbipna caá”, Jesús ã niijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá ã jígochcan? ã jwúub dei jūóhcan níit. Nin baác ã jwíih jumat túttimah, jwí nuowāji í wunat túttimah, ni hat biíc yoobó páantjeh ã jamna caá”, í niijbípna caá.*

5 Páant niij deohna, nindih í náhnican caá: Dios ã wutatjih nin baácdih, jeádihbut át chājar wut jī. Nin baác mahjeh ã jamuchah, caandíh

* 2:19 Jn 8.34; Ro 6.6,16 * 2:20 Mt 12.45; Lc 11.26 * 2:22 Pr 26.11 * 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18 * 3:4 Ex 12.22

āt wáac juyát túutap wut jī, baác ā jíghat pínah niijná.*

6 Pánihat túttimah, pobyitjīh nin baácđih moondīh āt yoh beedánap wut jī.*

7 Pánih chājna, iigátjīh ā yoh beedáat pínah jātih, ā wutátjīh muntīh Dios jeádih, nin baácđihbut ā wap jwuhna caá. Péeni yeó jáapđih, caandīh náahcannitđih peéh chājnit, jeádih, nin baácđihbut iigátjīh ā yoh beedábipna caá. Pánih peéh chājna, queédđih iiguipna ā yohbipna caá.

8 Wā oinitá, nindihbut ñi túi náhninaá: “Mil jópchi maatápđih caá”, jwiít jwī niij jenah joyóchah yuhna, Diosboó ā enechah, biíc yeó jáap pahjeh caá. “Biíc yeó jáap bahnijeh caá”, jwī niij jenah joyóchah yuhna, Dios ā enechah, mil jópchi pah ā jumna caá.*

9 Jwī Maáđđih biquína nin pah ī niij jenah joiná yah caá: “Dios ā niijátjī pah chājat túut niijná, maatápđih ā pāina caá”, ī niijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cāacwāđđih túi ubíhna, caandīh ī jepahat pínahđih pāi jwuhna caá ā chājap. Biíc cāacđđih iiguipna ā yohihcan caá. Nihat cāacwā ī yéejatđđih jīgahnit, táiniboodīh ī túut nuumát pínahđih ā náah yacna caá.*

10 Obohjeéhtih, nuumní cāac muú mínah ā náhnicah, nuumúđđih ā waadát pah-

jeh, jwiítboó jwī náhnicah, Cristo nin baácboó ā jwúub dei jūóhbipna caá. Páant ā jūúwúchah, búdí yáanit, jeáboó ā buúđđah bejbipna caá. Caánboó jumnit cúiwā, widh, yeobát ī iig beedáh bejbipna caá. Nin baác, nihat ninboó jumni, cāacwābut ī iig beedáh bejbipna caá.*

11 Pánihna, “Nihat ā beedáh bejbipna caá”, Dios ā niijíchah joinit, yéejatđđih cáđahnit, Dios ā náahat pahjeh chājat caá jwiítđđih náahap.

12 Jwī Maáh nin baácboó waícanjeh ā jwúub dei jūúwát pínahđđih wēi pāinit, táinijeh ñi chājaá. Caán yeó jáapđđih jeáboó jumni ā iig beedáh bejbipna caá.

13 Obohjeéhtih, Dios ā niijátjī pahjeh nihatđđih ā túut nuumát pínahđđih jwī wēi pāina caá. Nihat ā iig beedát túttimah, jáap jeá, jáap baácđđihbut Dios ā chājbiipna caá. Caán jáap baácboó túi chājnitjeh ī jumbipna caá.*

14 Pánihna, wā oinitá, Diosjeéh túi jumat túut niijná, jwī Maáh ā jwúub dei jūúwát pínahđđih wēi pāinit, ñi túi chājaá.*

15 Maatápđđih ā jíghochah ennit, nindih ñi náhninaá: Dawá caandīh jepahnitđđih ā túi ubat pínah ā judh jwuhuchah, queédđđih ā pāi jwuhna caá. Biíc yoobó jwī dée jwī oini Pablodih Dios ā jéihyanachah, yeedđđih āt daác wahap tajī.

* 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2 * 3:6 Gn 7.11

* 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11

* 3:10 Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15 * 3:13 Is 65.17; 66.22; Ap 21.1

* 3:14 Jud 24-25

16 Páant míic caá Pablo Cristo ã jwúub dei júúwát pínahdih naóhna, ãpĩ daác wahap. Biquí láana jwĩ beh joíca naáhdih ã daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwátdih bita túi jéihcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ã daacátdih ĩ túut nuumjéhna caá. Æ daacát yoobópdiĥ ã jumuchah yuhna, mácaĥ ĩ jwúub naóhna caá. Dios naáwátdih ĩ daácní núonajidihbut páantjeh man tigaá ĩ chãjap. Páant ĩ chãjat jĭib, Dios queétdih peéh chãjnit, iiguípna ã yohbipna caá.

Æ pée naáwát

17 Pánihna, wã oinitá, niĥatdiĥ páant ã yapat pínahdih yeebdíĥ wã naáwáchah jéihna, ñi túi chãjaá. Yeejépwã yeebdíĥ mácaĥ ĩ bohénachah yuhna, Cristoíĥ doonádiĥ cádahcat túut niijná, queétdih ñi joicá bojoó.

18 Jwĩ Maáh Jesucristo jwiútdih túi ubnidih chah ñi túi jenah joyoó. “Weemdíĥ búdí oinit, ã túi teo wáacbiĥna caá”, ñi niíj náhninaá. Yeó jáap jummat pah “Meém túini, chah wēpni caá ma jumap”, jwĩ niíj wēi naóĥ jĭíĥ. Páant tíi ã jumunah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pedro

1 JUAN

Jesucristo ded pah ã jummat

1 Ded pah Jesucristo ã jummatjidih yeebdíh wã naóh daácna caá. Jesucristo biíhmah jumni,* ded pah Dios ã jummatdih naóhni, cãacwã Diosjeéh páantjeh jummat túutnibut ãt jummap wut jĩ. Dios cãacwãdih ded pah ã naáwátidih Jesúsboó naóh yapani ã jummap jĩ. Æ naáwáchah joinít, jwiítjeh caandíh jwĩ enep jĩ. Jwiítidih ã duó wáyachah, caandíh jwĩ pej jummap jĩ.

2 Jesucristo cãacwãdih páantjeh jummat túutni, nin baácboó ã jũúwát pínah jãtíh ã íip Diosjeéh jumniiji nin baácboó ãt cãac jummap tajĩ. Caandíh ennitji buu ãih doonádih yeebdíh wã naóhna caá.*

3 Jwĩ íip Diosjeéh, ã wũúh Jesucristojeéhbut jwĩ túi jumna caá. Pánihna, yeéb jwĩjeéh, jwĩ íipjeéh, ã wũúhjeéhbut ñi túi jummat pínah niijná, jwĩ ennijidih, jwĩ joiníjidihbut yeebdíh wã naóhna caá.

4 Biícidih wẽinit jwĩ jummat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daácna caá.

Baabát panhipboó jwĩ jummat

5 Dios wũúh jwiítidih ã naóhniiji bohéátidih buu yeebdíh wã naóhna caá. Dios túini yoobát jumna, baabát

panihni caá. Dedé yéejat wihcah, dupúát caandíh ã wihcan caá.

6 Jwiít yeejép chãjnit, dupúát panhipboó jumna yuhna, “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijnít, yeena caá jwĩ chãjap. Dios ã náahat pah jwĩ chãjcan caá.

7 Obohjeéhtih, túi chãjnit, baabát panhipboó Dios ã jummat pah muntih jwiítbut jumna, ãjeéh jwĩ túi jumna caá. Æihwãjeéhbut jwĩ túi jumna caá. Caandíh jwĩ jepahat jíib, Dios ã enechah, ã wũúh Jesucristo cruzboó wan wãhñit, ãih meépjĩh jwiítidih yéejat wihcannit pah ã chãjna caá.

8 “Weém bácah yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joinít, yeeatdihjeh jwĩ jenah joiná caá. Páant niij jenah joiná, Dios naáwátidih jwĩ túi jenah joicán caá.

9 Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjatdih Diosdih jwĩ naáwáchah, caandíh ã quíib buudbípna caá. “Dios yoobópdihi jumni ã niiját pah ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá.

10 “Weém yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caá”, niijnít, ã naáwátidih jwĩ náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiítidih ded pah ã teo wáacat

1 Wã weh panihnitá, yeéb yeejép ñi chãjcat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daác

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14
6.11-14

* 1:2 Jn 1.14,18

* 1:10 Pr 20.9

* 2:1 Ro

wahna caá.* Obohjeéhtih, jwĩ yéej chājachah, Jesucristo, yéejat wihcanni, ā ípdih jwiít dih ā naóh teo wáacbpna caá.

² Jwiít yéejnit jwĩ jumuchah, jwĩ yéejat Diosdih ā jāhna caá. Dios biíc dih jwĩ túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih ā wun wāhup jĩ.* Jwiít dihjeh nihcan, nihat baácdih moón jwĩ yéejat dih yohat túut niijná, ā wun wāhup jĩ.

³ Dios ā wutat pah chājna, “Ājeéh wā túi jumna caá”, jwĩ niij jéihna caá.*

⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wā túi jumna caá”, niijná yuhna, ā wutat pah chājcan, yeenit caá. Pánih yeenit, Dios naáwát dih ĩ jéihcan caá.

⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ā wutat pah chājni Diosdih ā túi oina caá. Diosjeéh jwĩ túi jumat dih nin pah jwĩ jéihbpna caá:

⁶ Ded Diosjeéh túi jumni Jesucristo ā chājatji pah muntih caanbát ā túi chājbpna caá.

Jáap wutat

⁷ Wā oinitá, yeebdíh bun wā daácni jáap wutat nihcan caá. Jon jātih ĩi jéihni wutatjeh tigaá. Yeebdíh Jesúih doonádih jwĩ naáwáchah, nin wutatdihbut ĩi joyóp jĩ.*

⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yuhna, jáap wutatbut ā jumna caá.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiít cáacwádihbut ā oyat túutup jĩ. Dupúát

panihpboó ĩi jumuchah, Cristo nin baácna jūóhnit, caán dupúát dih ā baabánap jĩ. Pánihna, ā baabáát panihpboó jumnit, Cristo ā oyat túutatdih ĩi jepahna caá.

⁹ “Weém baabápboó jumni Dios ā wutatdih jepahni caá”, niijná yuhna, ā dée panihni Jesúih dih eníhcan, Dios ā wutatdih jepahcan, dupúnapboó jumni caá.

¹⁰ Ded ā dée panihnidih oini baabápboó ā jumna caá. Pánih oina, caandíh dedé buugát panihni ā wihcan caá.*

¹¹ Obohjeéhtih, ded ā dée panihnidih eníhcan, dupúnapboó ā bejna caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ā chājatdih ā jéihcan caá.

Cristodih túi jenah joyát ded pah ā jumat

¹² Wébitá, Cristo ā wun wāhatjĩ ĩi yéej chājatdih át yohop taga. Pánih yéejat yohnit ĩi jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá.

¹³ Behnitá, yeéb biíhmahjeh jumni Cristodih ĩi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ĩi jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. Japatá, yeéb nemépwā ĩi maáhdih ĩit yap yohop taga. Pánih yap yohnit ĩi jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá.

¹⁴ Wébitá, jwĩ ípdih ĩi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ĩi jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih

ñi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnít ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwát dih túi jepahnít, wêp ñuhnit panihnít ñi jumna caá. Pánih jumnit, nemépwã ï maáhdih ñit yap yohop taga. Páant ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

15 Diosdih jéihcannít ded pah ï en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwí ípdih ã oican caá.*

16 Diosdih jéihcannít nin pah ï jumna caá: Yeejép chãjatdih ï en ñinahna caá. Bí déedih wêi ennit, ï bíbohíh jenah joiná caá. Dawá bí déedih bíbohna, “Weém bita chah túini wã jumna caá”, ï níjjenah joiná caá. Jwí ípboó páant ã jenah joyát túutcan caá.

17 Nin baác ã buudúchah, ded pah cãacwã yeejép ï náah jenah joyátbut ã buudbípna caá. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah chãjnitboó páantjeh ájeéh ï jumbipna caá.

Yoobópdih naáwát, yee naáwát

18 Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah toáh jüóhna caá ã chãjap. “Cristodih tabít en jãihni ã jumbipna caá”, ï níjíchah, ñiát joiná jĩ. Pánihna, buu dawá ï jüúwát dih jéihnít, “Péeni yeó jáap bahni jeh ã judhna caá”, jwí níj jéihna caá.

19 Queét Cristodih en jãihnít jwí cãtíh jumna yuhna, jwiít dih ï éemp yoh bacap jĩ. Páant ï bacatdih ennit,

Jesúhwã yoobát ï nihcatdih jwí jéihna caá. Queét áihwã nihna, jwíjeéh ïta chão tágaá. Jwíjeéh páantjeh ï jumuchah nihna, Cristodih en jãihnít ï jummatdih jwíta jéihcan tagaá.

20 Obohjeéhtih, yeebdíh Túini Espíritu ã jumuchah, yeéb nihat Cristoíh dooná yoobópdih ã jummatdih ñi túi jéihna caá.*

21 Yeebdíh naóhna, “Queét ï túi jéihcan caá”, wã níjjenah joicán caá. Obohjeéhtih, túi jéihnít ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat ã wihcatdih ñi túi jéihna caá.

22 Nin pah caá yeeni ã níjíp: “Jesús Dios ã wahní nihcan caá”, ã níjíná caá. Ded “Jesús Dios wãúh nihcan caá”, níj naóhni Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut en jãihni caá.

23 “Dios wãúh Jesús nihcan caá”, níjní jwí íp Diosjeéh ã túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wãúh caá”, níj níjboó jwí ípjeéh ã túi jumna caá.

24 Yeéb Jesús dih jwíih jepahnít, ded pah ã jummat doonádih ñi joyóp jĩ. Páant ñi joyátjídih ñi túi náhninaá. Pánih náhnít, Jesús dih, ã ípdihbut ñi túi pej jumbipna caá.

25 Nin pah Jesús jwiít áihwãdih ã níj naáwáp jĩ: “Yeéb wãjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá”, ã níjíp jĩ.

26 Yeebdíh yeenít dih ñi joyáh bojat pínah níjíná, wã naóh daácna caá.

²⁷ Jesucristo yeebdíh Túini Espíritudih át wāhup taga. Ñijeéh jumnit, yeebdíh ā túi bohéna caá. Yoobópdih bohéna, yeeatdih ā naóhcan caá. Páant ā bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Pánihna, ā bohéatdih joí cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumnuú.

²⁸ Páant tigaá, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumnuú. Pánih jumnit, ā jwáub dei jūúwúchah, úumcan, ñi tíccan niit.

²⁹ Jesucristo túini ā jummatdih yeéb ñi jéihna caá. Pánih jéihnít, nihat túi chājnit Dios weh ī jummatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwī jummat

¹ Jwiitdih bainí oican, “Yeéboó wā weh caá”, Dios ā niijná caá. Ā oinit jumna, jwiit ā weh caá. Pánihna, yéej chājnitboó Diosdih jéihcan, jwiit ā wehdihbut ī jéihcan caá.*

² Wā oinitá, buu Dios weh jwī jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwī jummat pínahdih jwī túi jéih jwuhcan caá. Jesucristo ā jígohochah, caandíh ennit, ded pah ā jummatdih jwī túi jéihbipna caá. Pánih jéihnít, caán ā jummat pah muntih, jwiitbut jwī jummat pínahdih jwī jéihna caá.

³ Det Jesucristo ā jwáub dei jūúwát pínahdih pāinitboó yéej chāj cádahnit, ā túi chājat

pah muntih ī túut nuumná caá.

⁴ Nihat yéej chājnit Dios ā wātatdih yap yohnit caá. Dedé yéej chājat Dios ā wātatdih yap yohat ā jumna caá.

⁵ Cāacwā ī yéej chājatdih yohni pínah Cristo ā cāac jummatdih ñi jéihna caá. Caánboodíh yéejat wihcan caá.*

⁶ Ded Cristo biicdih jumni páantjeh ā yéej chājca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéej chāj cádahcan, Cristodih jéihcan, áih nihcan caá.

⁷ Wā oinitá, yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojoó. Nihat túi chājnit Jesucristo yoobópdih ā jummat pah muntih, queébtut yoobópdih ī jumna caá.

⁸ Obohjeéhtih, yéej chājniboó nemépwā ī maáih ā jumna caá. Nemépwā ī maáh bácah, biíhmahjeh yeejép chājni caá. Páant ā chājatdih yoh beedáni pínah Dios wūúh nin baácboó át cāac jumup tajī.*

⁹ Det Dios weh jumna, jwī líp Dios ā jenah joyát pah queédihbut át jenah joyát túutup taga. Pánih jenah joinít, ā wēpat íjeéh ā jumuchah, páantjeh ī yéej chājcan niit.

¹⁰ Nin pah Dios weh, nemépwā ī maáh wehbut ī jummatdih ñi jéihbipna caá: Túi chājcannit, ī déewādih oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwā ī maáh weh ī jumna caá.

* 3:1 Jn 1.12 * 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15

Jesúhwã ï míc oyat

11 Yeéb Jesucristodih jwíh jepahnit, “Míc oyat caá náahap”, jwí niíj bohéatdih ñi joyóp jĩ.*

12 Caín ã jumatji pah ñi jumca bojoó. Caán nemépwã ï maáih jumna, ã úuddih át mao yohop wut jĩ. ¿Dépanih tigaá ã úuddih át mao yohji? ñi jenah joyóchah. Caandíh yeebdíh wã naóhbiþna caá. Caín yéej chãjni jumna, ã úudboó túi chãjni ã jumatdih ijnit, caandíh át mao yohop wut jĩ.*

13 Páant tigaá yéej chãjnitboó yeebdíh ï eníhcan caá. Pánihna, ï en jãihñuchah, “¿Dépanih tigaá weemdíh ï en jãih?” ñi niíj jenah joicá bojoó.

14 Yeejép chãjnit, iiguípna bejnit pínah jwí jumap yuh jĩ. Obohjeéhtih, bññ jeáboó bejnit pínah jumna, túiniboodíh túut nñmná caá jwí chãjap. Jesúhwãdih oina, jwiít dih ã túut nñmát dih jwí jéihna caá. Ded cãacwãdih oicanni iiguípna bejni pínah ã jumna caá.*

15 Ded ã déedih eníhcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandíh ã jumap. Pánih jumna, Dios ã enechah, cãacdih mao yohni biíc yoobó ã jumna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh ã jumcan niít”, ñi niíj jéihna caá.

16 Ded pah oyat ã jumatdih nin pah jwí jéihna caá: Jwiít dih bádí oina, Diosjeéh

páantjeh jwí jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih ã wun wãhup jĩ. Páant ã wun wãhatdih náhninit, “Caán oyat yoobát caá”, jwí niíj jéihna caá. Pánihna, jwiítbut wunna yuhna, jwí déewãdih túi oinit, teo wáacat caá náahap.*

17 Dawá bií dée bíbohni, ã dée panihni moh yéejnidih enna yuhna, caandíh jgah en teo wáaccan, Diosdih ã oican caá.

18 Pánihna, wã weh panihnitá, “Bitadidih wã oina caá”, niijná, jacjeh pohba niijcát caá náahap.

Humcanjeh, Diosjeéh jwí jumat

19 Cãacwãdih túi oina, Dioíhwã jwí jumatdih jwí jéihna caá. Pánihna, ã peéh chãjat pínahdih úumcanjeh, ãjeéh jwí túi jumna caá.

20 “Yéejat jib weemdíh ã jumna nacaá”, jwí niíj jenah joyóchah yuhna, Dios nihatdih jéihni jumna, jwí jenah joyát dihbut ã túi jéihna caá. Pánih jéihna, ãihwã jwí jumatdih jwí túi jenah joyát pínah niijná, jwiít dih ã teo wáacbiþna caá.

21 Wã oinitá, “Dios wã yéejatdih át yoh tagaá”, niíj jenah joinít, úumcanjeh, Diosjeéh jwí túi jumna caá.

22 Pánih jumnit, Dios ã watatdih jepahna, ã weñat pínahdih jwí chãjachah, caandíh dedé jwí úubát dih jwiít dih ã wãhbiþna caá.

* 3:11 Jn 13.34; 15.12

* 3:12 Gn 4.8

* 3:14 Jn 5.24

* 3:16 Jn 15.13

23 Nin pah jwiít dih ã wutna caá: “Wã wũúh Jesu cristodih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi oyoo”, át niijíp wut jĩ.*

24 Dios ã wutatdih túi jepah nitboó ãjeéh ï túi jamna caá. Dios ïjeéhbut ã túi jamna caá. “¿Dios wãjeéh ã jam niít?” jwĩ niij jéihíhichah, Dios jwiít dih ã wũhni Túini Espiritu “Jájuh, Dios majeéh ã jamna caá”, ã niij jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcannitdih ded pah jwĩ jéihyat

1 Wã oinitá, “Túini Espiritu weemdih nin pah ã niij naáwát túutna caá”, niij yeenit, dawá ï jamna caá. Pánihna, Dios ã naáwát túutni ã jamatdih jéihyat túut niijná, ded pah ã naáwát dih ñi túi joyoo. Dios naáwát biíc yoobó ã naóhcah, ñi joyáh bojoó.

2 Yoobóp dih Túini Espiritu ã naáwát túutni nin pah ã niij naóhbipna caá: “Jesucristo jwiít panihni cáac jamna yahna, Diosjeh át jamap wut jĩ”, ã niijbípna caá. Páant niijní Dios ã wahní ã jamna caá.

3 Obohjeéhtih, nemépwã ï maáh ã wahniboó, “Jesús Dios nihcan caá”, ã niijbípna caá. Páant niijní Dios ã wahní nihcan, Cristodih en jéihniíh caá. Cristodih en jéihniíhwã dawá ï jamat pínah doonádih ñítát joi tágaa. Bũ

nin baácboó dawá ï jamna caá.*

4 Obohjeéhtih, yeéboó, wã oinitá, Dioíhwã ñi jamuchah, Túini Espiritu ñijeéh ã jamna caá. Jesús dih jepahcannit, nemépwã ï maáh ã wépat chah, Túini Espirituboó ã wépná caá. Pánihna, yeebdih ï yee naáwáchah yahna, caán ã wépatjĩh queétdih yap yohnit ñi jamna caá.

5 Queétdih Dioíhwã nihcah, ï bohéatbut Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, ï bohéatdih ï túi wéi joiná caá.*

6 Obohjeéhtih, Dioíhwã jamna, ã naáwát dih jwĩ bohénachah, áihwãboó jwiít dih ï túi wéi joiná caá. Dios dih jéihcannitboó, jwĩ naáwáchah, ï joíhcan caá. Pánihna, Dios naáwát dih ded yoobóp dih bohéni, ded yee bohéni ã jamatdih ñi jéihbipna caá.*

Dios oini caá

7 Wã oinitá, oyat wépat Dios jwiít dih ã wũhuchah, bita áihwãdih jwĩ oi jĩh. Det bitadih túi oinit Dios weh ï jamna caá. Pánih jamnitjeh Dios dih jéihnit, ãjeéh ï túi jamna caá.

8 Dios oini ã jamuchah, bitadih oicannit, Dios dih jéihcan, ãjeéh ï jamcan caá.

9 Dios ã wũúh biíc jamnidih nin baácboó át wah deyanap tajĩ, ã wépatjĩh Diosjeéh wéinit, páantjeh jwĩ jamat pínah niijná. Pánih chájna,

* 3:23 Jn 13.34; 15.12,17

* 4:3 Mt 7.15; 2Jn 7

* 4:5 Jn 15.19

* 4:6 Jn 8.47

* 4:9 Jn 3.16

ded pah ã oyatdih jwiít dih ãt jéihyanap tajī.*

10 Oyat yoobát nin pah caá ã jumap: Diosdih jwī oyat pah nihcan, jwiít dih Diosboó ã oyat pah caá oyat yoobát ã jumap. Jwiít dih búdí oinit, jwī yéejat jīb iiguípna bejat déejidih túi ubat túut niijná, Dios ã wáúhdih ãt wan wúhat túutap wut jī.

11 Wã oinitá, Dios jwiít dih caan páh búdí ã oyochah, jwiítbut túi míic oyat caá náahap.

12 Nihat Diosdih encannit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, jwī míic oyochah, Diosjeh jwījeéh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, ã náah yacat pah ã oyatjīh bitadiah jwī túi teo wáacna caá.*

13 Dios jwiít dih áih Túini Espíritudih ãt wáhap taga. Páant jwījeéh ã jumuchah, “Dios bíicdih wã jumna caá. Wájeéh caanbút ã jumna caá”, jwī niij jéihna caá.*

14 Jwī íip ã wáúhdih nin baácboó ãt cãac jumap túutap tajī, cãacwãdih ã túi ubat pínah niijná. Páant ã cãac jumap túutnijidih jwiítjeh jwī enep jī. Pánih ennitji, bitadiah jwī jéih naóhna caá.*

15 “Jesús Dios wáúh caá”, niijníjeh Diosjeéh ã túi jumna caá. Diosbut ájeéh ã túi jumna caá.

16 Dios jwiít dih ã oyatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnít, caandíh jwī túi jenah joiná caá. Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánihna,

ded bitadiah oini Dios bíicdih ã jumna caá. Diosbut ájeéh ã jumna caá.

17 Pánih Dios bíicdih jumna, caandíh, bitadiahbut jwī túi oina caá. Pánih oina, cãacwã í yéejat jīb peéh chãjat yeó jáapdih úumcanjeh, jwī túi jumnipna caá. Cristo ã íip Dios bíicdih ã jumuchah, jwiítbut nin baácboó jum jwúhna, bíic yoobó caán bíicdih jwī jumna caá. Pánih jumnit, ã jwáub dei jáúwúchah, jwī úumcan níit.

18 Ded Diosdih oini ã oyatdiahbut jéihna, caandíh ã úumcan níit. Pánih túi oina, jwī oinidih jwī úumcan caá. Obohjeéhtih, bííhdih úumna, caán ã peéh chãjat pínahdih jwī úum jenah joiná caá. Pánihna, jwī úumnidih jwī oican caá.

19 Dios jwiít dih ã oi waáwáchah, jwiítbut caandíh, bitadiahbut jwī jéih oina caá.

20 Ded ã dée panihnidih eníhcan, “Weém Diosdih wã oina caá”, niijná yúhna, ã yeena caá. Bííhdih enna yúhna, ã oican, Dios ã enca naáhdih ã jéih oican caá.

21 Pánihna, nin pah jwiít dih Jesucristo ã niij wutap jī: **“Ded Diosdih oina, ã dée panihnidiahbut oyat caá náahap”**, ã niijíp jī.*

5

Dios weh yéejatdih í yap yohat

1 Det Jesús dih “Dios ã wáhni Cristo caá”, niijnít, Dios weh í

* 4:12 Jn 1.18 * 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24 12.29-31

* 4:14 Jn 3.17 * 4:21 Mt 5.44-45; Mr

jumna caá. Det jwĩ íp Diosdih túi oinit, ã wehdihbut ï oina caá.

² Diosdih oina, ã wətatdih jepahnit, ã wehdihbut jwĩ oyat yoobópdih ã jumatdih jwĩ jéihna caá.

³ Æ wətatdih jepahnajeh, Diosdih jwĩ túi oina caá.* Caandih oina, jwiútdih ã wətat wái náah jumni nihcan caá.*

⁴ Det Dios weh jumna, yéej chājatdih ï jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wəpatdih túi jenah joiná, Diosdih jéihcannit ï jenah joyát pah, jwĩ jenah joicán niít.

⁵ “Jesús Dios wūúh caá”, niij jenah joiníjeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wūúh ded pah ã jummat

⁶ Jesucristo nin baácboó át cāac jumap tajī. Æ tewat pínah jātih, Juan Daabánidih ã daabáát túutəp jī. Túttimah, cruzboó wən wūhna, ãih meépdih ã yohop jī. Pánihna, mahjīh ã daabáátidih, cruzboó ãih meép ã yohatdihbut náhninit, Dios wūúh ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Túini Espíritubut “Nin Dios wūúh tigaá”, jwiútdih ã niij jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yoobópdih naóhni caá.

⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wūúh ã jummatdih nit biíc peihcannit jéihyanit ï jumna caá: Túini Espiritu jwiútdih ã jéihyanachah, mahjīh ã daabáátjidih, ãih meép ã

yohatjidihbut jenah joinít, Jesús Dios wūúh ã jummatdih jwĩ jéihna caá.

⁹ Cāacwājeh ï naáwáchah joiná, “Caán yoobópdih tigaá”, jwĩ niijná caá. Páant niijnítidih jwĩ joiná yūhna, jwĩ íp ã wūúhdih naóhna, cāacwā ï naáwát chah ã juməchah, caánboodīh túi joyát caá náahap.*

¹⁰ Dios wūúhdih ded túi jenah joiní “Jesús Dios wūúh ã jummat dooná yoobópdih tigaá”, ã niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Dios ded pah ã wūúhdih ã naáwátidih joyáh bojni “Dios yeeni caá”, ã niijná caá.

¹¹ Nin pah Dios jwiútdih ã niij jéihyana caá: “Wā wūúhdih túi jenah joinít, páantjeh wājeéh ñi juməbipna caá”, ã niijp jī.

¹² Dios wūúh Jesúsdiht ded túi jenah joiní, Diosjeéh páantjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ded Jesúsdiht jepahcanni, Diosjeéh ã jumcan niít.*

Juan ã pée naáwát

¹³ Yeéb Dios wūúhdih túi jenah joinítidih naóh daácna caá wā chājap, páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínahdih ñi jéihyat pínah niijná.*

¹⁴ Dios ã náahat pah caandih jwĩ úbúchah, jwiútdih ã joyátidih jwĩ túi jéihna caá. Pánih jéihna, úmcanjeh caandih jwĩ úbhna caá.

* 5:3 Jn 14.15; 2Jn 6 * 5:3 Dt 30.11; Mt 11.30 * 5:9 Jn 5.32-37; 8.18 * 5:12

Jn 3.36 * 5:13 Jn 20.31 * 5:15 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22

15 Páant ã joyát dih jéihna, “Wã uúbát dih át wãh tagaá”, jwĩ niíj jéihna caá.*

16-17 Yeéb ñi dée panihni ã yéej chãjachah ennit, Diosdih ñi uúbá, ã yéejat jíib caandíh iiguípna ã wahcat pínah niijná. Páant ñi uúbá chah, Dios caandíh ã túut nuumbípna caá, ãjeéh páantjeh ã jamat pínah niijná. Obohjeéhtih, ded Cristodih páantjeh náahcan, yap yohnit, ãihwãdihbut eníhcan, iiguípna ã bejbipna caá. Pánihniboodíh ñi uúbát pínahdih wã wutcan caá. Nihat yéej chãjat Diosdih yap yohat míic caá. Obohjeéhtih, biíh yéej chãjat iiguípna ã bejat túutcan caá. Pánih chãjnitdih caá uúbát náahap, ã túut nuumát pínah niijná.

18 Dios wãúh Jesús ãihwãdih ã túi en daoná caá, nemépwã ã maáh queétdih ã yéejacat pínah niijná. Pánihna, “Dios weh páantjeh ã yéej chãjcan caá”, jwĩ niíj jéihna caá.

19 “Jwiítboó Dioíhwã jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, nihat Diosdih náahcannitdih Satanás caá ã wutap”, jwĩ niíj jéihna caá.

20 “Dios wãúh nin baácboó cãac jumnit, Dios yoobát dih jwĩ jéihyat pínah niijná, jwiít dih ã jéihyanap jí”, jwĩ niíj jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh túi jumnit, ã wãúh Jesucristo-jeéhbüt jwĩ túi jumna caá. Jesucristo Dios yoobát jumna, páantjeh Diosjeéh jwiít dih ã túi jamat túutna caá.*

21 Wã weh panihnitá, ã ñi túi

chãja chaáh! Pãpnidih ñi wëi uúbhca bojoó.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Juan

* 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queétdih ã túyat tútat

1 Weém Juan, Jesúihwádh waóhni, meém Dios ã ñíonihdih ma weh panihnit-dihbut wã daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wã oina caá. Weém biícjeh pohba nihcan, nihat túini doonádih jéihnitbut yeebdíh ã oina caá.

2 Jwiít nihat caán túini doonádih jepahnit jumna, caandíh jwí túi jenah joí cádahcan niít. Pánih jumna, yeebdíh búdí jwí oina caá.

3 Dios jwí íp, Jesucristo ã wáuhbut búdí oinit, yeebdíh ã jǵah en teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Míc oyat tútat

4 Jwí íp jwiít nihatdih ã wútat pah, Jesús ã bohéátdih biquína ma weh panihnit ã túi jepahat doonádih joinít, búdí wã wěina caá.*

5 Némá, bũ meemdíh wã naáwát jáap wútat nihcan caá. Jesúsdih jwíh jepahnit jwí jumuchah, nin pah jwiítidih ã niíj wútap jǵ. “**Ñi míc oyoó**”, ã niíjip jǵ. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwí oyat dée caá.*

6 Diosdih yoobópdih oinit, ã wútat pah jwí túi chǵjbipna caá. Pánihna, jwíh jepahnit ñi joyátji pah bũbut nin pah yeebdíh wã wútna caá: Bitadíh oinit, ñi túi teo wáacá.*

Dawá yeenit ã jummat

7 Páant niijná, nin pahbut yeebdíh wã naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ã cáac jummat dooná yoobópdih nihcan caá”, niijnít, dawá ã yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jǵihni pah ã jumna caá.*

8 ¡Queétdih ñi túi chǵja chaáh! Cristodih ñi teo wúhat jǵib ñi bũdcát pínah niijná, ã yee bohéátdih ñi jepahca bo-joó. Yeéb yoobópdih Jesúsdih ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah túini ã chǵjbipna caá.

9 Det Cristoíh bohéátdih cádahnit, “Wã jenah joyát caá chah ã túyap”, niíj jenah joinít, jwí ípíhwã nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwí ípǵih, ã wáuhjǵihbut túi biícidih ã jumna caá.*

10 Pánihna, “Cristoíh naáwátdihjeh caá wã bohénap”, niijná yuhna, mácah bohéátdih naóhni ñi pebhna ã juibínachah, caandíh wěi jwááhcanjeh, ñíih mũdíh ñi waadát túutca bojoó.

11 Páant mácah bohéátdih naóhna, Cristoíh bohéátdih náahcan, yeejép chǵjni caá. Pánihna, caandíh wěi jwááhniiboó yeejép chǵjnidih teo wáacna caá ã chǵjap. Páant ñi chǵjca bojoó.

Ã pée naáwát

12 Yeebdíh chah naáwíhna yuhna, caandíh wã daáquíhcan

* 1:4 3Jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1Jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1Jn 2.18; 4.1-3 * 1:9 1Jn 2.22-23; 4.15

caá. Obohjeéhtih, yeéb
 bíícdih míc wéheat túut niijná,
 yeebdíh enedih wã bejihna
 caá. Pánih míc wéhenit, jwiít
 nihat bíícdih jwĩ táí wēibipna
 caá.*

¹³ Ninjĩh bóli, ma jwan
 panihnih, Dios ã ñíonih, mi
 weh meemdíh ì táyat túutna
 caá.

Páant bóojeh tigaá wã
 naáwát.
 Juan

* 1:12 3Jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúíhwādh waóhni, meém Gayo, bádí wā oinidih nin núodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios bícdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán bícdih ma túi jumat pah, ma túi yapat pínah, míih báhahbut ā túi jumat pínahdihbut meemdih wā wábhna caá.

³ Biquína Jesúíhwā wā pebhna jwinít, ded pah ma jumat doonádih jwiít dih ī naáwáp be. “Cristo ā náahat pahjeh Gayo yoobópdi h āpī chājna caá”, ī niúj naáwáp be. Páant ī niijíchah joinít, bádí wā weñep be.*

⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ā náahat pahjeh ī túi chājat doonádih joinít, bádí wāpī wēina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúíh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā ī jumuchah yuhna, ma teo wáacachah, ā táina caá. Pánih teo wáacna, jwī Maáh Jesúsdi h yoobópdi h jepahni ma jumna caá.

⁶ Biquína queét bohé jibnit jwī pebhna jwinít, jwiít Jesúíhwā jwī míic wáacachah, “Gayo jwiít Jesúíhwādh ā túi oina caá”, jwiít dih ī niijíp jī. Pánihna, ma pebhna ī jwáub juibínachah, queétdih bádí ma teo wáacá, bohé péanit, ī túi jwáub jib bejat pínah niijná.

Páant míic teo wáacatdih Dios áihwādh ā náah yacna caá.

⁷ Queét Jesúíh táini doonádih bohé jib bejna, Diosdi h jéihcannitboó ī teo wáacat pínahdih īpī náahcan caá.

⁸ Pánihna, jwiít Jesúíhwāboó queétdih wēi jwāáhnit, jwī teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bícdih jwiítbut Dios yoobópdi h ā naáwát dih bitadi h jwī jéihyana caá.

Diótrefes yeejép ā chājat

⁹ Caanjīh moón Jesúíhwādh wā daác wahap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yuhna, Diótrefes wāt jumni, caanjéh wāt ni jumíhna, weemdih át jepahcap wāt be.

¹⁰ Pánihna, ñi pebhna wā juibínachah, ded pah ā chājatjidi h yeéb Jesúíhwādh wā naóh beedábipna caá. Weemdih yeejép āpī naóh yacna caá. Chah yeejépbut āpī chājna caá. Jesúíhwā áih táini doonádih naóh jibnitdih wēi jwāáhcan, áih meudih āpī waadát tútcan caá. Bita caanjīh moón Jesúíhwāboó bohé jibnitdih ī wēi jwāááchah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ñi wēi jwāáhca bojoó”, āpī niúj wāt na caá. “Queétdih ñi wēi jwāáát jīb jwiít Jesúíhwā jwī míic wáacapoó ñi jwáub waadcá bojoó”, āpī niijná caá.

¹¹ Wā oini, det yeejépwā ī chājat pah chājcanjeh, túi chājnitboodih ma en yacaá. Túi chājnit Dioíhwā ī jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14

* 1:3 2Jn 4

* 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10

chãjnitboó Diosdih jéihcannit
ĩ jũmna caá.*

Demetrio ã túi chãjat

¹² Demetrio wũt jũmnbodĩh
nihat cãacwã ĩ túi wéhena
caá. Dios ã náahat pah
ã túi chãjatdih enna, túini
ã jũmatdih ñi jéihna caá.
Weembút caandĩh páant tigaá
wã niijíp. Páant wã niiját
yoobópdi h ã jũmatdih ñi
jéihna caá.

Ã naóh péaat

¹³ Meemdĩh chah naáwĩhna
yũhna, caandĩh wã daáquĩhcan
caá.

¹⁴ Waícanjeh meemdĩh
enedih wã bejihna caá.
Caanná jũibĩnit, meemdĩh wã
míc wéhebi pna caá.*

¹⁵ Dios meemdĩh ã teo
wáaca naáh, ma túi jũmat
pĩnah niijná. Ninjĩh jũmnit
jwĩ chéenwãbut meemdĩh ĩ
túyat túutna caá. Caanjĩh
moón jwĩ chéenwã nihat ĩ túyũ
naáh.

Páant bóojeh tigaá wã
naáwát.

Juan

* 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queédih ã táyat tútat

¹ Weém, Judas* Santiago úud, Jesucristodih teo wáhni, yeéb Jesúíhwãdih nin náodih wã daác wahna caá. Jwĩ íp Dios yeebdíh oinit, át ñíwip tagaá, áihwã ñi jumat pínah niijná. Jesucristo yeebdíh ã táí wapna caá, caandíh ñi táí jenah joí cádahcat pínah niijná.

² Dios yeebdíh búdí oi jġah ennit, ã teo wáaca naáh, ájeéh ñi táí jumat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah ĩ jumat

³ Wã oinitá, Dios jwiít dih iiguípna jwĩ bejat déejidih ã táí ubatdih búdí daác wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdíh náahap, bita yeebdíh ĩ yee bohéát dih ñi yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéátboodíh ñi cádahca bojoó. Caandíh joiná, Jesucristodih ñit táí jepahap tagaá. Caán bohéát páantjeh biíc yoobó ã jumna caá. ã tútat nuumcán níit.

⁴ Yeéb ñi jéihcah yuhna, biquína yeejépwã Diosdih náahcannit, ñi pebhna ĩt jwibínap tagaá. Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh ĩ niíj yee bohéna yuh caá: “Dioíhwã ñi jumachah, yeéb bita yaádhjġh ñi yéj chãjachah enna yuhna, yeebdíh oina, ã peéh chãjcan níit”, ĩ niíj bohéna yuh

caá. Jwĩ Maáh Jesucristo biícjeh jumnidih yap yohna, “Caandíh jepahat ã náahcan caá”, ĩ niíj bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ã peéh chãjat pínahdih jon jãtġh ã naáwãtdih naóh yapanit ĩt daacáp tajġ.*

Dios queédih ã peéh chãjat pínah

⁵ Bũũ nindih ñi táí jéihyechah yuhna, yeebdíh wã jwũũb náhniana caá. Dios judíowã Egipto baácboó jumnitdih ã bacaat túttimah, ĩjeéh jumnit caandíh jepahcannitdih át mawap wut jġ.*

⁶ Biquína ángelwãdih ã chãjatjidihbut ñi náhninaá. Queét Dios ã wãtatdih ĩt jepahcap wut jġ. Nump maáta Dios queédih ã waadánachah yuhna, queétboó chah maáta ĩt jumíhip wut jġ. Pánihna, Dios ã jumat tútatjidih ĩ cádahat jġib dupánapboó yohnit, ĩtah tōp panihniġh Dios queédih át chéo jwejep wut jġ. Péeni yeó jáapdih queét ã chéo jwejnitdih ã peéh chãjbpina caá.*

⁷ Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moón, pehbbit jumni tútchinadih moonbút ded pah ĩ yapatjidih ñi náhninaá. Yaádhdih yeejé chãjnit, neoná mícjehbut búdí yeejé ĩt chãjap wut jġ. Páant ĩ chãjatji peéh Dios queédih át cáo yohop wut jġ. Páant ã cáo yohochah, iiguípboó jumnit, yeejé ĩ yapat ã bũũdcán níit. Pánihna, iiguípboó Dios

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3 * 1:4 2P 2.1-2 2.4

* 1:5 Ex 12.51; Nm 14.29-30 * 1:6 2P

queétdih ã peéh chājatdih náhninit, caandih nihat cāacwādhī tūi jepahat caá náahap.*

8 Páant yeejép ĩ chājatji pahjeh m̄antih, yeebdih yee bohénitboó biíc yoobó ĩp̄i chājna caá. Pánih chājnit, “Oo jumat jígohat déedih wā enechah, Dios nin pah ã chājat t̄ut̄up be”, niij yeenit, queétjeh ĩih bácahdih ĩp̄i yéejana caá. Jwī Maáh Jesucristodih jepahcan, āih cāacwā ĩ maátadihbut ĩp̄i jepahcan caá. Ángelwādhī “Queét tūicannit, dedé pínah nihcan caá”, ĩp̄i niijná caá.*

9 Obohjeéhtih, jon jātih Moiséih bácahjidih ub bejihna, ángelwā ĩ maáh Miguel* nemépwā ĩ maáh Satanásjīh ĩt m̄iic jūihñup wat jī. Pánih m̄iic jūihnit, Satanás “Caán Moisésji cāacwādhī ã mawachah, āih bácah wīih pínah ã jumna caá”, āt niij yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ã yee naáwáchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdih ã peéh chāja naáh”, āt niijéhjip taga.*

10 Obohjeéhtih, yeebdih yee bohénitboó ded pah ángelwā ĩ jumat, Jesucristo ã wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pínah nihcan caá”, niijnit, ĩp̄i yeejép naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejép chājat pínahdih

ĩ tūi jéihna caá. Nuñúpwā jenah joicánjeh ĩp̄i chājat pah, queétboó yeejép ĩp̄i chājna caá. Páant yeejép ĩ chājat jīb, Dios queétdih búdi ã peéh chājbipna caá.*

11 Caín ded pah yeejép ã chājatji pahjeh m̄antih queétbut ĩp̄i chājna caá.* Balaam* dinerodih búdi bidnit, ã yee bohéatji pahjeh m̄antih, queétbut dinerodih bidnit, yeebdih ĩ yee bohéna caá. Coré* Diosdih ã yap yohat peéh Dios caandih ã mao yohatji pahjeh m̄antih, yeebdih yee bohénit caandih ĩ yap yohochah, queétdihbut ã mao yohbipna caá. Pánihna, Dios queétdih ã peéh chājachah, queét búdi yeejép ĩ yapbipna caá.

12 Yeéb Jesúihwāboó ã oyatdih wēi jenah joinit, biícđih ñi jeéméchah, queét yeenit jumna yuhna, tūiccanjeh, ñijeéh ĩp̄i jeémpna caá. Pánih jeémpnit, ĩ weñat pínahdihjeh jenah joinit, biícđih ñi tūi jumatdih ĩ yéejana caá. Nin pah queét ĩ jumna caá: Mah tólihnadih johlit ã joh yapanachah, mah ã buugcát pah, “Bohénit jwī jumna caá”, niijná yuhna, tūi jenah joicánnit jumna, bitadih ĩp̄i teo wáaccan caá. Nin pahbut ĩ jumna caá: Quehe wihcanni nahna wanni pah ã jumachah enna, ã mínah caandih āp̄i dug yohna caá. Pánihat pah,

* 1:7 Gn 19.1-24; 2P 2.6

* 1:8 2P 2.10

* 1:9 Zac 3.2; 2P 2.11

* 1:10 2P 2.12

Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14

* 1:9 Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7

* 1:11 Gn 4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12

* 1:11

* 1:11 Nm 16.1-35

căacwădih yee bohénitboó wunnit pah í jamuchah, Dios iiguípna queétdih ă bejat túutbipna caá.*

13 Nin pahbut í jamna caá: Búdí mujdih jamni búdí noli-hatna muj jwéejdih moópni búdí wíjnídih ăpí yohna caá. Pánihat pah tigaá, queét yeejépŵă Dios ă wutatdih jepahcannit, căacwădih ípí yeejép chăjap. Nin pahbut í jamna caá: Dios ă bejat túutni namá panihnidih cúiwă í bejcat pah, Dios queétdih ă bohéat túutat pah í bohécana caá. Páant í yee bohénachah, Dios queétdih peéh chăjnit, páantjeh tubit dupánapboó ă jumat túutbipna caá.

14-15 Adán ă juma Enochoó,* Dios naáwătdih naóh yapaniji nin pah ăt níj naóh yapajip taga: “Nihat căacwădih níwat túut níjną, jwí Maáh dawá ăih táinit ángelwă bícdih ă dei jăóhbi-pna caá. Pánih níonit, Diosdih náahcannitboó yeejép í chăjatji jíib ă peéh chăjbipna caá. Queét yeejépŵă Diosdih yeejép í naáwătdji jíibbut ă peéh chăjbipna caá”, ăt níjíp taga. Pánih naóhna, yeebdíh yee bohénitdihbut naóhna ăt chăjíp tagaá.

16 Queétdih ded pah ă yapachah, Diosdih, bitadihbut yeejép ípí wéhena caá. Yeejép jenah joinít, í náahat pahjeh ípí chăjna caá. “Yeéb túi joinít ní jamuchah, weém wă túi jéih bohéna caá”, ípí níjną yah

caá, bita queétdih wéinit, í túi jepahat pínah níjną.

Yeebdíh nin pah jumat caá náahap

17 Obohjeéhtih, yeéboó, wă oinitá, Jesús ă naáwătd túutnitboó ded pah í níj bohéatjdih ní túi náhninaá.

18 Nin pah yeebdíh ít níj bohénap wut jí: “Péeni yeó jáapna Dios naáwătdih, ăih căacwădihbut tubit deohnit, í náahat pahjeh căacwă yeejép í chăjbipna caá”, ít níjíp wut jí.*

19 Páant í níjníjtjiboó yeéb bícdih ní jumatdih í yéejana caá. Queét Jesúsdi-h jepahcannit í jamuchah, Túini Espírítu íjeéh ă wihcah, í weňat pínahdihjeh ípí chăjna caá.

20 Obohjeéhtih, yeéboó, wă oinitá, yeó jáap jumat pah Túini Espírítu ă wépatjéh wúbhnt, Jesucristodih chah ní túi jenah joyoó.

21 Pánih chăjnit, yeebdíh búdí ă oyatdih náhninit, ă oyat chah jéihyat túut níjną, ă náahat pah ní túi chăjaá. Pánihna, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh búdí oi teo wáacnit, páantjeh ăjeéh ă jumat túutat pínahdih ní wéi pánaá.

22 Biquína Jesucristodih tac yoób túi jenah joinítđih ní jígah en teo wáacá, Jesúsdi-h yoobópdih í jepahat pínah níjną.

23 Bitaboó yee bohéatđih jepah jwíhntđih Jesúsđih táini doonáđih ní wép naáwă,

* 1:12 2P 2.17 * 1:14-15 Gn 5.18,21-24

* 1:18 2Ti 3.1-5; 2P 3.3

caandih jepahnit, iiguipna i bejcat pinah niijna. Bitaboó yee bohénit yeejép i chājat pahjeh muntih chājnitdih ni jīgah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, iñi túi chāja chaáh! i yéj chājat pah muntih yeebbát biíc yoobó ni chājcat túut niijna. I yéj chājatdih búdí ií enat caá náahap.

Diosdih ā pée wēi naáwát

²⁴⁻²⁵ Jwī Maáh Jesu-
 cristodih wun wūhat túutna,
 jwiít iiguipna bejnitjidih Dios
 āt túi ubup taga. Pánih túi ubni
 jumna, yeebdih ā jéih wapna
 caá, caandih ni cádahcat pinah
 niijna. Pánih wapna, chah
 Maáh jumnit, ā pebhboó
 yeebdih ā ñuhhat túutuchah,
 yéejat wihcannit jumna, búdí
 ni wēibipna caá.* Caanjéh
 Dios ā jumuchah, caandih wēi
 naóhnit, “Meém chah túini,
 nihatdih Maáh jumna, chah
 wēpni, nihatdih jéihnibat ma
 jumna caá”, jwī niíj jīh. Caán
 biíhmahjeh jumni, buubut
 jumni, páantjeh ā jumbipna
 caá. Páant ā jumuchah, nihat
 cāacwā caandih búdí i wēi
 naáwá naáh. Páant tíi ā jumuhah.

Páant bóojeh tigaá wā
 naáwát.

Judas

* 1:24-25 2P 3.14

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát tũtat

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ã jéihyaatjidih nin núodih wã daác wahna caá. Jwĩ ípboó caandih ã naáwát tũtuchah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, ãih ángeldih át wahap be, ãihwã jwĩ jéihyat pínah niijná. Bahnijeh jũdhna caá, páant ã yapat pínah.

² Weém nihat wã enatji, jwĩ íp ã naáwáchah, Jesucristo ã jwũub naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daác wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã jũhdũchah, det nin núodih ennit, bita ã en naáwáchah joinítbut, wã naáwátidih túi jepahnit, túi wẽinit ã jũmbipna caá.

Siete tũtchidih moón Jesúhwãdih Juan ã daác wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baácboó jũmni siete tũtchidih moón, Jesúhwãdih wã daác wahna caá. Dios yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Caán jon jãtih jũmni, bũubut jũmni, tũttimah, ã jwũub jũóhbpna caá.* Caán ã chũdũp pebh Túini Espíritubut nihat jéihni ã oyatjĩh yeebdih ã teo wáaca naáh.*

⁵ Jesucristo ã oyatjĩhbut ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat

pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cãacwãdih ã náah yacatdihbut yoobópdih naóhni caá.* ã wũnat tũttimah, waóh boo pũd jũóhni ã jwũub wũncan niít, páant mũntih.* Pánihna, nin baácboó jũmni maáta ã chah Maáh caá.* Jwĩtdih oina, ãih meépdih yohnit, jwĩ yéejat jũib peéh chãjat déejidih át yohop tajĩ.

⁶ Pánih yohnit, jwĩtdih ãihwã chãjna, caandih uúbhni, wẽi naóhni pínahdihbut át chãjap wũt jĩ, ã ípdih jwĩ teo wũhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wẽpni, nihat jwĩ Maáh ma jũmna caá”, Jesucristodih páantjeh jwĩ niij wẽi naóh jũih. Páant tí ã jũmũ nah.

⁷ ¡Jãaj! Cristo mah tólihjĩh ã jwũub dei jũóhbpna caá.* Páant ã jwũub dei jũúwáchah, nihat cãacwã ã enbipna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitji, jwãagnitjibut ã enbipna caá. ã jwũub dei jũúwáchah, nihat nin baácdi moón ã yéej chãjatjidih jéihni, búdí ã jũibipna caá.* Páant ã yapbipna caá. Páant tí ã jũmũ nah.

⁸ Jwĩ Maáh Dios, chah wẽpni, nin pah ã niijná caá: “Weém biíhmah jũmni caá. Nihat wã chãnidih Maáh

* 1:4 Ex 3.14 * 1:4 Is 11.2; Ap 4.5 * 1:5 Is 55.4 * 1:5 Hch 26.23; Col 1.18

* 1:5 Sal 89.27 * 1:6 Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * 1:7 Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26;

Lc 21.27; 1Ts 4.17 * 1:7 Zac 12.10; Jn 19.34,37

jumna, caandih wã jwáub yohat táttimah páantjeh wã jumbipna caá. Jon játih wáat jumap jĩ. Búubut wã jumna caá. Táttimah, wã jwáub jöóhbiipna caá”, ã niijná caá.*

Jesucristodih Juan ã enat

9 Weém, Juan, Jesúih jumna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembút Jesúih táini doonádih wã naáwát jíib yeejép wã yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdíhbut ï yéej chãjachah yuhna, Jesús ã teo wáacatjĩh caandih wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiít nihat jwĩ Maáh ã jumna caá. Dios naáwát dih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíib Patmos wüt jumni quewaboó ï yohni wã jumna caá.

10 Ninjĩh jumna, biíc chooát yeó jáapdih Túini Espíritu ã wēpat weemdih búdí ã jumuchah, ñoni pah wã jumap be. Páant oo júmat panihatdih wã enat pónih, wã tãahmant Jesucristo wēpép ãi wéhenap be. Búdí póojat nah yáaat pah bóo ãi yáanap be.

11 Nin pah weemdih ãi niijíp be: **“Buu ma enat pínahdih ma daacá. Pánih daác péanit, Asia baácboó jumni siete tátchinadih moón wíhwádih ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tátchidih moondih yah**

buca ma daác wahaá”, ã niijíp be.

12 Páant ã niijíchah joinít, weemdih wéhenidih enat tánt niijná, wã tac páud ñuhap be. Pánih tac páud ñuhnit, orojĩh ï chãjni siete jíi cáagat nah-najih ï jíi cáagni páhanadih wã enep be.

13 Caan náhna cãtĩh ñuhni cáac pah jíghni Jesucristodih wã enep be. Aih jícha páha biíc yoobó buug ñájni yégueh chóodih ã dawúp be. Orojĩh ï chãjni tōpdih jöóh poómp yoób juí wái chéoni ã jumap be.*

14 Aih waó yoóc tái baabni ã jumap be. Aih quíibnabut tuu õopát tōpna pah ã iiguíp be.*

15 Aih jíchanabut tái itini quenalih naa pánih yeh iigni ã jumap be. ã wéheat búdí dóo yáaat pah ã yáanap be.*

16 Aih jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwádih ã bíbohob be. Íibat naa chénaaboó jaco jumni eeép naadíh ã chãác tewep be. Yeó iigát pah aih móot ã yeh iiguíp be.

17 Caandih ennit, aih jícha pebh wunni pah wã buugúp be. Páant wã buugúchah ennit, caán aih jéihyepmant bóo téihyajĩh weemdih teo jáhanit, nin pah ã niijíp be: **“Ma úumca bojoó. Weém bíh mah jumni caá. Nihat wã chãnidih Maáh jumna, caandih wã jwáub yohat táttimah páantjeh wã jumbipna caá.***

* 1:8 Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13

* 1:13 Dn 7.13; 10.5 * 1:14 Dn 7.9

* 1:15 Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6

* 1:17 Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13

18 Weém báadhni^h caá. Wunni wāih jumup yuh jī. Jwúb boo pud jūōhni wā jwúb wuncan niit, páant mantih. Jwúb booni jumna, cáacwādh^hbut wā jéih jwúb boot tūt^hna caá. Cáacwā iiguipna i bejat déedih weemjéh tūi ubni caá.

19 Bū^htéh ma enatjidih ma daacá. Bū^h ded pah ā jum^hatdih, tūt^htimah ded pah ā yapat pínah^hdihbut ma daacá.

20 Nin siete cúiwā wā jéihyep^hmant bóo téihyamant wā bíboh^hnidih ma tūi beh joicáh, bū^h meem^hdíh wā naóh^hbpna caá. Orojīh i chājniji siete jīí cáagat nahnajih i jīí cáagni páhanad^hihbut wā naóh^hbpna caá. Caán siete cúiwā siete tūt^hchinad^hih moón wīhwā i maáta panihni i jumna caá. Queét wā naáwát^hdih naóh yapanit i jumna caá. Orojīh i chājniji siete jīí cáagat nahnajih i jīí cáagni páhana siete tūt^hchinad^hih moón wīhwā i jumna caá. Queét wā naáwát^hdih joinít i jumna caá”, Jesucristo ā niijíp be.

2

Éfeso tūtchidih moón Jesúhwādh ā daác wahat tūt^hat

1 Páant niij naóh péanit, nin pah weem^hdíh ā jwúb niij naáwáp be, páant mantih: “Éfeso tūtchidih moón wīhwā, queé^hdih

waóh^hnidihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Wā jéihyep^hmant bóo téihyamant siete cúiwādh bíboh^hni caá wā jumup. Orojīh i chājniji siete jīí cáagat nahnajih i jīí cáagni páhana cāt^hih jibni caá, ded pah ā iigát jum^hatdih jéihyat tūt^h niijná. Pánih chājna, yeéb wīhwādh en bejna caá wā chājap. Pánih en bejna, yeeb^hdíh nin pah wā niij naóhna caá:

2 Nihat ñi chājat^hdih wā jéih beedána caá. Wīh túini doonádh bitad^hih ñi naáwát^hdih, weem^hdíh ñi tūi jenah joí cádahcat^hdihbut wā tūi jéihna caá. Yeejép chājnit^hdih ñi iiat^hdihbut wā jéihna caá. “Jesúh túini doonádh naáwát náahna, jwiit ā wahnit caá”, bita i niijchah yuhna, queé^hdih joinít, yee naóh^hnit i jum^hatdih ñi jéihyep be.

3 Wīh túini doonádh ñi naáwát jīb yeéb Éfeso tūtchidih moón yeejép yapna yuhna, queét yeenit^hboodíh ñi yap yohop be. Pánih yap yohnit, weem^hdíh ñi cádahcan caá. Páant ñi chājachah ennit, yeeb^hdíh wā wēina caá.

4 ‘Obohjeé^htih túinit ñi jumachah yuhna, nin pah weem^hdíh ñi yap yohna caá. Weem^hdíh ñi jwíh tūi oyatji pah bū^h biíc yoobó ñi oican caá. Ñi jwíh tūi múic oyatji pahbut bū^h biíc yoobó ñi múic oican caá.

5 Pánihna, jwíih oina, ded pah ñi chājatjidih náhninit, ñi jwáub tút nuumú. Ñi yéj chājatdih náhni dahwanit, ñi cádahaá. Pánih cádahnit, wíih túini doonádih jwíih jepahnit, ñi táí oyatji pah biic yoobó ñi jwáub oyoó. Obohjeéhtih, ñi yéj chājatdih ñi cádahcah, ñíih jiiát panihni wā jwejnijidih waícanjeh jwáub dúuc wáyadih wā bejbipna caá. Páant niijnít, nin pah wā niij naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ñi jwíih oyatjidih cádahnit, weemdíh cádahna caá ñi chājap. Páant ñi yéejatdih ñi cádahcat jíib, páant bóojeh, ñi buudbípna caá.

6 Obohjeéhtih, weemdíh ñi táí oican yuhna, nindih ñi táí chājna caá: Nicolaítas wūt jumnit í yéj chājatdih ñi en iiná caá. Weembút í yéj chājatdih wā en iiná caá.

7 ‘íDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwādhíh ā naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannitdih wā íip ā jamapboó jumni nah quehedih wā jeémát túutbipna caá.* Caan náh quehedih jeémpnitboó í jwáub wancan niít’, ma niij daác wahaá”, Jesu-cristo weemdíh ā niijíp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúhwādhíh ā daác wahat tútat

8 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwáub niij naáwáp be: “Esmirna tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhmidihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém biihmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.* Wanni wáih jamap yuh jí. Jwáub boo pud jóohni wā jwáub wancan niít, páant muntih. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wā niij naóhna caá:

9 Wíihwā ñi jumat jíib, yeejép ñi yapatjidih wā jéihna caá. Moh yéejnit ñi jumatdihbut wā jéihna caá. Pánih jumna yuhna, Dios ā wēpatdih bíbohnit, yeéb moh yéejnit nihcan caá. Bitaboó “Jwiít judíowā Diosdih jwí táí jepahna caá”, niijná yuhna, yeebdíh yeejép í yee naáwátjidihbut wā jéihna caá. Queét Dioíhwā nihcan, nemépihwā caá.

10 Buu yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi úumca bojoó. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jumnitdih nemat muéboó ā nemat túutbipna caá, weemdíh ñi cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapbipna caá. Páant yeejép í chājachah, í mao yohochah yuhna, weemdíh ñi cádahca bojoó. Yeéb weemdíh ñi

* 2:7 Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2

* 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13

cádashcat jíib, yeebdíh wã pebhboó páantjeh wã jummat tútutbipna caá.

¹¹ ‘iDet molít jumna, wíihwãdih Túini Espíritu ã naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdíh táí jenah joí cádashcannit í wunat túttimah, iiguípna bejcan, wã pebhboó páantjeh í jumbipna caá’,* **ma níj daác wahaá**”, Jesu-cristo weemdíh ã níijp be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tútut

¹² Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwáub níj naáwáp be: **“Pérgamo tútchidih moón wíihwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:**

‘Weém íibat naá chénaboó jaco jumni eeép naadíh bíbohni wã jumna caá. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wã níj naóhna caá:

¹³ **Yeéb ñi chãjatdih, níih tútchidih moón í chãjatdihbut wã jéihna caá. Caanjíh moón í maáh Satanás caá. Caán tútchidih moón Satanásdih jepahnit, Antipas wãt jumni wíih doonádih táí naóhjidih í mao yohop be. Caandíh páant í mao yohochah enna yuhna, weemdíh ñi táí jenah joí cádashcap be.**

¹⁴ **‘Obohjeéhtih, pánih táí jenah joí cádashcan yuhna, bainí weemdíh ñi yap yohop be. Biquína**

ñijeéh moón, Balaam wãt jumni ã bohéatdih í joiná caá. Jon jãtíh Balaam Balac wãt jumni maáhjidih nin pah át níj bohénap wat jí: “Judíowãdih ma yéejaat pínah níijná, nin pah ma chãjaá: ‘Dios caá’, wëi níijnít, ñi wãhni jeémátidih queétdih ma jeémát tútutá. Í weha mána nihcannitjéh queétdih yeejép ma chãjat tútutá”, át níj bohénap wat jí. Jon jãtíh judíowã caandíh joinít, í yéej chãjatji pah bíic yoobó mun tigaá buu biquína ñijeéh jumnitbut í yéej chãjna caá.*

¹⁵ **Queét í chãjat pah bita ñijeéh moón Nicolaítas wãt jumnit yeejép í chãjat tútutatboodíhbut í jepahna caá.**

¹⁶ **Páant ñi yéej chãjatdih ñi cádahaá. Ñi cádashcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chãjnitdih wã chãác teoni íibat naajíh wã peéh chãbipna caá.**

¹⁷ ‘iDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwãdih ã naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdíh táí jenah joí cádashcannitdih jeámant jumni maná wãt jumni jeémátidih wã wãhbipna caá.* **Baabní jeé naanáidihbut queétdih wã wãhbipna caá. Caán jeé naanáidih íih jáap wãt wã daácni ã jumbipna**

* 2:11 Ap 20.14; 21.8

* 2:14 Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4

* 2:17 Ex

16.14-15,33-34; Jn 6.48-50

* 2:17 Is 62.2; 65.15

caá.* **Bitá caán wãtdih ï jéihcan niít. Caán jeé naadh ubnijeh áih wãtdih ã jéihbipna caá', ma niij daác wahaá'**, Jesu-cristo weemdih ã niijip be.

Tiatira tãtchidih moón Jesúthwãdih ã daác wahat tãtat

18 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: **"Tiatira tãtchidih moón wíihwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:**

'Weém Dios wãúh caá. Quiib tãú ópát tópná panih iigné, jítcha túi itíni quenalih naa pánih yeh iigné wã jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wã niij naóhna caá:

19 **Ñi túi chãjatdih wã jéihna caá. Weemdih bitadidibut ñi oyatdih wã túi jéihna caá. Weemdih ñi túi jenah joyãtdidibut wã jéihna caá. Bitadidih ñi teo wáacatdidibut wã jéihna caá. Yeejép yapna yuhna, weemdih ñi cádahcatdidibut wã jéihna caá. Jwíih tãút nuumnít, ñi túi jepahat chah buú ñi túi chãjatdidibut wã jéihna caá.**

20 **'Obohjeéhtih, pánih túi chãjnit jumna yuhna, nin pah weemdih ñi yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wãt jumnih,* "Dios naáwãtdih naóh yapanih caá", niij yeenih mi jumuchah**

yuhna, mi naáwáchah joiná, caãtdih biáboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, ï weha mána nihcannitjéh wíihwãdih yeejép mi chãjat tãútna caá. "Jwíih dios caá", ï niij wéi wãhni jeémãtdih queétdih mi jeémát tãútna caá.

21 **Mi yéejatdih mi cádahat pínahdih maatãpdih wã páñachah yuhna, páant yeejép chãjatdih mi cádahíhcan caá.**

22 **Páant mi cádahíhcat jíib caãtdih wã tubáp chãúábipna caá. Mijeéh yeejép chãjnitdidibut wã tubáp chãúábipna caá. ï yeejép chãjatdih tãút nuumcán, queétdih chah wã peéh chãjbipna caá.**

23 **Mi naáwãtdih ï jepahat peéh, mi weh panihnitdih wã mao yohbipna caá. Páant wã peéh chãjatdih ennit, jéih beedáni wã jumãtdih nihãt wíihwã ï jéihbipna caá. Ded pah ï jenah joyãtdidibut wã túi jéihna caá.* Pánihna, det yéej chãjnitdih ï yéej chãjat jíib wã peéh chãjbipna caá. Det túi chãjnitboodih ï túi chãjat jíibbut wã túi chãjbipna caá.***

24 **'Obohjeéhtih, biquína yeéboó caánt yeejép wili mi bohéãtdih ñi náahcap be. Satanás ã bohéãtdidibut ñi joyáh bojop be. Pánihna, yeébbodih chah wã jwáub watcan niít.**

* 2:20 1R 16.31; 2R 9.22,30

* 2:23 Sal 7.9; Jer 17.10

* 2:23 Sal 62.11-12; Pr

24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

25 **Nindihjeh yeebdíh wã jwáub chãjat tútbipna caá: Ñi pehbóo wã jwáub dei juibiát pínahdih páinit, wã bohéatdih ñi cádahca bojoó.**

26-27 **Det yéejatdih yap yohnit, wã wutadidih jepah cádahcannidih maáta wã waadábipna caá. Wã íp weemdíh maáh ã waadaát pah, yeebdíhbat maáta wã waadábipna caá. Pánih maáta jumna, nihat baácidih moondíh ñi wêp wutbipna caá, Dios ã weñat pínahdih í túi chãjat pínah niijná. Í jepahcah, búdí ñi peéh chãjachah, queét í budáh bejbipna caá.***

28 **Yeebdíh baáb aáb juúwáchah jumni cúidih wãhñit, ñijeéh weémboó wã jumbipna caá.**

29 **‘ÍDet molít jumna, Túini Espíritu wíhwãdih ã naáwáchah, í joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesu-cristo weemdíh ã niijp be.**

3

Sardis tútchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat túttat

1 **Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwáub niij naáwáp be: “Sardis tútchidih moón wíhwã, queétdih waóhñidihbat nin pah ma niij daác wahaá:**

‘Weém Túini Espíritu nihat ã wêpatdih bíbohni caá. Siete cáiwãdihbat bíbohni wã jumna caá.

Pánih jumna, yeebdíh nin pah wã niij naóhna caá: Ñi chãjatdih wã túi jéihna caá. Bitá yeebdíh nin pah í niij jenah joyóp yah caá: “Queét Jesúih túini doonádih túi jepahnit caá”, í niij jenah joiná caá.

‘Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyóchah yuhna, bainíjeh weemdíh jepahna, wãnnit panihnit ñi jumna caá.

2 **Pánih jumna, ¡Ñi túi chãja chaáh! Ñi túi chãjcat enna, Dios ã wêican caá. Jáanit panihnit, túi chãjnit ñi jumna.**

3 **Wã naáwãtdih ñi jwíih joyátjidih ñi túi jwáub náhninaá. Pánih náhninit, wã weñat pínahdih ñi túi chãjaá. Túut nuumnít, ñi yéej chãjatdih cádahna, túiniboodíh ñi chãjaá. Weém wã niijátji pah ñi chãjcah, ñi náhnicah, nuumni cáac nuumúidih ã juibiát pah, yeebdíh peéh chãjadidih wã bejbipna caá.***

4 **‘Obohjeéhtih, biquína yeéboó yeejép chãjnit nihcan, quei wíhcanni yégueh ñonít panihnit ñi jumna caá. Pánih jumna, túi baabní yégueh ñonít, wãjeéh ní jibbipna caá.**

5 **Det wã naáwãtdih cádahcannit, queét pah túi baabní yégueh ñonít í jumbipna caá. Weemdíh jepahnitíh wãtnadidih wã bíbohni papélah tólihdih**

* 2:26-27 Sal 2.8-9 * 3:3 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15

ñih wãtnadih daácna, wã jwãub wio yohcan niit.* Wãjeéh páantjeh ï jumbipna caá. Wã ïp ã enechah, ángelwãbut ï enechah, “Nin wñih caá”, wã niij naóhbipna caá.*

⁶ ‘iDet molít jumna, wñihwãdih Túini Espíritu ã naáwáchah, ï joyoó naáh!’
ma niij daác wahaá”, Jesu-cristo weemdih ã niijp be.

Filadelfia tãtchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tãtãtat

⁷ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwãub niij naáwáp be: “**Filadelfia tãtchidih moón wñihwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:**

‘Weém yéejat wihcanni, táí yoobópdih naóhni wã jumna caá. Jon jãtjeh maáh Davidji cáacwãdih ã wãtat pah weembút wã wãtchipna caá. Páñih jumna, jéc panihnidih weém wã wãtachah, bitaboó ï jéih nemcan niit. Wã nemechah, bita ï jéih wãtcan niit.*

⁸ Nihat yeéb ñi chãjatdih wã jéihna caá. Ñi pebh jéc panihnidih wã wãtat tãttimah, bitaboó yeebdih ï jéih nemcan niit. Bainí táí jenah joiná yahna, wã naáwãtdih, weemdihbut ñi cádahcap be.

⁹ ‘Obohjeéhtih, bita ñi pebh jumnit Satanáihwã

caá. “Jwiit judiowã, Dioíhwã caá”, niijná yahna, wñihwã nihcan caá. Páñihna, queétdih ñi pebh bóðicha caj yoh ñajat tãtãtnit, “Yeebdih Díos yoobópdih ãt oi tagaá”, wã niiját tãtãtchipna caá.*

¹⁰ Wñih táini doonáðih yeebdih wã cádahcat tãtãtchah joinit, ñi táí jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baácðih jumnit nihát cáacwã yeejép ï yapachah, yeebdih wã wãpchipna caá. Caán láa queétdih tabit yeejép yapat tãtãtnit, ded pah ï jumãtdih wã jéihyabipna caá.

¹¹ Ñi pebhna wã jwãub dei bejat pínah bahñijeh ã judhna caá. Páñihna, wñih táini doonáðih ñi joyátjidiñ ñi quíib buudcá bojóó. Páñih quíib buudcán, weemdih páantjeh ñi jepahachah, ñi táí chãjatji jíib pínahdih bitaboó ï jéih dúuc wáican niit.

¹² ‘Wñih táini doonáðih cádahcannitdih wã ïp pebhboó wã jumãt tãtãtchipna caá. Jagáp nahna pah táí wëp ñuñnit panihnit jumna, ã pebhboó páantjeh ï jumbipna caá. ã pebhboó ï jumãchah, wã ïpíh wãtdih, ãñih jáap tãtchi wãtdihbut queétdih wã daácchipna caá, “Nin Dioíh caá”, ã niiját pínah niijná. ãñih jáap tãtchi Jáap Jerusalén

* 3:5 Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12

Job 12.14 * 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14

* 3:5 Mt 10.32; Lc 12.8 * 3:7 Is 22.22;

wüt jumni tâtchi ã jumbipna caá. Caán tâtchi Dios ã jumupmant ã dei jüóhbirna caá. Caán láa weembút jáap wüt bíbohna, caán wüt dihbut queétdih wã daácbipna caá.*

13 ‘¡Det molít jumna, Túini Espíritu wíhwãdih ã naáwáchah, í joyoó naáh!’
ma niij daác wahaá”, Jesu-
cristo weemdih ã niijp be.

Laodicea tâtchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tútat

14 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: “Laodicea tâtchidih moón wíhwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém yeecanni, wã íp ded pah ã jumatdih yoobópdi naóhni caá. Nihat ã chãjatjidih Maáh wã jumna caá.*

15 Ded pah ñi jumatdih wã túi jéihna caá. Weemdih jenah joinít jumna yuhna, bainíjuh ñi jenah joiná caá. Nin pah caá yeéb ñi jumap: Maatápdih mah cháud jwejni panihni caá. Túi cámahni nihcan, túi chãhribut nihcan caá. Pánihni mahdih ñi wéicat pah, túi jenah joicá buugnít ñi jumachah, weembút yeebdih wã wéican caá. Weemdih ñi túi jenah joyóchah nihna, chah áta túi tagaá. Ñi túi jenah joicáh,

nump yeejép áta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh ñi jepahachah, chah yeejép caá.

16 Pánihnit ñi jumachah enna, búdí wã iiná caá. Yeejép mahdih wã éeg yohat pah yeéb weemdih tac yoobjéh jepahnitdihbut wã yohbirna caá.

17 Nin pah ñi niij jenah joiná yah caá: “Weém dawá bíí dée bíbohni caá. Dedé jedhdát wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, Dios ã enechah, moh yéejnit, yégueh wihcan-
nit, jéih encannit panihnit ñi jumatdih ñi jéihcan caá.

18 Pánihnit ñi jumachah ennit, nin pah yeebdih wã niij naóhna caá: Orodih ñi jíib chãjat pah, ñi yéej chãjatdih wã yohat pínahdih ñi uúbú. Yégueh wihcan-
nit ñi tíicat pah, Dios ã enechah, ñi yéej chãjatdih tíicat caá náahap. Pánihna, weemdih jepahnit, túi baabní yégueh panihni wã túyatdih wã wãhachah, ñi ubuú. Túini yégueh duonít í tíicat pah, ñi yéejatdih cádahnit, Dios ã enechah, yeebút ñi tíiccan niít. Quíib cohatdih ñi jíib chãjat pah, wã teo wáacat pínahdih ñi uúbú, jéih ennit panihnit Diosdih túi jenah joyát túat niijná.

19 Nihat wã oinitdih wã túat nuumát túatna caá.* Pánihna, wã oinitá,

* 3:12 Is 62.2; 65.15; Ap 21.2

* 3:14 Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18

* 3:19 Pr

ñi yéejatdih cádahnit, táiniboodih yoobópdih ñi táut nuumá.

²⁰ **Weemdih ñi joyoó. Ñijeéh jumíhna, ñíh jęc nemni panihnidih ej ñuhna caá wã chãjap. Páant wã ezechah joinít, ‘Ma waád jãúwá’, weemdih ñi niijí. Páant ñi waadát táutuchah, biíc dih numah jeémát pah ñijeéh wã jumbipna caá.**

²¹ **Wã boo pud jãúwát táttimah, wã íp biíc dih weembút wã wutna caá. Pánihat pah yeebbút yéejatdih ñi yap yohat táttimah, wã pehbhoó wãjeéh biíc dih wã wutat táutbipna caá.***

²² **‘¡Det molít jumna, Túini Espíritu wíihwãdih ã naáwáchah, í joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesu-cristo weemdih ã niijíp be.**

4

Jeámant moón Diosdih bódicha caj yoh ñajnit, í weñat

¹ Pánihat táttimah, jeáboó jęc wãtni panihnidih wã enep be. Póojat nah bádí ã yáaat pah bóo wã joyóchah, weemdih jwíih wéheni ãi wéhenap be, páant mantih: **“Ninna ma púuh laáb jãúwá. Táttimah bóo láa ded pah ã yapat pínahdih meemdih wã jéutbipna caá. Wã niiját pahjeh tígáá páant ã yapbipna caá”, ã niijíp be.**

² Páant ã niijíchah joinít, Túini Espíritu ã wēpat weemdih bádí ã jumuchah, caanná wã púuh laáb juibínap be. Caanná púuh laáb juibína, Maáh chúudnidih wã enep be.

³ Túi dũu jēlep yeh iigní, jaih jēlepni júdu tac yoób ã chúudap be.*

⁴ ã chúudap pebh veinticuatro maáta chúud púuda bojnitdihbat wã enep be. Túi baabní yégueh chónadiah dũonít, maáta í dawát oro júdanadiah í dawáp be.

⁵ Wã jwíih enni ã chúudapmant úum náah jumni wedóát, énoh biíc dihbat páantjeh yáana ã chãjap be. ã en boj chúudapdih siete jiiát dahna Túini Espíritu bádí ã wēpatdih júutni ã jumap be.*

⁶ ã en chúudap pebh bádí muj pah jígoñni táí jēlepni ã jumap be.

ã chúudap pebh chénena míc ángelwã yuhna, mácah jígoñnit, nihat íih bácahna dawá quíibna jumnit í jumap be.*

⁷ Jwíih jumni jíó dũuni pah ã jígohop be. Caán táttimah, momo jiwí pah ã jígohop be. Caán táttimah, cãaquíh móot pah jumni ã jumap be. Caán táttimah, jiijní jao pah ã jígohop be.*

⁸ Queét chénena míc dawá quíibna jumnit, seis muj wãpanabat bíboñnit í jumap be. Íih muj wãpana

* 3:21 Jn 16.33; Ap 5.5

* 4:3 Ez 1.26-28; 10.1

* 4:5 Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2;

Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18

* 4:6 Ez 1.22

* 4:7 Ez 1.5-10; 10.14

* 4:8 Ez 1.18;

10.12

chahmant, namantbut dawá quíibna ã jumap be.* Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut páantjeh Diosdih búdí wēi naóhna ĩ chājap be. Nin pah ĩ niijíp be:

“Túini, túini, túini, Dios jwī Maáh chah wēpni caá ã jumap.* Caán jon jātih átát jumap jī. Būubut ã jumna caá. Túttimah, ã jwáub jūóhbična caá”, ĩ niijíp be.

⁹ Páant niij wēina, páantjeh jumnidih “Túina caá”, niijná ĩ chājap be.

¹⁰ Páant ĩ weñat pah mantih, veinticuatro maátabut Maáh ã chúdup pebh jubí bódicha caj yoh ñajnit, caán páantjeh jumnidih ĩ weñep be. Pánih wēina, ĩ maáta jumna dawát júdnadiah ã chúdup pebh ĩ cádah jwejep be. Pánih cádah jwejni, nin pah ĩ niijíp be:

¹¹ “Meemdih búdí jwī wēini caá. Jwī Maáh chah wēpni, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihadiah chājni ma jumna caá. Pánihna, meemdih búdí weñat caá náahap”, Diosdih ĩ niij wēi naáwáp be.

5

Daác pinni quiít, Oveja Wūúhbut

¹ Túttimah, jwáub enna, Dios ã jéihyemant bóo téihyamant chénaboó daác pinni quiít dih ã bíboh

chúuduchah, wā enep be.* Siete láa wíidahatjīh ã néeh teoni quiít ã jumap be.

² Wēpni ángeldihbut wā enechah, nin pah ã wēp niij naáwáp be: “¿Ded tigaá con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quiít dih ã jéih watbična caá”, ã niijíp be.

³ Páant ã niijíchah yuhna, caán quiít dih watni pínah, yéejat wihcannidih ĩ jéih bid juicáp be. Japboó jumnit, nin baácboó jumnitbut, báadhnit, wannitbut caán quiít dih ĩ jéih watcap be. Caán quiít dih en naóhni pínah ã wihcap be.

⁴ Caán quiít dih wat en naóhni pínahdih ĩ bid juicáh ennit, weém búdí wā juñáp be.

⁵ Páant wā juñúchah ennit, biíc veinticuatrojeéh jumni nin pah weemdih ã niijíp be: “Ma juicá bojoó. Con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah Judá ã juimená poómpdih bóo caá. Caán chah wēpni jumna, “Jió dūani”, ĩ niijní, maáh Davidji juima ã jumna caá. Caandih eníhcannitdih yap yohni jumna, con quiít dih siete ã néeh tewatjidih watni pínah ã jumna caá”, ã niijíp be.*

⁶ Páant ã niijíchah joiná, Maáh ã chúdup pebh Oveja Wūúhdih wā enep be. Chénena miíc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut ĩ cātīh ã ñuhap be. Caán ĩ maoniji pah ã jígohop be. Siete mona jumni, siete

* 4:8 Is 6.2-3
16.33; Ap 3.21

* 5:1 Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1

* 5:5 Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn

quíbnabut ã jumap be. Æih siete mona wēpat búdí bíbohni ã jumatdih júutna ã chājap be. Æih siete quíbnana nihat nin baácboó Túini Espíritudih Dios ã wahachah, ã túi en beedáatdih júutna ã chājap be.*

7 Caán Oveja Wūúh Maáh pebh jubínit, Dios ã jéihyepmant bóo téihyamant ã bíbohni quiítidih ã ubap be.

8 Páant ã ubuchah ennit, chéneña míic dawá quíbnana jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wūúh pebh bódiha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep be. Queét nihat maáta bíitat dahna árpas ã niijníidih bíbohni, oro pamapnadihbut ã bíbohnap be. Caán oro pamapna diítidih túi chej jumni cáwat pínah ã jumap be. Caán túi chej jumni cáwat pínah Dioíhwā caandíh ã ubáb panihni ã jumap be.*

9 Pánih Oveja Wūúhdih wēina, nin jáap ewatjīh ã niij ewep be:*

“Meém ã mao yohniji jumna, míih meépjīh cáacwā ã yéejatdih ma yoh wūhup be, Diosjeéh ã túi jumap pínah niijná. Nihat cáacwā poómp jumap pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácidih moón meemdíh jepahnitdihjeh míih meépdih yohnit, ã yéejatdih ma yohap be.

10 Dioíhwā ã jumap pínah,

caandíh wēi ubh wūhniit pínahbut niijná, queétdih ñionit, nihat baácidih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Pánih chājni jumna, con ã daácni quiítidih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, ã niijp be.

11 Páant ã niij eo péanachah, jwūb enna, dawá yoobát ángelwā ã ewatdih wā joyóp be, páant muntih. Maáh chúndnidih, chéneña míic dawá quíbnana jumnitdih, veinticuatro maátadihbut ángelwā ã túi júud ñuh páuda bojop be. Queét ángelwā tabit ã wēp ewechah, wā joyóp be.*

12 Nin pah queét ã niij wēi ewep be:

“Meém Oveja Wūúh, ã mao yohniji nihat cáacwāidih wutni, nihatdih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwā ã yéejat jīb ã mao yohniji ma jumuchah enna, meemdíh jwī wēina caá. ‘Chah túini caá’, meemdíh niij weñat caá náahap”, ã niijp be.*

13 Túttimah, bitabut ã wēi ewechah, wā joyóp be. Nihat Dios ã chājnitji japmant moón, nin baácidih moón, búdí majdih moonbát, báadhniit, wannitbut, nihat bíicidih nin pah ã niij wēi ewep be:

“Meém jwī Maáhdih, Oveja

* 5:6 Is 53.7; Zac 4.10 * 5:8 Sal 141.2; Ap 8.3 * 5:9 Sal 33.3; 98.1; Is 42.10

* 5:10 Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * 5:11 Dn 7.10 * 5:12 Jn 1.29; 1Co 5.7

Wũúhdihbut yeéb chénewādh jwī tui wēi eona caá. “Táinit yoobát caá. Chah wēpnit caá’, jwī niijná caá. Yeebdíh páantjeh niij wēi naáwát caá náahap”, i niijíp be.

14 Páant i niij wēi ewechah joiná, queét chéneha míc dawá quíibna jumnit “Páant tui, i niij wēi ewe naáh”, i niijíp be. Queét veinticuatro maátaboó bódiha caj yoh ñajnit, Diosdih, Oveja Wũúhdihbut búdí i weñep be.

6

Daác pinni quiútdih Oveja Wũúh ã jwíih watat

1 Túttimah, caán daác pinni quiútdih Dios ã jwíih néeh tewatjidih Oveja Wũúh ã watap be. Páant ã watat túttimah, biíc dawá quíibna jumniboó, búdí énoh yáaat pah bóo “Ma jũúwú”, ã niij ejep be.

2 Páant ã niij ejat túttimah, tui baabní cabalodih wã enep be.* Caán caballojih chúudni ñúapat tuu bíbohnidih maáta i dũwát júdudih Dios ã wũhap be. Páant ã wũhat túttimah, caánboó caandíh en jaihniidih míc mao yap yohodih ã bejep be.

Segundo ã néeh tewatjidih ã watat

3 Túttimah, Oveja Wũúh biíh néeh tewatjidih ã jwũub watap be, páant muntih. Páant ã watat túttimah, biíh

dawá quíibna jumni “Ma jũúwú”, ã niij ejep be.

4 Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo tui dũni ã jũúwúchah, wã enep be.* Caán dũni caballojih chúudnidih nin baácdih moondíh míc mawat tútat pínah wēpatdih, búdí íbat naadíhbut Dios ã wũhap be.

Tercero ã néeh tewatjidih ã watat

5 Túttimah, chénedih wat péaniji biíhdih ã jwũub watap be, páant muntih. Páant ã watachah, biíh dawá quíibna jumni “Ma jũúwú”, ã niij ejep be. Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo einidih wã enep be.* Caán einijih chúudni chodat i jenah enatdih ã bíbohop be.

6 Caandíh wã enechah, dawá quíibna jumnit cãtíh chúudniboó nin pah ã niijíp be: “Nũugúp láa biíc yeó jáap i tewat júbjĩh biíc kilobitjeh trigodih, tres kilosbitjeh cebadadih i jéih jíib chãjbipna caá. Obohjeéhtih, chéneat pahdih i jéih jíib chãj bũújácan niit. Trigo, cebadabut bainí jíib jumni yahna, búdí ã jíib jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chãjat yíi, jiwá iguúh mac biíc dih páantjeh ã jumũ naáh”, ã niijíp be.

Cuarto ã néeh tewatjidih ã watat

7 Túttimah, biíc peihcannidih wat péaniji biíhdih ã jwũub watap be, páant muntih. Páant ã watachah, péeni dawá

* 6:2 Zac 1.8; 6.3,6

* 6:4 Zac 1.8; 6.2

* 6:5 Zac 6.2,6

quíibna jumni, “Ma jũúwá”, ã niij ejep be.

⁸ Páant ã niij ejat túttimah, biih caballo wunnitih bácah pah jigohndih wã enep be. Caanjih chúudni “Wunat túutni”, wãt jumni ã jumap be. Caán túttimah jũóhni “Iiguípna bejat túutni”, ã wãt jumap be. Pánihna, queétdih nin baácđih moondih mao yohat wēpat pínahđih Dios ã wũhap be. Míc mawat túutnit, nuugúpjih wunat túutnit, jiadih moón nuñúpwãđih tac behanit, túi daocá bugnítjeh cáacwãđih Dios ã mao yohat túutap be.*

Quinto ã néeh tewatjidih ã watat

⁹ Túttimah, chénena míc ã néeh tewatjidih wat péaniji biih biúhđih ã watap be, páant mũntih. Páant ã watachah, Diosđih cáo wũh cáagat naa númp Jesúihwãđih ã maonit caolihjidih wã enep be. Dios naáwãđih naóhna, “Weém Jesúih caá”, ã niijátji jlib queétdih ãt mawap tajĩ.

¹⁰ Diosđih nin pah queét ã niij ejep be: “Maá, yéejat wihcanni, yeeatbat wihcanni, ma niiját pah yoobópđih chãjni caá. ¿Nin baácđih moón jwiítđih maonitjidih débólih tigaá ma peéh chãjbi?” ã niijíp be.

¹¹ Páant ã niijíchah joinít, Dios queétdih túi baabní yégueh chóodih wũhñit, nin pah ã niij jepahap be: “Ñi choo jwũhũú. Bitã ñi déewã

panihñit Jesúihwã, ã mao yohñit pínah, yeéb túini doonãđih ñi naáwãtji pah queétdih bohé jwũhna caá ã chãjap. Yeebđih ã mawatji pah queétdihbat ã mao beedãát pínah ã jadħ jwũhna caá. Pánihna, queétdih ã mawat pínah jãtĩh, baini ñi choo jwũhũú”, ã niijíp be.

Sexto ã néeh tewatjidih ã watat

¹² Túttimah, biícjĩh bóo téihya ã néeh tewatjidih wat péaniji, biíhđih ã watap be, páant mũntih. Caandih ã watachah, búdi baác méméat ã jumap be.* Pánihichah, yeó ã dupúáh bejep be.* Widħbat meép panihni ã duuah bejep be.*

¹³ Máa cáca máa quehedih ã boloh yoh jéena bojat pah cúiwãbat ã yúug jéen bejep be.

¹⁴ Pánihichah, jeábat ã buudáh bejep be.* Nin baácboobút niħat jeená, niħat quewanabat ã túut nuumúp be.*

¹⁵ Páant ã yapachah ennit, nin baácđih moón ã maáta jeé ãt diítña ã jweí waadáp be. Soldadowã ã maáta, búdi bií dée bíboħnit, wēpnit, niħat queétdih teo wũhñit, teo wũhñit niħcannitbat caanná míc ã jweí waadáp yũh be. Bitabat jeé cáťih ã jweyép be.*

¹⁶ Pánih jweinít, jap bóo jeenáđih, jee dáħnadħbat nin pah ã niijíp be: “Jwiítđih ma jãħ jũúwã.* Con

* 6:8 Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21

* 6:12 Ap 11.13; 16.18

* 6:12 Is 13.10; Jl

2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25

* 6:12 Jl 2.31

* 6:14 Is 34.4

* 6:14 Ap 16.20

* 6:15 Is 2.19,21

* 6:16 Os 10.8; Lc 23.30

Maáh chéudnidih, Oveja Wúúhdihbut bádí jwí úumna caá. Pánihna, jwiítidih ma jáhaá, Oveja Wúúhdih jwí yap yohatji jíb ā peéh chājcat pínah niijná.

17 Caandih yap yohnitdih ā peéh chājat pínah yeó jáap wāát jumna caá. Caán ā peéh chājat pínahdih ded pah jwí jéih jweicán niit”, ī niijíp be.*

7

144 mil Dioíhwā ā wāt búudhñit

1 Pánihat túttimah, chémena míic ángelwādhí wā enep be. Queét nihat pehbboó ī bejep be. Jwíih waóh bejni chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni biíh chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb júúwúpboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ā bejep be. Pánih bejnit, ī bejepmant júóhni johlitnadih ī jáhap be. Pánihna, nin baácboó, bádí mājdhíbut johlit ā johcap be. Dedé biíc máa nahdih ā joh jáhacap be.*

2 Pánihat túttimah, biíh ángel yeó aáb júúwúpmant ā júúwúchah, wā jwúub enep be. Dios páantjeh jumniíh wāt áihwādhí búudhdhídhí júóhna ā chājap be. Pánih júóhñit, bita chémena míic bejnitboó, nin baácđih, bádí mājdhíbut Dios ā yéjaat tútnit pínah ángelwādhí wépép ā ejep be.

3 “Judh jwuhna caá. Dioíhwādhí íih móot jwúhñadhí ā wūtdih wā búudh jwuhat

túat caá. Pánih wāt búudhdat pínah játih nin baácđih, bádí mājdhí, máanadhíbut ní yéjea jwuhca bojóó”, queét chémena míic ángelwādhí ā niij ejep be.*

4 Pánihna, Dioíh wātjīh íih móot jwúhdih búudhñit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ā jwimená ī jumna caá”, caán ángel ā niijíchah, wā joyóp be.

5 Doce mil Judá jwimená jumñit ā wāt búudhñit ī jumap be. Bitá doce mil Rubén jwimená, bitá doce mil Gad jwimená ā wāt búudhñit ī jumap be.

6 Bitá doce mil Aser jwimená, bitá doce mil Neftalí jwimená, bitá doce mil Manasés jwimená ā wāt búudhñit ī jumap be.

7 Bitá doce mil Simeón jwimená, bitá doce mil Leví jwimená, bitá doce mil Isacar jwimená ā wāt búudhñit ī jumap be.

8 Bitá doce mil Zabulón jwimená, bitá doce mil José jwimená, bitá doce mil Benjamín jwimená ā wāt búudhñit ī jumap be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ā wāt búudhñit ī jumap be.

Dawá baabní yéguéh dñonít

9 Pánihat túttimah, dawá cāacwādhí wā enep be. Nihat baácđih móón, nihat cāacwā póomp mácah wéhenit Cristodih jepahñitji caanjīh míic wāac ñhñitdih wā enep be. Dawá cāacwā, jenah enna, bñujáca naáh,

* 6:17 Is 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11; Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18; Mal 3.2

* 7:1 Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * 7:3 Ez 9.4,6

Maáh ã chũudup, Oveja Wũáh pehbhut ã ñuhup be. Túi baabní yégueh ðuonít, táam núonadihbut ã bíbohup be.

¹⁰ Queét nihat nin pah ã niij wēi ejep be:

“Dios nihatdih Maáh caá. Caán, Oveja Wũáhbut jwiít dih túi ubnit caá”, ã niijp be.

¹¹ Queét dawá ángelwā Maáh ã chũudupdih, veinticuatro maátadih, chénena míic dawá quíibna jumnitdihbut ã ñuh pũuda bojop be. Pánih ñuhnit, cãacwā ã wēi naáwáchah joinít, páah yoh ñajnit, caandíh queébtut nin pah ã wēi naáwáp be:

¹² “Páant tigaá. Meém chah túini, nihat jéihni, chah wēpni caá. Ma wēpatjñh nihatdih chãjni caá. Pánihni ma jumuchah, ‘Túina caá’, páantjeh niiját caá náahap. Meemdíh búdí jwī wēina caá”, ã niijp be.

¹³ Túttimah, bíic maáh nin pah weemdíh ã niij wũbh joyóp be: “¿Nit túi baabní yégueh ðuonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá ãt jũóh?” ã niijp be.

¹⁴ “Weém wā jéihcan caá. Meémboó queétdih ma jéihna nacaá”, caandíh wā niij jepahap be. “Nihat cãacwā tubit yeejép yap láa, Diosdih ã cádahcat jíb ã mao yohnitji caá.* Íih yéguehdih ã chocat pah, Oveja Wũáh ãih meépdih yohna, ã yéjatdih ã yohnit ã

jumna caá. Pánihna, yégueh túi baabní chóodih ã ðuoná caá.*

¹⁵ “Pánih ðuonít jumna, Dios ã chũudup pebh yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut caandíh páantjeh ã wēi naóhna caá. Dios ãjééh jumna, queétdih ã wapbipna caá.

¹⁶ Chéneji nuugúp ã jwũub wũncan niit. Taca jootátbut ã jwũub wihcan niit. Yeó ã wihcah, tubit chãhat ã wihcan niit.*

¹⁷ Maáh pebh ñuhni Oveja Wũáh ovejawādih túi en daoní ã en dawát pah, queétdih ã en daobípna caá.* Ovejawādih en daoní ã waáwát pah, meo waócáhna queétdih ã numah bejbipna caá, báadhdát túutni mahdih ã babhbat pínah niijná.* Pánihna, queét páantjeh wēina, chéneji ã jũicán niit”,* weemdíh ã niijp be.

8

Seis ã néeh tewatjidih wat péanit, péenidih ã watat

¹ Seis ã néeh tewatjidih wat péaniji péenidih ã yoób watap be. Páant ã watachah, tac yoób hora dée wéheat laihsan, nihat ã yayáh bejep be.

² Túttimah, Dios pebh ñuhnit siete ángelwādih wā

* 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21; Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7 * 7:16 Sal 121.6; Is

49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16 * 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7.37

* 7:17 Is 25.8; Ap 21.4

enep be. Biíh queédih siete pójat nahnadih ã wũhup be.

³ Biíh ángelbut orojĩh ĩ chãjni pamapdih bíbohni Diosdih cáo wũhna ĩ cáagat naa pébh ã juí ñuhup be.* Búdí chej jumni cáwat pínahdih caandih ĩ wũhup be, nihat Dioíhwã ĩ wúbát biíc dih widnit, Dios ã chúudup pebh jumni oro naajih ã cáo wũhat pínah niijná.*

⁴ Páant ã cáo wũhuchah, caán chej jumni jeí, Dioíhwã ĩ wúbát biíc dih Dios pebh ã chao ñah bejep be.

⁵ Páant ã cáo wũhat túttimah, caán naadih bóo tũu tãóhdih caan pámapna náo yac péanit, baácboó ã puoh jéena bojop be.* Páant ã puoh jéenanachah, úum náah jumni wedóat énoh biíc dih tubit ã yeéj yáanachah, baác ã méménap be.*

⁶ Túttimah, queét siete ángelwã ĩ bíbohni pójat nahnadih pójat túut ĩ chãjap be.

Jwíh cuatro pójat nahna

⁷ Biíc ángel ã jwíh pójat waáwáchah, mah cámahni dahna, iigní tũu tãóhna biíc dih, meép wid jumni, baácboó ã yúug jéenep be. Páant ã yúug jéenechah, tacdih yoób dée bũwájeh baác ã iiguíp be. Tacdih yoób déejeh máa, yílipbut, ã iigáh bejep be.*

⁸ Caán túttimah, biíh ángel jwũh ã bíbohni nahdih ã pójop be. Páant ã pójochah, búdí jee páh bóo, iigní dah, jeámant bũúg jéen bejnit, búdí mujna ã bũúg báahap be. Páant ã bũúg báahachah, búdí muj tacdih yoób dée meépjeh ã túut ñũmúp be.*

⁹ Caán ã bũúg báahapboó búdí majdih moón queejwã ĩ wũhup be. Caánboó pahni dahwani jãajnabut ã daabáh bejep be.

¹⁰ Caán túttimah, biíh ángel jwũh ã pójop be. Páant ã pójochah, búdí yuyú iigát pah bóo iigní cúí, jeámant bũúg jéen bejnit, biquí mujna bũúg báahnit, meo waócáhnadihbut ã chũúup be.*

¹¹ Páant ã bũúg báahachah, nihat ã chũúhni óoni mujna ã túut ñũmúp be. Páant ã óonachah, dawá cáacwã caán mahdih babhna, ĩ wũhup be. Caán cúí “Óoni”, ã wũt jumup be.*

¹² Biíc peihcannit ángelwã ĩ pójat túttimah, biíh ángel jwũh ã pójop be. Páant ã pójochah, yeó, widh, cúiwãbut tacdih yoób déejeh ĩ yeh iigát ã bũudáh bejep be. Pánihna, chénena míc hora pohba yeó ã chãhcap be. Cheibut chénena míc hora pohba widh, cúiwã ĩ yeh iigcáp be.*

¹³ Queét chénena míc ĩ pójat túttimah, jwúub enna,

* 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18 * 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10 Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15 * 8:12 Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15

búdí jao jiijnídih wã enep be. Caán ã niij ñaacáchah, wã joyóp be. “¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! Wēpép ángelwã bꞰꞰ jwꞰꞰ póojat túut caá ĩ chãjap. Páant ĩ póojochah, chah yeejép yoobát nin baácđih jumnit ĩ yapbipna caá”, ã niij ñaacáp be.

9

Quinto pójat nah

¹ Queét chénena míc ángelwã ĩ póojat túttimah, biih ángel jwꞰꞰ ã bíbohni nahđih ã póojop be. Páant ã póojochah, cú pah iigni ángel japmant ã búg jéen jűwúchah, wã enep be. Numah bóo íitna dei bejnit, ã wãtat pínah niijná, Dios llavedih caandih ã wũhꞰ be.

² Caanná dei jubínit, ã wãtachah, búdí tꞰꞰ jeí ã bac jűwúꞰ be. Caán jeí ñahna, yeodih, jeádihbut ã jãhachah, nihat ã dapúáh bejep be.*

³ Caán jeí cãtĩh jumnit díguipwã pah jígoñnit baácboó ĩ bej peét bejep be. Dúo ã tuúbát panihnidih bíbohñit, cãacwãđih tuúbhna, búdí tubanit pínah ĩ jumꞰ be.*

⁴ Páant cãacwãđih yeejép ĩ chãjachah yũhna, yílpidih, máadĩh, biih ĩ momnidihbut Dios ã yéjeaat túutcap be. Caán ã wũt búđhca naáhwãđihjeh ã yéjeaat túutꞰ be.*

⁵ Pánih yéjeaat túutna yũhna, ã mao yohat túutcap

be. Cinco widh pohba yeejép ã tuúbát túutꞰ be.

⁶ Páant ĩ tuúbáchah, tubit tubanit, cãacwã ĩ wũnat pínahđih búdí ĩ bidbipna caá. Páant ĩ bidichah yũhna, queédih Dios ã wũnat túutcan niit.*

⁷ Queét díguipwã míc maonit pínah caballowã pah ĩ jígoꞰ be. Maáta ĩ đuwát oro júđunadih ĩ đuwáp be. ĩih móot cãaquih móotna pah ã jígoꞰ be.*

⁸ ĩih yoócñabut yaádĩh waó yoóc pah bóo maátñi ĩ đuwáp be. ĩih maobát jíóih maoná pah ã jígoꞰ be.*

⁹ ĩih tacadih ĩtah chóona ĩ đuwáp be, ĩih bácađih jãhat pínah niijná. ĩih mꞰ jwãpana ã yáaat, dawá caballowã pũtũni chóonadih wáñit, míc mawadih bejna, ĩ ñawat pah ã yáanap be.*

¹⁰ ĩih doomántbut tuúbát doóbhna ã jumꞰ be. Pánihna, cinco widh pohba ĩ tuúbáchah, cãacwã búdí ĩ tubanap be.

¹¹ NumꞰ bóo tóliđih moón ĩ maáh ángel queét díguipwãđihbut wũtñi ã jumꞰ be. Hebreo wéheatjĩh caán Abadón ã wũt jumꞰ be. Griego wéheatjĩh Apolión ã wũt jumꞰ be. Páant niijná, “Yéjea Beedáni”, niijná ĩ chãjap be.

¹² Díguipwã cãacwãđih yeejép ĩ tubáp chűúát túttimah, ĩ jwĩih yeejép yapatji ã péanap be. Caán

* 9:2 Gn 19.28 * 9:3 Ex 10.12-15 * 9:4 Ez 9.4 * 9:6 Job 3.21; Jer 8.3 * 9:7 Jl 2.4 * 9:8 Jl 1.6 * 9:9 Jl 2.5

túttimah, chéne láa cāacwā yeejép ĩ jwúub yapbipna caá, páant muntih.

Sexto pójat nah

13 Biícjĭh bóo téihya ángelwā ĩ pójat túttimah, biĭh ángel jwuh ā bíbohni nahdih ā pójop be. Páant ā pójochah, Dios pebh jumni oro naá yapatna jumni mona cātĭh, wéheat ā yáa bacap be.*

14 Pánih wéhena, caán pójoni ángeldih nin pah ā niĭj naáwáp be: “Éufrates wūt jumni muj jwějboó queét chénena míc chéonitji ángelwādih ma wataá”, ā niĭjíp be.

15 Páant ā niĭjĭchah joinít, caán ángel queét chénena míc ā watat tútnitdih ā watap be, dawá cāacwādih ĩ mawat pĭnah niĭjná. Queét ángelwā Dios ā chājat tútni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh pĭina ĩ chājap be. Pánihna, ĩ pĭini hora ā juyúchah, nihat cāacwādih tac yoób déejeh mawat tút caá ĩ chājap.

16 ĩh soldadowādih jenah ennit, “Dos cientos millones caballowājih chúdnit soldadowā ĩ jumna caá”, ĩ niĭjĭchah, wā joyóp be.

17 Caballowādih, queétjih chúdnitdihbut wā enechah, nin pah ĩ jígohop be. Queétjih chúdnitĭh bácah jāhat ĩtah chóona, chod dūni, jeá jaiĭni, bóo jumni chóona dūonítĭh wā enep be. Caballowāĭh waó, jió waoná pah ā jígohop be. ĩh jacmant tū

iigát, ĩtah chej jam wĭĭjni, tū jeĭ biícĭdih ā bacap be.

18 Pánihna, caballowā jacmant bacniĭh tacdih yoób dée cāacwādih ĩ mawap be.

19 Queét caballowā ĩh jacmant, ĩh pĭjmantbut cāacwādih ĩ mawap be. ĩh pĭj mai pah jígohni jumna, caanjĭh cāacwādih ĩ chāacáp be.

20 Obohjeéhtih, dawá ĩ mao judhnitboó bádí yeejép ĩ yapachah enna yuhna, ĩ yéj chājatdih ĩ cádahcap be. Nemépĭdih ĩ wēi cádahcap be. Orojĭh, platajĭh, bronce wāt jumni ĩtahjĭh, jeejĭh, máajĭh ĩ chājnidih “Dios caá”, ĩ niĭj jenah joyátĭh ĩ wēi cádahcap be. Caán ĩ pāpni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ā jumuchah yuhna, caandĭh ĩ wēi cádahcap be.*

21 Biĭh ĩ yéj chājatdihbut ĩ cádahcap be. Cāacwādih ĩ mawat, ĩ weha máha nihcannitĭh ĩ yéj chājat, ĩ nūmát, ĩ jiwátĭhbut ĩ cádahcap be. Pánih cádahcan, ĩ tút nūmcáp be.*

10

Bainí papélah quiítbitdih ángel ā ub jūúwát

1 Túttimah, biĭh wēpép ángel mah tólih diĭtna nūhni japmant ā dei jūúwúchah, wā enep be. Āih wao cháh maĭ pahni júdu ā jumap be. Āih móot yeó ā yeh iigát pah ā yeh iiguíp be. Āih wiona máa iignĭ pah ā jígohop be.

* 9:13 Ex 30.1-3

* 9:20 Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23

* 9:21 Ex 8.15,19

² Bainí papélah quiítidih watni ã tewep be. Æih jéihyepmant bóo wio nah búdí mǎjna chǎi ñuh, wáyámant bóo nah jiaboó ã chǎi ñuhap be.

³ Pánih ñuhnit, búdí úum náah jamni ã wēp ejep be. Páant ã ejat túttimah, siete láa énoh ã ñúun puñat pah bóo jepahatdih wã joyóp be.

⁴ Páant ã jepahachah joinít, wã daác jwíhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wã daacát túut chǎjachah, jeámant weemdíh nin pah áí niijíp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ã niijátjidih ma daacca bojoó”, ã niijíp be.

⁵ Páant ã niiját túttimah, búdí mǎjdih, jiadihbat chǎi ñuhnit ángel áih jéihyepmant bóo mǎj nahjǎh ã júut ñahanap be.

⁶ Pánih júut ñahanit, nin pah ã niijíp be: “Dios ã enechah, túi yoobópdih wã naóhna caá. Caánboó páantjeh jamni, nihatdih chǎjni ã jamna caá. Japmant moondíh, nin baácdih, nin baácdih moondíhbat, búdí mǎjdih, búdí mǎjdih moondíhbat chǎjni caá. Buh páant bóojeh tigaá ã páñat.

⁷ Péeni ángel áih póojat nahdih ã póojochah, ‘Nin pah wã chǎjbipna caá’, Dios ã niijátji pah ã yapbipna caá. Jon jǎtih cǎacwǎdih naóhcan yuhna, ã naáwátidih naóh yapanitboodíh át túi naóh beedánap wut jǎ. Páant ã niij naáwátjidih buh jwuh ã

chǎjbipna caá”, caán ángel ã niijíp be.*

⁸ Páant ã niiját túttimah, weemdíh daacát túutcanniji ã jwuh naáwáp be, páant mantih. Nin pah áí niijíp be: “Búdí mǎjdih jiaboó chǎi ñuhnit ángel pebhna ma bejeé. Caanná jǎibínit, ã bíbohni papélah quiítbitdih ma uhú”, ã niijíp be.

⁹ Páant ã niijáchah joiná, ã pebhna bejnit, caán quiítbitdih wã uhúbap be. Páant wã uhúbachah joinít, nin pah weemdíh ã niij jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwíh jeéméchah, belo mac pah ã túi náum jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ma wutat túttimah, nema bijat panihat meemdíh ã jǎóhbipna caá”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijáchah joinít, caán quiítbitdih uhnit, wã jeémép be. Páant ã niijátji biíc yoobó, belo mac pah ã túi náum jwuhap be. Obohjeéhtih, wã jeémát túttimah, nema bijat panihat ã jǎúwáp be.*

¹¹ Caandíh wã jeémp péanachah, jeámant nin pah weemdíh áí jwuh niijíp be, páant mantih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, ñ maátabat, túttimah ded pah ñ yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, ã niijíp be.

11

Dios naáwátidih chénewã naóh yapanit

* 10:7 Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am 3.7

* 10:10 Ez 2.8–3.3

1 Túttimah, jenah enat pínah dii doóbhdiḥ ángel weemdíḥ ã wāḥup be. Caán doóbhdiḥ ã wāḥuchahjeh, nin pah Dios ái niijíp be: “Wíih mūdíḥ ma jenah enbi jwūhūá. Caán mūdíḥ jūibí jenah ennit, weemdíḥ ĩ cáo wāḥat naadíḥ, weemdíḥ wēinidihbat ma jenah eneé.*

2 Obohjeéhtih, caán mūá jóocmant bóo jūáhdih ma jenah enca bojoó. Caán jūáh judíowā nihcannitdih wāhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wíih tútchidih, caán tútchidih moondihbat tabit yeejép ĩ chājbipna caá.*

3 Wíih doonádiḥ ĩ naóh yapaat pínah niijná, chénewā wíihwādiḥ wā wahbipna caá. Páant wā wahachah, jūiná dūwát chóonadiḥ dūonít, mil doscientos sesenta yeó jáapjeh ĩ naóhbipna caá”, ã niijíp be.

4 Queét naóh yapanit chéne olivo wūt jūmni nahna panihnit, chéne jíí cáagat nahna panihnitbat ĩ jūmna caá. Dios nihat Maáh pebh queét ĩ ñahna caá.*

5 Det queétdih en jūihnit ĩ yéj chājíhichah, ĩih jacmant bóo tūu iigát panihatjīḥ queétdih ĩ maobipna caá.

6 Queét chénewā ĩ naóh yapaat pah bóo mah ã būugcát pínah wēpat ĩ bíbohbiḥna caá.* Mājdiḥ meép mājnajeh túut nūmát pínah wēpatbat ĩ bíbohbiḥna caá.* Nin baácdih

moondíḥ jūdhcabit wānatna ĩ wāḥat pínah wēpatdihbat ĩ bíbohbiḥna caá. Pánihna, ĩ náahat pah bóo ĩ chājbipna caá.*

7 Páant ĩ naóh yapa péanachah, nūmp bóo tólihboó jūmni Namó bac jūóhniḥ,* naóh yapanitjīḥ míc maonit, queétdih ã mao yohbipna caá.*

8 Páant ã mawat túttimah, Jesúsdih ĩ péoh dodh mao yohniji búdí tútchidih bóo namáboó ĩih bácahnaji ã ñajbipna caá. Caán tútchidih moón tabit yeejép wā caá. Sodoma tútchidih moón, Egipto baácdih moonbút ĩ nihat pah ĩ jūmna caá.*

9 Pánihna, biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biíh yeó jáap tac yoób ĩih bácahnaji ã ñajbipna caá. Páant bóí yeó jáap ã ñajachah, nihat baácdih moón ĩ wēi enat pínah niijná, ĩih bácahnajidih ĩ yohat tútcan niít.

10 Queét chénewā, cāacwādiḥ moh yéejanitji ĩ wāḥuchah ennit, nihat baácdih moón búdí ĩ wēibipna caá. Pánih wēina, queét mícjeh bií déedih ĩ míc wāhbipna caá.

11 ĩih bácahnaji biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biíh yeó jáap tac yoób Diosboó queétdih ã jwūub boobipna caá. Páant ĩ boo pud jūúwāchah ennit, nihat cāacwā queétdih ĩ en wáhi bejbipna caá.*

* 11:1 Ez 40.3; Zac 2.1-2 * 11:2 Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24 * 11:4 Zac 4.3,11-14

* 11:6 1R 17.1 * 11:6 Ex 7.17-19 * 11:6 1S 4.8 * 11:7 Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8

* 11:7 Dn 7.21 * 11:8 Is 1.9-10 * 11:11 Ez 37.5,10

12 Pánihat túttimah, jeámant wéheat búdí ã yáanachah, ï joibípna caá. Queét chénewādh nin pah ã ni-ijbípna caá: “Ninboó ñi púuh laáb jūúwá”, ã niijbípna caá. Páant ã niijíchah joinít, queétdih jūihnitji ï enechah, mah tólihjīh ï púuh laab béjbipna caá.*

13 Páant ï púuh laab béjéchah, baác búdí ã mémébiipna caá. Páant ã méménachah, caán tútchidih bóo dawá mūnā ã buugúchah, siete mil cāacwā ï wūnbipna caá. Bitā wūncannitboó en wáhi bejna, “Dios chah wēpni caá”, ï niijbípna caá.*

14 Pánih yeejép yapna, chéneji cāacwā yeejép ï yapap be. Páant ï yapat túttimahbitjeh, biíc láa yeejép ï jwūub yapbipna caá, páant mūntih.

Péeni nahdih ã póojat

15 Túttimah, péeni ángel jwūh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, jeámant ï wēp wéhenachah, wā joyóp be. Nin pah ïi niij wēi naáwáp be:

“Jwī ïip Dios, ã wūuh Cristo biíc dih nin baác dih moondih ï wutuchah, buu jwūh nihatdih ï jepahat túutna caá. Dios ã maáh jumāt ã buudcán niit”, ï niijíp be.*

16 Páant ï niijíchah joinít, Dios pebh chāudnit veinticuatro

maátabut, páah yoh ñajnit, caandih ï wēnep be.

17 “Maá, meém caá chah wēpni. Jon jātih meém matát jumap tajī. Buubut ma jumna caá. Buu jwūh nihatdih ma wutuchah, ma wēpatjīh ma jepahat túutbipna caá. Páant ma chājachah ennit, ‘Túina caá’, meemdh jwī niijná caá.

18 Nin baác dih moón meemdh jepahcannitboó, ï ijip yuh jī. Páant ï jepahcatji jīb, buu meémboó queétdih búdí ijnit, peéh chājat túut caá ma chājap.* Wūnnitjidih ma peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, míhwā ï túi chājatji jīb, queétbodydh ma túi chājbipna caá. Ma naáwátdih naóh yapanitji bitā míhwā biíc dih majeéh jumnit, ï túi wēibipna caá. Maátadh, moh yeejnitdihbut míhwā ï jumuchah, ma túi chājbipna caá.* Nin baác dih moondih yeejanitdih buu yohat túut caá ma chājap”, ï niijíp be.

19 Páant ï niiját túttimah, jeáboó jumni Dioih mūú jēc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán mūú diitna, Dios cāacwādh teo wāacat túut niijná, ã

* 11:12 2R 2.11 * 11:13 Ap 6.12; 16.18

* 11:15 Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27

* 11:18 Sal 2.5; 110.5 * 11:18 Sal 115.13

naóh daácni naaná ã ñuhat paihdihbut wã enep be. Caandih wã enechah, búdí úum náah jumni wedóat énoh ã yáanachah, baác méméat biíc dih, mah cámahni dahnabut ã joh bũgúp be.*

12

Yad wili, Maí Dũunibut

1 Páant úum náah jumni ã yapat túttimah, nin baácboó ded pah ã yapat pínahdih Dios jeáboó ã júutur be. Pánih júutni oboh jumni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jumuchah, wã jwíih enep be. Míih yégueh yeo páh ã yeh iiguíp be. Caánt widhdih mi chũi ñuhur be. Maáta ã dũwát júdu dée, doce cáiwã jumni júduhdih mi dũwúp be.

2 Caánt mi weép jáaana, tubit mi ñaacáp be.*

3 Túttimah, jeáboó jwúub ennit, búdí maí dũunidih wã enep be. Caán siete waó jumni ã jumur be. Waó jummat pah maáta ã dũwát júdanadih ã dũwúp be. Diez mona jumni ã jumur be.*

4 Æih pĩjĩh cáiwãdih tacdih yoób dée ã ub pũi yoh jéenanap be. Pánihna, yad wili weép jáaanachah ennit, mi wũúhdih joó jeémát túut niijná, mi pebh caán maí ã páñap be.*

5 Páant ã páñachah, newé weép dih mi túuhur be.* Caán wébit nihat baác dih moón ã maáh pínah ã jumur be. Páant Maáh chah wẽpni ã

jumuchah, cáacwã caandih ã jéih yap yohcan niit. Páant ã cáac jumuchahjeh, Dios ã pebhna caanbít dih ã ub ñah bejep be.*

6 Páant mi wũúhdih ã ub bejat túttimah, cáac wihcapboó, Dios ã ámoh jwejepjina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jumuchah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caánt dih ã en dawáp be.

7 Páant mi jweyát túttimah, jeáboó ã míic mawachah, wã enep be. Miguel Æih ángelwã biíc dih jũóhnit, Maí Dũuni Æihwã biíc dih ã jumurna míic mawadih ã jwibínap be.*

8 Pánih míic maonit, Miguelwãboó Maí Dũuniwãdih yap yohnit, jeáboó ã jwúub jummat túutcap be.

9 Pánih yap yohna, caán Maí Dũuni, nemépwã ã maáh, Satanás wũt jumnidih, Æihwã biíc dih nin baácna ã yohop be. Nihat baác dih moondih yeeni caá ã jumur.*

10 Túttimah, jeámant nin pah biih ã wẽp naáwáchah, wã joyóp be:

“Bũu jwuh jwí íip cáacwãdih ã túi ubna caá, bũca. Jwí íip ã wũtatdih yap yohnit ã wihcan caá. Æ wahní Cristodihbut det yap yohnit ã wihcan caá. Nemépwã ã maáh jeáboó jumnijidih baácboó ã yoh jéenanap be. Caán nemépwã ã maáh yeó jáap jummat

* 11:19 Ap 8.5; 16.18-21 * 12:2 Mi 4.10 * 12:3 Dn 7.7 * 12:4 Dn 8.10 * 12:5

Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9 * 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18

pah, chei jamat pahbut jwī déewā panihnit Jesúhwādh 'Nit yeejépwā caá', jwī ípdih níj naóh yacna ā chāj jwūhup jī.*

11 Queét Jesúhwā Oveja Wūūh meépdih táí jenah joinít, nemépwā í maáhdih í yap yohop be. 'Jesucristo wūn wūhna, jwī yéejatdih ā yoh wūhup jī', niijnít, nemépwā í maáhdih yap yohnit í jamna caá. Páant táini doonádih í naáwát peéh, bita queétdih í mawíhichah yūhna, Cristoíh doonádih í naóh cádahcap be.

12 Nemépwā í maáh baácboó yoh jéenani ā jamuchah ennit, yeéb jeáboó jamnit ñi weñeé. Obohjeéhtih, yeéb con baácboó jamnit, búdí mujboó jamnitbut moh yéejnit ñi jumbipna caá. Pánihna, caandíh peéh chājat pínah toáh jūwúchah jéihna, nemépwā í maáh búdí ā íjna caá. Pánih íjnit, ñi pébhna juibína, yeebdíh ā moh yéejabipna caá", āi niijíp be.

13 Miguel caandíh ā yohatdih jéihnit, Maí Dūuni wébít índih ā ñūn béjep be.

14 Obohjeéhtih, Dios caántdih búdí jawíh muj jawāpa pah bóo ā wūhup be, cāac wihcapboó mi jíj jwei

béjat pínah niijná. Caanná mi juibíat túttimah, bíic peihcanni jópchi táí beéd, bíih jópchi tac yoób Dios caántdih ā en daobírna caá, Maí Dūuni caántdih ā yéejacat pínah niijná.*

15 Caanná mi bejehchah, caántdih daabáat túut niijná, búdí muj pah bóo Maí Dūuni ā éeguep be.

16 Páant ā éeguechah ennit, caántdih wapat túut niijná, baácboó ā dúuc bejep be, ā éegniji mah caán íitboó ā nooj yác bejat pínah niijná.

17 Páant ā nooj yác bejehchah ennit, caántdih jéih maocan, Maí Dūuni búdí ā íjip be. Pánih íjnit, caántdih buujácan, mi juiená, Dios ā watatdih jepahnit, Jesúh táini doonádih jepahnitdih míic mawadh ā bejep be.

18 Pánihna, Maí Dūuni búdí muj jwéejdih bóo óondih ā juibí ñūhup be.

13

Búdí mujmant aáb jūóhni Namó

1 Páant caán óondih Maí Dūuni ā jui ñūhuchah, caán búdí mujmant Namó jwūh, pah jwinít, ā aáb jūwúchah, wā enep be.* Caán Namó queét chénewā Dios naáwátdih naóh yapanitjidih maonijeh mantih ā jamup be. Caán siete waó jamni, diez mona jamni ā jamup be. Āih mona jumat pah maáta í dawát júdanadh ā dawúp be. Āih waonádihbut

* 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1

* 12:14 Dn 7.25; 12.7

* 13:1 Dn 7.3

wāt daácní ã jumup be. Caán wātna “WEEM CHAH WĒPNI CAÁ”, ã niij daacátdih enna, Dios búdí ã iijna caá.*

2 Caán Namó jíó daacá, wēpép bejni, tac behni pah ã jumup be. Búdí jícha jumni, búdí téih chóabut jumni, wēpép ã jumup be. Áih jac búdí jíó jac pah bóo ã jumup be.* Maí Dũũni bóo Namó ã wutat pínah wēpatdih ã wũhup be. Pánih wũhna, queét chénat pah niat cáacwādh wutat túut niijná, caandíh maáh ã waadánap be.

3 Caán Namodih maó yohíhna, bíic wao dáhdih í búuh baacátji jwũub ñũũmní ã jumup be. Pánihna, caán ã jwũub ñũũmátjidih ennit, niat cáacwā en wáhi bejnit, Namó queétdih ã wutachah, í jepahap be. Nihat áihwā í jumup be.

4 Namó ã wutat wēpat pínahdih Maí Dũũni ã wũhuchah enna, cáacwāboó bódhica caj yoh ñajnit, caandíh í weñep be. Namodihbut í weñep be. Pánih wēina, nin pah Namodih í niij weñep be: “Bíih meém ma wēpat panihni ã wihcan caá. Det meemdíh míic maona, í jéih yap yohcan níit”, í niijp be.

5 “Chah wēpni caá”, Namodih niijnit, Diosdih yeejép í wéhenachah yuhna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjeh maáh ã jummat túutup be.

6 Caán Namó Diosdih,

áih wātdih, ã jumupdih, jeáboó jumnitdihbut yeejép ã wéhenap be.*

7 Dioíhwādh míic maonit, queétdih ã yap yohop be. Páant ã yap yohochah yuhna, Dios ã enah bojop be. Páant caandíh Dios ã wutcah, áta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, niat cáacwā roómp jummat pah, niat mácah wéhenit, niat baácđih moondíh Namó maáh ã jum jwũhup be.*

8 Nihat Diosdih jepahcanit míicjeh Namó pebh jubí bódhica caj yoh ñajnit, caandíh í weñep be. Dios nin baácđih ã chājat pínah jātih, áihwā pínah í wūtnadh átát daacáp wut jí. Caán ã daácní tólih Oveja Wũuh í maoníh tólih caá. Pánihna, caán tólihdih í wātdih daácca naáhwā míicjeh Namodih í weñep be.*

9 ¡Det molít jumna, í joyoó naáh!

10 Det nemat mũũboó nemnit pínahdih í nembipna caá. Det jwāag maonit pínahdihbut í jwāag maobipna caá.

Pánihatdih jéihna, jwiít Dioíhwā yeejép yapna yuhna, caandíh táí jengah jói cádahcat caá náhap.*

Baac díttmant jũóhni Namó

11 Túttimah, bíih Namó baácđmant ã bac jũuwúchah, wā enep be. Oveja wũuh chéne jáap mona jũóhnbít pah jíghni úũm náah ã wihcap

* 13:1 Ap 17.3-12

* 13:2 Dn 7.4-6

* 13:6 Dn 7.8,25; 11.36

* 13:7 Dn 7.21

* 13:8 Sal 69.28; Ap 3.5

* 13:10 Jer 15.2; 43.11

yuh be. Obohjeéhtih, ã wéheat úum náah jumni ã yáanap be.

12 Pánihna, mujmant jüóhni Namoboó, baácmant jüóhndih maáh ã waadánap be. Páant ã maáh waadániboó, nihat baácdih moondih mujmant jüóhni Namó, búuh baácnijidih ã weñat túutap be.

13 Baácmant jüóhni Namó ã wēpatdih júutnit, búdí iigát déedih jeámant ã buúg jéen jüúwát túutap be, cáacwã caandih en wáhi bejnit, í jepahat pínah niijná.

14 Mujmant jüóhni ã wutuchah, baácmant jüóhnioboó ã wēpatjĩh cáacwãdih ã yeenap be. Pánih yeena, jwíih jumni pah jígohndih ã pāpat túutap be. Caán jwíih jumni íibat naajĩh í búuh baác yohniji yuhna, ã jwúub boonap be. Páant í chājachah enna yuhna, Dios páantjeh ã enah boj jwuhap be.*

15 Baácmant jüóhni Namoboó mujmant jüóhni pah jígohni í pāpnijidih caolih ã jéyanachah, ã wéhenap be. Det caán pāpnidih í wēicat enna, ã mao yohat túutap be. Diosboó caandih páantjeh ã chāj jwuhat túutap be.

16 Caán baácmant jüóhni Namó nihat cáacwãdih biquína íih jéihyepmant bóo téihya páhanadih, bitadih íih móot júuhnadih ã daacát túutap be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbohñit, moh yéejnit, teo wühñit, teo wühcannitdih, nihat bíic yoobó ã daacát túutap be.

17 Caán jwíih jumni Namó biquínadih áih wüt dih, bitadih áih número dih daácca naáhwãdih ã jíb chājat túutap be.

18 Caán daacát dih túi jéihyat caá náahap. Dios ã teo wáacatjĩh jéihñit jumna, Namóih daacát dih ñi túi beh enbipna caá. Caán número newéih wüt ã jumna caá. Áih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wúuh, ã ñíonitbut

1 Túttimah, jeáboó jumni Sión wüt jumni jeejĩh ñuhni Oveja Wúuhdih wã enep be. Ájeéh dawá, 144 mil cáacwã í jumap be. Queét áih wüt dih, ã íipih wüt dihbut íih móot júuhnadih daácnit í jumap be.*

2 Queétdih wã joyóchah, jeámant áí yáanap be. Búdí dóo ã yáaat pah, búdí énoh ã yáaat pahbut áí yáanap be. Árpas í niijní bíitat dahna ã yáaat pahbut áí yáanap be.

3 Caanjĩh maáh ã chúudap pebh, chéneña míc dawá quíibna jumnit ángelwã, veinticuatro maáta pehbbut, queét 144 mil cáacwã í ñuhap be. Caanjĩh ñuhñit, jáap ewatdih eona í chājap be. Nin baácdih jumnitjé yéejat yohñit, ã túi ubnit jumna, queétjeh caán jáap ewatdih í jéihyep be.

4 Queét í weha mána yaádh nihcannitjĩh yéej chājcannit jumna, Oveja Wúuhdihjeh túi péenit í jumap

* 13:14 Mt 24.24; 2Ts 2.9-10

* 14:1 Ez 9.4; Ap 7.3

be. Yeejépwājeéh jumnitjidih Diosboó áihwā pínah ã ubap be. Queétboó áihwā pínah, Oveja Wūúh pínahbut, túi jepahnit ã jumap be.*

⁵ Pánihna, yeecannitjeh jumna, yéejat wihcannit míc ã jumap be.*

Biíc peihcannit ángelwā ã naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó nump biéh ángel ã jiijíchah, wā enep be. Dioíh túini dooná páantjeh jumnidih nihat cāacwā poómp jummat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácđih moondíh naóhni ã jumap be.

⁷ Caán ángel wēp naóhna, nin pah ã niij jéenanap be: “Diosđih ñi úmú. Вuu jwuh cāacwāđih peéh chājat túut caá ã chājar. Pánihna, caandíh ñi wēi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baácboó jumnidihbut chājni caá. Pánih wēpni ã jumachah jéihna, caandíh bódicha caj yoh ñajnit, ñi weñeé”, ã niijíp be.

⁸ Páant ã niiját túttimah, biéh ángel jwuh nin pah ã niij jéenanap be: “¡Ñi joyoó! Babilonia wāt jumni búde tútchidih moón wēpnit ã jumachah yuhna, queéđih Dios jáantjeh ã yoh beedána caá.* Queét páant ã yohnit nihat bitadih ã yéj chājat túutap be. Máihnit, bitadih ã wuhachah, queéđbut biíc yoobó tabit yeejép ã chājar be.

Pánih chājna, ‘Dios caá’, ã niij pāpnidih ã weñechah, queéđbut ã en yacap be”, ã niijíp be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwā ã niiját túttimah, biéh ángel jwuh, nin pah ã niij jéenanap be: “Det Namodih, ã pāpat túutnidihbut wēinit, ñih móotđih, téihyadih áih wāt daácnitđih Dios ã peéh chājnipna caá. Dios queéđđih búde iijnit, iiguípna ã wah-bipna caá. Caán dūbcanni iiguípboó jumna, queét tabit tabana, moh yéj náah jumnit, tabit ã ñaác-bipna caá. Áih ángelwā, Oveja Wūúhbut ã enechah, yeejép ã yapbipna caá.*

¹¹ Caán iigát tuu jeí ã yaicán niit.* Queét tabit jīgah náah jumnit páantjeh ã jum-bipna caá. Nihat cāacwā Namodih bódicha caj yoh ñaj wēinitđih, yeejép tabat páantjeh ã jum-bipna caá. Yeó jáap jummat pah, chei jummat pah biíc yoobó ã tababipna caá. ã pāpat túutnidih wēinit, áih wāt daácnitđihbut páant yeejép ã yapbipna caá”, ã niijíp be.

¹² Páant yeejép ã yapachah ennit, jwiit Dioíhwāboó ã wūtadđih jepahnit, Jesúsđih cádahcat caá náahap.

¹³ Túttimah, jeámant ã jwūub wéhenachah, wā joyóp be. “Nindih ma daacá: ‘Det Jesúsđiwā caandíh cádahcannit jumna, ã wūnat túttimah, búde ã wēibipna caá’”, ã niijíp be.

* 14:4 Ex 23.19; Stg 1.18 * 14:5 Sof 3.13 * 14:8 Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2

* 14:9-10 Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19 * 14:11 Is 34.10

Páant ã niiját túttimah, Túini Espíritu jwuh nin pah ã niijíp be: “Páant ta tigaá. Yoobópdihi tigaá. Queét búdí í tewatdih péanit, í choobípna caá. Dios pebhboó í páuh laáb juibínachah, í túi chājatjidih jéihnit, queétdih ã túi chājbipna caá. Pánihna, queét caanná juibínit, búdí í wēibipna caá”, ã niijíp be.

Dios cāacwādihi ã níwat

14 Túttimah, túi baabní mah tólihdih wā enep be. Caán mah tólihjih nihát cāacwā úud jeñé ã chúudup be.* Caán chúudni maáta í dūwát oro júdudih ã dūwúp be. Bíic íbat túi eéep, pácahidih í bóodat naá déedih ã bíbohóp be.

15 Túttimah, bíih ángel Dios ã jumupmant ã bac júúwúp be. Pánih bac júóhnit, mah tólihjih chúudnidih ã wēp ejep be: “Buu jwuh Dios ã jenahat láa ã juiná caá. Pánihna, míih pácahi panihni ã túi baabáchah, ma bíbohni íbat naajíh míih cāacwādihi ma úb beedá bojoó”, ã niijíp be.*

16 Páant ã niijíchah joinít, mah tólihjih chúudni ã bíbohni íbat naajíh nin baácdih bóo pácahi panihnidih ã bóod jwíhip be.

17 Túttimah, bíih ángel jwuh Dios ã jumupmant ã bac júúwúp be. Caanbút mah tólihjih chúudni ã bíbohni dée íbat naa mántih ã bíbohóp be.

18 Túttimah, bíih ángel jwuh Diosdih cáo wūhat naa pébh jumni ã bac júúwúp be.

Caánboó caán naadíh bóo tuu iigátidih en daoní jumna, nin baácboó iig beedáát pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac júóhna, eéep íbat naá bíbohni ángeldih ã wēp ejep be: “Con baácdih bóo jumni jiwá iguíha panihni ã túi ei beedná caá. Pánihna, ma bíbohni íbat naajíh caandíh ma bóod úb beedánaa”, ã niijíp be.

19 Páant ã niijíchah joinít, caán ángel nin baácdih bóo iguíh pihanadihi ã bóod úb beedánap be. Páant ã bóod úb beedánit, caán iguíh pihanadihi í búuh chuñat júáboó ã yoh yacap be. Páant ã yoh yacat pahjeh tigaá, caandíh náahcannitdih Dios búdí íjnit, queétdih peéh chājna, ã yohbipna caá.

20 Pánih yohna, caán tátchi jwējdih í búuh chuñat júádih iguíh pihanadihi í búuh chuñat dée pah yeejép cāacwādihi ã mao yohat túutap be.* Caanjíh í mao yohochah, íih meép ã nooj bác bejep be. Caán meép muj pah ã jumup be. Tres cientos kilómetros ã nooj béjep be. Pánih nooj béjna, chéne metros dée ã numahap be.

15

Cāacwā yeejép í yapat pínahdih siete ángelwā í bíbohát

1 Túttimah, jeáboó enna, úum náah jumnidih wā en wáhi bejep be. Nin baácboó ded pah ã yapat pínahdih weemdíh ã júutap be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin

* 14:14 Dn 7.13 * 14:15 Jl 3.13 * 14:20 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15

pah jígohtdih wã enep be: Siete ángelwã ì jamap be. Cãacwã ì yéejatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwãboó yeejépwãdih ã péé peéh chãjat tútnit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cãacwãdih ì peéh chãjat pínah niijná, queétdih wahat tút ã chãjap be.

² Queét ángelwãdih wã enat túttimah, búdí mujdih wã enep be. Caan múj túi jélepni tũ iigátjñh widni ã jamap be. Namodih, ã pápat tútnidih, ãih número dih ã daacát tútatdihbut jepahcannitji caán muj jwëejdih ì ñuhchah, wã enep be. Caanjñh ñhñit, Dios ã wãhni árpas ì niijní bíitat dahnadih ì bíbohóp be.

³ Dios ã yap yohatjidih jenah joinít, Diosdih teo wãhni Moisés ã chãjatjidih eona,* Oveja Wũuh ã chãjatjidihbut wëi eona, nin pah ì niij ewep be:

“Maá, meém chah wëpni caá. Ma chãjatdih enna, jwĩ en wúhi bejna caá. Chah túini caá ma chãjat. Meém nihat baácdih moón ì maáta chah maáh caá. Yoobópdi chãjni caá.

⁴ Nihat cãacwã meemdíh úmñit, ‘Chah wëpni caá’, ì niijbípna caá.* Meemjéh yéejat wihcanni caá. Nihat baácdih moón yoobópdi ma chãjatdih enna, ma pebh juibínit,

bódicha caj yoh ñajnit, meemdíh ì wëibipna caá”, ì niijp be.*

⁵ Túttimah, jeáboó jwũub ennit, Dioíh muú jéc pãa lajnidi wã enep be. Pánih enna, caán muú diítna, Dios cãacwãdih teo wáacat tút niijná, ã naóh daácní naaná ã ñuhat paihdih ã ñajat túlihdihbut wã enep be.*

⁶ Caán mũdih wã enechah, queét siete ángelwãboó yeejépwãdih ã péé peéh chãjat tútnit pínah caán muú diítna jamnit, ì yoób bac jũwáp be, buca. Túi baabní yeh iigní yégueh chóona ðonít, oro tópjñh jóóh poóm p yoób juí wái chéonit míic ì jamap be.

⁷ Páant ì bac jũwáchah, bíic dawá quíbna jamni ángelboó queét siete ángelwãdih ì yoobó oro pamapnadih ã wũhap be. Caan pámap diít dih cãacwã ì yéejatdih Dios páantjeh jamni, búdí íjna, ã peéh chãjat pínah túi yáoni ã jamap be.

⁸ Páant ã wũhchahjeh, Dioíh muú diítna ã yeh iigát, ã wëpatbut jamna, tũ jeí ã jam peét bejep be. Pánihna, Dios ã wëpat búdí jamna, queét siete ángelwã ì peéh chãjat pónih, tũ jeí muujéh ã jamuchah, ded bíic ã jéh waadcáp be.*

16

Dios cãacwãdih ã peéh chãjat jamni siete pamapna

¹ Túttimah, Dios ãih mũmánt ã wëp naóh bacanachah, wã joyóp be.

* 15:3 Ex 15.1-18 * 15:4 Jer 10.7 * Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4

15:4 Sal 86.9 * 15:5 Ex 38.21 * 15:8

Queét siete ángelwādh nin pah āi niij naawáp be: “Wā niijátji pahjeh, buu baácđih moondih peéh chājat túut caá wā chājap. Pánihna, űi bíbohni pamapna díitboó jumnidih ub bejnit, baácboó űi puoh jéenabí”, ā niijp be.

2 Páant ā niijíchah joinít, bíc ángel ā bíbohni pamapđih ub bejnit, caán díitboó jumnidih baácboó ā puoh jéena bojop be. Páant ā puoh jéenanachah, Namoih cāacwā yeejép yaohna jumnit ĩ jumap be. Queét āih wūt đonít mícjeh, caan páh jígohnidih ĩ pāpnidih wēinit ĩ jumap be. Páant ĩ chājatji jíib, queéđđih ā peéh chājachah, nihat ĩih bácahnaduh dawá yahwítna ā jumuchah, queét tubit yeejép ĩ tubanap be.*

3 Páant ā puoh jéenaat túttimah, bíh ángel jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih búdí mujboó ā puoh báaha bojop be. Páant ā puoh báahanachah, caan múj meépjuh ā jumah bejep be. Wunniih meép pah ā jígohop be. Páant yeejép meép ā jumuchah, caan mújboó jumnit nihat queejwā ĩ túi wun beedáh bejep be.

4 Chénewā ĩ puoh jéenaat túttimah, bíh ángel jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih nihat mujnaboó, meo waócáhnaduhbut ā puoh báahani ā chūúup be. Páant ā chūúúchah, meép mujna mícjeh ā túut num beedáh

bejep be.*

5 Páant ā túut numúchah ennit, bíh ángel mujnaduh en daoní, nin pah āi niijp be:

“Dios, meém yéejat wihcanni caá. Jon jātih, buubut ma jumna caá. Pánihna, cāacwā yeejép ĩ chājachah enna, queéđđih peéh chājna, meép mujna chājat yoobóđđih tigaá.

6 Namoihwāboó míhwādh maona, meép ĩ yohop be. Páant ĩ mawatji jíib, queéđđih meépđihjuh ma babhbat tútat yoobóđđih caá. Páant ma chājatđih tibeé queét ĩ náahap be”, ā niijp be.

7 Páant ā niiját túttimah, Diosđih cáo wūhat naajéh ā wéhenachah, wā joyóp be. “Páant tigaá. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yoobóđđih tigaá ma peéh chājap be”, āi niijp be.

8 Bíc peihcannit ĩ puoh jéenaat túttimah, bíh ángel jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih yeodih ā puoh jāhanap be. Páant ā puoh jāhanachah, cāacwādh ā tehaat pínah niijná, Dios yeodih tubit ā chāhaat tútup be.

9 Pánihna, cāacwā tubit wun tehna, Dios queéđđih ā peéh chājatđih jéihnit, caandih yeejép ĩ jāhñup be. Yeejép yapna yuhna, ĩ yéejatđih jīgahcan, ĩ noón cádahcap be.

* 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35 * 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44

“Dios túini caá”, í níj wēi naóhcap be.

10 Chénena míc í pꝛoh jéenaat túttimah, bíih ángel jwꝛh ã bíbohni pamap díitboó jumnidih Namó ã chúudꝛpboó ã pꝛoh jéenanap be. Páant ã pꝛoh jéenaat túttimah, ã maáh jumꝛpboó ã dꝛpúáh bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tꝛbit tubana, íih núúcdih í néeh chāacáp be.

11 Dios queétdih ã yaoh chājachah jéihna, caandíh yeejép í jūihñꝛp be. Queét tꝛbit tubana yahna, yeejép yahwítna dꝛoná yꝛhna, í yeejép chājatdih jīgahcan, í noón cádahcap be.

12 Bíicjīh bóo téihya ángelwā í pꝛoh jéenaat túttimah, bíih ángel jwꝛh ã bíbohni pamap díitboó jumnidih Éufrates wūt jumni mꝛjna ã pꝛoh báahanap be. Páant ã pꝛoh báahanachah, caan múj ã jōpah bejep be, yeó aáb jūúwꝛp mant moón maáta íih cāacwā bíúcdih í chúuhat pínah níijná.*

13 Túttimah, bíic peihcannit nemépwā bubúwā pah jígohnitdih wā enep be. Bíic Maí Dꝛuníih jacmant ã bac jūúwꝛp be. Bíih mꝛjmant jūóhni Namóih jacmant ã bac jūúwꝛp be. Bíih, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, níj yeeni baácmant jūóhni Namóih jacmant ã bac jūúwꝛp be.

14 Queét bíic peihcannit

nemépwā cāacwā í jéih chājca naáhdih chāj jūútnit pínah í jumꝛp be. Nihat baácdih moón í maáta íih cāacwādhꝛt í míic mawat túúꝛp be. Páant í míic mawat pínah yeó jáap Dios chah wēꝛni nihat cāacwādhꝛt wꝛtni jumna, pée míic mawat yeó jáap ã jumꝛchah, caandíh eníhcannitdih Dios ã yap yohbipna caá.

15 Caandíh wā enat pónih, nin pah Jesús jwꝛh áí níj naáwáp be: **“¡Ñi joyoó! Nꝛumní cāac ñi náhnicah, nꝛumúdhꝛ ã jūibíát pah, weembút ñi náhnicah, wā dei bejbipna caá.* Pánihna, yégueh dꝛonít í tíccat pah, túnidih chājnit, wā jwáub dei jūibínachah, ñi tíccan níit. Páant wā dei jūibíát pínahdih túi páinit, búdí ñi wēibipna caá”**, ã níijp be.

16 Queét bíic peihcannit nemépwā nihat baácdih moón í maátadhꝛ míic mawat túúú níijná, í yoób míic wáacat túúúꝛp be. Hebreo wéheatjīh “Armagedón”, wūt jumꝛpboó í míic wáacap be.*

17 Seis ángelwā í pꝛoh jéenaat túttimah, caán péeni jwꝛh ã bíbohni pamap díitboó jumnidih johlit jumꝛpboó ã pꝛoh yohop be. Páant ã pꝛhwꝛchahjeh, áih mꝛmánt Dios wēꝛpéꝛ áí níijp be: **“¡Páant bóojeh tígaa, bꝛca!”** ã níijp be.

18 Páant ã níijchahjeh, úm náah jumni yoobát énoh

* 16:10 Ex 10.21 * 16:12 Is 11.15 * 16:15 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3

* 16:16 Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11 * 16:18 Ap 8.5; 11.13,19

wedóat biíc dih p̄ai, baác b́dí
ã méménap be.* Jon jātih
páant bóo pohba baác ap̄i
mémécan j̄i. B̄u caá chah
baác méméat ã yoób jum̄ap.

19 Páant ã baác méménachah,
caán b́dí t́tchi, d̄uc peét be-
jna, biíc peihcanni t́tchina
pah ã chāwáp be. Nihat
biih t́tchinabut ã boto j́en
beedáh bejep be. Caán b́dí
t́tchi, Babilonia w̄t jum̄ni
t́tchidih moón t̄bit yeejép ĩ
chājatjidih náhnina, b́dí ĩjnit,
Dios queédih b́dí ã peéh
chājap be.*

20 Pánih baác méména, ni-
hat quewana boto daab b́j,
jeenábut ã boto j́en beedáh
bejep be. Pánihna, dedé jeé,
quewabut ã noón wihcap be.*

21 Dahwani cámahni mah
dahna cāacwādih ã b̄ug lájap
be.* Caán cincuenta kilos pah
bóo chodni dahna ã jum̄ap
be. Pánihna, queédih ã b̄ug
lájachah, cāacwādih t̄bit ã
peéh chājachah ennit, Diosdih
yeejép ĩ jāih̄ap be.

17

T̄bit yeejép chājat t́ttnih

1 T́ttimah, siete pamap-
nadih bíbohnit ángelwājeéh
jum̄ni wā pebh jānít, nin
pah weemdih ã níj naáwáp
be: “Ma en j̄úwá. Dawá
majna chah ch̄udnih dawá
cāacwādih t̄bit yeejép mi
chājat t́ttat peéh, Dios ã peéh
chājat pínahdih meemdih wā
j̄utbipna caá.*

2 Nihat baác dih moón ĩ
maátadih mi w̄tna caá.
Queét maáta caántdih jepah-
nit, mijeéh ĩ yéej chājap
be. Páant ĩ chājachah, nihat
cāacwābut biíc yoobó ĩ yéej
chājap be”, ã niijp be.*

3 Páant ã niiját t́ttimah,
Túini Espiritu ã wēpat
weemdih b́dí ã jum̄uchah,
cāac wihcapboó ángel
weemdih ã ub bejep be. Ā ub
jaibínachah, d̄uni Namojih
yad wili mi ch̄uduchah, wā
enep be. Caán Namo wā
jwíh ennijeh m̄ntih ã jum̄ap
be. Caán siete waó jum̄ni,
diez mona jum̄ni ã jum̄ap be.
Āih waonádih dawá w̄t yee
daácnī ã jum̄uchah ennit, Dios
b́dí ã ĩjna caá.*

4 Caanjih ch̄udnihboó
maáta ĩ d̄wát chóodih mi
d̄wáp be. Caán chóona chod
d̄uni, ñunáp mac pah chítah
jum̄ni, dawá oro, b́dí j́ib
jum̄ni jeé t́bna, perlas w̄t
jum̄ni t́bna biíc dih ĩ wid
b̄udhni ã jum̄ap be. Oro
pamapdihbut mi bíbohop
be.* Caán pámap túi jíghni
jum̄na yuhna, caán diitboó
b́dí yeejép mi chājat ã jum̄ap
be.

5 Caánt yeejép wili miih
móot j̄úhdih mi w̄t daácnī
ã jum̄ap be. Caan wátdih bita
ĩ túi j́ihcan caá. Nin caá mi
w̄t: “B́DÍ T́TCHI BABILONIA
W̄T J̄UMNI T́TCHI PAH CAÁ.
NIHAT YÉEJ CHĀJATDIH ÑINAHAT
T́TCTNIH, DIOSDIH NĀAHAT
T́TCTCANNIH CAÁ”, níj daác

* 16:19 Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10 * 16:20 Ap 6.14 * 16:21 Ex 9.23; Ap 11.19

* 17:1 Jer 51.13 * 17:2 Is 23.17; Jer 51.7 * 17:3 Ap 13.1 * 17:4 Jer 51.7

búudhnih mi jumap be.

⁶ Dawá Jesúhwādh míc maonit, ñih meép ñ yohochah enna, máihnih pah búdí mi weñep be. Jesúsdih ñ cádahcat jíb caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wā en wáhi bejep be.

⁷ Páant wā en wáhi be- jechah ennit, ángel weemdíh nin pah ñ niijíp be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wilidih mi chúudni Namo siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wā jéihyabipna caá.

⁸ Caán Namo jãtíh jumni ñ jumap be. Obohjeéhtih, buu ñ wih jwuhcan caá. Túttimah, caán numah bóo ítmant jumni ñ bac jüóhbiipna yuh caá.* Páant ñ bac jüúwát túttimah, iiguípna ñ bejbipna caá. Nin baác ñ jumap pínah jãtíh Dios áihwā pínah ñ wãtdih áih papélah tólihdih ñ daacáp jĩ.* Pánihna, ñ daacca naáhwāboó caán Namo ñ jwúub jígohochah, ñ en wáhi bejbipna caá.

⁹ “Buu wā naáwãtdih jéihíhna, ñi túi joyoó. Namoih siete waoná, siete jeená panihni ñ jumna caá. Caán siete jeenájih caánt mi chúudap be. Caán siete jeená siete maátadh mi wãtnit ñ jumna caá.

¹⁰ Cinco maáta ñ maáh jumap jãntjeh ñ buudáh bejep be. Bíh queét túttimah, buu maáh ñ jumna caá. Bíhboó caán túttimah

maáh waadní, bahnijeh ñ jumbiipna caá.

¹¹ Namoboó jãtíh jumni, buu wihcanni, queét siete maáta túttimah, jwúub jumna, maáh ñ waadbiipna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Túttimah, iiguípna ñ bejbipna caá.

¹²⁻¹³ “Namoih mona, diez maáta panihnit ñ jumna caá.* Dawá cáacwā ñ chah maáta pínah ñ jumna caá. Obohjeéhtih, queétboó maáta ñ waad jwuhcan caá. Queét diez maáta bíic yoobó jenah joinit, Namoihwā ñ jumbiipna caá. Pánihna, ñih baácđih moón ñ chah maáh Namodih ñ waadábipna caá.

¹⁴ Queét diez maáta Namo bíicđih bejnit, Oveja Wúuh ñ ñionit, caandíh cádahcannit bíicđih ñ jumapna, míc mawadh ñ juibíipna caá. Páant ñ míc mawachah yuhna, Oveja Wúuh áihwā bíicđih queétboodíh ñ yap yohbiipna caá. Caán Oveja Wúuh nihat cáacwā ñ maáta chah Maáh caá ñ jumap. Pánih chah wẽpni jumna, queétdih ñ yap yohbiipna caá”, ángel ñ niijíp be.*

¹⁵ Caanjéh mantíh nin pah ñ jwúub niijíp be: “Buu caánt yeejép chãjnih dawá mujna chah chúudnih ded pah mi jumapdh wā naóhbiipna caá. Caan mujna nin baácđih moón, dawá cáacwā ñ jumap pah caá.

¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajíh yeejép chãjnihdih

* 17:8 Dn 7.7; Ap 11.7

* 17:8 Sal 69.28; Ap 3.5; 13.8

* 17:12-13 Dn 7.24

* 17:14 Dt 10.17; Ap 19.16

ĩ eníhcan niít. Pánihna, queétboó miíh bií déedih, miíh túini yéguehdihbut dúuc wái beedánachah, tíic náah jumnih mi chāobípna caá. Miíh déepdihbut ĩ jeémpbipna caá. Páant ĩ jeémp judhnidihbut ĩ cáo yoh beedábipna caá.

¹⁷ Dios yeejép chājnihdih yohat túut niijná, queét diez maátadih biíc yoobó ā jenah joyát túutap be, Namodih ĩh baácdih moón chah maáh ā jummat pinah niijná. Jon jātih Dios ā niijátji pah ā yap beedéchahjeh, Namoboodíhbut ā yohbipna caá.

¹⁸ Caánt ma ennihji nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wāt jumni búdí tútchi panihni caá. Caán tútchidih moón nihat baácdih moondíh yeejép wutnit ĩ jumna caá”, ángel ā niijíp be.

18

Babilonia tútchi yohni ā jummat

¹ Túttimah, biíh ángel, Dios pebh jumni ā dei jūúwáchah, wā enep be. Búdí wēpni jumna, ā yeh iigát nihat baácboó ā túi baabáp be.

² Pánih dei jumnit, caán ángel tabit ā wēp niijíp be:

“¡Yohni caá buca! Wēpép Babilonia tútchidih moondíh Dios jáantjeh ā yoh beedánap be.*
 Búú dawá nemépwā, yeejép jwébehwā, cāacwā ĩ en iinít míicjeh ĩ jumna caá.*

³ Nihat baácdih moón, ĩ maáta biíc dih, caán tútchidih moón yeejép ĩ chājachah, ĩ en yacap be. Páant yeejép ĩ chājatdih en yacnit, Namodih wēinit, ĩ jepahap be. Queét nihat dawá bií déedihbut ĩ en ĩinahap be. Páant yeejép ĩ chājatji júb Diosboó caán tútchidih moondíh ā yoh beedánap be”, ā niijíp be.*

⁴ Túttimah, jeámant Diosboó nin pah ái niijíp be:

“Wíihwāá, caán tútchidih moón biíc dih yéej chājcat túut niijná, ĩi bac bejeé.* ĩi bac bejcah, queédih wā peéh chājachah, yeebdíhbut ā chūúhbiipna caá.

⁵ ĩ yéej chājat caánt yeejép chājnih mi yéej chājatji pah, búdí yoobát ā jumna caá.* Pánihna, weémboó mi yéej chājatjidih wā quíib buúdcán caá.

⁶ Pánih quíib buúdcán, caántdih búdí wā peéh chājat túutbipna caá. Cāacwā dih yeejép mi chājat túutatji pah, caántboodíh yeejép yoobát wā peéh chājat túutbipna caá.*

⁷ Caántboó ‘Weém maáh wili, túiníh caá. Éemp wānnih ĩ moh yéejat panihcan caá. Dedé

* **18:2** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 14.8 * **18:2** Is 13.21; Jer 50.39 * **18:3** Is 23.17; Jer 51.7 * **18:4** Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45 * **18:5** Gn 18.20-21; Jer 51.9 * **18:6** Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29

yeejép yapat weemdih
ã wihcan niit', mi niij
jenah joyóp yuh be.
Páant niij jenah joiná,
búdí jíib jamnidih mi
bíbohóp be. Páant
búdí jíib jamnidih mi
bíbohátji pah mantih,
yeejép mi yapa naáh.

⁸ Páant mi niij jenah joyóchah
yuhna, náhnicahjeh
caántdih peéh chājat
pínah ã jambipna
caá. Caánt tubúp
chūh, wun jāinít,
nūgúpjīhjah mi
wunbipna caá. Páant
mi wunuchah, caántdih
ĩ cáo yohbipna caá.
Weém ñi Maáh Dios
chah wēpni jamna,
caántdih wā niiját pah
yoobópdiw wā peéh
chājat tūtbiw caá",
jeámant ái niijíp be.*

⁹ Pánihna, Dios caántdih
peéh chājna, ã cáo yohochah,
caán jeidih ennit, nin baácdih
moón ĩ maáta búdí ĩ jāibípna
caá. Queét mijeéh yeejép
chājnitji, caán tútchiboó túini
bíí déedih jíib chājadih ĩpī
jūibínáp yuh be.

¹⁰ Páant búdí ã iiguíchah
enna, queét maáta ĩh
tútchimant jamna, bíic yoobó
peéh chājat pínahdih úmmit,
ĩ en wáhi bejbipna caá.
Caandih en wáhi bejnit, nin
pah ĩ niijbipna caá:

"Moh yéejni tútchi caá, Ba-
bilonia. Con búdí
tútchi, chah wēpni
tútchi ã jamap yuh be.

Obohjeéhtih, náhnicah,
con tútchidih Dios ã
peéh chājna caá", ĩ
niijbípna caá.*

¹¹ Nihat baácdih moón bíí
déé jíib chāj jibnitboó, caán
tútchi ã buudúchah enna, bíí
déedih jwáub jíib chāj wūhat
pínah wihcat jéihnit, búdí ĩ
jīgahbipna caá.*

¹² Oro, plata, búdí jíib jamni
jeé tíibna, perlas wūt jamni
tíibnadihbut ĩ jéih jíib chāj
wūhcan niit. Bíih ĩ ub jūóhni
túini yéguehna, maáta ĩ dawát
jaihni yégueh chóona, seda
wūt jamni túi itíni chóona,
dūni yégueh chóonadihbut jíib
chājnit ĩ wihcan caá. Bíih
ĩ ub jūóhni chej jamni máa
nahna, marfil wūt jamnijīh
ĩ chājnidih, búdí jíib jamni
máajīh ĩ chājnidih, bronce wūt
jamnijīh ĩ chājnidih, ĩtahjīh ĩ
chājnidih, mármol wūt jamni
jeejīh ĩ chājnidihbut jíib chājnit
ĩ wihcan caá.

¹³ Bíih ĩ ub jūóhni ĩ jeémátidih
ĩ nuñaat pínah canela wūt
jamni, bíih ĩ jeémátidih ĩ
nuñaat pínahbut, chej jamni ĩ
cawat pínah, mirra wūt jamni
chej jamni dahnadihbut jíib
chājnit ĩ wihcan caá. Bíih
ĩ ub jūóhni ĩ jeémát pínah
jiwá iguīh mac, jeémát chājat
yíi, trigo oj, caán tíibnadihbut
jíib chājnit ĩ wihcan caá.
Bitá jiwiwā, ovejawā, cabal-
lowā ĩ wáini pátáni chóona
bíicdihbut jíib chājnit ĩ wihcan
caá. Queétdih teo wāhnit
pínahdih ĩ ub jūúwúchah
yuhna, queétdih jíib chājnit

* 18:8 Is 47.7-9

* 18:10 Ez 26.16-17

* 18:11 Ez 27.31,36

pínah ĩ wihcan caá. Pánihna, jíib chājnit pínah ĩ wihcah enna, queét ub jūóhnitjiboó búdí ĩ jġahbipna caá.*

¹⁴ Caán tútchidih moonjídih jūiná, nin pah ĩ niijbípna caá:

“¡Adé! ĩ moh yéejna caá. Nihat ĩ oiniji ā buúdáh bejep be. Nihat táini ĩ bíbohniibut ā buúdáh bejep be. Chéneji ā jwúub wihcan niít”, ĩ niijbípna caá.

¹⁵ Queét caán tútchidih moondíh bíí dée jíib chāj wāhna, búdí ĩ jíib tewep yah be. Pánihna, caán tútchidih yuúp mah ĩ en boj behbipna caá, “Jwiítidihbut peéh chājna”, niijná. Páant niij en űahna, caán tútchidih búdí ĩ jġahbipna caá.*

¹⁶ Búdí jġahnit, nin pah ĩ niijbípna caá:

“Moh yéejnit caá con búdí tútchidih moonjí. Queét caánt yeejép chājnih mi nihat pah táinidih ĩ bíbohoy yah be. Caántboó táí jaihni, táí dūuni yégueh chóona, maáta ĩ dūwát chóonadih mi dūwúp yah be. Oro, búdí jíib jamni jeé tíbna, perlas wāt jamni tíbnadihbut, búudhni yégueh chóonadih mi dūwúp yah be. Páant mi nihat pah con tútchidih moón ĩ jamap yah be.

¹⁷ Obohjeéhtih, náhnicahjeh con tútchi ā buúdáh bejep be”, ĩ niijbípna caá.

Nihat dahwani jāáj chóonadih moón, ĩ maáta, queétdih teo wāhnit, bita búdí mujboó teo jibnitbut, caán tútchidih yuúp ĩ enbipna caá.*

¹⁸ Caanjġh enna, caán tútchi ā iiguíchah ennit, nin pah ĩ niij űaácipna caá: “Con tútchi nihat pah, bíih tútchina ā wihcan caá”, ĩ niijbípna caá.*

¹⁹ Pánih búdí jġah jūínit, nin pah ĩ niijbípna caá:

“¡Adé! Con tútchidih moonjí moh yéejnit caá. Táini tútchi yah jíí. Nihat jwiít dahwani jāáj chóona bíbohniit, búdí mujna jibnit, con tútchidih bóo bíí déejġh jwġ jíib tewep yah be. Obohjeéhtih, bííc mantjeh con tútchi ā buúdáh bejep be”, ĩ niijbípna caá.*

²⁰ Caán tútchidih Dios ā yohochah ennit, yeéb nihat, ángelwā, Jesúíhwā, áih táini doonádh naóh jibnit, naóh yapanit bííc dih, búdí űi weñéé.* Caán tútchidih moón yeebdíh búdí yeejép ĩ chājat tūutap be. Páant yeejép ĩ chājatji jíib Dios ā peéh chājna caá, buca”, ĩ niijbípna caá.

* 18:13 Ez 27.12-13.22

* 18:15 Ez 27.31,36

* 18:17 Is 23.14; Ez 27.26-30

* 18:18 Ez 27.32

* 18:19 Ez 27.30-34

* 18:20 Dt 32.43; Jer 51.48

21 Tálttimah, biíh wēpép ángel bádí jee dáhdih ub ñaha bojnit, bádí mājna ā yoh báahanap be. Pánih yoh báahana, nin pah ā niijíp be:

“Nin jee dáh ā buúg báahat pah bádí Babilonia tútchi páantjeh buudní ā jumna caá.* Páant ā buudát tálttimah, caán tútchidih chéneji ĩ encan niít.*

22 Caán tútchidih ĩ ewatji ā jwúub wihcan niít. Árpasdiĥ ĩ bítatji, chíoh nahnadiĥ ĩ pójatji, biíh pójat nahnadiĥbut ĩ pójatjibut ā wihcan niít.* Caán tútchidih teonitji ĩ jwúub teocan niít. Jeémát chājna, jee júdujĥ ĩ únat yáaatbut ā laiĥcan niít.

23 Caán tútchi ā jwúub yeh iigcán niít. Téihya chéonit, ĩ wēi wéheatjibut ā jwúub laiĥcan niít.* Caán tútchidih moón bií déedih jīb chāj jibnit biíh tútchinadiĥ moondíĥ ĩ en ñinahat túutap be. Pánih en ñinahat túutnit, Diosdiĥ ĩ náahcat pínah niijná, queétdih ĩ yéeanap be”, ángel ā niijíp be.

24 Caán tútchidih moón Dios naáwátdih naóh yapanitdiĥ, bita áihwádiĥbut yeejép ĩt mao yohop tajĥ. Nihat biíh tútchidih moonbút Jesúíhwádiĥ ĩ mao yohatdiĥ

ĩt en yacap tajĥ. Páant bádí meép ĩ yohatji jīb, Babilonia tútchidih moondíĥ Dios bádí ā peéĥ chājap be.*

19

1 Babilonia tútchi ded pah ā yapat pínahdiĥ wā enat tálttimah, jeámant dawá nin pah ĩí niíj wēi ñaacáchah wā joyóp be:

¡Aleluya! Diosdiĥ bádí jwĩ wēi naóh jíĥ. Dios jwiútdih túi ubni caá. Nihat cāacwádiĥ wutni, chah wēpni caá. Pánihna, caandíĥ bádí wēi naáwát caá náahap.

2 Yeecan, yoobópdiĥ peéĥ chājni caá. Yeejép chājnihdiĥ en yacnit, nin baácdih moón yeejép ĩ chājap be. Pánihna, caántboodíĥ Dios bádí ā peéĥ chājap be. Áihwádiĥ mi mao yohat jībbut, bádí ā peéĥ chājap be”, ĩí niijíp be.*

3 Tálttimah, nin pah ĩ jwúub niíj wēi ñaacáchah, wā joyóp be:

“¡Aleluya! Diosdiĥ jwĩ túi wēi naóh jíĥ. Caán yeejép bádí tútchi iíg beední jumna, chéneji ā jwúub jígoĥcan niít”, ĩí niijíp be.*

4 Queét veinticuatro maáta, chéneha míic dawá quíibna jumnit ángelwá bíicdiĥ bódicha caj yoh ñajnit, nin pah jwĩ Maáh Diosdiĥ ĩ niíj wēi ñaacáp

* 18:21 Jer 51.63-64 * 18:21 Ez 26.21

* 18:22 Is 24.8; Ez 26.13 * 18:23 Jer

7.34; 25.10 * 18:24 Jer 51.49 * 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7 * 19:3 Is 34.10

be: “¡Páant tigaá! ¡Aleluya!” ĩ niijíp be.

⁵ Túttimah, Maáh pebh ñuhni nin pah áí niijíp be:

“Jwĩ Maáh Diosdih ñi weñeé.

Nihat caandih teo wāhñit, oboh jumñit, maátabut, nihat yeéb áihwā ñi táí weñeé”, ā niijíp be.*

Oveja Wūúh téihya chéona, ā numah jeémát

⁶ Túttimah, dawá cāacwā ĩ wēi naáwáchah, wā joyóp be. Búdí dóo, énoh ā yáaat pah bóo áí yáanap be.*

“¡Aleluya! Diosdih búdí jwĩ wēi naóh jĩh. Būū jwĩ Maáh yoobát caá ā jumup. Pánihna, jwĩ Maáh chah wēpnidih jwĩ wēi naóh jĩh.*

⁷ Būū Oveja Wūúh téihya chéwat túut caá ā chājap. Ā téihya chéonih pínah wili, táí míc ámoh péanih mi pāina caá.

⁸ Túí baabní yégueh quei wíhcanni chóodih Dios caántdih ā wāhup be. Caán túí baabní yégueh Dioíhwā ĩ táí chājatdih ā júutna caá. Pánihna, ĩ téihya chéwat yeó jáap ā jumuchah, jwiít jwĩ wēi jĩh”, ĩ niijíp be.*

⁹ Páant ĩ niij wēi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemdih ā jwúub niijíp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wūúh téihya chéona,

ā numah jeémát dih* Dios ā did bojnitboó, táí wēinit caá’, ma niij daacá”, ā niijíp be. Páant niijnájuh tih, nin pah ā jwúub ñuún niijíp be: “Táí yoobópdih tibeé wā naáwát. Dios weemdih ā naáwát túutup be”, ā niijíp be.

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, caan pébh bódicha caj yoh ñajñit, caandih weñat túut wā chājap yah be. Obohjeéhtih, páant wā chājachah enñit, weemdih nin pah ā niijíp be: “Páant ma chājca bojóo. Meém ma nihat pah weembút Diosdih teo wāhni mun tigaá. Ma déewā Jesúíhwā, nihat áih túini doonádih cádahcannit ĩ nihat pah weembút Diosdih teo wāhni mun tigaá. Diosdihjuh bódicha caj yoh ñajñit, weñat caá náahap”, ā niijíp be. Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitboó Túini Espíritu ā wēpatjĩh Jesúíh túini doonádih jwĩ naóhna caá. Pánihna, jwiít nihat caandih teo wāhñit mícjuh caá.

Baabní caballojih chúudni

¹¹ Túttimah, Dios ā jumupboó jéc pāa lajni pah ā jumuchah, wā enep be.* Caánboó baabní caballodih wā enep be. Caanjih chúudni “Yeecanni, yoobópdih chājni”, ā wūt jumup be. Caandih eníhcannitdih míc maonit, yoobópdih peéh chājni caá.*

¹² Áih quíibna tuū oopát panih jíghni be.* Áih wao dáhdih maáta ĩ dawát júdanadih dawá ā dawúp be.

* 19:5 Sal 115.13 * 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1 * 19:8 Ef 5.23-32;

Ap 7.14 * 19:9 Mt 22.2-3 * 19:11 Ez 1.1 * 19:11 Sal 96.13; Is 11.4 * 19:12 Dn 10.6

Biíh wātbut ā dūwáp be. Caán wātdih caanjéh ā jéihyep be. Bitā ī jéihcap be.

13 Āih yégueh, búdí meép chūúhni chóodih ā dūwáp be. Caanjéh yahna, biíh wāt jumna, “Dios ā jengah joyátdih naóhni”, ā wāt jumap be.*

14 Āih soldadowā jeámant moón caandíh ī péenap be. Baabní caballowājih chúdnit, túi quei wíhcanni baabní yégueh chónadih dūonít míc ī jumap be.

15 Chénaboó jaco jumni íbat naadíh ā chāác tewep be. Caán naá nin baácdih moondíh ā yap yohat pínah naá ā jumap be. Ā wēpatjīh ā wātuchah, bíic caandíh ā jéih yap yohcan níit.* Dios chah wēpni nin baácdih moón tabit ī yéej chājatjidih búdí ā íjna caá. Páant ā íjichah, caballojih chúdniboó queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.*

16 Āih yégueh chóo máijih āih biíh wāt daácsi ā jumap be, nihat ī jéih enat pínah níjina. “NIHAT CĀACWĀ Ī MAÁTA CHAH WĒPNI MAÁH CAÁ”, ā níj daácsi ā jumap be.*

Namodih ā yap yohat

17 Túttimah, yeojíh ñahni ángeldih wā enep be. Nihat jóopwādh níh pah ā níj ej wāacap be: “Míc wāacnit, Dios ā wāhni jeémátdih ñi jeémp jūúwá.

18 Nihat baácdih moón Diosdih yap yohnitjīh bácahdih jeémát túat níjina, ñi míc

wāac jūúwá. Ī maáta, soldadowā ī maáta, chah wēpni, caballowā, queétdih chūdnit, nihat bita, queétdih teo wāhni, teo wāhcannit, oboh jumnitbut, queét nihatíh bácahdih jeémát túat níjina, ñi pái jūúwá”, jóopwādh ángel ā níjip be.*

19 Túttimah, Namodih, níh baácdih moón chah maáta, íh soldadowā bíicdh míc wāacnit, míc mawadh ī bejehah, wā enep be. Pánihna, baabní caballojih chúdni, āih soldadowā bíicdh ī jumapna Namowā míc mawadh ī jūibínap be.

20 Páant ī míc mawachah, baabní caballojih chúdniboó Namodih yap yohnit, ā tewep be. Biíh Namo, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, níj yeenidihbut yap yohnit, ā tewep be. Caán yeeniboó jwíh jūóhni Namodih nihat cāacwā ī túi jengah joyát pínah níjina, cāacwā ī jéih chājca naáhdih dawá chāj júutni ā jumap be. Caán ā júutatjīh Namóih wāt dūonítidih, āih pāpnidih wēnitidihbut ā yeenap be.* Queét chénewādh yap yohnit ā chéwat túttimah, queét báadhnitdhjeh iiguípna ā yohop be. Caán iiguípboó búdí muj pah bóo, tabit yeejéj chej jumni, íg dūbcapboó ā jumap be.

21 Bitā íjeéh jumnitjidih baabní caballojih chúdniboó ā chāác teoni íbat naajīh ā

* 19:13 Jn 1.1,14 * 19:15 Sal 2.9 * 19:15 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20

* 19:16 Dt 10.17; Ap 17.14 * 19:18 Ez 39.17-20 * 19:20 Ap 13.1-18

mawap be. Páant ã mawat túttimah, queét jóopwãboó ñih bácahjidih jeémpnit, búdí ñ wad jumap be.

20

Mil jópchi Jesucristo áihwãjeéh ã maáh jumat

¹ Túttimah, biih ángel jeámant ã dei jüúwáchah, wã enep be. Nũmah bóo ítdih bóo llavedih, búdí ñtah tãpdihbut ã bíbohob be.

² Pánih dei junít, Maí Dũnidih ã tewep be. Caán Maí Dũni jon jãtih bóo maí chóo dũoníji, nemépwã ñ maáh, Satanás wũt jumni ã jumap be.* Caandih teonit, mil jópchi pohba yeejép ã chãjcat pínah niijná, ã ub dei jüóhni ñtah tãpñih ã chéwep be.

³ Pánih chéó péanit, ã bac jüóhniji íitboojéh mũntih yohnit, ã nemep be, baácdih moondih mil jópchi pohba ã yeecat pínah niijná. Mil jópchi túttimah, caandih ã jwáub bacabipna caá, daocãnni yeó jáap ã jam jwuhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta chúudnitdih wã enep be. Cãacwã ñ yéejatji jñib, ñ peéh chãjat pínah wẽpatdih queét maátadih Cristoboó átát wãhup tabe.* Bitadidibut wã enep be. Queétboó Jesúh táini doonádih, Dios naáwãtdihbut ñ naáwãtji jñib waó bóod yohnitji jwáub boonit ñ jumap be.* Namodih, ãih pãpnidihbut, bódicta caj

yoh ñaj wẽicannit, ñih móot jũhñadidih ñih téihyanadidibut, ãih wãtdih ñ daacát tútcap be.* Bita queétdih ñ mao yohat túttimah, ñ jwáub boo pud jüúwáp be, páant mũntih. Pánih jwáub boo pud jüúwát túttimah, queét mil jópchi Cristo bícdih maáta ã jumat tútup be.

⁵ Cristoñhwã ñ maonitji, wũnnitjibut, ñ jwíih boo pud jüúwáp be. Obohjeéhtih, bita wũnnitjiboó ñ boo pud jüóh jwuhcap be. Jesúhñwã mil jópchi maáta ñ jumat túttimah, queét jwuh ñ boo pud jüóhbpina caá.

⁶ Pánihna, ã jwíih booan-itboó yéejat wihcannit búdí wẽnit ñ jumap be. Queét iiguípna bejcan, ñ jwáub wũncan niít. Diosdih, Cristodidibut wẽi uúbh wãhñit jumna, ãjeéh ñ wũtbpina caá.*

Cristo nemépwã ñ maáhdih ã yap yohat

⁷ Mil jópchi túttimah, Satanásdih, nũmah bóo íitboó Dios ã chéó yohat tútũniji jwáub wãtñi ã jũmbipna caá.

⁸ Pánih bacniji nin baácdih moondih ã jwáub yeebipna caá. Gog wũt jumnitdih, Magog wũt jumnitdihbut ã yeebipna caá.* Pánihna, queét ã yeeatdih joinít, míic mawadidih bejat tút niijná, ñih soldadowãdih ñ míic wãacbpina caá. Queét soldadowã óon ã dawát pah ñ jũmbipna caá.

* 20:2 Gn 3.1 * 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9 * 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15

⁹ Nin baácdih bej peétnit, Dioíhwā ã oinit ĩ jumupna ĩ ñuh púud bejbipna caá. Páant ĩ ñuh púud bejchah, Dios jeámant iigát wahnit, queétdih ã cáo beedábipna caá.

¹⁰ Páant ã cáwat túttimah, queétdih yeeni nemépwā ĩ maáhdih iiguípna ã yohbipna caá. Namodih, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeenidihbut ã yohopjiboo mántih ĩ maáh Satanásdihbut ã yohbipna caá. Caán iigát búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dúbcapboó ã jumup be. Caanjíh páantjeh yeejép ĩ tubabipna caá.

Dios caandíh jepahcan-nitjidih ã yoób peéh chājat

¹¹ Túttimah, túi baabní búdí chúdatdih Dios ã chúuduchah, wā enep be. Nin baác, jeábut buudná, ã jíghocap be, buca.

¹²⁻¹³ Oboh jumnitji, ĩ maátabut wunnitji jwúb boonit, Maáh pebh ĩ ñuhuchah, wā enep be. Búdí mujboó buudnitji, baácboó buudnitjibut boo pud jóhntit queét ñuhntit ĩ jumup be. Caanjíh ĩ ñuhuchah, caán Maáhboó ã daácniji papélah tólihndih ã watap be. Caán tólihna cáacwā ded pah ĩ chājatjidih átát daácji taga. Túttimah, bíih tólihdihbut ã watap be. Caán tólihboó Jesúsdi jepahnitjíh wātnadih ã daácní ã jumup be.* Pánihna, caán tólihnant

en péanit, ded pah ĩ chājatji jíib ã peéh chājap be.*

¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios áihwādih ã wāt daácní tólihboó det íih wāt wihcannitdih peéh chājnit, iiguípna ã yohop be. Páant iiguípna ã yohnitboó jwúb wunnit panihnit ĩ jumup be. Pánihat túttimah, chéneji jwúb wunat ã wihcan níit, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

¹ Túttimah, jáap jeá, jáap baácdihbut wā enep be.* Jwíih jumni jeá, baác, búdí mujbut átát buudáh bejep be. Páant ã buudúchah, nihat yéejatbut átát buudáh bejep be.

² Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebhmant ã dei jóúwúchah, wā enep be.* Téihya chéonih pínah táini yégueh dāonít, mí áa pínahdih jwāáádh jóúwát dée pah túi jíghoni ã jumup be.*

³ Caandíh wā enechah, Maáh ã chúudupmant nin pah áí niij wēp naáwáp be: “Ñi eneé. Buu jwuh caá Dios cáacwājeéh jumna caá ã chājap, buca. Íjeéh jumna, áihwā yoobát ĩ jumuchah, caanjéh ĩ Maáh ã jumbipna caá.*

⁴ Queétdih ã weñanachah, jíghatbut ã wihcan níit. Yéejat wihcah, tubatbut wihcah, ĩ jwúb wuncan níit. Tubá juñát wihcah, wan

* **20:12-13** Sal 69.28; Ap 3.5 * **20:12-13** Dn 7.9-10 * **20:14-15** Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * **21:1** Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * **21:2** Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12 * **21:2** Is 61.10; Ap 19.7-8 * **21:3** Lv 26.11,12; Ez 37.27

juñátbut ã wihcan niít. Nihat jon jãtih yeejép ã jumati ã buudáh bejep be”, ã niijíp be.*

⁵ Túttimah, caán chúudni nin pah ã jwúub niijíp be: “Ñi enee. Nihatdih jáap míicjeh wã chãjna caá”, ã niijíp be. Páant niijnít, nin pah weemdih ã jwúub niijíp be: “Búutéh wã niiját túi yoobópdih jumna, wã niijátji pahjeh biíc yoobó ã yapbipna caá. Páant wã niijátjidih joinít, ma daacá”, ã niijíp be.

⁶ Túttimah, nin pah ã jwúub niijíp be, páant mantih: “Páant bóojeh tigaá. Weém biíhmah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Det taca joótnit, mahdih ã babhbíhichah, táini mahdih jíb náahcanjeh, queédih wã wãhbipna caá. Caán mahdih babhñitboó jwúub wuncan, páantjeh wãjeéh ã jumbipna caá.*

⁷ Det yeejépdih yap yohnitdih nin pah wã túi chãjbipna caá: Jáap baácboó jumna, búdí ã wëibipna caá. Pánihna, weém ãih Dios yoobát wã jumuchah, queéboó wã weh ã jumbipna caá.*

⁸ Obohjeéhtih, det úumna, weemdih cádahnit, weemdih náahcannit, yeejép chãjnit, cáacwãdih mao yohnit, ã weha mána nihcannitjãh yéej chãjnit, jióhñit, ã pãpnidih wëinit, nihat yeenit yah buca

iiguípna ã bejbipna caá. Caán iiguípboó búdí maj pah bóo, túbit yeejép chej jumni, iig dubcapboó caá. Caanná bejna, jwúub wunat pah ã bejna caá”, ã niijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹ Túttimah, biíc ángel, siete pamapna bíbohñit ã peéh chãjat túatnit ángelwãjeéh jumni, wã pebh ã juyúp be.* Pánih junít, nin pah weemdih ã niijíp be: “Ma en júúwá. Oveja Wúuh ã jáap áa jumnihdih meemdih wã jútupipna caá”, ã niijíp be.

¹⁰ Pánihna, Túini Espiritu jap bóo jeejína weemdih ã numah púuh laab béjep be. Páant ã numah púuh laab juibínachah, japmant Dioíh tútchi, Jáap Jerusalén, ã dei júúwúchah, weemdih ã jútup be.* Nin pah caán tútchi ã jígohop be:

¹¹ Dios ã yeh iigátjãh túi yeh iigni tútchi ã jumap be. Búdí jíb jumni jeé túi jélepni, ãtah naadíh jwí túi en yabaca bojat pah, caán tútchi ã jumap be.

¹² Caán tútchi yehmant wáihyat júdu, búdí wáupni jap bóo yoobát ã jumap be. Caán wáihyat júdu dih doce jécna ã jumap be. Caan jécna jumap pah biquína ángelwã ã wapap be. Caan jécna jumap pah Israel jumená doce poómp ãih wãtna daácni ã jumap be.

¹³ Yeó aáb júúwápmant biíc peihcanni jécna ã jumap be. Yeó dei bejepboobát biíc peihcanni jécna ã jumap be. Nin

* 21:4 Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17

* 21:6 Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37

* 21:7 2S

7.14; Sal 89.26-27

* 21:8 Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14

* 21:9 Ap 16.1

* 21:10 Ez

chóop yapatboobát biíc peihcanni jęcna ā jumup be. Biih chóop yapatboobát biíc peihcanni jęcna ā jumup be.*

14 Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih ā lajap be. Caán jee jummat pah Oveja Wúúh jwiít doce ā naáwát túutnitji, jwíih wútna daácni ā jumup be.*

15 Weemdih naóhni ángel ā jenah enat pínah oro nahdih ā bíbohob be. Caán tútchidih, wáihyat júdu, jęcnadihbut jenah enat túut ā chājap be.*

16 Pánihna, caán tútchi áih maatát, áih japat, áih buwábut, nihat biíc yoobó míic ā jumup be. Caán ángel ā bíbohni jenah enat nahjíl caán tútchidih ā jenah enechah, doce estadio ĩ niijní, dos mil doscientos kilómetros maátni ā jumup be.

17 Caandih jenah en péanit, caán wáihyat júdu ā wúupatdih ā jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos ĩ niijní, sesenta y cinco metros wúupni júdu ā jumup be. Jwiít cáacwā jwí jenah enat pah, caán ángel jenah enna ā chājap be.

18 Caán wáihyat júdu túi jęlepni jeejíl ā chājni júdu ā jumup be. Caán tútchiboó, orojíl ā chājni tútchi ā jumup be. Caán oro quei wíhcanni túi en yabacaat ā jumup be.

19 Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat mácah chítah jumni búdí jíb jumni ā jumup be. Jwíih jumni

jaspe wút jumni jee ā jumup be. Caán túttimah zafiro, ágata wút jumni jee ā jumup be. Caán biíc peihcanni jee túttimah, esmeralda,

20 ónice, cornalina wút jumni jee ā jumup be. Caán seis jee túttimah, crisólito, berilo, topacio wút jumni jee ā jumup be. Caán nueve jee túttimah, crisoprosa, jacinto, amatista wút jumni jee ā jumup be.

21 Caán doce jęcna perla wút jumni jęcna ā jumup be. Caan jęcna yoobó biíc perla dahjeh ā jumup be. Caán tútchidih bóo búdí namá quei wíhcanni túi en yabacaat oro namájeh ā jumup be.*

22 Caán tútchidih Dioih muudih wā en bidip yap be. Obohjeéhtih, ā wihcan be. Caán tútchidih nihat pehbboó jwí Maáh Dios chah wępni, Oveja Wúúhbut ĩ jumup be. Pánihna, nihat caán tútchi Dioih muú yoobát be.

23 Dios, Oveja Wúúh biícđih ĩ yeh iigátjíl caán tútchi ā túi baabáp be. Pánihna, yeodih widhdihbut ā náahcap be.*

24 Nihat nin baácđih moonji Dios ā yeh baabátna jumna, yoobópdih ĩ túi jéihbipna caá.* Nihat baácđih moón ĩ maáta caán tútchina jubínit, nin pah Diosdih ĩ niúj wēi naóhbipna caá: “Jáantjeh wíih cáacwā weemdih búdí ĩ weńep be. Pánihna, buu meemdih jwuh wā numah wēibipna caá”, ĩ ni-ijbípna caá.

* 21:13 Ez 48.30-35 * 21:14 Ef 2.20

* 21:15 Ez 40.3 * 21:21 Is 54.11-12

* 21:23 Is 60.19-20; Jn 8.12 * 21:24 Is 60.3

25 Caán tútchidih bóo jęcna pãa lajni ã jumbipna caá. Caanná dwpúát wihcan, caan jęcnadih nemat ã wihcan niít.

26 Nihat cãacwã Diosdih nin pah ã niúj wēi naóhbiþna caá: “Meém chah túini, chah wēþni ma jumuchah, meemdíh nihat weñat caá náahap”, ã niijbþna caá.*

27 Yeejéþboodíh caán tútchina ã ub bejcan niít.* Ded yéej chãjnit, yeenitþut, caán tútchina ã jéih waadcán niít. Oveja Wúúh ã bíbohni papélah tólihboó ã wãtnadiah daácnitjeh caán tútchina ã waadbþna caá.

22

1 Túttimah, báadhdani mujdih caán ángel weemdíh ã júutþ be. Caan múj túi muj mac baabní,* Dios, Oveja Wúúhþut ã chéudþmant noój jááj júóhni ã jumþ be.

2 Caán tútchidih bóo búdí namá tac yoób ã noój jáajánap be. Caan múj jwēejdih chénat pah þuwá báadhdad túutni máa nahna ã lajap be.* Caan náhna widh jumap pah quehna, biíc jópchidih doce láa ã queheþ be. Caan náh núonabut cãacwã ã boopat pínah ã jumþ be.

3 Caán tútchiboó “Caán ã táican caá”, Dios ã niijní ã wihcan niít.* Caán tútchidih Dios, Oveja Wúúh biícidih ã chéudat ã jumbipna caá. Pánihna, nihat caán tútchidih

moón queét pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã wēibipna caá.

4 Queét Diosdih ã míic jwááh enbipna caá.* Ìih móot jwúhñadiah áih wãt daácnit ã jumbipna caá.

5 Caanná dwpúát ã wihcah, jiiátdih ã náahcan niít. Jwí Maáh Dios ã yeh iigátjeh ã jumuchah, yeó ã yeh iigátidihþut ã náahcan niít.* Caán tútchidih moón páantjeh maáta ã jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei jwúwát pínah bahñijeh ã judhdad

6 Túttimah, caán ángel weemdíh nin pah ã niúj naáwáp be páant mantih: “Dios nihat nin ã naáwát yoobópdiþ caá. Æ niijátji biíc yoobó ã yapþipna caá. Jwí Maáh Dios ã naáwátidih naóh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó þuu láa áih ángeldih ã wahap be, caandíh teo wãhñitdih túttimah ded pah yapat pínahdih ã jéihyaat pínah niijná”, ã niijþ be.

7 Túttimah, Jesús jwuh nin pah ã niijíchah, wã joyóp be: “¡Ñi joyoo! **Wã jwúub dei bejat pínah bahñijeh ã judhna caá. Det nin tólihboó ã daacátdih túi jenah jói jepahñit, wēinit ã jumbipna caá**”, ã niijþ be.

8 Weém, Juan, nin nihat wã daácnidih ennít, wã joyóp be. Caandíh joinít, wã enat túttimah, weemdíh júutni ángel pebh bódicha caj yoh

* 21:26 Is 60.11 * 21:27 Is 52.1; Ez 44.9 * 22:1 Ez 47.1,12; Zac 14.8 * 22:2

Gn 2.9 * 22:3 Gn 3.17 * 22:4 Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * 22:5 Is 60.19; Ap

21.23 * 22:5 Dn 7.18

ñajnit, caandih weñat túut wã chãjap yuh be.

9 Páant wã chãjachah enna, nin pah weemdih ã niijíp be: “Páant ma chãjca bojoó. Meém ma nihat pah, weembút Diosdih teo wũhni mun tigaá. Ma déewã Dios naáwát dih naóh yapanit, nihat cáacwã nin tólih dih bóo wutat dih jepahnitbut ï jummat pah weembút biic yoobó Diosdih teo wũhni caá. Pánihna, Dios pebh bódicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ã niijíp be.

10 Páant niij péanit, nin pah ã jwáub niij naáwáp be: “Ma daácni tólih ded pah ã yapat pínahdih Dios ã naáwáp be. Páant ã yapat pínah bahni ã judhduchah, caán tólih ã naáwát dih ma jweéhca bojoó.

11 Caán láa wã naáwát ji pah ã yapachah, det yéejnit páantjeh ï yéej chãj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioíhwã táí chãjnit, ï táí chãj cádahca bojo naáh”, ã niijíp be.*

12 Páant ã niiját túttimah, Jesúsboó nin pah ã jwáub niijíp be: “**¡Ñi joyoó! Wã jwáub dei bejat pínah bah-nijeh ã judhna caá. Nihat cáacwãdih ded pah ï chãjatji jíb wã wũhat pínahdih ub dei bejat túut caá wã chãjap. Pánihna, wũhwã, táinidih ñi chãjatji jíb, yeebdih wã táí chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih**

jepahcannitjidih wã peéh chãjbipna caá.*

13 **Weém biíhmah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwáub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá*,** Jesús ã niijíp be.

14 Det quei wíhcanni yégueh ðonít panihnit yéej chãjatdih cádahnit, ma enni tútchina ï jéih waadbípna caá. Caán tútchidih bóo báadhdat túttni máa nah quehedih ï jeémpbipna caá. Pánih jumnit, búdei ï wẽibipna caá.*

15 Obohjeéhtih, det yeejépwã, jóhñit, ï weha mána nihcannitjñh yéej chãjnit, cáacwãdih mao yohñit, pãpnidih wẽinit, yeenit yuh buca, caán tútchina ï waadcán niit.

16 **“Weém, Jesús, yeéb wũhwãdih ã naáwát pínah niijná wũh ángeldih wã wahap be. Weém maáh David jumma, daaat cáí panihnitbut wã jumna caá”,** Jesús ã niijíp be.*

17 Túini Espíritu “Ma jwáub dei jũwú”, Jesúsdih ã niijná caá. Jesúsíhwã ã téihya chéonih panihnitbut, “Ma jwáub dei jũwú”, ï niijná caá. Nihat nin wã daacát dih joinítbut “Ma jwáub dei jũwú”, Jesúsdih ï niijí naáh. Taca joótnit, mahdih ï babhbat pah, Jesúsdih ï jepaha naáh. Caán mah, báadhdat túttni mah ã jumna caá. Pánihna, Jesúsdih

* 22:11 Dn 12.10

* 22:12 Jer 17.10

* 22:13 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8

* 22:14 Gn 2.9; 3.22

* 22:16 Is 11.1,10

* 22:17 Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37

jepahnitdih jíib náahcanjeh, jeáboó ãjeéh páantjeh ã jummat túutbipna caá.*

18 Weém, Juan, nin tólihboó wã daacátidih joinítidih nin pah wã wẽp naóhna caá: Det nin bohéátidih biíh bohéátjĩh wid naóhna, Diosdih ĩ yap yohna caá. Páant ĩ yap yohochah ennit, nihat nin tólihdih ã niiját pahjeh mantih queétdihbut ã peéh chãjbipna caá.

19 Nin tólihboó daacátidih biquína naáwátidih náahcan, ĩ wio yohat pah, Diosdih ĩ yap yohna caá. Páant ĩ yap yohochah enna, báadhdat túutni máa nah quehedih

jeémát túutcan, ãih táini tútchinabut ã waadát túutcan niit. Caan náhdih, caán tútchidihbut nin tólihdih wã daacáp be.*

20 Nihat nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ã ni-ijná caá: **“Páant tigaá. Wã jwúb dei bejat pínah bah-nijeh caá ã jedhdap”**, ã ni-ijná caá.

Páant tíi ã jumna nah. Maá Jesús, ma jwúb dei jéúwá.

21 Jwĩ Maáh Jesús yeebdih oinit, ã teo wáaca naáh, yeéb ãihwã ĩi túi jummat pínah ni-ijná. Páant tíi ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wã daacát.
Juan

* 22:19 Dt 4.2; 12.32